

Anötö ndê Yom Lêjsêm
Wakuc

The New Testament in the Bukawa language of Papua New Guinea

**Anötö ndê Yom Léjsêm Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini**

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7

Contents

FRT	1
MATYU	3
MAK	64
LUK	102
JON	165
APOSEL	212
ROM	271
1 KORIN	299
2 KORIN	329
GALESIA	348
EPESAS	359
PILIPAI	369
KOLOSI	377
1 TESALONIKA	384
2 TESALONIKA	390
1 TIMOTI	394
2 TIMOTI	403
TAITUS	409
PILEMON	413
HIBRU	415
JEMS	437
1 PITA	445
2 PITA	453
1 JON	458
2 JON	465
3 JON	467
JUD	469
REVELESEN	472
Read the New Testament	501
Yom Nātō Nāhu	513

Anötö ndê Yom Lêjsêm Wakuc

The New Testament in the Bukawa language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

Lutheran Bible Translators Australia
197 Archer Street, Adelaide
South Australia 5006

Anötö ndê Yom Lêjsêm Wakuc
The New Testament in the Bukawa language
in the Huon Gulf area of Morobe Province,
Papua New Guinea

Translation by Lutheran Bible Translators Australia
© 2000 Lutheran Bible Translators Australia
Print publisher, 2000 by Lutheran Bible Translators Australia
Web version
2012, Wycliffe Bible Translators
www.Wycliffe.org
<http://pngscriptures.org>
www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share – to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Lutheran Bible Translators Australia Inc.* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice – For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok oraite na lo bilong *Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license*. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating**. Na tu, **yu no ken senism Tok**.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok oraite long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok oraite, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stremt samting i no oraite long dispela tok oraite, stremt tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.
Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Matyu ndê ɻawaa  ɻayham **Yom wh  ɻawaa  ɻayham dindec sa- ga**

Matyu in  Yisu nd   gacs jomi 12 si da , ma in  nd   a  da  bu Liwai (Mak 2:14). T n   amata- ga in  k m gwele  whin  gavman Rom- ga ma k c mone takis- ga y c lau Israel- ga. Ma ti ambu Yisu k gal m in  sa ti nd   gacs jom da .

Matyu in   gac Israel- ga, ma in  to  aw   ayham dindec gic in  dau nd  lau Israel- ga  aw . In  to tu bu wh  sa bu Mesaya na  An t  gic bata bu  ejki  t n  lau Israel- ga, na  Yisu dau. Matyu k c yom da sam y c lau Israel si buku dabu  (na  dasam bu Yom L y sem Akwa) bu puc yom na  in  to pi Yisu, na  d o , ma bu t c as  bu yom hoş na  prophet akwa-kwa sütü pi Mesaya dau, na   and  sa pi Yisu. Ma Matyu to yom da sam pi yom na  Yisu s m ma k d h k y t n  lau, ma pi g y na  in  k m.

 aw   ayham dindec gic wa  lau Israel- ga tawas  dom, magoc gic wa  lau nom- ga hoş. Nahu bu Matyu to yom da sam pi t An t  nd   olin (kingdom), ma wh  sa bu An t  tac whin  bu lau hoş s s c  in  nd   olin  apu, ma s t i in  nd  bal k c. T m yom na  Yisu s m t n  lau Israel- ga, ma Matyu to y c 4:17, na  y c bocdec bu:

An t  nd   olin me  k pi  su. Bocdina  anem da m kwi ma ahu m t  sac si .

Yisu nd  apai  ad n aj (Luk 3:22-38)

¹ Yisu t Kilisi nd  apai si  ad n aj dindec. In  sa ak   Dawid nd , ma Dawid sa ak   Abraham nd .

² Abraham nd  atu in  Aisak. Ma Aisak nd  atu in  Jakob. Jakob nd  atui t Juda ti in  nd  asidôwai.

³ Juda g m Tama ma in lu s kw  bal  lu as , na  Peres lu Sera. Peres nd  atu in  Hesron, ma Hesron nd  atu in  Ram.

⁴ Ram nd  atu in  Aminadab. Aminadab nd  atu in  Nason, ma Nason nd  atu in  Salmon.

⁵ Salmon g m Rahab, ma in lu s kw  Boas as . Boas g m Rut, ma in lu s kw  Obed as . Ma Obed in  Jessi damba.

⁶ Ma Jessi nd  atu in  Ki   Dawid.

Dawid g m Betsiba, na  mun ga ti Uria nd  aw , ma Dawid lu Betsiba s kw  Solomon as .

⁷ Solomon nd  atu in  Rehoboam. Ma Rehoboam nd  atu in  Abaisa. Abaisa nd  atu in  Asa.

⁸ Asa nd  atu Yehosapat, ma Yehosapat nd  atu in  Yehoram. Yehoram nd  atu in  Usiah.

⁹ Usiah nd  atu Yotam, ma Yotam nd  atu Ahas. Ahas nd  atu in  Hesekaya.

¹⁰ Hesekaya nd  atu in  Manase, ma Manase nd  atu Amon. Amon nd  atu in  Josaya.

¹¹ Ma Josaya nd  atui, na  Yekonaya ti nd  asii. T n  Josaya nd  t m lau Babilon- ga sêngaho lau t Israel- ga su, ma s k c  ac sa si s nd c game  apa Babilon- ga git m lau gapocwal - ga.

¹² Têŋ ndoc lau Israel-ŋga sêmbo gameŋ Babilon-ŋga, naŋ Yekonaya kwê Sealtial asê. Tiŋambu lau Israelŋga sêmbu akêŋ gameŋ Babilon-ŋga sêmeŋ, ma Sealtial kwê Serubabel asê.

¹³ Serubabel ndê atu inj Abiud, ma Abiud ndê atu Eliakim. Eliakim ndê atu inj Aso.

¹⁴ Ma Aso ndê atu Sadok. Sadok ndê atu inj Akim, ma Akim ndê atu inj Eliud.

¹⁵ Eliud ndê atu inj Eleasa, ma Eleasa ndê atu Matan. Matan ndê atu inj Jakob,

¹⁶ ma Jakob ndê atu inj Josep. Josep gêm Maria naŋ kôc Yisu, ŋgac naŋ sêsam bu Kilisi.

¹⁷ Bocdinanŋ, têŋ Abraham ndê têm ma menj têŋ Kij Dawid ndê têm, Yisu ndê apaŋgaci 14 sêmbo. Ma têŋ Dawid ndê têm ma menj têŋ ndoc lau Israel-ŋga sêndöc Babilon, naŋ inj ndê apai 14 tiyham sêmbo. Ma têŋ ndoc lau Israel-ŋga sêndöc Babilon, e menj têŋ ndoc Maria kôc Kilisi, naŋ apai 14 tiyham sêmbo.

Yisu ndê dinda kôc inj

¹⁸ Yisu Kilisi dinda kôc inj ŋjaminj dau dec. Nac sêhê in dinda Maria têŋ Josep su, magoc inju sêmbo sêwhiŋj dau dom, ma sêlic bu Maria daê. Inj daê akêŋ Nalau Daburj ndê.

¹⁹ Josep, naŋ sêmasaŋ yom bu nem Maria, naŋ ŋgac gitêŋ, ma bu kôm inj maya sa dom, dec gauc gêm bu hu inj siŋ gelec.

²⁰ Inj kôc gauc dinaj su, goc Pômdau ndê ajela danj hoc dau asê têŋ inj ŋa mbê, ma sôm, "Josep, Dawid ndê apaŋgac, töc daôm dom bu kôc Maria sa ti am nem awhê, bu Nalau Daburj dau kêŋ balêkoc naŋ mbo inj ŋatac ŋalôm."

²¹ Maria oc kôc balê danj, ma am oc sam inj ndê ŋaê bu †Yisu, ŋahu bu inj oc nem inj ndê lau si yêc ŋac si sac ŋagêyô."

²² Gêŋ hoŋ dinaj hôc asê ma bocdinaj Pômdau ndê yom naŋ propet Aisaya hoc asê muŋ su, naŋ ŋandô sa. Inj hoc yom dau asê bocdec bu:

²³ Alic su naŋ. Awhê akiŋ danj oc daê e kôc balêkoc ŋgac danj, ma ŋac oc sêsam inj ndê ŋaê bu Imanuel. *[Ais 7:14]*

(Naê 'Immanuel' dau ŋahu bu 'Anötö mbo whiŋ yac.')

²⁴ Têŋ ndoc Josep tapo sa, naŋ inj kôm gitôm Pômdau ndê ajela gic atu inj, ma kôc Maria sa menj mbo inj ndê andu ti inj ndê awhê.

²⁵ Inju sêmbo sêwhiŋj dandi, magoc Josep gic ahê Maria mbo e gitôm inj kôc balêkoc dau su. Ma inj sam inj ndê ŋaê bu Yisu.

2

Lau tigauc sêŋsalê Yisu

¹ Yisu dinda kôc inj yêc malac Betlehem yêc gameŋ Judia-ŋga, têŋ têm Kij †Herod gêm gôliŋ mbo. Tiŋambu lau apa ŋatô sêhôc asê Jerusalem. Nac lau tigauc tu sêŋyalê tata-ŋga, ma sêmeŋ akêŋ gameŋ ac pi-ŋga.

² Sêhôc asê ma sêndac, "Balêkoc naŋ bu ti lau Israel si kiŋ, naŋ dinda kôc inj yêc nde? Yac alic tata wakuc danj pô yac mba gameŋ dec kêŋ puc yac bu inj hôc asê su. Ma yac ameŋ bu atoc inj sa ti apôŋ haŋduc têŋ inj."

³ Nac si yom dinaj kôm Kij Herod sö ma gauc gêm yom daêsam. Ma lau Jerusalem-ŋga hoŋ boc-dinanj.

⁴ Goc Herod kêgalêm lau Israel si †daburjsiga atu-tu ti lau naŋ sêndöhôŋ yomsu, naŋ sa sêpitigeŋ, ma ndac ŋac, "Mac nem †Mesaya dinda oc kôc inj yêc malac bocke?"

5 Ma sêô ij ndê yom ma sêşôm, “In dinda oc kôc ij yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-ŋga. Propet akwa dañ to yom pi ij muñ su bocdec bu:

6 O malac Betlehem yêc gameñ nañ tJuda ndê toñ sêwêkaiñ. Malac atu-tu hoñ nañ sêyêc Juda ndê gameñ, nañ ñadañ hôc gêlêc am su dom, ñahu bu gólinjwaga nañ oc sa yêc am, nañ oc ti ñgac atu tu yob aneñ lau Israel-ŋga.”
[Mai 5:2]

7 Herod ñgô yom hoñ dinaj su, ma kêñ ñac sêsa si. Goc ij gic lau tigauc dinan sa tiyham gelec, ma kip yom sa yêc ñac, bu bêc bocke tata dau men hôc asê ma ñac sêlic. Ñac sic miñ yom hoñ têñ ij su,

8 ma ij kêkinj ñac bu sêtêr malac Betlehem sêndi, ma sôm têñ ñac, “Andi anjsalê balêkoc dau, ma têñ ndoc mac atap ij sa, nañ goc ambu ameñ akêñ ñawaê têñ aõ bu aõ dauñ waloc, ma watoc ij sa.”

9 Lau dinaj sêngô Herod ndê yom su, ma sêsa si. Ma tata nañ sêlic su yêc ñac si gameñ ac pi-ŋga, nañ wê ñac gi e kalhac andu nañ balêkoc yêc, nañ ñahô solop.

10 Ñac sêlic tata dau dec kôm ñac atac ñayham atu.

11 Sêšôc andu dau si, ma sêlic balêkoc lu dinda Maria. Ma sêpôj haduc têñ balêkoc dau ma sêtoc ij sa. Goc ñac sêkac si talhi sa, ma sêkêñ si awalaun nañ ñaôli atu-tu têñ ij kaiñ gitôm gol, ma a ñakwi ñamalu ti gêñ ñamalu ñayham.

12 Têñ ndoc dinaj Anötö kêñ puc ñac ña mbê bu sêmbu sêtêr Herod sêndi dom. Bocdinañ sêlhö sêsa señ dañ dau-ŋga dañ, ma sêmbu sêtêr ñac si gameñ si.

Josep lu Maria ma Yisu sêsiп Isip si

13 Têñ têñ lau tigauc dinaj sêhu ñac siñ su, Pômdau ndê aŋela dan sunj mbê têñ Josep ma sôm, “Herod kêsalê balê dau bu ndic ij ndu. Bocdinañ tisa, ma kôc balê lu dinda sa ma asip Isip andi. Ambo dinaj e tôm aõ wakêñ puc mac.”

14 Josep ñgô aŋela ndê yom su, goc tisa têñ ôbwêc dinaj ma kôc balê lu dinda sa, ma sêsiп Isip si.

15 Ma ñac sêmbu gameñ dinaj, e Herod mbac ndu su. Ma ñalêñ dau dinaj dec Pômdau ndê yom nañ propet dañ hoc asê muñ su, nañ ñandô sa. Yom dau bocdec bu:

Aõ kagalêm aneñ atuŋgac sa akêñ gameñ Isip-ŋga meñ.

[Hos 11:1]

Herod gic balêkoc dedec ndu

16 Têñ ndoc Josep kôc Maria lu Yisu sa sêsiп Isip si, nañ Herod hôj lau tigauc bu sêkêñ ñawaê têñ ij pi balê dau. Magoc ñac sêmeñ dom, dec ij kêyalê bu ñac sêjsau ij, ma ij tac ñandê atu. Goc kêkinj ij ndê lau siñ-ŋga sêtêr Betlehem si, ma sic balêkoc ñgac dedec hoñ ndu yêc malac Betlehem, ma yêc gameñ ñamakê-ŋga whinj. Iñ tap ñawaê sa su yêc lau tigauc, pi bêc nañ tata hôc asê ñac-ŋga, ma bocdinañ ñac sic balêkoc ñgac dedec e gi tap ñac nañ si yala tilu, nañ hoñ ndu.

17 Ma tu dinaj-ŋga yom nañ propet Jeremaya to, nañ ñandô sa. Iñ to yom bocdec bu:

18 Lau sêtañ dangibo atu yêc malac Rama.* Rakel ndê lau wakuc sêtañ ñac si balêkoc nañ siñga su. Ma lau dañ sêtôm bu sênen malô ñac dom. [Jer 31:15]

Josep kôc Yisu lu dinda sêmbu sêmeñ

* **2:18:** Rama - malac sauj dan nañ yêc kêpiñ Jerusalem.

19 Tiñambu Herod mbac ndu, ma yêc Isip, Pômdau ndê aŋela hoc dau asê têj Josep ḥa mbê,

20 ma sôm têj iŋ, “Tisa ma kôc balê lu dinda sa, ma ambu atêŋ gameŋ Israel-ŋga andi. Lau naŋ sêkôm bu sêndic balê dau ndu, naŋ hoŋ sêmbac ndu su.”

21 Goc Josep tisa, kôc balê lu dinda sa, ma ḥac sêmbu sêtêŋ Israel si.

22 Tigeŋ Josep ḥgô bu Akelaus gêm gôlin gameŋ Judia-ŋga ô damba Herod su, dec töc dau bu mbu têj gameŋ Judia-ŋga ndi. Ma Pômdau kêŋ puc iŋ ḥa mbê bu têj gameŋ Galili-ŋga ndi.

23 Goc ḥac sêtêŋ Galili si, ma sêndöc malac danj ḥaê Nasaret. Ma bocdinaŋ yom naŋ propet akwa-kwa sêto muŋ su, naŋ ḥandô sa pi Yisu. Ḥac sêto yom yêc bocdec bu, “Lau oc sêsam iŋ bu ḥagac Nasaret-ŋga.”

3

Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga kêmasaŋ Yisu ndê senj

(Mak 1:2-8; Luk 3:2-17)

1 Tiñambu Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga hôc asê gameŋ Judia-ŋga, ma gêm mêtê mbo gameŋ sawa.

2 Inj sôm têj lau, “Anötö ndê gôlin meŋ kêpiŋ su. Bocdinaŋ anem daôm kwi ma ahu mêtê sac siŋ.”

3 Gêŋ dau kêkuc yom naŋ propet Aisaya hoc asê muŋ su bocdec bu:

Ñamalac danj ta yom mbo gameŋ sawa, bocdec bu, ‘Amasaŋ Pômdau ndê senj tisolop. Amasaŋ nem ḥalôm bu akôc iŋ sa.’ *[Ais 40:3]*

4 Jon sôc ḥakwê naŋ sêmasaŋ ḥa kamel ñamliclhu, ma kic piŋkap yêc iŋ ñampêbalê. Ma inj gêŋ gêŋ bambalinj gitôm wakô ma lêp.

5 Lau daêsam sêsa sêtêŋ Jon si. Ḥac lau akêŋ malac atu Jerusalem ma malac hoŋ yêc gameŋ Judia-ŋga, ma lau naŋ sêndöc Bu Jordan ḥamakê.

6 Ḥac sêhôc si sac asê têj Jon, ma inj kêku ḥac yêc Bu Jordan.

7 Ma lau †Palêsaŋ ti lau †Sadiusia daêsam sêsa sêtêŋ gameŋ naŋ Jon kêku lau mbo, naŋ si. Têj ndoc Jon gêlic ḥac iŋ sôm ḥac bocdec bu, “Mac mboc ḥatui mac! Tu sake-ŋga mac alhö amenj? Mac akôc gauc pi Anötö ndê tac ḥandê naŋ lau propet sêkêŋ puc yac bu oc meŋ sa, dec gauc gêm bu amenj ma alin saŋgu ḥambwa, a?”

8 Anjgô! Akôm mêtê ḥayham naŋ töc asê bu mac am daôm kwi yomandô.

9 Ma asôm têj daôm dom bu, ‘Abraham apai yac, ma tu dinan-ŋga Anötö oc kôc yac sa.’ Aö wasôm têj mac bu Anötö gitôm bu nem hoc hoŋ dindec kwi sêti Abraham ndê atui sêô mac.

10 A hoŋ naŋ sem ḥandô ḥayham dom, naŋ kwahic dec Anötö kêŋ ki ḥamatata têj ḥawakac, ma inj oc lêj su ma tuc pi ya ndi.

11 “Aö wasôm têj mac hoŋ bu ḥagac danj oc meŋ êŋkuc aö, naŋ ndê ḥaclai hôc gêlêc anej su. Aö ḥagac ḥambwa, gitôm dom bu watî iŋ ndê ḥagac akinj tu wakenj iŋ ndê atapa-ŋga. Aö dec kaku mac ḥa bu ḥambwa, naŋ töc asê bu mac am daôm kwi su. Tigeŋ inj ḥagac dau oc êŋku mac ḥa Nalau Dabuŋ ti ya.

12 Inj meŋ bu êŋsahê lau, gitôm ḥagac naŋ whê wit ḥandô ti ḥapa kôc, goc gic ḥandô sa sôc andu gêŋ ḥandô-ŋga gi, ma tuc ḥapa sip ya naŋ sa ḥapaŋ, naŋ gi.”

Jon kêku Yisu

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)

13 Têj dinanj Yisu meŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga ma hôc asê Jon yêc Bu Jordan. Inj tac whinj bu Jon êŋku iŋ.

14 Magoc Jon gic yao dau tēŋ inj ma sôm, “Am bu êmkü aö, oc ɻayham. Bocke dec am sôm bu aö waŋku am?”

15 Tigeŋ Yisu ô Jon ndê yom ma sôm, “Am tec dom. Kwahic dec am êmkü aö, bu taŋkuc lêŋ solop naŋ Anötö kêmasaŋ gwanaŋ su.” Yisu sôm su ma Jon gôlôc bu êŋku inj.

16 Yisu gêliŋ saŋgu su ma pi akêŋ bu meŋ. Ma undambê kac sa, ma inj gêlic Anötö ndê Nalau sîp men gitôm balusi ma sac inj ɻahô.

17 Ma awha daŋ sa akêŋ undambê, naŋ sôm bu, “Aö Atuŋgac atac whin-ŋga dau dindec. Aö gatisambuc inj ɻandô.”

4

Sadaŋ kêtôm Yisu

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Tiŋambu Nalau Dabuŋ wê Yisu sa gameŋ sawa gi, bu †Sadaŋ êntôm inj.

2 Yisu gêŋ gêŋ daŋ dom tôm acsalô 40 ma ôbwêc 40, ma tiŋambu gêŋ yô inj ɻandô.

3 Ma têŋ dinaj Sadaŋ hôc asê inj ma sôm têŋ inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaj sôm têŋ hoc dindec bu sênen dau kwi ti gêŋ daneŋ-ŋga.”

4 Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Gêŋ daneŋ-ŋga ɻambwa kêŋ lau sêndöc tali dom. Naç danja wambu yom hoŋ naŋ Anötö sôm, dec ɻac oc sêndöc tali.’”

5 Goc Sadaŋ kôc inj sa pi malac dabuŋ Jerusalem gi, ma kêŋ inj kalhac tlôm dabuŋ ɻapoc lôlôc.

6 Ma sôm têŋ inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaj pwê sîp ndi. Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pômdau oc êŋkirj ndê aŋela bu sêyob am, ma sêpê am sa lôlôc bu am tiŋ gahim pi hoc daŋ dom.’”

7 Magoc Yisu sôm têŋ inj, “Mba! Sêto yom daŋ tiyaham yêc bocdec bu, ‘Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.’”

8 Goc Sadaŋ kôc inj sa, ma lu sêpi lôc balinj daŋ si. Ma gameŋ hoŋ naŋ kinj nom-ŋga sem gôliŋ, ma kinj dau si awa ti gêŋ ɻayham-ɻayham hoŋ, naŋ Sadaŋ tôc têŋ Yisu.

9 Ma sôm, “Am bu pôŋ hamduc têŋ aö ma nem akiŋ aö, goc wakêŋ gêŋ hoŋ dec sîp am amam.”

10 Magoc Yisu sôm têŋ inj, “Mba, Sadaŋ! Am kôc daôm sa ndi! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pôŋ hamduc têŋ Pômdau am nem Anötö, ma nem akiŋ inj tawasé.’”

11 Têŋ dinaj Sadaŋ hu inj siŋ, ma aŋela sêmeŋ ma sem akiŋ inj.

Yisu gic hu ndê gwelen

12 Tiŋambu †Herod kêkiŋ ndê lau siŋ-ŋga si ma sêkôc Jon dôŋ, ma sêkêŋ inj ndöc gapocwalô. Ma têŋ ndoc Yisu ɻogô ɻawaâ, goc inj mbu têŋ gameŋ Galili-ŋga gi.

13 Inj gi ndöc malac Nasaret dom, magoc inj gi ndöc Kapenaom, malac naŋ yêc kêpiŋ Bugictoŋ Galili-ŋga. Muŋ-ŋga andô †Jakob ndê atu lu, Sebulun lu Naptali sêwêkain nom yêc gameŋ dinaj.

14 Nalêŋ dinaj yom naŋ propet Aisaya to muŋ su, naŋ ɻandô sa. Yom dau bocdec bu:

15-16 Nâwê atu daŋ meŋ pô lau naŋ sêndöc Sebulun lu Naptali si gameŋ naŋ yêc kêpiŋ bugictoŋ, ma yêc Bu Jordan ɻamatiké. Gameŋ Galili-ŋga dinaj sêsam bu lau apa si gameŋ, ma lau naŋ sêndöc dinaj, naŋ sêmbo tôm

lau naŋ ɻasəc atu kôm ɻac ahuc, ma tôm lau naŋ sêmpîŋ bu sêmbac ndu.
Magoc kwahic dec sêlic ɻawé atu su.

[Ais 9:1-2]

¹⁷ Têŋ ndoc dinaŋ Yisu gic hu ndê gwelen nem mêtê lau-ŋga, ma inj hoc yom
asé têŋ lau bocdec bu, “Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ su. Bocdinaj anem daôm
kwi, ma ahu mêtê sac siŋ.”

Yisu mbwêc lau hale tu sêŋkuc iŋ-ŋga
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)

¹⁸ Têŋ bêc danj Yisu kêsêlêŋ mbo Bugictoŋ Galili-ŋga ɻamakê. Ma inj gêlic
Saimon naŋ ndê ɻaâe danj Pita, lu asi Andru. Injlu sêkêŋ wasanj sêmbo, bu injlu
ŋgac sêkôc iŋ-ŋga lu.

¹⁹ Goc Yisu sôm têŋ injlu, “Amlu ameŋ aŋkuc aö, ma aö wakêŋ amlu ahê
ɻamalac sêmeŋ sêŋkuc aö, tôm naŋ kwahic dec amlu ahê i.”

²⁰ Ma ɻagahô injlu sêtec si wasanj yêc, ma sêŋkuc iŋ.

²¹ Sêŋsêlêŋ si, ma Yisu gêlic Sebedi ndê atu lu, naŋ Jems lu Jon. Sêndöc wanj
sêwhiŋ damba Sebedi, ma sêpô si wasanj kic sêmbo. Yisu mbwêc injlu bu sêmeŋ
sêŋkuc iŋ,

²² ma ɻagahô injlu sêhu damba ti waŋ siŋ, ma sêŋkuc Yisu.

Yisu gêm lau gêmbac sa

²³ Dinaŋ su, goc Yisu kêsêlêŋ golom-golom malac yêc gameŋ Galili-ŋga. Inj
kêdôhôŋ lau mbo tlôm wê-ŋga, ma gêm mêtê ɻawaâe ɻayham pi Anötö ndê gôliŋ.
Ma inj kôm lau ti gêmbac tidaū-tidaū hoŋ ɻayham sa.

²⁴ ɻawaâe pi gêŋ dau gêm gameŋ Siria-ŋga hoŋ ahuc, ma tu dinaŋ-ŋga lau
sêkôc ɻac si lau gêmbac hoŋ sêtêŋ Yisu si, ma inj kôm ɻac ɻayham sa. Lau naŋ
sêhôc ɻandê atu, lau ti ɻalau sac, lau bôliŋ, ma lau deŋden ti mbolocâ, lau ti
ɻawapac hoŋ dinaŋ in gêm ɻac sa.

²⁵ Ma lau daësam sêsa si ma sêŋkuc iŋ. Natô sêmeŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga,
ma ɻatô akêŋ gameŋ Dekapolis-ŋga.* Ma ɻatô sêmeŋ akêŋ malac Jerusalem
ma malac hoŋ yêc gameŋ Judia-ŋga, ma ɻatô sêmeŋ akêŋ Bu Jordan ɻadaŋga.

5

Yisu gêm mêtê mbo lôc

(Luk 6:20-23)

¹ Têŋ bêc danj Yisu gêlic bu lau daësam sêŋkuc iŋ, goc pi lôc danj gi. Inj ndöc
sic, ma inj ndê tsêŋomi sêtingasuc iŋ.

² Ma inj gic hu kêdôhôŋ ɻac ma sôm,

³ “Anötö ndê mwasinj gic waâe lau naŋ sêngwiniŋ dau yêc in aŋgô-ŋga. Inj
gêlic ɻayham bu kôc ɻac sa sêmbo inj ndê gôliŋ ɻapu.

⁴ Anötö ndê mwasinj gic waâe lau naŋ sêndöc ti ɻalôm ɻawapac. Inj oc kôm ɻac
si ɻalôm timalô.

⁵ Anötö ndê mwasinj gic waâe lau ti lêŋ malô ma yom malô. Bu ɻac oc
sêwêkaiŋ gameŋ nom-ŋga sambob.

⁶ Anötö ndê mwasinj gic waâe lau naŋ atac whiŋ ndu andô bu sêsa lêŋ gitêŋ
enj. Inj oc nem ɻac sa sêti lau gitêŋ ɻandô.

⁷ Anötö ndê mwasinj gic waâe lau naŋ tawalô lau. Inj oc tawalô ɻac.

⁸ Anötö ndê mwasinj gic waâe lau ti ɻalôm ɻawasi. ɻac oc sêlic Anötö.

* ^{4:25:} Dekapolis - ɻaâe dinaŋ danem kwi bu ‘malac amarju.’ Malac amarju dinaŋ sêyêc Bugictoŋ
Galili-ŋga ɻagameŋ têŋ ac pi-ŋga.

9 Anötö ndê mwasiŋ gic waê lau naŋ sêŋsalê lêŋ tu sêmbo ti yom malô-ŋga.
Inj oc sam ɣac bu inj dau atui awhê ma ɣagac.

10 Anötö ndê mwasiŋ gic waê lau naŋ sêtap kisa sa tu sêsa Anötö ndê lêŋ gitêŋ-ŋga. Inj gêlic ɣayham bu kôc ɣac sa sêmbo inj ndê gôlinj ɣapu.

11 “Têŋ ndoc lau sêkêŋ kisa mac ma sêpu mac ti sêŋgôlinj yom sac daêsam pi mac tu mac aŋkuc aö-ŋga, naŋ ahêgo daôm dom. Bu Anötö oc êmwasiŋ mac.

12 Atac ɣayham ma atisambuc, bu Anötö oc kêŋ ɣaoli ɣayham têŋ mac yêc undambê. Ma gauc nem bu ɣalêŋ tigeŋ, lau sêkêŋ kisa Anötö ndê lau propet naŋ sêmbo muŋ su.”

Anötö ndê lau sêtôm gwêc so ma sêtôm ɣawê

13 Ma Yisu sôm, “Dakêŋ gwêc so sip gêŋ daneŋ-ŋga bu dakôm gêŋ dau ɣayham. Ma mac ambo lau nom-ŋga ɣalôm atôm gwêc so. Tigeŋ gwêc so bu ɣamakic niŋga, oc dakôm ɣamakic sa tiyham ɣalêŋ nde? Inj tisac su, ma tambaliŋ siŋ niŋga, ma lau sêkwê dôŋ.

14 “Ma mac ambo nom atôm ɣawê bu pô gameŋ. Malac daŋ bu yêc lôc, oc tôm dom bu siŋ dau kwi.

15 Ma têŋ ndoc datuŋ lam asê, oc taŋgatöc ɣa suc ahuc dom. Taŋkiŋ sa bu ɣawê pô gameŋ hoŋ.

16 Bocdinaŋ, akôm mêtê ɣayham yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, naŋ gitôm mac nem ɣawê bu pô gameŋ. Ma lau oc sêlic mac nem mêtê ɣayham, ma sêmpinj Damam undambê-ŋga.”

Yisu sôm yom pi yomsu ma propet si yom

17 “Gauc nem dom bu aö gameŋ tu waseŋ Anötö ndê yom naŋ Moses ti lau propet sêto yêc, naŋ su-ŋga. Aö gameŋ tu waseŋ su-ŋga dom, tigeŋ tu wakôm yom dau ɣandô sa-ŋga.

18 Yomandô, aö wasôm têŋ mac bu undambê ti nom bu niŋga, magoc yom ɣalhô sauŋ daŋ oc niŋga yêc yomsu dom e aö dauŋ wandic dabij gêŋ hoŋ.

19 Asa naŋ kêgilî yomsu naŋ hêganôŋ gêŋ sauŋ andô daŋ, me kêdôhôŋ lau ɣatô bu sêkôm bocdinaŋ, naŋ ti ɣamalac waêmba yêc Anötö ndê gôlinj ɣapu. Magoc asa naŋ daŋga wambu Anötö ndê yomsu, ma kêdôhôŋ lau ɣatô bu sêkôm bocdinaŋ, naŋ ti ɣamalac tiwaê yêc Anötö ndê gôlinj ɣapu.

20 Aŋgô! Lau Palésai ti t'kêdôhôŋ-waga yomsu-ŋga sêŋsahê ɣan̄ga bu sêti lau gitêŋ, tigeŋ aö wasôm têŋ mac, bu mac bu ati lau gitêŋ ahôc gêlêc ɣac dom, dec oc tôm dom bu mac ambo Anötö ndê gôlinj ɣapu.”

Yomsu dandic ɣamalac ndu-ŋga ɣahu

21 Ma Yisu sôm têŋ ɣac, “Mac aŋyalê yom naŋ Anötö kêŋ têŋ abanji bocdec bu, ‘Ndic ɣamalac ndu dom.’ Ma ‘Asa naŋ bu ndic ɣamalac ndu, naŋ oc tap ɣagêyô sa.’

22 Tigeŋ kwahic dec aö wasôm têŋ mac, bu asa naŋ tac ɣandê têŋ ɣamalac daŋ, naŋ oc tap ɣagêyô sa gitôm inj naŋ gic ɣamalac ndu. Ma mac nem ɣagôlinj daŋ sôm bu lau atu-tu sêmatôc ɣamalac naŋ sam ndê asidôwa bu ɣamalac gauc mbasi-ŋga. Magoc aö wasôm têŋ mac, bu asa naŋ sôm yom kaiŋ dinaŋ, naŋ gitôm bu tap ɣagêyô lambwam-ŋga sa.

23 “Bocdinaŋ têŋ ndoc am bu lic om ma bu kêŋ nem da têŋ Anötö, ma bu gauc nem yom danj yêc amlu ɣamalac daŋ ɣasawa,

24 naŋ goc hu nem da siŋ yêc alta ɣamakê ma sa ndi tap ɣamalac dau sa. Gêŋ ɣamatâ-ŋga amlu amasaŋ yom naŋ yêc amlu ɣasawa, goc mbu ndi ma kêŋ nem da têŋ Anötö.

25 “Ma am nem tōp bu yēc ḥamalac danj, ma inj bu wē am tēj ḥgac ēmatōc yom-nga ndi, naŋ êmasaŋ yom tēj inj ḥagahō, tēj ndoc amlu aŋsélēj ambo seŋ. Ma bocdinaŋ ḥgac dau oc kēj am tēj ḥgac ēmatōc yom-nga dom. Bu mba, mboe ḥgac ēmatōc yom-nga oc kēj am tēj ḥgac yob gapocwalō-nga, ma inj êmbalinj am sôc gapoc-walō ndi.

26 Aō wasōm yom ḥandō tēj am, am oc ndōc gapocwalō ḥapaŋ e am ndic nem tōp hoŋ pacndē.”

Yomsu mockaiŋ-ŋga ḥahu

27 “Ma mac aŋyalē yom naŋ Moses to bocdec bu, ‘Kōm gēj mockaiŋ-ŋga dom.’”

28 Tigeŋ kwahic dec aō wasōm tēj mac, ḥgac danj bu tahē awhē danj e ḥalōm ḥagagalac, naŋ gitōm inj kōm mêtē mockaiŋ-ŋga tēj inj su, yēc inj ndē ḥalōm.

29 “Am tanōm daŋga bu hē am tēj sac, goc kip tanōm dinaj sa ma êmbalinj niŋga. Am tanōm daŋ bu niŋga, naŋ hōc gēlēc am tanōm lu yēc ma hē am bu kōm sac, ma tiŋambu Anötō kēj am sip ya lambwam-ŋga ti ḥamlīc sambuc ndi.

30 Ma amam daŋga bu tim am, goc tim kic ma êmbalinj niŋga. Amam daŋ bu niŋga, naŋ hōc gēlēc am mbo ti amam lu-lu ma kōm sac su, ma tiŋambu sip ya lambwam-ŋga ti ḥamlīc sambuc ndi.”

Awhē lu ḥgac sēhu daŋ siŋ dom

31 “Ma Moses to yom daŋ bocdec bu, ‘Ngac daŋ naŋ gauc gēm bu hu nawhē siŋ, naŋ kēj bapia sēhu daŋ siŋ-ŋga tēj nawhē, goc hu inj siŋ.’”

32 Tigeŋ aō wasōm tēj mac, bu yom tigeŋ yēc bu ḥgac hu inj nawhē siŋ, naŋ awhē daŋ kōm mêtē mockaiŋ-ŋga whinj ḥgac daŋ. ḥgac daŋ bu hu nawhē siŋ ḥambwa, naŋ kōm inj ti awhē mockaiŋ-ŋga. Ma ḥgac wakuc daŋ bu nem awhē daŋ, naŋ kōm mêtē mockaiŋ-ŋga * whinj.”

Dasōm yom tidōj goc dakōm ḥandō sa

33 “Mac aŋyalē yom daŋ tiyham naŋ Anötō kēj tēj abanji bocdec bu, ‘Yom bocke naŋ mac amatiŋ tidōj, naŋ akōm popoc dom,’ ma ‘Yom naŋ mac bu apuc dōj bu yomandō yēc Pōmdau aŋgō-ŋga, naŋ akōm ḥandō sa.’”

34-35 Magoc aō wasōm tēj mac, bu asōm yom daŋ tu apuc nem yom dōj-ŋga dom. Asōm yom pi undambē me pi nom tu bu apuc nem yom dōj-ŋga dom, ḥahu bu Anötō inj undambē ti nom ḥaudau. Ma asōm yom pi Jerusalem dom, bu Anötō kēyalij malac daŋ sa ti inj ndē kiŋ atu ndē malac.

36 Ma asōm yom pi nem ḥagolōj dom, bu mac atōm dom bu akōm nem kēclauŋ daŋ tisēp me tiyec.

37 Asa bu lōc bu kōm gēj daŋ, naŋ sōm ‘Aēc, aō wakōm,’ ma bu kōm dom goc sōm, ‘Mba, aō wakōm dom.’ Yom ḥatō bocke naŋ mac asōm tu apuc yom daŋ dōj-ŋga, naŋ meŋ akēj Sadaŋ ndē.”

Daō sac naŋ sēkōm tēj yac, naŋ dom

* **5:32:** Lau ḥatō gauc gēm bu yom daŋ ḥahu bocdec. ḥgac daŋ bu hu ndē nawhē siŋ ḥambwa, ma awhē daŋ bu mbo tawasē, dec lau ḥatō oc gauc nem bu inj nakweŋ hu inj siŋ tu inj kōm mêtē mockaiŋ-ŋga whinj ḥgac daŋ, ma bocdinaŋ ḥac oc sēlic inj tōm awhē mockaiŋ-ŋga. Ma lau ḥatō gauc gēm bu yom daŋ ḥahu bocdec. Tēj ndoc awhē dinaj nakweŋ hu inj siŋ, goc inj oc nem ḥgac wakuc. Tigeŋ Anötō gēlīc bu inj nakweŋ hu inj siŋ ḥambwa, dec inju si yom sēnem daŋ-ŋga gacgeŋ yēc. Bocdinaŋ awhē daŋ lu nakweŋ wakuc sēkōm mêtē mockaiŋ-ŋga yēc Anötō aŋgō-ŋga.

³⁸ “Ma mac aŋyalê yom naŋ Moses to bocdec bu, ‘Namalac daŋ bu ndic am tanôm tisac, naŋ ndic iŋ ndê ô. Ma asa naŋ tuc nem ŋalhôm daŋ dulu, naŋ tuc iŋ ndê dulu ô.’”

³⁹ Tigeŋ aö wasôm têŋ mac bu akôm mêtê sac ô mêtê sac naŋ lau sêkôm têŋ mac, naŋ dom. Daŋ bu tap am sip alim andô daŋga, naŋ kêŋ daŋga bu iŋ ndic whinj.

⁴⁰ Ma ŋgac daŋ bu wê am têŋ lau sêmatôc yom-ŋga, ma iŋ tac whinj bu am nemlhi iŋ ja na am nem gêŋ saŋ dan, goc kêŋ nem gêŋ atu têŋ iŋ whinj.

⁴¹ Ma lau †Rom-ŋga si ŋgac siŋ-ŋga daŋ bu kac yom am bu hoŋ iŋ ndê wapa seŋ ŋasawa apê, goc hoŋ wapa dau êmsêlêŋ seŋ ŋasawa baliŋ whinj iŋ ndi.

⁴² Émgaminj nem gêŋ têŋ lau naŋ sêteŋ gêŋ têŋ am, naŋ dom, ma daŋ bu ndac am bu nem iŋ sa ŋa gêŋ daŋ, naŋ puc dômwêm iŋ dom.”

Atac whinj nem ŋacyo

(Luk 6:27-36)

⁴³ “Ma mac aŋyalê yom naŋ Moses to bocdec bu, ‘Atac whinj nem lau meŋpaŋ am-ŋga,’ ma yom naŋ lau sêšôm bocdec bu, ‘Atac tec nem ŋacyo.’”

⁴⁴ Tigeŋ aö wasôm têŋ mac bu atac whinj nem ŋacyo, ma ateŋ mbec tu lau naŋ sêkêŋ kisa mac-ŋga.

⁴⁵ Mac bu akôm boc-dinaŋ, goc Damam undambê-ŋga oc sam mac bu iŋ atui awhê ma ŋgac. Iŋ dau kêŋ ndê ac pi pô lau sac ti lau ŋayham, ma kêŋ u gic lau gitêŋ ti lau naŋ sêsa lêŋ giso.

⁴⁶ Lau sac ma lau naŋ sêkôc takis-ŋga atac whinj lau naŋ atac whinj ŋac, ma sêtec lau naŋ sêtec ŋac. Mac bu aŋkuc ŋac si mêtê, dec tu sake-ŋga Anötö oc lic mac ŋayham?

⁴⁷ Lau sambuc sêtoc dau si asidôwai sa, magoc sêtec lau ŋatô. Bocdinaŋ mac bu atoc nem asidôwai tawasê sa, dec tu sake-ŋga Anötö oc lic mac ŋayham hôc gêlêc lau sambuc?

⁴⁸ Akôc gauc pi yom hoŋ dinanj, ma akôm mêtê solop en, tôm Damam undambê-ŋga ndê mêtê.”

6

Yom pi sakiŋ gitêŋ ŋatô

¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Ayob daôm bu akôm nem sakiŋ anem akiŋ Anötö-ŋga tu bu lau sêlic e sêmpij mac-ŋga dom. Mac bu akôm tu bu lau sêmpij mac-ŋga, oc atap nem ŋaoli daŋ sa yêc Damam undambê-ŋga dom.”

Mêtê dakêŋ gêŋ têŋ lau-ŋga

² “Bocdinaŋ têŋ ndoc am bu nem lau ŋalôm sawa sa, naŋ goc sêc gêŋ dau ahuc. Ndic dahuc taŋ bu kêŋ puc lau dom. †Lau sêtim yom lau-ŋga naŋ sêtoc dau sa, naŋ sêkôm bocdinaŋ yêc lôm wê-ŋga ti malac lôm, bu lau sêlic e sêmpij ŋac. Yomandô aö wasôm têŋ mac bu lau si sêmpij ŋac, dinanj ti ŋac si ŋaoli sambuc naŋ sêkôc sa su.

³ Tigeŋ têŋ ndoc am bu kêŋ gêŋ têŋ lau ŋalôm sawa, naŋ siŋ ma kêŋ gelec têŋ ŋac, ma yob bu lau daŋ sêngô ŋayom dom.

⁴ Bocdinaŋ am nem mêtê kôm yác lau-ŋga oc yêc siŋ dau. Ma Damam naŋ gêlîc gêŋ naŋ yêc siŋ, naŋ oc kêŋ ŋaoli têŋ am.”

Mêtê dateŋ mbec-ŋga

(Luk 11:2-4, 9-13)

5 “Ma tēŋ ndoc am bu teŋ mbec, naŋ teŋ tōm lau sētim yom lau-ŋga dom. Nac atac whinj bu sēteŋ mbec sēlhac lōm wē-ŋga ti seŋ ηamakē, tu bu lau sēlic ma sēmpij ηac-ŋga. Yomandō aō wasōm tēŋ mac bu lau si sēmpij ηac, dinaj ti ηac si ηaōli sambuc naŋ sēkōc sa su.

6 Tēŋ tēm am bu teŋ mbec, naŋ goc sōc nem andu ηalōm ma sēc gatam ahuc, ma teŋ mbec tēŋ Damam yēc malam naŋ lau dan sēlic dom. Ma Damam naŋ kēyalē gēŋ naŋ yēc sin dau, naŋ oc kēŋ ηaōli tēŋ am.

7 “Ma tēŋ tēm mac bu ateŋ mbec, naŋ ateŋ mbec balinj tōm lau sambuc dom. Nac gauc gēm bu mbec dau oc ηandō sa tu ηac si yom ηalhō daēsam-ŋga.

8 Aŋkuc ηac si gēbōm dom, bu Damam kēyalē gwanaŋ su, gēŋ naŋ mac apōnda.

9 Bocdinaj ateŋ mbec bocdec bu:

Damanj, am naŋ mbo undambē. Am nem ηaē lau sēnem dabuŋ maŋ.

10 Mweŋ ti lau hoŋ si Pōmdau. Kēŋ lau danja wambu nem yom ηapep yēc nom, gitōm yēc undambē.

11 Kēŋ yac mba gö tēŋ ac dindēc.

12 Suc yac mba sac ηatōp kwi, tōm yac asuc lau naŋ sēkōm sac tēŋ yac, naŋ si sac ηatōp kwi.

13 Yob yac tēŋ lētōm bu tap yac sa dom, ma tēŋ ηgac sac Sadaŋ bu kōm yac ηayom dom.

14 Mac bu asuc lau naŋ sēkōm sac tēŋ mac, naŋ si sac kwi, goc Damam undambē-ŋga oc suc mac nem kwi bocdinaj.

15 Magoc mac bu asuc lau si sac kwi dom, dec Damam oc suc mac nem kwi dom bocdinaj.”

Mêtê dahu gēŋ daneŋ-ŋga siŋ tu danem akiŋ Anötö-ŋga

16 “Ma tēŋ tēm mac bu ahu gēŋ daneŋ-ŋga siŋ tu anem akiŋ Anötö-ŋga, naŋ akōm aŋjōm andō masinj-masinj tōm lau sētim yom lau-ŋga sēkōm, naŋ dom. Lau dinaj sēkōm aŋgō andō tisac, bu lau sēlic ma sēŋyalē bu ηac sēhu gēŋ daneŋ-ŋga siŋ ma tu dinaj-ŋga sēmpij ηac. Yomandō aō wasōm tēŋ mac bu lau si sēmpij ηac, dinaj ti ηac si ηaōli sambuc naŋ sēkōc sa su.

17 Bocdinaj tēŋ tēm mac ahu gēŋ daneŋ-ŋga siŋ tu anem akiŋ Anötö-ŋga, naŋ aliŋ bu ma amasaj daōm ηapep.

18 Ma ηalēŋ dinaj lau danj oc sēŋyalē dom bu mac ahu gēŋ daneŋ-ŋga siŋ. Tigeŋ mac nem Damam naŋ mbo siŋ dau, naŋ kēyalē gēŋ hoŋ naŋ yēc siŋ dau, ma bocdinaj oc kēŋ nem ηaōli tēŋ mac.”

Taŋsalé awa ηandō undambē-ŋga

(Luk 12:33-34)

19 Ma Yisu sōm, “Andic nem awa ti wapa sa lhac nom dom, bu sop oc neŋ, ma u oc nōm gēŋ dau tibalē, ma lau kaŋ oc sēnem kaŋ sa.

20 Apo gēŋ undambē-ŋga sa ti nem awa ηandō, ma sop ti u oc seŋ su dom, ma gitōm dom bu lau kaŋ sēsōc sēndi bu sēnem kaŋ.

21 Aō gasōm yom dinaj, ηahu bu gameŋ bocke naŋ mac nem awa yēc, naŋ mac nem ηalōm ti gauc oc sap dōŋ ηapanj.”

Namalac si tandō gitōm ya ηawē

(Luk 11:33-36)

22 “Namalac si tandō gitōm ya ηawē naŋ tōc seŋ tēŋ ηac. Bocdinaj mac nem tanōm bu wē mac asa lēŋ ηayham, goc mac nem ηamlīc ηagēŋ hoŋ oc yēc ηawē ηalōm ej.

²³ Magoc tanôm bu wê mac asa lêj sac-ŋga, goc mac gacgej ambo ŋasec ŋalôm. Bocdinaŋ mac bu gauc nem bu ambo ŋawê ŋalôm, magoc asa lêj ŋasec-ŋga, naŋ dec ŋasec gêm mac ahuc sambuc."

Danem akiŋ ŋadau lu dom

²⁴ "Njamalac daŋ gitôm dom bu nem akiŋ ŋadau lu, bu iŋ oc tec daŋ, ma atac whiŋ daŋ, me sap daŋ dôŋ ma pu daŋ. Ma mac bocdinaŋ, gitôm dom bu mac atoc Anötö ma awa nom-ŋga lu-lu sa ti mac nem ŋadau."

Dahêgo dauŋ dom

(Luk 12:22-32)

²⁵ "Tu dinaj-ŋga dec ahêgo daôm dom tu gêj aner-ŋga ti anôm-ŋga, me tu ŋakwê asôc-ŋga. Anötö kêj mac ambo tamli, ma gêj dinaj iŋ gêj atu. Gêj daneŋ-ŋga iŋ gêj atu dom. Ma Anötö kêj mac nem ŋamlîc ŋagêj hoŋ, ma gêj dinaj iŋ gêj atu. ŋakwê asôc-ŋga iŋ gêj atu dom.

²⁶ "Akôc gauc pi mbac. Nac sêšô gêj dom, sêhoŋ gêj ŋandô ma sic sa sôc andu gêj ŋandô-ŋga dom. Tigeŋ Damam undambê-ŋga gôlôm ŋac. Ma iŋ tac whiŋ mac ŋamalac hôc gêlêc mbac hoŋ su.

²⁷ Ma mac nem asa bu hêgo dau, dec oc tôm bu ndic têku ndê têm mbo tali-ŋga?

²⁸ "Tu sake-ŋga mac nem ŋalôm ŋawapac tu ŋakwê asôc-ŋga? Akôc gauc pi ŋaola ŋayham naŋ sêpo sêlhac kwan ŋalôm, naŋ sêkôm gwelen ti sêmasaj ŋakwê dom.

²⁹ Tigeŋ aö wasôm têj mac bu Kin Solomon iŋ sôc ŋakwê ŋayham andô, magoc iŋ ndê gôlôn ti ŋawasi hôc gêlêc ŋaola dinaj daŋ su dom.

³⁰ O mac lau naŋ akêŋ whiŋ gwalec, aŋgô! Kwan ti ŋaola nom-ŋg a sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkêŋ ya neŋ su. Magoc Anötö kêj gêj dau ti ŋadalô ŋayham, ma yob ŋapep. Ma bocdinaŋ aŋyalê bu yom ŋandô, iŋ oc yob mac, ma kêj ŋakwê têj mac whiŋ.

³¹ Bocdinaŋ ahêgo daôm dom ma asôm bu 'Daneŋ sake?' me 'Danôm sake?' me 'Dasôc ŋakwê bocke?' lec dom.

³² Lau sambuc naŋ sêŋyalê Anötö dom, naŋ sêhêgo dau tu gêj hoŋ dinaj-ŋga, tigeŋ Damam undambê-ŋga kêyalê su bu mac apônda gêj hoŋ dinaj.

³³ Gêj ŋamata-ŋga akôm ŋaŋga bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin ŋapu, ma bu asa iŋ ndê lêŋ gitêj. Ma iŋ oc yob mac tu gêj nom-ŋga-ŋga whiŋ.

³⁴ "Bocdinaŋ ambo ti nem ŋalôm ŋawapac tu gêj laŋsê-ŋga dom. Ahu sin yêc e laŋsê dau hôc asê. ŋawapac bêc tigeŋ-ŋga naŋ gitôm bêc tigen dinaj."

7

Dapu lau ŋambwa dom

(Luk 6:37-42)

¹ Ma Yisu sôm, "Alic lau sac ŋambwa tu ŋac si lêŋ ti sakin-ŋga dom, dec Anötö oc lic mac sac tu nem-ŋga dom.

² Bu Anötö oc êŋsahê mac tôm mac aŋsahê lau, ma nem dôhôŋ mac nem lêj ti sakin tôm dôhôŋ naŋ mac am dôhôŋ lau si.

³ "Tu sake-ŋga am hêgo daôm tu gêj golop sauŋ naŋ yêc nem asidôwa tandô, tigen gêj golop atu naŋ yêc am daôm tanôm, naŋ gêlîc apu?

⁴ Ma bocke am sôm têj nem asidôwa, 'Aö bu wakôc gêj golop naŋ yêc am tanôm, naŋ sa.' Tigen gêj golop atu pôc daôm nem tanôm ahuc?

5 Am ɳac tim yom lau-ɳgal! Kôc gêj golop atu sa yêc daôm tanôm muŋ e tanôm ɳawa sa, naŋ goc kôc gêj golop sauŋ dinaj sa yêc nem asidôwa tandô.”

Dayob Anötö ndê gêj dabuŋ ɳapep

6 “Akêj gêj dabuŋ têj giam dom, b u oc sêkac dau kwi ma sêseŋ mac. Ma ambaliŋ nem gôlôŋ ɳayham têj bôc dom, bu oc sêkwê popoc.”

Anötö ij ɳadau bu kêj gêj têj yac-ŋga

7 “Ateŋ gêj têj Anötö, dec oc akôc ɳandô, aŋsalê ij ti ndê lêŋ, ma oc atap sa, ma bu amati gatam oc lêc su têj mac.

8 Bu Anötö kêj gêj têj lau hoŋ naŋ sêndac ij, ma lau hoŋ naŋ sêŋsalê ij ti ndê lêŋ, naŋ oc sêtap sa, ma ɳac naŋ sêmati gatam naŋ oc lêc su têj ɳac.

9 “Mac dambai aŋgôl! Nem balê daŋ bu teŋ gö têj am, dec am oc kêj hoc têj ij, a?

10 Ma bu teŋ i oc kêj mboc sac têj ij, a?

11 Mba! Mac lau sac, tigeŋ atoc nem balêkoc sa ɳa gêj ɳayham. Magoc Damam naŋ mbo undambê ij gitêŋ ej, ma oc kêj gêj ɳayham-ɳayham ej têj lau naŋ sêteŋ ij.

12 Akôm mêtê ɳayham têj lau hoŋ, gitôm mêtê ɳayham naŋ mac atac whinj bu sêkôm têj mac. Yom hoŋ naŋ Moses ti lau propet sêto, naŋ hêganôŋ yac dakôm mêtê ɳayham bocdinaj.”

Yom seŋ lu-ŋga

13 “Aŋsahê ɳaŋga bu atap gameŋ andöc tamli ɳapaŋ-ŋga sa, magoc aŋyalê bu gatam gameŋ dinaj-ŋga ij gatam sauŋ. Bu gameŋ andinjam-ŋga dê yêc, ma seŋ têj gameŋ dau ij seŋ atu, ma ɳagatam atu bocdinaj. Lau daësam sêsa seŋ atu dinaj, ma oc sêsoč gatam atu dau.

14 Magoc gameŋ dandöc taŋli ɳapaŋ-ŋga ɳagatam ij gatam sauŋ, ma seŋ têj gameŋ dinaj ij seŋ atu dom, ma lau daësam oc sêtap sa dom.”

Yom pi propet tasaj

15 “Ayob daôm tu propet tasaj-ŋga. ɳac sêtôm giam pôm naŋ sêmpaŋ dau ahuc ɳa domba ɳamlic, tu bu sêti gasuc domba-ŋga ma sêseŋ ɳac su. ɳalêŋ tigeŋ propet tasaj oc sêtêŋ mac sêloc tu sênsau mac-ŋga.

16 Aŋsahê ɳac si lêŋ dec tôm bu mac aŋyalê bu ɳac lau tasaj. ɳalêŋ tigeŋ, yac dalic a ɳandô ma taŋyalê a dau bu ɳayham me sac. Oc tôm dom bu dahiŋ ɳandô ɳayham yêc a sac.

17 Yomandô! A ɳayham sem ɳandô ɳayham, ma a sac sem ɳandô sac.

18 A ɳayham daŋ gitôm dom bu nem ɳandô sac, ma a sac gitôm dom bu nem ɳandô ɳayham.

19 Ma a hoŋ naŋ sem ɳandô sac, naŋ oc sêlêŋ su ma sêtuc pi ya ndi, ma ya neŋ su.

20 Bocdinaj aŋsahê propet si lêŋ, ma aŋyalê ɳac bu propet ɳayham me sac.”

Pômdau kêyalê ij ndê lau su

21 “Lau daësam sêsam aö bu, ‘Pômdau,’ tigeŋ ɳac hoŋ oc sêtap gameŋ undambê-ŋga sa dom. Mba! Lau naŋ daŋga wambu Damaŋ undambê-ŋga ɳapep, ma sêkôm mêtê tôm ij atac whinj, naŋ oc sêtap undambê sa.

22 Têj Anötö ndê bêc êmatôc lau-ŋga, naŋ lau tasaj daësam oc sêsoč têj aö bu, ‘Pômdau, Pômdau! Yac ahoc yom asê atôm propet, ma atiŋ ɳalau sac su ma akôm gêj dalô daësam am am aŋjôm. Bocdinaj kôc yac sa.’

23 Tigeñ aö wasôm têj ñac bu, ‘Aö kayalê mac dom sambuc mac lau sac. Alhô su yêc aö! ”

*Yom gôlin pi ñgac lu nañ sêkwê andu
(Luk 6:46-49)*

24 “Lau nañ sêngô anen yom ma sêkôm ñandô sa, nañ sêtôm ñgac tigauc nañ kwê ndê andu kalhac nom ñanga ma kên hoc kêgapin alhô dôj.

25 Têj ndoc u gic e bu hêc, ma mbu puc ñadinda hôc pi andu dau, nañ andu dau ku sa dom bu hoc kêgapin dôj.

26 Magoc lau nañ sêngô anen yom ma sêkôm ñandô sa dom, nañ sêtôm ñgac gauc mba nañ kwê ndê andu kalhac nom babalê.

27 Ma u gic ti bu hêc, ma mbu puc ñadinda hôc pi andu dau, goc ku sa ma tisac sambuc.”

28 Yisu gic bata ndê yom dinaj, ma lau hoñ sêhêdaê tu inj ndê yom-ñga.

29 Nahu bu yom nañ inj kêdôhôg têj ñac nañ yom ti ñaclai, hôc gêlêc lau Israel-ñga si kêdôhôgwaga yomsu-ñga si yom hoñ su.

8

*Yisu kôm ñgac ti gêmbac leprasi ñayham sa
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-14)*

1 Yisu sip akêj lôc meñ, ma lau daësam sêjkuc inj.

2 Ma ñgac danj ti gêmbac tleprasi têj inj gi, goc pôj haduc ma sôm, “Pômdau. Am bu tac whinj dec gitôm bu am oc kôm aö ñamlic ñawasi sa.”

3 Yisu kêmâtôc amba sa gi ma kêmasec inj, ma sôm, “Aö atac whinj, dec wasôm têj am bu ñamlic ñawasi sa.” Ma ñagahô eñ gêmbac hu inj sinj, ma inj ñamlic ñayham sa.

4 Ma Yisu sôm têj inj, “Am ñgô! Gêj nañ kwahic dec hôc asê am, nañ sôm asê têj lau danj dom. Tigeñ têj tâdabunsga ndi, tôt daôm têj inj bu lic bu am nem ñamlic ñawasi sa su. Ma kênj da tôm yomsu nañ Moses kênj têj yac. Ma ñalêj dinaj lau hoñ oc sêyalaê bu am ñamlic ñayham sa.”

*Ngac bata siñ-ñga danj kêtj whinj ñayha
(Luk 7:1-10)*

5 Tiñambu Yisu sôc malac Kapenaom gi. Ma ñgac bata Rom-ñga danj, nañ gêm gôlinj lau siñ-ñga 100, nañ têj inj gi ma ndac inj bu nem inj sa.

6 Inj sôm, “Pômdau, anen ñgac akiñ danj ndoc bôlinj. Inj yêc andu ñapanj ma kêsahê ñandê atu.”

7 Ma Yisu sôm têj inj, “Aö oc waloc ma wakôm inj ñayham sa.”

8 Tigeñ ñgac bata dau ô yom ma sôm, “Pômdau, am ñgac atu ma aö ñgac apa, dec mayan danj bu am sôc anen andu. Tigeñ aö kayalê su bu am ñgac ti ñaclai atu, ma bocdinañ dec am bu ndic atu yom, goc anen ñgac akiñ oc ñayham sa.

9 Bu aö danj danj wambu lau nañ si ñaclai hôc gêlêc aö neñ, ma anen lau siñ-ñga danj wambu aö. Aö bu wasôm têj danj, ‘Am ndi!’ goc inj oc ndi. Ma bu wasôm têj danj, ‘Am mwenj’ goc inj oc meñ. Ma bu wasôm têj anen ñgac akiñ bu kôm gêj danj, goc inj oc kôm.”

10 Yisu ñgô ñgac bata ndê yom ma hêdaê, ma sôm têj lau nañ sêjkuc inj bu, “Yomandô wasôm têj mac, bu yêc lau Israel hoñ aö gatap ñac si danj nañ kêtj whinj ñanga gitôm ñgac Rom-ñga dindec, nañ sa dom.

11 Anjô! Lau daësam nañ lau Israel dom, nañ oc sêmeñ akêj nom ñabatiñ hon, ma sêtap mwasinj atu sa yêc undambê sêwhinj Abraham, Aïsak ma Jakob.

¹² Tigeñ lau Israel daësam nañ gauc gêm bu sic waê bu sêndöc undambê, nañ Anötö oc êmasuc ñac su sêndöc gameñ ñasec-ña, ma sêtañ ti lhö êysin pi dau.”

¹³ Yisu sôm yom dinaj têj lau honj su, goc sôm têj ñgac bata, “Am lhö mbu ndi. Aö oc wakôm am nem ñgac akiñ dinaj ñayham sa, tôm am kêt whinj.” Ma têj ndoc dau dinaj gêmbac hu ñgac akiñ dau siñ, ma inj ñayham sa.

Yisu kôm lau daësam ñayham sa

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Tiñambu Yisu têj Pita ndê andu gi ma gêlic Pita lawawê gêmbac lic ñandê atu ma yêc.

¹⁵ Yisu têj inj gi ma kêmasec inj amba, goc gêmbac hu inj siñ. Ma inj tisa, ma ndê gêj daneñ-ña ma kêt têj Yisu.

¹⁶ Têj telha dinaj ac gi sip su, goc lau malac-ña sêkôc lau daësam nañ ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, nañ sa sêtêj Yisu si. Ma inj gic atu yom, goc ñalau sac sêh lau dau siñ, ma inj kôm lau gêmbac honj ñayham sa.

¹⁷ Ñalêj dau dinaj yom nañ propet Aisaya sôm su nañ dec ñandô sa. Muñ-ña inj to yom pi Mesaya bocdec bu:

Inj hôc yac neñ ñawapac tu nem yac sa-ña.

[Ais 53:4]

Lêj tañkuc Yisu-ña

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Têj bêc dañ Yisu gêlic lau daësam sêngihi inj ahuc, goc sôm têj ndê tñgacsêñomi bu sêlom bugictoñ ma sêpi dañga sêndi.

¹⁹ S êmasañ dau sêmbo ma kêdôhôj-waga yomsu-ña dañ meñ ma sôm têj inj, “Kêdôhôjwaga, aö bu wañkuc am, wawhiñ am watêj gameñ bocke nañ am oc ndi.”

²⁰ Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuñ yêc, ma mbac lôlôc-ña si ñaic yêc, tigeñ †Namatâc ndê Atu dau ndê mala yêc bêc-ña mba.”

²¹ Ma sêjom dañ sôm têj inj, “P ômdau, aö bu wañkuc am, magoc gêr ñamatâ-ña aö wandi wambo wawhiñ aneñ lau e añañsuñ damaj su nañ.”

²² Tigeñ Yisu sôm, “Mba! Am bu gauc nem bu êmkuc aö, nañ gêr ñamatâ-ña. Tec lau batê sêñsuñ lau batê.”

Yisu kôm bu ñampoñ timalô

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Yisu sôm yom dinaj su, goc pi wañ dañ gi. Ma inj ndê ñgac-sêñomi sêñkuc inj ma sêpi wañ sêwhiñ.

²⁴ Sêlac si, ma mbu puc atu ma gêli bu ñampoñ sa gic sip wañ, e kêpiñ bu wañ pac. Tigeñ Yisu yêc bêc yêc wañ.

²⁵ Dec sêtêj inj si, sêun inj sa ma sêñsôm, “Pômdau, nem yac sa, bu yac oc dapac dandinaj.”

²⁶ Magoc Yisu sôm têj ñac, “O mac lau nañ akêj whiñ gwalec. Tu sake-ña mac atôc daôm?” Goc inj tisa ma sôm yom ñañga têj mbu ti bu ñampoñ, ma gameñ ñañgen sa.

²⁷ Ma ñac hoñ sêhêdaê ma sêñsôm têj dandi, “Ei! Inj ñgac kaiñ bocke? Bu gêj hoñ sêñsôc inj ndê yom ñapu, ma mbu ti bu sêwhiñ.”

Yisu soc ñalau sac su yêc ñgac lu

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Nac sêhôc asê bugictoñ ñadañga ma sêñsôc lau Gadala-ña si gameñ si. Ma yêc dindê ñgac lu sêsa akêj ôm sêhô-ña ma sêtêj Yisu si. Inju ñgac lu nañ ñalau

sac sêmbo iŋlu ɣalôm, ma sêkôm iŋlu sêti ɳgac pôm. Ma bocdinan̄ lau hoŋ sêtöc iŋlu ma sêmbo ahê iŋlu, ma iŋlu sêndöc ôm sêhô-ɳga ɣapar.

²⁹ Têŋ ndoc iŋlu sêhôc asê Yisu, naŋ ɣalau sac naŋ sêmbo iŋlu ɣalôm, naŋ sêmbwêc bocdec bu, “O Anötö ndê Atu! Am bu kôm sake têŋ yac? Têm bu Anötö êmatôc yac-ɳga yêc dôŋ yêc. Ma bocke am kwahic dec mweŋ bu kôm yac ɣayom?”

³⁰ Bôc ton̄ atu daŋ seŋ gêŋ sêmbo ahê gameŋ naŋ ɣac sêlhac.

³¹ Goc ɣalau sac sêteŋ Yisu bu, “Am bu soc yac su, naŋ kêŋ yac asip bôc ɣalôm.”

³² Ma in sôm têŋ ɣac, “Andi!” Goc sêhu ɳgac lu dinan̄ siŋ ma sêšôc bôc ɣalôm si. Ma bôc hoŋ sênti sêsiŋ salic sac, sêsiŋ bugictor̄ ɣalôm si, ma bu kô ɣac sêmbac ndu.

³³ Lau sêyob bôc-ɳga sêlic gêŋ dau, goc sêlhö sêsa malac si, ma sic miŋ têŋ lau malac-ɳga pi gêŋ hoŋ dinan̄, ma pi gêŋ naŋ Yisu kôm têŋ ɳgac lu ti ɣalau sac.

³⁴ Ma lau malac-ɳga hoŋ sêsa sêteŋ Yisu si, ma têŋ ndoc sêlic in, naŋ sêten̄ in bu hu ɣac si gameŋ siŋ.

9

Yisu kôm ɳgac bôliŋ dan̄ ɣayham sa (Mak 2:3-12; Luk 5:17-26)

¹ Goc Yisu pi waŋ gi ma gic bugictor̄ kic, ma têŋ in ndê malac Kapenaom gi.

² Ma lau gameŋ dinan̄-ɳga sêmbalaŋ ɳgac bôliŋ daŋ yêc sac daŋ ma sêteŋ Yisu si. In̄ gêlic bu ɣac sêkêŋ whin̄ in, dec sôm têŋ ɳgac bôliŋ dau, “Aneŋ balê, atac ɣayham sa. Kwahic dec aö oc wasuc am nem sac kwi.”

³ Kêdôhônywaga yomsu-ɳga ɣatô s êngô Yisu ndê yom dau, goc sêšôm têŋ dandi, “Ngac dê ndê yom sac sambuc! Anötö tigeŋ gitôm bu suc sac kwi.”

⁴ Yisu kêyalê ɣac si gauc, goc ndac ɣac, “Tu sake-ɳga mac gauc gêm yom sac yêc nem ɣalôm?”

⁵ Mac akêŋ whin̄ dom bu aneŋ ɣaclai yêc bu wasôm têŋ ɳgac dau bu, ‘Aö wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinan̄ aö wasôm têŋ in bu, ‘Tisa ma êmsêlê.’

⁶ Ma têŋ ndoc mac alic bu aneŋ yom dinan̄ ɣandô sa, goc anjyalê bu Anötö kêŋ ɣaclai têŋ ɣamalac ndê Atu yêc nom, bu suc ɣamalac si sac kwi whin̄.” Goc Yisu sôm têŋ ɳgac bôliŋ bu, “Tisa ma hôc nem mbô sa, ma lhö têŋ nem andu ndi!”

⁷ Goc ɳgac dau tisa ma kölhö têŋ ndê andu gi.

⁸ Ma lau daësam naŋ sêlic gêŋ dau sêhêdaê ɣandô, ma sêmpin̄ Anötö naŋ kêŋ ɣaclai bocdinan̄ têŋ ɣamalac.

Yisu kêgalêm Matyu bu êmkuc in̄ (Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Yisu kêsêlêŋ gi ma gêlic ɳgac daŋ ɣaê Matyu naŋ ndöc ndê mala kôc takis-ɳga. Ma in sôm têŋ in, “Êmkuc aö!” Goc Matyu tisa ma kêkuc in̄.

¹⁰ Tiŋjambu Yisu gêŋ gêŋ ndöc Matyu ndê andu ɣalôm, ma lau daësam sêmeŋ ma seŋ gêŋ sêndöc sêwhin̄ Yisu ti ndê ɳgacsêŋjomi. ɣac lau sêkôc takis-ɳga ti lau ɣatô naŋ lau Palêsaï sêsam ɣac bu lau sac.

¹¹ Ma lau Palêsaï ɣatô sêlic gêŋ dinan̄, goc sêndac in̄ ndê ɳgacsêŋjomi bocdec bu, “Tu sake-ɳga mac nem kêdôhônywaga gêŋ gêŋ ndöc whin̄ lau sac dindê?”

12 Yisu ḥac si yom dau ma sôm, “Lau naŋ sêlic dau bu gêmbac mba, naŋ oc sêŋsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêŋsalê dokta.

13 Gauc nem Anötö ndê yom naŋ propet akwa daŋ to yêc bocdec bu, ‘*Gêy atu naŋ aō atac whiŋ, naŋ bu mac tamwalô lau, hôc gêlêc domba hoŋ naŋ mac bu andic ndu ma akêj ti da, naŋ su.*’ Andi ma akôc gauc pi yom dau e anyalê ḥahu ḥaŋep. Bu aō gameŋ bu waŋgalêm lau naŋ sêlic dau bu lau gitêŋ, naŋ sa dom. Aō gameŋ bu waŋgalêm lau sac sa, bu sênen dau kwi ma sêšoc Anötö ndê gôlinj ḥapu.”

Yao gêy daneŋ-ŋga-ŋga

(Mak 2:18-20; Luk 5:33-35)

14 Ma Jon, ḅac Kêku Lau-ŋga ndê sêŋomi ḥatô sêtêŋ Yisu si ma sêndac inj bu, “Bocke dec yac ti lau Palésai akêj bêc ḥatô bu aneŋ gêy dom tu gauc nem Anötö-ŋga, tigeŋ am nem ḅacsêŋomi seŋ gêy tôm bêc hoŋ?”

15 Ma Yisu sôm têŋ ḥac, “ጀac nem awhê-ŋga daŋ bu ḅengalêm lau sa sêmbo sêwhinj inj tu sêneŋ mwasinj nem awhê-ŋga, dec oc tôm dom bu sêhu gêy daneŋ-ŋga siŋ ma sêndöc ti ḥalôm ḅawapac têŋ ndoc ḅac dau mbo whiŋ ḥac. Mba! Ma bocdinaŋ aneŋ ḅacsêŋomi sêmbo sêwhinj aō ti atac ḅayham, ma sêhu gêy daneŋ-ŋga siŋ dom. Tigeŋ ndoc oc meŋ naŋ lau oc sêkôc aō su yêc ḥac, ma têŋ têm dinaŋ ḥac oc ḥalôm ḅawapac ma sêŋkuc lêŋ dahu gêy daneŋ-ŋga siŋ-ŋga.”

Yisu ndê yom gitôm gêy wakuc

(Mak 2:21-22; Luk 5:36-39)

16 Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi ḅakwê akwa naŋ kic, naŋ dom. Bu po wakuc oc hôc ḅakwê akwa kic e tisac sambuc.

17 Ma têŋ ndoc lau sêmasaŋ wain wakuc, naŋ sêkêc sip bôc ḅamlic wain-ŋga akwa dom. Mba! ḥac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ḅamlic akwa kôc. Ma wain oc wê ninga, ma ḅamlic dau oc tisac. Bocdinaŋ lau sêkêc wain wakuc sip bôc ḅamlic wakuc, ma lu-lu oc sêyêc ḅayham.”

Yisu kôm awhê lu ḅayham sa

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Yisu sôm yom dinaŋ mbo, ma ḅac bata daŋ meŋ pôj haduc têŋ inj ma sôm, “Aneŋ atuŋwê kwahic dec mbac ndu su, magoc am bu mweŋ ma kêŋ amam sac inj, dec inj oc mbo tali tiyham.”

19 Goc Yisu tisa ma inj ti ndê ḅacsêŋomi sêwhinj ḅac dau si.

20 Sêŋsêlêŋ sêmbo, ma awhê daŋ tigasuc inj kalhac inj dômbwê ma kêmasec inj ndê ḅakwê ḅadali. Awhê dau hôc ḅawapac gêm dac-ŋga ḥapaŋ gitôm yala 12 su, dec

21 gauc gêm yêc dau bu, “Aō bu wamasec inj ndê ḅakwê ḅambwa, dec oc kôm aō ḅayham sa tiyham.”

22 Yisu kac dau kwi e gêlic inj, goc sôm, “Aneŋ bawhê, atac pa su. Am ḅayham sa tiyham tu am nem kêŋ whiŋ aō-ŋga.” Ma têŋ ndoc dau dinaŋ awhê dau ḅayham sa.

23 Ma tiyambu Yisu gi e hôc asê ḅac bata dau ndê andu, ma gêlic bu lau tonj atu sêmbo. Ḇatô sêyu gasuc ma Ḇatô sêtaŋ ti Ḇanta atu.

24 Goc sôm, “Alhö su, bu bawhê dau mbac ndu dom. Inj yêc bêc naŋ yêc.” Magoc ḥac sêmbwac inj.

25 Dec Yisu sôm bu sêšoc ḥac sêsa sêndi, goc sôc gi kêm bawhê sip amba, ma inj tisa.

26 Ma yom dau ḅawaŋ tiapa sambuc yêc gameŋ dinan.

Yisu kôm ɳgac tapec lu ɳayham sa

²⁷ Dinaŋ su, goc Yisu kêsélêŋ gi. Ma ɳgac tapec lu sêŋkuc iŋ ma sêmbwêc, “O †Dawid ndê Atu, tamwalô alu!”

²⁸ Magoc Yisu kêsélêŋ gi sôc andu danj, dec ɳgac lu dinaŋ sêtêŋ iŋ si, ma iŋ ndac, “Amlu akêŋ whinj bu aneŋ ɳaclai yêc bu wakôm amlu ɳayham sa, me mba?” Ma iŋlu sêšôm, “Aêc, Pômdau!”

²⁹ Goc Yisu kêmasec iŋlu tandô, ma sôm bu, “Tu amlu akêŋ whinj aö-ɳga, dec gêŋ naŋ amlu andac, naŋ oc ɳandô sa.”

³⁰ Ma iŋlu tandô po asê. Goc Yisu gic yao iŋlu bu sêšôm gêŋ dau ɳayom asê têŋ lau danj dom.

³¹ Magoc iŋlu sêsa si, ma sêkôm iŋ ndê waê sa e tiapa gêm gameŋ dinaŋ ahuc.

Yisu kôm ɳgac awha mba sôm yom asê

³² ɻac sêsa si ma lau ɳatô sêtêŋ Yisu sêmeŋ. ɻac sêkôc ɳgac danj, naŋ ɳalau sac kôm iŋ awha mba.

³³ Yisu soc ɳalau sac sa awê gi su, goc awha mba dau sôm yom asê. Lau daêsam dinaŋ sêseŋ amba ma sêšôm bu, “Yac dalic gêŋ danj bocdec yêc Israel dom andô.”

³⁴ Magoc lau Palêsaí sêšôm bu, “Iŋ kôc ɳaclai yêc ɳalau sac si ɳadau Sadan, dec tîŋ ɳalau sac su.”

Yisu tawalô lau

³⁵ Ma Yisu kêsélêŋ golom-golom malac atu ti sauŋ. Iŋ kêdôhôŋ lau mbo lôm wê-ɳga, ma hoc ɳawaê ɳayham pi Anötö ndê gôlinj asê. Ma iŋ kôm lau ti gêmbac tidau-tidau hoŋ ɳayham sa.

³⁶ Magoc têŋ ndoc iŋ gêlic lau daêsam naŋ sêŋkuc iŋ, naŋ tawalô ɻac. ɻahu bu iŋ gêlic ɻac sêtôm domba naŋ si ɳgac yob ɻac-ɳga mba, dec giam pôm sêtê ɻac salinj-salinj ɳapaŋ.

³⁷ Goc iŋ sôm têŋ iŋ ndê ɳgacsêŋomi, “Gêŋ ɳandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic ɳandô sa-ɳga daêsam dom.

³⁸ Bocdinaj ateŋ mbec têŋ ôm ɳadau bu êŋkiŋ lau gwelen-ɳga sêšôc iŋ ndê ôm ma sêndic gêŋ ɳandô sa.”

10

Yisu kêyalij †aposel 12 sa

(Mak 3:16-19; Luk 6:12-16)

¹ Yisu ta iŋ ndê ɳgac-sêŋomi 12 sêtêŋ iŋ si, ma kêŋ ɳaclai têŋ ɻac bu sêsoc ɳalau sac su yêc lau, ma bu sêkôm gêmbac hoŋ ɳayham sa.

² Aposel 12 dau si ɳâé bocdec. ɳgac ɻamata-ɳga iŋ Saimon naŋ sêsam bu Pita, lu iŋ asi Andru, ma Sebedi ndê atu lu Jems lu Jon,

³ P ilip ma Batolomeas, Tomas ma ɳgac kôc takis-ɳga Matyu, ma Alpayas ndê atu Jems, Tadaus,

⁴ Saimon naŋ sêsam bu ‘Ngac †Selot,’ ma Judas Iskeriot naŋ tinjambu hoc Yisu asê.

Yisu kêkjn aposel 12 sêsa si bu sênem mêtê lau

(Mak 6:7-11; Luk 9:1-5)

⁵ Yisu kêkjn lau 12 dinaŋ sêsa si bu sênem mêtê, ma gic yomsu ɻac bocdec bu, “Asôc lau apá ti lau †Samaria-ɳga si malac danj dom,

⁶ tigen gêŋ ɻamata-ɳga atêŋ domba Israel-ɳga naŋ singa su, naŋ andi.

⁷ Anem mêtê ma asôm têŋ lau bu Anötö ndê gôlinj men kêpiŋ su.

8 Akôm lau gêmbac ɻayham sa, ma akôm lau ti gêmbac leprasi ɻamlic ɻawasi sa. Auŋ lau batê sêtisa, ma asoc ɻalau sac su yêc lau. Anötô kêj ɻaclai têj mac ɻaolî mba, ma bocdinaj anem lau sa ɻambwa.

9-10 Ma têj ndoc mac aŋsêlêj andi, naŋ gauc nem wapa seŋ-ŋga dom. Aŋsêlêj amam sawa, akôc mone dom, ampwic talhi dom, akôc ɻakwê aô daôm-ŋga ti atapa dom, ma ahôc tôc dom. ɻalêj solop bu lau sêlôm lau naŋ sem gweleŋ mêtê-ŋga ma sêpuc ɻac dôj ɻa gêj dinaŋ, naŋ ti ɻac si ɻaolî ô gweleŋ.

11 “Malac bocke mac bu asôc andi, naŋ aŋsalê ɻamalac ɻayham naŋ toc Anötö sa ɻapep, bu ambo awhiŋ iŋ e mac ahu malac dau siŋ.

12 Têj ndoc mac api iŋ ndê andu andi, naŋ anem mbec iŋ ndê lau ɻa mbec yom malô-ŋga.

13 Ma ɻac lau dau bu lau gitêj, goc yom malô oc yêc ɻac. Ma ɻac bu lau gitêj dom, goc mac nem mbec yom malô-ŋga oc gacgeŋ yêc mac-ŋga.

14 Ma lau malac daŋ bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc ahu malac me andu dinaj siŋ ma atoŋ kop su yêc gahim.

15 Aö wasôm têj mac bu têj Anötö ndê bêc êmatôc lau-ŋga, lau malac dinaj-ŋga oc sêtap ɻagéyô sac sambuc sa, hôc gêlêc ɻagéyô naŋ iŋ oc kêj têj lau Sodom ti Gomora-ŋga têj têm ɻambu-ŋga, naŋ su.”

Yisu ndê lau oc sêtap kisa sa

(Mak 13:11-13; Luk 21:12-17)

16 “A ɻgô su naŋ! Aö waŋkiŋ mac asa andi, atôm domba naŋ sêsip giام pôm si gameŋ. Bocdinaj akôc gauc ɻapep ma akôm nem gweleŋ, ma akôm mêtê ɻayham eŋ e lau daŋ gitôm dom bu sêpu mac.

17 Ayob daôm têj lau naŋ sêkêŋ whiŋ aö dom, bu ɻac oc sêkêŋ mac atêj lau sêmatôc yom-ŋga andi, ma sêhi mac ɻa so yêc ɻac si lôm wê-ŋga.

18 Tu mac aŋkuc aö-ŋga dec ɻac oc sêkêŋ mac alhac gôlinwaga ti kiŋ si aŋgô-ŋga. Ndoc dinaj ti mac nem ndoc bu awhé aneŋ yom sa têj lau atu-tu dinaj, ma têj lau akêŋ gameŋ hoŋ, naŋ whiŋ.

19 Ma têj ndoc sêkôc mac dôj, naŋ ahêgo daôm dom tu yom asôm-ŋga. Anötö oc nem mac sa tu asôm yom-ŋga.

20 Ma yom naŋ mac bu asôm, naŋ mac nem yom dom. Damam undambê-ŋga oc kêj iŋ ndê ɻalau puc mac dôj, ma hôc nem awham sa.

21 “Têj ndoc ɻawapac-ŋga dinaj, lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom oc sêhoc si asidôwai sêkêŋ whiŋ aö-ŋga asê bu sêndic ɻac ndu, ma dambai oc sêkôm têj atui hoc-dinaj. Balékoc oc sêli dau sa têj damba ti dindai, ma sêkêŋ ɻac sêtêŋ lau bu sêndic ɻac ndu.

22 Ma lau sambob oc atac tec mac tu aö-ŋga. Magoc asa naŋ bu lhac ɻanya ma hu aö siŋ dom, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ nem iŋ si-ŋga sa.

23 Ma lau bu sêkêŋ kisa mac, goc ahu ɻac si malac siŋ ma atêj malac daŋ andi. Yom ɻandô aö wasôm têj mac! Mac nem gweleŋ anem mêtê ɻawaâ ɻayham-ŋga yêc malac Israel-ŋga hoŋ oc pacndê dom, e ɻamalac ndê Atu menj sa tiawê.”

Lau naŋ sêjkuc Yisu oc sêhôc ɻawapac gitôm iŋ dau

(Luk 6:40)

24 “Kwapuc daŋ oc hôc gêlêc gwalam akwa naŋ kêdôhôŋ iŋ, naŋ dom. Ma ɻagac akiŋ oc hôc gêlêc iŋ ndê ɻadau dom.

25 Kwapuc bu tôm ndê gwalam akwa ma ñgac akiñ bu tôm ndê ñadau, goc tôm. Lau sêpu gôlôwac ñadau aö ma sêsam aö bu †Belsebal, ma bocdinaj ñac oc sêkôm têj ñadau ndê lau mac, hôc gêlêc su.”

Atöc lau nom-ñga dom

(Luk 12:2-7)

26 “Magoc atöc daôm tu lau nañ sêkêj kisa mac-ñga dom. Ñahu bu gêj hoñ nañ lau sem ahuc, me yêc siñ dau, nañ oc meñ sa tiawê.

27 Yom nañ aö gasôm têj mac têj ôbwêc, nañ asôm asê têj acsalô, ma yom nañ aö gac yom sec têj mac, nañ asôm tiatu alhac malac lôm.

28 Atöc lau nañ bu sêndic mac ndu-ñga dom, bu ñac gitôm dom bu sêseñ mac gatôm su whinj. Atöc lau dom, magoc atöc Anötö ma asôc inj ñapu. Bu mba, goc inj gitôm bu kêj mac ñamlic ti gatôm lu-lu sêsip lambwam sêndi e sêniñga gacgenj.

29 “Akôc gauc pi mbac kecsoc nañ lau sêlic bu gêj ñambwa. Tigeñ Anötö gêlic gêj sauñ dinaj bu gêj ñambwa dom, ma inj bu lôc dom, dec danj oc niñga dom.

30-31 Bocdinaj ahêgo daôm dom, bu Anötö tac whinj mac hôc gêlêc mbac kecsoc daêsam su. Inj kêyalê mac e pi sa, gitôm inj sê mac nem kêclauñ hoñ sa timala.”

Dasêc Yisu ahuc dom

(Luk 12:8-9)

32 “Asa nañ sôm asê yêc ñamalac aŋgô-ñga bu inj kêj whinj aö, nañ aö wasôm inj ndê ñaê asê yêc Damañ undambê-ñga aŋgô-ñga.

33 Tigeñ asa nañ sêc inj ndê kêj whinj aö-ñga ahuc yêc ñamalac aŋgô-ñga, nañ wasêc inj ahuc yêc Damañ aŋgô-ñga bocdinaj.”

Tajkuc Yisu ti dahôc ñawapac

(Luk 12:49-53; 14:26-27; 9:48)

34 “Gauc nem bu aö gameñ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-ñga dec lau oc sêwhê dau kôc ma sêkêj kisa dau.

35 Tu aö-ñga dec damba lu atuñgac oc sêkêj kisa dau, ma dinda lu atuwê, ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêj kisa dau bocdinaj.

36 Ngac danj oc tap inj ndê ñacyo sa yêc inj dau ndê lau.

37 “Asa nañ tac whinj damba me dinda me atuñgac me atuwê hôc gêlêc inj ndê atac whinj aö su, nañ oc tôm dom bu ti aneñ danj.

38 Ma asa nañ tec bu hôc inj ndê a gicso dau* ma êjkuc aö, nañ tôm dom bu ti aneñ danj bocdinaj.

39 Lau nañ takwê gêj nom-ñga ñapañ tu puc ñac si ñamlic dôj-ñga, nañ oc sêniñga. Magoc asa nañ bu hu gêj nom-ñga siñ tu aö-ñga, nañ oc mbo tali ñapañ.

40 “Lau nañ sêkôc mac sa, nañ gitôm sêkôc aö daunj sa, ma ñac nañ sêkôc aö sa, nañ sêkôc Anötö nañ kêkiñ aö gameñ, nañ sa.

41 Asa nañ toc aneñ prophet danj sa, ma kôc inj sa tu inj ti prophet gêm aö aŋjô-ñga, nañ Anötö oc kêj ñagêyô ñayham têj inj gitôm inj kêj têj prophet dau. Ma asa nañ toc ñamalac gitêj danj sa, ma kôc inj sa tu aneñ ñaê-ñga, nañ Anötö oc kêj ñagêyô ñayham têj inj gitôm inj kêj têj ñgac gitêj dau.

* **10:38:** Yisu ndê yom pi a gicso dau, nañ ñahu bu tamasañ daunj tôm bêc hoñ bu dahôc ñandê ti ñawapac tu inj-ñga e tôm dambac ndu tôm inj dau mbac ndu.

⁴² Ma asa naŋ kôm gêŋ sauŋ bocke bu nem lau naŋ sêŋkuc aö, naŋ sa, tôm in kêŋ bu ɣalhuc têŋ ɣac sêñomô, naŋ Anötö oc êŋlhiŋ in siŋ dom. In oc kêŋ ɣagêyô ɣayham têŋ in yomandô."

11

¹ Yom hoŋ dinaj Yisu sôm têŋ in ndê ɣacsêñomi 12 tu êndôhôŋ ɣac-ŋga. In gic bata yom dau, goc kêsêlêŋ golom-golom malac naŋ sêyêc gameŋ Galili-ŋga dinaj, ma gêm mêtê ti kêdôhôŋ lau.

Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga (Luk 7:18-35)

² Têŋ ndoc dinaj Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndöc gapocwalô, ma in ɣogô ɣawaâ pi gêŋ hoŋ naŋ Kilisi kôm. Bocdinaj in kêkiŋ in ndê sêñomi ɣatô sêtêŋ Yisu si,

³ ma sêndac in bocdec bu, "Anötö gic bata têŋ yac bu oc êŋkiŋ Mesaya. Am daõm dinaj, me yac oc akêŋ bataŋ ɣac daŋ tiyham?"

⁴ Yisu ô yom ma sôm, "Ambu andi ma asôm yom têŋ Jon pi mêtê naŋ mac angô aö gahoc asê, ma pi gêŋ naŋ mac alic aö gakôm."

⁵ Lau tapec sêlic gameŋ tiyham, lau bôliŋ sêñsêlêŋ tiyham, lau ti gêmbac leprasi ɣamlic ɣawasi sa, lau daŋgasuŋ bic sêñgô yom, lau batê sêtisa, ma lau ɣalôm sawa sêñgô ɣawaâ ɣayham.

⁶ A ɣogô! Lau naŋ atac lu-lu tu aö-ŋga dom, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasin sa."

⁷ Jon ndê sêñomi sêsa si, ma Yisu sôm yom pi Jon têŋ lau ton atu naŋ sêmbo sêwhinj in. In ndac ɣac bocdec bu, "Têŋ ndoc mac asa atêŋ Jon yêc gameŋ sawa a, dec gauc gêm bu atap ɣamalac kaiŋ bocke sa? Mac bu alic ɣac gauc babalê gitôm gakoc naŋ mbu kêwic, a?

⁸ Mac asa a bu alic ɣac daŋ naŋ sôc ɣakwê ɣayham, a? Mba! Lau naŋ sêšôc ɣakwê ɣayham, naŋ sêmbo gameŋ ɣayham gitôm kiŋ si andu.

⁹ Bocdinaj aö wandac mac, mac asa a bu alic sake? Bu alic propet daŋ? Yomandô! In propet daŋ, ma in hôc gêlêc propet hoŋ su.

¹⁰ Propet akwa daŋ to yom naŋ Anötö sôm têŋ Mesaya bocdec bu, 'Aö waŋkiŋ aneŋ ɣac aheŋ-ŋga muŋ am, bu êmasaŋ am nem seŋ.' Y om pi ɣac aheŋ-ŋga dau hêganôŋ Jon solop.

¹¹ Yêc ɣamalac nom-ŋga, daŋ hôc gêlêc Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga su dom. Tigen aö wasôm yom ɣandô têŋ mac, bu lau hoŋ naŋ sêmbo Anötö ndê gôliŋ ɣapu, lau tiwaâ, ma lau waêmba boc-dinaŋ, naŋ hoŋ sêhôc gêlêc Jon su yêc Anötö angô-ŋga.

¹²⁻¹³ "Muŋ-ŋga, Moses ti propet akwa-kwa sêhoc yom asê gwanaŋ pi Anötö ndê gôliŋ. Ma ɣac si yom ɣandô sa dom, e Jon menj ma gêm mêtê bu Anötö ndê gôliŋ menj kêpiŋ. Têŋ ndoc Jon gic hu yom dau e menj têŋ kwahic dec, Anötö ndê gôliŋ kêsôwec gi tiatu, ma lau daësam sêkôm mwatasac bu sêšôc Anötö ndê gôliŋ ɣapu.

¹⁴ Anötö gic bata bu êŋkiŋ propet daŋ muŋ Mesaya, naŋ gitôm propet Elaija. Ma aö wasôm têŋ mac bu yomandô, Jon in propet dau dinaŋ. Mac akêŋ whinj yom dinaj, me mba?

¹⁵ Mac bu daŋamsuŋ yêc, naŋ angô aneŋ yom!

¹⁶ "Lau têm dindec-ŋga ɣac lau kaiŋ bocke? ɣac sêtôm balêkoc naŋ sêkôc whê sêmbo malac lôm, naŋ sêtudciŋ ɣac si silip ɣatô ma sêšôm,

¹⁷ Têŋ ndoc naŋ yac ac oŋ bu datê wê, naŋ mac atec. Ma têŋ ndoc yac am wê daŋgibo-ŋga, naŋ mac atec bu atanj awhinj."

18 Ma lau têm dindec-ŋga bocdinaŋ. Jon meŋ ma gêŋ gêŋ ti nôm gêŋ ŋayham dom, ma sêšôm bu ŋalau sac mbo inj ndê ŋalôm.

19 Ma Nnamalac ndê Atu meŋ nôm ti gêŋ gêŋ ŋayham, tigeŋ sêšôm bu inj ŋac gêŋ gêŋ ti nôm wain ŋawahô-ŋga, ma bu inj hê silip têŋ lau sac ti lau sêkôc takis-ŋ ga. Bocdinaŋ, mac lau têm dindec-ŋga atôm balêkoc naŋ sêkôm tô anjŋ ŋapaj. Tigeŋ Anötö ndê gauc hôc gêlêc gêŋ hoŋ, ma inj ndê lau sêŋyalê bu inj ndê lêŋ inj lêŋ solop.”

*Yisu sôm yom pi lau naŋ sem dau kwi dom
(Luk 10:13-15)*

20 Têŋ dinaŋ Yisu gic hu pu lau naŋ sêndöc malac ŋatô. Nahu bu inj k ôm gêŋ dalô daêsam yêc ŋac anjgô-ŋga, tigeŋ ŋac sem si ŋalôm kwi dom.

21 Inj sôm, “Oyaê mac lau Korasin ti lau Betsaida-ŋga. Mac ac waê bu atap Anötö ndê atac ŋandê sa. Lau apa naŋ sêndöc Taya ma Saidon, naŋ bu sêlic gêŋ dalô naŋ aö gakôm yêc mac anjôm-ŋga, dec oc tôm sênenem dau kwi wandêc su, ma sêndöc ti sêtaŋ si sac.

22 Tigeŋ mac akôm dom, dec wasôm têŋ mac bu têŋ ndoc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ inj oc kêŋ ŋagêyô sac sambuc têŋ mac, hôc gêlêc ŋagêyô naŋ inj oc kêŋ têŋ lau Taya ti Saidon-ŋga, naŋ su.

23 “Ma mac lau Kapenaom-ŋga. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa andöc undambê, a? Aö wasôm mba! Inj oc êmasuc mac su asip lambwam andi. Lau Sodom bu sêlic gêŋ dalô gitôm mac alic su, dec oc tôm sêhu si sac siŋ ma sêndöc ŋayham e kwahic dec.

24 Aö wasôm têŋ mac bu Anötö oc kêŋ ŋagêyô sac têŋ mac, hôc gêlêc ŋagêyô naŋ inj oc kêŋ têŋ lau Sodom-ŋga.”

*Yisu képiŋ Damba
(Luk 10:21-22)*

25 T êŋ ndoc dinaŋ Yisu teŋ mbec ma sôm, “O Damaŋ, undambê ti nom ŋadau. Aö wampinj am bu am tôc nem yom ŋa-ŋandô asê têŋ lau naŋ sêŋgwiniŋ dau, ma siŋ kwi têŋ lau naŋ gauc gêm bu ŋac lau tigauc ma sêŋyalê gêŋ hoŋ.”

26 Aêc, Damaŋ, am kôm bocdinaŋ kêkuc am daôm nem atac whinj.”

27 Goc Yisu sôm, “Damaŋ kêŋ gêŋ hoŋ sip aö amanj. Lau danj sêŋyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê inj. Ma lau danj sêŋyalê Damba dom, tigeŋ inj ndê Atu kêyalê inj, ma lau naŋ Atu dau atac whinj bu tôc inj asê têŋ ŋac, naŋ sêŋyalê Damba.”

Yisu gêm malô lau kwapac

28 “Mac lau hoŋ naŋ ahôc ŋawapac ma kwampac, naŋ atêŋ aö ameŋ, ma aö wakêŋ mac asê awham su.

29 Ameŋ ma akôm aö neŋ gweleŋ awhinj aö, ma aö oc wandôhôŋ mac. Aö ŋac malô ma gatoc daunj sa dom, ma mac oc atap malam anjwhaŋ daôm-ŋga sa yêc aö.

30 Nahu bu gweleŋ naŋ mac akôm awhinj aö, naŋ ŋadehe dom, ma aö wakêŋ mac ahôc ŋawapac atu dom.”

¹ Têj têm dinaj ñabêc †Sabat-ŋga danj, naŋ Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêŋsêlêŋ sêmbo lôcwha naŋ gic ôm wit-ŋga danj kic. Ma gêŋ yô ŋgacsêŋomi, dec sêkôc wit ñandô ma senj.

² Lau Palêsaŋ ɣatô sêlic, goc sêšom têj inj, “Lic su naŋ. Am nem ŋgacsêŋomi sêkôc wit ñandô ma yomsu gic yao bu dakôm gweleŋ kaiŋ dinaj têj bêc Sabat-ŋga dom.”

³ Goc Yisu ô ɣac si yom ma sôm, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc, pi gêŋ naŋ Kiŋ Dawid ti ndê lau sêkôm têj ndoc gêŋ yô ɣac. Mac asam su, me?”

⁴ Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma kôc bolom dabuŋ naŋ lau sêkêŋ ti da, naŋ Moses kêŋ yao bu dabuŋsiga tawasê sêneŋ, ma lau bambaliŋ sêneŋ dom. Ma Dawid ti ndê lau senj, magoc lau danj sêŋgôliŋ yom pi Dawid ma sêšom bu in kêgilî yomsu lec dom.

⁵ “Ma gêŋ danj tiyham, naŋ mac asam su yêc Moses ndê yomsu. Têj bêc Sabat-ŋga hoŋ dabuŋsiga sêkôm gweleŋ yêc lôm dabuŋ, ma gweleŋ dinaj kêgilî yomsu Sabat-ŋga. Magoc lau sêŋgôliŋ yom pi ɣac dom.

⁶ “A ö wasôm têj mac, bu gweleŋ naŋ aö gameŋ tu wakôm-ŋga, naŋ hôc gêlêc sakiŋ lôm dabuŋ-ŋga hoŋ su.

⁷ Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec, ‘*Gêŋ atu naŋ aö atac whinj, naŋ hôc gêlêc mac nem da hoŋ su, naŋ bu mac tamwalô lau.*’ Mac anyalê yom dau ɣahu dom. Mac bu anjyalê, dec gitôm dom bu mac anjôliŋ yom pi lau naŋ sêkôm gêŋ so daŋ dom.

⁸ Bu ɣamalac ndê Atu inj gêŋ hoŋ ɣadau, ma inj Pômdau bêc Sabat-ŋga whinj.”

Yisu kôm ɣgac amba balé ɣayham sa têj bêc Sabat-ŋga (Mak 3:1-6; Luk 6:11)

⁹ Yisu kêsêlêŋ gi, ma sôc ɣac si lôm wê-ŋga gi.

¹⁰ Ma yêc dinaj, ɣgac amba tibalê danj ndöc. Lau Palêsaŋ sêŋsalê yom tu sêŋgôliŋ pi Yisu-ŋga, goc sêndac inj, “Yac bu dakôm ɣamalac danj ɣamlîc ɣayham sa têj bêc Sabat-ŋga, oc taŋgilî yomsu Sabat-ŋga, me mba?”

¹¹ Ma Yisu sôm têj ɣac, “Mac nem domba danj, bu peŋ sip sê ɣalôm têj bêc Sabat-ŋga, naŋ mac oc akôm sake? Mac oc akôc sa.

¹² Aê! Ma ɣamalac sêhôc gêlêc domba su! Bocdinan yac bu dakôm ɣayham ma danem lau sa têj bêc Sabat-ŋga, oc daso yomsu Sabat-ŋga dom.”

¹³ Goc Yisu sôm têj ɣgac dau, “Êmatôc amam!” Ma inj kêmatôc amba, ma amba dau ɣayham sa tiyham, gitôm inj amba danja.

¹⁴ Tigeŋ lau Palêsaŋ sêsa si ma sem yomgalôm pi lêŋ sêndic Yisu ndu-ŋga.

Yisu in Anötö ndê ɣgac Akiŋ

¹⁵ Yisu kêyalê lau Palêsaŋ si gauc, goc hu gameŋ dinaj siŋ. Lau daêsam sêrkuc inj, ma inj kôm ɣac si gêmbac hoŋ ɣayham sa.

¹⁶ Tigeŋ inj gic yao bu sêšom inj ɣahu asê dom.

¹⁷ ɣalêŋ dinaj yom naŋ propet Aisaya sôm pi Mesaya muŋ su, naŋ ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

¹⁸ Alic aneŋ ɣgac akiŋ dindec, naŋ aö kayalinj in sa. Aö atac whinj in kêlêc, ma aneŋ ɣalôm tisambuc inj. Wakêŋ aneŋ ɣalau nem in ahuc, ma inj oc hoc yom gitêŋ matôc-ŋga asê têj lau akêŋ gameŋ nom-ŋga hoŋ.

¹⁹ Inj oc sôm yom tac ñandê-ŋga me mbwêc ɣaŋga dom. Ma lau danj oc sêŋgô in whasun yêc malac lôm dom.

20 Gakoc timdec inj oc pôj dulu dom, ma ya ñawê nañ tisaun, nañ inj oc yu ndu dom.* Ma inj oc kôm bocdinañ e nditôm inj ndê yom gitêj matôc-nga nem nom sambuc ahuc.

21 Ma lau akêj gameñ nom-nga hoñ oc sêkêj bata bu Anötö nem ñac si tu inj ndê ñaê-nga. [Ais 42:1-4]

Yisu ndé ñaclai ñahu

(Mak 3:23-27; Luk 11:14-22)

22 Têj têm dinaj lau sêwê ñgac dañ nañ ñalau sac kôm inj tandô t ipec ma awha mba, nañ sêtêj Yisu sêmenj. Yisu soc ñalau sac dinaj su, goc kôm ñgac dau ñayham sa, ma inj gêlic gameñ ma sôm yom asê.

23 Lau hoñ sêhêdaê tu Yisu-nga, ma sêsôm, “Mboe †Dawid ndê Atu inj ñgac dau dec, me?”

24 Tigeñ lau Palêsaï sêñgô ñawaê, dec sêpu Yisu ma sêsôm, “Inj kôc ñaclai yêc ñalau sac si ñadau †Belsebal, dec inj soc ñalau sac su.”

25 Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm, “Lau gameñ dañ, me malac dañ, me gólowac dañ, bu sêwhê dau kôc, dec ñac oc sêlhac ñanga dom, ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu.

26 Ma Sadaj boc-dinaj. Inj bu soc dau ndê ñalau sac su, dec inj kêj kisa dau, ma inj ndê ñaclai oc ninja.

27 “Mac asôm bu aõ gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêñomi nañ sêsoc ñalau sac sêwhij, nañ mac añgôliñ yom dau pi ñac whinj, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac!

28 Tigeñ aõ gasoc ñalau sac ja Ñalau Dabuj ndê ñaclai, dec añyalê bu Anötö ndê ñaclai bu nem gólin gêj hoñ, nañ hôc asê mac su.

29 “Ñgac dañ oc sôc ñgac ti licwalô atu dañ ndê andu ma êngaho inj ndê wapa su ñalêj bocke? Gêj ñamata-nga inj sô ñgac dau dôj, goc kôc inj ndê wapa su. Ma Sadaj inj gitôm ñgac ti licwalô atu.

30 “Asa nañ kalhac whinj aõ dom, nañ ti anej ñacyo. Ma asa nañ gic lau sa sêtêj aõ sêmenj dom, nañ soc ñac su yêc aõ.

31 Tu dinaj-nga aõ wasôm têj mac bu ñamalac nañ kac ndê ñalôm kwi ma hu ndê sac sinj, nañ Anötö oc suc inj ndê sac ti yom sac-sac hoñ kwi. Tigeñ yom sac nañ ñamalac dañ bu sôm pi Ñalau Dabuj, nañ Anötö oc suc kwi dom.†

32 Asa nañ bu sôm yom sac pi Ñamalac ndê Atu, tigeñ tiñambu kac ndê ñalôm kwi, nañ Anötö oc suc inj ndê sac kwi. Magoc asa nañ bu sôm yom sac pi Ñalau Dabuj, nañ Anötö oc suc inj ndê sac kwi têj têm dindec-nga dom, ma têj têm ñambu-nga dom bocdinan.”

Lau si mêtê whê ñac sa bu ñayham me sac

(Luk 6:43-45)

33 Ma Yisu sôm, “A ñayham sem ñandô ñayham. Ma a sac sem ñandô sac. Dalic a ñandô, dec tanjalé a bu ñayham me sac.

34 Mac lau sac atôm mboc ñatui! Mac atôm bu asôm yom ñayham dañ dom! Bu lau sêsôm yom kékuc gauc ti mêtê nañ hôc ñac si ñalôm ahuc.

35 Gauc ti mêtê ñayham hôc lau ñayham si ñalôm ahuc, dec sêsôm yom ñayham. Ma gauc ti mêtê sac hôc lau sac si ñalôm ahuc, dec sêsôm yom sac.

* **12:20:** Yom pi gakoc timdec ma ya ñawê nañ mbac, nañ hêganôj lau nañ sêkêj whinj ñanga dom.

† **12:31:** Lau Palêsaï sêsôm bu Yisu kôc ñaclai yêc Sadaj ndê ma soc ñalau sac su, ma Yisu tôc asê bu yom dau gitôm yom sac sambuc nañ sêsôm pi Ñalau Dabuj.

36 Aö wasôm yom ñandô têj mac. Tiñambu Anötö oc êmatôc lau pi yom sac ti yom ñambwa hoj nañ ñac sêôm.

37 Lau nañ si yom ñayham, nañ inj oc sam ñac bu lau gitêj, magoc ñac nañ si yom sac, nañ oc sêtap inj ndê matôc sa.”

Lau sêndac Yisu bu kôm gêj dalô

(Luk 11:29-32)

38 Goc lau Palêsaï ti kêdôhôj-waga yomsu-nga ñatô sêôm têj Yisu, “Kêdôhôjwaga, yac bu alic am kôm gêj dalô atu bu whê nem ñahu sa.”

39 Ma Yisu sôm, “Mac lau têm dindec-nga, mac lau sac nañ apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêñ bambalin gitôm lau mockainj-nga. Mac andac bu alic gêj dalô, magoc Anötö oc kêj gêj dalô tigerj têj mac alic, tôm gêj dalô nañ in kôm pi prophet Jona.

40 Jona mbo i atu ñalôm gitôm acsalô tö ti ôbwêc tö. Ma bocdinañ Ñamalac ndê Atu oc yêc nom ñalôm nditôm acsalô tö ti ôbwêc tö.

41 Têj ndoc Jona gêm mêtê lau Nineva, nañ sêkac si ñalôm kwi. Ma ñgac nañ hôc gêlêc Jona su dec mbo, tigenj mac am daôm kwi dom. Tu dinaj-nga têj bêc matôc-nga, lau Nineva oc sêtisa akêj lau batê sêwhinj mac lau têm dindec-nga, ma ñac oc sêhoc mac nem sac asê.

42 Muñjga, Kwin Siba-nga[‡] kêsêlêj sen balinj bu ñgô Kiñ Solomon ndê yom ti gauc atu. Ma kwahic dec ñgac nañ hôc gêlêc Solomon su, nañ mbo dec. Magoc mac akêj dañam inj dom. Tu dinaj-nga, têj bêc matôc-nga, Kwin dau oc tisa whinj mac lau têm dindec-nga, ma hoc mac nem sac asê.”

Nalau sac sêysalê mala nañ yêc ñambwa

(Luk 11:24-26)

43 “Têj ndoc ñalau sac dañ sa yêc ñamalac dañ, nañ gitôm inj kêgihi mbo gameñ sawa ma kêsâlê mala êñwhañ dau-nga. Tigenj têj ndoc inj tap sa dom,

44 nañ inj oc sôm têj dau, ‘Aö wambu wandi wasôc andu nañ aö gahu siñ su.’ Ma inj oc mbu ndi ma tap sa bu ñamalac dau ndê ñalôm yêc ñambwa, gitôm andu nañ sêmasañ ñawasi sa.

45 Dec inj oc sa ndi, wê ñ alau 7 nañ sac sambuc sêhôc gêlêc inj su, nañ sêmerj, ma hoj sêôc ñamalac dau ndê ñalôm sêndi, ma sêmbo dinaj. Bocdinañ ñawapac nañ tap ñamalac dau sa, nañ hôc gêlêc ñawapac ñamata-nga-nga su. Ma ñalêj tigenj mac lau sac têm dindec-nga, oc atap ñawapac atu sa têj têm ñambu-nga.”

Yisu dinda ti asii

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 Lau daësam sêmbo andu dañ sêwhinj Yisu têj ndoc inj sôm yom dinaj mbo, ma inj dinda ti asii sêmeñ sêlhac awê, ma bu sêôm yom têj inj.

47 Goc ñamalac dañ kêj ñawaê têj inj ma sôm, “Am dinam ti asimi sêlhac awê ma bu sêôm yom têj am.”

48 Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Anej dinaj asa, ma asinji ñac lau asa?”

49 Goc inj tôt amba têj ndê ñgacsêjomí, ma sôm, “Aö dinaj ti asinji dau dindec.

50 Bu lau nañ dañga wambu Damañ undambê-nga ndê yom, nañ ñac aö asinji ti lhuñwêi ma dinanj.”

[‡] **12:42:** Matyu to yom pi Kwin akêj gameñ ñapu-nga (South). Yom dau hêganôñ Kwin Siba-nga, nañ ndê miñj sêto yêc 1 Kiñ 10:1-13. Kwahic dec dasam gameñ Siba-nga bu ‘Arabia.’

13

*Yom gôlinj pi ñgac kêbalip wit ñawhê
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)*

1 Têñ bêc dinaj Yisu hu andu siñ ma sa gi ndöc Bugictoñ Galili-ñga ñamakê.

2 Ma lau daësam sêkac sa sêngihî inj ahuc e ñasawa mbasi. Tu dinaj-ñga dec inj pi gi ndöc wanj dañ nañ poc kêpiñ baö. Ma lau hoñ dinaj sêlhac baö.

3 Goc Yisu sôm yom gôlinj daësam têñ ñac. Inj sôm yom gôlinj dañ bocdec bu, "Ñgac dañ sa gi bu êmbalip wit ñawhê yêc inj ndê ôm.

4 Ma têñ ndoc inj kêbalip gêñ dau, nañ ñatô sêpeñ sêsisp señ, dec mbac sêmeñ ma señ su.

5 Ma ñawhê ñatô sêpeñ sêsisp gameñ hoc-hoc, nañ nom ñagec sac hoc ñahô ñambwa. Ñawhê dau sêsisp nom ñalôm gacgeñ si dom, dec sêpo sêpi sêmeñ ñagahô.

6 Magoc tinjambu ac pec ñagatôma gêm bôlinj. Ñahu bu nom ñayham mba tu ñawakac sîp ndi-ñga.

7 Ma wit ñawhê ñatô sêpeñ sêsisp kwañ ti ñakwa ñalôm, magoc têñ ndoc sêpo sêpi sêmeñ, nañ kwañ pi whinj e yanj ndu.

8 Ma ñatô sêpeñ sêsisp nom ñayham ma sêpo sêpi ñayham e sem ñandô. Ñatô sem ñandô 30, ma ñatô sem 60 ma ñatô sem ñandô 100.

9 Asa bu dañgasuñ yêc, nañ ñgó aneñ yom."

*Yom gôlinj ñahu
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)*

10 Tiñjambu Yisu ndê ñgac-sêñomi sêtigasuc inj ma sêndac, "Tu sake-ñga am sôm yom têñ lau ña yom gôlinj?"

11 Ma inj ô yom ma sôm, "Anötö ndê gôlinj ñalêñ ñahu sîp ñalôm gi. Inj kêyalij mac sa bu añyalê ñahu dau, magoc lau nañ sêkêñ whinj aô dom, nañ oc tôm dom bu sêñyalê.

12 Asa nañ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ñalôm e tidôñ, nañ Anötö oc kêj gauc têñ inj êñlêc, e inj êñyalê yom dau timala enj. Magoc asa nañ yom dau tidôñ inj dom, nañ Anötö oc kôc gêñ hoñ su yêc inj.

13 Tu dinaj-ñga aô wasôm yom têñ lau ña yom gôlinj. Ñac sêlic gêñ ñapañ, tigeñ ñac si gauc sa dom, ma ñac sêñgô yom ñapañ, tigeñ ñac sêñyalê ñahu dom.

14 Yom nañ propet Aisaya hoc asê muñ su, nañ dec ñandô sa. Yom dau yêc bocdec bu:

Ñac sêñgô aneñ yom ñapañ, magoc sêñyalê ñahu dom. Ma sêlic gêñ nañ aô gakôm nañ ñapañ, tigeñ ñac si gauc sa dom.

15 Lau dau si ñalôm ñadandi. Ñac si dañgasuñ hôc ahuc, ma ñac sêpôc si tandô ahuc. Bu bocdinaj dom, dec oc tôm bu tandô sêlic ma dañgasuñ sêñgô, ma sêñyalê aô tidôñ yêc ñac si ñalôm e sêñem dau kwi, ma aô wakôm ñac ñayham sa." *[Ais 6:9-10]*

16 Ma Yisu sôm têñ ñgacsêñomi, "Aô wampiñ mac nem tanôm ti dañjamsuñ, bu mac alic gêñ atu-tu nañ aô gakôm, ti anjô aneñ yom.

17 Aô wasôm yom ñandô têñ mac bu propet ti lau gitêñ daësam nañ sêmbo muñ su, nañ sêkêñ bata bu sêlic gêñ nañ mac alic su, magoc sêlic dom. Ma sêkêñ bata bu sêñgô yom nañ mac anjô su, tigeñ sêñgô dom."

*Yisu whê yom gôlinj wit ñawhê-ñga ñahu sa
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)*

18 Ma Yisu sôm, “Dec akêj dañam ma wawhê yom gôlinj ñgac kêbalip wit ñjawhê-ñga sa.

19 Yom pi ñawhê nañ sêpeñ sêcip señ, nañ hêganôj lau nañ sêngô yom pi Anötö ndê gôlinj, magoc sênyalê ñahu dom. Bocdinaj Sadañ dau meñ kêgaho yom dau su yêc ñac si ñalôm.

20 Ma yom pi ñawhê nañ sêpeñ sêcip gameñ hoc-hoc, nañ hêganôj lau nañ sêngô Anötö ndê yom, ma sêkôc sa ñagahô ma ti atac ñayham.

21 Magoc tôm ñawhê dinaj ñawakac sip gi dom, nañ yom dau tidôj yêc lau dinaj si ñalôm dom. Sêlzac ñasawa sauñ, tigen têj ndoc sêtap ñawapac sa me lau sêkêj kisa ñac tu Anötö ndê yom-ñga, nañ sêhu si sêkêj whinj sinj ñagahô ej.

22 Ma yom pi ñawhê nañ sêpeñ sêcip kwanj ti ñakwa ñalôm, nañ hêganôj lau nañ sêngô Anötö ndê yom, magoc yom dau gêm ñandô yêc ñac si ñalôm dom. Ñahu bu ñac sêhêgo dau pi gêñ nom-ñga ñapañ, ma sêsa lêñ atac whinj mone-ñga e gêñ kaiñ dinaj kôm Anötö ndê yom ahuc.

23 Ma yom pi ñawhê nañ sêpeñ sêcip nom ñayham ma sem ñandô 30, me 60, me 100, nañ hêganôj lau nañ sêngô yom ma sênyalê ñahu, ma sem ñandô daësam.”

Yom gôlinj pi wahô

24 Yisu sôm yom gôlinj danj tiyham bocdec bu, “Aö bu wawhê Anötö ndê gôlinj sa ñalêñ bocdec. Ñgac danj kêbalip wit ñawhê ñayham sip ndê ôm.

25 Magoc têj ndoc lau sêyêc bêc, nañ inj ndê ñacyo meñ, ma kêbalip wahô ñawhê sip ôm dau whinj wit ñawhê ñayham, goc kölhö gi.

26 Tiñambu wit ñawhê po pi meñ, ma têj ndoc ñandô sa, nañ lau sêlic bu wahô pi meñ whinj.

27 Goc ôm ñadau ndê lau akin sêtêj inj si ma sêôm, ‘Ñadau, yac alic bu am kêbalip ñawhê ñayham sip nem ôm. Magoc wahô dec meñ akêj nde?’

28 Ma inj ô yom ma sôm, ‘Ñacyo dañ kôm gêñ dau.’ Ma sêndac inj, ‘Am tac whinj bu yac asa andi ayê wahô dau sa, me?’

29 Ma inj sôm, ‘Mba! Bu mboe mac ayê wahô ma apuc wit sa whinj.

30 Atec lu-lu sêlzac sêwhinj dau ma sêtiatu e ndoc sêndic gêñ ñandô sa-ñga. Têj dinaj aôc wasôm têj lau sêndic gêñ ñandô sa-ñga bu sêndic wahô sa muñ, goc sêkic dôj ma sêkêj pi ya ndi. Ma tiñambu sêndic wit ñandô sa pi aneñ andu gêñ ñandô-ñga.’”

Yom gôlinj pi gêñ ñawhê sauñ

(Mak 4:31-32; Luk 13:18-19)

31 Ma inj sôm yom gôlinj dañ têj ñac bocdec, “Anötö ndê gôlinj gitôm a soc ñawhê, nañ ñgac dañ sô sip inj ndê ôm.

32 Ñawhê dau inj gêñ sauñ-têc, tigen tiñambu oc po pi meñ e ti a atu hôc gêlêc gêñ ôm-ñga hoñ, ma mbac lôlôc-ñga oc sêmeñ sêhê si ñaic yêc ñasañgac.”

Yom gôlinj pi yist

(Luk 13:20-21)

33 Ma inj sôm yom gôlinj dañ tiyham bocdec, “Anötö ndê gôlinj gitôm yist, nañ awhê dañ kêj sip plawa lôj atu dañ ma kêgalun e kôm plawa hoñ sunj.”

Yisu sôm yom gôlinj daësam

(Mak 4:33-34)

34 Yom hoñ nañ Yisu sôm têj lau toñ atu dinaj, nañ inj sôm ña yom gôlinj ñambwa. Ma inj sôm yom ñalêñ dañ dom.

35 Ma boc-dinaŋ propet ndê yom bocdec ɻandô sa:

Aö wasôm aneŋ yom ɻa yom gôliŋ, ma gêŋ naŋ yêc siŋ dau têŋ têm Anötö kêŋ undambê ti nom e meŋ, naŋ kwahic dec wasôm asê. [BW 78:2]

Yom gôliŋ wahô-ŋga ɻahu

36 Goc Yisu hu lau hoŋ siŋ ma sôc andu gi. Ma iŋ ndê ɻgacsêŋomi sêtêŋ iŋ si ma sêndac, “Gitôm bu am whê yom gôliŋ wahô-ŋga ɻahu sa têŋ yac?”

37 Ma Yisu sôm, “Ngac naŋ kêbalip ɻayham, naŋ ɻamalac ndê Atu.

38 Ma iŋ ndê ôm, naŋ nom sambuc lec. Yom pi ɻayham hêganôŋ lau naŋ sêmbo Anötö ndê gôliŋ ɻapu, ma wahô hêganôŋ ɻalau sac si ɻadau ndê lau.

39 Ma ɻacyo naŋ kêbalip wahô ɻayham, naŋ Sadan dau. Ndoc sêndic gêŋ ɻandô sa-ŋga, naŋ tôm bêc ɻambu-ŋga, ma lau sêndic gêŋ ɻandô sa-ŋga, naŋ Anötö ndê anjela.

40 Têŋ bêc ɻambu-ŋga, lau sac oc sêsep ya atu ɻalôm sêndi, ɻalêŋ tigenj tôm wahô naŋ lau sic sa ma sêkêŋ pi ya gi.

41 ɻamalac ndê Atu oc êŋkiŋ ndê anjela, ma ɻac oc sêkôc gêŋ lêtôm-ŋga ti lau hoŋ naŋ sêkôm sac, naŋ su yêc Anötö ndê lau.

42 Ma ɻac oc sêmbaliŋ ɻac sêsep ya atu ɻalôm sêndi, ma ɻac oc sêtaŋ atu ti lhô êŋsiŋ pi dau.

43 Têŋ dinan lau gitêŋ si ɻawasi ti ɻawê oc pô gameŋ gitôm ac, yêc ɻac si Damba ndê gameŋ undambê-ŋga. Mac bu daŋamsuŋ yêc, naŋ aŋgô aneŋ yom.”

Yom gôliŋ lu pi Anötö ndê gôliŋ

44 “Anötö ndê gôliŋ ɻamwasiŋ gitôm awa ɻayham andô daŋ naŋ yêc siŋ dau yêc nom daŋ ɻalôm. ɻamalac naŋ tap awa dau sa, naŋ oc siŋ kwi tiyham, ma lhö ndi ti atac ɻayham atu ma kêŋ ndê gêŋ hoŋ têŋ lau sênelmlhi, goc nemlhi nom dinan bu kôc awa dau sa.

45-46 “Ma Anötö ndê gôliŋ ɻamwasiŋ gitôm yac ɻapa ɻaoli atu. Ngac tidulu gêŋ-ŋga naŋ kêsalê yac ɻapa ɻayham tu êmasaŋ gôliŋ-ŋga, naŋ bu tap yac ɻapa ɻayham andô dau sa, dec iŋ oc lhö ndi ma kêŋ ndê gêŋ hoŋ têŋ lau sênelmlhi, goc nemlhi yac ɻayham dau.”

Yom gôliŋ pi wasan

47-48 “M a yom gôliŋ dan tiyham. ɻalêŋ naŋ Anötö kêgalêm lau sa bu s êmbo iŋ ndê gôliŋ ɻapu, naŋ gitôm wasaŋ naŋ lau sêkêŋ sip gwêc, ma i tidau-tidau sêsep wasaŋ dau si e meŋhu. Goc lau sêhê sa pi baö gi. Ma sêndöc sic ma sênyaliŋ i ɻayham-ɻayham sa sip dalu, ma i sac-sac, naŋ sêmbaliŋ siŋga.

49 Ma ɻalêŋ tigeŋ têŋ bêc ɻambu-ŋga, anjela oc sêmen ma sêwhê lau sac ti lau gitêŋ kôc.

50 ɻac oc sêmbaliŋ lau sac sêsep ya atu ɻalôm sêndi, ma ɻac oc sêtaŋ ti lhô êŋsiŋ pi dau.”

Awa akwa ma awa wakuc

51 Yisu gic bata yom dinan, goc ndac iŋ ndê ɻgacsêŋomi, “Mac aŋyalê aneŋ yom hoŋ dindec ɻahu, me mba?” Ma sêlôc, “Aêc.”

52 Goc iŋ sôm têŋ ɻac, “Kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga naŋ sênyaliŋ Anötö ndê gôliŋ ɻahu tidôŋ whinj, naŋ sêtôm bu sêwhê yom awa sa têŋ lau, ma yom wakuc whinj. Ma bocdinan ɻac sêtôm andu ɻadau dan naŋ gic awa daësam sa, dec tôc awa awa ti awa wakuc asê têŋ lau.”

*Yisu ndê lau sêkôc iñ sa dom
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Yisu sôm yom gôlinj hoj dinaj pacndê, goc hu gamej dinaj siñ.

⁵⁴ Inj mbu têj iñ ndê malachu gi, ma kêtôhônj lau mbo ñac si lôm wê-nga. Dec ñac sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ei! Gauc ñayham ti ñaclai bu kôm gêj dalô atu-tu, nañ ñgac dec tap sa yêc nde?”

⁵⁵ Inj k apenta ndê atu! Inj dinda iñ Maria, ma iñ asii Jems, Josep, Saimon, ma Judas.

⁵⁶ Ma iñ ndê lhuwêi sêmbo sêwhiñ yac. Bocdinañ gêj hoj dindec iñ kôc sa yêc nde?”

⁵⁷ Ma ñac atac lu-lu tu iñ-nga. Magoc Yisu sôm têj ñac, “Lau hoj sêtoc propet dan sa, tigen yêc propet dau ndê malachu, iñ dau ndê lau sêtoc iñ sa dom.”

⁵⁸ Ma tu ñac sêkêj whinj iñ dom-nga, dec iñ kôm gêj dalô atu-tu daësam yêc ñac si gamej dom.

14

*Herod Antipas ñgô ñawaâ pi Yisu
(Mak 6:14-16; Luk 9:7-9)*

¹ Têj ndoc dinaj †Herod, nañ gêm gôlinj gamej Galili-nga, nañ ñgô ñawaâ pi Yisu.

² Ma iñ sôm têj iñ ndê lau akinj bu, “Ngac dê mboe Jon, Ngac Kêku Lau-nga nañ tisa akêj lau batê-nga. Ma tu dinaj-nga iñ kôc ñaclai bu kôm gêj dalô atu-tu dinaj.”

*Herod gic Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndu ñamiñ
(Mak 6:17-29)*

³⁻⁴ Muñ-nga, Herod gêm iñ ndê asi Pilip ndê awhê Herodias ti ndê awhê, dec Jon sôm têj iñ, “Am kôm gêj so sambuc.” Tu dinaj-nga Herod kêkiñ ndê lau bu sêkôc Jon dôj ma sêkêj iñ ndöc gapocwalô.

⁵ Herod tac whinj bu ndic Jon ndu, tigenj iñ töc lau daësam nañ sêlic Jon bu propet danj.

⁶ Têj ndoc danj sêndê mwasiñ tu Herod ndê bêc dinda kôc iñ-nga, ma Herodias atuwê tê wê yêc mwasiñ dau ñalôm. Herod gêlic ma tac ñayham atu,

⁷ dec iñ kêmatiñ yom têj iñ ma sôm, “Yomandô aö wasôm têj am. Gêj bocke am bu tac whinj nañ sôm, ma aö oc wakêj têj am.”

⁸ Goc bawhê dau sa gi gêlic dinda Herodias. Inj dinda tec Jon, dec sôm têj bawhê bu ndac Herod bocdec bu, “Aö tac whinj bu am tim Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê kachu kic, ma kêtj iñ ndê ñagôlônj sip pele danj ma kêtj têj aö, bu walic pi tanôj bu iñ mbac ndu ñandô.”

⁹ Têj ndoc Herod ñgô yom dinaj, iñ ndê ñalôm ñawapac atu. Tigenj tu iñ kêmatiñ yom yêc lau hoj ançô-nga, dec iñ sôm têj iñ ndê lau siñ-nga bu sêkôm tôm bawhê dau tenj.

¹⁰ Inj kêkiñ ñac sêsoc gapoc-walô si, ma sêtim Jon ndê kachu kic.

¹¹ Ma sêkêj ñagôlônj sip pele danj, ma sêkôc sêmej ma sêkêj têj bawhê. Goc bawhê dau kôc sa gi kêtj têj dinda gêlic.

¹² Tiñambu Jon ndê sêñomi sêmej sêkôc iñ ñamlaj sa ma si sêñsuhuñ. Goc sêtêj Yisu si ma sic miñ têj iñ.

*Yisu gôlôm lau 5,000
(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)*

13 Têj ndoc Yisu ñgô ñawaê pi Jon, nañ iñ pi wañ dañ gi bu pi bugictoñ ñadañga, ma lhö têj gameñ sawa dañ ndi ma mbo tawasê. Magoc lau malac-ña sêñgô ñawaê bu iñ pi wañ dau gi, ma daësam sêwê sêmbo baö ma sêñkuc iñ.

14 Têj ndoc Yisu sôc baö gi, nañ gêlic lau daësam dinañ ma tawalô ñac. Ma iñ kôm ñac si gêmbac ñayham sa.

15 Têj telha, kêpiñ bu ac ndi sip, goc ñgacsêñomi sêtêj iñ sêmeñ ma sêñsôm, "Gameñ dec gameñ sawa, ma ac gi su. Kêj lau sêlhö sêtêj malac sêndi bu sêñemlhi si gêj sêneñ-ña."

16 Magoc Yisu sôm, "Mba! Oc tôm bu sêneñ gêj yêc dec. Mac daôm akêj gêj têj ñac sêneñ."

17 Ma sêñsôm, "Yac oc akôm ñalêj nde, bu yac mba bolom amanðañ ma i lu solop dec yêc."

18 Goc iñ sôm, "Akôc gêj dau sa ameñ."

19 Ma iñ sôm têj lau bu sêñdöc sic sêñdöc kwanj. Iñ kôc bolom amanðañ ma i lu, tatac undambê goc gêm mbec ma pô bolom kôc-kôc. Ma iñ kêj têj ñgacsêñomi, ma sic sam têj lau.

20 Ñac hon señ gitôm, ma ñgac-sêñomi sic gêj ñadêlê sa sip gatop 12 e meñhu.

21 Lau nañ señ gêj dau, nañ si lauñgac ñanamba gitôm 5,000. Ma lauwöhê ti balêkoc daësam sêmbo sêwhiñ.

Yisu kêsêlêj mbo bu ñahô

(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

22 Dinañ su, goc Yisu kêkiñ ndê ñgacsêñomi sêpi wañ bu sêmuñ iñ sêmbu sêpi bugictoñ ñadañga sêndi. Ma iñ dau gacgeñ mbo, bu kêj lau sêlhö sêndi.

23 Sêlhö si su, goc iñ pi lôc tawasê gi bu teñ mbec. Ñasec sa, ma iñ tawasê mbo.

24 Magoc wañ dau sa awê tibalij gi su, ma mbu ñadinda gêli bu sa e gic sip wañ.

25 Têj ôbwêc lôm, Yisu kêsêlêj mbo bu ñahô têj ñac gi.

26 Magoc têj ndoc ñgacsêñomi sêlic iñ kêsêlêj mbo bu ñahô, nañ sêtöc dau ti sêmbwêc, ma sêñsôm, "Êê! Ñalau dañ!"

27 Goc Yisu sôm têj ñac, "Atöc daôm dom! Ñalôm pêj dôj, bu aö daunj dec."

28 Goc Pita sôm, "Pômdau, bu am daôm dinañ, nañ goc sôm aö wanjsêlêj wambo bu ñahô watêj am waloc."

29 Ma Yisu sôm, "Mweñ!" Goc Pita sip yêc wañ, ma kêsêlêj mbo bu ñahô têj iñ gi.

30 Magoc mbu ñadinda kôm iñ töc dau atu ma iñ kwê bu solon tigeñ. Goc iñ mbwêc, "Pômdau, nem aö sa!"

31 Nagahô Yisu kêmatôc amba gi, hê iñ sa ma sôm, "O am ñgac kêj whinj babalê-ña." Bocke ma am atac lu-lu tu aneñ ñaclai-ña?"

32 Goc iñlu sêpi wañ si, ma mbu timalô.

33 Ma ñgacsêñomi nañ sêñdöc wañ sêpôj haduc ma sêmpin iñ ma sêñsôm, "Yomandô, am Anötö ndê Atu!"

Yisu gêm lau gêmbac sayêc malac Genesaret

(Mak 6:53-56; Jon 6:22-25)

34 Sêlac wañ si e sêñsôc baö yêc malac Genesaret.

35 Ma têj ndoc lau malac-ña sêlic bu Yisu menj, nañ sêkêj ñawaê têj gameñ ñamakê-ña hon, ma lau sêkôc si lau gêmbac hon sa sêtêj iñ sêmeñ.

36 Nac sêteñ bu sêmasec inj ndê ñakwê ñadali ñambwa, ma lau hoñ nañ sêmasec inj, nañ ñayham sa.

15

*Gêy nañ kôm ñamalac ñadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga
(Mak 7:1-23)*

1 Têñ dinaj lau Palësai ti kêdôhôñwaga yomsu-ŋga ñatô sêmej akêñ Jerusalem sêtêñ Yisu si, ma sêndac inj,

2 “Tu sake-ŋga am nem ñgacsêñomi sêkôm ñagôliñ nañ lau andô sic dulu têñ yac, nañ popoc? Têñ ndoc sêneñ gêj, nañ sêñgwasiñ amba muñ su dom.”

3 Ma Yisu ô ñac si yom bocdec bu, “Ma bocke? Tu sake-ŋga mac atoc lau andô si ñagôliñ sa ma akôm Anötö ndê yomsu popoc?”

4 Anötö dau sôm, ‘*Toc damam lu dinam sa*,’ ma inj sôm tiyham bu, ‘*Asa nañ sôm yom sac pi inj damba me dinda, nañ oc sêndic inj ndu*.’

5 Tigeñ mac aŋkuc yomsu dau dom. Ñgac dañj ndê awa me gêj bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc inj sôm têñ injlu, ‘*Oc tôm dom bu wanem amlu sa, bu gêj dindec aö wakêj ti da têñ Anötö*’

6 goc mac alic ñayham bu inj toc damba sa dom. Bocdinaj mac aseñ Anötö ndê yom nañ sôm bu atoc damam lu dinam sa, nañ popoc, tu bu aŋkuc lau andô si ñagôliñ.

7 Mac lau atim yom lau-ŋga! Yom nañ propet Aisaya hoc asê muñ su, nañ hêganôñ mac solop. Inj sôm bu,

8 ‘*Lau dindec sêtoc aö sa ña whasun ñambwa, tigeñ ñac si ñalôm yêc dañj dau-ŋga*.’

9 *Nac sem akiñ aö ñandô dom, ma yom nañ sêndôhôj têñ lau, nañ ñamalac si yomsu ñambwa.*”

10 Goc Yisu ta lau hoñ ma sôm, “Aŋgô ma aŋyalê ñapep.

11 Gêj daneñ-ŋga nañ sip ñamalac whasun, nañ kôm ñac ñadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga dom. Tigeñ yom nañ sa akêñ ñamalac whasun, nañ kôm ñac ñadômbwi sa.”

12 Têñ dinaj Yisu ndê ñgacsêñomi sêtigasuc inj ma sêñsôm têñ inj, “Lau Palësai sêñgô am nem yom dinaj, dec kôm ñac sêlic sac. Am kêyalê, me mba?”

13-14 Goc inj sôm têñ ñac, “Ahêgo daôm tu ñac-ŋga dom! Atec ñac. Lau hoñ nañ danja wambu Damañ undambê-ŋga ndê yom dom, nañ sêtôm wahô nañ inj oc puc sa ti ñawakac. Ñac bu sêtôc señj têñ lau ñatô, magoc ñac tandô pec. Ma ñgac tapec dañj bu wê tapec dañj, injlu lu-lu oc sêpeñ sêsep sê.”

15 Dec Pita sôm, “*Gitôm bu am whê yom gôliñ dinaj ñahu sa têñ yac?*”

16 Goc Yisu ndac, “Ma bocke? Têñ nde mac oc aŋyalê?”

17 Alic! Gêj nañ sip ñamalac whasun, nañ sip inj ñatac ñalôm gi, ma tinjambu sa menj tiyham.

18 Tigeñ yom sac nañ sa ñamalac whasun, nañ sa akêñ inj ndê ñalôm, ma sac nañ yêc ñamalac ñalôm, dec kôm inj ñadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga.

19 Gauc sac, mêtê sêndic ñamalac ndu-ŋga, mêtê mockain-ŋga nañ lau nañ sem dau sa su, ma lau nañ sem dau sa su dom, nañ sêkôm, mêtê sêñem kanj gêj-ŋga, yom tasanj, ma yom sépu lau-ŋga,

20 nañ yêc ñamalac ñalôm, nañ kôm ñac ñadômbwi sa. Tigeñ yac bu tangwasinj amanj dom ma daneñ gêj, dec oc kôm yac ñadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga dom.”

*Awhê Kanan-ŋga kêj whinj ŋaŋga
(Mak 7:24-30)*

21 Yisu hu malac dinaŋ siŋ, ma inj ti ndê ŋgacsêŋomi sêtêŋ malac Taya ma Saidon ŋagameŋ ŋamakê-ŋga si.

22 Ma awhê Kanan-ŋga daŋ, naŋ ndöc gameŋ dinaŋ, naŋ têŋ inj meŋ ma mbwêc, “O Pômdau, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö. Njalau sac kêj ŋawapac atu têŋ aö atuŋwê, ma kôm inj tisac.”

23 Yisu gêm dôŋ ma ô yom daŋ dom, goc ŋgacsêŋomi sêtigasuc inj ma sêšom, “Kêj inj lhö ndi, bu inj kékuc yac ma mbwêc yom ŋapaj.”

24 Ma inj sôm, “Awhê dau inj awhê Israel-ŋga dom. Anötö kékij aö bu wanem lau Israel-ŋga sa, bu ŋac sêtôm domba naŋ singa su.”

25 Têŋ dinaŋ awhê dau meŋ pôŋ haduc têŋ inj ma ndac tiyham, “Pômdau, nem aö sa.”

26 Ma Yisu sôm, “Solop dom bu dakôc balêkoc si gêŋ daneŋ-ŋga su ma tambaliŋ têŋ giam sêneŋ.”

27 Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, tigenj giam naŋ sêndöc njadau ndê tebo ŋapu, naŋ seŋ gêŋ ŋapopoc naŋ peŋ yêc tebo.”

28 Yisu ŋô yom dinaŋ ma sôm, “O awhê, am kêj whinj ŋaŋga. Aö oc wakôm tôm am ndac.” Ma têŋ acgatu ŋasawa dau dinaŋ, awhê dau ndê atuwê ŋayham sa.

*Yisu gôlôm lau 4,000
(Mak 8:1-10)*

29 Yisu kölhö gi ma kêsêlêŋ whinj ndê ŋgacsêŋomi mbo Bugictoŋ Galili-ŋga ŋamakê. Goc inj pi lôc daŋ gi ma ndöc sic.

30 Ma lau daësam sêwê sêtêŋ inj sêmeŋ. Ɂac sêkôc lau gahi sac, lau tapec, lau bôlinj, awha mba, ti lau gêmbac daësam, ma sêkêŋ Ɂac sêyêc Yisu anjô-ŋga. Ma inj kôm Ɂac hoŋ ŋayham sa.

31 Têŋ ndoc lau sêlic awha mba sêšom yom asê, ma lau gahi sac ti lau bôlinj sêŋsêlêŋ tiyham, ma tapec si tandô ŋawa sa, naŋ sêhêdaê ŋandô. Ma sêmpirj Anötö Israel-ŋga.

32 Yisu ta inj ndê ŋgacsêŋomi sêmeŋ, goc sôm têŋ Ɂac, “Aö taŋwalô lau dindec, bu sêmbo sêwhinj aö gitôm bêc tö su. Ɂac si gêŋ daneŋ-ŋga pacndê, ma aö gatec bu wakêŋ Ɂac sêlhö sêndi ti gêŋ yô Ɂac, mbo Ɂac tagôlô yêc seŋ.”

33 Magoc ŋgac-sêŋomi sêšom, “Bocke? Gameŋ dec gameŋ sawa, ma danemli bolom yêc nde, bu dakêŋ têŋ Ɂac sêneŋ?”

34 Ma Yisu ndac, “Mac nem bolom hingga ndöc?” Ma sêšom, “Bolom 7 ma i mwambwa ŋatô.”

35 Goc Yisu sôm têŋ lau bu sêndöc sic.

36 Dec inj k ôc bolom 7 ma i sa ma gêm dange, p ô kôc-kôc, ma kêj têŋ ŋgacsêŋomi, ma Ɂac sic sam têŋ lau.

37 Ɂac hoŋ seŋ e gitôm, ma tiŋambu ŋgac-sêŋomi sic gêŋ ŋadêlê sa sip gatop 7 e meŋhu.

38 Lau daësam seŋ gêŋ dinaŋ e gitôm. Ɂac si lauŋgac ŋanamba gitôm 4,000, ma lauwhê ti balêkoc sêmbo sêwhinj.

39 Tiŋambu Yisu kêj lau hoŋ sêlhö si, goc inj ti ndê ŋgacsêŋomi sêpi warj daŋ ma sêtêŋ malac Magadan ŋagameŋ si.

16

Lau Palēsai sēndac gēj dalō

(Mak 8:11-13)

¹ Lau Palēsai ti lau Sadiusi ɳatô sêtêŋ Yisu sêmeŋ bu sêŋsahê in. Nac sêndac in bu kôm gêj dalô bu tôc asê bu in kôc ɳaclai yêc Anötö ndê.

² Dec in sôm, “Mac bu alic umboŋ tikoc, goc mac asôm bu ‘Ac oc pi ɳayham.’

³ Ma mac bu alic umboŋ tiyec, goc mac asôm, ‘U oc ndic.’ Mac alic gêj dalô umboŋ-ŋga dinaŋ, ma aŋyalê ɳahu. Ma bocke dec mac aŋyalê gêj dalô daêsam naŋ aö gakôm têŋ ɳasawa dindec, naŋ ɳahu dom?

⁴ Mac lau sac naŋ apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêŋ bambaliŋ gitôm lau mockain-ŋga. Mac aŋsalê gêj dalô, tigeŋ Anötö oc kêŋ gêj dalô tigeŋ têŋ mac alic, gitôm gêj dalô naŋ in kôm pi Jona.” Yisu sôm yom dinaŋ su, goc hu ɳac siŋ ma kölhö gi.

Yisu puc lau Palēsai ti lau Sadiusi si giso asê

(Mak 8:14-21)

⁵ Têŋ ndoc Yisu ti ɳgacsêŋomi sêmbu akêŋ bugictor ɳadaŋga sêmeŋ, naŋ ɳgacsêŋomi sêkôc bolom dom, sêŋhlîŋ dau siŋ.

⁶ Ma Yisu sôm têŋ ɳac, “Ayob daôm ɳapep tu lau Palēsai ti lau Sadiusi si yist.”

⁷ Goc ɳac sem yomgalôm sêwhiŋ dandi ma sêšôm, “In sôm yom dinaŋ ɳahu bu yac dakôc bolom dom.”

⁸ Magoc Yisu kêyalê ɳac si yom dau, dec sôm, “O mac lau naŋ akêŋ whin gwalec! Tu sake-ŋga mac am yomgalôm awhiŋ daôm, ma gauc gêm bu aö gasôm yom pi yist, ɳahu bu mac nem bolom mba?

⁹ Bocke mac nem gauc sa pi gêj hoŋ naŋ aö gakôm, naŋ dom? Gauc nem bolom amanđaŋ naŋ gakêŋ têŋ lau 5,000 seŋ. Tiŋambu mac ahoŋ ɳadêlê sa sip gatop hiŋga?

¹⁰ Ma têŋ ndoc lau 4,000 seŋ bolom amanđaŋ ɳandôlu, naŋ ɳadêlê sip gatop hiŋga?

¹¹ Aö gasôm yom pi bolom kain dinaŋ dom, ma bocke dec mac aŋyalê anen yom ɳahu dom? Ayob daôm ɳapep pi lau Sadiusi ti lau Palēsai si yist.”

¹² Têŋ dinaŋ ɳac si gauc sa. Ma sêŋyalê bu in ndê yom hêganôŋ yist bolom-ŋga dom. Sêŋyalê bu in kêŋ puc ɳac bu sêyob dau pi yom naŋ lau Sadiusi ti lau Palēsai sêndôhôŋ têŋ lau.

Pita hoc Yisu ɳahu asê

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Yisu ti ndê ɳgacsêŋomi sêhôc asê gameŋ naŋ sêsam bu Sisaria Pilipai, ma in ndac ɳac, “Lau sêšôm sake pi ɳamalac ndê Atu? Sêšôm bu in asa?”

¹⁴ Ma sêšôm, “Lau ɳatô sêšôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga, ma ɳatô sêšôm bu am Elaija, ma ɳatô sêšôm bu am Jeremaya me propet akwa-kwa si dan.”

¹⁵ Goc Yisu ndac ɳac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aö asa?”

¹⁶ Ma Saimon Pita ô yom ma sôm, “Am Mesaya, Anötö Tali ɳadau ndê Atu am.”

¹⁷ Dec Yisu sôm, “O Saimon, Jona ndê atu, aö awhan hôc am, bu ɳamalac dan hoc yom dau asê têŋ am dom. Damanj undambê-ŋga kêŋ gauc dinaŋ têŋ am.”

18 Aö wasôm têj am, bu am Pita, ma aö wandic aneŋ gôlôwac dabuŋ sa sêlhac hoc dau ḥaŋhô.* Ma ḥaclai lambwam-ŋga gitôm dom bu ku ḥac dulu.

19 Ma aö wakêŋ ki têj am bu yob gatam lau sêšôc Anötö ndê gôlîŋ ḥapuŋga. Ma gêŋ bocke naŋ am bu êmbwala su yêc nom, naŋ wambwala su yêc undambê. Ma gêŋ bocke naŋ am bu sô dôŋ yêc nom, naŋ wasô dôŋ yêc undambê bocdinaŋ."

20 Yisu sôm yom dinaj su, goc gic yao inj ndê ḥagacsêŋomi ti ḥaŋga, bu sêšôm asê têj lau bu inj Mesaya dau dom.

*Yisu sôm gwanaŋ bu inj oc hôc ḥandê
(Mak 8:31-33; Luk 9:22)*

21 Têj têm dinaj Yisu gic hu sôm yom têj ndê ḥagacsêŋomi, pi gêŋ naŋ oc hôc asê inj. Inj whê sa bu inj gic waê bu têj Jerusalem ndi, ma lau bata Israel-ŋga ti dabuŋsiga atu-tu, ma kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga oc sêkêŋ ḥawapac daêsam têj inj e lau sêndic inj ndu. Ma têj bêc titö-ŋga Anötö oc uŋ in sa mbo tali tiyham.

22 Goc Pita kôc inj sa ḥasawa saun gi, ma sôm inj bocdec bu, "Pômdau, mba! Tu Anötö-ŋga, oc mba! Gêŋ dinaj oc tap am sa dom andô!"

23 Yisu kac dau kwi ma sôm têj Pita, "Sadan, kôc daôm sa lhö su! Am gauc gêm bu lhac aö ahuc, a? Am kêyalê Anötö ndê lêj dom, am bu êmkuc ḥamalac si gauc ḥambwa."

*Lau naŋ sêŋkuc Yisu oc sêhôc ḥawapac
(Mak 8:34-9:1; Luk 9:23-27)*

24 Goc inj sôm têj inj ndê ḥagacsêŋomi, "Asa naŋ tac whinj bu êŋkuc aö, naŋ êngwiniŋ dau ma hôc ndê a gicso dau sa, ma êŋkuc aö.

25 Bu asa naŋ tac whinj bu sap gêŋ nom-ŋga dôŋ ḥapanj tu mbo tali-ŋga, naŋ oc niŋga. Magoc asa naŋ bu hu gêŋ nom-ŋga siŋ tu êŋkuc aö-ŋga, naŋ oc niŋga dom.

26 ḥamalac danj bu po gêŋ nom-ŋga hoŋ sa, magoc inj dau gatu bu niŋga, dec gêŋ nom-ŋga hoŋ dinaj oc tôm dom bu nem inj sa. Gêŋ ḥayham bocke yêc, naŋ gitôm bu dakêŋ têj Anötö ô yac neŋ gatuŋ?

27 Tiŋambu ḥamalac ndê Atu oc mbu meŋ ti Damba ndê ḥaclai ti ḥawasi undambê-ŋga, ma whinj aŋela hoŋ. Têj dinaj inj oc kêŋ ḥagêyô têj ḥamalac hoŋ tôm ndi, êŋkuc mêtê naŋ ḥac sêkôm.

28 Aö wasôm yom ḥandô têj mac! Lau ḥatô naŋ sêlhac dec, naŋ oc gacgeŋ sêmbo tali e sêlic ḥamalac ndê Atu meŋ ti ndê ḥaclai nem gôlîŋ-ŋga."

17

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ḥawasi
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)*

1 Bêc 6 giŋga su, goc Yisu kôc Pita, ma Jems lu asi Jon sêwhiŋ inj, ma ḥac tawasê sêpi lôc balinj danj si.

2 Yêc dindê sêlic Yisu ndê ḥamlis kaiŋ danj sa. Inj aŋô andô ḥawê sa gitôm ac pô gameŋ, ma inj ndê ḥakwê ḥawasi sêp sambuc.

3 Ma sêlic Moses lu Elaija sêhoc dau asê ma inju sem yomgalôm sêwhiŋ Yisu.

* **16:18:** Yêc Yom Griķ Pita ndê ḥaē sêšam bu 'Petros,' ma hoc sêšam bu 'petra.' Lau ḥatô gauc gêm bu Yisu ndê yom pi hoc naŋ inj ndê gôlôwac dabuŋ sa sêlhac ḥahô, naŋ hêganôŋ yom naŋ Pita hoc asê pi Yisu. Bu Pita hoc yom asê ma sôm bu Yisu inj Mesaya, Anötö Atu, ma yom dau ti gôlôwac dabuŋ hoŋ si yom sêkêŋ whinj-ŋga ḥahu.

⁴ Goc Pita sôm têj Yisu, “Pômdau, ñayham kêtêc bu dambo dec. Am bu tac whinj, goc aö wakwê bac tö bu mac ambo-ñga, am nem bac dañ, Moses ndê dañ, ma Elaija ndê bac dañ.”

⁵ Inj sôm yom dau mbo, ma dao ti ñawê atu dañ sip meñ ma kêtatöc ñac ahuc. Ma awha dan sa yêc dao ñalôm, nañ sôm, “Aö neñ atunçac dau dindec. Aö gatisambuc in, ma atac whinj in ndu andô. Anjô inj ndê yom mañ!”

⁶ Têj ndoc ñgac-sêñomi tö sêngô awha dinar, nañ sêtöc dau ñalêj sac, ma sêñou dau anjô andô sip nom.

⁷ Magoc Yisu têj ñac gi, kêmasec ñac ma sôm, “Atisa ma atöc daôm dom.”

⁸ Ma sêhôc tandô sa ma sêlic bu Yisu tawasê mbo.

Gêndac pi Elaija

(Mak 9:11-13)

⁹ Tiñambu ñac sêcip akêj lôc dau sêmeñ, ma Yisu kêtj yao ñac bocdec bu, “Andic miñ pi gêj nañ mac alic nañ dom, e Ñamalac ndê Atu tisa akêj lau batê-ñga.”

¹⁰ Ma ñgacsêñomi tö dinar sêndac inj bocdec bu, “Lau †Skraib nañ sêndôhôy yomsu, nañ sêñôm bu Elaija oc meñ hôc asé muñ, ma tiñambu Mesaya oc meñ. Yom dau ñahu bocke?”

¹¹ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Elaija gic waê bu meñ ma êmasañ gêj hoñ tisolop.

¹² Ma aö wasôm têj mac, bu Elaija meñ su, tigen lau sêñyalê inj dom. Ma sêkôm mêtê sac têj in tôm ñac atac whinj. Ma ñalêj tigen Ñamalac ndê Atu oc sip ñac si amba, ma sêkêj ñandê atu têj inj.”

¹³ Têj dinar ñac si gauc sa bu Yisu ndê yom pi Elaija hêganôj Jon, Ñgac Kêku Lau-ñga.

Yisu soc ñalau sac su yêc balê dañ

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Têj têm ñac sêmbu sêmeñ, nañ sêtap lau tonj atu sa, ma ñgac dañ têj Yisu gi ma pôj haduc.

¹⁵ Ma inj sôm, “Pômdau, tamwalô aneñ balê ma nem inj sa. Inj hôc ñawapac atu dañ, ma ndoc daësam kôm inj titonj e peñ sip ya me bu.

¹⁶ Aö gakôc inj gatêj nem ñgac-sêñomi ga, magoc ñac sêtôm dom bu sêkôm inj ñayham sa.”

¹⁷ Ma Yisu sôm, “O mac lau sac! Aö gambo gawhiñ mac ñasawa hic balinj su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêj dañ? Aö wambo wawhiñ mac tu wanem mac sa-ñga ñapanj dom! Mac nem akêj whinj mbasi. Akôc balê dau sa amen.”

¹⁸ Goc Yisu hec yom ñalau sac nañ mbo balê dau ñalôm, ma soc inj sa awê gi, ma ñagahô ej balê dau ñayham sa.

¹⁹ Tiñambu ñgacsêñomi sêtêj Yisu si, ma sêndac inj gelec, “Tu sake-ñga yac atôm dom bu aseñ ñalau sac dinar su?”

²⁰ Ma inj ô yom ma sôm, “Mac atôm dom, bu mac akêj whinj Anötö ndê ñaclai gitôm dom. Yomandô aö wasôm têj mac, bu mac nem akêj whinj bu nditôm gêj sauj andô dañ, tôm soc ñamatua sauj, dec oc tôm bu mac asôm têj lôc dañ bu puc dau sa ma têj gameñ wakuc ndi, goc lôc dau oc ndi. Akêj whinj, ma mac oc atôm bu akôm gêj hoñ. [

²¹ Yac bu dasoc ñalau sac kaiñ dinar su, goc gêj ñamata-ñga dahu gêj daneñ-ñga sin tu gauc nem Anötö-ñga, ma dateñ mbec ñanja.]”

*Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu ma tisa tiyham
(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)*

22 Tiŋambu Yisu ndê ḥgac-sêñjomí sêkac dau sa yêc gameñ Galili-ŋga, ma iŋ sôm têñ ḥjac, “Tiŋambu oc sêkêñ Namalac ndê Atu sip lau ḥnatô amba.

23 ḥac oc sêndic iŋ ndu, magoc têñ bêc titö-ŋga Anötö oc uŋ iŋ sa mbo tali tiyham.” Yisu ndê yom dinaj kôm ḥgacsêñjomí si ḥjalôm ḥawapac ḥandô.

Takis Lôm Dabuŋ-ŋga

24 Tiŋambu Yisu ti ndê ḥgac-sêñjomí sêhôc asê malac Kapenaom, ma lau naŋ sêkôc takis lôm dabuŋ-ŋga,* naŋ sêtêñ Pita si ma sêndac iŋ bocdec bu, “Bocke? Mac nem kêdôhôŋwaga oc kêñ mone nemlhi takis lôm dabuŋ-ŋga, me mba?”

25 Ma Pita sôm, “Hecenj, iŋ oc nemlhi.”

Têñ ndoc Pita sôc andu gi, naŋ iŋ gic miŋ yom dau têñ Yisu dom, magoc Yisu dau ndac iŋ, “Saimon, am gauc gêm sake? Kiŋ nom-ŋga sêkôc takis yêc lau asa? Sêkôc yêc ḥjac dau si atui, me sêkôc yêc lau ḥnatô?”

26 Goc Pita ô yom ma sôm, “᠁ac sêkôc takis yêc lau ḥnatô.” Ma Yisu sôm, “Bocdinaj yomsu takis-ŋga hêganôñ Kiŋ ndê atui dom.

27 Tigeñ yham dom bu ḥjac sêlic yac sac. Bocdinaj sa ndi ma kêñ gam yêc bugictoñ. Ma i ḥamata-ŋga naŋ am hê sa, naŋ kac i dau whasun sa, ma am oc tap mone sa gitôm bu nemlhi hêclu neñ takis lôm dabuŋ-ŋga. Kôc sa, ma kêñ têñ ḥjac.”

18

*Asa ti ḥamalac ḥamata-ŋga?
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)*

1 Têñ ndoc dinaj ḥgac-sêñjomí sêtêñ Yisu si, ma sêndac iŋ bocdec bu, “Lau naŋ sêmbo Anötö ndê gôliŋ ḥapu, naŋ si asa ti ḥamalac ḥamata-ŋga?”

2 Goc Yisu ta balêkoc sauŋ dan menj, ma kêñ iŋ kalhac ḥjac ḥalhu.

3 Ma iŋ sôm, “Anem daôm kwi ma ḥengwiniŋ daôm e atôm balêkoc sauŋ. Bu mba, naŋ wasôm yom ḥandô têñ mac bu mac atôm dom bu asôc Anötö ndê gôliŋ ḥapu.

4 Asa naŋ bu ḥengwiniŋ dau nditôm balêkoc dindec, naŋ ti ḥamalac ḥamata-ŋga yêc Anötö ndê gôliŋ ḥapu.

5 Ma asa naŋ kôc balêkoc sauŋ dan gitôm iŋ dindec, naŋ sa tu anerj ḥaê-ŋga, naŋ gitôm iŋ kôc aö dauŋ sa.”

*Puc pi lêtôm
(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)*

6 Ma Yisu sôm, “Namalac dan bu tim balêkoc sauŋ dindec si dan naŋ kêñ whinj aö bu kôm mêtê sac, naŋ kôm giso atu. Oc ḥayham bu dasô hoc atu dan pi iŋ kachu, ma tambalinj iŋ sip gwêc tim ndi, ma gwêc kô iŋ mbac ndu. Ma boc-dinaj oc tôm dom bu iŋ tim balêkoc dau, ma tiŋambu tap Anötö ndê matôc sa.

7 “Aö wasôm têñ mac, bu gêñ lêtôm-ŋga oc sêmeñ, ma sêkêñ ḥawapac têñ lau nom-ŋga. Tigeñ asa naŋ bu kôc gêñ lêtôm-ŋga dan menj, naŋ oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê!

* **17:24:** Tôm yala tigeñ-tigeñ laungac Israel-ŋga hoŋ naŋ si yala hôc gêlêc 20, naŋ semlhi takis lôm dabuŋ-ŋga. Takis dau gitôm lau Grik si mone drakma lu, gitôm ḥaoli naŋ sêkôc tu gweleñ bêc lu-ŋga. Alic Eks 30:13; ma 38:26.

⁸ Bocdinaj am amam me gahim dañ bu wê am bu kôm sac, goc tim kic. Oc ñayham bu am sôc undambê ma ndöc tamli ti amam gatuc me gahim gatuc, hôc gêlêc nañ am kôm sac ti lic sambuc e Anötö tuc am sip ya nañ sa ñapañ, nañ ndi.

⁹ Ma am nem tanôm bu wê am bu kôm sac, goc kip sa ma êmbalinj ningja. Am bu mbo tamli ndöc undambê ti tanôm tigen, nañ hôc gêlêc am mbo ti tanôm lu ma kôm sac, dec tiñambu Anötö tuc am sip ya lambwam-ñaña ndi.”

Yom gôlin pi domba nañ ginga

(Luk 15:4-7)

¹⁰ “Ma ayob daôm ñapep bu alic lau sauñ dindec gitôm gêj ñambwa dom. Aö wasôm têj mac, bu ñac si añela nañ sêmbo undambê, nañ sêlhac Damanj undambê-ñaña ndê añgô andô-ñaña. [

¹¹ Ñamalac ndê Atu meñ bu nem lau nañ siñga su, nañ si.]

¹² “Akôc gauc pi ñzac dañ nañ yob domba 100. Têj ndoc domba dañ bu êñsêlêñ bambalinj e ndi niñga, nañ inj oc kôm sake? Inj oc hu 99 siñ sêmbo, ma sa ndi êñsalê dañ nañ ginga.

¹³ Aö wasôm têj mac bu têj ndoc inj tap sa, nañ inj ndê atac ñayham tu domba tigen dinan-ñaña oc hôc gêlêc inj ndê atac ñayham pi 99 nañ sêmbo, nañ su.

¹⁴ Ma bocdinaj, mac nem Damam undambê-ñaña tec bu lau sauñ danj sêniñga.”

Lêj tamatôc asidôwai si yom-ñaña

¹⁵ “Am nem asidôwa dañ bu kôm sac têj am, goc am tamwasêm têj inj ndi, ma sôm inj ndê giso asê têj inj. Inj bu ñgô am nem yom ma kac ndê ñjalôm kwi, dec amlu apitigeñ tiyham ma ambo ti yom malô.

¹⁶ Magoc inj bu ñgô dom, dec kôm tôm yac neñ ñagôliñ, nañ sôm bu yom nañ lau lu me tö sêpuc dôj, nañ dakôc sa ti yom ñandô. Boc-dinañ kôc ñamalac tigen me lu sêwhinj am, tu bu sêpuc am nem yom dôj-ñaña, ma atêñ nem asidôwa dau andi.

¹⁷ Ma asidôwa dau bu sôc lau dinaj si yom ñapu dom, nañ sôm yom dau asê têj gôlôwac dabuñ hon. Ma inj bu tec bu sôc gôlôwac dabuñ si yom ñapu, nañ goc alic inj gitôm ñzac sambuc me ñzac kôc takis-ñaña nañ kêyalé Anötö dom.

¹⁸ “Aö wasôm yom ñandô têj mac. Gêj bocke nañ mac ambwala su yêc nom, nañ wambwala su yêc undambê. Ma gêj bocke nañ mac asô dôj yêc nom, nañ wasô dôj yêc undambê bocdinaj.

¹⁹ “Ma gêj dañ tiyham. Mac nem ñamalac lu me tö bu ñjalôm tigen bu aten gêj dañ têj Damanj undambê-ñaña, nañ inj oc kêj têj mac.

²⁰ Nahu bu gameñ bocke nañ mac nem ñamalac lu me tö akac daôm sa tu aneñ ñaê-ñaña, nañ aö oc wambo wawhiñ mac.”

Dasuc asidôwai si sac kwi man

²¹ Pita têj Yisu gi, ma ndac inj bocdec bu, “Pômdau, sôm têj aö. Aneñ asidôwa dañ bu kôm sac têj aö ñapanj, nañ wasuc inj ndê sac kwi tidim hinjga? Nditôm 7, me tidim hinjga?”

²² Goc Yisu sôm, “Aö wasôm têj am, bu tidim 7 dom. Suc inj ndê sac kwi tidim 77 ma hôc gêlêc. Sê sa dom!”

²³ “Añgô su nañ! Aö bu wawhê sa têj mac, lêj dasuc sac kwi-ñaña nañ gic wañ lau nañ sêmbo Anötö ndê gôlinj ñapu. Kinj dañ mbo, ma inj tac whinj bu êmasañ yom whinj inj ndê lau akin nañ si tôp yêc inj.

24 Inj gic hu gweleñ dau, ma sêkêñ ñgac dañ kalhac inj aŋgô-ŋga, nañ ndê tôp atu andô, gitôm mone talent 10,000.*

25 Ngac dinaj gitôm dom bu ô ndê tôp, goc Kinj dau sôm bu sêkêñ inj ti inj ndê awhê ma balêkoc ma inj ndê gêñ hoñ bu lau sénemlihi ô tôp dau.

26 Dec ñgac akiñ dau hu dau sip gi pôñ haduc têñ Kinj, ma teñ inj bocdec bu, ‘Kêñ ñasawa têñ aõ, ma waõ gêñ hoñ!'

27 Goc Kinj tawalô inj, ma hu yom tôp-ŋga siñ, ma kêñ inj sa gi.

28 “Tigeñ tiñambu ñgac dau tap ñgac akiñ dañ sa, nañ ndê tôp sauñ yêc inj, gitôm mone tdenarii 100.† Inj gôlô ñgac dau dôñ, hôc inj sip kachu, ma sôm, ‘Am ndic nem tôp têñ aõl.'

29 Ma ñgac dau hu dau sip gi pôñ haduc ma teñ inj bocdec bu, ‘Kêñ ñasawa têñ aõ ma waõ neñ tôp.’

30 Tigeñ inj tec, ma kêñ ñgac dau ndöc gapocwalô e inj ô tôp hoñ pacndê.

31 Lau akiñ ñatô sêlic gêñ dinaj, dec ñalôm ñawapac ñandô, ma sêtêñ Kinj si ma sic miñ gêñ hoñ têñ inj.

32 Goc inj ta ñgac akiñ dau ma sôm têñ inj, ‘Am ñgac sac! Am teñ aõ bu tanjwalô am, dec aõ gahu am nem yom tôp-ŋga siñ.

33 Tu sake-ŋga am tamwalô ñgac dinaj dom, gitôm aõ tanjwalô am?’

34 Goc inj tac ñandê atu, ma kêñ ñgac akiñ dau têñ lau gapocwalô-ŋga, bu sêndic inj ñamlîc ñandê ma ndöc gapocwalô e inj ndic ndê tôp sambuc su.’

35 Yisu gic bata yom gôlinj dau, goc sôm, “Mac bocdinaj, asuc nem asidôwai si sac kwi ma gauc nem tiyham dom. Bu mba, dec anej Damanj undambê-ŋga oc kôm têñ mac gitôm Kinj dinaj kôm têñ ndê ñgac akiñ.”

19

Anötö tec bu awhê lu ñgac sêhu dau siñ (Mak 10:1-12)

1 Yisu sôm yom dau su, goc hu gameñ Galili-ŋga siñ, ma têñ gameñ Judia-ŋga nañ yêc Bu Jordan ñadañga têñ ac pi-ŋga, nañ gi.

2 Lau daësam sêjkuc inj, ma yêc gameñ dinaj inj kôm ñjac si gêmbac ñayham sa.

3 Ma lau Palësai ñatô sêtêñ inj si bu sêtim inj, dec sêndac inj bocdec bu, “Yom dañ yêc, nañ tôm bu ñgac dañ hu ndê awhê siñ, me mba? Inj oc êngilì yomsu, me mba?”

4 Goc inj sôm, “Mac anjalê Anötö ndê yom nañ sêto yêc, me mba? Yom dau sôm bu, ‘Têñ têm ñamata-ŋga Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ñgac.’

5 Ma yom dañ tiyham sôm, ‘Tu dinaj-ŋga ñgac dañ oc hu damba lu dinda siñ, ma sap inj ndê awhê dôñ. Ma iñlu sêti gêñ tigeñ.’

6 Yom dau whê sa bu iñlu sêmbo sêtôm ñamalac lu dom, iñlu sêti gêñ tigeñ yêc Anötö aŋgô-ŋga. Bocdinaj yham dom andô bu ñamalac sêkac gêñ nañ Anötö dau kêñ pitigen, nañ su.”

7 Goc sêndac inj, “Bocdinaj dec tu sake-ŋga Moses to yomsu dañ, nañ sôm bu ñgac dañ gitôm bu to bapia hu nawhê siñ-ŋga, goc hu inj siñ?”

8 Ma Yisu ô yom bocdec bu, “Moses kêyalê bu mac nem ñalôm ñadandi, dec sôm bu ñgac dañ gitôm bu hu ndê awhê siñ. Tigeñ têñ têm ñamata-ŋga Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ñgac tu bu sêhu dau siñ-ŋga dom.

* **18:24:** Lau Grik si mone nañ sêsam bu talent, nañ ñaõli atu andô - talent tigeñ gitôm K5-6,000. Bocdinaj ñgac dau ndê tôp hôc gêlêc 5 milien kina. † **18:28:** Ñgac dau ndê tôp gitôm K5-600.

⁹ Aö wasôm têj mac, bu yom tigeñ yêc bu ɳac dañ hu ndê awhê siñ, nañ awhê dau kôm mêtê mockainj-ŋga whinj ɳac dañ. Ma ɳac dañ bu hu ndê awhê siñ tu gêj dau-ŋga dañ-ŋga, ma nem awhê wakuc, nañ kôm mêtê mockainj-ŋga yêc Anötö angô-ŋga.”

¹⁰ Têj dinaj Yisu ndê ɳac-sêjomi sêsôm têj ij, “Bu bocdinaj, dec mboe oc ɳayham bu lau sênen dau dom, a? Oc ɳawapac atu bu awhê lu ɳac sêsôc yom dau ɳapu.”

¹¹ Magoc ij sôm, “Mba! Anötö kêmasañ awhê lu ɳac bu sênen dau. Magoc lau tigeñ-tigeñ ij kêmasañ ɳac bu sênen awhê me ɳac dom.

¹² Launjac ɳatô dindai sêkôc ɳac, nañ sêtôm dom bu sênen awhê. Ma launjac ɳatô nañ sêse ɳac bu sênen awhê dom. Ma ɳatô sêkêj dau sambuc tu gweleñ ɳawaë ɳayham-ŋga tu bu sêpo Anötö ndê gôlinj sa, ma tu dinaj-ŋga dec sem awhê dom. Am asa nañ gitôm bu kôc yom dindec sa ma sôc ɳapu, nañ kôc sa.”

Yisu gêm mbec balêkoc

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Lau ɳatô sêkôc si balêkoc sêtêj Yisu si. ɳac tac whinj bu ij kêj amba sac ɳac, ma teñ mbec pi ɳac. Tigeñ ɳacsêjomi sêsôm dinda ti dambai.

¹⁴ Goc Yisu sôm, “Atec balêkoc sêtêj aö sêmenj. Alhac ɳac ahuc dom, bu Anötö ndê gôlinj gic lau nañ sêtôm balêkoc sauñ dindec, nañ ɳawaë.”

¹⁵ Ma ij kêj amba sac ɳac hoñ ma gêm mbec ɳac, goc tisa ma kölhö gi.

Ngac ti lêlôm

(Mak 10:17-22; Luk 18:18-23)

¹⁶ Ma ɳac dañ têj Yisu gi, ma ndac ij bocdec bu, “Kêdôhôñwaga, aö wakôm gêj ɳayham bocke, dec tiñambu Anötö oc kôc aö sa wandöc tanjli yêc undambê?”

¹⁷ Yisu ô yom ma sôm, “Tu sake-ŋga am ndac aö bu gêj sake ij gêj ɳayham? Anötö tawasê ij ɳayham. Am bu ndöc tamli yêc undambê, nañ dañam wambu yomsu nañ Anötö kêj têj Moses.”

¹⁸ Goc ɳac dau ndac, “Yomsu hoñ, me yomsu bocke?” Ma Yisu sôm, “Yomsu bocdec bu, ‘Ndic ɳamalac ndu dom. Kôm gêj mockainj-ŋga dom. Nem kañ gêj dom. Sôm yom tasaj pi lau dom.’

¹⁹ Toc damam lu dinam sa,’ ma ‘Tac whinj lau ɳatô gitôm am tac whinj daôm.’”

²⁰ Goc ij sôm, “Yomsu hoñ dinaj aö kakuc gambo. Ma gêj sake yêc tu wakôm-ŋga?”

²¹ Ma Yisu sôm, “Am bu ti ɳac gitêj, nañ sa ndi ma kêj nem gêj hoñ têj lau sênenlihi, ma kêj ɳa-awa têj lau ɳalôm sawa. Ma bocdinaj dec êmyalê bu am nem awa ɳandô yêc undambê. Ma tiñambu mweñ ma êmkuc aö.”

²² Ngac dau ij ndê yala daësam dom, ma têj ndoc ij ɳô Yisu ndê yom dinaj, goc ij kölhö ti ɳalôm ɳawapac gi. ɳahu bu ij ɳac ti lêlôm.

Puc pi awa ti wapa

(Mak 10:23-31; Luk 18:24-30)

²³ Goc Yisu sôm têj ndê ɳac-s êjomi, “Yomandô wasôm têj mac, b u lau ti lêlôm oc tôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlinj ɳapu ɳagahô, ɳahu bu ɳac si awa ti wapa hê ɳac kwi.”

²⁴ Añgô! Bôc atu dan gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ɳalasê ɳagahô hôc gêlêc ɳac ti lêlôm dan, nañ bu sôc Anötö ndê gôlinj ɳapu.”

25 Têj ndoc ɳacsêjomi sêŋgô yom dinaj dec sêhêdaê ɳandô, ma sêndac Yisu, “Bu bocdinaj dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasiŋ nem lau si-ɳga sa? Oc ɳawapac atu!”

26 Magoc Yisu tahê ɳac ma sôm, “Gêj naŋ ɳamalac sêtôm dom bu sêkôm, naŋ Anötö gitôm bu kôm.”

27 Ma Pita ô yom ma sôm, “Yac ahu gêj hoŋ siŋ tu aŋkuc am-ɳga. Bocdinaj yac oc atap mwasiŋ bocke sa?”

28 Dec Yisu sôm têj ɳac hoŋ, “Yomandô wasôm têj mac, bu têj ndoc ɳambu-ɳga naŋ gêj hoŋ sêtiwakuc, naŋ ɳamalac ndê Atu oc ndöc iŋ ndê pôŋ Kin-ɳga ti ɳaclai ma ɳawasi atu. Ma mac lau naŋ aŋkuc aö, naŋ oc andöc pôŋ 12, ma anem gôlin lau Israel-ɳga si ton 12.

29 Ma lau hoŋ naŋ sêhu andu me damba lu dinda, me asidôwai ma balêkoc, me nom siŋ tu aö-ɳga, naŋ Anötö oc kêj gêj kaiŋ dinaj daêsam têj ɳac ô. Ma tiŋambu iŋ oc kêj ɳac sêwêkaiŋ gameŋ sêndöc tali ɳapaj-ɳga.

30 “Magoc lau daêsam naŋ sêti lau ɳamata-ɳga têj têm kwahic dec-ɳga, naŋ oc sêti lau ɳambu-ɳga, ma lau ɳambu-ɳga oc sêti lau ɳamata-ɳga.”

20

Yom gôlin pi lau naŋ sem gwelen yêc ôm wain-ɳga.

1 Goc Yisu sôm, “Aŋgô yom gôlin dindec pi Anötö ndê gôlin, oc whê anej yom dinaj sa. ɳgac daŋ mbo, naŋ wêkaiŋ ôm wain-ɳga atu daŋ. Iŋ tisa têj bêbêc ganduc ma sôc malac lôm gi, ma kêsalê lau tu sênen gwelen yêc iŋ ndê ôm-ɳga.

2 In tap lau ɳatô sa, ma sôm bu iŋ oc nemlhi ɳac ɳa mone gitôm tdenarias tigen tu gwelen bêc tigen-ɳga. Goc iŋ kékij ɳac sêsôc iŋ ndê ôm si.

3 Ma têj acgatu gitôm 9 kilok, iŋ sa gi gêlic lau ɳatô sêlhac ɳambwa sêlhac malac lôm.

4 Ma iŋ sôm têj ɳac, ‘Andi akôm gwelen yêc anej ôm wain-ɳga, ma aö oc wakêŋ ɳaôli soloŋ têj mac ô nem gwelen.’

5 Goc sêsôc ôm si ma sem gwelen. Ma iŋ kôm bocdinaj têj ac kalhac lhu ma têj 3 kilok telha-ɳga. In gi tap lau sa, ma kékij ɳac si sêkôm gwelen.

6 Ma têj 5 kilok telha-ɳga iŋ sa gi tap lau ɳatô sa, naŋ sêlhac ɳambwa. Ma iŋ sôm têj ɳac, ‘Tu sake-ɳga mac ambo ɳambwa têj acsalô sambuc dindec?’

7 Ma sêson, ‘Lau daŋ sêmen sêkêŋ gwelen têj yac tu akôm-ɳga dom.’ Goc iŋ sôm, ‘Mac andi anem gwelen yêc anej ôm.’

8 “Têj ac gi sip, goc ôm ɳadau sôm têj iŋ ndê ɳgac ɳamata-ɳga, ‘M bwêc lau naŋ sem gwelen sêmbo, naŋ sêmen, ma kêj ɳac si ɳaôli têj ɳac. Nemlhi lau naŋ sêmen têj 5 kilok telha-ɳga naŋ mun, goc tiŋambu nemlhi lau naŋ sêmen têj bêbêc.’

9 Ma lau naŋ ɳadau kôc ɳac sa têj 5 kilok, naŋ sêkôc denarias tigen-tigen ti ɳac si ɳaôli tôm gi.

10 Tu dinaj-ɳga dec lau naŋ sic hu gwelen têj bêbêc, sêkêŋ bata bu oc sêkôc ɳaôli hôc gêlêc denarias tigen su. Magoc ɳac hoŋ sêkôc denarias tigen.

11 Têj dinaj ɳac sic hu sêtucdir ɳadau,

12 ma sêson, ‘Lau naŋ sêmen tiŋambu, naŋ sem gwelen gitôm ɳasawa apê, ma yac am gwelen atu ma ac pec yac acsalô sambuc dindec. Magoc yac hoŋ akôc ɳaôli kaiŋ tigen.’

13 Magoc ḥadau sôm têj ḥac si daŋ, ‘O aneŋ silip! Bocke dec am sôm bu aö gakôm gêŋ so têj am? Bêbêc lec am gôlôc bu kôc denarias tigen ti am nem ḥaoli gwelenŋ̄ga.

14 Boc-dinaŋ kôc nem ḥaoli sa, ma lhö ndi. Aö tac whinj bu wakeŋ ḥaoli têj lau ḥambu-ŋga gitôm aö gakêŋ têj am.

15 Mone dindec aneŋ gêŋ, ma wakôm tôm aö atac whinj. Bocke dec am gêlic sac bu aö ḥac wamwasinj lau-ŋga.’’

16 Goc Yisu sôm têj ndê ḥac-sêŋomi, “Bocdinaŋ, lau ḥambu-ŋga oc sêti lau ḥamata-ŋga, ma lau ḥ amata-ŋga oc sêti lau ḥambu-ŋga.”

Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)

17 Tiŋambu Yisu ma lau naŋ sêŋkuc iŋ, sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ bu sêpi malac Jerusalem sêndi. Ma Yisu wê ḥacsêŋomi 12 sêsa si sêmbo dau-ŋga, ma sôm têj ḥac,

18 “Kwahic dec yac oc dapi malac Jerusalem dandi, ma ḥac daŋ oc kêŋ Namalac ndê Atu sip dabunŋ̄siga atu-tu ti kêdôhôrjwaga yomsu-ŋga amba. ḥac oc sêkic yom bu sêndic iŋ ndu,

19 ma sêkêŋ iŋ sip lau Rom-ŋga amba. Ma lau Rom-ŋga oc sêsu iŋ susu, ma sêndic iŋ ḥamlie ḥandê atu, goc sêndic iŋ ndu pi a gicso dau. Ma têj bêc titö-ŋga, Anötö oc uŋ iŋ sa mbo tali tiyham.”

Jems lu Jon bu sêhôc gêlêc ḥac-sêŋomi ḥatô

(Mak 10:35-45)

20 Têj ndoc dinaŋ Jems lu Jon dinda bu teŋ gêŋ daŋ têj Yisu nem iŋlu awha, goc kôc Sebedi ndê atu lu dinaŋ sa sêtêj Yisu si, ma pôŋ haduc yêc iŋ anjgô-ŋga.

21 Ma Yisu ndac, “Am tac whin sake?” Goc awhê dau sôm, “Aö tac whinj bu am toc aneŋ atuŋ̄ lu dindec sa, ma sôm bu iŋlu sêndöc sêwhinj am têj ndoc am ndöc nem pôŋ kin-ŋga ma nem gôlinj lau. Kêŋ daŋ ndöc amam andô-ŋga, ma daŋ ndöc gasê-ŋga.”

22 Dec Yisu sôm têj iŋlu, “Amlu anjyalê gêŋ naŋ amlu andac, naŋ dom. Amlu atôm bu anôm gêŋ sip laclhu ḥawapac-ŋga naŋ aö wanôm, a?” Ma iŋlu sêšôm, “Aêc, alu atôm.”

23 Ma Yisu sôm, “Yomandô, amlu oc ahôc ḥawapac gitôm aö wahôc. Magoc aö dec oc wanjalyin lau sa bu sêndöc aö aman andô-ŋga me gasê-ŋga, naŋ dom. Aneŋ Daman tî ḥadau bu êŋjalyin lau sa bu sêndöc dinaŋ.”

24 Têj ndoc ḥacsêŋomi amanju sêŋgô yom dau ḥawaê, dec kôm ḥac atac ḥandê têj Jems lu Jon.

25 Goc Yisu mbwêc ḥac sêtêŋ̄ iŋ si, ma sôm, “Mac anjyalê bu lau sambuc si gôlinjwaga sêtoc dau sa têj ḥac si lau, ma ḥac si lau bata sêŋgwiniŋ̄ lau naŋ sêmbo ḥac ḥapu.

26 Tigeŋ mac anjkuc ḥac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa naŋ tac whinj bu ti ḥamalac tiwaê yêc Anötö anjgô-ŋga, naŋ nem akiŋ mac.

27 Aêc! Asa naŋ bu ti mac nem ḥamalac ḥamata-ŋga, naŋ êŋgwiniŋ̄ dau ma ti mac nem ḥac akiŋ ḥambwa.

28 Nalêŋ tigeŋ ḥamalac ndê Atu menj bu lau sênen akiŋ iŋ dom. Iŋ menj bu nem akiŋ lau, ma bu kêŋ dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac ḥatôp.”

Yisu kôm ḥac tapec lu ḥayham sa

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Têŋ ndoc Yisu ti inj ndê ŋgac-sêŋomi sêhu malac Jeriko siŋ, naŋ lau daêsam sêŋkuc inj.

30 Ngac tapec lu sêndöc seŋ ŋamakê, ma sêŋgô ŋawaê bu Yisu kêsêlêŋ meŋ, goc sêmbwêc, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.”

31 Goc lau sêšôm inju bu sênenem dau dôŋ. Magoc inju sêmbwêc ti ŋaŋga, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.”

32 Yisu kwê dôŋ kalhac ma ta inju sêmen. Ma inj ndac, “Amlu atac whinj bu wakôm sake têŋ amlu?”

33 Ma sêô yom ma sêšôm, “Pômdau, alu atac whinj bu tanôŋ ŋayham sa.”

34 Dec Yisu tawalô inju, ma kêmasec inju tandô. Ma ŋagahô inju tandô ŋayham sa, ma sêŋkuc inj.

21

Yisu hôc asê Jerusalem

(Mak 11:1-10; Luk 19:29-38; Jon 12:12-15)

1 Nac sêsuŋ sa Jerusalem ma sêhôc asê malac Betpagi yêc Lôc Olib. Ma Yisu kékij ndê ŋgacsêŋomi si ŋgac lu,

2 ma sôm têŋ inju, “Amlu asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap doŋki dinda daŋ sa, naŋ sêšô dôŋ kalhac, whinj doŋki dau ŋatu. Anŋapwêc su, ma akôc sa atêŋ aö amenj.

3 Ma ŋamalac daŋ bu ndac amlu pi gêŋ dau, naŋ asôm têŋ inj bu, ‘Pômdau tac whinj bu doŋki lu dindeč sênenem in sa,’ ma ŋagahô inj oc kêŋ doŋki lu dau têŋ amlu.”

4 Nalêŋ dinaj dec yom naŋ propet akwa daŋ sôm, naŋ ŋandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec:

5 Asôm têŋ lau †Sayon-ŋga bu, “Alic su naŋ! Mac nem Kîŋ têŋ mac meŋ. Inj ŋgac malô, ma inj meŋ ndöc doŋki ŋatu daŋ ŋahô.” [Sek 9:9; Ais 62:11]

6 Ngacsêŋom lu dinaj sêšôc malac si, ma sêkôm tôm Yisu sôm.

7 Sêwê doŋki dinda lu ŋatu sêtêŋ Yisu si, ma sêkêŋ ŋac si ŋakwê awê-ŋga sac doŋki, ma Yisu pi gi ndöc ŋahô.

8 Ma lau daêsam sêhê si ŋakwê yêc seŋ, ma sêhêako a ŋalaun ma sêkêŋ yêc seŋ.

9 Ma lau toŋ atu naŋ sênsêlêŋ sêmuŋ Yisu, ti lau naŋ sêŋkuc inj, naŋ sêmbwêc, “Hosana têŋ Dawid ndê Atu. Anötö nem mbec inj naŋ meŋ gêm Pômdau anŋô. Hosana têŋ Anötö lôlôc-ŋga.”

10 Têŋ ndoc Yisu sôc malac Jerusalem gi, naŋ lau malac-ŋga hoŋ gauc gêm yom daêsam ma sêndac, “Inj asa dê?”

11 Ma lau daêsam sêŋgô ŋac si yom ma sêšôm, “Inj Yisu, propet atu naŋ meŋ akêŋ malac Nasaret yêc gamej Galili-ŋga.”

Yisu soc lau su yêc lôm daburj

(Mak 11:15-18; Luk 19:45-46)

12 Yisu sôc lôm dabunj ɳabatêm-ndö gi, ma soc lau naŋ sic dulu gêŋ ti semlhi gêŋ, naŋ su. Ma inj tac lau naŋ sêô mone,* naŋ si tebo sa, ma lau naŋ sêkêŋ balusi† tu lau sênemlhi-ŋga, naŋ inj kêbalip ɳac si gêŋ hoŋ ginga.

13 Ma inj sôm, “Sêto Anötö ndê yom yêc, naŋ sôm, ‘Aneŋ andu gic waê bu lau sêteŋ mbec sêmbo-ŋga.’ Tigeŋ mac akôm Anötö ndê andu ti lau kaŋ si gameŋ.”

14 Lau bôlinj ti lau tapec sêtêŋ Yisu si yêc lôm dabunj ɳamakê, ma inj kôm ɳac ɳayham sa.

15 Ma balêkoc naŋ sêmbo gameŋ dinaj, n an sêmbwêc yom bocdec, “Hosana têŋ Dawid ndê Atu!” Magoc têŋ ndoc dabuŋsiga atu-tu ma kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga sêlic gêŋ dalô naŋ Yisu kôm, ma sêŋgô balêkoc dau si yom, dec kôm ɳac atac ɳandê atu.

16 Ma sêndac inj, “Am ɳô balêkoc dindec sêmbwêc yom so, me?” Ma inj sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘Anötö kêyalij balêkoc ti lau sauŋ sa, tu bu sêhoc inj ndê waê asê-ŋga.’”

17 Tiŋambu Yisu hu ɳac siŋ ma sa yêc malac Jerusalem gi, ma têŋ ôbwêc dinaj inj yêc malac Betani.

Yisu puchbo a kiŋ dan (Mak 11:12-14, 20-24)

18 Têŋ bêbêc ganduc Yisu kêsêlêŋ bu mbu têŋ Jerusalem ndi, ma gêŋ yô inj.

19 Ma inj gêlic a kiŋ danj kalhac seŋ ɳamakê, goc têŋ a dau gi ma kêsalâ a ɳandô. Tigen a dau ɳandô mba, inj tap ɳalaunj ɳambwa sa. Dec inj puchbo a dau ma sôm, “Am oc nem ɳandô tiyham dom!” Ma ɳagahô a dau mbac.

20 Têŋ ndoc ɳgacsêñomi sêlic gêŋ dau, dec sêhêdaê ma sêndac dandi, “Bocke dec a dindê mbac ɳagahô?”

21 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö wasôm yom ɳandô têŋ mac. Akêŋ whinj, ma atac lu-lu pi Anötö ndê ɳaclai dom. Ma mac oc atôm bu akôm tôm naŋ aö gakôm têŋ a dindê. Ma mac oc atôm bu akôm gêŋ dalô atu-tu ɳatô whinj. Oc nditôm mac asôm têŋ lôc dindê bu, ‘Puc daôm sa, ma sip gwêc ɳalôm ndi,’ ma gêŋ dau oc ɳandô sa.

22 Mac bu akêŋ whinj, goc gêŋ naŋ mac ateŋ têŋ Anötö, naŋ inj oc kêŋ têŋ mac.”

Gêndac pi Yisu ndê ɳaclai ɳahu (Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Yisu têŋ lôm dabunj gi, ma kêdôhôŋ lau mbo lôm ɳamakê, ma dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêtêŋ inj si. Ma sêndac inj, “Am kôc ɳaclai yêc nde, bu kôm gêŋ hoŋ naŋ am kôm? Asa kêŋ têŋ am?”

24 Ma inj sôm, “Gêŋ ɳamata-ŋga aö wakêŋ gêndac danj têŋ mac. Mac aô anen yom munj, goc wasôm anen ɳaclai ɳahu asê têŋ mac.”

25 Mac asôm têŋ aö, asa kêŋ ɳaclai têŋ Jon, dec inj kêku lau? Anötö kêŋ ɳaclai têŋ inj, me mba?”

Goc ɳac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêşôm têŋ dandi, “Yac bu dasôm bu Anötö kêŋ ɳaclai têŋ Jon, goc inj oc ndac yac, ‘Tu sake-ŋga mac akêŋ whinj Jon dom?’

* **21:12:** Lau sêmeŋ akêŋ gameŋ balinj bu sêlic om atu-atu yêc malac Jerusalem, ma bu sêkêŋ da ya ti sêtoc Anötö sa yêc lôm dabunj. ɳac gitôm dom bu sênenlhi gêŋ bu sêkêŋ ti da, me sênenlhi takis lôm dabuŋ-ŋga ɳa mone akêŋ ɳac si gameŋ, ma bocdinaj lau ɳatô sêkôm gwelenj yêc lôm dabunj ma sêô ɳac si mone ɳa mone naŋ gitôm bu sênenlhi gêŋ-ŋga. † **21:12:** Lau ɳalôm sawa naŋ gitôm dom bu sênenlhi domba bu sêkêŋ ti da, naŋ semlhi balusi bu sêkêŋ ti da. (Alic Lev 5:7; 12:6; 14:22; ma Luk 2:22-24).

26 Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kékuc ñamalac nom-ŋga si gauc ñambwa, dec lau oc sêkôm yac ñayom, ñahu bu sêlic Jon bu Anötö ndê propet dan.”

27 Bocdinaq sêsôm têj Yisu, “Yac anyalê dom.” Ma inj sôm têj ñac, “Ma bocdinaq aô wasôm aneŋ ñaclai ñahu asê têj mac dom.”

Yom gôlin pi balê lu

28 Goc Yisu sôm têj ñac, “Akôc gauc pi yom dindec. Ngac danj ti inj ndê atu lu sêmbo. Têj bêc danj inj ndac balê danj bocdec bu, ‘Aneŋ balê, kwahic dec aô bu wandac am bu sôc ôm wain-ŋga ndi ma nem gweleŋ.’”

29 Ma balê dau sôm, ‘Mba, aô gatec!’ Tigen tinjambu inj kac ndê ñalôm kwi, ma sôc ôm gi ma gêm gweleŋ.

30 Ma damba gi tap balê tilu-ŋga sa, ma ndac inj bu nem gweleŋ ôm-ŋga. Ma inj sôm, ‘Aêc, oc wandi.’ Tigen tinjambu inj tec ma gi dom.”

31 Dec Yisu ndac ñac, “Mac gauc gêm sake? Balê lu si asa kôm tôm damba tac whinj?” Ma sêsôm, “Balê ñamatâ-ŋga.” Goc inj sôm têj ñac, “Yomandô aô wasôm têj mac. Lau naŋ sêkôc takis ma lauwhê seŋ-ŋga sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu, sêhôc gêlêc mac lau dabuŋsiga ti lau bata su.”

32 Bu Jon hôc asê mac bu tôc lénj gitêj têj mac, tigen mac akêj whinj inj dom. Lau naŋ sêkôc takis ma lauwhê seŋ-ŋga sêkêj whinj inj ndê yom ma sem dau kwi. Ma têj têm mac alic gêj naŋ lau dau sêkôm, naŋ mac am daôm kwi dom, ma akêj whinj dom.”

Yom gôlin pi lau sêyob ôm wain-ŋga

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Ma Yisu sôm, “Anjô yom gôlinj danj tiyham. Ngac danj sô ôm wain-ŋga danj, sô tuŋ kêgihi, kêmasan gameŋ sêmasaŋ wain ñakwi-ŋga, ma kwê andu balinj danj, bu lau sêlhac ma sêtip lau kanj. Goc inj kêj ôm dau têj lau ñatô sêyob, ma kôlhô gi mbo gameŋ danj.”

34 Têj ndoc sêhoŋ ôm dau ñandô sa-ŋga, naŋ inj kêkiŋ lau akiŋ ñatô sêtêj lau sêyob ôm-ŋga si, bu sêkêj wain ñandô ñatô têj ñac.”

35 Magoc ñac sêlô lau akiŋ dau dôŋ. Sic ñgac akiŋ danj ñamlic ñandê, sic danj ndu, ma sêtuc danj ña hoc.”

36 Ma tinjambu ôm ñadau kêkiŋ lau akiŋ ton hic atu tiyham, magoc lau naŋ sêyob inj ndê ôm, naŋ sêkôm mêtê kaiŋ tigen têj ñac.”

37 Tinjambu inj kêkiŋ inj ndê atunyac têj ñac gi, bu inj gauc gêm bu ñac oc sêtoc inj ndê atu dau sa.”

38 Tigen têj têm lau sêyob ôm-ŋga sêlic ñadau ndê atu dau kêsêlêj menj, naŋ sêsôm têj dandi, ‘Balê kêlê oc wêkaiŋ ôm dindec ti ndê gêj lêŋsêm. Bocdinaq dandic inj ndu, ma dakôc ôm dindec su ti yac neŋ.’

39 Goc sêlô inj dôŋ ma sêhê inj sa awê gi, ma sic inj ndu.”

40 Yisu gic bata yom gôlinj dau, ma ndac, “Têj ndoc ôm ñadau mbu menj, naŋ inj oc kôm sake?”

41 Ma sêsôm têj inj, “Ôm ñadau oc ndic lau sac dinanj ndu, ma kêj ndê ôm têj lau ñatô sêyob. Ma ñac oc sêkêj ôm ñandô têj inj têj ndoc sêhoŋ ñandô sa-ŋga.”

42 Goc Yisu sôm têj ñac, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc naŋ lau sêkwê andu-ŋga sêtec, naŋ kwahic dec ti hoc ñamatâ-ŋga yêc andu dau. Pômdau kôm gêj dau, ma yac alic ñayham.’ Mac asam yom dau su, me mba?”

43-44 [Asa naŋ peŋ tu hoc dinar-ŋga, naŋ oc ninja, ma hoc dau bu peŋ pi ñamalac, dec oc sec inj popoc.] Bocdinar aô wasôm têj mac, bu Anötö oc seŋ mac su

bu ayob lau naŋ sêmbo iŋ ndê gôliŋ ɻapu, naŋ tiyham dom. Ma iŋ oc êŋyalinj lau ɻatô sa bu sêyob iŋ ndê lau, naŋ oc sêkôm gwelenj ɻapep ma sénem ɻandô ɻayham."

⁴⁵ Dabuŋsiga atu-tu ti lau Palêsaŋ sêŋgô Yisu ndê yom gôliŋ dinaj, ma sêŋyalê bu yom dau hêganôŋ ɻac.

⁴⁶ Dec sêŋsalê lêŋ bu sêkôc iŋ dôŋ, magoc sêtöc lau, bu lau hoŋ sêlic iŋ bu propet daŋ.

22

Yom gôliŋ pi mwasiŋ atu (Luk 14:16-24)

¹ Ma Yisu sôm yom gôliŋ daŋ tiyham têŋ ɻac bocdec bu,

² "Nalêŋ naŋ Anötö kêgalêm lau sa bu sêmbo iŋ ndê gôliŋ ɻapu, naŋ bocdec. Kin daŋ kêmasaŋ mwasiŋ atu daŋ tu iŋ ndê atuŋgac naŋ bu nem awhê-ŋga.

³ Ma iŋ kêkiŋ iŋ ndê lau akinj bu sêkêŋ ahéŋ lau naŋ sic waê bu sêneŋ mwasiŋ dau. Magoc ɻac hoŋ sêtec bu sêmeŋ.

⁴ Goc iŋ kêkiŋ lau akinj ɻatô ma sôm, 'Mac asa andi asôm têŋ lau naŋ aö kagalêm ɻac sa su, bu aö kamasaŋ gêŋ hoŋ pacndê su. Anej lau sic makao tôŋ ɻayham ndu su, bocdinaj dec amej anej mwasiŋ dau.'

⁵ Tigeŋ lau hoŋ sêtec iŋ ndê yom dau, ma sêmbo si gêŋ. ɻatô sêšôc ôm si, ma ɻatô sem si gwelenj awa-ŋga.

⁶ Ma ɻatô sêlô Kinj ndê lau akinj dôŋ, sêkôm ɻatô ɻayom, ma sic ɻatô ndu.

⁷ Goc Kinj dau tac ɻandô atu. Ma iŋ kêkiŋ iŋ ndê lau siŋ-ŋga ma ɻac sic lau sac dinaj ndu. Ma sêkêŋ ya gêŋ ɻac si malac hoŋ su.

⁸ "Goc iŋ sôm têŋ ndê lau akinj, 'Aö kamasaŋ gêŋ hoŋ su. Magoc aö galic lau naŋ aö kagalêm ɻac sa, naŋ gitôm dom bu sêneŋ mwasiŋ dau.'

⁹ Bocdinan asa seŋ malac-ŋga andi, ma angalêm lau bocke naŋ mac bu atap sa, naŋ sa sêmeŋ ma sêneŋ mwasiŋ dau.'

¹⁰ Goc ɻac sêsa seŋ si ma sêŋsalê lau, ma sêhoŋ lau daësam sa, lau ɻayham ma lau sac sêwhinj sêmeŋ, e andu ɻalôm atu sêneŋ mwasiŋ-ŋga meŋhu.

¹¹ "Têŋ ndoc Kinj menj bu lic iŋ ndê ɻaclenj dinaj, dec iŋ gêlic ɻngac daŋ naŋ sôc ɻakwê mwasiŋ-ŋga dom.

¹² Ma iŋ ndac, 'Bocke dec am sôc mweŋ, magoc am sôc ɻakwê mwasiŋ-ŋga dom?' Ma ɻngac dau ndê yom mba.

¹³ Goc Kinj sôm têŋ iŋ ndê lau akinj, 'Mac asô iŋ ndê amba ti gahi dôŋ, ma atuc iŋ sa awê ndi mbo gameŋ ɻasec-ŋga. Yêc dê lau oc sêtaŋ atu ti lhô ênsiŋ pi dau.'

¹⁴ Goc Yisu gic bata yom dau ma sôm, "Anötö kêgalêm lau daësam sa, magoc iŋ oc kôc ɻac hoŋ sa dom."

Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-ŋga (Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Têŋ dinaj lau Palêsaŋ sêsa si, ma sêmasaŋ yom bu sêtim Yisu bu sôm yom so daŋ.

¹⁶ Goc sêŋkiŋ ɻac si lau ɻatô sêwhinj lau Israel-ŋga ɻatô naŋ sêpuc Herod ma lau Rom-ŋga si gôliŋ dôŋ, naŋ sêtêŋ iŋ si, ma sêšôm têŋ iŋ, "Kêdôhôŋwaga, yac aryalê bu am ɻngac sôm yom ɻandô-ŋga, ma bu am whê Anötö ndê lêŋ sa ti yom ɻandô. Ma am gauc gêm lau si waê dom, magoc toc ɻac hoŋ sa ɻalêŋ tigen."

¹⁷ Boc-dinaj sôm asê têŋ yac. Solop bu dakêŋ takis têŋ †Sisa, me mba?"

18 Yisu kêyalê su bu ɳac bu sêtim iŋ, dec sôm, "Mac lau daêtim-ŋga! Tu sake-ŋga mac bu atim aö?

19 Atôc mone anemlhi takis-ŋga danj têj aö." Goc sêkêŋ denarias tigen têj iŋ.

20 Ma iŋ ndac ɳac, "Asa ndê ɳagatu ti ɳaê yêc mone dindec?"

21 Ma sêsôm, "Sisa ndê." Goc iŋ sôm, "Bocdinaŋ atoc Sisa sa ɳa gêŋ naŋ gic iŋ ɳawaê, ma atoc Anötö sa ɳa gêŋ naŋ gic iŋ ɳawaê."

22 Têj ndoc sêngô Yisu ndê yom dinaŋ, naŋ sêhêdaê tu iŋ ndê gauc-ŋga, ma sêhu iŋ siŋ ma sêlhö si.

Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akêŋ lau batê-ŋga

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Têj bêc dinaŋ lau ɳatô akêŋ Sadiusi si toŋ sêtêŋ Yisu si bu sêkêŋ gêndac têj iŋ. Lau dau sêkêŋ whiŋ bu dom lau batê oc sêtisa tiyham.

24 Ma sêsôm têj iŋ, "Kêdôhôŋwaga, Moses to yom pi ɳgac naŋ gêm awhê sa su magoc mbac ndu ma iŋ ndê balêkoc mba. Moses ndê yom sôm têj yac bu ɳgac dau ndê asi nem awhê sawa dau, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-ŋga.

25 Têj ndoc danj, asidôwa 7 sêmbo sêwhiŋ yac. Ngac ɳamata-ŋga gêm awhê sa magoc iŋ mbac ndu ma balêkoc mba. Ma ɳgac tilu-ŋga gêm dôwa ndê awhê sawa.

26 Magoc iŋ mbac ndu, ma ɳaiêŋ tigeŋ ɳgac titö-ŋga sip e gi têj ɳgac ɳambu-ŋga ɳac sem awhê sawa, magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba.

27 Ma tiŋambu awhê dau mbac ndu.

28 Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tiyham tôm lau ɳatô sêsôm, goc awhê dau oc ti asidôwa 7 dinaŋ si asa nawhê? Bu ɳac hoj sem iŋ su têj ndoc sêmbo tali."

29 Goc Yisu ô yom ma sôm, "Mac akôc gauc so, bu mac anyalê Anötö ndê yom ti iŋ ndê ɳaclai dom.

30 Têj têm ɳambu-ŋga naŋ lau batê sêtisa, naŋ lau oc sênen dau dom. ɳac oc sêmbo sêtôm anjela undambê-ŋga.

31 Ma yom danj tiyham tôt asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem Anötö dau ndê yom, naŋ mac asam su.

32 Iŋ sam dau bu Abraham, ma Aisak, ma Jakob si Anötö. Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ŋga Anötö sam dau bu lau tö dinaŋ si Anötö? Iŋ lau batê si Anötö dom, iŋ lau tali si Anötö."

33 ɳalêŋ dinaŋ Yisu kêdôhôŋ lau, ma lau hoj naŋ sêngô iŋ ndê yom dinaŋ sêhêdaê.

Yomsu ɳamata-ŋga

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Lau Sadiusi sêngô Yisu ndê yom dinaŋ ma ɳac si yom mba. Ma lau Palêsaï sêngô gêŋ dau ɳawaê, goc ɳac si lau ɳatô sêtêŋ Yisu si.

35 ɳac si danj iŋ gwalam akwa yomsu-ŋga ma iŋ bu êjsahê Yisu dec ndac iŋ bocdec bu,

36 "Kêdôhôŋ-waga, yêc Moses ndê buku, yomsu bocke ti yomsu ɳamata-ŋga?"

37 Ma Yisu ô yom ma sôm, "Yomsu naŋ sôm, 'Am atac whiŋ Pômdau am nem Anötö, ti nem ɳalôm sambuc, ma ti gatôm sambuc, ma ti nem gauc sambuc.'

38 Yomsu dinaŋ tiŋamata ma hôc gêlêc yomsu ɳatô hoj su.

39 Ma yomsu tilu-ŋga naŋ gitôm ɳamata-ŋga, naŋ sôm, 'Atac whiŋ nem asidôwai gitôm am atac whiŋ daôm.'

40 Yomsu lu dinaŋ sêpiŋ yom hoŋ naŋ Moses ti lau propet sêto, naŋ dôŋ sêpitigeŋ.”

Yisu kêsaħé lau si gauc pi Mesaya

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Lau ḥatô akēŋ Palēsai si tonj sêlħac dinaj, dec Yisu ndac ḥac,

42 “Mac asôm sake pi Mesaya? Inj asa ndê atungac?” Ma sêsôm tēj inj bu, “Mesaya inj Dawid ndê Atu.”

43 Goc Yisu sôm, “Ma bocke Dawid dau sam Mesaya bu inj dau ndê Pômdau? Njalau Dabuŋ puc Dawid dôŋ, dec inj to yom yêc bocdec bu,

44 ‘Anötö sôm tēj anej Pômdau, “Am ndöc aö amaj andô-ŋga e nditôm aö wakęŋ nem ḥacyo sêšōc am gahim ḥapu.”’

45 Bocdinaj Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke mac asam Mesaya bu Dawid ndê Atu?”

46 Ma ḥac si dan gitôm dom bu ô inj ndê yom. Ma tiŋambu lau hoŋ sêtöc dau bu sêkēŋ gêndac tēj inj tiyham.

23

Yisu pu lau bata Israel-ŋga

(Mak 12:38-39; Luk 13:34-35; 20:45-46)

1 Goc Yisu sôm tēj lau daēsam naŋ sêkac dau sa sêmbo, ma tēj inj ndê ḥagħċeġjomi bu,

2 “Lau Palēsai ti lau t'Skraib sêndôħhöŋ Anötö ndê yomsu tēj lau, tôm Moses kôm tēj têm ħamata-ŋga.

3 Bocdinaj asôc ḥac ḥapu, ma aŋgô ḥac si yom. Magoc aŋkuc ḥac si mêtë dom, bu ḥac lau sêtim yom lau-ŋga. Sêsôm yom ḥayham-ŋayham, magoc ḥac dau sêŋkuc si yom dau dom.

4 Ma yomsu daēsam naŋ sêkēŋ tēj lau, naŋ kēn ḥawapac atu tēj ḥac, magoc ḥac dau sêkôm gêŋ danj tu sênen lau dau sa-ŋga dom.

5 “Ma gêj hoŋ naŋ ḥac sêkôm, naŋ sêkôm yêc lau si aŋgô-ŋga tu sêtoc dau sa-ŋga. Yomsu ti apaŋ naŋ sêkic pi dau, naŋ sêmasaq atu-tu tu lau sêlic-ŋga, ma sêšōc ḥakwê ti ḥabalal balinj.*

6 Ḫac atac whiŋ bu sêndôc lau tiwaē si pôŋ yêc lau si mwasiŋ ḥalôm, ma yêc lôm wê-ŋga.

7 Ḫac tac whiŋ bu lau sêħe mwaléc ḥac yêc malac lôm, ma bu lau hoŋ sêtoc ḥac sa ma sêsam ḥac bu ‘Kêdôħöhjwaga.’

8 “Magoc aŋkuc ḥac si mêtë dom. Mac hoŋ ambo nom atôm asidôwai, ma mac nem kêdôħöhj-waga tigen mbo. Tu dinan-ŋga solop dom bu lau sêsam mac bu ‘Kêdôħöhjwaga.’

9 Ma asam lau nom-ŋga bu mac nem damami dom, bu mac nem Damam tigen mbo undambê.

10 Ma mac nem ḥadu tigen mbo, naŋ Mesaya, dec solop dom bu lau sêsam mac bu ḥac si ḥadu.

11 Asa naŋ gêm akiŋ mac, naŋ ti ḥamalac ḥamata-ŋga yêc Anötö aŋgô-ŋga.

* **23:5:** Lau Palēsai sêto yomsu ḥatô sip bapia ma sêkēŋ sip apaŋ sauŋ, goc sêkic pi si sêċbal ta' amba tēj ndoc sêtēn mbeč. Ḫac gauc gêm bu Anötö gic yomsu ḥac bu sêkôm bocdinaj - alic Eks 13:9, 16; Diut 6:4-9; ma 11:13-21. Ma sêšōc ḥakwê ti ḥabalal bu sêtoc asê bu ḥac lau sem akiŋ Anötö-ŋga - alic Nam 15:37-41. Magoc lau Palēsai ti lau Skraib sêmasaq apaŋ atu, ma ḥakwê ti ḥabalal balinj, tu bu sêtoc dau sa ma sêħôc għelik lau ḥatô su-ŋga.

12 Bu asa nañ toc dau sa, nañ Anötö oc êñgwiniñ in, ma asa nañ kêgwiniñ dau, nañ Anötö oc toc in sa.

13 “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-ŋga! Mac nem lêj kalhac lau ahuc bu sêšôc Anötö ndê gôliŋ ɻapu dom. Mac daôm asôc in ɻapu dom, ma lau nañ tac whinj bu sêšôc in ɻapu, nañ mac alhac ɻac ahuc. [

14 Oyaê mac lau Skraib ti lau Palêsai, mac lau atim yom lau-ŋga. Mac ateŋ mbec baliŋ bu atoc daôm sa yêc lau si aŋgô-ŋga, magoc têj ndoc lau sêlic mac dom, nañ mac aŋsau lauwöhê sawa bu aŋgaho ɻac si andu su. Tu dinaj-ŋga Anötö oc kêj ɻagéyô sac sambuc têj mac.]

15 “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-ŋga! Mac aŋsêlêj sen baliŋ yêc b aõ ma yêc gwêc, bu atap sêjom dañ sa tu êñkuc mac-ŋga. Mac Sadaŋ ndê lau mac! Ma têj ndoc mac ahê sêjom dañ kêkuc mac, nañ mac akôm in ti Sadaŋ ndê balékoc dañ, hôc gêlêc mac daôm su.

16 “Oyaê! Mac bu atôc seŋ têj lau ɻatô, magoc mac daôm tampec. Têj ndoc lau sêšôm yom pi lôm dabuŋ tu bu sêpuc si yom dôj-ŋga, nañ mac asôm bu ɻac si yom in yom ɻambwa. Magoc têj ndoc sêšôm yom pi gôlôŋ gol nañ yêc lôm dabuŋ tu bu sêpuc si yom dôj-ŋga, nañ mac asôm bu yom dau tidôj su, ma gitôm dom bu sêseŋ su.

17 Mac lau tampec, gauc mbasi. Gêj sake hôc gêlêc su? Gol, me lôm dabuŋ nañ kôm gol dau ti gêj daburj?

18 Ma lau bu sêšôm yom pi alta nañ kalhac lôm dabuŋ tu bu sêpuc si yom dôj-ŋga, nañ mac asôm bu ɻac si yom in yom ɻambwa. Magoc ɻac bu sêšôm yom pi da nañ kalhac alta ɻahô, nañ mac asôm bu yom dau tidôj.

19 Mac lau tampec! Gêj sake ti gêj ɻamatâ-ŋga? Da, me alta nañ kôm da dau ti dabuŋ?

20 Asa nañ sôm yom pi alta, nañ sôm pi alta ma pi gêj hoŋ nañ kalhac alta ɻahô whinj.

21 Ma asa nañ sôm yom pi lôm dabuŋ, nañ sôm pi lôm dau, ma pi Anötö nañ ti lôm dabuŋ ɻadau, nañ whinj.

22 Ma asa nañ sôm yom pi undambê, nañ sôm pi Anötö ndê pôj atu, ma pi Anötö nañ ndöc pôj ɻahô, nañ whinj.

23 “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai. Mac lau atim yom lau-ŋga! Mac awhê gêj sauŋ-sauŋ ôm-ŋga hoŋ kôc gi ton amanju, ma akêj ton dañ ti da. Magoc mac ahu mêtê ɻandô yomsu-ŋga sirj. Mêtê atu hêganôj mac tamwalô lau, ma amatôc lau si yom ɻalêj gitêj, ma akôm nem yom ɻandô sa. Mêtê hoŋ dinaj in gêj atu! Solop bu mac akôm gêj sauŋ-sauŋ tôm yomsu sôm, magoc akôm gêj atu-tu whinj.

24 “Mac lau tampec nañ akôm bu atôc seŋ têj lau ɻatô. Mac atôm lau nañ sêhêgo dau bu sêngati gêj golop atêc nañ poc bu ɻahô, nañ sa, magoc gêj ɻadômbwi atu nañ poc bu dau ɻalôm, nañ sêlic apu.

25 “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ŋga! Mêtê tamgatu gêj ti anej gêj ɻawahô-ŋga hôc mac nem ɻalôm ahuc. Bocdinaj mac atôm laclhu ti pele nañ sêngwasîŋ ɻadômbwê-ŋga ɻambwa ɻawasi sa.

26 O lau Palêsai, mac lau tampec! Gêj ɻamatâ-ŋga aŋgwasîŋ laclhu ti pele ɻalôm ɻawasi sa, goc gêj awê-ŋga oc ɻawasi sa bocdinaj.

27 “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ŋga! Mac atôm sêhô nañ sêse pen pi gi e ɻawasi sêp sambuc ma lau sêlic ɻayham. Magoc yêc sêhô dau ɻalôm lau batê si ɻakwa ti gêj mbôp menju.

²⁸ Ma mac lau daôm bocdinaj. Lau sêlic gêj awê-nga naŋ mac akôm, dec gauc gêm bu mac lau gitêj. Magoc yêc mac nem ɣalôm, mêtê tasaŋ ma mêtê anjili yomsu-nga hôc mac ahuc.

²⁹ “Oyaé mac lau Skraib ti Palêsaï, mac lau atim yom-nga! Mac amasan sêhô ti gôlôj atu, tu bu atoc lau propet ti lau gitêj naŋ mac apami sic ndu muŋ su, naŋ sa.

³⁰ Ma mac asôm bu mac bu ambo têj apami si têm, dec mac oc anjkuc ɣac si lêŋ sêkê propet dau si dac siŋ-nga dom.

³¹ Mac nem yom dinaj tôc asê bu mac asa akêj lau Israel-nga naŋ sic lau propet ndu.

³² Bocdinaj dec mac akôm mêtê sac tôm apami sêkôm.

³³ Mac mboc, ma mboc ɣatui mac! Gitôm dom bu mac awê Anötö ndê matôc sa. Inj oc êŋkiŋ mac asip lambwam andi.

³⁴ “Aŋgô! Aö waŋkiŋ lau propet ma lau tigauc, ma lau ɣatô bu sêndôhôj mac. Magoc mac oc andic ɣac lic ɣandê yêc mac nem lôm wê-nga, ma ambulu ɣac alom-alom malac. Ma ɣac si lau ɣatô mac oc andic ndu, ma andic ɣatô pi a gicso dau sêndi.

³⁵ Bocdinaj mac oc atap ɣagêyô sa tu lau gitêj hoŋ si dac, naŋ apami sêkêc siŋ-nga. Abel inj ɣagac ɣamata-nga, ma Berekaya ndê atu Sekaria inj ɣagac ɣambu-nga.[†] Sekaria inj ɣagac naŋ sic ndu yêc lôm dabuŋ ma alta naŋ kalhac lôm dau ɣasactô, naŋ ɣalhu.

³⁶ Yomandô wasôm têj mac. Mac lau têm dindec-nga oc atap matôc sa pi lau hoŋ dinaj si dac.

³⁷ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau propet ndu, ma lau gitêj naŋ inj kêkiŋ têj mac, naŋ mac atuc ɣa hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whiŋ bu wandic mac sa asôc Anötö ndê gôliŋ ɣapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ɣatu sa sêšôc ɣamakê ɣapu. Tigeŋ mac atec.

³⁸ Bocdinaj Anötö oc hu mac ti mac nem andu siŋ.

³⁹ Aö wasôm têj mac, bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, ‘Tampin Mesaya naŋ meŋ gêm Pômdau anjô.’ ”

24

Yisu sôm yom pi lôm dabuŋ Jerusalem-nga

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Yisu hu lôm dabuŋ ɣagameŋ siŋ ma bu êŋsêlêj ndi, ma inj ndê ɣagacsêjomí sêtêj inj si. Ma sêšôm yom pi lôm dabuŋ ma pi gêj ɣayham hoŋ naŋ lau sêkwê yêc gameŋ dinaj.

² Magoc inj sôm, “Mac alic gêj hoŋ dindec. Aö wasôm yom ɣandô têj mac, bu ɣacyo oc sêsen hoc hoŋ dindec su e hoc danj ndöc hoc danj ɣahô tiyham dom.”

Gêŋ wapac têm ɣambu-nga-nga

(Mak 13:13-13; Luk 21:7-19)

³ Tiŋambu Yisu ndöc Lôc Olib, ma inj ndê ɣagacsêjomí tawasê sêtêj inj si, ma sêndac, “Sôm têj yac, ɣawapac naŋ am sôm yom pi, naŋ oc hôc asê Jerusalem têj têm bocke? Ma gêŋ sake oc kêj puc yac bu am oc mbu mweŋ, ma bu bêc ɣambu-nga oc hôc asê?”

⁴ Goc inj sôm, “Ayob daôm ɣapep bu lau danj sêŋsau mac dom.

[†] **23:35:** Yisu sôm yom dinaj hêganôj lau gitêj hoŋ naŋ lau Israel sic ndu, naŋ sêto ɣamiŋ yêc Yom Léŋsêm Akwa. Abel inj ɣagac ɣamata-nga - alic Gen 4:8, ma Sekaria inj ɣagac ɣambu-nga - alic 2 Kr 24:20-22.

5 Bu lau daêsam oc sêjsau bu sênem aö aŋjôŋ ma sêsmôm, ‘Aö Mesaya dauŋ dec!’ Ma ɻac oc sêjsau lau daêsam.

6 Ma têŋ ndoc mac aŋgô ɻawaâ bu lau sic siŋ têŋ dau me sêmasaŋ dau tu sêndic siŋ-ŋga, naŋ asö dom. Bu gêŋ hoŋ dinaj gic waâ bu meŋ hôc asê, magoc têm ɻambu-ŋga yêc dôŋ yêc.

7 Kiŋ nom-ŋga oc sêkêŋ kisa dau, ma lau gameŋ daŋ oc sêndic siŋ têŋ lau gameŋ daŋ. Ma tôbôm ti tiyhô atu oc sêkôm gameŋ ɻatô tisac.

8 Gêŋ hoŋ dinaj oc ndic hu ɻawapac têm ɻambu-ŋga-ŋga gitôm awhê naŋ kêsahê balêkoc tuŋ inj ma gêŋ dau gic hu ɻandê atu naŋ inj oc hôc tu kôc balêkoc-ŋga.

9 ‘Têŋ ndoc dinaj lau oc sêkôc mac dôŋ ma sêkôm mac ɻayom, ma sêndic mac nem ɻatô ndu. Lau nom-ŋga hoŋ oc atac tec mac tu mac aŋkuc aö-ŋga.

10 Têŋ têm dinaj lau daêsam oc sêhu si sêkêŋ whinj aö siŋ, ma ɻac oc sêhoc si lau ɻatô asê ma sêtec dandi.

11 Ma propeṭ tasaj daêsam oc sêhôc asê ma sêjsau lau daêsam.

12 Mêtê sac oc êŋsôwec tiatu e lau daêsam oc sêhu mêtê atac whinj asidôwai-ŋga siŋ.

13 Magoc asa naŋ bu lhac ɻanga ma hu aö siŋ dom e ndê têm pacndê, naŋ oc tap Anötö ndê mwasinj nem inj si-ŋga sa.

14 Ma bêc ɻambu-ŋga oc hôc asê dom, e lau sêhoc ɻawaâ ɻayham pi Anötö ndê gôlinj asê, tôm nom ɻagameŋ sambob, ma lau hoŋ sêŋgô su.”

ɻawapac gameŋ Judia-ŋga (Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Propet Daniel hoc yom asê gwanaŋ su, pi gêŋ sac sambuc* naŋ lau oc sêkêŋ lhac lôm dabuŋ, naŋ oc kôm gameŋ tisac.” (Asa naŋ sam yom dindec, naŋ kôc gauc pi ɻapep, bu ɻahu yêc siŋ dau.)

16 “Têŋ ndoc mac alic gêŋ sac dinaj, naŋ mac lau hoŋ naŋ ambo gameŋ Judia-ŋga alhö api gameŋ lôc-ŋga andi.

17 Alhö ɻagahô, ma gauc nem mac nem gêŋ daŋ dom. Lau naŋ sêndöc andu ɻasactô, naŋ sêšôc andu ɻalôm bu sêkôc ɻac si gêŋ daŋ sa dom.

18 Ma ɻac naŋ sêmbô ôm, naŋ bocdinaj. Sêkac dau kwi bu sêkôc si gêŋ ɻatô dom.

19 Oyaê. Lauwhê tidaê, ma ɻac naŋ sêkêŋ su têŋ balêkoc, naŋ oc sêtap ɻawapac atu sa têŋ têm dinaj.

20 Ateŋ mbec bu têm ɻawapac-ŋga dinaj tap ma sa têŋ ndoc uhô-ŋga me têŋ bêc Sabat-ŋga daŋ dom.

21 Bu ɻawapac têm dinaj-ŋga oc hôc gêlêc ɻawapac hoŋ su. Têŋ têm ɻamata-ŋga e meŋ têŋ kwahic dec, ɻawapac atu kaiŋ dinaj daŋ hôc asê su dom. Ma ɻijambu ɻawapac kaiŋ dinaj oc hôc asê tiyham dom.

22 Anötö oc tawalô lau naŋ inj kêyalin ɻac sa su, ma tu dinaj-ŋga inj oc kêŋ têm ɻawapac-ŋga dau tiapê. Bu mba, ma têm d au tibaliŋ, goc lau hoŋ oc sêniŋga.

* **24:15:** Alic Dan 9:27; 11:31; ma 12:11. Daniel ndê yom hêganôŋ anötö tasaj Seus ndê gwam naŋ Antiokus Epipanes kêŋ kalhac lôm dabuŋ têŋ yala 168BC. Yisu ndê yom tôc asê bu gêŋ kaiŋ dinaj oc hôc asê tiyham têŋ ɻambu-ŋga. Lau ɻatô gauc gêm bu yom dau hêganôŋ lau Rom-ŋga naŋ seŋ lôm dabuŋ popoc têŋ yala 70AD. Ma lau ɻatô gauc gêm bu yom dau hêganôŋ gêŋ naŋ sêto yom pi yêc 2 Tes 2:4; ma Rev 13:14-15.

23 “Têj têm dinaj, lau dan bu sêôm têj mac bu, ‘Alic, Mesaya dec meñ,’ me ‘Mesaya dau dê,’ nañ akêj whij ñac dom.

24 Bu lau nañ sêjsau bu ñac Mesaya, ma propet tasañ oc sêhôc asê sêmeñ, ma sêkôm gêj dalô atu-tu bu sêjsau lau. Ma ñac oc sêjsahê bu sêtim lau nañ Anötö kêyalin ñac sa, nañ sêwhij.

25 Añgô ñapep, bu aô gasôm gêj hoñ dindec têj mac gwanañ.

26 Bocdinaj, lau bu sêôm, ‘Mesaya kôlê mbo gameñ sawa,’ nañ asa andi dom. Ma bu sêôm, ‘Mesaya kelec mbo andu dan ñalôm,’ nañ akêj whij dom.

27 Njamalac ndê Atu oc mbu meñ ñagahô ej, gitôm sickac nañ gic hep tigeñ, ma umboñ ñasawa sambuc ñawê sa.

28 Mac bu alic macmpoñ sêngihi sêmbo, nañ aňyalê bu gêj dan mbac ndu yêc. Ma bocdinaj gêj hoñ dindec kérj puc mac pi ndoc Njamalac ndê Atu mbu meñ-ña.

Njamalac ndê Atu ndê bêc mbu meñ-ña

(Mak 13:24-31; Luk 21:25-33)

29 “T êj ndoc ñawapac-ña dinaj pacndê, goc ac oc nem ganduc, ma ayô oc ñawê sa dom. Gêj ti ñaclai nañ sêlzac umboñ oc wiwic sa, ma tata oc sêpeñ akêj umboñ.

30 Têj ndoc dinaj lau titonj-titonj nom-ña hoñ oc sêlic gêj dalô yêc umboñ, nañ kérj puc ñac bu Njamalac ndê Atu oc mbu meñ, ma ñac hoñ oc sêtan dangibô atu. Ma ñac oc sêlic Njamalac ndê Atu dau meñ ndoc dao ñahô ti ñawasi ma ñaclai atu.

31 Goc inj oc êjkin inj ndê aňela sêndic dahuc tan atu, ma sêsa sêtêj nom ñabatiñ ti undambê ñabatiñ hoñ, bu sêndic lau nañ inj kêyalin ñac sa su, nañ sa.

32 “Gauc nem a lañ. Têj ndoc mac alic ñalaun wakuc bu lêc, nañ aňyalê bu ndoc ac-ña meñ kêpiñ.

33 Ma bocdinaj têj ndoc mac alic gêj nañ aô gasôm yom pi, nañ aňyalê bu Njamalac ndê Atu ndê bêc mbu meñ-ña meñ kêpiñ su, gitôm inj meñ kalhac gatam nem andu-ña.

34 Yomandô! Lau têm dinaj-ña oc sêmbac ndu dom e gêj hoñ dinaj hôc asê.

35 Undambê ti nom oc niñga, magoc aneñ yom danj oc niñga dom. Gêj hoñ oc ñandô sa tôm aô gasôm.”

Lau dan sênyalê Yisu ndê bêc mbu meñ-ña dom

(Luk 17:26-36)

36 Ma Yisu sôm, “Njamalac danj kêyalê bêc me acgatu nañ Njamalac ndê Atu oc mbu meñ, nañ dom. Aňela undambê-ña sênyalê dom, ma Anötö ndê Atu kêyalê dom. Damba tawasê kêyalé.

37 Têj ndoc Njamalac ndê Atu mbu meñ, nañ lau oc sêmbo tôm lau sêmbo têj Noa ndê têm.

38-39 Têj ndoc dinaj, lau sêylhiñ dau siñ ma señ ti sêñôm gêj, ma sem dandi e Noa sôc wan gi, ma bu sunj meñ ma señ ñac hoñ su siñga. Ma lau nom-ña oc sêmbo ñalêj tigeñ dinaj, têj Njamalac ndê Atu ndê bêc mbu meñ-ña.

40 Ngac lu oc sêkôm gwelenj sêmbo ôm, ma Anötö oc kôc injlu si dan sa, ma hu dan siñ.

41 Ma awhê lu oc sêndê gêj sêmbo, ma inj oc kôc dan sa, ma hu dan siñ.

42 “Bocdinaj amasañ daôm ñapep, bu mac am gauc bêc bocke mac nem Pômdau oc mbu meñ.”

⁴³ Gauc nem yom dindec. Andu ɳadau daŋ, bu êŋyalê ndoc naŋ ɳac kaŋ daŋ oc meŋ, naŋ iŋ oc yob iŋ ndê andu bu ɳac kaŋ dau sôc meŋ dom.

⁴⁴ Ma bocdinaj, amasan daôm tôm bêc hoŋ, bu Njamalac ndê Atu oc mbu meŋ têŋ ndoc naŋ mac akêŋ batam, naŋ dom.”

*Yom gôlin pi ɳac akiŋ ɳayham ma sac
(Luk 12:42-46)*

⁴⁵ Ma Yisu sôm, “Ngac akiŋ ɳayham ma ti gauc, iŋ ɳac kainj bocdec. In ndê ɳadau bu lhô têŋ gameŋ daŋ ndi, goc iŋ oc kêŋ iŋ yob lau akiŋ ɳatô, ma kêŋ gêŋ daneŋ-ɳga têŋ ɳac tôm ɳandoc.

⁴⁶ Ma têŋ ndoc ɳadau mbu meŋ, ma tap iŋ sa kôm iŋ ndê gwelenj ɳapep mbo, naŋ iŋ oc lîc iŋ ɳayham ma kôm ɳayham têŋ iŋ.

⁴⁷ Yomandô! ɳadau oc kêŋ iŋ yob iŋ ndê wapa hoŋ.

⁴⁸ Magoc ɳac akiŋ sac oc sôm têŋ dau, ‘Aneŋ ɳadau oc mbu meŋ ɳagahô dom.’

⁴⁹ Goc iŋ oc ndic lau akiŋ ɳatô, ma sa ndi nôm ti neŋ gêŋ whinj lau naŋ sêñôm gêŋ êŋiŋ ɳac-ɳga ɳapaŋ.

⁵⁰ ɳadau oc mbu meŋ hôc asê têŋ bêc ti acgatu naŋ ɳac akiŋ dau kêŋ bata, naŋ dom.

⁵¹ Ma iŋ oc kêŋ ɳagéyô sac sambuc têŋ iŋ, ma soc iŋ su ndi mbo whinj lau sêtim yom lau-ɳga. Yêc dindê lau oc sêñsahê ɳandê atu e sêtaŋ ma lhô êŋsiŋ pi dau ɳapaŋ.”

25

Yom gôlin pi lauwöhê akiŋ amanjlu

¹ Ma Yisu sôm yom gôlin daŋ bocdec bu, “Têŋ ndoc Njamalac ndê Atu mbu meŋ bu nem gôlin gêŋ hoŋ, naŋ lau ɳatô oc sêmasanj dau ɳapep, ma lau ɳatô oc mba. Oc tôm lauwöhê akiŋ amanjlu naŋ sêkôc si lam ma sêsa si bu sêhôŋ ɳac nem awhê-ɳga, naŋ sêkêŋ bata bu oc meŋ.

² ɳac si amanđaŋ ɳac lauwöhê tigauc, ma amanđaŋ ɳac lauwöhê gauc mbasi.

³ Lauwöhê gauc mbasi dinaj sêkôc si lam, magoc sêkôc buya ɳatô whinj dom.

⁴ Ma lauwöhê tigauc sêkôc si lam, ma sêkôc buya ɳatô sîp bu akôp tôhôŋ.

⁵ ɳac sêhôŋ ɳac nem awhê-ɳga sêmbo, magoc iŋ hôc asê ɳagahô dom e ɳac kwapac sa, ma sêyêc bêc.

⁶ “Timaniŋhu goc ɳac aheŋ-ɳga daŋ ta yom bocdec bu, ‘Oê! Ngac dau meŋ! Asa andi ma akôc iŋ sa.’

⁷ Goc lauwöhê akiŋ sêtisa, ma sêmasanj ɳac si lam.

⁸ Ma amanđaŋ gauc mbasi dinaj sêndac lauwöhê tigauc bocdec, ‘Akêŋ buya ɳatô têŋ yac, bu yac mba lam sêmbac.’

⁹ Magoc ɳac sêô yom ma sêñôm, ‘Mba! Mboe buya oc tôm yac hoŋ dom. Magoc mac andi alic lau naŋ sêkêŋ buya tu lau sêñemlhi-ɳga, ma anemlhi nem.’

¹⁰ Magoc têŋ ndoc sêlhö si bu sêñemlhi buya, goc ɳac nem awhê-ɳga meŋ hôc asê. Ma lauwöhê akiŋ naŋ sêmasanj dau gwananj, naŋ sêwhinj iŋ sêñôc iŋ ndê gameŋ si, bu sêneŋ mwasinj awhê-ɳga. Goc iŋ gic gatam ahuc.

¹¹ Tiŋambu lauwöhê akiŋ gauc mbasi dinaj sêmbu sêmerj ma sêmbwêc, ‘Nadau! ɳadau! Lêc gatam su têŋ yac.’

¹² Magoc ɳadau sôm, ‘Mba! Aö wasôm yomandô bu kayalê mac dom!’ ”

13 Yisu gic bata yom gôliŋ dinaj ma sôm, “Boc-dinaŋ anem ali ma ayob daôm ɻapep, bu mac anyalê bêc ti acgatu naŋ aö oc wambu wamen, naŋ dom.”

*Yom gôliŋ pi mone gol
(Luk 19:12-27)*

14 Ma Yisu sôm yom gôliŋ danj tiyham pi têm ɻambu-ŋga bocdec bu, “Ngac tiwā danj bu sa têŋ gameŋ balinj danj ndi. Bocdinaj inj mbwêc inj ndê lau akinj, ma kêŋ ndê gêŋ ɻatô têŋ ɻac bu sêyob e inj mbu meŋ.

15 Inj kêŋ mone gol naŋ sêsam bu talent* têŋ ɻac, kêkuc ɻac si licwalô ti ɻac si gauc. Inj kêŋ talent amanđan têŋ ngac danj, ma talent lu têŋ danj, ma talent tigenj têŋ danj. Goc inj hu ɻac siŋ ma kölhö gi.

16 Ma ɻagac akinj naŋ kôc mone amanđan, naŋ gi kôm gwelenj pi mone dau e tap mone amanđan tiyham sa.

17 Ma inj naŋ kôc mone lu naŋ kôm boc-dinaŋ, ma tap mone lu tiyham sa.

18 Magoc ɻagac naŋ kôc mone tigenj, naŋ sa gi kwê sê danj ma siŋ ɻadau ndê mone kwi yêc sê dau ɻalôm.

19 “Nasawa hic balinj gi su, goc lau akinj dinaj si ɻadau mbu meŋ, ma bu ɻog ɻac si yom pi mone dau.

20 Ma ɻagac naŋ kôc mone amanđan, naŋ kôc amanđan naŋ inj tap sa, naŋ whinj ma sôm, ‘Pômdau, am kêŋ mone amanđan têŋ aö gayob, ma lic, aö gakôc amanđan tiyham.’

21 Goc ɻadau sôm, ‘O aneŋ ɻagac ɻayham, am kôm ɻayham. Am yob gêŋ amanđan ɻapep, dec wakêŋ am yob gêŋ daêsam. Mweŋ ma mbo whinj aö ti atac ɻayham.’

22 Ma ɻagac akinj naŋ kôc mone lu, naŋ meŋ ma sôm, ‘Pômdau, am kêŋ mone lu têŋ aö gayob, ma aö gakôc mone lu tiyham whinj.’

23 Ma ɻadau sôm, ‘O aneŋ ɻagac akinj ɻayham, am kôm ɻayham. Am yob gêŋ lu ɻapep, dec wakêŋ am yob gêŋ daêsam. Mweŋ ma mbo whinj aö ti atac ɻayham.’

24 “Têŋ dinaj ɻagac naŋ kôc mone tigenj, naŋ meŋ ma sôm, ‘Pômdau, aö kayalê bu am ɻagac lêlê-ŋga dom, ma bu am oc kêŋ batam bu ndic gêŋ ɻandô sa yêc gameŋ naŋ am daôm kêbalip gêŋ ɻawhê me sô gêŋ dom.

25 Bocdinaj aö gatôc daunj ma kasalê lêŋ bu am nem mone ninga dom, dec gasa ga gasinj kwi yêc nom ɻalôm. Lic, gêŋ dau kelec.

26 Goc ɻadau ô yom ma sôm, ‘Am ɻagac sac solop! Am ɻagac oyom. Am kêyalê su bu aö oc wandic gêŋ ɻandô sa yêc gameŋ naŋ aö gasô gêŋ dom.

27 Bocdinaj am gitôm bu kêŋ aneŋ mone têŋ lau sêyob mone-ŋga bu sêyob e aö wambu wamen, dec oc tôm bu sêkêŋ mone ɻagec sac mone dau ɻahô, ma aö wakôc hoŋ sa.’

28 Goc ɻadau sôm têŋ inj ndê lau ɻatô, ‘Akôc mone su yêc inj, ma akêŋ têŋ ɻagac naŋ kôc mone amanđlu.

29-30 Ma atiŋ ɻagac akinj sac dindec sa awê ndi bu mbo gameŋ ɻasec-ŋga naŋ lau sêtaŋ, ma ɻalhô ȇŋsiŋ pi dau. Bu asa naŋ yob gêŋ naŋ gakêŋ sip inj amba, naŋ ɻapep, naŋ wakêŋ gêŋ ɻatô tiyham têŋ inj whinj, ma inj ndê gêŋ oc ti daêsam. Magoc asa naŋ yob ndê gêŋ ɻapep dom, naŋ wakôc inj ndê gêŋ hoŋ su.’ ”

Pômdau oc whê lau kôc têŋ bêc ɻambu-ŋga

31 Goc Yisu sôm, “Têŋ ndoc Njamalac ndê Atu mbu meŋ whinj anjela hoŋ, naŋ inj oc ndöc inj ndê pôŋ kiŋ-ŋga ti inj ndê ɻaclai ma ɻawasi atu undambê-ŋga.

* **25:15:** Alic yom pi talent yêc Mat 18:24.

32 Nac oc sêndic ɣamalac hoŋ sa sêlhac iŋ aŋgô-ŋga. Ma iŋ oc whê ɣac kôc gitôm ɣagac yob domba-ŋga, naŋ whê iŋ ndê domba ti naniŋ kôc.

33 Iŋ oc kêŋ domba sêlhac iŋ amba andô-ŋga, ma naniŋ sêlhac gasê-ŋga.

34 “Dec Kin atu dau oc sôm têŋ lau naŋ sêlhac iŋ amba andô-ŋga, ‘Ameŋ mac lau naŋ Damaŋ gêlic mac ɣayham. Ma andöc mac nem malam yêc gameŋ undambê-ŋga, naŋ Damaŋ kêmasaŋ tu mac-ŋga têŋ ndoc iŋ kêŋ undambê ma nom. Dinaj ti mac nem gêŋ lêŋsêm.

35 Yom dinaj ɣa-ŋandô iŋ bocdec. Têŋ ndoc aö gêŋ yô aö, naŋ mac akêŋ gêŋ aö gaŋ. Ma têŋ ndoc bu yô aö, naŋ mac akêŋ bu têŋ aö ganôm. Aö ɣagac apa, ma mac akôc aö sa ma ayob aö.

36 Anen ɣakwê mba, ma mac akêŋ têŋ aö. Aö gêmbac, ma mac am yaom aö. Aö gandöc gapocwalô, ma mac amen ac aö kësi’.

37 “Ma têŋ dinaj lau gitêŋ oc sêo yom ma sêndac, ‘Pômdau, bocke? Têŋ nde yac alic am gêŋ yô am me bu yô am, ma yac akêŋ gêŋ daneŋ-ŋga me bu têŋ am?’

38 Ma têŋ nde yac alic am ɣagac apa, ma akôc am sa, me am pônda ɣakwê, ma akêŋ têŋ am?

39 Ma têŋ nde yac alic am gêmbac me am ndöc gapocwalô, dec yac amen alic am?’

40 Goc Kin atu dau oc ô yom ma sôm, ‘Alic lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ naŋ sêti anen asini ti lhuŋwêi. Yomandô wasôm têŋ mac, bu gêŋ bocke naŋ mac akôm têŋ ɣac si ɣamalac tiwaê me ɣamalac waê-mba danj, naŋ gitôm mac akôm têŋ aö daun.’

41 “Goc iŋ oc sôm têŋ lau naŋ sêlhac iŋ amba gasê-ŋga, ‘Mac lau atap Anötö ndê atac ɣandê sa-ŋga! Alhö su yêc aö, asip ya naŋ sa ɣapaŋ andi. Ya dau, Anötö kêmasaŋ gic Sadaj ti iŋ ndê aŋela sac ɣawaâ.

42 Yom dinaj ɣa-ŋandô iŋ bocdec. Aö gêŋ yô aö, magoc mac akêŋ gêŋ daneŋ-ŋga têŋ aö dom. Ma bu yô aö, magoc mac akêŋ têŋ aö dom.

43 Aö ɣagac apa, magoc mac akôc aö sa dom. Aö gapônda ɣakwê, ma mac akêŋ têŋ aö dom. Aö gêmbac, ma gandöc gapocwalô, magoc mac amen alic aö dom.’

44 “Ma ɣac oc sêndac, ‘Pômdau, bocke? Têŋ nde yac alic am gêŋ yô am, bu yô am, am ɣagac apa, am pônda ɣakwê, gêmbac kôm am, me am ndöc gapocwalô, ma yac am am sa dom?’

45 Ma iŋ oc sôm, ‘Yomandô wasôm têŋ mac, bu têŋ ndoc mac alic anen lau tiwaê me lau waêmba danj naŋ pônda dau, magoc am iŋ sa dom, naŋ gitôm mac am aö daun sa dom.’

46 “Têŋ dinaj iŋ oc êŋkiŋ ɣac sêtêŋ gameŋ sêhôc ɣandê-ŋga sêndi, bu sêmbo ɣapanj. Magoc lau gitêŋ iŋ oc kôc ɣac sa sêndöc tali ɣapanj.”

26

*Lau bata sêkic yom bu sêndic Yisu ndu
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)*

1 Yisu sôm yom hoŋ dinaj su, goc sôm têŋ iŋ ndê ɣagac sêŋomi,

2 “Bêc lu yêc dôŋ yêc tu lau Israel-ŋga sêlic om atu †Pasowa-ŋga. Ma lau oc sêkêŋ ɣamalac ndê Atu sip lau amba, bu sêndic iŋ ndu pi a gicso dau.”

3 Têŋ ndoc dinaj dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sic dau sa sêmbo †dabuŋsiga ɣamata-ŋga Kayapas ndê andu.

4 M a ɣac sêŋsalê lêŋ bu sêkôc Yisu dôŋ gelec ma sêndic iŋ ndu.

⁵ Magoc ḥac sēsōm, “Dakôm tēj Mwasiṇ Pasowa-ṅga ḥandoc dom, mbo lau daēsam nañ sēmbo Jerusalem tu Pasowa-ṅga, nañ oc sēlic ma sēli dau sa.”

*Awhê dan gêm oso Yisu
(Mak 14:3, 9; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)*

⁶ Tiñambu Yisu mbo whinj ḥgac dan ḥaē Saimon yēc malac Betani. Muñ-ṅga inj ḥgac ti gēmbac leprasi.

⁷ Yisu ndōc tebo, ma awhê danj meñ kôc bu ḥamalu ḥayham nañ ḥaōli atu sip kac danj, ma kēc pi inj ḥagôlônj.

⁸ Yisu ndē ḥgacsējomí sēlic gēj dinaj ma tac ḥandē. Ma sēsōm tēj dandi, “Tu sake-ṅga inj kēyaij gēj ḥamalu ḥayham dinaj?”

⁹ Gitōm bu dakēj tēj lau sēnemlihi ḥa-awa atu, goc dakēj tēj lau ḥalōm sawa.”

¹⁰ Yi su kēyalé bu ḥac sēsōm yom dinaj, goc sōm, “Akēj ḥawapac tēj inj dom! Inj kōm gēj ḥayham kēlēc tēj aō.

¹¹ Lau ḥalōm sawa oc sēmbo sēwhinj mac ḥapanj. Tigen aō oc wambo wawhinj mac ḥapanj dom.

¹² Inj kēc gēj ḥamalu dec pi aō, tōm inj kēmasaj aō neñ ḥamlīc gwanañ tu sēhsuhuñ aō-ṅga.

¹³ Yomandō aō wasōm tēj mac, bu tiñambu lau oc sēhoc ḥawaē ḥayham asē yēc gameñ hoñ, ma tēj dinaj ḥac oc sēsōm yom pi gēj nañ awhē dindec kōm, ma lau oc gauc nem inj.”

*Judas sōm tidōj bu hoc Yisu asē
(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)*

¹⁴ Tēj dinaj ḥgacsējomí 12 si danj, ḥgac nañ sēsam bu Judas Iskeriot, nañ tēj dabuñsiga atu-tu gi,

¹⁵ ma ndac, “Aō bu wahoc Yisu asē tēj mac, goc mac oc akēj sake tēj aō?” Dec sēlic ḥayham ma semlihi inj ḥa mone silba 30.

¹⁶ Ma Judas gic hu kēsalē lēj tu bu hoc Yisu asē-ṅga.

*Sēmasaj Mwasiṇ Pasowa-ṅga
(Mak 14:12-16; Luk 22:7-13)*

¹⁷ Tēj †Mwasiṇ Bolom Yist Mba-ṅga ḥabēc ḥamata-ṅga, nañ ḥgacsējomí sētēj Yisu si, ma sēndac inj bocdec bu, “Am tac whinj bu yac amasañ gameñ tu daneñ Mwasiṇ Pasowa-ṅga yēc nde?”

¹⁸ Goc inj sōm yom pi ḥgac malac Jerusalem-ṅga danj, ma kēkiñ ḥac sētēj inj si ma sōm, “Asōc malac ma atēj ḥgac dau andi, ma asōm tēj inj, ‘Yac mba kēdōhōñwaga sōm bu inj ndē tēm menj kēpiñ su. Ma inj bu neñ Mwasiṇ Pasowa-ṅga whinj inj ndē ḥgacsējomí yēc am nem andu.’”

¹⁹ Bocdinaj ḥgacsējomí sēkōm tōm inj sōm tēj ḥac, ma sēmasaj Pasowa.

*Yisu sōm bu ḥgac danj oc hoc inj asē
(Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)*

²⁰ Tēj ôbwēc dinaj, Yisu ti ndē ḥgacsējomí 12 sētēj andu dau si, ma sēndōc sēwhinj dau.

²¹ Nac senj gēj sēmbo, ma inj sōm, “Yomandō aō wasōm tēj mac bu mac nem danj oc hoc aō asē.”

²² Yom dau kōm ḥac sēsō ma ḥalōm ḥawapac atu, ma ḥac tigen-tigeñ sēsōm tēj inj, “Pōmdau, mboe aō, a?”

²³ Ma Yisu ô yom ma sōm, “Inj ḥgac nañ alu añ gēj sip pele tigenj, nañ oc hoc aō asē.”

24 Gêj dau oc ɳandô sa pi ɳamalac ndê Atu, tôm yom naŋ sêto yêc. Tigeŋ ɳgac naŋ bu hoc aö asê, naŋ oc tap ɳawapac atu sa, ma tu dinaŋ-ɳga inj dinda bu kôc inj dom, dec oc ɳhayham."

25 Goc Judas, naŋ oc hoc inj asê, naŋ sôm, "Kêdôhôŋ-waga, mboe aö, a?" Ma Yisu sôm, "Tôm naŋ am daôm sôm."

*Yisu gic hu Mwasin̄ Dabuŋ
(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20)*

26 Têŋ ndoc ɳac seŋ gêj sêndöc, naŋ Yisu kôc bolom, gêm daŋge ma pô kôc-kôc. Goc inj kêŋ têŋ ɳgac-sêŋomi ma sôm, "Akôc loc ma aneŋ. Aö neŋ ɳandô dau dec."

27 Goc inj kôc laclhu wain-ɳga daŋ ma gêm daŋge, ma kêŋ têŋ ɳac ma sôm, "Mac hoŋ akôc loc anôm."

28 Aneŋ dac wamatin̄ pwac-ɳga dau dec. Wakêc siŋ tu wasuc lau daêsam si sac kwi-ɳga.

29 Aö wasôm têŋ mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e wanôm wawhiŋ mac têŋ ndoc Damaŋ ndê gôliŋ meŋ sa tiawê."

30 Tiŋambu ɳac sem wê daŋ ma sêsa sêtêŋ Lôc Olib si.

*Yisu sôm gwanaŋ bu Pita oc sêc inj ahuc
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)*

31 Ma Yisu sôm têŋ ɳac, "Tu gêj naŋ oc hôc asê aö têŋ ôbwêc dindec-ɳga, dec mac hoŋ oc ahu aö siŋ, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu, 'Aö wandic ɳgac yob domba-ɳga, ma domba oc sêlhö babalip.'

32 Magoc tiŋambu aö oc watisa tiyham, ma wamuŋ mac watêŋ gameŋ Galili-ɳga wandi."

33 Ma Pita ô yom ma sôm, "Lau hoŋ bu sêhu am siŋ, magoc aö oc wahu am siŋ dom."

34 Goc Yisu sôm, "Aö wasôm yom ɳandô têŋ am, têŋ ôbwêc dec am oc sêc aö ahuc tidim tö munj, naŋ goc dalec oc taŋ."

35 Magoc Pita sôm têŋ inj, "Mba! Gitôm sêndic aö ndu wawhiŋ am, aö oc wasêc am ahuc dom!" Ma ɳgacsêŋomi hoŋ sêšôm yom kain̄ tigeŋ.

*Yisu teŋ mbec mbo ôm Getsemani
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)*

36 Goc Yisu ti ndê ɳgacsêŋomi sêtêŋ gameŋ naŋ sêsam bu Getsemani, naŋ si. Ma inj sôm têŋ ɳac, "Andöc dec ma aö wasa dê wandi ma waterŋ mbec."

37 Goc inj kôc Pita, ma Sebedi ndê atu lu sêwhiŋ inj si. Têŋ ndoc dinarj inj ndê ɳalôm ɳawapac atu ma kedehe inj.

38 Ma inj sôm têŋ ɳac, "Aö neŋ ɳalôm kêsaŋ ɳawapac atu, kêpiŋ bu oc wambac ndu. Andöc dec ma anem ali awhiŋ aö."

39 Goc inj hu ɳac siŋ ma sa ahic gi, ma hu dau aŋgô andô têŋ nom, ma teŋ mbec bocdec bu, "Damaŋ, aö wandac am bu nditôm, naŋ goc kôc laclhu ɳawapac-ɳga dindec su yêc aö. Magoc êmkuc aö neŋ atac whiŋ dom, kôm tôm am daôm nem atac whiŋ bu kôm."

40 Inj teŋ mbec su, goc tisa ma mbu têŋ ɳgacsêŋomi tö dinarj gi, ma gêlic ɳac sêyêc bêc sêyêc. Inj unj ɳac sa, ma ndac Pita, "Bocke? Mac atôm dom bu anem ali awhiŋ aö gitôm acgatu ɳasawa daŋ, a?"

41 A nem ali, ma aten̄ mbec bu lêtôm tap mac sa dom. Mac nem gatôm licbalê, tigen̄ ɳamlîc kwapac."

42 Goc in sa gi ma ten mbec tiyham ma sôm, “Damañ, am bu kôc ñawapac dindec su yêc aö dom, nañ aö wahôc, ma wakôm am nem yom ñandô sa.”

43 In teñ mbec dau pacndê, ma mbu gi tiyham ma gêlic ñjac sêyêc bêc sêyêc. Nac tandô hè ñjac sa ñandô.

44 Dec in hu ñjac siñ ma sa gi teñ mbec tidim tö-nga, ma sôm yom tigeñ dinaj tiyham.

45 Pacndê, ma in mbu têñ ñgac-sêñjomi gi, ma sôm têñ ñjac, “Tu sake-nga mac ayêc bêc ma aijwhaj daôm ñapanj? Anjô su nañ! Sêhoc Ñamalac ndê Atu asê su, ma ndoc meñ sa bu sêkêj in sip lau sac amba.

46 Atisa ma dandi, bu ñgac nañ hoc aö asê dec meñ su.”

Sêkôc Yisu dôj

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:1-11)

47 Yisu sôm yom dinaj mbo, ma Judas, ñgacsêñjomi 12 si danj, meñ hôc asê whinj lau daësam nañ sêkôc bienj baliñ ti siñ. Dabunjsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêñkiñ lau dau sêwhinj Judas.

48 Judas kêj puc ñjac gwanañ su bocdec bu, “Ngac nañ mac aijsalê, nañ aö wañgutô in tu bu watôc in asê, ma mac akôc in dôj.”

49 Bocdinaj in têñ Yisu gi, ma sôm, “Ôbwêc, Kêdôhônjwaga,” ma ñgutô in.

50 Ma Yisu sôm, “Aneñ silip, gêj nañ am gauc gêm bu kôm, nañ kôm.” Têñ dinaj lau nañ sêwhinj Judas, nañ sêtêj Yisu si ma sêkôc in dôj.

51 Goc Yisu ndê ñgacsêñjom danj puc in ndê bienj sa, ma pa dabunj-siga ñamatanya ndê ñgac akiñ ndê dangalañ danj su.

52 Magoc Yisu sôm têñ in, “Kêj nem bienj mbu sip ñapanj tiyham. Asa nañ kôc bienj sa tu ndic lau-nga, nañ oc sêndic in ndu ña bienj.

53 Añyalê ñapep bu oc tôm bu aö wateñ Damañ ma in oc kêj añela tausen ma tausen sêmeñ ñagahô ma sêñem aö sa.

54 Tigeñ aö bu wateñ bocdinaj, dec gêj nañ sêto yêc muñ su, nañ oc ñandô sa ñjalêñ nde?”

55 Goc Yisu sôm têñ lau daësam dinaj, “Bocke dec mac akôc bienj ti wapa siñ-nga, ma asa amen bu akôc aö dôj gitôm ñgac kañ danj? T ôm bêc hoñ aö gandöc ti kadôhônj lau gambo lôm dabun ñhabatêmndö, magoc mac akôc aö dôj dom.

56 Tigeñ gêj hoñ dindec hôc asê bu kôm yom nañ lau propet sêto pi aö muñ su, nañ ñandô sa.” Têñ dinaj Yisu ndê ñgacsêñjomi hoñ sêhu in siñ ma sêlhô si.

Lau bata Israel-nga sêmatôc Yisu

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)

57 Lau nañ sêndôhôj yomsu ti lau bata Israel-nga sêkac dau sa su ma sêhôj sêmbo dabunjsiga ñamatanya Kayapas ndê andu. Ma lau nañ sêkôc Yisu dôj, nañ sêwê in sêtêj andu dau si.

58 Pita kêsêlêj kêkuc Yisu mbo ahê e hôc asê dabunjsiga ñamatanya ndê andu. Goc in sôc gi ndöc andu ñatuñlôm whinj lau siñ sêyob lôm dabun-nga ñatô, bu lic gêj bocke oc hôc asê Yisu.

59 Dabunjsiga atu-tu ma lau bata hoñ nañ sêndöc †Sanedrin si toñ, nañ sêñsalê yom tu sêngôliñ pi Yisu-nga ma sêkêj in sip lau Rom-nga amba bu sêndic in ndu.

60 Lau tasaj daësam sêtisa ma sêşôm yom tasaj pi in, magoc yom ñandô bu sêngôliñ pi in, nañ sêtap danj sa dom. Tiñambu ñjac si lu sêtisa,

61 ma sêşôm, “In ñgac dec sôm bu in gitôm bu señ Anötö ndê lôm dabun su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tö.”

62 Goc dabuñsiga ñamata-ŋga tisa ma sôm têŋ Yisu, “Am ŋgô yom dê sêŋgôliŋ pi am, me? Am bu ô yom, me mba?”

63 Magoc Yisu gêm dôŋ. Ma dabuñsiga dau sôm, “Sôm yom ñandô yêc Anötö Tali aŋgô-ŋga! Sôm asê têŋ yac bu am Mesaya, Anötö ndê Atu, me mba?”

64 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Tôm naŋ am sôm. Tigeŋ aö wasôm têŋ mac hoŋ, tiŋambu mac oc alic Namalac ndê Atu ndöc Anötö Naclai Ñadau ndê andô-ŋga, ma sip meŋ ndöc dao ɣahô.”

65 Têŋ ndoc dabuñsiga ñamata-ŋga ŋgô yom dinaj, naŋ tac ñandê atu dec kêc dau ndê ɣakwê kic ma sôm, “Inj ndê yom pi dau dê sac sambuc. Mac hoŋ aŋgô su. Yac dapônda yom danj tu tangôliŋ pi inj-ŋga dom.

66 Mac gauc gêm sake?” Ma sêô yom ma sêšôm, “Inj mbac ndu maŋ.”

67 Ma sêhê gasôp p iŋ aŋgô andô, ma sêŋguluŋ amba ma sêpêŋ inj. Ma lau ñatô sêtap inj,

68 ma sêšôm, “Am Mesaya, a? Am bu prophet, dec sôm asê bu asa tap am?”

Pita sêc Yisu ahuc

(Mak 14:66-72; Luk 22:55-62; Jon 18:15-18, 25-27)

69 Têŋ têm dinaj Pita ndöc andu dau ñamakê, ma awhê akinj danj têŋ inj gi, ma sôm, “Am ŋgac naŋ kêkuc Yisu Galili-ŋga whinj.”

70 Magoc inj pa dau yêc ɣac hoŋ aŋgô-ŋga ma sôm, “Mba! Aö kayalê am nem yom ɣahu dom.”

71 Goc inj sa gi kalhac gatam. Ma bawhê danj gêlic inj ma sôm têŋ lau, “Inj ŋgac dê, inj ŋgac danj naŋ kêkuc Yisu Nasaret-ŋga.”

72 Ma Pita pa dau tiyham ma sôm yom ɣaŋga, “Yom ñandô! Aö kayalê inj dom!”

73 Nasawa sauŋ ma lau naŋ sêlhac dinaj, sêtêŋ Pita si ma sêšôm, “Lau naŋ sêŋkuc inj, naŋ si danj am! Yomandô! Am sôm yom ɣa awha naŋ gi tap lau Galili-ŋga dinaj si sa.”

74 Goc inj sôm, “Mba! A ö bu wasôm yom tasaj, naŋ Anötö ndic aö. Aö kayalê inj dom andôl!” Ma ɣagahô dalec taŋ.

75 Dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bocdec, “Am oc sêc aö ahuc tidim tö, goc dalec oc taŋ.” Goc inj kölhö sa awê gi, ma taŋ dau ndu.

27

Sêwê Yisu têŋ Pailot gi

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32)

1 Têŋ bêbêc ganduc dabuñ-siga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga hoŋ si ɣalôm pitigenj bu sêndic Yisu ndu.

2 Goc sêšô inj amba dôŋ, ma sêwê inj gi ma sêkêŋ inj sip Pailot amba. Pailot inj Rom si gôlinwaga naŋ gêm gôlin gameŋ Judia-ŋga.

Judas kinj dau ndu

3 Têŋ ndoc Judas gêlîc gêŋ dinaj, ma ŋgô bu sêšôm tidôŋ bu sêndic Yisu ndu, naŋ inj ɣalôm ɣawapac bu inj hoc inj asê. Goc inj kêŋ mone silba 30 dinaj mbu têŋ dabuñsiga atu-tu ti lau bata gi.

4 Ma inj sôm, “Aö gakkôm so, bu aö gahoc ɣagac gitêŋ danj asê, ma oc sêkêc inj ndê dac sinj.” Ma ɣac sêô inj awha ma sêšôm, “Tu sake-ŋga am sôm têŋ yac? Am daôm nem ɣawapac!”

5 Dec Judas kêbalinj mone dau yêc lôm dabuñ ñamakê, ma sa gi kinj dau ndu.

6 Ma lau dabuñsiga dau sêşôm, “Dac hi mone dindec ahuc, ma yac bu dakêj sip apa da-ŋga yêc lôm dabuñ, dec oc daso yomsu.”

7 Goc sêşôm yom tidôj bu sêkôc mone dau ma sênenliŋ ŋac pec lôj-ŋga ndê nom daŋ, ma sênyaliŋ nom dau sa ti lau apa si ôm sêhô-ŋga.

8 Tu dinaŋ-ŋga lau têm dindec-ŋga sêsam gameŋ dau bu ‘Nom ti Dac.’

9 Bocdinan yom naŋ prophet Jeremaya sôm, naŋ dec ɣandô sa. Sêto yom dau yêc bocdec bu:

Lau Israel-ŋga sêkôc mone silba 30 naŋ sênyaliŋ sa ti inj ndê ɣâli, naŋ sa,

10 ma semlhi ŋac pec lôj-ŋga ndê nom, tôm Pômdau kêj yatu aö. [Sek 11:12-13]

Pailot kêsu Yisu

(Mak 15:2-15; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)

11 Sékêj Yisu kalhac gôlinwaga Pailot aŋgô-ŋga, ma inj ndac Yisu, “Am lau Israel si Kinj, a?” Ma Yisu ô yom ma sôm, “Tôm naŋ am daôm sôm.”

12 Têj dinaŋ dabuñsiga atu-tu ma lau bata Israel-ŋga sêngôlinj yom pi inj, magoc inj ô ɣac si yom dom.

13 Goc Pailot ndac inj, “Am ɣô yom naŋ sêngôlinj pi am, me mba?”

14 Magoc Yisu ô yom naŋ sêngôlinj pi inj, naŋ daŋ dom. Ma tu dinaŋ-ŋga Pailot hêdaê ɣandô.

15 Tôm yala hoŋ, têj ndoc lau Israel sêndê Mwasinj Pasowa-ŋga, naŋ Pailot kêkuc lêŋ danj bocdec bu. Lau Israel-ŋga oc sêndac ŋac gapocwalô-ŋga daŋ, dec inj oc êngapwêc inj su têj ɣac.

16 Têj ndoc dinaŋ ŋac daŋ ndöc gapocwalô. Inj ndê ɣâ Barabas, ma lau hoŋ sênyalê bu inj ŋac sac sambuc.

17 Goc Pailot ndac lau daësam dinaŋ bu, “Mac atac whinj bu wahu asa sinj têj mac? Barabas, me Yisu naŋ sêsam bu Kilisi?”

18 Pailot kêyalê bu lau dabuñsiga dau sem lêmuŋ Yisu ɣambwa, ma tu dinaŋ-ŋga dec sékêj Yisu têj inj. Bocdinan inj gauc gêm bu êngapwêc Yisu su.

19 Ma gêŋ danj tiyham. Têj n doc Pailot ndöc inj ndê pôj êmatôc yom-ŋga, naŋ inj ndê awhê kêŋ yom têj inj bocdec bu, “Kôm gêŋ danj têj ŋac gitêŋ dinaŋ dom, bu kwahic dec aö gayêc mbê pi inj, naŋ kôm aneŋ ɣalôm ɣawapac ɣandô.”

20 Magoc dabuñsiga atu-tu ti lau bata sêli lau ɣalôm sa, ma sêndac Pailot bu hu Barabas sinj têj ɣac, ma ndic Yisu ndu.

21 Dec Pailot ndac ɣac tiyham, “Mac atac whinj bu wahu ŋac lu dec si asa sinj têj mac?” Ma sêşôm, “Barabas!”

22 Goc inj ndac, “Bocdinan aö wakôm sake têj Yisu naŋ sêsam bu Kilisi?” Ma ɣac hoŋ sêşôm bu, “Ndic inj pi a gicso dau ndi.”

23 Magoc Pailot ndac, “Tu sake-ŋga? Inj kôm giso bocke?” Tigenj ɣac sêmbwêc atu, “Ndic inj pi a gicso dau!”

24 Pailot kêyalê bu ɣac oc sêşôc inj ndê yom ɣapu dom, ma ɣac sêli dau sa ɣandô. Bocdinan inj kôc bu, ma kêgwasiŋ amba yêc ɣac hoŋ aŋgô-ŋga, ma sôm, “Gêŋ dec sip mac amam. Aö wawêkaiŋ ŋac dindec ndê dac ɣagêyô wawhinj mac dom.”

25 Ma lau hoŋ sêşôm, “Inj ndê dac ɣagêyô menj pi yac ti yac mba balêkoc.”

26 Goc Pailot kêgapwêc Barabas su têj ɣac, ma kêj Yisu têj inj ndê lau sinj-ŋga bu sêhi inj ɣamlîc ɣandê, ma sêndic inj ndu pi a gicso dau.

Lau sinj-ŋga sêsu Yisu susu

(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

27 Pailot ndê lau siŋ-ŋga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu ŋa-malac lôm si, goc sêta lau siŋ-ŋga hoŋ sêkac sa sêmenj, ma sêngihi inj ahuc.

28 Sêkôc inj ndê ŋakwê balinj su, ma sêkêr inj sôc ŋakwê kokoc balinj tôm kiŋ sêsoč.

29 Ma sêwhê wac kêm ma sêkêŋ inj un gitôm sunsunj. Ma sêkêŋ a daŋ inj gêm kôm yêc amba andô-ŋga gitôm kiŋ si tôc. Goc sêpôj haduc têŋ inj, ma sêsu inj sunsu ma sêsoč, “Ei! Datoc lau Israel si kiŋ dindec sa manj!”

30 Sêhê gasôp pi inj, ma sêkôc a dau su yêc inj, ma sic inj pi ŋagôlôŋ tidim daêsam.

31 Sêsu inj susu pacndê, goc sêkac ŋakwê dinaŋ su, ma sêkêŋ inj sôc dau ndê ŋakwê sa tiyham. Goc sêwê inj sêsa malac Jerusalem ŋamakê si, bu sêndic inj ndu pi a gicso dau.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

32 Têŋ ndoc sêwê Yisu sêsa si, naŋ sêtap ŋgac apa daŋ sa, naŋ meŋ akêŋ malac Sairin. Inj ndê ŋaê Saimon. Ma sêkac inj bu êmbalanj Yisu ndê a gicso dau.

33 Ma ŋac si e sêhôc asê gameŋ naŋ sêsam bu Golgota. (Naê dau danem kwi bu ‘Gameŋ ŋakêcyha-ŋga.’)

34 Lau siŋ-ŋga sêkêŋ bu ŋamakic sip laclhu daŋ whinj wain, ma sêkêŋ têŋ Yisu nôm. Inj kêsalê ma tec.

35 Goc ŋac sic inj pi a gicso dau. Ma tiŋambu sêwhê inj ndê ŋakwê kôc, ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc ŋakwê bocke.

36 Pacndê su, goc sêndöc sic ma tatiŋ inj.

37 Ma yom naŋ lau bata Israel-ŋga sêngôlinj pi inj, naŋ sêto ma sêkêŋ kalhac a gicso dau ŋahô. Yom dau sôm bu, “Ngac dindec inj Yisu, lau Israel-ŋga si Kinj.”

38 Têŋ bêc dinaŋ ŋac sic ŋgac kaŋ lu sêpi a gicso dau sêwhinj Yisu, daŋ kêgalêŋ Yisu ndê andô-ŋga, ma daŋ kêgalêŋ gasê-ŋga.

39 Lau naŋ sêŋsêlêŋ si sêmeŋ sêndahiŋ ŋasu ma sêtaŋ bôlê Yisu.

40 Ma sêsoč, “Am ŋgac naŋ sôm bu seŋ lôm dabuŋ su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tö. Am bu Anötö ndê Atu, naŋ goc nem daôm si ma sip mweŋ!”

41 Ma ŋalêŋ tigeŋ dinaŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau naŋ sêndôhôŋ yomsu ma lau bata seŋgec inj.

42 Ma sêsoč têŋ dau, “Inj gêm lau ŋatô sa, magoc gitôm dom bu nem dau sa! Inj lau Israel-ŋga si Kinj, a? Inj bu sip meŋ akêŋ a gicso dau meŋ, dec yac oc dakêŋ whinj inj.

43 Inj kêŋ whinj Anötö ma sam dau bu Anötö ndê Atu. Anötö bu tac whinj inj, dec oc nem inj si.”

44 Ma ŋgac kaŋ lu naŋ sic inju sêpi a gicso, naŋ sêsoč yom kaiŋ tigeŋ dinaŋ pi Yisu.

Yisu mbac ndu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

45 Têŋ ac kac lhu, ŋasec atu gêm gameŋ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-ŋga.

46 Ma têŋ 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Yom dau danem kwi bu ‘Aneŋ Anötö, aneŋ Anötö, tu sake-ŋga am hu aö sinj?’)

47 Lau naŋ sêlhac sêmpinj, naŋ sêŋgô inj ŋapèp dom ma sêsoč, “Inj ta Elaija.”

48 Ma ŋgac daŋ kêtî gi ma kêŋ sôwam daŋ sip wain ŋamakic, goc sô dôŋ pi a balinj daŋ, ma puc pi Yisu whasun bu inj nôm.

49 Ma lau ɳatô sêşôm, “Hu in siŋ ma dalic. Elaija oc meŋ nem in sa, me mba?”

50 Têŋ dinan̄ Yisu mbwêc awha atu tiyham, ma mbac ndu.

51 Têŋ ndoc dinan̄ po balin nan kêgalêŋ lôm dabuŋ ɳalôm, naŋ dau kic gi lu, kallhac ɳahô-ɳga e gi têŋ ɳapu-ɳga. Ma tiyhô gêm ma hoc atu-tu daêsam popoc.

52 Ma sêhô sêhôc kôc, ma lau dabuŋ daêsam naŋ sêmbac ndu su, naŋ sêtisa sêmbo tali tiyham.

53 Nac sêsa akêŋ sêhô sêmeŋ, ma tiŋambu têŋ ndoc Yisu tisa su, goc sêšôc malac dabuŋ Jerusalem si, ma sêhoc dau asê têŋ lau daêsam sêlic.

54 Têŋ ndoc ɳac bata siŋ-ɳga ti in ndê lau naŋ sêyob Yisu sêmbo, naŋ sêlic tiyhô ti gêŋ hoŋ dinan̄, dec sêtöc dau atu, ma sêşôm, “Yomandô! Ngac dec in Anrotô Atu!”

55 Ma lauwöh daêsam sêlzac ahê ma sêlic gêŋ hoŋ dinan̄. Nac lauwöh naŋ sêŋkuc Yisu akêŋ gamen Galili-ɳga sêmeŋ, ma sem akiŋ in.

56 Maria Magadala, ti Jems lu Joses dinda Maria, ma Sebedi nawhê (Jon lu Jems dinda) sêmbo sêwhiŋ lauwöh dinan̄.

Josep kêŋ Yisu ndê ɳamlaj yêc hoc ɳasun̄

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

57 Lau naŋ sêŋkuc Yisu, naŋ si daŋ in ɳac ti lêlôm naŋ ndê ɳaê Josep, ma in meŋ akêŋ malac Arimatiya. Têŋ telha dinan̄,

58 in têŋ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ɳamlaj. Pailot gôlôc ma kêŋ yom têŋ in ndê lau siŋ-ɳga bu sêhu Yisu ndê ɳamlaj siŋ têŋ Josep.

59 Dec Josep sa gi, kôc Yisu ndê ɳamlaj ma kêpaŋ si ɳa po ɳawasi daŋ.

60 Ma in kôc sa gi ma kêŋ yêc in dau ndê sêhô, naŋ sêlêŋ gwanaŋ su yêc hoc ɳalôm. Ma Josep kêpi hoc atu daŋ gi ndöc sê awha ahuc, goc kölhö gi.

61 Têŋ ndoc dinan̄ Maria Magadala lu awhê daŋ ɳaê Maria, sêndöc sêhô ɳamakê ma sêlic.

Lau siŋ-ɳga sêyob sêhô

62 Sic Yisu pi a gicso dau têŋ bêc naŋ lau Israel sêmasaŋ dau tu Sabat-ɳga, ma têŋ ɳagalansê dabuŋsiga atu-tu ti lau Palêsaï sêtêŋ Pailot si.

63 Ma sêşôm, “Ngac atu. Yac gauc gêm yom daŋ naŋ ɳac tasan̄ dau sôm têŋ ndoc in mbo tali. In sôm bu mbac ndu ma tiŋambu bêc tö niŋga in oc tisa tiyham.

64 Bocdinan̄ ndic atu lau bu sêyob sêhô e bêc tö niŋga su. Mboe in ndê ɳacsênomi oc sêmeŋ ma sênen kaŋ in ndê ɳamlaj, ma sêşôm têŋ lau bu in tisa su. In kêsaу lau ma sôm bu in Mesaya dau, magoc ɳac bu sêkôm tasan̄ dau, oc hôc gêlêc tasan̄ naŋ in kôm ɳamata-ɳga, naŋ su.”

65 Goc Pailot sôm têŋ ɳac, “Akôc lau siŋ-ɳga sa andi, ma akêŋ ɳac sêyob sêhô ɳaŋga.”

66 Goc sêsa si ma sêsap hoc naŋ ti gatam sêhô-ɳga, naŋ dôŋ ɳaŋga ɳa a ɳakwi bu lau daŋ sêkac sa dom. Ma sêkêŋ lau siŋ-ɳga sêyob.

28

Yisu tisa

(Mak 16:1-13; Luk 24:1-12)

1 Bêc Sabat-ɳga meŋ gi su, ma têŋ wake ɳabêc ɳamata-ɳga, Maria Magadala lu awhê daŋ ɳaê Maria sêti têŋ bêbêc ganduc ma sêsa si bu sêlic sêhô dau.

² Têj ndoc dinaŋ tiyhô gêm atu, ma Pômdau ndê aŋela daŋ sip akêj undambê menj, ma kêpi hoc naŋ ndöc sê awha ahuc, naŋ su, goc pi gi ndöc naŋ.

³ Inj ndê ɻawasi pô gameŋ gitôm sickac, ma inj ndê ɻakwê sêp sambuc.

⁴ Têj ndoc lau siŋ-ŋga sêlic inj, naŋ sêtöc dau atu ma sêntitec. Ma ɻac tagôlô ma sêhu dau sêyêc gitôm lau batê.

⁵ Ma aŋela dau sôm têj awhê lu, “Atöc daôm dom. Aö kayalê bu amlu aŋsalê Yisu naŋ sic inj ndu pi a gicsô dau.

⁶ Inj mbo lec dom. Inj tisa su tôm inj sôm gwanaŋ su. Amen alic gameŋ naŋ sêkêj inj yêc naŋ.

⁷ Goc ambu andi ɻagahô, ma asôm têj inj ndê ɻgacsêjomi bu inj tisa akêj lau batê-ŋga su. Ma inj oc mun mac ndi mbo gameŋ Galili-ŋga. Yêc dindê mac oc alic inj. Kwahic dec aö gahoc yom dindec asê têj amlu, ma amlu anjô su.”

⁸ Têj ndoc dinaj awhê lu dau sêlhö si bu sêkêj ɻawaê dau têj Yisu ndê ɻgacsêjomi. Inju si ti atac ɻayham atu, magoc ɻalôm lu-lu ma sêtöc dau. Sênti sêmbo sej,

⁹ ma ɻagahô Yisu hoc dau asê têj injlu ma hê mwalêc injlu. Goc injlu sêtigasuc inj ma sêhu dau sêyêc nom. Ma sêkôc inj sip gahi ma sêmpij inj.

¹⁰ Goc Yisu sôm têj injlu, “Atöc daôm dom. Andi ma asôm têj aneŋ asidôwai hoj bu sêtêj Galili sêndi, ma ɻac oc sêlic aö yêc dindê.”

Lau siŋ-ŋga sêšôm Yisu tisa ɻawaê

¹¹ Têj ndoc naŋ awhê lu dinaj sêmbo sej, naŋ lau siŋ-ŋga ɻatô naŋ sêyob sêhô dau, naŋ sêmbu sêtêj Jerusalem si. Ma sêkêj ɻawaê têj dabunjsiga atu-tu, pi gêj hoj naŋ sêlic.

¹² Goc lau dabunjsiga dau sêkac lau bata sa, ma sêmasaŋ yom pi gêj dau. ɻac semli lau siŋ-ŋga ɻa mone atu,

¹³ ma sêšôm têj ɻac, “Mac asôm têj lau bu, ‘Têj ôbwêc yac ayêc bêc ayêc. Ma inj ndê ɻgacsêjomi sêmeŋ, ma sem kaŋ inj ndê ɻamlan.’”

¹⁴ Ma Pailot bu ɻgô bu mac ayêc bêc, dec yac oc amasaŋ yom awhiŋ inj, bu mac atap matôc sa dom.”

¹⁵ Bocdinaj lau siŋ-ŋga sêkôc mone dau sa, ma sêkôm tôm lau bata Israel-ŋga sêšôm têj ɻac. Ma yom dau tiapa yêc lau Israel-ŋga ɻalôm, ma lau ɻatô sêšôm e men têj kwahic dec.

Yisu hoc dau asê têj ɻgacsêjomi

¹⁶ Têj ndoc dinaj ɻgacsêjomi 11 sêsa sêtêj lôc naŋ yêc gameŋ Galili-ŋga si, gitôm Yisu sôm têj ɻac munj su.

¹⁷ Têj ndoc sêlic inj, naŋ sêpôj haduc ma sêmpij inj. Magoc ɻac si lau ɻatô atac lu-lu.

¹⁸ Goc Yisu tigasuc ɻac ma sôm, “Anötö kêŋ ɻaclai têj aö pi gêj undambê ti nom-ŋga hoj.

¹⁹ Bocdinaj atêj gameŋ hoj andi ma andôhôj lau e sêŋyalê aö ma sêkêj whinj aö. Anku ɻac anem Damba, Atu, ma ɻalau Dabuŋ anjô.

²⁰ Ma andôhôj ɻac bu daŋga wambu yom hoj naŋ aö gac atu mac. Ma anjyalê pi ɻandô bu aö oc wambo wawhiŋ mac ɻapanj, e nom ɻatêm pacndê.”

Mak ndê ɳawaê ɳayham **Yom whê ɳawaê ɳayham dindec sa-ɳga**

Mak in Yisu ndê ɳacséjomi 12 si dañ dom, magoc in tiatu yêc Jerusalem ma gêlic gêy hoñ nañ Yisu kôm têy ndoc dinañ. Tiñambu Mak kêsêlêy whin Pita têy ndoc Pita gêm mêtê, ma to ɳawaê ɳayham pi Yisu kékuc mêtê nañ Pita gêm. Lau ɳatô gauc gêm bu yom nañ Mak to yêc 14:51-52 nañ hêganôj in dau. Tiñambu in gêm Pol lu Banabas sa tu inlu si gwelen-ɳga. Alic yom ɳatô pi in yêc Apo 12:12, 25; 13:5, 13; 15:36-39, ma yêc Kol 4:10 ma 2 Tim 4:11.

Mak to yom daësam pi gwelen nañ Yisu kôm, magoc yom daësam nañ Yisu sôm tu bu êndôhôj lau-ɳga, nañ in to dom.

Jon kêmasaŋ Yisu ndê seŋ (Mat 3:1-12; Luk 3:2-16)

¹ Yom dindec gic hu ɳawaê ɳayham pi Anötö ndê Atu Yisu Kilisi.

² Muñ-ɳga, propet dañ to yom nañ Anötö sôm têy in ndê Atu bocdec bu: Aö wakêj aneŋ ɳac aheŋ-ɳga muñ am. Inj oc êmasaŋ am nem seŋ. [Mal 3:1]

Ma propet Aisaya to Anötö ndê yom pi ɳac aheŋ-ɳga dau bocdec bu:

³ ɳamalac dañ ta yom mbo gameŋ sawa bocdec bu, ‘Amasaŋ Pômdau ndê seŋ tisolop. Amasaŋ nem ɳalôm bu akôc in sa.’ [Ais 40:3]

⁴ Yom dau ɳandô sa pi Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga, nañ tiñambu hôc asê ma gêm mêtê mbo gameŋ sawa. Inj sôm têy lau bu sêlin sangu tu bu sêtôc asê bu sêkac si ɳalôm kwi ma sêhu mêtê sac sin, dec Anötö oc suc ɳac si sac kwi.

⁵ Lau daësam akêj malac Jerusalem, ma akêj malac hoñ yêc gameŋ Judia-ɳga, sêsa sêtêŋ Jon si. ɳac sêhoc si sac asê, ma inj kêku ɳac yêc Bu Jordan.

⁶ Jon sôc ɳakwê nañ sêmasaŋ ɳa kamel ɳamlilch, ma kic piŋkap yêc in ɳampêbalê. Ma inj gêy gêy bambaliŋ gitôm wakô ma lêp.

⁷ Inj gêm mêtê ma sôm têy lau bocdec bu, “Ngac dañ oc meŋ êŋkuc aö, nañ ndê ɳaclai hôc gêlêc aö neñ su. Aö ɳac ɳambwa dec gitôm dom bu watî inj ndê ɳac akiŋ nañ pôj sic ma kêgapwêc inj ndê atapa ɳawalô.

⁸ Aö kaku mac ɳa bu ɳambwa, tigeŋ inj oc êŋku mac ɳa Njalau Dabunj.”

Jon kêku Yisu (Mat 3:13-17; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)

⁹ Têy tém dinañ Yisu meŋ akêj malac Nasaret yêc gameŋ Galili-ɳga, ma hôc asê Jon. Ma Jon kêku inj yêc Bu Jordan.

¹⁰ Têy ndoc Yisu pi akêj bu meŋ, inj gêlic undambê kac sa, ma Njalau Dabunj gêm balusi aŋgô, ma sip têy inj meŋ.

¹¹ Goc awha dañ sa akêj undambê, nañ sôm, “Aö Atuŋgac atac whin-ɳga am. Aö gatisambuc am ɳandô.”

Sadaŋ kêsaŋ Yisu (Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Dinaj su, goc Njalau wê Yisu sa gameŋ sawa gi, ma inj mbo tawasê.

¹³ Tôm bêc 40 inj mbo gameŋ sawa, ma Sadaŋ kêsaŋ bu êntôm inj. Inj mbo whin bôc gameŋ sawa-ɳga, ma aŋjela sem akiŋ inj.

Yisu gic hu iŋ ndê gweleŋ

14 Tiŋambu †Herod kēkiŋ iŋ ndê lau siŋ-ŋga bu sêkôc Jon dôŋ, ma sêkêŋ iŋ ndöc gapocwalô. Têŋ têm dinan̄ Yisu gêm mêtê ma hoc Anötö ndê ŋjawaâŋ ŋayham asê têŋ lau yêc gameŋ Galili-ŋga.

15 Iŋ sôm, “Têm naŋ Anötö kêyalin̄ sa, naŋ meŋ sa su. †Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ su. Bocdinaŋ anem nem ŋjalôm kwi, ma akêŋ whin̄ Anötö ndê ŋjawaâŋ ŋayham.”

Yisu mbwêc lauŋgac hale tu sêŋkuc iŋ-ŋga

(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)

16 Têŋ bêc daŋ Yisu kêsêlêŋ mbo Bugictor̄ Galili ŋamakê, ma gêlic Saimon lu asi Andru. Inju ŋgac lu sêkôc i-ŋga, ma sem gwelen̄ sêkêŋ wasan̄ sip bu sêmbo.

17 Ma Yisu sôm têŋ inju, “Amlu amen̄ aŋkuc aö, ma aö wakêŋ amlu ahê ŋamalac sêmeŋ sêŋkuc aö, tôm naŋ kwahic dec amlu ahê i.”

18 Ma ŋagahô inju sêtec si wasan̄ yêc, ma sêŋkuc iŋ.

19 Iŋ kêsêlêŋ ŋasawa saun̄, ma gêlic Sebedi ndê atu lu, Jems lu Jon. Sêndöc waŋ daŋ ma sêmasaŋ si wasan̄ naŋ kic.

20 Yisu mbwêc iŋju bu sêmeŋ sêŋkuc iŋ, goc sêhu damba Sebedi ti lau naŋ sêkôm gweleŋ sêwhiŋ iŋ, naŋ siŋ sêmbo waŋ, ma sêŋkuc Yisu.

Yisu kêdôhôy lau ma soc ŋalau sac yêc malac Kapenaom

(Luk 4:31-37)

21 Yisu kôc lau hale dinan̄ ma sêŋsêlêŋ sêtêŋ malac Kapenaom si. Sêhôc asê têŋ bêc Sabat-ŋga daŋ, ma Yisu sôc tlôm wê-ŋga gi, ma gic hu kêdôhôy lau.

22 Ma lau Kapenaom-ŋga sêhêdaâ€tu iŋ ndê yom-ŋga, bu iŋ kêdôhôy ŋac gitôm kêdôhôywaga ti ŋaclai atu, hôc gêlêc lau Israel si tkêdôhôywaga yomsu-ŋga hoŋ su.

23 Ngac daŋ ndöc lôm wê-ŋga dinan̄, naŋ ŋalau sac mbo iŋ ndê ŋjalôm. Iŋ ta yom bocdec bu,

24 “Ei! Yisu Nasaret-ŋga. Aö kayalê am, am ŋgac dabuŋ naŋ Anötö kêkiŋ. Am bu kôm sake têŋ yac? Am mweŋ bu seŋ yac su, a?”

25 Magoc Yisu hec yom ŋalau sac ma sôm, “Am mamaŋ ma hu iŋ siŋ!”

26 Goc ŋalau sac kêmwanan̄ ŋgac dau ti ŋan̄ga ma hu iŋ siŋ ti mbwêc atu.

27 Tu dinan̄-ŋga lau hoŋ sêhêdaâ€ma sêndac dandi, “Gêŋ bocke dec? Iŋ kêdôhôy yac ŋa lêŋ wakuc ma ti ŋaclai atu. Ma iŋ kôc ŋaclai pi ŋalau sac whin̄, bu in̄ kêŋ yatu ŋac, ma sêsoč iŋ ndê yom ŋapu.”

28 Ma tiŋambu lau sic miŋ yom pi gêŋ dau, e ŋagahô eŋ iŋ ndê waê gêm gameŋ Galili-ŋga hoŋ ahuc.

Yisu gêm lau gêmbac daësam sa

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-43)

29 Ŋac sêhu lôm wê-ŋga dinan̄ siŋ, ma Saimon lu Andru sêkôc Yisu, Jems ma Jon ma sêtêŋ inju si andu si.

30 Saimon ndê lawawê gêmbac lic ŋandê ma yêc andu dau ŋjalôm, ma lau sêkêŋ ŋjawaâŋ têŋ Yisu.

31 Bocdinaŋ Yisu têŋ iŋ gi, kêm iŋ sip amba ma keŋ iŋ sa. Ma gêmbac hu awhê dau siŋ, ma iŋ gêm akiŋ ŋac.

³² Têj telha dinaj têj ndoc ac gi sip, naŋ lau malac-ŋga sêhoŋ lau gêmbac daêsam ti lau naŋ ŋhalau sac sêmbo si ŋhalôm, ma sêkôc ŋjac sêtêŋ Yisu sêmen.*

³³ Lau malac-ŋga hoŋ sêkac dau sa, sêmbo andu dau ŋjamakê.

³⁴ Ma Yisu gêm lau ti gêmbac tidau-tidau daêsam dinaj sa, ma soc ŋhalau sac daêsam su yêc lau. Tigeŋ inj kêŋ yao ŋhalau sac bu sêşôm inj asê dom, ŋahu bu ŋjac sêŋyalê bu inj †Mesaya dau.

Yisu hu malac Kapenaom sinj

(Luk 4:42-44)

³⁵ Têj ŋagalaljsê ac pi meŋ su dom ma Yisu tisa ma hu malac dau sinj. Inj sa gi bu mbo tawasê ma teŋ mbec.

³⁶ Saimon ma lau ŋatô naŋ sêwhinj inj, naŋ sêsa si bu sêŋsalê inj.

³⁷ Ma têj ndoc sêtap inj sa, naŋ sêşôm têj inj bu, “Lau hoŋ sêŋsalê am.”

³⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Aö oc wambo malac tigeŋ dinaj dom. Dalhö datêŋ malac naŋ sêyêc gameŋ ŋjamakê-ŋga dandi, bu wanem mêtê wambo dinaj. Tu gweleŋ dinaj-ŋga dec aö gameŋ.”

³⁹ Ma tiŋambu inj kêsêlêŋ golom-golom malac hoŋ yêc gameŋ Galili-ŋga. Inj gêm mêtê mbo lau si lôm wê-ŋga, ma soc ŋhalau sac daêsam su yêc lau.

Yisu kôm ŋgac ti gêmbac leprasi ŋayham sa

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Têj bêc danj, ŋgac ti gêmbac tleprasi danj têj Yisu gi. Inj pôŋ haduc ma teŋ Yisu bu nem inj sa. Inj sôm, “Am bu tac whinj, dec gitôm bu am oc kôm aö ŋamlic ŋawasi sa.”

⁴¹ Yisu tawalô inj, dec kêmatôc amba sa gi ma kêmasec inj, ma sôm, “Aö atac whinj, dec wasôm têj am bu ŋamlic ŋawasi sa.”

⁴² Ma ŋagahô ej gêmbac dau hu inj sinj, ma inj ndê ŋamlic ŋawasi sa.

⁴³⁻⁴⁴ Goc Yisu kêkiŋ inj têj †dabuŋ-siga gi, ma sôm ti ŋanga têj inj, “Am ŋgô! Gêj naŋ kwahic dec hôc asê am, naŋ sôm asê têj lau danj dom. Tigeŋ têj dabuŋsiga ndi, ma tôc daôm têj inj bu lic bu am nem ŋamlic ŋawasi sa su. Ma kêŋ du ta am ŋamlic ŋawasi sa-ŋga tôm yomsu naŋ Moses kêŋ têj yac. Ma ŋalêŋ dinaj lau hoŋ oc sêŋyalê bu am ŋamlic ŋayham sa.”

⁴⁵ Ma ŋgac dau sa gi ma gic miŋ pi gêj dau e yom dau tiapa. Tu dinaj-ŋga lau hoŋ takwê Yisu, dec inj tec bu sôc malac danj yêc lhu. Inj mbo gameŋ ŋjamakê-ŋga, magoc lau akêŋ gameŋ hoŋ sêwê sêtêŋ inj si ŋapaŋ.

2

Yisu kôm ŋgac bôliŋ danj ŋayham sa

(Mat 9:1-8; Luk 5:18-26)

¹ Bêc ŋatô giŋga su, goc Yisu sôc malac Kapenaom tiyham. Ma lau malac-ŋga sêŋgô ŋawaâ bu inj mbu meŋ ndöc andu danj.

² Goc lau daêsam sêkac dau sa, ma Yisu gêm mêtê ŋjac. Lau daêsam andô sêkac sa e ŋasawa mba yêc andu ŋhalôm ma yêc ŋasactô bocdinaj.

³ Ma lauŋac hale sêmbalaŋ ŋgac bôliŋ danj yêc sac danj sêmen, ma bu sêtêŋ Yisu sêndi.

* ^{1:32:} Lau Israel si yomsu Sabat-ŋga gic yao lau bu sêŋsêlêŋ seŋ balinj me sêkôm gweleŋ têj bêc Sabat-ŋga dom. Magoc bêc Sabat-ŋga ŋa-yao pacndê têj ndoc ac gi sip. Tu dinaj-ŋga dec lau sêhôŋ e ac gi sip su, goc sêkôc si lau gêmbac sêtêŋ Yisu si.

4 Magoc lau daêsam dinaj sem gameñ ahuc, ma tu dinaj-nga dec ñac sêpi andu ñapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa ma sêmasañ ñalasé danj yêc gameñ nañ Yisu kalhac, nañ ñahô-nga. Goc sêñwhaj sac ti ñac bôlinj sip têñ Yisu gi.

5 Yisu gêlic gêñ dinaj ma kêyalê bu ñac sêkêñ whinj inç, goc sôm têñ ñgac bôlinj, "Aneñ balê, kwahic dec aô wasuc am nem sac kwi."

6 Têñ ndoc dinaj kêdôhôjwaga yomsu-nga ñatô sêndöc andu dau. Sêñgô Yisu ndê yom dau, ma gauc gêm yêc ñac si ñalôm,

7 "Anötö tigeñ gitôm bu suc sac kwi. Ma bocke ñgac dindê sôm yom kaiñ dinaj? Inj ndê yom sac sambuc."

8 Yisu kêyalê ñagahô bu ñac gauc gêm yom bocdinaj, dec inj sôm têñ ñac, "Tu sake-nga mac gauc gêm yom bocdinaj?"

9 Mac akêñ whinj dom bu anej ñaclai yêc bu wasôm têñ ñgac bôlinj dindec bu wasuc inj ndê sac kwi. Bocdinaj aô wasôm têñ inç, 'Tisa, kôc nem mbô sa ma êmsêlêñ.'

10 Ma têñ têñ mac alic anej yom dau ñandô sa, dec anyalê bu Anötö kêñ ñaclai têñ †Namarac ndê Atu yêc nom, bu suc ñamalac si sac kwi whinj." Goc Yisu sôm têñ ñgac bôlinj,

11 "Aô wasôm têñ am bu tisa, kôc nem mbô sa, ma lhö têñ nem andu ndi."

12 Ma ñgac dau tisa yêc lau hoñ ançô-nga, kôc ndê mbô sa ma kölhö gi. Gêñ dau kôm lau hoñ sêhêdaë ñandô. Sêmpinj Anötö ma sêñsôm, "Gêñ kaiñ dindec, yac alic dan su dom."

Yisu kêgalêñ Liwai bu êjkuc inç

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Tiñambu Yisu sa gi mbo bugictoñ ñamakê tiyham. Lau daêsam sêsa si sêñkuc inç, ma inj kêdôhôj ñac.

14 Ma tiñambu inj kêsêlêñ gi e gêlic †Liwai, Alpayas ndê atungac ndöc ndê mala kôc takis-nga. Goc Yisu sôm têñ inç, "Êmkuc aô." Ma Liwai tisa ma kêkuc inç.

15 Têñ bêc danj Yisu ti inç ndê ñgacsêñomi señ gêñ sêndöc Liwai ndê andu. Ma lau sêkôc takis-nga ma lau daêsam nañ lau bata Israel-nga sêsañ bu lau sac nañ sêndöc sêwhinj ñac, bu lau kaiñ dinaj sêñkuc Yisu tôm bêc hoñ.

16 Ma lau †Palésai si kêdôhôjwaga yomsu-nga ñatô sêlic bu Yisu gêñ gêñ ndöc whinj lau takis-nga ti lau sac dinaj. Goc sêñsôm têñ inç ndê ñgac-sêñomi, "Tu sake-nga inj gêñ gêñ whinj lau takis-nga ti lau sac?"

17 Yisu ñgô yom dau, ma sôm têñ ñac, "Lau nañ sêlic dau bu gêmbac mba, nañ oc sêñsalé dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêñsalé dokta. Aô gameñ bu wañgalêñ lau nañ sêlic dau bu lau gitêñ, nañ sa dom, aô gameñ bu wañgalêñ lau sac sa."

Yao gêñ daneñ-nga-nga

(Mat 9:14-15; Luk 5:33-35)

18 Jon, Ñgac Kêku Lau-nga ndê †sêñomi ti lau Palésai sêkêñ bêc ñatô bu sêneñ gêñ dom tu gauc nem Anötö-nga, magoc Yisu ndê ñgacsêñomi sêkôm dom. Ma lau ñatô sêmeñ ma sêndac Yisu bocdec bu, "Tu sake-nga Jon ndê sêñomi ma lau Palésai si sêñomi sêhu gêñ daneñ-nga siñ tu gauc nem Anötö-nga, magoc am nem ñgacsêñomi sêkôm dom?"

19 Goc Yisu sôm têñ ñac, "Ñgac nem awhê-nga danj bu êñgalêñ lau sa sêmbo sêwhinj inç bu sêneñ mwasiñ nem awhê-nga, dec oc tôm dom bu sêhu gêñ

daneñ-ŋga siñ tēñ ndoc ŋgac dau mbo whinj ŋac. Nalēñ tigeñ kwahic dec aö gambo gawhiñ aneñ ŋgacsêñomi ma oc tôm dom bu sêhu gêñ daneñ-ŋga siñ.

²⁰Tigeñ ndoc oc menj nañ lau oc sêkôc aö su yêc ŋac, ma tēñ ndoc dinaj ŋac oc ŋjalôm ŋawapac, ma sêñkuc lêñ dahu gêñ daneñ-ŋga siñ-ŋga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêñ wakuc
(Mat 9:16-17; Luk 5:36-39)*

²¹Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi ŋakwê akwa nañ kic, nañ dom. Bu po wakuc oc hôc ŋakwê akwa kic, ma gêñ dau oc tisac sambuc.

²²Ma têñ ndoc lau s êmasañ wain wakuc, nañ sêkêc sip bôc ŋamllic wain-ŋga akwa dom. Mba! Ŋac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ŋamllic akwa kôc ma wê sa ninga. Ma bôc ŋamllic oc tisac bocdinaj. Wain wakuc dakêc sip bôc ŋamllic wakuc.”

*Yisu inj Pômdau bêc Sabat-ŋga
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³Têñ bêc Sabat-ŋga danj Yisu ti ndê tŋgacsêñomi sêñsêlêñ sêmbo lôcwha danj nañ gic ôm wit-ŋga danj kic. Ma inj ndê ŋgacsêñomi sêkôc wit ŋandô ŋatô bu sêneñ.

²⁴Ma lau Palêsaï ŋatô sêlic gêñ dau ma sêñsôm têñ inj, “Lic gêñ nañ am nem ŋgacsêñomi sêkôm. Tu sake-ŋga ŋac sêkôm gwelenj nañ yac neñ yomsu gic yao bu dakôm têñ bêc Sabat-ŋga dom?”

²⁵⁻²⁶Yisu ô ŋac si yom ma sôm, “Gauc nem yom nañ sêto pi gêñ nañ Kiñ Dawid kôm. Mac asam su, me? Têñ ndoc nañ Abiata inj tðabuñsiga ŋamatâ-ŋga, nañ Dawid ti lau nañ sêwhiñ inj, nañ sêpônda dau ma gêñ yô ŋac. Goc Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma gêñ bolom dabuñ nañ lau sêkêñ ti da, nañ Moses kêñ yao bu lau dabuñsiga tawasê oc sêneñ. Ma inj kêñ têñ lau nañ sêmbo sêwhiñ inj, ma ŋac señ. Magoc lau danj sêñgôlinj yom pi Dawid ma sêñsôm bu inj kêgilî yomsu lec dom.”

²⁷Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Bocdinaj akôc gauc ŋapep pi yomsu. Anötö kêñ bêc Sabat-ŋga bu nem ŋamatâc sa. Inj kêñ ŋamatâc tu bêc Sabat-ŋga dom.

²⁸ŋamatâc ndê Atu inj gêñ hoñ ŋadau, ma inj Pômdau Sabat-ŋga whinj.”

3

*Yisu kôm ŋgac amba balé ŋayham sa têñ bêc Sabat-ŋga
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹Têñ bêc danj tiyham Yisu sôc lôm wê-ŋga gi. Ma ŋgac amba tibalê danj ndöc.

²Palêsaï ŋatô sêñsalê yom bu sêñgôlinj pi Yisu, dec sêtip inj ŋapep bu mboe inj oc kôm ŋgac dau ŋayham sa têñ bêc Sabat-ŋga, dec ŋac oc sêñsôm bu inj kêgilî yomsu Sabat-ŋga.

³Yisu sôm têñ ŋgac nañ amba tibalê, “Tisa, ma lhac ŋalhu whinj aö.”

⁴Dec inj ndac lau hoñ bocdec bu, “Gêñ bocke oc êngilî yomsu Sabat-ŋga? Dakôm ŋayham têñ lau, me dakôm sac têñ lau? Danem ŋamatâc sa, me datec ŋac sêmbac ndu?” Magoc ŋac hoñ sem dôj.

⁵Inj tahê ŋac ma tac ŋandê sa, ma ŋjalôm ŋawapac tu ŋac si ŋjalôm ŋadandi-ŋga. Goc inj sôm têñ ŋgac dau, “Ématôc amam.” Ma ŋgac dau kêmatôc amba, ma amba dau ŋayham sa tiyham.

6 Têŋ dinaj lau Palêsaï sêhu lôm wê-ŋga dau siŋ ma sêsa si. Ma ɳac sêndöc sêwhiŋ lau Israel-ŋga naŋ tac whiŋ Herod ma lau Rom-ŋga si gôliŋ, ma ɳac hoŋ sêkôc gauc pi lêŋ sêndic Yisu ndu-ŋga.

*Yisu kêdôhôŋ lau ma kôm gêmbac ɳayham sa
(Luk 6:17-19)*

7 Yisu ti ndê ɳacsêŋomi sêtêŋ bugictoŋ si, ma lau daêsam sêŋkuc ɳac. Nac lau akêŋ gameŋ Galili-ŋga ma gameŋ Judia-ŋga,

8 ma akêŋ malac Jerusalem ma akêŋ gameŋ Judia ma Idumia-ŋga ma akêŋ Bu Jordan ɳadanga, ma akêŋ malac Taya ma Saidon ɳagameŋ. Lau daêsam dinaj sêŋgô ɳawaê pi gêŋ naŋ Yisu kôm, dec sêsa sêtêŋ iŋ si.

9 Yisu gêlic lau toŋ atu naŋ bu sêngapiŋ iŋ sa, dec sôm têŋ ndê ɳacsêŋomi bu sêmasaŋ wanŋ sauŋ dan tu iŋ pi ndi ndöc-ŋga.

10 In sôm yom dinaj ɳahu bu iŋ kôm lau gêmbac daêsam ɳayham sa su e lau daêsam ti gêmbac sêkôm mwasac bu sêmasec iŋ.

11 Ma têŋ ndoc lau ti ɳalau sac sêlic iŋ, naŋ sêhu dau sêyêc iŋ angô-ŋga, ma ɳalau dau sêmbwêc yom asê bocdec bu, “Am Anötö ndê Atu.”

12 Tigeŋ Yisu kêŋ gic yao ɳaŋga bu sêšôm iŋ ɳahu asê dom.

*Yisu kêyaliŋ ɳacsêŋomi 12 sa
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)*

13 Tiŋambu Yisu pi lôc daŋ gi ma mbwêc lau naŋ iŋ atac whiŋ, naŋ sêtêŋ iŋ sêmeŋ.

14 Goc iŋ kêyaliŋ ɳac si lau 12 sa, ma sam ɳac bu †Aposel, bu ɳac oc sêmbo sêwhiŋ iŋ, ma iŋ oc kêŋ ɳac sêsa sêndi bu sênenm mêtê.

15 Ma iŋ kêŋ ɳaclai têŋ ɳac bu sêsoc ɳalau sac su.

16 Aposel 12 naŋ Yisu kêyaliŋ ɳac sa, naŋ bocdec: Saimon (naŋ iŋ sam bu Pita),

17 Jems lu Jon (Sebedi ndê atu lu naŋ Yisu sam bu ‘wapap atui’),

18 Andru, Pilip, Batolomeas, Matyu, Tomas, Jems (Alpayas ndê atu), Tadaus, Saimon (naŋ sêsam bu ‘Ngac †Selot’),

19 ma Judas Iskeriot, ɳac naŋ tiŋambu hoc Yisu asê.

Lau sêŋgihi Yisu ahuc ɳapaŋ

20 Yisu sôc andu daŋ gi, magoc lau toŋ atu sêsap iŋ dôŋ ɳapan e ɳasawa mba bu iŋ ti ndê ɳac-sêŋomi sêneŋ gêŋ.

21 Gêŋ dau ɳawaê tap Yisu dinda ti asii sa, dec ɳac sêšôm, “Iŋ ndê gauc tisac.” Bocdinaj dec sêtêŋ iŋ si bu sêkôc iŋ sa ndi.

*Yisu ndê ɳaclai ɳahu
(Mat 12:22-32; Luk 11:14-22)*

22 Têŋ têm dinaj kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga ɳatô sêmeŋ akêŋ Jerusalem ma sêŋgôliŋ yom pi Yisu bocdec bu, “Nalau sac si ɳadau †Belsebal gêm gôliŋ iŋ, ma kêŋ ɳaclai têŋ iŋ bu soc ɳalau sac su.”

23 Goc Yisu mbwêc ɳac sêtigasuc iŋ, ma ô ɳac si yom ɳa yom gôliŋ daŋ bocdec bu, “Bocke ma Sadan oc soc Sadan?”

24 Gôliŋwaga daŋ ndê lau bu sêkêŋ kisa dau, dec iŋ ndê gôliŋ oc pacndê.

25 Ma gôlôwac daŋ bu sêwhê dau kôc, dec oc sêlhac ɳaŋga dom.

26 Ma Sadan bu kêŋ kisa têŋ dau ma whê dau kôc, dec iŋ oc lhac ɳaŋga dom, iŋ ndê ɳaclai oc pacndê.

27 Aŋgô! Sadaj in gitôm ɳac ti licwalô atu, ma yac bu dasôc ɳac ti licwalô atu daŋ ndê andu bu taŋgaho in ndê gêŋ, naŋ gêŋ ɳamata-ɳga dasô in dôŋ, goc taŋgaho in ndê gêŋ.

28 "Yomandô aö wasôm têŋ mac. ɳamalac naŋ kac ndê ɳalôm kwi ma hu ndê sac siŋ, naŋ Anötö oc suc in ndê sac ti yom sac-sac hoŋ kwi.

29 Tigeŋ ɳamalac daŋ bu sôm yom sac pi ɳalau Dabun, naŋ Anötö oc suc in ndê sac kwi dom andô. In kôm gêŋ sac sambuc, ma in ndê giso oc yêc ɳapanj."

30 Yom hoŋ dinaŋ Yisu sôm, ɳahu bu ɳac sêšôm bu ɳalau sac daŋ mbo in ɳalôm.

Yisu dinda ti asii

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Têŋ têm dinaŋ Yisu dinda ti ndê asii sêhôc asê andu dau. Sêlhac awê ma sêŋkiŋ ɳamalac daŋ sôc gi bu kôc in sa sa meŋ.

32 Lau daësam naŋ sêndöc sêŋgihi Yisu ahuc, naŋ sêšôm têŋ in bu, "Am dinam ti nem asimi dec sêmeŋ sêlhac awê ma sêndac am."

33 Goc in ndac ɳac, "Aneŋ dinaŋ ti asinj naŋ asa?"

34 Ma in tahê lau naŋ sêndöc sêŋgihi in ahuc, ma sôm, "Aneŋ dinaŋ ti asinj dau dindec.

35 Bu lau naŋ daŋga wambu Anötö ndê yom, naŋ ɳac sêti aö asinj ti lhuŋwêi ma dinaŋ."

4

Yom gôlin pi ɳac kêbalip wit ɳawhê

(Mat 13:1-12; Luk 8:4-8)

1 Tiŋambu Yisu sa gi mbo bugicton ɳamakê, ma gic hu kêdôhôŋ lau tiyham. Ma lau sêwê-sêwê sêmeŋ e ti toŋ atu andô. Tu dinan-ɳga in pi waŋ daŋ gi poc bugicton kêpiŋ baö, ma lau daësam dinaŋ sêlhac baö.

2 Yisu sôm yom gôlin daësam bu êndôhôŋ lau dinan. In sôm yom gôlin daŋ têŋ ɳac bocdec bu,

3 "Aŋgô! ɳac daŋ sa gi bu êmbalip wit ɳawhê yêc in ndê ôm.

4 Têŋ ndoc in kêbalip gêŋ dau, naŋ ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêšip seŋ, ma mbac sêšip sêmeŋ ma seŋ su.

5 Ma ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêšip gameŋ hoc-hoc, naŋ nom ɳagec sac hoc ɳahô ɳambwa. ɳawhê dau sêšip nom ɳalôm gacgeŋ si dom, dec sêpo sêpi sêmeŋ ɳagahô.

6 Tigeŋ tiŋambu ac pec ɳagatôm ma gêm bôlinj. ɳahu bu nom ɳayham mba tu ɳawakac sip ndi-ɳga.

7 Ma wit ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêšip kwaŋ ti ɳakwa ɳalôm, ma kwaŋ lu wit sêpi sêwhiŋ dau e kwaŋ yan wit ndu ma gêm ɳandô daŋ dom.

8 Ma wit ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêšip nom ɳayham, ma tiŋambu sem ɳandô daësam, ɳatô sem ɳandô 30, ɳatô sem ɳandô 60, ma ɳatô sem ɳandô 100."

9 Goc Yisu sôm, "Asa bu daŋga-suŋ yêc, naŋ ɳô aneŋ yom."

Yisu whê yom gôlin wit ɳawhê-ɳga ɳahu sa

(Mat 13:10-23; Luk 8:9-15)

10 Tiŋambu lau daësam sêmbo dom, ma lau naŋ sêmbo sêwhiŋ Yisu, ti ɳgacsêŋomi 12 sêndac Yisu pi yom gôlin dau ɳahu.

11 Ma inj whê sa têj ñac bocdec bu, “Anötö ndê gôlinj ñalêj ñahu sip ñalôm gi. Inj kêyalinj mac sa bu anjyalê ñahu dau, magoc lau nañ sêmbo Anötö ndê gôlinj ñalôm dom, nañ wasôm yom têj ñac ña yom gôlinj ñambwa.

12 Aisaya to yom pi lau kaij dinaj, nañ yêc bocdec bu:

Ñac sêlic gêj nañ aõ gakôm, nañ ñapañ, magoc ñac si gauc sa dom. Ma ñac sêngô aneñ yom ñapañ, magoc sênyalê ñahu dom.

Ñac bu sênyalê, dec oc tôm bu sêñem dau kwi, ma Anötö oc suc ñac si sac kwi.”

[Ais 6:9-10]

13 Goc Yisu sôm têj ñac, “Bocke dec mac anjyalê yom gôlinj dinaj ñahu dom? Bocdinan ñalêj bocke mac oc anjyalê yom gôlinj ñatô ñahu?

14 Anjô! Yom pi ñgac nañ kêbalip wit ñawhê, nañ hêganôj ñgac nañ hoc Anötö ndê yom asê.

15 Ma yom pi wit ñawhê nañ sêpeñ sêsisip señ, nañ hêganôj lau nañ sêngô Anötö ndê yom, magoc ñagahô Sadan meñ ma kêgaho yom dau su yêc ñac si ñalôm.

16 Ma wit ñawhê nañ sêpeñ sêsisip gameñ hoc-hoc, nañ hêganôj lau nañ sêngô A nötö ndê yom ma sêkôc sa ñagahô ti atac ñayham.

17 Tigeñ tôm wit nañ ñawakac mbasi, nañ lau dau sêlzac ñasawa balinj dom. Têj ndoc sêtap ñawapac sa, me lau sêkêj kisa ñac tu Anötö ndê yom-ña, nañ sêhu si sêkêj whinj siñ ñagahô en.

18 Ma wit ñawhê nañ sêpeñ sêsisip kwañ ti ñakwa ñalôm, nañ hêganôj lau nañ sêngô Anötö ndê yom,

19 tigeñ sêhêgo dau pi gêj nom-ña kêlêc, ma lêj atac whinj mone ti wapa nom-ña hê ñac si gauc ñapañ e kôm Anötö ndê yom ahuc, ma ñandô mbasi.

20 Ma wit ñawhê nañ sêpeñ sêsisip nom ñayham, ma sem ñandô 30, me 60, me 100, nañ hêganôj lau nañ sêngô Anötö ndê yom, sêkôc sa e tidôj, ma sem ñandô daësam.”

Dasinj lam ñawê kwi dom

(Luk 8:16-18)

21 Ma Yisu sôm têj ñac, “Lam inj gêj pô gameñ-ña, ma bocdinan yac tanjatöc ña suc ahuc me dasinj kwi sôc sasac ñapu dom. Mba! Tanjijj êjgalêj ñalhu bu ñawê pô gameñ.

22 Ma ñalêj tigeñ, yom nañ yêc siñ dau me ñahu sip ñalôm gi, nañ oc meñ sa tiawê.

23 Asa nañ dañgasunj bu yêc, nañ ñgô.”

24 Ma inj gic têku yom ma sôm, “Akôc gauc ñapep pi Anötö ndê yom nañ mac anjô. Mac bu atac whinj bu anjyalê ñahu, dec Anötö oc kêj gauc têj mac, ma inj oc kôm mac nem gauc êjswêc tiatu.

25 Bu asa nañ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ñalôm e tidôj, nañ Anötö oc kêj gauc têj inj êjlec. Magoc asa nañ kôc sa tidôj dom, nañ Anötö oc kôc inj ndê yom hoñ su yêc inj.”

Yom gôlinj pi gêj ñawhê nañ po pi meñ

26 Ma Yisu sôm, “Ñalêj nañ Anötö ndê gôlinj kêsowec, nañ gitôm gêj ñawhê nañ ñamalac danj sô sip ndê ôm.

27 Ma tiñambu inj yêc bêc ôbwêc ma tisa têj acsalô, ma ñawhê dau po pi meñ. Magoc ñamalac dau kêyalê ñalêj dom.

28 Têj ñamata-ña ñawhê dau hôc nom kôc ma ñagatôm pi meñ, malô goc ñamlha sa ma tiñambu gêm ñandô.

²⁹ Magoc têj ndoc gêj ñandô dau tilôwê inj oc ndic su, bu bêc sêhoj gêj ñandô sa-ñga meñ sa."

*Yom gôlin pi gêj ñawhê sauñ
(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)*

³⁰ Ma Yisu sôm, "Aö wasôm yom gôlinj bocke tu bu wawhê ñalêj nañ Anötö ndê gôlinj kêsôwec, nañ sa? Aö wanem dôhôj pi gêj sake bu wawhê sa?"

³¹ Anötö ndê gôlinj gitôm gêj ñawhê sauñ andô dañ nañ dasô sip nom, gitôm a soc ñawhê.

³² Gêj dau gêj sauñ andô, tigeñ yac bu dasô sip nom ndi, dec oc po tiatu e hôc gêlêc gêj ôm-ñga hoñ su. Ma ñasañgac oc sêhê balinj e mbac lôlôc-ñga sêmeñ sêhê si ñaic yêc ayuñ ñayham dau."

³³ Yom gôlinj kaiñ dinaj Yisu sôm têj lau ñapañ. Inj kêdôhôj ñac tôm ñac si gauc.

³⁴ Yom hoñ nañ inj sôm têj ñac, nañ inj sôm ña yom gôlinj. Ma têj têm nan inj ti ndê ñgacsêjomí sêmbo tawasê, nañ inj whê gêj hoñ sa têj ñac.

*Yisu kôm bu ñamponj timalô
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Têj acsalô dinaj kêpiñ bu ñasec sa, nañ Yisu sôm têj inj ndê ñgacsêjomí, "Yac dalhö, dapi bugictoñ ñadañga dandi."

³⁶ Goc sêhu lau toñ atu dinaj siñ ma sêkôc Yisu whiñ ñac sêpi wañ danj ma sêlhö si. Ma wañ ñatô sêlac sêwhiñ.

³⁷ Sêlac si ma mbu puc atu ma gêli bu ñamponj sa gic sip wañ e kêpiñ bu wañ pac.

³⁸ Magoc Yisu teñ gwalim ma yêc bêc yêc wañku-ñga. Ñgacsêjomí sêuñ inj sa, ma sêsôm têj inj, "Kêdôhôjwaga, bocke? Am hêgo daôm dom bu yac oc dandinjañ, a?"

³⁹ Goc inj tisa, ma sôm yom ñañga têj mbu ti bu ñamponj bocdec bu, "Nañ gitôm! Timalô!" Goc mbu timalô ma gameñ ñañeñ sa.

⁴⁰ Ma inj sôm têj ñac bu, "Tu sake-ñga mac atôc daôm kêlêc? Bocke? Mac akêj whiñ aô dom, a?"

⁴¹ Magoc ñac sêso ti sêtöc dau ñandô ma sêndac dandi, "Inj asa dec? Gêj hoñ sêsoç inj ndê yom ñapu, ma mbu ti bu ñamponj sêwhiñ!"

5

*Yisu kôm ñgac ti ñalau sac ñayham sa
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Yisu ti ndê ñgacsêjomí sêhôc asê Bugictoñ Galili-ñga ñadañga têj gameñ ac pi-ñga, ma sêsoç baö yêc lau Gerasa-ñga si gameñ.

² Sêpi baö si, ma ñgac dañ nañ ñalau sac mbo inj ndê ñalôm, nañ sa akêj ôm sêhô-ñga ma têj Yisu gi.

³ Inj ñgac dau êlêmê ndöc ôm sêhô-ñga, ma têm daêsam lau sêjsahê bu sêso inj dôñ ña wac me ña sen, magoc gitôm dom.

⁴ Têm daêsam sêso inj amba ti gahi dôñ ña sen, magoc inj hê sen kic ma sen gapowcalô gahi-ñga su. Lau dañ sêtôm dom bu sêkôm inj timalô.

⁵ Têj acsalô ti ôbwêc, inj mbo ôm sêhô-ñga ti gameñ ñabaö, ma tanj asê ma kôc hoc ma tuc-tuc dau ñamlîc tisac.

⁶ Têj têm dinaj inj gêlic Yisu kalhac ahê, goc kêtì gi ma pôñ haduc yêc inj anjô-ñga.

7-8 Ma Yisu sôm têj in, “Nalau sac, am hu ñgac dinaj sin.” Dec ñalau dau mbwêc atu ma sôm, “Yisu, Anötö Ñaclai ti Ñawasi Nadau ndê Atu, am bu kôm sake têj aö? Tu Anötö ndê ñaê-ñga, aö watenj am bu kôm aö ñayom dom.”

9 Goc Yisu ndac in, “Am nem ñaê asa?” Ma ñalau sac ô yom ma sôm, “Anej ñaê ‘Toj Atu,’ bu yac ñalau daêsam.”

10 Ma ñalau dau ten Yisu tidim daêsam, bu soc ñac su yêc gamej dinaj dom.

11 Têj têm dinaj bôc toj atu sej gêj sêmbô lôc ñapu yêc gamej dinaj.

12 Goc ñalau sac sêtej Yisu ma sêôsôm, “Êmkij yac atêj bôc dindê andi, bu yac asôc bôc si ñalôm.”

13 Yisu gôlôc goc ñalau sac sêhu ñgac dinaj sinj, ma sêôsôc bôc ñalôm si. Goc bôc hoj sênti si e sêcip salic sac, ma sêcip bugictoñ e bu kô ñac sêmbac ndu. Bôc dau toj atu, ñanamba gitôm 2,000.

14 Goc lau sêyob bôc-ñga sênti si, ma sic miñ yom dinaj têj lau nañ sêmbô malac atu ti gamej ñamakê-ñga. Ma lau dau sêsa si bu sêlic gêj nañ Yisu kôm.

15 Sêhôc asê inj ma sêlic ñgac nañ Yisu soc ñalau sac toj atu dinaj su yêc inj, nañ ndöc ti gauc ñawa ma sôc ñakwê, dec ñac sêtöc dau.

16 Ma lau nañ sêlic gêj dau, nañ sic miñ pi gêj nañ Yisu kôm têj ñgac ti ñalau sac, ma têj bôc.

17 Goc lau gamej dinaj-ñga sêtej Yisu ñanga bu hu ñac si gamej sinj.

18 Têj ndoc Yisu bu pi wanj ndi, nañ ñgac nañ inj soc ñalau sac su yêc inj, nañ tej inj ñanga bu whinj inj ndi.

19 Magoc Yisu sôm, “Mba! Am mbu têj nem lau ndi, ma ndic miñ têj ñac pi ñalêñ nañ Pômdau tawalô am, ma pi gêj hoj nañ inj kôm têj am.”

20 Goc ñgac dau kölhö gi, ma kêghi gamej nañ sêsam bu Dekapolis,* ma gic miñ yom pi gêj atu nañ Yisu kôm têj inj. Ma lau hoj sêhêdaê.

Yisu kôm awhê lu ñayham sa

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêpi wañ ma sêmbu sêpi bugictoñ ñadañga si. Ma têj ndoc inj sip baö gi, nañ lau toj atu sêkac sa e sêngihi inj ahuc.

22 Ma ñgac danj ñaê Jairas, nañ yob lau Israel-ñga si lôm wê-ñga yêc gamej dinaj, nañ menj hôc asê. Inj gêlic Yisu goc hu dau sip nom yêc inj gahi-ñga.

23 Ma inj tej inj ñanga bocdec bu, “Anej bawhê sauñ gêmbac atu kêpiñ bu oc mbac ndu. Aö tac whinj bu am mweñ, kêj amam sac inj tu bu inj mbac ndu dom, ma ñayham sa tiyham.”

24 Goc Yisu whinj inj gi.

Yisu kêsêlêñ mbo, ma lau daêsam sêñkuc inj ma sêngihi inj ahuc.

25 Lau toj dinaj si danj inj awhê nañ gêm dac ñapaj tôm yala 12.

26 Inj kêsälê dokta daêsam bu sêñem inj sa, ma gêmlhi ñac e inj ndê mone hoj pacndê. Magoc ñac sêtôm dom bu sêñem inj sa. Inj hôc ñandê atu tu ñac-ñga, ma gêmbac dau hôc gêlêc su.

27-28 Awhê dau ñgô Yisu ñawaê su, dec gauc gêm têj dau bu, “Aö bu wamasec inj ndê ñakwê, dec oc kôm aö ñayham sa.” Tu dinaj-ñga inj kêsêlêñ yêc lau toj atu ñalôm kêkuc inj, ma kêmasec inj ndê ñakwê.

29 Ma ñagahô ej inj ndê dac sa tiyham dom, ma inj kêsahê bu inj ndê gêmbac pacndê su.

* **5:20:** Dekapolis - ñaê dinaj danem kwi bu ‘malac amanju.’ Malac amanju dinaj sêyêc Bugictoñ Galili-ñga ñagamenj têj ac pi-ñga.

30 Yisu kêyalê bu ɳaclai sa yêc in, goc ɳagahô in kac dau kwi yêc lau toŋ atu ɳalôm ma ndac, “Asa kêmasec aö neŋ ɳakwê?”

31 Magoc in ndê ɳgacsêŋomi sêô yom ma sêšôm, “Lic lau daêsam dindec s êkôm am si. Bocke dec am ndac bu ɳac si asa kêmasec am?”

32 Magoc Yisu taso lau hoŋ, ma kêsalê ɳamalac naŋ kôm gêŋ dau.

33 Awhê dau kêyalê bu in ɳayham sa su, dec têŋ Yisu gi ma pôŋ haduc yêc in anjôŋga. In töc dau ti kêtitec mbo, ma hoc yom asê pi gêŋ naŋ in kôm.

34 Goc Yisu sôm têŋ in, “O aneŋ bawhê, am nem kêŋ whinj aö dec kôm am ɳayham sa. Am ndi ti atac malô, kwahic dec am nem ɳawapac pacndê su.”

35 Yisu sôm yom dinaŋ mbo, ma lau ɳatô sêmeŋ akêŋ Jairas ndê andu, ma sêšôm têŋ in, “Am atômwê mbac ndu su. Tu sake-ŋga am bu kêŋ ɳawapac têŋ Kêdôhôŋ-waga? Sôm têŋ in bu meŋ dom.”

36 Tigeŋ Yisu hêgo dau tu ɳac si yom-ŋga dom, ma sôm têŋ Jairas, “Töc daôm dom, kêŋ whinj.”

37 Goc Yisu kalhac lau hoŋ ahuc, ma kôc Pita, ma Jems lu ndê asidôwa Jon, ma sêwhin Jairas si.

38 Sêŋsêlêŋ si e sêhôc asê Jairas ndê andu, ma Yisu gêlic lau sêkôm ɳanta atu, ɳac sêhu danjibo asê ma sêtaŋ.

39 Goc in sôc gi ma ndac ɳac, “Mac akôm ɳanta ti danjibo atu dindec tu sake-ŋga? Bawhê dau mbac ndu dom, in yêc bêc naŋ yêc.”

40 Magoc ɳac sêmbwac in. Yisu kêŋ ɳac sêsa awê si, ma kôc bawhê ɳadamba lu dinda ti ɳgacsêŋomi tô dinaŋ sêwhinj in si, ma sêšôc ɳalôm naŋ bawhê yêc.

41 In kêm bawhê dau sip amba ma sôm têŋ in, “Talita, k umi.” (Yom Hibru dau danem kwi bu, ‘Bawhê saun, am tisa.’)

42 Ma ɳagahô en bawhê dau, naŋ ndê yala ti 12, naŋ tisa ma kêsêlêŋ. Ma lau hoŋ naŋ sêlic gêŋ dau, naŋ sêhêdaê ɳandô.

43 Magoc Yisu kêŋ yao ɳaŋga bu sêšôm gêŋ dau asê têŋ lau ɳatô dom. Ma in sôm bu sêkêŋ gêŋ danen-ŋga têŋ bawhê dau nej.

6

*Yisu ndê lau sêkôc in sa dom
(Mat 13:54-58; Luk 4:16-30)*

1 Yisu mbu têŋ in ndê malac-hu gi, ma in ndê ɳgacsêŋomi sêŋkuc in.

2 Têŋ bêc Sabat-ŋga daŋ in sôc lôm wê-ŋga gi, ma gic hu kêdôhôŋ lau. Ma lau daêsam naŋ sêŋgô in ndê yom, naŋ sêhêdaê ma sêšôm têŋ dandi, “Alueli! In ɳgac dec tap gêŋ hoŋ dindec sa yêc nde? Asa kêŋ gauc atu-tu dinaŋ têŋ in, ma ɳaclai tu kôm gêŋ dalô-ŋga?

3 In yac neŋ ɳac naŋ muŋ-ŋga kôm gwelenj kapenta-ŋga. In Maria ndê atunŋac, ma Jems, Josep, Judas ma Saimon dôwa! Ma in ndê lhuwêi sêmbo sêwhinj yac.” Ma ɳac atac lu-lu tu in-ŋga.

4 Goc Yisu sôm têŋ ɳac, “Lau hoŋ sêtoc propet daŋ sa, tigeŋ yêc in ndê malachu, in ndê asidôwai ma in dau ndê lau sêtoc in sa dom.”

5 Ma yêc gameŋ dinaŋ in gitôm dom bu kôm gêŋ dalô daêsam. In kêŋ amba sac lau gêmbac tigeŋ-tigeŋ, ma kôm ɳac ɳayham sa.

6 Ma in hêdaê bu ɳac sêkêŋ whinj in dom.

Tinjambu in kêsêlêŋ golom-golom malac, ma kêdôhôŋ lau.

*Yisu kêkiŋ ɳgacsêŋomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Luk 9:1-5)*

7 Yisu mbwêc ndê ɳacsêñomi 12 sêtêj in sêmenj, ma in kêkinj ɳac lu-lu sêsa sêtêj malac ɳatô si, bu sênenm mêtê lau. Ma in kêj ɳaclai têj ɳac bu sêsoc ɳalau sac su yêc lau.

8-9 In kêkinj ɳac ti sôm yom têj ɳac bocdec bu, “Añsêlêj andi, magoc akôc wapa daësam dom. Asôc nem atapa ma akôc nem tôc, dec tôm. Ampwic hacgêle dom, ma akôc gêj daneñ-ɳga me awa me ɳakwê aô daôm-ɳga dom.

10 Têj ndoc mac asôc malac dañ andi, ma lau sêkôc mac sa asôc ɳac si andu, nañ ambo whinj ɳac e mac ahu malac dau siñ.

11 Ma lau malac dañ-ɳga bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc atoñ kop su yêc gahim têj ndoc mac ahu ɳac siñ, bu atôc ɳac si giso asê.”

12 Goc ɳac sêlhô si ma sem mêtê bu lau sênenm si ɳalôm kwi ma sêhu mêtê sac siñ.

13 Sêsoc ɳalau sac daësam su yêc lau, ma sêmbac olib ɳakwi pi lau gêmbac daësam ma sêkôm ɳac ɳayham sa.

*Herod gauc gêm yom daësam pi Yisu
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)*

14 Lau sic miñ pi Yisu ɳapañ e in ndê waê tiapa, ma Kinj Herod ɳgô ɳawaê pi in whinj. Lau ɳatô sêsonm bu, “Yisu in Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga, nañ tisa akêj lau batê-ɳga, ma bocdinañ in kôc ɳaclai bu kôm gêj dalô.”

15 Ma ɳatô sêsonm, “Mba! In ɳjac dec in propet Elaija nañ tisa akêj lau batê-ɳga.” Ma ɳatô sêsonm, “Mba! In propet dañ tôm propet akwa-kwa.”

16 Magoc têj têm Herod ɳgô yom dinaj pi Yisu, nañ in sôm, “Ngac dê mboe Jon, ngac nañ aö gatim in kachu kic, nañ tisa akêj lau batê-ɳga.”

*Herod gic Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga ndu ɳamiñ
(Mat 14:3-12)*

17-18 Muñ-ɳga, Herod kôc in asî Pilip ndê awhê Herodias ma gêm ti ndê awhê. Dec Jon hoc Herod ndê giso asê ma sôm têj in, “Am gêm nem asim ndê awhê, dec kôm gêj so sambuc.” Tu dinaj-ɳga Herod kêkinj ndê lau siñ-ɳga bu sêkôc Jon dôj, ma sêkêj in ndoc gapocwalô.

19 Tu Jon ndê yom-ɳga, Herodias êlêmê tac ɳandê têj in ma tac whinj bu sêndic in ndu. Magoc in gitôm dom,

20 bu Herod kêyalê bu Jon in ɳjac gitêj ti dabunj, dec töc Jon ma yob in ɳapep. Herod tac whinj bu ɳgô Jon ndê yom, magoc Jon ndê yom kôm in gauc gêm yom daësam.

21 Tinjambu Herodias tap lêj dañ sa bu lau sêndic Jon ndu. Têj Herod ndê bêc dinda kôc in-ɳga, nañ Herod ndê mwasiñ dañ ma kêgalêm in ndê lau atu-tu, ti lau bata siñ-ɳga, ma lau bata Galili-ɳga.

22 ɳac sêndôc mwasiñ dañ ɳalôm ma Herodias atuwê sôc menj ma tê wê. Gêj dañ kôm Kinj Herod ti ndê ɳaclej hoñ atac ɳayham kêlêc. Goc in sôm têj bawhê dañ, “Am ndac gêj bocke nañ am atac whinj, ma wakêj têj am.”

23 Ma in kêmatiñ yom têj in bocdec bu, “Gêj nañ am bu ndac, nañ aö wakêj têj am, tôm aö wawhê neñ wapa hoñ kôc ndi tonj lu ma wakêj tonj dañ têj am.”

24 Goc bawhê dañ sa gi ma ndac dinda, “Aö wandac gêj sake?” Ma dinda ô yom ma sôm, “Am ndac Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga ndê ɳagôlônj.”

25 Goc bawhê dañ kac dañ kwi ma kêtî mbu têj Kinj Herod gi, ma sôm têj in bu, “Aö tac whinj bu kwahic dec, am tim Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga ndê kachu

kic, goc kēj in ndê ḥagôlôj sip pele danj ma kēj tēj aō, bu walic pi tanôj bu in mbac ndu ḥandô."

²⁶ Yom dau kôm Kinj Herod ḥalôm ḥawapac atu, tigen tu in kêmatiŋ yom yêc ḥacleŋ hoj aŋgô-ŋga, dec kôm tôm bawhê dau ndac.

²⁷ Ma ḥagahô in kékîŋ ḥac danj bu ndic Jon ndu ma kôc in ḥagôlôj mbu meŋ. Ngac dau sôc gapocwalô gi, tim Jon ndê kachu kic,

²⁸ ma kēj ḥagôlôj sip pele danj. Goc kôc sa gi kēj tēj bawhê, ma bawhê kēj tēj dinda gêlic.

²⁹ Têj tém Jon ndê sêjomi sêŋgô gêj dau ḥawaê, naŋ sêmeŋ ma sêkôc in ndê ḥamlaj sa, ma si sêŋsuhiŋ.

Yisu ndê ḥagcsêjomi sêmbu sêmeŋ

³⁰ Ngacsêjomi naŋ Yisu kékîŋ ḥac sêsa si, naŋ sêmbu sêtêj in sêmeŋ, ma sic min pí gêj hoj naŋ sêkôm, ma yom naŋ sêndôhôj têj lau.

³¹ Têj tém dinaj lau daësam sêwê sêtêj Yisu sêmeŋ ḥapaŋ, dec ḥasawa mba bu in ti ndê lau sêneŋ gêj. Tu dinaj-ŋga dec in sôm têj ḥac, "Mac tamwasêm awhiŋ aō, ma yac dasa gameŋ sawa danj dandi, ma taŋwhaŋ dauŋ."

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)

³² Bocdinaj ḥac sêpi wanj danj bu sêlhö sêtêj gameŋ sawa danj sêndi.

³³ Magoc lau daësam sêlic ḥac sêpi wanj ma sêŋyalê bu Yisu ti ndê lau. Bocdinaj lau akêj malac hoj yêc gameŋ dinaj sêŋkuc ḥac, sênti sêmbô baö ma sêhôc gêléc ḥac.

³⁴ Têj tém Yisu ti ndê ḥagac-sêjomi sêšôc baö si, in gêlic lau daësam dinan ma tawalô ḥac, bu ḥac sêtôm domba naŋ si ḥagac yob ḥac-ŋga mba. Dec in gic hu kêdôhôj yom daësam têj ḥac.

³⁵ Sêmbô e telha sa, goc Yisu ndê ḥagcsêjomi sêtêj in si ma sêšôm, "Gameŋ dindec gameŋ sawa, ma ac pacndê."

³⁶ Kêj lau dau sêlhö sêtêj malac ti gameŋ ḥamakê-ŋga sêndi, bu sênelahi gêj sêneŋ-ŋga."

³⁷ Magoc Yisu sôm, "Mba! Mac daôm akêj gêj têj ḥac sêneŋ." Ma ḥac sêô yom ma sêšôm, "Lau dindec ḥac lau daësam andô! Yac bu anemlihi bolom ḥa mone atu gitôm tdenarii 200, dec oc tôm bu ḥac hoj sêneŋ ḥagec-ŋagec. Yac akôm bocdinaj, a?"

³⁸ M a inj ndac, "Mac nem bolom hingga ndöc? Andi alic." Ma ḥac si sêlic goc sêmbu sêmeŋ ma sêšôm, "Yac mba bolom limdanj, ma i lu sêndöc."

³⁹ Goc Yisu sôm têj ḥac bu sêkêj lau hoj sêndöc sic titon-titon sêndöc kwaŋ.

⁴⁰ Ma lau hoj sêndöc sic titon-titon, ton ḥatô gitôm lau 100, ma ḥatô gitôm 50.

⁴¹ Goc Yisu kôc bolom limdanj ma i lu sa, tatac undambê ma gêm mbec, goc pô bolom kôc-kôc, ma kēj têj ḥagcsêjomi bu sêndic sam têj lau. Goc in kôm bocdinaj pi i lu.

⁴² Lau hoj seŋ gêj e hôc ḥac dôj.

⁴³ Ma tiŋambu ḥagcsêjomi sic bolom ti i ḥadêlê sa sip gatop 12 e meŋhu.

⁴⁴ Yisu gôlôm lau ton atu dinanj, ma lauŋgac naŋ sêmbô tonj dau ḥalôm ma seŋ gêj, naŋ si namba gitôm 5,000.

Yisu kêsêlêj mbo bu ḥahô

(Mat 14:22-33; Jon 6:16-21)

45 Têŋ tém dinaŋ Yisu kēŋ ndê ŋac gacsêŋomi sêpi waŋ dan si, ma kékij ŋac sêmuiŋ inj sêpi bugictor ŋadaŋga, bu sêtêŋ malac Betsaida sêndi. Ma inj dau mbo baö bu kēŋ lau toŋ atu dinaŋ sêlhö si.

46 Inj hu ŋac siŋ su, goc pi lôc dan gi bu teŋ mbec.

47 Nasec sa su, ma waŋ dau sa bugictor ŋalhu, ma Yisu tawasê mbo baö.

48 Inj gêlic ndê ŋac-sêŋomi sêhêc waŋ ŋaŋga, bu mbu atu kêsêlêŋ ma puc ŋac dôŋ. Têŋ ôbwêc lôm inj kêsêlêŋ mbo bu ŋahô, ma sa têŋ ŋac gi. Inj bu hôc gêlêc ŋac,

49 magoc têŋ ndoc sêlic inj kêsêlêŋ mbo bu ŋahô, ŋac gauc gêm bu sêlic ŋalau danj. ŋac sêmbwêc atu,

50 bu ŋac hoŋ sêlic inj ma sêtöc dau. Magoc ŋagahô inj sôm yom têŋ ŋac bu, "Nalôm pêŋ dôŋ ma atöc daôm dom, bu aö dauŋ dindec!"

51 Goc inj kêsêlêŋ têŋ ŋac ma pi waŋ gi. Ma mbu timalô ma binôŋ sip. ŋac sêhêdaë ŋandô,

52 ŋahu bu ŋac sêlic gêŋ naŋ inj kôm pi bolom ti i, magoc ŋac si gauc sa dom pi inj ndê ŋaclai. ŋac si ŋalôm ŋadandi.

*Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac Genesaret
(Mat 14:34-36; Jon 6:22-25)*

53 ŋac sêhôc asê malac Genesaret yêc bugictor ŋadaŋga, ma sêšô waŋ dôŋ.

54 ŋac sêsiŋ baö si ma ŋagahô lau sêryalâ bu Yisu.

55 Goc sênti sêtêŋ malac hoŋ yêc gameŋ dinaj, ma sêkêŋ Yisu ŋawaé. Ma tinambu lau sêmbalaŋ si lau gêmbac sêtêŋ malac bocke naŋ sêŋgô bu Yisu mbo.

56 Ma malac atu ti sauŋ, me gameŋ ŋamakê-ŋga bocke naŋ Yisu mbo, naŋ lau sêtoc si lau gêmbac sêyêc maket ŋamala, ma sêten Yisu bu ŋac sêmasec inj me bu sêmasec inj ndê ŋakwê ŋambwa. Ma lau hoŋ naŋ sêmasec inj, naŋ ŋamlîc ŋayham sa.

7

*Gêŋ naŋ kôm ŋamalac ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga
(Mat 15:1-20)*

1 Lau Palêsaï ti kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga ŋatô akêŋ Jerusalem sêtêŋ Yisu si.

2 Ma ŋac sêlic bu inj ndê ŋgacsêŋomi ŋatô sêŋgwasiŋ amba dom ma seŋ gêŋ. Bocdinaj ŋac gauc gêm bu ŋac-sêŋomi si amba ŋadômbwi.

3 ŋac gauc gêm yom dinaj, ŋahu bu lau Palêsaï ti lau Israel-ŋga daêsam sêŋkuc mêtê naŋ lau andô sic dulu têŋ ŋac, bu sêŋgwasiŋ amba muŋ su, goc sêneŋ gêŋ.

4 Ma têŋ ndoc sêmbu akêŋ maket sêmeŋ,* naŋ sêŋgwasiŋ amba muŋ, goc sêneŋ gêŋ. Ma ŋac sêŋgwasiŋ lachlu ti akôp ma suc, ma sêŋkuc mêtê kainj dinaj daêsam, naŋ lau andô Israel-ŋga sic dulu têŋ ŋac.

5 Bocdinaj lau Palêsaï ti kêdôhôŋ-waga yomsu-ŋga dinaj sêndac Yisu, "Tu sake-ŋga am nem ŋac-sêŋomi sêŋkuc ŋagôlin naŋ lau andô sic dulu têŋ yac, naŋ dom, ma seŋ gêŋ ti amba ŋadômbwi?"

6 Ma Yisu ô yom ma sôm, "Propet Aisaya hoc yom asê muŋ su, naŋ hêganôŋ mac lau atim yom lau-ŋga solop. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

* **7:4:** Têŋ ndoc lau Palêsaï ma lau †Skraib sêmbo maket, naŋ semlhi gêŋ yêc lau Israel ŋatô naŋ sêhêgo dau tu Moses ndê yomsu-ŋga dom, ma †lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêmbo maket ŋamala. ŋac gauc gêm bu lau dau oc sêkôm ŋac ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga, ma bocdinaj sêŋgwasiŋ amba têŋ ndoc sêmbu akêŋ maket sêmeŋ.

Lau dindec sêtoc aô sa ɳa whasun ɳambwa, tigeñ ɳac si ɳalôm yêc danj dañ ɳga.

⁷ ɳac sem akiñ aô ɳandô dom, ma yom nañ sêndôhôj têj lau, nañ ɳamalac si yomsu ɳambwa.” [Ais 29:13]

⁸ Goc Yisu gic têku yom ma sôm, “Mac ahu Anötö ndê yomsu siñ, ma asap ɳamalac ɳambwa si ɳagôlinj dôj.

⁹ Mac alic ɳayham bu asap mac daôm nem ɳagôlinj dôj, magoc atec Anötö ndê yomsu, a?

¹⁰ Bu Moses to Anötö ndê yomsu bocdec bu, ‘Toc damam lu dinam sa.’ Ma inj to yom danj whinj bocdec bu, ‘Nyac danj bu sôm yom sac pi inj damba lu dinda, nañ lau sêndic inj ndu manj.’

¹¹ Tigeñ mac andôhôj lau bu sêngili yomsu dinañ. ɳamalac danj ndê awa me gêj bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc inj bu ndic yao gêj dau ma sôm têj inju, ‘Gêj nañ bu nem amlu sa, nañ gasam bu Koban.’ (Yom Koban dinañ ɳahu bu inj kêyaliñ gêj dau sa bu kêj ti da têj Anötö.)

¹² Tu dinañ-ɳga inj gêm inj damba lu dinda sa dom, ma mac alic ɳayham.

¹³ ɳalêj dinañ mac aseñ Anötö ndê yom popoc ma aŋkuc lau andô si ɳagôlinj nañ apami sic dulu têj mac. Mac akôm mêtê daêsam gitôm dinañ.”

¹⁴ Goc Yisu ta lau hoñ sêtêj inj sêmeñ tiyham, ma sôm, “Mac lau hoñ, aŋgô ma anyalâ.

¹⁵⁻¹⁶ Gêj hoñ nañ yêc awê ma sip ɳamalac ɳatac ɳalôm, nañ ɳadañ kôm inj ɳadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ɳga dom. Magoc mêtê ti gauc sac nañ meñ akêj ɳamalac ɳalôm, nañ kôm inj ɳadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ɳga.”

¹⁷ Tiŋambu Yisu hu lau dinañ siñ ma inj ti ndê ɳgacsêjomi sêsôc andu dan si. Goc sêndac inj pi yom gôlinj dinañ ɳahu.

¹⁸ Ma inj ndac ɳac, “Bocke dec mac atôm lau ɳatô nañ si gauc sa dom? Alic bu gêj n añ yêc awê, ma sip ɳamalac ɳatac ɳalôm, nañ oc kôm inj ɳadômbwi sa dom.

¹⁹ ɳahu bu gêj dinañ sip inj ɳalôm ti gauc dom, magoc sip inj ɳatac ɳalôm goc tiŋambu sa meñ tiyham.” (Yisu ndê yom dinañ tôc asê bu Anötö gic yao gêj daneñ-ɳga dañ bu gêj ɳadômbwi dom.)

²⁰ Ma inj gic têku yom ma sôm, “Gêj sac bocke nañ sa yêc ɳamalac si ɳalôm me whasun, nañ kôm inj ɳadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ɳga.”

²¹⁻²² Mêtê sac daêsam ɳahu yêc ɳamalac si ɳalôm. Gauc sac, mêtê sênenem kañ gêj-ɳga, sêndic ɳamalac ndu-ɳga, mêtê mockaiñ-ɳga nañ lau nañ sem dau sa su, ma lau nañ sem dau sa su dom nañ sêkôm, lêj atac whinj awa ti wapa-ɳga, mêtê sêlic lau sac-ɳga ti sênsau lau-ɳga, mêtê sêneñ gêj ɳawahô-ɳga, mêtê ɳalôm ɳagalac-ɳga ti mêtê lêmuñ-ɳga, ma sêson yom sac-sac-ɳga, mêtê sêtoc dau sa-ɳga, ma lêj gauc mbasi-ɳga.

²³ Mêtê sac kaiñ dinañ hoñ ɳahu yêc ɳamalac si ɳalôm, ma kôm ɳac ɳadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ɳga.”

Awhê Kanan-ɳga danj kêj whinj ɳaŋga (Mat 15:21-28)

²⁴ Yisu ti ndê ɳgacsêjomi sêhu gameñ dinañ siñ, ma sêtêj gameñ nañ yêc kêpiñ malac Taya ma sêson andu dan si. Inj tec bu lau danj sênyalê gameñ nañ inj mbo, magoc inj gitôm dom bu siñ dau.

²⁵⁻²⁶ Awhê danj mbo gameñ dinañ, nañ ɳalau sac danj mbo inj atuwê ɳalôm. Inj awhê Grik-ɳga nañ dinda kôc inj yêc gameñ Sairo-Pionisia-ɳga. Têj ndoc

awhê dau ḥgô ḥawaê pi Yisu, nañ têñ in gi, ma hu dau sip nom yêc in gahi-ŋga. Ma in teñ Yisu ḥaŋga bu in soc ḥalau sac dau su yêc in atuwê.

27 Ma Yisu sôm têñ in, “Gêñ ḥamata-ŋga dakêj gêñ daneñ-ŋga têñ balêkoc bu sêneñ e hôc ḥac dôj. Solop dom bu dakôc balêkoc si gêñ daneñ-ŋga, ma tambaliŋ têñ giam sêneñ.”

28 Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Yomandô Pômdau, magoc giam nañ sêndöc tebo ḥapu, nañ señ gêñ ḥapopoc nañ balêkoc sêŋyaiŋ sip nom.”

29 Goc Yisu sôm, “Tu am nem yom dinan-ŋga dec aô wanem am sa. Am mbu ndi ma am oc lic bu ḥalau sac dau hu am atômwê siñ su.”

30 Goc awhê dau mbu têñ ndê andu gi, ma tap sa bu ḥalau sac dau hu in atuwê siñ ma bawhê dau yêc bêc yêc ndê mbô.

Ngac awha mba ma danjasuŋ bic

31 Yisu ti ndê ḥgacsêŋjomi sêhu malac Taya ḥagameñ siñ. ḥac sêŋsêlêj sêmbo señ têñ malac Saidon goc sêtêñ bugictoŋ Galili-ŋga, ma sêpi bugictoŋ ḥadanga ma sêtêñ gameñ Dekapolis-ŋga si.

32 Yêc gameñ dinan lau ḥatô sêkôc ḥgac dan danjasuŋ bic ma awha mba ma sêtêñ Yisu si, ma sêtêñ in bu kêj amba sac in.

33 Lau daësam sêlzac dindê, goc Yisu kôc ḥgac dau ma inlu sêsa ḥasawa sauŋ si sêlzac dau-ŋga. Ma in kêj amba-atu sôc ḥgac dau danjasuŋ, ma in hu gasôp pi amba-atu ma kêj pi ḥgac dau êmbala.

34 Goc in tatac undambê, sê awha atu, ma sôm têñ in bu, “Epata.” (Yom dau danem kwi bu ‘Po asê.’)

35 Ma ḥagahô in danjasuŋ po asê, êmbala tigoloŋ, ma in sôm yom yêc awê.

36 Yisu gic yao lau bu sêndic miñ pi gêñ dinan têñ lau ḥatô dom, magoc sêšôc inj ndê yom ḥapu dom. Inj gic yao ḥac tidim daësam, magoc ḥac sic miñ pi in hôc gêlêc su.

37 Ma lau hoñ nañ sêŋgô, nañ sêhêdaê ḥandô ma sêšôm, “In kôm gêñ hoñ ḥapep ej, ma gitôm bu kôm lau danjasuŋ bic sêŋgô yom, ma lau awha mba sêšôm yom asê.”

8

Yisu gôlôm lau 4,000

(Mat 15:29-39)

1 Têñ têñ dinan lau daësam sêkac sa tiyham e lau ton atu sêmbo sêwhiŋ Yisu. Inj gêlic bu ḥac si gêñ sêneñ-ŋga mba, goc ta ndê ḥgacsêŋjomi sêtêñ in sêmeñ, ma sôm têñ ḥac bu,

2 “Aô taŋwalô lau dindec, bu sêmbo sêwhiŋ aô gitôm bêc tö su, ma ḥac si gêñ sêneñ-ŋga pacndê.

3 Ma aô bu wakêj ḥac sêlhö ti gêñ yô ḥac, dec ḥac oc tagôlô yêc señ. ḥac si lau ḥatô sêmeñ akêj gameñ balin.”

4 Magoc inj ndê ḥgacsêŋjomi sêô inj ndê yom ma sêšôm, “Yac dambo gameñ sawa, ma oc dakôc gêñ daneñ-ŋga yêc nde, nañ tôm bu lau hoñ dindec sêneñ?”

5 Ma Yisu ndac ḥac, “Mac nem bolom hingga ndöc?” Ma ḥac sêšôm, “Yac mba bolom 7 sêndöc.”

6 Goc Yisu sôm têñ lau bu sêndöc sic sêndöc nom. Ma in kôc bolom 7 dinan ma gêm danje, pô kôc-kôc, ma kêj têñ ndê ḥgac-sêŋjomi bu sêndic sam têñ lau, dec sic sam.

7 Ma ḥac si i mwambwa ḥatô sêndöc, nañ Yisu gêm mbec whiŋ, ma sôm bu sêndic sam têñ lau.

8 Ma lau hoj sej e hôc ñac dôj, goc ñgacsêjomí sic ñadêlê sa sip gatop 7 e meñju.

9 Lauñgac nañ sej gêj dau, nañ si namba gitôm 4,000. Tiñambu Yisu kêj ñac sêlhö si,

10 ma inj ti ndê ñgac-sêjomí sépi wañ dañ ma sêtêj gamej nañ sêsam bu Dalmanuta, nañ si.

Lau Palêsaï sêndac Yisu bu kôm gêj dalô

(Mat 16:1-4)

11 Lau Palêsaï ñatô sêtêj Yisu si, ma sic hu sêñsu inj. Ñac bu sêñsahê inj, dec sêndac inj bu kôm gêj dalô dañ bu tôc asê bu inj kôc ñaclai yêc Anötö ndê.

12 Magoc Yisu h ulai ma sôm têj ñac, “Tu sake-nga mac lau têm dindec-nga aŋsalê gêj dalô? Yomandô wasôm t êj mac bu aö wakôm gêj dalô tôm mac andac, nañ dañ dom.”

13 Goc inj hu ñac siñ ma pi wañ tiyham whiñ ndê ñgac-sêjomí ma sêlhö bu sêmbu sépi bugictoñ ñadañga sêndi.

Yisu puc lau Palêsaï ti Herod si giso asê

(Mat 16:5-12)

14 Têj ndoc ñgacsêjomí sépi wañ dau si, nañ sêñlhiñ dau siñ bu sêkôc bolom ñatô, ma ñac si bolom tigeñ yêc wañ dau ñalôm.

15 Ma Yisu sôm yom ti ñaŋga têj ñac bu, “Ayob daôm ñapep pi lau Palêsaï si yist ma Herod ndê yist.”

16 Ma ñac sem yomgalôm sêwhiñ dandi ma sêôm, “Inj sôm yom dinañ ñahu bu yac neñ bolom mbasi.”

17 Yisu kêyalê yom nañ ñac sêôm, dec sôm têj ñac, “Tu sake-nga mac am yomgalôm ma gauc gêm bu yom nañ aö gasôm pi yist, nañ ñahu bu mac nem bolom mba? Bocke mac nem gauc sa pi gêj hoj nañ aö gakôm, nañ dom? Mac nem ñalôm ñadandi sa, a?”

18 Tanôm yêc, magoc mac alic gêj dañ ñapep dom. Dañamsuñ yêc, magoc mac aŋgô yom dom. Gauc nem gêj nañ aö gakôm su.

19 Têj têm nañ aö gac sam bolom amanđanaj têj lau 5,000, nañ mac ahoñ ñadêlê sa sip gatop hiñga?” Ma sêôm, “Gatop 12.”

20 Goc Yisu sôm, “Ma têj têm nañ aö gac sam bolom 7 têj lau 4,000, nañ mac ahoñ ñadêlê sa sip gatop hiñga?” Ma sêôm “Gatop 7.”

21 Goc inj sôm têj ñac, “Ma bocke dec mac nem gauc sa su dom?”

Yisu kôm ñgac tapec ñayham sa

22 Ñac sêlac wañ si e sêhôc asê malac Betsaida. Ma lau ñatô sêkôc ñgac tapec dañ sêtêj Yisu si, ma sêndac Yisu bu kêj amba sac inj.

23 Goc Yisu kêm inj sip amba, ma wê inj sa malac ñamakê gi. Inj hê gasôp pi inj tandô ma kêj amba sac inj, ma ndac, “Am gêlic gêj dañ me mba?”

24 Ma ñgac dau hôc tandô sa ma sôm, “Aêc, aö galic ñamalac sêñsêlêj sêmbo, magoc galic ñac ñadañ-dauñ. Aö galic ñac sêtôm a.”

25 Goc Yisu kêj amba sac inj tandô tiyham, ma inj tandô po asê ma ñayham sa. Ma inj gêlic gêj hoj ñawa ñayham.

26 Goc Yisu kêj inj kölhö gi ma sôm, “Am lhö solop têj nem andu ndi. Mbu sôc malac dec ndi dom.”

Pita hoc Yisu ñahu asê

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Tiñambu Yisu ti ndê ñgac-sêñomi sêlhö bu sêtêŋ malac ñatô naŋ yêc kêpiŋ Sisaria-Pilipai sêndi. Sêñsêlêŋ sêmbo seŋ ma Yisu ndac ñac bocdec bu, “Lau sêsôm bu aö asa?”

²⁸ Ma ñac sêsôm têŋ inj, “Lau ñatô sêsôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga, ma ñatô sêsôm bu am Elaija, ma ñatô sêsôm bu am propet akwa-kwa si dan.”

²⁹ Dec inj ndac ñac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aö asa?” Ma Pita ô inj awha ma sôm, “Am Mesaya dau.”

³⁰ Goc Yisu gic yao ñac bu sêsôm inj asê têŋ lau dan dom.

Yisu sôm gwanan̄ bu inj oc hôc ñandê

(Mat 16:21-23; Luk 9:22)

³¹ Têŋ têm dinan̄ Yisu gic hu kêdôhöh̄ ñac pi gêŋ naŋ oc hôc asê Ñamalac ndê Atu. Inj oc hôc ñawapac daësam, ma lau bata Israel-ŋga ti tâbabunsga atu-tu ma lau naŋ sêndôhöh̄ yomsu oc sêtec inj. Lau oc sêndic inj ndu, ma tiñambu bêc tö ninga su inj oc tisa tiyham.

³² Inj sôm yom dinan̄ yêc awê, dec Pita kôc inj sa ñasawa sauŋ gi, ma sôm inj.

³³ Magoc Yisu kac dau kwí, tahê ndê ñgacsêñomi ma sôm Pita bocdec bu, “Sadan̄, kôc daôm sa lhö su! Bu am kêyalé Anötö ndê lêŋ dom, am bu êmkuc ñamalac si gauc ñambwa.”

Lau naŋ sêñkuc Yisu oc sêhôc ñawapac

(Mat 16:24-28; Luk 9:23-27)

³⁴ Goc inj mbwêc ndê ñgac-sêñomi ti lau daësam naŋ sêñkuc inj, naŋ sêtêŋ inj sêmen̄, ma sôm têŋ ñac, “Asa naŋ tac whin̄ bu êñkuc aö, naŋ êñgwiniŋ dau ma hôc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aö.

³⁵ Bu asa naŋ tac whin̄ bu sap gêŋ nom-ŋga dôŋ ñapan̄ tu mbo tali-ŋga, naŋ oc nin̄ga. Magoc asa naŋ bu hu gêŋ nom-ŋga siŋ tu êñkuc aö-ŋga ma tu ñawaê ñayham-ŋga, naŋ oc nin̄ga dom.

³⁶ Ñamalac daŋ bu po gêŋ nom-ŋga hoŋ sa, magoc inj dau gatu bu nin̄ga, dec gêŋ nom-ŋga hoŋ dinan̄ oc tôm dom bu nem inj sa.

³⁷ Bu gêŋ ñayham bocke yêc, naŋ gitôm bu dakêŋ têŋ Anötö ô yac neŋ gatuŋ?

³⁸ “Lau têm dindec-ŋga ñac lau sac, ma sêpuc dômbwê Anötö ma sêsa si lêŋ bambalin̄ tôm lau mockain̄-ŋga. Asa naŋ kwahic dec maya tu aö ti anen̄ yom-ŋga, naŋ Ñamalac ndê Atu oc maya tu inj-ŋga têŋ ndoc ñambu-ŋga naŋ inj mbu meŋ ti Damba Anötö ndê ñawasi, ma aŋela dabuŋ sêwhin̄.”

9

¹ Ma inj sôm têŋ ñac, “Yomandô aö wasôm têŋ mac! Lau ñatô kwahic dec sêmbo, naŋ oc gacgen̄ sêmbo tali e sêlic Anötö ndê gôlin̄ meŋ sa tiawê ma ti ñaclai atu.”

Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Bêc 6 gingga su goc Yisu kôc Pita, Jems ma Jon sêwhin̄ inj, ma ñac tawasê sêpi lôc baliŋ daŋ si. Têŋ têm dinan̄ Yisu ndê ñamlîc kain̄ daŋ sa, ma sêlic inj ndê ñawasi.

³ Inj ndê ñakwê sêp sambuc ma ñawasi atu, hôc gêlêc gêŋ sêsep nom-ŋga hoŋ.

⁴ Ma sêlic Elaija lu Moses sêhoc dau asê, ma injlu sem yomgalôm sêwhin̄ Yisu.

⁵ Goc Pita sôm têŋ Yisu, “Kêdôhöh̄waga, ñayham kêlêc bu yac dambo lec. Yac oc akwê bac tö tu mac ambo-ŋga, am nem bac daŋ, Moses nde daŋ, ma Elaija ndê bac daŋ.”

6 Ngacsêñomi tö dinaj sêtöc dau atu, ma bocdinañ Pita gêm gauc yom tu sôm-ŋga.

7 Têj dinaj dao dañ meñ kêgatöc ñac ahuc, ma awha dañ sa yêc dao ñalôm, nañ sôm, “Aö neñ atunjac dau dindec, nañ aö atac whinj ndu andô. Anđo in ndê yom mañ.”

8 Ma ñagahô ñac tahê gameñ dau, ma sêlic bu Yisu tawasê mbo whinj ñac.

Gêndac pi Elaija (Mat 17:10-13)

9 Tiñambu ñac sêñip akêj lôc dau sêmenj, ma Yisu kêj yao bu sêñôm yom pi gêj nañ sêlic yêc lôc, nañ asê dom e tôm Ñamalac ndê Atu tisa akêj lau batê-ŋga.

10 Tu dinaj-ŋga ñac sem yom dinan ahuc yêc ñac dau, magoc sem yomgalôm sêwhinj dandi ñapañ pi gêj dau. Ñahu bu Yisu ndê yom pi inj tisa akêj lau batê-ŋga, nañ sêñyalê ñahu dom.

11 Ma sêndac Yisu, “Lau Skraib nañ sêñôhôj yomsu, nañ sêñôm bu Elaija oc meñ hôc asê muñ, ma tiñambu Mesaya oc meñ. Yom dau ñahu bocke?”

12-13 Ma Yisu sôm, “Elaija gic waê bu hôc asê muñ Mesaya, bu êmasañ gêj honj tisop. Ma aö wasôm têj mac, bu Elaija meñ hôc asê su. Ma lau sêkôm mêtê sac têj inj tôm ñac atac whinj, tôm Anötô ndê yom nañ sêto yêc gwanañ su. Ma yom nañ sêto yêc pi Ñamalac ndê Atu nañ sôm bu inj gic waê bu hôc ñandê atu, ma lau oc sêpu inj ma sêteç inj. Mac añyalê yom dau ñahu, me mba?”

Yisu soc ñalau sac su yêc balê dañ (Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)

14 Yisu ma ñgacsêñomi tö dinaj sêñip akêj lôc dau sêmenj ma sêlic bu kêdôhôjwaga yomsu-ŋga ñatô ma Yisu ndê ngacsêñomi ñatô sêñôm dau sêmbo, ma lau toñ atu sêñighi ñac ahuc.

15 Têj ndoc lau honj dinaj sêlic Yisu nañ sêhedaê ñandô, ma sênti sêtêj inj si ti sêhê mwalêc inj.

16 Ma Yisu ndac ñac bu, “Mac asôm daôm pi yom bocke?”

17 Ma ñamalac dañ nañ mbo lau toñ atu ñalôm, nañ ô yom ma sôm, “Kêdôhôjwaga, aö gakôc aneñ balê dindec gameñ, bu ñalau sac dañ mbo inj ñalôm ma kôm inj awha mba.

18 Têm ñatô ñalau sac dau kôc inj dôj ma tuc inj sip nom gi, kôm inj whapwic sa ma señ lhô, ma inj amba ti gahi ñañga sa. Aö gandac am nem ngacsêñomi bu sêsoc ñalau dau su, magoc ñac sêtôm dom.”

19 Yisu ñô yom dau ma sôm, “O mac lau, aö gambo gawhiñ mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêj dañ? Aö wambo wawhiñ mac ñapañ dom! Mac nem akêj whinj mbasi. Akôc balê dau sa amen.”

20 Dec sêkôc balê dau sêtêj Yisu sêmenj, ma têj têm ñalau sac gêlic inj, nañ ñagahô inj kêmwanaj balê dau ti ñañga, goc tuc inj sip nom gi, ma inj kêpi ti whapwic sa yêc nom.

21 G oc Yisu ndac balê dau ñadamba, “Ñalau sac kôm inj bocdinañ tôm yala hinjga?” Ma damba sôm, “Inj mbo bocdinañ têj têm inj balêkoc sauñ ñapañ e kwahic dec.

22 Ma ndoc daësam ñalau sac dau tuc inj peñ sip bu me sip ya, ma kôm bu ndic inj ndu ninga. Tigenj am bu nditôm, dec tamwalô alu ma nem alu sa.”

23 Goc Yisu sôm têj inj, “Bocke dec am sôm têj aö, ‘Am bu nditôm?’ Mac bu akêj whinj, dec gêj honj oc nditôm.”

²⁴ Ma ḥagahô balê ḥadamba ta yom ma sôm, “Aö gakêj whiŋ. Nem aö sa bu wakêj whiŋ ḥaŋga.”

²⁵ Yisu gêlic bu lau daêsam sênti sêmenj, dec hec yom ḥalau sac ma sôm, “Am ḥalau ḥaŋgasuŋ bic ma awha mba-ŋga, aö wandic atu am bu hu balê dindec siŋ, ma sôc iŋ ḥalôm tiyham dom!”

²⁶ Goc ḥalau sac dau mbwêc asê ma kêmwanaŋ balê dau ḥalêj sac, goc sa awê gi. Ma balê dau yêc gitôm ḥagac batê daŋ, dec lau daêsam sêsôm, “Iŋ mbac ndu su.”

²⁷ Tigen Yisu kêm iŋ sip amba, keŋ iŋ sa, ma iŋ tisa kalhac.

²⁸ Tiŋambu Yisu sôc andu daŋ gi, ma iŋ ndê ḥagacsêŋomi sêndac iŋ gelec, “Bocke dec yac atôm dom bu asoc ḥalau dinaŋ su?”

²⁹ Ma iŋ sôm, “Mac bu asoc ḥalau kaiŋ dinaŋ su, naŋ ateŋ mbec ḥaŋga. ḥalêj daŋ mba.”

*Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu ma tisa
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

³⁰⁻³¹ Yisu ti ndê ḥagacsêŋomi sêhu gameŋ dinaŋ siŋ, ma sêŋsêlêj sêmbo gameŋ Galili-ŋga. Yisu bu êndôhôj ḥac têŋ têm dinaj, dec tec bu lau sêŋyalê gameŋ naŋ ḥac sêmbo. Iŋ sôm têŋ ḥac, “Tiŋambu oc sêkêj Njamalac ndê Atu sip lau ḥatô amba. ḥac oc sêndic iŋ ndu, magoc têŋ bêc tō niŋga su, iŋ oc tisa tiyham.”

³² Magoc ḥac si gauc sa pi iŋ ndê yom dom, ma sêtöc dau bu sêndac iŋ pi yom dau ḥahu.

*Asa ti ḥamalac ḥamata-ŋga?
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

³³ ḥac sêŋsêlêj e sêhôc asê malac Kapenaom, goc si sêndöc andu daŋ. Ma Yisu ndac ḥac, “Mac aseŋ da ôm pi gêj sake yêc seŋ?”

³⁴ Magoc ḥac sem dôj, bu yêc seŋ ḥac sem yomgalôm sêwhiŋ dandi pi ḥac si asa iŋ ḥagac ḥamata-ŋga.

³⁵ Yisu ndöc sic ma ta ḥagacsêŋomi 12 sêtêŋ iŋ si, ma sôm têŋ ḥac, “A sa naŋ bu ti ḥamalac ḥamata-ŋga yêc Anötö anjô-ŋga, naŋ êŋgwiniŋ dau ti ḥagac ḥambu-ŋga, ma nem akiŋ lau hoŋ.”

³⁶ Goc iŋ kôc balêkoc sauŋ daŋ ma kêŋ iŋ kalhac ḥac ḥalhu. Ma iŋ kêgape iŋ ma sôm,

³⁷ “Asa naŋ bu kôc balêkoc sauŋ daŋ tôm iŋ dindec, naŋ sa tu aö neŋ ḥaê-ŋga, naŋ gitôm iŋ kôc aö dauŋ sa. Ma asa naŋ kôc aö sa, naŋ kôc aö tarjwasêj sa dom, magoc kôc Damaŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ sa bocdinaŋ.”

*Lau naŋ sêkôm gwelen tu Yisu-ŋga, naŋ sêwhê dau kôc dom
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Têŋ bêc daŋ Jon sôm têŋ Yisu bu, “Kêdôhôjwaga, yac alic ḥagac daŋ kôm gwelen ma soc ḥalau sac su yêc lau ḥa am nem ḥaê. Yac ac yao iŋ, bu iŋ kêkuc am whiŋ yac dom.”

³⁹ Magoc Yisu sôm, “Alhac iŋ ahuc dom, bu ḥamalac naŋ kôm gêj dalô ḥa aneŋ ḥaê, naŋ gitôm dom bu kac ndê awha kwî ḥagahô, ma sôm yom sac pi aö.

⁴⁰ Asa naŋ kêŋ kisa yac dom, naŋ yac neŋ daŋ.

⁴¹ Yomandô aö wasôm têŋ mac bu asa naŋ kôm gêj sauŋ daŋ bu nem mac sa tu mac anjkuc aö Kilisi-ŋga, gitôm iŋ kêŋ bu laclu daŋ têŋ mac anôm, naŋ Anötö oc êŋlhiiŋ iŋ siŋ dom. Iŋ oc kêŋ ḥagêyô ḥayham têŋ iŋ.”

*Puc pi lêtôm
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

⁴² Ma Yisu sôm, "Namalac danj bu tim balêkoc sauj danj naaj kêt whinj aö bu kôm mêtê sac, naaj kôm giso atu. Oc ñayham bu dasô hoc atu danj pi ij kachu, ma tambalinj ij sip gwêc ndi ninga. Ma bocdinaj oc tôm dom bu ij tim balêkoc dau, ma tinjambu tap Anötö ndé matôc sa.

⁴³⁻⁴⁴ "Am amam bu kôm sac, naaj tim kic. Am bu tap undambê sa, ma ndöc tamli ti amam gatuc, naaj ñayham hôc gêlêc am kôm sac ija amam lu-lu e am sip ya lambwam-nga naaj sa ñapanj, naaj ndi.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ma gahim bu kôm sac, naaj tim kic. A m bu tap undambê sa, ma ndöc tamli ti gahim gatuc, naaj ñayham hôc gêlêc am kôm sac ti gahim lu-lu e Anötö tuc am sip ya lambwam-nga naaj sa ñapanj, naaj ndi.

⁴⁷ Ma am nem tanôm bu kôm sac, naaj kip sa. Am bu ndöc Anötö ndê gamej undambê-nga ti tanôm tigenj, naaj ñayham hôc gêlêc am kôm sac ti tanôm lu-lu e Anötö tuc am sip lambwam ndi.

⁴⁸ Yêc gamej dinaj lau oc sêhôc ñandê ñapanj, tôm yom naaj Aisaya to yêc bocdec bu, '*Dombo oc mbac ndu dom, ma ya oc sa ñapanj.*'

⁴⁹ "Bocdinaj ayob daôm tu lêtôm-nga, bu Anötö oc kêt ya êmbô lau hoj,* gitôm lau sêkêj gwêc so pi wata tu bu yêc ñayham ñasawa baliñ.

⁵⁰ Gwêc so dau ij gêj ñayham, magoc ñamakic bu ninga, oc dakôm ñamakic sa tiyham ñalêj nde? Bocdinaj ambo lau nom-nga ñalôm atôm gwêc so, ma ambo awhinj daôm ti yom malô."

10

*Anötö tec bu awhê lu ñgac sêhu dau siñ
(Mat 19:1-12)*

¹ Yisu ti ndê ñgacsêjomí sêhu gamej dinaj siñ, ma sêtêj gamej Judia-nga si. Goc sêpi Bu Jordan ñadanja naaj yêc têj gamej ac pi-nga, naaj si. Yêc gamej dinaj lau daësam sêkac sa tiyham ma sêtêj ij si, ma ij kêtuc ij ndê mêtê ma kêtôhôj ñjac.

² Ma lau Palêsaï ñatô sêmenj ma bu sêtim Yisu, dec sêndac ij bocdec bu, "Ngac danj bu hu ndê awhê siñ, naaj oc êngilî yomsu, me mba?"

³ Ma Yisu ndac ñjac ô, "Moses to yomsu bocke?"

⁴ Goc sêssôm, "Moses sôm bu ñgac danj gitôm bu to bapia hu nawhê siñ-nga, goc hu ndê awhê siñ."

⁵ Ma Yisu sôm, "Aêc. Moses to yomsu dinaj tu mac nem ñalôm ñadandi-nga.

⁶ Magoc têj têm Anötö kêt undambê ti nom, naaj ij kêmasanj ñamalac ñgac ti awhê.

⁷ Ma tu dinaj-nga 'ñgac danj oc hu damba lu dinda siñ, ma sap ij nawhê dôj,

⁸ ma ijlu sêti gêj tigenj. Yom dau whê sa bu ijlu sêmbô sêtôm ñamalac lu dom, ijlu sêti gêj tigenj yêc Anötö aŋgô-nga.

⁹ Bocdinaj yham dom andô bu ñamalac sêkac gêj naaj Anötö dau kêt pitigenj, naaj su."

* ⁴⁹ **9:49:** Yom nan yêc ñabatiñ 49 naaj ñahu yêc awê dom, magoc lau ñatô gauc gêm bocdec bu. Anötö tac whinj bu lau sêkêj whinj Yisu-nga sêhu mêtê sac hoj siñ ma sêsa lêj gitêj en. Gêj bocke naaj bu lhac ñjac ahuc tu sêtap gamej undambê-nga sa, naaj sêhu siñ tôm yom nan yêc ñabatiñ 43-47 whê sa. Ma Anötö oc kêt ya êmbô lau gitôm lau sêpec gol ña ya tu bu ñadômibwi ninga ma gol ñawasi solop yêc.

10 Tiñambu Yisu ti ndê ñgac-sêjomí sêndöc andu dañ, ma sêndac inj pi yom dinanj ñahu.

11 Ma inj sôm, “Ngac nañ hu inj ndê awhê siñ ma gêm awhê wakuc, nañ kôm gêj mockainj-ñga têj inj yêc Anötö aŋgô-ñga.

12 Ma awhê nañ hu nakwenj siñ ma gêm ñgac wakuc, nañ kôm gêj mockainj-ñga bocdinaj.”

*Yisu gêm mbec balêkoc
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

13 Têj bêc dañ lau sêhoj si balêkoc sêtêj Yisu si, bu inj kêj amba sac ñac. Magoc inj ndê ñgac-sêjomí sêssôm dinda ti dambai.

14 Têj têm Yisu gêlic gêj dau inj tac ñandê, ma sôm têj ñac, “Atec balêkoc dinanj sêtêj aö sêmenj. Alhac ñac ahuc dom, bu Anötö ndê gôlinj gic lau nañ sétôm balêkoc sañ dindec, nañ ñawañ.”

15 Aö wasôm yomandô têj mac bu asa nañ bu sôc Anötö ndê gôlinj ñapu gitôm balêkoc sañ dañ dom, nañ oc nditôm dom bu sôc ndi.”

16 Goc inj kôc balêkoc dau sa ma kêgape ñac. Ma inj kêj amba sac ñac, ma gêm mbec ñac.

*Ngac ti lêlôm
(Mat 19:16-22; Luk 18:18-23)*

17 Yisu ti ma kêsêlêj mbo señ whinj ndê ñgacsêjomí. Ma ñgac dañ kêtî meñ ma pôñ haduc yêc inj aŋgô-ñga, ma ndac inj bocdec bu, “K êdôhôñwaga ñayham, aö wakôm bocke dec tiñambu Anötö oc kôc aö sa wandöc tañli ñapañ.”

18 Goc Yisu sôm têj inj, “Tu sake-ñga am sam aö bu ñayham? Anötö tigen inj ñayham.

19 Am kêyalê yomsu nañ Anötö kêj têj Moses, ‘Ndic ñamalac ndu dom. Kôm gêj mockainj-ñga dom. Nem kañ gêj dom. Sôm yom tasanj pi lau dom. Êmsau lau bu kôc ñac si gêj dom,’ ma ‘Toc damam lu dinam sa.’”

20 Ma inj sôm, “Kêdôhôñ-waga, aö kakuc yomsu hoñ dinanj, têj ndoc aö gambo balê ñapañ e kwahic dec.”

21 Yisu tahê inj ma tac whinj inj kêlêc. Ma inj sôm, “Gêj tigen yêc tu am kôm-ñga. Am ndi, kêj am nem gêj hoñ têj lau sêñemlihi, ma kêj ña-awa têj lau ñjalôm sawa. Ma bocdinaj am nem awa ñandô oc yêc undambê. Ma tiñambu am mweñ ma êmkuc aö.”

22 Magoc têj têm ñgac dau ñgô Yisu ndê yom dinanj inj wec, ma kölhö ti ñjalôm ñawapac gi. Ñahu bu inj ñgac ti lêlôm.

*Puc pi awa ti wapa
(Mat 19:23-30; Luk 18:24-30)*

23 Goc Yisu tahê lau hoñ, ma sôm têj inj ndê ñgacsêjomí, “Lau ti lêlôm si awa ti wapa kalhac ñac ahuc e gitôm dom bu sêssôc Anötö ndê gôlinj ñapu ñagahô.”

24 Ñac sêñgô inj ndê yom dinanj e sêhêdaê. Ma Yisu sôm têj ñac tiyham, “O anej balêkoc atac whinj-ñga, ñamalac bu sêssôc Anötö ndê gôlinj ñapu, nañ gêj sañ dom.

25 Bôc atu danj gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ñalasê ñagahô, hôc gêlêc ñgac ti lêlôm dañ bu sôc Anötö ndê gôlinj ñapu.”

26 Yisu ndê ñgac-sêjomí sêñgô yom dinanj ma sêhêdaê ñandô. Ma sêssôm têj dandi, “Bu bocdinaj dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ñga sa? Oc ñawapac atu!”

27 Yisu tahê ñac ma sôm, “Gêj nañ ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nañ Anötö gitôm bu kôm, bu Anötö gitôm bu kôm gêj hoñ.”

28 Goc Pita sôm têj in, “Yac oc bocke? Yac ahu gêj hoñ siñ tu aŋkuc am-ŋga.”

29 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö wasôm yomandô têj mac. Asa nañ bu hu andu, me asidôwai, me lhuwêi, me dinda lu damba, me balêkoc, me nom siñ tu aö-ŋga ma tu gweleñ ñawaê ñayham-ŋga,

30 nañ Anötö oc kêj gêj kaiñ dinañ daësam têj in ô, têj ndoc in mbo nom. Ma inç oc tap kisa ti ñawapac sa tu aö-ŋga whinj. Ma têj têm ñambu-ŋga, Anötö oc kôc inç sa, ma kêj inç ndöc tali ñapan yêc undambê.

31 Tigeñ lau daësam nañ kwahic dec sêti lau ñamata-ŋga, nañ oc sêti lau ñambu-ŋga, ma lau ñambu-ŋga oc sêti lau ñamata-ŋga.”

Yisu sôm tiyham bu inç oc mbac ndu

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Yisu wê inç ndê ñgacsêjomí ma sêñsêlêj sêmbo señ bu sêtêj Jerusalem sêndi. Inj ndê ñgac-sêjomí sêñsêlêj ti sêhêdaê, ma lau ñatô nañ sêñsêlêj sêwhinj ñac, nañ sêtöc dau.* Bocdinañ Yisu kôc ñgacsêjomí 12 sêsa si sêlhac dau-ŋga, ma sôm yom tiyham pi gêj nañ oc hôc asê inç.

33 Inj sôm, “Kwahic dec yac bu dapi malac Jerusalem dandi, ma ñgac danç oc hoc ñamalac ndê Atu asê ma kêj inç sip dabuñsiga atu-tu ti kêdôhôj-waga yomsu-ŋga amba. Ñac oc sêkic yom bu sêndic inç ndu, ma sêkêj inç sip lau Rom-ŋga amba.

34 Ñac oc sêsu inç susu, sêhê gasôp pi inç, sêndic inç ñamlic ñandê ma sêndic inç ndu. Magoc tiñambu bêc tö niñga su, goc inç oc tisa tiyham.”

Jems lu Jon bu sêhôc gêlêc ñgacsêjomí ñatô

(Mat 20:20-28)

35 Jems lu Jon, Sebedi ndê atunçac lu, sêtêj Yisu si ma sêşôm, “Kêdôhôjwaga, alu atac whinj gêj danç, ma bu andac am bu kôm gêj dau ñandô sa.”

36 Goc Yisu ndac, “Amlu atac whinj bu aö wakôm sake?”

37 Ma sêşôm, “Alu atac whinj bu têj ndoc am ndöc nem pôj kin-ŋga ti ñawasi atu, nañ am kêj alu andöc awhinj am, danç ndöc amam andô-ŋga ma danç ndöc gasê-ŋga.”

38 Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Amlu aŋyalê gêj nañ amlu andac, nañ dom. Amlu atôm bu anôm gêj sip laclhu ñawapac-ŋga nañ aö wanôm, a? Ma atôm bu aliñ sañgu† nañ aö oc walij, a?”

39 Ma inju sêşôm, “Aêc, alu atôm.” Goc Yisu sôm, “Yomandô! Amlu oc anôm gêj sip laclhu tôm aö wanôm, ma aliñ sañgu tôm nañ aö walij.

40 Magoc aö dec oc wançaliñ lau sa bu sêndöc aö amanç andô-ŋga ti amanç gasê-ŋga, nañ dom. Anötö ti ñadau bu ênyaliñ lau sa bu sêndöc dinaj.”

41 Têj ndoc ñgacsêjomí 10 sêñgô yom dau ñawaê, nañ ñac tac ñandê têj Jems lu Jon.

42 Goc Yisu mbwêc ñac sêtêj inç si, ma sôm, “Mac aŋyalê bu lau sambuc si gôliñwaga sêtoc dau sa têj ñac si lau, ma ñac si lau bata sêñgwiniñ lau nañ sêmbo ñac ñapu.”

* **10:32:** Lau nañ sêñkuc Yisu nañ sêhêdaê ti sêtöc dau, ñahu bu ñac gauc gêm yom nañ Yisu sôm têj ñac su, pi gêj nañ oc hôc asê inç têj têm inç bu pi Jerusalem ndi. Alic Mak 8:31; ma 9:30. † **10:38:** Yisu ndê yom pi laclhu nañ inç oc nôm, ma sañgu nañ inç oc liñ, nañ ñahu sip ñawapac daësam nañ oc hôc asê inç.

43 Tigeñ mac aŋkuc ḥac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa bu ti ḥamalac tiwaê yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ nem akiŋ mac.

44 Aēc! Asa bu ti mac nem ḥamalac ḥamata-ŋga, naŋ êŋgwiniŋ dau ma ti mac hoŋ nem ḥgac akiŋ ḥambwa.

45 Nahu bu lêŋ dau ti aneŋ lêŋ. ḥamalac ndê Atu meŋ tu bu lau sênen akiŋ iŋ-ŋga dom. Mba. In meŋ bu nem akiŋ lau, ma bu kêŋ dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac ḥatôp.”

*Yisu kôm ḥgac tapec Batimeas ḥayham sa
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)*

46 Yisu ti ndê ḥgacsêŋomi sêŋsêlêŋ e sêhôc asê malac Jeriko, ma lau tonj atu sêŋkuc ḥac. Têŋ ndoc ḥac bu sêhu Jeriko siŋ, naŋ sêtap ḥgac tapec daŋ sa, naŋ ndöc seŋ ḥamakê ma teŋ gêŋ. In Batimeas, ḥgac daŋ ḥaê Timeas ndê atungac.

47 Têŋ têm in ḥgô bu Yisu Nasaret-ŋga kêsêlêŋ mbo seŋ, naŋ gic hu mbwêc yom asê bocdec bu, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aô!”

48 Goc lau daêsam sêhec yom in ma sêšôm bu in nem dôŋ. Magoc in mbwêc ti ḥaŋga, “Dawid ndê Atu, tamwalô aô.”

49 Yisu ḥgô ḥac si yom ma kwê dôŋ kalhac, goc sôm têŋ lau, “Mac asôm têŋ in bu meŋ.” Goc sêta yom têŋ ḥgac tapec dau ma sêšôm, “Tisa ti atac ḥayham! In ta am bu mweŋ.”

50 Goc ḥgac dau kac ndê ḥakwê andô-ŋga balin su yêc nom, ma tisa ḥagahô ma têŋ Yisu gi.

51 Ma Yisu ndac in, “Am tac whiŋ bu aô wakôm sake têŋ am?” Ma ḥgac tapec dau sôm, “Kêdôhôŋ-waga, aô tac whiŋ bu tanôŋ ḥayham sa.”

52 Goc Yisu sôm, “Am ndi! Am nem kêŋ whiŋ aô dec kôm am ḥayham sa.” Ma ḥagahô in tandô ḥawa sa, ma in kékuc Yisu mbo seŋ.

11

*Yisu sôc Jerusalem gi
(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-15)*

1 Yisu ti ndê sêŋomí sêŋsêlêŋ sêhêganôŋ Jerusalem e sêsuŋ sa malac Betani ma malac Betpagi yêc Lôc Olib. Goc Yisu kékij ndê ḥgacsêŋom lu,

2 ma sôm têŋ inlu, “Asôc malac dindê andi, ma yêc dindê amlu oc atap donki daŋ sa, naŋ sêšô dôŋ kalhac. In donki ḥatu wakuc, naŋ ḥamalac daŋ ndöc ḥahô muŋ su dom. ḅngapwêc su ma akôc sa amen.”

3 Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu ḅngapwêc donki dau, naŋ asôm têŋ ḥac bu, “Pômdau tac whiŋ bu donki dindec nem in sa ḥasawa sauŋ, goc in oc kêŋ mbu meŋ.”

4 Bocdinaj dec inlu sêšôc malac dau si ma sêtap donki daŋ sa, naŋ lau sêšô dôŋ kalhac seŋ ḥadali k êpiŋ andu daŋ. Inlu bu sêŋgapwêc su,

5 ma lau ḥatô naŋ sêlhac sêmpin, naŋ sêndac inlu, “Amlu akôm sake, dec bu ḅngapwêc donki dau su?”

6 Ma inlu sêo ḥac si yom tôm Yisu sôm têŋ inlu, dec sêhu donki dau siŋ têŋ inlu.

7 Sêwê in sa sêtêŋ Yisu si, ma sêhu si ḥakwê awê-ŋga sac donki, goc Yisu pi gi ndöc ḥahô.

8 Ma lau daêsam sêhê si ḥakwê yêc seŋ. Ma lau ḥatô sêhêako a ḥalaŋ yêc seŋ ḥamakê ma sêkêŋ yêc seŋ.

9 Lau naŋ sêmuŋ Yisu ti lau naŋ sêŋkuc iŋ, naŋ sêmbwêc “Hosana! Anötö nem mbec ŋac naŋ meŋ gêm Pômdau aŋgô.

10 Anötö nem mbec iŋ naŋ meŋ bu puc aban Dawid ndê gôlinj dôŋ. Hosana têŋ Anötö lôlôc-ŋga.”

11 Yisu hôc asê Jerusalem, goc sôc lôm dabuŋ ŋabatêmndö gi, ma gêlic gêj sambob naŋ yêc dindê. Magoc ac gi su dec iŋ ti ndê ŋgacsêjomı 12 sêmbu sêsa malac Betani si bu sêyêc dindê.

Yisu pucbo a kiŋ daŋ

(Mat 21:18-19)

12 Têŋ bêbêc Yisu ti ndê ŋgac-s êjomı sêhu Betani siŋ ma sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ, ma gêj yô Yisu.

13 Iŋ gêlic a kiŋ daŋ naŋ kalhac ahê, goc têŋ a dau gi. Têm dinanj iŋ têm naŋ a kiŋ sem ŋandô dom, magoc Yisu gêlic bu a dinanj ŋalaunj kêsôlô su dec kêŋ bata bu mboe kiŋ ŋandô oc sêŋgalêŋ. Magoc ŋandô mbasi, iŋ tap ŋalaunj ŋambwa sa.

14 Goc iŋ pucbo a dau ma sôm, “Lau daŋ oc sêneŋ ŋandô yêc a dindec tiyham dom.” Ma iŋ ndê ŋgacsêjomı sêŋgô yom dau.

Yisu soc lau su yêc lôm dabuŋ

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-46)

15 Yisu ti ndê sêjomı sêŋsêlêŋ si e sêhôc asê Jerusalem, ma sêtêŋ lôm dabuŋ si. Yêc lôm dabuŋ ŋabatêmndö lau sêtidulu gêj ti semlhi gêj sêmbo, ma Yisu gic hu soc ŋac sêsa awê. Iŋ kac lau sêô mone-ŋga si tebo sa, ma kac lau naŋ sêyob balusi bu lau sênenmlhi,* naŋ si pôŋ sa whinj.

16 Ma iŋ gic yao lau bu sêkôc wapa sêtidulu-ŋga sôc lôm dabuŋ ŋagamenj tiyham dom.

17 Ma iŋ kêdôhôŋ lau ma sôm, “Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Aö neŋ andu gic waę bu lau akêŋ gameŋ hoŋ sêteŋ mbec sêmbo-ŋga.’ Mac aŋyalê yom dau, ma bocke dec mac akôm Anötö ndê andu ti lau kaŋ si gameŋ?”

18 Tiŋambu dabuŋsiga atu-tu ma lau naŋ sêndôhôŋ yomsu, naŋ sêŋgô ŋawaê pi gêj naŋ Yisu kôm, ma sêŋyalê bu lau sambob sêhêdaê tu iŋ ndê yom-ŋga. Tu dinanj-ŋga dec sêtöc Yisu, ma sêŋsalê lêŋ bu sêndic iŋ ndu.

19 Yisu ti ndê ŋgac-sêjomı sêmbo Jerusalem e ac gi sip, dec sêmbu sêsa si.

Yom pi lêŋ dakêŋ whinj ti dateŋ mbec-ŋga

(Mat 21:20-22)

20 Ŋagalansé bêbêc Yisu ti ndê ŋgacsêjomı sêŋsêlêŋ bu sêmbu sêtêŋ Jerusalem sêndi, ma sêhôc asê a kiŋ naŋ Yisu pucbo. Ŋac sêlic bu a dau mbac, ŋasanjagac ti ŋawakac hoŋ tibasô.

21 Ma Pita gauc gêm Yisu ndê yom, dec sôm têŋ iŋ, “Kêdôhôŋwaga, lic a kiŋ naŋ am pucbo, naŋ mbac su.”

22 Goc Yisu ô yom ma sôm têŋ ŋac, “Akêŋ whinj Anötö.

23 Aö wasôm yomandô têŋ mac, bu asa naŋ bu sôm têŋ lôc daŋ bu, ‘Puc daôm sa ma sip gwêc ŋalôm ndi,’ ma atac lu-lu dom magoc kêŋ whinj bu Anötö oc kôm yom dau ŋandô sa, dec gêj dau oc ŋandô sa.

24 Boc-dinanj aö bu wasôm têŋ mac bu gêj bocke naŋ mac bu ateŋ Anötö bu kêŋ têŋ mac, naŋ akêŋ whinj bu mac akôc su, ma aö wasôm yom ŋandô, iŋ oc kêŋ têŋ mac.

* **11:15:** Alic yom ŋapu-ŋga (footnote) yêc Mat 21:12.

25-26 Ma tēj ndoc mac bu aten̄ mbec, ma bu gauc nem lau nañ sêkôm sac tēj mac, nañ goc asuc ñac si sac kwi. Ma mac nem Damam nañ mbo undambé, oc suc mac nem sac kwi bocdinañ."

Gêndac pi Yisu ndê ñaclai ñahu

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Yisu ti inj ndê ñgacsêjomí sêhôc asê malac Jerusalem tiyham ma sêtêj lôm dabuñ si. Yisu kêsêlêj mbo lôm dabuñ ñabatêm-ndö, ma dabuñsiga atu-tu ti kêdôhôñwaga yomsu-ñga ma lau bata sêtigasuc inj.

28 Ma sêndac inj, "Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêj hoj nañ am kôm? Asa kêj têj am?"

29 Goc Yisu sôm têj ñac, "Gêj ñamata-ñga aõ wakêj gêndac dañ têj mac. Mac bu aõ aneñ yom, dec wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têj mac.

30 Asa kêj ñaclai têj Jon dec inj kêku lau? Anötö kêj ñaclai têj inj, me mba? Asôm têj aõ."

31 Ñac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêôm têj dau, "Yac bu dasôm bu Anötö kêj ñaclai têj Jon, goc Yisu oc ndac yac, 'Tu sake-ñga mac akêj whinj Jon dom?'

32 Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ñamalac nom-ñga si gauc ñambwa, goc lau oc sêlic yac sac." Ñac sênyalê bu lau daêsam sêlic Jon bu prophet dan, dec sêtöc dau.

33 Bocdinañ sêôm têj Yisu, "Yac añyalê dom." Ma inj sôm têj ñac, "Bocdinañ aô wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têj mac dom."

12

Yom gôlinj pi lau sêyob ôm wain-ñga

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Ma inj gic hu yom gôlinj dañ ma sôm têj lau bata Israel-ñga dinanj, "Ngac dañ sô ôm wain-ñga dañ. Inj sô tuñ sa, kêmasañ gameñ tu lau sêmasañ wain ñakwi-ñga, ma kwê andu baliñ dañ bu lau sêlhac ma sêtip lau kanj. Tiñambu inj kêj ôm dau têj lau ñatô sêyob, ma kölhö gi mbo gameñ dañ."

2 Têj têm sêndic wain ñandô sa-ñga, nañ ñadau kêkiñ ñgac akinj dañ têj lau sêyob ôm-ñga, tu bu sêkêj wain ñandô ñatô têj inj.

3 Tigeñ ñac sêlô inj dôj, sic inj ñamlic ñandê, ma sêkêj inj kölhö amba sawa gi.

4 Goc ñadau kêkiñ ñgac akinj dañ tiyham, tigeñ ñac sic inj pi ñagôlôj, ma sêkôm mêtê sac têj inj.

5 Tiñambu ñadau kêkiñ ñgac titö-ñga, magoc ñac sic inj ndu. Ma inj kêkiñ lau daêsam tiyham, ma ñac sic ñatô ñamlic ñandê, ma sic ñatô ndu.

6 Tiñambu ñgac tigeñ mbo, nañ ñadau ndê atuñgac, nañ inj tac whinj ndu andô. Goc ñadau kêkiñ ndê atu dau têj ñac gi, ma gauc gêm têj dau, 'Lau nañ sêyob aneñ ôm, nañ oc sêtoc aneñ atuñgac dindec sa.'

7 Tigeñ têj ñadau ndê atu hôc asê, nañ lau sêyob ôm-ñga sêôm têj dau, 'Ngac dinanj inj ñadau ndê atuñgac nañ oc wêkaiñ ôm dindec ti ndê gêj lêñsêm. Bocdinanj dandic inj ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac neñ.'

8 Ma sêkôc atuñgac, sic inj ndu ma sêtuc inj sa awê gi."

9 Goc Yisu ndac, "Mac gauc gêm bu ôm ñadau oc kôm sake têj lau nañ sêyob inj ndê ôm? Inj oc meñ ma ndic ñac ndu, ma kêj ôm dau têj lau ñatô sêyob."

10 Gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu, 'Hoc nañ lau sêkwê andu-ñga sêtec, nañ kwahic ti hoc ñamata-ñga yêc andu dau.'

11 Pômdau kôm gêy dau, ma yac alic ñayham.' Mac asam yom dau su, me?"

12 Têj dinaj lau bata Israel-nga sênyalê bu Yisu sôm yom gôlinj dau hêganôj ñjac, dec sênsalê lêj bu sékôc inj dôj. Magoc sêtöc lau toj atu nañ sêmbo sêwhiñ Yisu, ma tu dinaj-nga sêhu inj siñ ma sêlhö si.

*Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-nga
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

13 Tiñambu lau bata dinaj sênsalê lêj bu sêtim Yisu bu sôm yom so dañ. Ñac sêñkinj lau Palêsañ ñatô sêwhiñ lau Israel-nga ñatô nañ sêpuc Herod ma lau Rom-nga si gôlinj dôj, nañ sêtêj Yisu si.

14 Ñac sêhôc asê inj ma sênsôm, "Kêdôhôj-waga, yac aنجyalê bu am ñgac sôm yom ñandô-nga. Am gauc gêm lau si waë dom, ma toc ñjac hoñ sa ñalêj tigeñ. Ma am kêdôhôj Anötö ndê lêj têj lau kêkuc yom ñandô solop. Kwahic dec yac bu andac am bu inj solop bu yac dakêj takis t êj †Sisa, me mba? Yac oc danemlhi takis, me mba?"

15 Yisu ñgô yom dau, tigeñ inj kêyalê bu ñjac gauc gêm bu sêtim inj, dec sôm, "Tu sake-nga mac bu atim aô? Akôc mone silba dañ ma atôc têj aô."

16 Goc sêkêj mone dañ têj inj, ma inj ndac ñjac, "Asa ndê ñagatu ti ñaê yêc mone dindec?" Ma sôô yom ma sênsôm, "Sisa ndê."

17 Dec Yisu sôm, "Bocdinañ atoc Sisa sa ña gêj nañ gic inj ñawaê, ma atoc Anötö sa ña gêj nañ gic inj ñawaê." Ñac sêñgô Yisu ndê yom dau, ma sêhêdaê tu inj ndê gauc-nga.

*Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akêj lau batê-nga
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-38)*

18 Ma lau †Sadiusi ñatô sêtêj Yisu si, bu sêkêj gêndac dañ têj inj. Ñac lau Israel si ton dañ, nañ sêkêj whinj dom bu lau batê oc sêtisa tiyham.

19 Ma ñjac sêndac inj bocdec bu, "Kêdôhôjwaga, Moses to yac neñ yomsu dañ bocdec bu. Ñgac dañ bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, nañ ñgac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga.

20 Têj ndoc dañ asidôwai 7 sêmbo. Ñgac ñamata-nga gêm awhê sa, magoc mbac ndu, ma balêkoc mba.

21 Goc inj asi, ñgac tilu-nga, gêm awhê sawa dau, magoc mbac ndu ma balêkoc mba. Ñgac titö-nga bocdinan,

22 ma asidôwa hale bocdinan, hoñ sem awhê sawa dau sa, magoc sêmbac ndu, ma balêkoc mba. Ma tiñambu awhê dau mbac ndu.

23 Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau ñatô sênsôm, dec awhê dau oc ti asidôwa asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinaj hoñ sem awhê tigeñ dinaj su têj ndoc sêmbo tali."*

24 Ma Yisu sôm têj ñjac, "Mac akôc gauc so, bu mac aنجyalê Anötö ndê yom ti inj ndê ñaclai dom.

25 Têj têm lau batê sêtisa, nañ lau oc sêñem dau dom. Ñac oc sêmbo sêtôm anjela undambê-nga.

26 Ma yom dan tiyham tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Mac asam su yêc Moses ndê buku. Têj ndoc Moses gêlic ya golom a dañ, nañ Anötö sôm têj inj bu, 'Aô Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö ma Jakob ndê Anötö.'

* **12:23:** Lau Sadiusi gauc gêm bu ñjac si gêndac dañ tôc asê bu lau batê oc sêtisa tiyham dom.

27 Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ŋga Anötö sam dau bu lau tö dinaŋ si Anötö? Inj lau batê si Anötö dom, inj lau tali si Anötö. Mac nem gauc inj so sambuc."

Yomsu ŋamata-ŋga

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Kêdôhôrjwaga yomsu-ŋga daŋ kalhac whiŋ lau naŋ sêkêŋ danga Yisu ma lau Sadiusi si yom, ma inj gêlîc bu Yisu ô lau Sadiusi si yom ŋapep. Bocdinaj inj ndac Yisu, "Anötö ndê yomsu bocke ti yomsu ŋamata-ŋga?"

29 Ma Yisu sôm, "Yomsu ŋamata-ŋga naŋ hôc gêlêc yomsu hoŋ naŋ bocdec, 'Mac lau Israel-ŋga aŋgô! Pômdau yac neŋ Anötö inj Pômdau tigeŋ.'

30 Atac whiŋ Pômdau am nem Anötö ti am nem ŋalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc.'

31 Ma yomsu tilu-ŋga bocdec yêc, 'Atac whiŋ lau meŋpaŋ am-ŋga, tôm am atac whiŋ am daôm.' Yomsu lu dinaŋ sêhôc gêlêc yomsu hoŋ su."

32 Goc kêdôhôrjwaga yomsu-ŋga dau sôm têŋ Yisu, "Kêdôhôrjwaga, am sôm solop. Yomandô, Anötö tigeŋ mbo, ma anötö ŋandô daŋ mbo ðom.

33 Ma yac bu atac whiŋ A nötö ti neŋ ŋalôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc, ma yac bu atac whiŋ lau meŋpaŋ yac-ŋga tôm yac atac whiŋ yac dauŋ, naŋ hôc gêlêc bu yac dakêŋ wata ti da pi ya ndi, me bu dakêŋ gêŋ ŋatô ti da."

34 Yisu gêlîc bu ŋac dau ô yom ti gauc ŋayham, dec sôm têŋ inj, "Êmkuc gauc ŋayham dinaŋ dec am oc tôm bu mbo Anötö ndê گolin ŋalôm."

Yisu sôm yom dinaj, ma tiŋambu lau sêtôc bu sêkêŋ gêndac têŋ inj tiyham.

Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Yisu kêdôhôrj lau mbo lôm dabuŋ ŋamakê, ma ndac ŋac, "Bocke ma lau †Skraib sêsam Mesaya bu Dawid ndê Atu?

36 Dawid dau hoc yom asê tôm Njalau Dabuŋ puc inj dôŋ, ma to yom pi Mesaya bocdec bu, 'Anötö sôm têŋ anej Pômdau, "Am ndöc aö amanj andô-ŋga e nditôm aö wakéŋ nem ŋacyo sêsoč am gahim ŋapu."

37 Dawid dau sam Mesaya bu inj ndê Pômdau, ma bocke dec lau sêsam inj bu Dawid ndê Atu?" Ma lau hoŋ sêŋgô Yisu ndê yom ti atac ŋayham atu.

Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac

(Mat 23:1-7; Luk 20:45-47)

38 Ma Yisu kêdôhôrj lau ma sôm, "Ayob daôm ŋapep bu aŋkuc lau Skraib si گêbôm dom. ŋac sêsoč ŋakwê balinj ma sêŋsêlén sêmbo malac lôm, bu ŋac atac whiŋ bu lau sêtôc ŋac sa ma sêhê mwalêc ŋac.

39 ŋac atac whiŋ bu sêndöc mala ŋamata-ŋga yêc lôm wê-ŋga, ma sêndöc lau tiwaé si mala têŋ ndoc sêneŋ mwasinj.

40 Yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga lau dau sêteŋ mbec balinj. Magoc têŋ ndoc lau sêlic ŋac dom, naŋ sênsau lauwê sawa bu sêŋgaho ŋac si andu su. Anötö oc êmatôc ŋac, ma kêŋ ŋagêyô sac sambuc têŋ ŋac."

Awhê tuc daŋ kêŋ da danje

(Luk 21:1-4)

41 Tiŋambu Yisu ndöc sic ndöc lôm dabuŋ ŋabatêmndö kêpiŋ apa naŋ lau sêkêŋ si da sip-ŋga, ma tahê lau hoŋ naŋ sêkêŋ si da sip apa dau. Lau ti lêlôm daësam sêkêŋ awa atu.

42 Tigeñ awhê tuc ɳalôm sawa dañ meñ ma kêj awa sauñ lu gitôm wan toea lu sip apa da-ŋga.

43 Goc Yisu ta ndê ɳgac-sêŋomi sêmeñ ma sôm, "Yomandô, aö wasôm têj mac bu yêc Anötö aŋgô-ŋga awhê tuc ɳalôm sawa dindec kêj da nañ hôc gêlêc lau hoñ si da su.

44 Nahu bu lau ti lêlôm hoñ sêkêj si da, magoc ɳac si awa daêsam gacgen yêc ɳac-ŋga. Magoc awhê dindec in awhê ɳalôm sawa, ma in kêj ndê gêj hoñ ti da."

13

*Yisu sôm yom pi lôm dabuñ Jerusalem-ŋga
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

1 Têj ndoc Yisu bu hu lôm dabuñ ɳagameñ siñ, nañ in ndê ɳgacsêjom dan sôm têj in, "Kêdôhôŋwaga, lic hoc atu-tu ma andu ɳayham kêlêc nañ sêkwê sa sêlhac dec."

2 Magoc Yisu ô yom ma sôm têj in, "Am lic andu atu-tu ti lôm dabuñ dindec! Aö wasôm têj am, bu tiŋambu ɳacyo oc sêseñ hoc atu-tu hoñ dindec su e hoc dañ oc ndoc hoc dañ ɳahô tiyham dom."

*Gêj wapac têm ɳambu-ŋga-ŋga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Luk 21:7-19)*

3 ɳac sêsa sêtêj Lôc Olib si, ma tiŋambu Pita, Jems, Jon ma Andru tawasê sêtêj Yisu si ma sêndoc aŋgô têj lôm dabuñ yêc malac Jerusalem. Ma ɳac sêndac in bocdec bu,

4 "Sôm têj yac bu ɳawapac nañ am sôm yom pi, nañ oc hôc asê Jerusalem têj tém bocke, ma gêj sake oc kêj puc yac bu tém dau meñ kêpiñ?"

5 Goc Yisu sôm têj ɳac, "Ayob daôm ɳapep bu lau dañ sêjsau mac dom.

6 Bu lau daêsam oc sêmeñ sênem aö aŋjô ma sêşôm, 'Aö Mesaya daunç dec,' ma oc sêjsau lau daêsam.

7 Ma têj ndoc mac aŋgô ɳawaê bu lau sic siñ têj dau me sêmasaŋ dau tu sêndic siñ-ŋga, nañ asô dom. Bu gêj hoñ dinaj gic waê bu meñ sa, m agoc têm ɳambu-ŋga yêc dôj yêc.

8 Kiŋ nom-ŋga oc sêkêj kisa dau, ma lau gameñ dañ oc sêndic siñ têj lau gameñ dañ. Tiyhô oc nem yêc gameñ hoñ, ma tôbôm oc sa. Gêj hoñ dinaj oc ndic hu ɳawapac têm ɳambu-ŋga-ŋga, gitôm awhê nañ kêsahê balêkoc tuñ in ma gêj dau gic hu ɳandê atu nañ in oc hôc tu kôc balêkoc-ŋga.

9-10 "Gêj ɳamata-ŋga lau oc sêhoc ɳawaê ɳayham asê têj lau sambob, ma têj dinaj têm ɳambu-ŋga oc meñ hôc asê. Ayob daôm ɳapep. Lau oc sêwê mac atêj lau sêmatôc yom-ŋga andi, ma sêhi mac ɳa sô yêc lôm wê-ŋga. Tu aö-ŋga dec lau oc sêkêj mac alhac gôliŋwaga ti kiŋ aŋgô-ŋga, magoc ndoc dinaj ti têm bu mac ahoc yom ɳandô asê têj ɳac.

11 Têj têm nañ sêkôc mac dôj ma sêwê mac atêj lau sêmatôc mac-ŋga andi, nañ ahêgo daôm tu yom asôm-ŋga dom. Asôm yom nañ Anötö oc kêj têj mac têj ndoc dinaj, bu mac daôm oc asôm yom dom, Nalaú Dabuñ oc sôm.

12 "Têj ndoc ɳawapac-ŋga dinaj, lau nañ sêkêj whinj dom oc sêhoc si asidôwai sêkêj whinj aö-ŋga asê bu sêndic ɳac ndu, ma dambai oc sêkôm têj atui hoc-dinaj. Balêkoc oc sêli dau sa têj damba ti dindai, ma sêkêj ɳac sêtêj lau bu sêndic ɳac ndu.

13 Lau hoṇ oc sētec mac tu aō neŋ ḥaē-ŋga. Magoc asa naŋ bu lhac ḥaŋga ma hu aō siŋ dom e ndê tēm pacndē, naŋ oc tap Anötö ndê mwasin̄ nem iŋ si-ŋga sa.”

*Nawapac gamej Judia-ŋga
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)*

14 “Gēŋ sac sambuc naŋ oc kōm gamej tisac, naŋ lau oc sēkēŋ lhac gamej naŋ gic iŋ ḥawaē dom. (Asa naŋ sam yom dindec, naŋ kōc gauc ḥaŋpe, bu ḥahu yēc siŋ dau.) Mac lau asa naŋ ambo gamej Judia-ŋga ma alic gēŋ dau, naŋ hoṇ alhō api gamej lōc-ŋga andi.

15 Alhō ḥagahō ma gauc nem mac nem gēŋ daŋ dom. Lau naŋ sēŋwhan̄ dau sēndōc andu ḥasactō, naŋ sēsōc andu ḥalōm bu sēkōc si gēŋ daŋ tōhōŋ dom.

16 Ma ḥac naŋ sēmbo ôm, naŋ bocdinaŋ. Sēkac dau kwi bu sēkōc si gēŋ ḥatō dom.

17 Oyaē. Lauwhē tidaē, ma ḥac naŋ sēkēŋ su tēŋ balēkoc, naŋ oc sētāp ḥawapac atu sa tēŋ tēm dinaj.

18 Ateŋ mbec bu gēŋ dinaj tap mac sa tēŋ ndoc uhō-ŋga dom.

19 ḥahu bu ḥawapac ḥandō naŋ bu sa tēŋ tēm dinaj, naŋ oc hōc gēlēc ḥawapac hoṇ naŋ sēhōc asē nom tēŋ tēm naŋ Anötö kēŋ undambē ti nom e kwahic dec, ma tiŋambu oc sa bocdinaŋ tiyham dom.

20 Magoc Pōmdau oc kēŋ ndoc dinaj tiapē tu bu nem lau naŋ iŋ kēyalin̄ sa su, naŋ sa-ŋga. Bu mba, goc lau hoṇ oc sēniŋga.

21 “Tēŋ ndoc dinaj ḥagac daŋ bu sōm tēŋ mac bu, ‘Alic, Mesaya dau dindec,’ me ‘Alic, Mesaya dau dindē,’ naŋ akēŋ whiŋ ḥac dom.

22 Lau naŋ sēŋsau bu ḥac Mesaya, ma propet tasaj̄ oc sēmen̄ ma sēkōm gēŋ dalō ti gēŋ atu-tu bu sēŋsau lau. Ma ḥac oc sēŋsahē bu sētim lau naŋ Anötö kēyalin̄ ḥac sa, naŋ sēwhin̄.

23 Aō gakēŋ puc mac gwanaŋ, ma bocdinaŋ ayob daōm ḥapep.”

*Namalac ndē Atu ndē bēc mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:29-36; Luk 21:25-33)*

24 Ma Yisu sōm, “Ndoc ḥawapac-ŋga dinaj oc pacndē, ma tiŋambu lau oc sēlic gēŋ dalō atu-tu. Ac oc nem ganduc ma ayō oc ḥawē tiyham dom.

25 Ma tata oc sēpeŋ akēŋ umboŋ, ma gēŋ ti ḥaclai naŋ sēlhac umboŋ oc wiwic sa.

26 Ma tiŋambu lau oc sēlic Namalac ndē Atu meŋ ndōc dao ḥahō ti ndē ḥaclai ma ḥawasi atu.

27 Ma iŋ oc ēŋkiŋ ndē aŋela sēsa sētēŋ nom ḥabatiŋ ti undambē ḥabatiŋ hoṇ sēndi, bu sēndic lau naŋ iŋ kēyalin̄ ḥac sa su, naŋ sa.

28 “Gauc nem a laŋ. Tēŋ ndoc mac alic ḥalaŋ wakuc bu lēc, naŋ mac aŋyalē bu ndoc ac-ŋga meŋ kēpiŋ.

29 Ma bocdinaŋ tēŋ ndoc mac alic gēŋ naŋ aō gasōm yom pi, naŋ hōc asē, dec aŋyalē bu Namalac ndē Atu ndē bēc mbu meŋ-ŋga meŋ kēpiŋ su, gitōm iŋ meŋ kalhac gatam.

30 Yomandō! Lau tēm dinaj-ŋga oc sēniŋga dom e gēŋ hoṇ dinaj hōc asē.

31 Undambē ti nom oc niŋga, magoc aŋer yom oc niŋga dom. Gēŋ hoṇ oc ḥandō sa tōm aō gasōm.”

*Lau daŋ sēŋyalē Yisu ndē bēc mbu meŋ-ŋga dom
(Mat 25:13-15)*

32 Ma Yisu sôm, “Lau daŋ sêŋyalê bêc me acgatu naŋ Njamalac ndê Atu oc mbu meŋ, naŋ dom. Anjela undambê-ŋga sêŋyalê dom, Anötö ndê Atu kêyalê dom, Damanj tawasê kêyalê.

33 Bocdinaj anem ali ma ayob daôm ŋapep! Mac am gauc têm naŋ bêc ŋambu-ŋga dau oc meŋ sa.

34 Gitôm andu ŋadau daŋ naŋ bu sa ndi lic gameŋ ŋatô. Inj hu ndê andu siŋ ma kêŋ inj ndê lau akin sêwêkaiŋ si gweleŋ têŋtêŋ. Ma inj oc sôm têŋ ŋgac yob gatam-ŋga, bu inj nem ali ma tatinq gameŋ ŋapep e inj mbu meŋ.

35 Bocdinaj anem ali, bu mac anjyalê ndoc naŋ andu ŋadau oc mbu meŋ, naŋ dom. Inj oc hôc asê têŋ telha me timaniŋhu, me dalec taŋ, me bêbêc ganduc, naŋ mac anjyalê dom.

36 Ayob daôm ŋapep, mboe inj oc mbu meŋ ŋagahô, ma tap mac sa ayêc bêc ayêc.

37 Yom naŋ aö gasôm têŋ mac, naŋ dec wasôm têŋ lau hoŋ bocdinaj. Anem ali!”

14

*Sêkic yom bu sêndic Yisu ndu
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2)*

1 Lau Israel si †Mwasinj Pasowa ti †Mwasinj Bolom Yist Mba-ŋga ŋandoc meŋ kêpiŋ, ma bêc lu yêc dôŋ yêc. Ma dabuŋ-siga atu-tu ti lau naŋ sêndôhôŋ yomsu-ŋga sêŋsalé lêŋ daŋ bu sêkôc Yisu dôŋ gelec ma sêndic inj ndu.

2 Tigen sêhégo dau ma sêšôm, “Dakôm têŋ Mwasinj Pasowa-ŋga ŋandoc dom, mboe lau daësam naŋ sêmbo Jerusalem tu om atu Pasowa-ŋga, naŋ oc sêlic ma sêli dau sa.”

*Awhê dan gêm oso Yisu
(Mat 26:6-13; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)*

3 Têŋ têm dinan Yisu mbo malac Betani, ma gêŋ gêŋ ndöc whiŋ ŋgac dan ŋaŋ Saimon. Muŋ-ŋga inj ŋgac ti gêmbac leprasi. Yisu ndöc tebo ma awhê daŋ meŋ, naŋ kôc bu ŋamalu ŋayham ŋaõli atu sip kac daŋ. Inj kac gêŋ dau sa, ma kêc gêŋ malu dau pi Yisu ndê ŋagôlôŋ.

4 Lau ŋatô sêlic dec tac ŋandê têŋ awhê dau, ma sêšôm, “Tu sake-ŋga inj kêyaiŋ gêŋ ŋamalu dinaŋ?

5 Gitôm bu dakêŋ têŋ lau sênenlhi ma datap awa atu sa, ma dakêŋ têŋ lau ŋalôm sawa. Ŋaõli dau oc hôc gêlêc ŋaõli tu gweleŋ yala sambuc-ŋga su.” Ma sêhec yom inj ŋalêŋ sac.

6 Magoc Yisu sôm, “Ahu inj siŋ ma akêŋ ŋawapac têŋ inj dom. Inj kôm gêŋ ŋayham solop têŋ aö.

7 Lau ŋalôm sawa oc sêmbo sêwhiŋ mac ŋapaŋ, ma bocdinaj dec têm bocke mac bu atac whiŋ, naŋ oc tôm bu mac anem ŋac sa. Tigeŋ aö oc wambo wawhiŋ mac ŋapaŋ dom.

8 Awhê dindec gitôm bu êmwasiŋ aö ŋalêŋ dinan, dec kôm. Inj kêc gêŋ ŋamalu pi aö, dec tôm inj kêmasaŋ aö neŋ ŋamlîc gwanaŋ tu sênsuhuŋ aö-ŋga.

9 Yomandô aö wasôm têŋ mac, bu tiŋambu lau oc sêhoc ŋawaê ŋayham asê yêc gameŋ hoŋ, ma têŋ dinan ŋac oc sêšôm yom pi awhê dindec ma lau oc gauc nem inj.”

*Judas sôm tidôŋ bu hoc Yisu asê
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)*

10 Têŋ ndoc dinaj Judas Iskeriot, ḥgacsē̄jomi 12 si daŋ, têŋ dabuŋsiga atu-tu gi ma sôm bu iŋ oc hoc Yisu asê têŋ ḥac.

11 Nac sêngô iŋ ndê yom ti atac ḥayham, ma sêšôm tidôj bu sênemlhi iŋ. Bocdinaj iŋ kêsalê lêŋ tu bu hoc Yisu asê-ŋga.

Yisu ndê ḥgacsē̄jomi sêmasaŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga

(Mat 26:17-19; Luk 22:7-13)

12 Têŋ Mwasiŋ Bolom Yist Mba-ŋga ḥabêc ḥamata-ŋga, bêc naŋ lau Israel-ŋga sic domba Pasowa-ŋga ndu, naŋ ḥgacsē̄jomi sêšôm têŋ Yisu bu, “Am tac whinj bu yac amasaŋ Mwasiŋ Pasowa bu am neŋ whinj yac-ŋga yêc nde?”

13 Dec Yisu kêkiŋ ndê ḥgacsē̄jom lu ma sôm têŋ iŋlu, “Asôc malac Jerusalem andi, ma amlu oc atap ḥgac daŋ sa naŋ kêbalanj bu lôj daŋ. Awhinj iŋ atêŋ iŋ ndê ḥadau ndê andu andi.

14 Ma asôm têŋ andu ḥadau, ‘Alu mba kêdôhôjwaga ndac am tu andu ḥalôm ḥacleŋ-ŋga, bu iŋ ti ndê ḥgacsē̄jom bu sênen Mwasiŋ Pasowa-ŋga yêc am nem andu.’

15 Ma iŋ oc tôc ḥalôm atu daŋ yêc andu dau ḥahô-ŋga têŋ amlu. Tebo ti gêŋ hoŋ tu yac daneŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga yêc ḥalôm dau, goc amasaŋ gêŋ yêc dinanj.”

16 Goc sêŋjom lu dinaj sêšôc malac si, ma sêtap gêŋ hoŋ sa tôm Yisu sôm su, ma sêmasaŋ Pasowa.

Yisu sôm asê bu ḥgac daŋ oc hoc iŋ asê

(Mat 26:20-25; Luk 22:21-23)

17 Têŋ ac gi su Yisu ti ḥgacsē̄jom 12 sêtêŋ andu dau si.

18 Nac sêndöc ti seŋ gêŋ sêmbo, ma Yisu sôm, “Yomandô aö wasôm têŋ mac, bu mac nem daŋ oc hoc aö asê. ḥgac dau kwahic dec ndöc ma gêŋ gêŋ whinj aö.”

19 Yom dau kôm ḥac sêšô, ma ḥalôm ḥawapac atu, ma ḥac tigeŋ-tigeŋ sêšôm têŋ iŋ, “Mboe aö, a? Mba!”

20 Goc iŋ sôm têŋ ḥac, “Ngac dau iŋ mac lau 12 nem daŋ, ma kwahic dec alu an gêŋ sip pele tigeŋ.

21 Gêŋ dau oc ḥandô sa pi ḥamalac ndê Atu, tôm yom naŋ sêto yêc. Tigeŋ ḥgac naŋ hoc aö asê, naŋ oc tap ḥawapac atu sa, ma tu dinaj-ŋga iŋ dinda bu kôc iŋ dom, dec oc ḥayham.”

Yisu gic hu Mwasiŋ Dabun

(Mat 26:26-29; Luk 22:15-20)

22 Têŋ têm ḥac seŋ gêŋ sêmbo, naŋ Yisu kôc bolom, gêm mbec, pô kôc-kôc, ma gic sam têŋ ḥac. Ma iŋ sôm, “Akôc sa loc, aö neŋ ḥandô dau dindec.”

23 Ma iŋ kôc laclhu wain-ŋga daŋ ma gêm daŋge, goc kêŋ têŋ ḥac ma ḥac hoŋ sêñôm.

24 Iŋ sôm têŋ ḥac, “Aö neŋ dac wamatin pwac-ŋga dau dec, naŋ wakêc siŋ tu lau daësam-ŋga.

25 Yomandô aö wasôm têŋ mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e Damaŋ ndê gôlinj meŋ sa tiawê, ma têŋ ndoc dinaj aö wanôm tiyham.”

26 Tiŋambu ḥac sem wê daŋ, ma sêlhö sêsa sêtêŋ Lôc Olib si.

Yisu sôm bu Pita oc sêc iŋ ahuc

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34)

27 Ma Yisu sôm têŋ ḥac, “Mac hoŋ oc ahu aö siŋ, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘Aö oc waseŋ ḥgac yob domba-ŋga, ma domba oc sêlhö babalip.’

²⁸ Magoc tiñambu aö watisa tiyham, ma wamuñ mac watêj gameñ Galili-nga wandi.”

²⁹ Dec Pita sôm têj inç, “Nac hoñ bu sêhu am siñ, tigeñ aö wahu am siñ dom.”

³⁰ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö wasôm yomandô bu ôbwêc dau dindec am oc sêc aö ahuc tidim tö su, goc dalec oc tañ tidim lu-nga.”

³¹ Tigeñ Pita sôm yom ti ñanga, “Mba! Gitôm sêndic aö ndu wawhiñ am, aö oc wasêc am ahuc dom.” Ma ñac hoñ sêşôm yom kaiñ tigeñ.

Yisu teñ mbec mbo ôm Getsemani

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Nac sêsa si e sêhôc asê ôm tolîb-nga dan, ôm nañ sêsam bu Getsemani, ma Yisu sôm têj ndê ñgacsêñomi, “Andöc dec ma aö waten mbec.”

³³ Goc inç kôc Pita, Jems ma Jon sêwhiñ inç si, ma sêhu ñgacsêñomi ñatô siñ. Têj ndoc dinaj Yisu ndê ñalôm ñawapac atu ma inç pô sim dau ñandô.

³⁴ Inç sôm têj ñac, “Aö neñ ñalôm kêsahê ñawapac atu, kêpiñ bu oc wambac ndu. Mac andöc dec ma anem ali.”

³⁵ Goc inç hu ñac siñ ma sa ñasawa saun gi. Inç hu dau sip nom gi ma teñ mbec, bu nditôm goc Anötö nem inç sa bu êylêc têm hôc ñandê-nga nañ oc hôc asê inç.

³⁶ Inç sôm, “Damañ, O Damañ, am gitôm bu kôm gêñ hoñ. Kôc laclhu ñawapac-ña ga dindec su yêc aö. Magoc êmkuc aö neñ atac whiñ dom, kôm tôm am daôm nem atac whiñ bu kôm.”

³⁷ Inç teñ mbec su, dec mbu gi ma tap sa bu ñgacsêñomi sêyêc bêc sêyêc. Goc inç uñ ñac sa ma sôm têj Pita, “Saimon, bocke dec am yêc bêc? Am gitôm dom bu nem ali tôm acgatu ñasawa tigeñ, a?”

³⁸ A nem ali ma atenj mbec bu lêtôm tap mac sa dom. Mac nem gatôm licbalê, tigeñ ñamlie kwapac.”

³⁹ Goc Yisu sa gi, ma teñ mbec tigeñ dinaj tiyham.

⁴⁰ Pacndê, goc inç mbu gi ma gêlic ñac sêyêc bêc, bu ñac tandô hê ñac sa ñandô. Ma ñac sêpônda yom tu sêşôm têj inç-nga.

⁴¹ Goc inç gi ma teñ mbec tidim tö-nga. Ma têj ndoc inç mbu têj ñac tiyham, nañ inç sôm, “Tu sake-nga mac ayêc bêc ti añwhañ daôm ñapan? Gitôm! Ndoc meñ hôc asê su bu sêhoc Ñamalac ndê Atu asê ma sêkêj inç sip lau sac amba.

⁴² Atisa ma dandi! Alic ñgac nañ hoc aö asê dec meñ su.”

Sêkôc Yisu dôj

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-11)

⁴³ Yisu sôm yom dinaj mbo, ma Judas, ñgacsêñomi 12 si dan hôc asê whiñ lau daësam nañ sêhôc bienj ti siñ. †Dabuñsiga atu-tu ti kêdôhôjwaga yomsu-nga ma lau bata sêyinj lau ton dinaj sêwhiñ Judas sêmen.

⁴⁴ Judas kêj puc lau d au gwanañ su, ma sôm, “Ngac nañ mac añsalê, nañ aö oc wañgutô inç bu watôc inç asê têj mac. Akôc inç dôj ma akêj lau sêyob inç, goc awê inç sa andi.”

⁴⁵ Bocdinaj têj ndoc Judas hôc asê, nañ inç têj Yisu solop gi ma sôm, “Kêdôhôjwaga,” ma ñgutô inç.

⁴⁶ Dec lau nañ sêwhiñ Judas, nañ sêkôc Yisu dôj.

⁴⁷ Yisu ndê lau sêhac sêmpij inç, ma ñac si dan puc ndê bienj sa ma pa dabuñsiga atu ndê ñgac akiñ ndê dañgalauñ danj su.

⁴⁸ Goc Yisu sôm, “Bocke dec mac akôc bienj ti gêñ siñ-nga ma asa amen bu akôc aö dôj gitôm ñgac kañ danj?

49 Tôm bêc hoj aö gambo gawhiŋ mac ma kadôhôj lau yêc lôm dabuŋ njabatêmndö, magoc mac akôc aö dôj dom. Tigeŋ gêŋ naŋ mac akôm kwhalic dec, naŋ kôm Anötö ndê yom naŋ séto yêc, naŋ ñandô sa.”

50 Têŋ dinaj Yisu ndê lau hoj sêhu inj siŋ ma sêlhö si.

51 Ngac batac daŋ kêkuc Yisu ma mbo whiŋ inj ti ndê lau têŋ ôbwêc dinaj, ma inj puc po ñambwa. Lau siŋ bu sêlô inj dôj,

52 tigeŋ inj hu ndê po siŋ yêc ñac si amba, ma kölhö ñamlic ñambwa gi.

Lau bata Israel-ŋga sêmatôc Yisu

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)

53 Dabuŋsiga atu-tu Israel-ŋga, ti lau bata ma kêdôhôjwaga yomsu-ŋga hoj sêkac sa sêmbo dabuŋsiga ñamata-ŋga ndê andu. Ma lau naŋ sêkôc Yisu dôj sêwê inj sêtêŋ andu dau si.

54 Pita kêsêlêŋ kêkuc Yisu mbo ahê, e gi sôc dabuŋsiga ñamata-ŋga ndê andu ñatunjlôm gi. Ma inj ndöc sic whiŋ lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-ŋga ñatô ma kêsulu ya.

55 Dabuŋsiga atu-tu ma lau bata hoj naŋ sêndöc Sanedrin si toŋ, naŋ sêrsalê yom bu sêŋgôliŋ pi Yisu ma sêkêŋ inj sip lau Rom-ŋga amba bu sêndic inj ndu. Magoc sêtap yom daŋ sa dom.

56 Bu lau daësam sêtisa bu sêhoc yom tasaj asê pi Yisu, magoc ñac hoj si yom so dau.

57 Tiŋambu lau ñatô sêtisa, ma sêkêŋ yom tasaj pi inj bocdec bu,

58 “Yac angô ñzac dau sôm, ‘Lôm dabun naŋ ñamalac sêkwê sa, naŋ aö oc waseŋ su. Ma têŋ bêc titö-ŋga aö oc wakwê andu wakuc dan sa, naŋ gitôm andu naŋ ñamalac sêkwê, naŋ dom.’”

59 Magoc ñac tigeŋ-tigeŋ si yom so dau tiyham.

60 Goc dabuŋsiga ñamata-ŋga tisa kalhac ñalhu, ma ndac Yisu, “Am ñgô yom dê sêŋgôliŋ pi am, me? Am bu ô yom, me mba?”

61 Tigeŋ Yisu gêm dau dôj ma ô yom dom. Goc dabuŋsiga dau ndac inj tiyham, “Am Mesaya dau, Anötö Atungac, me mba?”

62 Ma Yisu sôm, “Aêc, aö daunj dindec. Ma tiŋambu mac oc alic Ñamalac ndê Atu ndöc Anötö Naclai Njadau ndê amba andô-ŋga, ma sip meŋ ndöc dao ñahô.”

63 Têŋ ndoc dabuŋsiga ñamata-ŋga ñgô yom dinaj, naŋ tac ñandê atu dec kêc dau ndê ñakwê kic ma sôm, “Yac dapônda yom daŋ tu taŋgôliŋ pi inj-ŋga dom.

64 Yom naŋ inj sôm pi dau, naŋ sac sambuc! Mac angô su, ma mac gauc gêm bocke?” Ma ñac hoj sêšôm pitigeŋ bu inj mbac ndu.

65 Lau ñatô sêhu gasôp pi inj. Ñac sêkic inj tandô ahuc ña po, goc sêtap inj ma sêšôm, “Am bu propet, naŋ sôm asê bu asa gic am.” Ma lau siŋ-ŋga sêkôc inj sêsa si, ma sêhi inj ña sö.

Pita sêc Yisu ahuc

(Mat 26:69-75; Luk 22:54-62; Jon 18:15-18, 25-27)

66 Têŋ têm dinaj Pita mbo andu dau ñamakê, ma dabuŋsiga ñamata-ŋga ndê awhê akiŋ daŋ kêsêlêŋ meŋ.

67 Inj gêlic Pita kêsulu ya mbo, goc tahê inj ma sôm, “Am ñzac naŋ kêkuc Yisu Nasaret-ŋga whiŋ.”

68 Magoc Pita pa dau ma sôm, “Mba, aö kayalê am nem yom ñahu dom.” Dec inj tisa gi kalhac kêpiŋ tuŋlôm ñagatam.

69 Malô goc awhê akiŋ dau gêlic inj tiyham, ma sôm yom kaiŋ tigeŋ têŋ lau naŋ sêlhac sêmpinj, “Alic ñzac kêlê. Inj Yisu ndê lau si dan.”

70 Magoc Pita pa dau tiyham. Ḋasawa sauj ma lau naŋ sêlhac dindê, naŋ sêṣôm, “Am ḋagac Galili-ŋga. Yomandô, am ḋac si danj.”

71 Magoc Pita sôm ti ḋaŋga, “Mba! Aö bu wasôm yom tasauŋ, naŋ goc Anötö ndic aö. Aö kayalê ḋagac naŋ mac asôm yom pi in, naŋ dom andô!”

72 Ma ḋagahô dalec tanj tilu-ŋga, dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bu inj oc sêc inj ahuc tidim tö su, goc dalec oc taŋ tidim lu-ŋga. Ma inj tanj dau ndu-ndu.

15

Pailot kêsé Yisu

(Mat 27:11-26; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)

1 Têŋ bêbêc ganduc, dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ma lau naŋ sêndôhôj yomsu ti lau t̄Sanedrin-ŋga hoŋ si ḋalôm tigeŋ tu gêŋ bocke bu sêkôm têŋ Yisu-ŋga. Goc sêṣô inj amba dôŋ ma sêwê inj sêtêŋ Pailot si.

2 Ma Pailot ndac inj, “Am lau Israel-ŋga si kiŋ, a?” Goc Yisu ô yom ma sôm, “Tôm naŋ am daôm sôm.”

3 Têŋ dinaŋ dabuŋsiga atu-tu sêŋgôliŋ yom daêsam pi inj.

4 Dec Pailot ndac inj tiyham, “Am oc ô ḋac si yom, me mba? ḋac sêŋgôliŋ yom daêsam pi am.”

5 Tigeŋ Yisu ô yom dom, dec Pailot hêdaâ.

6-7 Têŋ tém dinaŋ ḋagac danj ndöc gapocwalô, naŋ ndê ḋaē Barabas. Muŋ-ŋga lau ḋatô sêli dau sa têŋ lau Rom-ŋga naŋ sem gôliŋ lau Israel-ŋga, ma sic lau ḋatô ndu. Magoc lau Rom-ŋga sêkôc ḋac dôŋ ma sêkêŋ ḋac sêndöc gapocwalô. Ma Barabas inj ḋac si danj.

Tôm yala hoŋ têŋ ndoc lau Israel-ŋga si om atu Mwasinj Pasowa-ŋga hôc asê, naŋ Pailot kékuc lêŋ danj hocdec bu. Lau Israel-ŋga oc sêndac ḋagac gapocwalô-ŋga danj, dec inj oc êŋgapwêc inj su têŋ ḋac.

8 Lau daêsam naŋ sêkchau sa têŋ ndoc Pailot kêsahê Yisu, naŋ sêndac inj bu êŋgapwêc ḋagac gapocwalô-ŋga danj su êŋkuc ḋagôliŋ dinaŋ.

9-10 Pailot kêyalê bu dabuŋsiga atu-tu sem lêmuŋ Yisu ḋambwa, ma tu dinaŋ-ŋga dec sêwê Yisu sêtêŋ inj sêmen. Bocdinaŋ inj gauc gêm bu êŋgapwêc Yisu su, dec ndac ḋac, “Mac atac whinj bu aö wahu Kiŋ Israel-ŋga sinj têŋ mac, me mba?”

11 Tigeŋ dabuŋsiga atu-tu sêŋgalôm lau toŋ atu dinaŋ e sêndac Pailot bu hu Barabas sinj têŋ ḋac.

12 Goc Pailot ndac ḋac, “Bocdinaŋ aö oc wakôm sake têŋ ḋagac dindec, naŋ mac asam bu lau Israel-ŋga si Kiŋ?”

13 Ma sêmbwêc, “Ndic inj pi a gicsô dau!”

14 Magoc Pailot ndac ḋac, “Tu sake-ŋga? Inj kôm giso bocke?” Magoc sêmbwêc ti ḋaŋga, “Ndic inj pi a!”

15 Pailot bu kôm lau atac ḋayham sa, dec gôlôc bu êŋgapwêc Barabas su têŋ ḋac. Ma inj kékir Yisu têŋ lau sinj-ŋga bu sêhi inj ḋa sö, ma sêndic inj ndu pi a gicsô dau.

Lau sinj-ŋga sêṣu Yisu susu

(Mat 27:27-31; Jon 19:2-3)

16 Lau sinj-ŋga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu ḋamalaclôm si, ma sêta yom bu lau sinj-ŋga hoŋ sêkac sa.

17 Goc sêkêŋ Yisu sôc ḋjakwê kokoc balinj tôm kiŋ sêṣôc, ma sêwhê wac kêm ma sêkêŋ inj uŋ gitôm sunsunj.

18 Goc ḥac sic hu sêmbwêc iŋ, “Ei! Datoc lau Israel-ŋga si kiŋ dindec sa maŋ!”

19 Ma ḥac sêkôc a daŋ ma sic iŋ pi ḥaqôlôŋ tidim daësam, ma sêhê gasôp pi iŋ. Sêpôŋ haduc têŋ iŋ, ma sêŋsau bu sêtoc iŋ sa.

20 Sêsu iŋ susu pacndê, goc sêkôc ḥakwê balin dinan su, ma sêkêŋ iŋ sôc dau ndê ḥakwê sa tiyham. Ma sêwê iŋ sêsa malac Jerusalem ḥamakê si, bu sêndic iŋ ndu pi a gicso dau.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

21 Lau siŋ-ŋga sêwê Yisu sêmbo sen, ma ḥac daŋ kêsêlêŋ mbo sen akêŋ gameŋ ḥamakê-ŋga meŋ. Ma sêkac iŋ bu hôc Yisu ndê a gicso dau. ḥac dau ndê ḥaê Saimon. Iŋ Aleksanda lu Rupas damba, ma iŋ ndê malachu Sairin.

22 Sêwê Yisu sêsa si e sêhôc asê gameŋ naŋ sêsam bu Golgota. (Naê dau danem kwi bu ‘Gameŋ ḥakêcyha-ŋga.’)

23 Lau siŋ-ŋga bu sêkêŋ wain ti bu ḥamakic têŋ Yisu nôm, magoc iŋ tec.

24 Bocdinaŋ sêhu siŋ, ma sic iŋ pi a gicso dau. Ma tiŋambu sêwhê iŋ ndê ḥakwê kôc ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc ḥakwê bocke.

25 Nac sic iŋ pi a gicso têŋ bêbêc, acgatu gitôm 9 kilok.

26 Ma yom naŋ lau bata Israel-ŋga sêngôliŋ pi iŋ, naŋ sêto pi bapia daŋ, naŋ sôm, “Lau Israel-ŋga si Kiŋ.”

27-28 Nac sic ḥac sac lu pi a gicso dau sêwhinj, dan kêgalêŋ Yisu amba andô-ŋga, ma daŋ kêgalêŋ gasê-ŋga.

29 Lau naŋ sêŋsêlêŋ si sêmenj, naŋ sêndahiŋ ḥasu ma sêtaŋ bôlê Yisu. Sêşôm, “Ei. Am ḥac naŋ sôm bu sen lôm dabuŋ su ma kwê sa tiyham tôm bêc tö.”

30 Dec sip akêŋ a gicso dau mwenj, ma nem daôm sa!”

31 Ma dabuŋsiga atu-tu ti kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga bocdinaŋ sêsu iŋ susu ma sêşôm têŋ dandi, “Iŋ gêm lau daësam sa, tigeŋ gitôm dom bu nem dau sa.

32 Yac bu alic Mesaya, lau Israel si kiŋ dindec-ŋga, sip akêŋ a gicso dau menj, dec yac oc akêŋ whinj iŋ.” Ma ḥac lu naŋ sic pi a gicso sêwhinj Yisu, naŋ sêsu iŋ susu bocdinaŋ.

Yisu mbac ndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

33 Têŋ ac kalhac lhu, ḥasec atu gêm gameŋ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-ŋga.

34 Ma têŋ 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Yom dau danem kwi bu, ‘Ao neŋ Anötö, aö neŋ Anötö, tu sake-ŋga am hu aö siŋ?’)

35 Lau naŋ sêlhac sêmpinj, naŋ sêngô iŋ ḥapep dom ma sêşôm, “Anđô, iŋ ta prophet Elaija.”

36 Ma ḥac daŋ kêtí gi kêŋ sôwam daŋ sip wain ḥamakic, ma sô dôŋ pi a balin daŋ. Goc iŋ puc pi Yisu whasun bu iŋ nôm ma sôm, “Dahu iŋ siŋ ma dalic, Elaija oc sip meŋ ma kôc iŋ su, me mba.”

37 Têŋ têm dinan Yisu mbwêc awha atu ma mbac ndu.

38 Ma têŋ dinan po balin naŋ kêgalêŋ lôm dabuŋ ḥalôm, naŋ dau kic gi lu, kalhac ḥahô ma gi têŋ ḥapu-ŋga.

39 Ma ḥac bata siŋ-ŋga naŋ kalhac Yisu anđô-ŋga, naŋ gêlic iŋ ndê mbac ndu ḥalêŋ, goc sôm, “Yomandô, ḥac dindec iŋ Anötö ndê Atu.”

40 Lauwhê ḥatô sêlhac ahê ma sêlic gêŋ hoŋ dinan. Maria Magadala lu Maria naŋ Jems sauŋ lu Joses dinda, ma Salome sêmbo sêwhinj ḥac.

41 Muñ-ŋga, têŋ têm Yisu mbo gameŋ Galili-ŋga, naŋ lauwöhê dinaŋ sêŋkuc inj, ma sem akiŋ inj. Ma lauwöhê daêsam naŋ sêpi Jerusalem sêwhinj Yisu, naŋ sêlhac sêwhinj ŋjac.

Josep kêŋ Yisu ndê ŋamlaŋ yêc hoc ŋasunj
(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

42 Bêc naŋ sic Yisu ndu, naŋ lau Israel-ŋga si bêc sêmasanj dau tu Sabat-ŋga.* Bocdinaŋ têŋ telha,

43 ŋgac bata Israel-ŋga danj ŋaâe Josep gauc gêm bu êŋsuhan Yisu ŋamlaŋ. Josep inj ŋgac akêŋ malac Arimatiya-ŋga, ma inj lau Sanedrin-ŋga si ŋgac tiwaé danj naŋ kêŋ bata Anötö ndê gôlinj bu meŋ sa tiawê. Inj ndê ŋjalôm pêŋ dôŋ, dec têŋ Pailot gi ma ndac Yisu ndê ŋamlaŋ.

44 Yom dau kôm Pailot sö, ŋahu bu inj kêyalê dom bu Yisu mbac ndu su. Bocdinaŋ inj ta lau siŋ si ŋgac bata ma ndac inj bu Yisu mbac ndu su, me mba.

45 Inj tap sa bu Yisu mbac ndu su, dec gôlôc têŋ Josep bu kôc Yisu ndê ŋamlaŋ sa ndi êŋsuhanj.

46 Josep kôc po ŋayham danj naŋ inj gêmlhi muŋ su, goc sa gi ma kôc Yisu su yêc a gicso dau, ma kêpaŋ inj ahuc ŋa po dau. Ma inj kôc inj sa gi ma kêŋ inj yêc sêhô naŋ lau sêlêŋ gwanaŋ su yêc hoc ŋjalôm. Goc inj kêpi hoc danj gi ndöc sê awha dau ahuc.

47 Maria Magadala lu Joses dinda Maria sêlic Josep kêŋ Yisu ndê ŋamlaŋ yêc hoctsun dinaj.

16

Yisu tisa

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12)

1 Bêc Sabat-ŋga meŋ gi su, goc Maria Magadala lu Jems dinda Maria, ma Salome semlhi gêŋ malu bu sénem oso Yisu ndê ŋamlaŋ.

2 Têŋ wake ŋabêc ŋamata-ŋga dinaŋ sêti têŋ bêbêc ganduc bu sêtêŋ sêhô sêndi. Ac pi meŋ su ma sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ,

3 ma sêndac dandi, “Asa oc nem yac sa ma êmpî hoc naŋ yêc sê awha, naŋ su?”

4 Tigenj sêhôc tandô sa, ma sêlic hoc atu dau yêc sê awha dom.

5 Bocdinan dec sêšôc sêhô ŋjalôm si. Sêlic ŋgac batac danj naŋ sôc ŋakwê sêsep, ma ndöc andô-ŋga, dec sêšö ŋandô.

6 Magoc ŋgac dau sôm, “Asö dom. Mac aŋsalê Yisu Nasaret-ŋga, naŋ sic inj ndu pi a gicso dau. Inj yêc dec dom, inj tisa su. Alic mala naŋ sêkêŋ inj yêc, naŋ sawa.

7 Magoc andi ma asôm têŋ inj ndê sêŋomi ma têŋ Pita bu inj oc muŋ mac têŋ Galili ndi. Mac oc alic inj yêc dindê, tôm yom naŋ inj sôm têŋ mac muŋ su naŋ.”

8 Yom dinaj kôm awhê lu dau sêntitec ti sêhêdaê ŋandô. Sêsa akêŋ sêhô, ma sêlhô sênti si. Magoc sêtöc dau dec sêšôm yom têŋ ŋamalac danj yêc seŋ dom.

9 Têŋ têm Yisu tisa têŋ Sonda bêbêc, inj hoc dau asê ti-ŋamata-ŋga têŋ Maria Magadala, awhê naŋ muŋ-ŋga inj soc ŋalau sac 7 su yêc inj ŋjalôm.

10 Ma Maria gi ma sôm asê têŋ lau naŋ sêŋkuc Yisu, naŋ sêkôm danjigo ti sêtaŋ sêmbo.

* **15:42:** Lau Israel sêšôm bu têŋ ndoc ac gi sip têŋ bêc naŋ muŋ bêc Sabat-ŋga, naŋ têm dau gic hu bêc Sabat-ŋga. Bocdinaŋ ŋjac bu sêŋsuhanj lau batê muŋ ac ndi sip.

¹¹ Maria sôm têŋ ñac bu iŋ gêlic Yisu ma iŋ mbo tali tiyham. Magoc ñac sêkêj whinj dom.

¹² Tiŋambu Yisu ndê ñgac-sêjom lu sêhu Jerusalem siŋ ma sêjsêlêj sêmbo senj, ma Yisu hoc dau asê têŋ inlu gitôm ñgac aŋgô batac danj.

¹³ Dec inlu sêmbu si ma sic minj têŋ sêjomí ñatô, magoc ñac sêkêj whinj inlu dom bocdinaj.

Yisu kêj gweleŋ têŋ lau naŋ sêŋkuc iŋ

¹⁴ Tiŋambu ñgacsêjomí 11 seŋ gêj sêmbo sêwhinj dau, ma Yisu hoc dau asê têŋ ñac. Ma iŋ sôm ñac tu ñac si ñjalôm ñadandi-ŋga, bu sêkêj whinj lau naŋ sêlic iŋ têŋ ndoc iŋ tisa su, naŋ dom.

¹⁵ Goc iŋ sôm têŋ ñac, “Atôm nom ñagamej sambob andi, ma ahoc ñawaê ñayham asê têŋ lau hoŋ.

¹⁶ Lau naŋ sêkêj whinj ma sêliŋ saŋgu, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ñac si-ŋga sa. Magoc lau naŋ sêkêj whinj dom, naŋ oc sêtap iŋ ndê matôc sa.

¹⁷ Ma Anötö oc kêŋ ñaclai têŋ lau naŋ sêkêj whinj, dec oc tôm bu sêkôm gêj dalô bocdec bu. Ñac oc sêkôm gweleŋ sênen aõ aŋôj, ma sêsoc ñalau sac su yêc lau. Ñac oc sêšom yom awha wakuc-ŋga naŋ sêndôhôj muŋ su dom.

¹⁸ Ñac bu sêkôc mboc sac sip ñac amba me sêñom bu ñamalic, dec oc kôm ñac sêtisac dom. Ma ñac oc sêkêj amba sac lau gêmbac, ma sêkôm ñac ñayham sa.”

¹⁹ Yisu sôm yom dinaj têŋ ñac su, goc Anötö kôc iŋ su yêc nom. Iŋ pi undambê gi, ma ndöc Anötö ndê amba andô-ŋga.

²⁰ Ma iŋ ndê sêjomí sêsa si, ma sêhoc ñawaê ñayham asê yêc gamej hoŋ. Ma Pômdau mbo whinj ñac, ma kêŋ ñaclai têŋ ñac bu sêkôm gêj dalô atu-tu tu bu puc yom naŋ sêhoc asê, naŋ dôŋ-ŋga.

Luk ndê ɻawaâ ɻayham **Yom whê ɻawaâ ɻayham dindec sa-ɻga**

Luk in̄ Yisu ndê ɻacsêjom dom, ma in̄ ɻac Israel-ɻga dom. In̄ ɻac Grik-ɻga, ma in̄ dokta, ma bocdinañ taŋyalê bu in̄ ɻac tigauc. Luk dau gêlic gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm, naŋ dom, magoc in̄ kip yom hoŋ sa yêc lau naŋ sêmbô sêwhiŋ Yisu têŋ ndoc in̄ gic hu ndê gweleŋ e in̄ mbu pi undambê gi (1:1-4). Luk ndê ɻawaâ ɻayham hêganôŋ Yisu ti in̄ ndê gweleŋ, ma in̄ to bapia dan̄ tiyham (Aposel) pi gweleŋ naŋ lau aposel sêkôm ɻa Nalau Dabun̄ ndê ɻaclai.

Yêc in̄ ndê yom ɻamata-ɻga, Luk sôm bu in̄ to yom têŋ ɻac atu dan̄ ɻa Tiopilas. Naâe dau danem kwi bu 'ɻac naŋ atac whiŋ Anötö.' Magoc in̄ to tu ɻac tigeŋ dinan̄-ɻga dom, in̄ to ndê ɻawaâ ɻayham hêganôŋ lau naŋ lau Israel dom gitôm in̄ dau, ma lau Israel-ɻga sêwhiŋ. In̄ tac whiŋ bu ɻac sêŋyalê bu Yisu, in̄ lau Israel-ɻga si Mesaya, ma in̄ meŋ gic waâe lau Israel-ɻga tawasê dom, magoc meŋ bu ti lau hoŋ si Pômdau, ma bu mbac ndu tu lau hoŋ-ɻga. Ma bocdinañ Luk tac whiŋ bu Yisu ndê ɻawaâ sa têŋ gameŋ nom-ɻga hoŋ, bu lau sêŋgô ma sêkêŋ whiŋ Yisu, dec oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ɻac si-ɻga sa.

Yom ɻamata-ɻga

¹ O ɻac atu Tiopilas. Lau daêsam sêŋsahê bu sêto yom pi gêŋ hoŋ naŋ ɻandô sa yêc yac mba gameŋ.

² ɻac sêto sêŋkuc yom naŋ lau naŋ sêmbô sêwhiŋ Yisu têŋ ndoc in̄ gic hu ndê gweleŋ, naŋ sic dulu têŋ yac. Lau dau sêlic gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm pi tandô, dec sêhoc ɻawaâ ɻayham asê pi gêŋ dau.

³ Ma aõ bocdinañ, gakip yom hoŋ sa pi gêŋ ɻamata-ɻga ma meŋ têŋ kwahic dec, ma galic ɻayham bu wato sip bapia dindec ma wanjiŋ têŋ am. Aõ gato yom kakuc ɻadênaŋ tôm gêŋ hoŋ naŋ hôc asê. Tu dinan̄-ɻga O ɻac atu Tiopilas,

⁴ am oc êmyalê bu yom hoŋ pi Yisu naŋ am ɻô su, naŋ yom ɻandô.

Jon, ɻagac Kêku Lau-ɻga ndê puc dinda kôc in̄-ɻga

⁵ Têŋ têm Kiŋ †Herod gêm gôlin̄ gameŋ Judia-ɻga, naŋ †dabun̄siga dan̄ mbo, in̄ ndê ɻaâ Sekaria. In̄ kôm ndê gweleŋ whiŋ dabun̄siga naŋ sêmbô dabun̄siga ɻamata-ɻga Abaisa* ndê ton̄. Sekaria ndê awhê ndê ɻaâ Elisabet, ma in̄ Aron† ndê wakuc dan̄, gitôm Sekaria dau.

⁶ Anötö gêlic in̄lu sêsa lêŋ gitêŋ yêc in̄ anjô-ɻga, sêŋsêlêŋ sêŋkuc Anötö ndê yomsu ti ɻagôlin̄ ɻalêŋ ɻayham.

⁷ In̄lu sêti awhê andô ma ɻagac andô su, magoc balêkoc mba, bu Elisabet in̄ awhê gapoc.

* **1:5:** Abaisa - dabun̄siga ɻamata-ɻga dan̄ naŋ mbo têŋ Kiŋ Dawid ndê têm. Têŋ têm dinan̄ lau Israel si dabun̄siga sêwhê dau kôc ti ton̄ 24 kêkuc dabun̄siga ɻamata-ɻga si ɻaâ (1 Kr 24:7-19; ma Nia 12:11-17). Ma tinjambu sêkôm gweleŋ tôm ɻaton̄ 24 dinan̄ sêyô dau sêyô dau. Têŋ Yisu ndê têm, lau dabun̄siga daêsam sêndöc gameŋ ɻamakê-ɻga, ma sépi Jerusalem tu sêkôm gweleŋ yêc †lôm dabuŋ tôm ɻac si ton̄ si ndoc, ma tinjambu sêmbô sêtêŋ si gameŋ si (Luk 1:8, 23). Alic yom whê ɻaâ 'dabun̄siga' sa-ɻga yêc buku dindec ɻambu-ɻga. † **1:5:** Aron - lau Israel si dabun̄siga ɻamata-ɻga naŋ gêm akiŋ Anötö têŋ Moses ndê têm. Alic Eks 7:1-6; ma 28:1.

8 Têj têm dañ Sekaria ndê toŋ si ndoc sênem akiŋ Anötö-ŋga hôc asê, ma inj gêm ndê gweleŋ dabuŋsiga-ŋga mbo Anötö ndê lôm dabuŋ yêc Jerusalem.

9 Ma gitôm dabuŋsiga si mêtê, sêpuc gapoc gi sip Sekaria, bu sôc lôm dabuŋ ŋalôm ndi, ma kêj da ŋamalu ŋayham.

10 Ma têj ndoc inj sôc gi bu kêj da ŋamalu ŋayham, naŋ lau Israel-ŋga hoŋ naŋ sêkac sa tu s êtoc Anötö sa-ŋga, naŋ sêteŋ mbec sêlzac awê.

11 Têj ndoc dinaŋ Pômdau ndê aŋela dañ hoc dau asê têj Sekaria, ma kalhac alta da ŋamalu-ŋga ŋa-ndô-ŋga.

12 Têj ndoc Sekaria tandô pi aŋela dau, inj sö ti töc dau ŋandô.

13 Magoc aŋela sôm têj inj, “Töc daôm dom Sekaria, bu Pômdau ŋô mbec naŋ am teŋ. Am nem awhê Elisabet oc kôc atômŋac dañ, ma am oc sam inj ndê ŋaê bu Jon.

14 Inj oc kôm am atac ŋayham atu, ma lau daêsam oc sêtisambuc tu dinda kôc inj-ŋga,

15 bu inj oc ti ŋac tiwaê yêc Pômdau aŋgô-ŋga. Inj oc nôm wain me bu ŋanga dom, magoc têj têm inj yêc dinda atac ŋalôm enj, naŋ Nalau Dabuŋ oc nem inj ahuc, ma mbo whinj inj ŋapaŋ.

16 Ma têj ndoc inj tiatu, naŋ inj oc nem lau Israel-ŋga daêsam kwi, sêmbu sêšôc Pômdau ŋac si Anötö ŋapu.

17 Inj oc ti propet ŋangka ma ti naclai gitôm propet ŋamata-ŋga Elaija. Ma inj oc muŋ Pômdau, bu nem lau daêsam si ŋalôm kwi. Dambai oc atac whinj atui, ma lau daŋgapêc oc sêti lau ti gauc naŋ sêsa si lêŋ gitêŋ. ŋalêŋ dinaŋ inj oc êmasaŋ lau si ŋalôm bu sêkôc Pômdau sa.”

18 Sekaria ŋô aŋela ndê yom dinaŋ su, goc sôm têj inj, “Alu ati awhê andô ma ŋac andô su. Boc-dinaŋ ŋalêŋ bocke dec aö wanyalê bu am nem yom oc ŋandô sa?”

19 Goc aŋela ô yom ma sôm, “Aö Gabriel naŋ galhac Pômdau aŋgô-ŋga, ma inj kêkiŋ aö bu wahoc ŋawaé ŋayham dindec asê têj am.

20 Gêŋ naŋ aö gasôm yom pi, naŋ oc ŋandô sa tôm ŋandoc. Tigen am kêj whinj aö dom, ma bocdinaŋ am oc awham mba sa, ma sôm yom dom e gêŋ hoŋ dindec hôc asê su.”

21 Têj dinaŋ lau naŋ sêmbo awê, naŋ sêhôŋ Sekaria ma gauc gêm bu bocke ma inj mbo tiwandêc yêc lôm dabuŋ ŋalôm.

22 Ma têj ndoc Sekaria mbu sa awê gi, naŋ gitôm dom bu sôm yom, ma gic amba ŋambwa têj ŋac, dec ŋac si gauc sa bu inj gêlic gêŋ ŋagatu dañ yêc lôm dabuŋ ŋalôm.

23 Tiŋambu inj ndê bêc gweleŋ-ŋga pacndê, ma inj kölhö mbu têj ndê malac gi.

24 Ma inj ndê awhê Elisabet daê, dec timêtê dau ŋapep, ma mbo teŋ mbo injlu si andu gitôm ayô 6 su, goc Anötö kêkiŋ aŋela Gabriel têj malac Nasaret nan yêc gameŋ Galili-ŋga,

25 “Pômdau kôm gêŋ dindec ma gêm aö sa. ŋamata-ŋga aö gambo ti mayan yêc lau aŋgô-ŋga, bu aö awhê gapoc, tigen kwahic dec Pômdau tawalô aö, ma kôc aö mayan su.”

Yisu ndê puc dinda kôc inj-ŋga

26 Elisabet daê gitôm ayô 6 su, goc Anötö kêkiŋ aŋela Gabriel têj malac Nasaret nan yêc gameŋ Galili-ŋga,

27 bu kêj aheŋ têj awhê akiŋ dañ. Inj ndê ŋaê Maria, ma lau sêhoc yom asê su bu Maria oc nem ŋac dan ŋaê Josep, naŋ Kin Dawid ndê apanjgac dañ.

28 Añjela dau têj Maria gi ma sôm, “O awhê nañ Anötö tac whinj am ndu andô, Pômdau whinj am.”

29 Yom dau kôm Maria sö ñandô, ma inj gauc gêm têj dau bu, “Inj awha gic aö tu sake-ñga?”

30 Goc añela sôm têj inj, “Töc daôm dom Maria, bu Anötö gêlic am ñayham kêtêc.

31 Am oc daêm ma kôc balêkoc ñgac danj, ma sam inj ndê ñaê bu Yisu.

32 Inj oc ti ñgac tiwaê, ma lau oc sêsam inj bu Anötö Naclai ti Ñawasi Ñadau ndê Atu. Pômdau Anötö oc kêtj inj wêkainj apañgac Dawid ndê pôj kiñ-ñga.

33 Inj oc nem gôlinj †Jakob ndê wakuc lau Israel-ñga, ma inj ndê gôlinj oc pacndê dom.”

34 Goc Maria ndac añela dau bu, “Aö gayêc gawhinj ñgac danj dom, ma bocdinaj yom dau oc ñandô sa ñjalêj bocke?”

35 Ma añela ô yom ma sôm, “Ñalau Dabuñ oc têj am meñ, ma Anötö, Naclai ti Ñawasi Ñadau ndê ñaclai oc nem am ahuc. Tu dinañ-ñga balêkoc dabuñ nañ am oc kôc, nañ lau oc sêsam inj bu Anötö ndê Atu.

36 Ma am ñgô! Elisabet, awhê andô nañ yêc am apami si tonj, nañ daê ma oc kôc balêkoc danj. Sêsmô bu inj awhê gapoc, magoc kwahic inj daê tôm ayô 6 su.

37 Bu gêj danj yêc dom, nañ Anötö gitôm dom bu kôm ñandô sa.”

38 Ma Maria ô yom ma sôm, “Pômdau ndê awhê akiñ aö. Bocdinaj, yom nañ am sôm, nañ ñandô sa pi aö.” Maria sôm yom dinañ su, goc añela hu inj sinj.

Maria gic Elisabet kësi

39 Têj têm dinañ Maria kêmasañ dau, ma kêsêlêj ñagahô têj malac danj yêc gameñ ñabaö Judia-ñga gi.

40 Inj hôc asê ma têj Sekaria ndê andu gi, ma ta Elisabet ndê ñaê.

41 Têj têm Elisabet ñgô Maria ndê yom, nañ balêkoc nañ yêc inj ñalôm kwê soc ti ñanga, ma Ñalau Dabuñ gêm Elisabet ahuc.

42 Ma inj sôm yom awha atu, “Anötö toc am sa hôc gêlêc lauwöhê sambob su, ma oc toc balêkoc nañ am oc kôc, nañ sa bocdinaj.

43 Aö awhê bocke, dec am, anej Pômdau dinda mweñ bu lic aö?

44 Têj ndoc aö gañgô am mbwêc aö, nañ balêkoc nañ yêc aö ñataç, nañ kwê soc ti atac ñayham.

45 Am kêtj whinj bu Pômdau ndê yom p i am oc ñandô sa, ma tu dinañ-ñga am tap inj ndê mwasiñ sa!”

Maria po Anötö ndê waê sa

46-47 Ma Maria sôm:

“Aö wapo Pômdau ndê waê sa ti anej ñalôm sambuc, ma aö atac ñayham kêtêc tu Anötö nañ gêm aö si-ñga.

48 Nahu bu inj kêlhinj inj ndê awhê akiñ ñambwa, aö dec sinj dom. Têj kwahic dec ma ndi, lau hoñ oc sêsam aö bu awhê nañ Anötö kêmwasinj.

49 Inj Ñañga Ñadau nañ kôm gêj atan têj aö, ma inj ndê ñaê dabuñ.

50 Tôm têm sambob, inj tawalô lau hoñ nañ sêtöc inj ma sêtöc inj sa.

51 Inj amba ñañga kôm gêj atan, ma lau nañ yom sêtöc dau sa-ñga gêm ñac si ñalôm ahuc, nañ inj soc ñac su sêlhö têjtêj.

52 Inj kêmasic kinj nom-ñga su yêc ñac si pôj kiñ-ñga, magoc lau nañ sêngwiniñ dau, nañ inj toc ñac sa.

53 Inj kêmwasiŋ lau ɣalôm sawa ɣa gêŋ ɣayham-ɣayham, magoc inj kêkiŋ lau ti lêlôm sêsa amba sawa si.

54-55 Inj gêm inj ndê lau akiŋ Israel-ŋga sa, ma tôm yom naŋ inj gic bata têŋ aban Abraham, ma têŋ inj ndê wakuc hoŋ naŋ sêŋkuc inj, naŋ inj tawalô ɣac.”

56 Maria kêpiŋ Anötö ma sôm yom dinaj su, goc mbo whinj Elisabet gitôm ayô tö, ma tiŋambu inj kölhö mbu têŋ ndê malac gi.

Elisabet kôc Jon

57 Elisabet ndê ndoc meŋ sa dec inj kôc balêkoc ɣagac daŋ.

58 Ma inj ndê dawai ti lau menpaŋ inj-ŋga sêŋgô bu Pômdau tawalô inj ɣalêŋ dinaj, ma ɣac hoŋ atac ɣayham sêwhinj inj.

59 Têŋ balêkoc dau ndê bêc ti-8-ŋga, ɣac hoŋ sêmeŋ bu sêse balê ndê ɣamlic ɣatô su sêŋkuc lau Israel-ŋga si tpwac, ma ɣac tac whinj bu sêkêŋ damba Sekaria ndê ɣaē pi inj.

60 Tigeŋ inj dinda sôm, “Mba! Dasam inj ndê ɣaē bu Jon.”

61 Ma sêšôm têŋ inj, “Yêc am nem dawam, ɣagac ɣaē Jon daŋ mbo dom.”

62 Ma ɣac sic amba têŋ damba bu sêŋyalê ɣaē bocke inj tac whinj.

63 Inj kôm ɣa amba bu sêkêŋ tapele daŋ têŋ inj, dec sêkêŋ ma inj to, “Inj ndê ɣaē Jon,” goc lau hoŋ sêhêdaâ.

64 Ma ɣagahô inj êmbala tigolonj, ma inj sôm yom asê ma kêpiŋ Anötö.

65 Gêŋ dau kôm ɣac lau hoŋ sêso, ma lau naŋ sêmbo Judia ɣagameŋ lôc-ŋga, naŋ sem yom-galôm ɣapanj pi gêŋ hoŋ dinaj.

66 Lau hoŋ sêŋgô ɣawaâ, ma ɣac gauc gêm yom dau ɣapanj yêc ɣac si ɣalôm. Ma ɣac sêlic bu Pômdau ndê ɣaclai tôc dau asê yêc balê dau, dec sêndac dandi, “Inj oc ti ɣamalac kainj bocke?”

Sekaria hoc yom asê gitôm propet

67 Têŋ têm dinaj ɣalau Dabuŋ gêm Jon ndê damba Sekaria ahuc, ma inj hoc yom asê gitôm propet daŋ ma sôm,

68 “Tampiŋ Pômdau, yac lau Israel-ŋga neŋ Anötö, bu inj meŋ bu nem inj ndê lau si.

69 Inj po ɣagac ti ɣaclai daŋ sa yêc inj ndê ɣagac akiŋ Dawid ndê lau wakuc, naŋ gitôm bu nem yac si.

70 Anötö ndê propet dabuŋ sêhoc yom asê pi gêŋ dau muŋ su, ma kwahic dec Anötö kôm yom dau ɣandô sa.

71 Inj kêmasaŋ lêŋ dinaj, bu nem yac si yêc yac neŋ ɣacyo ti lau naŋ sêtec yac amba.

72 Inj tawalô yac, tôm inj gic bata têŋ abanji, ma gauc gêm inj ndê pwac dabuŋ,

73 naŋ inj kêmatiŋ tidôŋ whinj abanji Abraham.

74 Inj oc nem yac si yêc yac neŋ ɣacyo amba, tu bu yac danem akiŋ inj ti atac pa su,

75 ma tu bu taŋsêlêŋ dasa lêŋ gitêŋ ti dabuŋ yêc inj anjô-ŋga tôm bêc hoŋ.

76 Ma Jon, aneŋ balê, lau oc sêsam am bu ‘Anötö, ɣaclai ti Nawasi ɣadau ndê propet,’ bu am oc muŋ Pômdau ma êmasaŋ lau si ɣalôm tu sêkôc inj sa-ŋga.

77 Ma am oc whê Anötö ndê lau si gauc sa pi lêŋ naŋ inj oc suc ɣac si sac kwi tu bu nem ɣac si-ŋga.

78 Yac neŋ Anötö ndê lêŋ tawalô yac-ŋga, naŋ oc tôm ac naŋ pi ma kalhac umbonj,

79 ma pô lau naŋ sêndöc gameŋ ɣasec, ma lau naŋ sêmpinj bu sêmbac ndu. Inj oc wê yac dasa seŋ bu datap yom malô sa.”

80 Tijambu balê dau tiatu, ma kêj ndê ɣalôm sambuc tu nem akin Anötö-ŋga. Ma in mbo gameñ sawa e tôm bêc naŋ in gic hu ndê gweleñ, dec gêm mêtê kalhac lau Israel anjô-ŋga.

2

Maria kôc Yisu

1 Têj tém dinañ †Sisa Ogasta gic atu yom bu sêse lau hoŋ naŋ sêmbo Rom si gôliŋ ɣapu, naŋ sa tu bu sénemlhi takis-ŋga.

2 (Têj ndoc dinañ Kirinios gêm gôliŋ gameñ Siria-ŋga, ma gêj dinan ti tém ɣamata-ŋga naŋ sêse lau sa yêc in ndê gôliŋ ɣapu.)

3 Bocdinan lau hoŋ sétêj si malachu si, bu sêto si ɣaê sip bapia sêse ɣac sa-ŋga.

4 Josep in Dawid ndê wakuc dan, ma bocdinan in hu malac Nasaret yêc gameñ Galili-ŋga sin, ma sip têj Dawid ndê malac yêc gameñ Judia-ŋga gi, malac naŋ sêsam bu Betlehem.

5 Josep lu Maria sêwhinj dau si bu sêkêj si ɣaê, bu sêhoc inju si yom asê su bu oc sénem dau. Ma Maria daê mbo.

6 Têj ndoc inju sêmbo Betlehem, naŋ Maria ndê bêc bu kôc balêkoc-ŋga hôc asê.

7 Josep lu Maria sêyêc bôc si mala, bu ɣasawa mbasi yêc andu ɣacen-ŋga. Ma yêc dê, Maria kôc in ndê balêkoc ɣac ɣamata-ŋga. Ma in kôm in si ɣa po, ma kêj in yêc bôc si apa sêneñ gêj-ŋga.

Ajela sêhoc Yisu ɣawaê asê

8 Têj ôbwêc dinañ lau ɣatô sêyob si domba sêmbo malac dau ɣamakê.

9 Ma Anötö ndê ajela dan hoc dau asê têj ɣac. Pômdau ndê ɣawê pô ɣac, ma sétôr dau ɣandô.

10 Goc ajela dau sôm têj ɣac bu, “Atöc daôm dom! Aö bu wakêj ɣawaê ɣayham dan têj mac, naŋ oc kôm mac atac ɣayham atu. Ma ɣawaê dindec gic waâ lau hoŋ.

11 Mac nem ɣac nem mac si-ŋga hôc asê têj bêc dau dindec. In dinda kôc in yêc Betlehem, malac naŋ sêsam bu Dawid ndê malac. In †Mesaya dau naŋ Anötö gic bata bu êjkin men, ma mac nem Pômdau dau.

12 Atêj Betlehem andi, ma mac oc aŋyalê balêkoc dau pi gêj bocdec bu. Sêkôm in si ɣa po, ma sêkêj in yêc bôc si apa sêneñ gêj-ŋga.”

13 Ma ɣagahô ajela undambê-ŋga daësam sêhoc dau asê sêwhinj ajela dinañ, ma sem wê sêmpin Anötö bocdec bu,

14 “Anötö ndê waâ sa yêc lôlôc. Ma yom malô yêc nom, têj lau naŋ Anötö gêlic ɣac ɣayham.”

Lau sêyob domba-ŋga sétêj Betlehem si

15 Ajela sem wê dinan su, goc sêmbu sêpi undambê si. Ma lau sêyob domba-ŋga sêşôm têj dandi, “Ayôc! Datêj Betlehem dandi, ma dalic gêj atu naŋ Pômdau ndê ajela sêhoc asê têj yac.”

16 Goc sêjsahic dau sétêj Betlehem si, ma sêtap Maria lu Josep sa, ma sêlic balêkoc dau yêc bôc si apa sêneñ gêj-ŋga.

17 Sêlic in su goc sêsa si, ma sic miŋ yom naŋ ajela hoc asê têj ɣac pi balêkoc dau.

18 Ma lau hoŋ naŋ sêŋgô ɣac si yom, naŋ sêhêdaê ɣandô.

19 Magoc Maria gauc gêm yom hoŋ ɣapan yêc ndê ɣalôm.

20 Ma lau sêyob domba-ŋga sêlhö sêmbu sêtêŋ gameŋ sêyob domba-ŋga si. Sêmpin Anötö ma sêtoc inj ndê waê sa tu gêŋ hoŋ naŋ sêŋgô ti sêlic, naŋ gitôm anjela sôm asê têŋ ŋac.

Sêtôc Yisu yêc lôm dabuŋ

21 Têŋ bêc 8 giŋga su, sêse balê ndê ŋamlic ŋatô su, kêkuc lau Israel-ŋga si pwac. Ma sêsam inj ndê ŋa aê Yisu, tôm anjela sam inj têŋ ndoc inj kêŋ puc Maria bu inj oc daâe.

22 Muŋ-ŋga, Moses to yomsu daŋ pi lauwöh Israel-ŋga naŋ sêkôc balêkoc, naŋ yêc bocdec bu. Sêhôŋ e bêc 40 pacndê, goc ŋac oc ŋawasi sa tiyham yêc Anötö aŋgô-ŋga. Bocdinaŋ têŋ Maria ndê bêc 40 pacndê su, goc injlu Josep sêkôc Yisu sêtêŋ lôm dabuŋ yêc malac Jerusalem si, bu sêtôc inj yêc Pômdau aŋgô-ŋga.

23 Sêkôc bocdinaŋ kêkuc Pômdau ndê yomsu naŋ Moses to bocdec bu, "Asam balêkoc ŋac mbêc hoŋ bu dabuŋ yêc Pômdau aŋgô-ŋga."

24 Ma têŋ têm dinaŋ injlu sêkêŋ da bu Maria ŋawasi sa tiyham. Sêkêŋ da tôm Pômdau ndê yomsu, balusi lu me mbac sauŋ lu.

25 Têŋ têm dinaŋ ŋac daŋ ŋaê Simeon mbo Jerusalem. Inj ŋac gitêŋ ti dabuŋ, ma inj hôŋ ndoc bu Anötö êŋkiŋ inj ndê Mesaya bu nem lau Israel-ŋga si. Ŋalau Dabuŋ whiŋ inj tôm bêc hoŋ,

26 ma têŋ ndoc daŋ, kêŋ gauc têŋ inj bu inj oc mbo tali e lic Mesaya naŋ Pômdau gic bata.

27 Ma Ŋalau Dabuŋ wê Simeon têŋ lôm dabuŋ gi, têŋ bêc naŋ Yisu dinda lu damba sêkôc inj sêmen bu sêkêŋ da sêŋkuc Moses ndê yomsu.

28 Inj pê Yisu sa, goc kêpiŋ Anötö ma sôm,

29-30 "O Pômdau atu, yom naŋ am gic bata su, naŋ kwahic dec ŋandô sa. Aö tanôŋ galic am nem †Ngac Nem Lau Si-ŋga su, ma bocdinaŋ dec oc tôm bu am nem ŋac akiŋ aö dec wambac ndu ti atac malô.

31 Am kêmasaŋ lêŋ dindeč yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga.

32 Am nem ŋawê oc pô lau hoŋ, bu tôc am asê têŋ lau gameŋ apa-ŋga, ma bu po am nem lau Israel-ŋga si waê sa."

33 Simeon sôm yom dinaŋ pi Yisu, dec kôm Yisu dinda lu damba sêhêdaë.

34 Goc Simeon gêm mbec ŋac, ma sôm têŋ Yisu dinda Maria, "Anötö kêyalinj balê dindeč sa, ma tu inj-ŋga lau Israel-ŋga daêsam oc sêpeŋ, magoc daêsam naŋ sêkêŋ whiŋ inj, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa. Inj menj bu tôc Anötö ndê lêŋ asê têŋ lau, magoc daêsam oc sêpu inj ti ndê yom,

35 ma ŋaléŋ dinaŋ gauc naŋ yêc lau daêsam si ŋalôm, naŋ oc menj sa tiawê. Ma tu gêŋ naŋ oc hôc asê inj-ŋga, am daôm oc hôc ŋandê atu tôm bienj kunj am ŋatê."

36 Propet awhê daŋ mbo lôm dabuŋ ŋabatêmndö. Inj ndê ŋaê

Ana, ma inj damba inj Panuel, naŋ yêc Aser ndê ton.* Ana inj ti awhê andô su. Muŋ-ŋga inj gêm ŋac su ma injlu nakweŋ sêmbo sêwhiŋ dau gitôm yala 7,

37 goc nakweŋ mbac ndu ma Ana ti awhê sawa ma mbo e inj ndê yala ti 84. Tôm acsalô ti ôbwêc hoŋ inj gêm akiŋ Anötö mbo lôm dabuŋ ŋabatêmndö, ma têm daêsam inj hu gêŋ daneŋ-ŋga sinj tu nem dabuŋ dau ti teŋ mbec ŋaŋga-ŋga.

* **2:36:** Aser - Jakob ndê atui 12 si daŋ. Lau Israel sêwhê dau kôc ti ton 12 sêŋkuc apai 12 dinaŋ (alic Gen 35:26).

38 Têŋ têm naŋ Simeon ndê yom pi Yisu pacndê, naŋ Ana têŋ ɣac gi, ma gêm danĝe Anötö. Ma inç gic hu sôm yom pi balêkoc têŋ lau hoŋ naŋ sêhôŋ ndoc naŋ Anötö oc nem lau Jerusalem ti Israel-ŋga si.

39 Josep lu Maria sêkôm gêŋ hoŋ tôm Pômdau ndê yomsu sôm, goc sêmbu sêtêŋ ɣac si malac Nasaret yêc gameŋ Galili-ŋga si.

40 Ma Yisu tiatu ma ti balê ti licwalô. Ma gauc ɣayham ma Anötö ndê mwasinj gêm inç ahuc.

Yisu mbo lôm dabuŋ

41 Tôm yala hoŋ Maria lu Josep sêpi Jerusalem si, bu sêlic om atu †Pasowa-ŋga.

42 Têŋ Yisu ndê yala ti 12, naŋ ɣac hoŋ sêpi si, tôm inju si gêbôm.

43 Ma têŋ ndoc Mwasiŋ Pasowa-ŋga pacndê, goc Maria lu Josep sêhu Jerusalem siŋ bu sêmbu sêtêŋ inju si malac sêndi. Yisu gacgeŋ mbo Jerusalem, magoc inju sêŋyalê dom,

44 bu sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ sêwhiŋ lau toŋ atu, dec sem gauc bu inç oc mbo lau toŋ atu dinaj ɣalôm. Sêhu Jerusalem siŋ sêsa si gitôm bêc daŋ, goc sêŋsalê inç yêc ɣac si lau.

45 Sêtap inç sa dom, dec bêc tilu-ŋga inju sêmbu sêtêŋ Je rusalem si, bu sêŋsalê inç.

46 Sêhôc asê Jerusalem, ma ɣagalansê sêtap inç sa yêc lôm dabuŋ. Inç ndoc whiŋ lau naŋ sêndôhôŋ mêtê, ma inç kêŋ danĝa ɣac si yom. Ma inç ndac ɣac pi gêŋ daësam.

47 Lau hon naŋ sêŋgô inç, naŋ sêhêdaê tu inç ndê gauc-ŋga, ma tu yom hoŋ naŋ inç ô têŋ kêdôhôŋwaga-ŋga.

48 Têŋ ndoc Maria lu Josep sêlic inç, naŋ sêhêdaê. Ma Maria ndac inç, “Aneŋ balê, tu sake-ŋga am kôm gêŋ dindec têŋ alu damam? Alu aŋsalê am ti ɣalôm ɣawapac.”

49 Ma Yisu ndac inju, “Tu sake-ŋga amlu aŋsalê aö? Damaŋ ndê andu dindec, ma aö gac waê bu wambo dec.”

50 Tigeŋ ɣac sêŋyalê inç ndê yom ɣahu dom.

51 Goc Yisu whiŋ inju, ma sêmbu sêtêŋ malac Nasaret si, ma inç danĝa wambu têŋ inju ɣapep. Ma inç dinda gauc gêm yom hoŋ dinaj ɣapaŋ yêc ndê ɣalôm.

52 Ma Yisu tiatu ma ti ɣac tigauc, ma Anötö ma ɣamalac hoŋ sêlic inç ɣayham.

3

Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga kêmasaŋ Yisu ndê sen (Mat 3:1-12; Mak 1:2-8)

1 Tinjambu Taibirias ti lau Rom-ŋga si kiŋ atu,* ma têŋ inç ndê yala ti-15-ŋga, naŋ inç ndê la u bata bocdec sem gôliŋ lau Rom-ŋga si gameŋ ɣatô. Pontias Pailot gêm gôliŋ gameŋ Judia-ŋga, †Herod Antipas gêm gôliŋ Galili, Herod ndê dôwa Pilip gêm gôliŋ Ituria ma Trakonitas, ma Lisanias gêm gôliŋ Abelin.

2 Ma Anas lu Kayapas sêti lau Israel-ŋga si †dabuŋsiga ɣamata-ŋga. Têŋ ndoc dinaj Anötö kêkiŋ inç ndê yom têŋ Jon, Sekaria ndê atunŋac naŋ mbo gameŋ sawa.

3 Bocdinaj Jon gic hu inç ndê gwelenj. Inç golom-golom malac hoŋ naŋ yêc Bu Jordan ɣamakê, ma gêm mêtê bu lau sêliŋ saŋgu tu bu sêtôc asê bu sêkac si ɣalôm kwi ma sêhu mêtê sac siŋ, dec Anötö oc suc ɣac si sac kwi.

* **3:1:** Kiŋ atu naŋ gêm gôliŋ gameŋ Rom-ŋga hoŋ naŋ sêsam bu †Sisa.

4 Propet Aisaya hoc yom asê pi Jon muñ su, tôm inj to yêc ndê buku bocdec bu:

Namalac dañ ta yom yêc gameñ sawa bocdec bu, ‘Amasan Pômdau ndê senj. Amasan nem ñjalôm bu akôc inj sa.

5 Busuñ hoñ oc sêti gameñ apa-pa, ma lôc ti ñabaö hoñ oc sêti gameñ gaponj. Senj mbwê hoñ oc sêtisolop, ma senj hoc-hoc oc sêti senj ñayham.

6 Ma lau nom-ñañ hoñ oc sêlic Anötö ndê lêñ nem lau si-ñañga.’ [\[Ais 40:3-5\]](#)

7 Ma tu dinan-ñañ Jon sôm têñ lau daësam nañ sêsa si bu inj êñku ñac, “Mac mboc ñatui mac! Tu sake-ñañga mac alhö amen? Mac akôc gauc pi Anötö ndê atac ñandê nañ lau propet sêkêñ puc yac bu oc meñ sa, dec gauc gêm bu amen ma aliñ busañgu ñambwa, a?”

8 Añgô! Akôm mêtê ñayham nañ tôc asê bu mac am daôm kwi yomandô. Asôm têñ daôm dom, bu ‘Abraham apai yac, ma tu dinan-ñañga Anötö oc kôc yac sa.’ Aö wasôm têñ mac bu Anötö gitôm bu nem hoc hoñ dindec kwi sêti Abraham atui sêô mac.

9 A hoñ nañ sem ñandô ñayham dom, nañ kwahic dec Anötö kêñ ki ñamatâ têñ ñawakac, ma inj oc lêñ su ma tuc pi ya ndi.”

10 Lau ton atu dinañ sêngô Jon ndê yom ma sêndac inj, “Bocdinañ yac oc akôm sake?”

11 Ma inj ô yom ma sôm, “Tamwalô lau ñatô. Mac nem asa ndê ñakwê ñandô-ñañga lu bu sêyêc, nañ kêñ dañ têñ lau nañ si ñakwê mbasi. Ma asa ndê gêñ daneñ-ñañga yêc, nañ nem lau nañ sêpônda dau, nañ sa bocdinañ.”

12 Lau sêkôc takis-ñañga ñatô sêsa si bu Jon êñku ñac, ma sêndac, “Kêdôhôjwaga, yac oc akôm sake?”

13 Goc Jon sôm têñ ñac, “Akôc takis ñapep, ma ahôc gêlêc dôhôj nañ lau Rom-ñañga sêkêñ, nañ dom!”

14 Ma lau sin-ñañga ñatô sêndac inj, “Ma yac, oc akôm sake?” Ma inj sôm, “Anjôlinj yom tasaj pi lau, me akôm gêñ ti ñaclai bu anjaho ñac si mone me gêñ dom. Akôc ñaoli gwelen-ñañga nañ lau Rom-ñañga sêkêñ têñ mac, ma tamgatu awa ñatô dom.”

15 Têñ têm dinañ lau Israel-ñañga sêkêñ bata bu Anötö oc êñkiñ inj ndê Mesaya, ma lau hoñ nañ sêngô Jon, nañ sêhê gauc bu mboe inj Mesaya dau.

16 Magoc Jon sôm têñ lau hoñ, “Ngac dañ oc meñ hôc asê. Inj ndê ñaclai hôc gêlêc aö neñ su. Aö ñgac ñambwa, gitôm dom bu watî inj ndê ñgac akiñ nañ kêgapwêc inj ndê atapa ñawalô. Aö dec kaku mac ña bu ñambwa, tigerj inj oc êñku mac ña Njalau Dabun ti ya.”

17 Inj meñ bu êñsahê lau, gitôm ñgac nañ whê wit ñandô ti ñapa kôc, dec oc ndic ñandô sa sôc andu gêñ ñandô-ñañga, ma tuc ñapa sîp ya nañ sa ñapañ ndi.”

18 Njalêñ dinan-ñañ Jon hoc ñawaé ñayham asê têñ lau, ma gêm la ñac ña yom ñanya daësam.

19 Tiñambu Jon puc Kiñ Herod ndê giso asê, bu Herod gêm inj asi ndê awhê Herodias, ma kôm mêtê sac daësam whinj.

20 Dec Herod gêm dau si, ma kôm giso dañ tiyham bocdec bu, inj kêñ Jon ndöc gapocwalô.

Jon kêku Yisu (Mat 3:13-17; Mak 1:9-11; Jon 1:32-34)

21 Têñ têm nañ Herod kêñ Jon ndöc gapocwalô su dom, nañ Yisu sa têñ Jon gi, ma Jon kêku inj whinj. Tiñambu Yisu kalhac ma teñ mbec mbo, ma undambê kac sa,

²² ma Njalau Dabuŋ gêm balusi aŋgô, ma sip meŋ sac Yisu ŋahô. Ma awha danj sa akêŋ undambê, naŋ sôm, “Aö neŋ Atuŋac atac whinj-ŋga am. Aö gatisambuc am ŋandô.”

Yisu ndê apai si ŋadênaŋ

(Mat 1:1-17)

²³ Yisu gic hu ndê gwelerj têŋ inj ndê yala gitôm 30. Ma inj ndê apai bocdindec. Lau sêsam Yisu bu Josep atu. Ma Josep inj Eli atu,

²⁴ naŋ Matat atu, naŋ Liwai atu, naŋ Melki atu, naŋ Yanai atu, naŋ Josep atu,

²⁵ naŋ Matatias atu, naŋ Amos atu, naŋ Nahum atu, naŋ Esli atu, naŋ Nagai atu,

²⁶ naŋ Mat atu, naŋ Matatias atu, naŋ Semin atu, naŋ Yosek atu, naŋ Yoda atu,

²⁷ naŋ Yoanan atu, naŋ Resa atu, naŋ Serubabel atu, naŋ Siltiel atu, naŋ Neri atu,

²⁸ naŋ Melki atu, naŋ Adi atu, naŋ Kosam atu, naŋ Elmadam atu, naŋ Er atu,

²⁹ naŋ Josua atu, naŋ Eliesa atu, naŋ Yorim atu, naŋ Matat atu, naŋ Liwai atu,

³⁰ naŋ Simeon atu, naŋ Juda atu, naŋ Josep atu, naŋ Yonam atu, naŋ Eliakim atu, naŋ Melea atu,

³¹ naŋ Mena atu, naŋ Matata atu, naŋ Natan atu, naŋ Dawid atu,

³² naŋ Jessi atu, naŋ Obed atu, naŋ Boas atu, naŋ Salmon atu, naŋ Nason atu,

³³ naŋ Aminadab atu, naŋ Ram atu, naŋ Hesron atu, naŋ Peres atu, naŋ Juda atu,

³⁴ naŋ Jakob atu, naŋ Aisak atu, naŋ Abraham atu, naŋ Tera atu, naŋ Naho atu,

³⁵ naŋ Serug atu, naŋ Reu atu, naŋ Peleg atu, naŋ Eber atu, naŋ Sela atu,

³⁶ naŋ Kenan atu, naŋ Apakad atu, naŋ Sem atu, naŋ Noa atu, naŋ Lamek atu,

³⁷ naŋ Metusela atu, naŋ Inok atu, naŋ Yared atu, naŋ Mahalalel atu, naŋ Kenan atu,

³⁸ naŋ Inos atu, naŋ Set atu, naŋ Adam atu, naŋ Anötö atu.

4

Sadan kêtôm Yisu

(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Njalau Dabuŋ gêm Yisu ahuc ma inj hu Bu Jordan siŋ. Ma Njalau wê inj bambaliŋ mbo gameŋ sawa

² gitôm bêc 40. Yêc dindê Sadan kêsahê bu êntôm inj. Tôm bêc hoŋ dinaj Yisu gêŋ gêŋ danj dom, ma tiŋambu gêŋ yô inj ŋandô.

³ Ma Sadan sôm têŋ inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaŋ sôm têŋ hoc dindec bu nem dau kwi ti bolom.”

⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Gêŋ daneŋ-ŋga ŋambwa kêŋ lau sêndöc tali dom.’”

⁵ Goc Sadan kôc inj sa pi lôc balinj danj gi, ma ŋagahô inj tôc têŋ in gameŋ hoŋ naŋ kiŋ nom-ŋga sem gôlinj.

⁶⁻⁷ Ma inj sôm, “Gêŋ hoŋ dindec yêc anen gôlinj ŋapu. Ma gitôm bu wakêŋ têŋ asa naŋ aö atac whinj naŋ. Am bu pôŋ hamduc têŋ aö, dec wakêŋ ŋaclai ti ŋawasi hoŋ dindec têŋ am.”

8 Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pôŋ hamduc têŋ Pômdau am nem Anötö, ma nem akiŋ inj tigeŋ.*’”

9 Goc Sadan wê inj pi malac Jerusalem gi, ma kêŋ inj kalhac lôm dabuŋ ɻapoc lôlôc, ma sôm têŋ inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Dec pwê sip akêŋ dec ndi.

10 Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pômdau oc êŋkiŋ ndê anjela bu sêyob am.*’

11 *Nac oc sêpê am sa lôlôc bu am tiŋ gahim pi hoc daŋ dom.’*

12 Magoc Yisu ô yom bocdec bu, “Sêto yom yêc bu, ‘*Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.*’”

13 Njalêŋ dinaj Sadan kêsahê lêŋ daêsam tu êntôm Yisu-ŋga. Ma tiŋambu inj hu inj sinj ma kölhö gi, bu hôŋ têm daŋ tiyaham.

Yisu gic hu ndê gwelenyêc Galili

14 Njalau Dabuŋ ndê ɻaclai gêm Yisu ahuc, ma inj mbu têŋ gameŋ Galili-ŋga gi. Ma ɻawaâ pi inj sa têŋ gameŋ ɻamakê-ŋga hoŋ gi.

15 Inj kêdôhôŋ lau yêc ɻac si lôm wê-ŋga, ma lau hoŋ sêmpinj inj.

Yisu ndê lau sêsoc inj yêc ndê malac Nasaret

16 Tiŋambu Yisu hôc asê inj ndê malachu Nasaret. Yêc dinaj inj kêkuc ndê gêbôm, ma têŋ bêc †Sabat-ŋga inj sôc lôm wê-ŋga gi. Inj tisa kalhac bu sam Anötö ndê mêtê,

17 ma sêkêŋ propet Aisaya ndê bapia tilhuŋ têŋ inj. Yisu kac bapia dau sa, ma kêsalê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

18 Pômdau kêŋ ndê Njalau gêm aö ahuc, dec kêyalinj aö sa bu wasôm ɻawaâ ɻayham asê têŋ lau ɻalôm sawa. Inj kêkinj aö bu wasôm asê têŋ lau bu Anötö kêmasaŋ lêŋ bu êŋgapwêc ɻac su yêc gapocwalô, ma bu kôm lau tapec si tandô po asê, bu wanem lau naŋ si ɻacyo sêŋgwinij ɻac, naŋ sa,

19 ma bu wanem mêtê bu kwahic dec Pômdau kêyalinj têm wakuc sa bu êmwasiŋ lau. [Ais 61:1-2]

20 Yisu sam yom dau su, goc kêlhuŋ bapia dau sa tiyaham, kêŋ mbu têŋ dabuŋwaga, ma ndöc sic. Lau hoŋ naŋ sêndöc lôm, naŋ tahê inj,

21 dec inj gic hu ndê yom ma sôm, “Yom naŋ mac aŋgô, naŋ ɻandô sa têŋ acsalô dindec.”

22 Lau hoŋ sem yomgalôm pi inj ti sêlic inj ɻayham, ma sêhêdaê tu inj ndê yom ɻayham-ŋga. Ma sêšôm têŋ dandi, “Inj Josep ndê atunjag. Bocke ma inj sôm yom kaiŋ dinaj?”

23 Ma Yisu sôm têŋ ɻac, “Aö kayalê mac nem gauc. Mboe mac oc asôm yom gôlinj dindec têŋ aö, ‘Dokta, nem daôm sa.’ Gêŋ naŋ aö gakkôm yêc malac Kapenaom, naŋ mac aŋgô ɻawaâ su, dec mac atac whinj bu aö wakôm tiyaham yêc dec, a?”

24 Ma inj sôm, “Yomandô! Yêc propet daŋ ndê malac, inj ndê lau oc sêkôc inj sa dom.

25 Têŋ propet Elaija ndê têm, naŋ lauwê sawa Israel-ŋga daêsam sêmbo. Têŋ ndoc dinaj u gic dom e tôm yala tö ma ayô 6, ma tôbôm atu gêm gameŋ ahuc.

26 Tigeŋ Anötö kêkinj Elaija têŋ awhê sawa Israel-ŋga daŋ dom, magoc kêkinj inj bu nem awhê sawa daŋ sa yêc Sarepet, malac naŋ yêc Saidon ɻagamenj.

27 Ma têŋ propet Elaisa ndê têm, naŋ lau ti gêmbac †leprasi daêsam sêmbo lau Israel-ŋga ɻalôm. Tigeŋ Elaisa kôm Israel si daŋ ɻayham sa dom. Inj gêm ɻagac Siria-ŋga Naman tawasê sa.”

28 Yisu ndê yom dinaj kôm lau naŋ sêndöc lôm wê-ŋga, atac ɻandê atu.

29 Sêtisa ma sêsoc inj ma sêkôc inj sa sêtêj salic sac naŋ yêc malac dau ɣamakê, bu sêsoc inj sip ndi.

30 Tigeŋ inj kêsêlêŋ gic ɣac kôc, ma kölhö gi.

*Yisu kêdôhôj lau ma soc ɣalau sac yêc malac Kapenaom
(Mak 1:21-28)*

31 Tiŋambu inj mbu têj malac Kapenaom naŋ yêc gameŋ Galili-ŋga gi. Têj bêc Sabat-ŋga inj kêdôhôj lau.

32 ɣac sêhêdaê tu inj ndê yom-ŋga, bu inj kêdôhôj lau ti ɣaclai atu.

33 Ma ɣac dan naŋ ɣalau sac mbo inj ɣalôm, naŋ ndöc lôm wê-ŋga dinaj. Inj mbwêc awha atu,

34 “Ei! Yisu Nasaret-ŋga. Aö kayalê am, am ɣac dabuŋ naŋ Anötö kêkiŋ. Am bu kôm sake têj yac? Am mweŋ bu sen yac su, a?”

35 Magoc Yisu hec yom ɣalau sac dau ma sôm, “Am mamaŋ ma hu in siŋ!” Goc ɣalau sac kôm ɣac dau peŋ sip nom gi yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, ma sa yêc inj, magoc kôm inj tisac dom.

36 L au hoŋ sêhêdaê tu gêj dinaj-ŋga, ma sêšôm têj dau, “Yom bocke naŋ in kêdôhôj? Inj gic atu yom ɣaŋga ma ti ɣaclai têj ɣalau sac, ma soc ɣac sul!”

37 Ma tiŋambu lau sic miŋ pi Yisu e inj ndê waê gêm gameŋ hoŋ dinaj ahuc.

*Yisu gêm lau gêmbac daêsam sa
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)*

38 Yisu tisa ma hu lôm wê-ŋga dau siŋ, ma têj Saimon ndê andu gi. Saimon ndê lawawê gêmbac lic ɣandê atu, dec sêndac Yisu bu nem inj sa.

39 Goc Yisu têj inj gi, ma gic atu bu gêmbac dau hu inj siŋ. Ma ɣagahô awhê dau tisa ma gêm akiŋ ɣac.

40 Têj telha dinaj ac gi sip su, goc lau sêkôc lau ti gêmbac hoŋ sa akêŋ ɣac si andu, ma sêtêj Yisu si. Inj kêŋ amba sac ɣac hoŋ, ma kôm ɣac ɣayham sa.

41 Ma inj soc ɣalau sac daêsam su, ma sêhu lau siŋ ti sêmbwêc, “Am Anötö ndê Atu.” Magoc inj hec yom ɣac, ma kêŋ yao bu ɣac sêšôm inj asê dom, ɣahu bu ɣac sêŋyalê bu inj Mesaya dau.

*Yisu hu malac Kapenaom siŋ
(Mak 1:35-39)*

42 Têj bêbêc ganduc Yisu hu malac dau siŋ, ma sa gi bu mbo tawasê. Ma lau malac-ŋga sêsa si bu sêŋsalê inj, ma têj ndoc sêtap inj s a, naŋ sêteŋ inj bu hu ɣac siŋ dom.

43 Magoc inj sôm têj ɣac, “Mba! Aö gac waê bu wasôm ɣawaâ ɣayham pi †Anötö ndê gôliŋ asê yêc malac ɣatô whiŋ. Anötö kêkiŋ aö tu gweleŋ dinaj-ŋga.”

44 Ma inj golom-golom malac naŋ sêyêc gameŋ Judia-ŋga, ma gêm mêtê tôm ɣac si lôm wê-ŋga hoŋ.

5

*Yisu kêgalêm ɣgacsêŋomi ɣamata-ŋga
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20; Jon 1:35-42)*

1 Têj bêc dan Yisu kalhac Bugicton Genesaret* ɣamakê. Ma lau daêsam sêkac sa ma sêŋgihi inj ahuc tu bu sêŋgô Anötö ndê yom naŋ inj hoc asê.

* **5:1:** Genesaret - Bugicton Galili-ŋga ndê ɣaŋ dan.

2 Yisu gêlic lau sêkôc i-ŋga ɻatô sêngwasin si wasan sêmbo baö, ma ɻac si waŋ lu sêpoc suŋ sa têŋ baö.

3 Dec in pi waŋ daŋ gi, ma ndac waŋ ɻadau, ɻac naŋ sêsam bu Saimon, bu hêc waŋ dau sa awê ɻagec. Goc in ndöc sic ndöc waŋ, ma kêdôhôŋ lau naŋ sêlhc baö.

4 Têŋ têm Yisu gic bata in ndê yom, naŋ sôm têŋ Saimon, "Hêc waŋ sa bugicton ɻagapon ndi, ma kêŋ nem wasan sip bu kôc i."

5 Ma Saimon sôm, "O ɻac atu, yac am gweleŋ atu ôbwêc balin, magoc akôc i dan dom. Magoc tu am sôm-ŋga, dec aö wakêŋ wasan sip ndi."

6 Goc Saimon ti ndê lau sêhêc waŋ sêsa si, ma sêkêŋ wasan sip gi. Ma sêkôc i daêsam andô e wasan menjhu, kêpiŋ bu wasan kic.

7 Bocdinaj ɻac sic gayo ɻac si silip ɻatô naŋ sêmbo waŋ tilu-ŋga bu sêmenj ma sênen ɻac sa. Goc ɻac sic dulu i sip waŋ lu-lu e menjhu, ma kêpiŋ bu waŋ lu-lu sêpac.

8 Têŋ ndoc Saimon Pita gêlic i daêsam dinaj, naŋ in pôŋ haduc yêc Yisu gahi-ŋga ma sôm têŋ in, "Pômdau, hu aö sinj, bu aö ɻac sac!"

9 In sôm yom dinaj, ɻahu bu in ti lau hoŋ naŋ sêmbo sêwhinj in, naŋ sêhêdaê tu sêhê i daêsam dinaj-ŋga.

10 Ma Jems lu Jon, Sebedi ndê atungac lu naŋ sêmbo waŋ tilu-ŋga, naŋ sêhêdaê boc-d inaj. Magoc Yisu sôm têŋ Saimon, "Töc daôm dom. Am ɻac kôc i-ŋga, magoc kwahic dec ma ndi, am oc kôm gweleŋ bu kôc ɻamalac sêmenj sêjkuc aö."

11 Ma tinjambu sêsôc baö si goc sêhu gêŋ hoŋ sinj, ma sêŋkuc Yisu.

Yisu kôm ɻac ti gêmbac leprasi ɻayham sa

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

12 Yisu mbo malac atu daŋ, ma ɻac daŋ naŋ gêmbac leprasi gêm in ndê ɻamlîc sambuc ahuc, naŋ têŋ in gi. Têŋ ndoc in gêlic Yisu, naŋ in hu dau anjô andô têŋ nom, ma teŋ in, "Pômdau, am bu tac whinj, dec gitôm bu am oc kôm aö ɻamlîc ɻawasi sa."

13 Goc Yisu kêmatôc amba ma kêmasec in ma sôm, "Aö atac whinj, dec wasôm têŋ am bu ɻamlîc ɻawasi sa." Ma ɻagahô eŋ gêmbac leprasi hu in sinj.

14 Goc Yisu kêŋ yao ma sôm, "Ndic miŋ têŋ ɻamalac daŋ dom, tigen têŋ dabuŋsiga ndi, ma töc daôm têŋ in bu lic bu am nem ɻamlîc ɻawasi sa su. Ma kêŋ da tu am ɻamlîc ɻawasi sa-ŋga töm yomsu naŋ Moses kêŋ têŋ yac. Ma ɻalêŋ dinaj lau hoŋ oc sêŋyalé bu am ɻamlîc ɻayham sa."

15 Yisu bu kêŋ yao ɻac dau, magoc ɻawaŋ pi gêŋ naŋ Yisu kôm, naŋ gêm gameŋ sambuc ahuc. Bocdinaj lau daêsam sêtêŋ in si ɻapanj, bu sêŋgô in ndê yom, ma bu in kôm ɻac si gêmbac ɻayham sa.

16 Tigen têm ɻatô in hu lau hoŋ sinj, ma sa gameŋ sawa gi bu teŋ mbec.

Yisu gêm ɻac bôlinj daŋ sa

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 Têŋ bêc daŋ Yisu kêdôhôŋ lau mbo andu daŋ. Ma lau †Palêsaï ti kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga ɻatô naŋ sêmenj akêŋ malac Galili-ŋga ti Ju dia-ŋga hoŋ, ma akêŋ Jerusalem, naŋ sêndöc sêsuŋ sa têŋ in. Ma Pômdau ndê ɻaclai gêm Yisu ahuc bu kôm lau gêmbac ɻayham sa.

18 Têŋ têm dinaj lau ɻatô sêmenj sêmbalan ɻac bôlinj daŋ yêc sac, ma bu sêsôc andu dau sêndi, tu bu sêkêŋ in yêc Yisu anjô-ŋga.

19 Magoc lau daêsam sêngihi Yisu ahuc e ñasawa mba. Bocdinaj ñac sêpi andu ñapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa. Goc sêñwhanj sac ti ñzac bôliŋ dau sîp lau daêsam ñalhu, solop têj Yisu aŋgô-ŋga gi.

20 Yisu gêlic gêj dinaj dec kêyalê bu ñac sêkêj whinj inj, ma sôm têj ñzac bôliŋ, "O ñzac daôm, kwahic dec aö wasuc am nem sac kwi."

21 Goc lau Palêsaï ti lau naŋ sêndôhôj yomsu sic hu sem yom-galôm têj dau bocdec bu, "Ngac dindec inj asa? Inj ndê yom sac sambuc! Anötö tigej gitôm bu súc sac kwi!"

22 Yisu kêyalê ñac si gauc dinaj ma ndac ñac, "Tu sake-ŋga mac gauc gêm yom bocdinaj?

23 Mac akêj whinj dom bu anej ñaclai yêc bu wasôm têj ñzac dau bu, 'Aö wasuc am nem sac kwi.' Bocdinaj aö wasôm têj inj, 'Tisa ma êmsêlên.'

24 Ma têj ndoc mac alic anej yom dau ñandô sa, naŋ arjyalê bu Anötö kêj ñaclai têj †Namalac ndê Atu bu suc ñamalac si sac kwi yêc nom whinj."

Goc Yisu sôm têj ñzac bôliŋ dau, "Tisa, kôc nem mbô sa, ma lhö têj nem andu ndi."

25 Ma ñagahô ñzac dau kalhac ñac si aŋgô-ŋga, kôc inj ndê mbô sa, ma mbu têj ndê andu gi ti kêpiŋ Anötö.

26 Ma lau hoŋ sêhêdâe ñandô. Sêmpij Anötö ma sêôm, "Acsalô lec yac dalic gêj kaiŋ dan solop!"

Yisu kêgalêm Liwai bu êjkuc inj

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

27 Tiñambu Yisu sa awê gi ma gêlic ñzac kôc takis-ŋga danj naŋ ndê ñaê Liwai, ndöc ndê mala kôc takis-ŋga. Ma Yisu sôm têj inj, "Êmkuc aö!"

28 Goc Liwai tisa, hu gêj hoŋ siŋ yêc, ma kêkuc Yisu.

29 Tiñambu Liwai ndê mwasinj atu danj tu Yisu-ŋga yêc inj ndê andu. Ma lau sêkôc takis-ŋga daêsam, ma lau ñatô sêndöc tebo ma seŋ gêj sêwhiŋ inju Yisu.

30 Ma lau Palêsaï ti lau †Skraib ñatô naŋ sêmbo Palêsaï si toŋ, naŋ sêlic gêj dau dec sêtudinj ma sêôm têj Yisu ndê ñgacsêjomí, "Tu sake-ŋga mac aŋ ti anôm gêj awhiŋ lau sêkôc takis-ŋga ti lau sac ñatô?"

31 Ma Yisu dau ô ñac si yom ma s ôm, "Lau naŋ sêlic dau bu gêmbac mba, naŋ oc sêysalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêysalê dokta.

32 Aö gamej bu waŋgalêm lau naŋ sêlic dau bu lau gitêj, naŋ sa dom, aö gamej bu waŋgalêm lau sac sa bu sêñem dau kwi."

Yao gêj daneŋ-ŋga-ŋga

(Mat 9:14-15; Mak 2:18-20)

33 Ma lau Palêsaï ti lau Skraib dinaj sêôm têj inj, "Ndoc daêsam Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndê sêñomí sêhu gêj daneŋ-ŋga siŋ ma sêteŋ mbec, ma Palêsaï si sêñomí sêkôm bocdinaj. Magoc tôm bêc hoŋ am nem ñgacsêjomí sêñomí ti seŋ gêj sêmbo."

34 Goc Yisu sôm, "Ngac nem awhê-ŋga danj bu êngalêm lau sa sêmbo sêwhiŋ inj bu sêneŋ mwasinj nem awhê-ŋga, dec oc tôm dom bu dasôm têj ñac bu sêhu gêj daneŋ-ŋga siŋ têj ndoc ñzac dau mbo whinj ñac.

35 Nalêj tigej aö gambo gawhiŋ anej ñgacsêjomí, ma tu dinan-ŋga dec sêhu gêj daneŋ-ŋga siŋ dom. Tigej ndoc oc menj, naŋ ñacyo oc sêkôc aö su yêc ñac, ma têj ndoc dinaj ñac oc ñalôm ñawapac, ma sêjkuc lêj dahu gêj daneŋ-ŋga siŋ-ŋga."

*Yisu ndé yom gitôm gêj wakuc
(Mat 9:16-17; Mak 2:21-22)*

36 Ma inj sôm yom gölin dañ têj ñac bocdec bu, “Po akwa dañ bu kic, dec yac dakêc po wakuc bu dasi pi po akwa dinan̄ dom. Bu dakôm, oc tanjaiñ po wakuc, ma po wakuc oc tôm po akwa dom.

37 Ma têj ndoc lau sêmasaj wain wakuc, nañ sêkêc sip bôc ñamlîc wain-ŋga akwa dom. Mba. Ñac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ñamlîc akwa kôc ma wê niŋga. Ma bôc ñamlîc oc tisac bocdinan̄.

38 Mba. Wain wakuc dakêc sip bôc ñamlîc wakuc.

39 Ma lau nañ sêñôm wain akwa su, nañ sêtec bu sêñôm wain wakuc, bu sêñôm, ‘Wain akwa, inj ñayham.’”

6

*Yisu inj Pômdau bêc Sabat-ŋga
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)*

1 Têj bêc Sabat-ŋga dañ, Yisu kêsêlêj mbo lôcwha nañ gic ôm wit-ŋga dañ kic, ma inj ndê ñgacsêñomi sêkôc wit ñandô ma sêñsê ñapa goc señ ñandô.

2 Ma Palésai ñatô sêlic gêj dau ma sêndac, “Tu sake-ŋga mac akôm gweleñ nañ yac neñ yomsu gic yao bu dakôm têj bêc Sabat-ŋga dom?”

3 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Gauc nem yom nañ sêto yêc pi gêj nañ Kinj Dawid kôm. Mac asam su, me? Têj ndoc dañ gêj yô inj ma lau nañ sêwhiñ inj,

4 dec inj sôc Anötö ndê andu gi, ma gêj bolom dabuñ nañ lau sêkêj ti da, nañ Moses kêj yao bu dabuñsiga tawasê sêneñ. Ma inj kêj têj lau nañ sêmbo sêwhiñ inj ma ñac señ. Magoc lau dañ sêñgölin yom pi Dawid me sêñôm bu inj kêgilî yomsu lec dom.”

5 Ma inj sôm têj ñac, “Ñamalac ndê Atu inj gêj hoñ ñadau, ma inj Pômdau bêc Sabat-ŋga whiñ.”

*Yisu kôm ñgac amba balê ñayham sa têj bêc Sabat-ŋga
(Mat 12:9-24; Mak 3:1-6)*

6 Têj bêc Sabat-ŋga dañ inj sôc lôm wê-ŋga dañ gi, ma kêdôhôj lau. Ma ñgac dañ nañ ndê amba andô-ŋga tibalê nañ ndoc.

7 Lau Palésai ti lau nañ sêndôhôj yomsu nañ sêñsalê yom bu sêñgölin pi Yisu. Tu dinan̄-ŋga dec ñac tatinj inj ñapec bu mboe inj oc kôm ñgac dau ñayham sa têj bêc Sabat-ŋga, dec ñac oc sêñôm bu inj kêgilî yomsu Sabat-ŋga.

8 Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm têj ñgac amba balê, “Tisa, ma lhac lau hoñ anjô-ŋga.” Ma inj tisa kalhac.

9 Goc Yisu sôm têj ñac, “Aö bu wandac mac bu gêj bocke oc êngilî yomsu Sabat-ŋga? Dakôm ñayham têj lau, me dakôm sac têj lau? Danem ñamalac sa, me datec ñac sêmbac ndu?”

10 Inj tahê ñac hoñ, ma sôm têj ñgac dau, “Êmatôc amam.” Goc ñgac dau kêmâtôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham.

11 Magoc gêj dau kôm lau Palésai ti lau Skraib atac ñandê atu, ma ñac sem yomgalôm têj dau pi Yisu, ma pi gêj bocke bu sêkôm têj inj-ŋga.

*Yisu kêyalin aposel 12 sa
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)*

12 Têj bêc dañ Yisu pi lôc dañ gi bu teñ mbec, ma tôm ôbwêc balin̄ inj teñ mbec mbo.

13 Têŋ galansê bêbêc iŋ kêgalêm lau naŋ sêŋkuc iŋ sêmeŋ, ma kêyaliŋ ɻac si lau 12 sa, ma sam ɻac bu lau †Aposel.

14 Lau Aposel dau si ɻa e bocdec: Saimon, naŋ Yisu sam bu 'Pita,' lu asi Andru, ma Jems, Jon, Pilip, Batolomeas,

15 Matyu, Tomas, Jems (naŋ Alpayas ndê atu), Saimon (naŋ sêsam bu 'Ngac †Selot'),

16 Judas (naŋ ɻadamba iŋ ɻagac dan ɻa e Jems), ma Judas Iskeriot naŋ tiŋambu oc hoc Yisu as e.

Yisu k d h y lau ma k m gêmbac ɻayham sa

(Mat 3:7-12)

17 Yisu ti ndê ɻagacs jom i s s p ak y l c s me , ma Yisu kalhac game  gapo . Ma t s jom da sam naŋ s rkuc Yisu, naŋ s kac sa su s m o din . Ma lau tonj atu ak y malac Jerusalem ti malac game  Judia- ga ho , ma lau ak y game  gw c- ga naŋ y c k pi  malac Taya ma Saidon, naŋ s me  bu s ng  i  nd  yom, ma bu i  k m ɻac si gêmbac ɻayham sa.

18 Lau naŋ ɻalau sac s m o ɻac si ɻal m, naŋ Yisu k m ɻac ɻayham sa.

19 Ma lau ho  s h c s s w c bu s m asec i , ɻahu bu ɻaclai sa y c Yisu, ma k m lau gêmbac ho  ɻayham sa.

Yisu nd  yom ɻat 

(Mat 5:1-12)

20 Yisu tah  i  nd  ɻagacs jom ma s m,

"An t  nd  mwasin  gic wa  mac lau ɻal m sawa, bu i  g elic ɻayham bu k c mac sa and c i  nd  gôlinj  apu.

21 An t  nd  mwasin  gic wa  mac lau naŋ kwahic dec g y y  mac, bu i  oc k y g y h c mac d y- ga.

An t  nd  mwasin  gic wa  mac lau naŋ kwahic dec and c ti tamsulu, bu i  oc nem mal  mac e ambwac.

22 An t  nd  mwasin  gic wa  mac lau naŋ s te  mac ma s t in  mac, ma s pu mac ti s k m nem wa m tisac tu mac a kuc  namalac nd  Atu- ga.

23 Ah go da m dom t y nd c lau s k m bocdin , tige  at  w  ti atac ɻayham, bu An t  oc k y  ag y   ayham t y mac y c undamb . Ma gauc nem bu lau naŋ s te  mac, naŋ si apai s k m  al y tige  dina  t y An t  nd  lau prop t  amata- ga.

24 Oya  mac lau na  apo da m sa  a awa ti wapa da sam. Mac atap nem mwasin   ayham sa t y t m kwahic dec- ga, magoc g y dau oc t m dom bu nem mac sa t y t m  ambu- ga.

25 Oya  mac lau na  a  g y  awah  kwahic dec. Ti ambu g y oc y  mac. Oya  mac lau na  ambwac kwahic dec. Ti ambu mac oc atan  da gibo atu ma and c ti tamsulu.

26 Oya  mac lau na  lau ho  s mp i  mac. Atac  ayham tu g y dina - ga dom, bu  al y tige  lau Israel- ga si apai s mp i  lau prop t tas n."

Atac whi  mac nem  acyo

(Mat 5:43-48)

27 Ma Yisu s m t y lau dina , "A g o an  yom. Atac whi  mac nem  acyo, ma ak m  ayham t y lau na  s te  mac.

28 An m mbec lau na  s p c o mac, ma ate  mbec pi lau na  s k m sac t y mac.

29 Ngac daŋ bu tap am sip alim andô danŋa, naŋ kēŋ danŋa bu iŋ ndic whiŋ. Ngac daŋ bu kōc nem ɻakwê balin su yēc am, naŋ êmgamiŋ nem ɻakwê ɻandô-ŋga dom magoc kēŋ tēŋ iŋ whiŋ.

30 Ngac daŋ bu ndac gēŋ danŋ, naŋ kēŋ tēŋ iŋ. Ma ɻngac daŋ bu kōc am nem gēŋ danŋ, naŋ ndac bu iŋ kēŋ mbu meŋ dom.

31 Mêtê ɻayham-ɻayham naŋ mac atac whiŋ bu lau sêkôm tēŋ mac, naŋ mac daôm akôm tēŋ ɻac.

32 “Lau hoŋ atac whiŋ lau naŋ atac whiŋ ɻac ô. Bocdinan̄ mac bu atac whiŋ nem silip tawasê ma atac tec nem ɻacyo, dec mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom.

33 Ma lau hoŋ sêkôm ɻayham tēŋ lau naŋ sêkôm ɻayham tēŋ ɻac ô, ma mac bu akôm bocdinan̄, dec mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom.

34 Ma mac bu akêŋ tôp tēŋ mac nem silip, naŋ iŋ gêŋ atu dom. Mac anjyalê su bu tiŋambu ɻac oc sêndic tôp dau. Lau sac sêkêŋ tôp tēŋ si silip, ma takwê bu ɻac sêndic tôp hoŋ mbu meŋ.

35 “Bocdinan̄ ayob daôm bu anjkuc lau sac si mêtê dom. Atac whiŋ nem ɻacyo, ma akôm ɻayham tēŋ ɻac. Akêŋ gêŋ têŋ ɻac, ma ahêgo daôm dom pi ndoc bocke ɻac oc sêkêŋ gêŋ dau mbu meŋ-ɻnga. Tu dinan̄-ŋga Anötö, Naclai ti Nawsati Njadau oc kēŋ ɻaôli ɻayham atu têŋ mac, ma sam mac bu iŋ ndê atui awhê ma ɻac. Bu Anötö dau kêmwasin̄ lau sac ma lau naŋ sem daŋe iŋ dom, naŋ sêwhiŋ.

36 Bocdinan̄ tamwalô lau hoŋ, tôm Damam undambê-ŋga tawalô lau.”

Yom datoc asidôwai sa-ŋga

(Mat 7:1-5)

37 Ma Yisu sôm, “Anem dôhôŋ lau si lêŋ ti sakin tu bu alic lau ɻatô sac ɻambwa, me tu bu apu ɻac-ŋga dom. Mac bu akôm, dec Anötö oc lic mac sac ma pu mac tu mac nem lêŋ ti sakin-ŋga boc-dinan̄. Asuc lau si sac kwi, ma Anötö oc suc mac nem kwi boc-dinan̄.

38 Têŋ ndoc mac bu anem lau ɻatô sa, naŋ akêŋ gêŋ têŋ ɻac ti nem ɻalôm sambuc, ma boc-dinan̄ Anötö oc kêŋ gêŋ hôc gêlêc su têŋ mac e meŋhu ma êŋsalê mac ahuc. Bu Anötö oc êmwasiŋ mac, gitôm mac amwasin̄ lau.”

39 Ma Yisu sôm yom gólin dan̄ bocdec, “Ngac tapec gitôm bu wê tapec dan̄ dom. Mba! Inju lu-lu oc sêpeŋ sêsep sê sêndi.

40 Ma kwapuc daŋ oc hôc gêlêc gwalam akwa naŋ kêdôhôŋ iŋ, naŋ dom. Magoc kwapuc hoŋ naŋ sêndôhôŋ gêŋ hoŋ e tidôŋ ɻac, naŋ oc sêtôm ɻac si kêdôhôŋwaga.

41 “Tu sake-ŋga am hêgo daôm tu gêŋ golop sauŋ naŋ yêc nem asidôwa tandô, tigen gêŋ golop atu naŋ yêc am daôm tanôm, naŋ am gêlîc apu?

42 Ma bocke am oc sôm têŋ nem asidôwa, ‘Aneŋ asidôwa, aõ bu wakôc gêŋ golop naŋ yêc am tanôm, naŋ sa,’ magoc gêŋ golop atu naŋ pôc am daôm tanôm ahuc, naŋ am gêlîc dom? Am ɻngac tim yom lau-ŋga! Gêŋ ɻamata-ŋga kôc gêŋ golop sa yêc daôm tanôm e tanôm ɻawa sa, goc tiŋambu kôc gêŋ golop sauŋ naŋ yêc nem asidôwa tandô, naŋ sa.”

Lau si mêtê whê ɻac sa bu ɻayham me sac

(Mat 7:16-19; 12:33-35)

43 Ma Yisu sôm, “A ɻayham daŋ oc nem ɻandô sac dom, ma a sac oc nem ɻandô ɻayham dom.

44 Dalic ḥandô naŋ a tidau-tidau sem, ma bocdinaŋ yac tanyalê bu a ḥayham me sac. Gitôm dom bu dahiŋ ḥandô ḥayham yêc a sac.

45 Ma ḥalêŋ tigeŋ, yom naŋ lau sêšôm, naŋ tōc gêŋ bocke naŋ hôc ḥac si ḥalôm ahuc, naŋ asê. Mêtê ti gauc ḥayham yêc lau ḥayham si ḥalôm, ma bocdinaŋ sêkôm mêtê ḥayham. Ma mêtê ti gauc sac yêc lau sac si ḥalôm, dec sêkôm sac.”

*Yom gôlin pi ḥagac sêkwê andu-ŋga lu
(Mat 7:24-27)*

46 “Tu sake-ŋga mac asam aö bu, ‘Pômdau, Pômdau,’ tigeŋ mac daŋam wambu aneŋ yom dom?

47 ḥamalac naŋ têŋ aö meŋ ma ḥô aneŋ yom, ma daŋga wambu yom dau, naŋ aö bu wawhê inj sa têŋ mac.

48 Inj gitôm ḥagac kwê andu-ŋga naŋ kwê sê balinj sip nom ḥaŋga, ma kêŋ hoc kêgapinj alhô dôŋ têŋ ndoc inj kêsuŋunj sip sê balinj dinanj. Têŋ ndoc uhô-ŋga, bu hêc meŋ hôc pi andu dau, magoc andu dau kalhac ḥaŋga, bu inj kwê ḥapep.

49 Magoc ḥamalac naŋ ḥô aneŋ yom ma daŋga wambu dom, naŋ gitôm ḥagac naŋ kwê andu, magoc kêŋ alhô sip nom ḥalôm gi dom. Têŋ ndoc uhô-ŋga, bu hêc ma hôc pi ndê andu e ḥagahô ej andu dau ku sa ma tisac sambuc.”

7

*Ngac bata sin-ŋga daŋ kêŋ whiŋ ḥaŋga
(Mat 8:5-13)*

1 Yisu gic bata yom naŋ inj kêdôhôŋ têŋ lau toŋ atu dinaŋ, goc sôc malac Kapenaom gi.

2 Ma ḥagac bata Rom-ŋga naŋ gêm gôlinj lau sin-ŋga 100, naŋ mbo malac dau. Inj ndê ḥagac akiŋ daŋ naŋ inj tac whiŋ kêléc, naŋ gêmbac e kêpiŋ bu mbac ndu.

3 Ma inj ḥô Yisu ḥawaê, dec kêkiŋ lau bata Israel-ŋga ḥatô sêtêŋ inj si, bu sêndac inj bu meŋ ma kôm inj ndê ḥagac akiŋ ḥayham sa.

4-5 Nac sêhôc asê têŋ Yisu, ma sêšôm têŋ inj bu, “Ngac bata sin-ŋga dinaŋ inj ḥagac ḥayham, ma inj tac whiŋ yac lau Israel-ŋga. Inj gêm yac sa tu akwê yac mba lôm wê-ŋga. Boc-dinaŋ yac ateŋ am bu nem inj sa.”

6 Goc Yisu whiŋ ḥac gi. Inj meŋ suŋ sa têŋ andu, ma ḥagac bata sin-ŋga dau kêkiŋ ndê silip ḥatô bu sêšôm têŋ inj, “Pômdau, ḥagac bata sin-ŋga dau sôm bu inj tec bu kêŋ ḥawapac têŋ am. Inj sôm bu am ḥagac tiwaê naŋ hôc gêléc inj su, dec inj maya bu am têŋ inj ndê andu ndi.

7 Tu dinaŋ-ŋga inj dau têŋ am meŋ dom. Tigeŋ inj sôm bu inj kêyalê su bu am ḥagac ti ḥaclai atu, ma bocdinaŋ dec am gitôm bu sôm ḥa awham ḥambwa, dec inj ndê ḥagac akiŋ oc ḥayham sa.

8 Bu inj dau daŋga wambu lau naŋ si ḥaclai hôc gêléc inj ndê, ma inj ndê lau sin-ŋga daŋga wambu inj. Inj bu sôm têŋ daŋ, ‘Am ndi,’ dec inj oc ndi. Ma inj bu sôm têŋ daŋ, ‘Mweŋ!’ dec inj oc meŋ. Ma inj bu sôm têŋ ndê ḥagac akiŋ bu kôm gêŋ daŋ, dec inj oc kôm.”

9 Yisu ḥô ḥagac bata sin-ŋga ndê yom dinaŋ e hêdaê. Inj kac dau kwi ma sôm têŋ lau toŋ atu naŋ sêŋkuc inj, “Aö wasôm têŋ mac bu yêc lau Israel-ŋga hoŋ aö gatap ḥac si daŋ naŋ kêŋ whiŋ ḥaŋga gitôm ḥagac Rom-ŋga dinaŋ, naŋ sa dom.”

10 Ma tinjambu ḥagac bata sin-ŋga ndê lau sêmbu sêtêŋ inj ndê andu si, ma sêtap sa bu ḥagac akiŋ dau ḥayham sa su.

Yisu un ḥagac daŋ naŋ mbac ndu su, naŋ sa

11 Bêc ɳatô giŋga su, ma Yisu têŋ malac Nein gi, ma inj ndê ɳgac-sêŋomi ti lau daêsam sêwhiŋ inj si.

12 Têŋ têm inj meŋ kêpiŋ malac dau ɳagatam, inj gêlic lau ɳatô sêsa sêmeŋ, sêmbalaŋ ɳgac batê dan bu sênsuhun inj. ɳgac batê dinaŋ dinda inj awhê sawa naŋ ndê balêkoc ɳatô mbasi. Ma lau malac-ɳga daêsam sêwhiŋ dinda sêsa sêmeŋ.

13 Pômdau gêlic dinda, ma tawalô inj ɳandô, goc sôm, “Am tanj dom.”

14 Goc inj têŋ ɳac gi, ma kêmasec sasac naŋ ɳgac batê yêc. Ma lau naŋ sêhôc sasac, naŋ sêlhac tenj. Ma inj sôm, “Aneŋ balê, aö wasôm têŋ am bu tisa!”

15 Ma ɳgac dau tisa ndöc, ma gic hu sôm yom. Goc Yisu kêŋ inj mbu têŋ dinda gi.

16 Gêŋ dinan kôm lau hoŋ sêtöc dau atu, ma ɳac sic hu sêmpinj Anötö. Natô sêsôm, “Prophet atu danj hôc asê yac.” Ma ɳatô sêsôm, “Anötö kêlhiŋ inj ndê lau yac siŋ dom, inj gêm yac sa.”

17 Ma tinjambu ɳawaé pi gêŋ naŋ Yisu kôm, naŋ gêm gameŋ Judia-ɳga ma gameŋ ɳamakê-ɳga hoŋ ahuc.

*Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga
(Mat 11:2-18)*

18 Têŋ ndoc dinaŋ Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga ndöc gapocwalô, ma inj ndê sêŋomi sic miŋ têŋ inj pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm. Goc Jon kêyalinj inj ndê sêŋomi lu sa,

19 ma kêkiŋ inju sêtêŋ Yisu si, bu sêndac inj, “Anötö gic bata têŋ yac bu oc êŋkiŋ Mesaya. Am daôm dinan, me yac oc akêŋ bataŋ ɳgac danj tiyham?”

20-21 Têŋ ndoc ɳgac lu dinaŋ sêhôc asê Yisu, inj gêm gweleŋ mbo, ma kôm lau daêsam ɳayham sa, lau gêmbac ma lau ti ɳjalau sac. Ma inj kôm lau tapec daêsam si tandô po asê. Ma inju sêsôm têŋ inj, “Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga kêkiŋ alu atêŋ am amen, bu andac am bu am Mesaya dau, me yac oc akêŋ bataŋ ɳgac danj tiyham?”

22 Goc Yisu ô inju si yom ma sôm, “Amlu ambu andi ma asôm yom têŋ Jon pi mêtê naŋ amlu aŋgô aö gahoc asê, ma pi gêŋ naŋ amlu alic aö gakôm. Lau tapec sêlic gameŋ tiyham, lau bôliŋ sêŋsêlêŋ tiyham, lau ti gêmbac leprasi si ɳamlic ɳawasi sa, lau daŋgasuŋ bic sêŋgô yom tiyham, lau batê sêtisa, ma lau ɳalôm sawa sêŋgô ɳawaé ɳayham.

23 Aŋgô! Lau naŋ atac lu-lu tu aö-ɳga dom, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa.”

24 Ngac lu naŋ Jon kêkiŋ, naŋ sêhu Yisu siŋ ma sêmbu si, goc Yisu sôm yom pi Jon têŋ lau toŋ atu, ma ndac ɳac bocdec bu, “Têŋ ndoc mac asa atêŋ Jon yêc gameŋ sawa a, naŋ mac gauc gêm bu atap ɳamalac kaiŋ bocke sa? Mac bu alic ɳgac gauc babalê, gitôm gakoc naŋ mbu kêwic, a?”

25 Mac asa a bu alic ɳgac naŋ sôc ɳakwê ɳayham, a? Mba! Lau naŋ sêšôc ɳakwê ɳayham ma seŋ gêŋ ɳayham, naŋ sêmbu gameŋ ɳayham gitôm kiŋ si andu.

26 B ocdinanj dec aö bu wandac mac, bu mac asa a bu alic sake? Bu alic prophet danj? Yomandô! Inj prophet danj, ma inj hôc gêlêc prophet hoŋ su.

27 Prophet akwa danj to yom naŋ Anötö sôm têŋ Mesaya bocdec bu, ‘Aö waŋkiŋ aneŋ ɳgac aheŋ-ɳga muŋ am, bu êmasaj am nem seŋ.’ Y om pi ɳgac aheŋ-ɳga dau hêganôŋ Jon solop.

28 ɳamalac naŋ dinda nom-ɳga sêkôc ɳac, naŋ si danj hôc gêlêc Jon su dom. Tigeŋ aö wasôm têŋ mac, bu lau hoŋ naŋ sêšôc Anötö ndê gôliŋ ɳapu su, lau tiwaé, ma lau waêmba bocdinanj, naŋ hoŋ sêhôc gêlêc Jon su yêc Anötö aŋgô-ɳga.”

29 Lau daêsam nañ sêngô Yisu ndê yom dinaj, ma lau sêkôc takis-nga sêwhinj, nañ sêtôc asê bu sêlic Anötö ndê lêj bu lêj solop en. Nahu bu mun-nga, têj ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo, nañ sêkôc inj ndê yom sa ma sêlinj sangu.

30 Tigeñ lau Palêsaï ti gwalam akwa yomsu-nga sêkôc Jon ti inj ndê yom sa dom, ma sêlinj inj ndê sangu dom, dec tôc asê bu sêtec Anötö ndê lêj nañ Jon tôc têj ñac.

31 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Lau têm dindec-nga ñac lau kaiñ bocke? Aö wanem dôhôj pi gêj sake tu bu wawhé ñac si lêj sa-nga?

32 Nac sêtôm balêkoc nañ sêkôc whê sêmbo malac lôm, nañ sêtucdinj ñac si silip ñatô ma sêson, ‘Têj ndoc nañ yac ac oñ bu datê wê, nañ mac atec. Ma têj ndoc yac am wê dangibô-nga, nañ mac atec bu atanj awhinj.’

33 Ma mac lau têm dindec-nga bocdinañ. Jon, Ngac Kêku Lau-nga menj ma gêñ gêj ñayham dom, ma nôm wain dom, ma mac asôm bu ñalau sac dan mbo inj ndê ñalôm.

34 Ma Ñamalac ndê Atu meñ hôc asê, ma gêñ gêj ñayham ti nôm wain, ma mac asôm bu inj ñagac gêñ gêj ti nôm wain ñawahô-nga, ma inj hê silip têj lau sac ti lau sêkôc takis-nga. Bocdinañ, mac lau têm dindec-nga atôm balêkoc nañ sêkôm tô anij ñapañ.

35 Tigeñ Anötö ndê gauc hôc gêlêc gêj honj, ma inj ndê lau sênyalê bu inj ndê lêj inj lêj solop.”

Awhê dan kêc bu ñamalu pi Yisu gahi

(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

36 Palêsaï dan ñaê Saimon kêgalêm Yisu bu neñ gêj whinj inj, dec Yisu sôc inj ndê andu gi, ma ndöc tebo bu neñ gêj.

37 Yêc malac dinaj, awhê sac dan mbo. Inj ñgô ñawaê bu Yisu ndöc Palêsaï ndê andu dinaj, dec kôc bu ñamalu ñayham sip kac danj, ma têj andu dau gi.

38 Inj pôñ haduc yêc Yisu gahi-nga ma tanj, ma inj ndê tasulu sip Yisu gahidombwê. Goc inj puñ Yisu gahi ña kêclauñ, ñgutô inj gahi, ma mbac gêñ malu dau pi inj gahi.

39 Saimon gêlic gêj dau, ma gauc gêm yêc dau, “Ngac dindec inj bu propet dan, dec inj oc ênyalê bu awhê nañ kêmasec inj, nañ awhê sac dan.”

40 Yisu kêyalê yom nañ Saimon gauc gêm, goc sôm, “Saimon, aö bu wasôm yom danj têj am.” Ma Saimon ô yom ma sôm, “Kêdôhôñwaga, sôm.”

41 Goc Yisu sôm yom gölinj danj bocdec bu, “Ngac lu sêkôc tôp yêc ñgac ti lêlôm. Ngac danj ndê tôp gitôm t'denarii 500 ma danj ndê tôp gitôm denarii 50.

42 Inju si mone sêndic tôp-nga mbasi, dec inj hu inju si tôp ñayom siñ. Am gauc gêm bocke? Inju si asa oc atac whinj ñgac dau hôc gêlêc?”

43 Ma Saimon sôm, “Ngac nañ kôc tôp atu, nañ.” Ma Yisu sôm, “Am sôm soloñ.”

44 Goc inj kac dau kwi, tahê awhê dinaj, ma sôm têj Saimon, “Aö gasôc am nem andu gameñ, magoc am kêj bu têj aö bu wangwasinj gahinj-nga tôm lau Israel-nga si gêbôm dom. Tigeñ lic awhê dec. Inj ndê tasulu kôm aö gahinj ñamaim sa, ma inj puñ aö gahinj ña kêclauñ.

45 Am ñgutô aö dom, tigeñ awhê dec ñgutô aö gahinj ñapañ.

46 Am kêc olîb ñakwi pi aö ñagôlônj dom, tigeñ inj kêc bu ñamalu pi aö gahinj.

47 Bocdinañ aö wasôm têj am bu awhê dindec kêyalê bu Anötö suc inj ndê sac daêsam kwi, ma bocdinañ inj atac whinj aö ñandô. Tigeñ lau nañ gauc gêm

bu ɳac si sac atu dom, naŋ oc atac whinj in naŋ bu suc ɳac si sac kwi, naŋ ɳandô dom."

⁴⁸ Ma Yisu sôm têj awhê dau, "Aö gasuc am nem sac kwi su."

⁴⁹ Ma ɳacleŋ ɳatô naŋ sêndöc sêwhiŋ, naŋ sêšom têj dandi, "Ngac dindec inj ngac kainj bocke, dec inj suc sac kwi?"

⁵⁰ Tigeŋ Yisu sôm têj awhê dau, "Am nem kêŋ whinj gêm am si. Lhö ti atac malô ndi."

8

Lauwhê daêsam sêjkuc Yisu

¹ Tiŋambu Yisu golom malac atu-tu ti sauŋ-sauŋ, ma gêm mêtê ma hoc ɳawaê ɳayham asê pi Anötö ndê gôlinj. Ma tŋgacsêjomí 12

² ti lauwöhê daêsam sêŋsêlêŋ sêwhiŋ in. Lauwhê dinaj ɳatô Yisu soc ɳalau sac su yêc ɳac, ma ɳatô inj kôm ɳac si gêmbac ɳayham sa. ɳac si danj inj Maria Magadalada, naŋ Yisu soc ɳalau sac 7 su yêc in.

³ Ma awhê danj in Joana, naŋ ndê akwen Kusa yob Herod ndê andu. Maria lu Joana, ma Susana, ma lauwöhê daêsam sêjkuc Yisu ma sêkêŋ si awa ti wapa tu sênen inj ti ndê ɳgacsêjomí sa-ɳga.

Yom gôlinj pi ɳac kêbalip wit ɳawhê

(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Têŋ têm danj lau toŋ atu sêtêŋ Yisu sêmeŋ, ma lau akêŋ malac honj yêc gameŋ Galili-ɳga sêmbo sêwhiŋ. Ma Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu,

⁵ "Ngac danj sa gi bu êmbalip wit ɳawhê yêc ndê ôm, ma têŋ ndoc inj kêbalip gêŋ dau, naŋ ɳatô sêpeŋ sêsiŋ seŋ, dec lau sêkwê dôŋ ma mbac lîlôc-ɳga sêsiŋ sêmeŋ ma seŋ su.

⁶ Ma ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêsiŋ gameŋ hoc-hoc, ma têŋ têm sêpo sêpi sêmeŋ, naŋ sem bôlinj, bu nom dau tibasô.

⁷ Nawhê ɳatô sêpeŋ sêsiŋ kwanj ti ɳakwa ɳalôm, ma têŋ ndoc sêpo sêpi sêmeŋ, naŋ kwanj pi whinj e yanj gêŋ dau ndu.

⁸ Ma ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêsiŋ nom ɳayham, ma sêpo sêpi sêmeŋ e sem ɳandô gitôm 100." Yisu gic bata yom gôlinj dau, goc sôm, "Asa bu dângasunj yêc, naŋ ɳô aneŋ yom!"

Yisu whê yom gôlinj wit ɳawhê-ɳga ɳahu sa

(Mat 13:10-23; Mak 4:10-20)

⁹ Tiŋambu Yisu ndê ɳgacsêjomí sêndac inj bu whê yom gôlinj dinaj ɳahu sa.

¹⁰ Ma inj sôm, "Anötö ndê gôlinj ɳalêŋ ɳahu sîp ɳalôm gi. Inj kêyaliŋ mac sa bu aŋyalê ɳahu dau, magoc aô wasôm yom têŋ lau ɳatô ɳa yom gôlinj ɳambwa. Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm, 'ɳac sêlic gêŋ naŋ aô gakôm, naŋ ɳapaŋ, magoc ɳac si gauc sa dom. Ma ɳac sêŋgô aneŋ yom ɳapaŋ, tigeŋ ɳac sêŋyalê ɳahu dom.'"

¹¹ Goc Yisu sôm, "Yom gôlinj dau ɳahu bocdec. Yom pi wit ɳawhê naŋ hêganôj Anötö ndê yom.

¹² Wit ɳawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ seŋ, naŋ hêganôj lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, magoc Sadaŋ meŋ ma kêgaho yom dau su yêc ɳac si ɳalôm, tu bu ɳac sêkêŋ whinj dom, ma sêtap Anötö ndê mwasinj nem ɳac si-ɳga sa dom.

¹³ Ma yom pi wit ɳawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ gameŋ hoc-hoc, naŋ hêganôj lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti atac ɳayham, tigeŋ gitôm gêŋ ɳawhê naŋ ɳawakac mba, dec lau dinaj sêkêŋ whinj ɳasawa sauŋ, magoc lêtôm meŋ ku ɳac dulu.

14 Ma yom pi wit ḥawhē naŋ sêpeŋ sêsip kwaŋ ti ḥakwa ḥalôm, naŋ hêganôŋ lau naŋ sêngô Anötö ndê yom, magoc ḥawapac ma mone ti gêŋ ḥayham-ḥayham nom-ŋga gêm ḥac si ḥalôm ahuc, ma ḥac si ḥandô mbasi.

15 Tigeŋ wit ḥawhē naŋ sêpeŋ sêsip nom ḥayham, naŋ hêganôŋ lau ti ḥalôm ḥawasi, naŋ sêngô Anötö ndê yom ma sêkôc sa tidôŋ yêc si ḥalôm, ma sêlhcā ḥaŋga ḥapaŋ ma sem ḥandô daêsam."

Dasiŋ lam ḥawê kwi dom

(*Mak 4:21-25*)

16 Ma Yisu sôm yom daŋ bocdec bu, "Yac datuŋ lam asê tu bu dasiŋ kwi sip lôn ḥalôm, me dakêŋ sôc sasac ḥapu dom. Mba! Taŋkiŋ êŋgalêŋ ḥalhu, bu lau naŋ sêsoč sêmeŋ, naŋ sêlic ḥawê."

17 Ma ḥalêŋ tigeŋ, yom naŋ yêc siŋ dau, ma yom naŋ ḥahu sip ḥalôm gi, naŋ oc meŋ sa tiawê.

18 "Bocdinaŋ akôc gauc ḥapep pi Anötö ndê yom naŋ mac aŋgô. Asa naŋ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ḥalôm e tidôŋ, naŋ Anötö oc kêŋ ḥagauc daêsam têŋ in. Magoc asa naŋ gauc gêm bu inj kôc Anötö ndê yom sa su, tigeŋ inj kôc sa tidôŋ dom, naŋ Anötö oc kôc yom dau su yêc in."

Yisu dinda ti asii

(*Mat 12:46-50; Mak 3:31-35*)

19 Yisu ndöc andu daŋ, ma inj dinda ti asii sêmeŋ bu sêlic in. Magoc lau daêsam sêmbo sêwhiŋ in, ma gitôm dom bu sêtigasuc in.

20 Ma ḥamalac daŋ sôm têŋ Yisu, "Am dinam ti asimi sêmbo awê, ma ḥac bu sêlic am."

21 Magoc Yisu ô yom ma sôm, "Lau nan sêngô Anötö ndê yom ma danja wambu ḥapep, naŋ sêti aö dinanji ti asinji."

Yisu kôm bu ḥamponj timalô

(*Mat 8:23-27; Mak 4:35-41*)

22 Têŋ bêc daŋ Yisu sôm têŋ inj ndê ḥagacsêjomí, "Dapi bugictorj ḥadanja dandi," goc inj pi waŋ daŋ whiŋ ḥac, ma sêsa si.

23 Sêlac waŋ sêmbo, ma Yisu yêc bêc yêc. Ma mbu puc atu dec gêli bu sa ma ḥamponj gic sip waŋ e kêpiŋ bu waŋ pac.

24 Dec sêtêŋ Yisu si, sêuŋ inj sa ma sêsoč, "Nadau, ḥadau, yac oc dandiŋaj!" Ma Yisu tisa ma sôm yom ḥaŋga têŋ mbu ti bu ḥamponj, dec ḥamponj dau timalô, ma gameŋ ḥaŋŋeŋ sa.

25 Ma Yisu sôm têŋ ḥac, "Tu sake-ŋga mac akêŋ whiŋ gwalec?" Ma ḥac sêtöc dau ti sêhêdâ, ma sêsoč têŋ dandi, "Ei! Inj ḥagac dec asa? Inj gitôm bu kêŋ yatu gêŋ hoŋ, ma mbu ti bu ḥamponj sêwhiŋ, ma sêsoč inj ndê yom ḥapu!"

Yisu kôm ḥagac ti ḥalau sac ḥayham sa

(*Mat 8:28-34; Mak 5:1-20*)

26 Sêlac e sêhôc asê lau Gerasa-ŋga si gameŋ naŋ yêc Bugictorj Galili-ŋga ḥadanja mbu têŋ gameŋ ac pi-ŋga.

27 Yisu sip bař gi, ma ḥagac daŋ akêŋ malac atu naŋ yêc gameŋ dinaj, naŋ têŋ inj meŋ. Inj ḥagac naŋ ḥalau sac sêmbo inj ndê ḥalôm. Nasawa baliŋ su ḥagac dau sôc ḥakwê dom, ma ndöc andu dom, magoc mbo ôm sêhô-ŋga.

28-29 Ndoc daêsam ḥalau sac sêkôc inj dôŋ, ma lau sêjsahê bu sêsoč inj amba ti gahi dôŋ ḥa sen ḥaŋga ma sêyob inj. Magoc têŋ hoŋ inj hê sen kic, ma ḥalau sac sêwê inj sa gameŋ sawa gi. Têŋ ndoc inj gêlic Yisu meŋ, naŋ in mbwêc ma hu dau sip nom yêc in aŋgô-ŋga. Ma Yisu gic atu ḥalau sac bu sêhu ḥagac dau siŋ,

goc ḥalau dan̄ ta yom ti ḥaŋga, “Yisu, Anötö Naclai ti ḥawasi ḥadau ndê Atu, am bu kôm sake têj aö? Aö wateŋ am bu kôm aö ḥayom dom!”

30 Goc Yisu ndac ḥalau sac, “Am nem ḥaē asa?” ḥalau sac daēsam sêmbo ḥgac dau ḥalôm, ma tu dinan̄-ŋga ḥac si dan̄ ô Yisu ndê yom ma sôm, “Aneŋ ḥaē ‘Toŋ Atu.’”

31 Ma ḥalau sac h on dinan̄ sêteŋ Yisu tidim daēsam, bu êŋkiŋ ḥac sêsep suŋ balin̄ sac naŋ sêsam bu Abis,* naŋ sêndi dom.

32 Têŋ têm dinan̄ bôc ton̄ atu sen̄ gêŋ sêmbo lôc ḥapu yêc gameŋ dinan̄, ma ḥalau dau sêteŋ Yisu bu êŋkiŋ ḥac sêsoč bôc dinan̄ si ḥalôm, ma Yisu gôlôc.

33 Goc ḥalau sac sêhu ḥgac dinan̄ siŋ ma sêsoč bôc si ḥalôm si. Ma bôc hoŋ sênti sêsep salic sac ma sêsep bugictoŋ ḥalôm si, ma bu kô ḥac sêmbac ndu.

34 Têŋ ndoc lau sêyob bôc-ŋga sêlic gêŋ dau, naŋ sêlhö si, ma sic miŋ pi gêŋ dau têŋ lau naŋ sêmbo malac atu ti gameŋ ḥamakê-ŋga.

35 Ma lau hoŋ sêsa si bu sêlic gêŋ naŋ Yisu kôm. Têŋ têm sêhôc asê in̄, naŋ sêlic ḥgac naŋ in̄ soc ḥalau sac su yêc in̄, naŋ ndoc Yisu gahi-ŋga. Sêlic bu in̄ ndê gauc ḥawa sa, ma in̄ sôc ḥakwê sa tiyaham, dec sêtöc dandi.

36 Lau naŋ sêlic gêŋ dau, naŋ sic miŋ têŋ ḥac pi ḥalêŋ naŋ Yisu kôm ḥgac ti ḥalau sac ḥayham sa.

37 Ma lau Gerasa-ŋga hoŋ sêndac Yisu bu hu ḥac siŋ, bu ḥac sêtöc dau atu. Goc Yisu pi waŋ ma bu lhö ndi.

38 Ma ḥgac naŋ ḥalau sac sêhu in̄ siŋ, naŋ teŋ Yisu ḥaŋga bu whiŋ in̄ ndi, magoc Yisu kêkiŋ in̄ sa gi ma sôm,

39 “Am mbu têŋ am nem andu ndi, ma ndic miŋ gêŋ hoŋ naŋ Anötö kôm têŋ am.” Goc ḥgac dau kölhö gi, ma gic miŋ têŋ lau hoŋ naŋ sêmbo malac atu dinan̄, pi gêŋ atu naŋ Yisu kôm têŋ in̄.

Yisu kôm awhê lu ḥayham sa

(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

40 Lau daēsam sêhôy Yisu sêmbo gameŋ Galili-ŋga, ma têŋ têm in̄ mbu akêŋ bugictoŋ ḥadaŋga men̄, naŋ sêkôc in̄ sa ti atac ḥayham.

41 Ma ḥgac bata dan̄, naŋ yob lôm wê-ŋga yêc gameŋ dinan̄, naŋ men̄ hôc asê Yisu. In̄ ndê ḥaē Jairas, ma in̄ hu dau sip nom yêc Yisu angô-ŋga, ma teŋ in̄ ḥaŋga bu têŋ in̄ ndê andu ndi, ma nem in̄ ndê atuwê sa.

42 Bu in̄ ndê atuwê tigen̄, naŋ ndê yala gitôm 12, naŋ gêmbac atu e kêpiŋ bu mbac ndu. Bocdinan̄ Yisu whiŋ in̄ gi.

In̄ kêsêlêŋ mbo sen̄, ma lau ton̄ atu sêŋgihi in̄ ahuc.

43 Lau ton̄ dinan̄ si dan̄ in̄ awhê naŋ gêm dac ḥapan̄ tôm yala 12 su, magoc ḥamalac dan̄ gitôm bu nem in̄ sa dom.

44 A whê dau meŋ kêsêlêŋ mbo Yisu ḥambu-ŋga, ma kêmasec in̄ ndê ḥakwê sip ḥadali. Ma ḥagahô in̄ ndê dac sa tiyaham dom.

45 Têŋ dinan̄ Yisu ndac, “Asa kêmasec aö?” Lau dan̄ sêsoč dau asê dom, ma Pita sôm, “Aneŋ ḥadau, lau ton̄ dindec sêwhiŋ yac sêkôm am si.”

46 Magoc Yisu sôm, “᠁namalac dan̄ kêmasec aö, bu aö kayalê bu aneŋ ḥaclai ḥatô sa gi.”

47 Awhê dinan̄ kêyalê bu in̄ gitôm dom bu siŋ dau, dec tigasuc Yisu. In̄ kêtitec, ma hu dau sip nom gi. Ma yêc lau hoŋ angô-ŋga, in̄ whê sa bu in̄ kêmasec Yisu tu bu ḥayham sa-ŋga, ma bu têŋ ndoc in̄ kêmasec in̄, naŋ ḥagahô in̄ ḥayham sa.

* **8:31:** Sun̄ balin̄ sac (Abis) - alic Rev 9:1.

48 Ma Yisu sôm têŋ inj, “O anen bawhê, am nem kêŋ whinj aö dec kôm am ñayham sa. Am lhô ti atac malô ndi.”

49 Yisu sôm yom dinaj mbo, ma ñgac daŋ men akêŋ Jairas ndê andu, ma sôm têŋ Jairas, “Am atômwê mbac ndu su, dec kêŋ ñawapac têŋ Kêdôhôŋwaga dau dom.”

50 Yisu ñgô yom dinaj, magoc inj sôm têŋ Jairas, “Töc daôm dom. Kêŋ whinj, ma inj oc ñayham sa.”

51-53 Têŋ ndoc sêhôc asê Jairas ndê andu, naŋ sêlic lau daësam sêhu dangibo asê ma sêtaŋ sêmbo. Goc Yisu sôm, “Mac atan dom! Inj mbac ndu dom, inj yêc bêc yêc.” Magoc ñac sêmbwac inj, bu sênyalê bu bawhê dau mbac ndu su. Tigen Yisu kalhac lau hoŋ ahuc sêmbo awê, ma kôc Pita, Jems ma Jon, ma bawhê dau damba lu dinda, sêwhinj inj ma sêsoç andu si.

54 Ma inj kêm bawhê dau sip amba ma sôm, “Aneŋ bawhê, tisa!”

55 Goc bawhê dau tali sa tiyham, ma ñagahô inj tisa kalhac. Ma Yisu sôm bu sêkêŋ gêŋ daneŋ-ŋga têŋ inj.

56 Inj damba lu dinda sêhêdaê, magoc Yisu gic yao bu sêndic miŋ pi gêŋ nan inj kôm, naŋ dom.

9

Yisu kêkiŋ ñgacsêjomí 12 sêsa si

(Mat 10:7-11; Mak 6:7-11)

1 Yisu kêgalêm ñgacsêjomí 12 sa sêpitigen, ma kêŋ ñaclai ti licwalô têŋ ñac gitôm bu sêsoc ñalau sac su, ma sêkôm lau gêmbac ñayham sa.

2 Ma inj kêkiŋ ñac bu sêsa sêndi ma sênen mêtê pi Anötö ndê gôlinj, ma bu sênen lau gêmbac sa.

3 Inj sôm têŋ ñac, “Anjselêŋ amam sawa andi, akôc töc dom, ma akôc talhi, me bolom, me mone, me ñakwê aô daôm-ŋga dom.

4 Têŋ têm mac asôc malac daŋ ma lau sêkôc mac sa asôc ñac si andu, naŋ ambo whinj ñac e mac ahu malac dau siŋ.

5 Ma lau malac daŋ-ŋga bu sêkôc mac sa dom, naŋ atoŋ kop su yêc gahim têŋ ndoc mac ahu ñac siŋ, bu atôc ñac si giso asê.”

6 Ñgacsêjomí sêŋgô yom dinaj, goc sêsa si. Ñac sênselêŋ sêlom-sêlom malac ma sêhoc ñawaé ñayham asê, ma sêkôm lau ñayham sa yêc gameŋ hoŋ.

Herod ndac bata Yisu

(Mat 14:1-2; Mak 6:14-16)

7 Têŋ ndoc dinaj gôlinwaga Galili-ŋga Herod ñgô yom pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm. Ma inj gauc gêm yom daësam, bu lau ñatô sêsoç bu Yisu inj Jon, Ñgac Kêku Lau-ŋga naŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga.

8 Ma lau ñatô sêsoç bu in prophet akwa Elaija naŋ men hoc dau asê, ma ñatô sêsoç bu in prophet ñamata-ŋga si danj, naŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga.

9 Tigen Herod sôm, “Aö gac atu, dec sêtim Jon ndê kachu kic su. Asa dec lau sic miŋ pi inj?” Ma inj tac whinj bu lic Yisu.

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mak 6:32-44; Jon 6:1-15)

10 Têŋ têm aposel 12 sêmbu sêmeŋ, naŋ sic miŋ têŋ Yisu pi gêŋ hoŋ naŋ sêkôm. Ma tiŋambu inj kôc ñac sa sêwhinj inj, ma ñac tawasê sêtêŋ malac Betsaida si.

11 Magoc lau daêsam sêngô ñawaê ma sêtêj Yisu si. Ma inj kôc ñac sa, ma sôm y om têj ñac pi Anötö ndê gôlinj, ma kôm ñac si lau gêmbac ñayham sa.

12 Sêmbo e kêpiñ bu ac ndi sip, goc ñgacsêjomí 12 sêtêj inj si ma sêssôm, "Gameñ dindec yac dambo, nañ gameñ sawa. Bocdinaj êmkij lau tonj dindec sêlhô sêtêj malac ti gameñ ñamakê-nga sêndi, bu sêjsalê gêj sêneñ-nga ma gameñ sêyêc bêc-nga."

13 Magoc Yisu sôm, "Mac akêj gêj têj ñac sêneñ." Ma ñac sêô yom ma sêssôm, "Yac mba gêj daneñ-nga daêsam dom. Bolom limdanj ma i lu sêndöc. Bocke? Yac andi anemlhi gêj bu lau hoñ sêneñ, a?"

14 Nac sêssôm yom dinaj ñahu bu lau tonj dinaj si lauñgac ñanamba gitôm 5,000. Magoc Yisu sôm têj inj ndê ñgac-sêñjomí, "Akêj lau sêndöc sic titon-titonj tôm 50."

15 Goc ñac sêkôm gitôm inj sôm, ma lau hoñ sêndöc sic.

16 Ma Yisu kôc bolom limdanj ma i lu sa, tatac undambê, ma gêm danje, goc pô kôc-kôc, ma kêj têj ñgacsêñjomí bu sêndic sam têj lau.

17 Lau hoñ señ gêj e hôc ñac dôñ, ma tinjambu ñgacsêñjomí sic gêj ñadêlê sa sip gatop 12 e menjhu.

*Pita sôm Yisu ñahu asê
(Mat 16:13-20; Mak 8:27-30)*

18 Têj ndoc danj Yisu ti inj ndê ñgacsêñjomí sêmbo tawasê, ma inj teñ mbec mbo. Pacndê, goc inj ndac ñac, "Lau sêssôm bu aô asa?"

19 Ma sêssôm, "Lau ñatô sêssôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-nga, ma ñatô sêssôm bu am Elaija, ma ñatô sêssôm bu am propret ñamata-nga si danj, nañ tisa akêj lau batê-nga."

20 Goc Yisu ndac ñac, "Ma mac daôm, mac asôm bu aô asa?" Ma Pita sôm, "Am Mesaya, nañ Anötö gic bata bu êñkiñ meñ."

21 Yisu ñgô yom dau ma gic yao ñac bu sêssôm asê têj lau danj dom e tinjambu.

22 Inj sôm, "Ñamalac ndê Atu gic waê bu hôc ñawapac daêsam. Lau bata ti tðabunjsiga atu-tu ma lau nañ sêndôhôj yomsu oc sêtec inj ma lau oc sêndic inj ndu. Magoc têj bêc titö-nga Anötö oc unj inj sa tiyham."

*Lau nañ sêñkuc Yisu oc sêhôc ñawapac
(Mat 16:24-28; Mak 8:34-9:1)*

23 Ma inj sôm têj ñac hoñ, "Asa nañ tac whinj bu êñkuc aô nañ êñgwiniñ dau, ma tôm bêc hoñ hôc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aô."

24 Bu asa nañ tac whinj bu sap gêj nom-nga dôñ ñapanj tu mbo tali-nga, nañ oc niñga. Magoc asa nañ bu hu gêj nom-nga siñ tu êñkuc aô-nga, nañ oc niñga dom.

25 Ñamalac danj bu po gêj nom-nga hoñ sa, magoc inj dau gatu bu niñga, dec gêj nom-nga hoñ dinaj oc tôm dom bu nem inj sa.

26 Asa nañ bu maya tu aô ti anenj yom-nga, nañ Ñamalac ndê Atu oc maya tu inj-nga, têj ndoc inj mbu meñ ti inj dau ndê ñawasi, ma Damba ndê ñawasi ma anjela dabuñ si ñawasi whinj.

27 M a aô wasôm bu yomandô, lau ñatô kwahic dec sêmbo, nañ oc gacgeñ sêmbo tali e sêlic Anötö ndê gôlinj meñ sa tiawê."

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi
(Mat 17:1-13; Mak 9:2-10)*

28 Yisu sôm yom dinaj su, ma bêc ñatô gitôm 8 meñ gi su. Ma Yisu bu teñ mbec, dec kôc Pita, Jon ma Jems sêwhinj inj ma sépi lôc danj si.

29 Ma tēj tēm Yisu tej mbec mbo, naŋ iŋ ndê aŋgô andô kaiŋ daŋ sa, ma iŋ ndê ɻakwé ɻawasi sêp sambuc.

30-31 Ma ɻagac lu sêhôc asê ti ɻawasi atu, naŋ Moses lu Elaija, ma iŋlu sem yomgalôm sêwhinj Yisu. Sêšôm yom pi gêŋ naŋ oc hôc asê Yisu yêc malac Jerusalem tēj ndoc meŋ sa bu iŋ hu nom dindec siŋ.

32 Tēj ndoc dinaj, Pita ma ɻagac lu naŋ sêwhinj iŋ, naŋ kwapac ma bêc yô ɻac, tigeŋ ɻac tali sa ma sêlic Yisu ndê ɻawasi ti ɻagac lu naŋ sêlhac sêwhinj iŋ.

33 Tēj tēm Moses lu Elaija bu sêhu Yisu siŋ, naŋ Pita sôm tēj iŋ, “Nadau, ɻayham kêlêc bu yac dambo dec. Yac oc akwê bac tö, am nem daŋ, Moses ndê daŋ, ma Elaija ndê bac daŋ.” Iŋ sôm yom dinaj, magoc iŋ ndê gauc sa dom.

34 Iŋ sôm yom dinaj mbo, ma dao daŋ meŋ ma kôm ɻac ahuc e ɻagacsêjomí tó dinaj sêtôc dau atu.

35 Ma awha daŋ sa yêc dao ɻalôm, naŋ sôm, “Aö neŋ atunŋac dau dindec, naŋ aö kayalin sa. Anŋo iŋ ndê yom manj!”

36 Sêŋgô su goc sêlic Yisu tawasê mbo. Tinjambu ɻac sem yom dau ahuc yêc dau-ɻnga, ma tēj ndoc dinaj sêšôm yom asê pi gêŋ naŋ sêlic, naŋ dom.

Yisu soc ɻalau sac su yêc balê daŋ

(Mat 17:14-21; Mak 9:14-29)

37 Tēj galanjsê ɻac sêsip akêŋ lôc dau sêmeŋ, ma lau toŋ atu sêkac sa sêtêŋ Yisu si.

38 ɻac si daŋ ta yom bocdec bu, “Kêdôhôlywaga, aö gakôc aneŋ atunŋac tigeŋ dindec meŋ, ma waten am bu nem iŋ sa.

39 ɻalau sac daŋ mbo iŋ ɻalôm, ma têm daësam kôc iŋ dôŋ, m a kêmwanan iŋ ɻingga e iŋ mbwêc atu, ma whapwic sa. ɻalau sac dau bu kôm iŋ tisac, ma tec bu hu iŋ siŋ.

40 Aö gateŋ am nem ɻagac-sêŋjomi bu sêsoc ɻalau dau su, magoc ɻac sêtôm dom.”

41 Goc Yisu sôm, “O mac lau sac. Mac nem akêŋ whinj mbasi! Aö gambo gawhiŋ mac ɻasawa hic balinj su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêŋ daŋ? Aö oc wambo wawhiŋ mac tu wanem mac sa ɻapaŋ-ɻnga dom!” Ma Yisu sôm têj balê dau ɻadamba, “Kôc nem balê sa mweŋ.”

42 Têj têm balê dau kêsêlêŋ meŋ, naŋ ɻalau sac kôc iŋ dôŋ ma kêmwanan iŋ. Tigeŋ Yisu hec yom ɻalau sac, ma kôm balê dau ɻayham sa, ma kêŋ iŋ mbu têj iŋ damba gi.

43 ɻalêŋ dinaj Yisu tôc Anötö ndê ɻaclai ti ɻawasi atu asê, dec kôm lau hoŋ sêhêdaê.

Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mat 17:22-23; Mak 9:30-32)

Lau hoŋ sêlhac ti sêhêdaê tu gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm-ɻnga, ma iŋ sôm têj iŋ ndê ɻagacsêjomí,

44 “Anŋo aneŋ yom dindec ɻapep! Tinjambu oc sêkêŋ ɻamalac ndê Atu sip lau ɻatô amba.”

45 Magoc ɻac sêŋyalê yom dau ɻahu dom. Yom dau ɻahu yêc siŋ dau têj ɻac, ma sêtôc bu sêndac Yisu bu whê sa têj ɻac.

Asa ti ɻagac ɻamata-ɻnga

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

46 Tinjambu Yisu ndê ɻagac-sêŋjomi sêseŋ dau pi ɻac si asa iŋ ɻagac ɻamata-ɻnga.

47 Yisu kêyalê ɻac si gauc, goc kôc balê sauŋ daŋ ma kêŋ iŋ kalhac kêpiŋ iŋ,

48 ma sôm têj ñac, “Asa nañ kôc balê sauñ dañ tôm iñ dindec sa tu aneñ ñaâ-ñga, nañ kôc aö sa, ma asa nañ kôc aö sa, nañ kôc iñ nañ kêkinj aö gameñ, nañ sa. Mac nem asa nañ kêgwinij dau ma ti mac nem ñgac akiñ, nañ ti ñgac ñamata-ñga yêc Anötö aŋgô-ñga.”

*Lau nañ sêkôm gweleñ tu Yisu-ñga, nañ sêwhê dau kôc dom
(Mak 9:38-41)*

49 Ma Jon sôm, “Ñadau, yac alic ñgac danj kôm gwelenj ma soc ñalau sac su yêc lau ña am nem ñaâ. Iñ kêkuc am whinj yac dom, ma boc-dinanj yac ac yao iñ bu kôm gwelenj dau dom.”

50 Tigeñ Yisu sôm, “A lhac iñ ahuc dom, bu asa nañ kêj kisa mac dom, nañ mac nem danj.”

Lau gameñ Samaria-ñga sêkôc Yisu sa dom

51 Ndoc meñ kêpiñ bu Yisu mbu pi undambê ndi, dec iñ kêmasanj dau bu pi malac Jerusalem ndi.

52 Iñ kêkinj lau aheñ-ñga sêmuñ iñ, sêsoç lau †Samaria-ñga si malac dañ si, bu sêmasanj gameñ tu iñ mbo-ñga.

53 Magoc lau Samaria-ñga sêryyalê bu iñ kêsêlêñ hêganôñ malac Jerusalem, ma tu dinanj-ñga dec sêkôc iñ sa dom.

54 Jems lu Jon sêlic gêñ dau, goc sêndac Yisu, “Pômdau, am bu sôm, dec yac oc angalêm ya sip akêñ undambê meñ, ma señ ñac su.”

55 Tigeñ Yisu kac dau kwí, ma sôm inju.

56 Ma ñac hoñ sêlom malac dañ si.

*Lêj taŋkuc Yisu-ñga
(Mat 8:18-22)*

57 Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêjsêlêñ sêmbo señ ma ñgac dañ sôm têj Yisu, “Aö bu waŋkuc am, wawhiñ am watêñ gameñ bocke nañ am oc ndi.”

58 Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hoçsun yêc, ma mbac lôlôc-ñga si ñaic yêc, tigeñ Ñamalac ndê Atu ndê mala yêc bêc-ñga mba.”

59 Ma inj sôm têj ñgac dañ, “Mweñ êmkuc aö!” Magoc ñgac dau sôm, “Pômdau, gêñ ñamata-ñga aö wandi wambo wawhiñ aneñ lau e anjsuhuñ damaj su nañ, ma tiŋambu wambu wameñ waŋkuc am.”

60 Ma Yisu sôm têj inj, “Mba! Am êmkuc aö nañ gêñ ñamata-ñga. Tec lau batê sêjsuhuñ lau batê. Tigeñ am ndi, ma hoc yom asê têj lau pi Anötö ndê gôlinj.”

61 Ma ñgac dañ tiyham sôm, “Pômdau, aö bu waŋkuc am, tigeñ gêñ ñamata-ñga wambu watêñ aneñ andu, ma wakam aneñ lau.”

62 Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Asa nañ gic hu gweleñ dañ, tigeñ kac dau kwí ma hégo gêñ nañ inj hu siñ su, nañ gitôm dom bu nem gweleñ mbo Anötö ndê gôlinj ñapu.”

10

Yisu kêkinj sêñomi 72 sêsa si

1 Tiŋambu Pômdau kêyalij sêñomi 72 tiyham sa, bu êñkinj ñac lu-lu sêsa sêndi sêmuñ iñ, sêtêñ gameñ ti malac hoñ nañ inj atac whinj bu ndic kësi.

2 Ma inj sôm têj ñac, “Gêñ ñandô daësam yêc ôm, magoc lau sêndic gêñ ñandô sa-ñga daësam dom. Bocdinañ ateñ mbec têj ôm ñadau bu êñkinj lau gweleñ-ñga sêsoç iñ ndê ôm sêndi, ma sêndic gêñ ñandô sa.”

³ Kwahic dec aö bu waŋkiŋ mac asa andi! Magoc ayob daôm ɻapep, bu aö kakiŋ mac bu asa andi atôm domba ɻatu, naŋ sêtêŋ giam pôm si gameŋ sêndi.

⁴ Akôc talhi, me dalu, me atapa dom, ma aŋsêlêŋ ɻagahô andi. Ahê mwälêc lau yêc seŋ dom.

⁵ Têŋ ndoc mac bu asôc andu danj, naŋ asôm bu, ‘Yom malô têŋ lau andu dindec-ŋga.’

⁶ Andu ɻadau bu ɻgac yom malô-ŋga dom, dec mac nem mbec yom malô-ŋga oc gacgeŋ yêc mac-ŋga. Ma andu ɻadau bu ɻgac yom malô-ŋga, dec inj oc kôc mbec yom malô-ŋga dinaŋ sa.

⁷ Ambo andu dinaŋ, ma alom-alom andu dom. Aneŋ ti anôm gêŋ bocke naŋ sêkêŋ têŋ mac, naŋ ti mac nem ɻaôli gwelenj-ŋga. Mêtê solop bu lau g weleŋ-ŋga sêkôc ɻaôli gwelenj-ŋga.

⁸ “Têŋ têm mac asôc malac danj, ma lau sêkôc mac sa, naŋ aneŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ sêkêŋ têŋ mac.

⁹ Akôm ɻjac si lau gêmbac ɻayham sa, ma asôm têŋ ɻjac, ‘Anötö ndê gôlinj menj kêpiŋ.’

¹⁰ Tigeŋ mac bu asôc malac danj, ma sêkôc mac sa dom, naŋ goc alhac malac lôm ma asôm,

¹¹ ‘Yac atoŋ kop mac nem malac-ŋga su yêc yac mba gahinj. Yac akêŋ kop dindec mbu têŋ mac bu atôc nem mêtê sac asê. Tigeŋ aŋyalê bu Anötö ndê gôlinj menj kêpiŋ.’

¹² Yomandô aö wasôm têŋ mac bu têŋ bêc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ lau malac dinaŋ-ŋga oc sêtap ɻagêyô sac andô sa, hôc gêlêc ɻagêyô naŋ Anötö oc kêŋ têŋ lau sac malac Sodom-ŋga.”

Yisu sôm yom pi lau naŋ sem dau kwi dom (Mat 11:20-24)

¹³ Yisu gic têku yom ma sôm, “Oyaê mac lau malac Korasin ma Betsaida-ŋga. Mac oc atap Anötö ndê atac ɻandê sa. †Lau apa naŋ sêndöc malac Taya ma Saidon, bu sêlic gêŋ dalô naŋ aö gakôm yêc mac aŋôm-ŋga, dec oc tôm sênenm dau kwi wandêc su, ma sêndöc ti sêtaŋ si sac.

¹⁴ Tigeŋ mac akôm dom, dec wasôm têŋ mac bu têŋ ndoc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ inj oc kêŋ ɻagêyô sac sambuc têŋ mac, hôc gêlêc ɻagêyô naŋ inj oc kêŋ têŋ lau Taya ti Saidon-ŋga, naŋ su.

¹⁵ “Ma mac lau Kapenaom-ŋga, mac gauc gêm bu mboe Anötö oc kôc mac sa andöc undambê, a? Mba! Inj oc êmasuc mac su asip lambwam andi!”

¹⁶ Ma Yisu sôm têŋ sêjomi 72 bu, “Asa naŋ kôc mac nem yom sa, naŋ gitôm inj kôc aneŋ yom sa. Ma asa naŋ tec mac, naŋ gitôm inj tec aö bocdinaŋ. Ma asa naŋ tec aö, naŋ tec Damar naŋ kêkiŋ aö gameŋ.” Yisu sôm yom dinaŋ su, goc kêkiŋ sêjomi 72 sêsa si.

Sêjomi 72 sêmbu sêmeŋ

¹⁷ Tiŋambu sêjomi 72 dinaŋ sêmbu sêmeŋ ti atac ɻayham, ma sêşôm, “Pômdau, têŋ ndoc yac asôm am nem ɻaê asê, naŋ gêŋ hoŋ sêşôc yac mba yom ɻapu, ma ɻalau sac sêwhiŋ.”

¹⁸ Ma Yisu sôm, “Aö kayalê bu gêŋ naŋ mac akôm, naŋ ku Sadan ndê ɻaclai dulur, e tôm inj peŋ akêŋ undambê ɻagahô ɻambwa, tôm sickac hep tigen.”

¹⁹ Aö gakêŋ ɻaclai têŋ mac su, tôm bu akwê mboc ti gapingap dôŋ, ma bu ahôc gêlêc mac nem ɻacyo Sadan ndê ɻaclai hoŋ su. Gêŋ danj oc kôm mac atisac dom.

20 Kwahic dec mac atac ḥayham bu ḥalau sac sēsōc mac nem yom ḥapu. Tigeñ atac ḥayham atu, bu Anötö to mac nem ḥa sa yēc undambê.”

21 Tēj ndoc dinaj ḥalau Dabunj gēm Yisu ahuc, ma inj tac ḥayham atu, ma sōm, “O Damañ, undambê ti nom ḥadau. Aö wampin am bu am tōc nem yom ḥa-ḥandô asê tēj lau nañ sēngwiniñ dau, ma siñ kwi tēj lau nañ gauc gēm bu ḥac lau tigauc ma sēnyalê gēj hoñ. Aēc, Damañ, am kōm bocdinañ kēkuc am daôm nem atac whiñ.

22 “Damañ kēj gēj hoñ sip aö amanç. Lau danj sēnyalê Atu dom, Damba tawasê kēyalê inj. Ma lau danj sēnyalê Damba dom, tigeñ inj ndê Atu kēyalê inj, ma lau nañ Atu dau atac whiñ bu tōc inj asê tēj ḥac, nañ sēnyalê Damba.”

23 Ma inj kac dau kwi ma sōm tēj inj ndê ḥagacsēñomi tawasê, “Atac ḥayham tu mac alic gēj hoñ dindec-ṅga.

24 Aö wasōm tēj mac bu propet ti kiñ daêsam atac whiñ bu sēlic gēj nañ mac alic su, magoc sēlic dom. Ma ḥac atac whiñ bu sēngô yom nañ mac angô su, magoc sēngô dom.”

*Yom gōliñ pi lau meñparj yac-ṅga
(Mat 22:34-40; Mak 12:28-31)*

25 Tēj ndoc danj gwalam akwa yomsu-ṅga danj tisa bu êñsañ Yisu. Ma inj ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhôñwaga, aö wakôm sake, dec Anötö oc kôc a ös wañbo tanli ḥapañ yēc undambê?”

26 Ma Yisu sōm, “Am kēyalê yomsu hoñ nañ Anötö kēj tēj Moses. Ma yomsu dau sōm bu am kōm sake?”

27 Goc ḥagac dau sōm, “Yomsu danj sōm bu, ‘Atac whiñ Pômdau, am nem Anötö, ti am nem ḥalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti licwalô sambuc ma ti am nem gauc sambuc.’ Ma yomsu danj tiyham sōm bu, ‘Atac whiñ lau meñparj am, tōm am tac whiñ am daôm.’”

28 Ma Yisu sōm, “Am sōm solop. Kōm bocdinañ, dec am oc ndöc tamli ḥapanj.”

29 Magoc ḥagac dau gauc gēm bu tōc asê bu inj ḥagac gitêj, dec ndac Yisu, “Ma lau asa sêti aneñ lau meñparj aö-ṅga?”

30 Yisu ô inj ndê yom ḥa yom gōliñ danj bocdec bu, “Ṅagac Israel-ṅga danj kêsêlêj mbo señ akêj Jerusalem ma bu sip tēj malac Jeriko ndi, ma lau kanj sêkôc inj dôñ. ḥac sêkôc inj ndê ḥakwê su, sic inj tisac e kêpiñ bu mbac ndu, goc sêhu inj sinj yēc ma sêlöh si.

31 Tiñambu dabunsga Israel-ṅga danj kêsêlêj mbo señ tigen dinaj men, ma tēj ndoc inj gêlic ḥagac dau, nañ kêlêc inj ma kölhö gi.

32 Malô goc ḥagac Israel-ṅga danj akêj †Liwai ndê tonj meñ hōc asê, gêlic ḥagac dau, ma kêlêc inj ma kêsêlêj gi.

33 Tiñambu ḥagac Samaria-ṅga danj kêsêlêj mbo señ dinaj, meñ hōc asê, goc gêlic ḥagac dau ma tawalô inj.

34 Inj tēj inj gi, kêgwasinj inj ndê gamboc ḥa olib ḥakwi ti wain, goc kêpanj. Ma inj kēj inj ndöc inj ndê donjki ḥahô, kôc inj sa gi sôc andu ḥacleñ-ṅga danj, ma yob inj.

35 Galanjé bêbêc inj kēj mone denarii lu tēj andu ḥadau, ma sōm, ‘Nem yaom ḥagac dindec. Ma mone dindec bu nditôm dom, goc wakêj mone ḥatô tiyham tēj ndoc aö wambu wamenj.’”

36 Ma Yisu ndac, “Am gauc gēm bocke? Lau tö dinaj si asa inj ḥagac nañ sip lau kanj si amba, nañ ndê ḥagac meñparj inj-ṅga?”

³⁷ Goc ḥgac yomsu-ŋga sôm, “Ngac dê, naŋ tawalô in.” Ma Yisu sôm, “Am ndi ma kôm bocdinaj. Tamwalô lau hoŋ ma nem ḥac sa.”

Mata lu Maria

³⁸ Yisu ti ndê ḥgacsêŋomi sêŋsêlêŋ si e sêhôc asê malac daŋ. Ma awhê daŋ, naŋ ndê ḥaē Mata, kêgalêm Yisu bu neŋ gêŋ yêc in ndê andu.

³⁹ Têŋ ndoc Yisu sôc gi ndöc, naŋ Mata ndê asiwê Maria ndöc sic kêpiŋ Pômdau gahi-ŋga, bu ḥgô in ndê yom.

⁴⁰ Tigeŋ Mata kôm gweleŋ atu tu ndê gêŋ-ŋga. In têŋ Yisu meŋ ma ndac, “Pômdau, aö taŋwasêŋ gakôm gweleŋ gambo! Aö asinwê lec gêm aö sa dom, ma am gêlic ḥayham, me? Sôm bu in nem aö sa.”

⁴¹ Magoc Yisu ô in ndê yom ma sôm, “Mata, Mata, am hêgo daôm tu gêŋ daêsam-ŋga.

⁴² Magoc lau hoŋ sêpônda gêŋ atu tigeŋ. Maria tac whin gêŋ ḥayham dau, ma lau daŋ oc sêtôm dom bu sêkôc su yêc in.”

11

Yom pi lêŋ dateŋ mbec-ŋga (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Têŋ bêc daŋ Yisu teŋ mbec mbo gameŋ daŋ. In teŋ mbec pacndê, ma in ndê ḥgac-sêŋom daŋ sôm têŋ in, “Pômdau, tôm Jon kêdôhôŋ in ndê sêŋomi, dec êmdôhôŋ yac bu atenj mbec.”

² Ma Yisu sôm, “Têŋ ndoc mac bu atenj mbec, naŋ atenj bocdec bu: Damanj, am nem ḥaē lau sênen dabuŋ maŋ. Mwen ti lau hoŋ si Pômdau.

³ Tôm bêc hoŋ kêŋ yac mba gö têŋ yac.

⁴ Suc yac mba sac kwî, bu lau hoŋ naŋ sêkôm sac têŋ yac, naŋ asuc si sac ḥatôp kwî bocdinaj.

Ma yob yac bu lêtôm tap yac sa dom.”

⁵⁻⁶ Ma in gic têku yom ma sôm, “Akôc gauc pi mac daôm nem lêŋ naŋ atenj gêŋ têŋ nem dawami. Mboe am nem ḥacleŋ seŋ balin-ŋga daŋ meŋ hôc asê têŋ ôbwêc, ma am pônda gêŋ daneŋ-ŋga bu kêŋ têŋ in. Ma têŋ timanijhu am bu têŋ am nem dawam daŋ ndi, ma sôm têŋ in, ‘Oê dawanj, kêŋ gö ḥatô têŋ aö bu wakêŋ têŋ aö neŋ silip naŋ kwahic dec meŋ hôc asê.’

⁷ Am gauc gêm bocke? Am dawam dinaj oc ô nem yom yêc andu ḥjalôm ma sôm, ‘Kêŋ ḥawapac têŋ aö dom! Aö gac gatam ahuc su, ma anen balékoc sêyêc bêc su. Gitôm dom bu watisa ma wakêŋ gêŋ daŋ têŋ am!’ In oc sôm bocdinaj, a?

⁸ Aö wasôm têŋ am, bu am nem dawam oc tisa ma kêŋ gêŋ têŋ am, magoc in oc kêŋ tu am dawam in-ŋga dom. In oc kêŋ gêŋ têŋ am tôm am ndac, ḥahu bu am pônda daôm ma mayam pac tu ndac in-ŋga.

⁹ “Bocdinaj aö wasôm têŋ mac. Atenj gêŋ têŋ Anötö, dec oc akôc ḥandô, anjalê in ti ndê lêŋ, ma oc atap sa, ma amati gatam, dec oc lêc su têŋ mac.

¹⁰ Bu Anötö kêŋ gêŋ têŋ lau hoŋ naŋ sêndac in, ma lau hoŋ naŋ sêŋsalê in ti ndê lêŋ, naŋ oc sêtap sa, ma ḥac naŋ sêmati gatam, naŋ oc lêc su têŋ ḥac.

¹¹ “Damba daŋ, bu atunjgac teŋ i, dec oc kêŋ mboc wêm daŋ têŋ in dom.

¹² Ma atunjgac bu ndac mbac ḥagulu, goc damba oc kêŋ gapinjap têŋ in dom.

13 Mac lau sac, tigeñ atoc nem balêkoc sa ña gêñ ñayham-ñayham. Magoc Damam nañ mbo undambê in gitêñ ej, ma oc kêñ Ñalau Dabuñ têñ lau nañ sêteñ inj."

*Yisu ndé ñaclai ñahu
(Mat 12:22-32; Mak 3:23-27)*

14 Têñ ndoc dañ Yisu soc ñalau sac awha mba dañ su yêc ñgac dañ. Têñ têñ ñalau sac hu ñgac awha mba dau siñ, nañ ñgac dau gic hu sôm yom asê, ma lau toñ atu nañ sêlic, nañ sêhêdaê.

15-16 Lau ñatô bu sênsahê Yisu, dec sêndac inj bu kôm gêñ dalô dañ bu tôc asê bu inj kôc ñaclai yêc Anötö ndê. Ma lau ñatô sêssôm, "Ñalau sac si ñadau †Belsebal kêñ ñaclai têñ Yisu, ma bocdinaj inj soc ñalau sac su."

17 Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm, "Lau gameñ dañ bu sêwhê dau kôc, dec ñac si ñacyo oc sêseñ ñac su. Ma gôlôwac dañ bu sêwhê dau kôc, dec ñac oc sêlhac ñanya dom, ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu.

18 Ma Sadan boc-dinaj. Inj bu kêñ kisa inj ndê ñalau sac, dec inj ndê gôlinj oc ninga. Bocke dec mac asôm bu aõ gasoc ñalau sac su ña Belsebal ndê ñaclai.

19 Mac asôm bu aõ gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêjomí nañ sem gweleñ sêsoc ñalau sac-ñga sêwhij, nañ mac angólinj yom dau pi ñac whinj, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac!

20 Aõ gasoc ñalau sac ña Anötö ndê ñaclai, bocdinaj aŋyalê bu Anötö ndê ñaclai bu nem gôlinj gêñ hoñ, nañ hôc asê mac su.

21 "Sadan inj gitôm ñgac ti licwalô atu nañ kôc inj ndê wapa siñ-ñga, ma yob inj ndê andu. Oc tôm dom bu lau sêngaho ñgac kaiñ dinaj ndê gêñ dañ.

22 Tigeñ ñgac ti licwalô atu nañ hôc gêlêc inj ndê bu ndic sin têñ inj ma ku inj dulu, dec inj oc kôc inj ndê wapa siñ-ñga su, ma whê inj ndê wapa hoñ kôc.

23 "Asa nañ kalhac whinj aõ dom, nañ ti aneñ ñacyo. Ma asa nañ gic lau sa sêtêñ aõ sêmeñ dom, nañ soc ñac su yêc aõ."

*Ñalau sac sêysalé mala nañ yêc ñambwa
(Mat 12:43-45)*

24 "Têñ ndoc ñalau sac dañ sa yêc ñamalac dañ, nañ gitôm inj kêgihi mbo gameñ sawa ma kêsalê mala êýwhaq dau-ñga. Tigeñ têñ ndoc inj tap sa dom, nañ inj oc sôm têñ dau, 'Aõ wambu wandi wasôc andu nañ aõ gahu siñ su.'

25 Ma inj oc mbu ndi, ma tap sa bu ñamalac dau ndê ñalôm yêc ñambwa, gitôm andu sawa nañ sêmasañ ñawasi sa.

26 Dec inj oc sa ndi, kôc ñalau sac 7 nañ sac sambuc sêhôc gêlêc inj su, nañ sêmeñ, ma ñac hoñ oc sêsoc andu dinaj sêndi ma sêmbo dinaj. Bocdinaj ñawapac nañ tap ñamalac dau sa, nañ hôc gêlêc ñawapac ñamata-ñga-ñga su."

27 Yisu sôm yom dinaj, ma awhê dañ yêc lau toñ atu ñalôm ta yom ma sôm, "Am dinam nañ kôc am ma kêñ su am, nañ tap Anötö ndê mwasiñ sa su."

28 Ma Yisu sôm, "Lau nañ sêngô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti danja wambu, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa hôc gêlêc su."

*Lau sêndac Yisu bu kôm gêñ dalô
(Mat 12:38-42)*

29 Lau daêsam nañ sêmbo sêwhij Yisu, nañ si toñ kêsôwec ñapanj. Ma inj sôm, "Lau têm dindec-ñga ñac lau sac. Sêndac gêñ dalô, magoc Anötö oc tôc gêñ dalô tigeñ têñ ñac, tôm gêñ dalô nañ inj kôm pi Jona.

30 Anötö kêkiŋ Jona tēŋ lau Ninewa gitōm gēŋ dalō danj, ma ḥalēŋ tigeŋ gēŋ naŋ oc hôc asê Namalac ndê Atu, naŋ oc ti lau tēm dindec-ŋga si gēŋ dalō.

31 “Muŋ-ŋga, Kwin Siba-ŋga* kêsélēŋ sen balinj, bu ngô Kinj Solomon ndê yom ti gauc atu-tu. Ma kwahic dec ḥgac naŋ hôc gêlēc Solomon su mbo dec, tigeŋ lau tēm dindec-ŋga sêpu inj ndê yom. Tu dinaj-ŋga, kwin dau oc tisa akēŋ lau batê tēŋ ndoc Anötö oc êmatôc lau, ma inj oc hoc lau tēm dindec-ŋga si sac asê.

32 Ma ḥalēŋ tigeŋ, tēŋ bêc ḥambu-ŋga lau Ninewa oc sétisa sêwhiŋ lau tēm kwahic dec-ŋga, ma ḥac oc sêhoc lau dindec si sac asê. ḥahu bu lau Ninewa sêngô Jona ndê yom ma sem si ḥalôm kwi. Ma kwahic dec, ḥgac naŋ hôc gêlēc Jona su mbo dec, tigeŋ lau kwahic dec-ŋga sem dau kwi dom.”

Namalac si tandô gitōm ya ḥawé (Mat 6:22-23)

33 “Yac datuŋ lam asê tu bu dasinj kwi me tanjatöc ḥa suc ahuc dom. Mba! Dakēŋ ḥengalēŋ lhu, bu lau naŋ sêsoč sêmeŋ naŋ sêlic ḥawé.

34 “Am nem tanôm gitōm ya ḥawé naŋ tōc seŋ tēŋ am. Bocdinaŋ am nem tanôm bu wê am sa lēŋ ḥayham, dec am oc gacgeŋ mbo ḥawé ḥalôm. Magoc tanôm bu wê am sa lēŋ sac-ŋga, dec am gacgeŋ mbo ḥasec ḥalôm.

35 Tu dinaj-ŋga dec yob daôm ḥapep bu ḥawé naŋ yêc nem ḥalôm, naŋ mbac e ḥasec sa dom.

36 Ma am bu sap lēŋ ḥawé-ŋga dôŋ ḥapaŋ, ma ndic ahê lēŋ ḥasec-ŋga, dec ḥawé oc nem am nem ḥalôm sambuc ahuc, tōm lam danj pô am.”

Yisu pu lau Palêsaŋ ti lau yomsu-ŋga

37 Yisu gic bata yom dinaj su, goc Palêsaŋ danj kêgalêm inj bu neŋ gêŋ whinj inj. Yisu sôc ḥgac dau ndê andu gi ma ndöc sic ndöc tebo.

38 Ma Palêsaŋ dau hêdaê bu Yisu gêŋ gêŋ magoc kêgwasiŋ amba muŋ su dom.

39 Goc Pômdau sôm têŋ inj, “Mac lau Palêsaŋ atôm laclhu ti pele naŋ sêngwasiŋ ḥadômbwê-ŋga ḥawasi sa, magoc ḥalôm ḥadômbwi yêc dôŋ yêc. Bu mêtê tamgatu gêŋ ma mêtê sac hôc mac nem ḥalôm ahuc.

40 Mac lau gauc mbasi-ŋga. Anötö naŋ kêmasaŋ ḥamalac ḥamlieŋ ti gêŋ awê-ŋga naŋ kêmasaŋ ḥalôm-ŋga whinj.

41 Tamwalô lau ḥalôm sawa, ma akêŋ nem ḥalôm sambuc tu anem ḥac sa-ŋga, ma bocdinaŋ dec mac nem ḥamlieŋ ti ḥalôm whinj oc ḥawasi sa yêc Anötö anjô-ŋga.

42 “Oyaê. Mac lau Palêsaŋ awê nem gêŋ ôm-ŋga sauŋ-sauŋ hoŋ kôc ti tonj amanju, ma akêŋ tonj tigeŋ ti da têŋ Anötö. Mac akôm gêŋ sauŋ dinaj, tigeŋ mac ahu gêŋ atu sinj. Mac amatôc lau si yom ḥapep dom, ma atac whinj Anötö su dom. Gêŋ sauŋ naŋ mac akôm, inj ḥayham, magoc akôm yêc gêŋ atu-tu whinj bocdinaŋ.

43 Oyaê. Mac lau Palêsaŋ atac whinj bu andöc lau tiwaê si pôŋ yêc lôm wê-ŋga, ma atac whinj bu lau sêtoc mac sa atôm lau tiwaê yêc malac lôm.

44 Oyaê. Tu mêtê sac naŋ hôc mac nem ḥalôm ahuc, dec mac atôm nom naŋ sêŋsuhun ḥgac batê danj yêc ḥalôm, ma lau sêŋyalê dom ma sêŋsêlêŋ sêmbo ḥahô.”

* **11:31:** Kwahic dec dasam gameŋ Siba-ŋga bu ‘Arabia.’ Minj pi Kwin Siba-ŋga sêto yêc 1 Kin 10:1-13.

45 Gwalam akwa yomsu-ŋga daŋ ŋgô Yisu ndê yom dinaŋ ma sôm, "Kêdôhôŋwaga, am sôm yom dinaŋ pi lau Palêsai, ma am pu yac lau yomsu-ŋga whinj."

46 Ma Yisu sôm, "Oyaê. Mac lau yomsu-ŋga akêŋ yomsu daêsam têŋ lau naŋ kêŋ wapac ŋac ŋandô, tigen mac daôm akôm gêŋ daŋ bu anem ŋac sa tu sêhôc ŋawapac dinaŋ-ŋga dom.

47 "Oyaê. Mac amasaŋ sêhô bu atoc propet akwa-kwa sa, magoc mac daôm apami sic propet dau ndu.

48 Bocdinaŋ mac atôc asê bu mac alic gêŋ naŋ apami sêkôm, naŋ bu ŋayham.

49 Anötö kêyalê gêŋ hoŋ, dec hoc yom asê gwanaŋ pi mac apami bocdec bu, 'Aö waŋkiŋ lau propet ma lau aposel sêtêŋ ŋac sêndi, magoc ŋac oc sêndic propet ŋatô ndu, ma sêkôm mêtê sac têŋ ŋatô.'

50 Bocdinaŋ mac lau têm dindec-ŋga oc awêkaiŋ ŋagêyô awhinj apami, tu propet hoŋ si dac naŋ sêkêc siŋ-ŋga, têm têm ŋamata-ŋga andô e meŋ.

51 Aêc, Abel inj ŋac ŋamata-ŋga, ma Sekaria inj ŋac ŋambu-ŋga, propet naŋ ŋac sic ndu yêc lôm dabunj, ma alta naŋ kalhac lôm dabunj ŋasactô, naŋ ŋalhu. Aêc, aö wasôm têŋ mac, lau têm kwahic dec-ŋga oc sêtap matôc sa pi lau hoŋ dinaŋ si dac.

52 "Oyaê. Lau daêsam takwê mac gwalam akwa yomsu-ŋga bu awhê Anötö ti ndê lêj sa têŋ ŋac, magoc mac am ŋac sa ŋapep dom. Mac atôm lau naŋ sêyob ki gatam-ŋga, ma sêtec bu sêkac sa têŋ lau naŋ bu sêsôc sêndi. Mac daôm aŋyalê Anötö ti asôc inj ŋapu dom, ma mac alhac lau naŋ bu sêngyalê inj ti sêsôc inj ŋapu, naŋ ahuc."

53 Yisu gic bata yom dinaŋ ma hu andu dau siŋ. Ma lau Palêsai ti lau naŋ sêndôhôŋ yomsu, naŋ sic hu sêkêj kisa inj ŋandô. ŋac sêndac inj pi gêŋ daêsam,

54 sêŋsahê bu sêtim inj bu sôm yom giso, dec oc tôm bu sêmatôc inj.

12

Yisu ndê yom ŋatô (Mat 10:26-33)

1 Têŋ têm dinaŋ lau daêsam andô, tausen ma t ausen, sêkôm mwasadac bu sêtigasuc Yisu e sêngapiŋ dau sa. Ma Yisu sôm yom têŋ inj ndê ŋgacsêjomí bocdec bu, "Ayob daôm ŋapep bu lau Palêsai si mêtê sac lom mac dom. ŋac sêsôm yom ŋayham magoc ŋac dau sêkôm ŋandô sa dom. Mêtê dau gitôm yist naŋ tôm bu nem bolom ahuc ŋagahô ej.

2 Gêŋ hoŋ naŋ lau sem ahuc, ma gêŋ hoŋ naŋ yêc siŋ dau, naŋ oc meŋ sa tiawê.

3 Yom bocke naŋ mac asôm têŋ daôm têŋ ôbwêc, naŋ lau oc sêngô têŋ acsalô. Ma yom naŋ mac asôm malô têŋ daôm yêc andu ŋalôm, naŋ oc sêsôm asê yêc malac lôm.

4 Aneŋ lau mac aŋgô. Atôc lau naŋ bu sêndic mac ndu-ŋga dom, bu tiŋambu ŋac sêtôm dom bu sêkôm gêŋ daŋ tiyaham têŋ mac.

5 Tigen aö wasôm têŋ mac bu atôc Anötö, ma asôc inj ŋapu. Bu têŋ ndoc mac ambac ndu su, inj ndê ŋaclai yêc bu tuc mac asip lambwam andi. Aêc, aö wasôm têŋ mac, atôc inj!

6 "Akôc gauc pi mbac kecsoc naŋ lau sêlic bu gêŋ ŋambwa. Tigen Anötö oc êŋlhiŋ ŋac si daŋ siŋ dom.

⁷ Ma Anötö tac whinj mac hôc gêlêc mbac saunj-sauj daêsam su. Yomandô! Anötö kêyalê mac e pi sa, gitôm inj sê mac nem kêclauj hoj sa timala. Bocdinañ atöc daôm dom.

⁸ “Aö wasôm têj mac bu asa naøj sôm asê yêc lau aŋgô-ŋga bu inj kêj whinj aö, naøj Njamalac ndê Atu oc sôm ñjamalac dau ndê ñjaâ asê yêc Anötö ndê aŋgô-ŋga.

⁹ Tigeñ asa naøj sêc inj ndê kêj whinj aö-ŋga ahuc yêc lau aŋgô-ŋga, naøj Njamalac ndê Atu oc sêc inj ahuc yêc Anötö ndê aŋgô-ŋga bocdinañ.

¹⁰ Asa naøj bu sôm yom sac pi ñjamalac ndê Atu, tigeñ tiŋambu kac ndê ñjalôm kwi, naøj Anötö oc suc inj ndê sac kwi. Tigeñ asa naøj sôm yom sac sambuc pi ñjalau Dabuñ, naøj Anötö oc suc inj ndê sac kwi dom.

¹¹ “Tiŋambu lau oc sêkôc mac dôj tu mac akêj whinj aö-ŋga. Ngac oc sêwê mac atêj lau bata Israel-ŋga andi, bu sêmatôc mac yêc ñac si lôm wê-ŋga. Ma ñac oc sêkêj mac alhac gôliŋwaga ma lau ti ñaclai aŋgô-ŋga bocdinañ. Têj ndoc dinaj, ahêgo daôm tu yom asôm ma aô têj ñac-ŋga dom.

¹² Bu ñjalau Dabuñ oc êndôhôj mac ma kêj yom têj mac tu asôm-ŋga têj ndoc dinaj.”

Yom gôliŋ pi ñgac ti lêlôm

¹³ Ngac dan yêc lau tonj atu dinaj ñjalôm ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhôjwaga, sôm têj aö dôwaŋ bu whê damanj ndê wapa lêŋsêm kôc ma kêj ñatô têj aö.”

¹⁴ Magoc Yisu sôm, “Am ñgô su naøj. Anötö kêyalij aö sa ti am nem ñgac êmatôc yom-ŋga me ñgac whê wapa kôc-ŋga dom.”

¹⁵ Goc inj sôm têj lau hoj, “Ayob daôm ñapep bu tamgatu wapa nom-ŋga dom. Bu ñjamalac si ñahu sêmbo tali-ŋga sip awa ti wapa daêsam naøj sic sa-ŋga, naøj dom.”

¹⁶ Ma inj sôm yom gôliŋ daŋ têj ñac bocdec bu, “Ngac ti lêlôm daŋ mbo, ma gêj naøj inj sô yêc ndê nom gêm ñandô daêsam andô.

¹⁷ Dec inj gauc gêm têj dau, ‘Aö wakôm sake? Aneñ andu wakêj gêj ñandô sôc-ŋga oc nditôm dom.’

¹⁸ Bocdinañ dec inj sôm, ‘Aö wakôm gêj bocdec. Aö waseñ andu akwa-kwa hoj su, ma wakwê andu wakuc ñatô naøj atu andô. Ma yêc dinañ, aö wandic aneñ gêj ñandô ti wapa hoj sa.

¹⁹ Ma aö wasôm têj dauj, “Aö gac gêj ñayham daêsam sa, gitôm bu oc wambo yala daêsam. Aö waŋwhaŋ dauj, ma waneñ ti wanôm gêj ma watisambuc.”

²⁰ Magoc Anötö sôm têj inj, ‘Am ñgac gauc mbasi-ŋga! Ôbwêc dec am oc mbwac ndu. Ma wapa naøj am gic sa tu daôm-ŋga, naøj oc ti asa ndê?’”

²¹ Goc Yisu sôm, “Lau hoj naøj sic wapa daêsam sa tu dau-ŋga, magoc sêmbo sêtôm lau ñjalôm sawa tu sêŋyalê Anötö ti ndê mêtê dom-ŋga, naøj lau gauc mbasi-ŋga bocdinañ.”

Dahêgo dauj dom (Mat 6:25-34)

²² Ma Yisu sôm têj inj ndê ñgacsêhomi, “Bocdinañ dec aö wasôm têj mac, ahêgo daôm tu gêj aneñ-ŋga, me tu ñakwê asôc-ŋga dom.

²³ Bu Anötö kêj mac ambo tamli, ma gêj dinañ inj gêj atu. Gêj daneñ-ŋga inj gêj atu dom. Ma Anötö kêj mac nem ñamlie ñagêj hoj. Dinañ inj gêj atu, ma ñakwê asôc-ŋga inj gêj atu dom.

24 “Akôc gauc pi mbac ko. Nac sêso gêj dom, ma sic gêj ñandô sa dom. Nac si andu gêj ñandô-nga mbasi, tigej Anötö gôlôm ñac. Ma Anötö tac whiñ mac ñamalac hôc gêlêc mbac hoñ su.

25 Ma mac nem asa, bu hégo dau dec oc tôm bu ndic têku ndê têm mbo tali-nga?

26 Mac atôm dom bu akôm gêj sauñ andô dinañ, bocdinaj tu sake-nga mac ahêgo daôm pi gêj ñatô?

27 “Ma akôc gauc pi ñaola ñayham nañ sêpo sêlhac kwañ ñalôm. Sékôm gwelenj dom, ma sêmasañ ñakwê dom, tigej aô wasôm têj mac, bu Kin Solomon iñ sôc ñakwê ñayham andô, magoc iñ ndê gôlôn ti ñawasi hôc gêlêc ñaola dinañ dañ su dom.

28 O mac lau nañ akêj whiñ gwalec, angô! Kwañ ti ñaola nom-nga sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkêj ya neñ su, magoc Anötö kêj gêj dau ti ñadalô ñayham ma yob ñapep. Ma bocdinaj, aŋyalê bu yom ñandô, Anötö oc yob mac ma kêj ñakwê têj mac whiñ.

29 Ahêgo daôm pi gêj aneñ ti anôm-nga dom, ma ambo ti ñalôm ñawapac dom.

30 Lau sambuc nañ sênyalê Anötö dom, nañ sêhêgo dau pi gêj kaiñ dinañ ñapanj, magoc Damam undambê-nga kêyalê su bu mac apônda gêj dau.

31 Ahêgo daôm tu gêj dinañ-nga dom, magoc akôm ñaŋga bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlinj ñapu. Ma iñ oc yob mac tu gêj nom-nga-nga whiñ.

32 O aneñ lau, atôc daôm dom. Bu mac nem Damam undambê-nga tac whiñ bu ti mac nem Kin ma kôc mac sa andöc iñ ndê gôlinj ñapu.”

Taŋsalé awa ñandô undambê-nga

(Mat 6:19-21)

33-34 “Aô wasôm têj mac, bu gameñ bocke nañ mac nem awa yêc, nañ mac oc ahê gauc pi ma atac whiñ ñapanj. Bocdinaj akêj nem wapa nom-nga têj lau sênemlhi, ma akêj nem awa tu anem lau ñalôm sawa sa-nga. Ma apo gêj undambê-nga sa ti nem awa ñandô, nañ oc yêc ñayham ñapanj. Lau kañ oc sêtôm dom bu sênem kañ, ma gêj dañ oc kôm tisac dom.”

Tamasan dauñ tu Pômdau mbu meñ-nga

(Mat 24:42-51)

35-36 “Amasañ daôm ñapep. Ambo atôm lau akiñ nañ sêso ñakwê gwelenj-nga sa, ma sêtuñ si lam asê ma sêhôj si ñadau bu mbu meñ akêj mwasiñ nem awhê-nga. Têj ndoc ñac si ñadau mbu meñ ma êmati gatam, nañ ñac oc sêkac gatam sa têj iñ ñagahô.

37 Ñadau bu mbu meñ ma tap lau akiñ sa, nañ sêmasañ dau gwanaj ma sêhôj iñ sêmbo, dec ñac oc sêtap mwasiñ atu sa yêc iñ. Aô wasôm yomandô, ñadau dau oc menj, sôc ñakwê tôm lau akiñ sêso, kêj ñac sêndöc tebo, ma nem akiñ ñac.

38 Ñadau bu meñ têj timaniñhu me têj ôbwêc lôm, ma tap ñac sa sem ali ma sêhôj iñ sêmbo, dec iñ oc êmwasiñ ñac êŋlêc.

39 Tigej angô su nañ! Lau kañ sêkêj puc pi ndoc sêmenj-nga dom. Andu ñadau dañ, bu êŋyalê ndoc nañ ñgac kañ dañ oc menj, dec iñ oc yob iñ ndê andu ñapep bu ñgac kañ dinañ sôc meñ dom.

40 Ma mac bocdinaj, amasañ daôm ñapep ma anem ali ñapanj, bu ñamalac ndê Atu oc mbu meñ têj ndoc nañ mac akêj batam, nañ dom.”

41 Têj dinaj Pita sôm, “Pômdau, am sôm yom gôlinj dinaj bu yac ɳgacsêŋomi anjô, me bu lau hoŋ sêŋgô?”

42 Ma Pômdau ô yom ma sôm, “Mac nem asa iŋ gitôm ɳgac akiŋ ɳayham ma ti gauc? ɳgac akiŋ kainj dinaj ndê ɳadau bu lhö têj gameŋ danj ndi, goc iŋ oc kêŋ iŋ yob lau akiŋ ɳatô ma kêŋ gêŋ daneŋ-ŋga têj ɳac tôm ɳandoc.

43 Ma têj ndoc ɳadau mbu menj ma tap iŋ sa kôm iŋ ndê gwelenj ɳapep mbo, naŋ iŋ oc lic iŋ ɳayham ma kôm ɳayham têj iŋ.

44 Yomandô! ɳadau oc kêŋ iŋ yob iŋ ndê wapa hoŋ.

45 Magoc ɳgac akiŋ sac oc sôm têj dau, ‘Aneŋ ɳadau oc mbu menj ɳagahô dom.’ Goc iŋ oc ndic lau akiŋ ɳatô, ma neŋ gêŋ ɳawahô ti nôm wain e êŋiŋ iŋ.

46 ɳadau oc mbu menj hôc asê têj bêc ti acgatu naŋ ɳgac akiŋ dau kêŋ bata, naŋ dom. Ma iŋ oc kêŋ ɳagêyô sac sambuc têj iŋ, ma soc iŋ su ndi bu mbo whinj lau naŋ daŋgapêc ma sêkêŋ whinj dom.

47 “Ngac akiŋ naŋ kêyalê gêŋ naŋ iŋ ndê ɳadau tac whinj bu iŋ kôm, tigenj tec bu kôm ma kêmasaŋ dau dom, naŋ oc tap ɳagêyô atu sa.

48 Magoc ɳgac akiŋ naŋ kêyalê gêŋ naŋ ɳadau tac whinj bu iŋ kôm, naŋ dom, dec kôm métê sac naŋ gic waê bu iŋ tap ɳagêyô sa, naŋ oc kôc ɳagêyô saunj. Lau hoŋ naŋ sêtap mwasiŋ sa yêc Anötô, naŋ iŋ takwê ɳac bu sêkôm gwelenj ɳa mwasiŋ dinaj e nem ɳandô. Ma ɳac naŋ sêtap mwasiŋ atu sa, naŋ iŋ takwê ɳandô daësam.”

Lau oc sêwhê dau kôc tu Yisu-ŋga

(Mat 10:34-36)

49 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Aö gasip nom gameŋ bu wakêŋ ya êŋsahê lau nom-ŋga, ma aö atac whinj bu ya dau lom asê ɳagahô.

50 Aö daunj oc wahôc ɳawapac ti ɳandê atu, naŋ gitôm busanju kaiŋ danj tu walij-ŋga. Ma aö wapô sim daunj ɳandô e gêŋ dau ɳandô sa.

51 Gauc nem bu aö gameŋ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-ŋga dec lau oc sêwhê dau kôc.

52 Têj kwahic dec ma ndi, lau naŋ sêmbo andu danj, naŋ oc sêwhê dau kôc tu aö-ŋga. Lau amanđaj bu sêmbo, goc lu oc sêkêŋ kisa tö, ma tö oc sêkêŋ kisa lu.

53 Tu aö-ŋga dec ɳac oc sêwhê dau kôc. Damba lu atunjac oc sêkêŋ kisa dau, ma dinda lu atuwê oc sêkêŋ kisa dau. Ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêŋ kisa dau bocdinaj.”

Tanjalê ndoc

54 Ma Yisu sôm têj lau toŋ atu, “Mac bu alic dao yec sambuc danj puc pi menj, dec mac asôm bu u oc ndic, ma u gic.

55 Ma muasa bu êŋsêlêŋ, dec mac asôm bu gameŋ oc ɳandê sa, ma gameŋ ɳandê sa.

56 Mac lau atim yom lau-ŋga! Mac alic gêŋ dalô nom-ŋga ti umboŋ-ŋga ma mac atôm bu aŋyalê ndoc. Ma bocke dec mac alic gêŋ hoŋ naŋ aö gakôm yêc nom, magoc mac nem gauc sa pi aö neŋ ɳahu lec dom.

57 “Oc tôm bu mac aŋsahê gêŋ hoŋ tu bu aŋyalê lêŋ bocke iŋ lêŋ gitêŋ, magoc tu sake-ŋga mac akôm dom?

58 Aŋgô! Am asa naŋ nem tôp bu yêc ɳamalac danj, ma iŋ bu wê am têj ɳgac êmatôc yom-ŋga, naŋ goc êmsahê bu êmasaŋ yom whinj iŋ têj ndoc amlu aŋsêlêŋ ambo seŋ. Ma bocdinaj ɳgac dau oc kêŋ am têj ɳgac êmatôc yom-ŋga

dom. Bu mba, mboe ɳgac êmatôc yom-ɳga o c kēj am tēj ɳgac yob gapocwalô-ɳga, ma inj oc kēj am sôc gapoc-walô ndi.

⁵⁹ Aö wasôm tēj am bu am oc ndöc gapocwalô ɳapaŋ e am ndic nem tōp hoŋ pacndê."

13

Danem dauŋ kwi bu dandinaj dom

¹ Tēj ndoc dinaj lau ɳatô sêmbo sêwhinj Yisu, ma ɳac sic miŋ yom pi lau Galili-ɳga ɳatô. Lau dinaj sic domba ndu bu sêkēj ti da, ma gôlinjwaga Pailot ndê lau sêmerj ma sic ɳac ndu ma sêŋgalun ɳac si dac whinj domba si dac.

² Yisu ɳgô ɳac si yom dau, goc ndac, "Mac gauc gêm bocke? Lau Galili-ɳga dinaj si sac hôc gêlêc lau Galili-ɳga ɳatô si sac su, ma bocdinaj ɳawapac dinaj hôc asê ɳac, a?

³ Aö wasôm, mba! Tigeŋ mac bu anem nem ɳalôm kwi dom, dec mac oc andinjam.

⁴ Gauc nem andu balin naŋ lau sêkwê yêc Siloam, naŋ ku sa ma sec lau 18. Mac gauc gêm bocke? Lau 18 dinaj si sac hôc gêlêc lau Jerusalem-ɳga si sac, a?

⁵ Aö wasôm tēj mac, mba! Tigeŋ mac bu anem nem ɳalôm kwi dom, dec mac hoŋ oc andinjam."

⁶ Goc Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, "Yêc ɳgac danj ndê ôm wain-ɳga, a kinj danj kalhac. Ma ɳgac dau gi kêsalâ a kinj ɳandô, magoc tap sa dom.

⁷ Dec inj sôm tēj ɳgac naŋ yob inj ndê ôm, 'Tôm yala tō aö gameŋ kasalê ɳandô yêc a kinj dindec, ma gatap sa dom. Léŋ dulu, bu a dau pôc gameŋ ahuc ma gêm ɳandô dom.'

⁸ Tigeŋ ɳgac yob ôm-ɳga sôm, 'Aneŋ ɳadau, hu siŋ lhac yala danj tiyham. Aö wandic gweleč ma wahôc nom pi ɳahu.

⁹ Inj bu nem ɳandô tēj yala wakuc, dec oc ɳayham. Ma bu nem ɳandô dom, naŋ goc am lêŋ dulu.'

Yisu kôm awhê bôlinj danj ɳayham sa tēj bêc Sabat-ɳga

¹⁰ Têj bêc Sabat-ɳga danj, Yisu kêdôhôŋ lau mbo lôm wê-ɳga danj.

¹¹ Ma awhê danj mbo, naŋ ɳalau sac kôm inj ndöc bôlinj tôm yala 18. Inj kêsêlêŋ kêŋköŋ ma gitôm dom bu inj lhac solop.

¹² Yisu gêlic inj ma ta inj menj, goc sôm, "O awhê daôm, aö bu waseŋ gêŋ naŋ sô am dôŋ, naŋ su."

¹³ Goc Yisu kēj amba sac inj, ma ɳagahô inj kalhac tisolop, ma kêpiŋ Anötö.

¹⁴ Tigeŋ ɳgac bata naŋ yob lôm wê-ɳga dinaj, inj tac ɳandê bu Yisu kôm awhê dinaj ɳayham sa têj bêc Sabat-ɳga. Dec inj sôm têj lau, "Bêc 6 yêc bu danem gweleŋ. Mac bu atac whinj bu ɳayham sa, dec amenj têj bêc Sabat-ɳga dom. Amerj têj bêc 6 dinaj ɳadaŋ."

¹⁵ Magoc Pômdau ô inj ndê yom ma sôm, "Mac lau atim yom lau-ɳga. Mac hoŋ akôm gweleŋ têj bêc Sabat-ɳga têj ndoc mac ambwala nem doŋki ti makao su, ma awê ɳac sêsa si bu sêñôm bu.

¹⁶ Awhê dindec inj Abraham ndê apawê danj, ma Sadan sô inj dôŋ tôm yala 18 su. Tu sake-ɳga dec tambwala inj su têj bêc Sabat-ɳga dom?"

¹⁷ Yisu ndê yom dau kôm inj ndê ɳacyo hoŋ maya atu. Tigeŋ lau daêsam atac ɳayham pi gêŋ ɳayham hoŋ naŋ inj kôm.

*Yom gôlin pi gêj ɻawhê sauŋ
(Mat 13:31-32; Mak 4:30-32)*

¹⁸ Ma Yisu ndac lau dinaŋ, “Anötö ndê gôlin kêsôwec ɻalêŋ bocke? Aö wanem dôhôŋ pi gêj sake bu wawhê sa?

¹⁹ Anötö ndê gôlin gitôm ɻawhê sauŋ andô dan, gitôm a soc ɻawhê. Ngac dan kôc sa gi ma sô yêc ndê ôm, ma tijambu gêj dau po ti a atu, ma mbac lôlôc-ɳga sêmeŋ sêhê si ɻaic yêc ɻasaŋgac.”

*Yom gôlin pi yist
(Mat 13:33)*

²⁰ Ma inj sôm yom gôlin dan tiyham bocdec bu, “Aö wanem dôhôŋ Anötö ndê gôlin pi gêj sake bu wawhê sa?

²¹ Aö wanem dôhôŋ pi yist, naŋ awhê dan kêŋ sip plawa lôŋ atu dan ma kêgalun. Ma ɻasawa sauŋ ej yist dinaŋ kôm plawa hoŋ sunj.”

Gatam undambê-ɳga sauŋ andô

²² Tijambu Yisu kêsêlér hêganôr Jerusalem gi. Inj golom-golom malac atu-tu ti sauŋ-sauŋ hoŋ, ma kêdôhôŋ lau.

²³ Ma ɻamalac dan ndac inj, ‘Pômdau, Anötö oc kôc lau tigeŋ-tigeŋ sa sêndöc undambê, me lau daêsam?’ Ma Yisu ô yom ma sôm têŋ lau,

²⁴ ‘Lau daêsam oc sênsahê bu sêšôc gatam sêndi, magoc ɻiac oc sêtôm dom, bu gatam dau sauŋ andô. Bocdinaj akôm ɻanŋga bu asôc gatam dau andi.

²⁵ Andu ɻadau bu tisa ma ndic gatam ahuc, dec mac oc alhac awê, amati gatam ma asôm, ‘Pômdau, lêc gatam su têŋ yac.’ Magoc inj oc sôm têŋ mac bu, ‘Mac lau dinaŋ amen akêŋ nde? Aö kayalê mac dom.’

²⁶ Ma mac oc asôm, ‘Yac aŋ gêj ti anôm gêj awhiŋ am, ma am kêdôhôŋ lau yêc yac mba malac lôm.’

²⁷ Tigeŋ inj oc sôm, ‘Mac lau dinaŋ amen akêŋ nde? Aö kayalê mac dom. Alhö su yêc aö, mac lau akôm sac-ɳga’!

²⁸⁻²⁹ Têŋ têm ɻambu-ɳga, mac oc alic Abraham, Aisak ma Jakob ti p ropet akwa-kwa hoŋ sêndöc Anötö ndê gameŋ undambê-ɳga. Ma lau oc sêmeŋ akêŋ nom ɻabatiŋ hoŋ, ma sêneŋ mwasiŋ atu yêc undambê. Magoc Anötö oc êmasuc mac su andi ambo gameŋ ahôc ɻandê-ɳga, ma yêc dinaŋ mac oc ataj, ma mac nem lhôm êŋsiŋ pi dau.

³⁰ Aŋgô su naŋ! Lau ɻatô naŋ kwahic dec sêti lau ɻambu-ɳga, naŋ oc sêti lau ɻamata-ɳga, ma lau ɻamata-ɳga oc sêti lau ɻambu-ɳga.”

Yisu tan pi lau Jerusalem-ɳga

³¹ Têŋ ndoc dinaŋ lau Palésai ɻatô sêtêŋ Yisu sêmeŋ ma sêšôm, “Hu gameŋ dindec sinj ma lhô ndi, bu Herod tac whinj bu ndic am ndu.”

³² Magoc Yisu sôm têŋ ɻac, “Mac andi asôm têŋ Herod, giam pôm dinaŋ, ‘Acsalô lec ma lansê aö oc wasoc ɻalau sac su, ma wakôm lau gêmbac ɻayham sa. Ma têŋ bêc titô-ɳga aö oc wandic dabij anen gweleŋ.’

³³ Aö oc wakôm anen gweleŋ tôm bêc ɻatô, ma tijambu aö watêŋ Jerusalem wandi. Mac lau Israel-ɳga ac propet daêsam ndu su yêc Jerusalem, ma bocdinaj dec aö gac wa   bu wapi wandi wawhinj.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau propet ndu, ma lau gitêŋ naŋ inj kêkiŋ têŋ mac, naŋ mac atuc ja hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whinj bu wandic mac lau sa asôc Anötö ndê gôlin ɻapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ɻatu sa sôc ɻamakê ɻapu. Tigeŋ mac atec.

35 Bocdinaŋ Anötö oc hu mac ti nem andu siŋ. Ma aö wasôm têŋ mac bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiŋ Mesaya naŋ meŋ gêm Pômdau aŋgô.’”

14

Yisu gêm ŋgac ŋamlie suŋ dan sa

1 Têŋ bêc Sabat-ŋga dan, Yisu sôc ŋgac bata dan ndê andu gi bu neŋ gêŋ. Ngac bata dau inj lau Palêſai si dan, ma ŋac si lau ŋatô tatin Yisu sêmbo.

2 Yisu gêlic ŋgac gêmbac dan ndöc, naŋ amba ti gahi suŋ.

3 Goc inj ndac lau Palêſai ti gwalam akwa yomsu-ŋga bocdec bu, “Yac bu dakôm lau ŋayham sa têŋ bêc Sabat-ŋga, dec oc tangili yomsu Sabat-ŋga, me mba?”

4 Nac sem dôŋ ma sêo yom dan dom, goc inj kêmasec ŋgac ti gêmbac dinan, kôm inj ŋayham sa, ma kêŋ inj kölhö gi.

5 Ma inj ndac ŋac, “Mac nem balé dan me donki dan bu peŋ sip sê ŋalôm têŋ bêc Sabat-ŋga, dec mac oc akôm sake? Mac oc ahê inj sa pi men, me ahu inj sinj yêc?”

6 Ma ŋac sêtôm dom bu sêo inj ndê yom.

Datoc dauŋ sa dom

7 Yisu gêlic bu lau naŋ ŋgac bata dau kêgalêm ŋac sa bu sêneŋ gêŋ sêwhinj inj, naŋ atac whinj bu sêndöc pôŋ naŋ gic lau tiwaê ŋawaê. Dec inj sôm yom gôlinj dan têŋ ŋac bocdec bu,

8 “Lau bu sêkêŋ aheŋ am bu neŋ mwasinj nem awhê-ŋga, naŋ ndi ndöc lau tiwaê si pôŋ dom. Mboe mwasinj ŋadau kêgalêm ŋgac tiwaê dan naŋ hôc gêlêc am su.

9 Bu bocdinaŋ dec inj oc têŋ am meŋ ma sôm, ‘Kêŋ pôŋ ŋayham dindec têŋ ŋgac atu dindec.’ Ma am oc tisa ti mayam, ma ndi ndöc pôŋ ŋambwa.

10 Boc-dinan lau bu sêkêŋ aheŋ am bu neŋ mwasinj, naŋ ndi ma ndöc pôŋ ŋambwa. Ma mboe ŋadau oc meŋ ma sôm têŋ am, ‘Aneŋ silip, tisa ma mweŋ ndöc pôŋ ŋayham.’ Ma bocdinaŋ inj oc po am nem waêm sa yêc ŋacleŋ hoŋ aŋgô-ŋga.

11 Nalêŋ tigen, lau naŋ sêtoc dau sa, naŋ Anötö oc êngwiniŋ ŋac. Ma lau naŋ sêngwiniŋ dau, naŋ Anötö oc toc ŋac sa.”

Tamwasinj lau ŋalôm sawa

12 Ma Yisu sôm têŋ ŋgac bata dau, “Am bu ndê mwasinj bu lau sêneŋ sêwhinj am, naŋ kêŋ aheŋ nem silip ti asidôwai, me lau ti lêlôm naŋ sêndöc am nem malac, naŋ dom. Am bu kôm bocdinaŋ, dec tinjambu ŋac oc sêkêŋ aheŋ am bu neŋ gêŋ whinj ŋac, ma mwasinj dau ti am nem ŋagêyô.

13 Têŋ têm am ndê mwasinj dan, naŋ kêŋ aheŋ lau ŋalôm sawa ti lau bôliŋ ma lau tapec.

14 Ma bocdinaŋ am oc tap Anötö ndê mwasinj sa. Ɂahu bu lau dinan sêtôm dom bu sêkêŋ gêŋ dan ô nem mwasinj têŋ kwahic dec. Magoc têŋ ndoc lau gitêŋ sêtisa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ Anötö oc kêŋ ŋagêyô ŋayham têŋ am.”

Yom gôlinj pi mwasinj atu

(Mat 22:1-14)

15 Lau naŋ seŋ gêŋ sêwhinj Yisu, naŋ si ŋgac dan ŋgô Yisu ndê yom dinan ma sôm têŋ inj, “Lau naŋ bu sêneŋ mwasinj atu yêc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga, naŋ oc atac ŋayham hôc gêlêc.”

16 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Ngac dañ kêmasaŋ mwasiŋ atu dañ, ma kêj ahej lau daësam.

17 Têj mwasiŋ dau ḥabêc in kêkiŋ ngac akiŋ dañ bu sôm têj lau naŋ in kêgalêm ḥac sa bu, ‘Ameŋ, bu aö kamasaŋ gêj hoŋ su.’

18 Tigeŋ ḥac hoŋ sêtec bu sêmeŋ, dec sêmasaŋ yom têj in. Ngac dañ sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi nom dañ su, ma kwahic dec aö bu wasa wandi walic. Aö wateŋ am bu hu aö siŋ.’

19 Ma dañ sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi makao amanju, ma kwahic dec aö bu wasa wandi ma wanṣahê ḥac tu sêkôm gwelen-ŋga. Wateŋ am bu hu aö siŋ.’

20 Ma dañ tiyham sôm, ‘Kwahic dec aö gam awhê sa, bocdinaj gitôm dom bu waloc.’

21 Bocdinaj ngac akiŋ dau mbu gi ma gic miŋ yom dinaj têj in ndê ḥadau. Ma yom dau kôm ḥadau tac ḥandê, dec in kêkiŋ ndê ngac akiŋ tiyham ma sôm, ‘Nagahô sôc malac atu ndi, ma kôc lau ḥalôm sawa ti lau bôliŋ ma lau tapec sa sêmeŋ bu sêneŋ aö neŋ mwasiŋ.’

22 Ma ḥac akiŋ kôm bocdinaj, goc mbu meŋ ma sôm, ‘Aneŋ ḥadau, aö gakôm gitôm am sôm, ma ḥasawa yêc dôŋ yêc.’

23 Dec ḥadau sôm têj in, ‘Sa sen ma gameŋ ḥamakê-ŋga ndi, ma kac lau bu sêsôc sêmeŋ. Aö tac whiŋ bu aneŋ andu meŋhu.

24 Yomandô aö wasôm têj mac, bu lau naŋ aö gakêj ahej têj ḥamata-ŋga, naŋ si dañ oc neŋ aneŋ mwasiŋ dom.’”

Lêj tanjuc Yisu-ŋga

25 Lau daësam sêjsêlêj sêwhiŋ Yisu, ma in kac dau kwi ma sôm têj ḥac,

26 “Asa naŋ têj aö meŋ ma bu êŋkuc aö, naŋ atac whiŋ aö hôc gêlêc gêj hoŋ ndic ḥawaē. In bu atac whiŋ damba me dinda, me in nawhê ma balêkoc, me asidôwai ti lhuwêi, me inj dau ndê lêj mbo-ŋga hôc gêlêc inj ndê atac whiŋ aö, dec oc tôm dom bu inj ti aneŋ dan ma êŋkuc aö.

27 Asa naŋ bu êŋkuc aö, magoc tec bu hôc ndê a gicso dau, naŋ gitôm dom bu êŋkuc aö.

28 “Mac nem dan bu kwê andu atu dan, naŋ gêj ḥamata-ŋga inj oc ndöc sic ma kôc gauc pi inj ndê mone ti gêj bu oc nditôm bu kwê andu dau sa, me mba.

29 Inj bu kêj alhö sip nom ndi, magoc ndic dabij andu dom, dec lau naŋ sêlic, naŋ oc sêsu inj susu,

30 ma sêşôm, ‘Ngac dindê gic hu kwê andu, magoc gitôm dom bu ndic dabij.’

31 “Ma kiŋ dan bu sa ndi bu ndic siŋ têj kiŋ dan, dec gêj ḥamata-ŋga inj oc ndöc sic ma kôc gauc pi inj ndê lau siŋ-ŋga 10,000, bu oc sêtôm bu sêhôc gêlêc kiŋ dinaj ndê lau siŋ-ŋga 20,000, me mba.

32 Inj bu lic bu ḥac sêtôm dom, dec inj oc êŋkiŋ lau wamba-ŋga sêtêj kiŋ dinaj têj ndoc inj mbo ahê, bu sêşôm yom wamba-ŋga.

33 “Bocdinaj akôc gauc ḥaŋep muŋ su, goc amenj aŋkuc aö. Asa naŋ tec bu hu inj ndê gêj hoŋ siŋ tu aö-ŋga, naŋ oc nditôm dom bu ti aö neŋ dañ.

34 “Gwêc so inj gêj ḥayham, tigeŋ ḥamakic bu ninja, oc dakôm ḥamakic sa tiyham ḥalêj nde?

35 Gwêc so dau tisac su, ma boc-dinaŋ tambalinj siŋ ninja. Mac daňamsuŋ bu yêc, naŋ aŋgô aneŋ yom.”

15

Yom gôlin pi domba dan naŋ giŋga (Mat 18:12-14)

1 Lau sêkôc takis-ŋga ma lau ɻatô naŋ lau Palêsaï sêsam ɻac bu lau sac, naŋ daêsam sêtêŋ Yisu si bu sêŋgô inj ndê yom.

2 Ma lau Palêsaï ti lau naŋ sêndôhôj yomsu, naŋ sêtucdiŋ Yisu ma sêsmô, “Ngac dau kôc lau sac sa, ma gêŋ gêŋ whiŋ ɻac.”

3 Dec Yisu sôm yom gôlin dan têŋ ɻac bocdec bu,

4 “Mac nem ɻagac dan bu yob domba 100, ma inj ndê domba dan bu ninja, dec inj oc kôm sake? Inj oc hu 99 sinj sêmbo gameŋ gaponj, ma êŋsalê domba naŋ giŋga su e inj tap sa.

5 Ma têŋ ndoc inj tap sa, naŋ inj oc hu sac bakêyac ti atac ɻayham atu.

6 Ma inj oc mbu têŋ ndê andu ndi, ma êŋgalêm inj ndê lau meŋpaŋ inj-ŋga ti ndê silip, ma sôm têŋ ɻac, ‘Mac atac ɻayham awhiŋ aö, bu aö gatap anen domba naŋ giŋga su, naŋ sa.’

7 Aö wasôm têŋ mac, bu ɻalêŋ tigeŋ dinaj Anötö ti aŋela undambê-ŋga oc atac ɻayham atu tu ɻamalac sac dan naŋ gêm ndê ɻalôm kwi, hôc gêlêc atac ɻayham tu lau gitêŋ 99 naŋ si yom me giso tu sênen dau kwi pi-ŋga mbasi.”

Yom gôlin pi mone naŋ giŋga

8 Ma Yisu sôm, “Ma akôc gauc pi awhê dan, naŋ ndê mone silba amanju sêndöc. Mone dan bu ninja, dec inj oc tuŋ lam asê ma sê andu ɻa-basac sa, goc êŋsalê ɻapep e inj tap mone dau sa.

9 Têŋ ndoc inj tap sa su, naŋ inj oc êŋgalêm inj ndê silip ti lau meŋpaŋ inj-ŋga sêmeŋ sépitigeŋ ma sôm, ‘Mac atac ɻayham awhiŋ aö, bu aö gatap mone naŋ giŋga su, naŋ sa.’

10 Aö wasôm têŋ mac bu ɻalêŋ tigeŋ, Anötö ti aŋela undambê-ŋga oc atac ɻayham atu, têŋ ndoc ɻamalac kôm sac-ŋga dan gêm ndê ɻalôm kwi.”

Yom gôlin pi balê naŋ giŋga

11 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Ngac dan mbo ma inj ndê atunŋac lu.

12 Ma balê sauŋ sôm têŋ damba, ‘Damanj, wapa lêŋsêm naŋ gic aö ɻawaâ, naŋ kêŋ têŋ aö.’ Goc damba whê ndê wapa ti gêŋ hoŋ kôc tu injlu-ŋga, ma kêŋ têŋ balê sauŋ tôm inj ndac.

13 Nasawa sauŋ ma balê sauŋ dau gic inj ndê gêŋ hoŋ sa, ma kölhö têŋ gameŋ balinj dan gi. Ma yêc dindê inj kôm gêŋ hoŋ tôm inj ndê atac whiŋ, ma kêyaiŋ ndê awa ti gêŋ hoŋ.

14 Têŋ ndoc inj ndê mone hoŋ pacndê, naŋ tôbôm atu gêm gameŋ dinaj ahuc ma inj pônda dau.

15 Goc inj têŋ ɻagac atu dan yêc gameŋ dinaj gi, ma kêsalê gweleŋ. Ma ɻagac dau kêŋ inj gôlôm inj ndê bôc.

16 Gêŋ yô inj ɻandô, tigeŋ lau sêkêŋ gêŋ dan têŋ inj tu neŋ-ŋga dom, ma boc-dinanj inj gauc gêm bu neŋ gêŋ naŋ bôc sen.

17 Tinjambu inj ndê gauc sa, ma inj sôm têŋ dau, ‘Damanj ndê lau akiŋ sêpônda gêŋ daneŋ-ŋga dom. Tigeŋ gêŋ yô aö ndu tôm bu wambac ndu-ŋga.

18 Aö walhö wambu watêŋ damaj wandi, ma wasôm, “Damanj, aö gakôm mêtê sac têŋ Anötö ma têŋ am.

19 Aö ɻagac sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômŋac tiyham. Lic aö gitôm am nem ɻagac akiŋ dan.”

20 Goc inj tisa ma mbu tēj damba gi.

“Inj kēsēlēj mbo seŋ, ma damba gēlic inj yēc ahē ma tawalō inj ηandō, dec kēti tēj inj gi, gôlōt inj dōj ma ηgutō inj.

21 Magoc atunjagac sôm tēj inj, ‘Damanj, aō gakōm mêtê sac tēj Anötö ma tēj am. Aō ηgac sac, dec gitôm dom bu am sam aō bu am atôm̄gac tiyham.’

22 Tigenj damba sôm tēj inj ndê lau akinj, ‘Nagahō, akōc ηakwê ηayham ti atapa bu inj sôc, ma akēj gôlōt amanjatu-ηga sôc inj amba-atu.

23 Ma akōc makao ηatu tōp ηayham danj, ma andic ndu. Yac oc dandê mwasiñj atu ti atac ηayham.

24 bu yac gauc gêm bu anej atunjagac dindec mbac ndu su, magoc kwahic dec dalic bu inj mbo tali. Inj giŋga su, ma datap inj sa tiyham.’ Ma ηac hoj atac ηayham.

25 “Tēj ndoc dinaŋ balē dau dôwa kôm gweleŋ mbo ôm, ma tēj ndoc inj mbu meŋ suŋ sa andu, naŋ inj ηgô lau sêtê wê ti sêkôm atac ηayham atu.

26 Goc inj mbwêc ηgac akinj danj meŋ ma ndac inj bu, ‘Lau lê sêkôm ηanta ti atac ηayham tu sake-ηga?’

27 Ma inj sôm, ‘Am asim meŋ su ma inj mbo ηayham, ma bocdinaŋ dec damam gic makao tōp ηayham danj ndu, ma ndê mwasiñj atu.’

28 Yom dau kôm dôwa tac ηandê atu, ma inj tec bu sôc balaŋ ηalôm ndi. Goc damba sa gi ma kêmwanjeŋ inj bu sôc ndi.

29 Tigenj inj sôm tēj damba, ‘Yala ηej su aō gam akinj ti daŋaj wambu am. Tigenj am kēj naniŋ ηatu me gēj sauŋ danj tēj aō bu wandê mwasiñj tu anej silip-ηga dom.

30 Kwahic dec am nem atôm̄gac dinaŋ, naŋ kēyaiŋ am nem awa ti wapa whiŋ lauwâh seŋ-ηga, naŋ mbu meŋ ma am gic makao tu inj-ηga.’

31 Magoc damba sôm, ‘Aneŋ balê, am mbo whiŋ aō ηapaŋ, ma anej gēj hoj ti am nem.

32 Tigenj am asim dindec nan yac gauc gêm bu inj mbac ndu su, naŋ mbo tali. Inj giŋga su, ma datap inj sa tiyham. Bocdinaj inj lêj solop bu yac atac ηayham atu ma dandê mwasiñj tu inj-ηga.’”

16

Yom gôlinj pi ηgac yob wapa-ηga

1 Ma Yisu sôm yom gôlinj danj tēj ndê ηgacsêŋomi bocdec bu, “Ngac ti lêlôm danj mbo, ma lau sic miŋ tēj inj bu ηgac naŋ yob inj ndê gēj, naŋ kēyaiŋ inj ndê wapa daësam.

2 Dec inj ta ηgac dau meŋ, ma sôm tēj inj, ‘Yom bocke dec gaŋgô pi am lec. Kwahic dec am sa ndi ma sê gêj hoj sa ma êmasaŋ bapia wapa-ηga bu kēj tēj aō. Bu aō oc watiŋ am su yēc gweleŋ yob anej wapa-ηga.’

3 Dec ηgac yob wapa-ηga sôm tēj dau, ‘Aō wakôm bocke? Aō neŋ ηadau oc soc aō su yēc anej gweleŋ. Aneŋ licwalô gitôm dom bu wakôm gweleŋ ôm-ηga, ma aō mayanj bu wateŋ gēj.

4 Aō kayalê gēj naŋ bu wakôm-ηga, ma tēj ndoc ηadau tiŋ aō su yēc anej gweleŋ, dec lau oc sêkôc aō sa ma sénem yaom aō yēc ηac si andu.’

5 Bocdinaj inj mbwêc lau naŋ si tōp yēc inj ndê ηadau, naŋ tigenj-tigenj sêtêŋ inj sêmeŋ. Goc inj ndac ηgac ηamata-ηga bocdec bu, ‘Am nem tōp bocke yēc aō neŋ ηadau?’

6 Ma ḥac dau sôm, ‘Anej tōp gitōm olib ḥakwi sip lōj* 100.’ Goc ḥac yob wapa-ŋga sôm tēj inj, ‘Am nem bapia tōp-ŋga kelec. Kōc sa, ndōc sic ḥagahô, ma to bu am nem tōp gitōm olib ḥakwi sip lōj 50.’

7 Goc inj sôm tēj ḥac tilu-ŋga, ‘Am nem tōp bocke yēc?’ Ma ḥac dau sôm tēj inj, ‘Anej tōp gitōm bolom wit sip dalu atu-tu 100.’ Goc ḥac yob wapa-ŋga sôm, ‘Kōc nem bapia tōp-ŋga, ma to bu am nem tōp gitōm dalu 80.’

8 ‘Goc ḥadau kēpiŋ ḥac yob wapa-ŋga sac dinaj, bu inj kōm gēj ti gauc. Lau sambuc sêkōc awa nom-ŋga ma sêhê silip ḥac si lau. ḥalēj dinaj ḥac sêkōm gēj ti gauc sêhôc gêlêc Anötö ndê lau.

9 Awa nom dindec-ŋga hê lau daêsam si gauc tu sêkôm mêtê sac-ŋga. Magoc aô wasôm tēj mac bu akôc nem awa nom-ŋga ma anem lau sa, ma ḥalēj dinaj ahê silip tēj daôm. Tijambu awa dau oc niŋga, magoc ḥac oc sêkôc mac sa ti atac ḥayham tēj ndoc mac andöc undambê.’

10 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Asa naŋ yob gêj sauŋ ḥapep, naŋ oc yob gêj atu ḥapep bocdinaj. Ma asa naŋ yob gêj sauŋ ḥapep dom, naŋ oc yob gêj atu ḥapep dom.

11 Bocdinaj mac bu ayob awa nom-ŋga ḥapep dom, dec Anötö oc kêj awa ḥandô tēj mac tu ayob-ŋga dom!

12 Ma mac bu ayob lau ḥatô si gêj ḥapep dom, dec Anötö oc kêj gêj danj ti mac nem gêj dom!

13 “Namalac danj gitōm dom bu nem akiŋ ḥadau lu, bu inj oc tec danj, ma atac whinj danj, me oc sap danj dôj ma pu danj. Ma mac boc-dinaj, gitōm dom bu atoc Anötö ma awa nom-ŋga lu-lu sa ti mac nem ḥadau.”

14 Yisu sôm yom dinaj, ma lau Palêsaï ḥatô naŋ sêŋgô, naŋ sem tô inj. Nahu bu ḥac lau atac whinj mone-ŋga.

15 Tigej Yisu sôm tēj ḥac, “Yêc ḥamalac aŋgô-ŋga, mac lau dinaj atoc daôm sa bu mac lau gitêj, magoc Anötö kêyalê mac nem ḥalôm su. Gêj naŋ mac lau nom-ŋga atoc sa bu gêj ḥayham kêlêc, naŋ Anötö gêlic gitōm gêj sac sambuc.”

Yisu puc Anötö ndê yomsu dôj

16 Ma Yisu sôm, “Anötö kêj Moses ndê yomsu ti propet si yom bu lau sêŋkuc e Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga hôc asê. Têj Jon ndê têm ma meŋ, naŋ lau sêhôc ḥawaê asê pi Anötö ndê gôlinj. Ma lau daêsam sêkôm mwasac bu sêšôc Anötö ndê gôlinj ḥapu.

17 Gitōm bu undambê ti nom oc niŋga, tigej gitōm dom bu Moses ndê yomsu ḥalhô atêc danj niŋga.

18 Ngac danj bu hu nawhê siŋ ma nem awhê wakuc, naŋ kôm mêtê mockainj-ŋga yêc Anötö aŋgô-ŋga. Ma ḥac naŋ gêm awhê naŋ hu ndê akweŋ siŋ, naŋ kôm mêtê mockainj-ŋga bocdinaj.”

Ngac ti lêlôm lu Lasarus

19 Ma Yisu sôm, “Ngac ti lêlôm danj mbo, naŋ sôc ḥakwê ḥayham ma po dau sa na gêj ḥayham-ḥayham tôm bêc hoŋ.

20 Ma yêc inj ndê andu ḥamakê, ḥac ḥalôm sawa danj ndöc, naŋ ndê ḥaê Lasarus. Gamboc daêsam sem inj ḥamlis ahuc,

21 ma giam sêmeŋ ma sêndambwê gamboc dau. Inj gêj yô inj, dec inj takwê bu neŋ gêj ḥapopoc naŋ peŋ akêŋ ḥac ti lêlôm ndê tebo, magoc mba.

* **16:6:** Lôj dinaj lôj atu - tigej-tigej gitōm 35-40 lita.

22 Têj bêc danj ɳgac ɳjalôm sawa dinaŋ mbac ndu, ma aŋela sêkôc iŋ sa gi ndöc undambê whinj Abraham. Ma ɳgac ti lêlôm mbac ndu bocdinaŋ, ma lau sêŋsuhuŋ iŋ.

23 Iŋ sip lambwam gi ma kêsahê ɳandê atu, dec hôc tandô sa pi undambê, ma gêlic Abraham yêc ahê, ma Lasarus ndöc whinj iŋ.

24 Goc iŋ ta yom têj iŋ ma sôm, 'Abaŋ Abraham, tamwalô aö! Êmkiŋ Lasarus bu kêj amba-atu sip bu ndi, ma meŋ kêj pi aö êmbalaŋ. Ya dindec kôm aö ɳamlîc ɳandê atu.'

25 Tigeŋ Abraham ô yom ma sôm, 'Aneŋ balê, gauc nem ndoc am mbo tamli, naŋ am tap gêŋ ɳayham-ɳayham daësam sa, magoc Lasarus mbo sac ɳapaŋ. Kwahic dec iŋ mbo ɳayham, ma am tap ɳandê atu sa.'

26 Ma gêŋ daŋ tiyham. Yêc héclu ɳalhu, Anötö kêŋ ɳasawa atu danj, dec oc tôm dom bu lau sêtêŋ am sêloc. Ma gitôm dom bu mac nem daŋ lom têj yac meŋ.'

27 Goc ɳgac dau sôm, 'Bocdinaŋ aö watenj am aban, êmkiŋ Lasarus têj aö damaj ndê andu ndi,

28 ma kêŋ puc anenj asidôwai amanjdaŋ, bu sênen dau kwi tu bu sêmenj ma sêhôc ɳandê yêc gameŋ dindec dom.'

29 Magoc Abraham sôm, 'Moses ma Propet si yom yêc bu kêŋ puc ɳac. Am nem asidôwai bu sêkêŋ daŋga ɳac si yom, dec oc tôm bu sênen dau kwi.'

30 Ma ɳgac dau sôm, 'Mba, aban Abraham! Lau batê si ɳgac daŋ bu mbu têŋ ɳac ndi, dec ɳac oc sêkac si ɳjalôm kwi.'

31 Ma Abraham sôm, 'ɳac bu sêkêŋ whinj yom naŋ Moses ma lau propet sêto, naŋ dom, dec ɳac oc sêkêŋ whinj ɳgac naŋ tisa akêŋ lau batê-ɳga, naŋ dom.'"

17

Yisu ndê yom ɳatô (Mat 18:6-7; Mak 9:42-48)

1 Yisu sôm têj iŋ ndê ɳgacsêŋomi, "Gêŋ lêtôm-ɳga oc sêmenj sêhôc asê. Tigeŋ ɳamatalc asa naŋ bu kôc gêŋ lêtôm-ɳga daŋ meŋ, naŋ oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê."

2 Oc ɳayham bu dasô hoc atu daŋ pi iŋ kachu, ma tambaliŋ iŋ sip gwêc ndi. Ma bocdinaŋ oc tôm dom bu iŋ êntôm anenj lau sauŋ si daŋ bu kôm mêtê sac, ma tiŋambu tap Anötö ndê matôc sa.

3 "Bocdinaŋ ayob daôm ɳapep! Am nem asidôwa daŋ bu kôm sac, naŋ goc hec yom iŋ. Ma inj bu nem dau kwi, goc suc iŋ ndê sac kwi."

4 Iŋ bu kôm sac têj am tidim 7 têj acsalô tigenj, magoc tiŋambu kac ndê ɳjalôm kwi ma ndac am bu suc iŋ ndê sac kwi, naŋ dec am suc iŋ ndê sac kwi manj."

5 Ma lau aposel sêşôm têj Pômdau, "Nem yac sa bu akêŋ whin ɳangga."

6 Goc iŋ ô yom ma sôm, "Mac nem akêŋ whinj bu gêŋ sauŋ andô nditôm soc ɳamatu sauŋ daŋ, dec oc tôm bu mac asôm têj a atu dindec bu, 'Puc daôm sa, ma sa ndi lhac gwêc ɳagaponj,' ma a dau oc daŋga wambu mac."

7 Ma Yisu sôm, "Akôc gauc pi ɳgac akiŋ naŋ gic nom me yob domba, ma mbu têŋ ɳadau ndê andu têŋ telha. Iŋ ndê ɳadau oc sôm têj iŋ bu, 'Mwenj ɳagahô, ndöc sic ma neŋ gêŋ,' a?

8 Mba, iŋ oc sôm, 'Sôc ɳakwê sakin-ɳga sa, ma êmasaŋ gêŋ bu wanenj, ma nem akiŋ aö e aö wanenj ti wanôm gêŋ pacndê. Goc tiŋambu am daôm neŋ ti nôm gêŋ.'

9 Ma ḥadau oc nem danje ḥgac akiŋ dau bu iŋ danja wambu iŋ ndê yom, a? Mba!

10 Ma mac bocdinaj, tēŋ ndoc mac akōm gēŋ hon naŋ Anötö gic atu mac, naŋ asōm, ‘Yac lau akiŋ ḥambwa. Yac akōm gēŋ naŋ gic yac ḥawāe en.’”

Yisu kōm lau 10 ti gēmbac leprasi ḥayham sa

11 Yisu kēsēlēŋ hēganōŋ malac Jerusalem gi, ma mbo seŋ naŋ yēc gameŋ Samaria ti Galili-ŋga ḥabatiŋ.

12 In hōc asē malac dan, ma tap laungac 10 ti gēmbac leprasi sa yēc malac dau ḥamakē. Ḥac sēlhac ahē,

13 ma sēta iŋ ḥa awha atu bocdec bu, “Nadau Yisu, tamwalō yac!”

14 Yisu tahē ḥac ma sōm, “Andi, ma atōc daōm tēŋ lau dabuŋsiga.” Ma tēŋ ndoc ḥac sēlhō s i, naŋ sēlic bu ḥac si ḥamlīc ḥawasi sa.

15 Nac si danj gēlic bu iŋ ḥayham sa su, dec gic hu kēpiŋ Anötö ḥa awha atu, ma kac dau kwi ma mbu tēŋ Yisu gi.

16 Ngac dau iŋ ḥgac gameŋ Samaria-ŋga, ma iŋ hu dau sip nom yēc Yisu gahi-ŋga, ma gēm danje iŋ.

17 Ma Yisu sōm, “Bocke? Mac lau 10 hon ḥamlīc ḥayham sa, me? Bocdinaj dec lau 9 sēmbo nde?

18 Am ḥgac Israel-ŋga dom, magoc am ḥgac tigeŋ dec mbu mweŋ ma kēpiŋ Anötö.”

19 Ma Yisu sōm tēŋ iŋ, “Tisa, ma lhō ndi. Am nem kēŋ whiŋ kōm am ḥayham sa.”

Anötö ndē gōliŋ ḥapuc

20 Tēŋ bēc danj lau Palēsai sēndac Yisu pi ndoc bocke Anötö ndē gōliŋ oc meŋ sa tiawē yēc nom. Ma Yisu sōm, “Tēŋ ndoc Anötö ndē gōliŋ meŋ sa tiawē, naŋ oc tōm dom bu mac alic gēŋ danj tu kēŋ puc mac-ŋga.

21 Ma oc tōm dom bu lau sēsōm, ‘Alic gēŋ dau kelec,’ me ‘Gēŋ dau kēlē’ Mba! Anötö ndē gōliŋ meŋ sa su, ma yēc mac ḥalōm.”

Yisu ndē bēc mbu meŋ-ŋga

(Mat 24:37-44)

22 Ma iŋ sōm tēŋ iŋ ndē ḥgac-sējomí, “Tēm oc meŋ sa, naŋ mac tamkwē bu alic ḥamalac ndē Atu mbu meŋ ma mbo whiŋ mac tiyham, magoc mac oc alic iŋ dom.

23 Lau oc sējsau bu iŋ mbu meŋ su, ma sēsōm iŋ mbo gameŋ bocdē, me gameŋ bocdec. Magoc aŋgō ḥac si yom dau dom, ma aŋkuc ḥac dom.

24 Bu tēŋ ndoc ḥamalac ndē Atu mbu meŋ, naŋ iŋ oc hōc asē ḥagahō gitōm sickac hep tigeŋ ma umboŋ ḥasawa sambuc ḥawē sa.

25 Tigeŋ gēŋ ḥamatā-ŋga iŋ oc hōc ḥandē atu ma lau tēm dindec-ŋga oc sētec iŋ.

26 “Tēm naŋ ḥamalac ndē Atu oc mbu meŋ, naŋ lau oc sēmbo tōm sēmbo tēŋ Noa ndē tēm.

27 Tēŋ ndoc dinaj lau seŋ gēŋ ti sēnōm gēŋ, ma laungac ti lauwhē sem dau e Noa sōc waŋ gi. Goc bu atu sunj ma seŋ ḥac hon su singa.

28 Ma oc kaiŋ tigeŋ tōm Lot ndē tēm, naŋ lau seŋ ti sēnōm gēŋ, semlhi gēŋ ti sēkēŋ gēŋ bu lau semlhi, sēsō gēŋ ḥawhē ma sēkwē andu.

29 Magoc tēŋ bēc Lot hu malac Sodom siŋ, naŋ ya ti tsolpa peŋ sip akēŋ undambē ma seŋ lau Sodom-ŋga hon su.

30 Ma lau oc sêmbo ɳalêj tigenj dinaŋ têj bêc naŋ Namalac ndê Atu mbu menj ma hoc dau asê.

31 Têj bêc dinaŋ, oc tôm dom bu lau naŋ sêndöc andu ɳasactô, naŋ sêsôc andu ɳalôm sêndi bu sêkôc gêj danj. Ma ɳalêj tigenj, oc tôm dom bu lau naŋ sêmbo ôm, naŋ sêkac dau kwi bu sêkôc si gêj danj.

32 Gauc nem gêj naŋ hôc asê Lot ndê awhê!

33 Asa naŋ tac whinj bu sap gêj nom-ŋga dôj ɳapanj tu mbo tali-ŋga, naŋ oc ninjga. Magoc asa naŋ hu siŋ tu ɻjkuc aõ-ŋga, naŋ oc ninjga dom.

34 Aõ wasôm têj mac, têj bêc naŋ Namalac ndê Atu mbu menj, naŋ ɳamalac lu oc sêyêc andu danj, ma Anötö oc kôc inju si danj, ma hu danj siŋ.

35-36 Ma awhê lu oc sêndê gêj sêmbo, ma Anötö oc kôc danj, ma hu danj siŋ."

37 Yisu ndê ɳacsêjomi sêngô yom dau su, goc sêndac inj, "Pômdau, gêj dinaŋ oc hôc asê yêc nde?" Ma Yisu sôm, "Yac bu dalic macmporj sêngihi sêmbo, naŋ tanjalê bu gêj mbôp danj yêc."

18

Yom gôlinj pi lêy dateŋ mbec-ŋga

1 Ma Yisu sôm yom gôlinj danj têj inj ndê ɳac-sêjomi, ma kêdôhôj ɳac bu sêteŋ mbec tôm bêc hoŋ, ma takwê bu sêtap ɳandô sa ma sêhu siŋ dom.

2 Inj sôm, "Ngac êmatôc yom-ŋga danj mbo malac atu danj. Inj töc Anötö dom, ma toc ɳamalac danj sa dom.

3 Ma awhê sawa danj ndöc malac dinaŋ, ma inj têj ɳac êmatôc yom-ŋga dau gi ɳapanj, ma sôm, 'Namalac danj kêj ɳawapac têj aõ. Nem aõ sa ma êmatôc alu mba yom.'

4 Inj ndac tidim daësam magoc ɳac dau tec bu nem inj sa e tiŋambu inj sôm têj dau, 'Aõ gatôc Anötö dom, ma gatoc ɳamalac sa dom,

5 tigenj awhê sawa dindec ndac aõ ɳapanj, ma bocdinaj aõ wanem inj sa ma wamatôc inj ndê yom. Aõ bu wakôm dom, dec inj oc meŋ ɳapanj e kôm aõ lic kam sa.'"

6 Ma Pômdau sôm têj ndê ɳac-sêjomi, "Ngac êmatôc yom-ŋga danj inj ɳac gitêj dom, magoc inj sôm bu nem awhê sawa dinaŋ sa.

7 Mac lau naŋ Anötö kêyalinj mac sa ati inj ndê, naŋ ateŋ mbec têj inj acsalô ti ôbwêc, mac gauc gêm sake? Anötö oc tec bu ɳô mac nem mbec ma nem mac sa, a?

8 Mba! Aõ wasôm têj mac bu inj oc nem mac sa ɳagahô. Tigenj, têj ndoc Namalac ndê Atu mbu menj, naŋ inj oc tap lau ɳatô sa, naŋ sêsap si sêkêj whinj inj-ŋga dôj sêmbo, me mba?"

Yom gôlinj pi Palêsaŋ ma ɳac kôc takis-ŋga danj

9 Yisu kêyalê bu lau ɳatô naŋ sêkêj danga inj, naŋ sêtoc dau sa bu lau gitêj ma sêpu lau ɳatô. Bocdinaj inj sôm yom gôlinj danj bocdec bu.

10 "Ngac lu sêtêj lôm dabuŋ si, bu sêteŋ mbec. Inju si danj inj Palêsaŋ, ma ɳac danj inj ɳac kôc takis-ŋga.

11 Palêsaŋ dau tisa kalhac, ma teŋ mbec tu dau-ŋga bocdec bu, 'Anötö, aõ wanem danje am bu aõ gatôm lau ɳatô naŋ lau sac, naŋ dom. Aõ gatôm lau kaŋ dom, me lau naŋ sêkôm mêtê sac me mêtê mockaiŋ-ŋga dom. Ma yomandô, aõ gatôm ɳac kôc takis-ŋga dindê dom.

¹² Yêc wake hoj ɣalôm aö gahu gêj danen-ŋga siŋ tidim lu tu gauc nem am-ŋga. Aö gawhê neŋ awa ti wapa hoj kôc gi toŋ amanju, ma gakêj toŋ dan ti da têŋ am."

¹³ Palêsaï teŋ mbec bocdinaŋ, tigeŋ ŋgac kôc takis-ŋga kalhac ahê. In hôc tandô sa têŋ undambê dom, magoc wec ti ɣalôm ɣawapac ma teŋ mbec bocdec bu, 'Anötö, tamwalô aö ŋgac sac dec.'

¹⁴ Goc Yisu sôm, "Aö wasôm têŋ mac bu Anötö gêlic ŋgac kôc takis-ŋga dinaŋ ti ŋgac gitêŋ, ma Palêsaï dinaŋ mba. Nahu bu asa naŋ po dau ndê waê sa, naŋ Anötö oc êŋgwiniŋ in, ma asa naŋ kêgwiniŋ dau, naŋ Anötö oc toc in sa."

*Yisu gêm mbec balêkoc sauŋ
(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Têŋ bêc daŋ lau sêkôc si balêkoc sauŋ sêtêŋ Yisu sêmeŋ, bu in kêŋ amba sac ɣac. In ndê ŋgac-sêŋomi sêlic e sêšôm dinda ti dambai.

¹⁶ Tigeŋ Yisu mbwêc ɣac sêmeŋ ma sôm, "Atec balêkoc dinaj sêtêŋ aö sêmeŋ, ma alhac ɣac ahuc dom. Bu Anötö ndê gôliŋ gic lau naŋ sêtôm balêkoc sauŋ sauŋ dindec, naŋ ɣawâe.

¹⁷ Aö wasôm yom ɣandô têŋ mac, bu asa naŋ bu sôc Anötö ndê gôliŋ ɣapu nditôm balêkoc sauŋ daŋ dom, naŋ oc nditôm dom bu sôc ndi."

*Ngac bata ti lêlôm
(Mat 19:16-22; Mak 10:17-22)*

¹⁸ Ma ŋgac bata Israel-ŋga daŋ ndac Yisu, "Kêdôhôŋwaga ɣayham, aö wakôm sake, dec tiŋambu Anötö oc kôc aö sa wambo taŋli yêc undambê?"

¹⁹ Ma Yisu sôm, "Tu sake-ŋga am sam aö bu ɣayham? Anötö tawasê in ɣayham.

²⁰ Am kêyalê Moses ndê yomsu, 'Kôm gêŋ mockaiŋ-ŋga dom. Ndic ɣamalac ndu dom. Nem kaŋ gêŋ dom. Sôm yom tasaj pi lau dom,' ma 'Toc damam lu dinam sa.'"

²¹ Ma ŋgac dau sôm, "Aö kakuc yomsu hoj dinaj têŋ ndoc aö gambo balê ɣapanj e kwahic dec."

²² Yisu ŋgô yom dinaj ma sôm têŋ in, "Am pônda gêj tigeŋ. Kêŋ am nem wapa hoj têŋ lau sênenlhî, ma ndic sam ɣa-awa têŋ lau ɣalôm sawa. Ma bocdinaŋ am nem awa ɣandô oc yêc undambê. Ma tiŋambu mweŋ ma êmkuc aô."

²³ Magoc ŋgac dau ŋgô Yisu ndê yom e ɣalôm ɣawapac, nahu bu in ŋgac ti wapa daësam.

*Puc pi awa ti wapa
(Mat 19:23-30; Mak 10:23-31)*

²⁴ Yisu tahê in ma sôm, "Lau ti lêlôm si awa ti wapa kalhac ɣac ahuc e gitôm dom bu sêšôc Anötö ndê gôliŋ ɣapu ɣagahô.

²⁵ Bôc atu daŋ gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ɣalasê ɣagahô hôc gêlêc ŋgac ti lêlôm daŋ bu sôc Anötö ndê gôliŋ ɣapu su."

²⁶ Lau naŋ sêŋgô yom dau sêšôm, "Bu bocdinaŋ dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasin nem lau si-ŋga sa? Oc ɣawapac atu!"

²⁷ Magoc Yisu ô yom ma sôm, "Gêŋ naŋ ɣamalac sêtôm dom bu sêkôm, naŋ Anötö gitôm bu kôm."

²⁸ Ma Pita sôm têŋ in, "Yac oc bocke? Yac ahu mba andu ti gêŋ hoj siŋ tu anjkuc am-ŋga."

29 Ma Yisu sôm têj inj, “Aö wasôm yom ɻandô têj mac bu asa naŋ bu hu andu, me awhê, me asidôwai, me damba lu dinda, me balêkoc siŋ tu êŋkuc aö-ŋga,

30 naŋ Anötö oc kēŋ gēŋ kaiŋ dinaj daêsam têj inj ô, têj têm inj mbo nom. Ma têj têm ɻambu-ŋga, Anötö oc kôc inj sa ma kēŋ inj ndöc tali ɻapanj yêc undambê.”

Yisu sôm tiyham bu inj oc mbac ndu

(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

31 Yisu kôc ɻacsêjomî 12 sa sêsa si sêmbo dau-ŋga, ma sôm têj ɻac bu, “Kwahic dec yac bu dapi Jerusalem dandi, ma gêŋ hoŋ naŋ lau propet sêto pi ɻamalac ndê Atu, naŋ oc ɻandô sa.

32 Lau oc sêkêŋ inj sip lau Rom-ŋga amba, ma ɻac oc sêsu inj susu, sêkôm inj ɻayom, sêhê gasôp pi inj, sêtap inj, ma sêndic inj ndu.

33 Magoc inj oc tisa tiyham têj bêc titö-ŋga.”

34 Tigeŋ ɻac sêŋyalê yom dau ɻahu dom. ɻahu yêc siŋ dau têj ɻac, ma ɻac si gauc sa pi Yisu ndê yom dau dom.

Yisu kôm ɻgac tapec tandô po asê

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Yisu ma lau naŋ sêŋkuc inj sêŋsêlêŋ e sêsuŋ sa malac Jeriko. Ma yêc seŋ ɻamakê ɻgac tapec danj ndöc ma teŋ gêŋ.

36 Ngac dau ɻgô bu lau daêsam sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ, goc ndac gêŋ dau ɻahu.

37 Ma lau sêšôm têj inj bu Yisu Nasaret-ŋga kêsêlêŋ mbo seŋ meŋ.

38 Goc inj mbwêc, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö!”

39 Lau naŋ sêŋsêlêŋ sêmuŋ Yisu sêhec yom ɻgac tapec dau, ma sêšôm têj inj bu nem dôŋ. Magoc inj mbwêc ti ɻanja, “Dawid ndê Atu, tamwalô aö!”

40 Yisu kwê dôŋ kalhac, ma sôm têj lau bu sêkôc ɻgac dau sêtêŋ inj sêmeŋ. Ma têj ndoc inj tigasuc Yisu, naŋ Yisu ndac inj,

41 “Am tac whiŋ bu aö wakôm sake têj am?” Ma inj sôm, “Pômdau, aö tac whiŋ bu tanôŋ ɻayham sa.”

42 Goc Yisu sôm têj inj, “Tanôm ɻayham sa! Am nem kêŋ whiŋ kôm am ɻayham sa.”

43 Ma ɻagahô eŋ inj tandô ɻayham sa, ma inj kêŋkuc Yisu ma kêpiŋ Anötö. Ma lau hoŋ naŋ sêlic gêŋ dinaj, naŋ sêmpinj Anötö bocdinaj.

19

Yisu lu Sakias

1 Yisu sôc malac Jeriko gi, ma bu êŋsêlêŋ gacgeŋ sa ndi.

2 Ma ɻgac danj mbo, naŋ sêšam inj ndê ɻaŋ bu Sakias. Inj ɻgac bata kôc takis-ŋga, ma inj dau ndê mone daêsam.

3 Inj tac whiŋ bu lic Yisu pi ɻandô, magoc inj gitôm dom, bu inj ɻgac apê, ma lau daêsam sêŋgihi Yisu ahuc.

4 Tu dinaj-ŋga inj kêtî muŋ gi, ma pi a kiŋ danj, bu lic Yisu naŋ kêsêlêŋ mbo seŋ meŋ.

5 Têj ndoc Yisu hôc asê a dinaj ɻapu, naŋ tatac ma sôm têj inj, “Sakias, sip mweŋ ɻagahô! Acsalô dec aö wambo am nem andu wawhiŋ am.”

6 Goc ɻagahô Sakias sip nom ma kôc Yisu sa ti atac ɻayham, ma sêtêŋ inj ndê andau si.

7 Magoc lau hoŋ naŋ sêlic gêŋ dau sêtuclaj ma sêšôm, “Yisu bu ndic ɻgac sac danj kêsi!”

8 Têj ndoc sêmbo Sakias ndê andu, nañ ñgac dau tisa ma sôm têj Yisu, "Pômdau lic! Kwahic dec aö wawhê aneñ wapa hoñ kôc ndi tonj lu, ma wakêñ tonj dañ têj lau ñalôm sawa. Ma lau nañ aö kasau ñac ma gakôc ñac si mone, nañ aö waô mone dau tidim hale têj ñac."

9 Dec Yisu sôm, "Acsalô lec Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ña ga meñ pi lau andu dindec-ña. Bu ñgac dindec inj Abraham ndê apañgac dañ whinj.

10 Namalac ndê Atu meñ bu êñsalê lau nañ siñga su, ma bu nem ñac si."

Yom gôlinj pi mone gol

(Mat 25:14-30)

11 Lau nañ sêñgô Yisu ndê yom dinaj, nañ sêlic bu inj sunj sa têj Jerusalem, ma sêkêñ bata bu têj ndoc inj hôc asê, nañ Anötö ndê gôlinj oc meñ sa tiawê, ma Yisu oc ti lau Israel-ña ga si kinj. Bocdinaj Yisu gic hu sôm yom gôlinj dañ têj ñac.

12 Inj sôm, "Ngac ti waê atu dañ kêmasañ dau bu têj gameñ balinj dañ ndi, bu yêc dindê kinj atu oc kêñ ñaclai têj inj bu nem gôlinj lau yêc inj dau ndê gameñ. Ma tiñambu inj oc mbu meñ.

13 Boc-dinaj inj kégâlêm inj ndê lau akiñ amanju sa, ma kêñ mone gol dañ nañ sêsam bu 'maina' têj ñac tôm gi.* Ma inj sôm têj ñac, 'Akôc mone dec sa, ma akôm gwelenj pi e nditôm aö wambu wameñ.'

14 Magoc inj ndê lau sêteç inj, ma sêkêñ lau ahen-ña ga ñatô sêñkuc inj bu sêñôm têj kinj atu bu, 'Yac atec ñgac dec bu nem gôlinj yac.'

15 Magoc kinj atu ñgac si yom dom ma kêñ ñaclai têj ñgac dau bu nem gôlinj lau, goc inj mbu têj inj ndê gameñ gi. Inj hôc asê su, goc kêñ yom bu inj ndê lau akiñ nañ inj kêñ mone têj ñac, nañ sêtêj inj sêndi. Inj bu lîc ñac sêkôm gwelenj bocke pi mone dau.

16 "Ngac akiñ ñamata-ña ga meñ ma sôm, 'Aneñ ñadau, aö gakôm gwelenj pi am nem mone tigeñ, ma gatap mone amanju tiyham sa.'

17 Ma ñadau sôm, 'Aneñ ñgac akiñ, am kôm ñayham! Am yob gêñ sauñ dindec ñapep, ma kwahic dec aö wakêñ am nem gôlinj malac amanju.'

18 "Ma ñgac tilu-ña ga meñ ma sôm, 'Ñadau, aö gakôm gwelenj pi am nem mone tigeñ, ma gatap mone amanjanj tiyham sa.'

19 Ma ñadau sôm têj inj, 'Kwahic dec aö wakêñ am nem gôlinj malac amanjanj.'

20 "Ma lau akiñ dau si dañ meñ ma sôm, 'Ñadau, am nem mone gol tigeñ kelec. Aö kapañ si ñapep.'

21 Aö gatöc am, bu am ñgac lêlê-ña ga dom. Am kêñ batam bu kôc gêñ ñandô yêc lau nañ am kêñ gêñ têj ñac dom. Ma am gic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ am sô gêñ ñawhê dom.'

22 Goc ñadau sôm têj inj, 'Am ñgac akiñ sac! Aö wamatôc am wañkuc yom nañ am daôm sôm. Am kêyalê bu aö ñgac lêlê-ña ga dom, ma bu aö gakêñ batañ bu wakôc gêñ yêc lau nañ aö gakêñ gêñ têj ñac dom, ma bu wandic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ gasô gêñ dom.'

23 Tu sake-ña ga am kôm gwelenj pi aneñ mone dom? Oc tôm bu am kêñ aneñ mone têj lau sêyob mone-ña ga bu sêyob e aö wambu wameñ, dec oc tôm bu sêkêñ mone ñagec sac mone dau ñahô ma aö wakôc hoñ sa.'

24 "Ma inj sôm têj lau nañ sêlhac sêmpij, 'Akôc inj ndê mone tigeñ dinaj su, ma akêñ têj ñgac akiñ nañ kôc mone amanju.'

* **19:13:** Maina tigeñ gitôm tdenarii 100, nañ gitôm ñaôli gwelenj bêc 100-ña ga.

25 Magoc ɳac sêşôm, 'Nadau, iŋ kôc mone amaŋlu su!'

26 Goc ɳadau sôm, 'Aö wasôm têŋ mac bu asa naŋ yob gêŋ naŋ aö gakêŋ sip iŋ amba, naŋ ɳapep, naŋ wakêŋ gêŋ ɳatô tiyham têŋ iŋ whiŋ. Tigeŋ asa naŋ yob ndê gêŋ ɳapep dom, naŋ aö wakôc iŋ ndê gêŋ hoŋ su.'

27 Ma aŋgô! Aneŋ ɳacyo naŋ sêtec bu aö wanem gôlinj ɳac, naŋ akôc ɳac sêmeŋ, ma andic ɳac ndu yêc aö aŋgôŋ-ɳga.'"

Yisu hôc asê Jerusalem

(Mat 21:1-9; Mak 11:1-10; Jon 12:12-15)

28 Yisu sôm yom dinaj su, ma kêsêlêŋ hêganôj Jerusalem gi, ma iŋ ndê sêŋomi sêŋkuc iŋ.

29 Iŋ kêsêlêŋ gi e kêpiŋ malac lu naŋ sêsam bu Betpagi ma Betani, malac lu naŋ sêyêc Lôc Olib. Ma iŋ kêkiŋ ndê ɳgacsêŋom lu

30 ma sôm têŋ iŋlu, "Asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap donki dan sa, naŋ sêšô dôŋ kalhac. Iŋ donki ɳatu wakuc, naŋ ɳamalac danj ndöc ɳahô muŋ su dom. Aŋgapwêc su ma akôc sa amen."

31 Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu bu aŋgapwêc iŋ su, goc asôm têŋ ɳac bu, 'Pômdau tac whiŋ bu donki dindec nem iŋ sa.'

32 Boc-dinanj ɳac lu dinaj sêšôc malac dau si, ma sêtap donki dau sa tôm Yisu sôm.

33 Sêŋgapwêc donki sêmbo, ma ɳadaui sêndac iŋlu bu, "Amlu aŋgapwêc iŋ tu sake-ɳga?"

34 Ma sêşôm, "Pômdau tac whiŋ bu donki dindec nem iŋ sa."

35 Iŋlu sêwê donki dau sêtêŋ Yisu si, ma sêkêŋ ɳac si ɳakwê awê-ɳga sac donki, ma sêkêŋ iŋ pi gi ndöc ɳahô.

36 Yisu ndöc donki ma kêsêlêŋ gi, ma lau sêhê si ɳakwê yêc senj.

37 Iŋ kêsêlêŋ gi e hôc asê gameŋ naŋ senj sip akêŋ Lôc Olib, goc sêŋomi tonj atu naŋ sêŋkuc iŋ, naŋ sêmbwêc ti atac ɳayham atu, ma sêmpinj Anötö pi gêŋ dalô naŋ sêlic.

38 Sêşôm, "Anötö nem mbec kinj naŋ menj gêm Pômdau aŋgô. Yom malô yêc undambê, ma Anötö ndê waê sa yêc lôlôc!"

39 Palêsaŋ ɳatô sêmbo sêwhiŋ lau daêsam dinaj, ma sêşôm têŋ Yisu, "Kêdôhôŋwaga, hec yom am nem sêŋomi, bu ɳac si yom so."

40 Ma Yisu sôm têŋ ɳac, "Aŋgô! Sêŋomi bu sênen dôŋ, goc hoc dindec oc sêmbwêc asê!"

41 Yisu kêsêlêŋ gi e hôc tandô sa pi malac atu Jerusalem, dec tanj pi malac dau.

42 Iŋ sôm, "Tôm ɳasawa baliŋ su e menj têŋ acsalô lec aö tac whiŋ bu mac lau Jerusalem-ɳga aŋyalê lêŋ naŋ oc tôm bu kêŋ mac ambo ti atac malô. Tigeŋ mac nem ɳalôm ɳadandi ma kwahic dec lêŋ dau yêc siŋ dau têŋ mac.

43 Têm oc menj sa, naŋ nem ɳacyo oc sêŋigli mac ahuc ma sêŋgilî tuŋbôm ma sêšôc nem malac sêloc.

44 ɳac oc sêndic mac ti nem balêkoc hoŋ ndu, m a sêseŋ malac dindec su e hoc danj ndöc hoc danj ɳahô tiyham dom. ɳac oc sêkôm bocdinaŋ, ɳahu bu Anötö têŋ mac menj bu nem mac sa, magoc mac aŋyalê dom."

Yisu soc lau su yêc lôm dabunj

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-17)

45 Têŋ ndoc Yisu hôc asê Jerusalem, naŋ iŋ kêsêlêŋ gi e sôc lôm dabunj ɳabatêmndô gi. Ma iŋ soc lau naŋ sêkêŋ gêŋ bu lau sênenlhi, naŋ sêsa awê.

46 Inj sôm têj ñac, “Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Anej andu gic waê bu lau sêtej mbec sêmbo-ñga,’ magoc mac akôm Anötö ndê andu ti lau kañ si gameñ.”

47 Tôm bêc hoñ in kêtôhôñ lau mbo lôm dabuñ ñabatêmndö. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau t'Skraib nañ sêndôhôñ yomsu, ma lau bata Israel-ñga sêñsalé lêj bu sêndic inj ndu.

48 Magoc sêtap lêj dañ sa dom, bu lau hoñ atac whinj bu sêñgô inj ndê yom, ma sêsap inj dôrj ñapaij.

20

Gêndac pi Yisu ndê ñaclai ñahu (Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)

1 Têj têm dinaj Yisu kêtôhôñ lau, ma gêm mêtê pi ñawaê ñayham mbo lôm dabuñ. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau Skraib ma lau bata Israel-ñga sêtêj inj si,

2 ma sêşôm, “Sôm têj yac. Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêj hoñ nañ am kôm? Asa kêtj têj am?”

3 Ma inj sôm, “Gêj ñamata-ñga aõ bu wakêj gêndac dañ têj mac. Asôm têj aõ,

4 asa kêtj ñaclai têj Jon dec inj kêku lau? Anötö kêtj ñaclai têj inj, me mba?”

5 Nac sem yomgalôm têj dau pi Yisu ndê gêndac ma sêşôm, “Yac bu dasôm bu, ‘Anötö kêtj ñaclai têj Jon,’ dec inj oc ndac yac, ‘Tu sake-ñga mac akêj whinj Jon dom?’

6 Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ñamalac nom-ñga si gauc ñambwa, dec lau hoñ oc sêtuc yac ña hoc dambac ndu, bu ñac sêlic Jon bu Anötö ndê propet dan.”

7 Bocdinaj sêşôm têj Yisu bu sêñyalê Jon ndê ñaclai ñahu dom.

8 Ma Yisu sôm têj ñac, “Ma bocdinaj aõ wasôm anej ñaclai ñahu asê têj mac dom.”

Yom gôlinj pi lau sêyob ôm wain-ñga (Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

9 Ma Yisu sôm yom gôlinj dañ têj lau dau bocdec bu, “Ngac dañ sô ôm wain-ñga dañ, ma kêtj têj lau ñatô bu sêyob. Goc inj têj gameñ dañ gi ma mbo ñasawa balinj.

10 Têj ndoc sêhoñ wain ñandô sa-ñga, inj kêtikj ngac akiñ dañ têj lau nañ sêyob inj ndê ôm, nañ gi, bu sêkêj wain ñandô ñatô têj inj. Tigenj ñac sic inj, ma sêkêj inj kölhö amba sawa gi.

11 Goc ñadau kêtikj ngac akiñ dañ tiyham, magoc ñac sic inj ma sêkôm mêtê sac têj inj, ma sêkêj inj kölhö amba sawa gi.

12 Ma inj kêtikj ngac titô-ñga têj ñac gi, magoc ñac sic inj basô, ma sêmasuc inj sa awê gi.

13 Goc ôm wain-ñga ñadau sôm, ‘Aõ wakôm sake? Aõ wañkjñ anej balê, nañ aõ atac whinj inj ndu andô. Mboe ñac oc sêtoc inj sa.’

14 Tigenj têm lau sêyob ôm-ñga sêlic ñadau ndê atu kêsêlêj menj, nañ sêşôm têj dandi, ‘Ñadau ndê atunjac dê oc wêkaij ôm dindec. Dandic inj ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac neñ.’

15 Ma sêmasuc inj yêc ôm wain-ñga, ma sic inj ndu.”

Ma Yisu ndac, “Mac gauc gêm bu ôm ñadau oc kôm sake têj ñac?

16 Inj oc menj ma ndic lau sêyob ôm-ñga ndu, ma kêtj ndê ôm têj lau ñatô sêyob.” Lau nañ sêñgô yom dinaj sêşôm, “Mba! Bocdinaj dom!”

17 Magoc Yisu tahê ɳac ma sôm, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc naŋ lau sêkwê andu-ɳga sêtec, naŋ kwahic ti hoc ɳamata-ɳga yêc andu dau.’ Mac anyalê yom dau ɳahu, me mba?”

18 Lau hoŋ naŋ sêtiŋ gahi pi hoc dinaj e sêpeŋ, naŋ oc sêniŋga, ma hoc dau bu peŋ pi ɳamalac dan, dec oc sec inj popoc.”

19 Lau Skraib ti dabuŋsiga atu-tu sêŋyalê bu Yisu ndê yom gôliŋ dinaj hêganôŋ ɳac, dec ɳac atac whinj bu sêkôc inj dôŋ ɳagahô ej. Magoc ɳac sêtôc lau naŋ sêmbo sêwhinj inj, dec sêkôm dom.

Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-ɳga

(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Ma lau bata Israel-ɳga dinaj tatiŋ Yisu ɳapep, ma sêkêŋ lau ɳatô bu sêtip inj. Lau sêtip Yisu-ɳga dinaj sêŋsau bu ɳac tac whinj bu sêŋgô inj ndê yom. Tigeŋ sêkêŋ danja bu mboe sêŋgô inj sôm yom so dan, dec ɳac oc sêkêŋ inj sip gôliŋwaga Rom-ɳga ndê amba, bu êmatôc inj.

21 Ma ɳac sêšôm têŋ inj bu, “Kêdôhôŋwaga, yac anyalê bu am sôm yom ma kêdôhôŋ lau ɳalêŋ gitêŋ. Am toc lau hoŋ sa ɳalêŋ tigeŋ, ma kêdôhôŋ Anötö ndê lêŋ têŋ lau kêkuc yom ɳandô.

22 Kwahic dec yac bu andac am bu inj solop bu yac dakêŋ takis têŋ Sisa, me mba?”

23 Yisu kêyalê bu ɳac gauc gêm bu sêtim inj, dec sôm têŋ ɳac,

24 “Atôc mone silba dan têŋ aö.” Ma inj ndac, “Asa ndê ɳagatu ti ɳaê yêc mone dindec?”

25 Ma ɳac sêšôm, “Sisa ndê.” Goc Yisu sôm têŋ ɳac, “Bocdinaj atoc Sisa sa ɳa gêŋ naŋ gic inj ɳawaê, ma atoc Anötö sa ɳa gêŋ naŋ gic inj ɳawaê.”

26 ɳalêŋ dinaj ɳac sêŋsahê bu sêtim inj bu sôm yom so dan yêc lau hoŋ aŋgô-ɳga, magoc sêtôm dom. Sêhêdaê tu inj ndê yom ti gauc-ɳga, ma ɳac si yom mba bu sêšôm ô.

Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akêŋ lau batê-ɳga

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Têŋ dinaj lau †Sadiusi ɳatô sêtêŋ Yisu si. ɳac lau Israel-ɳga si tonj dan, naŋ sêkêŋ whinj bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. Ma ɳac sêkêŋ gêndac dan têŋ Yisu bocdec bu,

28 “Kêdôhôŋwaga, Moses to yac neŋ yomsu dan bocdec bu. Ngac dan bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, naŋ ɳac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-ɳga.

29 Têŋ têm dan, asidôwai 7 sêmbo. Ngac ɳamata-ɳga gêm awhê sa, magoc inj mbac ndu ma inj ndê balêkoc mba.

30-31 Ma ɳac tilu-ɳga gêm awhê sawa dau, tigeŋ mbac ndu ma balêkoc mba. ɳalêŋ tigeŋ ɳac tiö-ɳga e têŋ ɳac ti-7-ɳga hoŋ sem awhê sawa dau magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba.

32 Ma tiŋambu awhê dau mbac ndu.

33 Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau ɳatô sêšôm, dec awhê dau oc ti asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinaj hoŋ sem inj su têŋ ndoc sêmbô tali.”

34 Ma Yisu ô yom ma sôm têŋ ɳac, “Lau têm dindec-ɳga sem dau,

35 tigeŋ têŋ têm ɳambu-ɳga, lau naŋ Anötö oc lic bu lau gitêŋ ma ur ɳac sa bu sêndöc tali yêc undambê, naŋ oc sênen dau dom.

36 Ma oc tôm dom bu ɳac sêmbac ndu tiyham, bu ɳac oc sêmbo sêtôm aŋela. Lau naŋ Anötö uŋ sa sêndöc undambê, naŋ oc sêti iŋ ndê balékoc.

37 Ma Moses dau tôt asê bu lau batê oc sêtsisa. Gauc nem yom naŋ iŋ to pi ndoc iŋ gêlic ya golom sa a dan. Têŋ ndoc dinaŋ iŋ sam Pômdau bu Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö, ma Jakob ndê Anötö.

38 Lau batê bu sêtsisa dom, dec tu sake-ŋga Anötö sam dau bu lau tö dinaŋ si Anötö? Anötö iŋ lau batê si Anötö dom, iŋ lau tali si Anötö, bu lau hoŋ si ɣahu sêmbo tali-ŋga yêc Anötö."

39 Lau †Skraib ɣatô sêŋgô Yisu ndê yom dau ma sêsmô, "Kêdôhôŋ-waga, am nem yom ɣayham!"

40 Ma tiŋambu lau sêtöc dau bu sêkêŋ gêndac têŋ Yisu tiyham.

Yisu kêsahe lau si gauc pi Mesaya

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

41 Ma Yisu sôm têŋ ɣac, "Bocke ma lau sêsmô bu Mesaya iŋ Dawid ndê Atu?

42 Dawid dau to yom yêc Buku Wê-ŋga bocdec bu, 'Anötö sôm têŋ aŋeŋ Pômdau, "Am ndöc aö amaŋ andô-ŋga,

43 e nditôm aö wakêŋ nem ɣacyo sêšôc am gahim ɣapu."

44 Bocdinaj Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke dec lau sêsmô bu Mesaya iŋ Dawid ndê Atu?"

Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac

(Mat 23:1-7; Mak 12:38-40)

45 Ma yêc lau hoŋ dinaj si aŋgô-ŋga, Yisu sôm têŋ iŋ ndê ɣagacsêŋomi,

46 "Ayob daôm ɣaŋep bu aŋkuc lau Skraib si gêbôm dom. ɣac sêšôc ɣakwê balinj ma sêjsêlêŋ sêmbo malac lôm, bu ɳac atac whinj bu lau sêtöc ɳac sa ma sêhê mwaléc ɳac. ɣac atac whinj bu sêndöc mala ɣamata-ŋga yêc lôm wê-ŋga, ma lau tiwaé si mala têŋ ndoc sêneŋ mwasin-ŋga.

47 Yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, sêteŋ mbec balinj, magoc têŋ ndoc lau sêlic ɳac dom, naŋ sêrsau lauwhê sawa bu sêrgaho ɳac si andu su. Anötö oc êmatôc ɳac ma kêŋ ɣagêyô sac andô têŋ ɳac."

21

Awhê tuc daŋ kêŋ da daŋge

(Mak 12:41-44)

1 Yisu hôc tandö sa ma gêlic lau ti lêlôm sêkêŋ si da sip apa da-ŋga naŋ kalhac lôm dabuŋ ɣamaké.

2 Ma iŋ gêlic awhê tuc ɳalôm sawa dan kêŋ awa sauŋ lu gitôm wan toea lu sip apa da-ŋga.

3 Ma iŋ sôm, "Aö wasôm yomandô têŋ mac, bu yêc Anötö aŋgô-ŋga awhê tuc ɳalôm sawa dindec kêŋ da hôc gêlêc lau hoŋ si da su.

4 Nahu bu lau ti lêlôm sêkêŋ si da, magoc ɳac si awa daêsam gacgen yêc ɳac-ŋga. Tigeŋ awhê dindec iŋ awhê ɳalôm sawa, ma iŋ kêŋ iŋ ndê gêŋ hoŋ ti da."

Yisu sôm yom pi lôm dabuŋ Jerusalem-ŋga

(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)

5 Yisu ndê ɣagacsêŋomi ɣatô sêsmô yom pi hoc ɣayham-ɣayham ma gôlôŋ ɣayham naŋ lau ɳatô sêkêŋ bu sêŋgôlôŋ lôm dabuŋ. Magoc Yisu sôm,

6 "Ndoc oc meŋ sa, naŋ gêŋ ɣayham hoŋ naŋ kwahic dec mac alic yêc gameŋ dindec, naŋ oc ninga. ɣacyo oc sêseŋ hoc hoŋ su, ma hoc daŋ oc ndöc hoc dan ɳahô tiyham dom."

Gêy wapac têm ɣambu-ŋga-ŋga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Mak 13:3-13)

⁷ Ma Yisu ndê ɣagacsênomi sêndac inj, “Kêdôhôŋwaga, ɣawapac naŋ am sôm yom pi, naŋ oc hôc ase Jerusalem têŋ têm bocke? Ma gêy sake oc kêŋ puc yac bu têm dau meŋ kêpiŋ?”

⁸ Ma Yisu sôm, “Ayob daôm ɣapep bu lau sêŋsau mac dom. Lau daêsam oc sêmeŋ sênen aö aŋjôŋ ma sêšôm, ‘Aö Mesaya dau,’ ma ‘Têm dau meŋ kêpiŋ.’ Anjuk ɣac dom!

⁹ Ma têŋ têm mac aŋgô ɣawaē bu lau sic siŋ têŋ dau, me lau sêli dau sa, naŋ atôc daôm dom. Bu gêy hoŋ dinarj gic waê bu meŋ sa muŋ, magoc têm ɣambu-ŋga yêc dôŋ yêc.”

¹⁰ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Kin nom-ŋga oc sêkêŋ kisa dau, ma lau akêŋ gameŋ danj oc sêndic siŋ têŋ lau akêŋ gameŋ danj.

¹¹ Tiyhô oc nem atu, ma tôbôm ti gêmbac atu-tu oc sêhôc asê gameŋ ɣatô. Lau oc sêlic gêy dalô atu-tu yêc umboŋ, ma gêy atu-tu naŋ oc kôm ɣac sêtôc dau atu.

¹² “Gêy ɣamata-ŋga, lau oc sêkêŋ kisa mac, ma sêkôc mac dôŋ. Tu mac akêŋ whinj aö-ŋga, dec lau oc sêmatôc mac yêc lôm wê-ŋga, ma sêkêŋ mac andôc gapocwalô. Ma ɣac oc sêkêŋ mac alhac kinj ti gôlinwaga aŋgô-ŋga bu sêmatôc mac.

¹³ Ndoc dinarj inj mac nem têm bu asôm yom asê pi aö.

¹⁴ Ahêgo daôm tu yom asôm-ŋga dom,

¹⁵ bu aö dauŋj oc wanem mac sa, ma wakêŋ yom ti gauc têŋ mac. Ma mac nem ɣacyo oc sêtôm dom bu sêô mac nem yom me sêseŋ mac nem yom.

¹⁶ Dinami ti damami, ma asidôwai ma silip naŋ sêkêŋ whinj dom, naŋ oc sêhoc mac nem lau ɣatô asê, ma sêndic ɣatô ndu.

¹⁷ Tu aö-ŋga dec lau hoŋj oc sêtec mac.

¹⁸ Tigeŋ Anötô oc yob mac e nem kêclauŋ ɣandô danj ninja dom.

¹⁹ Magoc alhac ɣanya ma ahu aö siŋ dom, ma Anötô oc kôc mac sa andôc tamli ɣapanj yêc undambê.”

Nawapac gameŋ Judia-ŋga
(Mat 24:15-28; Mak 13:14-23)

²⁰ “Têŋ ndoc mac alic lau siŋ-ŋga sêŋgihi Jerusalem ahuc, naŋ dec aŋyalê bu ɣasawa sauŋ ma ɣac oc sêseŋ malac atu dau su.

²¹ Têŋ ndoc dinarj, mac lau naŋ ambo gameŋ Judia-ŋga naŋ alhô ɣagahô api gameŋ lôc-ŋga andi. Lau naŋ sêmbo Jerusalem, naŋ sêhu malac dau siŋ, ma lau naŋ sêmbo gameŋ ɣamakê-ŋga naŋ sêšôc malac atu dau tiyham dom.

²² Yom hoŋj naŋ lau propet sêhoc asê gwanaŋ pi ɣagêyô naŋ oc tap lau nom-ŋga sa, naŋj oc ɣandô sa têŋ têm dinarj.

²³ Oyaê. Lauwhê naŋ daê ma lauwhê naŋ sêkêŋ su têŋ balêkoc, naŋj oc sêtap ɣawapac atu sa têŋ têm dinarj. ɣawapac atu oc hôc asê nom, ma lau Israel-ŋga oc sêŋsahê ɣacyo si atac ɣandê.

²⁴ Lau gameŋ apa-ŋga oc sêndic lau Israel-ŋga ɣatô ndu ɣa bieŋ balinj, ma sêŋgaho ɣatô su ma sêwê ɣac sêtêŋ lau apa si gameŋ sêndi sêtôm lau gapocwalô-ŋga. Anötô kêmatij têm bu lau gameŋ apa-ŋga sêŋgwiniŋ lau Jerusalem-ŋga, ma ɣac oc sêkôm e têm dau pacndê.”

Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:29-36; Mak 13:24-31)

25 “Lau oc sêlic gêj dalô ac-ŋga ti ayô-ŋga ma tata-ŋga. Ma yêc nom, gwêc oc li dau sa atu, ma kôm lau si gauc êŋsôŋ ma ŋalôm ŋawapac atu.

26 Gêj ti ŋaclai naŋ sêlzac umboŋ oc wiwic sa, ma tu dinaŋ-ŋga lau oc sêtöc dau e ŋac tagôlô ma sêhêgo dau tu gêj bocke naŋ oc hôc asê nom-ŋga.

27 Têj ndoc dinaŋ lau oc sêlic ɻamalac ndê Atu mbu meŋ ndöc dao ŋahô ti ŋaclai ma ŋawasi atu.

28 Têj ndoc gêj kain dinaŋ bu meŋ sa, naŋ atisa ma tamtac, bu mac nem ndoc bu atap Anötö ndê mwasin nem mac si-ŋga ŋa-ŋandô sa, naŋ meŋ kêpiŋ.”

29 Ma Yisu sôm yom gôliŋ daŋ bocdec, “Gauc nem a laŋ ma a ŋatô.

30 Têj ndoc mac alic ŋalaŋ wakuc bu lêc, naŋ mac aŋyalê bu ndoc ac-ŋga men kêpiŋ.

31 Ma bocdinaŋ têj ndoc mac alic gêj naŋ aö gasôm yom pi, naŋ hôc asê, dec aŋyalê bu ndoc meŋ kêpiŋ bu Anötö ndê gôliŋ meŋ sa tiawê.

32 Yomandô! Lau têm dinaŋ-ŋga oc sêmbac ndu dom e gêj hoŋ dinan hôc asê.

33 Undambê ti nom oc ninga, tigeŋ anen yom daŋ oc ninga dom.”

Danem ali

34-35 Ma Yisu sôm, “Oc tôm dom bu ɻamalac daŋ êŋlêc bêc ŋambu-ŋga dau. Bocdinaŋ dec amasaŋ daôm ŋapep ma anem ali. Ayob bu anôm gêj êŋiŋ mac-ŋga ma anen gêj ŋawahô me apô sim daôm tu ŋawapac nom-ŋga êŋlêc dom, bu mboe gêj dau oc hê nem gauc dôŋ têj têm bêc ŋambu-ŋga dau meŋ sa. Bu bêc dau oc hôc asê mac ŋagahô, tôm bôc daŋ sip akô sep ej.

36 Anem ali ma aten̄ mbec bu Anötö kêŋ licwalô têj mac bu ŋawapac hoŋ naŋ oc sêhôc asê, naŋ ku mac dulu dom, ma bu mac oc atôm bu alhalac ɻamalac ndê Atu anjô-ŋga ti mayam pac.”

37 Têj ŋasawa dinan Yisu kêdôhôŋ lau mbo lôm dabuŋ ŋabatêmndö têj acsalô, ma in̄ sa gi yêc Lôc Olib têj ôbwêc.

38 Tôm bêc hoŋ lau daësam sêtêŋ lôm dabuŋ si têj bêbêc ganduc, bu ŋac atac whin̄ bu sêŋô Yisu ndê yom.

22

Judas sôm tidôŋ bu hoc Yisu asê

(Mat 26:14-16; Mak 14:10-11)

1 Lau Israel si †Mwasin Bolom Yist Mba-ŋga naŋ lau sêsam bu Mwasin Pasowa-ŋga, naŋ meŋ kêpiŋ.

2 Ma dabuŋsiga atu-tu ti kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga sêŋsalê lêŋ bu sêndic Yisu ndu gelec, ŋahu bu sêtöc lau.

3 Têj ndoc dinaŋ Sadan̄ sip Judas ndê ŋalôm. In̄ ŋac naŋ sêsam bu Iskeriot, ma in̄ ŋacsêŋomi 12 si daŋ.

4 In̄ têj dabuŋsiga atu-tu ti lau siŋ-ŋga naŋ sêyob lôm dabuŋ, naŋ gi, ma ŋac sem yomgalôm pi lêŋ tu Judas hoc Yisu asê têj ŋac-ŋga.

5 Goc ŋac atac ŋayham, ma sêšom tidôŋ bu sênelmhi in̄ ŋa mone.

6 Judas gôlôc ma kêsalê ndoc bocke naŋ lau daësam oc sêmbo sêwhiŋ Yisu dom, dec oc tôm bu in̄ hoc Yisu asê.

Yisu ndê ŋacsêŋomi sêmasaŋ Mwasin Pasowa-ŋga

(Mat 26:17-19; Mak 14:12-16)

7 Mwasin Bolom Yist Mba-ŋga ŋabêc naŋ lau Israel sic domba Pasowa-ŋga ndu, naŋ meŋ hôc asê.

8 Ma Yisu kêkiŋ Pita lu Jon ma sôm, “Amlu andi ma amasaŋ Mwasinj Pasowa-ŋga bu daneŋ.”

9 Ma sêndac inj, “Am tac whiŋ bu alu amasaŋ Pasowa yêc nde?”

10 Ma Yisu sôm têŋ inju, “Asôc Jerusalem andi, ma amlu oc atap ŋgac daŋ sa, naŋ hôc bu lôŋ daŋ. Aŋkuc inj atêŋ inj ndê ŋadau ndê andu andi,

11 ma asôm têŋ andu ŋadau, ‘Alu mba kêdôhôŋwaga ndac am pi ŋjalôm ŋacleŋ-ŋga, bu inj ti ndê ŋgacsêŋomi bu sêneŋ Mwasinj Pasowa-ŋga yêc am nem andu.’

12 Ma inj oc tôc ŋjalôm atu danj yêc andu dau ŋjahô-ŋga têŋ amlu. Tebo ti gêŋ hoŋ tu yac daneŋ Mwasinj Pasowa-ŋga yêc ŋjalôm dinaj, goc amlu amasaŋ gêŋ yêc ŋjalôm dinaj.”

13 Goc inju sêšôc Jerusalem si ma sêtap gêŋ hoŋ sa gitôm Yisu sôm têŋ inju, ma sêmasaŋ mwasinj Pasowa-ŋga.

Yisu gic hu Mwasinj Dabuŋ
(Mat 26:26-29; Mak 14:22-26)

14 Têŋ ôbwêc dinaj, Yisu ndöc tebo whiŋ lau aposel bu sêneŋ Mwasinj Pasowa-ŋga.

15 Ma inj sôm têŋ ŋac, “Nasawa sauŋ aö oc wahôc ŋandê atu, magoc aö atac whiŋ bu wanenj Mwasinj Pasowa-ŋga dindec wawhiŋ mac muŋ.

16 Bu aö wasôm têŋ mac, aö wanenj Mwasinj Pasowa-ŋga tiyham dom e Anötö ndê gôliŋ meŋ sa tiawê, ma Pasowa dau ŋa-ŋandô meŋ sa.”

17 Goc inj kôc laclhu wain-ŋga daŋ, gêm danje ma sôm, “Akôc ma akêŋ lom têŋ daôm.

18 Aö wasôm têŋ mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e Anötö ndê gôliŋ meŋ sa tiawê.”

19 Ma inj kôc bolom, gêm danje ma pô kôc, goc gic sam têŋ ŋac ma sôm, “Aö neŋ ŋandô dau dec, naŋ gakêŋ tu mac-ŋga. Anerj gêŋ dindec tu bu gauc nem aö-ŋga.”

20 Ŋac seŋ gêŋ pacndê, goc ŋalêŋ tigeŋ inj kôc laclhu wain-ŋga daŋ ma sôm, “Laclhu dindec ti dôhôŋ pwac wakuc anerj dac-ŋga, naŋ wakêc siŋ tu mac-ŋga.

21 Tigeŋ anjô! Ngac naŋ bu hoc aö asê, naŋ gêŋ gêŋ ndöc tebo whiŋ aö.

22 Bu gêŋ naŋ oc hôc asê ŋamalac ndê Atu, naŋ kêkuc lêŋ naŋ Anötö kêmasaŋ gwanaŋ su, tigeŋ ŋgac naŋ hoc aö asê, naŋ oc tap ŋagêyô atu sa. Oyaê!”

23 Goc ŋac hoŋ sêndac dandi pi ŋac si asa oc kôm gêŋ dau.

Asa ti ŋgac ŋamata-ŋga
(Mat 20:25-28; 19:28; Mak 10:42-45)

24 Ma têŋ ndoc dinaj ŋgac-sêŋomi sêseŋ dau bu ŋac si asa ti ŋgac ŋamata-ŋga.

25 Goc Yisu sôm têŋ ŋac, “Lau sambuc si kiŋ sêtoc dau sa têŋ ŋac si lau, ma lau naŋ sem gôliŋ lau, naŋ sêsam dau bu lau ŋamata-ŋga.

26 Magoc mac aŋkuc mêtê kairj dinaj dom. Mac nem asa inj ŋgac tiwaê, naŋ êŋgwiniŋ dau ti ŋgac waêmba. Ma asa inj ŋgac ŋamata-ŋga, naŋ ti ŋgac akiŋ ŋamawa.

27 Mac gauc gêm bocke? Ngac naŋ ndöc tebo, ma ŋgac naŋ gêm akiŋ inj, naŋ inju si asa ti ŋgac ŋamata-ŋga? Yêc ŋamalac anjô-ŋga, ŋgac naŋ ndöc tebo inj ŋgac ŋamata-ŋga. Tigeŋ aö gambo gawhiŋ mac gitôm ŋgac akiŋ.

28 “Ndoc bocke naŋ ŋawapac me kisa tap aö sa su, naŋ mac ahu aö siŋ dom.

29 Bocdinaj tiŋambu aö wakêŋ mac anem gôliŋ lau, gitôm Damaŋ kêŋ ŋaclai tu wanem gôliŋ-ŋga sip aö dauŋ amaj.

30 Ma mac oc aneŋ ti anôm gêŋ awhiŋ aö yêc gameŋ undambê-ŋga, ma mac oc andöc pôŋ atu ma amatôc Israel si lau ŋatoŋ 12.”

*Yisu sôm bu Pita oc sêc iŋ ahuc
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31)*

31 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Saimon, Saimon, Sadan̄ ndac bu êjsahê mac nem akêŋ whiŋ bu gêŋ ŋandô me mba, gitôm lau sêwhê wit ŋapa ti ŋandô kôc.

32 Tigeŋ aö gateŋ mbec tu am-ŋga Saimon, bu am oc hu nem kêŋ whiŋ siŋ dom. Ma tiŋambu têŋ tôm am nem daôm kwî, naŋ puc nem asidôwai dôŋ.”

33 Dec Pita sôm, “Pômdau, tôm ŋac sêkêŋ hêclu dasôc gapocwalô, me sêndic hêclu ndu, aö wahu am siŋ dom.”

34 Ma Yisu sôm, “Pita, aö wasôm têŋ am, ôbwêc dec am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiŋambu dalec oc taŋ.”

Ngacsêjomí oc sêtap kisa sa

35 Goc Yisu ndac ŋac, “Têŋ ndoc aö kakin̄ mac asa a bu anem mêtê lau, naŋ mac akôc talhi mone-ŋga, ti gata, ma atapa dom. Têŋ ndoc dinaj̄ mac apônda daôm, me mba?” Ma ŋac sêsôm, “Mba.”

36 Goc Yisu sôm, “Kwahic dec ma ndi, mac nem talhi mone-ŋga me gata bu yêc, naŋ akôc sa. Ma mac nem bieŋ baliŋ bu mbasi, dec akêŋ nem ŋakwê awê-ŋga têŋ lau sênelmlhi, goc akôc ŋa-awa ma anemlhi bieŋ baliŋ daŋ.”

37 Bu sêto yom daŋ yêc bocdec bu, ‘Sêlic iŋ gitôm lau sac si daŋ.’ Yom dau hêganôŋ aö, ma gic waê bu ŋandô sa. Yomandô, yom naŋ sêto pi aö, naŋ oc ŋandô sa.”

38 Ma ŋacsêjomí sêsôm, “Pômdau lic! Bieŋ baliŋ lu dec sêyêc.” Ma Yisu sôm, “Gitôm.”

*Yisu teŋ mbec yêc Lôc Olib
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

39 Yisu ti ndê ŋacsêjomí sêhu malac Jerusalem siŋ, ma sêsa sêtêŋ Lôc Olib si. Têm daêsam su sêkac sa sêmbo gameŋ dinaj̄.

40 Iŋ hôc asê ma sôm têŋ ŋac, “Ateŋ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.”

41 Goc iŋ hu ŋac siŋ ma sa ŋasawa sauŋ gi, pôŋ haduc ma teŋ mbec bocdec bu.

42 “Daman̄, am bu tac whiŋ, dec kôc laclhu ŋawapac-ŋga dindec su yêc aö. Tigeŋ êmkuc aneŋ tac whiŋ dom, kôm tôm am daôm nem atac whiŋ bu kôm.”

43 Ma anjela undambê-ŋga daŋ hoc dau asê têŋ iŋ, ma kôm iŋ licwalô sa.

44 Yisu pô sim dau ŋandô, ma teŋ mbec ŋaŋga, ma iŋ ndê wahen̄ kêc sip nom gitôm dac.

45 Iŋ teŋ mbec su, goc tisa ma mbu têŋ iŋ ndê ŋacsêjomí gi, ma gêlic bu ŋac sêyêc bêc sêyêc. Ŋac si ŋalôm ŋawapac kôm ŋac kwapac.

46 Ma iŋ uŋ ŋac sa goc ndac ŋac, “Tu sake-ŋga mac ayêc bêc ayêc? Atisa mac aten̄ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.”

*Sêkôc Yisu dôŋ
(Mat 26:47-56; Mak 14:43-52; Jon 18:1-11)*

47 Yisu sôm yom dau mbo, ma ŋacsêjomí 12 si daŋ, naŋ sêsam bu Judas, naŋ hôc asê ma wê lau ton̄ atu sêwhiŋ iŋ. Iŋ kêsêlêŋ têŋ Yisu bu ŋgutô iŋ,

48 magoc Yisu ndac iŋ, “Judas, bocke? Am bu ŋgutô ŋamalac ndê Atu tu bu hoc iŋ asê, a?”

49 Lau naŋ sêmbo sêwhij Yisu, naŋ sêlic gêŋ naŋ bu hôc asê ma sêndac, “Pômdau, yac andic ñac ḥa bienj, a?”

50 Ma ñac si danj puc ndê bienj sa ma pa dabunj-siga ñamata-ŋga ndê ñgac akinj ndê dañgalauŋ andô-ŋga su.

51 Magoc Yisu sôm, “Akôm bocdinaŋ dom!” Ma iŋ kêmasec ñgac dau ndê dañgalauŋ, ma kôm iŋ ñayham sa.

52 Goc Yisu sôm têŋ dabunj-siga atu-tu ti lau bata, ma lau siŋ sêyob lôm dabunj-ŋga, naŋ sêmeŋ bu sêkôc iŋ dôŋ, “Bocke dec mac akôc bienj ti gêŋ siŋ-ŋga ma asa amenj bu akôc aö dôŋ gitôm ñgac kaŋ danj?

53 Tôm bêc hoŋ aö gambo gawhiŋ mac yêc lôm dabunj ñagamenj, ma mac akôc aö dôŋ dom. Tigeŋ kwahic dec ti mac nem ndoc, ma ñaclai ñasec-ŋga gêm gôlinj mac.”

Pita sêc Yisu ahuc

(Mat 26:69-75; Mak 14:66-72; Jon 18:15-18, 25-27)

54 Ñac sêkôc Yisu dôŋ, ma sêwê iŋ sêtêŋ dabunj-siga ñamata-ŋga ndê andu si. Ma Pita kékuc ñac mbo ahê.

55 Yêc dabunj-siga dau ndê andu ñatunjlôm, lau ñatô sêkôm ya golom asê, goc sêndoc sêwhij dau ma sênsulu. Ma Pita gi ndöc sic whiŋ ñac.

56 Awhê akinj danj gêlic Pita ndöc ya ñawê, goc tahê iŋ ma sôm, “Iŋ ñgac dindec iŋ kékuc Yisu whiŋ.”

57 Tig enj Pita pa dau ma sôm, “Awhê! Aö kayalê iŋ dom!”

58 Ñasawa sauj ma ñamalac danj gêlic iŋ ma sôm, “Am lau naŋ sêŋkuc iŋ, naŋ si ñgac danj!” Ma Pita ô yom ma sôm, “Am ñgac, mba!”

59 Acgatu ñasawa danj menj gi su, ma ñamalac danj tiyham sôm ti ñanga, “Ngac dindec iŋ kékuc Yisu whiŋ! Yomandô! Bu iŋ ñgac Galili-ŋga.”

60 Magoc Pita sôm, “O ñgac daôm! Aö kayalê yom naŋ am sôm, naŋ ñahu dom!” Iŋ sôm yom dinaj mbo, ma mbac dalec tanj.

61 Ma Pômdau kac dau kwi ma tahê Pita, ma Pita gauc gêm yom naŋ Pômdau sôm têŋ iŋ bocdec bu, “Ôbwêc dindec am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiŋambu mbac dalec oc tanj.”

62 Goc iŋ sa awê gi, ma tanj dau ndu.

Lau siŋ-ŋga sêšu Yisu susu

(Mat 26:67-68; Mak 14:65)

63-64 Lau siŋ-ŋga naŋ sêkôc Yisu dôŋ, naŋ sic hu sêšu iŋ susu. Sêkic iŋ tandô ahuc ḥa po, goc sêtap iŋ ma sêndac, “Am bu propet, dec sôm asê bu asa dec tap am?”

65 Ma sêpu iŋ ti sêŋgwiniŋ iŋ ḥa yom sac daësam.

Lau bata Israel-ŋga sêmatôc Yisu

(Mat 26:63-68; Mak 14:61-65)

66 Têŋ bêbêc ganduc lau bata Israel-ŋga, ma dabunj-siga atu-tu ti lau Skraib sêkac sa sêpitigeŋ, ma sêkêŋ Yisu kalhac ñac aŋgô-ŋga. Ñac sêšôm têŋ iŋ,

67 “Am bu Mesaya dau, dec sôm têŋ yac!” Ma Yisu sôm têŋ ñac, “Aö bu wasôm, dec mac oc akêŋ whiŋ aö dom,

68 ma aö bu wakêŋ gêndac danj têŋ mac, dec mac oc aö anej yom dom.

69 Tigeŋ, têŋ kwahic dec ma ndi, Ñamalac ndê Atu oc ndöc Anötö Ñaclai Ñadau ndê amba andô-ŋga.”

70 Ma ñac hoŋ sêšôm, “Bocdinaŋ, am sôm bu am Anötö ndê Atu, a?” Ma Yisu sôm, “Mac asôm solop bu aö daunj dindec.”

⁷¹ Goc sêôm têj dandi, “Yac dañgô yom naŋ inj dau sôm su. Dapônda yom daŋ tu taŋgôlin pi inj-ŋga dom.”

23

Pailot kêsü Yisu

(Mat 27:11-26; Mak 15:2-15; Jon 18:29-19:16)

¹ Goc lau hoŋ dinaŋ sêtisa ma sêwê Yisu sêtêŋ Pailot si.

² Ma ŋac sêŋgôlin yom pi inj, ma sêôm, “Ngac dindec gêli lau Israel-ŋga ŋalôm sa. Inj sôm bu lau sêkêŋ takis têŋ Sisa dom, ma inj toc dau sa ma sam dau bu Mesaya, kiŋ naŋ lau Israel-ŋga sêkêŋ bata.”

³ Goc Pailot ndac Yisu bocdec bu, “Am lau Israel-ŋga si kiŋ, a?” Ma Yisu sôm, “Tôm naŋ am daôm sôm.”

⁴ Dec Pailot sôm asê têŋ dabunjsiga atu-tu ti lau hoŋ, “Aö gatap ŋgac dindec ndê giso daŋ sa dom, bu tamatôc inj pi-ŋga.”

⁵ Tigeŋ ŋac sêôm ti ŋanja, “Inj kêdôhôŋ lau ma gêli ŋac si ŋalôm sa yêc gameŋ Judia-ŋga hoŋ. Inj gic hu yêc gameŋ Galili-ŋga ma kôm ŋapanj e menj têŋ gameŋ dindec.”

Pailot kêkiŋ Yisu têŋ Herod Antipas

⁶ Têŋ ndoc Pailot ŋgô yom dinaŋ, naŋ inj ndac ŋac bu Yisu inj ŋgac Galili-ŋga, me mba.

⁷ Ma inj tap sa bu inj ŋgac Galili-ŋga, dec kêkiŋ inj têŋ Herod gi. Herod inj ŋgac naŋ gêm gôlin gameŋ Galili-ŋga, ma inj mbo malac Jerusalem têŋ têm dinaŋ.

⁸ Têŋ têm Herod gêlic Yisu, naŋ inj tac ŋayham atu, bu ŋasawa balinj su inj tac whinj bu lic inj. Inj ŋgô ŋawaē pi Yisu su, ma kêŋ bata bu lic inj kôm gêj dalô daŋ.

⁹ Inj kêŋ gêndac daêsam têŋ Yisu, magoc Yisu ô yom dom.

¹⁰ Têŋ dinaŋ dabunjsiga atu-tu ti lau Skraib sêtisa ma sêŋgôlin yom pi inj ti ŋanja.

¹¹ Goc Herod ti lau siŋ-ŋga sêsu Yisu susu ma sêŋgwiniŋ inj. Sêkêŋ inj sôc ŋakwê balinj gitôm kiŋ sêšôc, ma sêŋkiŋ inj mbu têŋ Pailot gi.

¹² Muŋ-ŋga Herod lu Pailot sêkêŋ kisa dau, magoc acsalô dinaŋ inju sêhê silip dandi.

Pailot bu êŋgapwêc Yisu

¹³ Pailot mbwêc dabunjsiga atu-tu ti lau bata ma lau Israel-ŋga ŋatô sêpitigen,

¹⁴ ma sôm têŋ ŋac, “Mac akôc ŋgac dau atêŋ aö amen, ma asôm bu inj gêli lau ŋalôm sa. Aö kasahê inj yêc mac anjôm-ŋga, ma gatap sa bu yom naŋ mac angôlin pi inj, naŋ ŋahu mba.

¹⁵ Ma Herod bocdinaj, bu inj kêkiŋ inj mbu têŋ yac meŋ. Bocdinaj wasôm têŋ mac bu ŋgac dau kôm giso daŋ dom bu dandic inj ndu.

¹⁶⁻¹⁷ Tu dinaŋ-ŋga aö wakêŋ anenj lau sêhi inj ŋa sö, ma sêhu inj siŋ lhö ndi.”

¹⁸ Magoc ŋac sêmbwêc atu sêwhinj dau bu, “Kôc inj sa ma ndic inj ndu! Ma hu Barabas siŋ têŋ yac.”

¹⁹ Barabas inj ŋgac naŋ ndöc gapocwalô têŋ ndoc dinaŋ, bu inj kêgilí lau bu sêndic siŋ, ma inj gic lau ŋatô ndu.

²⁰ Magoc Pailot tac whinj bu êŋgapwêc Yisu su, dec sôm yom ŋanja tiyham bu nem ŋac si ŋalôm kwi.

²¹ Magoc ŋac sêmbwêc yom ŋapanj, “Ndic inj pi a gicsô dau! Ndic inj pi a!”

²² Goc Pailot sôm têŋ ñac tidim tö-ŋga, “Tu sake-ŋga? In kôm giso bocke? Aö gatap yom daŋ sa pi in dom, bu dandic in ndu. Bocdinaŋ aö wakêŋ anenj lau siŋ-ŋga sêndic in ñamlic ñandê, ma wahu in siŋ.”

²³ Tigenj ñac sêmbwêc hôc ahuc ñapaŋ, bu sêndic in pi a gicso dau. Ma sêmbwêc yom dau e Pailot sôc ñapu.

²⁴ In gôlôc ma sôm têŋ lau siŋ-ŋga bu sêkôm gitôm lau dau si yom.

²⁵ Barabas, ñagac siŋsêlêc naŋ ndöc gapocwalô tu in gic lau ndu-ŋga, naŋ sêngapwêc in su tôm lau sêndac. Magoc Yisu, naŋ sêtec, naŋ Pailot kêkiŋ in têŋ lau siŋ-ŋga bu sêndic in ndu.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ñac sêwê Yisu sêsa si, ma yêc seŋ sêtap ñagac daŋ ñaê Saimon sa. In ñagac malac Sairin-ŋga,* ma in kêsêlêŋ mbo seŋ akêŋ gameŋ ñamakê-ŋga bu têŋ Jerusalem ndi. Lau siŋ-ŋga sêkôc Saimon ma sêkêŋ in kêbalan a gicso dau kékuc Yisu.

²⁷ Lau daësam sêrjkuc Yisu si, ma lauwhê ñatô sêwhiŋ ñac, sêhu daŋgibo asê pi in ma sêtaŋ.

²⁸ Goc Yisu kac dau kwi ma sôm têŋ ñac, “Mac lauwhê Jerusalem-ŋga, atan aö dom! Tigenj ataŋ tu daôm-ŋga, ma tu mac nem balêkoc-ŋga.

²⁹ Bu ndoc ñawapac-ŋga oc menj sa, naŋ mac oc asôm bu in gêŋ ñayham bu lauwhê ñatô ñac lauwhê gapoc ma sêkôc balêkoc me sêkêŋ su têŋ balêkoc dom.

³⁰ Têŋ ndoc dinaŋ, lau oc tac whiŋ bu lôc daŋ tip menj ma êŋgatöc ñac si.

³¹ Gêŋ naŋ kwahic dec sêkôm têŋ aö, naŋ gitôm sêkêŋ ya gêŋ a batac. Bocdinaŋ ahêgo daôm pi gêŋ ñac oc sêkôm tiŋambu-ŋga, oc nditôm sêkêŋ ya neŋ a basô.”

³² Lau siŋ-ŋga sêwê ñagac sac lu sêwhiŋ Yisu, bu sêndic inlu ndu sêwhiŋ in.

³³ Ñac sêsa si e sêhôc asê gameŋ naŋ sêsam bu ñakécyha, ma yêc dinde ñac sic Yisu pi a gicso dau. Ma sic ñagac sac lu sépi a gicso sêwhiŋ Yisu, daŋ kêgalêŋ andô-ŋga, ma daŋ kêgalêŋ gasê-ŋga.

³⁴ Têŋ dinaŋ Yisu ten mbec ma sôm, “Damanj, suc anenj ñacyo si sac kwi, bu ñac sênyalê gêŋ naŋ sêkôm, naŋ dom.” Tiŋambu lau siŋ-ŋga sêpuc gapoc bu sêlic ñac si asa oc kôc Yisu ndê ñakwê.

³⁵ Lau daësam sêlhac ma tahê Yisu, ma lau bata Israel-ŋga bocdinaŋ. Sêlhac ti sem tô in ma sêsôm, “In gêm lau ñatô sa. In bu Mesaya naŋ Anötö kêyalin sa, naŋ nem dau si manj.”

³⁶ Ma lau siŋ-ŋga sêtigasuc ma sêsu in susu boc-dinanj. Sêkêŋ wain ñamakic têŋ in,

³⁷ ma sêsôm, “Am bu lau Israel-ŋga si kiŋ, naŋ goc nem daôm si.”

³⁸ Ñac sêto yom kalhac in ndê a gicso dau ñahô, naŋ sôm, ‘Lau Israel-ŋga si Kinj dindec.’

³⁹ Ngac sac daŋ naŋ kêgalêŋ a gicso dau kêpiŋ Yisu, naŋ su in susu ma sôm, ‘Am Mesaya dau, a? Bocdinaŋ dec nem daôm si, ma nem alu si awhiŋ!’

⁴⁰ Tigenj ñagac sac tilu-ŋga hec yom in, ma ndac, “Am töc Anötö, me mba? Yac lau tö dakôc ñagêyô tigenj.

⁴¹ Hêclu dakôc ñagêyô solop, bu hêclu dakôm sac. Magoc ñagac dindec kôm giso dan dom.”

* ^{23:26:} Sairin - malac daŋ naŋ yêc Not (North) Afrika.

⁴² Goc in sôm têj Yisu, “Yisu, têj ndoc am ndöc nem pôj kin-nga, nañ gauc nem aö.”

⁴³ Ma Yisu ô yom ma sôm têj in, “Aö wasôm yomandô têj am bu acsalô lec am oc ndöc †Paradais whiñ aö.”

Yisu mbac ndu

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-39; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Têj ac kalhac lhu, ñasèc gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga,

⁴⁵ bu ac gêm ganduc. Ma po baliñ nañ kêgalêj lôm dabuñ ñalôm, nañ dau kic gi lu.

⁴⁶ Têj ndoc dinañ Yisu mbwêc awha atu ma sôm, “Daman, aö gakêj aneñ gatunip sip am amam!” Inj sôm yom dinañ su, goc mbac ndu.

⁴⁷ Ngac bata siñ-nga gêlic gêj hoñ dinañ, ma kêpiñ Anötô ma sôm, “Yomandô! Ngac dindec inj ñgac gitêj!”

⁴⁸ Ma lau daësam nañ sêkac sa su bu sêlic lau siñ-nga sic Yisu pi a gicso dau, nañ sêlic gêj hoñ dinañ e kôm ñac si ñalôm ñawapac, dec sêndahij ñasu ma sêlhö si.

⁴⁹ Ma lau hoñ nañ sêñyalê Yisu, ma lauwöhê nañ sêñkuc inj akêj gameñ Galili-nga, nañ sêlhac ahê ma sêlic gêj dinañ.

Josep kêt Yisu ndê ñamlaj yêc hoc ñasuñ

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ngac dañ mbo, nañ ndê ñaê Josep. Inj ndê malac Arimatiya yêc gameñ Judia-nga, ma inj ñgac ñayham ma gitêj nañ kêt bata Anötô ndê gôlinj bu menj sa tiawê. Inj lau †Sanedrin-nga si dañ, tigen inj ñalôm whiñ yom nañ ñac sêkic pi Yisu bu sêndic inj ndu, ti gêj nañ sêkôm têj inj, nañ dom.

⁵² Têj telha dinañ inj têj Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlaj.

⁵³ Goc in kôc in su yêc a gicso dau, kêpañ inj ña po ñayham dañ, ma kêt inj yêc sêhô dañ. Lau sêlén sêhô dinañ gwanan su yêc hoc dañ ñalôm, ma sêkêj ñgac baté dañ yêc sêhô dau muñ su dom.

⁵⁴⁻⁵⁵ Lauwhê nañ mun-nga sêñsêlêj sêwhiñ Yisu têj ndoc inj menj akêj gameñ Galili-nga, nañ sêñkuc Josep si, ma sêlic sêhô dinañ ti gameñ nañ Josep kêt Yisu ndê ñamlaj yêc nañ. Tigen bêc dinañ inj lau Israel si bêc sêmasañ dau tu sêlic om-nga, ma ndoc Sabat-nga menj kêpiñ.

⁵⁶ Bocdinañ lauwöhê dinañ sêmbu sêtêj si andu si, ma sêmasañ bu ñamalu ti gêj ñatô bu sênen oso Yisu. Ma têj bêc Sabat-nga, ñac sêñwħarj dau tôm yomsu Sabat-nga sôm.

24

Yisu tisa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-13)

¹ Sabat menj gi su, ma têj wake ñabêc ñamata-nga, goc lauwöhê dinañ sêti têj bêbêc ganduc. Sêkôc gêj ñamalu nañ sêmasañ su, ma sêsa sêtêj sêhô dau si.

² Ma sêlic bu hoc atu nañ Josep kêpi gi tiñ sê awha, nañ ndöc ñamala dom.

³ Dec sêñsôc si, magoc sêtap Pômdau Yisu ndê ñamlaj sa dom.

⁴ Sêlhac ma sêhêdaê, ma ñgac lu ti ñakwê ñawasi atu, sêhoc dau asê ma sêlhac sêwhiñ ñac.

⁵ Dec lauwöhê sêtöc dau, ma sêwec angô andô têj nom. Ma ñgac lu sêşôm têj ñac, “Tu sake-nga mac ajsalê inj nañ mbo tali, yêc lau batê si mala?”

6 In mbo lec dom, in tisa su. Gauc nem yom naŋ in sôm têŋ mac muŋ su, têŋ têm in mbo gameŋ Galili-ŋga.

7 In sôm bu lau oc sêhoc Njamalac ndê Atu asê ma sêkêŋ in sip lau sac si amba, ma ɣac oc sêndic in pi a gicsô dau, ma têŋ bêc titö-ŋga in oc tisa tiyham."

8 Goc lauwöhê dinaj gauc gêm yom naŋ Yisu sôm muŋ su.

9 Ma ɣac sêhu sêhô dau siŋ ma sêmbu sêtêŋ Jerusalem si, ma sic miŋ yom hoŋ dinaj têŋ ɣgacsêjom 11, ma têŋ lau hoŋ naŋ muŋ-ŋga sêŋkuc Yisu.

10 Lauwöhê dau si ɣaē bocdec. Maria Magadala, Joana, ma Jems dinda Maria, ma lauwöhê ɣatô sêwhinj. ɣac sic miŋ têŋ lau aposel,

11 magoc aposel sêŋgô yom dau gitôm yom ɣambwa, ma sêkêŋ whinj dom.

12 Goc Pita tisa ma kêtî têŋ sêhô gi. In wec bu tôc gwaniŋ sêhô ɣalôm, dec in gêlic po ɣambwa naŋ yêc. Goc in kölhö gi ma gauc gêm yom daësam pi gêŋ hoŋ dinaj.

Yisu hoc dau asê têŋ ɣgacsêjom lu

13 Têŋ bêc tigeŋ dinaj ɣgac-sêjom lu sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ bu sêtêŋ malac Emeyas sêndi. Seŋ akêŋ Jerusalem têŋ Emeyas, naŋ ɣasawa gitôm kilometa 11.

14 Inju sem yomgalôm têŋ dandi, pi gêŋ hoŋ naŋ hôc asê têŋ têm dinaj.

15 Sêŋsêlêŋ ti sem yomgalôm sêmbo, ma Yisu dau meŋ kêsêlêŋ whinj inju.

16 Tigeren Anötö kôm inju tandô ɣalêŋ kain dan sa, dec sêŋyalâ in dom.

17 Ma in sôm têŋ inju, "Yom bocke dec amlu asôm têŋ da ôm ma aŋsêlêŋ ambo seŋ?" Goc inju sêkwê dôj sêlhac, ma sêwec.

18 Ma inju si dan naŋ sêsam bu Kliopas ô yom ma sôm, "Nacleŋ hoŋ naŋ sêmbo Jerusalem têŋ têm dindec, naŋ sêŋyalâ gêŋ naŋ hôc asê. Bocke dec am kêyalâ dom?"

19 Ma Yisu ndac, "Gêŋ sake?" Ma sêšôm têŋ in, "Gêŋ naŋ hôc asê Yisu Nasaret-ŋga. Ngac dau inj propet dan, ma inj kôm gêŋ ma sôm yom ti ɣaclai atu yêc Anötö ma ɣamalac hoŋ anjô-ŋga.

20-21 Ma yac akêŋ batan su, bu mboe in Mesaya naŋ Anötö oc êŋkin bu êŋgaho lau Israel-ŋga su yêc lau Rom-ŋga amba. Tigeŋ yac mba dabuŋ-siga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêkêŋ in têŋ lau Rom-ŋga bu sêmatôc in, ma ɣac sêkic yom bu in mbac ndu, ma sic inj pi a gicsô dau. Gêŋ hoŋ dinaj hôc asê inj, ma kwahic dec bêc tö ginga su.

22 Ma bêbêc lec yac mba lauwöhê ɣatô sêšôm yom naŋ kôm yac hoŋ asö. Têŋ bêbêc ganduc, ɣac sêtêŋ sêhô si,

23 magoc sêtap inj ndê ɣamlaj sa dom. Sêmbu sêmenj, ma sêšôm bu aŋela sêhoc dau asê têŋ ɣac, ma sêšôm têŋ ɣac bu Yisu mbo tali.

24 Lau ɣatô naŋ sêmbo sêwhinj yac, naŋ sêsa sêtêŋ sêhô si, ma sêtap gêŋ hoŋ sa tôm lauwöhê dau sêšôm, magoc sêlic Yisu dom."

25 Goc Yisu sôm têŋ inju, "O mac lau! Mac nem gauc sa dom. Lau propet sêhoc yom asê pi gêŋ hoŋ dinaj gwanaŋ su, magoc mac akêŋ whinj gwalec!"

26 Sêhoc yom asê ma sêšôm bu Mesaya gic waê bu hôc ɣawapac hoŋ dinaj, ma tiŋambu tap inj ndê ɣawasi sa."

27 Ma Yisu whê inju si gauc sa pi yom hoŋ naŋ Moses ti lau propet sêto hêganôŋ in, e inj whê Anötö ndê yom hoŋ naŋ sêto gwanaŋ pi inj, naŋ sa têŋ inju.

28 Nac sêsuŋ sa malac Emeyas, ma Yisu kôm bu hu inju siŋ, ma êŋsêlêŋ gacgeŋ ndi.

29 Magoc sêteŋ inj ti ḥaŋga, ma sêṣôm, “Mbo whiŋ alu, bu ac pacndê ma sauŋ oc ôbwêc sa.”

30 Dec Yisu sôc malac dau gi, bu mbo whiŋ inju. Ma têŋ ndoc sêndöc sic bu sêneŋ gêŋ, naŋ Yisu kôc bolom sa, gêm daŋge ma pô kôc, goc kêg têŋ inju.

31 Ma inju si tandô ḥawa sa, dec sêŋyalê inj. Ma ḥagahô ej Yisu aŋgô mba.

32 Ma inju sêṣôm têŋ dandi, “Yomandô. Têŋ ndoc inj sôm yom têŋ hêclu yêc senj, ma whê Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sa, dec kôm hêclu neŋ ḥalôm kac hêclu ḥandô.”

33 Goc inju sêtisa ḥagahô, ma sêlhö sêmbu sêtêŋ Jerusalem si. Ma sêtap ḥagcsêŋomi 11 sa, ti lau ḥatô naŋ sêmbu sêwhiŋ ḥac.

34 Ma ḥagcsêŋomi sêṣôm têŋ inju, “Pômdau tisa yomandô, ma inj hoc dau asê têŋ Saimon!”

35 Goc inju sic miŋ yom pi gêŋ naŋ hôc asê yêc senj, ma bu inju sêŋyalê Yisu têŋ ndoc inj pô bolom kôc.

Yisu hoc dau asê têŋ sêŋomi hoŋ

36 Sêṣôm yom dinaj sêmbu, ma Yisu hoc dau asê ma kalhac ḥac aŋgô-ŋga, ma sôm têŋ ḥac, “Yom malô whiŋ mac.”

37 ḥac sêṣô ti sêtöc dandi ḥandô, bu ḥac gauc gêm bu sêlic ḥalau daŋ.

38 Ma inj sôm têŋ ḥac, “Tu sake-ŋga mac nem ḥalôm ḥawapac, ma gauc gêm yom daêsam?

39 Alic amanj ti gahiŋapa, bu aö dauŋ dindec. Amasec aö, ma alic. ḥalau si ḥamsôm ti ḥakwa mbasi, magoc alic aö neŋ.”

40 Inj sôm yom dinaj, goc tôc amba ti gahiapa têŋ ḥac.

41 ḥac atac ḥayham babalec, magoc ḥac gauc gêm yom daêsam, ma atac lu-lu bu gêŋ naŋ hôc asê, naŋ gêŋ ḥandô, me mba. Goc inj ndac ḥac, “Mac nem gêŋ daneŋ-ŋga ndöc?”

42 Ma sêkêŋ i tô daŋ naŋ sêpec su, naŋ têŋ inj.

43 Ma inj kôc su, ma gêŋ yêc ḥac si aŋgô-ŋga.

44 Goc inj sôm têŋ ḥac, “Gauc nem bu aö gasôm yom têŋ mac muŋ su, pi gêŋ naŋ kwahic dec ḥandô sa. Têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ mac, naŋ gawhê sa bu gêŋ hoŋ naŋ sêto pi aö yêc Moses ma lau propet si bapia tilhuŋ, ma yêc Buku Wê-ŋga, naŋ gic waébu ḥandô sa.”

45 Ma inj whê ḥac si gauc sa pi Anötö ndê yom hoŋ naŋ sêto yêc.

46 Inj sôm têŋ ḥac, “Sêto yom pi Mesaya bu inj oc hôc ḥandê atu ma mbac ndu, ma têŋ bêc titö-ŋga inj oc tisa ma mbo tali tiyham.

47 Ma sêto bu lau oc sênenm mêtê tu inj ndê ḥaŋ-ŋga, ma sêṣôm têŋ lau bu sêkac si ḥalôm kwí, dec Anötö oc suc ḥac si sac kwí. ḥac oc sêndic hu sênenm mêtê dau yêc malac Jerusalem, ma tiŋambu mêtê dau oc sa têŋ lau gameŋ apa-ŋga hoŋ.

48 Gêŋ hoŋ dindec mac alic gatô su, dec oc ahoc yom ḥandô asê pi gêŋ dau awhiŋ.

49 Ma alic! Aö oc wakêŋ gêŋ naŋ aneŋ Damaŋ gic bata su, naŋ têŋ mac. Bocdinaj ambo malac dindec e Anötö kêŋ inj ndê ḥaclai nem mac ahuc.”

Yisu pi undambê gi

50 Tiŋambu Yisu wê ḥac sêsa sêtêŋ gameŋ naŋ yêc kêpiŋ malac Betani si. Yêc dinaj inj hôc amba sa, ma gêm mbeč ḥac.

51 Ma têŋ têm inj gêm mbeč ḥac mbo, naŋ inj hu ḥac siŋ, ma Anötö kôc inj sa pi undambê gi.

52 Dec ɳac sêpôŋ haduc ma sêmpinj in. Ma sêlhö sêmbu sêtêŋ Jerusalem si ti atac ɳayham atu.

53 Ma tôm bêc hoŋ, sêkac sa sêmbo lôm dabuŋ ɳabatêmndö, ma sêhoc Anötö ndê waê asê.

Jon ndê ɻawaâ ħayham **Yom whê ɻawaâ ħayham dindec sa-ŋga**

Jon in Yisu ndê ɻgacsêjomi 12 si danj, naŋ kêsêlêj whiŋ Yisu ma mbo whiŋ inj tôm in ndê bêc mbo nom-ŋga hoŋ, ma bocdinaŋ dec ŋgô yom hoŋ naŋ inj kêdôhôŋ ma gêlic gweleŋ naŋ in kôm. Yêc 13:24, 19:26, 20:2 ma 21:7, Jon to yom pi ɻgacsêjom danj, naŋ Yisu atac whiŋ ɻandô. Lau daêsam sêŋyalê bu yom dau hêganôŋ Jon dau, magoc in tec bu tôc dau tiawê.

Lau ɻatô sêsam Jon ndê bapia bu ‘Buku Gêŋ Dalô-ŋga,’ bu in to yom pi gêŋ dalô atu-tu naŋ Yisu kôm. Inj to yom pi gêŋ dalô hoŋ naŋ Yisu kôm, naŋ dom. Inj to yom pi gêŋ naŋ bu whê Yisu sa bu Mesaya naŋ Anötö gic bata bu êŋkiŋ têŋ inj ndê lau Israel-ŋga. Jon dau whê ndê bapia ɻahu sa bocdec bu:

Yom pi gêŋ dalô dindec, naŋ yêc tu bu mac asam ma akêŋ whiŋ bu Yisu inj Mesaya, Anötö ndê Atu. Ma tu mac akêŋ whiŋ inj ndê ɻaâ-ŋga, dec mac oc atap seŋ ambo tamli-ŋga sa. (20:31)

Jon sam Yisu bu Anötö ndê Yom Dau naŋ mbo titêm-titêm, naŋ meŋ ti ɻamalac. Inj mbo whiŋ Damba Anötö têŋ ɻamata-ŋga, ma inj Anötö dau (1:1). Bocdinaŋ lau naŋ sêŋyalê Yisu tidôŋ, naŋ gitôm sêŋyalê ti sêlic in Damba dau whiŋ (1:18; 8:19; 14:7). Jon tac whiŋ bu lau naŋ sêsam inj ndê bapia sêtâp seŋ dandöc tanli-ŋga sa. Ma seŋ dau datap sa yêc Yisu tawasê, tôm yom naŋ Yisu sôm pi dau, ma Jon to yêc (14:6) bocdec bu:

Aö taŋwasêŋ gati seŋ bu ɻamalac sêtêŋ Damaŋ sêndi, ma seŋ danj yêc dom.

Yisu Kilisi ɻahu

1 Têŋ têm ɻamata-ŋga nom sambuc dindec mbasi, naŋ Yisu naŋ dasam bu Yom Dau, in mbo. Inj mbo whiŋ Anötö, ma inj Anötö dau.

2 Inj mbo whiŋ Anötö têŋ têm ɻamata-ŋga.

3 Gêŋ hoŋ naŋ yêc, naŋ inj dau kêŋ, ma gêŋ danj hôc asê ɻa lêŋ danj dom.

4 Yac neŋ dambo tanli ɻahu inj dau, ma inj dau ti ɻamalac nom-ŋga si Nawê.

5 Nawê dau pô gameŋ ɻasec, ma ɻasec gitôm dom bu kôm ɻawê dau ahuc.

6 Anötö kêkiŋ ɻac ahen-ŋga danj meŋ, naŋ ndê ɻaâ Jon.

7 Inj meŋ bu hoc yom ɻandô asê pi Nawê dau, tu bu lau hoŋ naŋ sêŋgô inj ndê yom, naŋ sêkêŋ whiŋ Nawê dau.

8-9 Jon in Nawê dau dom, tigeŋ in meŋ bu hoc yom asê pi Nawê ɻandô dau, naŋ oc meŋ êŋkuc inj bu pô ɻamalac hoŋ.

10 Nom sambuc dindec Anötö kêŋ ɻa inj, tigeŋ têŋ ndoc inj hôc asê, naŋ lau nom-ŋga sêŋyalê inj dom.

11 Inj ti nom sambuc dindec ɻadau, magoc têŋ ndoc inj meŋ, naŋ inj ndê lau Israel-ŋga sêkôc inj sa dom.

12 Magoc lau hoŋ naŋ sêkôc inj sa, ma sêkêŋ whiŋ inj, naŋ Anötö gêlic ɻayham ma kôc ɻac sa sêti inj ndê balêkoc.

13 Sêti inj ndê balêkoc ɻa lêŋ tôm lau nom-ŋga si lêŋ sêkwê balêkoc asê-ŋga dom, me tu ɻamalac dau si gauc gêm me atac whiŋ-ŋga dom. Mba! Anötö dau kôm ɻac sêtiwakuc dec sêti inj ndê balêkoc.

14 Inj naŋ dasam bu Yom Dau sip nom meŋ ti ɻamalac, ma mbo whiŋ yac. Inj meŋ akêŋ Damba Anötö, ma Damba ndê mwasiŋ ti yom ɻandô gêm inj ahuc.

Inj Anötö ndê Atu tigeñ, dec wêkaiñ ñaclai ti ñawasi atu, ma yac alic inj ndê ñaclai ti ñawasi dau, nañ su.

¹⁵ Jon hoc yom asê pi inj gwanan su bocdec bu, “Ngac danj oc êñkuc aö, nañ hôc gêlêc aö su, ñahu bu inj mbo wandêc su mbo.” Ma têj ndoc inj hôc asê, nañ Jon sôm bu, “Inj ñgac dau dinan dec gahoc yom asê pi inj gwanan su.”

¹⁶⁻¹⁷ Muñ-nga Anötö kêmwasinj lau Israel-nga ña yomsu nañ inj kên têj Moses. Magoc kwahic dec Yisu Kilisi menj, ma Anötö ndê mwasiñ gêm inj ahuc sambuc, dec yac hoñ datap mwasiñ ti yom ñandô sa hôc gêlêc su, yêc Yisu.

¹⁸ Namalac danj gêlic Anötö su dom. Magoc inj ndê Atu tigeñ Yisu †Kilisi, nañ mbo kêpiñ Anötö dau, inj dau inj Anötö, nañ sip nom menj ti ñamalac, ma whê Damba Anötö sa têj yac, dec tanjalé inj.

Lau sêndac bata Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga

¹⁹⁻²⁰ Têj ndoc Jon kêku lau mbo, nañ lau bata Israel-nga sêñkiñ tâbabunsgiga ñatô ti lau †Liwai ñatô akêj Jerusalem sêtêj inj si, ma sêndac inj bu, “Am asa?” Jon sêc yom danj ahuc dom, inj sôm yom yêc awê bu, “Aö †Mesaya dom.”

²¹ Dec ñac sêndac inj, “Bocdinaj dec am asa? Am Elaija, a?” Ma inj sôm, “Mba!” Goc sêndac, “Am prophet gitôm Moses nañ Anötö gic bata bu êñkiñ menj, a?” Ma inj sôm, “Mba!”

²² Bocdinaj sôsôm têj inj, “Dec sôm daôm asê têj yac bu am asa. Yac bu akêj ñawaê têj lau nañ sêñkiñ yac amenj nañ.”

²³ Jon ô ñac si gêndac ña prophet Aisaya ndê yom danj, ma sôm, “Namalac nañ tayomyêc gameñ sawa bu, ‘Amasanj Pômdau ndê sen tisolop,’ nañ aö dauñ dec.”

²⁴ Lau Palésai ñatô sêmbo sêwhinj lau nañ lau bata sêñkiñ sêtêr Jon si.

²⁵ Sêngô Jon ndê yom dau, dec sêndac inj bocdec bu, “Am daôm sôm bu am Mesaya dom, ma bu am Elaija dom, ma prophet atu dau dom. Ma bocke dec am kêku lau mbo?”

²⁶⁻²⁷ Ma Jon sôm, “Aö dec kaku lau ña bu, magoc ñgac danj oc êñkuc aö, nañ hôc gêlêc aö su. Aö dec ñgac ñambwa, gitôm dom bu watî inj ndê ñgac akinj bu wanjapwêc inj ndê atapa ñawalô. Ngac dau kwahic dec mbo mac ñalhu, magoc mac aŋyalé inj dom.”

²⁸ Jon kêku lau mbo malac danj ñaê Betani, nañ yêc Bu Jordan ñadañga mbu têj ac pi-ŋga. Ma gêñ hoñ dinan hôc asê yêc gameñ dinan.

Yisu inj Anötö ndê Domba

²⁹ Bêc danj tiyham ma Jon gêlic Yisu kêsêlêj têj inj menj, ma sôm, “Alic ñgac dê! Inj †Anötö ndê Domba, nañ Anötö kêj bu kôc ñamalac si sac su.

³⁰ Inj ñgac dau nañ aö gasôm yom pi inj muñ su, bu ñgac danj oc êñkuc aö menj, nañ hôc gêlêc aö su, bu inj mbo wandêc su mbo.

³¹ Muñ-ŋga aö dauñ neñ gauc sa pi inj dom, tigeñ kwahic dec aö gameñ kaku lau ña bu, tu bu watôc inj asê têj lau Israel-ŋga.”

³²⁻³³ Jon sôm yom dinan su, goc gic têku yom ma whê yom sa bocdec bu, “Yomandô. Muñ-ŋga aö dauñ neñ gauc sa pi inj dom, tigeñ Anötö nañ kêkiñ aö bu wanju lau ña bu, nañ sôm têj aö bu, ‘Am oc lic Njalau Dabuñ sip têj ñgac danj menj. Ma ñgac dau dinan dec êñku lau ña Njalau Dabuñ.’ Tinjambu aö galic Njalau Dabuñ gêm balusi aŋgô ma sip akêj undambê têj ñgac dindec menj ma mbo whiñ inj.

³⁴ Aö tanôj galic gêñ dinan hôc asê ñgac dau su, ma tu dinan-ŋga kwahic dec gahoc yom asê pi inj, ma gasôm asê têj mac bu inj Anötö ndê Atu.”

Yisu ndê ñgacsêñomi ñjamata-ŋga

³⁵ Nagalaŋsê Jon mbo bu dau ḥadali ma inj ndê tŋacsêjom lu sêmbo sêwhinj inj.

³⁶ Yisu kêsêlêŋ meŋ, ma Jon tahê inj ma sôm, "Kec, Anötö ndê Domba dê."

³⁷ Têŋ ndoc ŋgacsêjom lu sêŋgô Jon ndê yom dinaj, naŋ sêhu inj siŋ ma sêŋkuc Yisu.

³⁸ Yisu kac dau kwi ma gêlic bu inju sêŋkuc inj, dec ndac, "Bocke dec amlu aŋkuc aö?" Goc inju sêšôm, "Rabai, am yêc nde?" (Naê †Rabai danem kwi bu 'Kêdôhôŋ-waga.')

³⁹ Ma in sôm, "Amen ma alic." Goc inju sêŋsêlêŋ sêwhinj inj si, ma sêlic gamej naŋ in yêc. Sêhôc asê têŋ telha, acgatu gitôm 4 kilok, ma bocdinaj dec sêmbo sêwhinj inj.

⁴⁰ Ngac lu naŋ sêŋgô Jon ndê yom ma sêŋkuc Yisu, naŋ si dan inj Andru, Saimon Pita ndê asi.

⁴¹ Nagahô inj gi tap dôwa Saimon sa, ma sôm têŋ inj, "Yac atap †Mesaya sa su." (Yom Mesaya dau danem kwi bu Kiliſi.)

⁴² Goc inj wê Saimon s a têŋ Yisu gi. Yisu tahê inj ma sôm, "Am Saimon, Jon ndê atu. Kwahic dec aö wasam am bu Kepas." (Naê dau* sem kwi sip Yom Grik bu Pita.)

Yisu kégalêm Pilip lu Natanael sa

⁴³⁻⁴⁴ Têŋ njagalaŋsê Yisu tisa ma gi tap ŋgac danj ḥaê Pilip sa. Pilip inj ŋgac akêŋ malac Betsaida yêc gamej Galili-ŋga. Malac dau Pita lu Andru si malachu whinj. Yisu gauc gêm bu têŋ Galili ndi, dec sôm têŋ Pilip, "Mweŋ êmkuc aö."

⁴⁵ Goc Pilip gi tap ŋgac danj ḥaê Natanael sa, ma sôm têŋ inj bu, "Mesaya naŋ Moses ti lau propet sêto yom pi inj mun su, naŋ yac atap inj sa su. Inj Josep ndê atu Yisu akêŋ malac Nasaret."

⁴⁶ Natanael ŋgô su goc ndac, "Nasaret? Gêŋ ḥayham bocke oc meŋ akêŋ malac ŋjambwa dinaj?" Dec Pilip sôm, "Mweŋ ma lic."

⁴⁷ Yisu gêlic Natanael têŋ inj meŋ, ma sôm yom pi inj bocdec bu, "Yomandô! Inj ŋgac Israel-ŋga naŋ yom tasanj danj yêc inj ndê ḥalôm dom."

⁴⁸ Dec Natanael ndac inj, "Am kêyalê aö ḥalêŋ bocke?" Ma Yisu sôm têŋ inj, "Pilip mbwêc am dom enj, ma aö galic am ndöc a atu danj ḥahu."

⁴⁹ Natanael ô yom ma sôm, "Kêdôhôŋwaga, am Anötö ndê Atu. Am yac lau Israel-ŋga mba Kinj."

⁵⁰ Ma Yisu ô yom ma sôm têŋ inj, "Aö gasôm bu galic am yêc a danj ḥahu ma tu dinaj-ŋga dec am kêŋ whinj. Am oc lic gêŋ atu-tu hôc gêlêc inj dinaj su."

⁵¹ Ma in gic têku yom ma sôm, "Yom ḥandô aö wasôm têŋ mac. Tiŋambu mac oc alic undambê kac sa, ma †Namatlaç ndê Atu oc ti seŋ bu Anötö ndê anjela sêsep sêpi-ŋga."

2

Yisu gêm bu kwi ti wain

¹ Bêc lu gi su ma lau yêc malac Kana naŋ yêc gamej Galili-ŋga sêndê mwasinj tu ŋgac danj bu nem awhê-ŋga. Yisu dinda mbo whinj ḥac, ma

² sêkêŋ aheŋ Yisu ti ndê ŋgacsêjom bu sêneŋ mwasinj dau sêwhinj.

³ Ma lau seŋ ti sêñom gêŋ sêmbo e wain pacndê. Dec Yisu dinda sôm têŋ inj bu, "Nac si wain pacndê su."

* ^{1:42:} Naê 'Kepas' naŋ Yisu kêŋ têŋ Pita, inj Yom †Hibru danj, naŋ danem kwi bu 'hoc.' Alic Yisu ndê yom yêc Mat 16:18.

⁴ Goc Yisu sôm têj iŋ, “O awhê! Tu sake-ŋga am sôm têj aö? Aneŋ ndoc men sa su dom.”

⁵ Tigen Yisu dinda sôm têj lau akiŋ bu, “Gêŋ bocke naŋ iŋ bu sôm têj mac, naŋ akôm.”

⁶ Yêc mwasinj dau ŋamala, lôŋ bu-ŋga 6 sêlhac. Lôŋ dinaŋ atu andô, tigen-
tigen gitôm 100 lita, ma sic waē lau Israel-ŋga si mêté sêŋgwasiŋ dau ŋawasi sa
yêc Anötö angô-ŋga.

⁷ Ma Yisu sôm têj lau akiŋ, “Akêŋ bu sip lôŋ hoŋ dinan e meŋhu.”

⁸ Sêtac bu sip e meŋhu su, goc iŋ sôm têj ŋac, “Aŋgati sa ma akêŋ têj mwasinj
ŋadau êrjsahê.” Ma sêkôm gitôm iŋ sôm.

⁹ Mwasinj ŋadau kêsahê bu naŋ Yisu gêm kwi ti wain, ma kêyalê dom bu meŋ
akêŋ nde. Tigen lau akiŋ naŋ sêtac bu sip lôŋ, naŋ dec sêryalê. Mwasinj ŋadau
kêsahê su, goc mbwêc ŋgac gêm awhê-ŋga meŋ, ma sôm têj iŋ.

¹⁰ “Lau hoŋ sêkêŋ wain ŋayham têj lau sêñôm muŋ e tac ŋayham sa, goc sêkêŋ
wain ŋambwa kékuc. Tu sake-ŋga am kêgamiŋ wain ŋayham kalhac e tiŋambu?”

¹¹ Yisu kôm gêŋ dalô ŋamata-ŋga dinan yêc malac Kana, naŋ yêc gameŋ
Galili-ŋga. Gêŋ dau tôc iŋ ndê ŋawasi ti ŋaclai asê, ma iŋ ndê ŋgacsêŋomi sêkêŋ
whinj iŋ.

¹² Ma tiŋambu Yisu lu dinda ma asii ti ŋgacsêŋomi sêsiŋ malac Kapenaom si,
ma sêmbo bêc ŋatô.

Yisu soc lau su yêc lôm dabuŋ

(Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Têj têm dinaŋ lau Israel-ŋga si om atu †Mwasinj Pasowa-ŋga meŋ kêpiŋ.
Tu dinaŋ-ŋga Yisu pi Jerusalem gi.

¹⁴ Inj hôc asê su, ma yêc lôm dabuŋ ŋabatêmndö, iŋ gêlic lau sêhoŋ makao ti
domba ma balusi bu lau sêñemlhi, ma lau ŋatô sêndöc tebo bu sêô lau apa si
mone ŋa lau Israel-ŋga si mone.

¹⁵ Dec iŋ gêm bočbiŋ wac ti po ma kêbulu ŋac sêsa awê si, ma kêbulu makao ti
domba sêwhinj. Ma iŋ tac lau sêô mone-ŋga si tebo sa, ma kêbalip ŋac si mone
babalip.

¹⁶ Goc iŋ hec yom lau balusi-ŋga ma sôm têj ŋac, “Akôc nem balusi dinan
asa awê andi! Damaŋ ndê andu yêc bu lau sêñemlhi gêŋ sêmbo-ŋga dom. Mac
akôm sac sambuc!”

¹⁷ Têj dinaŋ iŋ ndê ŋgacsêŋomi gauc gêm Anötö ndê yom dan naŋ sêto yêc
bocdec bu:

Aö nen atac whinj tu am nem andu-ŋga, mbô aö nen ŋalôm sa ŋapaŋ. [BW
69:9]

¹⁸ Ma lau bata Israel-ŋga sêndac Yisu ma sêşôm, “Asa kêŋ ŋaclai têj am bu
kôm gêŋ dinan? Kôm gêŋ dalô dan bu tôc am nem ŋaclai ŋahu asê têj yac.”

¹⁹ Yisu ô ŋac si awha ma sôm, “Aseŋ lôm dabuŋ dindec su, ma aö oc wakwê
sa tiyham nditôm bêc tô.”

²⁰ Goc sêşôm, “Muŋ-ŋga lau sêkôm gweleŋ sêkwê lôm dabuŋ dindec-ŋga
gitôm yala 46. Ma bocke dec am gauc gêm bu am gitôm bu kwê sa tôm bêc
tô?”

²¹ Sêşôm yom dinan bu ŋac sêýyalê dom bu lôm dabuŋ naŋ iŋ sôm yom pi,
naŋ iŋ dau.

²² T iŋambu, têj ndoc Yisu tisa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ iŋ ndê sêŋnomi gauc
gêm iŋ ndê yom dinan. Ma têj dinan sêkêŋ whinj yom naŋ iŋ sôm, ma sêkêŋ
whinj Anötö ndê yom naŋ sêto yêc muŋ su, pi iŋ ndê mbac ndu ma tisa-ŋga.

23 Yisu mbo Jerusalem têj Om Pasowa-ŋga, ma lau daêsam sêlic gêj dalô hoñ nañ in kôm, dec sêkêj whinj in.

24-25 Tigen Yisu kêyalê ñamalac si gauc ti yom hoñ nañ yêc ñac si ñalôm. In pônda ñamalac si yom pi dau dom. Ma tu dinan-ŋga in whê dau sa sambuc têj ñamalac dañ dom.

3

Yisu lu Nikodemas

1 Lau Israel si ñagac bata dañ mbo Jerusalem, nañ ndê ñaê Nikodemas. In mbo lau †Palêsaí si ton, ma in lau bata †Sanedrin-ŋga si dañ whinj.

2 Têj ôbwêc dañ, Nikodemas têj Yisu gi, ma sôm têj in, “O Kêdôhôjwaga. Yac alic gêj dalô hoñ nañ am kôm, dec anjalê bu am kêdôhôjwaga dañ nañ Anötö kékij meñ. Nahu bu Anötö bu mbo whinj ñamalac dañ dom, dec oc tôm dom bu ñamalac dau kôm gêj dalô gitôm nañ am kôm.”

3 Ma Yisu ô in ndê yom ma sôm, “Yom ñandô aô wasôm têj am. Ñamalac dañ bu tiwakuc tiyham dom, dec oc tôm dom bu in mbo †Anötö ndê gôlinj ñapu.”

4 Goc Nikodemas sôm têj in, “Ñamalac andô dañ oc tiwakuc ñalêj bocke? Oc tôm bu sip dinda atac ñalôm ma dinda kôc in tiyham, me?”

5 Ma Yisu sôm, “Aô wasôm yom ñandô têj am. Ñamalac dañ bu tiwakuc ña bu ma ña Ñalau Dabuñ dom, dec oc nditôm dom bu mbo Anötö ndê gôlinj ñapu.”

6 Ñamalac sêkwê ñamalac asê, magoc Ñalau tigeñ g itôm bu kôm ñamalac dañ tiwakuc ma kêj ñalôm wakuc têj in.

7 Aô gasôm têj am bu mac atiwakuc tiyham ña ñaclai undambê-ŋga manj. Am sö tu yom dinan-ŋga dom.

8 Mbu kêsêlêj kékuc Anötö ndê atac whinj. Am gitôm bu ñô ñakêcsia, tigeñ am kêyalê mbu ñahu me mbu ñapwê dom. Ma Ñalau Dabuñ ndê gweleñ kôm lau sêtiwakuc-ŋga, nañ kaiñ tigeñ.”

9 Nikodemas ñô yom dinan, dec ndac Yisu, “Aluê! Yom dinan oc ñandô sa ñalêj bocke?”

10 Ma Yisu sôm, “Am lau Israel si kêdôhôj-waga mêtê-ŋga dañ, ma bocke dec am kêyalê yom dindec ñahu dom?

11 Aô wasôm yom ñandô têj am. Gêj nañ aô ti lau nañ sêñkuc aô nañ anjalê, dec yac asôm asê. Ma yac ahoc yom ñandô asê pi gêj nañ yac alic su. Magoc mac akôc yac mba yom sa dom.

12 Aô gasôm yom têj mac pi gêj nom-ŋga, magoc mac akêj whinj dom. Ma aô bu wasôm yom têj mac pi gêj undambê-ŋga, dec oc akêj whinj ñalêj bocke?

13 Ñamalac dañ pi undambê gi bu ênyalê gêj undambê-ŋga dom, tigeñ Ñamalac ndê Atu, nañ sip akêj undambê meñ, nañ kêyalê.

14 Muñ-ŋga, têj ndoc lau Israel-ŋga sêmbo gameñ sawa, nañ Moses gic mboc ñagatu* pi a, ma hôc sa pi lôlôc gi. Ma ñalêj tigeñ, lau oc sêndic Ñamalac ndê Atu pi a, ma sêhôc in sa pi lôlôc ndi. Lêj dinan gic in ñawaâ,

15 tu bu lau hoñ nañ sêkêj whinj in, nañ oc sêtap señ sêndöc tali ñapan-ŋga sa.

16 “Bu Anötö atac whinj lau nom-ŋga ndu andô, dec kêj ndê Atu tigeñ mbac ndu tu ñac-ŋga, bu lau hoñ nañ sêkêj whinj in, nañ oc sêniŋga dom, magoc sêtap señ sêndöc tali-ŋga sa.

* **3:14:** Yom pi mboc ñagatu nañ Moses kêj pi a dañ, nañ asam yêc Nam 21:4-9.

¹⁷ Anötö kēj ndê Atu sip nom mej bu êmatôc lau dom, magoc kēj in mej bu ti lêj nem lau si-ŋga.

¹⁸ Lau naŋ sêkêj whij in, naŋ oc sêtap Anötö ndê matôc sa dom. Magoc lau naŋ sêkêj whij dom, naŋ gitôm sêmatiŋ dau si yom tidôj su bu oc sêtap Anötö ndê matôc sa, ɣahu bu ɣac sêkêj whij Anötö ndê Atu tigeŋ dom.

¹⁹ Ma ɣac si matôc dau ɣahu bocdec bu. Nawê ɣandô sip nom mej, tigeŋ sêtec ɣawê dau ma atac whij lêj ɣasec-ŋga, ma sêsap mêtê sac dôj ɣapaŋ.

²⁰ Lau hoŋ naŋ sêkôm mêtê sac, naŋ sêtec bu ɣawê dau pô ɣac si mêtê sac e yêc awê, ma tu dinan-ŋga sêtigasuc ɣawê dau dom.

²¹ Magoc lau naŋ sêŋkuc yom ɣandô, naŋ sêtêj ɣawê sêmeŋ ma gacgeŋ sêmbo dinan. Ma tu dinan-ŋga lau hoŋ sêlic yêc awê bu ɣac sêkôm mêtê ɣayham tôm Anötö kēj ɣaclai têj ɣac."

Jon sôm yom pi Yisu

²² Dinaŋ su, goc Yisu ti inj ndê ɣacsêŋomi sêhu Jerusalem siŋ, ma sêsa si sêmbo gameŋ ɣamakê-ŋga yêc gameŋ Judia-ŋga. Ma yêc dindê inj mbo whij ɣac ma sêŋku lau.

²³ Têj ndoc dinan Jon mbo malac Aenon, naŋ yêc sunj sa têj Salim. Bu ɣagaponj ɣayham poc gameŋ dinan, ma tu dinan-ŋga Jon mbo dinan, ma kêku lau naŋ sêtêj inj si.

²⁴ Têj ndoc dinan Jon mbo awê, sêkêj inj ndoc gapocwalô su dom.

²⁵ Ma Jon ndê sêŋomi ɣatô ma ɣagac bata Israel-ŋga danj sêseŋ dau pi lêj lau sêŋgwasiŋ dau ɣawasi sa yêc Anötö anjô-ŋga.

²⁶ Dec sêtêj Jon si, ma sêšôm, "Kêdôhôŋywaga, muŋ-ŋga am hoc yom asê pi Yisu, têj ndoc inj hôc asê am yêc Bu Jordan ɣadanja. Kwahic dec yac anjô bu lau hoŋ sêtêj inj si, bu inj êŋku ɣac."

²⁷ Jon ô ɣac si yom ma sôm, "Ahêgo daôm dom! Alu Yisu lu-lu akôm mba gweleŋ gitôm Anötö dau kêj sip alu amanj.

²⁸ Mac anjyalê yom hoŋ naŋ aô gasôm têj mac su. Aô gasôm bu aô daunj Mesaya dom, magoc Anötö kêkin aô gamunj inj gameŋ.

²⁹ Lau hoŋ bu sêtêj Yisu sêndi, dec oc solop. Bu ɣac gitôm awhê naŋ sêmatiŋ inj ndê yom bu nem ɣagac, ma Yisu inj gitôm ɣagac nem awhê-ŋga dau. Aô gitôm ɣagac dau ndê silip, naŋ atac ɣayham kêlêc têj ndoc ɣagac nem awhê-ŋga hôc asê bu nem ndê awhê sa. Ma bocdinaŋ kwahic dec aô neŋ atac ɣayham tu Yisu-ŋga gêm aô ahuc sambuc.

³⁰ Ma inj solop bu kwahic dec Yisu ndê waê tiatu, ma aneŋ waêŋ tisaŋ.

³¹ Inj sip akêj undambê mej, dec hôc gêlêc lau hoŋ su. Aô dec, aô ɣamalac nom-ŋga ma aô neŋ ɣahu yêc nom, ma bocdinaŋ gasôm yom tôm ɣamalac nom-ŋga. Magoc inj sip akêj undambê mej,

³² ma sôm yom ɣandô pi gêj naŋ inj gêlic ti ɣô su yêc undambê. Magoc lau daêsam sêkôc inj ndê yom sa dom.

³³ ɣamalac bocke naŋ kôc inj ndê yom sa, naŋ tôc asê bu inj gêlic Anötö ndê yom bu yom ɣandô ej.

³⁴ Nahu bu inj naŋ Anötö kêkin sip nom mej, naŋ sôm Anötö dau ndê yom asê. Ma Anötö kêgaminj inj ndê Nalau têj inj dom.

³⁵ Damba tac whij inj ndê Atu kêlêc, dec kêj gêj hoŋ sip inj amba.

³⁶ Ma asa naŋ kêj whij Atu, naŋ Anötö gic bata su, bu inj oc mbo tali ɣapanj. Tigeŋ asa naŋ kôc inj sa dom, naŋ Anötö ndê atac ɣandê yêc inj dôj yêc, dec inj oc lic undambê dom."

4

Yisu lu awhê Samaria-ŋga dan

¹⁻² Têŋ ndoc dinaj Yisu mbo whinj in ndê ngacsêjomí, ma ɣac sêŋku lau. Inj dau kêku lau danj dom. Magoc lau Palêsaí sêŋgô ɣawaâ bu Yisu kêku lau daêsam, ma bu lau daêsam naŋ êlêmê sêŋkuc inj, naŋ sêhôc gêlêc Jon ndê sêjomí su. Yisu kêyalé bu lau Palêsaí sêŋgô ɣawaâ dinaj, ma bu sêkêj kisa inj,

³ ma bocdinaŋ dec inj hu gameñ Judia-ŋga siŋ, bu mbu têŋ Galili ndi.

⁴ Yisu gauc gêm tidôn bu ho seŋ naŋ gic lau †Samaria-ŋga si gameñ kôc, dec inj ti ndê ɣgac-sêjomí sêŋsêlêj sêmbo seŋ dinaj.

⁵ Nac sêŋsêlêj e sêsuŋ sa lau Samaria si malac atu dan ɣaê Sika. Malac dau yêc kêpiŋ nom ɣasawa danj naŋ muŋ-ŋga andô, Jakob kêŋ têŋ in ndê atu Josep.

⁶ Ma sê naŋ Jakob kwê tu sêtap bu sa-ŋga, naŋ yêc malac dau ɣamakê. Yisu ti ndê ɣgacsêjomí sêhôc asê sê bu-ŋga dau têŋ ac kac lhu, ma sêŋsêlêj seŋ balinj su e Yisu kwapac sa, dec inj ndöc sic ndöc dinaj.

⁷⁻⁸ Ma inj ndê ɣgacsêjomí sêhu inj siŋ ma sêšôc malac dau si, bu sêŋsalê gêŋy sêneŋ-ŋga.

Malô goc awhê Samaria-ŋga danj sa meŋ bu tê bu. Ma Yisu sôm têŋ inj, "Gitôm bu am kêŋ bu têŋ aö wanôm?"

⁹ Goc awhê dau ô yom bocdec bu, "Bocke dec am ɣgac Israel-ŋga ndac aö awhê Samaria-ŋga bu wakêŋ bu têŋ am nôm?" (Inj sôm yom dinaj, ɣahu bu lau Israel m a lau Samaria-ŋga sêtec dandi ma sêmbo ahê dau.)

¹⁰ Ma Yisu sôm, "Kwahic dec aö gandac bu têŋ am. Am bu êmyalê aö neŋ ɣahu, ma mwasiŋ naŋ Anötö kêŋ ɣambwa, dec am oc ndac bu têŋ aö, ma aö wakêŋ bu naŋ oc kêŋ ɣamalac sêndöc tali, naŋ têŋ am."

¹¹ Awhê dau ɣgô yom dinaj, goc sôm, "O ɣadau. Bu tali-ŋga naŋ am sôm yom pi, naŋ am oc kôc yêc nde? Bu am nem laclhu êmgati bu sa-ŋga mba, ma sê bu-ŋga dindec balinj andô.

¹² Aban Jakob ti ndê atui, ma inj ndê makao ti domba hoŋ sêñom bu yêc dec. Ma bocke? Am nem bu bocke yêc, naŋ hôc gêlêc inj dindec naŋ Jakob kêŋ têŋ yac, naŋ su?"

¹³ Dec Yisu sôm têŋ inj, "Lau hoŋ naŋ sêñom bu nom-ŋga, naŋ bu oc yô ɣac tiyham.

¹⁴ Magoc lau naŋ sêñom bu naŋ aö wakêŋ têŋ ɣac, naŋ bu oc yô ɣac tiyham dom. Mba. Bu naŋ aö wakêŋ têŋ ɣac, naŋ oc ti bubata naŋ êmbulup pi ɣac si ɣalôm, ma ɣac oc sêndöc tali ɣapaŋ."

¹⁵ Têŋ dinaj awhê dau sôm, "O ɣadau, kêŋ bu dinaj têŋ aö. Ma bocdinaŋ dec bu oc yô aö tiyham dom, ma wasa wameŋ tôm bêc hoŋ bu watê bu yêc sê bu-ŋga dindec tiyham dom."

¹⁶ Goc Yisu sôm têŋ inj, "Am mbu ndi ma ta nem akweŋ, ma amlu ambu amen."

¹⁷ Ma awhê dau sôm, "Aneŋ akweŋ mba." Goc Yisu ô yom ma sôm, "Am sôm solop bu am nem akweŋ mba.

¹⁸ Bu am gêm ɣgac amanđaj su, magoc sêhu am siŋ. Ma ɣgac naŋ kwahic dec am mbo whinj inj, naŋ ti am nem akweŋ dom. Am sôm yom ɣandô."

¹⁹ Têŋ dinaj awhê dau sôm, "Nadau, aö g alic bu am prophet danj.

²⁰ Muŋ-ŋga yac lau Samaria-ŋga mba abanji sem akiŋ Anötö yêc lôc dindec. Tigeñ mac lau Israel-ŋga asôm bu gameñ tigeñ yêc tu lau sênenem akiŋ Anötö-ŋga, naŋ yêc Jerusalem."

21 Goc Yisu sôm, “O awhê! Aö wasôm yom ɣandô têj am. Ndoc oc men sa, naŋ lau naŋ sem akiŋ Anötö oc sêhêgo dau dom bu sênen akiŋ in ɻêmbô lôc dindec, me bu ɻêmbô Jerusalem.

22 Mac lau Samaria-ŋga am akiŋ Anötö, magoc mac aŋyalê in dom. A nötö gic bata bu Mesaya oc sa yêc yac lau Israel-ŋga, ma tu dinan-ŋga yac aŋyalê in naŋ yac am akiŋ.

23 Yomandô! Ndoc naŋ bu meŋ sa, naŋ kwahic dec meŋ su, dec lau naŋ sem akiŋ Anötö ɣalêj solop, naŋ oc sênen akiŋ in ti Njalau Dabuŋ ndê ɣaclai, ma ti lêj yom ɣandô-ŋga. Damaŋ Anötö dau kësalê lau naŋ sem akiŋ in ɣalêj bocdinaj.

24 Inj dau in ɣalau, dec ɣalêj tigen yêc bu lau sênen akiŋ in, naŋ sênen akiŋ in ti Njalau Dabuŋ ndê ɣaclai, ma ti lêj yom ɣandô-ŋga.”

25 Goc awhê dau sôm, “Aö kayalê bu Mesaya naŋ sêsam bu Kilisi oc meŋ. Ma têj ndoc in meŋ, naŋ inj oc whê gêj hoŋ sa têj yac.”

26 Ma Yisu sôm, “Aö Mesaya daun gasôm yom têj am.”

27 Têj dinan Yisu ndê ɣgac-sêrjomî sêmbu sêmenj, ma sêlic bu in sôm yom whinj awhê danj, dec sêhê gauc ɣambwa. Magoc ɣac si danj sôm yom dom. Sêndac in bu bocke ma in sôm yom têj awhê dau lec dom. Ma sêndac awhê dau bu in tac whinj gêj sake lec dom.

28 Awhê dau hu inj ndê lôj bu-ŋga siŋ kalhac, ma mbu sôc malac gi. Ma in sôm têj inj ndê lau,

29 “Amen ma alic ɣgac danj! In kêyalê gêj hoŋ naŋ aö gakôm, ma sôm asê têj aö. Oc mboe in Mesaya dau?”

30 Goc ɣac sêhu malac dau siŋ ma sêsa si bu sêlic Yisu.

31 Têj ndoc awhê dau mbu sôc malac gi, naŋ ɣgacsêjomî sêsmô têj Yisu, “Kêdôhôjwaga, yac akôc gêj tu am neŋ-ŋga.”

32 Magoc in sôm têj ɣac, “Aö neŋ gêj daneŋ-ŋga yêc, naŋ mac aŋyalê dom.”

33 Goc sêndac dandi bu, “Mboe lau danj sêkêj gêj daneŋ-ŋga têj in su, me?”

34 Ma Yisu sôm têj ɣac, “Aö dananj wambu in naŋ kékij aö gameŋ, ma wandic dabij in ndê gweleŋ. Anenj gêj daneŋ-ŋga dau dinanj.

35 Aŋgô su naŋ. Têj ndoc mac asô gêj ɣawhê sip ôm, naŋ mac asôm bu, ‘Ayô hale su goc yac oc dandic gêj ɣandô sa.’ Tigenj aö wasôm têj mac, bu ahôc nem tanôm sa, ma alic bu gêj ɣandô ôm-ŋga mbêc su.

36 Ma kwahic dec ɣgac gic gêj ɣandô sa-ŋga kôm in ndê gweleŋ mbo. Ma gêj ɣandô naŋ in gic sa, naŋ lau naŋ sêkêj whinj ma sêtâp seŋ ɻêmbô tali-ŋga sa. Tu dinan-ŋga in naŋ sô gêj ɣawhê, lu in naŋ gic ɣandô sa, naŋ lu-lu atac ɣayham sa sêwhinj dau.

37 Yom gôlinj danj yêc bocdec, ‘Njamalac danj sô gêj ɣawhê, ma danj tiyham gic gêj ɣandô sa.’ Yom dau in yom ɣandô, ma hêganôj gweleŋ ɣawaê ɣayham-ŋga whinj.

38 Bu aö kakin mac bu andic gêj ɣandô sa yêc ôm naŋ mac asô dom. Lau ɣatô sêkôm gweleŋ atu tu sêsmô gêj-ŋga, dec mac atap ɣac si gweleŋ ɣa-ɣandô sa.”

Lau Samaria-ŋga daêsam sêkêj whinj Yisu

39 Têj ndoc awhê Samaria-ŋga dinan sôm yom asê pi Yisu têj lau malac-ŋga bu, “In sôm gêj hoŋ naŋ aö gakôm su, naŋ asê têj aö,” naŋ lau Samaria-ŋga daêsam sêkêj whinj Yisu.

40 Ma tēj ndoc sêsa sêtēj iŋ si, naŋ sêten iŋ ŋapaŋ bu mbo whiŋ ŋac. Dec iŋ mbo whiŋ ŋac gitôm bêc lu.

41 Iŋ sôm yom whiŋ lau malac-ŋga ma lau daêsam tiyham sêkêj whiŋ iŋ.

42 Ma sêsom tēj awhê dinaj, “Tēj ŋamata-ŋga yac aŋgô yom naŋ am sôm pi iŋ, dec akêj whiŋ iŋ. Magoc kwahic dec yac aŋgô iŋ dau ndê yom, ma yac aŋyalé pi ŋandô, bu iŋ ŋac naŋ Anötö kêkîn bu nem lau nom-ŋga si.”

Yisu hôc asê gameŋ Galili-ŋga

43 Bêc lu dinaj pacndê su, goc Yisu tisa ma kêsêlêj gi e hôc asê gameŋ Galili-ŋga.

44 Muŋ-ŋga iŋ sôm asê bu yêc propet daŋ ndê gameŋ, iŋ ndê lau oc sêtoc iŋ sa dom.

45 Magoc tēj ndoc iŋ hôc asê Galili, naŋ lau dinaj sêkôc iŋ sa ti atac ŋayham. Nahu bu ŋac sêmbo Jerusalem tēj ndoc Pasowa-ŋga, ma sêlic gêj hoŋ naŋ iŋ kôm yêc dindê.

Yisu kôm balê daŋ ŋayham sa

(Mat 8:5-13; Luk 7:1-10)

46 Têj têm Yisu mbo gameŋ Galili-ŋga, naŋ iŋ sôc malac Kana gi tiyham, malac naŋ muŋ-ŋga iŋ gêm bu kwi ti wain. Têj ndoc dinaj ŋac bata Rom-ŋga daŋ mbo malac Kapenaom, ma iŋ ndê atunŋac gêmbac yêc.

47 Balê dau gêmbac atu e kêpiŋ bu mbac ndu. Ma ŋac bata dau ŋgô ŋawaê bu Yisu menj akêj gameŋ Judia-ŋga ma hôc asê Galili. Tu dinaj-ŋga dec iŋ têj iŋ gi, ma ndac iŋ bu têj malac Kapenaom ndi, ma kôm balê dau ŋayham sa.

48 Dec Yisu sôm, “O mac lau! Mac bu alic gêj dalô atu-tu dom, dec oc akêj whiŋ dom.”

49 Magoc ŋac bata dau teŋ iŋ tiyham ma sôm, “O ŋadau, mweŋ ŋagahô! Bu mba, aneŋ balê oc mbac ndu.”

50 Goc Yisu sôm têj iŋ, “Am ndi, am atôm oc mbo tali.” Ma ŋac dau kêj whiŋ Yisu ndê yom, ma kölhô gi.

51 Têj têm iŋ kêsêlêj mbo seŋ, naŋ iŋ ndê lau akin ŋatô sêsa akêj Kapenaom sêmej ma sêtap iŋ sa. Ma sêsmô têj iŋ bu, “Am nem balê ŋayham sa su.”

52 Dec iŋ ndac ŋac bu, “Acgatu ŋasawa bocke ma balê dau ŋayham sa?” Ma ŋac sêsmô têj iŋ, “Alhabêc, têj ac ho dau, naŋ gêmbac hu iŋ sîŋ ma iŋ ŋamlîc ŋalhuc sa.”

53 Têj dinaj damba ndê gauc sa bu acgatu ŋasawa dinaj en, dec Yisu sôm têj iŋ bu, “Am atôm oc mbo tali.” Ma iŋ ti iŋ ndê lau hoŋ naŋ sêndöc sêwhiŋ iŋ, naŋ sêkêj whiŋ bu Yisu iŋ Mesaya dau.

54 Gêj dalô tilu-ŋga naŋ Yisu kôm yêc malac Kana, naŋ ŋamiŋ dau dinaj. Yisu kôm gêj dau têj têm iŋ hu gameŋ Judia-ŋga sinj, ma mbu têj gameŋ Galili-ŋga gi.

5

Yisu gêm ŋac bôliŋ daŋ sa

1 Tinjambu lau Israel-ŋga si mwasinj atu daŋ ŋabêc hôc asê, ma Yisu mbu pi Jerusalem gi.

2 Yêc Jerusalem, bu ŋatoŋ atêc daŋ, naŋ sêwhê ŋa hoc ahuc, naŋ poc kêpiŋ malac dau ŋagatam naŋ sêsam bu Gatam Domba-ŋga. Sêsam bu ŋatoŋ dau ŋaê yêc Yom †Hibru bu Betesda, ma andu selep amanđan sêlhac ŋamakê.

³ Ma yêc dinaŋ lau gêmbac daêsam sêyêc, lau tapec, lau bôlinj ma lau ɳasac ɳatô. [

⁴ Tôm têm ɳatô Pômdau ndê aŋela daŋ oc sip meŋ ma kôm bu dau li sa. Lau gêmbac sêhôŋ têm dinaŋ, ma asa naŋ sip bu ñau tñamata, naŋ oc ɳayham sa.]

⁵ Ɂac si daŋ in ɳac bôlinj naŋ gêmbac gitôm yala 38.

⁶ Têŋ ndoc Yisu kêsêlêŋ mbo gameŋ dinaŋ, in gêlic ɳac bôlinj dau, ma kêyalê bu in gêmbac yêc ɳasawa hic balinj su, goc ndac in, “Am tac whiŋ bu am ɳayham sa, me?”

⁷ Ma ɳac bôlinj dau sôm, “O ɳadau! Aö gahônj têm naŋ bu dindec ɳali sa, magoc ɳamalac daŋ mba bu nem aö sa. Ma aö bu wasip bu wandi, tigen ɳamalac daŋ êlêmê hôc gêlêc aö su.”

⁸ Goc Yisu sôm têŋ in, “Tisa! Ma hôc nem mbô sa, ma êmsêlêŋ.”

⁹ Ma ɳagahô ɳac dau ɳayham sa, goc hôc ndê mbô sa ma kêsêlêŋ gi.

Yisu kôm gêŋ dinaŋ têŋ bêc †Sabat-ɳga daŋ.

¹⁰ Ma tu dinaŋ-ɳga lau bata Israel-ɳga sêšôm têŋ ɳac naŋ Yisu kôm ɳayham sa bu, “Acsalô lec in bêc Sabat-ɳga. Yac neŋ yomsu gic yao yac bu dakôm gwelen têŋ bêc Sabat-ɳga dom, ma bocke dec am kôc nem mbô ma kêsêlêŋ.”

¹¹ Magoc in sôm, “Ngac naŋ kôm aö ɳayham sa, naŋ sôm têŋ aö bu, ‘Hôc nem mbô sa, ma êmsêlêŋ.’”

¹² Ma sêndac in, “Ngac naŋ sôm têŋ am bu am hôc nem mbô sa ma êmsêlêŋ, naŋ asa?”

¹³ Tigen ɳac dau kêyalê dom. ɳahu bu têŋ ndoc Yisu kôm in ɳayham sa, naŋ lau daêsam sêmbo, ma Yisu kêdahiŋ dau su sip ɳac ɳalôm ma kölhô gi.

¹⁴ Tiŋambu Yisu tap in sa tiyham mbo lôm dabun, ma sôm têŋ in, “Am ɳgô su naŋ! Am ɳayham sa su. Dec yob daôm bu kôm sac tiyham dom, mboe ɳawapac atu daŋ naŋ hôc gêlêc in dinaŋ su, naŋ tap am sa tiŋambu.”

¹⁵ Ma têŋ dinaŋ ɳac dau sa gi ma kêŋ ɳawaê têŋ lau bata Israel-ɳga, bu ɳac naŋ kôm in ɳayham sa, naŋ Yisu.

Lau bata Israel-ɳga sêkêŋ kisa Yisu

¹⁶ Lau bata Israel-ɳga sêlic bu Yisu kôm gêŋ kaiŋ dinaŋ têŋ bêc Sabat-ɳga ɳatô, ma tu dinaŋ-ɳga sic hu sêkêŋ kisa in.

¹⁷ Dec in sôm têŋ ɳac, “Damaŋ kôm in ndê gwelen ɳapaŋ, têŋ têm ɳamata-ɳga e meŋ têŋ kwahic dec. Bocdinaŋ aö oc wanem gwelen.”

¹⁸ Têŋ ɳamata-ɳga lau bata Israel-ɳga sêkêŋ kisa Yisu bu in sôc yomsu Sabat-ɳga ɳapu dom. Ma têŋ ndoc sêngô in ndê yom dinaŋ, naŋ sêkôm ɳaŋga bu sêndic in ndu. Sêšôm, “In sam Anötö bu in Damba ma bocdinaŋ in bu po dau ndê waé sa nditôm Anötö dau.”

Anötö kêŋ ɳaclai têŋ in ndê Atu

¹⁹ Goc Yisu sôm têŋ ɳac, “Aö wasôm yom ɳandô têŋ mac. Oc tôm dom bu Anötö ndê Atu kôm gêŋ daŋ êŋkuc dau ndê atac whiŋ. Mba! Gêŋ bocke naŋ Atu gêlic Damba kôm, naŋ dec in kôm. Bu Atu kôm gêŋ hoŋ gitôm Damba kôm.

²⁰ Damba atac whiŋ Atu kêlêc, ma tôc gêŋ hoŋ naŋ in dau kôm, naŋ asê têŋ in. Ma aö wasôm têŋ mac bu Damba oc hoc gêŋ atu-tu asê têŋ Atu bu kôm, naŋ hôc gêlêc gêŋ naŋ in kôm, naŋ su. Ma têŋ têm mac alic gêŋ dau, naŋ mac oc asö.

²¹ Tôm Damba uŋ lau batê sa ma kêŋ ɳac sêmbo tali, naŋ in ndê Atu dec kêŋ lau naŋ in atac whiŋ ɳac, naŋ sêmbo tali boc-dinaŋ.

22 Ma gêj dañ tiyham. Damba oc êjsahê lau dañ dom. Iñ kêj ñaclai têj iñ ndê Atu bu êjsahê lau pi ñac si mêtê.

23 Ma tu dinañ-ña lau hoñ nañ sêtoc Atu ndê waê sa, nañ sêtoc Damba ndê waê sa bocdinaj. Magoc asa nañ toc Atu sa dom, nañ toc Damba nañ kékij iñ meñ, nañ sa dom.

24 “Aö wasôm yom ñandô têj mac, bu asa nañ kôc aneñ yom sa, ma kêj whinj iñ nañ kékij aö gameñ, nañ oc tap matôc sa dom. Iñ hu señ mbac ndu-ña siñ su, ma tap señ mbo tali ñapañ-ña sa.

25 Yomandô dec wasôm têj mac. Têm nañ Anötö gic bata, nañ kwahic dec meñ su, dec lau nañ sêmbac señ sêmbac ndu-ña, nañ oc sêngô Anötö ndê Atu awha. Ma ñac nañ sêngô ma danja wambu, nañ oc sêmbac tali.

26 Tali ñahu yêc Damba dau, ma iñ kêj tali ñahu têj iñ ndê Atu whinj.

27 Ma iñ kêj ñaclai têj iñ bu êjsahê ñamalac, bu iñ Ñamalac ndê Atu.

28 Asô tu yom dindec-ña dom. Ndoc oc meñ, nañ lau hoñ nañ sêmbac ndu su, nañ oc sêngô Atu ndê awha,

29 ma sêtisa akêj lau batê-ña. Lau nañ sêkôm ñayham, nañ oc sêtisa ma sêtap Anötö ndê gameñ sêndöc tali ñapañ-ña sa. Magoc lau nañ sêkôm sac, nañ oc sêtisa ma sêtap matôc sa.

30 “Oc tôm dom bu aö wakôm gêj dañ tañwasêj. Ma aö oc wañsahê ma wamatôc lau wanjkuc aö daun neñ gauc dom. Mba! Aö wamatôc lau wanjkuc yom nañ Damañ, nañ kékij aö gameñ, nañ sôm têj aö. Ma aö oc wakôm gêj dau wanjkuc lêñ gitêj, ñahu bu aö gakôm gêj dañ tu aneñ atac whinj-ña dom, aö gakôm gêj hoñ kakuc Damañ ndê atac whinj.”

Gêj nañ whê Yisu ndê ñahu sa

31 “Aö bu wahoc yom asê pi daun, dec mac oc asôm bu aneñ yom ñandô mba, ma akêj whinj dom.

32 Magoc Damañ hoc yom asê bu whê aneñ ñahu sa, ma aö kayalê bu iñ ndê yom iñ yom ñandô.

33 “Jon, Ngac Kêku Lau-ña sôm yom ñandô asê pi aö whinj, têj têm mac aŋkiñ lau sêtêj si.

34 Aö gapônda yom nañ ñamalac sêhoc asê pi aö, nañ dom. Tigen kwahic dec aö gasôm yom pi Jon, bu mboe mac akêj whinj yom nañ iñ sôm pi aö, dec atap Anötö ndê mwasinj nem mac si-ña sa.

35 Jon mbo gitôm ya ñawê nañ pô gameñ, ma gitôm ñasawa apê mac atisambuc iñ ndê ñawê.

36 “Magoc gêj ñatô sêpuñ yom ñandô pi aö dôñ, nañ hôc gêlêc Jon ndê yom pi aö. Alic gweleñ nañ aö gakôm gambo. Damañ dau kêj gweleñ dinar sip aö amanj tu bu wandic dabij, ma gweleñ dau tôc asê bu iñ kékij aö gameñ.

37 Ma Damañ dau, nañ kékij aö gameñ, nañ hoc yom asê pi aö. Magoc mac lau daôm aŋgô iñ ndê awha dom, ma mac alic iñ aŋgô su dom.

38 Ma iñ ndê yom yêc mac nem ñalôm dom, ñahu bu iñ kékij aö gameñ, magoc mac akêj whinj aö dom.

39 Mac asam Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ ñapanj, tu bu akip yom hoñ ñahu sa. Ñahu bu mac gauc gêm bu mac oc atap señ andöc tamli-ña sa yêc yom dau ñalôm. Yom dau dinañ hêganôj aö, ma whê aneñ ñahu sa,

40 tigeñ mac atec bu atêj aö amenj, ma atap señ andöc tamli-ña dau sa.

41 “Aö gameñ bu ñamalac sêpo aö neñ waêj sa dom.

⁴² Magoc aö kayalê mac su, dec galic bu Anötö ndê atac whinj yêc mac nem ñjalôm dom.

⁴³ Aö gameñ gam Damañ aŋgô, tigeñ mac akôc aö sa dom. Magoc ñamalac dañj nañ meñ tu dau-ŋga, nañ mac akôc inj sa ñagahô ej.

⁴⁴ Mac atac whinj bu atap waêm sa yêc mac daôm nem lau, magoc akôm bu atap waêm sa yêc Anötö tigeñ ndê dom. Ma bocdinaj, mac oc akêñ whinj aö ñjalêñ bocke?

⁴⁵ Gauc nem bu aö dañj oc wasôm mac nem giso asê yêc Damañ aŋgô-ŋga dom. Mba! Mac akêñ batam bu yomsu nañ Moses to, nañ oc ti mac nem señ andöc tamli ñapaŋ-ŋga, tigeñ yomsu dau oc tôc nem giso asê.

⁴⁶ Nahu bu Moses dau to yom pi aö, ma mac bu akêñ whinj inj, dec oc akêñ whinj aö.

⁴⁷ Tigeñ mac akêñ whinj yom nañ inj to, nañ dom, ma bocdinaj mac oc akêñ whinj aneñ yom ñalêñ nde? Oc tôm dom!"

6

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Tinjambu Yisu kôc ndê ñgac-sêñjomí sa ma sic Bugicton Galili-ŋga kic ma sêpi dañga si. (Bugicton dau sêsam ñaê danj bu Taibirias.)

² Ma lau daësam sêñkuc inj si, ñahu bu ñac sêlic gêj dalô nañ inj kôm têj ndoc inj kôm lau gêmbac ñayham sa.

³⁻⁴ Têj têm dinaj lau Israel si om atu Mwasinj Pasowa-ŋga meñ kêpiñ tiyham. Yêc bugicton ñadañga, Yisu pi lôc danj gi ma ndöc sic whinj inj ndê ñgacsêñjomí.

⁵ Ma inj hôc tandô sa ma gêlic lau daësam nañ sêwê sêmeñ, goc sôm têj Pilip, "Danemlhi gêj daneñ-ŋga yêc nde, bu dakêñ têj lau daësam dindec sêneñ?"

⁶ Inj dau kêyalê gêj nañ inj bu kôm, nañ su, magoc sôm yom dinaj bu êjsahê Pilip.

⁷ Ma Pilip ô yom ma sôm, "Oc tôm dom andô! Mone atu gitôm tdenarii 200 bu ndöc, ma dakôc mone dau ma danemlhi gêj daneñ-ŋga, tigeñ oc tôm dom bu lau daësam dindec sêneñ ñagec-ŋagec."

⁸ Têj dinaj Yisu ndê ñgacsêñjomí danj, Saimon Pita ndê asi Andru, sôm têj Yisu,

⁹ "Balê danj mbo, nañ kôc bolom amanđañ ma i lu. Tigeñ gêj dinaj oc nditôm lau hoñ dindec dom andô!"

¹⁰ Goc Yisu sôm, "Mac asôm têj lau bu sêndöc sic." Kwanj daësam yêc gameñ dinaj, ma lau hoñ sêndöc sic sêndöc kwanj. Lau tonj dinaj si lauŋgac gitôm 5,000.

¹¹ Ma Yisu kôc bolom ma gêm danje, goc kêñ têj lau nañ sêndöc dinaj, bu sêndic sam têj dandi. Ma inj gêm mbec i lu ma kêñ têj ñac bocdinaj, ma ñac senj tôm si atac whinj.

¹² Ñac señ e hôc ñac dôñ, goc inj sôm têj ñgacsêñjomí, "Mac andic ñadêlê hoñ sa, bu taŋyaiñ gêj danj dom."

¹³ Bolom amanđañ ma i lu dinaj, lau señ e gitôm, ma ñgacsêñjomí sic ñadêlê sa sip gatop 12 e meñju.

¹⁴ Lau sêlic gêj dalô atu nañ Yisu kôm, goc sêsôm têj dau, "Yomandô! Prophet atu nañ dakêñ batañ bu sip nom meñ, nañ ñgac dau dindec, me?"

15 Têj dinañ Yisu kêyalê bu ñac gauc gêm bu sêkôm ñaŋga bu sêkôc iñ sa ma sêkêj iñ ti ñac si kinj. Dec iñ kêdahiñ dau su, ma kölhö tawasê pi lôc dañ gi.

*Yisu kêsêlêj mbo bu ñahô
(Mat 14:22-33; Mak 6:47-51)*

16 Têj ac gi sip, Yisu ndê ñgacsêñomi sêmbu sêtêj bugictoñ si.

17 Ñac bu sêndic bu kic ma sêmbu sêtêj malac Kapenaom sêndi, dec sêpi wañ dañ ma sêsa si. Ñasec sa su, magoc Yisu meñ hôc asê ñac su dom.

18-19 Ñac sêhêc wañ sêsa ñasawa balin gitôm 5 kilometra, ma mbu puc ñadinda e gêli bu ñampoñ sa. Têj dinañ sêlic Yisu kêsêlêj mbo bu ñahô meñ kêpiñ wañ, dec sêtöc dau atu.

20 Magoc iñ sôm têj ñac, "Atöc daôm dom! Bu aõ dañ dindec."

21 Goc sêkôc iñ pi wañ ti atac ñayham, ma ñagahô sêhôc asê baõ yêc Kapenaom.

22-23 Têj ñagalañsê, lau daësam nañ sêmbo sêwhiñ Pômdau têj ndoc iñ gêm danje bolom ma kêj têj ñac señ, nañ gacgeñ sêmbo bugictoñ ñadañga. Ñac sênyalê bu wañ tigen dinañ ñgacsêñomi sêpi ma sêlhö si, ma bu Yisu pi wañ dau whiñ ñac dom. Malô goc wañ ñatô akêj malac Taibirias sêmeñ sêsoç baõ yêc dinañ.

24 Ñac sêlic su bu Yisu ti iñ ndê ñgacsêñomi sêmbo dom, dec sêpi wañ dau, ma sêtêj malac Kapenaom si bu sêñsalê Yisu.

Yisu iñ bolom kêj ñamalac sêndöc tali-ña

25 Ñac sic bugictoñ kic, ma sêtap Yisu sa, goc sêsoñ, "Kêdôhôñwaga, am mweñ têj nde?"

26 Ma Yisu ô yom ma sôm, "Yom ñandô aõ wasôm têj mac. Aõ gakôm gêj dalô nañ tôm bu whê mac nem gauc sa pi aõ neñ ñahu. Magoc mac añsalê aõ ma atac whiñ bu ambo awhiñ aõ tu gêj dinañ-ña dom. Mba. Mac atac whiñ bu ambo awhiñ aõ, ñahu bu aõ gakéj bolom têj mac añ e hôc mac dôj."

27 Akôm mwasarac bu atap gêj daneñ-ña nañ gic waé bu ninga, nañ sa lec dom. Mba! Akôm mwasarac tu bu atap gêj daneñ-ña nañ oc kêj mac ambo tamli ñapanj, nañ sa. Ma gêj dau ñamalac ndê Atu oc kêj têj mac, bu Damba Anötö kêyalinj iñ sa su, ma kêj ñaclai têj iñ bu kôm gêj dau."

28 Goc ñac sêndac iñ, "Gitôm bu am whê sa têj yac, gêj nañ Anötö atac whiñ bu yac akôm?"

29 Ma Yisu sôm, "Anötö ndê atac whiñ ñandô bu mac akôm gêj bocdec. Akêj whiñ ñgac nañ iñ kêkiñ iñ meñ."

30-31 Goc ñac sêsoñ, "Muñ-ña yac mba abanji sêmbo gameñ sawa ma señ mana ti ñac si gêj daneñ-ña, tôm yom nañ sêto yêc bocdec, 'Iñ kêj bolom undambê-ña têj ñac señ.' Kwahic dec yac bu andac am bu kôm gêj dalô kainj tigenj. Yac bu alic, dec yac oc akêj whiñ am."

32 Goc Yisu sôm, "Mac gauc gêm bu Moses kêj bolom undambê-ña têj mac. Magoc aõ wasôm yom ñandô têj mac bu aneñ Damanj oc kêj bolom ñandô undambê-ña têj mac."

33 Ma Anötö ndê bolom dau dec, iñ nañ sip akêj undambê meñ ma kêj lau nom-ña sêndöc tali ñapanj."

34 Lau sêngô Yisu ndê yom dau, goc sêsoñ têj iñ, "Pômdau, kwahic dec ma ndi, yac atac whiñ bu am kêj bolom dau dinañ têj yac."

35 Goc Yisu sôm, “Bolom naŋ kēŋ ñamalac sêndöc tali, naŋ aö daun̄ dec. Lau naŋ sêtêŋ aö sêmeŋ, naŋ gêŋ oc yô ñac tiyham dom. Ma lau naŋ sêkêŋ whin̄ aö, naŋ bu oc yô ñac tiyham dom.

36 Tigeŋ tôm aö gasôm têŋ mac su, mac alic aö su, magoc akêŋ whin̄ aö dom.

37 Lau bocke naŋ Damaŋ kêŋ têŋ aö, naŋ hoŋ oc sêtêŋ aö sêmeŋ. Ma lau naŋ sêtêŋ aö sêmeŋ, naŋ oc tôm dom bu wasoc ñac si daŋ su.

38 Aö gasip akêŋ undambê gameŋ, bu wakôm gêŋ tôm aö daun̄ neŋ atac whin̄ dom. Mba! Aö gasip gameŋ, bu wakôm gêŋ tôm Damaŋ naŋ kêkîŋ aö gameŋ, naŋ ndê atac whin̄.

39 Ma Damaŋ atac whin̄ bu aö wayob ñamalac hoŋ naŋ iŋ kêŋ têŋ aö, bu ñac si daŋ niŋga dom. Aö waŋ̄ ñac hoŋ sa têŋ bêc ñambu-ŋga.

40 Damaŋ ndê atac whin̄ bocdec bu, lau hoŋ naŋ sênyalê iŋ ndê Atu, ma sêkêŋ whin̄ iŋ, naŋ oc sêtap seŋ sêndöc tali-ŋga sa, ma aö waŋ̄ ñac sa têŋ bêc ñambu-ŋga.”

41 Têŋ ndoc naŋ lau bata Israel-ŋga sêŋgô Yisu sôm bu iŋ bolom naŋ sip akêŋ undambê meŋ, naŋ sêli awha sa pi iŋ.

42 Ñac sêšôm têŋ dandi, “Ngac dindec in Yisu, Josep ndê atuŋgac. Yac tanyalê iŋ dinda lu damba. Bocke ma kwahic dec iŋ sôm têŋ yac bu iŋ sip akêŋ undambê meŋ?”

43 Dec Yisu sôm, “Ali awham sa têŋ daôm dom!

44 Lau dan̄ gitôm dom bu sêtêŋ aö sêmeŋ ñambwa. Damaŋ naŋ kêkîŋ aö gameŋ, naŋ bu kac ñac si gauc kwi, dec oc tôm bu sêtêŋ aö sêmeŋ. Ma aö oc waŋ̄ ñac sêtisa têŋ bêc ñambu-ŋga.

45 Sêto propret akwa dan̄ ndê yom yêc bocdec bu, ‘Anötö oc êndôhôŋ ñamalac hoŋ.’ Bocdinaŋ dec ançô. Lau hoŋ naŋ sêkêŋ danḡa Damaŋ ndê yom ma iŋ kêdôhôŋ ñac, naŋ oc sêtêŋ aö sêmeŋ.

46 Yom dau sôm bu Anötö oc êndôhôŋ lau, magoc ñamalac dan̄ gêlic Damaŋ su dom. Anötö ndê Atu naŋ mbo whin̄ iŋ ma sip nom meŋ, iŋ tigeŋ gêlic iŋ.

47 Ma aö wasôm yom ñandô. Asa naŋ kêŋ whin̄ Atu, naŋ tap seŋ ndöc tali ñapaŋ-ŋga sa su.

48 Bolom kêŋ ñamalac sêndöc tali-ŋga, naŋ aö daun̄ dindec.

49 Mac nem apami seŋ mana yêc gameŋ sawa, magoc tiŋambu ñac hoŋ sêmbac ndu.

50 Tigeŋ bolom naŋ sip akêŋ undambê meŋ, iŋ bolom kain̄ dan̄. Ñamalac dan̄ bu neŋ, dec oc niŋga dom.

51 Ma bolom tali-ŋga naŋ sip akêŋ undambê meŋ, naŋ aö daun̄ dec. Ñamalac dan̄ bu neŋ bolom dindec, dec oc ndöc tali ñapaŋ. Ma bolom dau dinaŋ aö neŋ ñamsôm, naŋ aö oc wakêŋ bu lau hoŋ naŋ sêkêŋ whin̄ aö, naŋ oc sêndöc tali ñapaŋ.”

52 Têŋ dinaŋ lau bata Israel-ŋga sêseŋ dandi ñandô, ma sêšôm têŋ dau, “Bocke ma ñgac dindec sôm bu kêŋ iŋ ndê ñamsôm têŋ yac daneŋ?”

53 Ma Yisu sôm têŋ ñac, “Yomandô aö wasôm têŋ mac. Mac bu aneŋ Ñamalac ndê Atu ndê ñamsôm ti anôm iŋ ndê dac dom, dec oc tôm dom bu mac atap seŋ andöc tamli-ŋga sa.

54 Asa naŋ bu neŋ aö neŋ ñamsôm, ma nôm aneŋ dac, naŋ tap seŋ ndöc tali

ηapan-ηga sa su.* Ma aö oc wauŋ iŋ sa tēŋ bēc ηambu-ηga.

55 Bu aö neŋ ηamsôm ti gēŋ aneŋ-ηga ηandô, ma aö neŋ dac ti gēŋ anôm-ηga ηandô.

56 Asa naŋ bu neŋ aö neŋ ηamsôm, ma nôm aö neŋ dac, naŋ gēŋ dau oc piŋ alu dôŋ anem damiŋ daun. Iŋ oc mbo aö ηalôm, ma aö wambo iŋ ndê ηalôm.

57 Tali ηahu yēc Damaŋ naŋ kēkiŋ aö gameŋ, ma aö daun gambo tanli tu iŋ-ηga. Bocdinaŋ asa naŋ kōc aö sa ti iŋ ndê gēŋ daneŋ-ηga ηandô, naŋ oc mbo tali tu aö-ηga.

58 Mac damami seŋ mana, magoc tiŋambu sêmbac ndu. Bolom naŋ sip akēŋ u ndambê meŋ, naŋ aö daun dindec. Ma asa naŋ bu neŋ bolom dindec, naŋ oc mbo tali ηapaj.

59 Yisu sôm yom hon dinaŋ tēŋ ndoc iŋ kēdôhôŋ lau mbo lôm wê-ηga yēc malac Kapenaom.

Yisu ndê sêŋomi ηatô sêhu iŋ siŋ

60 Tēŋ ndoc sêŋgô Yisu ndê yom dinan, goc iŋ ndê tsêŋomi daêsam sêšôm, “Alu! Yom dinaŋ ηawapac ηandô! Asa gitôm bu oc kôc sa ma êŋyalê?”

61 Yisu kêyalê bu iŋ ndê sêŋomi sêtuclidj tu iŋ ndê yom-ηga, dec sôm, “Yom dindec kēŋ wapac mac, a?”

62 Bocdinan, tēŋ ndoc mac alic Νamalac ndê Atu mbu pi gameŋ naŋ iŋ mbo tēŋ ηamata-ηga ndi, naŋ mac oc akēŋ whiŋ, me oc kēŋ wapac mac êŋlêc?

63 Νamalac si gauc me licwalô oc tôm dom bu kēŋ ηac sêndöc tali. Νalau tigen kēŋ ηamalac sêndöc tali ηapan. Ma yom naŋ aö gasôm tēŋ mac, naŋ Νalau tigen oc whê mac nem gauc sa e anyalê, ma bocdinan atap seŋ andöc tamli ηapan-ηga sa.

64 Magoc mac nem lau ηatô sêkêŋ whiŋ aö dom.” (Yisu sôm yom dinan bu iŋ kêyalê gwanaŋ lau ηatô naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ dom, ma ηgac naŋ oc hoc iŋ asê.)

65 Ma iŋ gic têku yom ma sôm, “Tu dinaŋ-ηga dec aö gasôm bu lau danj sêtôm dom bu sêtêŋ aö sêmen ηambwa. Damaŋ bu kēŋ ηaclai tēŋ ηac, dec oc tôm.”

66 Tēŋ dinaŋ Yisu ndê sêŋomi daêsam sêhu iŋ siŋ ma sêŋkuc iŋ tiyham dom.

67 Goc iŋ ndac iŋ ndê η gacsêŋomi 12 bu, “Ma bocke? Mac bu ahu aö siŋ awhiŋ, a?”

68 Ma Saimon Pita sôm, “Pômdau, yac oc atêŋ asa andi? Am tamwasêm sôm yom naŋ tôm bu kêŋ yac andöc tanli ηapan.

69 Yac anyalê ma akêŋ whiŋ bu am Anötö ndê ηgac dabuŋ am.”

70 Goc Yisu ô yom ma sôm, “Aö daun kayaliŋ mac lau 12 sa. Magoc aö kayalê su bu mac nem ηgac danj ti Sadaj ndê su.”

71 Iŋ sôm yom dinan pi Judas, Saimon Iskeriot ndê atuŋgac. Bu Judas iŋ ηgacsêŋomi 12 si danj, naŋ tiŋambu hoc Yisu asê.

7

Yisu ndê asii sêkêŋ whiŋ iŋ dom

* 6:54: Lau ηatô gauc gêm bu yom pi Yisu ndê ηamsôm ti dac hêganôŋ Mwasiŋ Dabuŋ. Tigen ηabatiŋ 53 whê sa bu asa naŋ neŋ Yisu ndê ηamsôm ma nôm iŋ ndê dac dom, naŋ oc tôm dom bu tap seŋ ndöc tali-ηga sa. Bocdinan yom dau bu hêganôŋ Mwasiŋ Dabuŋ, dec lau naŋ seŋ dom, naŋ oc sêtôm dom bu sêtap Anötö ndê mwasiŋ sêndöc tali-ηga sa bocdinan. Gauc dinaŋ iŋ so. Pômdau kêŋ iŋ ndê Mwasiŋ Dabuŋ bu puc yac dôŋ, ma ti seŋ datap undambê sa-ηga dom. Νamalac naŋ gêŋ Mwasiŋ Dabuŋ dom, magoc kêŋ whiŋ Yisu, naŋ oc ndöc tali. Νalêŋ tigen yēc bu datap seŋ dambo tanli ηapan-ηga sa, naŋ dakêŋ whiŋ Yisu.

¹ Tiñambu Yisu kêsêlêj golom-golom malac nañ sêyêc gamej Galili-ŋga. Inj mbo ahê gamej Judia-ŋga, bu iñ kêyalê bu lau bata Israel-ŋga nañ sêmbo gamej dinaj, nañ atac whinj bu sêndic inj ndu.

² Têj ndoc lau Israel si †Mwasinj atu Lôm Bac-ŋga meñ kêpiñ, nañ

³ Yisu ndê asii sêsôm, “Yac gauc gêm bu ŋayham bu am sip têj gamej Judia-ŋga ndi. Bu am nem sêjomi ŋatô sêmbo dindê, dec kôm gêj dalô bu ŋac sêlic.

⁴ ɻnamalac dañ bu kôm dau ti ɻngac tiwaê, nañ siñ dau dom. Am kôm gêj dalô daësam, bocdinaj tôc daôm asê têj ɻnamalac hoñ.”

⁵ Yisu ndê asii sêsôm yom dinaj, ɻnahu bu sêkêñ whinj inj dom.

⁶⁻⁸ Dec Yisu sôm têj inj ndê asii, “Aö oc wasip gamej Judia-ŋga wandi dom, bu anej ndoc yêc dôj yêc. Lau sac nom-ŋga sêtec aö, bu aö êlêmê gahoc yom asê pi gêj giso hoñ nañ ŋac sêkôm. Magoc lau nom-ŋga sêtec mac dom, ma bocdinaj mac api Jerusalem andi, tu Mwasinj dinaj-ŋga. Mac atôm bu akôm gêj têj têm bocke nañ mac atac whinj, magoc anej têm hôc asê su dom.”

⁹ Yisu sôm yom dinaj su, ma gacgeñ mbo Galili.

¹⁰ Tigeñ têj ndoc inj ndê asii sépi Jerusalem si bu sêlic om atu Lôm Bac-ŋga, nañ inj kêkuc ŋac gi. Magoc inj siñ dau bu lau sêlic inj dom.

¹¹ Lau bata Israel-ŋga nañ sêmbo Jerusalem tu Mwasinj dinaj-ŋga, nañ taso inj ma sêndac, “Ngac dinaj mbo nde?”

¹² Ma lau daësam nañ sêmbo malac dinaj, nañ sic yom sec têj dandi pi Yisu. ɻnatô sêsôm, “Inj ɻngac ɻnayham.” Ma ɻnatô sêsôm, “Mba! Inj kêsañ lau.”

¹³ Magoc ɻnamalac dañ sôm yom pi Yisu yêc awê dom, bu sêtöc lau bata Israel-ŋga.

Yisu kêdôhôj lau

¹⁴ Bêc ɻnatô ginga su ma Mwasinj Lôm Bac-ŋga gi sa ɻnalhu. Ma têj dinaj, Yisu sôc lôm dabuw ɻnabatêmnđö gi, ma gic hu kêdôhôj lau.

¹⁵ Inj ndê yom kôm lau bata Israel-ŋga sêhêdaê ma sêsôm, “Ngac dindec sôc lôm dom, ma bocke dec inj kêdôhôj lau na yom ti gauc atu-tu?”

¹⁶ Ma Yisu sôm, “Aö kadôhôj aö dauñ neñ yom dom, magoc inj nañ kêkiñ aö gamej, nañ ndê yom.

¹⁷ Lau nañ atac whinj bu danja wambu Anötö, nañ oc sênyalê bu yom hoñ nañ aö kadôhôj, nañ meñ akéñ Anötö ndê, ma aö neñ yom dom.

¹⁸ Asa nañ sôm dau ndê yom, nañ bu po dau ndê waê sa. Magoc aö bu wapo inj nañ kêkiñ aö gamej, nañ ndê waê sa. Aö kasau dom, aö gasôm yom ɻnandô.

¹⁹ Moses kêj yomsu têj mac, magoc mac ne m danj danja wambu ɻnapep dom. Tu sake-ŋga mac asôm bu aö kagili yomsu, dec atac whinj bu andic aö ndu?”

²⁰ Goc lau ɻnatô sêsôm, “Asa tac whinj bu ndic am ndu? ɻnalau sac danj oc sip am nem ɻnalôm su!”

²¹ Ma Yisu sôm têj ŋac, “Aö gakôm gêj dalô dañ têj bêc Sabat-ŋga, ma mac hoñ asö.

²² Mac anjôlinj yom pi aö ma asôm bu aö kagili y omsu Sabat-ŋga, magoc mac daôm akôm gwelenj têj bêc Sabat-ŋga. Mac anjkuc †pwac asê balêi si ɻnamlic ɻnatô su-ŋga, tôm Moses to ma gic dulu têj mac. (Pwac dau Anötö kêj têj Moses dom, magoc kêmwatin têj abanji munj su.) Mac asê balêi si ɻnamlic têj ŋac si bêc ti-8-ŋga, ma bocdinaj balêi ɻnatô mac asê ŋac têj bêc Sabat-ŋga.

23 Mac alic ḥayham bu akôm gēj dau tēj Sabat tu bu aŋgilì Moses ndê yomsu dom. Aö dec gakôm ḥamalac danj ndê ḥamlic sambuc ḥayham sa tēj bêc Sabat-ḥga, ma bocdinaq tu sake-ḥga mac atac ḥandê tēj aö?

24 Alic gēj awê-ḥga ḥambwa tu amatôc yom-ḥga dom! Akôc gauc ḥapep pi gēj ḥalôm-ḥga whinj."

Lau sêndac bata Yisu

25 T ên ndoc dinaj lau Jerusalem-ḥga ḥatô sêṣôm, "Ngac dindec inj ḥagac naq lau bata sêṣsalê lêj tu bu sêndic inj ndu-ḥga.

26 Tigej alic! Inj sôm yom mbo awê, magoc lau bata sêṣôm yom danj tēj inj dom. Bocke? M boe ḥac sêkêj whinj bu inj Mesaya dau, me?

27 Tigej yac anjyalê ḥagac dindec ndê malachu. Ma tēj ndoc Mesaya oc menj, naq lau danj oc sêṣyalê gamej naq inj mej akêj, naq dom."

28 Yisu kêdôhôj lau mbo lôm dabuŋ ḥabatêmndö têj têm dinaj, ma inj ta yom bocdec bu, "Mac lau dinaj gauc gêm bu mac anjyalê aö, ma bu mac anjyalê a ö nej malachu, a? Aö gamej ḥa aö danj nej ḥaclai dom. Aö Damaŋ kêkiŋ aö gamej, ma inj Anötö ḥandô, magoc mac anjyalê inj dom.

29 Aö dec kayalê inj, bu muŋ-ḥga aö gambo gawhinj inj, ma kwahic dec inj kêkiŋ aö gamej."

30 Têj dinaj ḥac sêṣsahê bu sêkôc inj dôj, tigej inj ndê ndoc yêc dôj yêc, dec lau danj gitôm dom bu sêkêj amba pi inj.

31 Magoc lau daësam yêc toŋ atu dinaj sêkêj whinj inj ma sêṣôm, "Yac akêj bataŋ Mesaya, ma akêj whinj bu têj ndoc inj menj, naq inj oc kôm gêj dalô daësam. Tigej asa gitôm bu kôm gêj dalô atu-tu naq sêhôc gêlêc gêj dalô daësam naq ḥagac dindec kôm, naq su?"

Lau Palêsaï ti daburjsga atu-tu sêkôm bu sêkôc Yisu dôj

32 Lau Palêsaï sêṣgô bu lau sem yomgalôm pi Yisu ma sêkôc gauc kainj dinaj pi inj. Goc t̄daburjsga atu-tu ti lau Palêsaï sêŋkiŋ lau siŋ-ḥga ḥatô naq sêyob lôm dabuŋ, bu sêkôc inj dôj.

33 Têj dinaj Yisu sôm, "Aö wambo wawhinj mac ḥasawa sauŋ, goc walhö wambu watêj inj naq kêkiŋ aö gamej, naq wandi.

34 Mac oc anjsalê aö, magoc oc atap aö sa dom, ma mac atôm dom bu aŋkuc aö atêj gamej naq aö oc wambo."

35 Goc lau Israel-ḥga sêṣôm têj dandi, "Ngac dindec oc mbo nde, dec yac oc datôm dom b u datap inj sa? Mboe inj oc ndi mbo whinj yac nej lau Israel-ḥga ḥatô, naq sêndöc lau Grik si gamej ma êndôhôj lau Grik yêc dindê?

36 Inj sôm bu yac oc taŋsalê inj, magoc oc datap inj sa dom, ma bu yac datôm dom bu datêj gamej naq inj oc mbo, naq dandi. Yom dau ḥahu bocke?"

Yisu sôm yom pi Nalau Dabuŋ

37 Têj Mwasiŋ Lôm Bac-ḥga ḥabêc atu ḥambu-ḥga, naq Yisu tisa kalhac ma mbwêc awha atu bocdec bu, "Am asa naq bu yô am, naq têj aö mwenj, ma nôm."

38 Tôm Anötö ndê yom naq sêto yêc, naq sôm, asa naq kêj whinj aö, naq bu tali-ḥga oc êmbulup pi inj ndê ḥalôm."

39 Yisu ndê yom dinaj hêganôŋ Nalau Dabuŋ, naq tiŋambu Anötö oc kêj têj lau naq sêkêj whinj Yisu. (Têj têm dinaj, Anötö kêj Nalau Dabuŋ têj lau su dom, ḥahu bu Yisu ndê têm tu tap inj ndê ḥawasi sa-ḥga yêc dôj yêc.)

Lau sêsen dau pi Yisu

40 Têŋ ndoc Yisu sôm yom dau, naŋ lau ɳatô sêşôm, “Yomandô! Ngac dindec iŋ propet atu gitôm Moses, naŋ Anötö gic bata bu êjkiŋ meŋ.”

41 Ma ɳatô sêşôm, “Mba! Iŋ Mesaya dau!” Magoc lau ɳatô sêşôm, “Mba! Bu Mesaya oc meŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga dom.

42 Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bu Mesaya oc meŋ sa yêc Kiŋ Dawid ndê wakuc, ma yêc Dawid ndê malac Bethlehem.”

43 Bocdinaŋ lau sêseŋ dau pi Yisu.

44 Lau ɳatô tac whiŋ bu sêkôc iŋ dôŋ, magoc ɳamalac daŋ gitôm dom bu kêŋ amba pi iŋ.

Lau bata Israel-ŋga sêkêŋ whiŋ Yisu dom

45 Tiŋambu lau siŋ lôm dabuŋ-ŋga sêmbu sêtêŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau Palêsa si. Ma ɳac sêndac lau siŋ-ŋga dau bocdec bu, “Bocke ma mac akôc Yisu dôŋ dom?”

46 Goc lau siŋ-ŋga sêô yom ma sêşôm, “Namalac naŋ sôm yom gitôm ɳac dinan, naŋ yac anjô daŋ su dom.”

47 Goc lau Palêsa sêşôm, “Mboe iŋ kêsa mac awhiŋ, a?

48 Alic bu yac lau Palêsa ma lau bata mba daŋ kêŋ whiŋ bu iŋ Mesaya dau dom. Mba andô!

49 Tigen lau ɳambwa-ɳambwa, naŋ si gauc sa dom pi Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ. Anötö ndê atac ɳandê pi ɳac!”

50 Lau bata dinaŋ si daŋ iŋ Nikodemas, ɳac naŋ muŋ-ŋga gi gêlic Yisu. Têŋ ndoc iŋ ɳô ɳac si yom dinan, dec sôm têŋ ɳac bu,

51 “Yac neŋ yomsu gic yao bu dakic yom tu tamatôc ɳamalac daŋ-ŋga ɳambwa dom! Gêŋ ɳamata-ŋga daŋgô iŋ dau ndê yom, ma dakip yom sa pi gêŋ naŋ iŋ kôm.”

52 Magoc ɳac sêşôm, “Mboe am bu ti iŋ ndê ɳac sêŋsêmôm daŋ whiŋ ɳac lau Galili-ŋga dinaŋ, a? Am ndi ma kip ɳahu sa yêc Anötö ndê yom, ma am oc tap sa bu propet daŋ oc meŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga dom.”

*[Yisu tawalô awhê sac daŋ]**

53 Dinan su, ma lau hoŋ sêlhö têŋtêŋ ma sêmbu sêtêŋ ɳac si andu si.

8

1 Goc Yisu hu malac Jerusalem siŋ ma sa gi mbo Lôc Olib.

2 Têŋ ɳagalaŋsê bêbêc, iŋ mbu sôc Jerusalem gi, ma mbo lôm dabuŋ ɳabatêmnđô. Ma lau daësam sêwê sêtêŋ iŋ sêmeŋ, dec iŋ ndöc sic ma kêdôhôŋ ɳac.

3 Ma lau naŋ sêndôhôŋ yomsu ti lau Palêsa sêwê awhê daŋ sêtêŋ iŋ sêmeŋ, naŋ sêtap iŋ sa têŋ ndoc iŋ kôm mêtê mockaiŋ-ŋga. Ma sêkêŋ a whê dau kalhac lau hoŋ anjô-ŋga.

4 Ma sêşôm têŋ Yisu, “Kêdôhôŋwaga, sêtap awhê dindec sa kôm mêtê mockaiŋ-ŋga.

5 Moses to yomsu bu datuc lauwhê kaiŋ dindec ɳa hoc ndu. Bocdinaŋ sôm bu yac oc dakôm sake?”

6 ɳac bu sêtim iŋ ɳa gêndac dinaŋ, sêŋsalê yom daŋ bu sêŋgôlin pi iŋ. Magoc Yisu pôŋ sic gi ndöc, ma gic hu to yom yêc nom ɳa amba-atu.

7 Goc ɳac sêŋsu iŋ e iŋ tisa ma sôm têŋ ɳac, “Mac nem asa bu ndê sac mbasi, naŋ ti ɳac ɳamata-ŋga bu kôc hoc ma tuc pi awhê dindec.”

* **7:52:** Yom naŋ yêc 7:53-8:11 naŋ yêc bapia akwa ɳatô dom.

8 Goc in pôj sic tiyham ma to yom yêc nom.

9 Têj dinaj lau nañ sêngô Yisu ndê yom sic hu sêlhö tigeñ-tigeñ. Lau atu-tu sêlhö sêmuñ, goc lau ñatô sêñkuc e Yisu tawasê mbo, ma awhê dau kalhac inj anjgô-ñga.

10 Dec Yisu tisa ma ndac inj, “O awhê! Ma lau dau nde? Asa dec mbo bu êngôlin yom pi am ma êmatôc am?”

11 Ma inj sôm, “O ñadau, lau mba!” Goc Yisu sôm, “Ma bocdinañ aö wamatôc am dom whinj. Magoc am lhö ndi, ma hu nem mêtê sac siñ.”]

Yisu inj Njawê Nom-ñga

12 Tiñambu Yisu sôm yom têj lau bocdec bu, “Aö ñjawê nom-ñga. Asa nañ bu êñkuc aö, nañ oc sa señ ñasec-ñga tiyham dom. Inj oc êñsêlêj mbo ñjawê nañ tôc señ ndöc tali-ñga asê.”

13 Magoc lau Palêsañ sêñsôm têj inj, “Am tamwasêm hoc yom asê pi daôm. Tu dinaj-ñga dec yac oc akôc am nem yom sa dom.”

14 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö bu wahoc dauñ neñ yom asê, dec aneñ yom dau inj yom ñandô. Ñahu bu aö kayalê gameñ nañ aö gameñ akêñ nañ, ma gameñ nde nañ wambu wandi. Tigeñ mac anjyalê gameñ dinaj dom.

15 Mac añañahê ti amatôc lau anjkuc ñamalac si gauc. Magoc aö dec wamatôc ñamalac dañ gitôm mac akôm, nañ dom.

16 Aö bu wamatôc lau, dec aneñ yom hoñ inj yom ñandô, ñahu bu aö tanjwasêj dom. Damañ nañ kêkiñ aö, nañ mbo whinj aö.

17 Mac daôm nem yomsu sôm bu ñgac lu bu sêpuc si yom dôj bu yom ñandô, dec mac oc akôc yom dau sa.

18 Kwahic dec aö gahoc yom asê tu dauñ-ñga, ma Damañ nañ kêkiñ aö, nañ dec puc anen yom dôj. Bocdinañ tu sake-ñga mac akôc aneñ yom sa dom?”

19 Goc sêndac inj, “Am Damam nde?” Ma Yisu sôm, “Mac anjyalê aö dom, ma mac anjyalê Damañ dom bocdinañ. Mac bu anjyalê aö, dec oc tôm bu mac anjyalê Damañ whinj.”

20 Yisu sôm yom dinaj têj ndoc inj kêdôhôj lau mbo kêpiñ apa nañ lau sêkêj si da sip-ñga yêc lôm dabuñ ñamakê. Magoc lau dañ sêkôc inj dôj dom, bu inj ndê ndoc hôc asê su dom.

Yisu ndê ñahu yêc nom dom

21 Ma Yisu sôm tiyham têj lau Palêsañ, “Aö oc wahu mac siñ, ma mac oc añañahê aö. Magoc gameñ nañ aö bu wandi, nañ mac atôm dom bu andi. Mac oc ambac ndu ti nem sac tôhôj.”

22 Goc lau bata dinaj sêñsôm têj dandi, “Inj dau sôm bu gameñ nañ inj oc ndi, nañ yac datôm dom bu dandi. Bocke? Inj oc ndic dau ndu, a?”

23 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Aneñ ñahu yêc lôlôc. Mac lau nom dindec-ñaña, magoc aö neñ ñahu yêc nom dindec dom.

24 Aö gasôm têj mac su, bu mac oc ambac ndu ti nem sac tôhôj. Aö wasôm yom ñandô têj mac, bu mac bu akêñ whinj yom nañ aö gawhê sa pi dauñ, nañ dom, dec mac oc ambac ndu ti mac nem sac.”

25 Goc ñac sêndac, “Am asa?” Ma inj sôm, “Oc tôm bu mac anjyalê su, bu têj ñamata-ñga e meñ, aö gawhê dauñ sa têj mac.

26 Yom daësam yêc bu wasôm pi mac bu watôc nem giso asê. Magoc yom hoñ nañ aö gañgô yêc inj nañ kêkiñ aö gameñ, nañ dec wasôm asê têj lau nom-ñaña. Ma inj ndê yom inj yom ñandô enj.”

27 Ñac sêñjyalê dom bu inj sôm yom dau pi inj Damba.

28 Goc inj sôm, “Têŋ ndoc mac asuŋ Namalac ndê Atu sa yêc nom, naŋ mac oc anyalê bu aö dauŋ dec Mesaya dau, ma aö gakôm gêŋ daŋ kakuc aö taŋwasêŋ neŋ gauc dom. Mba. Yom hoŋ naŋ aö gasôm, naŋ Damaŋ dau kêŋ têŋ aö.

29 Inj dau kêkiŋ aö gameŋ, ma inj oc tec aö bu wambu taŋwasêŋ dom. Inj mbo whinj aö ɣapaŋ. ɣahu bu aö gakôm gêŋ hoŋ tôm inj atac whinj.”

30 Yisu sôm yom dinaj, ma lau daësam naŋ sêŋgô, naŋ sêkêŋ whinj inj.

Yom ɣandô oc êŋgapwêc yac su

31 Ma Yisu sôm têŋ lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whinj inj, “Mac bu asap aneŋ yom dôŋ ma danjam wambu, dec mac ati aneŋ sêŋomi ɣandô.”

32 Ma mac oc anyalê yom ɣandô, ma yom ɣandô dau oc êŋgapwêc mac su bu ambo atôm lau akiŋ ɣambwa tiyham dom.”

33 Goc ɣac sêšôm, “Abraham ndê wakuc yac. Ma yac am akiŋ lau danj dom. Bocdinaj am sôm bu êŋgapwêc yac su yêc sakiŋ bocke?”

34 Goc Yisu ô yom bocdec bu, “Aö wasôm yom ɣandô. Asa naŋ sap mêtê sac dôŋ, naŋ ɣagac me awhê akiŋ mêtê sac-ŋga.

35 Ma ɣagac akiŋ ɣambwa oc wêkaiŋ ɣadau ndê gêŋ daŋ, me mbo inj ndê andu ɣapaŋ dom. Mba! ɣadau ndê atu solop oc wêkaiŋ gêŋ ma mbo ɣapaŋ.

36 Magoc Anötö ndê Atu bu êŋgapwêc mac su, dec mac oc ambo atôm lau akiŋ ɣambwa tiyham dom andô.

37 “Aö kayalê su, bu Abraham ndê wakuc mac. Tigeŋ mac akôm bu andic aö ndu, ɣahu bu mac akôc aneŋ yom sa sip nem ɣalôm su dom.

38 Aö gasôm yom asê pi gêŋ naŋ Damaŋ tôc asê têŋ aö, magoc mac akôm mêtê aŋkuc yom naŋ mac daõm damam sôm têŋ mac.”

39 Ma ɣac sêšôm tiyham, “Yac damaŋ inj Abraham.” Magoc Yisu sôm, “Mac bu Abraham atui mac, dec mac oc asa lêŋ gitêŋ gitôm inj dau ndê.

40 Tigeŋ aö gasôm yom ɣandô gitôm aö gaŋgô yêc Anötö, ma mac akôm bu andic aö ndu. Abraham oc kôm gêŋ kaiŋ dinaj dom.

41 Mac aŋkuc Abraham ndê lêŋ dom, dec tôc asê bu mac nem damam inj ɣagac daŋ dau-ŋga daŋ.” Magoc ɣac sêšôm, “Yac lau ɣasawa-ŋga dom. Yac mba damaŋ tigeŋ inj Anötö dau.”

42 Têŋ dinaj Yisu sôm, “Anötö bu ti mac nem damam, dec mac oc atac whinj aö. ɣahu bu aö gameŋ akêŋ Anötö, dec gambo lec. Aö gameŋ tu dauŋ-ŋga dom, magoc Anötö dau kêkiŋ aö gameŋ.

43 Mac atôm dom bu aŋgô anen yom, ma bocdinaj mac anyalê anen yom ɣahu dom.

44 Mac nem damam inj Sadaŋ, ma mac akôm tôm inj atac whinj. Têŋ têm ɣamata-ŋga e meŋ, inj sa lêŋ ndic ɣamalac ndu-ŋga. Inj sap yom ɣandô dôŋ dom, bu yom ɣandô danj yêc inj ndê ɣalôm dom. Inj tasaaŋ-nda, ma yom tasaaŋ ɣadamba inj. Inj sôm yom kêkuc inj dau ndê awha solop, ma yom hoŋ naŋ inj sôm, naŋ yom tasaaŋ.

45 Tigeŋ aö dec gasôm yom ɣandô ej, ma tu dinaj-ŋga mac akêŋ whinj anen yom dom.

46 Mac nem asa gitôm bu tôc aneŋ giso daŋ asê? Aö gasôm yom ɣandô, ma tu sake-ŋga mac akêŋ whinj aö dom?

47 Anötö ndê atui ɣandô sêŋgô inj ndê yom ma danga wambu. Magoc mac aŋgô inj ndê yom dom, dec tôc asê bu mac ati inj ndê atui ɣandô dom.”

Yisu sôm yom asê pi dau

48 Têŋ dinaj lau bata Israel-ŋga sêšôm, “Yac asôm solop bu am gitôm lau Samaria-ŋga naŋ si gauc sa pi Anötö dom, ma bu ŋalau sac danj mbo am nem ŋjalôm.”

49 Magoc Yisu sôm, “Mba! ɍalau sac mbo aö neŋ ŋjalôm dom. Mac atoc aneŋ waêŋ sa dom, magoc aö bu wapo Damanj ndê waêŋ sa.

50 Aö kasalé daun neŋ waêŋ dom, magoc Anötö oc po aneŋ waêŋ sa. Ma inj oc êmatôc gêŋ hoŋ.

51 Aö wasôm yom ɻandô têŋ mac, bu asa naŋ ɻgô aneŋ yom ma danja wambu, naŋ oc ninga dom, magoc inj oc mbo tali ɻapanj.”

52 Goc lau bata Israel-ŋga sêšôm têŋ inj, “Kwahic dec yac anjyalê pi ɻandô bu ɍalau sac danj mbo am nem ŋjalôm. Abraham ma lau propet sêmbac ndu, tigen am sôm bu asa naŋ ɻgô am nem yom ma danja wambu, naŋ oc ninga dom.

53 Am asa dec toc daôm sa? Am gauc gêm bu am hôc gêlêc damaj Abraham su, a? Yac anjyalê bu inj mbac ndu su, ma lau propet boc-dinaŋ.”

54 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö daun bu wapo daun neŋ waêŋ sa, dec waêŋ dau ti gêŋ ɻambwa-ŋga. Magoc aö Damanj, naŋ mac asam bu mac nem Anötö, naŋ po aneŋ waêŋ sa.

55 M agoc mac anjyalê inj dom. Aö dec kayalê inj, ma danjaŋ wambu in ndê yom. Aö bu wasôm bu kayalê inj dom, dec aö ɻgac tasanj gitôm mac lau tasanj.

56 Mac nem damam Abraham atac ɻayham sa kêlêc, bu inj kêŋ bata bu lic aneŋ bêc wahôc asê-ŋga. Ma inj gêlîc su ma tisambuc.”

57 Goc lau bata Israel-ŋga sêšôm têŋ inj, “Am nem yala tap 50 sa su dom. Ma bocke dec am sôm bu am gêlîc Abraham su?”

58 Ma Yisu sôm, “Yomandô! Ndoc naŋ Abraham dinda kôc inj su dom, naŋ aö gambo.”

59 Têŋ têm ɻac sêŋgô yom d inaj, goc sêkôc hoc sa bu sêtuc inj, magoc Yisu sinj dau, ma kêdahinj dau su yêc lôm dabunj ɻagameŋ.

9

Yisu kôm ɻgac tapec danj tandô po asê

1 Yisu kêsêlêŋ gi, ma gêlîc ɻgac tapec danj. Ngac dau inj tandô pec têŋ ndoc in dinda kôc inj ma meŋj.

2 Ma Yisu ndê ɻgacsêŋjomi sêndac inj bocdec bu, “Kêdôhôŋ-waga, ɻgac dinaj tapec tu inj dau ndê sac-ŋga, me tu dinda lu damba si sac-ŋga?”

3 Goc Yisu sôm, “Inj tapec tu inj dau ndê sac-ŋga, me tu dinda lu damba si sac-ŋga dom. Magoc dinda kôc inj ti tapec tu bu kwahic dec lau sêlic Anötö ndê gwelenj ti ɻaclai nem inj sa-ŋga.

4-5 Aö gambo nom gatôm lau nom-ŋga si ɻawê, ma kwahic dec ti têm ɻawê-ŋga. Ma bocdinaŋ kwahic dec yac oc dakôm Anötö naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ ndê gwelenj. Têm ɻasec-ŋga oc meŋj hôc asê, ma têŋ dinaj lau danj oc sêtôm dom bu sêkôm gwelenj.”

6 Inj sôm yom dinaj su, goc hê gasôp sip nom, kêyalinj whinj nom, ma sê pi ɻgac tapec tandô.

7 Ma inj sôm têŋ inj, “Am ndi êmgwasinj aŋôm sip bu gaponj Siloam.” (Naê Siloam dau danem kwi bu ‘Kêkin.’) Goc inj kölhö gi kêgwasiŋ aŋgô, ma inj tandô ɻayham sa. Ma inj mbu têŋ ndê andu gi.

8 Ma inj ndê lau meŋpaŋ inj-ŋga, ti lau naŋ sêŋyalê bu muŋ-ŋga inj ɻgac teŋ gêŋ-ŋga, n aŋ sêšö ma sêndac dandi, “Inj ɻgac naŋ muŋ-ŋga ndöc ma teŋ gêŋ, a?”

⁹ Ma lau ɻatô sêôm, “In ɻgac dau dinaŋ.” Magoc ɻatô sêôm, “Mba! In ɻgac danj dau-ŋga, naŋ aŋgô gi tap ɻgac ten gêŋ-ŋga dinaŋ ndê aŋgô sa.” Magoc ɻgac dau sôm, “Aö ɻgac dauŋ dec.”

¹⁰ Goc sêndac inj, “Ma bocke dec am nem tanôm ɻayham sa?”

¹¹ Ma inj sôm, “Ngac naŋ sêsam inj bu Yisu, naŋ kêyalin sacbalê, ma kêŋ pi aö tanôŋ, goc kêkin aö bu waŋgwasiŋ aŋôŋ andô sip bu Siloam. Bocdinaŋ aö ga kagwasiŋ dauŋ, dec tanôŋ ɻayham sa.”

¹² Ma sêndac, “Ngac dinaŋ mbo nde?” Goc inj sôm, “Aö kayalê dom.”

Lau Palêsaŋ sêkip yom sa pi ɻgac naŋ tandô po asê

¹³⁻¹⁴ Yisu kêyalin sacbalê ma kôm ɻgac tapec dinaŋ tandô po asê têŋ bêc Sabat-ŋga danj. Ma tinjambu l au sêwê ɻgac dau sêtêŋ lau Palêsaŋ si.

¹⁵ Têŋ ndoc lau Palêsaŋ sêlic inj, naŋ sêndac inj bu, “Am tanôm po asê ɻalêŋ bocke?” Ma inj ô yom ma sôm, “Ngac dinaŋ kêŋ sacbalê pi aö tanôŋ, ma aö kagwasiŋ dec tanôŋ po asê.”

¹⁶ Goc Palêsaŋ ɻatô sêôm yom pi Yisu bocdec bu, “Ngac dinaŋ kêgilî yomsu Sabat-ŋga, dec tanjyalê bu inj meŋ akêŋ Anötö dom.” Magoc Palêsaŋ ɻatô sêôm, “Ngac sac oc tôm dom bu kôm gêŋ dalô kainj dinaŋ.”

¹⁷ Boc-dinaŋ ɻac si yom so dau, ma sêndac ɻgac dau tiyham, “Am ɻgac daôm, am ɻgac naŋ inj kôm am nem tanôm po asê, ma bocdinaŋ am sôm sake pi inj?” Ma inj sôm, “Inj prophet danj.”

¹⁸ Magoc lau bata Israel-ŋga dinaŋ sêkêŋ whinj dom bu muŋ-ŋga inj tapec ma kwahic dec tandô ɻayham sa. Bocdinaŋ sêkêŋ yom têŋ inj dinda lu damba bu sêmenj.

¹⁹ Ma sêndac injlu, “Ngac dindeciŋ inj amlu atômŋac naŋ amlu asôm bu dinda kôc inj ti tapec, a? Bocke ma kwahic dec inj tandô ɻayham sa?”

²⁰ Ma injlu sêôm, “Aêc! Alu anyalê bu inj alu mba balê, ma bu alu akôc inj ti tapec.

²¹ Magoc inj tandô po asê ɻalêŋ bocke ma asa kôm inj tandô ɻayham sa, naŋ alu anyalê dom. Mac andac inj dau. Inj ti ɻgac atu su, ma gitôm bu sôm dau ndê yom.”

²² Injlu sêŋyalê bu lau bata Israel-ŋga sêkic yom bu ɻac oc sêtiŋ lau naŋ sêkêŋ whinj bu Yisu inj Mesaya, naŋ su yêc gôlôwac Israel-ŋga, ma bocdinaŋ injlu sêtôc ɻac.

²³ Tu dinaŋ-ŋga sêôm yom bocdec, “Inj ti ɻgac atu su. Mac andac inj dau!”

²⁴ Goc ɻac sêmbwêc ɻgac dau tiyham, ma sêôm, “Toc Anötö sa ma sôm yom ɻandô. Yac anyalê bu ɻgac dinaŋ inj ɻgac sac.”

²⁵ Ma inj ô yom bocdec bu, “Inj bu ɻgac sac me inj ɻgac gitêŋ, aö kayalê dom. Gêŋ tigenj aö kayalê. Muŋ-ŋga aö ɻgac tapec, ma kwahic dec aö tanôŋ po asê.”

²⁶ Goc sêndac inj, “Inj kôm gêŋ sake têŋ am? Inj kôm am tanôm ɻayham sa ɻalêŋ bocke? Sôm asê têŋ yac.”

²⁷ Ma inj sôm, “Aö gasôm têŋ mac su, magoc mac akôc anen yom sa dom. Tu sake-ŋga mac bu aŋgô tiyham? Mboe mac atac whinj bu ati inj ndê sêjomi awhiŋ, a?”

²⁸ Têŋ dinaŋ sêpu inj ma sêôm, “Mba! Am daôm ti ɻgac dinaŋ ndê ɻgacsêjom! Moses ndê sêjomi yac.”

²⁹ Yac anyalê bu Anötö kêŋ inj ndê yom têŋ Moses, magoc ɻgac dinaŋ ti inj ndê ɻahu, yac anyalê dom.”

30 Goc ḥgac dau sôm, “Gêj kaij dañ solop! Mac asôm bu mac anyalê inj ndê ḥahu dom. Tigej alic su nañ! Inj kôm aö tanôj po asê.

31 Yac tanyalê bu Anötö oc kêtj dañga têj lau sac dom. Mba! Inj kêtj dañga lau gitêj nañ sêñkuc inj ndê yom.

32 Yac dangô dañ muñ su dom, bu ḥamalac dañ kôm ḥgac nañ dinda kôc inj ti tapec, nañ tandô po asê. Mba sambuc!

33 Ngac dinaj bu meñ akêj Anötö dom, dec oc tôm dom bu inj kôm gêj dañ.”

34 Nac sêñgô inj ndê yom dinaj, dec gêlî ḥac si ḥalôm sa ḥandô. Ma sêñom, “Am bu êmdôhôj yac, a? Sac gêm am ahuc têj ndoc dinam kôc am!” Goc sêtiñ inj sa awê gi.

Lau nañ sêkêj whij Yisu dom, nañ sêtôm lau tapec

35 Têj ndoc Yisu ḥgô ḥawaê bu lau Palêsañ sêtiñ ḥgac dau su, nañ inj kêsâlê inj e tap inj sa, ma ndac in, “Am kêtj whij ḥamalac ndê Atu, me mba?”

36 Ma inj ô yom ma sôm, “O ḥadau! ḥamalac ndê Atu inj asa? Sôm têj aö, goc aö wakêj whij inj.”

37 Goc Yisu sôm, “Am gêlic inj su. Aö ḥgac dañ dec, nañ gasôm yom têj am.”

38 Ma inj sôm, “Pômdau, aö gakêj whij am.” Goc inj pôj haduc têj Yisu.

39 Ma Yisu sôm, “Aö gasip nom gamej ma lau oc sêtap matôc sa tu aö-ŋga. Lau tapec oc sêti lau tandô ḥayham, ma lau nañ gauc gêm bu ḥac lau tandô ḥayham, nañ oc sêtôm lau tapec.”

40 Lau Palêsañ ḥatô sêmbo sêwhij, ma sêñgô Yisu ndê yom dinaj ma sêndac, “Bocke? Am sôm bu yac tanjpec awhij, a?”

41 Ma inj sôm, “Mac bu lau tampec, dec mac nem giso mba. Mac asôm bu mac lau tanôm ḥayham, magoc mac akêj whij aö dom. Tu dinaj-ŋga dec mac nem giso gacgej yêc mac-ŋga.”

10

Yom gôlin pi ḥgac yob domba-ŋga

1 Ma Yisu sôm, “Yom ḥandô aö wasôm têj mac, bu ḥgac nañ sôc domba si tuñlôm yêc gatam dom, magoc kêgilî tuñ bambalinj bu sôc ndi, nañ ḥgac kanjnda.

2 Magoc ḥgac nañ sôc domba si tuñlôm yêc gatam solop, nañ ḥgac yob domba-ŋga ḥandô.

3 Ngac nañ yob gatam oc lêc gatam su têj inj, ma domba sênyalê inj awha. Inj oc ta domba tigej-tigej si ḥae, ma wê ḥac sêsa sêndi.

4 Têj ndoc inj kôc inj ndê domba hoñ sêsa si, nañ inj kêsêlêj muñ ma ḥac sêñkuc inj, bu ḥac sênyalê inj awha.

5 Tigej ḥac oc sêñkuc ḥgac apa dañ dom. Mba! Nac oc sêlhô bambalinj yêc inj, bu sênyalê inj awha dom!”

6 Yisu sôm yom gôlin dinaj, magoc ḥac sênyalê inj ndê yom ḥahu dom.

Yisu inj gatam domba-ŋga

7 Bocdinaj Yisu sôm tiyham, “Yom ḥandô aö wasôm têj mac! Aö gatôm gatam tu domba sêñôc si tuñlôm sêndi-ŋga.

8 Kêdôhôñwaga tasaj hoñ nañ sêhôc asê sêmuñ aö, nañ lau kañ. Magoc domba sêkêj dañga ḥac dom.

9 Aö gatam, ma domba nañ sêñôc yêc aö, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasinj nem ḥac si-ŋga sa. Nac oc sêñôc sêsa, ma sêtap gêj sênej-ŋga ḥayham sa.

10 Ngac kaŋ meŋ bu nem kaŋ ti ndic ndu ma seŋ popoc. Inj ndê gwelenj dau dinaŋ. Tigeŋ aö gameŋ bu wamasanj lēŋ bu lau sētap Anötö ndê mwasinj sēndōc tali-ŋga sa, ma mwasinj dau oc ēŋsalē ŋac ahuc.”

Yisu in Nadau yob domba-ŋga ŋayham

11 “Aö ŋgac wayob domba-ŋga ŋayham. Ngac yob domba-ŋga ŋayham oc kēŋ dau sambuc e nditôm inj mbac ndu bu nem inj ndê domba sa.

12 Magoc ŋgac naŋ yob domba tu tap ŋaolî sa-ŋga, naŋ gitôm ŋgac naŋ yob dau ndê domba, naŋ dom. Inj bu lic giam sac danj meŋ, dec inj oc hu domba sinj ma lhō ndi. Goc giam sac oc seŋ domba ma sêlhō bambalinj.

13 Ngac dinaŋ oc lhō ndi, bu inj gêm gwelenj tu awa-ŋga ŋambwa, ma hêgo dau tu domba-ŋga dom.

14-15 “Aö ŋgac wayob domba-ŋga ŋayham. Gitôm Damaŋ kêyalê aö, ma aö kayalê Damaŋ, bocdinaŋ aö kayalê aneŋ domba, ma aneŋ domba sêŋyalê aö. Ma wakêŋ daunj sambuc e nditôm wambac ndu bu wanem ŋac sa.

16 Ma aneŋ domba ŋatô sêmbo, naŋ sêmbo sêwhinj domba tonj dindec dom. Aö wandic ŋac sa sêmeŋ sêmbo sêwhinj domba dindec, ma ŋac oc sêti tonj tigeŋ. ŋac si ŋadau tigeŋ aö dec wayob ŋac, ma ŋac hoŋj oc sêkêŋ danj aö awhanj.

17 “Damaŋ tac whinj aö, bu aö wakêŋ daunj gacgeŋ wambac ndu, ma tinjambu aö watisa tiyham.

18 ŋamalac danj oc kôc tanjli ŋahu su yêc aö dom. Aö daunj oc wahu tanjli ŋahu sinj tôm aö daunj atac whinj. Anötö kêŋ ŋaclai têŋ aö bu aö daunj wahu siŋ, ma bu aö daunj wakôc sa tiyham. Damaŋ gic atu yom dau dinaŋ.”

19 Lau bata Israel-ŋga sêŋgô yom dinaŋ ma sêwhê dau kôc ti sêseŋ dandi tiyham.

20 Lau daêsam sêšôm, “ŋalau sac danj mbo inj ndê ŋalôm ma kôm inj ndê gauc timboloc. Angô inj ndê yom dom!”

21 Magoc lau ŋatô sêšôm, “Ngac ti ŋalau sac oc sôm yom kaiŋ dinaŋ dom. Ma ŋalau sac oc kôm ŋgac tapec tandô po asê dom!”

Lau bata Israel-ŋga sêtiŋ Yisu su

22 Têŋ ndoc uhô-ŋga, lau Israel-ŋga si †Mwasinj Sic Gawi Lôm-ŋga hôc asê Jerusalem.

23 Yisu kêšêlêŋ mbo lôm dabuŋ ŋabatêmndö, mbo gameŋ naŋ sêšam bu Solomon ndê Batêm.

24 Ma lau bata Israel-ŋga sêkac sa sêŋgihi inj ahuc, ma sêšôm, “Nasawa balinj lec yac atac lu-lu tu am-ŋga. Bocdinaŋ dec sôm yom yêc awê têŋ yac. Am Mesaya dau, me mba?”

25 Ma Yisu sôm, “Aö gasôm têŋ mac su, magoc mac akêŋ whinj aö dom. Ma aö gakôm gêŋ dalô gam Damaŋ angô. Gêŋ dau puŋ yom ŋandô pi aö dôŋ, ma whê aneŋ ŋahu sa tiawê.

26 Magoc mac akêŋ whinj aö dom, ŋahu bu mac ati aö neŋ domba dom.

27 Aneŋ domba sêkêŋ danj aö awhanj. Aö kayalê ŋac, ma ŋac sêŋkuc aö.

28 Aö oc wakêŋ ŋac sêndöc tali ŋapaŋ ma oc tôm dom bu ŋac sêniŋga têŋ têm ŋambu-ŋga dom. Ma lau danj sêtôm dom bu sêŋgaho ŋac su yêc aö amaj.

29 Damaŋ kêŋ anen domba têŋ aö, ma gêŋ danj hôc gêlêc inj su dom. Bocdinaŋ lau danj sêtôm dom bu sêŋgaho ŋac su yêc Damaŋ amba.

30 Alu Damaŋ ati gêŋ tigeŋ.”

31 Têŋ dinanj lau bata sêkôc hoc sa tiyham bu sêtuc inj.

³² Magoc inj sôm têj ñac, “Mac bu atuc aö ña hoc tu gêj dalô bocke-ŋga? Bu aö gatôc gêj ñayham daêsam têj mac, tôm nañ Damañ kêtj têj aö.”

³³ Ma ñac sêô yom ma sêôsôm, “Yac bu atuc am tu gêj dañ nañ am kôm-ŋga dom. Mba! Am ñamalac dañ, magoc toc daôm sa bu nditôm Anötö dau. Am nem yom dinaj sac sambuc, ma tu dinaj-ŋga yac bu atuc am ña hoc.”

³⁴ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Mac anyalê yom nañ Anötö dau sôm pi lau bata Israel-ŋga ñatô, nañ sêto yêc mac nem Buku Yomsu-ŋga* bocdec bu, ‘Aö gasam mac bu anötöi.’”

³⁵ Angô su nañ! Anötö kêtj inj ndê yom têj lau nom-ŋga dinaj, ma sam ñac bu anötöi. Ma gitôm dom bu dasenj Anötö ndê yom dañ su.

³⁶ Ma aö bocke? Damañ dau kêyalin aö sa ma kékij aö gasip nom gameñ. Bocdinañ tu sake-ŋga mac asôm bu anej yom sac sambuc, têj ndoc aö gasôm bu aö Anötö ndê Atu?

³⁷ Aö bu wakôm Damañ ndê gweleñ nañ kêtj sip aö aman, nañ dom, nañ akêj whinj aö dom.

³⁸ Tigen aö gakôm Damañ ndê gwelenj, ma bocdinañ dec mac bu akêj whinj anej yom dom, tigen akêj whinj tu gêj nañ aö gakôm-ŋga. Ma bocdinañ mac oc anyalê pi ñandô bu Damañ mbo aö ñalôm, ma aö gambo inj ñalôm.”

³⁹ Têj dinaj sênsahê tiyham bu sêkôc inj dôj, magoc ñac gitôm dom, ma inj kôlhö gi.

⁴⁰ Ma inj pi Bu Jordan ñadanja gi, ma mbo gameñ nañ muñ-ŋga Jon kêku lau mbo.

⁴¹ Lau daêsam sêsa sêtêj inj si, ma sêôsôm têj dau, “Jon kôm gêj dalô danj dom. Magoc yom hoñ nañ inj sôm pi ñgac dindec, nañ yom ñandô.”

⁴² Ma lau daêsam sêkêj whinj Yisu yêc gameñ dinaj.

11

Lasarus mbac ndu

¹⁻² Ngac danj ñaê Lasarus mbo malac Betani. Ma inj ndê lhuwê lu sêmbo, danj ndê ñaê Mata, ma danj ñaê Maria, awhê nañ tiñambu tac bu ñamalu ñayham pi Pômdau gahi, ma pun ña inj kêclauñ. Têj bêc danj Lasarus gêmbac.

³ Goc Maria lu Mata sêkêj yom têj Yisu bocdec bu, “Pômdau, ñgac nañ am atac whinj dec gêmbac.”

⁴ Yisu ñgô yom dau ma sôm, “Inj gêmbac tu bu mbac ndu ñambwa-ŋga dom. Inj gêmbac bu tôt Anötö ndê ñaclai ti waê asê, ma bu Anötö ndê Atu tap waê sa whinj.”

⁵ Yisu tac whinj Maria lu Mata ma Lasarus.

⁶ Tigen têj ndoc inj ñgô ñawaê bu Lasarus gêmbac, nañ inj têj inj gi ñagahô dom. Inj gacegen mbo gameñ dinaj gitôm bêc lu.

⁷ Goc inj sôm têj inj ndê ñgacsêñomi, “Dalhö dambu datêj gameñ Judia-ŋga dandi.”

⁸ Magoc ñac sêôsôm, “Kêdôhôjwaga, mba! Ñasawa apê lec lau bata Israel-ŋga nañ sêmbo dindê, nañ tac whinj bu sêtuç am ña hoc. Bocke dec am bu mbu ndi tiyham?”

* ^{10:34:} Yom dau yêc Buku Wê-ŋga 82:6 (alic footnote yêc Jon 15:25). Anötö dau kêtj ñaclai têj kiñ ti gôliñwaga bu sêñem gôliñ sêmbo nom, ma bocdinañ inj sam ñac bu anötöi. Ma têm ñatô inj sam ñac bu Anötö atui - alic BW 2:7 ma 82:6.

⁹ Ma Yisu ô yom na yom gôliŋ danj, ma sôm, “Têŋ bêc hoŋ ac pô gameŋ gitôm acgatu ɻasawa 12, ma tîŋambu ɻasec sa. ɻamalac danj bu êŋsêlêŋ têŋ ndoc ac-nga, dec inj oc tiŋ gahi dom, bu inj gêlic ɻawê nom dindec-nga.

¹⁰ Magoc inj bu êŋsêlêŋ têŋ ôbwêc, dec inj oc tiŋ gahi, bu inj ndê ɻawê mba.”

¹¹ Goc Yisu gic têku yom ma sôm, “Yac neŋ silip Lasarus yêc bêc. Aö watêŋ inj wandi bu wauŋ inj sa.”

¹² Ma ɻngacsêŋomi sêšôm, “Pômdau, inj bu yêc bêc yêc, dec inj dau oc ɻayham sa.”

¹³ Nac gauc gêm bu Yisu sôm bu Lasarus mbo tali ma yêc bêc, magoc inj ndê yom dau ɻahu bu Lasarus mbac ndu su.

¹⁴ Goc Yisu sôm yom yêc awê têŋ ɻac bu, “Lasarus mbac ndu.”

¹⁵ Tu mac-ŋga dec aö atac ɻayham bu aö gambo g awhiŋ inj dom, bu kwahic dec mac oc akêŋ whiŋ tu gêŋ naŋ aö bu wakôm-ŋga. Bocdinan̄ yac datêŋ inj dandi.”

¹⁶ Ma Tomas, ɻngacsêŋomi naŋ sêšam bu Lôcmpôŋ, naŋ sôm têŋ ɻngacsêŋomi ɻatô, “Ayôc! Dawhiŋ inj dandi, ma dambac ndu dawhiŋ inj.”

Yisu inj yac neŋ datisa ti dambo tanj ɻahu

¹⁷ Yisu hôc asê gameŋ Judia-ŋga ma tap sa bu sêkêŋ Lasarus ndê ɻamlan̄ yêc hoctsŋ danj gitôm bêc hale su.

¹⁸ Malac Betani yêc suŋ sa têŋ Jerusalem, seŋ ɻasawa gitôm kilometra tö.

¹⁹ Ma lau Israel-ŋga daêsam sêsa akêŋ Jerusalem sêmeŋ, ma sêndöc sêwhinj Mata lu Maria, bu sênen malô injlu tu lhunŋac hu injlu siŋ-ŋga.

²⁰ Mata ɻgô bu Yisu kêsêlêŋ men, goc sa gi bu lic inj, magoc Maria ndöc andu.

²¹ Têŋ ndoc Mata hôc asê Yisu, naŋ inj sôm têŋ inj, “O Pômdau, am bu mbo, dec aö lhunŋac oc mbac ndu dom.

²² Magoc kwahic dec am mweŋ hôc asê su, ma aö kayalê bu gêŋ bocke naŋ am bu ndac têŋ Anötö, naŋ inj oc kôm.”

²³ Ma Yisu sôm, “Am lhômŋac oc tisa ma mbo tali tiyham.”

²⁴ Dec Mata ô yom ma sôm, “Aêc! Aö kayalê bu inj oc tisa têŋ bêc ɻambu-ŋga naŋ lau batê hoŋ oc sêtisa.”

²⁵ Goc Yisu sôm, “ɻamalac si sêtisa ma sêmbo tali ɻahu, naŋ aö daun̄. Asa naŋ kêŋ whiŋ aö ma mbac ndu su, naŋ oc mbo tali tiyham.”

²⁶ Ma asa naŋ mbo tali ma kêŋ whiŋ aö, naŋ oc niŋga têŋ têm ɻambu-ŋga dom, inj oc gacgeŋ mbo tali. Am kêŋ whiŋ yom dindec, me mba?”

²⁷ Ma Mata sôm, “Aêc Pômdau! Aö gakêŋ whiŋ bu am Mesaya, ma Anötö ndê Atu naŋ inj gic bata bu êŋkiŋ sip nom menj.”

²⁸ Mata sôm yom dinaŋ su, goc mbu gi ma ta Maria têŋ inj men. Ma inj sôm têŋ inj, “Kêdôhôŋwaga menj su, ma inj ndac am.”

²⁹ Maria ɻgô su, goc tisa ɻagahô bu sa têŋ Yisu ndi.

³⁰ Têŋ ndoc dinaŋ Yisu hôc asê Betani su dom, inj gacgeŋ mbo gameŋ naŋ Mata hôc pi inj.

³¹ Lau Israel-ŋga naŋ sêmbo andu sêwhinj Maria tu bu sênen malô inj, naŋ sêlic inj tisa ɻagahô ma kölhö gi. Nac gauc gêm bu inj oc têŋ sêhô ndi bu tan̄ lhunŋac mbo dindê, ma bocdinan̄ sêsa si ma sêŋkuc inj.

³² Têŋ ndoc Maria hôc asê gameŋ naŋ Yisu mbo ma gêlic inj, naŋ inj hu dau sip nom yêc inj gahi-ŋga, ma sôm, “O Pômdau, am bu mbo, dec aö lhunŋac oc mbac ndu dom.”

³³ Yisu gêlic Maria tanj, ma gêlic lau Israel-ŋga naŋ sêwhinj inj, naŋ sêtaŋ bocdinan̄, dec kêsahê ɻawapac atu yêc ndê ɻalôm.

³⁴ Ma inj ndac, "Mac aŋsuhuŋ inj yēc nde?" Ma sēsōm, "Mweŋ Pômdau, ma lic."

³⁵ Tēŋ dinaŋ Yisu tasulu sa.

³⁶ Ma lau Israel-ŋga dinaŋ sēsōm, "Alic, inj atac whiŋ Lasarus ndu andō."

³⁷ Magoc ḥatō sēsōm, "Inj kōm ŋgac tapec tandō po asê. Bocke dec inj kōm Lasarus ŋayham sa dom, ma inj mbac ndu?"

Yisu uŋ Lasarus sa

³⁸ Tēŋ dinaŋ Yisu ndē ŋjalōm ŋawapac atu tiyham, ma inj kēsēlēŋ tēŋ sēhō gi. Nac sēkēŋ ŋgac batē dau ndē ŋamlaŋ yēc hocsuŋ daŋ, ma sēmpī hoc daŋ gi ndōc sē awha ahuc.

³⁹ Tēŋ ndoc Yisu hōc asê, naŋ inj sōm tēŋ lau naŋ sēwhiŋ inj bu, "Mac ampi hoc dau sa." Magoc ŋgac batē ndē lhuwē Mata sōm, "Pômdau! Inj yēc gitōm bēc hale su. Oc ŋamaniŋ sa su."

⁴⁰ Dec Yisu sōm, "Aö gasōm tēŋ am su, bu kēŋ whiŋ, dec am oc lic Anötō ndē ŋaclai ti ŋawasi."

⁴¹ Inj sōm yom dinan su, goc lau sēmpī hoc dau sa. Ma Yisu tatac undambē ma sōm, "Damaŋ, aö wanem danje am, bu am ŋgō anej yom.

⁴² Aö kayalē bu am kēŋ danam aö ŋapan, magoc kwahic dec aö bu wanem danje am, bu lau naŋ sēlhac dec oc sēngō anej yom, ma sēkēŋ whiŋ bu am kēkin aö gameŋ."

⁴³ Goc inj mbwēc awha atu, "Lasarus! Sa mweŋ!"

⁴⁴ Dec Lasarus sa meŋ, ma po naŋ sēmpaŋ inj gahi ti amba, ma po dan naŋ sēhi pi inj ŋagôlôŋ, naŋ gacgeŋ sēyēc inj. Ma Yisu sōm tēŋ ŋac, "Akōc po su yēc inj, ma akēŋ inj lhō ndi."

Lau bata sēkic yom bu sēndic Yisu ndu

⁴⁵ Tu gēŋ atu dinaŋ-ŋga dec lau Israel-ŋga daēsam naŋ sēmbo sēwhiŋ Maria ma sēlic gēŋ naŋ Yisu kōm, naŋ sēkēŋ whiŋ inj.

⁴⁶ Magoc ḥatō sētēŋ lau Palēsai si, ma sic miŋ pi gēŋ naŋ Yisu kōm.

⁴⁷ Goc dabuŋsiga atu-tu ti lau Palēsai sēmbwēc lau †Sanedrin-ŋga sēpitigeŋ, ma sēndac ŋac, "Yac oc dakōm gēŋ sake? Ŋgac dinaŋ kōm gēŋ dalō daēsam.

⁴⁸ Yac bu dalhac inj ahuc dom, dec lau hoŋ oc sēkēŋ whiŋ bu inj Mesaya dau. Ma lau Rom-ŋga oc sēmeŋ ma sēseŋ yac neŋ gameŋ danem akiŋ Anötō-ŋga ti yac lau Israel-ŋga hoŋ su."

⁴⁹ Tēŋ yala dinaŋ Kayapas inj †dabuŋsiga ŋamata-ŋga. Ma inj sōm tēŋ lau Sanedrin-ŋga, "Mac nem gauc sa dom!"

⁵⁰ Inj mbac ndu manj! Yham dom bu lau Israel-ŋga hoŋ sēniŋga. Ŋgac tigeŋ bu mbac ndu ô lau hoŋ, naŋ oc ŋayham hōc gēlēc su."

⁵¹ Kayapas sōm yom dinaŋ na inj dau ndē gauc dom. Magoc tēŋ yala dinaŋ inj dabuŋsiga ŋamata-ŋga, dec inj sōm yom dau gitōm prophet daŋ. Ma yom dau ŋahu bocdec bu. Yisu oc mbac ndu tu lau Israel-ŋga hoŋ.

⁵² Ma tu ŋac tawasē-ŋga dom. Inj oc mbac ndu tu Anötō ndē lau hoŋ naŋ sēmbo gameŋ nom-ŋga tidaу-tidaу, tu bu ndic ŋac hoŋ sa sēpitigeŋ.

⁵³ Bocdinaŋ tēŋ bēc dinaŋ lau bata Israel-ŋga dinaŋ sic hu sēŋsalē lēn bu sēndic Yisu ndu.

⁵⁴ Ma tu dinaŋ-ŋga Yisu kēsēlēŋ mbo awē yēc lau Israel-ŋga ŋjalōm dom. Inj kōlhō gi mbo malac Eprayim, naŋ yēc gameŋ sawa ŋamakē. Ma inj ndē ŋgacsēŋomi sēmbo gameŋ dinaŋ sēwhiŋ inj.

55 Têj ndoc lau Israel si om atu Mwasin Pasowa-ŋga menj kēpiŋ, n aŋ lau daēsam yēc gameŋ ŋamakē-ŋga sēpi Jerusalem si. Ɋac bu sēŋkuc lau Israel si lēn sēmasan̄ dau ɣawasi sa yēc Anötō aŋgō-ŋga muŋ su naŋ goc Pasowa ɣabēc hōc asē.

56 Ma Ɋac sēŋsalē Yisu ɣapaŋ. Têj ndoc sēkac sa sēmbo lōm dabun̄, naŋ sēndac dandi, “Mac gauc gēm bocke? Inj oc menj tu Mwasin Pasowa-ŋga, me mba?”

57 Tigen dabun̄siga atu-tu ti lau Palēsai sic atu lau bu asa bu tap gameŋ naŋ Yisu mbo, naŋ sa, naŋ kēj ɣawaē tēj Ɋac, ma Ɋac oc sēkōc inj dōr̄.

12

Maria gēm oso Yisu

(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Luk 7:37-38)

1 Bēc 6 yēc dōj yēc bu Mwasin Pasowa-ŋga hōc asē, ma Yisu tēj malac Betani gi. Lasarus, Ʉgac naŋ inj uŋ sa akēj lau batē-ŋga, naŋ mbo malac dinar̄.

2 Ma yēc Lasarus ndē andu, Ɋac sēndē mwasiŋ tu Yisu-ŋga. Lasarus ti lau ɣatō seŋ gēj sēndōc sēwhin̄ inj, ma Mata gēm akiŋ Ɋac mbo.

3 Goc Maria menj, kōc a Ʉnakwi Ʉnamalu Ʉhayham naŋ Ʉnōli atu sip kac dan̄, ma kēc pi Yisu gahi. Goc inj puŋ inj gahi Ʉa inj dau kēclauŋ. Ma gēj dau Ʉnamalu hōŋ dau sa ma gēm andu Ʉnalōm ahuc.

4 Tēj dinar̄ Judas Iskeriot, Ʉgacsēŋom naŋ tiŋambu hoc Yisu asē, naŋ sōm,

5 “Bu Ʉnamalu Ʉhayham dindec Ʉnōli atu, gitōm denarii 300 naŋ dakōc ti Ʉnōli tu gweleŋ yala sambuc-ŋga. Tu sake-ŋga awhē dec kēyaiŋ? Gitōm bu dakēj tēj lau sēnemlhi, ma dakēj Ʉa-awa tu danem lau Ʉnalōm sawa sa-ŋga.”

6 Judas sōm yom dinar̄, magoc inj gauc gēm lau Ʉnalōm sawa dom. Inj sōm yom dinar̄ Ʉahu bu inj Ʉgac kaŋ-nda. Inj yob Ʉgac-sēŋomi si talhi mone-ŋga, ma gēm kaŋ mone ɣatō bu nem dau sa.

7 Magoc Yisu ô inj ndē yom ma sōm, “Mac alhac awhē dindec ahuc dom. Inj yob gēj dau Ʉnapaŋ e kwahic dec, gic waē bēc sēŋsuhuŋ aō-ŋga.

8 Lau Ʉnalōm sawa oc sēmbo sēwhin̄ mac Ʉnapaŋ. Tigen aō oc wambo wawhin̄ mac Ʉnapaŋ dom.”

Lau dabun̄siga sēkic yom pi Lasarus

9 Têj ndoc dinar̄ lau Jerusalem-ŋga daēsam sēŋgō Ʉawaē bu Yisu mbo malac Betani, dec sēsa si bu sēlic inj. Ma Ɋac bu sēlic Lasarus, Ʉgac naŋ Yisu uŋ sa yēc lau batē-ŋga, naŋ whin̄.

10 Tu dinar̄-ŋga dabun̄siga atu-tu Israel-ŋga sēkic yom bu sēndic Lasarus ndu whin̄.

11 Ʉahu bu lau Israel-ŋga daēsam sēhu Ɋac siŋ ma sēkēj whin̄ Yisu tu Lasarus-ŋga.

Yisu sōc malac Jerusalem gi

(Mat 21:4-9; Mak 11:7-10; Luk 19:35-38)

12 Têj Ʉagalajsē lau daēsam naŋ sēmbo Jerusalem tu Mwasin Pasowa-ŋga sēŋgō Ʉawaē bu Yisu kēsēlēj mbo seŋ bu tēj Jerusalem menj.

13 Bocdinaj Ɋac sēsa si bu sēkōc inj sa. Sēhōc tōmtōm Ʉalaun̄ ma sēmbwēc, “Hosana! Tampin̄ inj naŋ menj gēm Pōmdau aŋgō. Tampin̄ lau Israel-ŋga si Kin̄.”

14 Yisu kēsēlēj menj ndōc doŋki Ʉatu dan̄ Ʉahō, ma Ʉalēj dinar̄ propet akwa dan̄ ndē yom Ʉandō sa. Yom dau yēc bocdec bu:

15 O mac lau †Sayon-ŋga, atöc daôm dom. Alic mac nem Kinj têj mac meŋ, ndöc doŋki ɣatu ɣahô. [Sek 9:9]

16 Yisu ndê ɣgacsênomi sêlic gêj hoŋ dinaŋ, magoc ɣac sêŋyalê ɣahu dom. Tigeŋ tiŋambu, têj ndoc Yisu tisa ti ɣawasi atu, naŋ sêŋyalê bu yom dau, naŋ sêto muŋ su, naŋ hêganôŋ Yisu, ma tu dinaŋ-ŋga lau sêkôm gêj dinaŋ têj in.

17 Lau daêsam naŋ sêmbo sêwhiŋ Yisu têj ndoc in mbwêc Lasarus ma uŋ in sa akêj lau batê-ŋga, naŋ sic miŋ pi in ɣapaŋ.

18 Bocdinaŋ lau daêsam sêŋgô ɣawaâ bu Yisu kôm gêj dalô atu dinaŋ, ma sêsa si bu sêlic in têj bêc dinaŋ.

19 Ma têj têm lau Palêsaï sêlic gêj dau, naŋ sêšôm têj dandi, “Alic, yac neŋ yom hoŋ ɣandô mbasi. Yac oc dalhac in ahuc ɣalêŋ bocke? Lau hoŋ oc sêŋkuc in!”

Yisu sôm gwanaŋ bu in oc mbac ndu

20 Lau Grik ɣatô sêmbo sêwhiŋ lau naŋ sêpi malac Jerusalem tu sênen akiŋ Anötö-ŋga têj om atu Pasowa-ŋga.

21 Lau Grik dinaj sêtêŋ Pilip, ɣgacsêjom naŋ meŋ akêj malac Betsaida yêc gameŋ Galili-ŋga, ma sêšôm têj in bu, “O ɣgac atu, yac bu alic Yisu.”

22 Dec Pilip gi sôm yom dau têj Andru, ma inļu si sêšôm têj Yisu.

23 Yisu ɣgô yom dau goc sôm yom gôlin daŋ bocdec bu, “Ndoc meŋ sa bu Njamalac ndê Atu tap in ndê waê atu sa.

24 Aö wasôm yomandô têj mac. Gêj ɣawhê daŋ bu sêšô sip nom ndi dom, dec gêj tigeŋ dau oc gacgeŋ yêc. Magoc gêj dau bu dasô sip nom ɣalôm ndi, dec oc tibale ma niŋga, magoc tiŋambu oc po pi meŋ ma nem ɣandô daêsam tiyham.

25 Asa naŋ tac whiŋ bu sap gêj nom-ŋga dôj ɣapaŋ tu mbo tali-ŋga, naŋ oc ninga. Magoc asa naŋ bu hu gêj nom dindec-ŋga siŋ tu êŋkuc aö-ŋga, naŋ tap seŋ ndöc tali têj têm ɣambu-ŋga-ŋga sa.

26 Asa naŋ gauc gêm bu nem akiŋ aö, naŋ meŋ êŋkuc aö. Ma gameŋ naŋ aö oc wambo, naŋ in naŋ gêm akiŋ aö, naŋ oc mbo bocdinaŋ. Lau hoŋ naŋ sem akiŋ aö, naŋ Damaŋ oc toc ɣac sa.

27 “Kwahic dec aö neŋ ɣalôm kedehe aö ɣandô. Tigeŋ aö wandac Damaŋ bu ɣengaho aö su yêc ndoc ɣawapac-ŋga dindec dom. Mba! Tu gêj dau dindec-ŋga dec aö gameŋ.

28 Damaŋ, aö wasa lêj dindec tu bu wapo nem waêm sa.”

Yisu sôm yom dinaj, ma awha daŋ sa akêj undambê bocdec bu, “Aö gatap waêj sa tu am-ŋga su, ma watap sa tiyham.”

29 Lau daêsam naŋ sêmbo gameŋ dinaj sêŋgô ɣakêcsia dau, ma ɣatô sêšôm bu wapap gic. Ma ɣatô sêšôm bu aŋela daŋ sôm yom têj Yisu.

30 Magoc Yisu sôm, “Awha dinaj sa tu aö-ŋga dom, magoc sa tu mac-ŋga.

31 Kwahic dec ti ndoc Anötö êmatôc lau nom dindec-ŋga. Ma inj oc êmasuc nom dindec ɣadau su.*

* **12:31:** Yisu sôm bu Anötö oc êmasuc nom dindec ɣadau su. Têj ndoc Yisu mbac ndu ma tisa tiyham, in ku Sadaj ndê ɣaclai dulu-alic Jon 16:33; Kol 2:15; Hib 2:15; ma 1 Jon 3:8. Yisu ku in dulu su yomandô, magoc Anötö kêj ɣasawa têj Sadaj ma in kôm inj ndê gweleŋ yêc nom - alic Epe 2:2; 2 Kor 4:4; ma 1 Jon 5:19. Bocdinaŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ sic waê bu sêlhc ɣaŋga ma sêndic siŋ têj Sadaj, (Jon 17:15; Epe 6:10-18) ma Anötö kêj ɣaclai têj ɣac bu sêku inj dulu (Rom 16:20). Têj bêc ɣambu-ŋga, Anötö oc seŋ Sadan ti inj ndê aŋela ti lau sac su ma inj ndê ɣaclai oc pacnêde sambuc (Rev 20:2-3, 10).

32 Magoc têj ndoc sêndic aö pi a ma sêsuŋ aö sa yêc nom, naŋ aö oc wahê Njamalac akêŋ gameŋ hoŋ sêtêj aö sêmeŋ."

33 Yisu sôm yom dinaŋ bu tōc ɻjalêŋ naŋ iŋ oc mbac ndu, naŋ asê.

34 Ma lau dinaŋ sêo iŋ awha ma sêşôm, "Sêto yom yêc buku yomsu-ŋga, naŋ sôm bu Mesaya oc mbo ɻjapaŋ. Ma bocke dec am sôm bu ɻjac oc sêsuŋ Njamalac ndê Atu sa? Njamalac ndê Atu dau iŋ asa?"

35 Goc Yisu sôm, "Ya ɻjawê oc mbo whiŋ mac ɻjasawa sauŋ, ma boc-dinaŋ aŋsêlêŋ ambo ɻjawê dau ɻjalôm, bu ɻnasec nem mac ahuc dom. Lau naŋ sêŋsêlêŋ sêmbo ɻnasec ɻjalôm, naŋ sem gauc gameŋ naŋ oc sêndi naŋ.

36 Akêŋ whiŋ Njawê dau naŋ kwahic dec mbo whiŋ mac, ma mac oc ati lau ɻjawê-ŋga." Yisu sôm yom dau su, goc hu ɻjac siŋ, ma siŋ dau têj ɻjac.

Lau daêsam sêkêŋ whiŋ Yisu dom

37 Yisu kôm gêŋ dalô daêsam yêc lau Israel aŋgô-ŋga, magoc daêsam sêkêŋ whiŋ dom bu iŋ Mesaya dau.

38 Ma bocdinaŋ yom naŋ propet Aisaya to muŋ su, naŋ ɻandô sa. Yom dau yêc bocdec:

Pômdau, ɻjac si asa kêŋ whiŋ yom naŋ yac ahoc asê?

Ma ɻjac si asa ndê gauc sa pi am nem ɻaclai atu, naŋ am tōc tiawê? [Ais 53:1]

39 Bocdinaŋ Anötö ndê propet Aisaya tōc asê gwanaŋ bu lau dinaŋ sêtôm dom bu sêkêŋ whiŋ. Ma iŋ to yom daŋ tiyham bocdec bu:

40 Pômdau kôm ɻjac si tandô tipec, ma ɻjac si ɻjalôm ɻadandi. Bocdinaŋ gitôm dom bu sêlic ɻja tandô, ma sêŋyalê yêc ɻjac si ɻjalôm. Ma gitôm dom bu ɻjac sênen dau kwi, ma wakôm ɻjac ɻayham sa tiyham. [Ais 6:10]

41 Aisaya to yom dau, ɻahu bu iŋ gêlic Yisu ndê ɻawasi su, ma bocdinaŋ dec sôm yom asê pi iŋ.

42 Yom dau yêc bocdinaŋ, magoc lau Israel-ŋga daêsam sêkêŋ whiŋ Yisu, ma ɻjac si lau bata ɻatô sêwhiŋ. Tigen ɻjac sêtôc si sêkêŋ whiŋ iŋ tiawê dom, ɻahu bu ɻjac sêtôc bu lau Palêsaï oc sêtiŋ ɻjac su yêc gôlôwac Israel-ŋga.

43 ɻJac atac whiŋ bu Njamalac sêlic ɻjac ɻayham ma sêken waê têj ɻjac, hôc gêlêc bu sêtap waê sa yêc Anötö.

44 Ma Yisu sôm yom awha atu, "Asa naŋ kêŋ whiŋ aö, naŋ kêŋ whiŋ aö tanwasen dom. Iŋ kêŋ whiŋ iŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ whiŋ."

45 Ma asa naŋ gêlic aö, naŋ gêlic iŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ bocdinaŋ.

46 Aö gahôc asê nom gitôm ya ɻawê, bu lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ aö, naŋ oc sêmbo ɻnasec dom.

47 Asa naŋ ɻgô aneŋ yom magoc danga wambu dom, naŋ aö dauŋ oc wamatôc iŋ dom. Bu aö gameŋ bu wamatôc lau nom-ŋga dom, magoc bu wanem ɻjac si.

48 Lau hoŋ naŋ sêkôc aö ti aneŋ yom sa dom, naŋ oc sêtap matôc sa têj bêc ɻambu-ŋga. Ma ɻjac si matôc ɻahu sip ɻjac sêkôc aneŋ yom sa dom.

49 Bu aö gasôm dauŋ neŋ yom dom. Damaŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ gic atu yom hoŋ tu wasôm asê-ŋga.

50 Ma aö kayalê bu yom naŋ iŋ gic atu, naŋ ti Njamalac si seŋ sêndöc tali ɻjapaŋ-ŋga. Bocdinaŋ aŋyalê bu yom hoŋ naŋ aö gasôm, naŋ kêkuc yom naŋ Damaŋ dau kêŋ têj aö."

13

Yisu kēgwasiŋ ḷgacsēḥom̄i gahi

¹ Lau Israel-ṅga si om atu mwasiŋ Pasowa-ṅga meŋ kēpiŋ, ma Yisu kēyalē bu ndoc meŋ hōc asē su, bu iŋ hu nom dindec siŋ ma mbu tēŋ Damba ndi. Iŋ atac whiŋ iŋ dau ndē lau naŋ sēmbo nom, ma iŋ bu tōc asē tiawē, ḷalēnaŋ naŋ iŋ atac whiŋ ḷac ndu andō.

² Iŋ ti ndē ḷgacsēḥom̄i sēndōc sēwhiŋ dau bu sēneŋ gēŋ, ma Judas Iskeriot, Saimon ndē atuŋgac, mbo whiŋ ḷac. Sadan̄ sip iŋ ndē ḷalōm muŋ su, ma kēŋ gauc tēŋ iŋ bu hoc Yisu asē.

³ Yisu kēyalē bu Damba kēŋ gēŋ hoŋ sip iŋ amba, ma bu iŋ meŋ akēŋ Anötö, ma oc mbu tēŋ iŋ ndi.

⁴ Bocdināŋ iŋ tisa yēc tebo, kac iŋ ndē ḷakwē awē-ṅga su, ma kic po dapuŋ daun-ṅga dan̄ pi iŋ ḷampē.

⁵ Goc iŋ tac bu sip suc dan̄, ma gic hu kēgwasiŋ ḷgacsēḥom̄i gahi, ma puŋ ḷa po naŋ iŋ kic pi ḷampēbalē.

⁶ Iŋ tēŋ Saimon Pita meŋ, ma Pita ndac, “Pômdau, am bu êmgwasiŋ aō gahiŋ whiŋ, a?”

⁷ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Kwahic dec am nem gauc sa dom pi gēŋ naŋ aō gakōm gambo, tigeŋ tiŋambu am oc êmyalē.”

⁸ Magoc Pita sôm, “Mba! Am êmgwasiŋ aō gahiŋ dom andō!” Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aō bu waŋgwasin̄ am dom, dec am oc ti aneŋ dan̄ dom.”

⁹ Dec Pita sôm, “Bocdināŋ Pômdau, êmgwasiŋ aō gahiŋ ḷambwa dom, magoc amar̄ti ḷagôlōŋ whiŋ!”

¹⁰ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Namalac naŋ gêliŋ bu su, naŋ tiŋambu êngwasiŋ gahi ḷambwa, dec iŋ ndē ḷamlic sambuc ḷawasi sa. Aō wasôm tēŋ mac lau dinaj bu mac ḷawasi sa su, magoc mac hoŋ dom.”

¹¹ Yisu kēyalē ḷgac naŋ oc hoc iŋ asē, ma tu dinaj-ṅga sôm bu ḷac hoŋ ḷawasi dom.

¹² Yisu kēgwasiŋ ḷac hoŋ gahi pacndē, dec sôc iŋ ndē ḷakwē awē-ṅga sa tiyham, ma mbu gi ndōc ndē mala. Ma iŋ ndac, “Mac aŋyalē gēŋ naŋ aō gakōm tēŋ mac, naŋ ḷahu, me mba?”

¹³ Iŋ solop bu mac asam aō bu ‘Kêdôhôŋwaga,’ ma ‘Pômdau,’ bu aō daun̄ dindec.

¹⁴ Ma kwahic dec aō, mac nem kêdôhôŋwaga ma Pômdau, kagwasiŋ mac gahim. Ma aō wasôm tēŋ mac, bu aŋgwasin̄ nem asidôwai si gahi bocdināŋ.

¹⁵ Aō gatōc ḷadōŋ tēŋ mac, bu mac alic ma akōm tōm aō gakōm tēŋ mac.

¹⁶ Aō wasôm yom ḷandō, bu ḷgac akiŋ dan̄ hōc gêlēc iŋ ndē ḷadau dom, ma ḷgac aheŋ-ṅga hōc gêlēc iŋ naŋ kēkiŋ iŋ, naŋ dom.

¹⁷ Kwahic dec aō gawhē gēŋ dindec sa ma mac aŋyalē, ma mac bu akōm ḷandō sa, dec oc atap Anötö ndē mwasiŋ sa.”

Yisu sôm ḷgac hoc iŋ asē-ṅga asē

¹⁸ Ma Yisu sôm, “Aō gasôm yom dindec pi mac hoŋ dom, bu aō kayalē lau naŋ aō kayalin̄ ḷac sa. Tigeŋ yom dan̄ naŋ sêto yēc, naŋ oc ḷandō sa. Yom dau sêto yēc bocdec bu, ‘Ngac naŋ gēŋ gēŋ whiŋ aō, naŋ kēŋ kisa aō.’

¹⁹ Aō gasôm yom asē gwanaŋ pi gēŋ dau, bu tēŋ tēm gēŋ dau hōc asē, naŋ mac oc akēŋ whiŋ bu aō Mesaya dau.

20 Aö wasôm yom ɣandô têj mac, bu asa naŋ kôc ɣamalac naŋ aö kakin iŋ, naŋ sa, naŋ kôc aö daŋ sa. Ma asa naŋ kôc aö sa, naŋ kôc iŋ naŋ kékïn aö gameñ, naŋ sa.”

21 Yisu sôm yom dinaj su, ma iŋ ndê ɣalôm ɣawapac ɣandô, dec sôm, “Yomandô aö wasôm têj mac, bu ɣac danj mbo dec, naŋ oc hoc aö asê.”

22 Yisu ndê ɣgacsêjomi sêngô yom dinaj ma tahê dandi, bu ɣac sem gauc bu ɣac naŋ iŋ sôm yom pi, iŋ asa.

23 Ngacsêjom naŋ Yisu tac whij ndu andô, naŋ ndöc gi pan Yisu.

24 Dec Saimon Pita gic amba têj iŋ, ma sôm, “Am ndac iŋ bu iŋ sôm yom pi asa.”

25 Goc ɣgacsêjom dau töj sac Yisu, ma ndac, “Pômdau, asa?”

26 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Ngac naŋ aö wapuc bolom dindec sip sulu ma wakéj têj iŋ.” Goc iŋ puc bolom sip sulu ma kêj têj Judas Iskeriot, Saimon atunjgac.

27 Judas kôc bolom dau su, ma ɣagahô Sadanj sip iŋ ndê ɣalôm. Ma Yisu sôm têj iŋ, “Sa ndi, ma gêj naŋ am gauc gêm bu kôm, naŋ kôm ɣagahô.”

28 Lau hoŋ naŋ sêndöc tebo, naŋ sêngô yom naŋ Yisu sôm têj Judas, magoc sênyalê ɣahu dom.

29 Judas iŋ ɣac naŋ yob ɣac si talhi mone-ŋga, ma bocdinaŋ dec ɣgacsêjomí ɣatô gauc gêm bu Yisu kékïn iŋ sa gi bu nemlhi gêj tu Mwasin Pasowa-ŋga, me bu kêj gêj têj lau ɣalôm sawa.

30 Judas gêj bolom naŋ Yisu kêj têj iŋ, ma sa awê gi. Ma gameñ ɣasec sa.

Yomsu wakuc

31 Judas sa gi su, ma Yisu sôm, “Kwahic dec ɣamalac ndê Atu oc tap iŋ ndê waê sa, ma iŋ oc po Anötö ndê waê sa whij.

32 Ma Anötö oc kêj dau ndê ɣawasi têj ndê Atunjgac bu po Atu ndê waê sa. Ma iŋ oc po ndê waê sa ɣagahô er.

33 “O anej lau hac. Aö wambo wawhij mac ɣasawa saun eŋ. Tiŋambu mac oc aŋsalâ aö, tigeñ tôm aö gasôm têj lau bata Israel-ŋga su, dec wasôm têj mac bu gameñ naŋ aö bu wandi, naŋ mac atôm dom bu amej.

34 Kwahic dec aö wakéj yomsu wakuc têj mac bocdec bu. Akêj nem atac whij lom daôm. Tôm aö atac whij mac, dec mac atac whij nem asidôwai bocdinan.

35 Ma têj ndoc lau hoŋ sêlic mac nem mêtê atac whij daôm-ŋga, dec ɣac oc sênyalê pi ɣandô bu anej ɣgacsêjomí mac.”

Yisu sôm asê bu Pita oc sêc iŋ ahuc

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

36 Goc Saimon Pita ndac iŋ bu, “Pômdau, am oc mbo nde?” Ma Yisu ô yom ma sôm, “Gameñ naŋ aö oc wandi, naŋ am gitôm dom bu êmkuc aö kwahic dec. Magoc tiŋambu am oc êmkuc aö mweŋ.”

37 Goc Pita ndac, “Pômdau, tu sake-ŋga am sôm bu kwahic dec aö gatôm dom bu waŋkuc am? Aö wakéj dauŋ sambuc e nditôm wambac ndu tu am-ŋga.”

38 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Am gauc gêm bu am gitôm bu mbwac ndu tu aö-ŋga, a? Aö wasôm yomandô têj am, bu ôbwêc dau dindec am oc sêc aö ahuc tidim tö mun, goc dalec oc taŋ.”

¹ Ma Yisu sôm têj ndê ɻgacsêñomi, “Ambo ti nem ɻjalôm ɻawapac dom. Akêj whinj Anötö, ma akêj whinj aö bocdinañ.

² ɻjalôm daësam yêc Damañ ndê andu. Bu mba, oc wasôm yom dindec asê têj mac dom. Aö watêj Damañ ndê andu dau wandi, bu wamasanç mac nem malam.

³ Aêc, aö oc wandi, ma wamasanç nem malam, ma tiñambu aö wambu wamenj ma wakôc mac sa bu amej andöc gamej dinaj awhinj aö.

⁴ Mac anjyalê senj têj gamej nañ aö oc wandi.”

⁵ Magoc Òomas sôm têj ij, “Pômdau, yac am gauc gamej nañ am oc ndi, ma bocdinañ ɻjalêj bocke dec yac oc anjyalê senj bu atêj gamej dau andi?”

⁶ Ma Yisu sôm, “Aö daunj gati senj, ma yom ɻjandô ti mac andöc tamli ɻahu yêc aö. Aö tañwasêj gati senj bu ɻjamalac sêtêj Damañ sêndi, ma senj danj yêc dom.

⁷ Mac bu anjyalê aö ɻjapep, dec oc anjyalê Damañ whinj. Ma kwahic dec ma ndi, mac anjyalê ij, ma mac alic ij su.”

⁸ Goc Pilip sôm, “Pômdau, tôc Damam têj yac, nañ goc nditôm.”

⁹ Ma Yisu ô ij ndê yom ma sôm, “O Pilip, aö gambo gawhinj mac ɻjasawa baliñ su, ma bocke am kêyalê aö dom? Tu sake-ña am sôm têj aö bu watôc Damañ têj mac? Aö wasôm têj am, bu asa nañ gêlic aö su, nañ gêlic Damañ su bocdinañ.

¹⁰ Aö gasôm su, bu aö gambo Damañ ɻjalôm, ma ij mbo aö ɻjalôm. Mac akêj whinj yom dau, me mba? Yom nañ aö gasôm, nañ aö tañwasêj neñ yom dom. Damañ nañ mbo aö ɻjalôm, nañ kôm ij ndê gweleñ ɻa aö.

¹¹ Aö gasôm bu aö gambo Damañ ɻjalôm, ma ij mbo aö ɻjalôm. Akêj whinj aneñ yom dinaj. Magoc mac bu akêj whinj aneñ yom dom, dec gauc nem gêj atu-tu nañ aö gakôm ɻa Damañ ndê ɻaclai, ma akêj whinj tu gêj dinaj-ña.

¹² Aö wasôm yom ɻjandô têj mac, bu asa nañ kêj whinj aö, nañ oc kôm gêj atu-tu gitôm aö gakôm. Ma ij oc kôm gêj atu-tu nañ hôc gêlêc ij dinaj su. ɻahu bu kwahic dec aö watêj Damañ wandi.

¹³ Ma aö wakôm gêj bocke nañ mac ateñ tu aneñ ɻaê-ña, ma ɻjalêj dinaj aö waço Damañ ndê waé sa.

¹⁴ Ateñ gêj tu aneñ ɻaê-ña, ma aö wakôm gêj dau ɻjandô sa.”

Yisu gic bata bu êjkiñ ɻjalau Dabuj

¹⁵ Ma Yisu sôm, “Mac bu atac whinj aö, dec dañam wambu aneñ yom.

¹⁶⁻¹⁷ Ma aö wandac Damañ, ma ij oc kêj ɻjalau Yom ɻjandô-ña bu meñ mbo whinj mac ɻjapañ ej. Ij oc puc mac dôj ti nem mac awham ô aö. Lau sac nom-ña oc sêkôc ij sa dom, bu ɻjac sêtôm dom bu sêlic ij me sêñyalê ij. Tigeñ mac anjyalê ij, bu ij mbo whinj mac, ma oc mbo mac nem ɻjalôm.

¹⁸ Aö wahu mac siñ bu ambo atôm mosibu dom. Mba! Aö daunj watêj mac waloc.

¹⁹ “Nasawa sauñ ma lau nom-ña oc sêlic aö tiyham dom, tigeñ mac oc alic aö. ɻahu bu aö oc watisa tiyham ma wambo tañli, ma tu dinaj-ña dec oc nditôm bu mac ambo tamli ɻjapañ awhinj.

²⁰ Têj têm dinaj, mac oc anjyalê bu aö gambo Damañ ɻjalôm, ma mac ambo aö ɻjalôm, ma aö gambo mac ɻjalôm.

²¹ Asa nañ kôc aneñ yomsu sa yêc ij ndê ɻjalôm ma dañga wambu, nañ tôc asê bu ij atac whinj aö ɻjandô, ma Damañ oc atac whinj ij bocdinañ. Ma aö daunj oc atac whinj ij, ma watôc daunj asê têj ij.”

²² Goc ḥgacsējom dañ ḥaē Judas sôm, “Pômdau, tu sake-ŋga am sôm bu tōc daôm asê tēj yac, magoc tēj lau nom-ŋga hoj dom?” (Ngacsējom dinaj in Judas Iskeriot dom.)

²³ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Asa nañ atac whij aö, nañ oc dañga wambu aneñ yom. Ma Damañ oc atac whij in ma alu oc atêj in aloc ma ambo awhij in.

²⁴ Yom nañ aö gasôm asê tēj mac, nañ aö dauñ nej yom dom. Damañ nañ kékij aö gameñ, nañ ndê yom. Tigerj lau nom-ŋga nañ atac whij aö dom, nañ dañga wambu aneñ yom dau dom.

²⁵ “K wahic dec aö gambo gawhij mac ma gasôm yom hoj dindec tēj mac.

²⁶ Magoc tiñambu, Damañ oc êngkiñ Njalau Dabuñ nem aö anjôj tēj mac loc bu nem mac sa. Inj oc êndôhôj mac pi gêj hoj, ma kêj mac gauc nem yom hoj nañ aö gasôm tēj mac su.

²⁷ Aö wakéj aneñ yom malô tēj mac bu yêc mac ḥapanj, dec ambo ti atac malô. Bu yom malô nañ aö oc wakéj tēj mac, nañ hôc gêlêc lau nom-ŋga si su. Bocdinaj ahégo daôm dom, ma atöc daôm dom.

²⁸ “Aö gasôm tēj mac bu aö oc wahu mac siñ, ma tiñambu oc wambu wameñ tiyham. Ma mac bu atac whij aö, dec mac oc atac ḥayham bu aö watêj Damañ wandi, bu Damañ hôc gêlêc aö su.

²⁹ Kwahic dec aö gasôm yom dindec tēj mac gwanañ, bu tiñambu tēj ndoc aneñ yom dau ḥandô sa, nañ goc mac oc akéj whij aö.

³⁰ “Ndoc tiapê, dec gitôm dom bu wasôm yom daêsam tēj mac. Nahu bu nom dindec ḥadu kêpiñ bu meñ. Inj dau ndê ḥaclai mba bu kôm gêj danj tēj aö.

³¹ Magoc aö wakôm gêj hoj nditôm Damañ gic atu aö, ma ḥalêj dinaj dec lau nom-ŋga oc sênyalê bu aö atac whij Damañ. Bocdinaj atisa ma dalhö.”

15

Yisu gêm dôhôj dau pi a wain

¹ Ma Yisu sôm, “Aö a wain ḥandô,”^{*} ma Damañ ti ôm wain-ŋga ḥadau.

² A wain ḥasañgac hoj nañ sêlzac wain nahu aö dauñ ma sem ḥandô dom, nañ Damañ oc so kic. Ma ḥasañgac nañ sem ḥandô, nañ inj oc ndic sêli bu kôm ḥawasi sa ma nem ḥandô daêsam.

³ Ma ḥalêj tigeñ, yom nañ aö gasôm tēj mac su, nañ kôm mac nem ḥalôm ḥawasi sa su.

⁴ Asap aö dôj, ma aö wasap mac dôj bocdinaj. A wain ḥasañgac dañ bu sap nahu dôj dom, dec oc tôm dom bu nem ḥandô yêc dau-ŋga. Ma mac bocdinaj. Mac bu asap aö dôj dom, dec oc tôm dom bu mac anem ḥandô.

⁵ Aö gatôm a w ain nahu, ma mac atôm ḥasañgac. Asa nañ sap aö dôj, ma aö wasap inj dôj, nañ oc nem ḥandô daêsam. Mac bu asap aö dôj dom, dec oc atôm bu akôm gêj ḥayham dañ dom.

⁶ Asa nañ sap aö dôj dom, nañ gitôm ḥasañgac nañ kegwelec sip nom ma tibasô. Ma ḥasañgac kaiñ dinaj oc sêhoñ sa ma sêkêj pi ya ndi ma ya neñ su.

⁷ “Mac bu asap aö dôj, ma bu akôc aneñ yom sa tîdôj yêc nem ḥalôm, dec gêj bocke nañ mac bu atac whij, nañ atenj têj Anötö, ma inj oc kêj têj mac.

* ^{15:1:} Yêc Yom Léjsem Akwa Anötö gêm dôhôj lau Israel-ŋga pi a wain - alic BW 80:8-16, Ais 5:1-7; ma Jer 2:21. Magoc ndoc daêsam lau Israel sêso Anötö ndê mêtê. Yisu gêm dôhôj dau pi a wain, ma sôm bu inj a wain ḥandô.

8 Asap aö dôj ma anem ɻandô daêsam, dec oc whê mac sa bu anej ɻngacsêñomi ɻandô, ma ɻalêj dinaj mac oc apo Damañ ndê waê sa.

9 Aö atac whij mac, gitôm Damañ atac whij aö. Kwahic dec ambo anej atac whij ɻalôm.

10 Aö dañaj wambu yom hoj nañ Damañ gic atu aö, ma aö gambo in ndê atac whij ɻalôm. Ma mac bu dañam wambu yom nañ aö gac atu mac, dec mac oc ambo anej atac whij ɻalôm.

11 “Aö gasôm yom dindec têj mac, tu bu anej atac ɻayham nem mac nem ɻalôm ahuc. Ma anej atac ɻayham oc êñsalê mac ahuc.

12 Anej yomsu dau dec, bu mac atac whij nem asidôwai, gitôm aö atac whij mac.

13 ɻnamalac nañ kêj dau sambuc ma mbac ndu ô in ndê asidôwa, nañ ndê mêtê atac whij-ŋga hôc gêlêc lau hoj si su.

14 “Mac bu aŋkuc aö nej yomsu ma akêj nem atac whij lom daôm, nañ mac ati anej lau atac whij-ŋga.

15 Nadau dañ oc sôm gêj hoj asê têj in ndê lau akiñ dom. Magoc gêj hoj nañ aö gaŋgô yêc Damañ, nañ aö gawhê sa têj mac su. Tu dinaj-ŋga aö wasam mac bu lau akiñ tiyham dom, magoc aö wasam mac bu aö nej lau atac whij-ŋga.

16 Mac aŋkuc aö tu daôm nem gauc-ŋga dom. Mba! Aö dañ kayaliñ mac sa, ma kakiñ mac bu asa andi ma anem ɻandô daêsam, nañ oc yêc ɻapan. Ma têj ndoc dinaj, gêj sake nañ mac aten têj Damañ anem aö aŋôj, nañ in oc kêj têj mac.

17 Aö nej yomsu dau bocdec bu, atac whij mac nem asidôwai andic ɻawaê.”

Lau nom-ŋga atac tec Yisu ndê lau

18 Ma Yisu sôm, “Têj ndoc lau sac nom-ŋga atac tec mac, nañ gauc nem bu ɻac sêtec aö muñ su.

19 Mac bu aŋkuc lau nom-ŋga si mêtê, dec lau nom-ŋga oc atac whij mac, ɻahu bu ɻac atac whij ɻac dau si lau. Magoc mac ambo atôm lau nom-ŋga dom, bu aö kayaliñ mac sa su yêc ɻac, ma tu dinaj-ŋga dec ɻac oc sêtec mac.

20 Gauc nem yom nañ aö gasôm têj mac bocdec bu, ‘Ngac akiñ dañ oc hôc gêlêc in ndê ɻadau dom.’ Lau nom-ŋga sêkêj kisa aö, ma oc sêkêj kisa mac bocdinaj. ɻac sêkôc anej yom sa dom, ma bocdinaj ɻac oc sêkôc mac nem yom sa dom.

21 ɻac oc sêkôm gêj hoj dinaj têj mac tu mac akêj whij aö-ŋga, ɻahu bu ɻac sênyalé in nañ kékij aö gamen, nañ dom.

22 “Aö bu wamej ma wahoc nej yom asê têj ɻac dom, dec ɻac si giso mba. Magoc ɻac sêngô anej yom hoj su ma sêkêj whij dom, dec ɻalêj mba bu sêmasan yom têj Anötö tu ɻac si giso-ŋga.

23 Asa nañ atac tec aö, nañ atac tec Damañ whij.

24 Aö gakôm gêj dalô yêc ɻac si angô-ŋga, nañ ɻnamalac dañ gitôm dom bu kôm. Aö bu watôc têj ɻac dom, dec ɻac si giso mba. Magoc ɻac sêlic su, ma sêkêj whij aö dom. Mba! ɻac sêtec aö, ma sêtec Damañ whij.

25 Ma bocdinaj Anötö ndê yom nañ sêto yêc ɻac si buku yomsu-ŋga,[†] nañ dec ɻandô sa. Yom dau sôm bu, ‘ɻac atac tec aö ɻambwa.’

[†] **15:25:** Yom dau yêc BW 35:19, 69:4. Têj ɻatô lau Israel sêsam Anötö ndê yom nañ kwahic dec dasam bu Yom Lêjsêm Akwa nañ bu ‘Buku Yomsu-ŋga.’ Magoc ɻaê ‘Buku Yomsu-ŋga’ dau hêganôj buku amandan nañ Moses to (Genesis, Eksodas, Levitikas, Namba ma Diuteronomi).

26 “Tiŋambu, aö waŋkiŋ Njalau meŋ bu puc mac dōŋ ma nem mac awham sa. Inj Njalau naŋ sa akēŋ Damaŋ, ma sōm yom ɻandō eŋ. Ma tēŋ ndoc inj meŋ, naŋ inj oc hoc yom ɻandō asē pi aö.

27 Ma mac oc ahoc yom ɻandō asē pi aö bocdinaŋ, b u mac ambo awhin aö tēŋ ɻamata-ŋga e meŋ tēŋ dec.

16

1 “Aö gasōm yom hoŋ dindec tēŋ mac bu wapuc mac dōŋ, bu ahu nem akēŋ whinj aö siŋ dom tēŋ ndoc mac atap kisa sa.

2 Lau Israel-ŋga oc sēmasuc mac su yēc gôlōwac Israel-ŋga. Ndoc oc meŋ, naŋ lau oc sēndic mac nem lau ɻatō ndu, ma ɻac oc gauc nem bu sēkōm gēŋ ɻayham tu sēnem akiŋ Anötō-ŋga.

3 ɻac sēŋyalē Damaŋ dom, ma sēŋyalē aö dom, ma tu dinaj-ŋga dec ɻac oc sēkōm bocdinaŋ tēŋ mac.

4 Magoc kwahic dec aö gasōm yom dindec tēŋ mac, bu tēŋ ndoc gēŋ dau hōc asē mac, naŋ gauc nem bu aö gakēŋ puc mac gwanaŋ su.”

Njalau Dabuŋ ndē gweleŋ

“Aö gasōm yom dinaj asē tēŋ mac muŋ su dom, ɻahu bu aö gambo gawhiŋ mac.

5 Magoc kwahic dec aö oc wahu mac siŋ, ma wambu watēŋ inj naŋ kēkij aö gamenj, naŋ wandi. Ma bocke dec mac nem daŋ ndac aö pi gameŋ wandi-ŋga dom?

6 Tigeŋ tu aö gasōm bu wahu mac siŋ-ŋga, dec kayalē bu mac nem ɻalōm ɻawapac ɻandō.

7 Aö wasōm yom ɻandō tēŋ mac, bu aö bu wahu mac siŋ dec oc wanem mac sa. Aö bu wahu mac siŋ dom, goc Njalau Nem Mac Sa-ŋga oc tēŋ mac meŋ dom. Magoc aö bu wandi, dec aö waŋkiŋ inj tēŋ mac meŋ.

8 Ma tēŋ ndoc inj meŋ, naŋ inj oc tōc lau nom-ŋga si giso asē tiawē pi sac, ma pi lēŋ gitēŋ, ma pi Anötō ndē matōc.

9 Inj oc tōc ɻac si sac ɻahu asē, naŋ sip ɻac sēkēŋ whinj aö dom.

10 Ma inj oc tōc asē bu lau nom-ŋga sēŋyalē Anötō ndē lēŋ gitēŋ dom, bu aö oc watēŋ Damaŋ wandi, ma mac oc alic aö tiyham dom.*

11 Ma inj oc tōc asē bu Anötō oc êmatōc sac hoŋ, tōm kwahic dec inj oc êmatōc nom dindec ɻadau.

12 “Yom daēsam yēc bu wasōm tēŋ mac, magoc mac atōm dom bu akōc sa.

13 Magoc tēŋ ndoc Njalau Yom ɻandō-ŋga meŋ su, naŋ inj oc nem mac sa bu anjyalē yom ɻandō hoŋ. ɻahu bu inj oc sōm dau ndē yom asē dom, magoc yom hoŋ naŋ inj ɻgō yēc alu Damaŋ, naŋ dec inj oc hoc asē. Ma inj oc kēŋ puc mac pi gēŋ naŋ oc hōc asē tiŋambu.

14 Njalau Dabuŋ oc po aneŋ waēŋ sa, ɻahu bu inj oc kōc aö daun neŋ yom, ma hoc asē tēŋ mac.

15 Damaŋ ndē gēŋ hoŋ ti aö neŋ, ma tu dinaj-ŋga dec gasōm tēŋ mac bu gēŋ hoŋ naŋ Njalau oc hoc asē tēŋ mac, naŋ meŋ akēŋ aö neŋ.”

* **16:10:** Yom dau ɻahu yēc awē dom. Lau ɻatō gauc gēm bu yom dau ɻahu bocdec bu. Lau nom-ŋga sētec Yisu ma sēkic yom bu sēndic inj ndu. ɻac si gauc sa dom, ma sēlīc inj gitōm ɻagac sac daŋ. Magoc Anötō uŋ inj sa, ma kōc inj sa pi undambē gi, dec tōc asē bu Yisu inj ɻagac gitēŋ. Bocdinaŋ Njalau Dabuŋ oc tōc asē bu lau nom-ŋga si gauc sa pi Yisu dom. Ma lau ɻatō gauc gēm bu yom dau ɻahu bocdec. Yisu oc pi undambē ndi ma gitōm dom bu êndōhōŋ lau nom-ŋga pi lēŋ gitēŋ tiyham, dec Njalau oc meŋ bu whē ɻac si gauc sa pi mētē sac ma mētē gitēŋ.

Njalôm ɻawapac oc nem dau kwi ti atac ɻayham

16 Goc Yisu sôm, “Nasawa sauŋ mac oc alic aö dom, ma ɻasawa sauŋ mac oc alic aö tiyham.”

17 Yisu sôm yom dinaj, goc inj ndê ɻgacsêjomí sem yomgalôm, ma ɻatô sêsmô têŋ dandi, “Yom bocke dec inj sôm bu ɻasawa sauŋ yac oc dalic inj dom, ma ɻasawa sauŋ yac oc dalic inj tiyham? Ma inj sôm bu inj oc têŋ Damba ndi.”

18 Goc sêndac dandi ɻapaŋ bu, “Inj ndê yom dinaj pi ɻasawa sauŋ, naŋ ɻahu bocke? Yac tanjyalê inj ndê yom ɻahu dom.”

19 Yisu kêyalê bu ɻac bu sêndac inj pi yom dau, dec sôm têŋ ɻac, “Aö gasôm bu ɻasawa sauŋ mac oc alic aö dom, ma ɻasawa sauŋ mac oc alic aö tiyham. Tu sake-ɻga mac am yomgalôm pi yom dau?

20 Yomandô aö wasôm têŋ mac, bu têŋ ndoc aö wahu mac siŋ, naŋ mac oc ahu dangibo asê ma atan, magoc lau sac nom-ɻga oc atac ɻayham sa. Mac oc ambo ti nem ɻalôm ɻawapac, magoc tiŋambu mac nem ɻalôm ɻawapac oc nem dau kwi ti atac ɻayham.

21 Oc nditôm awhê tidaê naŋ ndê ndoc meŋ sa bu kôc balêkoc-ɻga. Inj ɻalôm ɻawapac bu inj kêsahê ɻandê atu. Tigen têŋ ndoc inj kôc balêkoc dau su, naŋ inj oc gauc nem ɻandê dau tiyham dom, bu inj atac ɻayham sa bu inj ndê balêkoc hôc asê su.

22 Ma mac bocdinaj, kwahic dec mac ambo ti ɻalôm ɻawapac, magoc tiŋambu aö walic mac tiyham, ma têŋ ndoc dinaj, mac oc atac ɻayham atu. Ma lau danj oc sêkôc atac ɻayham su yêc mac dom.

23 Têŋ têm dinaj mac oc andac aö pi gêŋ danj tiyham dom. Yomandô aö wasôm têŋ mac, bu gêŋ sake naŋ mac ateŋ têŋ Damaŋ tu aneŋ ɻaâ-ɻga, naŋ inj oc kêŋ têŋ mac.

24 Têŋ ɻamata-ɻga e meŋ têŋ kwahic dec, mac ateŋ gêŋ danj tu aneŋ ɻaâ-ɻga dom. Kwahic dec ma ndi, naŋ ateŋ gêŋ tu aneŋ ɻaâ-ɻga. Ma Anötö oc kêŋ têŋ mac, ma mac oc atisambuc ɻandô.”

Yisu ku ɻaclai nom-ɻga dulu

25 “Gêŋ hoŋ dinaj aö gasôm têŋ mac ɻa yom gôlinj. Magoc têm oc meŋ sa, naŋ aö oc wasôm yom têŋ mac ɻa yom gôlinj dom. Aö oc wasôm yom yêc awê têŋ mac pi Damaŋ.

26 Têŋ ndoc dinaj mac oc ateŋ gêŋ tu aneŋ ɻaâ-ɻga. Aö wasôm têŋ mac, bu aö daunj oc wanem mac awham têŋ Damaŋ lec dom. Mac daôm ateŋ nem mbeč soloŋ têŋ inj,

27 bu inj atac whinj mac. Aê! Damaŋ Anötö atac whinj mac, ɻahu bu mac atac whinj aö, ma akêŋ whinj bu inj kêkiŋ aö gameŋ.

28 Aö gambo gawhiŋ Damaŋ muŋ su, dec gasip nom gameŋ. Ma kwahic dec aö bu wahu nom siŋ ma wambu watêŋ inj wandi.”

29 Têŋ dinaj Yisu ndê ɻgac-sêjomí sêsmô têŋ inj, “Kwahic dec am sôm yom yêc awê, ma sôm ɻa yom gôlinj dom.

30 Ma kwahic dec yac anjyalê bu am kêyalê gêŋ hoŋ. Ma lau sêkêŋ gêndac têŋ am dom magoc am kêyalê ɻac si gauc ti yom hoŋ muŋ. Tu dinaj-ɻga dec yac akêŋ whinj bu am mweŋ akêŋ Anötö ndê.”

31 Goc Yisu sôm têŋ ɻac, “Kwahic dec mac akêŋ whinj, a?

32 Aö wasôm têŋ mac, bu ndoc oc meŋ sa, ma kwahic dec meŋ kêpiŋ su, naŋ mac hoŋ oc ahu aö siŋ ma alhö têŋtêŋ. Magoc aö oc wambo tanjwasêŋ dom, bu Damaŋ oc mbo whinj aö.

³³ Aö gasôm yom hoj dindec têj mac bu wapuc mac dôj bu ambo ti atac malô tu aö-ŋga. Yêc nom mac oc atap ŋawapac sa, magoc ambo ti nem ŋalôm pêj dôj, bu aö gaku ŋaclai nom-ŋga dulu su.”

17

Yisu tej mbec tu ij dau-ŋga

¹ Yisu sôm yom dinaŋ su, goc tatac undambê, ma tej mbec bocdec bu, “Damanj, anej ndoc hôc asê su. Po am Atôm, aö dec nej waêj sa, ma ŋalêj dinaŋ aö oc wapo am nem waêm sa.

² Am kêj ŋaclai têj aö pi ŋamalac hoj, tu bu wakêj lau hoj naŋ am kêj têj aö, naŋ sêmbo tali ŋapanj.

³ Ma ŋac si ŋahu sêmbo tali ŋapanj-ŋga dau bocdec bu, sêŋyalê am Anötö ŋandô tigenj, ma sêŋyalê aö, Yisu Kilisi naŋ am kêkij aö gamej.

⁴ “Aö gac dabij gwelenj naŋ am kêj sip aö amaj, ma tu dinaŋ-ŋga dec aö gapo nem waêm sa yêc nom.

⁵ Têj ŋamata-ŋga nom dindec mbasi, naŋ aö dec gambo gawhiŋ am ma hêclu dawêkaiŋ ŋawasi atu dawhiŋ dauŋ. Kwahic dec Damanj, aö wandac am bu kôc aö sa bu wambo wawhiŋ am tiyham ti ŋawasi atu dau.”

Yisu tej mbec tu ij ndê ŋgacsêŋomi-ŋga

⁶ Ma Yisu sôm, “O Damanj, am kêyalij am nem lau sa yêc nom, ma kêj ŋac sêsiŋ aö amaj. Aö gatôc am asê têj ŋac su, ma ŋac daŋga wambu am nem yom.

⁷ Ma kwahic dec ŋac sêŋyalê bu gêj hoj naŋ aö gakôm, naŋ ŋahu am daôm, ma am kêj sip aö amaj bu wakôm-ŋga.

⁸ Bu yom naŋ am kêj têj aö, naŋ aö gasôm asê têj ŋac, ma sêkôc sa. Ma ŋac sêŋyalê pi ŋandô bu muŋ-ŋga aö gambo gawhiŋ am, ma sêkêj whiŋ bu am daôm kêkij aö gamej.

⁹ Kwahic dec aö bu wateŋ mbec tu ŋac-ŋga. Aö wateŋ tu lau nom-ŋga hoj-ŋga dom, magoc aö wateŋ tu am nem lau hoj, naŋ am kêj sip aö amaj-ŋga.

¹⁰ Anej lau hoj sêti am nem, ma am nem lau hoj sêti aö nej. Ma aö gatap waêj sa tu ŋac-ŋga.

¹¹ Anej têm wambo nom-ŋga pacndê, ma malô aö oc watêj am waloc. Magoc ŋac oc gacgeŋ sêmbo nom. O Damanj dabunj, aö bu wateŋ am bu yob lau dinaŋ ŋa am nem ŋa-ŋaclai atu naŋ am gêlic ŋayham bu kêj têj aö. Yob ŋac bu sêpiŋ dau dôj sêti gêj tigenj, gitôm hêclu dati gêj tigenj.

¹² Têj ndoc aö gambo gawhiŋ ŋac, naŋ aö gayob ŋa ac ŋapep ŋa am nem ŋa-ŋaclai naŋ am kêj têj aö. Ma bocdinaj ŋac si dan giŋga dom. Ŋgac tigenj naŋ gic waêbu peŋ, naŋ tawasê oc niŋga, bu kôm yom naŋ sêto yêc, naŋ ŋandô sa.

¹³ “Malô aö oc watêj am waloc. Tigenj kwahic dec aö gambo nom ma gasôm yom hoj dinaŋ asê têj anej lau, tu bu anej atac ŋayham nem ŋac ahuc, ma kôm ŋac sêtisambuc.

¹⁴ Aö gakêj am nem yom têj ŋac, ma lau sac nom-ŋga atac tec ŋac. Sêtec ŋac ŋahu bu ŋac si mala ŋandô yêc nom dom, gitôm aö dauŋ nej malaŋ ŋandô yêc nom dom.

¹⁵ Aö wateŋ am bu kôc ŋac su yêc nom dom, magoc aö wateŋ am bu yob ŋac tu ŋgac sac Sadanj-ŋga.

¹⁶ Ŋac si mala ŋandô yêc nom dom, gitôm aö nej malaŋ ŋandô yêc nom dom.

¹⁷ Damanj, am nem yom ij yom ŋandô eŋ. Kêj nem yom ŋandô sip ŋac si ŋalôm bu kôm ŋac sêti lau dabunj ŋandô.

18 Tôm am kêkiŋ aö gasip nom gameŋ, dec aö waŋkiŋ ɳac sêsa sêndi sêmbo lau nom-ŋga ɳalôm.

19 Kwahic dec aö gam dabuŋ dauŋ bu wandic bata am nem lêŋ nem lau si-ŋga, ma ɳalêŋ dau dinaŋ dec oc tôm bu ɳac dau sêti am nem lau dabuŋ.”

Yisu teŋ mbec tu lau hoŋ naŋ oc sêkêŋ whinj iŋ-ŋga

20 “Aö wateŋ mbec tu lau naŋ kwahic dec sêŋyalê aö, naŋ tawasê-ŋga dom. Aö wateŋ mbec tu lau hoŋ naŋ sêŋgô yom naŋ ɳac oc sêhôc asê pi aö, ma sêkêŋ whinj aö-ŋga sêwhinj.

21 Kêŋ ɳac hoŋ sêmbo ti ɳalôm ma gauc tigen, gitôm hêclu dati gêŋ tigen, am mbo aö ɳalôm, ma aö gambo am ɳalôm. Pwiŋ ɳac hoŋ dôŋ sênen damiŋ hêclu, ma bocdinaj têŋ ndoc lau nom-ŋga sêlic ɳac sêpiŋ dau dôŋ ti ɳalôm tigen, dec ɳac hoŋ oc sêkêŋ whinj bu am kêkiŋ aö gameŋ.

22 Am nem ɳaclai ti ɳawasi naŋ am kêŋ têŋ aö, naŋ dec aö gakêŋ têŋ ɳac, bu ɳac oc sêti gêŋ tigen gitôm hêclu dati gêŋ tigen.

23 Am mbo aö ɳalôm, ma aö wambo ɳac ɳalôm, tu bu wapiŋ ɳac dôŋ bu sêmbo ti ɳalôm ma gauc tigen. Ma bocdinaj lau nom-ŋga oc sêŋyalê bu am kêkiŋ aö gameŋ, ma bu am atac whinj ɳac gitôm am atac whinj aö.

24 “Daman, aö tac whinj bu lau hoŋ naŋ am kêŋ ɳac sêsiŋ aö aman, naŋ sêwhinj aö sêmeŋ ma sêmbo gameŋ naŋ aö oc wambo. Dec ɳac oc sêlic ɳawasi atu naŋ am kêŋ têŋ aö. Bu mun-ŋga, nom dindec mbasi, naŋ am atac whinj aö ndu andô, dec kêŋ ɳawasi dau têŋ aö.

25 O Damaŋ gitêŋ, lau nom-ŋga sêŋyalê am dom. Tigeŋ aö kayalê am, ma lau dindec sêŋyalê bu am kêkiŋ aö gameŋ.

26 Aö gatôc am asê têŋ ɳac, ma watôc am asê ɳapaŋ. Ma tu dinaj-ŋga dec am nem atac whinj aö-ŋga oc yêc ɳac si ɳalôm. Ma aö dauŋ oc wambo ɳac si ɳalôm wawhiŋ.”

18

Sêkôc Yisu dôŋ

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Yisu teŋ mbec dau pacndê, goc iŋ ti ndê ɳgacsêŋomi sêhu Jerusalem siŋ, ma sêpi Busuŋ Kidron-ŋga ɳadaŋga si. Ma sêsoč ôm tolîb-ŋga daŋ naŋ yêc dinaj.

2 Judas, ɳac naŋ hoc Yisu asê, naŋ kêyalê ôm dinaj, bu ndoc daêsam Yisu ti ɳgacsêŋomi sêkac sa sêmbo dindê.

3 Bocdinaj têŋ ôbwêc dinaj iŋ kêkuc ɳac, ma sa têŋ ôm dau gi. Iŋ wê lau siŋ Rom-ŋga tonj daŋ ma lau siŋ-ŋga lôm dabuŋ-ŋga ɳatô naŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau Palêsaŋ sêŋkiŋ. ɳac sêŋsêlêŋ ti sêhôc dawenj ti lam, ma wapa siŋ-ŋga, ma sêhôc asê ôm dinaj.

4 Yisu kêyalê gêŋ hoŋ naŋ oc hôc asê iŋ, goc sa gi ma ndac ɳac bu, “Mac arjsalê asa?”

5 Ma ɳac sêsoč, “Yac arjsalê Yisu Nasaret-ŋga.” Dec Yisu sôm, “Aö dauŋ dindec.” (Têŋ ndoc dinaj, Judas, ɳac hoc iŋ asê-ŋga, kalhac whinj lau dinaj.)

6 Têŋ ndoc ɳac sêŋgô Yisu ndê yom bu, “Aö dauŋ dindec,” goc ɳac hoŋ sêyu dau su ma sêpeŋ sêsiŋ nom si.

7 Ma iŋ ndac tiyham, “Mac arjsalê asa?” Ma sêsoč, “Yisu Nasaret-ŋga.”

8 Goc iŋ ô yom ma sôm, “Aö gasôm su, bu aö dauŋ dindec. Mac asôm bu mac arjsalê aö, ma bocdinaj atec anej lau dindec sêlhö sêndi.”

⁹ Yisu sôm yom dau tu bu nem iŋ ndê ŋgacsêŋomi si-ŋga. Ma tu dinaŋ-ŋga yom naŋ iŋ sôm muŋ su bocdec bu, “Aö oc wayob ŋjamalac hoŋ naŋ Damaŋ kêŋ têŋ aö, bu ŋac si dan ninga dom,” naŋ dec ŋandô sa.

¹⁰ Saimon Pita kôc iŋ ndê bieŋ balin̄ sa, ma pa dabuŋsiga ŋjamata-ŋga ndê ŋgac akiŋ ndê daŋgalauŋ andô-ŋga su. ŋgac akiŋ dau ndê ŋaê Malkus.

¹¹ Magoc Yisu sôm têŋ Pita, “Kêŋ nem bieŋ mbu sip ŋapaŋ ndi. Damaŋ kêŋ laclhu ŋawapac-ŋga dindec têŋ aö, ma aö gac waê bu wanôm.”

Sêwê Yisu sêtêŋ Anas si

(Mat 26:57)

¹² Goc ŋgac bata siŋ-ŋga ti ndê lau siŋ, ma lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-ŋga naŋ lau bata Israel-ŋga sêŋkiŋ, naŋ sêkôc Yisu ma sêšô iŋ amba dôŋ.

¹³ Goc sêwê iŋ sêtêŋ Kayapas lawa Anas ndê andu si. Kayapas, iŋ lau Israel si dabuŋsiga ŋjamata-ŋga têŋ têm dinaŋ.

¹⁴ Inŋ ŋgac naŋ muŋ-ŋga sôm asê têŋ lau bata Israel-ŋga, bu oc ŋayham bu ŋgac tigeŋ mbac ndu ô lau hoŋ.

Pita sêc Yisu ahuc

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Sêwê Yisu sêtêŋ dabuŋsiga ŋjamata-ŋga ndê andu, ma sêšôc tuŋlôm naŋ kêgihi andu dau, naŋ si. Ma Saimon Pita lu ŋgacsêŋom danj sêŋkuc. ŋgacsêŋom dau dabuŋsiga ŋjamata-ŋga kêyalê iŋ tidôŋ, ma bocdinaj dec iŋ kêkuc Yisu ma gacgeŋ sôc tuŋlôm dau gi.

¹⁶ Magoc Pita sôc gi dom, iŋ kalhac awê kêpiŋ gatam. Dec ŋgacsêŋom naŋ dabuŋsiga ŋjamata-ŋga kêyalê, naŋ mbu gi ma sôm yom pi Pita whiŋ awhê akiŋ naŋ yob gatam, goc kôc Pita sôc gi.

¹⁷ Ma awhê akiŋ dinaŋ ndac Pita bocdec, “Ma bocke? Am Yisu ndê ŋgacsêŋom danj whiŋ, a?” Magoc Pita pa dau ma sôm, “Mba! Aö dom!”

¹⁸ Têŋ ôbwêc dinaŋ gameŋ ŋalhuc sa, dec lau akiŋ ti lau siŋ lôm dabuŋ-ŋga sêkôm ya golom asê goc sêlhac sêŋgihi ma sêŋsulu. Ma Pita gi kalhac whiŋ ŋac ma kêsulu ya.

Dabuŋsiga Anas kêsu Yisu

(Mat 26:59-68; Mak 14:55-65; Luk 22:63-71)

¹⁹ Têŋ dinaŋ, dabuŋsiga ŋjamata-ŋga Anas* kêsu Yisu pi iŋ ndê sêŋomi, ma pi yom naŋ iŋ kêdôhôŋ têŋ lau.

²⁰ Ma Yisu sôm, “Aö gasôm anen yom hoŋ yêc awê. Aö kadôhôŋ lau gambo ŋac si lôm wê-ŋga ma yêc lôm dabuŋ Jerusalem-ŋga, gameŋ naŋ lau Israel-ŋga hoŋ êlêmê sêkac dau sa sêmbo naŋ. Ma aö gasêc yom danj ahuc dom.

²¹ Bocdinaj tu sake-ŋga am kêsu aö? Ndac lau naŋ sêŋgô anen yom. ŋac hoŋ sêŋyalê yom naŋ aö gasôm.”

²² Têŋ ndoc Yisu sôm yom dinaŋ, goc ŋgac siŋ lôm dabuŋ-ŋga naŋ kalhac kêpiŋ iŋ, naŋ tap iŋ sip ali andô ma sôm, “Toc dabuŋsiga atu sa, ma ô iŋ ndê yom bocdinaj dom!”

²³ Dec Yisu sôm, “Yom naŋ aö gasôm, naŋ bu yom so, naŋ goc sôm têŋ aö. Magoc aö gasôm yom so daŋ dom, ma tu sake-ŋga dec am tap aö?”

* ^{18:19:} Anas - Muŋ-ŋga lau Israel-ŋga sêŋyaliŋ Anas sa ti ŋac si dabuŋsiga ŋjamata-ŋga. Têŋ yala AD15 lau Rom-ŋga sêkôc iŋ su yêc gweleŋ dau. Tinambu Kayapas iŋ lau Israel si dabuŋsiga ŋjamata-ŋga, magoc lau Israel daësam êlêmê sêšam Anas bu dabuŋsiga ŋjamata-ŋga whiŋ.

24 Têj dinaŋ Anas kēkiŋ Yisu têj dabuŋsiga ḥamata-ŋga Kayapas gi. Ma wac naŋ sēsô iŋ amba dōj, naŋ gacgeŋ yēc.

Pita sēc Yisu ahuc tiyham

(Mat 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

25 Saimon Pita kēsulu ya mbo, ma ḥamalac daŋ ndac iŋ, “Am ḥgac dau ndē ḥgacsējōm daŋ, me?” Ma Pita pa dau ma sōm, “Mba!”

26 Dabuŋsiga ḥamata-ŋga ndē ḥgac akiŋ daŋ mbo gameŋ dinan. In ḥgac naŋ Pita pa iŋ ndē danjalauŋ su, naŋ ndē tēŋgac. Ma iŋ sōm têj Pita, “Ma bocke? Aö galic am kalhac whiŋ ḥgac dinan yēc ôm olib-ŋga. Yomandō, me?”

27 Magoc Pita pa dau tiyham, ma ḥagahō eŋ dalec daŋ gic hu tan.

Pailot kēsahē Yisu

(Mat 27:11-18, 20-23; Mak 15:2-15; Luk 23:2, 3, 18-25)

28 Ôbwēc pacndē, ma tēj bēbēc ganduc lau bata Israel-ŋga sēhu Kayapas ndē andu siŋ ma sēwē Yisu sētēj gōliŋwaga Rom-ŋga ndē andu si. Lau bata Israel-ŋga dinan sēsōc andu dau dom, sētōc dau ma gauc gēm bu oc kōm ḥac ḥadōmbwi sa yēc Anötō anjō-ŋga, dec oc tōm dom bu sēneŋ Mwasinj Pasowaŋga.[†]

29 Bocdinaŋ Pailot, ḥgac naŋ gēm gōliŋ gameŋ Judia-ŋga sa tēj ḥac gi, ma ndac ḥac, “Mac asōm bu ḥgac dindec kōm giso bocke?”

30 Ma sēo yom ma sēsōm, “Inj bu ndē giso mbasi, dec yac oc akōc iŋ atēj am amenj lec dom.”

31 Dec Pailot sōm, “Mac daōm akōc iŋ sa andi, ma amatōc iŋ êŋkuc mac daōm nem yomsu.” Magoc ḥac sēsōm, “Mba! Bu mac lau Rom-ŋga akēj yao bu yac lau Israel-ŋga andic ḥamalac daŋ ndu dom.”

32 Nalēŋ dinan dec Yisu ndē yom pi lēj naŋ iŋ oc mbac ndu,[‡] naŋ ḥandō sa.

33 Tēj dinan Pailot hu ḥac siŋ ma sōc andu gi, goc ta Yisu sōc gi ma ndac iŋ, “Am lau Israel-ŋga si Kinj, a?”

34 Ma Yisu ô yom bocdec bu, “Am sōm yom dinan tōm am daōm nem gauc, me lau ḥatō sēsōm yom dau pi aö?”

35 Ma Pailot sōm, “Aö ḥgac Israel-ŋga dom! Am daōm nem lau ti dabuŋsiga atu-tu Israel-ŋga sēkēj am tēj aö mweŋ. Am kōm gēj giso bocke?”

36 Dec Yisu sōm, “Aneŋ gōliŋ kin-ŋga gitōm kinj nom dindec-ŋga si gōliŋ dom. Aö bu wanem gōliŋ gameŋ nom-ŋga daŋ, dec oc tōm bu anej lau akiŋ sēyob aö ma sēndic siŋ bu lau bata Israel-ŋga sēkōc aö dōj dom. Magoc aö neŋ gōliŋ ḥahu yēc nom dindec dom.”

37 Goc Pailot sōm, “Bocdinaŋ, am sōm bu am kinj daŋ, a?” Ma Yisu sōm, “Am daōm sōm bu aö kinj daŋ. Aneŋ dinan kōc aö, ma aö gahōc asē nom tu gēj tigeŋ-ŋga, naŋ tu wahoc yom ḥandō asē-ŋga. Ma lau hoŋ naŋ atac whiŋ yom ḥandō, naŋ sēkōc anej yom sa.”

38 Pailot ḥogō yom dau goc ndac, “Ma yom bocke iŋ yom ḥandō?”

[†] **18:28:** Lau Israel-ŋga si yomsu daŋ sōm bu ḥac bu sēnem dabuŋ dau, dec ḥac sēmbo ahē tēj tlau gameŋ apa-ŋga. ḅahu bu lau gameŋ apa-ŋga sērkuc Anötō ndē yomsu dom, ma lau Israel-ŋga bu sēmbo sēmpij ḥac, dec oc kōm ḥac ḥadōmbwi sa yēc Anötō anjō-ŋga. Pailot iŋ ḥgac Rom-ŋga daŋ, ma lau gameŋ apa-ŋga daēsam sēmbo iŋ ndē andu, ma tu dinan-ŋga lau bata Israel-ŋga sētec bu sēsōc iŋ ndē andu. [‡] **18:32:** Yisu sōm bu lau oc sēsūn iŋ sa yēc nom - alic Jon 12:32-33; 3:14; ma 8:28. Lau Israel-ŋga sētuc lau sac ḥa hoc ndu, magoc lau Rom-ŋga sēndic lau sac pi a gicsa daŋ ma tu dinan-ŋga Yisu sōm bu ḥac oc sēsūn iŋ sa akēj nom.

Inj sôm yom dinaj su, goc sa têj lau bata Israel-nga gi, ma sôm tiyham têj ñac, “Aö gatap yom danj bu tamatôc inj pi-nga, nañ sa dom.

³⁹ Magoc mac nem mêtê danj yêc, bu wahu gapocwalô danj siñ têj mac têj Mwasinj Pasowa-nga ñandoc. Mac atac whinj bu aö wahu ñgac dindec, nañ sêsam bu Kinj Israel-nga, nañ siñ têj mac, me mba?”

⁴⁰ Magoc sêmbwêc, “Mba! Inj dom! Hu Barabas siñ têj yac.” Barabas inj lau nañ sêngilí siñ têj lau Rom-nga, nañ si danj.

19

Sêsmôr tidôj bu sêndic Yisu ndu

(Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

¹ Goc Pailot kênj Yisu têj lau siñ-nga bu sêhi inj ña sö.

² Ma sênsau bu sêtoc inj sa. Sêwhê wac kêm ma sêkêj inj un gitôm sunsunj, ma sêkêj inj sôc ñakwê kokoc gitôm kinj si ñakwê.

³ Goc sêscôc sêsa sêlzac inj aنجô-nga ma sêmbwêc, “Ei! Datoc lau Israel si Kinj dindec sa maŋ!” Ma sêtap inj sip ali andô.

⁴ Ma Pailot sa meñ tiyham ma sôm têj lau bata bu, “Aňgô su nañ! Aö neñ lau siñ-nga oc sêkôc inj sa têj mac meñ. Ma bocdinaj dec aňyalê bu aö gatap yom danj sa pi inj dom.”

⁵ Goc sêkôc Yisu sa meñ, ti sunsunj wac kêm ma ñakwê kokoc. Ma Pailot sôm, “Alic ñgac dau dec.”

⁶ Têj ndoc dabunsga atu-tu ma lau siñ lôm dabunj-nga sêlic inj, nañ sêmbwêc, “Ndic inj pi a gicsô dau! Ndic inj pi a!” Magoc Pailot sôm, “Mba! Aö gatap yom danj sa pi inj dom. Mac daôm akôc inj sa andi ma andic inj pi a.”

⁷ Ma lau bata Israel-nga sêsmôr, “Inj toc dau sa ma sam dau bu Anötö ndê Atu! Ma tu yom sac dinaj-nga, yac mba yomsu sôm bu inj mbac ndu manj.”

⁸ Pailot ñgô yom dinaj ma töc dau ñandô.

⁹ Goc inj kôc Yisu mbu sôc andu ñalôm gi, ma ndac inj, “Am mweñ akêñ nde?” Magoc Yisu gêm dôj.

¹⁰ Ma Pailot sôm têj inj, “Bocke am ô anej yom dom? Anej ñaclai yêc bu wangapwêc am su, me bu wandic am pi a gicsô dau ndi. Am kêyalê, a?”

¹¹ Dec Yisu ô yom ma sôm, “Anötö bu kêtj têj am dom, dec am oc tôm dom bu kôm gêj danj têj aö. Bocdinaj dabunsga nañ kêtj aö gasip am amam, nañ kôm giso hôc gêlêc am nem su.”

¹² Pailot ñgô yom dinaj, dec kêsälê lêj bu hu Yisu siñ. Magoc lau bata Israel-nga sêmbwêc ñaparj ma sêsmôr, “Asa nañ toc dau sa bu inj kinj danj, nañ kôm bu hôc gêlêc Sisa, lau Rom-nga si kinj. Bocdinaj am bu hu ñgac dindec siñ, nañ am Sisa ndê silip dom.”

¹³⁻¹⁴ Bêc dinaj inj bêc lau Israel-nga sêmasaj Mwasinj Pasowa-nga, ma ac kalhac lhu su. Têj ndoc Pailot ñgô lau bata Israel-nga si yom dinaj, nañ dec inj kôc Yisu sa awê têj gameñ nañ sêsam bu Sen Hoc nañ gi. (Yêc Yom t'Hibru sêsam gameñ dau bu Gabata.) Yêc dinaj, Pailot ndöc sic ndöc inj ndê pôj ëmatôc yom-nga, ma sôm têj lau bata Israel-nga bu, “Alic mac nem kinj dindec!”

¹⁵ Tigeñ ñac sêmbwêc, “Kôc inj sa ndi! Kôc inj sa ndi! Ndic inj pi a gicsô dau!” Dec Pailot ndac, “Mac atac whinj bu aö wandic nem Kinj pi a gicsô dau ndi, a?” Ma dabunsga atu-tu sêô yom ma sêsmôr, “Inj yac mba kinj dom! Sisa tigeñ inj yac mba kinj.”

16 Têj dinaŋ Pailot sôc nac si yom n̄apu, ma kēj Yisu têj nac bu lau sin-ŋga sêndic inj pi a gicso dau ndi.

Lau sin-ŋga sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

17 Sêkêj Yisu hōc dau ndê a gicso dau, ma sêwê inj sêsa gameñ nañ sêsam bu Gameñ Nâkêcyha-ŋga si. Yêc Yom Hibru sêsam gameñ dau bu Golgota.

18 Ma yêc dinaŋ, nac sic inj pi a gicso dau gi. Ma nac sic n̄gac lu sêpi a sêwhinj, dañ kêgalêj andô-ŋga ma danj kêgalêj gasê-ŋga.

19 Pailot sôm bu sêto yom pi bapia danj ma sêndic pi a gicso dau n̄ahô-ŋga. Bapia dau sôm, "Yisu Nasaret-ŋga. Lau Israel-ŋga si Kinj."

20 Sêto yom dau nañ lau Israel, ti lau Rom-ŋga ma lau Grik-ŋga si awha. Gameñ dinaŋ yêc suñ sa têj malac Jerusalem, dec lau Israel-ŋga daësam sêlic bapia dau.

21 Boc-dinaŋ dabuŋsiga atu-tu Israel-ŋga sêtucdinj ma sêsmôm têj Pailot, "Am to, 'Lau Israel-ŋga si Kinj,' ma yac alic yham dom! Am bu to, 'N̄gac dindec sam dau bu lau Israel-ŋga si kinj,' dec oc solop."

22 Magoc inj ô yom ma sôm, "Aö gato yom dinaŋ, ma oc yêc bocdinaŋ."

23 Têj ndoc lau sin-ŋga sic Yisu pi a gicso dau, nañ sêkôc inj ndê n̄akwê su. Nac lau hale, ma sêwhê n̄akwê awê-ŋga kôc gi toñ hale, ma sêkôc sa tôm gi. Magoc nac sic sam inj ndê n̄akwê n̄alôm-ŋga dom. N̄akwê dau n̄ayham andô, sêse dom, sêwhê sambuc ti po baliñ yêc n̄asu ma sip têj gahi.

24 Bocdinaŋ lau sin-ŋga sêsmôm têj dandi, "Dakêc po dau kic dom. Dapuc gapoc ma yac neñ danj kôc po sambuc." Nac sêkôc bocdinaŋ, dec yom danj nañ sêto yêc, nañ nandô sa. Yom dau bocdec bu:

Nac sêwhê aneñ n̄akwê kôc têj dandi, ma sêpuc gapoc tu aneñ n̄akwê-ŋga.
[BW 22:18]

25 Têj ndoc dinaŋ Yisu dinda lu asiwê danj, ma Klopas ndê awhê Maria lu Maria Magadala sêlhac sêmpij a gicso dau.

26 Ma Yisu gêlic inj dinda kalhac whinj n̄gac-sêñjom nañ inj atac whinj nandô, dec inj sôm têj dinda, "O dinaŋ. Lic nem atômñgac dinaŋ."

27 Ma inj sôm têj n̄gacsêñjom dau bu, "Lic am dinam dinaŋ." Ma têj bêc dinaŋ ma gi, n̄gacsêñjom dau kôc Yisu dinda sa ndöc inj ndê andu.

Yisu mbac ndu

(Mat 27:48, 50; Mak 15:36-37; Luk 23:36)

28 Yisu kêyalê bu inj gic dabinj gêñ hoñ su. Ma tu yom danj nañ sêto yêc, nañ nandô sa-ŋga, dec inj sôm, "Aö bu yô aö."

29 Lôj wain n̄amakic-ŋga danj kalhac gameñ dinaŋ, ma n̄gac siñ-ŋga danj kôc sôwam danj ma kêj sip wain. Goc inj sô pi a baliñ danj, ma hōc sa pi têj Yisu whasunj gi.

30 Inj nôm su ma sôm, "Aö neñ gwelenj hoñ pacndê su." Goc inj wec, ma mbac ndu.

31 Têj bêc dinaŋ lau Israel-ŋga sêmasaj dau tu bêc Sabat-ŋga, ma Sabat lañsê-ŋga inj nac si om atu danj. Nac sêtec bu lau batê sêngalêj a gicso dau têj bêc atu dinaŋ, boc-dinaŋ dec lau bata sêndac Pailot bu lau sin-ŋga sêtuc lau dau si gahi dulu tu bu sêmbac ndu n̄agahô-ŋga, goc sêkôc nac si n̄amlanj su ma sêjsuhuñ.

³² Pailot gôlôc su, dec lau sin-ŋga sêtêŋ ŋgac daŋ naŋ sic pi a gicso dau whinj Yisu naŋ si, ma sêtuc iŋ gahi dulu. Goc ŋac sêtuc ŋgac tilu-ŋga gahi dulu boc-dinaŋ.

³³ Tigeŋ têŋ têm sêtêŋ Yisu si, naŋ sêlic bu iŋ mbac ndu su, dec sic iŋ gahi dulu dom.

³⁴ Magoc ŋgac sin-ŋga daŋ kôc iŋ ndê kêm ma kuŋ Yisu sip ŋabi, ma ŋagahô dac ti bu kêc sa meŋ.

³⁵ (Ngac naŋ gêlic gêŋ hoŋ dinaj su, naŋ dec sôm asê, ma iŋ ndê yom iŋ yom ŋandô. Inj dau kêyalâ bu iŋ ndê yom iŋ yom ŋandô, ma iŋ sôm asê bu mac akêŋ whinj bocdinaŋ.)

³⁶ Gêŋ dinaj hôc asê, dec yom lu naŋ sêto yêc, naŋ ŋandô sa.

Yom daŋ yêc bocdec bu:

Nac oc sêtuc iŋ ndê ŋakwa daŋ dulu dom.

[BW 34:20]

³⁷ Ma yom daŋ tiyham yêc bocdec:

Nac oc sêlhac ma tahê ŋgac naŋ sêkuŋ iŋ naŋ.

[Sek 12:10]

Sêkêŋ Yisu ndê ŋamlan yêc hoc ŋasunj

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Ngac daŋ mbo, naŋ sêsam bu Josep, ma iŋ meŋ akêŋ malac A rimatiya. Inj kêŋ whinj Yisu, magoc sêc dau ahuc, bu iŋ tōc lau bata Israel-ŋga. Têŋ telha dinaj iŋ têŋ Pailot gi ma ndac Yisu ndê ŋamlan. Pailot gôlôc, dec Josep sa gi ma kôc Yisu ndê ŋamlan su yêc a gicso dau.

³⁹ Ma Nikodemas gêm iŋ sa. Nikodemas iŋ ŋgac bata Israel-ŋga naŋ muŋ-ŋga gi gêlic Yisu têŋ ôbwêc daŋ. Inj kôc a ŋakwi ti gêŋ ŋamalu naŋ sêngalauŋ whinj dau su, naŋ gitôm 30 kilogram, ma whinj Josep gi.

⁴⁰ Injlu sêkôc Yisu ndê ŋamlan, ma sem oso ŋa gêŋ ŋamalu, goc sêhi ahuc ŋa po ŋayham. Sêkôm gêŋ dau kêkuc lau Israel-ŋga si gêbôm sêŋsuhanj lau batê-ŋga.

⁴¹ Ôm daŋ yêc suŋ sa têŋ gameŋ naŋ lau sin-ŋga sic Yisu pi a gicso dau. Ma sêhô daŋ yêc ôm dau ŋalôm, naŋ lau sêlêŋ gwanaŋ su yêc hoc ŋalôm, ma sêkêŋ ŋgac batê daŋ yêc hoc ŋasunj dau muŋ su dom.

⁴² Bocdinaŋ sêŋsuhanj Yisu ŋamlan yêc hocsuŋ dinaj, ŋahu bu bêc dinaj iŋ bêc lau Israel-ŋga sêmasaŋ dau tu Sabat-ŋga, ma hocsuŋ dau yêc kêpiŋ.

20

Yisu tisa

(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-10)

¹ Bêc Sabat-ŋga meŋ gi su, ma têŋ wake ŋabêc ŋamata-ŋga Maria Magadala tisa têŋ bêbêc ganduc, ma sa têŋ sêhô gi. Inj gêlic bu hoc atu naŋ sêkêŋ ndöc sê awha, naŋ ndöc ŋamala dom.

² Goc iŋ kêtî mbu têŋ Saimon Pita lu ŋgacsêjom naŋ Yisu atac whinj ŋandô, naŋ gi, ma sôm têŋ injlû, “Oyaê! Nac sêkôc Pômdau ndê ŋamlan su yêc sêhô, ma yac am gauc gameŋ naŋ sêkêŋ iŋ yêc.”

³ Goc Pita lu ŋgacsêjom dinaj sêti bu sêtêŋ sêhô sêndi.

⁴ Injlu sênti si, ma ŋgacsêjom dinaj hôc gêlêc Pita su ma hôc asê muŋ.

⁵ Inj sôc gi dom, magoc iŋ wec ma tōc gwaniŋ, ma gêlic po naŋ sêhi pi Yisu ndê ŋamlan, naŋ yêc ŋamala.

⁶ Saimon Pita kêkuc meŋ hôc asê ma gacgeŋ sôc hocsuŋ dau ŋalôm gi. Inj gêlic po naŋ yêc,

7 ma po naŋ sêhi pi Yisu ɻagôlôn. Po dinan yêc dau-ŋga, magoc yêc bambaliŋ dom, yêc gitôm sêtip sa ɻaŋap.

8 Goc ɻgac-sêjom naŋ hôc asê sêhô muŋ, naŋ sôc gi whin. In gêlic po ɻambwa, dec kêŋ whin bu Yisu tisa su yomandô.

9 (Muŋ-ŋga e meŋ têŋ têm dinan, naŋ ɻac si gauc sa dom pi yom hoŋ naŋ sêto yêc bu Yisu oc tisa akêŋ lau batê-ŋga.)

Yisu hoc dau asê têŋ Maria Magadala

10 Dinan su ma ɻgacsêjom lu dinan sêlhô sêmbu sêtêŋ si andu si.

11 Magoc Maria Magadala naŋ mbu meŋ su, naŋ gacgeŋ kalhac sêhô ɻamakê ma taŋ. In wec bu tôc gwaniŋ sêhô ɻalôm,

12 ma in gêlic aŋela lu ti ɻakwê sêsep sêndöc gameŋ naŋ muŋ-ŋga Yisu yêc, dan ndöc ɻagôlôn-ŋga, ma dan ndöc gahi-ŋga.

13 Ma sêndac in, “O awhê! Am taŋ tu sake-ŋga?” Ma in ô yom ma sôm, “Lau sêkôc anen Pômdau ndê ɻamlan su, ma aö gam gauc gameŋ naŋ sêkêŋ in yêc naŋ.”

14 In sôm yom dinan su, dec tagêlic ma gêlic Yisu, magoc kêyalê dom bu in Yisu.

15 Ma Yisu sôm, “Awhê! Am taŋ tu sake-ŋga? Am kêsalê asa?” Maria gauc gêm bu in ɻgac naŋ yob ôm dau, dec sôm, “O ɻadau, am bu kôc in ndê ɻamlan su, goc sôm asê têŋ aö bu am kêŋ in yêc gameŋ bocke, ma yac oc andi akôc in sa.”

16 Têŋ dinan Yisu sôm têŋ in, “Maria.” Goc Maria kac dau kwi ma mbwêc ɻa Yom Hibru, “Rabonil!” (Yom dau danem kwi bu ‘Kêdôhôŋwaga.’)

17 In kêgape Yisu dôŋ ɻaŋga, magoc in sôm, “Am êmasec aö ɻapaŋ dom, bu aö gatêŋ Damaŋ ga su dom. Magoc am mbu ndi, ma sôm têŋ anen asidôwai bu aö oc wambu watêŋ anen Damaŋ, ma mac nem Damam. In aö neŋ Anötö, ma mac nem Anötö.”

18 Goc Maria Magadala kölhô têŋ Yisu ndê sêjomgi, ma sôm têŋ ɻac bu, “Pômdau tisa ma aö galic in su!” Ma yom hoŋ naŋ Yisu sôm têŋ in, naŋ in gic miŋ têŋ ɻac.

Yisu hoc dau asê têŋ ndê sêjomgi

19 Têŋ wake ɻabêc ɻamata-ŋga dinan ɻaðbwêc, sêjomgi sêmbo andu dan ɻalôm sêwhin dau. ɻac sic gatam ahuc ɻaŋga, bu sêtöc lau bata Israel-ŋga. Sêmbo dinan, ma Yisu hoc dau asê kalhac ɻac ɻalhu, ma sôm, “Yom malô whin mac!”

20 In sôm yom dinan su, goc tôc in amba ma ɻabi têŋ ɻac sêlic. Ma ɻac hoŋ atac ɻayham atu tu sêlic Pômdau-ŋga.

21 Ma in sôm tiyham, “Yom malô whin mac! Tôm Damaŋ kêkiŋ aö gasip nom gameŋ, naŋ kwahic dec waŋkiŋ mac asa andi.”

22 Dec in yu wayahô pi ɻac ma sôm, “Akôc ɻalau Dabuŋ sa loc.

23 Aö wakêŋ ɻaclai têŋ mac bu asuc ɻamalac si sac kwi. ɻac naŋ mac asuc ɻac si sac kwi, naŋ Anötö suc ɻac si sac kwi bocdinan. Ma ɻac naŋ mac asuc si sac kwi dom, naŋ si sac oc gacgeŋ yêc ɻac-ŋga.”

Yisu hoc dau asê têŋ Tomas

24 Têŋ ndoc ɻamata-ŋga naŋ Yisu hoc dau asê têŋ in ndê sêjomgi, naŋ Tomas mbo whin ɻac dom. In ɻgacsêjomgi 12 si dan naŋ sêsam bu Lôcmpôŋ.

25 Tiŋambu sêjomgi ɻatô sêşôm têŋ in bu, “Yac alic Pômdau su!” Magoc in sôm, “Aö gakêŋ whin dom! Aö bu walic bôlêm ɻamala yêc in amba, ma wakêŋ aö amanjatu sip ɻamala dau, ma sôc kêm ɻamala yêc in ɻabi, dec aö oc wakêŋ whin.”

26 Wake daŋ ginga su, ma Yisu ndê sêjomi sêmbo andu dau tiyham, ma Tomas mbo whiŋ ɣac. ɣac sic gatam ahuc ɣanja sa, magoc Yisu meŋ kalhac ɣac ɣalhu. Ma inj sôm, "Yom malô whiŋ mac!"

27 Ma inj sôm têŋ Tomas, "Lic aö aman, ma kêŋ amam-atu sip dec, ma kêŋ amam-atu sôc aneŋ ɣabi. Hu nem atac lu-lu siŋ, ma kêŋ whiŋ."

28 Dec Tomas sôm, "Aneŋ Pômdau, ma aneŋ Anötö am!"

29 Goc Yisu sôm têŋ inj, "Am gêlic aö su, dec kêŋ whiŋ. Aö awhaŋ hôc lau naŋ sêlic pi tandô dom, magoc sêkêŋ whiŋ, bu ɣac oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa."

Jon ndê bapia ɣahu

30 Yisu kôm gêŋ dalô daêsam yêc inj ndê sêjomi aŋgô-ŋga, naŋ ɣamiŋ yêc bapia dindec dom.

31 Magoc yom pi gêŋ dalô naŋ sêto sip bapia dindec, naŋ yêc tu bu mac asam ma akêŋ whiŋ bu Yisu inj Mesaya, Anötö ndê Atu. Ma tu mac akêŋ whiŋ inj ndê ɣaê-ŋga, dec mac oc atap seŋ ambo tamli-ŋga sa.

21

Ngacsêjomi sêhê i daêsam

1 Tiŋambu Yisu hoc dau asê têŋ ɣacsêjomi tiyham, yêc Bugictorj Taibirias* ɣamakê. Ma ɣamiŋ dau dindec.

2 Saimon Pita, ma Tomas naŋ sêsam bu Lôcmpôj, Natanael naŋ meŋ akêŋ malac Kana yêc Galili, Sebedi ndê atu lu, ma ɣacsêjom lu tiyham sêmbo sêwhiŋ dau.

3 Ma Pita sôm têŋ ɣac, "Aö bu wasa wandi wakôc i." Ma ɣac sêšôm, "Ayôc, yac awhiŋ am daloc." Bocdinaŋ ɣac hoŋ sépi waŋ daŋ ma sêsa si bu sêkêŋ wasaŋ. Magoc têŋ ôbwêc dinaj, sêkôc i daŋ dom.

4 Têŋ bêbêc ganduc Yisu kalhac baö, tigerj ɣac sêŋyalê dom bu inj Yisu.

5 Ma inj hê mwalêc ɣac ma sôm, "Aê mac lau. Mac akôc i ɣatô, me mba?" Ma sêšôm, "Mba!"

6 Dec inj sôm têŋ ɣac, "Akêŋ wasaŋ sip andô-ŋga, ma mac oc atap i ɣatô sa." Bocdinaŋ ɣac sêkêŋ wasaŋ sip gi ma sêkôc i daêsam andô, dec gitôm dom bu sêhê sa.

7 Têŋ dinaj ɣacsêjom naŋ Yisu atac whiŋ kêlêc, naŋ sôm têŋ Pita bu, "Kec, Pômdau dau dê." Saimon Pita ɻô yom dau, goc ɣagahô inj kôc ndê ɣakwê awê-ŋga sa, hi pi dau, ma pwê sip bu gi, ma bu têŋ Yisu ndi.

8 Waŋ dau poc kêpîn baö, ɣasawa gitôm 90 mita, ma ɣacsêjomi ɣatô sêhêc waŋ ma sêhê wasaŋ ti i sêŋkuc Pita.

9 ɣac sêhôc asê baö, ma sêlic i sa ya ɣanda, ma bolom ɣatô.

10 Ma Yisu sôm têŋ ɣac, "Akôc i ɣatô sa yêc wasaŋ amen."

11 Goc Saimon Pita têŋ waŋ gi, kêgapwêc wasaŋ su, goc sêhê pi baö gi. I atatu daêsam sêyêc wasaŋ, naŋ sêse sa gitôm 153, magoc wasaŋ dau kic dom.

12 ɣac hoŋ sêtöc bu sêndac inj bu, "Am asa?" Magoc yêc ɣac si ɣalôm sêŋyalê bu inj Pômdau. Ma Yisu sôm, "Amen ma aneŋ gêŋ bêbêc-ŋga."

13 Dec inj kêsêlêŋ gi ma kôc i ti bolom sa, ma kêŋ têŋ ɣac.

14 Dinaŋ ti têm titö-ŋga naŋ Yisu hoc dau asê têŋ ndê ɣacsêjomi têŋ ndoc Anötö un inj sa akêŋ lau batê-ŋga.

Yisu ndê yom têŋ Pita

* **21:1:** Taibirias - Bugictorj Galili-ŋga ndê ɣaê danj.

15 Nac seŋ gêŋ pacndê, goc Yisu sôm têŋ Saimon Pita, “Saimon, Jon ndê atu. Am tac whiŋ aö ɻandô, hôc gêlêc lau dindec si atac whiŋ aö su, me?” Ma inj sôm, “Aêc Pômdau! Am kêyalê bu aö atac whiŋ am.” Dec Yisu sôm, “Bocdinaŋ lôm aneŋ domba.”

16 Ma Yisu ndac inj tiyham bu, “Saimon, Jon ndê atu, am tac whiŋ aö ɻandô, me?” Ma inj ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, am kêyalê bu aö atac whiŋ am.” Dec Yisu sôm, “Yob aneŋ domba.”

17 Ma inj ndac tidim titö-ŋga, “Saimon, Jon ndê atu, am tac whiŋ aö ɻandô, me?” Pita ndê ɻjalôm ɻawapac bu Yisu ndac yom tigen dinaŋ têŋ inj tidim tö, ma inj sôm, “Pômdau, am kêyalê gêŋ hon. Am kêyalê bu aö atac whiŋ am kêlêc.” Goc Yisu sôm, “Lôm aneŋ domba.”

18 Aö wasôm yom ɻandô têŋ am. Têŋ ndoc am mbo balê, naŋ am kêmasaŋ daôm, ma kêsêlêŋ têŋ gameŋ bocke naŋ am daôm atac whiŋ bu ndi. Tigen tîŋambu, têŋ ndoc am ti ɻjamalac andô, naŋ am oc êmatôc amam, ma lau danj oc sêšô am nem piŋkap dôŋ, ma sêwê am têŋ gameŋ naŋ am atac whiŋ dom bu ndi-ŋga naŋ.”

19 Yisu sôm yom dinaŋ gwanaŋ pi Pita ndê mbac ndu ɻalêŋ, naŋ oc po Anötö ndê waê sa. Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Êmkuc aö!”

Yisu lu ɻgacsêjom naŋ inj atac whiŋ

20 Têŋ dinaŋ Pita kac dau kwi ma gêlic ɻgacsêjom naŋ Yisu atac whiŋ inj ɻandô, naŋ kêkuc iŋlu. (Inj ɻgac dinaŋ têŋ ndoc ɻac seŋ Pasowa, naŋ ndoc gi paŋ Pômdau, ma ndac inj bu asa oc hoc inj asê.)

21 Têŋ ndoc Pita gêlic inj, naŋ goc inj ndac Yisu, “Pômdau, ɻgac dê oc bocke?”

22 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Am êmkuc aö ma hêgo daôm pi inj dom. Aö bu wakêŋ inj mbo tali e wambu wamen, naŋ aö neŋ gêŋ.”

23 Tîŋambu sêŋomi ɻatô sêŋô yom dau ɻawaâ, ma ɻatô gauc gêm bu ɻgacsêjom dinaŋ oc mbac ndu dom. Magoc Yisu ndê yom hêganôŋ ɻgacsêjom dau mbo tali-ŋga lec dom. Inj sôm bu, “Aö bu wakêŋ inj mbo tali e wambu wamen, naŋ aö neŋ gêŋ.”

Yom ndic bata-ŋga

24 Inj ɻgacsêjom dau dinaŋ dec hoc yom hoŋ dindec asê, ma to sip bapia dindec. Ma yac aŋyalé bu inj ndê yom inj yom ɻandô eŋ.

25 Yisu kôm gêŋ daêsam ma daêsam andô naŋ ɻamiŋ yêc bapia dindec dom. Yac bu aŋsahê bu ato yom sip bapia, pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm, mboe yom dau oc nem bapia nom-ŋga hoŋ ahuc.

Aposel si gweleŋ

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Luk to iŋ ndê buku tilu-ŋga dindec, ma gic têku yom naŋ iŋ to yêc iŋ ndê ŋjawaê ŋjayham. Alic yom ŋatô pi Luk yêc 'Yom whê Luk ndê ŋjawaê ŋjayham sa-ŋga.'

Yêc buku dindec, Luk to yom pi lêŋ naŋ ŋjawaê ŋjayham sa tiapa yêc gameñ naŋ lau Rom-ŋga sem gôliŋ. Sêsam buku dindec bu 'Aposel si Gweleŋ,' magoc lau ŋatô sêsôm bu 'Njalau Dabuŋ ndê Gweleŋ.' Nahu bu gêŋ hoŋ naŋ aposel sêkôm, naŋ sêkôm ŋja Njalau dau ndê ŋaclai. Têŋ ndoc Yisu bu hu nom dindec siŋ ma mbu pi undambê ndi, naŋ sôm têŋ iŋ ndê lau bu sêhu malac Jerusalem siŋ dom, e sêtap mwasiŋ naŋ Anötö gic bata têŋ ŋjac, naŋ sa. Yom dau hêganôŋ iŋ ndê Njalau Dabuŋ (1:4). Ma tiŋambu iŋ sôm têŋ ŋjac bu sêhoc yom ŋandô asê pi iŋ yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-ŋga ma gameñ Samaria-ŋga, e yom dau sa têŋ nom ŋagameñ hoŋ (1:8).

Luk whê sa bu lau aposel sêkôm gêŋ dalô daêsam bu puc ŋjac si yom dôŋ, tu bu lau sêlic ti sêngô, ma sêkiŋ whiŋ Yisu-ŋga. Ma iŋ to yom daêsam pi Saul, naŋ tiŋambu sêsam bu Pol, ma pi ŋalêŋ naŋ Anötö gêm iŋ kwi, ma kêyalin iŋ sa bu hoc ŋjawaê ŋjayham asê têŋ lau gameñ apa-ŋga naŋ lau Israel dom.

Yisu gic bata Njalau Dabuŋ

¹ O Tiopilas, yêc anen buku ŋamata-ŋga aö gato yom pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu gic hu bu kôm ti kêdôhôŋ têŋ lau.

²⁻³ Aneŋ yom naŋ gato, naŋ meŋ têŋ bêc naŋ Anötö kôc iŋ su pi undambê gi. Iŋ hôc ŋandê ma mbac ndu su, ma tiŋambu tisa ma hoc dau asê têŋ lau ʈaposel naŋ iŋ kêyalin ŋjac sa su. Tôm bêc 40 iŋ mbo whiŋ ŋjac ma tôc dau têŋ ŋjac sêlic, e sêryalê pi ŋandô bu iŋ tisa ma mbo tali tiyham yom ŋandô. Têŋ ŋasawa dinan Yisu whê yom sa têŋ ŋjac pi ʈAnötö ndê gôliŋ ma pi gweleŋ naŋ bu sêkôm-ŋga, ma Njalau Dabuŋ puŋ yom dau dôŋ yêc ŋjac si ŋjalôm.

⁴ Têŋ bêc daŋ iŋ gêŋ gêŋ mbo whiŋ ŋjac, ma iŋ kêŋ yatu ŋjac bocdec bu, "Mac ahu Jerusalem siŋ dom, magoc ahôŋ e atap mwasiŋ naŋ Damaŋ gic bata bu kêŋ meŋ, naŋ sa. Aö gasôm yom pi mwasiŋ dau muŋ su."

⁵ Muŋ-ŋga Jon kêku lau ŋa bu, magoc bêc meŋ kêpiŋ bu Anötö êŋku mac ŋa Njalau Dabuŋ."

⁶ Têŋ têm daŋ Yisu mbo whiŋ ndê aposel, ma sêndac iŋ bocdec bu, "Pômdau, bocke? Kwahic dec am oc êmgaho yac lau Israel-ŋga su yêc lau Rom-ŋga si gôliŋ ŋapu, ma ti kiŋ ma nem gôliŋ yac, me mba?"

⁷ Ma iŋ ô yom ma sôm, "Gêŋ bocke naŋ bu hôc asê lau Israel-ŋga, ma ŋatêm ti ŋabêc, naŋ Damaŋ Anötö ti ŋadau ma kêyalin sa su, ma iŋ oc tôc asê têŋ mac dom."

⁸ Magoc têŋ ndoc Njalau Dabuŋ meŋ ma nem mac ahuc, dec oc kêŋ ŋaclai têŋ mac, ma mac oc ahoc yom ŋandô asê pi aö yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-ŋga ma gameñ Samaria-ŋga, e yom dau tiapa nem nom ŋagameñ hoŋ ahuc."

Yisu pi undambê gi

9 Yisu sôm yom dinan̄ su, goc Anötö kôc iñ sa pi lôlôc gi e sôc dao ɳalôm, dec sêlic iñ apu.

10 Iñ pi gi ma ɳac tatac umboŋ sêlhac, ma sep eŋ ɳgac lu ti ɳakwê sêseŋ sêmeŋ sêlhac sêwhiŋ ɳac.

11 Ma iñlu sêsôm, "Mac lauŋgac Galili-ŋga. Tu ake-ŋga dec alhac tamtac undambê? Kwahic dec Anötö kôc Yisu su yêc mac, ma tiŋambu iñ oc mbu meŋ tiyaham ɳalêŋ tigeŋ tôm naŋ alic iñ pi gi."

Sêŋyalin̄ Matias sa ti aposel ô Judas su

12 Dinaŋ su, goc sêhu Lôc Olib siŋ ma sêmbu sêten̄ Jerusalem si. Lôc dau kalhac kêpiŋ Jerusalem, seŋ ɳasawa gitôm kilometra tigeŋ.*

13 Têŋ ndoc sêhôc asê su, naŋ sêten̄ ɳac si andu sêmbo-ŋga si, ma sêpi ɳalôm ɳahô-ŋga si. Lau dau si ɳaê bocdec: Pita lu Jon, ma Jems lu Andru, Pilip lu Tomas, ma Batolomeas lu Matyu, Alpayas atuŋgac naŋ ndê ɳaê Jems, ma Saimon (naŋ sêsam bu 'Ngac †Selot'), ma Jems[†] atuŋgac Judas.

14 Yisu dinda Maria, ti in̄ ndê asii, ma lauwhê ɳatô sêmbo sêwhiŋ ɳac. ɳac hoŋ sêpiŋ dau dôŋ ti ɳalôm tigeŋ, ma sêten̄ mbec sêwhiŋ dandi tôm bêc hoŋ.

15 Têŋ bêc dan̄ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga gitôm lau 120 sêkac sa sêmbo sêwhiŋ dau. Ma Pita tisa kalhac ɳalhu, ma sôm,

16-17 "O asidôwai hac. Mac anyalê Judas, ɳgac naŋ wê lau naŋ sêkôc Yisu dôŋ. In̄ yac lau aposel 12 mba dan̄, ma wêkaiŋ gweleŋ whiŋ yac. Muŋ-ŋga andô, ɳalau Dabun̄ hoc yom asê sa akêŋ Dawid whasun̄, naŋ hêganôŋ Judas. Ma yom dau gic waê bu ɳandô sa."

18 (Tu Judas ndê mêtê sac hoc Yisu asê-ŋga, dec lau semlhi iñ, ma in̄ kôc ɳâoli dau ma gi gêmlhi nom dan̄. Yêc dinan̄ iñ peŋ sip gi, e gambo hôc kôc ma ɳatac wê.

19 Lau Jerusalem-ŋga sêngô ɳawaê, ma sêsam nom dau yêc si awha-ŋga bu Akeldama, naŋ danem kwi bu 'Nom ti Dac.'

20 "Yom naŋ Dawid hoc asê pi Judas, naŋ sêto yêc Buku Wê-ŋga bocdec bu, 'In̄ ndê gameŋ tigasar̄ may, ma lau dan̄ oc sêmbo dom.' Ma sêto dan̄ tiyaham bocdec bu, 'Namalac dan̄ oc ti ɳgac bata ma kôc iñ ndê gweleŋ ô iñ su.'

21 Sêto yom dau yêc bocdinaŋ, dec aö gauc gêm bu yac tanjalin̄ ɳgac dan̄ sa ô Judas su. Gauc nem lau hoŋ naŋ sêmbo sêwhiŋ yac tôm bêc hoŋ naŋ Pômdau Yisu mbo yac ɳasawa.

22 Lau naŋ sêmbo têŋ Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndê têm e meŋ têŋ ndoc Yisu pi undambê gi. Yac tanjalin̄ ɳac si dan̄ sa, bu hoc Yisu tisa ɳawaê asê whiŋ yac."

23 Goc sêryalin̄ ɳgac lu sa, dan̄ ndê ɳaê Matias, ma dan̄ ɳaê Josep, naŋ sêsam iñ ndê ɳaê dan̄ bu Basabas, ma in̄ ndê ɳaê dan̄ tiyaham bu Justus.

24 Ma sêten̄ mbec bocdec b u, "O Pômdau. Am kêyalê ɳamalac hoŋ si ɳalôm. Tôc ɳgac lu dau si asa naŋ am kêyalin̄ sa su, naŋ asê têŋ yac."

25 Iñ oc kôm gwelen̄ naŋ am kêŋ sip lau aposel amba, naŋ Judas hu siŋ ma kölhö têŋ gameŋ naŋ gic iñ ɳawaê, naŋ gi."

* **1:12:** Yom naŋ Luk to, naŋ sôm bu seŋ naŋ yêc Lôc Olib ma malac Jerusalem ɳasawa, naŋ gitôm seŋ †Sabat-ŋga dan̄. Lau andô Israel-ŋga sêmasaŋ ɳagôlin̄ daësam naŋ hêganôŋ yomsu bêc Sabat-ŋga, bu tôc asê gêŋ naŋ lau Israel-ŋga gitôm bu sêkôm têŋ bêc Sabat-ŋga, ma gêŋ bocke naŋ sêlic bu gwelen̄. ɳagôlin̄ Sabat-ŋga dan̄ sôm bu lau sêtôm bu sêŋsêlêŋ sêsa seŋ ɳasawa gitôm kilometra tigeŋ têŋ bêc Sabat-ŋga. Lau bu sêŋsêlêŋ sêhôc gêlêc kilometra tigeŋ, dec ɳac oc sêsam bu sêkôm gwelen̄, ma sêngili yomsu Sabat-ŋga.

† **1:13:** Luk to ɳaê Jems tidim tô, magoc ɳaê dau ɳgac tigeŋ ndê dom, ɳac lau tô.

26 Goc sêpuc gapoc e gi sip Matias. Ma bocdinaj inj ti aposel dañ whinj ñac lau 11.

2

Njalau Dabuñ sip men

1 Têñ Om †Pentikos ñac hoñ sêmbo sêwhinj dau.

2 Ma ñagahô enj ñakêcsia gitôm mbu puc ñadinda meñ akêñ undambê, ma gêm andu nañ ñac sêndöc, nañ ahuc.

3 Ma sêlic gêñ gitôm yawahô meñ ma whê dau kôc-kôc, goc gi sac ñac ñagôlôñj têñtêñj gitôm ya ña-êmbala.

4 Ma Njalau Dabuñ gêm ñac hoñ ahuc e sêôsôm lau apa awha nañ sêñyalê muñ su dom, tôm Njalau Dabuñ hôc ñac awha sa.

5 Têñ têm dinaj lau daësam sêmbo Jerusalem, nañ sêmeñ akêñ nom ñagameñ honj. Ñac lau Israel-ñga nañ sem akiñ Anötö ma sêtoc inj sa.

6 Ñac sêngô lau nañ Njalau Dabuñ gêm ñac ahuc, nañ sêôsôm ñac awha têñtêñj, goc sêôsô ñandô ma sêkac sa sêtagasuc.

7 Ñac sêhêdaê ñandô, ma sêôsôm têñ dandi, “Aluê! Ñac lau dê sêôsôm yom sêmbo dê, nañ lau Galili-ñga me?

8 Ma bocke dec danguñ ñac sêôsôm yac awhañ têñtêñj, tôm dinaj sêkôc yac ma dasôm?

9 Yac lau nañ dambo dec, nañ amenj a kêñ Pata, Midia ma Elam, ma akêñ Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus ma Esia,

10-11 ma akêñ Prigia ti Pampilia, Isip ma Libia kêpiñ Sairin, ma akêñ Krit ma Arabia ma akêñ malac Rom. Yac lau Israel-ñga, ma lau apa nañ sêñkuc lau Israel-ñga si sakinj tu sênen akiñ Anötö-ñga. Bocke ma kwahic dec danguñ lau Galili-ñga dindê sêôsôm yom asê yêc yac dauñ awhañ têñtêñj, pi gêñ dalô nañ Anötö kôm!”

12 Gêñ dau kôm ñac sêhêdaê ti gauc gêm yom daësam, ma sêndac dandi, “Gêñ dindec ñahu bocke?”

13 Magoc lau ñatô sêsu lau aposel susu ma sêôsôm, “Mboe sêñôm wain ma kêñiñ ñac.”

Pita whê Njalau ndê gweleñ sa

14 Têñ dinaj Pita ti aposel 11 sêtisa ma inj hôc awha sa ma sôm têñ lau daësam dinaj, “Mac lau Israel-ñga ti mac hoñ nañ andöc Jerusalem. Akêñ dañam ñapep ma aö wawhê gêñ dindec ñahu sa têñ mac.

15 Mac lau ñatô gauc gêm bu wain kêñiñ lau dindec, a? Aö wasôm têñ mac bu mba! Bu ac kwahic pi meñ.

16 Magoc yom nañ propet Joel to muñ su, nañ dec ñandô sa.

17 Joel to Anötö ndê yom dau bocdec bu:

Tiñambu aö wakêñ anenj Njalau sip lau hoñ si ñalôm, e atômñgaci ti atômwêi sêôsôm yom asê sêtôm lau propet. Njalau oc kôm mac nem balêkoc wakuc tandô kaiñ dañ sa e sêlic gêñ ñagatu, ma Njalau dau oc sunj mbê têñ lau andô.

18 Têñ têm dinaj aö wakêñ anenj Njalau têñ anenj lau akiñ awhê ma ñgac hoñ. Ma ñac oc sêôsôm yom asê sêtôm propet.

19 Aö wakôm gêñ dalô yêc umboñ ma yêc nom bocdinaj, gêñ dalô dac ti ya ma yawasu-ñga.

20 Ac oc nem ganduc, ma ayô oc tikoc nditôm dac. Ma tiñambu bêc atu oc meñ sa, nañ Pômdau mbu meñ ti ñawasi atu.

²¹ Ma tēn dinaj lau hoṇ naṇ sēta Pōmdau ndē ḥaē, naṇ Anötö oc nem ḥac si.”
[Joel 2:28-32]

²² Goc Pita sōm, “Mac lau Israel-ŋga, aŋgō aneṇ yom dindec pi Yisu Nasaret-ŋga. Inj ḥgac naṇ Anötö whē sa tēn mac ḥa gēn dalō tidau-tidau. Mac anjyalē su, bu inj kōm gēn dau yēc mac aŋđōm-ŋga.

²³ Ma tu lēn naṇ Anötö gauc gēm tidōn gwanan su-ŋga, dec Judas hoc Yisu asē ma kēn inj sip mac amam. Ma mac akēn inj tēn lau Rom-ŋga naṇ sēsōc Anötö ndē yomsu ḥapu dom, bu sēndic inj pi a gicsō dau, dec tōm mac daōm ac inj ndu.

²⁴ Tigeṇ gitōm dom bu ḥaclai dambac ndu-ŋga ku inj dulu. Anötö kōc inj ndē ḥandē mbac ndu-ŋga su yēc inj, ma uṇ inj sa akēn lau batē-ŋga.

²⁵ Dawid to yom pi Yisu bocdec bu:

Aō galic Pōmdau kalhac aō aŋđō-ŋga ḥapaṇ. Aō oc wantitec dom, bu inj mbo aō amaj andō-ŋga.

²⁶ Tu dinaj-ŋga dec aō atac ḥayham sa, ma gasōm yom ḥayham-ŋayham. Aō gauc gēm aneṇ ḥamlīc, ma gakēn bataj

²⁷ bu am oc tec aō wayēc sēhō ḥapaṇ dom. Mba! Am oc tec am nem ḥgac dabuṇ e inj ḥamlīc tibalē dom.

²⁸ Am tōc seṇ wandōc tanjli-ŋga asē tēn aō, ma oc kēn aō walhac am aŋđōm-ŋga ti atac ḥayham atu. *[BW]*

16:8-11

²⁹ O asidōwai hac. Abanj Dawid sōm yom dinaj pi inj dau dom. Yac tanjyalē bu inj mbac ndu su ma sējsuhun inj. Ma inj ndē sēhō yēc gamen dindec e men tēn kwahic dec.

³⁰ Magoc Anötö gic bata tēn inj bu kēn inj ndē wakuc danj ndōc inj ndē pōn̄ kiŋ-ŋga. Dawid dau kēyalē yom dinaj tidōn, ḥahu bu inj propet danj.

³¹ Ma gēn naṇ oc hōc asē tīnambu-ŋga, naṇ inj kēyalē gwanan su. Tu dinaj-ŋga inj sōm yom dinaj pi †Mesaya, ma sōm bu Anötö oc tec inj yēc sēhō dom, ma inj ndē ḥamlīc oc tibalē dom. Mba! Mesaya tisa su.

³² Anötö uṇ Yisu sa mbo tali tiyham, ma inj ndē lau yac alic su dec asōm asē.

³³ Kwahic dec Anötö toc inj sa ndōc inj amba andō-ŋga, ma inj kēn Nalau Dabuṇ tēn yac tōm Damba gic bata. Gēn naṇ mac alic ti aŋgō tēn acsalō lec, naṇ Nalau dau ndē gweleṇ ḥa-ŋandō.

³⁴ “Ma Dawid dau pi undambē gi dom, magoc inj to yom yēc bocdec bu, ‘Anötö sōm tēn aneṇ Pōmdau, “Am ndōc aō amaj andō-ŋga

³⁵ e nditōm aō wakēn nem ḥacyo sēsōc am gahim ḥapu.”’

³⁶ Inj to yom dau hēganōn̄ Yisu. Bocdinaj mac lau Israel-ŋga hoṇ aŋgō. Anjyalē pi ḥandō, bu Yisu naṇ mac ac inj ndu pi a gicsō dau gi, naṇ Anötö toc inj sa ti Pōmdau, ma tōc asē bu inj Mesaya dau.”

³⁷ Pita ndē yom hoṇ dinaj kunj lau dau si ḥalōm ḥandō, dec sēsōm tēn inj ti lau aposel ḥatō bu, “O asidōwai, yac dec oc akōm bocke?”

³⁸ Ma Pita ô yom ma sōm, “Mac hoṇ anem nem ḥalōm kwi ma alin saŋgu tu Yisu Kilisi ndē ḥaē-ŋga, tu bu Anötö suc mac nem sac kwi-ŋga. Ma mac oc akōc mwasiṇ naṇ Anötö gic bata, naṇ Nalau Dabuṇ dau.

³⁹ Bu inj gic bata Nalau Dabuṇ gic waē lau hoṇ naṇ Pōmdau yac neṇ Anötö kēgalēm ḥac sa. Gēn dau gic waē mac ti mac nem balēkoc, ma lau hoṇ naṇ kwahic dec sēmbo ahē ma tīnambu oc sēkēn whiṇ Yisu naṇ.”

40 Tiŋambu Pita sôm yom daêsam ti gêm la ɳac, ma kac ɳac bocdec bu, “Anem daôm kwi têŋ Anötö bu nem mac si, dec mac oc andiŋam awhinj lau sac naŋ kwahic dec sêmbô nom, naŋ dom.”

41 Ma têŋ bêc dau dinaj lau naŋ sêkêŋ whinj sêti daêsam, bu lau gitôm 3,000 sêkôc Pita ndê yom sa ma sêliŋ busanju.

Lau sêkêŋ whinj-ŋga si lêŋ

42 Tôm bêc hon lau sêkêŋ whinj-ŋga sêpiŋ dau dôŋ ti sêkêŋ danja yom naŋ apisel sêndôhôŋ têŋ ɳac, ma ɳac sêtenj mbec ti seŋ gêŋ sêwhinj dau.

43 Aposel sêkôm gêŋ atu-tu ti gêŋ dalô daêsam, e lau Jerusalem-ŋga hoŋ sêhêdaê.

44 Lau hon naŋ sêkêŋ whinj, naŋ sêndöc tigeŋ ma sêyob si gêŋ hon sêwhinj dau.

45 ɳac si lau ɳatô bu sêpônda dau, dec asidôwai ɳatô oc sêkêŋ si wapa ɳatô ti gêŋ têŋ lau semlhi, goc sic sam ɳa-awa bu sênenm lau naŋ sêpônda dau, naŋ sa.

46 Tôm bêc hoŋ sêkac dau sa sêmbô lôm dabun ɳabatêmndö, ma yêc ɳac si andu ɳac seŋ gêŋ sêwhinj dau ti atac ɳayham, ma sêsoc Anötö ɳapu ti si ɳalôm sambuc.

47 ɳac sêmpir Anötö ma lau hon sêlic ɳac ɳayham dec sêtoc ɳac sa. Ma tôm bêc hon Pômdau kôm lau wakuc sêkêŋ whinj, dec kôm gôlôwac dabun Jerusalem-ŋga kêsôwec tiatu.

3

Pita kôm ɳgac bôliŋ ɳayham sa

1 Têŋ bêc daŋ Pita lu Jon sêhsêlêŋ bu sêtêŋ lôm dabun sêndi, têŋ acgatu gitôm 3 kilok telha-ŋga, naŋ lau Israel si têm sêtenj mbec-ŋga daŋ.

2 Ma ɳgac daŋ mbo, naŋ dinda kôc in tigahi tigoloŋ. Tôm bêc hoŋ lau sêmbalaŋ in si, sêkêŋ in ndöc lôm dabun ɳagameŋ kêpiŋ gatam daŋ naŋ sêsam bu Gatam Nayham, ma in teŋ gêŋ têŋ lau naŋ sêsoc sêsa.

3 Têŋ ndoc in gêlic Pita lu Jon sêmeŋ bu sêsoc sêndi, naŋ in teŋ mone têŋ inju.

4 Pita lu Jon tahê in, ma Pita sôm têŋ in, “Tamhê alu.”

5 Dec ɳgac dau tahê inju, ma kêŋ bata bu oc sêkêŋ gêŋ têŋ in.

6 Goc Pita sôm têŋ in, “Aö neŋ awa silba me gol bu wakêŋ têŋ am-ŋga mbasi, magoc gêŋ naŋ yêc aô, naŋ oc wakêŋ. Tu Yisu Kilisi Nasaret-ŋga ndê ɳaê-ŋga aô wasôm têŋ am bu êmsêlêŋ!”

7 Ma Pita kêm in têŋ amba andô-ŋga, ker in sa, ma ɳagahô ɳambwa in ndê hapa ti hagwam ɳayham sa.

8 In pwê gi kalhac e kêsêlêŋ, goc sôc lôm dabun ɳabatêmndö whinj inju gi. Ma in kêsêlêŋ ti pwê-pwê ma kêpiŋ Anötö.

9 Lau hon naŋ sêlic in kêsêlêŋ ti kêpiŋ Anötö,

10 naŋ sênyalê bu in ɳgac teŋ gêŋ-ŋga naŋ mun-ŋga ndöc lôm dabun ɳasactô yêc gatam naŋ sêsam bu Gatam Nayham. Ma sêhêdaê ti sêseŋ amba ɳandô tu in ɳayham sa-ŋga.

Pita gêm mêtê mbo lôm dabun ɳabatêmndö

11 Pita lu Jon sêlhc lôm dabun ɳabatêmndö yêc gameŋ naŋ sêsam bu Solomon ndê Batêm, ma ɳgac teŋ gêŋ-ŋga dau sap inju dôŋ ɳapanj. Ma lau hon naŋ sêlic gêŋ dau sêso, ma sênti sêtêŋ inju si.

¹² Pita tahê ḥac ma sôm, “Mac lau Israel-ṅga! Tu sake-ṅga mac asō tu gēj dindec-ṅga ma tamhê alu ḥanġa? Mac gauc gêm bocke? Alu mba ḥaclai ti mêtê gitēj dec kôm inj ḥac dinaj ḥayham sa ma kêsêlêj, a? Wasôm tēj mac, mba!

¹³ Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö, yac nej abanji si Anötö, kôm gēj dindec tu bu po inj ndê ḥac akiŋ Yisu ndê waê sa. Mac daôm akēj inj sip lau Rom-ṅga amba bu sêndic inj ndu. Pailot dau gauc gêm tidôj bu ēñgapwêc Yisu su, magoc mac atôc asê tēj Pailot bu mac atec Yisu.

¹⁴ Inj ḥac dabuŋ ti gitēj, magoc mac atec inj, ma ateŋ Pailot bu ēñgapwêc ḥgac naŋ gic ḥamalac ndu, naŋ su tēj mac.

¹⁵ Magoc ḥac naŋ ti yac nej dandöc taŋli-ṅga ḥahu, naŋ mac ac inj ndu. Tigen Anötö uŋ inj sa akēj lau batê-ṅga. Yac alic inj tisa su, dec asôm asê bu yomandô.

¹⁶ Alic ḥac dindec. Mac aŋyalê bu mun-ṅga inj ḥac bôlinj. Kwahic dec inj gahi ḥayham sa tu Yisu ndê ḥaē-ṅga, ḥaē naŋ yac akēj whinj. Yomandô! Inj ḥayham sa sambuc tu Yisu ndê ḥaē-ṅga ma tu yac akēj whinj Yisu-ṅga.

¹⁷ “O asidôwai hac! Aö kayalê su bu mac ti nem lau bata Israel-ṅga nem gauc sa pi Yisu ndê ḥahu dom, dec mac ac inj ndu.

¹⁸ Magoc lau propet hoŋ sêhoc Anötö ndê yom asê gwanaŋ su, bu inj ndê Mesaya oc hôc ḥandê. Ma kwahic dec ḥac si yom dau ḥandô sa pi gêj naŋ mac akôm.

¹⁹ Tu dinaj-ṅga dec wasôm tēj mac bu apu daôm ma anem daôm kwi. Ma bocdinaj dec Anötö oc suc mac nem sac kwi.

²⁰ Ma Pômdau ndê mwasiŋ oc puc mac nem gatôm dôj. Ma Anötö oc kêj Mesaya naŋ inj kêyalinj sa gwanaŋ su, naŋ Yisu dau, naŋ mbu tēj mac meŋ.

²¹ Inj oc mbo undambê e tôm Anötö kôm gêj hoŋ tiwakuc tiyham, tôm inj hoc asê mun-ṅga ḥa inj ndê propet dabuŋ hoŋ whasurj.

²² Bu Moses to yom hocdec bu, ‘Pômdau mac nem Anötö, oc ēñyalij ḥac danj sa yêc lau Israel-ṅga, bu ti mac nem propet nditôm aö dauŋ. Ma yom hoŋ naŋ inj sôm, naŋ mac asôc ḥapu maj.

²³ Lau naŋ sêkêj danja propet dinaj ndê yom dom, naŋ Anötö oc tinj ḥac su yêc inj ndê lau ḥatoŋ.’

²⁴ Moses to yom dinaj, ma Samuel ti propet hoŋ naŋ sêŋkuc inj, naŋ sêhoc yom asê gwanaŋ su pi gêj naŋ hôc asê têj têm dindec.

²⁵ Yom naŋ lau propet sêhoc asê têj abanji, naŋ mac atap ḥa-ḥandô sa su. Ma pwac naŋ Anötö kêmatij whinj abanji, naŋ bocdinaj. Bu Anötö sôm têj Abraham bu, ‘Lau nom-ṅga hoŋ oc sêtaŋ mbec ḥamwasinj sa yêc am nem wakuc.’

²⁶ Ma kwahic dec Anötö kêj ndê ḥac akiŋ-ṅga meŋ. Inj têj mac lau Israel-ṅga munj, bu nem mac kwi ma ahu nem mêtê sac siŋ. Ma mac bu akôm bocdinaj, dec oc atap inj ndê mbec ḥamwasinj sa.”

4

Sêkêj Pita lu Jon sêndöc gapocwalô

¹ Pita lu Jon sêšôm yom têj lau sêmbo, ma lau †dabuŋ-siga ti lau sinj sêyob lôm dabuŋ-ṅga si ḥac bata, ma lau †Sadiusi ḥatô sêtêj inju si.

² Nac sêŋgô bu Pita lu Jon sêndôhôj lau ma sêšôm têj ḥac bu Yisu tisa su, ma bu inj ti lau si ḥahu sêtisa akêj lau batê-ṅga. Ma inju si yom dau kôm ḥac atac ḥandê.

3 Tu dinaj-ŋga sêkôc iŋlu dôŋ, tigeŋ ŋasec sa su, dec sêŋlahi iŋlu ahuc bu sêndöc e bêbêc.

4 Magoc lau daêsam naŋ sêŋgô yom naŋ Pita lu Jon sêšôm, naŋ sêkêŋ whiŋ yom dau. Nac lau dau si lauŋgac ɻambwa si namba gitôm 5,000.

5 Galanjsê bêbêc lau bata ma lau andô ti lau naŋ sêndôhôŋ yomsu sêkac sa yêc Jerusalem.

6 Ma tðabuŋsiga ɻamata-ŋga Anas, ma Kayapas lu Jon ma Aleksanda ti lau ɻatô yêc dabuŋsiga ɻamata-ŋga ndê gôlôwac, naŋ sêmbo sêwhiŋ ɻac.

7 Sêkôc Pita lu Jon sêmeŋ sêlhac ɻac anjô-ŋga, goc sêŋsu iŋlu bocdec bu, "Amlu akôm gêŋ dindec am asa anjô, me akôc asa ndê ɻaclai dec akôm?"

8 Têŋ dinaj ɻalau Dabuŋ gêm Pita ahuc, dec sôm têŋ ɻac bu, "O mac lau bata ti lau andô Israel-ŋga!"

9 Kwahic dec mac bu aŋsu alu pi mwasiŋ naŋ akôm têŋ ɻac bôliŋ dindec. Ma andac alu pi lêŋ in ɻayham sa-ŋga.

10 Mac lau bata, ti mac lau Israel-ŋga hoŋ anjô! ɻagac dindec kalhac mac aŋôm-ŋga, naŋ ɻamlic ɻayham sa su tu Yisu Kilisi ndê ɻaē-ŋga. In ɻagac Nasaret-ŋga naŋ mac ac in ndu pi a gicso dau. Magoc Anötö uŋ in sa akéŋ lau batê-ŋga ma mbo tali tiyham.

11 Sêto yom pi Yisu naŋ yêc bocdec bu, 'Hoc naŋ mac lau akwê andu-ŋga alic sac ma atec ndöc, naŋ kwahic dec ti hoc ɻamata-ŋga yêc andu dau.'

12 Anjô! Seŋ tigeŋ yêc bu yac lau nom-ŋga datap Anötö ndê mwasiŋ nem yac si-ŋga sa, naŋ datap sa tu Yisu ndê ɻaē-ŋ ga. ɻaē danj yêc naŋ gitôm bu nem yac si-ŋga yêc dom. Mba andô!"

13 Lau bata sêŋgô yom dinaj, ma sêŋyalê bu Pita lu Jon sêšôc lôm mêtê-ŋga danj dom, magoc sêŋyalê bu mun-ŋga iŋlu sêmbo sêwhiŋ Yisu ɻapan. Ma ɻac sêhêdaê bu iŋlu sêo lau si yom ti atac pa su.

14 Magoc ɻagac bôliŋ naŋ ɻamlic ɻayham sa, naŋ kalhac whiŋ iŋlu, ma tu dinaj-ŋga ɻac si yom mba bu sêšôm.

15 Bocdinaj sic atu iŋlu bu sêhu ɻac lau tðanedrin-ŋga siŋ ma sêkêŋ ɻasawa têŋ ɻac bu sêšôm yom pi iŋlu.

16 Goc sêšôm têŋ dau bu, "Yac oc dakôm sake têŋ ɻagac lu dindê? Lau Jerusalem-ŋga hoŋ sêlic gêŋ dalô atu nanj iŋlu sêkôm su, ma yac oc dasêc ahuc nditôm dom."

17 Lau hon bu sêŋgô ɻawaê pi gêŋ dindec, dec oc yham dom. Bocdinaj dakêŋ yao ɻaŋga têŋ iŋlu, bu sêšôm yom pi Yisu ma sêšam in ndê ɻaē têŋ lau tiyham dom."

18 Goc sêmbwêc iŋlu sêmbu sêmeŋ, ma sic yao iŋlu bu sêšôm yom ti sêndôhôŋ lau tu Yisu ndê ɻaē-ŋga tiyham dom.

19 Magoc Pita lu Jon sêo ɻac awha bocdec bu, "Mac gauc gêm bocke? Oc solop yêc Anötö anjô-ŋga bu alu asôc mac nem yom ɻapu, ma danj wambu Anötö dom, a?"

20 Mba! Alu atôm dom bu aŋgapic whanjsuŋ tu gêŋ naŋ alic ti anjô-ŋga."

21-22 Lau bata sic yomsu iŋlu tiyham, goc sêkêŋ iŋlu sêsa si. Nac sêtôm dom bu sêtap lêŋ sêmatôc iŋlu-ŋga danj sa. ɻahu bu lau hon sêmpir Anötö tu in kôm ɻagac naŋ ndöc bôliŋ yala daêsam su, naŋ ɻayham sa. Bu ɻagac dau ndöc bôliŋ ɻapan e ndê yala gi tap 40 sa.

Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêteŋ mbec

23 Sêngapwêc Pita lu Jon su, ma inlu sêmbo sêtêŋ lau sêkêŋ whin-ŋ ga si, ma sic miŋ yom naŋ t̄dabuŋ-siga atu-tu ti lau bata sêsôm têŋ inlu.

24 Sêngô su, goc ɣac hoŋ sêteŋ mbec têŋ Anötö bocdec, “O Naclai Nadau Pômdau, am naŋ kêŋ undambê ti nom ma gwêc ti gêŋ hoŋ naŋ sêmbo ɣalôm.

25 Am daôm kêŋ Njalau Dabuŋ hôc abaŋ Dawid awha sa ma in sôm, ‘Tu sake-ŋya lau nom-ŋga sêli dau sa ma sêkic yom naŋ ɣandô mba?

26 Ma kij tî gôlinjwaga sêkac dau sa ma sêmatiŋ yom pitigen bu sêseŋ Pômdau lu Mesaya naŋ inj kêyaliŋ sa, naŋ su.”

27 Dawid ndê yom dau ɣandô sa yêc malac atu dindec. Bu t̄Herod lu Pontias Pailot, ma lau siŋ gameŋ apa-ŋga, ma lau bata Israel-ŋga sêkêŋ si gauc pitigen bu sêseŋ am nem ɣac akin-ŋga dabuŋ Yisu naŋ am kêyaliŋ inj sa ti Mesaya, naŋ su.

28 Gêŋ naŋ am, Naclai Njadau gauc gêm tidôŋ su, naŋ dec sêkôm ɣandô sa.

29 O Pômdau, lau dinaŋ sêsôm yom daêsam bu sêlhac yac ahuc. Magoc yac ateŋ am bu puc yac dôŋ bu ahoc am nem mêtê asê ti atac pa su.

30 Kêŋ nem ɣaclai têŋ yac bu akôm am nem gweleŋ ma akôm lau gêmbac ɣayham sa, ma akôm gêŋ dalô tidau-tidau tu am nem ɣac akin-ŋga dabuŋ Yisu ndê ɣaê-ŋga.”

31 Sêteŋ mbec dinan su, goc gameŋ naŋ sêkac sa sêndöc naŋ kêwic dau. Ma Njalau Dabuŋ gêm ɣac hoŋ ahuc, ma ɣac sic hu sêsôm Anötö ndê mêtê asê ti atac pa su.

Lau sêkêŋ whin-ŋga sêwêkaiŋ gêŋ tonj tigeŋ

32 Lau sêkêŋ whin-ŋga hoŋ sêkêŋ si ɣalôm ti gauc pitigen. Ma ɣac si danj gêlic ndê gêŋ tôm inj dau ndê dom. Hoŋ sêwêkaiŋ gêŋ tonj tigeŋ.

33 Lau aposel sêhoc Pômdau Yisu tisa ɣawaâ asê ti ɣaclai enj, ma Anötö ndê mwasinj késalé ɣac hoŋ ahuc sambuc.

34 Nac si danj pônda dau tu gêŋ danj-ŋga dom. Nahu bu lau naŋ sêwêkaiŋ nom me andu, naŋ sêkêŋ si gêŋ têŋ lau semlhi. Goc sêkôc ɣa-awa sa si,

35 ma sêkêŋ têŋ aposel sêyob. Ma lau aposel sic sam gêŋ dau têŋ lau sêpônda dau-ŋga tôm gi.

36 Ma ɣac danj mbo, naŋ meŋ akêŋ nduc Saipras. Inj t̄Liwai ndê wakuc danj, ma inj ndê ɣaê Josep. Magoc aposel sêsam inj bu Banabas, naŋ danem kwi bu ɣac puc lau dôŋ-ŋga.

37 Ngac dau ndê nom danj y êc, dec kêŋ têŋ lau semlhi, ma kôc ɣa-awa meŋ kêŋ têŋ lau aposel.

5

Ananias lu Sapaira

1 Ngac danj ɣaê Ananias lu inj nawhê Sapaira sêmbo, ma inlu sêkêŋ si nom daŋ têŋ lau semlhi.

2 Nom dau ɣa-awa daŋga Ananias kêgamiŋ yêc in-ŋga, ma inj nawhê Sapaira kêyalê. Ma ɣadaŋga naŋ Ananias kêŋ têŋ lau aposel, ma késau bu nom dau ɣaôli sambuc dinanj.

3 Têŋ ndoc Pita gêlic awa dau, naŋ sôm têŋ inj bu, “Ananias, bocke dec Sadanj gêm am nem ɣalôm ahuc e am gauc gêm bu éŋsau Njalau Dabuŋ, ma kêgamiŋ nom ɣa-awa ɣatô yêc am-ŋga?”

4 Muŋ-ŋga am daôm ti ɣadau nem nom, ma têŋ ndoc am kêŋ têŋ lau semlhi su, naŋ am ti ɣadau ɣa-awa dau bocdinanj. Magoc am kêŋ ɣadanga têŋ yac ma

kêsaу bu nom dau ɳaôli sambuc dinaŋ. Bocke dec am gauc gêm bu kôm gêj boc-dinaŋ? Am kêsaу ɳamalac dom, am kêsaу Anötö goc.”

⁵ Têj tém Ananias ɳgô yom dinaŋ, dec inj hu dau sip nom gi ma mbac ndu yêc. Ma lau hoŋ naŋ sêŋgô gêj dau ɳawaê, naŋ sêtöc dau ɳandô.

⁶ Lau batac ɳatô sêtêj Ananias si, sêmpaŋ inj ndê ɳamlan̄ ahuc ma sêkôc sa si sêŋsuhuŋ.

⁷ Nasawa gitôm acgatu tö ginjga su, goc ɳgac dau nawhê meŋ ma gêm gauc gêj naŋ kôm inj nakweŋ.

⁸ Ma Pita tôt mone dau têj inj, goc ndac, “Lau semlhi amlu nam akweŋ nem nom dan, ma ɳaôli dau dindec, me?” Ma awhê dau sôm bu, “Aêc, gêj dau dindec.”

⁹ Dec Pita sôm, “Bocke dec amlu nem ɳalôm pitigeŋ bu ajsahê Pômdau ndê ɳalau? Lic su naŋ, lau naŋ sêŋsuhuŋ nam akweŋ dec kwahic sêlhac andu ɳasactô, bu sêmbalaŋ am sa ndi whin̄.”

¹⁰ Ma ɳagahô ɳambwa awhê dau ku sa yêc Pita gahi-ɳga ma mbac ndu. Ma lau batac sêšöc si ma sêlic bu inj mbac ndu su, dec sêkôc inj sa si ma sêŋsuhuŋ inj whin̄ nakweŋ.

¹¹ Ma lau sêkêŋ whin̄-ɳga hoŋ, ti lau ɳatô naŋ sêŋgô gêj dau ɳawaê, naŋ hoŋ sêšö ma sêtöc dau ɳandô.

Aposel sêkôm gêj dalô daêsam

¹² Têj ɳasawa dinaŋ lau aposel sêkôm gêj dalô ti gêj atu-tu daêsam yêc lau sêkêŋ whin̄-ɳga si toŋ ɳalôm. Ma lau sêkêŋ whin̄-ɳga êlêmê sêkac dau sa sêmbo lôm dabuŋ yêc gameŋ naŋ lau sêsam bu Solomon ndê Batêm.

¹³ Lau hoŋ sêlic ɳac ɳayham ma sêtöc ɳac sa, tigeŋ tu lau bata Israel-ɳga dec sêtöc dau bu sêlhac sêwhin̄ ɳac.

¹⁴ Magoc laungac ti lauwêdaêsam sic hu sêkêŋ whin̄ Pômdau, dec lau sêkêŋ whin̄-ɳga si namba kêsôwec tiatu ɳapan̄.

¹⁵ Tu gêj atu-tu naŋ lau aposel sêkôm-ɳga, dec lau sêhoŋ si lau gêmbac sêsa malac lôm sêmeŋ ma sêkêŋ ɳac sêyêc sac ti mbô. ɳac sêkêŋ bata bu Pita oc êŋsêlêŋ meŋ ma êmasec lau gêmbac me mboe ac kêj inj ndê gatu nem ayun lau gêmbac ma kôm ɳac ɳayham sa.

¹⁶ Ma lau daêsam akêj malac naŋ sêyêc Jerusalem ɳamakê, naŋ sêhoŋ lau gêmbac ti lau naŋ ɳalau sac sêkôm ɳac sêtisac, naŋ sêmeŋ ma lau aposel sêkôm ɳac hoŋ ɳayham sa.

Sêkêŋ aposel sêndöc gapocwalô tiyham

¹⁷ Têj dinan̄ dabuŋsiga ɳamata-ɳga ti inj ndê lau hoŋ akêj Sadiusi si toŋ sem lêmun̄ lau aposel ɳando.

¹⁸ Tu dinan̄-ɳga dec sêkôc ɳac dôŋ ma sêkêŋ ɳac sêndöc gapocwalô.

¹⁹ Tigeŋ têj ôbwêc Pômdau ndê anjela gêlêc andu gapocwalô-ɳga ɳagatam su ma wê ɳac sêsa si.

²⁰ Ma inj sôm têj ɳac bu, “Andi alhalac lôm dabuŋ ɳabatêmndö, ma ahoc yom asê timala enj têj lau, pi lau sêkêŋ whin̄-ɳga si lêj wakuc.”

²¹ Sêŋgô anjela ndê yom dinan̄ su, dec bêbêc ganduc sêtêj lôm dabuŋ si ma sic hu sêndöhöŋ lau.

Têj ndoc dinan̄ dabuŋsiga ɳamata-ɳga ti inj ndê lau sêmbwêc lau bata Sanedrin-ɳga hoŋ sa sépitigeŋ bu sêmatôc aposel si yom. Goc sêŋkiŋ lau ɳatô sêtêj gapocwalô si bu sêkôc lau aposel sa sêmeŋ.

22 Magoc tēj ndoc lau dau sêhôc asê gapocwalô, naŋ sêlic bu aposel aŋgô mba. Goc sêmbu si ma sêšôm bu,

23 “Yac a alic bu sêŋlahi gatam ahuc ŋapep ma lau sêyob gatam sêlhac. Dec yac alêc gatam su magoc alic bu ɣac sêndöc dom.”

24 Lau siŋ sêyob lôm dabun-ŋga si ɣac bata, ma dabuŋsiga atu-tu sêŋgô yom dau e sêpônda gauc.

25 Sêhê gauc sêmbo ma ɣac daŋ meŋ ma sôm tēj ɣac bu, “Alic su naŋ! Launjac naŋ mac akêŋ ɣac sêndöc gapocwalô, naŋ kwahic dec sêlhac lôm dabun ɣamakê ma sêndöhôŋ lau sêmbo.”

26 Goc lau siŋ-ŋga naŋ sêyob lôm dabun ti ɣac si ɣac bata sêtêj lôm dabun si, ma sêkôc aposel sa sêmeŋ. ɣac sêwê ɣac malô ma sêŋsahic ɣac dom, ɣahu bu sêtöc dau bu lau naŋ sêtoc aposel sa, naŋ oc sêtuc ɣac ɣa hoc.

27 Sêwê aposel sêmeŋ ma sêkêŋ ɣac sêlhac lau Sanedrin-ŋga aŋgô-ŋga bu dabuŋsiga ɣamata-ŋga ê̄jsu ɣac.

28 In sôm têj ɣac bu, “Yac ac yao mac ɣanja bu andöhôŋ lau pi ɣac dinaj ma asôm inj ndê ɣaâ asê tiyham dom. Magoc mac nem yom pi inj gêm Jerusalem ahuc su. Mac bu ahê ɣamalac dinaj ndê dac meŋ pi yac, a?”

29 Dec Pita ti aposel sêo in awha ma sêšôm bu, “Yac daŋaj wambu Anötö ndê yom hôc gêlêc ɣamalac si yom su, ac ɣawaâ.

30 Mac daôm ac Yisu ndu pi a, tigeŋ abanji si Anötö uŋ in sa mbo tali tiyham.

31 Ma Anötö toc inj sa ma kêŋ inj ndöc inj ndê andö-ŋga ti Kinj, ma ti Nadau Nem Lau Si-ŋga. Inj kôm bocdinaj, ɣahu bu inj bu kêŋ ɣasawa têj lau Israel-ŋga bu sêkac si ɣalôm kwi, dec inj oc suc ɣac si sac kwi.

32 Yom dinaj yac alic ɣandô su, dec asôm asê. Ma ɣalau Dabun puŋ yom dau dôŋ bocdinaj. Inj ɣalau naŋ Anötö kêŋ têj lau naŋ ɣanja wambu inj ɣapep.”

33 Lau bata Israel-ŋga dinaj sêŋgô aposel si yom dau e gêlî ɣac ɣalôm sa sac andô, ma ɣac tac whinj bu sêndic aposel ndu.

34 Tigeŋ lau Sanedrin-ŋga si ɣac bata daŋ tisa bu lhac ɣac ahuc. Inj Palêsaî dan ɣaâ Gamaliel, naŋ kêdöhôŋ yomsu, ma lau hoŋ sêtoc inj sa. Inj gic atu yom bu sêkêŋ aposel sêsa awê sêndi sêmbo ɣasawa sauŋ.

35 Goc inj sôm têj lau bata hoŋ, “Mac lau Israel-ŋga, akôc gauc ɣapep pi gêŋ naŋ mac bu akôm têj lau dinaj.

36 Gauc nem Teudas, ɣac naŋ ɣasawa apê gi su toc dau sa bu ɣac tiwaâ. Magoc lau siŋ Rom-ŋga sic inj ndu, ma lau 400 naŋ sêmbo sêwhinj inj, naŋ sêmbulu ɣac sêlhö têjtêŋ si. Ma inj ndê gweleŋ hoŋ hê su.

37 Ma têj têm sêse lau sa tu bu sênenmlhi takis-ŋga, naŋ ɣac Galili-ŋga dan ɣaâ Judas tisa. Inj gêlî lau toŋ dan sa bu sêkêŋ kisa lau Rom-ŋga. Magoc inj ginga bocdinaj, ma inj ndê lau hoŋ sêlhö têjtêŋ.

38 Bocdinaj kwahic dec aö b u wasôm aneŋ ɣalôm asê têj mac. Ahu lau aposel dindê siŋ ma akêŋ ɣac sêlhö sêndi. ɣac si gweleŋ bu meŋ akêŋ ɣamalac ɣambwa si, gitôm Teudas lu Judas si gweleŋ, dec oc tôm dom bu nem ɣandô.

39 Tigeŋ ɣac si gweleŋ bu meŋ akêŋ Anötö ndê, dec oc atôm dom bu alhac ɣac ahuc. Ma mac bu akêŋ kisa ɣac, dec mac oc akêŋ kisa Anötö dau.”

40 Lau bata hoŋ sêŋgô inj ndê yom ma sêšôc ɣapu. ɣac sêmbwêc aposel sêšôc sêmeŋ ma sêkêŋ lau siŋ-ŋga sêhi ɣac ɣa sö. Ma sêkêŋ yao bu sênen mêtê pi Yisu tiyham dom, goc sêkêŋ ɣac sêsa si.

41 Aposel sêhu lau bata Sanedrin-ŋga siŋ, ma sêsa si ti atac ɣayham atu. ɣahu bu Anötö kêŋ ɣac sêlhö ɣawapac ti ɣandê tu Yisu ndê ɣaâ-ŋga, dec toc ɣac sa.

42 Ma tôm bêc hoq sêndôhôj lau sêmbo lôm dabuŋ ɻabatêmndö, ma sêndôhôj lau sêlom-sêlom andu. Ma sêhoc ɻawaê ɻayham asê ɻapaŋ ma sêsôm bu Yisu iŋ Mesaya dau.

6

Sêŋyaliŋ lau 7 sa bu sêndic sam gêŋ daneŋ-ŋga

1 Lau sêkêj whiŋ Yisu-ŋga si ton kêsôwec ɻapaŋ. Magoc têŋ têm dinan ɻawapac daŋ hôc asê. Yêc ton dau ɻalôm lau Israel-ŋga naŋ sêsôm lau Grik awha, naŋ sêtucdiŋ lau Israel-ŋga naŋ sêsôm Yom tHibru. ɻahu bu tôm bêc hoq lau sic sam gêŋ daneŋ-ŋga têŋ lau naŋ sêpônda dau, magoc tandô ton lauwâhê sawa naŋ sêsôm Yom Grik.

2 Tu dinan-ŋga aposel 12 sêmbwêc lau sêkêj whiŋ-ŋga hoq sêpitigenj, ma sêsôm, "Yham dom bu yac ahu Anötö ndê gweleŋ ɻawaê ɻayham-ŋga siŋ tu ayob gweleŋ andic sam gêŋ-ŋga.

3 Bocdinaj asidôwai, anyaliŋ laungac 7 sa yêc ton dindec ɻalôm, naŋ lau tigauc ma ɻalau Dabuŋ gêm ɻac ahuc. Ma lau dinan yac oc dakêŋ ɻac sêyob gweleŋ dindec.

4 Ma yac dauŋ oc akôm gweleŋ anem mêtê ti aten mbec-ŋga ɻapaŋ."

5 Lau hoq sêngô ɻac si gauc dinan ma sêlic ɻayham. Bocdinaj ɻac sêŋyaliŋ lau 7 sa, naŋ si ɻaê bocdec. Steven, iŋ ɻagac naŋ ɻalau Dabuŋ gêm iŋ ahuc ma kêŋ whiŋ ɻaŋga, ma Pilip, Prokoras, Nikanor, Timon, Pamenas, ma Nikolas naŋ ndê malachu Antiok. Nikolas iŋ ɻagac Israel-ŋga dom, magoc muŋ-ŋga iŋ gêm dau kwi ma gêm akiŋ Anötö kêkuc lau Israel-ŋga si sakij akwa.

6 ɻac sêkêj lau 7 dau sêlhac aposel aŋgô-ŋga, ma aposel sêteŋ mbec ma sêkêj amba sac ɻac.

7 Têŋ ɻasawa dinan Anötö ndê mêtê tiapa, ma lau Jerusalem-ŋga daêsam sêkêj whiŋ Yisu. Ma dabuŋsiga Israel-ŋga daêsam sêkêj whiŋ bocdinaj.

Sêkôc Steven dôj

8 Steven iŋ ɻagac naŋ Anötö ndê mwasiŋ ti ɻaclai gêm iŋ ahuc, ma kôm gêŋ atu-atu ti gêŋ dalô mbo lau ɻalôm.

9 Magoc lau akêŋ lau Israel-ŋga si ton daŋ sic hu sêkêj kisa iŋ. ɻac lau dinan sêmen akêŋ malac Sairin ti Aleksandria ma akêŋ gameŋ Silisia ti Esia-ŋga. Muŋ-ŋga ɻac lau akiŋ ɻambwa, magoc tiŋambu si ɻadaui sêhu ɻac siŋ yêc si sakij, ma êlêmê sêkac sa sêmbo dau si lôm wê-ŋga daŋ. ɻac sêpu Steven ti iŋ ndê yom.

10 Magoc tu Steven ndê gauc ti yom naŋ ɻalau Dabuŋ kêŋ têŋ iŋ-ŋga, dec ɻac sêtôm dom bu sêku iŋ ndê yom dulu.

11 Tu dinan-ŋga ɻac sêkôc lau ɻatô ma sêkic yom gelec sêwhiŋ ɻac, bu ɻac oc sêtisa ma sêngôlin yom pi Steven bocdec bu, "Yac aŋgô Steven sôm yom sac-sac pi Moses ma pi Anötö."

12 Goc ɻac sêsôm yom dau e gêli lau hoq si ɻalôm sa, ma lau bata ti lau naŋ sêndôhôj yomsu-ŋga sêwhiŋ. Goc sêkôc iŋ dôj ma sêwê iŋ e sêkêj iŋ kalhac lau Sanedrin-ŋga si aŋgô-ŋga.

13 Goc sêkêj lau tasaj ɻatô sêtisa ma sêsôm, "Iŋ ɻagac dindec sôm yom ɻapaŋ bu êngwinij yac neŋ lôm dabuŋ ma Anötö ndê yomsu."

14 Yac aŋgô iŋ sôm bu Yisu Nasaret-ŋga oc seŋ gameŋ dindec su, ma kêŋ ɻagôlin wakuc ô mêtê naŋ Moses gic dulu têŋ yac."

15 Têj dinañ lau hoñ nañ sêndöc Sanedrin si tonj, nañ tahê Steven, ma sêlic bu inj ndê anjô andô ñawasi gitôm añela danj ndê.

7

Steven sôm yom têj lau Sanedrin-ña

1 Ma dabunçiga ñamata-ña ndac inj bu, “Yom dindec nañ sêngôlinj pi am, nañ yom ñandô, me mba?”

2 Ma Steven ô yom ma sôm, “Asidôwai ti damanji. Anjô su nañ! Muñ-ña lê abanj Abraham ndöc Mesopotemia, inj têj malac Haran gi su dom, ma Anötö Ñawê Ñadau hoc dau asê têj inj.

3 Ma sôm têj inj, ‘Hu nem gameñ ti am nem lau sinj, ma têj gameñ danj nañ aô bu watôc têj am, nañ ndi.’

4 Bocdinaj inj hu lau Saldi si gameñ sinj, ma sa gi ndöc Haran. Tiñambu inj damba mbac ndu su, goc Anötö kékij Abraham bu têj gameñ dindec nañ kwahic dec mac andöc, nañ menj.

5 Tigeñ inj kêj nom têj Abraham wêkaiñ yêc gameñ dindec dom. Mba, Abraham dau tap nom sauj danj sa dom! Têj ndoc dinañ Abraham ndê balêkoc mba, magoc Anötö kêmatiñ yom tidôj têj inj, bu inj ti inj ndê lau wakuc oc sêwêkaiñ gameñ dau.

6 Ma Anötö sôm têj inj bu, ‘Am nem wakuc oc sêhu gameñ dindec sinj ma sêndöc sêtôm lau apa yêc lau danj si gameñ. Ma ñac oc sêñem akiñ lau dau, ma lau dau oc sêkôm ñac ñayom nditôm yala 400.

7 Magoc tiñambu aô oc wakêñ ñagéyô têj lau gameñ dinañ-ña nañ sem akiñ ñac, ma am nem wakuc oc sêhu gameñ dinañ sinj ma sêmbu sêmeñ sêñem akiñ aô yêc gameñ dindec.

8 Ma Anötö kêj tpwac sêse lauñgac si ñamlic ñatô su-ña têj Abraham. Tiñambu Abraham kwê ndê atuñgac Aisak asê, ma sê inj ndê ñamlic ñatô su têj inj ndê bêc ti-8-ña. Aisak dau kwê Jakob asê, ma Jakob kwê yac neñ abanji 12 asê, nañ sêti yac neñ gôlôwac Israel-ña tonj 12 si ñahu.

9 Josep inj abanji 12 si danj, magoc dôwai sem lêmuñ inj, dec sêkêñ inj têj lau semlhi. Ma lau dau sêkôc inj sa sêsep gameñ Isip-ña si, ma inj mbo gameñ dinañ tôm ñac akiñ ñambwa danj. Magoc Anötö mbo whinj Josep,

10 dec gêm inj si yêc ñawapac bocke nañ tap inj sa. Inj kêj gauc ñayham-ñayham têj inj dec lau Isip-ña si kiñ Parao gêlic inj ñayham, ma kêj inj gêm gôlinj gêñ hoñ yêc inj ndê andu kiñ-ña, ma gameñ Isip-ña sambuc.

11 Tiñambu tôbôm gêm Isip ma Kanan ahuc e lau sêhôc ñawapac atu, ma abanji sêpônda gêñ sêneñ-ña.

12 Jakob ñgô ñawaê bu gêñ daneñ-ña yêc Isip, dec kékij ndê atui sêsep Isip si. Têm ñamata-ña dinañ sêsep si ma semlhi gêñ daneñ-ña, ma sêmbu sêmeñ.

13 Tiñambu inj kékij ñac sêsep Isip si tiyham, ma têj dinañ Josep sôm dau asê têj ndê asidôwai, ma Parao ñgô ñawaê pi Josep ndê gôlôwac.

14 Goc Josep kékij yom têj inj damba Jakob ti inj ndê lau ñatô, bu ñac hoñ sêsep Isip sêtêj inj sêndi. Ñac lau dinañ lau 75.

15 Bocdinaj Jakob ti yac neñ abanji sêsep Isip si, ma sêndöc e sêmbac ndu sêyêc gameñ dinañ.

16 Ma tiñambu ñac si lau wakuc sêkôc ñac si ñakwa su yêc Isip bu sêñsuñj ñac yêc malac Sekem, sêyêc sêhô nañ Abraham gêmlhi su yêc Hamo ndê atui.

17 “Tiŋambu, ndoc meŋ kēpiŋ bu yom naŋ Anötö gic bata tēŋ Abraham, naŋ ɻandô sa. Tēŋ tēm dinan̄ lau Israel-ŋga naŋ sêndöc Isip, naŋ sêti daēsam ɻandô.

18 Magoc kiŋ wakuc dan̄ gêm gôlin̄ Isip, naŋ kēyalé Josep dom.

19 In̄ yob yac neŋ abanji solop dom, ma kēŋ ɻawapac atu tēŋ ɻac. In̄ gic yomsu ɻac bu sêmbalin̄ balékoc wakuc hoŋ siŋ sêniŋga.

20 Tēŋ ndoc dinaŋ Moses dinda kôc in̄, ma Anötö gêlic in̄ ɻayham. ɻac sêlôm in̄ sêmbo damba ndê andu gitôm ayô tö.

21 Tiŋambu sêkôc in̄ sa si ma sêsiŋ in̄, ma malô goc Parao ndê atuwê tap in̄ sa ma gôlôm in̄ ti ndê balékoc.

22 Ma bocdinan̄ dec Moses sôc lôm bapia ma kêdôhôŋ lau Isip-ŋga si gauc hoŋ. Ma in̄ ti ɻangga tu sôm yom ma kôm gweleŋ-ŋga.

23 In̄ mbo e in̄ ndê yala ti 40 su, ma bêc dan̄ in̄ gauc gêm bu sa ndi lic ndê asidôwai Israel-ŋga.

24 Têŋ ndoc dinaŋ in̄ gêlic ɻagac Isip-ŋga dan̄ kôm ɻagac Israel-ŋga dan̄ ɻayom. Dec in̄ gic ɻagac Isip-ŋga dinaŋ ndu bu nem in̄ ndê asidôwa dinaŋ si.

25 In̄ gauc gêm bu mboe in̄ ndê asidôwai oc sênyalé bu Anötö kêyalin̄ in̄ sa bu nem ɻac sa, magoc mba. ɻac sem gauc.

26 Nagalan̄sê in̄ sa gi tiyham ma gêlic Israel lu sic dau sêmbo. In̄ bu nem malô in̄lu, dec sôm, ‘Amlu asidôwa, ma tu sake-ŋga dec akêŋ kisa daôm?’

27 Magoc ɻagac lu dau si dan̄, naŋ bu kôm ndê asidôwa tisac, naŋ suc Moses sa gi, ma sôm, ‘Asa kêŋ am bu nem gôlin̄ ma êmatôc yac?

28 Bocke? Am bu ndic aö ndu gitôm am gic ɻagac Isip-ŋga dan̄ têŋ alhabêc, a?

29 “Têŋ ndoc Moses ɻô yom dinaŋ, naŋ in̄ kôlhö têŋ gameŋ Midian-ŋga gi, ma ndöc dinaŋ gitôm ɻagac apa. Ma yêc dinaŋ in̄ gêm awhê sa ma kwê balékoc ɻagac lu asê.

30 Yala 40 ginga su, goc aŋela dan̄ hoc dau asê têŋ in̄ ɻalêŋ bocdec. Moses mbo Lôc †Sainai yêc gameŋ sawa, ma gêlic ya ɻawahô golom sa a sauŋ dan̄.

31 Gêŋ dau kôm in̄ sö ma gauc gêm yom daēsam. In̄ tigasuc gi bu lic gêŋ dau, dec ɻô Pômdau awha sa têŋ in̄ meŋ bocdec bu,

32 ‘Am apami Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö aö.’ Moses ɻô yom dau e kêtitec ɻandô ma tôc dau bu hôc tandô sa ma lic tiyham.

33 Goc Pômdau sôm têŋ in̄, ‘Kôc nem atapa su yêc gahim, bu gameŋ naŋ am kalhac, naŋ gameŋ dabuŋ.

34 Aö galic su bu aö neŋ lau sêmbo sac yêc Isip. Aö gaŋgô ɻac si daŋgi, madec gasip gameŋ bu waŋgaho ɻac su yêc ɻawapac dau. Bocdinan̄ kwhalic dec aö oc waŋkîŋ am mbu têŋ Isip ndi.’”

35 Steven gic miŋ yom dinaŋ, goc sôm, “Aö wasôm têŋ mac, bu Moses in̄ ɻagac dau, naŋ muŋ-ŋga lau Israel-ŋga sêtec in̄ ti sêšôm in̄ bocdec bu, ‘Asa kêŋ am bu nem gôlin̄ ti êmatôc yac?’ Tigen̄ Anötö dau ndê aŋela hoc dau asê têŋ in̄ yêc a sauŋ dinaŋ, ma kêkiŋ in̄ bu nem gôlin̄ lau Israel-ŋga ma kôc ɻac su yêc gameŋ Isip-ŋga.

36 Bocdinan̄ in̄ kôc ɻac sêsa akêŋ Isip sêmen̄. Têŋ ndoc dinaŋ in̄ kôm gêŋ dalô ti gêŋ atu-tu daēsam yêc gameŋ Isip-ŋga, ma yêc gwêc naŋ sêšam bu Gwêc Koc. Ma in̄ kôm gêŋ dalô tidaū-tidaū yêc gameŋ sawa tôm yala 40.

37 “In̄ Moses dau dinaŋ goc sôm têŋ lau Israel-ŋga bu, ‘Anötö oc tôc ɻagac dan̄ yêc mac nem toŋ ɻalôm, ti propeṭ nditôm aö dauŋ.’”

38 Moses mbo whin̄ lau Israel-ŋga têŋ ndoc sêmbo gameŋ sawa. In̄ kalhac aŋela naŋ sôm yom têŋ in̄ yêc Lôc Sainai, ma yac neŋ abanji ɻalhu, bu kôc

Pômdau ndê yom dandöc taŋli-ŋga ma kēj tēj lau Israel-ŋga. Ma lau dau sic yom dau dulu e meŋ tēj yac.

39 Magoc yac neŋ abanji sêtec bu sêšôc iŋ ŋapu. Nac sêpu iŋ ma ŋac si ŋjalôm gauc gêm gameŋ Isip-ŋga ŋapaŋ, e ŋac atac whiŋ bu sêmbu sêndi.

40 Tēj ndoc Moses mbo Lôc Sainai ŋasawa balin, naŋ ŋac sêšôm tēj Aron bu, 'Iŋ ŋac Moses dinaj, kôc yac sa asa yêc Isip amen, ma kwahic dec yac am gauc gêj bocke hôc asê iŋ. Bocdinaj émasaŋ anötöi gwam bu sêwê yac.'

41 Tēj ndoc dinaj ŋac sêmasaŋ makao ŋagatu ti gwam, goc sêndê mwasinj atu danj tu bu sêtoc gêj dau sa-ŋga. Nac sêkêj da tēj gwam dau, ma atac ŋayham kâlêc pi gêj naŋ ŋac dau amba sêmasaŋ.

42 Tu dinaj-ŋga dec Anötö puc dômbwê ŋac ma hu ŋac sinj bu sênen akin tata ti gêj umboŋ-ŋga. Lau propet sêto yom pi ŋac si mêté dau bocdec bu:

O mac lau Israel-ŋga. Yala 40 dinaj mac ambo gameŋ sawa, naŋ mac akêj nem gêj danj ti da têj aö dom. Mba!

43 Mac êlêmê ambalaŋ bac po danj tu anem akin mac nem anötö tasaŋ Molek-ŋga. Ma mac am akin tata danj ŋaê Repa ti mac nem anötö, ma apôŋ hamduc têj anötöi gwam daêsam naŋ mac amasaŋ. Tu dinaj-ŋga aö watinj mac su andi andöc gameŋ Babilon-ŋga ŋadaŋga tôm lau gapocwalô-ŋga.
[Amos 5:25-27]

44 Yêc gameŋ sawa, Anötö whê sa ti tôc lêj têj Moses bu lau Israel-ŋga sêmasaŋ tħac dabuŋ daŋ ti ŋac si gameŋ sênen akin iŋ-ŋga, naŋ sêkêj tħapa yomsu-ŋga yêc ŋalôm. Iŋ kêmasaŋ gêj dau tôm Anötö tôc asê têj iŋ, ma abanji sêmbalaŋ gêj dau whiŋ ŋac, têj ndoc ŋac sêŋsêlêj si.

45 Nalêj dau dinaj Anötö kēj ndê bac dabuŋ têj lau Israel-ŋga yêc gameŋ sawa. Tinjambu Anötö soc lau naŋ sêndöc gameŋ Kanan-ŋga su, bu kēj gameŋ dau tēj ŋac. Ma tēj ndoc Josua wê ŋac sêšôc gameŋ Kanan-ŋga si, naŋ sêmbalaŋ bac dabuŋ dau whiŋ ŋac. Ma bac dau kalhac whiŋ ŋac e Dawid ndê têm.

46 Anötö gêlic Dawid ŋayham, ma Dawid tac whiŋ bu kwê lôm daŋ sa ti Jakob ndê Anötö ndê andu ŋandô.

47 Magoc Dawid kwê andu dau dom, iŋ ndê atunġac Solomon kwê andu dau sa.

48 Tigen kwahic dec aö wasôm tēj mac bu Anötö Naclai ti ɉawasi ɉadau, iŋ ndöc andu naŋ ŋamalac sêkwê, naŋ dom. Tôm yom naŋ propet Aisaya to bocdec bu:

49 Pômdau sôm, 'Undambê ti anej pôj kin-ŋga, ma gameŋ nom-ŋga ti gameŋ gahij lhac-ŋga. Bocdinaj mac oc akwê andu kaiŋ bocke tu bu wandöc-ŋga? Me amasaŋ gameŋ bocke tu wanjwħaŋ daun-ŋga?

50 Bu aö dauŋ gakêj gêj hoŋ dinaj.' *[Ais 66:1-2]*

51 Tēj dinaj Steven sôm tēj ŋac lau Sanedrin-ŋga bu, "Mac lau ŋalôm ŋadandi-ŋga. Mac am daôm kwi dom, ma mac nem daŋamsuŋ kwa ŋaŋga. Mac nem mêté gitôm apami si. Mac êlêmê atec ɉalau Dabuŋ ndê gwelenj."

52 Mac nem apami sêkêj kisa propet hoŋ naŋ Anötö kêkiŋ. Ma propet naŋ sêhoc yom asê pi ŋac gitêj nem lau si-ŋga naŋ Anötö oc êŋkiŋ menj, naŋ apami sic ŋac ndu. Ngac gitêj dau meŋ su, magoc mac akêj iŋ sîp lau Rom-ŋga amba ma ac iŋ ndu.

53 O mac lau daôm! Mac daôm akôc Anötö ndê yomsu naŋ arjela sêkêj tēj abanji, naŋ su, tigen asôc ŋapu dom!"

Sêtuc Steven ja hoc mbac ndu

54 Têj ndoc lau Sanedrin-ŋga sêŋgô Steven ndê yom dinaŋ, naŋ ŋac atac njandê atu ma sêseŋ lhô tu in-ŋga.

55 Magoc Njalau Dabun gêm Steven dau ahuc, ma inj tatac undambê ma gêlic Anötö ndê ŋawasi, ma Yisu kalhac Anötö amba andô-ŋga.

56 Dec inj sôm, “Alic su naŋ! Aö galic undambê kac sa ma †Namalac ndê Atu kalhac Anötö ndê amba andô-ŋga.”

57 Nac sêŋgô yom dinaŋ goc sêpôc daŋgasuŋ ahuc, ma sêmbwêc atu pi gi. Ŋac sênti sêfén inj si,

58 ma sêtiŋ inj sa malac ŋamakê gi, ma sic hu sêtuc inj ŋa hoc. Lau naŋ sêŋgôlinj yom pi Steven, naŋ sêkac si ŋakwê bambaliŋ su, ma sêkêŋ têŋ ŋgac wakuc daŋ ŋa Saul bu yob.

59 Nac sêtuc hoc pi Steven sêmbo, ma inj terj mbec têŋ Pômdau bocdec, “O Pômdau Yisu, kôc aneŋ gatuŋ sa loc.”

60 Goc inj peŋ ŋa haduc-ŋga sip gi ma mbwêc atu bu, “Pômdau, gauc nem sac naŋ lau sêkôm têŋ aö, naŋ dom.” Inj sôm su, goc mbac ndu.

8

1-2 Saul gêlic Steven mbac ndu ma atac ŋayham tu gêŋ naŋ lau dau sêkôm têŋ in-ŋga. Ma tiŋambu lau sêkêŋ whiŋ ŋaŋga-ŋga ŋatô sêŋsuhiŋ Steven ma sêtaŋ inj.

Saul ma lau Israel-ŋga sêkêŋ kisa lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu

Têŋ bêc dau dinaŋ lau sic hu sêkêŋ kisa ŋaŋga têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêmbo Jerusalem. Tu dinaŋ-ŋga ŋac si lau daësam sêhu Jerusalem siŋ ma sêlhö têŋtêŋ sêtêŋ gameŋ Judia ti Samaria-ŋga si. Magoc lau aposel sêhu Jerusalem siŋ dom.

3 Ma Saul bocdinaŋ gic hu bu seŋ lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga. Inj kêsalê ŋac tôm andu, goc hê ŋac sêsa si ma kêŋ ŋac sêndöc gapocwalô, lauŋgac sêkêŋ whiŋ-ŋga, ma lauwhê bocdinaŋ.

Pilip gêm mêtê mbo Samaria

4 Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêhu Jerusalem siŋ ma sêlhö têŋtêŋ, naŋ sêhoc ŋawaâ ŋayham pi Yisu asê, yêc malac hoŋ naŋ sêhôc asê naŋ.

5 Pilip têŋ malac atu daŋ yêc gameŋ Samaria-ŋga gi, ma gêm mêtê yêc dindê ma whê sa bu Yisu inj Mesaya dau.

6 Lau daësam sêŋgô Pilip ndê yom ti sêlic gêŋ dalô naŋ inj kôm, dec sêkêŋ daŋga inj ndê yom ŋapep.

7 Pilip soc ŋalau sac daësam su sêsa yêc lau ti sêmbwêc atu. Ma inj kôm lau bôliŋ daësam ŋayham sa.

8 Tu dinaŋ-ŋga lau daësam yêc malac atu dinaŋ atac ŋayham atu.

Saimon, ŋgac balö

9 Ngac daŋ mbo malac dinan, naŋ ndê ŋaê Saimon. Tôm ŋasawa balinj inj pec balö ti kôm gêŋ atu-tu e lau gameŋ Samaria-ŋga hoŋ sêhêdaê. Inj toc dau sa bu inj ŋgac tiwaâ.

10 L au atu-tu ma lau ŋambwa hoŋ tatinj Saimon ŋapan. Nac sêşom, “Anötö ndê ŋaclai naŋ dasam bu ŋaŋga Atu, naŋ puc ŋgac dindec dôŋ.”

11 Ma lau daësam tatinj inj ŋapan, bu sêhêdaê tu gêŋ atu-tu naŋ inj kôm ŋasawa hic su naŋ-ŋga.

12 Magoc sêhu siŋ têŋ ndoc sêŋgô ɻawa   pi Anötö ndê gôliŋ ma pi Yisu Kilisi, naŋ Pilip hoc asê. Launjac ti lauw   da  sam sêk   whin iŋ nd   yom, ma s  liŋ saŋgu.

13 Ma Saimon dau k   whin ma g  liŋ saŋgu whin. Iŋ g  lic g  y dal   ti g  y atu-tu naŋ Pilip k  m, dec h  da   ɻand   ma k  kuc iŋ ɻapa  .

14 T  y ndoc lau aposel naŋ s  mbo Jerusalem sêŋgô ɻawa   bu lau Samaria-nga s  k   Anötö nd   yom sa, naŋ s  nk   Pita lu Jon s  t  y ɻac si.

15 Injl   s  h  c as   ɻac su, goc s  teŋ mbec bu Pômdau k  y nd   ɻalau Dabuŋ pi ɻac ho  .

16 T  y ndoc lau Samaria-nga dinaŋ s  k   whin, naŋ s  liŋ saŋgu tu Pômdau Yisu nd   ɻa  -nga, magoc ɻalau Dabuŋ sip meŋ pi ɻac si daŋ dom. Tu dinaŋ-nga dec Pita lu Jon s  teŋ mbec pi ɻac.

17 S  teŋ mbec su ma sıkı amba sac ɻac, goc ɻalau Dabuŋ meŋ g  m ɻac ahuc.

18 Saimon g  lic bu t  y ndoc aposel lu sıkı amba sac lau dau, naŋ ɻalau Dabuŋ meŋ pi ɻac, dec gauc g  m bu nemlhi ɻaclai dau y  c injl  .

19 Inj ndac injl   bocdec bu, “Ak  y ɻaclai dinaŋ lom a  . Ma bocdinaj asa naŋ bu wak  y amaŋ sac in, naŋ oc k  c ɻalau Dabuŋ.”

20 Magoc Pita ô yom ma s  m, “Bocke? Am gauc g  m bu nemlhi Anötö nd   mwasiŋ ɻa mone, a? Am oc niŋjam, ti nem mone hoş!

21 Am w  kaiŋ gweler dindeŋ whin yac dom. ɻahu bu gauc naŋ y  c am nem ɻal  m, naŋ Anötö g  lic bu solop dom.

22 Kac nem ɻal  m kwi ma hu m  t   sac dinaŋ siŋ. Ma teŋ mbec t  y P  mdau bu suc am nem giso kwi pi gauc sac naŋ y  c nem ɻal  m.

23 A   galic su bu am g  m l  muŋ Anötö nd   ɻaclai e am ɻal  m g  li sa, ma sac ɻa-ɻaclai s   am d  oŋ ɻapan.”

24 Saimon ɻg   Pita nd   yom dinaŋ, goc s  m, “Git  m bu am teŋ mbec t  y P  mdau tu a  -nga, ma bocdinaj g  y naŋ am s  m yom pi, naŋ oc tap a   sa dom.”

25 Pita lu Jon s  h  c P  mdau nd   yom as   ti sem m  t   lau su, goc s  lh   bu s  mbu s  t  y Jerusalem s  ndi. Ma y  c seŋ ɻasawa, naŋ s  s  m ɻawa   ɻayham as   y  c malac da  sam naŋ s  y  c gameŋ Samaria-nga.

Pilip lu ɻg   Itiopia-nga

26 T  y ndoc dinaŋ Pômdau k  kiŋ nd   anjela daŋ t  y Pilip gi, ma s  m t  y iŋ bu, “  masaŋ da  m, goc sa ndi ma   ms  l  y   mkuc seŋ ak  y Jerusalem naŋ sip t  y malac Gasa, seŋ naŋ gic gameŋ sawa kic.”

27 Bocdinaj Pilip tisa ma k  s  l  y gi. Ma y  c seŋ dinaŋ iŋ tap ɻg   Itiopia-nga daŋ sa, naŋ b  c ɻat   su mbo Jerusalem bu lic om, ma bu mbu t  y nd   gameŋ ndi. Inj ɻg   tiwa  e naŋ yob lau Itiopia-nga si Kwin Kandis nd   awa ho  , naŋ muŋ-nga s  s  p iŋ nd   ɻamatâ sa.*

28 T  y ndoc Pilip tap iŋ sa y  c seŋ, naŋ ɻg   dau nd  c nd   kaleta, ma sam propet Aisaya nd   buku.

29 Dec ɻalau Dabuŋ s  m t  y Pilip, “Am tigasuc kaleta ma   mkuc ɻg   dind  .”

30 Goc Pilip k  ti t  y kaleta gi ma ɻg   bu ɻg  c dau sam propet Aisaya nd   yom as  . Dec Pilip ndac inj, “Am sam yom dinaŋ ma k  yal   ɻahu, me mba?”

* **8:27:** Muŋ-nga lau si g  b  m daŋ y  c bu launjac akiŋ naŋ s  yob Kiŋ si andu me wapa me lauw  , naŋ s  s  p ɻac ɻamat   sa. Launjac kain dinaŋ s  sam y  c Yom Inglis bu ‘Eunuch’ (Yunok).

³¹ Ma inj sôm, “Nâmalac danj bu whê sa têj aö dom, dec oc wanjalê bocke?” Ma inj ndac Pilip bu pi kaleta ma ndöc whijin inj.

³² Inj ngô bu njac dau sam Aisaya ndê yom bocdec bu:

Nac sêwê inj bu sêndic inj ndu gitôm domba.

Ma inj gêm dau dôj tôm domba nañ sêngapinj ñamliclhu, magoc tañ dom.

³³ Nac sêngwinij inj, ma sêmatôc inj ndê yom gi solop dom.

Nac sic inj ndu, ma bocdinaj inj ndê wakuc mba.

[Ais 53:7-8]

³⁴ Ma njac dau ndac Pilip, “Gitôm bu am whê sa têj aö bu propet sôm yom dinaj pi inj dau, me pi ñamalac danj?”

³⁵ Goc Pilip whê yom hoj sa têj inj, gic hu yêc Aisaya ndê yom dinaj e sôm ñjawaê ñayham pi Yisu têj inj. Ma njac dau kêj whijin Yisu.

³⁶⁻³⁷ Nac si e sêhôc asê bu danj poc sen ñamakê. Ma njac dau sôm, “Lic bu dê poc. Gitôm bu aö walin busanju, me mba?”

³⁸ Goc inj sôm têj njac nañ gêm gôlinj kaleta bu kêj kaleta lhac. Ma injlu Pilip sêcip bu si ma Pilip kêku inj.

³⁹ Têj ndoc nañ sépi akêj bu sêmeñ, nañ Pômdau ndê Njalau kôc Pilip su sep tigen. Ma njac dau gêlic inj tiyham dom, magoc kölhö ti atac ñayham gi.

⁴⁰ Ma Njalau kôc Pilip sa gi kêj inj mbo malac Asotas. Ma inj kêsêlêj golom-golom malac, ma sôm ñjawaê ñayham asê e hôc asê malac Sisaria.

9

Pômdau gêm Saul kwi

¹ Têj ñjasawa dinaj Saul kêj kisa lau sêkêj whijin Pômdau-nga ñapanj. Inj sôm ñjanga bu inj oc kôm njac ñayom ma ndic njac ndu. Inj têj dabunjsiga ñamata-nga gi,

² ma ndac inj bu to bapia puc inj dôj-nga, bu tôt têj lau bata nañ sêyob lau Israel si lôm wê-nga yêc malac Damaskas. Bapia dau kêj ñaclai têj Saul bu kôc lauñgac ti lauwhê Damaskas-nga nañ sêkêj whijin Yisu, nañ dôj, ma wê njac sa sêtêj Jerusalem sêndi bu sêmatôc njac.

³ Inj kôc bapia dau su ma kêsêlêj e gi kêpij Damaskas. Ma ñagahô ñambwa ñjawaê atu danj akêj undambê menj pô gameñ nañ inj mbo.

⁴ Inj peñ sip nom ma ngô awha danj ta inj bocdec bu, “Saul, Saul, tu sake-nga am kêj kisa aö?”

⁵ Goc Saul ô yom ma ndac, “O ñadau, am asa?” Ma awha dau sôm, “Aö Yisu dauñ, dec am kêj kisa.

⁶ Am tisa ma sôc malac atu dê ndi. Ma gêj bocke nañ aö tac whijin bu am kôm-nga, nañ aö oc wañkinj lau bu sêwhê sa têj am yêc dindê.”

⁷ Lau nañ sêmbo senj sêwhijin Saul, nañ sêlhac ti sem dau dôj. Nac sêngô ñakêcsia dau, magoc sêlic ñamalac danj dom.

⁸ Têj ndoc Saul tisa kalhac, nañ kac tandô sa magoc gitôm dom bu lic gamenj. Bocdinaj lau dinaj sêkêm inj sip amba, ma sêwê inj sêscôc malac Damaskas si.

⁹ Gitôm bêc tö inj mbo tapec, ma gêj ti nôm gêj danj dom.

¹⁰ Ngac kêj whijin Yisu-nga danj mbo Damaskas, nañ ndê ñaê Ananias. Ma Pômdau hoc dau asê têj inj ña mbê, ma ta inj bu, “Ananias!” Ma inj ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, bocke?”

¹¹ Goc Pômdau sôm têj inj, “Am sa senj nañ sêsam bu Señ Solop ma têj Judas ndê andu ndi, ma am oc tap njac danj sa, nañ ndê ñaê Saul akêj malac Tasis. Njagc dau ten mbec mbo dinaj.

12 Aö gatôc têj in su na mbê bu ñamalac dan ñaê Ananias oc têj in ndi, kêt amba sac in, ma kôm in tandô po asê tiyham."

13 Ananias ñô yom dinaj ma sôm, "Pômdau. Aö gangô ñgac dinaj ñawaê su. In ñgac nañ kêt ñawapac atu têj am nem lau dabuñ nañ sêmbo Jerusalem.

14 Ma dabuñsiga atu-tu sêkêj ñaclai têj in bu têj malac dindec meñ, ma kôc lau nañ sêtoc am nem ñaê sa, nañ dôj."

15 Magoc Pômdau ô Ananias ndê yom ma sôm, "Am ndi, ma hêgo daôm dom! Aö kayaliñ ñgac dau sa su, bu hoc yom asê pi anen ñaê têj lau gameñ apa-ñga ti ñac si kin, ma têj lau Israel-ñga sêwhirj."

16 Ma ñawapac ti ñandê nañ in oc hôc tu anen ñaê-ñga, nañ aö oc watôc têj inj."

17 Goc Ananias têj andu dau gi. In sôc gi, goc kêt amba sac Saul ma sôm, "Aneñ asidôwa Saul. Pômdau Yisu nañ hoc dau asê têj am yêc sen têj malac dindec, nañ kêtik aö gatêj am gameñ. In kêtik aö bu wakôm nem tanôm po asê, ma bu ñalau Dabuñ nem am ahuc."

18 Ma ñagahô gêj gitôm i ñagala peñ akêj Saul tandô, ma in gêlic gameñ tiyham. In tisa ma Ananias kêku inj.

19 Ma tiñambu in gêj gêj e hôc in dôj.

Saul gêm mêtê mbo Damaskas

Saul mbo Damaskas whinj lau sêkêj whinj-ñga gitôm bêc ñatô.

20 Ma têj têm dau dinaj in gic hu gêm mêtê lau yêc lau Israel si lôm wê-ñga, ma hoc asê têj ñac bu Yisu inj Anötö Atu.

21 Ma lau hoñ nañ sêngô in ndê yom, nañ sêhêdaê ma sêndac dandi, "Ngac nañ kêt kisa lau Jerusalem-ñga nañ sêtoc Yisu ndê ñaê sa, inj ñgac dau dindec me? Ma in têj yac mba malac dec meñ, bu kôc lau sêkêj whinj Yisu-ñ ga dôj ma wê ñac sêtêj dabuñsiga atu-tu sêndi bu sêmatôc ñac."

22 Tigeñ Saul sôm yom ñaŋga ma inj ndê ñaclai kêsôwec. In tôt asê têj lau Israel-ñga nañ sêndöc Damaskas, bu yom andô, Yisu inj lau Israel si Mesaya dau. Ma lau nañ sêkêj whinj Yisu dom, nañ sêtôm dom bu sêô inj ndê yom.

23 Saul mbo malac Damaskas e bêc daêsam giñga su, ma lau Israel-ñga ñatô sêkic yom bu sêysalê lêj bu sêndic inj ndu.

24 Ma Saul ñô yom dau ñawaê. Tôm acsalô ti ôbwêc ñac sêkêj lau sêtip gatam malac-ñga ñapep bu sêkôc inj dôj ma sêndic inj ndu.

25 Magoc lau nañ s êlzac sêwhirj Saul ti sêñkuc inj, nañ sem in sa bu lhö ndi. Têj ôbwêc dan sêkêj inj sip sambec atu danj, ma sêñwhan inj sip akêj gatam sauj danj yêc malac dau ñatuñbôm e gi sip nom ma kôlhö gi.

Saul mbo Jerusalem

26 Tiñambu Saul mbu têj Jerusalem gi, ma gauc gêm bu mbo whinj lau sêkêj whinj Yisu-ñga nañ sêmbo dinaj. Magoc ñac sêkêj whinj dom bu inj gêm dau kwi su ma kêtj whinj Yisu, dec ñac hoñ sêtôc inj.

27 Magoc Banabas wê inj sôc gi kalhac aposel anjô-ñga. Ma in whê sa bu Pômdau hoc dau asê ma sôm yom têj Saul yêc sen, ma tiñambu inj kalhac ñaŋga ma gêm mêtê pi Yisu ti atac pa su yêc malac Damaskas.

28 Banabas ndê yom gêm malô lau Jerusalem-ñga si ñjalôm, dec Saul mbo whinj ñac, ma sôc sa yêc lhu, ma hoc yom asê pi Pômdau Yisu ti atac pa su ej.

29 In sôm yom whinj lau Israel-ñga ñatô nañ sêşôm awha Grik, ma kêsahê bu whê ñac si gauc sa pi Yisu. Magoc ñac sêtec inj ndê yom, ma bu sêndic inj ndu.

30 Yom dau ɳawaê tap lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sa, dec sêkôc inj whiŋ ɳac sêsip malac Sisaria si, ma sêŋkiŋ inj têŋ malac Tasis gi.

31 Têŋ ɳasawa dinaŋ lau sêhu si kisa têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga siŋ. Ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga yêc gameŋ Judia ti Galili ma Samaria-ŋga sêndöc ti yom malô. Anötö kêŋ ɳalau Dabuŋ bu puc ɳac dôŋ ma nem ɳac sa. Ma sêšôc Pômdau ɳapu ti sêtoc inj sa, ma ɳac si toŋ kêšôwec tiatu ɳapaŋ.

Pita kôm ɳgac bôliŋ daŋ ɳayham sa

32 Têŋ têm dinaŋ Pita kêsêlêŋ golom-golom malac ma gêm mêtê lau. Têŋ bêc daŋ inj sôc malac Lida gi, bu ndic lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga kêsi.

33 Yêc malac dau inj tap ɳgac daŋ ɳaê Aenias sa. Inj ɳgac bôliŋ ma yêc mbô ɳapaŋ gitôm yala 8 su.

34 Ma Pita sôm têŋ inj, “Aenias. Yisu Kilisi kôm am ɳayham sa. Tisa ma tip nem mbô sa.” Ma ɳagahô Aenias tisa kalhac.

35 Ma têŋ ndoc lau naŋ sêndöc malac Lida ti malac Saron sêlic bu inj ɳayham sa, dec ɳac hoŋ sem si ɳalôm kwi ma sêkêŋ whiŋ Pômdau.

Pita uŋ awhê batê daŋ sa

36 Têŋ têm dinaŋ awhê kêŋ whiŋ-ŋga daŋ ndöc malac Jopa. Inj ndê ɳaê Tabita, naŋ yêc lau Grik awha bu Dokas. Inj awhê naŋ kôm mêtê ɳayham-ɳayham, ma gêm lau ɳalôm sawa sa ɳalêŋ daësam.

37 Magoc Dokas tap gêmbac atu sa e inj mbac ndu. Goc lau sêŋgwasiŋ inj ndê ɳamlaŋ ma sêkêŋ yêc andu ɳalôm ɳahô-ŋga daŋ.

38 Malac Jopa dau yêc képiŋ malac Lida, ma têŋ têm lau sêkêŋ whiŋ-ŋga yêc malac Jopa sêŋgô bu Pita mbo Lida, naŋ sêŋkiŋ ɳgac lu sêtêŋ inj si, ma sêteŋ inj ɳanja bu mbu têŋ Jopa whiŋ injlu ndi.

39 Pita whiŋ injlu gi e hôc asê Jopa, ma sêwê inj pi andu ɳalôm ɳahô-ŋga dinaŋ gi. Lauwhê sawa daësam sêmbo ti sêtaŋ Dokas. ɳac sêŋgihi Pita ahuc ma sêtôc ɳakwê bambalinj ti ɳakwê ɳatô naŋ Dokas kêmasaŋ têŋ ndoc inj mbo tali, naŋ têŋ Pita.

40 Goc inj kêŋ ɳac hoŋ sêsa awê si, ma pôŋ haduc ma teŋ mbec. Inj kac dau kwi bu lic awhê batê dinaŋ, ma sôm, “Tabita, am tisa!” Ma awhê dau tali sa e gêlic Pita, ma yêc dau sa meŋ ndöc.

41 Goc Pita kêm inj sip amba ma keŋ inj sa kalhac. Ma inj mbwêc lauwhê sawa dinanj ti lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ɳatô sêšôc sêmenj, ma tôc têŋ ɳac bu awhê dau mbo tali tiyham.

42 Ma gêŋ dau ɳawaê tiapa yêc malac Jopa, e lau daësam sêkêŋ whiŋ Pômdau.

43 Ma Pita mbo Jopa bêc ɳatô, whiŋ ɳgac daŋ ɳaê Saimon. Inj ɳgac kôm gweleŋ kêmasaŋ bôc ɳamlîc-ŋga.

10

Anötö kékij arjela daŋ têŋ Konelias

1 Yêc malac Sisaria ɳgac daŋ mbo, naŋ ndê ɳaê Konelias. Inj ɳgac bata siŋ-ŋga naŋ yob lau siŋ-ŋga toŋ daŋ yêc lau siŋ Rom-ŋga si toŋ atu naŋ sêsam bu Itali ɳatonj.*

* **10:1:** Lau Rom-ŋga si ɳgac bata naŋ yob lau siŋ-ŋga gitôm 100, naŋ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Centurion’ (Senturion). Konelias inj senturion daŋ. Lau siŋ-ŋga gitôm 600 sêmbo Itali ɳatonj ɳalôm, ma sêsam toŋ atu gitôm Itali ɳatonj yêc Yom Inglis bu ‘Regiment.’ Ma ɳac sêkêŋ Regiment ɳatonj 10 sêpitigeŋ séti toŋ atu, naŋ sêsam bu ‘Legion’ (lau siŋ-ŋga gitôm 6,000).

² Inj ti ndê gôlôwac hoj sêtoc Anötö sa ma sêscôc inj ɣapu ɣapep. Inj teñ mbec têñ Anötö tôm bêc hoj, ma kêj ndê awa daêsam bu nem lau Israel-ŋga nañ sêpônda dau, nañ sa.

³ Têñ bêc danj, acgatu gitôm 3 kilok telha-ŋga, nañ Anötö tôc gêj ɣagatu danj têñ inj. Inj gatu gêlic Anötö ndê aŋjela danj têñ inj menj ma ta inj bu, "Konelias!"

⁴ Goc Konelias tahê inj ti töc dau atu, ma ndac, "Pômdau, bocke?" Ma aŋjela dau sôm, "Mbèc hoj nañ am tenj, ti mwasiñ nañ am kêj têñ lau ɣalôm sawa, nañ Anötö gêlic gitôm da ɣayham nañ inj gauc gêm ɣapaŋ.

⁵ Kwahic dec inj kêj yom têñ am bocdec bu. Ȅmkij lau ɣatô sêtêñ malac Jopa sêndi, bu sêkôc ɣagac danj ɣaê Saimon mbu têñ am menj. ɣagac dau ndê ɣaê danj sêsem bu Pita.

⁶ Inj mbo whinj inj ndê wakanjagac danj ɣaê Saimon, nañ kôm gwelenj bôc ɣamlic-ŋga, ma inj ndê andu kalhac gwêc dali."

⁷ Aŋjela sôm yom dau pacndê su, goc hu inj siñ. Dec Konelias ta inj ndê ɣagac akiñ lu ma inj ndê ɣagac siñ-ŋga danj sêmenj. ɣagac siñ-ŋga dau gêm inj sa tôm bêc hoj, ma inj toc Anötö sa.

⁸ Konelias gic miñj têñ ɣac pi yom hoj nañ aŋjela sôm têñ inj, goc kêkinj ɣac sêtêñ malac Jopa si.

Pita gêlic gêj ɣagatu danj

⁹ Galajñsê ɣac sêñsêlêj sêmbo señ ma têñ ac kalhac lhu, nañ sêsuñ sa malac atu Jopa. Têñ têm dinaj, Pita pi andu gi bu teñ mbec.

¹⁰ Inj mbo e gêj yô inj dec tac whinj bu neñ gêj. Lau sêmasaŋ inj ndê gêj sêmbo, ma Pita gatu kaiñ danj sa.

¹¹ Inj gêlic undambê kac sa, ma gêj gitôm po atu danj nañ sêscôc wac sip ɣakêcsu hale, nañ sêñwhaŋ sip nom menj yêc inj aŋgô-ŋga.

¹² Ma inj gêlic bôc tidau-tidau ma gêj nañ sêñsêlêj ɣa ɣatac pu-ŋga, ti mbac lîlôc-ŋga sêmbo po dau ɣalôm.

¹³ Goc awha danj sôm têñ inj bocdec bu, "Pita, tisa ndic ma neñ."

¹⁴ Magoc inj ô yom ma sôm, "Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêj dau ma sôm bu inj gêj ɣadômbwi, ma bocdinaj aô whanjuñ gêm gauc sambuc."

¹⁵ Dec awha dau sôm tiyham, "Anötö bu sôm bu gêj danj inj ɣawasi, dec am sôm bu gêj ɣadômbwi dom."

¹⁶ Gêj hoj dinaj hôc asê inj tidim tö su, goc po dau pi undambê gi tiyham.

¹⁷ Têñ ndoc dinaj Pita ndê gauc sa bu inj gêlic gêj ɣagatu danj, goc inj ndôc ma kôc gauc pi gêj dau ɣahu. Têñ ndoc dinaj, lau nañ Konelias kêkinj, nañ sêtâp Saimon ndê andu sa, ma sêlhac andu dau ɣagatam.

¹⁸ M a sêta yom ma sêndac bu Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ mbo andu dau, me mba.

¹⁹ Pita hê gauc pi gêj nañ inj gatu gêlic nañ mbo, ma ɣalau Dabuñ sôm têñ inj, "Saimon, lau tö sêñsalê am."

²⁰ Tisa ma sip nom ndi, ma whinj ɣac ndi. Hêgo daôm bu ɣac lau gameñ ɣa-ŋga lec dom, bu aô dauñ kakiñ ɣac sêmenj."

²¹ Goc Pita sip gi ma sôm têñ lau dinaj, "Nâmalac nañ mac arjsalê ambo, nañ aô dauñ dec. Mac amenj tu sake-ŋga?"

²² Ma ɣac sêscôc, "Ngac bata sinj-ŋga Konelias kêkinj yac amenj. Inj ɣagac gitêj toc Anötö sa-ŋga, ma lau Israel-ŋga hoj nañ sêmbo malac Sisaria, nañ sêlic inj

ŋayham. Aŋela dabuŋ daŋ sôm têŋ inj bu êŋgalêm am sa têŋ inj ndê andu ndi, bu am sôm yom ŋatô têŋ inj."

23 Pita ŋgô ŋac si yom dinaŋ su, goc kôc ŋac sêšôc andu dau si bu sêmbo sêwhiŋ inj têŋ ôbwêc dinaŋ.

Pita gêm mêtê têŋ Konelias ti ndê lau

Têŋ galanjsê Pita ti akêŋ malac Jopa whiŋ lau dau, ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ŋatô akêŋ Jopa sêwhiŋ ŋac si.

24 Bêc daŋ tiyham sêhôc asê Sisaria. Konelias kêŋ bata ŋac, dec mbwêc inj ndê dawai ti ndê silip hoŋ sêkac sa sêpitiger.

25 Têŋ ndoc Pita bu sôc inj ndê andu ndi, naŋ Konelias têŋ inj gi, ma hu dau yêc inj gahi-ŋga bu toc inj sa.

26 Magoc Pita sôm, "Am kôm bocdinaŋ dom! Tisa, bu aö dauŋ ŋamalac ŋambwa."

27 Iŋlu sem yomgalôm ma sêšôc andu dau si, ma Pita gêlic lau toŋ atu sêndöc andu ŋalôm.

28 Dec in sôm têŋ ŋac, "Mac anyalê bu yac lau Israel-ŋga mba yomsu gic yao yac bu andic ahê lau naŋ lau Israel dom, ma ati ŋacleŋ ŋac d om. Tigeŋ Anötö tôc asê têŋ aö bu wapu ŋamalac daŋ bu ŋadômbwi me sac dom.

29 Bocdinaŋ têŋ ndoc mac ankiŋ lau bu sêngalêm aö sa, naŋ aö gasôm yom daŋ dom, ma gawhiŋ ŋac gameŋ. Ma kwahic dec, gitôm bu mac asôm asê têŋ aö, ŋahu bocke dec mac angalêm aö sa gameŋ?"

30 Goc Konelias ô yom ma sôm, "Bêc hale su, aö gambo andu ti gateŋ mbec têŋ acgatu gitôm kwahic dec-ŋga, têŋ 3 kilok telha-ŋga. Ma ŋagahô ŋamalac daŋ ti ŋakwê ŋawasi atu hôc asê kalhac aö aŋôŋ-ŋga.

31 Ma inj sôm têŋ aö bu, 'Konelias, Anötö ŋgô am nem mbec, ma gauc gêm mwasiŋ naŋ am kêŋ têŋ lau ŋalôm sawa.

32 Kwahic dec êmkiŋ lau ŋatô sêtêŋ malac Jopa sêndi, ma sêkôc ŋgac daŋ ŋaê Saimon naŋ sêsam bu Pita, naŋ menj. Inj ti ŋacleŋ inj ndê wakanjac ŋaê Saimon ma ndöc whiŋ inj. ŋgac kêmasaŋ bôc ŋamlic-ŋga dinan ndê andu kalhac gwêc ŋadali.'

33 Aö gaŋgô su, goc ŋagahô kakîŋ lau ŋatô sêtêŋ am sêloc, ma ŋayham bu am mweŋ su. Kwahic dec yac hoŋ dambo Anötö aŋgô-ŋga, ma yac bu aŋgô yom bocke naŋ Pômdau gic atu am bu sôm têŋ yac."

34 Goc Pita gic hu yom ma sôm, "Kwahic dec aö kayalê pi ŋandô bu Anötö toc lau toŋ daŋ sa, hôc gêlêc toŋ ŋatô su dom.

35 Yomandô! Lau akêŋ lau ŋatoŋ nom-ŋga hoŋ naŋ sêtöc inj ma sêkôm mêtê ŋayham ma solop, naŋ inj oc kôc ŋac sa.

36 Anötö kêŋ ndê ŋawa  ŋayham têŋ lau Israel, ma yom dau hêganôŋ Yisu Kilisi, naŋ ti lau Israel ma lau gameŋ apa-ŋga hoŋ si Pômdau, ma whê lêŋ naŋ datap yom malô sa tu in-ŋga, naŋ sa. Mac aŋgô ŋawa  dau su.

37 Mac anyalê gêŋ hoŋ naŋ hôc asê gameŋ Judia-ŋga, têŋ ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo Galili e meŋ têŋ dec.

38 Anötö kêŋ inj ndê ŋaclai atu ti Nalau Dabuŋ gêm Yisu Nasaret-ŋga ahuc, dec kêyaliŋ inj sa tu kôm gwelen-ŋga. Ma Anötö whiŋ inj, dec inj gêm lau sa yêc gameŋ da sam, ma kôm lau hoŋ naŋ Sadan ndê ŋaclai kêgwiniŋ ŋac dôŋ, naŋ ŋayham sa tiyham.

39 Yac ambo awhiŋ inj, ma alic gêŋ hoŋ naŋ inj kôm yêc lau Israel si gameŋ ma yêc Jerusalem. ŋac sic inj ndu pi a,

⁴⁰ magoc tēj bêc titō-ŋga Anötö uŋ iŋ sa akēŋ lau batē-ŋga, ma kôm bu lau daêsam sêlic iŋ.

⁴¹ Lau hoŋ sêlic iŋ dom, magoc yac lau naŋ aŋ ti anôm gêŋ awhiŋ Yisu tēj ndoc iŋ tisa ma mbo whiŋ yac tiyham, naŋ Anötö kêyalin yac sa bu ahoc iŋ ndê tisa ɣawaê asê.

⁴² Ma Anötö gic atu yac bu anem mêtê lau, ma bu ahoc yom asê bu iŋ kêyalin Yisu dau sa su, bu êŋsahê lau tali ti lau batê hoŋ tēj bêc ɣambu-ŋga.

⁴³ Ma propet akwa hoŋ bocdinaŋ sêhoc yom asê pi iŋ. Nac sêto bu lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ, naŋ Anötö oc suc ɣac si sac kwi tu iŋ ndê ɣaê-ŋga."

⁴⁴ Pita sôm yom dau mbo, ma Ʉalau Dabuŋ gêm lau hoŋ naŋ sêŋgô iŋ ndê yom, naŋ ahuc.

⁴⁵ Ma lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu ma sêmbo sêwhiŋ Pita, naŋ sêhêdaê nandô bu sêlic Anötö kêmwasinj lau naŋ sêmbo lau Israel si ton dom, naŋ ɣa Ʉalau Dabuŋ.

⁴⁶ Bu ɣac sêŋgô ɣac lau dau sêsôm yom awha wakuc-ŋga ti sêmpij Anötö, tôm Ʉalau Dabuŋ hôc ɣac awha sa. Dec Pita sôm têj lau Israel-ŋga dinanj,

⁴⁷ "Anötö kêŋ Ʉalau Dabuŋ têj lau gameŋ apa-ŋga dindec tôm iŋ kêŋ têj yac lau Israel-ŋga. Bocdinaŋ ɣayham bu ɣac sêliŋ busangú."

⁴⁸ Goc iŋ kêŋ yatu bu sêŋku ɣac tu Yisu Kilisi ndê ɣaê-ŋga. Ma tiŋambu lau dinanj sêndac Pita bu mbo whiŋ ɣac tôm bêc ɣatâ.

11

Pita gic miŋ lau gameŋ apa-ŋga si yom têj lau Jerusalem-ŋga

¹ Lau aposel ti lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga naŋ sêmbo gameŋ Judia-ŋga, naŋ sêŋgô ɣawaê bu lau naŋ Israel dom, naŋ sêkôc Anötö ndê yom sa sêwhiŋ.

² Magoc têj ndoc Pita hu Sisaria siŋ ma mbu têj Jerusalem gi, naŋ lau ɣatô sêsôm iŋ. Ʉac lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Pômdau, ma sêsap lau Israel-ŋga si sakiŋ akwa ma pwac sêsê ɣamlic ɣatô su-ŋga dôŋ. Ma ɣac sêsôm Pita bocdec bu,

³ "Bocke am sôc lau naŋ sêŋkuc yac neŋ mêtê dasê ɣamlic-ŋga dom, naŋ si andu, ma gêŋ gêŋ whiŋ ɣac?"

⁴ Dec Pita gic hu whê sa timala têj ɣac, gêŋ hoŋ naŋ hôc asê iŋ, ma sôm,

⁵ "Têj bêc danj aö gateŋ mbec gambo malac Jopa, e gatuŋ kaiŋ danj sa ma galic gêŋ ɣagatu danj. Galic gêŋ gitôm po atu danj, naŋ sêso wac sip ɣakêcsu hale, ma sêŋwhai sip akêŋ undambê têj aö meŋ."

⁶ Aö gatôc gwaniŋ ma galic bôc nom-ŋga tidau-tidau, bôc saleŋ-ŋga ti gêŋ naŋ sêŋsêlêŋ ɣa ɣatac pu-ŋga, ma mbac lîlôc-ŋga.

⁷ Dinaŋ su, goc gaŋô awha danj sôm têj aö bocdec bu, 'Pita! Tisa ndic ma neŋ.'

⁸ Magoc aö gaô yom ma gasôm, 'Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêŋ dau ma sôm bu iŋ gêŋ ɣadômbwi, ma aö whaŋsuŋ gêm gauc sambuc.'

⁹ Ma awha dau sa akêŋ undambê tiyham ma sôm, 'Anötö bu sôm bu gêŋ danj iŋ gêŋ ɣawasi, dec am sôm bu ɣadômbwi dom.'

¹⁰ Gêŋ hoŋ dinaŋ hôc asê aö tidim tö su, goc Pômdau kôc mbu pi undambê gi tiyham.

¹¹ Ma têj ndoc dinaŋ lauŋgac tö sêhôc asê andu naŋ aö gambo. Ʉamalac danj kêkiŋ ɣac sêtêŋ aö sêmenj akêŋ malac Sisaria.

12 Njalau Dabuŋ sôm têŋ aö bu wahêgo dauŋ tu ɣac lau gameŋ apa-ŋga lec dom, ma kac aö bu wawhiŋ ɣac wandi, dec aö gawhiŋ ɣac ga. Ma asidôwai 6 akêŋ Jopa sêwhiŋ yac si. Yac ahôc asê ma asôc ɣamalac dau ndê andu a.

13 Ma in gic miŋ têŋ yac bu aŋela daŋ hoc dau asê têŋ in yêc ndê andu, ma sôm yom têŋ in bocdec bu, ‘Emkiŋ lau sêtêŋ malac Jopa sêndi ma sêkôc Saimon naŋ sêsam bu Pita, naŋ meŋ.

14 Inj oc whê yom sa têŋ mac, pi lêŋ naŋ am ti nem lau hoŋ atap Anötö ndê mwasiŋ nem mac si ambo tamli ɣapaŋ-ŋga sa.’

15 “Bocdinaŋ aö gac hu bu wasôm yom têŋ ɣac, ma têŋ ndoc dau dinaŋ Njalau Dabuŋ gêm ɣac ahuc tôm in meŋ pi yac têŋ ɣamata-ŋga.

16 Ma têŋ dinan aö gauc gêm Pômdau ndê yom bocdec bu, ‘Jon kêku lau ɣa bu, tigeŋ Anötö oc êŋku mac ɣa Njalau Dabuŋ.’

17 Lau dinan sêkêŋ whiŋ Pômdau Yisu Kilisi tôm yac lau Israel-ŋga dakêŋ whiŋ, ma bocdinaŋ dec Anötö kêmwasiŋ ɣac ɣa Njalau Dabuŋ tôm in kôm têŋ yac. Anötö dau ndê lêŋ dinan, ma aö asa dec bu walhac ahuc?’

18 Lau Israel-ŋga dau sêŋgô Pita ndê yom dinan e ɣac si yom mba, ma sêmpîr Anötö ma sêšôm, “Kwahic dec yac tanjyalê bu lau hoŋ naŋ sem dau kwi, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sêndöc tali ɣapaŋ-ŋga sa. Yac lau Israel-ŋga, ma lau naŋ sêmbo Israel si toŋ dom, naŋ sêwhiŋ.”

Lau sêkêŋ whiŋ Yisu yêc malac Antiock

19 Têŋ ndoc lau Israel-ŋga sic Steven ndu, naŋ sic hu sêkêŋ kisa lau sêkêŋ whiŋ-ŋga e ɣac si daësam sêhu Jerusalem siŋ ma sêlhö têŋtêŋ. Natô sêtêŋ gameŋ Pionisia-ŋga ti nduc Saipras, ma ɣatô sêtêŋ malac Antiock si. Yêc gameŋ bocke naŋ sêhôc asê, naŋ sêhoc ɣawaê ɣayham asê, magoc sêšôm têŋ lau Israel-ŋga tawasê.

20 Magoc lau ɣatô naŋ sêhu Jerusalem siŋ, naŋ si malachu Sairin ma nduc Saipras, naŋ sêtêŋ Antiock si, ma sic hu sêšôm ɣawaê ɣayham pi Pômdau Yisu têŋ lau Grik sêwhiŋ lau Israel-ŋga yêc malac dinan.

21 Ma Pômdau gêm mbec gweleŋ dau e lau daësam ɣandô sem dau kwi ma sêkêŋ whiŋ Pômdau.

22 Tiŋambu lau Jerusalem-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ sêŋgô gêŋ dau ɣawaê, dec sêŋkin Banabas têŋ Antiock gi.

23-24 Banabas in ɣac ɣayham naŋ Njalau Dabuŋ gêm in ahuc ma kêŋ whiŋ ɣanga. Têŋ ndoc in hôc asê Antiock, naŋ gêlic bu lau daësam sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa ma sêkêŋ whiŋ Yisu. Dec in tac ɣayham atu, ma kêgilí ɣac bu sêsap Pômdau dôŋ, ma sêkêŋ whiŋ in ti si ɣalôm sambuc. Ma têŋ ndoc dinan lau daësam sêŋgô Banabas ndê yom ma sêkêŋ whiŋ Pômdau.

25 Malô goc Banabas têŋ malac atu Tasis gi ma kêsalê Saul.

26 Inj tap in sa su, goc kôc in sa, ma inlu sêmbu sêtêŋ Antiock si. Ma inlu sêkôm gweleŋ yêc gôlôwac dabuŋ ɣalôm, sêndôhôŋ lau daësam gitôm yala sambuc dan. Malac Antiock ti malac ɣamata-ŋga naŋ lau sic hu sêsam lau sêkêŋ whiŋ-ŋga bu Kilisi ndê lau.

27 Têŋ ɣasawa dinan propeŋ ɣatô akêŋ Jerusalem sêsiŋ Antiock si.

28 Ma Njalau Dabuŋ kac ɣac si ɣac dan ɣaê Agabus, dec tisa yêc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga anjô-ŋga, ma hoc yom asê bu tiŋambu tôbôm atu oc nem gameŋ naŋ lau Rom sem gôliŋ, naŋ ahuc sambuc. (Ma inj ndê yom dau ɣandô sa têŋ ndoc Klaudias ti kiŋ Rom-ŋga.)

29 Tu dinaj-ŋga lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu sêkôc gauc pi lêŋ bu sênen asidôwai naŋ sêndöc gameŋ Judia-ŋga, naŋ sa. Nac tigen-tigeŋ sic awa sa tôm Anötö kêmwasilŋ nac,

30 ma sêkêŋ têŋ Banabas lu Saul bu sêkôc sa sêndi, ma sêkêŋ têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si lau bata naŋ sêmbo Jerusalem.

12

Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêtap kisa atu sa

1 Têŋ ndoc dinaj Kin †Herod gauc gêm tidôŋ bu kêŋ kisa lau sêkêŋ whiŋ-ŋga, ma kôc nac si lau nata dôŋ.

2 In gic atu in ndê lau siŋ, dec sic Jon ndê dôwa Jems ndu ḥa bieŋ balin.

3 In gêlic bu gêŋ dinaj kôm lau Israel-ŋga atac ḥayham sa, dec in sôm bu in ndê lau siŋ-ŋga sêkôc Pita dôŋ, têŋ têm lau Israel-ŋga sêlic om atu †Mwasinj Bolom Yist Mba-ŋga.

4 Bocdinaj lau siŋ-ŋga sêkôc Pita dôŋ ma sêkêŋ in ndöc gapocwalô. Ma sêkêŋ lau siŋ-ŋga tonj hale sêyob in sêô dau sêô dau, ma ḥagac hale sêmbo tonj tigen-tigen njalôm. Herod gauc gêm bu kêŋ in ndöc dinaj e lau Israel si Mwasinj Bolom Yist Mba-ŋga ti †Pasowa-ŋga pacndê, goc kôc in sa ma êmatôc in yêc lau anjô-ŋga.

5 Bocdinaj Pita ndöc gapocwalô, magoc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ naŋ sêmbo Jerusalem, naŋ sêteŋ mbec ḥanja tu in-ŋga têŋ Anötö.

Pômdau ndê anjela gêm Pita sa

6 Têŋ ôbwêc daŋ Pita yêc bêc yêc gapocwalô, ma Herod kêmatinj yom tidôŋ su bu êmatôc in têŋ laŋsê. Sêso in amba dôŋ ḥa sen lu, ma gi sêso pi ḥagac siŋ-ŋga lu. Ma lau siŋ-ŋga nata sêlhac sêyob gatam.

7 Ma ḥagahô ḥambwa Pômdau ndê anjela daŋ hôc asê, ma ḥawê pô gapocwalô njalôm. In tonj Pita sip ḥabi e tali sa, ma sôm têŋ in, “Nagahô! Tisa!” Goc sen naŋ sêso in amba dôŋ, naŋ tigolon ma peŋ sip gi.

8 Ma anjela sôm, “Émasaj daôm. Kic nem piŋkap dôŋ ma sôc nem atapa ti ḥakwê baliŋ sa, goc êmkuc aô.” Pita kôm gitôm in sôm,

9 ma kékuc anjela dau. In gauc gêm bu gêŋ naŋ anjela kôm, naŋ gitôm mbê daŋ, ma kêyalê dom bu gêŋ dau in gêŋ ḥandô.

10 Inlu sêŋlêc ḥagac siŋ-ŋga lu naŋ sêyob andu dau e sêhôc asê gatam naŋ sa malac lôm. Gatam dau gêlêc dau su, ma sêsa awê si. Inlu sêŋsêlêc sêsa seŋ dan, ma sep tigen anjela hu in siŋ.

11 Têŋ dinaj Pita ndê gauc sa ma sôm têŋ dau, “Kwahic dec aô kayalê tidôŋ bu Pômdau kékij ndê anjela bu êŋgaho aô su yêc Herod amba, bu gêŋ naŋ lau Israel-ŋga gauc gêm bu sêkôm têŋ aô, naŋ oc ḥandô sa dom.”

12 In kêyalê gêŋ dau pi ḥandô, goc sa têŋ awhê dan ḥaê Maria ndê andu gi. Maria in Jon, †ngacsênom naŋ sêsam bu Mak, naŋ dinda. Ma têŋ ôbwêc dinaj lau daësam sêkac sa sêmbo Maria ndê andu bu sêteŋ mbec.

13 Pita hôc asê ma kêmati gatam. Ma awhê akiŋ daŋ ḥaê Roda sa gi bu lic asa kêmati gatam.

14 In ḥogô in awha dec kêyalê bu Pita, dec tac ḥayham sa atu ma kêlhiŋ gatam siŋ kêtí mbu gi ma sôm têŋ lau bu, “Pita dê kalhac gatam!”

15 Magoc ḥac sêkêŋ whiŋ dom, ma sêson têŋ in bu, “Am nem gauc kêjsôn!” Goc in sôm yom pi Pita ḥapan e ḥac sêson, “Mboe in ndê anjela, me?”

16 Sêkôc gauc dinaj sêmbo, ma Pita gacgej kêmati gatam kalhac. Malô ma sêlêc gatam su têj inj e sêlic inj ma sêsô ɣandô.

17 Pita gic amba bu sênenem dau dôj, goc gic miñ yom pi ɣalêj nañ Pômdau kôc inj su yêc gapocwalô. Ma inj sôm, “Mac andi ma asôm asê têj Jems ma asidôwai ɣatô.” Goc inj hu ɣac siñ ma sa gi.

18 Têj bêbêc lau siñ-nga nañ sêyob gapocwalô sêlic bu Pita aŋgô mba. Gêj dau gêli ɣac ɣalôm sa ɣandô, ma ɣac gauc gêm yom daêsam pi inj bu oc mbo nde.

19 Ma Herod ɣô ɣawaê, dec kêj lau sêjsalê inj e gimba. Goc inj kêsu lau siñ-nga nañ sêyob Pita, ma gic atu bu sêndic ɣac ndu.

Pômdau gic Herod ndu

Tinambu Herod hu gamej Judia-nga siñ ma sa têj malac Sisaria gi bu mbo bêc ɣatô.

20 Tôm ɣasawa hic balinj ɣagec gi su, nañ yom ɣawapac ɣatô yêc Herod ma lau malac Taya ma Saidon-nga ɣalhu, dec inj gêlic ɣac sac. Magoc têj têm inj mbo malac Sisaria, nañ lau dau ɣalôm tigej ma gauc gêm bu sêhê wamba inj tiyham. ɣahu bu ɣac sêmbo Herod ndê gôlij ɣapu ma lau gamej dinaj-nga takwê Herod tôm yala hoñ, bu nem ɣac sa ɣa gêj danej-nga ɣatô. Tu dinaj-nga sêmasañ yom whinj Blastus, ɣac nañ yob Herod ndê andu, ma semlhi inj bu nem ɣac awha têj Herod. Ma sic ndoc bu sêmasañ yom wamba-nga dau whinj Herod.

21 Têj bêc dau Herod sôc ndê ɣakwê ti ɣawasi kiñ-nga sa, goc ndöc ndê pôj ma sôm ndê yom daêsam asê têj lau malac lu dinaj-nga.

22 ɣac sêngô su ma sêmbwêc, “Kec! Awha dindec ɣamalac ɣambwa ndê awha dom, anötö dañ ndê awha.”

23 Herod ɣô ɣac si yom dinaj, dec toc dau sa kêlêc ma kêj waê têj Anötö dom. Ma tu dinaj-nga Pômdau ndê aŋela gic inj ma kôm inj gêmbac atu. Dombo sem inj ahuc ma señ inj e mbac ndu.

24 Têj têm dinaj ma kêsêlêg meñ, nañ lau sem mêtê ɣapañ e Anötö ndê yom tiapa, ma lau daêsam sêkêj whinj.

25 Banabas lu Saul sic bata si gweleñ yêc malac Jerusalem, goc sêmbu sêtêj Antiok si. Ma sêkôc Jon, ɣac nañ sêsam inj ndê ɣaê dañ bu Mak, nañ whinj injlu gi.

13

Sem mbec Banabas lu Saul bu sêkôm gweleñ

1 Lau propet ti kêdôhôj-waga bocdec sêmbo m alac Antiok ma sêkôm gweleñ yêc gôlôwac dabuñ ɣalôm. Banabas lu Saimon nañ sêsam bu Naiga, Lusias akêj malac Sairin, Saul ma Manaen (nañ tiatu whinj †Herod Antipas têj ndoc injlu sêmbo balê).

2 Têj bêc dañ ɣac lau dau sêmbo sêwhinj dau ma sêhu gêj danej-nga siñ tu sêtoc Pômdau sa-nga. Ma ɣalau Dabuñ sôm têj ɣac bu, “Aö kayalinj Banabas lu Saul sa bu sêkôm gweleñ ɣawaê ɣayham-nga. Bocdinaj anem mbec injlu ma arkjñ injlu sêsa sêndi ma sêkôm gweleñ dau.”

3 Lau dau sêngô su, goc sêhu gêj danej-nga siñ ti sêteñ mbec ɣasawa dañ tiyham, ma sêkêj amba sac Saul lu Banabas, ma sêrkiñ injlu sêsa si.

Saul lu Banabas sêmbo nduc Saipras

4 Nalēŋ dinaj Nalau Dabuŋ kēkiŋ Saul lu Banabas, dec inju sêtēŋ malac Selusia si, ma sêpi waŋ daŋ ma sêsa nduc Saipras si.

5 Nac sêšôc baö yêc malac Salamis, ma sêšôc lau Israel si lôm wê-ŋga yêc dindê, ma sem mêtê lau ti sêhoc Anötö ndê yom asê. Ma Jon mbo whiŋ inju bu nem inju sa.

6 Tinjambu sênsêlêŋ ma sêhoc ŋawaâ ŋayham asê yêc nduc Saipras ŋagameŋ hoŋ e sêhôc asê malac Papos. Yêc dinaj sêtap prope tasaj daŋ sa naŋ kôm gwelen mbectoma-ŋga whiŋ. In ŋac Israel-ŋga daŋ ma in ndê ŋaâ Ba-Jisas.

7 In gêm akiŋ ŋac Rom-ŋga naŋ gêm gólin nduc Saipras, naŋ ndê ŋaâ Segias Polas. Gólinwaga dau in ŋac tigauc, dec kêgalêm Banabas lu Saul sa, bu in tac whiŋ bu sêwhê Anötö ndê yom sa têŋ in.

8 Magoc Ba-Jisas kôm bu êngwiniŋ ti kêŋ kisa inju, ma tac whiŋ bu kac gólinwaga dau kwi bu kêŋ whiŋ Pômdau dom. (Ba-Jisas ndê ŋaâ daŋ Elimas, naŋ danem kwi bu Mbectoma.)

9 Têŋ ndoc dinaj Nalau Dabuŋ gêm Saul, naŋ sêsam bu Pol ahuc, ma in tahê Elimas ma sôm,

10 “Am Sadan atu am! Am kêŋ kisa lêŋ gitêŋ hoŋ, ma sac ti mêtê tasaj gêm am ahuc. Am bu kôm Pômdau ndê lêŋ solop êngsôŋ.

11 Kwahic dec am oc êmsahê Pômdau ndê ŋaclai. Am oc tampec sa ma tôm bêc ŋatô am oc lic gameŋ ti ac ŋawê tiyham dom.” Ma ŋagahô ŋasec gêm ŋac dau tandô ahuc, ma in kêsêlêŋ kësa ma kësalâ ŋamalac daŋ bu kêm in amba ma wê in.

12 Segias Polas hêdaâ tu Saul lu Banabas si yom pi Pômdau-ŋga, ma têŋ ndoc in gêlic gêŋ naŋ hôc asê Elimas, naŋ in kêŋ whiŋ Yisu.

Pol gêm mêtê mbo Antiok

13 Pol lu Banabas ma Mak sêhu Papos siŋ ma sêpi waŋ daŋ, ma sêlac sêtêŋ malac Pega naŋ yêc gameŋ Pampilia-ŋga si. Yêc gameŋ dinaj Jon hu inju siŋ ma mbu têŋ Jerusalem gi.

14 Goc inju sêhu Pega siŋ ma sêtêŋ malac Antiok naŋ yêc gameŋ Pisidia-ŋga,* naŋ si. Têŋ bêc Sabat-ŋga sêšôc lau Israel si lôm wê-ŋga si, ma sêndöc sic.

15 Sêŋgô Anötö ndê yom naŋ sêsam yêc Buku Yomsu-ŋga ti Propet si Buku, goc lau bata lôm wê-ŋga-ŋga sêkêŋ yom têŋ inju ma sêšôm, “Asidôwa lu. Amlu nem yom bu yêc bu apuc lau dindec dôŋ, dec asôm asê têŋ yac.”

16 Goc Pol tisa kalhac, ma gic amba têŋ lau bu sênen dau dôŋ, goc sôm, “Mac lau Israel-ŋga ti mac lau apa naŋ atoc Anötö sa. Anjô su naŋ!

17 Yac lau Israel-ŋga mba Anötö kêyalıŋ yac mba abanı sa. Ma tinjambu in kôm ŋac si wakuc naŋ sêndöc gameŋ Isip-ŋga, n aŋ sêti lau ton atu. Ma têŋ ndoc in kôc ŋac su yêc Isip, naŋ kôm gêŋ ti ŋaclai atu daêsam.

18 Tinjambu ŋac sêkôm mêtê wachuc daêsam tôm yala 40 naŋ sêmbo gameŋ sawa, magoc Anötö hu ŋac siŋ dom.

19 T injambu in ku lau ton 7 dulu yêc gameŋ Kanan-ŋga, ma kêŋ ŋac si gameŋ têŋ lau Israel-ŋga sêwêkaiŋ.

20 Gêŋ hoŋ dinaj hôc asê yêc yala 450 ŋalôm. Tinjambu in kêŋ lau sêmatôc yom-ŋga sêyob lau Israel-ŋga e meŋ têŋ propet Samuel ndê têm.

21 Têŋ ndoc dinaj lau dau sêndac kiŋ daŋ bu nem gólin ŋac, ma Anötö kêŋ Saul, naŋ ndê damba Kis akêŋ Benjamin ndê ton. Saul gêm gólin tôm yala 40,

* **13:14:** Malac lu ŋaâ Antiok sêyêc. Daŋ yêc gameŋ Siria-ŋga - alic Apo 13:1; ma 14:26. Ma daŋ yêc gameŋ Pisidia-ŋga (alic map).

²² goc Anötö kôc in su ma kêj Dawid ti kin ô in su. Ma in sôm yom pi Dawid bocdec bu, ‘Aö galic Jessi ndê atu Dawid bu ñgac nañ ndê ñalôm ti gauc tap aneñ atac whinj sa, ma oc kôm gên hoñ tôm aö atac whinj.’

²³ Anötö kêyalij ñgac nem lau si-nga Yisu sa yêc Dawid dau ndê wakuc, tôm in gic bata muñ su, ma kêj in hôc asê Israel.

²⁴ Yisu gic hu ndê gwelenj su dom, ma Jon gêm mêtê têj lau Israel-nga hoñ bu sêñem si ñalôm kwi ma sêliñ busanju.

²⁵ Têj ndoc Jon ndê gwelenj kêpiñ bu pacndê, nañ in sôm têj lau bu, ‘Mac gauc gêm bu aö asa? Ñgac nañ Anötö gic bata bu ti mac nem Mesaya, nañ aö dom. Mba! Magoc inç oc meñj êñkuc aö. Inj ñgac tiwaê ma aö ñgac ñambwa, gitôm dom bu watî inj ndê ñgac akîn tu wañgapwêc inj ndê atapa ñjawalô su-nga.’

²⁶ “O asidôwai. Mac lau Israel-nga nañ asa akêj abanj Abraham, ti mac lau nañ ambo lau Israel si tonj dom magoc atoc Anötö sa. Ñawaê dindec pi Anötö ndê lêj nem lau si-nga, nañ in kêj gic waê yac hoñ.

²⁷ Lau Israel Jerusalem-nga ti jac si lau bata sêsam propet akwa-kwa si yom asê yêc jac si lôm wê-nga tôm bêc Sabat-nga hoñ. Magoc têj tém Yisu hôc asê, nañ sêñyalê dom bu inj Mesaya dau, ma sêkic yom bu sêndic inj ndu. Jac sêñyalê dom bu lêj bocdinañ dec kôm yom nañ lau propet dau sêhoc asê pi Mesaya, nañ ñandô sa.

²⁸ Ñac sêtap yom giso dañ sa pi Yisu tu bu sêndic inj ndu-nga lec dom, magoc sêndac Pailot bu ndic inj ndu.

²⁹ Ñac si lêj dinañ dec kôm yom hoñ nañ sêto pi Yisu muñ su, nañ ñandô sa. Pailot ndê lau sic Yisu ndu su, goc lau sêkôc inj su yêc a gicsô ma sêkêj inj ndê ñamlañ yêc sêhô.

³⁰ Magoc Anötö uñ inj sa akêj lau batê-nga.

³¹ Ma tôm bêc daësam inj mbo whinj lau nañ sêñsêlêj sêwhinj inj têj ndoc inj gic hu ndê gwelenj yêc Galili e lau sic inj ndu yêc Jerusalem. Ñac lau dau sêlic inj tisa su yomandô, madec sêñom asê têj lau hoñ.

³²⁻³³ Kwahic dec yac asôm ñawaê ñayham asê têj mac bocdec bu, Anötö uñ Yisu sa akêj lau batê-nga. Ma bocdinañ dec yom nañ in gic bata têj abanj, nañ kwahic dec inj kôm ñandô sa têj abanj si lau wakuc yac dec. Tôm yom nañ sêto yêc Wê tilu-nga yêc Buku Wê-nga bocdec bu, ‘Acsalô lec am ti aö nej atuñgac solop, ma aö gati am Damam.’

³⁴ Anötö uñ inj sa akêj lau batê-nga bu inj ñamlie tibalê dom. Bu mba, dec oc tôm dom bu sêto yom bocdec bu, ‘Pwac dabuñ nañ aö kamatiñ gawhiñ Dawid, nañ tidôj su, ma mac oc atap pwac dau ña-mwasij sa.’

³⁵ Ma yom dau Dawid to yêc bocdec, ‘Am oc hu nem ñgac Dabuñ siñ bu tibalê dom.’

³⁶ Añgô su nañ! Dawid to yom dinañ hêganôj inj dau dom. Bu têj ndoc Dawid gic bata gwelenj nañ Anötö kêj sip inj amba, nañ Dawid mbac ndu whinj lau têm dinañ-nga, ma sêñsuhanj inj whinj ndê apai. Ma inj ndê ñamlañ tibalê su.

³⁷ Tigeñ Yisu, nañ Anötö uñ inj sa akêj lau batê-nga, nañ ndê ñamlañ tibalê dom.

³⁸ “Bocdinañ aneñ asidôwai hac, añgô. Aö tac whinj bu mac anjyalê ñapep bu yom nañ yac ahoc asê têj mac, nañ bu whê mac nem gauc sa pi lêj bu Anötö suc mac nem sac kwi tu Yisu-nga.

39 Mac nem daŋ gitôm dom bu êŋkuc yomsu hoŋ naŋ Moses to e Anötö lic inj bu ɣamalac gitêŋ. Mba andô! Tigen kwahic dec lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ Anötö gêlic ɣac bu lau gitêŋ tu in-ŋga.

40 Ayob daôm bu atec ɣawaé ɣayham dindec dom, tu bu yom naŋ lau propet sêsôm, naŋ ɣandô sa pi mac dom. Yom dau bocdec:

41 Alic su naŋ mac lau apu yom ti atanj bôlê-ŋga. Kwahic dec aö oc wakôm gêŋ atu daŋ, naŋ lau bu sêsôm asê têŋ mac, dec oc akêŋ whiŋ dom! Mac alic ti ahêdaêm, magoc oc andijam!" [Hab 1:5]

42 Pol gic bata inj ndê yom dinaj, ma inju Banabas bu sêhu lôm wê-ŋga siŋ sêsa awê sêndi. Ma lau sêndac inju bu sêmbu sêmeŋ têŋ Sabat ɣambu-ŋga, ma sêsôm yom tiyham pi gêŋ hoŋ dinaj.

43 Lau bata lôm wê-ŋga sêkêŋ gôlôwac sêsa si su, ma lau daêsam sêŋkuc Pol lu Banabas. Lau ɣatô ɣac lau Israel-ŋga, ma lau ɣatô ɣac lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêŋkuc lau Israel si sakin sênen akiŋ Anötö-ŋga. Ma Pol lu Banabas sem yomgalôm sêwhiŋ ɣac, ma sem la ɣac bu takwê Anötö ndê mwasiŋ tu bu puc ɣac si sêkêŋ whiŋ dôŋ tôm bêc hoŋ.

44 Sabat daŋ tiyham hôc asê, ma lau daêsam andô sêkac dau sa bu sêŋgô Pômdau ndê yom. Kêpiŋ bu lau malac-ŋga hoŋ sêmeŋ sêpitigeŋ.

45 Tigen lau Israel-ŋga ɣatô sêlic tonj atu dinaj ma sem lêmuŋ ɣandô. Bocdinaj ɣac atac ɣandê ma sêsôm yom sac-sac daêsam bu sêŋgwiniŋ Pol ti ndê yom.

46 Magoc inju Banabas sêlhac ti atac pa su ma sêô ɣac si yom ma sêsôm, "Anötö kêkin alu bu asôm inj ndê yom asê têŋ mac lau Israel-ŋga mun. Magoc mac atec inj ndê yom. Mac atec bu atap senj andöc tamli-ŋga sa, a? Tu dinaj-ŋga dec alu oc ahu mac siŋ, ma atêŋ lau naŋ lau Israel dom, naŋ andi.

47 Pômdau dau gic atu alu bu akôm bocdinaj, tôm yom naŋ Aisaya to pi Anötö ndê ɣag akiŋ bocdec bu:

Aö wanjin am gitôm ɣawê bu têŋ lau naŋ lau Israel dom, naŋ ndi. Ma am oc sôm ɣawaé ɣayham asê pi anej lêŋ wanem lau si-ŋga e tiapa yêc gameŋ hoŋ." [Ais 49:6]

48 Lau gameŋ apa-ŋga dinaj sêŋgô yom dau, ma ɣac atac ɣayham sa ma sêtoc Pômdau ndê yom sa. Ma lau hoŋ naŋ Pômdau kêyalin ɣac sa su bu sêtap senj sêndöc tali-ŋga sa, naŋ sêkêŋ whiŋ.

49 Ma Pômdau ndê yom gi tiapa gêm gameŋ hoŋ dinaj ahuc.

50 Magoc yêc malac dinaj lau Israel-ŋga ɣatô sêŋgilí lau bata ti lauwhê tiwaê naŋ sêmbu gôlôwac Israel-ŋga ɣalôm, ma sêkêŋ kisa Pol lu Banabas ma sêmasuc inju su yêc ɣac si gameŋ.

51 Bocdinaj inju sêtoŋ kop su yêc si gahi bu tôc lau dau si giso asê, ma sêtêŋ malac Aikoniam si.

52 Ma Anötö kêŋ Nalau Dabun gêm lau malac Antiok-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ ahuc, ma sêmbu ti atac ɣayham ɣapanj.

14

Pol lu Banabas sem mêtê sêmbu malac Aikoniam

1 Pol lu Banabas sêhôc asê malac Aikoniam, ma sêŋkuc si gêbôm ma sêsoç lau Israel si lôm wê-ŋga si. Ma yêc dinaj inju sem mêtê ɣalêŋ ɣayham e lau daêsam sêkêŋ whiŋ Yisu, lau Israel-ŋga ma lau gameŋ apa-ŋga sêwhiŋ.

2 Magoc lau Israel-ŋga naŋ sêkôc inju si yom sa ti sêkêŋ whiŋ dom, naŋ sêŋgilí lau gameŋ apa-ŋga e sêlic lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sac.

³ Tu dinaŋ-ŋga Pol lu Banabas sêmbo malac Aikoniam ɻasawa hic baliŋ, ma sêlzac ɻaŋga tu bu sêwhê Pômdau ndê yom sa-ŋga. Ma Pômdau kêŋ ɻaclai têŋ inlu bu sêkôm gêŋ dalô ti gêŋ atu-tu, tu bu puŋ yom naŋ inlu sêhoc asê pi in ndê mwasinj, naŋ dôn.

⁴ Gêŋ dau kôm lau malac-ŋga sêwhê dau kôc, ɻatô sêlzac sêwhiŋ lau Israel-ŋga, ma ɻatô sêlzac sêwhiŋ aposel lu dinaŋ.

⁵ Têŋ dinan lau Israel-ŋga ma lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkêŋ kisa inlu, naŋ sêkic yom sêwhiŋ ɻac si lau bata bu sêkôm inlu ɻayom ma sêtuc inlu ɻa hoc ndu.

⁶⁻⁷ Tigeŋ inlu sêŋgô ɻapuc, ma bocdinaŋ dec sêlhô sêtêŋ gameŋ Likonia-ŋga si. Ma yêc gameŋ dinan, inlu sêkôm gwelenj ɻawaâ ɻayham-ŋga yêc malac Listra ma malac Derbi ma yêc ɻagameŋ ɻamakê-ŋga.

Pol lu Banabas sêtêŋ malac Listra si

⁸ Yêc malac Listra ɻag bôliŋ daŋ mbo, naŋ gahi lu-lu tibalê. Dinda kôc in bocdinaŋ, ma in kêsêlêŋ daŋ dom.

⁹ Têŋ bêc daŋ in ndöc gameŋ naŋ Pol gêm mêtê mbo, ma ŋgô in ndê yom. Pol tahê in e kêyalê bu in kêŋ whinj Pômdau ɻaŋga tôm bu kôm in ɻayham sa.

¹⁰ Dec Pol ta yom ɻa awha atu ma sôm, “Tisa lhac!” Ma ɻagahô ɻambwa ɻagac dau tisa ma kêsêlêŋ.

¹¹ Lau Likonia-ŋga sêlic gêŋ naŋ Pol kôm, dec sêmbwêc yêc daŋ awha-ŋga ma sêšôm, “Kec, anötöi sem ɻamalac aŋgô ma sêsis pêtêŋ yac sêmeŋ.”

¹² Ma sêhê ɻaâ Seus pi Banabas kêkuc ɻac si anötö ɻamatata-ŋga ndê ɻaâ. Ma sêšam Pol bu Hermes, kêkuc ɻac si anötö apa daŋ ɻaâ, ɻahu bu in ɻagac sôm yom-ŋga.

¹³ Lau malac dinan-ŋga si lôm tu sênen akiŋ ɻac si anötö apa Seus, naŋ kallac kêpiŋ malac daŋ ɻagatam. Ma anötö apa Seus ndê dabunjsiga daŋ, ti ɻac lau malac-ŋga atac whinj bu sêkên gêŋ pi ya ti da têŋ Pol lu Banabas. Dec in kôc makao gapoc ɻatô ma gêŋ ɻatô tu sêngôlôŋ makao ma sêkêŋ ti da-ŋga, ma ɻac hoŋ sêkac daŋ sêmbo malac daŋ ɻasactô.

¹⁴ Magoc têŋ ndoc aposel lu sêŋgô gêŋ dinan ɻawaâ, naŋ sêkac si ɻakwê kic bu sêtôc asê bu sêlic gêŋ daŋ so sambuc. Ma sêsa ɻalhu si, ma sêmbwêc yom bocdec bu,

¹⁵ “Ei! Mac akôm in dinan tu ake-ŋga? Alu ɻamalac atôm mac, ma amen bu asôm ɻawaâ ɻayham asê têŋ mac. Alu bu asôm têŋ mac bu ahu nem anötöi tasaj hoŋ siŋ ma anem daôm kwi ma anem akiŋ Anötö Tali Nadau, naŋ kêmasaŋ undambê ti nom ma gwêc ti gêŋ hoŋ.

¹⁶ Muŋ-ŋ ga in kêŋ ɻasawa têŋ lau nom-ŋga hoŋ bu sêkôm gêŋ tôm si atac whinj.

¹⁷ Magoc in kêmwasinj lau nom-ŋga ɻapaŋ bu whê ɻac si gauc sa pi in. In kêŋ u gic akêŋ umboŋ, dec mac nem ôm sem ɻandô daêsam. In kêŋ gêŋ daneŋ-ŋga daêsam têŋ mac, ti gêŋ ɻayham-ɻayham tu bu kôm mac atac ɻayham-ŋga.”

¹⁸ Inlu sêwhê gêŋ hoŋ dinan sa têŋ lau dau, magoc lau ɻatô si gauc sa dom, ma sêkôm ɻaŋga bu sêkêŋ da têŋ inlu.

¹⁹ Têŋ dinan lau Israel-ŋga ɻatô naŋ sêmeŋ akêŋ malac Antioch ma Aikoniām, naŋ sêšôm yom daêsam têŋ lau e sêkac si ɻalôm kwi ma sêlic Pol lu Banabas sac. Dec sêtuc Pol ɻa hoc e gauc gêm bu in mbac ndu su, goc sêhê in sa malac ɻamakê gi.

20 Magoc lau sêkêj whinj Yisu-nga ɣatô sêsa si sêngihi in a huc, dec in tisa ma mbu sôc malac Listra gi. Ma ɣagalanjsê inju Banabas sêlhö sêtêj malac Derbi si.

Pol lu Banabas sêmbu sêtêj Antiock si

21 Inju sêsmôr ɣawaê ɣayham asê yêc malac atu Derbi, e lau daêsam sêkêj whinj Pômdau. Tiñambu inju sêmbu si, ma sic lau sêkêj whinj-nga kësi yêc malac Listra, Aikoniam, ma Antiock yêc gamej Pisidia-nga.

22 Sêpuc lau sêkêj whinj-nga dôj bu sêlhac ɣanga ma sêhu si sêkêj whinj sinj dom. Sêsmôr têj ɣac bu, “Yac bu dambo Anötö ndê gólinj ɣapu, nañ inj gêj saun dom. Dalhac ɣanga ma dahôc ɣawapac dandic ɣawaê.”

23 Ma yêc lau sêkêj whinj-nga ɣatoñ hoñ nañ inju sic kësi, nañ Pol lu Banabas sênyaliñ lau bata sa bu sêyob ton tigenj-tigenj. Inju sem mbec lau bata dau ma sêkêj ɣac sêspip Pômdau, nañ ɣac hoñ sêkêj whinj inj, nañ amba. Ma ɣac hoñ sêhu gêj daneñ-nga sinj tu bu sêtej mbec-nga, ma sêndac Pômdau bu puc lau bata dau dôj.

24 Inju sic gamej Pisidia-nga kësi su, goc sêtêj gamej Pampilia-nga si.

25 Yêc dinaj sêhoc ɣawaê ɣayham asê yêc malac Pega, ma tiñambu sêsa malac Atalia si.

26 Ma yêc Atalia sêpi wañ danj, ma sêmbu sêtêj malac Antiock nañ yêc gamej Siria-nga si. Muñ-nga lau yêc malac d au sênyaliñ inju sa ma sêtej Anötö bu êmwasiñ inju tu gweleñ nañ kwahic dec inju sic bata su-nga.

27 Sêhôc asê su goc sêkac lau sêkêj whinj-nga hoñ sa, ma sic miñ gêj hoñ nañ Anötö gêm inju sa bu sêkôm. Ma sêsmôr asê têj ɣac bu kwahic dec Anötö gêlêc gatam su têj lau nañ lau Israel dom, dec ɣac si lau daêsam sêkêj whinj Yisu.

28 Ma inju sêmbo sêwhinj lau sêkêj whinj-nga yêc malac Antiock ɣasawa balinj.

15

Lau atu-tu sêkac sa sêmbo Jerusalem

1 Lau sêkêj whinj-nga ɣatô akêj gamej Judia-ŋ ga sêhôc asê Antiock, ma sêndôhôj yom têj lau sêkêj whinj-nga nañ lau Israel dom, nañ bocdec bu, “Mac bu asê nem lauñgac si ɣamlîc ɣatô su aŋkuc pwac nañ Moses to yom pi, nañ dom, dec oc tôm dom bu Anötö nem mac si.”

2 Tu yom dinaj-nga dec kisa atu yêc Pol lu Banabas ma lau gamej Judia-nga dinaj ɣasawa, ma sêsenj dau ɣapañ pi yom dau. Bocdinañ lau sêkêj whinj-nga sênyaliñ Pol lu Banabas ma lau sêkêj whinj-nga ɣatô sa, ma sêngiñ ɣac bu sêpi Jerusalem sêndi ma sêngô lau aposel ti lau bata si gauc pi yom dau.

3 Sêngiñ ɣac si su, ma têj ndoc Pol ti lau dau sêngsêlêj sêmbo señ, nañ sic miñ têj lau sêkêj whinj-nga yêc gamej Pionisia ti Samaria-nga, pi ɣac si gweleñ têj lau nañ lau Israel dom. Sêwhê sa bu lau apa daêsam sêkac si ɣalôm kwi ma sêkêj whinj Pômdau. Ma yom dau kôm lau sêkêj whinj-nga hoñ atac ɣayham atu.

4 Ma têj ndoc sêhôc asê Jerusalem, nañ lau sêkêj whinj-nga ti aposel ma lau bata sêkôc ɣac sa. Ma inju sic miñ gêj hoñ nañ Anötö gêm inju sa bu sêkôm.

5 Têj dinaj lau Palésai ɣatô nañ sêkêj whinj Yisu, nañ sêtsisa ma sêsmôr, “Yac gauc gêm tidôj bu dandic atu bu lau gamej apa-ŋga nañ sêkêj whinj Yisu, nañ sêse lauñgac si ɣamlîc ɣatô su ma sêsmôr Moses ndê yomsu ɣapu.”

6 Goc sêkac lau aposel ti lau bata hon sa sêpitigeñ bu sêkôc gauc pi yom dau.

7 Sêsôm yom ɻasawa baliŋ su, goc Pita tisa ma sôm, “Asidôwai, gauc nem gêj naŋ Anötö kôm têj lau gameŋ apa-ŋga ɻatô, têj têm dê gi su. Mac aŋyalê su bu iŋ gêlic ɻayham bu ɻac sêŋgô ɻawaê ɻayham sa aö daun whanjsuŋ, ma sêkêj whinj.

8 Anötö naŋ kêyalê ɻamalac hoŋ si ɻalôm, naŋ kêŋ ɻalau Dabuŋ têj ɻac tôm iŋ kêŋ têj yac, dec tôc asê bu iŋ ndê mwasiŋ gic ɻac ɻawaê whinj.

9 Inj kêmasaŋ ɻac si ɻalôm ɻawasi sa tu ɻac si sêkêj whinj-ŋga, gitôm iŋ kôm têj yac. Gêj dau whê sa bu iŋ gêlic yac hoŋ bu lau kaiŋ tigej.

10 Magoc iŋ kôc ɻac sa tu sêŋkuc Moses ndê yomsu-ŋga dom. Yomsu dau kêŋ ɻawapac têj yac ti damaŋi, naŋ datôm dom bu dahôc. Bocke dec mac bu akêj ɻawapac dau sac lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkêj whinj, naŋ si bakêyac? Mac bu akôm bocdinaj dec oc aŋsahê Anötö, ma mboe oc kôm iŋ atac ɻandê. Ma mac oc alhac iŋ ndê lêŋ nem lau si-ŋga ahuc.

11 Magoc yac dakêj whinj bu Anötö gêm yac lau Israel-ŋga si tu mwasiŋ naŋ datap sa ɻambwa yêc Pômdau Yisu-ŋga. Ma ɻac lau dindê bocdinaj.”

12 Ma têj dinaj Banabas lu Pol sic miŋ yom pi gêj dalô ti gêj atu-tu naŋ Anötö gêm iŋlu sa bu sêkôm yêc lau gameŋ apa-ŋga ɻalôm. Ma lau hoŋ naŋ sêkac sa sêndöc, naŋ sem döŋ ma sêkêj danja iŋlu si yom.

13 Iŋlu si yom pacndê, goc Jems sôm yom asê bocdec bu, “Asidôwai, aŋgô aneŋ yom.

14 Pita whê sa têj yac su pi gêj naŋ Anötö kôm bu kôc lau gameŋ apa-ŋga ɻatô sa sêti iŋ ndê.

15 Gêj dau kêkuc yom naŋ propet daŋ to muŋ su bocdec bu:

16 Pômdau sôm, ‘Tiŋambu aö oc wambu wamenj, ma wapuc Dawid ndê gôliŋ kiŋ-ŋga döŋ tiyham. Dawid ndê gôliŋ dau kwahic dec tisac gitôm andu naŋ tiakwa su, magoc aö oc wakwê sa tiyham.

17 ɻalêj dinaj dec wamasan lêŋ bu lau sêŋsalê aö, ma sêtigasuc aö tiyham. Ma lau gameŋ apa-ŋga naŋ gahê aneŋ ñ aê pi ɻac, naŋ sêwhinj.’ Pômdau, naŋ oc kôm gêj dau ɻandô sa, naŋ ndê yom dau dinaj.

18 Inj kêmasaŋ lêŋ dau gwanaŋ su.”

[Amos 9:11-12]

19 Goc Jems sôm, “Bocdinaj aö gauc gêm bu lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkac si ɻalôm kwi ma sêšôc Anötö ndê gôliŋ ɻapu, naŋ oc dakêj ɻawapac têj ɻac dom.

20 Mba! Dato bapia têj ɻac, ma dakêj puc ɻac bu sêneŋ gêj daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêj ti da têj anötöi gwam, naŋ dom, bu gêj dau ɻadômbwi yêc Anötö aŋgô-ŋga. Danem la ɻac bu sêkôm mêtê mockain-ŋga dom, ma sêneŋ bôc naŋ sêkiŋ ndu ma wata ti dac naŋ dom.

21 Yom dau dinaj. Moses ndê yom, naŋ oc sêŋyalê su, ma bocdinaj dato yom pi dom. Bu lau sem mêtê pi Moses ndê yom yêc malac atu-tu hoŋ gitôm yala daêsam su, ma sêsam iŋ ndê buku yêc ɻac si lôm wê-ŋga tôm bêc Sabat-ŋga hoŋ.”

Sêto bapia têj lau gameŋ apa-ŋga

22 Têj dinaj lau aposel ti lau bata, ma lau sêkêj whinj-ŋga hoŋ si ɻalôm tigej, bu sêŋyalinj ɻac si lau ɻatô sa, bu sêtêj Antiok sêwhinj Pol lu Banabas sêndi. ɻac s êŋyalinj lau sêkêj whinj-ŋga si ɻagac bata lu sa, naŋ Judas, naŋ sêsam iŋ ndê ñaê daŋ bu Basabas, lu Sailas.

23 Ma sêto bapia daŋ bu iŋlu sêkôc tôhôŋ, naŋ sôm yom bocdec bu:

Yac ato bapia dindec tēŋ mac lau gameŋ apa-ŋga naŋ akēŋ whiŋ Pômdau, yêc malac Antiok ma gameŋ Siria-ŋga ti Silisia-ŋga. Mac nem asidôwai yac lau aposel ti lau bata lec, akôm acsalô ɣayham tēŋ mac.

24 Yac atap sa bu yac mba lau ɣatô sêhôc asê mac, ma sêkôm mac nem ɣalôm ɣawapac tu ɣac si yom pi mêtê dasê lauŋgac ɣamlic-ŋga. Yac aŋkiŋ lau dau sêtêŋ mac sêloc dom.

25 Bocdinaŋ yac hoŋ gauc gêm tidôŋ bu anyaliŋ lau ɣatô sa ma aŋkiŋ ɣac sêtêŋ mac sêloc sêwhiŋ yac mba silip ɣayham lu, naŋ Pol lu Banabas.

26 Inju sêkêŋ dau sambuc bu sêhoc Pômdau Yisu Kilisi ndê ɣawaâ ɣayham asê, ma sêtöc dau dom bu sêmbac ndu tu inj ndê ɣaâ-ŋga.

27 Ma kwahic dec yac aŋkiŋ Judas lu Sailas sêwhiŋ inju sêtêŋ mac sêloc, bu sépuc yom bapia dindec-ŋga dôŋ.

28 Yac bu akêŋ ɣawapac têŋ mac dom, tigeŋ bu anem la mac. Ma yac akêŋ whiŋ bu Nalau Dabuŋ oc puc yac mba yom dau dôŋ. Yom dau bocdec.

29 Aneŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ anötöi gwam, naŋ dom. Aneŋ bôc naŋ sêkiŋ ndu ma wata ti dac, naŋ dom. Ma akôm mêtê mockain-ŋga dom. Ayob daôm bu ambo ahê gêŋ dau, naŋ dec oc akôm mêtê ɣayham. Yom dau dinan. Acsalô ɣayham têŋ mac hoŋ.

30 Sêto bapia dau su, goc sêŋkiŋ lau dau sêtêŋ Antiok si. Ma yêc dindê, ɣac sêkac lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sa, ma sêkêŋ bapia dau têŋ ɣac.

31 Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêsam, dec puc ɣac dôŋ ma kôm ɣac atac ɣayham sa.

32 Judas lu Sailas dau propret lu, ma sêšôm yom ti sêkêŋ gauc ɣayham daêsam têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga, bu sépuc ɣac dôŋ.

33 Sêmbo sêwhiŋ ɣac bêc ɣatô, goc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sem mbec inju ja yom malô, ma sêŋkiŋ inju sêmbu sêtêŋ gôlôwac dabuŋ Jerusalem-ŋga, naŋ sêŋkiŋ inju sêmeŋ, naŋ si tiyham. [

34 Magoc Sailas gauc gêm bu mbo malac Antiok.]

35 Ma Pol lu Banabas sêmbo malac Antiok, ma inju sêwhiŋ lau daêsam, sêmbo ti sêndôhôŋ lau ma sêhoc Pômdau ndê yom asê.

Pol lu Banabas sêhu dau siŋ

36 Tiŋambu Pol sôm yom têŋ Banabas bocdec bu, “Aö gauc gêm bu hêclu dambu datêŋ malac hoŋ naŋ muŋ-ŋga dahoc Pômdau ndê yom asê dambo, naŋ dandi. Dandic lau kêsi yêc dindê, ma dalic bu ɣac sêmbo ɣalêŋ bocke.”

37 Banabas tac whiŋ bu sêkôc Jon naŋ sêsam inj ndê ɣaâ daŋ bu Mak, naŋ whiŋ inju ndi.

38 Magoc Pol gêlic gauc dau bu yham dom. Nahu bu muŋ-ŋga Jon hu inju ma inju si gweleŋ siŋ yêc gameŋ Pampilia-ŋga.

39 Tu yom dinan-ŋga Pol lu Banabas sêseŋ dau e sêhu dau siŋ. Banabas kôc Mak ma inju sêpi waŋ daŋ ma sêtêŋ nduc Saipras si.

40 Magoc Pol kêyalin Sailas sa bu êŋsêlêŋ whiŋ inj ndi. Asidôwai Antiok-ŋga sem mbec inju ma sêtêŋ Pômdau bu puc inju dôŋ ja inj ndê mwasinj, ma tiŋambu inju sêlhô si.

41 Ma inju sic gameŋ Siria ti Silisia-ŋga kêsi ma sépuc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga dôŋ yêc gameŋ dinan.

¹ Pol lu Sillas sêhôc asê malac Derbi, ma tiñambu sêtêj malac Listra si. Yêc malac dinañ ñgac kêtj whij-nga dan ñaê Timoti mbo. Inj dinda inj awhê Israel-nga dan nañ kêtj whij Pômdau, ma Timoti damba inj ñgac Grik-nga.

² Lau sêkêj whij-nga nañ sêmbo malac Listra ma Aikoniam sêlic Timoti bu ñgac ñayham ma sêmpinj inj.

³ Pol tac whij bu Timoti êjşêlêj ti kôm gweleñ whij inj. Tigen inj kêyalê bu lau Israel-nga hoñ nañ sêmbo gameñ dinan, nañ sênyalê bu Timoti damba inj ñgac Grik-nga. Tu dinan-nga inj sê Timoti ndê ñamlic ñatô su.

⁴ Tiñambu sêjşêlêj sêlom-sêlom malac, ma sêhoc yom nañ lau bata ti lau aposel sêmatin tidôj yêc Jerusalem, nañ asê têj lau sêkêj whij-nga bu sênyuk.

⁵ Ñalêj dau dinan Anötö puc lau si sêkêj whij dôj yêc malac hoñ dinan, ma tôm bêc hoñ lau sêkêj whij-nga si ton kêsowec tiatu.

Polyêc mbê pi ñgac Masedonia-nga

⁶ Ñalau Dabun kalhac Pol ti lau nañ sêwhij inj ahuc, bu sênen mêtê yêc gameñ Esia-nga têj ñasawa dinan dom. Bocdinañ dec ñac gacgeñ sêmbo gameñ Prigia ti Galesia-nga, ma sêkôm gweleñ sêmbo dinan.

⁷ Têj ndoc sêhôc asê gameñ Misia-nga ñabatinj, ma bu sêsoc malac Bitinia sêndi, nañ Yisu ndê Ñalau kalhac ñac ahuc tiyham.

⁸ Bocdinan sêhôc gêlêc gameñ Misia-nga ma sêsip malac Troas si.

⁹ Têj ôbwêc dinan Pol yêc mbê ma gêlic ñgac danj akêj gameñ Masedonia-nga meñ kalhac inj angó-nga, ma teñ inj bocdec bu, “Têj Masedonia mwenj ma nem yac sa.”

¹⁰ Pol yêc mbê dau su ma whê sa têj yac* e anjalê bu Anötö mbwêc yac bu anem mêtê têj lau Masedonia-nga. Bocdinan dec yac anjsahic dauñ bu atêj lau dau andi.

Lidia kôc Pol ndê yom sa ma kêtj whij Yisu.

¹¹ Yac api wañ yêc Troas ma solop atêj nduc Samotres a, ma ñagalanjê yac ahu nduc dau siñ ma asôc baô yêc malac Niapolis.

¹² Goc yac anjşêlêj atêj malac Pilipai a a mbo bêc ñatô. Malac dau ti gameñ Masedonia-nga ña-malac atu, ma lau Rom-nga nañ sem gôlin gameñ dau, nañ sêndôc malac dinan.

¹³ Têj Sabat danj yac ahu malac dau siñ, ma asa atêj bu danj yêc malac dau ñamakê a. Yac gauc gêm bu mboe gameñ dinan, inj lau ñatô si gameñ sêtej mbec-nga. Ma yac atap lauwhê ñatô sa, nañ sêkac sa sêmbo dindê, dec andôc sic ma ac hu asôm yom têj ñac.

¹⁴ Lauwhê nañ sêngô yom dau, nañ si danj inj Lidia. Inj awhê tidulu po ñadalô-nga, nañ meñ akêj malac Tayatira, ma inj awhê toc Anötö sa-nga. Têj ndoc inj ñgô Pol ndê yom, nañ Pômdau kac inj ndê ñalôm bu kôc yom dau sa ma kêtj whij Yisu.

¹⁵ Dec Lidia ti lau hoñ nañ sêndôc inj ndê andu nañ sêlin sanju. Ma tiñambu inj sôm têj yac, “Mac bu alic aô gitôm awhê nañ kêtj whij Pômdau, dec amenj ambo aneñ andu.” Ma inj piñkap yac ñapañ e yac awhij inj a.

Pol lu Sillas sêndôc gapocwalô

* **16:10:** Yêc ñabatiñ 10 Luk to yom ‘yac’, dec tôc asê bu inj dau mbo whij Pol têj ndoc dinan e tôm ndoc sêtêj malac Pilipai si - yêc ñabatiñ 19 inj to ‘yac’ tiyham dom. Inj kôm ñalêj tigen yêc Apo 20:5-21:18; ma 27:1-28:16.

¹⁶ Têŋ ndoc daŋ yac bu atêŋ gameŋ naŋ lau sêteŋ mbec sêmbo, naŋ andi, ma awhê daŋ meŋ tap yac sa. Inj awhê akiŋ ɿambwa daŋ, ma ɿalau daŋ mbo whinj inj ma hoc yom asê pi gêŋ naŋ oc meŋ sa tiŋambu. Lau daêsam êlêmê sêtêŋ inj si, bu inj whê yom sa pi gêŋ naŋ oc hôc asê ɿac têŋ têm ɿambu-ŋga. Ma awhê dau ndê ɿadaui sêtap awa atu sa tu inj-ŋga.

¹⁷ Têŋ têm dinaj yac aŋsêlêŋ awhiŋ Pol, ma awhê dau kêkuc yac ma mbwêc bocdec bu, "Lau dindec sem akiŋ Anötö ɿawasi ti ɿaclai ɿadau, ma sêwhê yom sa pi lêŋ Anötö nem mac si andöc tamli ɿapaj-ŋga."

¹⁸ Tôm bêc daêsam inj kôm boc-dinaj e mbô Pol ɿalôm sa. Goc inj kac dau kwi ma sôm têŋ ɿalau bu, "Tu Yisu Kilisi ndê ɿae-ŋga, dec wandic atu am bu sa yêc awhê dinaj." Ma ɿagahô ej ɿalau hu awhê dau sinj.

¹⁹ Têŋ ndoc dinaj awhê dau ndê ɿadaui sêŋyâlê bu ɿac si lêŋ sêkôc awa-ŋga pacndê. Dec sêlô Pol lu Sailas dôŋ ma sêhê inju sa sêšôc malac lôm sêtêŋ lau atu-tu si.

²⁰ Sêkêŋ inju sêlhac lau sêmatôc yom-ŋga si aŋgô-ŋga, ma sêšôm, "Ngac lu dindec inju ɿagac Israel-ŋga. Ma sêmeŋ bu sêlî lau malac-ŋga si ɿalôm sa."

²¹ Bu inju sêkac lau bu sêŋkuc mêtê ɿatô naŋ yac lau Rom-ŋga bu tanjkuc, dec oc so yac neŋ ɿagôlinj."

²² Awhê akiŋ dau ndê ɿadaui sêŋgôlinj yom dinaj pi Pol lu Sailas, ma lau malac-ŋga sêpuc yom dau dôŋ. Bocdinaj lau sêmatôc yom-ŋga sêkêŋ yatu bu sêkac inju si ɿakwê su ma sêhi inju ɿa sö.

²³ Sêhi inju ɿa sö sac andô, goc sêkêŋ inju sêndöc gapocwalô. Ma sêšôm yom ɿanja têŋ ɿagac naŋ yob gapocwalô bu yob inju ɿapep.

²⁴ Inj ɿngô yom dau su dec kêŋ inju sêndöc ɿalôm daŋ, naŋ yêc andu gapocwalô-ŋga dau ɿa-ɿalôm andô. Ma inj sô inju gahi dôŋ gêm damij a.

²⁵ Timaniŋhu Pol lu Sailas sêteŋ mbec ti sem wê sêmpij Anötö, ma lau gapocwalô-ŋga ɿatô sêkêŋ danja inju.

²⁶ Sem wê sêmbo ma t iyhô atu gêm dec andu gapocwalô-ŋga wiwic sa. Ma gatam gapocwalô-ŋga hoŋ sêlêc dau su, ma sen gapocwalô-ŋga suc yêc lau hoŋ.

²⁷ Têŋ têm dinaj ɿagac yob gapocwalô-ŋga tali sa ma gêlic bu gatam hoŋ kac sa su. Inj gauc gêm bu lau hoŋ oc sêlhö si su, dec púc inj ndê bieŋ balinj sa bu kuŋ dau ndu.

²⁸ Magoc Pol mbwêc, "Kôm daôm ɿayom dom. Yac hoŋ kelec ambo!"

²⁹ Goc ɿadau sôm bu lau sêtuŋ ya sa sêmeŋ, ma sôc gapocwalô gi. Inj hu dau sip nom yêc Pol lu Sailas gahi-ŋga, ma töc dau ti kêtitec ɿandô.

³⁰ Malô goc inj wê inju sêsa awê si ma ndac inju, "O ɿagac atu lu. Aö wakôm sake bu watap seŋj wandöc tanli-ŋga sa?"

³¹ Ma inju sêô yom ma sêšôm, "Kêŋ whinj Pômdau Yisu, dec am oc tap Anötö ndê mwasinj nem am si-ŋga sa. Am ti am nem lau hoŋ naŋ ambo nem andu, naŋ asa lêŋ tigeŋ dinaj."

³²⁻³³ Têŋ ôbwêc dinaj ɿagac yob andu gapocwalô-ŋga kôc inju ma kêgwasiŋ inju gamboc. Ma inju sêwhê Pômdau ndê yom sa têŋ inj ti lau hoŋ naŋ sêmbo inj ndê andu. Ma inj ti ndê lau hoŋ sêliŋ saŋgu.

³⁴ Tiŋambu inj kôc inju sêšôc inj ndê andu si ma kêŋ gêŋ daneŋ-ŋga inju seŋj. Inj tac ɿayham atu bu inj ti ndê lau hoŋ kwahic dec sêkêŋ whinj Anötö.

³⁵ T êŋ galanjse bêbêc lau sêmatôc yom-ŋga sêŋkiŋ lau sinj-ŋga ɿatô sêtêŋ ɿagac yob gapocwalô-ŋga si, bu sêšôm têŋ inj bu êŋgapwêc Pol lu Sailas su.

³⁶ Ngac naŋ yob andu gapocwalô-ŋga ḥgô yom dau, goc sôm têŋ Pol, "Lau sêmatôc yom-ŋga sêkêŋ yom meŋ bu wangapwêc amlu Sailas su yêc gapocwalô. Bocdinaj amlu alhô andi ti yom malô."

³⁷ Magoc Pol sôm têŋ lau s inj-ŋga dinaj, "Alu ḥgac Israel-ŋga, magoc alu ḥgac Rom-ŋga[†] awhinj. Sêmatôc alu mba yom ḥapep dom, ma sic alu yêc lau hoŋ ḥangô-ŋga e sêkêŋ alu andöc dec. Ma bocke dec ḥac bu sêhu alu siŋ geleç alhô andi? Mba! Nac dau sêmeŋ ma sêwê alu asa andi."

³⁸ Lau siŋ-ŋga dinaj sêmbu si ma sic miŋ yom dau têŋ lau sêmatôc yom-ŋga. Nac sêngô bu Pol lu Sailas inju ḥgac Rom-ŋga sêtôm ḥac, dec ḥac sêtôc dau atu.

³⁹ Goc ḥac sêtêŋ gapocwalô si ma sêkôm bu sênen malô inju si ḥalôm. Sêkôc inju su yêc andu gapocwalô-ŋga, ma sêwê inju sêsa si. Ma sêndac inju bu sêhu malac dau siŋ.

⁴⁰ Têŋ ndoc Pol lu Sailas sêhu gapocwalô siŋ, naŋ inju sêtêŋ Lidia ndê andu si. Sêkac lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ sa, ma sêson yom ḥayham daêsam tu sêpuc ḥac dôŋ-ŋga. Ma tiŋambu sêhu ḥac siŋ.

17

Lau sêkêŋ kisa Pol lu Sailas yêc Tesalonika

¹ Inju sêŋsêlêŋ si sêsa seŋ têŋ malac Ampipolis ma Apolonia, ma gacgen si e sêhôc asê Tesalonika. Yêc malac dinaj lau Israel si lôm wê-ŋga danj kalhac.

² Pol kêkuc inj ndê métê, ma têŋ Sabat sôc lôm wê-ŋga dau gi. Ma gitôm Sabat tö inj gêm yomgalôm whinj lau yêc dindê, bu whê ḥac si gauc sa pi Anötö ndê yom daêsam naŋ sêto yêc muŋ su naŋ.

³ Inj whê sa ma tôc asê bu Mesaya gic waê bu hôc ḥandê e mbac ndu, ma tisa akêŋ lau batê-ŋga ma mbo tali tiyham. Dec inj sôm têŋ ḥac, "Kwahic dec aö wasôm têŋ mac bu Yisu inj Mesaya dau. Yom ḥandô!"

⁴ Lau Israel-ŋga ḥatô sêkêŋ whinj ma sêlhac sêwhiŋ Pol lu Sailas. Ma lau Grik-ŋga daêsam naŋ sêtoc Anötö sa, naŋ sêkêŋ whinj, ma lauwhê tiwaê daêsam bocdinaj.

⁵ Magoc lau Israel-ŋga ḥatô sem lêmuŋ Pol lu Sailas, dec sêson malac lôm si, ma sêkac lau sac ḥatô sa sêpitigen, ma sêngilí ḥac tu bu sêndic hu kisa. Nac sêŋyalê bu Pol lu Sailas sêyêc Jason ndê andu, dec sênti sêtêŋ andu dau si, bu sênhê inju sêsa sêmeŋ.

⁶ Magoc sêtap inju sa dom, ma bocdinaj sêkôc Jason ti lau sêkêŋ whinj-ŋga ḥatô ma sêkêŋ ḥac sêlhac lau bata malac-ŋga ḥangô-ŋga. Ma sêson ḥa awha atu, "Lau naŋ sêli lau ḥalôm sa yêc gameŋ hoŋ, naŋ kwahic dec sêmeŋ sêkôm yêc yaŋ neŋ malac.

⁷ Ma Jason, ḥgac dindec, inj kôc ḥac sa sêmbo inj ndê andu. Nac sêson †Sisa ndê ḥagôlinj ḥapu dom, ma ḥac hoŋ sêson bu kiŋ danj tiyham mbo, naŋ ndê ḥaŋ Yisu."

⁸ Lau bata ti lau toŋ dinaj ma lau malac-ŋga hoŋ sêngô yom dinaj e gêli ḥac si ḥalôm sa ḥandô.

⁹ Goc sêson bu Jason ti inj ndê lau sênenlhi dau su yêc gapocwalô. Semlhi su goc sêkêŋ ḥac sêlhö si.

Pol lu Sailas sêtêŋ malac Berea si

[†] **16:37:** Yom dau ḥahu sêson yêc Yom Inglis bu 'citizenship.' Pol whê inju Sailas sa bu citizen Israel-ŋga, ma citizen Rom-ŋga whinj. Lau Rom si ḥagôlinj danj kêŋ yao bu sêhi citizen Rom-ŋga dom, bocdinaj gêŋ naŋ sêkôm têŋ inju Sailas, naŋ gêŋ so. Alic yom ḥatô yêc Apo 22:25-29.

10 Lau sêkêŋ whin-ŋga yêc Tesalonika sêhôŋ e ɻasec sa su, goc sêŋkiŋ Pol lu Sailas sêlhö sêtêŋ malac Berea si. Sêhôc asê su sêmbo malac dinaŋ, ma sêšoc lau Israel si lôm wê-ŋga si ma sem mêtê.

11 Lau Berea-ŋga ɻac lau si mêtê ɻayham hôc gêlêc lau Tesalonika-ŋga si mêtê. Sêkêŋ daŋga ɻaŋpep têŋ Pol lu Sailas si yom pi Yisu, ma sêkôc sa ti atac whin-ŋ. Ma tôm bêc hoŋ sem dôhôŋ yom dau whin-ŋ Anötö ndê yom naŋ sêto mun su yêc naŋ. ɻac bu sêŋyalê iŋlu si yom bu yom ɻandô me mba.

12 Ma lau Israel-ŋga daësam sêkêŋ whin-ŋ Yisu, ma yêc lau Grik-ŋga, lauwhe tiwaâe ma lauŋgac daësam sêkêŋ whin-ŋ bocdinaŋ.

13 Malô goc lau Israel-ŋga yêc malac Tesalonika sêŋgô ɻawaâe bu Pol gêm Anötö ndê mêtê têŋ lau mbo Berea. Dec ɻac sêtêŋ Berea si, bu sêli lau ɻalôm sa bu sêkêŋ kisa Pol lu Sailas.

14 Tu dinaŋ-ŋga lau sêkêŋ whin-ŋga sêŋkiŋ Pol kölhö têŋ malac dan yêc gameŋ gwêc-ŋga gi. Magoc Sailas lu Timoti gacgeŋ sêmbo malac Berea.

15 Lau naŋ sêhoŋ Pol ma sêsa seŋ sêwhin in, naŋ sêkôc in sêsip malac Atens si. Goc Pol kêkiŋ ɻac sêmbu si, ma sôm bu sêkêŋ yom têŋ Sailas lu Timoti bu sêtêŋ in sêmeŋ ɻagahô.

Pol gêm mêtê yêc Atens

16 Pol hôŋ iŋlu mbo Atens, ma gêlic anötöi gwam daësam sêlhac malac lôm, dec kôm in ɻalôm ɻawapac.

17 Bocdinaŋ in sôc lôm wê-ŋga gi ma gêm yomgalôm whin-ŋ lau Israel ti lau Grik-ŋga naŋ sêtoc Anötö sa. Ma tôm bêc hoŋ in sôc malac lôm gi tap lau ɻatô sa, ma whê Anötö ndê yom sa têŋ ɻac bocdinaŋ.

18 Yêc Atens lau ɻatô sêmbo, naŋ êlêmê sem yomgalôm pi gêŋ hoŋ ɻahu sêwhin dau. Sêsam ɻac bu lau Epikuria ma lau Stoik. Têŋ ndoc ɻac si lau ɻatô sêŋgô Pol sôm ɻawaâe ɻayham asê pi Yisu, ma pi lêŋ datisa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ ɻac sic hu sêseŋ in ndê gauc ti yom ɻatô. Lau ɻatô sêšôm, “Ngac dindec sôm yom daësam ɻapan, ɻahu bocke?” Ma ɻatô sêšôm, “Mboe in bu nem yac neŋ gauc kwi tu bu dakêŋ whin-ŋ anötöi apa-ŋga.”

19 Bocdinaŋ dec sêwé in sêtêŋ gameŋ naŋ sêsam bu Areopagas, gameŋ naŋ lau naŋ sêkip gêŋ ɻahu sa-ŋga êlêmê sêkac sa sêmbo. ɻac sêkêŋ Pol kalhac lau Areopagas-ŋga aŋgô-ŋga, ma sêndac in bocdec bu, “Gitôm bu am whê yom wakuc naŋ am kêdôhôŋ têŋ lau, naŋ sa têŋ yac?

20 Yac aŋgô am nem yom tôm yom wakuc andô dan, ma yac bu aŋyalê yom dau ɻahu.”

21 Lau Atens ti lau apa hoŋ naŋ sêndöc malac dinaŋ, naŋ sêmbo tu sêŋgô yom ti sênen yomgalôm ɻapan pi gauc wakuc bocke naŋ hôc asê ɻac-ŋga. ɻac si gwelen dan mba. Tu dinaŋ-ŋga dec ɻac bu sêŋgô Pol ndê yom.

22 Ma Pol tisa kalhac lau aŋgô-ŋga yêc Areopagas, ma sôm, “O mac lau Atens-ŋga. Aö kayalê bu mac akôm gêŋ daësam tu bu anem akiŋ anötöi nom-ŋga.

23 Bu aö kasêlêŋ ti gatôc gwaninj gêŋ hoŋ naŋ mac amasaŋ tu anem akiŋ mac nem anötöi-ŋga. Ma aö gatap alta dan sa, naŋ mac ato yom pi bocdec bu, ‘Anötö naŋ yac tam gauc, naŋ ndê alta.’ Anötö naŋ mac am akiŋ magoc am gauc in, naŋ kwahic dec aö oc wawhê in sa têŋ mac.

24 In Anötö, naŋ kêŋ nom ti gêŋ hoŋ, ma in undambê ti nom ɻadau. Ma bocdinaŋ in ndöc lôm dabuŋ naŋ ɻamalac amba sêmasaŋ, naŋ dom.

25 Ma gêj naŋ ɣamalac sêmasaŋ, naŋ oc nem iŋ sa ɣalêŋ bocke? Bu iŋ pônda gêj daŋ dom. Ma iŋ dau kêj wayahô têŋ ɣamalac bu sêmbo tali ma kêj gêj hoŋ bocdinan.

26 Iŋ kêj ɣamalac ɣamata-ŋga mbo nom e kwahic dec lau titon-titon hoŋ sêsa akêj ɣagac tigen dinan, ma sem nom ɣagameŋ sambob ahuc. Lau titon-titon hoŋ si gameŋ ɣabatin, naŋ Anötö kêyalin sa gwanan su, ma têm bu lau ton tigen-tigen si ɣaclai tiatu ma tisaŋ, naŋ kêmatin tidôn gwanan su bocdinan.

27 Anötö kôm gêj hoŋ dinan tu bu lau sêlic, ma sêŋsalê iŋ e sêtap iŋ sa. Magoc iŋ mbo balin têŋ yac lau tigen-tigen dom.

28 Tôm yom ɣagauc daŋ naŋ mac daôm nem ɣagac daŋ to mun su, naŋ sôm, 'Tu Anötö ndê ɣaclai-ŋga dec yac dambo tanjli ma tanjsêlêŋ, ma yac neŋ ɣahu yêc sip iŋ-ŋga.' Ma mac nem ɣagac daŋ tiyham to yom ɣagauc daŋ bocdec bu, 'Yac dati iŋ ndê balékoc.'

29 Yac dati iŋ ndê balékoc ma bocdinan yac bu gauc nem bu iŋ gitôm gol me silba me hoc me ɣagatu daŋ, naŋ ɣamalac sêmasaŋ tôm ɣac si gauc, naŋ dec yac gauc gêm yom so pi iŋ.

30 Mun-ŋga lau daêsam gauc gêm yom bocdinan, bu sêŋyalê Anötö dom. Magoc iŋ kêj ɣagêyô têŋ ɣac dom. Tigen kwahic dec iŋ gic atu bu lau hoŋ sênen dau kwi.

31 Bu iŋ kêyalin bêc daŋ sa bu êmatôc lau nom-ŋga hoŋ, ma iŋ oc kôm gêj dau êŋkuc iŋ ndê lêŋ gitêŋ. Ma iŋ k êyalin ɣagac daŋ sa bu kôm gweleŋ dau. Iŋ uŋ ɣagac dau sa akêj lau batê-ŋga, dec tôc gêj dau tiawê têŋ lau hoŋ sêlic."

32 Têŋ ndoc sêŋgô Pol ndê yom pi lau sêtisa akêj lau batê-ŋga, naŋ lau ɣatô sêpu iŋ. Magoc lau ɣatô sêšôm, "Yac bu aŋgô am nem yom pi gêj dinan tiyham."

33 Ma têŋ dinan Pol tisa ma hu lau naŋ sêndöc Areopagas, naŋ siŋ.

34 Lau ɣatô sêŋkuc Pol ma sêkêj whiŋ Yisu. ɣac si daŋ iŋ Dionisias, naŋ mun-ŋga ndöc whiŋ lau naŋ sêkac sa yêc Areopagas. Ma awhê daŋ ɣaê Damaris ma lau ɣatô sêkêj whiŋ bocdinan.

18

Pol mbo malac Korin

1 Tinjambu Pol hu Atens siŋ ma têŋ malac Korin gi.

2 Yêc dinan iŋ tap ɣagac Israel-ŋga daŋ sa, naŋ ndê ɣaê Akwila. Iŋ dinda kôc iŋ yêc gameŋ Pontus-ŋga, ma mun-ŋga inju ndê awhê Prisila sêndöc malac Rom yêc gameŋ Itali-ŋga. Magoc tinjambu Kiŋ Klaudias kêj yatu bu lau Israel-ŋga hoŋ sêhu malac Rom siŋ, dec inju Prisila sêlhö si sêmbo malac Korin. Têŋ ndoc Pol hôc asê, naŋ gi gêlic inju.

3 Akwila lu Prisila iŋlu awhê lu ɣagac sêkôc bôc ɣamlic ma po ma sêsi pitigen tu sêmasaŋ bac-ŋga. Pol kêyalê gweleŋ dau tidôn whiŋ, bocdinan dec mbo whiŋ inju, ma sêkôm gweleŋ sêwhiŋ dau.

4 Pol tac whiŋ bu lau I srael ma lau Grik naŋ sêmbo Korin sêkêj whiŋ Pômdau, dec tôm bêc Sabat-ŋga hoŋ sôclôm wê-ŋga gi, ma gêm yomgalôm whiŋ ɣac.

5 Têŋ ndoc Sailas lu Timoti sêmen akêj gameŋ Masedonia-ŋga, naŋ Pol kêj dau sambuc tu gweleŋ nem mêtê lau-ŋga. Iŋ hoc yom asê têŋ lau Israel-ŋga ma sôm têŋ ɣac bu Yisu iŋ Mesaya dau.

6 Magoc lau Israel-ŋga sêkêj whiŋ Pol ndê yom dom, ma sêli awha sa têŋ iŋ. Bocdinan iŋ kêgolon kop su yêc ndê ɣakwê bu tôc ɣac si giso asê, ma sôm,

"Mac atec Anötö ndê yom, dec awêkaiñ daôm nem ñagêyô. Aö dom. Kwahic dec wahu mac lau Israel-ŋga siñ, ma wakôm gweleñ têñ lau nañ lau Israel dom."

⁷ Goc Pol hu lôm wê-ŋga siñ, ma sa gi mbo Titius Justus ndê andu. Inj ñgac gameñ apa-ŋga nañ gêm akiñ Anötö, ma inj ndê andu kalhac kêpiñ lôm wê-ŋga.

⁸ Ma ñgac bata lôm wê-ŋga dañ ñaê Krispas, ti lau hoñ nañ sêmbo inj ndê andu, nañ sêkêñ whinj Pômdau. Ma lau Korin-ŋga daësam nañ sêngô Pol ndê yom, nañ sêkêñ whinj Yisu ma sêliñ sañgu.

⁹ Têñ ôbwêc dañ Pol yêc mbê, ma gêlic Pômdau sôm yom têñ inj bocdec bu, "Tôc daôm dom. Sôm aнеj yom asê ñapañ, ma nem daôm dôñ dom."

¹⁰ Bu aö gambo gawhiñ am, ma oc tôm dom bu lau dañ sêkêñ sac am. Bu yêc malac dindec, aнеj lau daësam sêmbo."

¹¹ Bocdinaj Pol mbo Korin tôm yala tigeñ ma ayô 6, ma kêdôhôj Anötö ndê yom têñ lau.

¹² Têñ ndoc nañ Galio gêm gôliñ gameñ Akaya-ŋga, nañ lau Israel-ŋga nañ sêndöc malac Korin, nañ sêkêñ si ñalôm pitigen bu sêkêñ kisa Pol. Ma sêkêñ inj kalhac Galio aنجô-ŋga bu êmatôc inj ndê yom.

¹³ Ma ñac sêşôm, "Ngac dindec kêdôhôj lau bu sênen akiñ Anötö ña lêñ nañ so yac mba yomsu."

¹⁴ Pol kac awha sa bu sôm yom, m agoc Galio dau ô lau Israel si yom ma sôm, "O mac lau Israel-ŋga! Mac nem yom dec bu hêganôj sac atu dañ, me gêñ nañ so ñagôliñ Rom-ŋga, dec wangô.

¹⁵ Magoc yom nañ mac asôm pi ñgac dindec, nañ hêganôj mac daôm nem yom ti ñaê ñatô ma yomsu Israel-ŋga. Bocdinañ mac daôm amasañ. Aö oc wamatôc yom kaiñ dinañ dom."

¹⁶ Dec inj soc ñac su yêc andu matôc-ŋga.

¹⁷ Ma lau hoñ sêkôc Sostene, ñgac bata nañ yob lau Israel-ŋga si lôm wê-ŋga yêc malac Korin, nañ dôñ, ma sic inj yêc lau matôc-ŋga aنجô-ŋga. Ma Galio gêlic, magoc kôm tôm gêm gauc.

Polmbu têñ Antiok gi

¹⁸ Pol mbo malac Korin têm balinj ñagec, goc hu lau sêkêñ whinj-ŋga siñ ma têñ malac Kenkria gi, bu kôc wañ ma mbu têñ gameñ Siria-ŋga ndi. Ma Prisila lu Akwila sêwhiñ inj si. Muñ-ŋga Pol gic bata yom danj têñ Anötö, ma tu dinan-jñ ga têñ ndoc sêmbo malac Kenkria, nañ kêñ kêclauñ sêngapiñ tiapê. Pacndê su, goc ñac sêpi wañ ma sêlhö si.

¹⁹⁻²⁰ Sêtêñ malac Epesas si, ma Pol sôc lôm wê-ŋga gi, ma gêm yomgalôm whinj lau Israel-ŋga. Ma ñac sêndac inj bu mbo whinj ñac têm ñatô tiyham, magoc inj gôlôc têñ ñac dom. Inj hu Prisila lu Akwila siñ sêmbo sêwhiñ ñac.

²¹ Ma têñ ndoc inj pi wañ gi, nañ kêmatiñ yom têñ lau Epesas-ŋga bocdec bu, "Anötö bu lic ñayham, dec aö wambu watêñ mac wameñ tiyham." Goc wañ dau hu Epesas siñ ma sa gi.

²² Wañ dau kêsêlêñ e hôc asê malac Sisaria, goc Pol sip baö gi. Ma inj pi Jerusalem gi ma gic lau sêkêñ whinj-ŋga kêsi yêc dinañ. Ma tiñambu inj têñ malac Antiok gi.

²³ Inj mbo Antiok ñasawa sauñ, goc kêsêlêñ têñ gameñ Prigia ma Galesia-ŋga gi. Yêc dindê inj golom-golom malac ma puc lau sêkêñ whinj-ŋga dôñ bu sêlhac ñaŋja.

Apolos ndê min

24 Têj ɻasawa dinaŋ ɻgac dan ɻa  Apolos h c as  malac Epesas. I ɻ ɻgac Israel-ɻga na  nd  malachu Aleksandria, ma in ɻgac tigauc ma k yal  An t  nd  yom na  s to mun su y c, na  tid .

25 Lau ɻat  sêndôhôj in pi Pômdau Yisu su, ma bocdina  in k j nd  ɻal m ti gauc sambuc bu êndôhôj lau pi Yisu ma wh  in nd  yom sa ɻapep. Magoc in k yal  busan  ɻal j tigen, na  Jon nd  l j  jk  lau tu s nem dau kwi-ɻga.

26 Y c Epesas Apolos s c l m w -ɻga gi, ma g m m t  ti ɻa ng . Prisila lu Akwila s nj  in nd  yom, dec s ngal m in t j i jl  si andu gi, ma s wh  yom ɻat  sa t j in e in k yal  An t  nd  l j nem lau si-ɻga ɻapep en.

27 Ti ambu Apolos bu t j gamej Akaya-ɻga ndi, dec lau s k j whi -ɻga y c malac Epesas s p c in nd  ɻal m d j. Ma s to bapia t j lau Akaya-ɻga na  s t p An t  nd  mw s j sa ma s k j whi  Yisu, ma s te j ɻac bu s k c Apolos sa. Ma t j ndoc in h c as , na  in mbo whi  lau s k j whi -ɻga dina , ma g m ɻac sa ɻand .

28 Bu in kalh c ɻa ng  ma o lau Israel-ɻga si yom y c lau hoş ang -ɻga, ma wh  An t  nd  yom na  s to y c, na  sa, bu t c as  bu Yisu in Mesaya dau.

19

Pol mu t j malac Epesas gi

1 T j ndoc Apolos mbo Korin, na  Pol hu gamej Prigia ti Galesia-ɻga si , ma k s l j ho se  l c-ɻga na  sa t j malac Epesas gi. In h c as  Epesas, ma tap lau s k j whi -ɻga ɻat  sa.

2 Ma in ndac ɻac bocdec bu, “T j ndoc mac ak j whi  tiwakuc, na  mac ak c  jalau Dabu  su, me mba?” Ma s o yom ma s s m, “Mba. Yac ak c  jalau Dabu  su dom, ma ang  yom da  pi in dom.”

3 Dec Pol ndac, “Mac alin busan  kai  bocke?” Ma s s m bu, “Yac alin busan   jal n git m Jon, Ngac K ku Lau-ɻga nd .”

4 Goc Pol s m, “Jon k ku lau na  sem dau kwi, ma s m t j ɻac bu s k j whi  ɻgac na  oc me   jk c in, na  Yisu.”

5  ac s nj  Pol nd  yom din  goc s li  busan  tu P mdau Yisu nd  ɻa -ɻga.

6 Ma t j ndoc Pol hu amba sac ɻac, na   jalau Dabu  g m ɻac ahuc, dec s s m yom sem lau apa awha, ma s hoc yom as  git m lau propet.

7 Lau na  g j dau h c as  t j ɻac, na  lau g c 12.

8 Pol mbo malac Epesas ɻasawa git m ay  t , ma s c l m w -ɻga ɻapa . Ma y c dind  in g l j y yom d j bu wh  An t  nd  g lin   ahu sa t j lau.

9 Magoc lau ɻat  si  jal m  jadandi ma s k c Pol nd  yom sa dom. Ma y c lau ho  ang -ɻga s pu se  na  Pol wh  sa t j ɻac. Goc Pol hu ɻac si  ma k c lau s k j whi -ɻga su y c l m w -ɻga. Ma t m b c ho  in g m m t  ɻac mbo Tiranus nd  andu lau s k c sa-ɻga.

10 In k m bocdina  t m yala lu e lau Israel ti Grik-ɻga ho  na  s mbo gamej Esia-ɻga, na  s nj  P mdau nd   awa .

11 An t  k j  aclai t j Pol ma k m g j dal  atu-tu da sam.

12 In k c  aclai atu, git m in bu êmasec po w hej-ɻga ti  akw  aw -ɻga ma  aclai dau oc l m ndi. Ma lau bu s k c po dau, ma s k j sac lau gêmbac ti lau na   alu sac s mbo ɻac si  jal m, dec oc k m ɻac  ayham sa.

Skiwa atui

13 Lau Israel-ŋga ɳatô sêkôm gweleŋ sêsoc ɳalau sac yêc lau. Ma ɳac sic hu sêsmô Pômdau Yisu ndê ɳaê asê têŋ ndoc sêkôm gweleŋ dau. ɳac sêkêŋ yatu ɳalau sac bocdec bu, "Am sa mweŋ, tu Yisu, naŋ Pol gêm mêtê pi in, naŋ ndê ɳaê-ŋga."

14 Ma Israel si dabunsga a tu dan ɳaê Skiwa ndê atui 7 sêkôm gweleŋ dau sêwhiŋ.

15 Magoc têŋ bêc dan ɳalau sac dan Ȳ ɳac si yom ma sôm, "Yisu lu Pol aö kayalê inļ su, magoc mac lau dinaj aö kayalê mac dom!"

16 Goc ɳac ti ɳalau sac dinaj gic ɳac e ku ɳac dulu, ma gic ɳac basô-basô e sêlini dac sac andô ma sênti sêsa akêŋ andu dau ɳamlic ɳambwa-ɳambwa si.

Mêtê kêsôwec yêc Esia

17 T êŋ ndoc lau Israel ti lau Grik-ŋga naŋ sêndöc Epesas nanj sêŋgô gêŋ dau ɳawaê, naŋ sêtöc dau atu, ma lau hoŋ sêtoc Pômdau Yisu ndê ɳaê sa.

18 Ma lau daêsam naŋ sic hu sêkêŋ whinj Yisu su, magoc sêsap si mêtê akwa dôŋ, naŋ sêtisa sêlhac lau hoŋ anjô-ŋga ma sêhoc si sac asê.

19 Lau mbectoma-ŋga ɳatô sêkôc si bapia mbec-ŋga ma sêkêŋ pitigeŋ yêc lau anjô-ŋga, goc sêpec ya gêŋ. Bapia mbec-ŋga dinaj ɳaôli atu-tu. ɳac bu sêkêŋ hoŋ têŋ lau sênenlhi, dec oc sêtap awa sa gitôm mone silba 50,000.*

20 ɳalêŋ dinaj dec Pômdau ndê yom tiapa, ma kôm gweleŋ ti ɳaclai yêc lau sêkêŋ whinj-ŋga si ɳalôm.

21 Gêŋ hoŋ dinaj hôc asê su, goc Pol gauc gêm bu têŋ gameŋ Masedonia ti Akaya-ŋga ndi, ma tijambu mbu têŋ malac Jerusalem ndi. Inj sôm, "Aö watêŋ Jerusalem wandi, ma tijambu wandic malac Rom kësi whinj."

22 Ma inj kêkiŋ Timoti lu Erastas, ɳac lu naŋ sêkôm gweleŋ sêwhiŋ inj, naŋ sêmuŋ inj sêtêŋ Masedonia si. Ma inj dau gacgeŋ mbo ɳasawa sauŋ mbo gameŋ Esia-ŋga.

Lau sêli dau sa yêc Epesas

23 T êŋ ɳasawa dinaj lau sêli dau sa ɳandô pi seŋ naŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga sênkuc.

24 Ngac naŋ gic hu gêŋ dau naŋ ndê ɳaê Dimitrias. Inj ɳac naŋ pec silba ma kêmasaŋ ti alta me gêŋ ɳatô bu lau sêkêŋ lhac si andu bu sênen akiŋ anötö gwam awhê naŋ sêsam bu Atemis. Ma inj ti lau ɳatô sêtap awa daêsam sa yêc gweleŋ dinaj.

25 Inj kêgalêm lau dau sa, sêwhiŋ lau ɳatô naŋ sêkôm gweleŋ kaiŋ tigen, ma sôm têŋ ɳac, "Mac lau! Anjô su naŋ. Mac anjyalê bu yac datap awa atu sa tu gweleŋ dindec-ŋga.

26 Magoc mac alic ti anjô ɳawaê pi gêŋ naŋ Pol kôm. Inj ɳac naŋ sôm têŋ lau bu gwam naŋ ɳamalac amba sêmasaŋ, naŋ anötö ɳandô dom. Ma inj gêm lau daêsam si ɳalôm kwi bu sêhu sakiŋ anötö gwam-ŋga siŋ. Inj kôm yêc malac Epesas ma sauŋ inj ndê yom oc nem gameŋ Esia-ŋga sambuc ahuc.

27 Gêŋ dau oc kôm lau sêlic yac neŋ gweleŋ sac, ma lôm naŋ lau sem akiŋ Atemis sêmbo, naŋ oc sêlic tôm gêŋ ɳambwa. Ma anötö awhê dau, naŋ lau sem akiŋ yêc gameŋ Esia-ŋga ma tôm nom ɳagameŋ hoŋ, naŋ ndê waê oc niŋga."

* **19:19:** Mone silba dinaj sêsam bu drakma, ma drakma tigen gitôm ɳaôli gweleŋ bêc tigen-ŋga. 50,000 drakma dinaj ɳaôli atu andô, oc hôc gêlêc PNG si mone K500,000. Lau ɳatô sêkêŋ whinj bu yom naŋ lau mbectoma sêto pi bapia dau, naŋ kêŋ ɳaclai atu têŋ ɳac, dec semlihi bapia dau ɳa ɳaôli atu.

²⁸ Lau sêngô Dimitrias ndê yom ma gêli ñac si ñalôm sa e sic hu sêmbwêc, “Lau Epesas-ŋga si anötö Atemis, iŋ anötö tiwaê!”

²⁹ Malô goc lau malac-ŋga hoŋ naŋ sêkac sa, naŋ sêli dau sa. Ñac sêkôc Gaius lu Aristakus, ñac lu akêj Masedonia naŋ élêmê sêŋséléj sêwhinj Pol, naŋ dôŋ, ma ñac hoŋ sênti sêtêŋ gameŋ lau sêkac dau sa-ŋga, naŋ si.

³⁰ Pol tac whinj bu sôm yom têŋ lau dau, magoc lau sêkêŋ whinj-ŋga sêlhac iŋ ahuc.

³¹ Ma lau bata Rom-ŋga ñatô naŋ sêmbo gameŋ dinaj, naŋ Pol ndê silip, naŋ sêkêŋ yom têŋ iŋ, ma sêteŋ iŋ bu têŋ gameŋ dinaj ndi dom.

³² Lau hoŋ naŋ sêkac dau sa sêmbo, naŋ si gauc kêŋsôŋ. Ñac hoŋ sêmbwêc yom tidaū-tidaū. Ma ñac si daësam sem gauc ñahu bocke dec sêkac sa sêmbo dinaj.

³³ Lau Israel-ŋga sêtiŋ ñac si ñgac bata danj ñaê Aleksanda sa ñalhu gi, bu sôm yom ma nem malô lau Epesas-ŋga ñalôm tu ñac lau Israel-ŋga. Lau daësam sêmbwêc yom ñagauc têŋ iŋ, dec iŋ gic amba bu sênenem dau dôŋ ma sêngô iŋ ndê yom.

³⁴ Magoc lau sêlic bu iŋ ñgac Israel-ŋga danj, dec hoŋ sêmbwêc ña awha atu tôm acgatu ñasawa lu bu, “Lau Epesas-ŋga si anötö Atemis, iŋ anötö tiwaê! In anötö tiwaê!”

³⁵ Têŋ dinaj ñgac bata Epesas-ŋga danj tisa ma sôm lau hoŋ mamaŋ. Inj ñgac naŋ to yom naŋ lau bata malac dinaj-ŋga sêmatiŋ tidôŋ, ma yob ñac si bapia. Ma iŋ sôm, “Mac lau Epesas-ŋga, bocke? Lau nom-ŋga hoŋ sêŋyalê bu mac ayob anötö awhê atu Atemis ndê lôm, ti hoc naŋ peŋ sip akêŋ umboŋ, naŋ lau sêtôc sa tôm Atemis ndê ñagatu.

³⁶ Gêj hoŋ dinaj tôc dau yêc awê su, bocdinaj anem daôm dôŋ ma ayob daôm bu akôm gêj hoŋ ti gauc enj.

³⁷ Mac akôc ñgac lu dinaj dôŋ, ma awê iŋlu sêšôc sêmeŋ, magoc sêsu yac neŋ anötö awhê susu dom, ma sem kanj gêj danj yêc iŋ ndê lôm dom.

³⁸ Yac neŋ andu sêmatôc yom-ŋga dê sêlhac, ma lau sêmatôc yom-ŋga sêmbo. Dimitrias ti lau sêpec silba-ŋga naŋ si yom bu yêc asa, naŋ dec sêkôc iŋ solop sêteŋ lau dau sêndi.

³⁹ Kwhalic dec mac nem yom ñatô bu yêc, naŋ akêŋ têŋ lau sêmatôc yom-ŋga bu sêmatôc.

⁴⁰ Ayob daôm ñapep! Tu gêj naŋ mac akôm têŋ aksalô lec-ŋga, dec gitôm bu mac daôm alhac lau dau bu aŋgô-ŋga, ma oc atap matôc sa pi mêtê ali lau sa-ŋga. Gêj dau bu hôc asê, dec oc tôm dom bu mac amasan yom têŋ ñgac êmatôc yom-ŋga. Bu gêj naŋ mac akôm, naŋ ñahu ñayham mbasi.”

⁴¹ Inj sôm yom dinaj su, goc kêkiŋ lau sêlhö têjtêŋ.

20

Pol kôm gweleŋ mbo Masedonia ma gameŋ Grik-ŋga

¹ Nantiŋ atu dau pacndê, goc Pol kêgalêm lau Epesas-ŋga naŋ sêkêŋ whinj Yisu, naŋ sa sêpitigeŋ. Inj sôm yom bu puc ñac dôŋ ma êŋgilí ñac bu sêlhac ñanja, goc poŋ ñac ma ti bu têŋ Masedonia ndi.

² Inj gi hôc asê su, ma kôm gweleŋ golom-golom malac. Inj gêm mêtê ti sôm yom daësam tu bu puc lau si sêkêŋ whinj dôŋ-ŋga, ma iŋ kôm ñapanj e hôc asê gameŋ Grik-ŋga.

³ Inj mbo dindê gitôm ayô tö ma bu pi wanj danj bu mbu têŋ gameŋ Siria-ŋga ndi. Magoc têŋ ndoc dinaj lau Israel-ŋga ñatô sêkic yom bu sêpi wanj sêwhinj

sêndi, ma sêkôm inj ñayom. Pol ñô ñapuc, dec inj pi wañ gi dom, magoc mbu sôc gamej Masedonia-nga gi tiyham.

⁴ Launjac nañ sêkôm gwelenj sêwhinj inj, nañ si ñaê bocdec. Sopate, inj Pirius atungac akêj malac Berea, Aristakus lu Sekundus akêj malac Tesalonika, Gaius akêj Derbi, ma Tikikus lu Tropimus akêj gamej Esia-nga, ma Timoti.

⁵ Lau hoñ dinaj sêmuñ si sêhôj yac sêmbo malac Troas.

⁶ Ma yac ambo malac Pilipai e lau Israel si Mwasinj Bolom Yist MBA-nga pacndê, goc akôc wan danj bu atêj Troas andi. Wañ dau kêsêlêj mbo gwêc ñasawa gitôm bêc amanđaŋ su, goc yac ahôc asê Troas ma atap lau dinaj sa. Ma yac ambo malac dinaj tôm wake sambuc danj.

Pol uñ Yutikas sa

⁷⁻⁹ Têj Sonda ôbwêc lau sêkêj whinj-nga sépitigenj bu sêneñ mwasiñ dabunj. Yac akac sa ambo andu balinj danj, andôc ñalôm ñahô titö-nga ma lau sêkêj lam daësam sêngalêj. Pol gauc gêm bu hu Troas sinj têj lajsê, ma bocdinaj gêm mêtê balinj e timaniñhu. Balé wakuc danj ñaê Yutikas ndôc gatam attû ma kêj danja Pol ndê yom e bêc ku inj dulu. Inj yêc bêc kêlhij dau sinj, ma gacgej peñj sip nom gi akêj ñalôm ñahô-nga dinaj. Lau sêsep si bu sêkôc inj sa, magoc sêlic bu inj mbac ndu su.

¹⁰ Magoc Pol sip gi, hu dau sac balê dau ñahô ma kêgape inj dôj. Ma inj sôm têj lau, "Mac ahêgo daôm dom. Inj tali."

¹¹ Goc inj mbu pi andu ñalôm ñahô-nga tiyham gi. Ma inj pô bolom kôc ma ñac señ mwasiñ dabunj. Ma inj gic têku inj ndê yom tiyham e bêbêc, goc hu ñac sinj ma kölhô gi.

¹² Ma balê nañ Pol uñ inj sa mbo tali tiyham, nañ lau sêkôc inj mbu têj inj ndê andu gi ti atac ñayham atu.

Pol têj malac Miletus gi

¹³ Pol gauc gêm bu êjsêlêj ho señ têj malac Asos ndi, ma sôm têj yac bu api wañ danj andi atap inj sa yêc dindê.

¹⁴ Yac a ahôc asê ma inj tap yac sa yêc Asos. Ma yac akôc inj pi wañ whinj yac, goc atêj malac Mitilene a.

¹⁵ Ngalañsê yac ahu malac dau sinj ma alac e a gi apoc ampiñ nduc Kios. Têj bêbêc yac alac atêj nduc Samos a, ma ñagalañsê ahôc asê malac Miletus.

¹⁶ P ol tac whinj bu lic Om †Pentikos-nga yêc Jerusalem. Tu dinaj-nga inj gauc gêm bu yac andi ñagahô, ahôc gêlêc malac Epesas, ma ambo gamej Esia-nga ñasawa balinj dom.

Pol gic yomsu lau bata Epesas-nga

¹⁷ Têj ndoc yac ambo Miletus, nañ Pol kêj yom têj lau sêkêj whinj-nga yêc malac Epesas, ma kêgalêm ñac si lau bata sa sêtêj inj sêmeñ.

¹⁸ Nac sêhôc asê ma inj sôm yom têj ñac bocdec bu, "Mac anyalê aneñ lêj hoñ nañ gakôm tôm bêc hoñ nañ gambo gawhinj mac, têj bêc ñamata-nga nañ gahôc asê gamej Esia-nga ñapanj e menj têj kwhahic dec.

¹⁹ Lau Israel-nga sêkêj kisa aô ñapanj dec sêkêj ñawapac atu têj aô. Tigeñ aô kagwinij daunj ma gam akinj Pômdau ti taŋsulu tu mac-nga.

²⁰ Mac anyalê bu yom bocke nañ gitôm bu nem mac sa, nañ aô gasêc ahuc têj mac dom. Aô gasôm yom hoñ asê timala ej. Aô kadôhôj mac yêc lhu, ma kadôhôj mac yêc mac nem andu tôm gi.

²¹ Aö gahoc yom asê têj lau Israel ti lau Grik su, bu sênem dau kwi ma sêôc Anötö ɣapu, ma sêkêj whinj yac nej Pômdau Yisu.

²² Kwahic dec Ʉalau Dabuŋ kac aö bu watêj Jerusalem wandi. Magoc aö kayalê gêj bocke naŋ oc hôc asê aö yêc dindê, naŋ dom.

²³ Gêj tigen dec kayalê su, bu yêc malac hoŋ Ʉalau Dabuŋ kêj puc aö bu ɣawapac oc sêtap aö sa, ma aö oc wandöc gapocwalô.

²⁴ Tigeŋ aö gatöc ti gahêgo daun pi gêj daun dom. Aö galic daun ɣamlic gitôm gêj ɣambwa-ŋga. Aneŋ gauc atu bu walhac ɣaŋga e wandic dabij gweleŋ naŋ Pômdau Yisu kêj têj aö. Ma gweleŋ daun bocdec bu, aö oc wahoc ɣawaē ɣayham asê pi Anötö ndê mwasinj.

²⁵ Mac lau hoŋ naŋ gahoc yom pi Anötö n dê gôliŋ asê têj mac su, naŋ aŋgô. Kwahic dec aö kayalê bu mac nem danj oc lic aö aŋjô tyiham dom.

²⁶ Boc-dinanj dec wasôm asê têj mac, bu ɣamalac asa naŋ tec Anötö ndê yom, naŋ aö oc wawêkaiŋ inj ndê ɣagéyô dom.

²⁷ Bu aö gawhê Anötö ndê lêj hoŋ sa têj mac su, yom danj siŋ daun yêc-ŋga dom.

²⁸ “Mac lau dindec, ayob daôm ti lau sêkêj whinj-ŋga hoŋ ɣapep. Bu Anötö gêmliŋ inj ndê lau hoŋ su ɣa inj daun ndê dac, ma Ʉalau Dabuŋ daun kêyalij mac sa bu ayob ɣac. Bocdinanj ayob Anötö ndê domba ɣapep.

²⁹ Aö kayalê bu têj ndoc aö wahu mac siŋ, naŋ kêdôhôŋwaga tasanj oc sêmenj gitomgiam pôm naŋ sêôc sêmenj bu sêseŋ domba.

³⁰ Ma mac daôm nem lau ɣatôc sêtisa, ma sênem yom ɣandô kwi ti yom tasanj, bu sêŋsôŋ lau ɣatôc si gauc e sêhu mac ti yom ɣandô siŋ ma sêŋkuc ɣac.

³¹ Bocdinanj anem ali ɣapaŋ. Gauc nem bu tôm yala sambuc tö aö gakêŋ puc mac tôm ac ma ôbwêc hoŋ ti tanjsulu enj.

³² “Kwahic dec aö wakêŋ mac asip Anötö amba. Asap yom pi inj ndê mwasinj atu dôŋ ɣapanj. Bu yom daun gitôm bu oc puc mac dôŋ alhac ɣaŋga e awêkaiŋ malam yêc undambê awhinj lau dabuŋ hoŋ.

³³ Aö tanjkwê lau danj bu sênem aö sa ɣa gol me silba me ɣakwê dom.

³⁴ Mac anyalê bu aö daun amaj gakôm gweleŋ tu watap gêj sa bu nem aö ti lau naŋ sêkôm gweleŋ sêwhinj aö, naŋ sa.

³⁵ Gweleŋ hoŋ naŋ aö gakôm naŋ tôc asê têj mac bu dakôm gweleŋ atu kainj dinanj ɣapanj bu danem lau ɣasac sa dandic ɣawaē. Gauc nem yom naŋ Pômdau Yisu daun sôm bocdec bu, ‘Dakêŋ gêj têj lau oc êmwasinj yac hôc gêlêc lau sêkêŋ gêj têj yac, naŋ su.’”

³⁶ Pol gic bata ndê yom goc pôŋ haduc whinj ɣac hoŋ, ma tenj mbec.

³⁷ Goc ɣac hoŋ sêŋgape inj dôŋ ti sêŋgutô inj, ma sêtanj inj.

³⁸ Pacndê, goc sêhon inj sêsa waŋ si. ɣac si ɣalôm ɣawapac atu pi inj ndê yom naŋ sôm bu ɣac oc sêlic inj aŋgô tyiham dom.

21

Pol hôc asê gameŋ Siria-ŋga

¹ Yac ahu ɣac siŋ ma api waŋ a tyiham, ma waŋ daun sa hêganôŋ nduc danj ɣaŋ Kos, naŋ solop gi. ɣagalansê waŋ daun kôc yac atêj malac Rodes, ma a e waŋ sôc malac Patara.

² Yêc dindê yac atap waŋ danj sa, naŋ bu têj gameŋ Pionisia-ŋga ndi, dec apwê gi alom ma waŋ daun hu Patara siŋ.

³ Yac alac e alic nduc Saipras poc ɳalôm-ŋga, ma aŋlêc ambo awê-ŋga ma anti e asôc malac Taya yêc gameñ Siria-ŋga, ma asip baö a. Waŋ dau kôc wapa malac dinaj-ŋga ɳatô.

⁴ Yêc malac Taya yac atap lau sêkêj whin-ŋga sa, ma ambo awhiŋ ɳac tôm bêc 7. ɳalau Dabuŋ kêj puc ɳac dec ɳac bu sêlhac Pol ahuc bu têj Jerusalem ndi dom.

⁵ Magoc bêc 7 dinan su, goc yac ahu ɳac siŋ bu api waŋ tiyham. Lau sêkêj whin-ŋga ti ɳac si lauwhei ma balêkoc hoŋ sêhoŋ yac asa gwêc a, ma yêc dindê yac apôj haŋduc ma ateŋ mbec awhiŋ daun.

⁶ Goc yac akam daun ma ahu daun siŋ. Yac api waŋ ma ɳac sêlhô sêmbu si.

⁷ Waŋ dau sa akêj Taya ma kêtî e hôc asê malac Tolemai. Yêc dindê yac atap lau sêkêj whin-ŋga sa ma ambo awhiŋ ɳac tôm bêc tigen.

⁸ Nagalanjsê yac api waŋ tiyham ma alac e asôc malac Sisaria. Ma yac asip baö a ma ayêc awhiŋ ɳgac ahenj-ŋga daŋ ɳaê Pilip. Muŋ-ŋga sêŋyalin lau 7 sa bu sêndic sam gêj danej-ŋga, ma Pilip inj ɳac si daŋ.

⁹ In ndê atuwêi hale sêmbô, naŋ sem ɳgac sa su dom, ma Anötö kêmwasinj ɳac hoŋ bu sêhoc yom asê sêtôm propet.

¹⁰ Yac ambo awhiŋ ɳac bêc ɳatô su, goc propet daŋ ɳaê Agabus sip akêj gameñ Judia-ŋga meŋ.

¹¹ In têj yac meŋ, goc kôc Pol ndê piŋkap su, ma sô inj dau amba ti ga hi dôŋ. Ma inj sôm, “ɳalau Dabuŋ sôm bu ɳalêj tigen lau Israel-ŋga naŋ sêmbô malac Jerusalem, naŋ oc sêso piŋkap dindec ɳadau dôŋ, ma sêkêj inj sip lau Rom-ŋga amba.”

¹² Têj ndoc yac aŋgô yom dau, naŋ yac ac yao Pol bu pi Jerusalem ndi dom.

¹³ Magoc inj ô yom ma sôm, “Tu sake-ŋga dec mac atan tu aö-ŋga, ma bu akôm aö ɳalôm ndi lu? ɳac bu sêso aö dôŋ me sêndic aö ndu yêc Jerusalem tu Pômdau Yisu ndê ɳaê-ŋga, naŋ gitôm.”

¹⁴ Yac alic bu inj oc sôc yac mba yom ɳapu dom, dec ahu siŋ ma asôm, “Gêj naŋ Pômdau tac whinj bu hôc asê, naŋ ɳandô sa.”

Polmbo Jerusalem

¹⁵ Dinaŋ su, goc yac amasaŋ daun ma api Jerusalem a.

¹⁶ Lau sêkêj whin-ŋga ɳatô akêj Sisaria sêwhiŋ yac, ma sêwê yac atêj Nason ndê andu a, bu ambo dindê. Nason inj ɳgac akêj nduc Saipras, ma inj lau ɳamata-ŋga naŋ sêkêj whinj Yisu, naŋ si daŋ.

¹⁷ Têj ndoc yac ahôc asê Jerusalem, naŋ asidôwai sêkôc yac sa ti atac ɳayham.

¹⁸ Nagalanjsê dec Pol ti yac hoŋ a alic Jems, ma lau bata hoŋ sêkac dau sa sêmbô Jems ndê andu.

¹⁹ Pol kam ɳac, goc gic miŋ yom pi inj ndê gwelenj yêc lau apa si gameñ, ma pi gêj hoŋ naŋ Anötö kôm bu puc gweleŋ dau dôŋ.

²⁰ ɳac sêŋgô yom dau su ma sêmpij Anötö. Magoc sêso têj Pol, “O asidôwa. Lic su naŋ. Yêc dec, lau Israel-ŋga daêsam andô sêkêj whinj Yisu, magoc sêsap Moses ndê yomsu hoŋ dôŋ ɳapaj.

²¹ Ma ɳac sêŋgô ɳawaê bu am kêdôhôj lau Israel-ŋga naŋ sêndöc lau apa si gameñ, bu sêhu Moses ndê yomsu siŋ. Sêŋgô bu am sôm têj ɳac bu sêhu yac neŋ mêtê dasê balêi si ɳamlie ɳatô su-ŋga, ti yac neŋ gêbôm ɳatô siŋ.

²² Bocdinaŋ kwahic dec yac oc dakôm bocke? ɳac oc sêŋgô ɳawaê bu am mweŋ su.

23 D ec yac gauc gêm bu am kôm b ocdec. Yac mba lau hale dec sêmbo, nañ sêmatiñ yom tu bu sênen dabuñ dau-ŋga.*

24 Bocdinañ am kôc lau dau sa ma êmkuc yac lau Israel-ŋga neñ lêñ tamasañ dauñ ŋawasi sa yêc Anötö angô-ŋga, ma nem dabuñ daôm whiñ ŋac. Nem ŋac sa ma nemlhi gêñ bocke nañ sêpônda bu sêndic dabuñ yom nañ sêmatiñ têñ Anötö, ma sêngaliñ ŋac kêclauñ su. Kôm bocdinañ dec lau Jerusalem-ŋga oc sênyalê bu yom nañ sêngô pi am, nañ ŋahu mbasi. ŋac oc sêlic bu am daôm sap yac neñ yomsu dôñ ma sa lêñ hoñ ŋapep.

25 Ma yom nañ yac tamatiñ pi lau gameñ apa-ŋga nañ sêkêñ whiñ Yisu, ma dato sip bapia ma dakêñ têñ ŋac su, nañ dec yac oc daseñ su dom. Yac dato têñ ŋac bu sêneñ gêñ daneñ-ŋga nañ lau sêkêñ ti da têñ anötöi gwam nañ dom, ma dac ma wata ti dac, nañ sêneñ danj dom bocdinañ. Ma dato bu sêkôm mêtê mockaiñ-ŋga dom.”

26 Têñ galanjsê Pol kôc lau hale dinañ sa, goc gic hu têñ tu bu êmasañ dau ŋawasi sa yêc Anötö angô-ŋga, ma kêkuc lêñ sênen dabuñ dau-ŋga whiñ ŋac. Goc inj sôc lôm dabuñ gi bu kêñ ŋawaê têñ dabuñsiga pi bêc bocke ŋac si ndoc sênen dabuñ dau-ŋga oc pacndê, ma ŋac tigeñ-tigeñ oc sêkêñ si da.

Sêkôc Pol dôñ

27 Pol ndê bêc 7 bu êmasañ dau ŋawasi sa-ŋga kêpiñ bu pacndê, ma lau Israel-ŋga ŋatô akêñ gameñ Esia-ŋga sêlic inj yêc lôm dabuñ. Goc sêli lau hoñ ŋalôm sa bu sêkôc inj dôñ.

28 ŋac sêmbwêc, “Mac lau Israel-ŋga, amen anem yac sa. Alic ŋac dec. Inj ŋac nañ kêdôhôñ lau tôm gameñ hoñ, ma pu yac lau Israel-ŋga ti yac neñ yomsu, ma pu gameñ dindec whiñ. Ma gêñ danj tiyham. Inj kôc lau Grik ŋatô sêsoç lôm dabuñ ŋabatêmndô sêmenj, dec kôm gameñ dabuñ dindec ŋadômbwi sa.”

29 ŋac sêsoñ yom dinañ ŋahu bu muñ-ŋga sêlic ŋac Epesas-ŋga danj ŋâe Tropimus, mbo malac Jerusalem whiñ Pol. Ma ŋac gauc gêm bu mboe Pol kôc inj têñ lôm dabuñ gi.

30 Têñ dinañ lau malac-ŋga hon sêli dau sa ŋandô ma sic dau sa sêpitigen yêc lôm dabuñ ŋabatêmndô. ŋac sêkôc Pol dôñ ma sêhê inj sa awê gi, goc lau sic gameñ dau ŋagatam ahuc.

31 ŋac sêkôm bu sêndic inj ndu sêmbo, ma lau siñ Rom-ŋga si ŋadau ŋô ŋawaê bu lau malac Jerusalem-ŋga hoñ sêli dau sa.

32 Goc ŋagahô inj kôc lau siñ-ŋga ti ŋac si lau bata ŋatô, ma sênti sêtêñ lau ton dinañ si. Ma têñ ndoc lau dau sêlic ŋac bata ti inj ndê lau siñ-ŋga, nañ sic Pol tiyham dom.

33 Goc lau siñ si ŋadau kôc ndê lau ma sêkôc Pol dôñ, ma inj gic atu bu sêso inj dôñ ŋa sen lu. Goc inj ndac lau bu inj asa, ma inj kôm sac bocke.

34 Lau yêc tonj atu ŋalôm sêmbwêc yom tidaudidaud, dec ŋac dau kêyalê bu inj gitôm dom bu tap gêñ dau ŋahu sa. Goc inj gic atu bu sêkôc Pol sêtêñ lau siñ-ŋga si gameñ sêndi.

* **21:23:** Yom nañ lau dinañ sêmatiñ tidôñ, nañ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Nazirite Vow.’ Lau nañ sêmatiñ yom dau, nañ sêtimêtu ñapet ti sem dabuñ dau tu bu sênen akiñ Anötö, e yom dau ŋatêm pacndê. ŋac oc sêngapin si kêclauñ dom e têñ dau pacndê, dec sêngaliñ kêclauñ hoñ su ma sêkêñ da ŋatô yêc lôm dabuñ. Alic Nam 6:1-21.

³⁵ Têj ndoc sêhôc asê tuñbôm ña-têc nañ yêc gameñ dau ñasactô, nañ lau sêkôm mwasac ñaŋga bu sêndic Pol ndu. Tu dinan-ŋga lau siŋ-ŋga sêhôc in sa lôlôbu sêkôc in sôc ñac si gameñ sêndi.

³⁶ Ma lau toñ atu nañ sêjkuc, nañ sêmbwêc ñapanj, “Ndic in ndu! Ndic in ndu!”

³⁷ Lau siŋ-ŋga bu sêkôc Pol sôc ñac si gameñ ñalôm ndi, magoc in ndac ñac si ñadau bocdec bu, “Gitôm bu wasôm yom dañ têj am, me?” Ma ñgac dau ndac, “Am kêyalê yom Griek, a?

³⁸ Aö gam gauc bu am ñgac Isip-ŋga nañ ndoc dê giŋga su, gic nem lau gitôm 4,000 sa yêc gameñ sa, ma kêgilí ñac bu sêndic siŋ têj lau Rom-ŋga.”

³⁹ Magoc Pol sôm, “Mba! Aö ñgac Israel-ŋga dañ, ma aneñ malac Tasis yêc gameñ Silisia-ŋga. In malac ñambwa dom, malac tiwaë. Kwhahic dec aö bu wandac am gitôm bu wasôm yom têj lau dindec, me mba?”

⁴⁰ Lau siŋ-ŋga si ñadau gôlôc, dec Pol kac dau kwi kalhac têc, ma gic amba têj lau bu sênen dau dôñ. Ma têj ndoc gameñ ñaŋen sa, nañ gic hu sôm yom têj ñac ña Yom †Hibru.

22

Pol sôm yom têj lau Jerusalem-ŋga.

¹ Inj sôm, “O asidôwai ti damañi. Akêñ dañam ma aö waô yom nañ lau sêngôlin pi aö.”

² Nac sêngô inj sôm yom têj ñac yêc ñac dau si awha, nañ Yom Hibru, dec lau hoñ sem dau dôñ ma sêhê ñaŋga in. Goc inj sôm,

³ “Aö ñgac Israel-ŋga. Dinañ kôc aö yêc gameñ Silisia-ŋga, ma aneñ malachu Tasis. Magoc aö gatiatu yêc malac atu dindec, ma kadôhôj abanji si yomsu hoñ ñaŋep enj gambo Gamaliel ñapu. Aö gayêm dañ su ñandô tu wanem akinj Anötö-ŋga tôm kwahic dec mac daôm gauc gêm bu akôm.

⁴ Aö gakêñ kisa lau nañ sêjkuc lêñ wakuc dindec, ma gakêñ lauwhê ma ñgac sêkêñ whinj Yisu-ŋga daësam sêsôc gapocwalô, ma gac atu bu lau sêndic ñatô ndu.

⁵ Dabuñsiga ñamata-ŋga ti lau bata hoñ sêŋyalê aneñ gweleñ dinanj. Nac lau dinanj seto bapia puc aö dôñ-ŋga têj lau bata Israel-ŋga nañ sêmbo malac Damaskas. Têj bêc dañ aö kasêlêñ gambo señ bu wasip Damaskas wandi, bu wakôc lau sêkêñ whinj Yisu-ŋga yêc dindê sa sêtêj Jerusalem sêmeñ, bu sêkêñ ñandê têj ñac.

⁶ Aö kasêlêñ e têj ac kac lhu gasuñ sa Damaskas, ma sep tigerj ñawê undambê-ŋga atu dañ pô aö.

⁷ Dec gapeñ gasip nom ma gañgô awha dañ sôm yom têj aö bu, ‘Saul, Saul, tu sake-ŋga am kêñ kisa aö?’

⁸ Ma aö gandac bu, ‘O ñadau, am asa?’ Goc awha dau ô yom ma sôm, ‘Aö Yisu Nasaret-ŋga nañ am kêñ kisa.’

⁹ Lau nañ sêwhinj aö nañ sêlic ñawê dau ma sêngô awha, magoc sêŋyalê yom nañ Yisu sôm têj aö, nañ dom.

¹⁰ Ma aö gandac, ‘Pômdau, aö wakôm sake?’ Ma inj sôm, ‘Tisa, ma sôc Damaskas ndi. Ma gêj bocke nañ aö tac whinj bu am kôm-ŋga, nañ aö oc waŋkiñ lau bu sêwhê sa têj am yêc dindê.’

¹¹ “Ñawê dau kôm aö tanôj tipec, bocdinaj dec lau nañ sêwhinj aö sêhê aö amanj, ma sêwê aö gasôc Damaskas ga.

12 Ma ḥgac dan ḥaē Ananias meŋ gēlic aō. In ḥgac naŋ sa ndē lēj hoŋ kēkuc yomsu Israel-ŋga ḥapep, ma lau Israel Damaskas-ŋga hoŋ sētoc in sa.

13 In kalhac kēpiŋ aō ma sôm, ‘Asidôwa Saul, tanôm ḥawa sa!’ Ma tēj ndoc dinaj eŋ aō tanôj ḥayham sa e galic in.

14 Ma in sôm, ‘Damaŋi si Anötö kēyalin am sa bu êmyalê in ndê atac whiŋ, ma bu lic ḥgac gitēj Yisu dau, ma bu ḥgô yom yêc in dau whasunj.

15 Ma am oc hoc yom ḥandô pi in asê tēj lau hoŋ, ma sôm yom asê pi gēj hoŋ naŋ am gēlic ti ḥgô su.

16 Ma kwahic dec am hōj sake? Tisa ma liŋ busanju tu Yisu ndê ḥaē-ŋga bu ēŋgwasiŋ am nem sac hoŋ su.’

17 “Tēj ndoc aō gambu gatēn Jerusalem gameŋ, naŋ gateŋ mbec gambo lôm dabunj e gatuŋ kaiŋ daj sa.

18 Ma galic Pômdau Yisu sôm yom tēj aō bocdec bu, ‘Nagahô, hu Jerusalem siŋ kwahic dec, bu lau dec oc sêkôc yom naŋ am hoc asê pi aō, naŋ sa dom.’

19 Dec aō gaō yom ma gasôm, ‘Pômdau, lau dindec sêŋyalê bu muŋ-ŋga aō kasalê lau sêkêj whiŋ am-ŋga tôm lôm wê-ŋga hoŋ, bu wandic ḥac ma wakêj ḥac sêndöc gapocwalô.

20 Ma tēj ndoc naŋ lau sêkêc Steven ndê dac siŋ tu in hoc yom asê pi am-ŋga, naŋ aō galhac ma galic ti atac ḥayham. Ma gayob lau naŋ sêtuc in ḥa hoc, naŋ si ḥakwê’.

21 Goc Pômdau sôm tēj aō, ‘Ndi! Aō oc waŋkiŋ am sa yêc lau Israel si gameŋ, bu tēj lau apa si gameŋ ndi.’

22 Lau hoŋ sêŋô Pol ndê yom ti sem dau dôj e in sôm yom dinaj. Dec sêli awha sa ma sêmbwêc, ‘In gitôm bu mbo talî-ŋga dom. Ndic in ndu ninja!’

23 ḥac sêmbwêc ti sêkac si ḥakwê andô-ŋga su ma sêmbalip kop pi lôlôc gi sêmbo.

24 Dec lau siŋ-ŋga si ḥadau kēj yatu ḥac bu sêkôc Pol sôc ḥac si gameŋ ndi. In sôm bu sêhi in ḥa sö, ma sêŋsu in tu bu sêtap sa bu ḥahu bocke dec lau sêmbwêc in ḥalêj bocdinaj.

25 Sêso in amba ti gahi dôj pi a bu sêhi in, dec Pol sôm tēj ḥgac bata naŋ yob lau siŋ-ŋga tonj dan, naŋ bocdec bu, ‘Bocke? Mac bu ahi ḥgac Rom-ŋga dan, naŋ atap giso dan sa yêc in dom, naŋ dec oc angilil Rom si ḥagôlinj, me mba?’

26 Ngac dau ḥgô Pol ndê yom, dec tēj lau siŋ-ŋga si ḥadau gi ma sôm tēj in bu, ‘Am oc kôm sake, bu ḥgac dindê in ḥgac Rom-ŋga?’

27 Goc ḥgac dau tēj Pol gi ma ndac in, ‘Sôm asê tēj aō. Am ḥgac Rom-ŋga, me mba?’ Ma Pol sôm, ‘Aêc.’

28 Dec lau siŋ-ŋga si ḥadau sôm, ‘Aō gahu awa atu siŋ dec gamlhi anen bapia bu wati ḥgac Rom-ŋga.’ Magoc Pol sôm, ‘Aō damaŋ in ḥgac Rom-ŋga, ma bocdinaj dec aō ḥgac Rom-ŋga gawhiŋ.’

29 Yom dau kôm ḥgac dau sö ḥandô, bu in kôc Pol ma sô in dôj, magoc kêyalê dom bu in ḥgac Rom-ŋga. Ma lau naŋ bu sêŋsu Pol, naŋ ḥagahô sêkac dau su yêc in.

Pol kalhac lau bata Israel-ŋga anĝô-ŋga

30 Lau siŋ-ŋga si ḥadau bu tap sa bu ḥahu bocke dec lau Israel-ŋga sêŋgôlinj yom pi Pol. Bocdinaj ḥagalansê bêbêc in kēj yatu bu lau dabunjsiga ti lau bata Sanedrin-ŋga hoŋ sêkac dau sa, goc kôc Pol su yêc lau siŋ-ŋga si gameŋ, ma kēj in kalhac ḥac anĝô-ŋga.

23

¹ Pol tahê lau Sanedrin-ŋga a hoŋ ma sôm, “O aneŋ asidôwai. Aö neŋ atac pa su pi lêŋ hoŋ naŋ gasa tu wanem akiŋ Anötö-ŋga ŋapaj, e meŋ têŋ acsalô lec galħac mac aŋjôm-ŋga.”

² Dabuŋsiga ŋamata-ŋga ŋaē Ananias ŋgô yom dinaj, dec sôm têŋ lau naŋ sêlħac sêmpij Pol bu sêtap inj sôc tôkwa.

³ Goc Pol sôm têŋ inj, “Anötö oc ndic am ô! Bocke dec am ndöc tu êmatôc aö ēŋkuc yomsu Israel-ŋga, magoc am daôm sôm lau sêtap aö dec kēgili yomsu dau? Am gitôm a naŋ ŋadômbwê-ŋga ŋawasi, magoc ŋalôm-ŋga sop weŋ sa.”

⁴ Lau naŋ sêlħac sêmpij Pol sêsôm têŋ inj bu, “Bocke dec am sôm yom sac-sac pi Anötö ndê dabuŋsiga ŋamata-ŋga?”

⁵ Ma Pol ô yom ma sôm, “Asidôwai. Aö kayalê dom bu in dabuŋsiga ŋamata-ŋga. Bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘Sôm yom sac pi ŋgac naŋ gêm gôliŋ nem lau, naŋ dom.’”

⁶ Pol kēyalê bu lau Sanedrin-ŋga ŋatô ŋac lau Palēsai, ma ŋatô ŋac lau Sadiusi. Tu dinaj-ŋga dec in mbwêc yom têŋ ŋac bocdec bu, “Aneŋ asidôwai anjô. Aö damanaj in Palēsai danj, ma aö bocdinaŋ. Aö gakēŋ whinj bu yac oc datisa akēŋ lau batê-ŋga. Ma kwahic dec ŋac bu sêmatôc aö tu yom dinaj-ŋga.”

⁷ Têŋ ndoc inj sôm yom dinaj, dec lau Sanedrin-ŋga sêwhê dau kôc, ma lau Sadiusi ti lau Palēsai sêseŋ dau.

⁸ Sêseŋ dau ŋahu bu lau Sadiusi sêkêŋ whinj dom bu lau batê oc sêtisa tiyham, ma sêsôm bu anjela ma ŋalau danj sêmbo dom. Magoc lau Palēsai sêkêŋ whinj gêŋ hoŋ dinaj.

⁹ Bocdinaŋ lau dau sêli dau sa ŋalêŋ sac. Ma Palēsai ŋatô naŋ sêndôhôj yomsu, naŋ sêtisa ma sêsôm yom ti ŋaŋga, “Yac atap giso danj sa yêc ŋgac dindec dom. Mboe anjela me ŋalau danj kêŋ yom naŋ inj êlêmê hoc asê têŋ lau, naŋ têŋ inj.”

¹⁰ Képiŋ bu siŋ hôc asê, dec lau siŋ-ŋga si ŋadau tōc bu mboe lau oc sêkac Pol kôc ndi lu. Bocdinaŋ in kékij inj ndê lau siŋ-ŋga bu sêsa sêndi ti ŋaŋga ma sêngaho Pol su yêc lau dinaj, ma sêkôc inj mbu têŋ ŋac si gameŋ ndi tiyham.

¹¹ Têŋ ôbwêc Pômdau hoc dau asê têŋ Pol ma sôm, “Hêgo daôm dom, puc daôm dôj! Am hoc yom asê pi aö su yêc Jerusalem, ma am oc kôm bocdinaŋ yêc malac Rom whinj.”

Lau Israel-ŋga sêkic yom bu sêndic Pol ndu

¹² Galansé bêbêc lau Israel-ŋga ŋatô sêkic yom bu sêndic Pol ndu. Ma sêmatinj pwac têŋ dau bu oc sêneŋ me sêñôm gêŋ dom e inj mbac ndu su.

¹³ Laungac naŋ bu sêkôm gêŋ dau naŋ si namba hôc gêlêc 40 su.

¹⁴ Ŋac sêtêŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ŋatô si, ma sêsôm, “Yac amatinj pwac bu aneŋ gêŋ dom e andic Pol ndu su naŋ.

¹⁵ Bocdinaŋ yac gauc gêm bu mac awhinj lau Sanedrin-ŋga andac lau siŋ si ŋadau bu hu Pol siŋ têŋ mac, bu andac inj pi gêŋ ŋatô tiyham. Ma yac oc asinj ambo seŋ bu têŋ ndoc sêwa inj sêsa sêmej, naŋ yac andic inj ndu.”

¹⁶ Pol lhuwê atunġac ŋgô gêŋ dau ŋawaē, dec sôc lau siŋ-ŋga si gameŋ têŋ Pol gi ma sôm asê têŋ inj.

¹⁷ Pol ŋgô su dec ta ŋgac naŋ yob lau siŋ-ŋga toŋ danj ma sôm têŋ inj, “Kôc balê dindec têŋ mac nem ŋadau ndi. Inj kôc yom danj bu sôm têŋ inj.”

18 Goc ḥac siŋ-ŋga dinaŋ wê balê dau tēŋ ḥac si ḥadau gi ma sôm, “Pol, ḥac naŋ ndōc gapocwalô, naŋ ndac aö bu wakôc balê dindec tēŋ am meŋ, bu in kôc yom danj bu sôm tēŋ am.”

19 Ngac dau kêm balê dau sa ma inlu sêsa ahic si, ma inj ndac inj bu, “Am kôc yom bocke bu sôm tēŋ aö?”

20 Goc balê dau sôm, “Lau Israel-ŋga sêkic yom bu sêndac am bu êmkîn Pol ndi lhac lau Sanedrin-ŋga aŋgô-ŋga fêŋ laŋsê, bu ḥac tac whiŋ bu sêndac inj tu yom ḥatô-ŋga.

21 Ngô ḥac si yom dom, bu ḥac si lau hôc g êlêc 40 sem nenenj sêhôj inj sêmbo senj. Lau dau sêsôm tidôŋ su bu sêneŋ ma sêñôm gêŋ dom e sêndic inj ndu. Ḥac kwahic dec sêmasaŋ dau sêmbo, sêhôj bu am lôc têŋ ḥac si yom.”

22 Lau siŋ-ŋga si ḥadau iŋ gô balê dau ndê yom su, goc kêkij inj sa gi ma gic yomsu inj bocdec bu, “Sôm têŋ lau danj dom bu am mweŋ kêŋ ḥawaê dindec têŋ aö.”

Sêkôc Pol têŋ malac Sisaria gi

23 Goc inj ta ndê ḥac lu naŋ sêyob lau siŋ-ŋga tonj lu naŋ sêtêŋ inj sêmeŋ, ma sôm têŋ inlu bu, “Andic lau siŋ-ŋga tôm 200 sa, ma lau siŋ sêndôc hosi-ŋga 70, ma lau siŋ kêm-ŋga 200 sêwhiŋ. Asôm bu sêmasaŋ dau bu sêtêŋ malac Sisaria sêndi têŋ 9 kilok ôbwêc dindec.

24 Amasaŋ hosi tu Pol ndöc ḥahô-ŋga, ma ayob inj ḥapep e akêŋ inj sip gôliŋwaga Rom-ŋga Filiks amba.”

25 Ma ḥac atu dau to bapia danj bocdec:

26 Aö Klaudias Lisias dec gato têŋ am ḥac atu gôliŋwaga Filiks. Acsalô ḥayham am.

27 Lau Israel-ŋga sêkôc ḥac dindec dôŋ ma bu sêndic inj ndu. Magoc aö gatap sa bu inj ḥac Rom-ŋga danj, dec aö ti neŋ lau siŋ-ŋga aŋgaho inj su yêc ḥac amba.

28 Aö bu watap yom naŋ sêŋgôlin pi inj, naŋ ḥahu sa, dec gakêŋ inj kalhac lau Israel si lau batâ Sanedrin-ŋga aŋgô-ŋga bu sêŋsahê inj.

29 Aö gatap sa bu yom naŋ sêŋgôlin pi inj, naŋ hêganôj lau Israel-ŋga si yomsu. Magoc aö gatap yom danj sa gitôm bu yac andic inj ndu me akêŋ inj ndöc gapocwalô-ŋga dom.

30 Malô aö gangô ḥawaâbu bu lau ḥatô sêkic yom gelec bu sêndic inj ndu. Bocdinaj dec aö kakin inj têŋ am goloc ḥagahô, bu am êmatôc inj ndê yom. Ma aö gac a tu lau naŋ sêŋgôlin yom pi inj, bu sêwhê yom dau sa têŋ am.

31 Inj to yom dau su, goc kêŋ bapia sip inlu amba, ma inlu sic lau siŋ-ŋga sa ma sêkôm tôm in jic atu ḥac. Têŋ ôbwêc dau dinanj sêkôc Pol whiŋ ḥac, ma sêsa sêtêŋ malac Antipatris si.

32 Galangsê bêbêc lau siŋ-ŋga naŋ sêŋsêlêŋ sêmbo nom, naŋ sêlhô sêmbu sêtêŋ si gameŋ yêc Jerusalem si. Ma lau siŋ-ŋga naŋ sêndôc hosi sêhoŋ Pol sa si.

33 Têŋ ndoc sêhôc asê Sisaria, naŋ sêkêŋ Pol ti bapia dau têŋ gôliŋwaga Filiks.

34 Ma inj sam bapia dau, goc ndac Pol bu inj ḥac gameŋ bocke-ŋga. Ma tap sa bu inj ḥac gameŋ Silisia-ŋga.

35 Goc sôm, “Aö oc wanĝô am nem yom, têŋ ndoc lau naŋ sêŋgôlin yom pi am, naŋ sêhôc asê.” Goc inj kêŋ yatu inj ndê lau bu sêyob Pol yêc andu atu naŋ muŋ-ŋga Kiŋ Herod kwê sa naŋ.

1 Bêc 5 giŋga su, goc dabuŋsiga ḥamata-ŋga Ananias ti lau bata Israel-ŋga ḥatô sēsip malac Sisaria si, bu sēkēj yom naŋ sēŋgōliŋ pi Pol, tēj gōliŋwaga Filiks. Ma sēkōc ḥgac daŋ ḥnā Tetulus whin ḥac, bu nem ḥac awha tēj Filiks.

2-3 Lau sēkōc Pol sōc meŋ, goc Tetulus gic hu sōm ndē yom tēj Filiks bocdec bu, “O ḥgac ḥayham kēlēc Filiks. Am gēm gōliŋ yac ḥapep, dec yac ambo ḥayham ma ti yom malō ḥasawa baliŋ su. Am ḥgac tigauc dec kēmasaŋ lēj wakuc ḥayham ḥatô, naŋ lau gameŋ dindēc-ŋga kwahic dec sēŋkuc sēmbo. Yac ti mba lau hoŋ naŋ sēmbo am nem gōliŋ ḥapu, naŋ bu anem daŋge am ḥapaŋ.

4 Aō bu wanjaiŋ am nem tēm dom, ma bu wakōm am lic ḥakam sa dom. Bocdinaj wandac am bu ḥgō yac mba yom apē lec.

5 Ngac dindēc inj ḥgac ēŋgilí lau-ŋga, ma gēlī lau Israel-ŋga ḥalōm sa tōm gameŋ hoŋ. Inj lau toŋ naŋ sēŋkuc yom so pi ḥgac Nasaret-ŋga dinaŋ, naŋ si ḥgac ḥamata-ŋga.

6-7 Ma gēn daŋ whin. Inj bu kōm mētē naŋ toc yac mba lōm dabuŋ sa bu gameŋ dabuŋ dom. Tu dinaŋ-ŋga dec yac akōc inj dōj.*

8 Am daōm bu kip inj sa, dec am oc tap sa bu yom hoŋ naŋ yac aŋgōliŋ pi inj, naŋ yomandô.

9 Tetulus sōm inj ndē yom dinaŋ, goc lau Israel-ŋga hoŋ naŋ sēwhiŋ inj, naŋ sēpuc inj ndē yom dōj ma sēsōm bu yomandô.

10 Goc gōliŋwaga Filiks tōc amba tēj Pol bu sōm ndē yom, dec Pol sōm, “Aō kayalē bu am gēm gōliŋ gameŋ dindēc ma kēmatōc lau si yom tōm yala ḥatô su. Bocdinaj aō atac ḥayham bu wasōm aneŋ yom tēj am ma waō yom naŋ sēŋgōliŋ pi aō.

11 Am bu ndac lau ḥatô, dec am oc tap sa ḥagahō bu bēc 12 gi su, naŋ gapi Jerusalem ga, tu bu watoc Anötö sa-ŋga.

12 Lau naŋ sēŋgōliŋ yom pi aō, naŋ sēŋyalē su bu aō gakōm mētē sac daŋ dom. Aō gasōm ḥamalac daŋ yēc lōm dabuŋ dom, ma gali lau ḥalōm sa yēc lau Israel si lōm wē-ŋga me yēc malac Jerusalem ḥalōm dom.

13 Bocdinaj yom naŋ sēŋgōliŋ pi aō, naŋ ḥac gitōm dom bu oc sētōc asē bu yomandô.

14 Magoc yom ḥandō tigen dec wasōm asē tēj am bocdec bu. Aō gam akiŋ damanji si Anötö kakuc lēj wakuc tōm lau sēkēj whin Yisu-ŋga sēŋkuc. Lau dinaŋ sēlic lēj dau bu lēj so. Magoc aō gakēj whin yom hoŋ naŋ kēkuc Moses ndē yomsu ti yom hoŋ naŋ lau propet sēto muŋ su.

15 Ma gakēj bataŋ bu Anötö oc uŋ lau gitēj ma lau sac hoŋ sa akēj lau batē-ŋga tōm ḥac lau dindē sēkēj whin.

16 Nalēj dinaŋ dec aō kasahē bu wasa neŋ lēj hoŋ solop en tu bu walhac ti neŋ atac pa su yēc Anötö ti ḥamalac aŋgō-ŋga.

17 Aō gahu Jerusalem siŋ yala ḥeŋ su, ma kwahic dec gambu gatēj Jerusalem ga, bu wanem aneŋ lau Israel-ŋga si lau ḥalōm sawa sa, ma bu wakēj da tēj Anötö.

18 Aō kakuc lau Israel-ŋga si lēj sēmasaŋ dau ḥawasi sa yēc Anötö aŋgō-ŋga muŋ su, goc gasōc lōm dabuŋ ga bu wakēj neŋ da. Ma tēj ndoc dinaŋ lau

* **24:6-7:** Yēc bapia akwa ḥabatiŋ 6b ma ndi tēj 8a sēmbo dom. Lau atu-tu gauc gēm bu lau ḥatô sēto ḥabatiŋ 6b-8a tijambu-ŋga. Yom dau yēc bocdec bu: ... ma yac bu amatōc inj ēŋkuc yac mba yomsu. vs7 Magoc lau siŋ-ŋga si ḥadau Lisias ti ndē lau siŋ-ŋga dāešam sēmeŋ sēŋgaho inj su yēc yac amanj. vs8 Ma Lisias gic atu bu lau naŋ sēŋgōliŋ yom pi inj, naŋ sēmeŋ sēsōm asē tēj am.

Israel-ŋga ɳatô akêŋ gameŋ Esia-ŋga sêlic aö. Aö gac lau toŋ atu sa dom, ma gali lau ɳalôm sa bu sêkôm kisa dom.

¹⁹ Nac lau Esia-ŋga dau sic hu sêŋgôliŋ yom pi aö, ma bocdinaŋ ɳac bu gauc nem bu aö gakôm giso, dec ɳac dau sêmeŋ ma sêšôm asê têŋ am.

²⁰ Bu mba, goc sôm têŋ lau Israel-ŋga naŋ kwahic sêmbo dec, bu sêtôc asê têŋ am, giso bocke naŋ lau Israel si lau bata Sanedrin-ŋga sêtap sa yêc aö.

²¹ Mboe ɳac sêlic aö sac ma sêkêŋ aö galhac am aŋôm-ŋga bu êmatôc aö, pi yom tigeŋ naŋ aö gambwêc têŋ ɳac bocdec bu, ‘Aö gakêŋ whiŋ bu yac oc datisa akêŋ lau batê-ŋga.’”

²² Filiks ɳgô ti kêyalê yom daêsam su pi lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga si lêŋ wakuc. Bocdinaŋ dec in gic bata yom, ma sôm têŋ lau Israel-ŋga naŋ sêmeŋ akêŋ Jerusalem, “Têŋ ndoc lau siŋ-ŋga si ɳadau Lisiás menj akêŋ Jerusalem, naŋ aö oc wasôm anej gauc asê pi mac nem yom.”

²³ Goc in gic atu ɳgac naŋ yob lau siŋ-ŋga tonj danj, bu sêyob Pol ɳapep, magoc sêso in dôŋ dom. Ma in sôm têŋ in bu kêŋ ɳasawa têŋ Pol ndê lau naŋ bu sêndic in kêsi ti sêneŋ in sa, ma lhac ɳac ahuc dom.

Sêyob Pol sêmbo Sisaria

²⁴ Bêc ɳatô giŋga su, dec Filiks lu nawhê Drusila, naŋ awhê Israel-ŋga danj, sêngalêm Pol bu sêŋgô in whê yom sa pi lau sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga si lêŋ.

²⁵ Pol gêm yomgalôm whiŋ inlu ma sôm yom ɳasawa hic balinj, pi lêŋ naŋ lau sêti lau gitêŋ, ma sêtimêtê dau ɳapep, ma pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-ŋga naŋ oc meŋ sa. Yom dau kôm Filiks töc dau sa, dec sôm, “Naŋ gitôm, am lhö mbu ndi. Têŋ ndoc aö bu walic ɳasawa ɳayham danj, naŋ wakêŋ yom am tiyham.”

²⁶ Ma tiŋambu in kêgalêm Pol ti gêm yomgalôm whiŋ in tidim daêsam, bu in kêŋ bata bu Pol oc kêŋ awa têŋ in, bu nemlhi dau su yêc gapocwalô.

²⁷ Filiks bu kôm lau Israel-ŋga sêlic in ɳayham, dec kêŋ Pol ndöc gapocwalô ɳapaŋ. Yala lu giŋga su, goc Pokias Festus ti gôlinwaga ô Filiks su.

25

Pol kalhac Festus aŋgô-ŋga

¹ Têŋ ndoc Festus hôc asê bu nem gôliŋ gameŋ dinanj, naŋ in mbo malac Sisaria tôm bêc tö en, goc pi Jerusalem gi.

² Ma yêc dindê dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêpitigen, ma yom naŋ sêŋgôliŋ pi Pol su, naŋ sêhôc asê têŋ Festus.

³ Nac sêndac bu inj bu lic ɳac ɳayham, dec kêŋ Pol mbu pi Jerusalem ndi. Nac sêndac gêŋ dau, ɳahu bu ɳac sêmatiŋ yom tidôŋ su gelec, bu sêkêŋ lau ɳatô sêsiŋ sêmbo seŋ bu sêndic Pol ndu.

⁴ Magoc Festus ô yom ma sôm, “Pol dê sêyob sêmbo Sisaria, ma malô goc aö dauŋ oc warmbu watêŋ malac dinanj wandi.

⁵ Mac asôm bu inj kôm giso, dec akêŋ nem lau bata ɳatô sêwhiŋ aö, bu sêšôm mac nem yom pi inj asê têŋ aö yêc dindê.”

⁶ Festus mbo Jerusalem bêc 8 me 10 su, goc sip Sisaria gi. Ma têŋ ɳagalansê in gi ndöc inj ndê pôŋ êmatôc yom-ŋga, ma gic atu bu sêkôc Pol menj lhac in angô-ŋga.

⁷ Têŋ ndoc Pol hôc asê, naŋ lau Israel-ŋga naŋ sêmeŋ akêŋ malac Jerusalem, naŋ sêlhac sêŋgihi in ahuc, ma sêšôm bu inj kôm giso atu. Sêŋgôliŋ yom daêsam pi inj, magoc gitôm dom bu sêtôc ɳandô asê.

⁸ Goc Pol sôm ndê yom asê bocdec bu, “Aö gakôm giso dan pi lôm dabuŋ dom, ma kagilì lau Israel si yomsu, me Sisa ndê ḥagôliŋ dan dom.”

⁹ Festus tac whinj bu lau Israel-ŋga sêlic iŋ ḥayham, dec ndac Pol, “Am gêlic ḥayham bu pwi Jerusalem ndi, ma aö waŋsahê ḥac si yom pi am yêc dindê, me mba?”

¹⁰ Ma Pol sôm, “Mba. Aö ḥac Rom-ŋga, ma am ndöc nem pôŋ êmatôc yom-ŋga g êm Sisa ango. Bocdinaj êmatôc yom naŋ sêŋgôliŋ pi aö yêc dindec maŋ. Am kêyalé tidôŋ su bu aö gakôm giso dan têŋ lau Israel-ŋga dom.

¹¹ Aö bu wakôm giso dan naŋ gic waê bu wambac ndu, naŋ dec ndic aö ndu. Magoc yom naŋ lau Israel-ŋga dindec sêŋgôliŋ pi aö, naŋ bu ḥandô mba, dec solop dom bu am kêŋ aö wasip ḥac amba. Sisa dau goc êmatôc aneŋ yom yêc malac Rom!”

¹² Têŋ dinanaj Festus gêm yomgalôm whinj lau atu-tu naŋ sêmbô iŋ ndê gôliŋ ḥapu, goc sôm têŋ Pol, “Am ndac bu Sisa êmatôc nem yom. Bocdinaj dec am oc têŋ Sisa ndi.”

Festus lu Kinj Agripa sem yomgalôm pi Pol

¹³ Bêc ḥatô giŋga su, goc Kinj Agripa* lu lhuwê Berenis sêhôc asê Sisaria bu sêti ḥacleŋ Festus.

¹⁴ Inju sêmbô sêwhiŋ iŋ bêc daêsam su, goc Festus gic miŋ pi Pol ma sôm t êŋ Kinj Agripa, “Ngac dan mbo dec, naŋ Filiks kêŋ ndöc gapocwalô ḥapaŋ e menj têŋ kwhahic dec.

¹⁵ Têŋ ndoc aö gapi Jerusalem ga, naŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêŋgôliŋ yom pi iŋ, ma sêndac aö bu walôc bu iŋ mbac ndu.

¹⁶ Aö gawhê sa têŋ ḥac bu yac lau Rom-ŋga neŋ mêtê bocdec bu. Dandic ḥamalac dan ndu dom e dakêŋ ḥasawa têŋ iŋ bu lhac lau naŋ sêŋgôliŋ yom pi iŋ, naŋ ango-ŋga, ma iŋ ô ḥac si yom su naŋ.

¹⁷ Têŋ ndoc ḥac si lau ḥatô sêsisip akêŋ Jerusalem sêwhiŋ aö, naŋ gahôŋ bêc daêsam dom. Aö gahôc asê, ma galansê bêbêc aö gac atu anenj lau bu sêkôc ḥngac dau sôc menj lhac aneŋ pôŋ wamatôc yom-ŋga ḥa-ndö-ŋga.

¹⁸ Lau dau sêtisa bu sêŋgôliŋ yom pi iŋ, ma aö gauc gêm bu ḥac oc sêtôc iŋ ndê giso ḥandô dan asê. Magoc mba!

¹⁹ ḥac sêsôm yom pi ḥac dau si mêtê sênen akin si anötö-ŋga, naŋ ḥac gauc gêm bu Pol kêkuc dom. Ma sêlic iŋ sac pi ḥngac batê dan ḥaê Yisu, naŋ Pol sôm bu tisa akêŋ lau batê-ŋga ma mbo tali tiyham.

²⁰ Aö gapônda dauŋ tu lêŋ wamatôc yom kaiŋ dinan-ŋga. Bocdinaj aö gasôm têŋ Pol bu iŋ bu tac whinj bu pi Jerusalem ndi, dec yac oc amatôc iŋ ndê yom yêc dindê.

²¹ Magoc Pol tec ma ndac bu Sisa dau êmatôc iŋ ndê yom, dec aö gac atu bu aneŋ lau sêyob iŋ e waŋkiŋ iŋ têŋ Sisa ndi.”

²² Goc Agripa sôm têŋ Festus, “Aö dauŋ atac whinj bu waŋgô ḥamalac dau ndê yom.” Ma Festus sôm, “Bocdinaj, laŋsê naŋ am ḥgô iŋ ndê yom.”

Pol kalhac Agripa ango-ŋga

²³ Têŋ galansê Agripa lu Berenis sêsôc si gôlôŋ kin-ŋga sa, goc sêsôc andu sêŋgô yom-ŋga ḥalôm si sêndöc. Ma lau bata siŋ-ŋga ti lau bata malac-ŋga hoŋ sêwhiŋ inju. Goc Festus kêŋ yatu bu sêkôc Pol sôc menj.

* ^{25:13:} Kinj Agripa gêm gôliŋ gameŋ dan yêc bugictor Galili-ŋga ḥamakê, ma ndöc malac Sisaria Pilipai. Inj †Herod Agripa I (Apo 12:1-23) ndê atunjgac.

24 Ma iŋ sôm, “Kiŋ Agripa ti mac lau hoŋ naŋ ambo dindec. Alic iŋ ŋgac dec. Lau Israel-ŋga hoŋ sêteŋ aö yêc Jerusalem ma yêc malac Sisaria dindec, bu walôc bu iŋ mbac ndu.

25 Magoc aö gatap iŋ ndê giso daŋ sa, naŋ gitôm bu dandic iŋ ndu-ŋga dom. Ma iŋ dau ndac bu Sisa êmatôc iŋ ndê yom, madec aö bu waŋkiŋ iŋ têŋ Rom ndi.

26 Ma kwahic dec aö bu wato bapia daŋ têŋ Sisa, magoc aö kayalê yom ŋjandô daŋ bu wato pi ŋgac dindec-ŋga dom. Tu dinan-ŋga Kiŋ Agripa, aö gakêŋ iŋ kahlac am ti mac lau hoŋ anjôm-ŋga, bu dakip yom hoŋ sa, ma datap yom ŋjandô daŋ sa, naŋ tôm bu wato têŋ Sisa.

27 Yac bu taŋkiŋ ŋamalac g apocwalô-ŋga daŋ têŋ Sisa, magoc dawhê iŋ ndê giso ŋahu sa whiŋ dom, oc solop dom.”

26

Pol whê dau sa têŋ Agripa

1 Têŋ dinan Kiŋ Agripa sôm têŋ Pol, “Aö wakêŋ ŋasawa bu am sôm yom tu daôm-ŋga.” Goc Pol hôc amba sa têŋ lau, ma gic hu sôm iŋ ndê yom bocdec bu,

2 “Kiŋ Agripa, kwahic dec aö bu waô yom hoŋ naŋ lau Israel-ŋga sêŋgôlin pi aö. Ma aö atac ŋayham bu wasôm asê walhac am anjôm-ŋga.

3 Gêŋ atu daŋ whiŋ bocdec bu, lau Israel-ŋga si mêtê ti yom naŋ sêwhê dau kôc pi, naŋ am kêyalê tidôŋ su. Bocdinaŋ aö wandac am bu kêŋ ŋasawa hic baliŋ têŋ aö bu wasôm neŋ yom hoŋ asê.

4 Lau Israel-ŋga hoŋ sêŋyalê aneŋ lêŋ têŋ ndoc gambo balê-ŋga yêc dauŋ neŋ gamen, ma lêŋ naŋ gasa têŋ ndoc gambo Jerusalem, naŋ bocdinan.

5 Lau Palésai ŋac lau naŋ sem akin Anötö ŋaŋga sêhôc gêlêc lau Israel-ŋga ŋatô su. Ma oc tôm bu lau dinan naŋ sêŋyalê aö têm baliŋ su, naŋ sêwhê sa bu aö kakuc lau Palésai si lêŋ dinan. Magoc sêšôm asê dom.

6 Aö gakêŋ bataŋ gêŋ naŋ Anötö gic bata têŋ damanji, ma tu dinan-ŋga kwahic dec sêkêŋ aö galhac am anjôm-ŋga.

7 Yac lau Israel-ŋga mba tonj 12 sem akin Anötö acsalô ti ôbwêc, ma sêkêŋ bata bu sêlic gêŋ naŋ Anötö gic bata, naŋ ŋandô sa. O kiŋ, aö wasôm têŋ am bu lau Israel-ŋga sêkêŋ kisa aö tu gêŋ dinan-ŋga ej.

8 Yac akêŋ bataŋ bu Anötö oc uŋ lau batê sa tiyham, ma bocke dec mac lau ŋatô asô ti gauc gêm bu gêŋ dau oc tôm dom bu ŋandô sa?

9 “Muŋ-ŋga lê aö dauŋ gauc gêm tidôŋ ma galic ŋayham bu wakôm gêŋ daêsam tu wakêŋ kisa lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu Nasaret-ŋga.

10 Ma gêŋ dau dinan dec gakôm yêc Jerusalem. Dabunsga atu-tu sêlic ŋayham ma sêlôc têŋ aö bu wakôc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga daêsam dôŋ, ma wakêŋ ŋac sêndöc gapocwalô. Ma têŋ ndoc sic ŋac si lau ŋatô ndu, naŋ aö galhac gawhiŋ ŋac ma galic ŋayham.

11 Tôm têm daêsam aö galom-galom lôm wê-ŋga hoŋ ma kasalê lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga bu wakêŋ ŋagêyô têŋ ŋac. Aö gauc gêm bu wakêŋ ŋandê têŋ ŋac e sêšôm yom sac sambuc.* Aö atac tec ŋac ŋandô, bocdinaŋ kašêlêŋ gatêŋ lau

* **26:11:** Yom sac sambuc - yêc Yom Inglis sêšam bu 'blasphemy'. Lau ŋatô gauc gêm bu Pol ndê yom dau ŋahu bu iŋ bu kêŋ ŋandê têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga e sêhu si sêkêŋ whiŋ siŋ ma sêpu Yisu. Ma lau ŋatô gauc gêm bu lau sêkêŋ whiŋ-ŋga bu sêlhac ŋaŋga ma sêšôm bu Yisu iŋ Anötö ndê Atu, dec Pol ti lau Israel-ŋga oc sêlic yom dau bu yom sac sambuc gitôm bu sêndic ŋac ndu. Alic yom ŋatô yêc Mat 26:63-66.

gamenj apa-ŋga si malac atu-tu bu wakēŋ kisa tēŋ Yisu ndê lau.

12-13 “O kinj, tēŋ bêc danj dabunj-si ga atu-tu sêŋyalin aö sa ma sêŋkiŋ aö bu wasip malac Damaskas wandi. Aö kasêlêŋ gambo seŋ, ma tēŋ ac kalhac lhu ŋawê atu danj sip akêŋ undambê ma pô aö ti lau naŋ sêwhiŋ aö.

14 Yac hoŋ apeŋ asip nom, ma aö gaŋgô awha danj sôm yom tēŋ aö yêc Yom Hibru bocdec bu, ‘Saul, Saul, tu sake-ŋga am kêŋ kisa aö? Am gitôm bôc naŋ gêli dau sa têŋ ŋadau ndê gôlinj dec tap ŋandê sa.’

15 Têŋ ndoc dinaŋ aö gandac, ‘O ŋadau, am asa?’ Ma inj ô yom ma sôm, ‘Aö Yisu, naŋ am kêŋ kisa.

16 Kwahic dec tisa. Aö gahoc dauŋ asê têŋ am, ma kayaliŋ am sa bu nem akîŋ aö. Ma gêŋ naŋ am kêyalê pi aö, ti gêŋ naŋ watôc têŋ am, naŋ am oc hoc asê têŋ lau.

17 Aö wanjaho am su yêc lau Israel-ŋga amba, ma yêc lau naŋ lau Israel dom, naŋ si amba whiŋ. Kwahic dec wanjkiŋ am têŋ lau gameŋ apa-ŋga dinaŋ ndi.

18 Am oc kôm ŋac tandô po asê e sêkac dau kwi ma sêhu seŋ ŋasec-ŋga ma Sadanj ndê gôlinj siŋ, ma sêsa seŋ ŋawê-ŋga ma sêšôc Anötö ndê gôlinj ŋapu. Ma lau naŋ sêkac si ŋalôm kwi, naŋ dec Anötö oc suc ŋac si sac kwi, ma kêŋ ŋac sêwêkaiŋ gameŋ sêndöc tali ŋapan-ŋga sêwhiŋ lau naŋ sêti lau dabunj tu ŋac si sêkêŋ whiŋ aö-ŋga.’

19 “O kinj Agripa. Aö galic Yisu hoc dau asê akêŋ undambê, ma aö gaŋgô inj ndê yom dec gasôc ŋapu.

20 Aö gam mêtê lau bu sênen dau kwi ma sêšôc Anötö ŋapu, ma sêkôm mêtê gitêŋ bu sêtôc asê bu ŋac sem dau kwi ŋandô. Aö gac hu yêc malac Damaskas, ma malô goc gam mêtê yêc Jerusalem, ma yêc gameŋ Judia-ŋga hoŋ e gateŋ lau apa si gameŋ whiŋ.

21 Tu dinaŋ-ŋga dec lau Israel-ŋga sêkôc aö dôŋ yêc lôm dabunj, ma bu sêndic aö ndu.

22 Magoc Anötö yob aö ŋapep e meŋ têŋ acsalô dindec aö galhac am aŋjom-ŋga. Ma kwahic dec aö wasôm asê têŋ lau hoŋ, lau tiwaâ ma lau waêmبا sêwhiŋ, bu yom hoŋ naŋ aö gahoc asê pi Yisu, naŋ ŋadaŋ so yom naŋ Moses ma lau prophet sêhoc asê gwanaŋ su pi gêŋ naŋ oc hôc asê, naŋ dom.

23 Ŋac sêšôm bu Mesaya oc hôc ŋandê e mbac ndu, ma tiŋambu inj oc ti ŋac ŋamata-ŋga bu tisa akêŋ lau batê-ŋga, ma hoc yom asê pi Anötö ndê lêŋ nem lau si sêmbo tali-ŋga têŋ inj ndê lau Israel-ŋga, ma têŋ lau naŋ lau Israel dom, naŋ sêwhiŋ. Yom dau oc tôm ŋawê bu pô gameŋ ŋasec-ŋga.”

24 Pol whê ndê yom sa mbo, ma Festus mbwêc inj awha ahuc ma sôm, “Pol, am nem yom inj yom solop dom. Yom daêsam naŋ sêndôhôŋ têŋ am, naŋ kôm am nem gauc kêŋsôŋ.”

25 Magoc Pol ô yom ma sôm, “O ŋac atu Festus, aö neŋ gauc kêŋsôŋ dom. Aneŋ yom inj yom solop ma yom ŋandô.

26 Gêŋ hoŋ dindec hôc asê yêc lhu, ma bocdinaŋ dec kinj Agripa gitôm dom bu nem gauc gêŋ dau. Yomandô! Inj kêyalê gêŋ hoŋ dindec su, ma bocdinaŋ aö gasôm neŋ yom asê têŋ inj yêc awê.

27 Kinj Agripa, am kêŋ whiŋ lau prophet si yom pi Mesaya, me mba? Aö gauc gêm bu am oc kêŋ whiŋ su.”

28 Dec Agripa sôm têŋ Pol, “Am gauc gêm bu ŋasawa apê lec am oc kac aneŋ ŋalôm kwi bu wakêŋ whiŋ Yisu, a?”

29 Ma Pol ô yom ma sôm, “Aö bu wasôm yom ɳasawa apê me ɳasawa balin, aö oc atac whinj gêj tigen. Aö watenj mbec pi am ti mac lau hoṇ naŋ anjgô anej yom dindec, bu Anötö kôm mac hoṇ andi atôm aö ma akêj whinj Yisu, magoc bu kôm mac atôm aö tu gandöc gapocwalô-ŋga lec dom.”

30 Pol sôm inj ndê yom meŋ téj dinaj, goc Kiŋ Agripa tisa, ma gôlinwaga Festus ti Berenis ma lau hoṇ naŋ sêndöc sêwhinj inj, naŋ sétisa bocdinaj.

31 Njac sêhu andu dau siŋ, ma sem yomgalôm téj dau ma sêšôm, “Ngac dindec kôm giso danj naŋ tôm bu sêndic inj ndu me sêkêj inj ndöc gapocwalô-ŋga lec dom.”

32 Ma Agripa sôm téj Festus, “Oc tôm bu yac dahu ɳgac dindec siŋ lhö ndi, tigen inj dau ndac bu Sisa êmatôc inj ndê yom.”

27

Pol têj malac Rom gi

1 Ma tiŋambu sêšôm tidôj bu sêkêj Pol ti lau gapocwalô-ŋga ɳatô sêpi wan danj, ma sêjkiŋ ɳac sêtéj malac Rom naŋ yêc gameŋ Itali-ŋga sêndi. Sêkêj ɳac sêsiŋ ɳgac siŋ-ŋga danj amba, naŋ ndê ɳaê Julias, naŋ ti ɳgac bata siŋ-ŋga naŋ yob Sisa ndê lau siŋ-ŋga ton danj.

2 Dec ɳac sêpi wanj si, ma alu ɳgac danj ɳaê Aristakus akêj malac Tesalonika yêc gameŋ Masedonia-ŋga api awhinj, ma yac asa a. Wanj dau meŋ akêj malac Adramitiam ma gic waē bu êŋsêlêj sôc malac ɳatô naŋ sêyêc gameŋ Esia-ŋga.

3 Nagalaŋsê wanj dau sôc baö yêc malac Saidon. Julias tawalô Pol dec kêj inj sip baö gi bu ndic inj ndê silip kêsi tu bu sépuc inj dôj ɳa gêj ɳatô-ŋga.

4 Tiŋambu yac api wanj dau ma asa a tiyham. Yac bu ahôc gêlêc nduc Saipras, tigen mbu ɳadinda puc wanj dôj, dec yac anjghi aho yêc nduc ɳadômbwê-ŋga.

5 Goc wanj dau kêsêlêj mbo gwêc sawa, ma gi e ahôc gêlêc gameŋ Silisia-ŋga ma gameŋ Pampilia-ŋga su, ma gacgeŋ a asôc malac Maira yêc gameŋ Lisia-ŋga.

6 Ma yêc dindê ɳgac bata siŋ-ŋga dau tap wanj danj sa, naŋ meŋ akêj Aleksandria ma bu têj Itali ndi. Dec inj kêj yac a alom.

7 Magoc wanj dau kêtî ɳagahô dom. Yac ambo gwêc ɳasawa bêc daêsam, e a ampiŋ malac Naidas. Mbû ɳadinda puc yac dôj ɳapanj, bocdinaj dec akac wanj kwi anjôj gêm nduc Krit ɳa-awê-ŋga, ma anti a e ampiŋ malac danj ɳaê Salmone.

8 Wanj kêsêlêj ti ɳawapac e ahôc asê sôc naŋ sêšam bu Salaŋ Nayham, naŋ yêc kêpiŋ malac Lasea.

9 Bêc daêsam giŋga su ma lau Israel si om atu naŋ sêhu gêj daneŋ-ŋga siŋ, naŋ pacndê su, dec yac anjyalê bu oc asip têm sac tu dalac wanj-ŋga ɳalôm. Bocdinaj Pol kêj puc lau wanj-ŋga ma sôm,

10 “Mac lau, aö kayalê su bu oc dasip ɳasac ɳalôm e wanj ti wapa hoṇ oc sêniŋga, ma mboe yac dauŋ dawhij.”

11 Magoc ɳgac bata siŋ-ŋga dau kêj danja Pol ndê yom dom. Inj sôc ɳgac nem gôlin wanj-ŋga ti wanj ɳadau si yom ɳapu.

12 Sôc dinaj gitôm dom bu wanj poc ɳayham têj ndoc uhô-ŋga. Bocdinaj dec lau wanj-ŋga daêsam sêšôm yom pitigen bu sêsa tiyham ma sêjsahê bu sêlac sétêj malac Pioniks sêndi, ma wanj poc dindê e têm ɳayham meŋ sa. Yêc malac Pioniks, nduc Krit pôc mbu ahuc, ma bocdinaj sôc naŋ yêc malac dinaj inj sôc ɳayham tu wanj sêpoc-ŋga têj têm uhô-ŋga.

Mbu ηadinda

13 Yac ahōj e bēc dañ mbu lilic kēsēlēj̄ ḥayham, ma bocdinaj̄ ηac gauc gēm bu sētāp tēm ḥayham sa bu sēlom malac Pioniks. Ηac sēhē aŋga sa ma sēlac sēŋkuc baö Krit-ŋga si.

14 Nasawa balin̄ dom ma mbu sac dañ puc ḥaŋga akēj̄ baö-ŋga mbu sa tēj gwēc sawa-ŋga.

15 Waŋ dau sip mbu dinda ηalōm e tōm dom bu yac alac aŋkuc baö-ŋga. Bocdinaj̄ yac am wan̄ kwi kēsēlēj̄ kēkuc mbu.

16 Mbu soc yac e nduc sauŋ dañ ηaê Kauda pōc mbu ahuc ηagec. Yac bu ahē waŋ ηa-gōmbwa pi lōlōc meŋ̄, magoc akōm wapac-wapac bu mbu puc ηadinda sac andō.

17 Lau sēhē gōmbwa sa pi lōlōc meŋ̄ su, goc sēkic po pi waŋ atu ηampē bu suc dom. Ηac sētōc dau bu mbu oc soc yac ηapaŋ̄ e waŋ̄ ndi lōc pi gaŋgac yēc Sirtis, dec sēlēc lac su ma sēkēj̄ aŋga gwēc-ŋga sip gi bu teŋ̄ waŋ̄ dōj̄ ēnti timalō, ma sēkēj̄ waŋ̄ dau tam mbo.

18 Tēj̄ bēc tilu-ŋga mbu ti gwēc gic pi waŋ̄ sac andō, dec lau waŋ̄-ŋga sētōc dau atu ma sic hu sēmbaliŋ̄ wapa ηatō siŋ̄ sip gwēc.

19 Bēc titō-ŋga sēhōc waŋ̄ ηalac ti po ma wapa waŋ̄-ŋga ηatō sa ma sēmbaliŋ̄ siŋ̄ sip gwēc gi.

20 Tigen̄ mbu dau timalō dom e bēc daēsam yac alic ac ti tata dom. Ma yac hoŋ̄ mba gauc tigeŋ̄ bu oc andinjan̄.

21 Lau waŋ̄-ŋga seŋ̄ gēj̄ dañ dom tōm bēc daēsam su, goc Pol tisa ma sōm, “Mac lau, aō gakēj̄ puc mac muŋ̄ su, bu ahu nduc Krit siŋ̄ dom, magoc mac ašōc anen̄ yom ηapu dom. Mac bu aŋgō anen̄ yom dau, dec gitōm dom bu atap ηawapac dindec sa, ma gēj̄ dañ oc ninja dom.

22 Magoc kwahic dec wasōm tēj̄ mac bu nem ηalōm pēj̄ dōj̄, bu mac nem dan̄ oc ninja dom. Waŋ̄ tigen̄ dec oc ninja.

23 Aō Anötō ndē ηgac dañ, ma gam akiŋ̄ inj̄ ηapan̄. Alhabēc ôbwēc inj̄ kēkij̄ ndē aŋela dañ meŋ̄ kalhac whiŋ̄ aō.

24 Ma sōm tēj̄ aō, ‘Pol, am töc daōm dom. Am oc lhac Sisa aŋgō-ŋga bu inj̄ êmatōc nem yom. Ma tu am-ŋga, Anötō oc kēj̄ lau hoŋ̄ naŋ̄ sēmbo waŋ̄ sēwhin̄ am, naŋ̄ sēmbo tali.’

25 Bocdinaj̄ mac lau, nem ηalōm pēj̄ dōj̄, bu aō gakēj̄ whiŋ̄ Anötō bu yom dau oc ηandō sa, tōm inj̄ ndē aŋela sōm tēj̄ aō.

26 Waŋ̄ oc ndi lōc pi nduc dañ, tigeŋ̄ yac oc dandinjan̄ dom.”

Waŋ̄ gōlōc pi nduc

27 Mbu tam yac ηapaŋ̄ ambo Gwēc Adria-ŋga. Tēj̄ bēc ti-14-ŋga ma timaniŋ̄ hu goc lau waŋ̄-ŋga sēŋsahē bu yac asuŋ̄ sa baö.

28 Sem dōhōj̄ gwēc ηagapoŋ̄ ma sētāp sa b u ηagapoŋ̄ gitōm 37 mita. Nasawa sauŋ̄ sem dōhōj̄ tiyham ma sētāp sa bu ηagapoŋ̄ gitōm 27 mita.

29 Ηac sētōc bu waŋ̄ oc popoc pi hoc, bocdinaj̄ sēmbaliŋ̄ aŋga hale sip waŋku-ŋga, ma sēkēj̄ bata bu laŋsē ηagahō.

30 Lau sēyob waŋ̄-ŋga gauc gēm bu sēhu waŋ̄ ti lau ηatō siŋ̄, dec sēkōm bu sēkēj̄ gōmbwa sip gwēc ndi, sēŋsau bu oc sēkēj̄ aŋga ηatō sip yēc waŋ̄ ηampē-ŋga.

31 Magoc Pol sōm tēj̄ ηgac bata ti ndē lau siŋ̄-ŋga bu, “Lau dinaŋ̄ bu sēhu waŋ̄ siŋ̄, dec mac oc andinjam.”

³² Tu dinan-ŋga lau siŋ-ŋga sētim wac kic yēc g ômbwa, ma sēkēŋ peŋ sip gwêc gi.

³³ Tēŋ bêbêc ganduc Pol sôm tēŋ lau bu sêneŋ gêŋ. Inj sôm, “Bêc 14 ginjga su lec mac ayob waŋ ŋapaj e mac aŋ gêŋ danj dom.

³⁴ Kwahic dec aö wasôm têŋ mac bu gêŋ danj oc kôm mac ŋayom dom, mac hoŋ oc ambo tamli. Bocdinan̄ dec aneŋ gêŋ bu puc mac dôŋ.”

³⁵ Inj sôm yom dinan̄ su, goc kôc bolom ma gêm danjge Anötö yēc ŋac hoŋ angô-ŋga, goc pô kôc ma gêŋ.

³⁶ Dec lau hoŋ si ŋalôm timalô ma seŋ gêŋ sêwhiŋ.

³⁷ Yac lau naŋ ambo waŋ, naŋ mba namba gitôm 276.

³⁸ Lau hoŋ seŋ gêŋ hôc ŋac dôŋ, goc sêmbaliŋ bolom batac sip gwêc gi bu kôm waŋ tilo.

³⁹ Têŋ ndoc gameŋ ŋawê sa naŋ sêlic baö, tigeŋ sem gauc gameŋ dau. Sêlic sôc ti gaŋgac apa ŋayham, dec gauc gêm bu sêkêŋ warj ndi pi baö yēc dindê.

⁴⁰ Ɂac sêtim anja ŋawac kic sip gwêc ginjga, ma sêŋgapwêc wac naŋ sô gôlin̄ dôŋ, naŋ su. Goc sêso lac waŋ ŋatôkwa-ŋga sa, bu mbu peŋ lac ma kôc yac api baö andi.

⁴¹ Magoc waŋ dau kêtî gi gôlôc pi gaŋgac ŋabaö danj yēc gwêc lôm e gacgeŋ ŋanja sa. Ma gwêc dinda gic pi waŋ ŋambu-ŋga e kac popoc.

⁴² Têŋ ndoc dinan̄ lau siŋ-ŋga sêkic yom bu sêndic lau gapocwalô-ŋga hon ndu, bu sêsip gwêc ma sêlhô sêndi dom.

⁴³ Magoc Ɂac si ŋgac bata bu nem Pol sa, dec kalhac Ɂac ahuc bu sêkôm si yom ŋandô sa d om. Inj kêŋ yatu bu lau naŋ sêrkôc tidôŋ naŋ sêpwê sêsip gwêc ma sêmuŋ sêsoč baö sêndi.

⁴⁴ Ma inj kêŋ yatu bu lau ŋatô sêšac apa waŋ-ŋga ŋatô naŋ gwêc gic popoc. Ma ŋalêŋ dinan̄ dec lau hoŋ sêhôc asê baö ti lic sambuc.

28

Pol mbo nduc Malta

¹ Yac hoŋ api baö ti lic sambuc, ma malô atap sa bu nduc dau ŋaê sêsam bu Malta.

² Ma lau nduc-ŋga sêkôc yac hoŋ sa ma sêyob ti sêmwasiŋ yac ŋalêŋ ŋayham. Têŋ ndoc dinan̄ u gic ma gameŋ ŋalhuc atu, bocdinan̄ sêkôm ya golom bu yac aheŋ dauŋ.

³ Pol tap a basô ti gap bu kêŋ pi ya ndi, magoc mboc sac danj yēc gap ŋalôm, ma têŋ ndoc kêsaħâ ya ŋandê, dec sa bu lhö ndi ma seŋ Pol sip amba.

⁴ Lau malachu sêlic mboc dau kesenj Pol amba dôŋ gacgeŋ kêgalêŋ, dec sêsôm têŋ dau bu, “Ngac dê mboe inj ŋgac gic ŋamalac ndu-ŋga, dec inj wêkaiŋ ŋagêyô atu. Gitôm bu gwêc kô inj ndu su, magoc kwahic dec inj oc wê sa dom.”

⁵ Tigeŋ Pol kêbalip mboc dau sip ya gi, ma gêŋ danj kôm inj dom.

⁶ Lau dau sêkêŋ bata bu inj amba oc sunj me ŋagahô inj oc hudau sip ndi mbac ndu. Magoc sêhôŋ ŋasawa balin̄ e sêlic gêŋ danj hôc asê inj dom. Bocdinan̄ dec Ɂac gauc gêm bu mboe inj oc anötö danj.

⁷ Ngac danj Ɂaē Publias gêm gôlin̄ nduc dinan̄, ma inj wêkaiŋ ndê gameŋ danj yēc kêpiŋ baö naŋ waŋ popoc kalhac. Inj kôc yac sa a andöc inj ndê andu, ma yob yac ŋapep gitôm bêc tö.

⁸ Têŋ ndoc dinan̄ Publias damba gêmbac yēc, ŋamlic ŋamahom ti kêc dau. Pol sôc gi gêlic inj, ma teŋ mbec ti kêŋ amba sac inj, ma kôm inj ŋayham sa.

9 Ma tēj ndoc lau nduc-ŋga sêlic gêj dinaj, naŋ sêhoŋ si lau gêmbac hoŋ sêtêŋ Pol sêmeŋ, ma in kôm ŋac ŋayham sa tiyham.

10 Ma ŋac sêtoc yac sa ŋalêŋ ŋayham daësam. Ma tēj ndoc yac bu api waŋ ma alhö andi, naŋ sêkêŋ gêj hoŋ bu puc yac dôŋ ambo gwêc ŋasawa-ŋga tēj yac.

Pol hôc asê Rom

11 Yac ambo nduc dau tôm ayô tö su, goc api lau malac Aleksandria-ŋga si waŋ danj. Waŋ dau poc nduc dinaj tēj ndoc uhô-ŋga ma hôŋ têm ŋayham, ma yêc ŋatôkwa-ŋga sêlêŋ ŋac si anötö gwam lu si angô, danj sêsam ŋaê Kasto, ma danj ŋaê Polaks. Yac ahu gameŋ dau siŋ,

12 ma alac e ahôc asê malac Sairakyus ma ambo dinaj tôm bêc tö.

13 Goc ahu malac dau siŋ ma alac tiyham e a asôc malac Regiam. Têj galaŋsê mbu ŋayham danj peŋ lac ŋapep, dec kêŋ yac alac bêc tigeŋ a asôc söc yêc malac Puteoli, ma asip baö a.

14 Yêc dinaj yac atap lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga ŋatô sa, ma sêkôc yac sa a ambo awhiŋ ŋac gitôm bêc 7. Ma tiŋambu yac aŋsêlêŋ bu atêŋ malac Rom andi.

15 Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga yêc malac Rom sêŋgô ŋawaê bu yac aŋsêlêŋ ambo senj, dec sêsa sêmeŋ bu sêkôc yac sa. ŋatô sêtap yac sa yêc Apias ndê gameŋ sétidulu gêj-ŋga, ma ŋatô sêtap yac sa yêc gameŋ naŋ sêsam bu Andu ŋacleŋ-ŋga Tô. Têj ndoc Pol gêlic lau sêkêŋ whiŋ-ŋga dinaj, naŋ in atac pa su ma gêm daŋge Anötö.

16 Yac hoŋ aŋsêlêŋ a, e ahôc asê Rom su, goc sêkêŋ ŋasawa têj Pol bu ndöc andu danj, ma sêkêŋ ŋac siŋ-ŋga danj yob in.

Pol gêm mêtê mbo Rom

17 Bêc tö giŋga su, goc Pol kêgalêm lau bata Israel-ŋga naŋ sêndöc Rom, naŋ sa sêpitigen, ma sôm têj ŋac, “Aneŋ asidôwai Israel-ŋga, aö gakôm gêj so danj têj yac neŋ lau Israel-ŋga dom. Ma gakôm gêj danj naŋ so abanji si gêbôm, naŋ dom. Magoc sêkôc aö dôŋ yêc Jerusalem ma sêkêŋ aö gasip gôlinwaga Rom-ŋga ti inj ndê lau siŋ-ŋga amba.

18 Ma lau Rom-ŋga dau sêŋsahê aö e sêtap sa bu aö gakôm gêj giso danj naŋ tôm bu sêndic aö ndu-ŋga, naŋ dom. Dec ŋac bu sêhu aö siŋ walhö wandi.

19 Magoc lau Israel-ŋga sêtec, ma sêli awha sa e aneŋ lêŋ danj mbasi, dec aö gandac bu Sisa ŋô aneŋ yom. Tigeŋ aö gakôm tu galic ŋac sac-ŋga dom, me tu bu waŋgôliŋ yom pi ŋac-ŋga dom.

20 Acsalô lec aö kagalêm mac sa ameŋ, bu angô aneŋ yom pi gêj hoŋ dinaj. Mac alic bu sêso aö dôŋ ŋa sen dindec, magoc aö gakôm gêj sac danj dom. Gêj tigeŋ gakôm, naŋ gakêŋ bataŋ gêj naŋ lau Israel dau sêkêŋ bata.”

21 Lau Israel-ŋga dinaj sêŋgô Pol ndê yom ma sêso, “Lau naŋ sêndöc gameŋ Judia-ŋga naŋ sêto bapia danj têj yac, naŋ hêganôŋ am dom. Ma asidôwai Israel-ŋga akêŋ gameŋ dinaj, naŋ sêtêŋ yac sêmeŋ, naŋ sêso yom sac danj pi am dom.

22 Magoc yac anjyalê bu yêc gameŋ hoŋ lau sêpu lêŋ naŋ lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga sêŋkuc. Bocdinaj yac bu angô am nem gauc ti yom pi lêŋ dau.”

23 Goc sêkêŋ bêc danj bu sêkac sa sêwhiŋ Pol tiyham.

Ma têj bêc dau ŋac sêkac sa sêmo andu naŋ Pol yêc naŋ, ma lau Israel-ŋga hic daësam sêmeŋ sêwhiŋ, dec ti toŋ atu. Têj bêbêc ŋapanj e telha Pol sôm yom têj ŋac. Inj tôt Anötö ndê gôlin ŋahu asê têj ŋac. Ma in whê Moses ti lau prophet si yom sa bu kôm ŋac sêŋyalê bu Yisu in Mesaya dau.

24 Lau ŋatô sêŋgô inj ndê yom ma sêkêŋ whiŋ, magoc ŋatô sêkêŋ whiŋ dom.

25 Nac sêseñ dau pi iŋ ndê yom, ma bocdinaŋ Pol sôm ndê yom ɻambu-ŋga têŋ ɻac, ma tiŋambu sêlhö têŋtêŋ. Ma yom ɻambu-ŋga naŋ iŋ sôm têŋ ɻac naŋ sôm bocdec bu, "Yom dindec naŋ ɻalau Dabuŋ sôm têŋ mac apami, naŋ yom ɻandô ma hêganôŋ mac solop. Propet Aisaya hoc yom dau asê bocdec bu:

26 Am têŋ lau dindê ndi ma sôm têŋ ɻac, 'Mac aŋgô aneŋ yom ɻapaŋ, magoc aŋyalê ɻahu dom. Mac alic gêŋ naŋ aö gakôm, naŋ ɻapaŋ, tigeŋ mac nem gauc sa dom.'

27 Bu lau dau si ɻalôm ɻadandi sa. Nac si daŋgasuŋ hôc ahuc, ma sêpôc si tandô ahuc. Bu bocdinaŋ dom, dec oc tôm tandô sêlic, daŋgasuŋ sêŋgô, ma sêŋyalê aö tidôŋ yêc ɻac si ɻalôm e sênen dau kwi ma wakôm ɻac ɻayham sa.'"

[Ais 6:9-10]

28 Goc Pol sôm, "Bocdinaŋ aŋyalê bu Anötö kêkiŋ ɻawaê ɻayham pi iŋ ndê lêŋ nem lau si-ŋga naŋ mac atec, naŋ têŋ lau gameŋ apa-ŋga. Ma ɻac lau dau oc sêŋgô ti sêkôc sa." [

29 Iŋ sôm su goc lau Israel-ŋga sêlhö si, ma sêseñ dau pi iŋ ndê yom.]

30 Tiŋambu Pol mbo malac Rom gitôm yala lu. Ma tôm ɻasawa dinan, iŋ gêmlihi ɻamalac danj ndê andu danj tu ndöc-ŋga, ma iŋ kôc lau daêsam sa yêc andu dau, naŋ sêmeŋ bu sêndic iŋ kêsi.

31 Iŋ gêm mêtê pi Anötö ndê gôlinj ma kêdôhôŋ lau pi Pômdau Yisu Kilisi. Iŋ kôm gêŋ dau ti atac pa su, ma lau danj sêlhac iŋ ahuc dom.

Pol ndê bapia têŋ lau Rom-ŋga

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Pol to bapia dindec têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga naŋ sêndöc malac atu Rom. Inj to têŋ ndoc ij mbo malac Korin, ma kêŋ têŋ awhê daŋj naâ Pibi (16:2) bu kôc sa ndi ma kêŋ têŋ lau malac Rom-ŋga. Pol tac whinj bu ndic lau Rom-ŋga kêsi, ma inj to bapia dindec muŋ, bu whê mêtê naŋ inj gêm, naŋ ɣahu sa.

Lau ɣatô gauc gêm bu Pol to 1:18-32 hêganôŋ lau gameŋ apa-ŋga, ma inj to 2:1-29 hêganôŋ inj dau ndê lau Israel-ŋga. Inj tôt yêc awê bu yac lau honj dakôm sac, ma tu yac neŋ sac-ŋga, dec yac honj dawêkaiŋ sen dambac nduŋga. Magoc Anötö kêmasaŋ lêŋ bu suc lau nom-ŋga si sac kwí, ma asa naŋ bu kêŋ whinj gêŋ atu naŋ Yisu Kilisi kôm tu yac-ŋga, naŋ Anötö sam inj bu ɣamalac gitêŋ.

Ma Pol bu whê sa bu Anötö sam yac bu lau gitêŋ ɣambwa dom, magoc inj kêŋ Nalau Dabun têŋ yac tu bu kôm yac dati lau wakuc naŋ daŋj wambu Anötö, ma dasa neŋ lêŋ gitêŋ ti dabunj. Bocdinan Pol to yom pi lêŋ ɣayham tu dasa-ŋga, ma dapiŋ daunj dôŋ ma dahu mêtê sac sinj. Yêc lôcwha (sappa) 9-11 Pol tôt asê bu inj ɣalôm ɣawapac pi inj dau ndê lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whinj dom, ma inj tac whinj ɣandô bu sêkêŋ whinj Yisu.

Pol gic hu ndê yom têŋ lau Rom-ŋga

¹ Aö Pol, Yisu Kilisi ndê ɣagac akiŋ, gato bapia dindec. Anötö kêgalêm aö sa gati inj ndê taposel, ma kêyalinj aö sa bu wahoc inj ndê ɣawaâ ɣayham asê.

² ɣawaâ ɣayham dau Anötö kêmatinj tidôŋ muŋ su, ma inj ndê propet sêhoc asê, ma sêto sip Buku Dabunj.

³⁻⁴ Ma yom dau hêganôŋ inj ndê Atu Yisu Kilisi, yac neŋ Pômdau. Inj ti ɣamalac naŋ sa akêŋ Kinj Dawid ndê tonj. Ma tinjambu Anötö uŋ inj sa akêŋ lau batê-ŋga ɣa Njalau Dabunj ndê ɣaclai, dec tôt asê tiawê bu inj Anötö Atu.

⁵ Ma Yisu Kilisi dau kêyalinj yac sa ma kêmwasiŋ yac bu ati aposel tu inj ndê ɣaâ-ŋga, dec kêkinj yac bu aŋgalêm lau sa yêc gameŋ honj bu s êkêŋ whinj inj, ma tu dinan-ŋga dec daŋga wambu inj ndê yom.

⁶ Ma galem dau têŋ mac lau Rom-ŋga bu ati Yisu Kilisi ndê lau bocdinaŋ.

⁷ Aö gato bapia dindec têŋ mac lau Rom-ŋga honj naŋ Anötö tac whinj mac, ma kêgalêm mac sa ati inj ndê lau dabunj. Mwasinj ti yom malô têŋ mac honj akêŋ Damanj Anötö, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gauc gêm bu ndic lau Rom-ŋga kêsi

⁸ Gêŋ ɣamata-ŋga aö wasôm têŋ mac bu tôm bêc honj, aö gateŋ mbec tu Yisu Kilisi ndê ɣaâ-ŋga, ma gam daŋje anej Anötö tu mac honj-ŋga. ɣahu bu yêc gameŋ honj lau sêŋgô mac nem akêŋ whinj ɣawaâ.

⁹ Ma Anötö naŋ aö gam akiŋ ti anej ɣalôm sambuc, ma gahoc inj Atu ndê ɣawaâ ɣayham asê, naŋ kêyalê bu yomandô aö gauc gêm mac ɣapaŋ,

¹⁰ têŋ têm honj naŋ gateŋ mbec. Nasawa balinj su, aö atac whinj bu wandic mac kêsi, ma kwahic dec aö gateŋ mbec têŋ Anötö bu lic aö neŋ gauc dinanj ɣayham, ma lêc gamat su têŋ aö bu watêŋ mac waloc.

11 Bu aö atac whinj ɻandô bu walic mac, tu bu wakêj Nalau Dabuŋ ndê mwasiŋ ɻatô lom mac bu puc mac dôj.

12 Ma têj ndoc yac dambo dawhiŋ daunj, naŋ mac nem akêj whinj ma aö neŋ gakêj whinj, oc piŋ yac hoŋ dôj bu dalhač ɻajhga.

13 O asidôwai, aö atac whinj bu mac aŋyalê bu têm daêsam aö gauc gêm bu watêj mac waloc, magoc gêj daêsam kalhac aö ahuc e meŋ têj kwahic dec. Aö gam mêtê yêc lau apa si gameŋ ɻatô, ma aneŋ gweleŋ dau gêm ɻandô su. Boc-dinanj aö gauc gêm bu wakôm gweleŋ kainj tigen wawhiŋ mac e gweleŋ dau ɻandô sa yêc mac-ŋga whinj.

14 Gweleŋ dau gic aö ɻawaé bu wanem mêtê lau Grik ti lau naŋ lau Grik dom, ma lau ti gauc ma lau gauc mba sêwhirj.

15 Tu dinan-ŋga dec aö neŋ ɻalôm kac aö bu wanem mêtê mac lau Rom-ŋga awhinj.

Anötö ndê ɻawaé ɻayham ti ɻaclai

16 Bu aö mayan tu Anötö ndê ɻawaé ɻayham-ŋga dom. ɻahu bu Anötö ndê ɻaclai yêc yom dau, bu nem lau naŋ bu sêkêj whinj, naŋ sî. Inj gic bata têj lau Israel-ŋga muŋ, ma têj lau naŋ lau Israel dom, naŋ tiŋambu.

17 ɻawaé ɻayham dau ndê ɻaclai yêc bu nem lau sî, ɻahu bu ɻawaé dau tôc lêj naŋ Anötö kêj bu ɻamalac sêti lau gitêj, naŋ asê. Lêj dau lêj dakêj whinj-ŋga, ma ɻalêj dan mba. Tôm yom naŋ propet akwa danj to yêc bocdec bu:

Lau gitêj oc sêndöc tali tu si sêkêj whinj-ŋga.

[Hab 2:4]

ɻamalac hoŋ sêkôm giso

18 Anötö naŋ ndoc undambê, kwahic dec tôc inj ndê ɻalôm asê têj yac.* Inj tac ɻandê têj lau naŋ sêpuc dômbwê inj, ma sêkôm mêtê sac. ɻac si mêtê sac kêgwininj yom ɻandô dôj.

19 Gitôm bu lau nom-ŋga sêŋyalê yom ɻandô pi Anötö, bu gêj naŋ inj kôm, naŋ whê inj sa tiawê têj ɻac su.

20 Lau danj sêlic Anötö su dom, yomandô! Tigenj têj ndoc inj kêj undambê ti nom e meŋ têj kwahic dec, naŋ sêlic gêj hoŋ naŋ inj kêj. Ma gêj dau whê inj ndê ɻahu sa ma tôc inj ndê ɻaclai atu naŋ yêc titêm-titêm, naŋ asê tiawê. Tu dinan-ŋga dec ɻamalac danj oc tôm dom bu pa dau ma sôm bu inj gêm gauc Anötö.

21 Lau nom-ŋga sêŋyalê bu Anötö dê mbo, magoc sêtoc inj sa ti ɻac si Anötö, ma sem danje inj tu gêj dan-ŋga dom. ɻac sêhê gauc pi yom ɻambwa-ɻambwa daêsam e ɻasec kôm ɻac si ɻalôm ahuc.

22 ɻac sêtoc dau sa bu ɻac lau ti gauc, magoc ɻac lau gauc mbasi.

23 ɻac sêtec bu sênen akiŋ Anötö naŋ mbo titêm-titêm, magoc sem akiŋ gêj naŋ gic waé bu ninga. ɻac sêhu Anötö ti ndê ɻawasi atu siŋ, ma sem akiŋ gwam naŋ ɻac dau sêmasaŋ sem ɻamalac aŋgô, mbac aŋgô, bôc aŋgô, ma mboc aŋgô.

24 Tu dinan-ŋga dec Anötö hu ɻac siŋ bu sêkôm mêtê ɻalôm ɻagalac-ŋga tôm si atac whinj. Ma sêkôm mêtê ɻadômbwi pi dau ɻamlic gitôm gêj ɻambwa-ŋga.

25 ɻac sêpuc dômbwê Anötö ndê yom ɻandô, ma yom tasaŋ gêm ɻac si ɻalôm ahuc. ɻac sêtec bu sênen akiŋ Anötö naŋ kêj gêj hoŋ, ma sêhu inj siŋ ma sem akiŋ gêj naŋ inj kêj. Magoc inj gêj hoŋ ɻadau, ma ɻayham bu yac tampil inj tôm bêc hoŋ. Yomandô!

* **1:18:** Têj ndoc Yisu mbac ndu pi a gicsdau, naŋ tôc asê bu Anötö tac ɻandê tu ɻamalac si sac-ŋga. Magoc tu Yisu hôc ɻandê dau ô lau nom-ŋga su, dec tôc asê bu inj tac whinj lau nom-ŋga hoŋ ma tec bu dan ninga. Alic Rom 2:4; 3:26; 8:3; ma Jon 3:16.

26 Tu ɻamalac si giso-ŋga, dec Anötö hu ɻac siŋ bu sêkôm gêŋ mayan-ŋga tôm ɻac si ɻalôm ɻagalac kêgilí ɻac. ɻac si lauwâhê sêhu lauwâhê ti ɻagac si lêŋ solop sêmbô sêwhiŋ daŋŋ-ŋga siŋ, ma sêsa lêŋ so.

27 Ma ɻalêŋ tigeŋ lauŋgac sêhu lauwâhê ti ɻagac si lêŋ solop siŋ ma mêtê atac ɻagalac pi dandi-ŋga gêm ɻac ahuc sambuc. Lauŋgac sêkôm mêtê mayan-ŋga sêwhiŋ lauŋgac, ma tu dinan-ŋga sêtap ɻagêyô naŋ gic mêtê sac kaiŋ dinan ɻawaâ€, naŋ sa yêc dau si ɻamlac.

28 Namalac sêlic ɻayham bu s'épu dômbwê Anötö, ma tu dinan-ŋga in hu ɻac siŋ e ɻac si gauc timboloc, ma sêkôm mêtê naŋ gic ɻamalac ɻawaâ€ dom.

29 Mêtê sac tidaud-tidaud gêm ɻac si ɻalôm ahuc. ɻac sêkôm mêtê gitôm mêtê wec ma mêtê mayan-ŋga, ɻac tagatu gêŋ, ɻac sêlic lau ɻatô sac, sic ɻamalac ndu, sêngalôm lau, sêkôm gêŋ daësam bu sêtim lau ma sêrsau ɻac, ma sêsec lau.

30 ɻac sêngôlin yom pi lau, atac tec Anötö, ma sêpu lau ɻatô. Sêpo dau ti sêtoc dau sa, sêkôc gauc pi lêŋ sac ɻapan, ma ɻac daŋgapêc ɻawahô têŋ dinda ti dambai.

31 ɻac lau gauc mbasi-ŋga, ma yom bocke naŋ sêşom, naŋ sêkôm ɻandô sa dom. ɻac lau ɻalôm ɻadandi-ŋga naŋ atac tec lau ma tawalô ɻac dom.

32 Lau sac dau sêŋyalê bu Anötö sôm tidôŋ su bu lau naŋ sêkôm mêtê sac kaiŋ bocdinaŋ, oc sêmbac ndu. Tigeŋ ɻac sêkôm sac sêsiŋ su en. Ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu, lau ɻatô naŋ sêkôm mêtê sac tôm ɻac dau sêkôm, naŋ sêlic ɻac ɻayham.

2

Anötö ndê lêŋ êmatôc lau-ŋga

1-3 Yac tanjyalê bu têŋ ndoc Anötö êmatôc lau naŋ sêkôm sac kaiŋ dinan, dec inj oc êmatôc ɻac êŋkuc yom ɻandô pi ɻac. Bocdinaŋ dec am asa naŋ kêgôlinj yom pi lau ɻatô, ma sam ɻac bu lau sêkôm sac-ŋga, naŋ êmyalê bu am kêgôlinj yom pi daôm whiŋ, bu am ɻamalac kôm sac-ŋga whiŋ. Ma am oc tôm dom bu êmasaŋ yom têŋ Anötö tu daôm nem sac-ŋga ma lhö su inj ndê matôc.

4 Am ɻogô su naŋ! Anötö tawalô yac ndu andô, dec kôc ndê ɻalôm dôŋ ma kêmatôc yac ɻagahô dom. Am gêlic inj ndê lêŋ dinan bu gêŋ ɻambwa, a? Bocke? Am kêyalê dom bu Anötö kôm gêŋ dinan tu bu kêŋ ɻasawa têŋ yac bu danem daŋŋ kwi-ŋga, a?

5 Magoc am nem ɻalôm ɻadandi ma am tec bu nem daôm kwi. Tu dinan-ŋga am daôm gic Anötö ndê atac ɻandê sa tu daôm-ŋga, ma oc yêc tôm bêc ɻambu-ŋga naŋ Anötö dau oc tôc inj ndê matôc gitêŋ ma inj ndê atac ɻandê asê.

6 Têŋ bêc dinan, inj oc kêŋ ɻagêyô têŋ lau hoŋ êŋkuc ɻac tigeŋ-tigeŋ si mêtê.

7 Lau naŋ sêsap mêtê ɻayham dôŋ ɻapan ma takwê bu sêtap Anötö ndê mwasiŋ sêndöc tali ɻapan-ŋga ma ɻawasi ti waê atu sa, naŋ Anötö oc kêŋ ɻac sêndöc tali ɻapan.

8 Magoc lau naŋ sêkôm gêŋ hoŋ tu sêpo dau sa-ŋga, ma sêtec yom ɻandô ma sêsap mêtê sac dôŋ, naŋ oc sêtap Anötö ndê atac ɻandê sa.

9-10 Aêc! Lau hoŋ naŋ sêkôm mêtê sac, naŋ oc sêtap ɻawapac ti ɻasac sa. Tigeŋ lau naŋ sêkôm mêtê ɻayham, naŋ oc sêtap ɻawasi ti waê ɻayham ma yom malô sa. Oc ɻandô sa pi lau Israel-ŋga sêmuŋ, goc lau naŋ lau Israel dom, naŋ sêrkuc.

11 Bu têŋ ndoc Anötö oc ênsahê lau pi ɻac si mêtê, naŋ inj oc toc lau ton dan sa hôc gêlêc lau ton dan dom.

12 Bu lau hoŋ naŋ sêkôm sac, naŋ oc sêtap Anötö ndê matôc sa. Lau naŋ lau Israel-ŋga dom, naŋ sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, naŋ oc sêtap matôc sa

tu yomsu-ŋga dom, naŋ dau si giso oc tiŋ naŋ su. Ma lau Israel-ŋga naŋ sêkôc Moses ndê yomsu sa, ma sêkôm mêtê sac, naŋ oc sêtap Anötö ndê matôc sa êŋkuc yomsu dau.

¹³ Bu Anötö oc sam ŋamalac daŋ bu ŋamalac gitêŋ tu inŋ ŋô yomsu-ŋga ŋambwa lec dom. Tigeŋ ŋamalac naŋ sôc yomsu dau ŋapu ma daŋga wambu ŋapep eŋ, naŋ Anötö oc sam inŋ bu ŋamalac gitêŋ.*

¹⁴ Magoc lau naŋ lau Israel dom, naŋ sêkôc Anötö ndê yomsu sa dom, naŋ ŋalêŋ bocke? Naŋ bu sêkôm mêtê ŋayham naŋ tôm yomsu whê sa, dec tôc asê bu naŋ daŋ si yomsu yêc bocdinaj.

¹⁵ Ma tôc asê bu lêŋ gitêŋ tôm yomsu whê sa têŋ yac, naŋ yêc naŋ si ŋalôm. Ma naŋ daŋ sêtôm bu sênsahê si lêŋ ma sênyalê yêc naŋ si ŋalôm, mêtê bocke naŋ sêkôm solop, ma metê bocke naŋ sêkôm so.

¹⁶ Yom hoŋ dindec ŋahu oc tiawê têŋ bêc naŋ Anötö oc kêŋ Yisu Kilisi êŋsahê lau hoŋ, êŋkuc naŋ si yom naŋ yêc sinj daŋ yêc naŋ si ŋalôm. Ŋawaâ ŋayham naŋ aö gahoc asê, naŋ whê gêŋ hoŋ dinaŋ sa.

Lau Israel-ŋga ma Moses ndê yomsu

¹⁷ Mac lau naŋ ambo gameŋ bocke, ma asam daôm bu lau Israel-ŋga, anŋô su naŋ. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa tu mac akôc Moses ndê yomsu su-ŋga, a? Mac atoc daôm sa bu mac ati Anötö ndê lau, a?

¹⁸ Bocke? Mac aŋyalê lêŋ naŋ Anötö tac whinj, ma gauc gêm bu mac ahôc gêlêc lau ŋatô tu mac aŋyalê yomsu-ŋga, a?

¹⁹⁻²⁰ Mac gauc gêm bu yomsu whê mac nem gauc sa pi yom ŋandô, dec tac whinj bu andôhôŋ lau wakuc ti lau gauc mba, a? Mac bu awê lau naŋ tandô pec, me alic daôm gitôm ya ŋawê bu pô lau naŋ sêmbo ŋasec ŋalôm, a?

²¹ Mac andôhôŋ lau ŋatô, ma bocke dec andôhôŋ daôm dom? Mac am mêtê lau bu sênen kaŋ gêŋ dom. Mac daôm akôm, me mba?

²² Mac asôm têŋ lau bu sêkôm mêtê mockain-ŋga dom, ma mac daôm? Mac atac tec gwam, magoc têm ŋatô mac asôc lôm naŋ lau sem akinj gwam sêmbo, ma am kaŋ gêŋ, me mba?

²³ Mac atoc daôm sa tu akôc yomsu su-ŋga, magoc têŋ ndoc mac aŋgilì yomsu, dec mac akôm Anötö ndê waê tisac.

²⁴ Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm:

Lau gameŋ apa-ŋga sêpu Anötö ndê ŋaâ tu mac nem lêŋ sac-ŋga. [Ais 52:5]

²⁵ Am ŋac naŋ sêse am nem ŋamlîc ŋatô su kêkuc lau Israel-ŋga si tƿwac, naŋ ŋô. Am bu daŋjam wambu yomsu hoŋ, dec gêŋ naŋ sêkôm têŋ am ŋamlîc, naŋ gêŋ ti ŋahu ŋayham. Magoc am bu êmgili yomsu, dec gêŋ naŋ sêkôm têŋ am, oc nditôm gêŋ ŋambwa. Yêc Anötö aŋgô-ŋga am oc tôm ŋac tgameŋ apa-ŋga naŋ sêse inŋ ŋamlîc ŋatô su dom.

²⁶ Ma lau naŋ sêse ŋac si ŋamlîc ŋatô su dom, magoc sêkôm mêtê ŋayham tôm yomsu whê sa, naŋ Anötö oc lic ŋac gitôm lau naŋ sêse ŋac si ŋamlîc ŋatô su.

²⁷ Ma ŋac naŋ sêse inŋ dom, magoc kôm gêŋ naŋ kêkuc yomsu, naŋ oc puc am nem giso asê. Ŋahu bu am daôm kôc yomsu su, ma kêkuc pwac sêse ŋamlîc-ŋga, magoc am ŋac êŋgilì yomsu-ŋga.

²⁸ Lau si ŋahu sêti lau Israel-ŋga ŋandô sip gêŋ ŋamlîc-ŋga dom. Ma pwac sêse ŋamlîc-ŋga naŋ ŋahu andô hêganôŋ gêŋ naŋ sêkôm têŋ ŋamlîc, naŋ dom.

* ^{2:13:} Tiŋambu Pol tôc asê tiawê bu ŋamalac daŋ oc tôm dom bu êŋkuc yomsu hoŋ timala e Anötö lic inŋ bu ŋamalac gitêŋ - alic Rom 3:20, 23.

29 Mba! Lau naŋ sêmasaŋ si ɣalôm ɣapep yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ sêti lau Israel-ŋga ɣandô. Ma pwac sêse ɣamlic-ŋga ɣa-ɣahu andô, naŋ yomsu naŋ sêto sip bapia, naŋ oc tôm dom bu kôm ɣandô sa. Magoc gweleŋ naŋ Ʉalau kôm mbo ɣamalac si ɣalôm, naŋ kôm pwac dau ɣa-ɣahu andô ɣandô sa. Ʉamalac kaiŋ dinan hêgo dau bu tap ndê waê sa yêc lau nom-ŋga dom, tigeŋ iŋ tap waê sa yêc Anötö dau.

3

Mêtê sac oc tôm dom bu nem ɣandô ɣayham

1 Bocdinaj lau Israel-ŋga sêtap mwasiŋ bocke sa tu sêti lau Israel-ŋga, naŋ hôc gêlêc lau ɣatô si mwasiŋ su? Ma ɣac si pwac sêse ɣamlic ɣatô su-ŋga oc nem ɣac sa ɣalêj bocke?

2 Aŋgô! Lau Israel-ŋga sêtap mwasiŋ tidau-tidau sa. Gêŋ Ʉamata-ŋga ɣac lau dau dinaŋ Anötö kêŋ iŋ ndê yom sip ɣac apai amba.

3 Magoc lau Israel-ŋga ɣatô bu sêkêj whinj Anötö dom, dec mac gauc gêm bocke? Tu ɣac si sêkêj whinj dom-ŋga, dec Anötö oc hu yom naŋ iŋ gic bata su, naŋ sinj, me?

4 Mba andô! Tôm bu ɣamalac hoŋ sêti lau sêŋsau tasaŋ-ŋga, magoc Anötö oc tôm dom bu seŋ yom daŋ naŋ iŋ kêmatiŋ tidôj, naŋ su. Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm:

Yom hoŋ naŋ am sôm, naŋ oc sêlic bu yom ɣandô eŋ.

Ma lau bu sêŋsahê am, dec oc tôm dom bu sêtap am nem giso daŋ sa. [BW 51:4]

5 Lau ɣatô gauc gêm gauc ɣambwa ma sêšôm yom bocdec bu, “Yac neŋ lêŋ sac-ŋga tôc Anötö ndê lêŋ gitêŋ asê yêc awê, dec tu sake-ŋga iŋ atac ɣandê têŋ yac? Inj bu kêŋ ɣagêyô têŋ yac, dec oc solop dom.”

6 Gauc dinaŋ iŋ so sambuc! Bu bocdinaj, goc Anötö oc êmatôc lau nom-ŋga ɣalêj nde?

7 Ma lau ɣatô sêšôm, “Aneŋ yom tasaŋ tôc Anötö ndê yom ɣandô asê tiawê e lau sêhoc iŋ ndê waê asê ɣapanj. Bocdinaj tu sake-ŋga iŋ gêlic aö gitôm ɣagac sac daŋ ma kic aneŋ yom bu watap matôc sa?”

8 Oyaê, aŋgô su naŋ! Yom bu bocdinaj, dec gitôm bu dasôm, “Yac dakôm sac tu bu sac nem ɣandô ɣayham-ŋga.” Magoc bocdinaj dom. Lau ɣatô sêŋsau ma sêŋgôlinj yom pi yac lau aposel ma sêšôm bu yom ɣalhô dinaŋ sa yac whansunj. Oc sêtap ɣagêyô sac sa tu ɣac si yom tasaŋ dinaŋ-ŋga.

Namalac gitêŋ daŋ mbo dom

9 Bocke, yac lau Israel-ŋga mba lêŋ naŋ asa ambo Anötö aŋgô-ŋga, naŋ hôc gêlêc lau ɣatô si su, me? Mba andô! Tôm yac asôm su bocdec bu, lau Israel-ŋga ma lau apa hoŋ sêmbo sac ɣa-ɣaclai ɣapu.

10 Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm:

Namalac gitêŋ daŋ mbo dom andô.

11 Ma ɣamalac daŋ kêyalê Anötö, me kôm mwasac tu bu ti iŋ ndê gêŋ-ŋga lec dom.

12 Lau hoŋ sêpuc dômbwê Anötö e sêti gêŋ ɣapopoc-ŋga. Namalac gitêŋ daŋ mbo dom. Mba andô!

[BW 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20]

13 Nac si whasunj sac sambuc, gitôm gêŋ batê naŋ sêŋsuuhj si dom, ma ɣasu pôm gamej kwi. Ma ɣac lau sêšôm yom tasaŋ-ŋga. Yom naŋ sa ɣac tôkwa, naŋ gitôm mboc ɣamalic sac.

[BW 5:9; 140:3]

14 Nac sêpucbo lau ɣawahô, ma yom ɣamakic gêm ɣac si whasun ahuc. [BW 10:7]

15 Nac lau hôp-hôp tu sêkêc dac sinj-ŋga.

16 Ma gamej bocke naŋ sêmbo, naŋ sêkôm tisac ma sêkêj ɣawapac têr lau.

17 Nac sênyalê lêj yom malô-ŋga dom.

[Ais 59:7-8]

18 Ma ɣac sêtöc Anötö daŋ dom.

[BW 36:1]

19 Yac tanjalâ bu Moses ndê yomsu hoŋ hêganôŋ lau naŋ sêmbo yomsu dau ɣapu. Tu dinaŋ-ŋga lau hoŋ si yom mba, ma ɣac hoŋ sic waë bu sêtap Anötö ndê matôc sa.

20 B ocdinaj ɣamalac daŋ mbo dom, naŋ tôm bu êmasaŋ yomsu sambob ɣapep e Anötö lic iŋ bu ɣamalac gitêŋ. Mba! Magoc Moses ndê yomsu tôc yac neŋ sac asê têŋ yac.

Yac dati lau gitêŋ tu yac neŋ dakêŋ whiŋ-ŋga

21 Kwahic dec Anötö tôc lêj dati lau gitêŋ-ŋga asê, naŋ ɣahu sip yomsu dom. Moses ti lau propet sêto yom pi lêj dau muŋ su.

22 Lau hoŋ naŋ sêkêj whiŋ Yisu Kilisi, naŋ sêtap lêj dau sa su, ma Anötö gêlic ɣac bu lau gitêŋ. Lêj tigej dinaŋ gic waë lau Israel-ŋga ti lau sambob.

23 ɣahu bu yac hoŋ yac lau dakôm sac-ŋga, ma tu yac neŋ sac-ŋga, dec gitôm dom bu datigasuc Anötö ti iŋ ndê ɣawasi atû.

24 Magoc yac hoŋ datôm bu dati lau gitêŋ tu gwelenj naŋ Yisu Kilisi kôm tu nem yac si-ŋga. Anötö kêmasaŋ lêj dinaŋ bu êmwasiŋ yac ɣambwa enj.

25 Iŋ kêŋ Yisu gitôm da bu hôc ɣandê ô yac neŋ sac ɣagêyô, ma dakêŋ whiŋ bu dac naŋ iŋ kêc sinj, naŋ hê wamba yac su têŋ Anötö. ɣalêŋ dinaŋ iŋ tôc asê bu iŋ Anötö gitêŋ. Bu iŋ gêlic sac gitôm gêŋ ɣambwa dom, magoc lau naŋ sêkôm sac muŋ-ŋga, naŋ iŋ hê ɣac si yom dôŋ. Ma iŋ kôc ndê ɣalôm dôŋ

26 e iŋ kêŋ lau hoŋ si sac ɣagêyô pi Yisu. Bocdinaj kwahic dec Anötö tôc asê bu iŋ dau iŋ gitêŋ, ma iŋ kêmasaŋ lêj bu sam lau naŋ sêkêj whiŋ Yisu, naŋ bu lau gitêŋ.

27 Bocdinaj ɣamalac daŋ gitôm dom bu toc dau sa. ɣahu bu Anötö oc lic ɣamalac daŋ bu ɣamalac gitêŋ tu lêj yomsu-ŋga dom, magoc tu lêj dakêŋ whiŋ Yisu-ŋga.

28 Mêtê naŋ yac ahoc asê, naŋ sôm bu yac dati lau gitêŋ tu yac neŋ dakêŋ whiŋ-ŋga, ma tu yac neŋ sakiŋ taŋkuc yomsu-ŋga dom.

29 Bocke? Anötö iŋ lau Israel-ŋga tawasé si Anötö, me? Mba! Iŋ lau Israel-ŋga si Anötö, ma lau gamej apa-ŋga si Anötö bocdinaj.

30 Bu Anötö tigej dê mbo, naŋ sam lau hoŋ naŋ sêkêj whiŋ Yisu bu lau gitêŋ, lau naŋ sêŋkuc pwac sêsê ɣamlic ɣatô-ŋga, ma lau naŋ sêŋkuc pwac dau dom bocdinaj.

31 Magoc mac gauc gêm bocke? Yac asôm yom pi lêj dakêŋ whiŋ-ŋga tu bu aseŋ Moses ndê yomsu su-ŋga, me? Aö wasôm têŋ mac, mba andô! Yac apuc yomsu dau dôŋ.

4

Abraham kêŋ whiŋ Anötö dec ti ɣagac gitêŋ

1 Gauc nem abaj Abraham ndê lêj, oc whê gêŋ sake sa têŋ yac?

2 Anötö sam Abraham bu ɣagac gitêŋ tu gêŋ naŋ iŋ dau kôm-ŋga, a? Bu bocdinaj, dec oc tôm bu Abraham toc dau sa. Magoc Anötö gêlic iŋ ɣalêŋ bocdinaj dom.

3 Bu sêto yom yêc, nañ sôm bocdec bu:

Abraham kêt whinj Anötö, ma tu dinan-nga Anötö gêlic in bu ñgac gitêj.

[Gen 15:6]

4 Ngac nañ kôm gwelenj nañ kôc in ndê ñaôli sa tôm mwasiñ ñambwa dom. Inj tap ñaôli dau sa tu inj kôm gwelenj-nga.

5 Magoc asa nañ bu kêt whinj Anötö, dec Anötö oc êmwasiñ inj ñambwa ma lic inj bu ñamalac gitêj. Inj tap mwasiñ dau sa tu inj kôm gwelenj danj-nga dom, magoc tap sa ñambwa tu inj ndê kêt whinj-nga. Anötö dau kêmasañ lêj bu lau sac sêti lau gitêj.

6 Kiñ Dawid sôm yom kaiñ tigen pi ñamalac nañ Anötö kêmwasij ma sam inj bu ñamalac gitêj, nañ tap mwasiñ dau sa ñambwa, ma tu gwelenj nañ inj kôm-nga dom. Dawid to yom ma whê ñamalac kaiñ dinan ndê ñahu atac ñayham-nga sa bocdec bu:

7 Mac lau nañ Anötö suc mac nem sac kwi ma hu ñayom siñ, nañ atac ñayham sa.

8 Ma am asa nañ Anötö suc nem giso kwi ma oc gauc nem tiyham dom, nañ atac ñayham sa bocdinan.

[BW 32:1-2]

9 Mac gauc gêm bocke? Yom dau gic waê lau Israel-nga nañ sêjkuc pwac sêse ñamlinc ñatô su-nga, nañ tawasê, me gic waê lau nañ sêjkuc pwac dau dom, nañ sêwhinj? Yac asôm su, bu Anötö gêlic Abraham bu ñgac gitêj tu inj ndê kêt whinj-nga.

10 Bocke? Sêse Abraham ndê ñamlinc ñatô su, dec Anötö gêlic inj bu ñgac gitêj, me? Wasôm mba. Anötö sam inj bu ñgac gitêj muñ su.

11 Têj têm sêse Abraham su dom, nañ inj kêt whinj, dec Anötö sam inj bu ñgac gitêj. Ma tinambu Anötö kêmatiñ pwac sêse ñamlinc-nga têj inj, gitôm dôhôj danj, bu puc yom pi inj ti ñgac gitêj tu kêt whinj-nga, nañ dôj. Bocdinan Abraham inj ti lau gameñ apa-nga nañ sêse ñac dom magoc sêkêj whinj, nañ hoñ si damba. Ma tôm Anötö sam Abraham bu ñgac gitêj, goc ñalêj tigenj Anötö oc sam lau dau bu lau gitêj.

12 Ma lau Israel-nga nañ sêjkuc pwac sêse ñamlinc-nga, nañ bu sêkêj whinj, dec Abraham ti ñac si damba bocdinaj. Bu ñac lau dau sêjkuc Abraham ndê lêj kêt whinj-nga, nañ inj kékuc têj têm sêse inj su dom.

13 Anötö gêm mbec Abraham ma gic bata yom têj inj ti inj ndê lau wakuc, bu ñac oc sêwêkaiñ nom sambuc. Ñac sêtap mbec dau ña-ñandô sa tu lêj sêkêj whinj-nga nañ kôm ñac sêti lau gitêj yêc Anötö aنجô-nga, ma tu sêjkuc yomsu-nga dom.

14 Lau bu sêtap Anötö ndê mbec ñamwasij sa tu sêjkuc yomsu-nga, dec lêj dakêj whinj-nga gitôm gêj ñambwa, ma mwasiñ nañ Anötö gic bata bu kêt têj Abraham, nañ gitôm gêj ñambwa bocdinaj.

15 Nahu bu lau hoñ nañ sêngili Moses ndê yomsu ma sêkôm sac, nañ sic waê bu oc sêtap Anötö ndê atac ñandê sa. Yomsu bu mba, goc yom tañgilî yomsu-nga mba bocdinaj.

16 Ma bocdinaj lau nañ sêkêj whinj, nañ sêtap yom nañ Anötö gic bata têj Abraham, nañ ña-ñandô sa gitôm mwasiñ ñambwa. Ma Anötö puc yom nañ inj gic bata têj Abraham ndê lau wakuc, nañ dôj. Inj puc dôj têj lau Israel-nga nañ sêkôc inj ndê yomsu sa, nañ tawasê dom, magoc puc dôj têj lau nañ sêjkuc Abraham ndê lêj kêt whinj-nga sêwhinj. Tu dinan-nga Abraham ti yac hoñ nej damaj.

17 Tôm yom nañ Anötö sôm têj Abraham, nañ sêto yêc bocdec bu:

Aö wakôm am ti lau toŋ daêsam si damba.

[Gen 17:5]

Bocdinan̄ Abraham naŋ kēj whin̄ Anötö, naŋ ti yac hoŋ neŋ damaŋ yēc Anötö aŋgô-ŋga.

Ma Anötö, in̄ Anötö naŋ ndê ɻaclai atu yēc bu uŋ lau batê sa sêmbo tali tiyham, ma bu sôm yom ɻa awha goc gêj naŋ yēc dom, naŋ meŋ hôc asê.

¹⁸ Abraham takwê gêj naŋ lau hoŋ gauc gêm bu tôm dom bu oc ɻandô sa. Ma Anötö tôc tata hoŋ têj Abraham goc sôm têj in̄ bu:

Am nem wakuc oc sêtôm dinan̄.

[Gen 15:5]

Abraham kēj whin̄ Anötö, dec kôm in̄ ti lau toŋ daêsam si damba.

¹⁹ Abraham kêyalê bu in̄ ndê yala ti 100 su, ma in̄ ndê licwalô pacndê su. Ma in̄ kêyalê bu Sara ndê têm kôc balêkoc-ŋga pacndê. Tigeŋ in̄ kôc in̄ ndê kēj whin̄ dôŋ ɻan̄ga,

²⁰ ma atac lu-lu dom pi gêj naŋ Anötö gic bata têj in̄. In̄ kēj whin̄ ɻan̄ga, ma po Anötö ndê waê sa.

²¹ In̄ kêyalê tidôn̄ bu Anötö ndê ɻaclai yēc bu kôm gêj naŋ in̄ gic bata, naŋ ɻandô sa.

²²⁻²³ Tu dinan̄-ŋga dec sêto yom yēc bocdec bu:

Anötö gêlic in̄ bu ɻag gitêj.

[Gen 15:6]

Yom dau sêto tu Abraham tawasê-ŋga dom.

²⁴ Sêto tu yac lau naŋ dakêj whin̄ Anötö naŋ uŋ yac neŋ Pômdau Yisu sa yēc lau batê-ŋga. Tu yac neŋ dakêj whin̄-ŋga, dec Anötö oc lic yac bu lau gitêj bocdinan̄.

²⁵ Anötö kēj Yisu mbac ndu tu yac neŋ sac-ŋga, ma uŋ in̄ sa tiyham dec kêmasaŋ lêŋ bu dati lau gitêj.

5

Dati lau gitêj ɻa-ɻandô

¹ Bocdinan̄, tu yac neŋ dakêj whin̄-ŋga, dec Anötö gêlic yac bu lau gitêj. Ma tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga, dec dambo Anötö aŋgô-ŋga ti atac pa su eŋ.

² Yisu gêlêc gatam su têj yac bu dambo Anötö ndê mwasiŋ ɻalôm, tu yac neŋ dakêj whin̄-ŋga. Yac datap mwasiŋ dau sa su, ma bocdinan̄ dec dambo ti atac ɻayham tu gêj naŋ dakêj bataŋ dambo, naŋ bu oc datap Anötö ndê ɻawasi sa.

³ Ma gêj dan̄ tiyham. Nawapac bocke naŋ dahôc tu dakêj whin̄ Yisu-ŋga, naŋ dahôc ti atac ɻayham bocdinan̄. Bu yac tanjyalê bu gêj wapac naŋ pi yac, naŋ gêm yac sa bu dalhac ɻan̄ga.

⁴ Ma yac bu dati lau dalhac ɻan̄ga-ŋga, dec tôc asê bu yac lau naŋ datôm bu dahôc gêlêc saê. Ma tu yac dahôc gêlêc saê-ŋga, dec puc yac dôŋ bu dakêj bataŋ gêj naŋ Anötö gic bata.

⁵ Ma yac neŋ dakêj bataŋ oc ɻandô mbasi dom, ma bocdinan̄ yac oc mayan̄ dauŋ dom. Bu yac tanjyalê Anötö ndê mêtê atac whin̄ yac-ŋga su, tu Njalau Dabun̄ naŋ in̄ kêŋ sip yac neŋ ɻalôm-ŋga.

Yisu Kilisi hê wamba Anötö tu yac-ŋga

⁶ Têj têm yac tanjyalê Anötö su dom, ma licwalô mba tu danem dauŋ sa-ŋga, naŋ Anötö kêkiŋ Yisu bu mbac ndu tu yac-ŋga, tôm têm naŋ in̄ dau kêyalin̄ sa su.

7 Lau daŋ oc sêmbac ndu tu ɣamalac gitēŋ daŋ-ŋga dom. Me mac gauc gêm bocke? ɣamalac daŋ oc tôm bu puc dau dôŋ ma mbac ndu tu ɣamalac ɣayham daŋ-ŋga, me mba?

8 Tigeŋ Kilisi mbac ndu tu yac lau dakôm sac-ŋga. Ma ɣalêŋ dinaŋ dec Anötö tōc iŋ ndê atac whiŋ yac asê.

9 Kwahic dec yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Yisu, naŋ dati lau gitēŋ tu dac naŋ iŋ kêc siŋ-ŋga. Ma bocdinaj yac taŋyalê tidôŋ bu Yisu oc nem yac sa, têŋ ndoc Anötö ēŋsahê lau hoŋ-ŋga. Ma yac oc datap Anötö ndê atac ɣandê sa dom.

10 Muŋ-ŋga yac neŋ sac kôm yac dambo datôm Anötö ndê ɣacyo, magoc iŋ hê wamba yac ɣa iŋ ndê Atu ndê mbac ndu. Kwahic dec iŋ hê wamba yac su, ma iŋ ndê Atu mbo tali tiyham, dec taŋyalê bu yomandô, iŋ oc nem yac si têŋ bêc ɣambu-ŋga.

11 Ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu. Tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi hê wamba yac têŋ Anötö-ŋga, dec yac dambo ti atac ɣayham atu, tu dati Anötö ndê lau-ŋga.

Adam ti dambac ndu ɣahu, ma Yisu ti dandöc tapli ɣahu

12 Sac hôc asê nom tu ɣamalac tigeŋ-ŋga. Ma lêŋ dambac ndu-ŋga hôc asê nom tu sac-ŋga. Lau nom-ŋga hon sêkôm sac, ma tu dinaŋ-ŋga ɣac sêmbac ndu.

13 Sac hôc asê nom mun su, ma tinjambu Anötö kêŋ iŋ ndê yomsu têŋ Moses. Ma yomsu bu mba, goc ɣalêŋ mba bu Anötö hê lau si yom dôŋ tu sêŋgili yomsu-ŋga.

14 Bocdinaj lau naŋ sêŋkuc Adam e meŋ têŋ têm naŋ Anötö kêŋ yomsu têŋ Moses, naŋ sêŋgili Moses ndê yomsu dau ɣadaŋ dom. Magoc Anötö gic yomsu ɣac ɣamata-ŋga Adam, ma iŋ kêgili yomsu dau. Ma lau naŋ sêŋkuc Adam, naŋ sêmbac ndu tu sêwêkaiŋ iŋ ndê sac ɣagêyô-ŋga. Ngac ɣamata-ŋga Adam iŋ tôm dôhôŋ naŋ danem dôhôŋ whiŋ ɣac naŋ meŋ sa kêkuc iŋ.

15 Lau daësam sêmbac ndu tu ɣac tigeŋ ndê sac-ŋga. Magoc Anötö ndê mwasiŋ naŋ kêŋ ɣambwa têŋ lau tu ɣac tigeŋ Yisu Kilisi-ŋga, naŋ gêm lau daësam sa kêlêc. Bocdinaj gêŋ lu dinaŋ, Anötö ndê mwasiŋ ma Adam ndê sac, naŋ sêtôm dau dom.

16 Yomandô. Anötö ndê mwasiŋ hôc gêlêc ɣac tigeŋ ndê sac. Bu ɣac tigeŋ ndê sac hê Anötö ndê matôc pi lau daësam, magoc lau sac daësam sêti lau gitêŋ tu Anötö ndê mwasiŋ-ŋga.

17 Tu ɣac tigeŋ ndê sac-ŋga, dec ɣaclai dambac ndu-ŋga gêm gôlinj lau nom-ŋga hoŋ. Magoc tu ɣac tigeŋ Yisu Kilisi-ŋga, lau naŋ sêtap Anötö ndê mwasiŋ sêti lau gitêŋ-ŋga sa, naŋ oc sêmbo tali ma sênem gôlinj sêwhiŋ iŋ têŋ têm ɣambu-ŋga.

18 Bocdinaj, lau hoŋ sic waê bu sêtap matôc sa tu sac tigeŋ dinaŋ-ŋga. Magoc lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ, naŋ sêti lau gitêŋ ma sêtap mwasiŋ dandöc taŋli-ŋga sa, tu gwelen gitêŋ tigeŋ naŋ Yisu Kilisi kôm-ŋga.

19 Bu ɣac tigeŋ dangapêc têŋ Anötö, dec lau daësam sêti lau sêkôm sac-ŋga. Magoc ɣac tigeŋ dangga wambu Anötö, dec kêmasaŋ lêŋ bu lau daësam oc tôm bu sêti lau gitêŋ.

20 Lau hon sêwêkaiŋ Adam ndê sac ɣagêyô, magoc Anötö kêŋ ndê yomsu têŋ lau tu bu sêŋyalê si sac-ŋga. Magoc têŋ ndoc lau si sac kêsôwec tiatu, naŋ Anötö ndê mwasiŋ suc sac kwi-ŋga kêsôwec tiatu andô hôc gêlêc sac su.

21 Têŋ ɣamata-ŋga sac gêm gôlinj lau hoŋ ma tu dinaj-ŋga ɣac sêmbac ndu. Ma ɣalêŋ tigeŋ kwahic dec Anötö ndê mwasiŋ gêm gôlinj lau naŋ sêkêŋ whiŋ ma sêti lau gitêŋ, ma kêŋ ɣac sêndöc tali ɣapanj tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga.

6

Dapuc dômwêy sac tu Kilisi-ŋga

¹ Mac gauc gêm bocke? Yac dakôm sac ɣapaŋ bu Anötö ndê mwasiŋ suc sac kwi-ŋga êŋsôwec tiatu ɣapaŋ, me?

² Mba andô! Yac dahu mêtê sac siŋ su, gitôm lau batê naŋ sêhu gêŋ nom-ŋga siŋ.

³ Anjô. Busanju naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu Kilisi, naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ iŋ ndê mbac ndu whinj. Mac anjyalê yom dau, me mba?

⁴ Mac anjyalê bu Yisu Kilisi mbac ndu ma sêŋsuhuŋ iŋ. Ma busanju naŋ yac daliŋ su, naŋ gitôm Anötö kêsuhuŋ yac dawhiŋ Yisu Kilisi. Ma tu dinaj-ŋga tôm Damaŋ uŋ Yisu sa akêŋ lau batê-ŋga ḥa iŋ ndê ḥaclai ti ḥawasi atu, dec kwahic dec iŋ gêlic yac gitôm lau naŋ sêtsisa tiyham, ma bocdinaŋ taŋsêlêŋ ti dasa neŋ lêŋ tiwakuc.

⁵ Busanju naŋ daliŋ, naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu ndê mbac ndu, dec tôm yac dambac ndu dawhiŋ iŋ. Ma piŋ yac dôŋ tam damiŋ iŋ ndê tisa akêŋ lau batê-ŋga bocdinaŋ.

⁶ Tu dinaj-ŋga dec anjyalê ḥapep bu yac neŋ ḥalôm akwa sac-ŋga, naŋ Anötö gic pi a gicso dau whinj Yisu, tu bu ḥalôm akwa nem gôliŋ yac dom, ma dambo datôm lau akiŋ mêtê sac-ŋga tiyham dom.

⁷ Bu yac dambac ndu dawhiŋ Kilisi su, ma asa naŋ mbac ndu su, naŋ Anötö kêgapwêc iŋ su yêc sac ḥa-ḥaclai.

⁸ Yac dambac ndu su dawhiŋ Kilisi, ma bocdinaŋ yac dakêŋ whinj bu yac oc dambo taŋli dawhiŋ iŋ.

⁹ Nahu bu yac taŋyalê bu Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga, ma tu dinaj-ŋga tôm dom bu iŋ mbac ndu tiyham. ḥaclai dambac ndu-ŋga oc êŋgwiniŋ iŋ tiyham dom.

¹⁰ Bu iŋ mbac ndu, ma iŋ ndê mbac ndu tigen dinaj gêmlhi lau hoŋ si sac ḥatôp. Ma kwahic dec iŋ mbo tali tiyham, ma mbo tali tu bu po Anötö ndê waé sa-ŋga.

¹¹ ḥalêŋ tigen akôc gauc pi daôm bocdec bu, mac ahu mêtê sac siŋ su, gitôm lau batê sêhu gêŋ nom-ŋga siŋ. Ma kwahic Anötö piŋ mac dôŋ am damiŋ Yisu Kilisi, dec mac ambo tamli awhinj iŋ, tu bu apo Anötö ndê waé sa-ŋga.

¹² Sac tac whinj bu ti nem ḥadau, ma hê mac bu akôm mêtê sac ɣapaŋ. Bocdinaŋ ayob daôm bu sac nem gôliŋ mac nem ḥamlieŋ ḥagêŋ daŋ dom.

¹³ Ayob tanôm ti amam ma ḥamlieŋ ḥagêŋ hoŋ bu sênen akiŋ sac dom. Magoc akêŋ daôm sambuc têŋ Anötö, atôm lau naŋ sêtsisa akêŋ lau batê-ŋga ma sêmbo tali. Ma akêŋ nem ḥamlieŋ ḥagêŋ hoŋ tu anem akiŋ Anötö-ŋga, ma akôm mêtê gitêŋ enj.

¹⁴ Bu iŋ solop dom bu sac ti ḥadau mac tiyham. Nahu bu mac ambo yomsu ɣapu tôm mun-ŋga lê dom, kwahic dec mac ambo Anötö ndê mwasiŋ ɣapu.

Dati Anötö ndê lau akiŋ lêŋ gitêŋ-ŋga

¹⁵ Mac gauc gêm bocke? Yac dambo yomsu ɣapu dom, magoc dambo Anötö ndê mwasiŋ ɣapu. Bocdinaŋ yac oc dakôm sac ɣapaŋ, a? Aô wasôm têŋ mac, mba andô!

¹⁶ Anjô su naŋ. Gêŋ bocke naŋ mac asôc ɣapu, naŋ ti nem ḥadau. Sac bu ti nem ḥadau, dec mac oc awêkaiŋ seŋ ambac ndu-ŋga. Magoc mac bu akêŋ Anötö ti nem ḥadau ma daŋam wambu iŋ, dec mac oc ati lau gitêŋ. Mac anjyalê yom dau, me mba?

¹⁷ Muŋ-ŋga mac ati mêtê sac ndê lau akiŋ ŋambwa. Magoc danem danje Anötö bu kwahic dec mac akēŋ nem ŋalôm sambuc bu daŋam wambu yom naŋ yac andôhôŋ mac, ma akôc sa su.

¹⁸ Kilisi kêgapwêc mac su yêc sac ŋa-ŋaclai, ma mac ac waê bu asa Anötö ndê lêŋ gitêŋ, gitôm lau akiŋ sic waê bu daŋga wambu si ŋadaui.

¹⁹ Mac nem gauc sa pi lau sêkêŋ whin-ŋga si lêŋ wakuc dom, dec aö gam dôhôŋ pi lau akiŋ ŋambwa ti ŋadaui nom-ŋga si lêŋ, bu wawhê sa yêc awê têŋ mac. Muŋ-ŋga mac akēŋ nem amam ti gânim ma mac nem gêŋ hoŋ tu sênenem akiŋ mêtê sac ma mêtê ŋadômbwi-ŋga. Magoc kwahic dec akēŋ nem gêŋ hoŋ bu ati lau akiŋ naŋ sêsa lêŋ gitêŋ ej, e ati lau dabun.

²⁰ Têŋ ndoc mac ambo atôm lau akiŋ mêtê sac-ŋga, naŋ mac ac ahê lêŋ gitêŋ gagcenj.

²¹ Muŋ-ŋga lê mac atap ŋandô ŋayham bocke sa tu lêŋ naŋ kwahic dec kêŋ maya mac naŋ-ŋga? Lêŋ sac-ŋga dau naŋ ŋa-ŋandô dambac ndu goc.

²² Magoc kwahic dec Kilisi kêgapwêc mac su yêc mêtê sac, ma mac ati Anötö ndê lau akiŋ. Ma sakin wakuc dindec ŋa-ŋandô, naŋ mac ati lau dabuŋ ma oc andôc tamli ŋapaŋ, tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga.

7

Pol whê yomsu, ma Njalau Dabuŋ si gôlinj sa

¹ O asidôwai, mac lau naŋ anyalê yomsu tidôŋ. Mac anyalê su bu yomsu hêganôŋ lau têŋ ndoc sêmbo tali ej.

² Akôc gauc pi yomsu lauwê ti ŋgac sênenem dau-ŋga. Awhê dan bu nem ŋgac sa su, naŋ goc yomsu dau sô inlu nakweŋ dôŋ, tôm têm nakweŋ mbo tali. Magoc in nakweŋ bu mbac ndu, goc awhê dau mbo yomsu dau ndê gôliŋ ŋapu tiyham dom.

³ In bu nem ŋgac wakuc têŋ têm nakweŋ mbo tali dôŋ mbo, naŋ dasam in bu awhê kôm mockainj-ŋga. Magoc in nakweŋ bu mbac ndu, goc yomsu sô inlu dôŋ-ŋga pacndê, ma in bu nem ŋgac wakuc, goc dasam in bu awhê mockainj-ŋga dom.

⁴ Ma ŋalêŋ tigeŋ aneŋ asidôwai, tu Anötö piŋ mac dôŋ am damiŋ Kilisi-ŋga, dec tôm mac ambac ndu su, ma ambo yomsu ndê gôliŋ ŋapu tiyham dom. Ma kwahic dec mac atap nem ŋadau wakuc sa, naŋ Anötö uŋ in sa akêŋ lau batê-ŋga. Tu dinan-ŋga dec yac danem ŋandô ŋayham tu Anötö-ŋga dandic ŋawaê.

⁵ Bu têŋ ndoc yac dakêŋ whinj su dom, naŋ yac neŋ ŋalôm akwa gêm gôliŋ yac. Ma mêtê sac naŋ yomsu sôm bu dakôm dom, naŋ ŋalôm akwa kac yac bu dakôm. Ma mêtê dau ŋa-ŋandô naŋ dawêkaiŋ seŋ dambac ndu-ŋga.

⁶ Magoc kwahic dec yac dambac ndu su ma dahu gêŋ naŋ sô yac dôŋ, naŋ sinj. Kilisi kêgapwêc yac su yêc yomsu akwa naŋ sêto su yêc, ma kwahic dec tam akiŋ Anötö ma taŋkuc lêŋ wakuc naŋ Njalau Dabuŋ tôc têŋ yac.

Moses ndê yomsu tôc sac asé tiawê

⁷ Bocdinaj dasôm yom bocke pi yomsu? Yomsu in gêŋ sac me? Mbasî andô! Yomsu bu yêc dom, dec aö oc waŋyalê mêtê sac ŋalêŋ nde? Yomsu dan sôm bu, "Tamgatu gêŋ dom." Ma tu dinan-ŋga dec aö kayalê bu mêtê taŋgatu gêŋ-ŋga in mêtê sac.

8 Magoc sac kêsalê lêj bu êngilí aneñ ñalôm e tançatu gêj ñapanj, ma yomsu ñayao tôc lêj dau têj sac. Yomsu bu mba, goc sac ña-ñaclai dau oc pacndê bocdinañ.

9 Muñ-nga aö kayalê yomsu dom, ma gambo ñayham ma gauc gêm sac dom. Magoc têj ndoc aö kadôhôj yomsu, nañ sac ña-ñaclai tisa ti ñanja e aö kayalê bu gawêkaiñ señ wambac ndu-nga.

10 Aö gatap sa bu yomsu hon nañ Anötö kêj tu bu wê lau sêsa señ sêmbo tali-nga, nañ wê aö gasa señ wambac ndu-nga.

11 Nahu bu yomsu dau kêj ñasawa têj sac, dec sôc meñ e ndê ñaclai tim aö, ma wê aö gasa señ wambac ndu-nga.

12 Bocdinañ dasôm sake? Dasôm bu yomsu dau inj sac, a? Mba! Ñagôlinj hon nañ Moses to, nañ gêj dabunj. Ma Anötö ndê yomsu hon, nañ gêj dabunj, ma gitêj, ma ñayham.

13 Mac gauc gêm bocke? Gêj ñayham dinaj wê aö gasa señ wambac ndu-nga? Mba andô! Magoc tu yomsu-nga dec aö kayalê bu gakôm sac ma gawêkaiñ señ wambac ndu-nga. Ma yomsu dau tôc asê bu mêtê sac inj gêj sac sambuc.

Nalôm akwa ndê lêj so Nalau Dabuñ ndê lêj

14 Yac tanjalê bu Anötö ndê yomsu inj Nalau Dabuñ ndê gêj. Magoc aneñ ñalôm akwa kêkuc Nalau ndê lêj dom, dec aö gati ñgac akiñ mêtê sac-nga.

15 Bu gêj nañ aö gakôm, nañ kayalê dom. Mêtê nañ aö tac whinj bu wakôm, nañ gakôm dom. Magoc mêtê nañ aö atac tec, nañ gakôm ñapanj.

16 Mêtê sac nañ gakôm, nañ yomsu dau sôm bu mêtê so. Ma tu aö dauñ atac tec mêtê sac nañ gakôm-nga, dec galic bu yomsu inj solop ma ñayham.

17 Bocdinañ dec aö dauñ gakôm gêj dau dom, magoc sac nañ yêc aneñ ñalôm, dec kêgilí aö bu wakôm gêj dau.

18 Aö kayalê bu gêj ñayham danj yêc aneñ ñalôm akwa dom. Bu aö tac whinj bu wakôm mêtê ñayham, magoc aö gakôm dom.

19 Bu aö gakôm mêtê nañ aö atac whinj bu wakôm, nañ dom, magoc mêtê nañ aö atac tec bu wakôm, nañ dec aö gakôm ñapanj.

20 Ma tu gakôm gêj nañ aö atac tec bu wakôm-nga, goc wasôm bu aö dauñ gakôm gêj dau dom, magoc sac nañ yêc aneñ ñalôm, dec kêgilí aö bu wakôm gêj dau.

21 Bocdinañ aö gatap ñagôlinj bocdec sa yêc aneñ ñalôm. Aö bu wakôm mêtê ñayham, magoc sac kêtí aö ahuc ñapanj.

22 Bu yêc aneñ gatuñ aö galic Anötö ndê yomsu gitôm gêj atac whinj-nga.

23 Magoc aö kasahê bu ñagôlinj dau-nga danj gêm gôlinj yêc aneñ ñamlic, ma bu wê aö amanj ti gahij ma aneñ gêj honj bu sêkôm sac ñapanj. Ñagôlinj sac-nga dau gic siñ têj ñagôlinj ñayham nañ aö gauc gêm bu wakôm, ma kêgwiniñ aö dôñ gitôm ñgac gapocwalô-nga.

24-25 Bocdinañ aö wasôm yom bocdec bu. Aneñ gauc gêm bu wati ñgac akiñ nañ sôc Anötö ndê yomsu ñapu, magoc aneñ ñalôm akwa gêm akiñ ñagôlinj sac-nga ñapanj. Oyaê, asa oc êngaho aö ñgac sac dec su, yêc ñalôm akwa nañ wêkaiñ señ wambac ndu-nga? Magoc kwahic dec Anötö kêgaho aö su, ma tu dinaj-nga dec wanem danje inj tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga.

¹ Bocdinaŋ dec yac lau naŋ Anötö piŋ yac dōŋ tam damiŋ Yisu Kilisi, naŋ kwahic dec taŋyalē bu yac oc datap matōc sa dom andō.

² Nahu bu Nalau gêm gôlinj yac, ma kēŋ yac dambo taŋli tu Yisu Kilisi-ŋga, ma kēgapwêc yac su yēc ḥaclai sac ti dambac ndu-ŋga naŋ muŋ-ŋga gêm gôlinj yac.

³ Tu yac neŋ ḥalôm akwa-ŋga, dec gitōm dom bu taŋkuc Anötö ndê yomsu. Ma bocdinaŋ yomsu dau gitōm dom bu kōm yac dati lau gitēŋ Magoc Anötö kêmasaŋ lēŋ bu kōm yac dati lau gitēŋ bocdec bu. In kēkiŋ inj ndê Atu tigeŋ meŋ mbo nom ti ḥamalac tōm lau sac nom-ŋga. Ma kēŋ inj ti da tu yac neŋ sac-ŋga. Nalêŋ dinanj Anötö kēŋ ḥamalac hoŋ si sac ḥagêyô pi ndê Atu ma kêmatoč inj gitōm ḥamalac sac daŋ.

⁴ In kōm gêŋ dau, tu bu yac dasa neŋ lēŋ taŋkuc ḥalôm akwa dom, magoc dasa neŋ lēŋ tōm Nalau Dabunj gêm gôlinj yac, dec dakōm mêtê gitēŋ ej, tōm yomsu tōc tēŋ yac.

⁵ Lau naŋ sêsa si lēŋ sêŋkuc ḥalôm akwa, naŋ gauc gêm mêtê naŋ ḥalôm akwa kōm, naŋ ḥapanj. Magoc lau naŋ sêsa si lēŋ tōm Nalau Dabunj gêm gôlinj ḥac, naŋ gauc gêm mêtê naŋ Nalau tac whinj bu sêkōm, naŋ ḥapanj.

⁶ ḥamalac naŋ ndê gauc sap mêtê ḥalôm akwa-ŋga dōŋ ḥapanj, naŋ gacgeŋ mbo seŋ mbac ndu-ŋga. Magoc asa naŋ ndê gauc sap mêtê naŋ Nalau Dabunj tac whinj, naŋ dōŋ ḥapanj, naŋ mbo seŋ ndōc tali-ŋga ma tap yom malô sa.

⁷ Bu gauc ḥalôm akwa-ŋga, inj êlêmê kēŋ kisa tēŋ Anötö, nahu bu inj sôc Anötö ndê yomsu ḥapu dom, ma bu gauc nem bu sôc ḥapu, dec oc tōm dom.

⁸ Lau naŋ si ḥalôm akwa gêm gôlinj ḥac, naŋ oc tōm dom bu Anötö lic ḥac ḥayham.

⁹ Magoc ḥalôm akwa gêm gôlinj mac dom, Anötö ndê Nalau mbo mac nem ḥalôm ma gêm gôlinj mac. Kilisi ndê Nalau bu mbo mac nem ḥalôm dom, dec mac ati Kilisi ndê gêŋ dom.

¹⁰ Mac nem ḥamlac wêkaiŋ seŋ ambac ndu-ŋga tu mac akōm sac-ŋga. Magoc Kilisi mbo mac nem ḥalôm ma Anötö gêlic mac bu lau gitēŋ, ma tu dinan-ŋga dec mac nem gatōm wêkaiŋ seŋ ambo tamli-ŋga.

¹¹ Anötö naŋ uŋ Yisu Kilisi sa akēŋ lau batê-ŋga, naŋ ndê Nalau mbo nem ḥalôm, ma bocdinaŋ dec Anötö oc uŋ mac nem ḥamlac naŋ wêkaiŋ seŋ ambac ndu-ŋga, naŋ sa mbo tali tiyham tu inj ndê Nalau-ŋga.

Nalau Dabunj kōm yac dati Anötö ndê balêkoc

¹² Bocdinaŋ asidôwai, lēŋ wakuc yēc naŋ gic yac ḥawaâ bu taŋkuc-ŋga, ma dasa lēŋ ḥalôm akwa-ŋga tiyham dom.

¹³ Nahu bu asa naŋ sa lēŋ dinanj, oc mbac ndu. Magoc mac bu apuc dômwêm mêtê ḥalôm akwa-ŋga ḥa Nalau ndê ḥaclai, dec mac oc ambo tamli.

¹⁴ Bu lau naŋ Anötö ndê Nalau gêm gôlinj ḥac, naŋ sêti Anötö ndê balêkoc.

¹⁵ Mac akōc Nalau dau su, ma inj kōm mac ati lau akiŋ naŋ atōc nem ḥadau, naŋ dom. Mba! Nalau dau kōm mac ati Anötö ndê atui awhê ma ḥgac, ma tōm bu ata Anötö bocdec bu, “Damaŋ, Damaŋ.”

¹⁶ Ma Nalau dau gêm yac neŋ gatuŋ sa, dec tanyalê bu dati Anötö ndê balêkoc, yomandô.

¹⁷ Ma yac bu dati Anötö ndê balêkoc, dec yac oc dawêkaiŋ Anötö ndê gêŋ lêŋsêm dawhiŋ Kilisi. Yomandô! Yac bu taŋkuc Kilisi ndê lēŋ hōc ḥandê-ŋga, dec oc datap ḥawasi sa dawhiŋ inj bocdinaŋ.

Yawasi naŋ oc meŋ sa tēŋ têm ḥambu-ŋga

18 Têŋ ndoc aö gakôc gauc pi waëŋ ñayham ti ñawasi naŋ yac oc datap sa têŋ tém ñambu-ŋga, naŋ galic gêŋ wapac hoŋ naŋ kwahic dec dahôc dambo nom, naŋ gitôm gêŋ saun.

19 Bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ yêc nom, naŋ sêmbo sétôm yac lau naŋ dakêŋ bataŋ ma dahôŋ tém naŋ Anötö oc tôt in ndê balêkoc asê tiawê.

20 Bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ sétisac sêwhiŋ yac ñamalac. Gêŋ dau si atac whiŋ lêŋ bocdinaŋ dom, magoc têŋ ndoc Anötö pucbo nom tu ñamalac si sac-ŋga, naŋ inj ndê yom kêŋ sac gêŋ hoŋ. Magoc yac dakêŋ bataŋ

21 bu tiŋambu Anötö oc êngapwêc gêŋ hon su yêc lêŋ sétisac-ŋga. Ma têŋ tém dinaj ñawapac dau oc êngwiniŋ yac lau naŋ dati Anötö ndê balêkoc, me gêŋ daŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ tiyham dom, ma yac ti gêŋ hoŋ oc dambo ñayham ma ti ñawasi en.

22 Yac tanjyalê bu têŋ tém ñamata-ŋga e meŋ, gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ sêhôc ñawapac gitôm awhê naŋ bu kôc balêkoc, dec kêsahê ñandê ma taŋ.

23 Ma ñawapac dau kêgwiniŋ gêŋ nom-ŋga tawasê dom, magoc kêgwiniŋ yac ñamalac whiŋ, dec dambo ti daŋgi yêc neŋ ñalôm. Yomandô yac dakôc Njalau Dabuŋ su gitôm gêŋ ñatô mbêc ñayham. Tigeŋ gêŋ ñatô naŋ Anötö gic bata bocdec bu, inj oc kôc yac sa dambo dawhiŋ inj datôm inj ndê balêkoc, ma nem yac si yêc ñawapac nom-ŋga, naŋ ñandô sa su dom. Bocdinaŋ kwahic dec yac dahôŋ ti dakêŋ bataŋ gêŋ ñayham naŋ oc meŋ sa.

24 Têŋ ndoc yac dakêŋ whiŋ ma datap Anötö ndê mwasiŋ nem yac si-ŋga sa, naŋ yac dakêŋ bataŋ bu oc datap gêŋ dinaj sa whiŋ. Magoc yac neŋ dakêŋ bataŋ ñahu sip gêŋ naŋ datap sa su, naŋ dom. Yac bu datap sa su, dec yac oc dakêŋ bataŋ dom.

25 Kwahic dec yac dakêŋ bataŋ gêŋ naŋ dalic su dom, ma dahôŋ dambo ti atac pa su en.

Njalau Dabuŋ gêm yac sa tu dateŋ mbec-ŋga

26 Ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu. Njalau Dabuŋ oc nem yac sa têŋ ndoc yac bu dateŋ mbec magoc dapônda daun tu gêŋ naŋ gic waê bu dateŋ mbec pi-ŋga. Njalau dau oc nem yac awhanj têŋ Anötö, pi daŋgi naŋ yêc yac neŋ ñalôm, naŋ tôm dom bu yac daunj dasôm asê.

27 Ma Anötö naŋ kêyalê ñamalac si ñalôm e pi sa, naŋ oc ñgô mbec dau, ñahu bu inlu ndê Njalau sêkôm si gêŋ hoŋ ña gauc tigeŋ. Ma Njalau dau teŋ mbec tu lau dabuŋ-ŋga, kékuc Anötö ndê atac whiŋ solop.

Gêŋ daŋ gitôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whiŋ

28 Ma yac lau naŋ Anötö kêgalêm yac sa dati inj ndê lau, tôm inj dau gauc gêm tidôŋ, naŋ tanjyalê bu inj gêm gôlinj gêŋ hoŋ, bu ti yac lau naŋ atac whiŋ inj, naŋ neŋ ñayham.

29 Bu yac dahôc asê nom su dom, magoc Anötö kêyalê yac muŋ su, ma kêyalinj yac sa bu oc datôm inj Atungac dau. Ma bocdinaŋ inj ndê Atungac ti ñgac mbêc, ma yac dati inj asii ti lhuwêi daêsam.

30 Ma yac lau naŋ inj kêyalinj yac sa gwanaj su, naŋ inj kêgalêm yac, ma kêmeasaŋ lêŋ tu dati lau gitêŋ ma datap inj ndê ñawasi sa-ŋga.

31 Bocdinaŋ dasôm sake pi gêŋ hoŋ naŋ Anötö kôm tu yac-ŋga? Yac bu dambo Anötö ndê mwasiŋ ñapu, dec ñacyo bocke oc ku yac dulu?

32 Inj kêgamiŋ inj dau ndê Atu têŋ yac dom, magoc kêkiŋ inj meŋ mbac ndu tu yac hoŋ-ŋga. Ma bocdinaŋ dec tôm dom bu inj êngamiŋ gêŋ daŋ têŋ yac, inj oc êmwasiŋ yac ña gêŋ bocke naŋ dapônda naŋ.

³³ Injau kēyaliŋ yac sa, ma puŋ yac dōŋ ma sam yac bu lau gitēŋ. Tu dinanŋ-nya dec asa gitōm bu oc ēngōliŋ yom daŋ pi yac tēŋ inj?

³⁴ Ma asa gitōm bu oc ēmatōc yac ma seŋ yac su? Njalēŋ mba. Nahu bu Yisu Kilisi naŋ mbac ndu ma Anötö uŋ inj sa mbo tali tiyham, naŋ ndōc Anötö ndē amba andō-ŋga, ma gēm yac awhaŋ tēŋ inj.

³⁵⁻³⁶ Ma asa oc tōm bu ēngaho yac su yēc Kilisi ndē atac whiŋ ḥalōm? Nawapac daêsam sēyēc, tōm yom naŋ sēto yēc bocdec bu:

Tōm bēc hoŋ lau tac whiŋ bu sēndic yac ndu tu am-ŋga.

Nac sēlic yac datōm domba bu sēndic ndu-ŋga.

[BW 44:22]

Yac bu dahōc ḥawapac me ḥandē, ma lau bu sēkēŋ kisa yac me sēndic yac na biŋ, me yac bu dapōnda gēŋ daneŋ-ŋga me ḥakwē, me yac bu datap gēŋ ti ḥaclai naŋ bu seŋ yac su-ŋga sa, goc gēŋ dinanŋ ḥadaŋ oc tōm dom bu ēngaho yac su yēc Kilisi ndē atac whiŋ ḥalōm.

³⁷ Mba andō! Tu Kilisi naŋ atac whiŋ yac-ŋga, naŋ dec gēŋ hoŋ dinanŋ ḥadaŋ oc tōm dom bu ku yac dulu.

³⁸⁻³⁹ Aēc! Aō kayalē tidōŋ bu gēŋ daŋ oc tōm dom bu kac yac su yēc Anötö ndē atac whiŋ, naŋ datap sa tu yac neŋ Pōmdau Yisu Kilisi-ŋga. Mba! Yac bu dambac ndu me dambo taŋli, yac bu dapi lōc balinŋ me dasip gwēc ḥalōm dandi, tigen oc tōm dom bu daso Anötö ndē atac whiŋ. Ma anela me ḥalau sac me gēŋ kwahic dec-ŋga me gēŋ naŋ oc meŋ sa tiŋambu-ŋga, me ḥaclai tidaudau me gēŋ hoŋ naŋ Anötö kēŋ, naŋ ḥadaŋ oc tōm dom bu kac yac su yēc Anötö ndē atac whiŋ.

9

Pol tawalō lau Israel-ŋga naŋ sēkēŋ whiŋ Yisu dom

¹ Tu Kilisi naŋ aō gakēŋ whiŋ-ŋga, dec aō wasōm yom ḥandō tēŋ mac. Aō oc waŋsau mac dom. Ma yēc anenj ḥalōm, naŋ Njalau Dabuŋ gēm gōliŋ, dec kayalē tidōŋ bu anenj yom inj ḥandō enj.

² Aō wasōm tēŋ mac bu anenj ḥalōm ḥawapac ḥapaŋ ma kasahē ḥandē atu, tu lau Israel-ŋga daêsam naŋ sēkēŋ whiŋ Kilisi dom-ŋga.

³ Lau dau anenj asidōwai ti lhuŋwēi Israel-ŋga, naŋ yac mba nahu tigen. Ma aō tac whiŋ ndu andō bu ḥac lau dau sēkēŋ whiŋ Kilisi. Aēc, tōm Anötö ēmasuc aō su yēc Kilisi-ŋga, me lic aō gitōm ḥagac sac sambuc, magoc lēŋ dau bu nem ḥac sa tu sēkēŋ whiŋ Yisu-ŋga, dec aō oc walic ḥayham bu wahōc ḥawapac dau.

⁴ Lau Israel-ŋga dinanŋ Anötö kēyaliŋ ḥac sa bu sēti inj ndē lau, ma hoc inj ndē ḥawasi asē tēŋ ḥac. Inj kēmatiŋ pwac whiŋ ḥac si apai, ma gic bata gēŋ ḥayham daêsam tu nem ḥac sa-ŋga. Inj kēŋ yomsu ti sakinj lōm dabuŋ-ŋga tēŋ ḥac.

⁵ Nac hoŋ sēsa akēŋ apai naŋ Anötö dau kēyaliŋ sa sēti inj ndē lau. Ma lau Israel-ŋga si †Mesaya dau meŋ sa akēŋ apai dinanŋ si dac ḥapu. Kilisi dau dinanŋ inj Anötö ḥandō ma gēŋ hoŋ ḥadaŋ, dec gic waē bu tampiŋ inj tōm bēc hoŋ. Yomandō!

Anötö ndē lēŋ ēŋyaliŋ lau sa-ŋga

⁶ Anötö gic bata mwasinj hoŋ dinanŋ tēŋ lau Israel-ŋga. Magoc tu ḥac si daêsam sēkēŋ whiŋ Yisu dom-ŋga, dec dasōm bu Anötö ndē yom dau ḥandō mba lec dom. Mba! Nahu bu lau hoŋ naŋ sēsa akēŋ †Jakob, naŋ sēti lau Israel-ŋga ḥandō, naŋ Anötö kēyaliŋ ḥac sa, naŋ dom.

⁷ Ma ḥalēŋ tigen, lau hoŋ naŋ sēsa akēŋ Abraham, naŋ dasam ḥac bu Abraham atui ḥandō dom. Tōm yom naŋ Anötö sōm tēŋ Abraham bocdec bu:

Lau oc sêsam lau wakuc naŋ sêsa akêŋ Aisak bu am nem gôlôwac ḥandô.

[Gen 21:12]

⁸ Yom dau ḥahu bocdec bu, Ismael lu Aisak lu-lu sêsa akêŋ Abraham. Magoc Ismael ti ndê lau wakuc sêti lau Israel-ŋga ḥandô, naŋ Anötö sam bu in ndê atui, naŋ dom. Magoc Aisak ti ndê lau wakuc naŋ Anötö kêmatis pwac hêganôŋ ḥac, naŋ in gêlic ḥac tôm Abraham ndê atui solop.

⁹ Bu Anötö kêmatis pwac têŋ Abraham bocdec bu:

Têŋ yala daŋ ninga goc aö wambu wamenj, ma am nem awhê Sara oc kôc nem atômŋac dan su. [Gen 18:10, 14]

¹⁰ Ma gauc nem balékoc lôcmpôŋ naŋ Rebeka kôc. Injlù si damba tigeŋ, yac mba abaŋ Aisak.

¹¹⁻¹² Magoc Rebeka kôc injlù su dom, ma sêkôm gêŋ ḥayham me sac daŋ su dom, naŋ Anötö kêyalin injlù si daŋ sa gwanaŋ. In sôm yom têŋ Rebeka bocdec bu:

Ngac atu oc nem akiŋ ḥac sauŋ. [Gen 25:23]

Anötö kôm gêŋ dau kékuc in ndê lêŋ ênyalin lau sa-ŋga tôm in dau gauc gêm, ma tu gweleŋ naŋ ḥac dau sêkôm naŋ-ŋga dom.

¹³ Sêto Anötö ndê yom daŋ tiyham pi balêl u dau bocdec bu:

Aö atac whiŋ Jakob, magoc atac tec Iso. [Mal 1:2-3]

¹⁴ Bocdinaj oc dasôm sake? Dasôm bu Anötö ndê lêŋ ênyalin lau sa-ŋga in solop dom, me? Mba andô!

¹⁵ Bu in sôm yom têŋ Moses bocdec bu:

Aö oc taŋwalô lau naŋ aö atac whiŋ bu taŋwalô ḥac. Ma aö oc atac apu lau naŋ aö atac whiŋ bu atac apu ḥac. [Eks 33:19]

¹⁶ Bocdinaj Anötö kêyalin lau sa tu ḥac dau si atac whiŋ me ḥac si gweleŋ-ŋga dom, magoc tu in dau ndê tawalô-ŋga.

¹⁷ Ma gêŋ daŋ tiyham. Sêto yom naŋ Anötö sôm têŋ Parao yêc bocdec bu:

Aö gakêŋ am ti kiŋ bu watôc aneŋ ḥaclai asê pi gêŋ naŋ wakôm têŋ am, ma bu aneŋ ḥaē ḥawaé sa ma nem nom ḥagameŋ sambuc ahuc. [Eks 9:16]

¹⁸ ḥalêŋ dinaj Anötö tawalô lau naŋ in tac whiŋ bu tawalô, ma lau naŋ in tac whiŋ bu kôm ḥac si ḥalôm ḥadandi, naŋ kôm ḥadandi sa.

¹⁹ Ma mboe mac nem daŋ oc sôm yom têŋ aö bocdec bu, “Lêŋ dau bu bocdinaj, dec tu sake-ŋga Anötö puc yac neŋ giso asê? Bu Anötö kêmasaŋ lêŋ hoŋ tidôŋ tôm in gauc gêm, dec asa gitôm bu sa lêŋ dau-ŋga daŋ?”

²⁰ Magoc aö wasôm têŋ am ḥamalac bocke naŋ gauc gêm bu sôm yom kain dinaj pi Anötö. Bocke ma lôŋ andô daŋ oc sôm têŋ ḥamalac naŋ kêmasaŋ in ma ndac, “Tu sake-ŋga am kêmasaŋ aö kain dindec?”

²¹ Yom dau solop dom. Bu ḥamalac kêmasaŋ lôŋ-ŋga dau in ti ḥadau. Ma in gitôm bu kôc nomdac ma êmasaŋ gêŋ ḥayham tiwaé daŋ, me gêŋ ḥambwa waémba daŋ, tôm in gauc gêm.

²² Ma ḥaleŋ tigeŋ Anötö in ḥadau, ma tôm bu kôm tôm in atac whiŋ. Lau naŋ sêkôm sac sic waé bu sêniŋga, ma Anötö bu tôc ndê atac ḥandê ti in ndê ḥaclai asê têŋ ḥac, dec oc tôm. Ma in bu gauc nem bu kôc ndê ḥalôm dôŋ, ma hê yom malô sa têŋ ḥac, dec oc tôm bocdinaj.

²³ In bu êjkuc lêŋ yom malô-ŋga dinaj, dec in oc kôm tu bu tôc in ndê ḥawasi atu asê têŋ lau naŋ sic waé bu sêtap in ndê tawalô sa-ŋga. Lau dau in kêyalin ḥac sa gwanaŋ su, bu sêwékaŋ in ndê ḥawasi.

²⁴ Yom dau hêganôŋ yac lau naŋ Anötö kêgalêm yac sa, lau Israel, ma lau naŋ lau Israel dom, naŋ bocdinaj.

25 Tôm Anötö ndê yom naŋ propet Hosea to bocdec bu:

Lau naŋ aneŋ lau dom, naŋ aö oc wasam ḥac bu aneŋ lau. Ma bawhê naŋ muŋ-ŋga aö atac whiŋ in dom, naŋ aö oc wasam in bu aneŋ bawhê atac whiŋ-ŋga.

26 Ma yēc gameŋ tigeŋ naŋ muŋ-ŋga aö gasôm tēŋ ḥac bu, “Aneŋ lau mac dom,” naŋ lau oc sêsam ḥac bu, “Anötö Tali ḅadau ndê balêkoc.” *[Hos 2:23; 1:10]*

27 Ma propet Aisaya hoc yom asê pi lau Israel-ŋga bocdec bu:

Lau Israel-ŋga ḥac lau daêsam ḥandô, gitôm gaŋgac gwêc-ŋga. Magoc Pômdau oc nem hoŋ si dom, oc kôc ḥandôlu eŋ sa.

28 Bu yom naŋ Pômdau kêmatin tidôŋ, naŋ in oc kôm ḥandô sa yêc nom, ma ndic dabinj ḥagahô eŋ. *[Ais 10:22-23]*

29 Ma tôm yom dan tiyham naŋ Aisaya hoc asê muŋ su:

Pômdau ḅaclai ḅadau bu hu yac neŋ lau wakuc ḥatô siŋ gacgeŋ sêmbo dom, dec oc dandinj gitôm malac Sodom ma Gomora. *[Ais 1:9]*

Lau Israel-ŋga sêkêŋ whiŋ dom, dec sêti lau gitêŋ dom

30 Bocdinaj oc dasôm sake pi Anötö ndê lêŋ êŋyalin lau sa-ŋga? Lau naŋ lau Israel dom, naŋ sêkôm gweleŋ tu sêŋsalê lêŋ gitêŋ-ŋga dom, magoc sêtap sa tu sêkêŋ whiŋ gweleŋ naŋ Yisu kôm tu ḥac-ŋga.

31 Ma lau Israel-ŋga sêŋsalê lêŋ gitêŋ yêc yomsu ḥalôm, magoc sêtap sa dom.

32 Ma sêtap sa dom, ḅahu bu ḅac sêkêŋ whiŋ gweleŋ naŋ Yisu kôm tu ḥac-ŋga, naŋ dom. ḅac gauc gêm bu ḅac oc sêti lau gitêŋ, tu ḅac dau si gweleŋ-ŋga, ma bocdinaj ḅac sêtôm lau naŋ sêtiŋ gahi pi hoc ma sêpeŋ.

33 Tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Alic su naŋ! Aö gakêŋ hoc dan kalhac Lôc †Sayon, naŋ lau daêsam oc sêtiŋ gahi pi ma sêpeŋ. Magoc asa naŋ kêŋ whiŋ in, naŋ oc maya dau dom. *[Ais 28:16; 8:14]*

10

1 O asidôwai. Aö tac whiŋ ḥandô ma gateŋ mbec têŋ Anötö, bu lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom, naŋ oc sêkêŋ whiŋ dec sêtap Anötö ndê mwasinj nem ḅac si-ŋga sa.

2 A ö wasôm yomandô bu lau dau sêyêm dau su bu sêsa Anötö ndê lêŋ. ḅac sêkôm gêŋ dau, magoc ḅac si gauc sa pi yom ḥandô dom.

3 Nahu bu ḅac gauc gêm bu sêtôc ḅac dau si lêŋ asê tôm lêŋ gitêŋ. Magoc ḅac sem gauc lêŋ naŋ Anötö kêmasaŋ bu sam yac bu lau gitêŋ, dec sêsôc lêŋ dau ḅapu dom.

4 Bu Kilisi dau ndê lêŋ gitêŋ gic bata yomsu hoŋ, dec lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ Anötö gêlic ḅac bu lau gitêŋ.

Anötö ndê lêŋ nem lau si-ŋga

5 Lêŋ bu lau sêti lau gitêŋ tu sêŋkuc yomsu-ŋga, naŋ Moses whê sa bocdec bu:

Asa naŋ bu êŋkuc yomsu hoŋ ḅapep eŋ, naŋ oc ndöc tali tu yomsu-ŋga. *[Lev 18:5]*

6-7 Magoc ḅamalac danj oc tôm bu t i ḅamalac gitêŋ tu inj kêkuc yomsu-ŋga lec dom. Lêŋ dati lau gitêŋ tu yac neŋ dakêŋ whiŋ-ŋga, naŋ meŋ sa tiawê su. Tôm yom danj naŋ sêto yêc bocdec bu:

Akôc gauc daêsam pi asa oc pi undambê ndi, me sip lambwam ndi dom. *[Diut 30:13]*

Bocdinaj yac dapônda ñamalac dañ bu pi undambê ndi bu kôc Kilisi sa sip menj, me bu sip lambwam ndi bu kôc iñ su akêj lau batê-ŋga dom, tu bu datap yom pi lêj dakêj whin-ŋga ñahu sa. Mba!

⁸ Bu yom pi lêj dakêj whin-ŋga dec yac ahoc asê têj mac su, tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Yom dau siñ dau têj mac dom, bu mac akôc sa sip nem ñalôm su, ma mac asôm ambo. [Diut 30:14]

⁹ Ma yom dau bocdec bu. Am bu kêj whinj ti nem ñalôm sambuc bu Anötö uñ Yisu sa akêj lau batê-ŋga, ma whamsuñ hoc yom asê bu Yisu iñ am nem Pômdau, dec Anötö oc nem am si.

¹⁰ Bu yêc am nem ñalôm nañ am kêj whinj, dec Anötö gêlic am bu ñamalac gitêj, ma yêc am nem whamsuñ am hoc nem kêj whinj Yisu-ŋga asê, dec Anötö gêm am si.

¹¹ Tôm Anötö ndê yom nañ sêto yêc nañ sôm:

Asa nañ kêj whinj iñ, nañ oc maya dau dom.

[Ais 28:16]

¹² Bu Anötö gêlic lau Israel ma lau nañ lau Israel dom, nañ ñalêj tigen. Pômdau tigen dec ti lau hoñ si Pômdau, ma lau hoñ nañ sêta iñ ndê ñaê, nañ iñ oc êmwasiñ ñjac ñandô.

¹³ Tôm yom nañ propret Joel to yêc bocdec bu:

Lau hoñ nañ sêta Pômdau ndê ñaê, nañ Anötö oc nem ñac si.

[Joel 2:32]

¹⁴ Magoc lau nañ sêkêj whinj Yisu su dom, nañ oc sêta iñ ndê ñaê ñalêj bocke? Ñac bu sêngô iñ ñawaê dom, dec oc sêkêj whinj ñalêj bocke? Ma lau bu sêhoc ñawaê ñayham asê têj ñac dom, dec oc sêngô ñalêj bocke?

¹⁵ Ma lau bu sêngô lau ahen-ŋga sêsa sêndi dom, dec ñawaê ñayham dau oc hôc asê lau dau ñalêj bocke? Tôm yom nañ sêto yêc nañ sôm:

Lau nañ sêngô ñawaê ñayham, nañ oc sêtsambuc lau ahen-ŋga nañ sêngô ñalêj sêmenj tu sêhoc ñawaê dau asê-ŋga. [Ais 52:7]

¹⁶⁻¹⁷ Bocdinaj yac neñ dakêj whinj ñahu sip danjô ñawaê ñayham, ma yom pi Kilisi ti ñawaê ñayham ñahu. Magoc lau Israel-ŋga hoñ sêkôc ñawaê ñayham sa dom. Tôm Aisaya to:

O Pômdau, lau dañ sêkêj whinj yom nañ yac ahoc asê, nañ dom. [Ais 53:1a]

¹⁸ Mac gauc gêm bocke? Lau Israel-ŋga sêngô ñawaê ñayham su, me mba? Aêc, ñac sêngô su, tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Yom dau sa têj nom ñabatiñ hoñ, ma lau sêngô yêc nom ñagameñ sambob. [BW 19:4]

¹⁹⁻²¹ Ma gêndac dañ tiyham bocdec bu, lau Israel-ŋga sênyalê yom nañ sêngô su, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom, nañ Aisaya to pi lau Israel-ŋga bocdec bu:

Tôm bêc hoñ aõ kamatôc amañ tu wakôc lau dau sa-ŋga, magoc ñac lau dañgapêc ma ñac si ñalôm ñadandi. [Ais 65:2]

Lau Israel-ŋga sêtec bu sêkôc ñawaê ñayham sa, ma bocdinaj yom dau sa têj lau gameñ apa-ŋga gi. Yom nañ Anötö sôm têj lau Israel-ŋga, nañ whê gêj dau sa, tôm Moses to yêc bocdec bu:

Aõ oc watoc lau waëmba sa, e kôm mac anem lêmuñ ñac. Ma watoc lau gauc mbasi-ŋga sa, e kôm mac atac ñandê. [Diut 32:31]

Ma Aisaya dau sôm yom yêc awê bocdec bu:

Lau nañ sênsalê aõ dom, nañ sêtap aõ sa. Ma gatôc dauñ asê têj lau nañ sêndac aõ dom nañ. [Ais 65:1]

11

Anötö puc dômbwê in ndê lau Israel-ŋga dom

1 Bocdinaq aö bu wandac mac bocdec bu. Mac gauc gêm bu Anötö puc dômbwê in ndê lau Israel-ŋga, me? Aö wasôm mba andô, bu aö daunj ŋgac Israel-ŋga, ma Abraham ndê wakuc daq, naq gasa akêj Benjamin ndê toq.

2 Anötö puc dômbwê in ndê lau naq in kêyalinj ŋac sa gwanaj su, naq dom. Gauc nem yom naq séto yêc pi Elaija, têj ndoc in pu lau Israel-ŋga têj Anötö, ma sôm yom bocdec bu:

3 Pômdau, ŋac sic am nem lau propet ndu, ma sêsej alta naq lau sem akinj am sêmbo, naq su. Aö taŋwasêj dec gasôc am ŋapu, ma ŋac bu sêndic aö ndu. *[1 Kiŋ 19:10, 14]*

4 Gauc nem yom naq Anötö ô têj in bocdec bu:

Aö gasinj anej lau 7,000 sêmbo lau Israel-ŋga ŋalôm, naq sêpôj haduc têj anötö tasaŋ Baal dom. *[1 Kiŋ 19:18]*

5 Nalêj tigen kwahic dec lau toq daq sêmbo lau Israel-ŋga ŋalôm, naq Anötö kêyalinj ŋac sa séti inj ndê, kêkuc inj ndê lêj êmwasiŋ lau ŋambwa-ŋga.

6 ŋac sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa tu ŋac dau si sakinj-ŋga dom. Anötö bu ênyaliŋ ŋac sa tu ŋac si sakinj-ŋga, dec yom naq dasôm pi inj ndê lêj êmwasiŋ lau ŋambwa-ŋga, naq oc yom ŋandô dom.

7 Bocdinaq oc dasôm sake? Lau Israel-ŋga sêkôm mwiasac bu séti lau gitêj yêc Anötö anjô-ŋga, magoc gitôm dom. Magoc ŋac si lau naq Anötö dau kêyalinj ŋac sa, naq sêtap lêj séti lau gitêj-ŋga sa. Ma ŋac si lau ŋatô, Anötö kôm ŋac si ŋalôm ŋadandi sa,

8 tôm yom naq séto yêc bocdec bu:

Anötö kêj ŋasec kôm ŋac si ŋalôm ahuc, ma inj kôm ŋac si tandô tipec ma ŋac si daŋgasuŋ hôc ahuc. Ma ŋac sêmbo bocdinaq ŋapaŋ e men têj kwahic dec. *[Diut 29:4; Ais 29:10]*

9 Ma Dawid to yom bocdec bu:

Mwasiŋ naq ŋac bu sêneŋ-ŋga, naq oc kac dau kwi ma kêj sac ŋac, gitôm huc me akô bu kôc ŋac dôŋ-ŋga, ma gitôm hoc sétiŋ gahi pi-ŋga, ma gitôm ŋagêyô sac bu kêj wapac ŋac.

10 Anötö kôm ŋac si tandô tipec, e sêlic gamej apu. Ma inj kêj ŋac sêhôc ŋawapac ŋapaŋ e dômbwêkwa mbwê-alô. *[BW 69:22-23]*

Lau apa sêtap mwasiŋ sa tu lau Israel-ŋga

11 Aö bu wakêj gêndac daq tiyham. Mac gauc gêm bu lau Israel-ŋga sêpej e sinjga gacgenj, me mba? Aö wasôm têj mac bu mba andô. Magoc tu lau Israel si giso-ŋga, dec lau naq lau Israel dom, naq sêtap Anötö ndê lêj nem lau si-ŋga sa. Ma gêj dau oc kôm lau Israel-ŋga sênenm lêmuŋ lau apa dau.

12 Magoc ŋac si giso dau ti seŋ bu lau apa hoŋ sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa hôc gêlêc. Ma ŋac lau Israel-ŋga dau bu sêkac dau kwi ma sêkêj whinj Yisu, dec lau daêsam andô oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa êŋlêc, ŋac lau Israel-ŋga dau, ma lau gamej apa-ŋga sêwhinj.

13 Aö gato yom dindec têj mac lau naq lau Israel dom. Anötö kêyalinj aö sa gati aposel tu bu wahoc ŋawaâ ŋayham asê têj mac-ŋga. Ma aö atac ŋayham atu tu anej gwelenj dindec-ŋga.

14 Nahu bu mboe anej asidôwai Israel-ŋga ŋatô oc sênenm lêmuŋ Anötö ndê mwasiŋ naq mac atap sa, e kôm ŋac sênenm dau kwi ma sêtap lêj Anötö nem ŋac si-ŋga sa sêwhinj.

15 Kwahic dec ɳac sêkôc ɳawaē ɳayham pi Yisu sa dom, ma tu dinaŋ-ɳga dec lau gameŋ apa-ɳga hoŋ sêŋgô ɳawaē naŋ hê wamba ɳac têŋ Anötö. Magoc lau Israel-ɳga bu sêkôc ɳawaē ɳayham dau sa ma sêkêŋ whinj Yisu, dec ɳac oc sêtôm lau naŋ sétisa akêŋ lau batê-ɳga.

16 Gêŋ ɳandô mbêc naŋ dakêŋ ti da têŋ Anötö naŋ gêŋ dabuŋ, ma oc kôm gêŋ ɳandô ɳambu-ɳga hoŋ ti dabuŋ. Ma Anötö bu lic a daŋ ɳawakac bu dabuŋ, dec inj oc lic a dau ɳasaŋgac hoŋ bu dabuŋ bocdinaj.*

Pol gêm dôhôy lau Israel pi a olib

17 Lau Israel-ɳga gitôm a †olib malac-ɳga naŋ Anötö tim ɳasaŋgac ɳatô kic. Ma mac lau naŋ lau Israel dom, mac atôm a olib saleŋ-ɳga ɳasili. Ma Anötö kôc mac, ma sô mac dôŋ pi a olib malac-ɳga dau ɳampê, awhinj a dau ɳasaŋgac ɳatô, bu atap ɳakwi ɳayham sa yêc a olib dinaŋ ɳawakac.

18 Bocdinaj atoc daôm sa tu mac akôc a ɳasaŋgac naŋ siŋga su, naŋ si mala-ɳga dom. Mac bu akôm bocdinaj, dec gauc nem bu mac akêŋ ɳaŋga têŋ a olib dau dom, magoc mac daôm akôc ɳaŋga yêc a olib ɳawakac.

19 Ma mboe mac gauc gêm bu Anötö tim ɳasaŋgac ɳatô su, tu bu kôc mac sa aô ɳac su.

20 Yom dau inj yomandô, tigen gauc nem bocdec bu, Anötö kôc mac sa tu mac akêŋ whinj Yisu-ɳga, ma tim ɳac su bu ɳac sêkêŋ whinj dom. Bocdinaj atoc daôm sa dom, magoc atöc Anötö.

21 Bu a dau ɳasaŋgac solop naŋ Anötö tim ɳatô su. Ma inj gitôm bu oc tim mac su bocdinaj.

22 Tu dinaŋ-ɳga dec aŋyalê tidôŋ bu Anötö inj Anötö êmwasiŋ lau-ɳga, ma inj Anötö kêŋ ɳagêyô têŋ lau-ɳga whinj. Inj kêŋ ɳagêyô têŋ lau naŋ sêpeŋ, magoc kêmwasiŋ mac. Asap inj ndê mwasinj dinaŋ dôŋ. Bu mba, dec inj oc tim mac su.

23 Ma lau Israel-ɳga dinaŋ bu sêkac dau kwi ma sêkêŋ whinj Yisu, dec Anötö oc kôc ɳac sa, ma inj gitôm bu kêŋ ɳac sêmbu sêndi sêsap a olib dau dôŋ tiyham.

24 Bu mac a olib malac-ɳga ɳasaŋgac solop dom, magoc Anötö kôc mac yêc a olib saleŋ-ɳga, ma kêŋ mac ati a olib malac-ɳga ɳasaŋgac. Bocdinaj oc ɳawapac dom bu inj kôc a dau ɳasaŋgac solop, ma kêŋ ɳac sêlhac si a ɳampê solop tiyham.

Anötö tawalô lau hoy

25 O asidôwai. Yom dindec ɳahu sip ɳalôm gi, ma aô tac whinj bu mac aŋyalê ɳapep. Ma bocdinaj oc tôm dom bu mac atoc daôm sa. Anötö kôm lau Israel-ɳga si ɳalôm ɳadandi sa, bu sêmbo bocdinaj e lau gameŋ apa-ɳga hoŋ naŋ Anötö kêgalêm ɳac sa, naŋ sêmeŋ sêsoč Anötö ndê gôlinj ɳapu su naŋ.

26 Ma ɳalêŋ dinaŋ dec Anötö oc nem lau Israel-ɳga hoŋ si, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Ngac nem lau si-ɳga oc meŋ sa akêŋ Lôc Sayon. Ma inj oc nem Jakob ndê wakuc kwi sêhu mêtê sac siŋ.

27 Ma aô wamatinj anej pwac whinj ɳac, têŋ têm naŋ aô oc wasuc ɳac si sac kwi. [Ais 59:20-21]

28 Lau Israel-ɳga sêti Anötö ndê ɳacyo, ɳahu bu sêkôc ɳawaē ɳayham pi Yisu sa dom. Ma tu dinaŋ-ɳga ɳawaē dau golom mac. Magoc Anötö kêyalinj ɳac sa gwanaŋ su, dec tac whinj ɳac tu abanji Israel-ɳga.

* **11:16:** Yom dau inj gitôm yom gôlinj danj. Yom pi gêŋ ɳandô mbêc ma a ɳawakac, naŋ hêganôŋ lau Israel-ɳga si apai. Pol bu tôc asê bu Anötö kôc lau Israel-ɳga si apai sa ma gêlic ɳac bu lau dabuŋ, ma ɳac si lau wakuc bu sêkêŋ whinj Yisu, dec inj oc lic ɳac bu lau dabuŋ ɳalêŋ tigenj.

29 Bu galem ti mwasiŋ naŋ Anötö gic bata tēŋ lau, naŋ iŋ oc tōm dom bu seŋ su.

30-31 Muŋ-ŋga mac lau gameŋ apa-ŋga daŋgapêc tēŋ Anötö. Magoc kwahic dec lau Israel-ŋga daŋgapêc tēŋ Anötö, dec mac atap iŋ ndê tawalô sa. Ma tu dinan-ŋga ŋac lau Israel-ŋga naŋ kwahic dec daŋgapêc tēŋ Anötö, naŋ tiŋambu oc sētāp iŋ ndê tawalô sa sēwhinj.

32 Bu Anötö sam lau hoŋ bu lau daŋgapêc-ŋga. Iŋ tōc gēŋ dau tiawê, dec lau hoŋ naŋ bu sēnem dandi kwi, naŋ iŋ oc tawalô ŋac.

Datoc Anötö ndê waé sa

33 Oyaē. Anötö ndê mwasiŋ ti iŋ ndê gauc iŋ gēŋ atu andô, ma iŋ kēyalê gēŋ hoŋ e pi sa timala enj. Asa oc nditôm bu êŋyalê iŋ ndê lêŋ me yom naŋ tidōŋ yē iŋ-ŋga?

34 Asa kēyalê Pômdau ndê gauc, me gitôm bu kēŋ gauc tēŋ iŋ? [\[Ais 40:13\]](#)

35 Ma asa tōm bu kēŋ gēŋ ŋayham danj tēŋ Anötö, dec Anötö oc kēŋ gēŋ tēŋ iŋ ô? [\[Job 41:11\]](#)

36 Bu gēŋ hoŋ sa akēŋ iŋ ndê, ma iŋ ti gēŋ hoŋ ŋahu ma ti gēŋ hoŋ ŋadau bocdinaŋ. Datoc iŋ ndê waé sa titêm-titêm. Yomandô.

12

Dasa neŋ lêŋ wakuc dawhinj Kilisi

1 O asidôwai. Gauc nem yom hoŋ naŋ aö gasôm tu gawhê Anötö ndê tawalô sa tēŋ mac-ŋga naŋ. Dec akēŋ daôm sambuc bu anem akiŋ Anötö tōm mac nem bêc ambo tamli-ŋga hoŋ. Akēŋ daôm sambuc atôm da tali ma dabun, naŋ oc ndic Anötö tandô ŋayham. Mac nem lêŋ ŋandô aŋkuc ɬalau Dabuŋ tu anem akiŋ Anötö-ŋga dau dinan.

2 Aŋsêlêŋ ti asa nem lêŋ atôm lau nom dindec-ŋga dom, magoc ati lau wakuc tōm Anötö kēŋ gauc wakuc tēŋ mac. Ma bocdinaŋ mac oc atôm bu aŋsahê gēŋ hoŋ, ma aŋyalê mêtê gitêŋ, ma mêtê ŋawasi ma mêtê naŋ oc ndic Anötö tandô ŋayham, naŋ iŋ atac whinj bu yac dakôm.

Anötö kêmwasiŋ yac ŋalêŋ têŋtêŋ

3 Tōm Anötö ndê mwasiŋ puc aö dôŋ, dec wasôm tēŋ mac hoŋ têŋtêŋ ndi, bu atoc daôm sa êŋlêc dom, magoc akôc gauc ŋapep pi daôm. Bu mac hoŋ akēŋ whinj Yisu tōm mwasiŋ naŋ Anötö dau gic sam tēŋ mac ŋalêŋ têŋtêŋ.

4 Yac tanjalê bu ŋamalac daŋ iŋ ŋamlîc tigeŋ, magoc ŋagêŋ daësam sêyêc iŋ ndê ŋamlîc tigeŋ dinan. Ma gêŋ dau sêwêkain gweleŋ têŋtêŋ.

5 Ma ŋalêŋ tigeŋ dinan, yac lau daësam naŋ dakêŋ whinj Kilisi su, naŋ dati Yisu ndê gôlôwac dabun tigeŋ, ma yac tigeŋ-tigeŋ ðambo tu danem lau hoŋ naŋ sêmbo gôlôwac dabun ŋalôm, naŋ sa.

6 Yac dawêkain mwasiŋ dakôm gweleŋ-ŋga têŋtêŋ, tōm Anötö kêmwasiŋ yac ŋalêŋ. Asa naŋ tap mwasiŋ hoc yom asê tōm propet-ŋga sa, naŋ kôm tōm iŋ ndê kêŋ whinj tōc asê.

7 Asa naŋ tap mwasiŋ nem akiŋ gôlôwac-ŋga sa, naŋ nem akiŋ maŋ. Ma iŋ naŋ tap mwasiŋ sa bu êndôhôŋ Anötö ndê yom tēŋ lau, naŋ bocdinaŋ.

8 Asa naŋ tap mwasiŋ sôm yom ŋayham-ŋayham tu puc lau dôŋ-ŋga sa, naŋ kôm. Ma asa naŋ Anötö ndê mwasiŋ kac iŋ bu kēŋ gêŋ tu nem lau ŋalôm sawa sa-ŋga, naŋ kēŋ ti ndê ŋalôm sambuc. Asa naŋ tap mwasiŋ bu nem gôlinj gôlôwac-ŋga sa, naŋ kôm ti licbalê, ma iŋ naŋ tap mwasiŋ tawalô lau-ŋga sa, naŋ tawalô lau ti atac ŋayham.

Mêtê atac whiñ-ŋga

⁹ Mêtê atac whiñ-ŋga in gêj dasôm ɻambwa-ŋga dom. Dakôm ɻandô sa ɻalêj bocdec. Yac atac tec mêtê sac ma dasap mêtê ɻayham dôj.

¹⁰ Dakêj nej ɻalôm sambuc tu atac whiñ asidôwai-ŋga, ma datoc ɻac sa hôc gêlêc daunj dandic ɻawaê.

¹¹ Dakêj daunj sambuc tu danem akiñ Pômdau-ŋga, ma dakôm ti ɻalôm lu-lu dom.

¹² Gêj nan dakêj bataj bu Anötö kôm, nañ dahôj ti atac ɻayham, dalhac ɻanja tu dahôc ɻawapac-ŋga ti nej atac pa su, ma dasap mêtê datej mbec-ŋga dôj ɻapañ.

¹³ Dakêj gêj tu danem Anötö ndê lau dabuñ nañ sêpônda dau, nañ sa-ŋga, ma dandic ya ɻac.

¹⁴ Lau nañ sêkêj kisa mac, nañ apucbo ɻac dom, magoc andac Anötö bu nem mbec ɻac.

¹⁵ Lau bu sêkôm atac ɻayham, dec atac ɻayham awhiñ ɻac. Ma lau bu sêtañ, nañ atanj awhiñ ɻac.

¹⁶ Apij daôm dôj ti ɻalôm tigenj. Atoc daôm sa me alic daôm bu lau ti gauc atu-tu dom, magoc atac whiñ lau waêmba ma ambo ahê ɻac dom.

¹⁷ Akôm mêtê sac ô sac nañ sêkôm têj mac, nañ dom. Ayob daôm ɻapep bu akôm mêtê nañ lau hoj sêlic bu ɻayham ej.

¹⁸ Añsahê bu nditôm, dec ambo awhiñ lau ti yom malô ej, ma mac daôm akôm gêj dañ bu asej yom malô su dom.

¹⁹ O anej asidôwai, akêj ɻagêyô ô sac dom, magoc akêj lau nañ sêkôm sac têj mac sêsiç Anötö amba e sêtañ inj dau ndê atac ɻandê sa. Bu sêto yom dañ yêc, nañ sôm bocdec bu:

Pômdau sôm, “Gweleñ sac ɻagêyô-ŋga yêc aö amañ, ma aö daunj oc wakêj.”

[Diut 32:35]

²⁰ Akêj ɻagêyô dom, magoc akôm tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Am nem ɻacyo bu gêj yô inj, nañ kêj gêj inj nej. Inj bu bu yô inj, nañ kêj bu inj nôm. Am bu kôm bocdinaj, dec oc kôm inj maya dau ɻalêj sac. *[Prov 25:21-22]*

²¹ Ayob bu sac ku mac dulu dom, magoc akôm mêtê ɻayham ej e aku sac dulu.

13

Dasôc gôliñwaga ɻapu

¹ Gôliñwaga hoj nañ sem gôliñ sêmbo nom, nañ si ɻaclai ɻahu yêc Anötö, ma inj dau kêj ɻasawa têj ɻac bu sênen gôliñ. ɻac si dañ hôc asê ɻambwa dom. Bocdinañ lau hoj sêsôc ɻac ɻapu sêndic ɻawaê.

² Asa nañ tec bu sôc gôliñwaga ɻapu, nañ tec gôliñ nañ Anötö dau kêj, ma inj oc tap matôc sa.

³ Gôliñwaga si ɻaclai yêc bu sêmatôc lau, magoc ɻac si matôc dau gic waê lau nañ sêkôm mêtê ɻayham, nañ dom, gic waê lau nañ sêkôm mêtê sac. Tu dinaj-ŋga dec akôm mêtê ɻayham ej, ma gôliñwaga oc sêlic mac ɻayham, ma mac oc atôc daôm tu gôliñwaga si matôc-ŋga dom.

⁴ Nahu bu ɻac sêti Anötö ndê lau akiñ bu sêyob yac dambo ɻayham-ŋga. Magoc mac bu akôm mêtê sac, nañ atôc daôm, bu ɻac sêkôc ɻaclai bu sêmatôc lau, ma ɻaclai dau in gêj ɻambwa dom. ɻac Anötö ndê lau akiñ nañ sêo inj su sêmbo nom, bu sêkêj ɻagêyô têj lau nañ sêkôm mêtê sac nañ.

5 Tu dinan-ŋga dec dasôc gôliŋwaga ŋapu. ɻahu bu ɻac si ɻaclai yêc bu sêmatôc yac. Ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu. Tanjaleh yêc neŋ ɻalôm bu dasôc ɻac ɻapu, in lêŋ solop.

6 Gôliŋwaga dinan sêkêŋ si têm tu sênen gôliŋ tôm Anötö ndê lau akin, ma tu dinan-ŋga dec in solop bu mac akêŋ takis bu anemlhi ɻac.

7 Aêc! Gêŋ bocke naŋ mac ac waê bu akêŋ, naŋ akêŋ. Takis me mone bocke naŋ mac ac waê bu akêŋ, naŋ akêŋ. Lau naŋ sic waê bu mac atoc ɻac sa, naŋ dec atoc ɻac sa, ma lau ti ɻaclai, naŋ asôc ɻac ɻapu ɻapep.

Mêtê atac whiŋ asidôwai-ŋga

8 Ayob daôm bu tôp daŋ yêc mac-ŋga dom. Tôp tigeŋ yêc mac-ŋga, naŋ bu akêŋ nem atac whiŋ lom daôm. Bu asa naŋ tac whiŋ in ndê asidôwa, naŋ kôm Anötö ndê yomsu hoŋ ɻandô sa.

9 Bu yomsu naŋ Moses to bocdec bu, “*Kôm gêŋ mockaiŋ-ŋga dom. Ndic ɻamalac ndu dom. Nem kaŋ gêŋ dom,*” ma “*Tamgatu gêŋ dom,*” ma yomsu ɻatô hoŋ, naŋ ɻahu sip yomsu tigeŋ dindec, “*Atac whiŋ lau meŋpaŋ am-ŋga gitôm am atac whiŋ daôm.*”

10 Asa naŋ kékuc mêtê atac whiŋ-ŋga, naŋ oc kôm lau meŋpaŋ in-ŋga ɻayom dom. Bocdinan mêtê atac whiŋ lau-ŋga kôm yomsu hoŋ ɻandô sa.

Bêc ɻambu-ŋga menj kêpiŋ

11 Asap mêtê atac whiŋ-ŋga dôŋ ɻapaŋ, bu mac anyalê têm kwahic dec-ŋga su. Têŋ ndoc dakêŋ whiŋ tiwakuc, naŋ dalic bu bêc datap Anötö ndê mwasinj nem yac si-ŋga ɻa-ɻandô sa, naŋ yêc ahê dôŋ yêc. Magoc kwahic dec bêc dau men kêpiŋ su. Bocdinan ayêc bêc dom, anem ali.

12 Ôbwêc pacndê su, ma kêpiŋ bu laŋsê. Bocdinan dahu mêtê ɻasec-ŋga hoŋ sinj, ma dasap mêtê ɻawê-ŋga dôŋ, gitôm dakôc wapa dandic sinj-ŋga sa.

13 Taŋsêlêŋ ti dasa neŋ lêŋ ɻapep, nditôm lau naŋ sêmbo ɻawê ɻalôm. Dakôm mêtê sac atac ɻagalac-ŋga me danôm gêŋ ênjiŋ yac-ŋga dom. Dasa lêŋ mockaiŋ-ŋga ma dakôm mêtê mayan-ŋga dom. Ma dahu mêtê atac ɻandê-ŋga ma mêtê lêmuŋ-ŋga hoŋ sinj.

14 Aŋsêlêŋ ti asa nem lêŋ aŋkuc Pômdau Yisu Kilisi, gitôm mac asôc in ti nem ɻakwê. Ma mac nem ɻalôm akwa bu ênggilí mac bu akôm sac, naŋ goc asôc ɻapu me akôm ɻandô sa dom.

14

Yom pi lau naŋ sêkêŋ whiŋ ɻanya dom

1 Lau naŋ si sêkêŋ whiŋ ɻanya dom, naŋ akôc ɻac sa, ma alic ɻac sac pi yom ma pi lêŋ naŋ Pômdau tôc tiawê têŋ yac dom, naŋ dom.

2 Lau ɻatô sêkêŋ whiŋ ɻanya dec seŋ gêŋ hoŋ. Magoc lau ɻatô sêkêŋ whiŋ ɻanya dom, dec sêkêŋ yao wata ma seŋ dom.

3 Am asa naŋ gêlic gêŋ hoŋ ɻayham tu neŋ-ŋga, naŋ pu lau naŋ sêtec wata, naŋ dom. Ma am asa naŋ gêŋ wata dom, naŋ pu lau naŋ seŋ wata, naŋ dom. Bu Anötö kôc lau dau sa su.

4 Am asa dec gauc gêm bu êmatôc ɻamalac daŋ ndê ɻagac akin? ɻagac akin dau ndê ɻadau oc êŋsaheh in ndê lêŋ, ma sôm bu in lhac, me in penj. Ma inj oc lhac, ɻahu bu Pômdau gitôm bu puc in dôŋ.

5 Ma yom daŋ tiyham. Lau ɻatô sêtôc bêc daŋ sa bu bêc dabuŋ hôc gêlêc bêc ɻatô su. Ma lau ɻatô sêlic bêc hoŋ tôm dau. Magoc ɻalêŋ solop bu lau hoŋ

sêkôc gauc pi lêj sênem akiŋ Anötö-ŋga, ma sêkôm tôm ñac dau si ŋalôm kac ñac.

⁶ Lau naŋ sêtoc bêc ŋatô sa kêlêc, naŋ sêkôm tu sêtoc Pômdau sa-ŋga. Ma lau naŋ sej wata, naŋ sem danje Anötö, dec sej gêj dau ma sêtoc Pômdau sa. Ma ñac naŋ sej wata dom, naŋ sêkêy yao gêj dau tu sêtoc Pômdau sa-ŋga. Ma ñac bocdinaŋ sem danje Anötö.

⁷ Bu yêc yac lau dakêj whinj Yisu-ŋga ŋalôm, naŋ ŋamalac daŋ ti ñadau dau tu inj ndê têm mbo tali-ŋga, me tu ndê têm mbac ndu-ŋga dom.

⁸ Yac bu dambo tanjli me dambac ndu, naŋ dambo tu dapo P ômdau ndê waê sa-ŋga. Yomandô. Yac bu dambo tanjli me dambac ndu, naŋ dati Pômdau ndê lau.

⁹ Kilisi mbac ndu ma tisa mbo tali tiyham, tu bu ti lau batê si Pômdau, ma lau tali si Pômdau bocdinaŋ.

¹⁰ Ma bocdinaŋ tu sake-ŋga mac alic nem asidôwai sac, me apu ñac tu yom ŋambwa-ŋambwa-ŋga? Yac tanjyalê su bu yac hoŋ oc dalhac Anötö angô-ŋga têj inj ndê bêc êmatôc lau-ŋga.

¹¹ Tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm, "Tôm aõ gambo tanjli yomandô, dec anjyalê pi ŋandô bu lau hoŋ oc sêpôj haduc têj aõ, ma sêhoc si yom asê yêc Anötö angô-ŋga." *[Ais 45:23]*

¹² Yom dau tôc asê tiawê bu yac tigeŋ-tigeŋ oc dalhac Anötö angô-ŋga, bu dawhê dauŋ neŋ lêj sa têj inj.

Mêtê atac whir-ŋga oc kôm asidôwa daŋ pen dom

¹³ Tu dinaj-ŋga dec danem dôhôŋ dauŋ neŋ lêj whinj asidôwai si lêj tu dapu ñac-ŋga dom. Ma dayob bu dakôm gêj daŋ, naŋ oc tôm bu lhac asidôwa daŋ ahuc e inj so Anötö ndê lêj, naŋ dom.

¹⁴ Aõ gakêj whinj Pômidau Yisu, dec whê anen gauc sa, ma kayalê tidôŋ bu gêj hoŋ inj ŋayham yêc Anötö angô-ŋga. Magoc ŋamalac daŋ bu kêj whinj bu gêj daŋ inj ŋadômbwi yêc Anötö angô-ŋga ma kêj yao bu neŋ dom, goc gêj dau ŋadômbwi yêc ŋamalac dau angô-ŋga.

¹⁵ Magoc mac bu anen gêj daŋ naŋ kôm nem asidôwa daŋ ndê ŋalôm ŋawapac, dec mac atôc mêtê atac whir-ŋga têj inj dom. Ayob daôm bu mac nem lêj anen gêj-ŋga kôm nem asidôwa naŋ Kilisi mbac ndu tu inj-ŋga, naŋ ndê kêj whinj tisac dom.

¹⁶ Akôm gêj hoŋ ti gauc, ma bocdinaŋ lau daŋ oc sêtôm dom bu sêpu gêj naŋ mac alic ŋayham.

¹⁷ Lêj naŋ dambo †Anötö ndê gôliŋ ŋapu, naŋ ŋahu hêganôŋ gêj daneŋ ti danôm-ŋga dom. Magoc dambo Anötö ndê gôliŋ ŋapu ŋahu sip dasa lêj gitêj, ma dambo ti yom malô ma ti atac ŋayham naŋ Ñalau Dabuŋ puŋ dôŋ sip yac neŋ ŋalôm têjtêj.

¹⁸ Asa naŋ bu nem akiŋ Kilisi êñkuc lêj dinaj, naŋ Anötö oc lic inj ŋayham, ma lau nom-ŋga sêwhinj oc sêmpir inj.

¹⁹ Bocdinaŋ dasap lêj yom malô-ŋga dôŋ, ma dakôm gêj hoŋ tu dapuc asidôwai hoŋ dôŋ ma dalhac ŋanja.

²⁰ Akôm Anötö ndê gweleŋ popoc tu yom pi gêj daneŋ-ŋga dom. Gêj hoŋ inj ŋayham tu daneŋ-ŋga, magoc yac bu dakôm ŋamalac daŋ ndê kêj whinj tisac tu gêj naŋ tan-ŋga, dec dakôm giso.

21 Mac bu anej wata me anôm wain me akôm gêj ɣatô naŋ kôm nem asidôwa dan ndê kêj whinj tisac, naŋ ɣayham bu mac ahu gêj dau siŋ yêc-ŋga.

22 Yom bocke naŋ am kêj whinj pi gêj hoŋ dinaj, naŋ kôc dôj yêc amlu Anötö ɣalhu. Asa naŋ kôc gauc ɣapep pi gêj hoŋ dinaj e kôm giso dom, naŋ oc tap Anötö ndê mwasinj sa.

23 Magoc ɣamalac naŋ gêj gêj ma ɣalôm lu-lu pi gêj dau, naŋ kêkuc lêj kêj whinj-ŋga dom, ma oc tap Anötö ndê matôc sa. Lêj bocke naŋ am kêj whinj bu lêj solop yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ kôm. Gêj bocke naŋ am kôm ti atac lu-lu, naŋ sac.

15

Dakôm gêj hoŋ tu danem asidôwai sa-ŋga

1 Yac lau naŋ dakêj whinj ɣan̄ga, naŋ dahôc ɣawapac dawhinj lau naŋ sêkêj whinj babalê, tu bu danem ɣac sa-ŋga dandic ɣawaê. Dakôm gêj tu dapo dauŋ sa-ŋga dom.

2 Yac lau tigeŋ-tigeŋ dakôm mêtê ɣayham têj lau menŋpan yac-ŋga tu danem ɣac sa-ŋga, ma tu dapuc ɣac dôj-ŋga.

3 Gauc nem Kilisi. Inj kôm gêj dan tu dau ndê atac whinj-ŋga dom, magoc kôm gêj hoŋ kêkuc Anötö ndê atac whinj. Ma tu dinaj-ŋga dec sêpu inj, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Lau naŋ sêpu am, naŋ sêpu aö bocdinaŋ.

[BW 69:9]

4 Anötö ndê yom hoŋ naŋ sêto yêc muŋ su, naŋ Anötö kêj bu êndôhôy yac. Ma yom dau oc puc yac dôj bu dalhac ɣan̄ga, ma êngilí yac bu dahu ɣandô ɣayham naŋ dakêj bataŋ dambo, naŋ siŋ dom.

5 Anötö naŋ puc mac dôj ma kêgilí mac bu alhac ɣan̄ga, naŋ piŋ mac hoŋ dôj tu aŋkuc Yisu Kilisi-ŋga.

6 Ma ɣalêŋ dinaj inj oc kêj mac ambo ti nem ɣalôm tigeŋ, ma awham pitigenj ma ahoc yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê Damba Anötö ndê waê asê.

ɣawaê ɣayham gic lau Israel-ŋga ma lau apa hoŋ ɣawaê

7 Bocdinaŋ akôc lau sêkêj whinj Yisu-ŋga hoŋ sa, tôm Kilisi dau kôc mac sa. ɣalêŋ dinaj mac oc apo Anötö ndê waê sa.

8 Aö wasôm têj mac bu Kilisi men gitôm lau Israel-ŋga si ɣagac akiŋ, bu kôm yom naŋ Anötö gic bata têj abarji Israel-ŋga, naŋ ɣandô sa.

9 Ma lau naŋ lau Israel dom, naŋ oc sêmpij Anötö tu inj ndê mêtê tawalô lau-ŋga. Gitôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Tu dinaj-ŋga aö wampiŋ am têj ndoc aö wambo wawhiŋ lau gameŋ apa-ŋga. Wanem wê tu watoc am nem ɣâe sa-ŋga.

[BW 18:49]

10 Ma yom daŋ tiyham yêc bocdec bu:

Mac lau gameŋ apa-ŋga, atac ɣayham awhiŋ Anötö ndê lau Israel-ŋga. [Diut 32:43]

11 Ma daŋ tiyham:

Mac lau gameŋ apa-ŋga hoŋ ampiŋ Pômdau. Ma mac lau hoŋ anem wê atoc inj sa-ŋga.

[BW 117:1]

12 Ma Aisaya to yom bocdec bu:

Nasili daŋ oc puc pi men yêc Jessi ndê ɣawakac. Ma inj oc tisa bu nem gölinj lau nom-ŋga hoŋ. Ma lau naŋ lau Israel dom, naŋ oc sêkêj bata bu inj nem ɣac si.

[Ais 11:10]

13 Aö watenj Anötö, naŋ ti gêŋ ɻayham hoŋ naŋ yac dakêŋ bataŋ, naŋ ɻahu, bu kêŋ atac ɻayham ti yom malô nem mac ahuc tu mac nem akêŋ whinj Yisu Kilisi-ŋga. Ma bocdinaj Nalau Dabuŋ ndê ɻaclai oc puc mac dôŋ bu alhac ti atac pa su, ma ahôŋ gêŋ ɻandô ɻayham naŋ mac akêŋ batam ambo.

Pol ndê gweleŋ ɻawaê ɻayham-ŋga

14 O anej asidôwai. Yéc anej ɻalôm aö gakêŋ whinj ɻanga bu mac akôm mêtê ɻayham ej, ma mac anyalê yom ɻandô tidôŋ, e mac atôm bu andôhôŋ têŋ daôm.

15 Tu Anötö ndê mwasiŋ naŋ kêŋ têŋ aö-ŋga, dec gato yom pi gêŋ ɻatô ti ɻanga têŋ mac, tu bu wawhê mac nem gauc sa, ma gauc nem yom dau tiyham.

16 Aëc. Anötö kêmwasin aö, dec kêyalin aö sa bu wanem akinj Yisu Kilisi tôm dabunsga, bu wahoc Anötö ndê ɻawaê ɻayham asê têŋ lau gameŋ apa-ŋga. Ma tu anej gweleŋ dindec-ŋga dec lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkêŋ whinj Yisu, naŋ oc sêti lau dabuŋ ɻa Nalau Dabuŋ ndê ɻaclai, ma ɻac oc sêtôm da naŋ Anötö gêlic ɻayham.

17 Bocdinaj dec anej ɻahu gapo dauŋ sa tu gweleŋ nan gakôm tu Anötö-ŋga, naŋ Yisu Kilisi dau.

18 Aö gatec bu wasôm yom pi gêŋ naŋ aö dauŋ gakôm, tigenj wasôm yom pi gêŋ hoŋ naŋ Kilisi dau kôm. Aö gahoc ɻawaê ɻayham asê têŋ lau gameŋ apa-ŋga, ma sêlic gêŋ daêsam naŋ aö gakôm. Magoc Kilisi dau gêm ɻac si ɻalôm kwi e ɻac danja wambu Anötö.

19 Inj ndê Nalau Dabuŋ kêŋ ɻaclai têŋ aö bu wakôm gêŋ dalô ti gêŋ atu-tu daêsam. Bocdinaj aö gahoc ɻawaê ɻayham pi Kilisi asê timala ej, yéc malac Jerusalem ma yêc gameŋ hoŋ e meŋ têŋ gameŋ Ilirikum-ŋga.

20 Aö gatec bu wakwê andu pi lhac alhö naŋ ɻamatâc daŋ kêsuhun muŋ su. Bocdinaj têŋ ɻamatâ-ŋga e meŋ, aö atac whinj bu wasôm ɻawaê ɻayham asê têŋ lau naŋ dangasunj sambuc Kilisi ndê ɻaê-ŋga.

21 Tôm yom daŋ naŋ sêto muŋ su pi Kilisi bocdec bu:

Lau naŋ sêŋgô inj ɻawaê daŋ dom, naŋ oc sêlic inj. Ma ɻac naŋ sêŋgô yom pi inj su dom, naŋ oc sêŋyalé inj. *[Ais 52:15]*

Pol gauc gêm bu ndic lau malac Rom-ŋga kësi

22 Tu gweleŋ dinaŋ hê aö dôŋ ɻapanj-ŋga, dec gitôm dom bu watêŋ mac waloc.

23 Yala daêsam gi su, aö ɻalôm kac aö bu walic mac. Ma kwahic dec anej gweleŋ pacndê yêc gameŋ dindec.

24 Bocdinaj aö gauc gêm bu watêŋ gameŋ Spein-ŋga wandi, ma têŋ ndoc wanjselêŋ wandi, naŋ dec gauc gêm bu walic mac têŋ ndoc dinaŋ. Aö tac whinj ɻandô bu wambo wawhiŋ mac tôm bêc ɻatô, ma gakêŋ bataŋ bu tiŋambu mac oc anem aö sa bu watêŋ Spein wandi.

25 Magoc gêŋ ɻamatâ-ŋga aö kwahic dec bu wapi Jerusalem wandi, bu wanem lau sêkêŋ whinj-ŋga sa yêc dindê.

26 Bu lau gameŋ Masedonia ti Akaya-ŋga sêlic ɻayham bu sêndic awa sa bu sênen lau sêkêŋ whinj-ŋga naŋ sépônda dau yêc malac Jerusalem, naŋ sa.

27 ɻac sêlic ɻayham bu sêkôm bocdinaj, ma lêŋ dau inj solop. ɻahu bu lau gameŋ apa-ŋga si tôp yêc lau Israel-ŋga. ɻac sêtap mwasiŋ nem ɻac si gatu sa-ŋga sa tu Kilisi-ŋga, naŋ meŋ akêŋ lau Israel-ŋga si tonj. Bocdinaj solop bu ɻac sêkêŋ si awa nom-ŋga ɻatô, bu sênen lau Israel-ŋga naŋ sépônda dau, naŋ sa, ma sêô si tôp.

28 Têj ndoc gwelen dindec pacndê su, ma wakêj awa dindec sip lau Jerusalem-nga amba su, nañ goc watêj Spein wandi. Ma têj têm dinaj wamej walic mac.

29 Ma aô gakêj whij bu têj ndoc waloc wambo wawhij mac, nañ Kilisi oc êmwasinj yac hoñ êjlêc.

30 Tu yac nej Pômdau Yisu Kilisi-nga, ma tu mêtê atac whij-nga nañ Nalau kêj têj yac, dec watej mac bu alhac awhij aô, ma dahôc ñawapac ñawaê ñayham-nga dawhij daunj. Ma atej mbec têj Anötö tu aô-nga.

31 Atej mbec bu Anötö êjgaho aô su yêc lau gamej Judia-nga nañ sêkêj whij Yisu dom, nañ amba. Ma atej mbec bu gwelen nañ gakôm bu wanem lau sêkêj whij-nga sa yêc malac Jerusalem, nañ oc sêkôc sa ti atac ñayham.

32 Ma Anötö bu lic ñayham, dec tiñambu watêj mac waloc ti atac ñayham, ma wanjwahaj daunj wawhij mac e licwalô sa tiyham.

33 Anötö Yom Malô Nadau whij mac sambob. Yomandô.

16

Pol kêj acsalô têj iñ ndê silip nañ sêmbo malac Rom

1 Yac nej lhuñwê kêj whij Yisu-nga dañ gêm akiñ gôlôwac dabuñ yêc malac Kenkria, nañ ndê ñaê Pibi. Aô bu wawhê iñ sa têj mac bu iñ awhê ñayham.

2 Iñ gêm lau daësam sa, ma gêm aô sa whij, ma bocdinañ dec wandac mac bu akôc iñ sa tu Pômdau ndê ñaê-nga, añkuc Anötö ndê lau dabuñ si lêj solop. Ma anem iñ sa tu gêj bocke nañ pônda dau-nga.

3 Akêj anej acsalô ñayham têj Prisila lu Akwila, awhê lu ñgac nañ sêkôm gwelen sem akiñ Yisu Kilisi-nga sêmbo malac Rom, tôm aô gakôm gambo gamej dindec.

4 Muñ-nga inju sêkêj dau sambuc tu sêñem aô sa-nga, ma sêhêgo dau bu sêmbac ndu tu aô-nga dom. Tu dinaj-nga aô bu wanem danje inju, ma gôlôwac dabuñ hoñ yêc lau apa si gamej, nañ sem danje inju sêwhij.

5 Ma wandac mac bu akêj acsalô têj lau sêkêj whij-nga hoñ nañ sêkac dau sa bu sêlic om yêc inju si andu, nañ sêwhij. Ma akêj anej acsalô têj Epenetus, anej ñamatâc atac whij-nga, nañ ti ñgac ñamatâ-nga bu kêj whij Yisu yêc gamej Esia-nga.

6 Asôm anej acsalô têj Maria nañ kôm gweleñ atu tu nem mac sa-nga.

7 Ma akêj acsalô têj Andronikus lu Junias, nañ yac asa akêj aban tigen, ma muñ-nga andöc gapoc-walô awhij daunj. Inju awhê lu ñgac tiwaê yêc apostel si toñ ñalôm. Ma inju sêkêj whij Kilisi sêmuñ aô.

8 Asôm acsalô têj Ampliatus, ñgac kêj whij Pômdau-nga nañ aô atac whij kêlêc.

9 Ma asôm acsalô têj Urbanus, nañ alu am akiñ Kilisi awhij daunj, ma têj Stakis anej ñgac tac whij-nga danj.

10 Ma têj Apeles nañ hôc ñawapac daësam tu Kilisi-nga, magoc kalhac ñanga ma hu ndê kêj whij siñ dom. Ma akôm acsalô têj lau hoñ nañ sêmbo Aristobalus ndê andu,

11 ma têj Herodion, anej ñatô danj. Ma têj lau nañ sêmbo Nasisus ndê andu, nañ sêkêj whij Pômdau.

12 Ma akôm acsalô têj Tripena lu Triposa, awhê lu nañ sem gweleñ ñanga tu Pômdau-nga. Ma têj Pesis, awhê nañ aô atac whij kêlêc, nañ kôm gweleñ ñanga tu Pômdau-nga whij.

13 Akôm acsalô têj Rupas nañ Pômdau kêyalinj inj sa, ma têj inj dinda nañ yob aö gitôm anej dinaj solop.

14 Ma asôm acsalô têj Asiñkretus, Plegon, Hemes, Patrobas, Hemas ma asidôwai nañ sêmbo sêwhinj ñac.

15 Ma têj Pilologus, Julia, Nereus lu lhuwê, ma Olimpas ti lau sêkêj whinj-nga hoñ nañ sêmbo sêwhinj ñac.

16 Akam daôm* aňkuc Anötö ndê lau dabun si lêj. Kilisi ndê gôlôwac dabun ton tigenj-tigenj yêc gamej dindec, nañ sêkêj si acsalô ñayham têj mac sêwhinj.

Pol puc lau Rom-nga dôj bu sêlhac ñaňga

17 O asidôwai, aö watej mac bu ayob daôm têj lau nañ si mêtê kôm lau sêwhê dau kôc-kôc, ma sêsôm yom nañ so yom ñandô nañ mac akôc sa su, bu ñac si yom dau kôm lau si sêkêj whinj tisac. Andic ahê lau kainj dinaj.

18 Bu ñac sem akiñ yac nej Pômdau Kilisi dom, magoc sêkôm tu dau-nga. Ñac sêmbac-sêmbac yom lau, ma sêsôm yom ñayham-ñayham bu sêjsau lau gauc babalê, nañ sêtôm dom bu sêjyalê yom ñahu.

19 Lau hoñ sêrgô ñawaê bu mac danjam wambu Kilisi ndê yom, ma bocdinañ aö atac ñayham atu tu mac-nga. Magoc aö wanem la mac, bu ati lau ti gauc tu lêj ñayham-nga, ma andic ahê mêtê sac hoñ.

20 Anötö Yom Malô Ñadau ñasawa sauñ oc ku Sadañ dulu, ma kêj inj sôc mac gahim ñapu. Yac nej Pômdau Yisu ndê mwasinj têj mac.

Lau ñatô sêkêj si acsalô têj lau Rom-nga

21 Timoti, nañ kôm gwelenj whinj aö, nañ kêj ndê acsalô ñayham têj mac. Ma Lusias, Jason ma Sosipata, lau nañ yac asa yêc abuñ tigenj, nañ sêwhinj.

22 (Ma aö Tetius, nañ gato Pol ndê yom sip bapia dindec, nañ wasôm acsalô têj mac tu Pômdau-nga.)

23 Ma Gaius, nañ kôc aö Pol ti lau sêkêj whinj-nga malac dindec-nga sa, ma kêj ndê andu ti yac mba gamej akac sa ambo-nga, nañ kôm ndê acsalô têj mac whinj. Ma Erastas, ñgac nañ yob malac dindec si ganom mone-nga, lu yac mba asidôwa Kwatus, sêkôm si acsalô têj mac bocdinañ. [

24 Yac nej Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasinj têj mac hoñ. Yomandô.]

Pol ten mbec êmpij Anötö-nga

25 Tampiñ Anötö dandic ñawaê. Bu ñawaê ñayham nañ aö gahoc asê, ma mêtê nañ sem pi Yisu Kilisi, nañ Anötö gitôm bu puñ dôj yêc mac nem ñalôm e kôm mac akêj whinj ma alhac ñaňga. Anötö ndê lêj nem lau si-nga yêc sinj dau ñasawa balinj su.

26 Propet akwa sêto yom pi lêj dau muñ su, ma kwahic dec Anötö nañ mbo titêm-titêm, nañ gic atu lau bu sêhoc yom dau asê tiawê, e lau nom-nga sambob sêkêj whinj, ma danja wambu inj.

27 Dahoc Anötö tigenj, gauc ti gauc Ñahu, nañ ndê waê sa tôm têm hoñ, tu Yisu Kilisi-nga. Yomandô.

* **16:16:** Yêc inj ndê bapia, Pol to yom ma sôm têj lau Rom-nga bu sêngutô dau ña lêj dabunj. Mêtê dau bu tôc asê bu ñac hoñ sêmbo ti ñalôm tigenj ma atac whinj dau. Alic yom kainj tigenj yêc bapia ñatô - 1 Kor 16:20; 2 Kor 13:12; 1 Tes 5:26; ma 1 Pit 5:14. Mêtê dau kêkuc lau Israel-nga si gêbôm, magoc lau Papua Niugini-nga si mêtê nañ êlêmê sêkôm, nañ sêkam dau.

Pol ndê bapia ñamata-ŋga têj lau Korin-ŋga Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Pol inj ñgac ñamata-ŋga bu hoc ñawaê ñayham asê têj lau yêc malac Korin, ma inj kôm gwelen mbo malac dau ñasawa hic baliŋ ma kêdôhôj lau naŋ sic hu sêkêj whij Yisu (Apo 19:1-17).

Tijambu Pol mbo whij ñjac dom, ma ñgô ñawaê pi ñawapac daêsam naŋ hôc asê lau sêkêj whij-ŋga, ma ñjac sêto bapia têj inj ma sêndac inj bu whê yom ñatô sa. Tu dinaŋ-ŋga dec inj to bapia dindec têj ñjac, têj têm inj dau mbo malac Epesas. Ñawapac ñatô naŋ inj to yom pi, naŋ lau sêsa lêj mockain-ŋga, sêwhê dandi kôc-kôc, seŋ Mwasin Dabuŋ ña lêj so, sêkôc gauc so pi yom datisa akêj lau batê-ŋga, ma sêŋyalê yom pi Ñalau Dabuŋ ndê mwasiŋ ñapep dom. Ma ñjac sêtoc mwasiŋ sêson yom awha wakuc-ŋga sa hôc gêlêc mwasiŋ hoŋ.

Pol to yom dindec têj lau Korin-ŋga, tigeŋ yom daêsam hêganôj lau sêkêj whij-ŋga hoŋ, ma gitôm bu puc yac dôŋ bu datimêtê dauŋ ñapep ma dasap mêtê ñayham dôŋ.

Pol ndê yom ñamata-ŋga

1 Aö Pol, naŋ Anötö kêgalêm aö sa kêkuc inj ndê atac whij dec gati Yisu Kilisi ndê tâposel. Alu yac neŋ asidôwa Sostene ato bapia dindec

2 têj Anötö ndê gôlôwac dabuŋ yêc malac Korin. Alu ato têj mac lau hoŋ naŋ ati lau dabuŋ, ñahu bu Anötö piŋ mac dôŋ am damiŋ Yisu Kilisi. Aêc, Anötö kêgalêm mac sa bu ati inj ndê lau dabuŋ, awhij lau akêj gameŋ hoŋ, naŋ sêtoc yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê sa. Yisu tigeŋ ti yac neŋ Pômdau, ma ñjac si Pômdau bocdinaj.

3 Mwasin tî yom malô têj mac, akêj Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gêm danje Anötö tu inj ndê mwasiŋ-ŋga

4 Tôm bêc hoŋ aö gam danje anen Anötö, tu mwasiŋ naŋ inj kêj têj mac tu mac nem akêj whij Yisu Kilisi-ŋga.

5 Yomandô. Tu mac ati Kilisi ndê lau-ŋga, dec Anötö ndê mwasiŋ kêsalê mac ahuc, ma gêm mac sa bu aŋyalê Anötö ndê yom ma asôm yom dau asê.

6 Ma ñalêj dinaŋ Anötö ndê mwasiŋ punj ñawaê naŋ yac ahoc asê pi Kilisi, naŋ ñahu sîp ñalôm gi, naŋ dôŋ yêc mac nem ñalôm.

7 Tu dinaŋ-ŋga têj têm dindec naŋ mac hoŋ ambo ti tamkwê ñandô bu alic bêc naŋ Anötö oc hoc yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi asê, naŋ mac apônda Ñalau Dabuŋ ndê mwasiŋ danj dom.

8 Ma Anötö oc puc mac dôŋ bu alhac ñanga e bêc naŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi mbu menj, dec mac oc alhac inj anjô-ŋga ti nem yom me giso mbasi.

9 Anötö naŋ kêgalêm mac sa bu piŋ mac dôŋ anem damiŋ inj ndê Atu Yisu Kilisi, yac neŋ Pômdau, naŋ gic bata bu yob mac ñalêj dinaŋ. Ma yom hoŋ naŋ inj gic bata têj yac, naŋ oc kôm ñandô sa.

Yham dom bu Kilisi ndê lau sêwhê dau kôc

10 O asidôwai. Yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi kêkij aö bu wanem gwelen ñawaê ñayham-ŋga wanem inj anjô, ma tu dinaŋ-ŋga dec aö bu w anem la mac bocdec

bu. Ahu nem mêtê awhê daôm kôc-kôc-ŋga siŋ! Apinj daôm dôj ma ambo ti ñjalôm tigeŋ bu mac nem yom ti gauc daŋ so dau dom.

11 O asidôwai. Aö gasôm yom dinaŋ ñahu bu Klowe ndê lau ñatô sêkêŋ puc aö bu mac nem lau ñatô sêseŋ dandi e sêwhê dandi kôc-kôc.

12 Aö gaŋgô bu mac nem lau ñatô sêšôm bu sêŋkuc aö Pol, ma ñatô sêšôm bu sêŋkuc Apolos, ma ñatô sêŋkuc Pita, ma ñatô sêšôm bu sêŋkuc Kilisi.

13 Oyaê! Mac gauc gêm sake? Kilisi whê dau kôc, a? Lau sic aö Pol lec ndu pi a gicso dau bu nem mac sa, a? Mac aliŋ busaŋgu tu aö neŋ ñaē-ŋga, a?

14 Aö gam danje Anötö bu aö kaku mac nem lau daësam dom. Aö kaku Krispas lu Gaius.

15 Tu dinaŋ-ŋga dec oc tôm dom bu ñamalac daŋ sôm bu mac aliŋ busaŋgu tu aŋeŋ ñaē-ŋga.

16 Yomandô aö kaku lau naŋ sêmbo Stepanas ndê andu sêwhiŋ, magoc ñac lau dinaŋ eŋ. Aö bu waŋku mac nem lau ñatô whiŋ, dec kalhiŋ siŋ su.

17 Kilisi kékij aö bu waŋku lau dom, magoc iŋ kékij aö bu wanem mêtê. Ma ñawaâ naŋ gahoc asê pi Kilisi ndê mbac ndu pi a gicso dau, naŋ yom ti ñaclai atu. Bocdinaj aö tanjkwê gauc atu-tu nom-ŋga bu nem aö sa tu wanem mêtê-ŋga dom. Mba! Aö gatec bu wakôm a gicso dau ndê ñaclai ti gêŋ ñambwa.

Kilisi tôt Anötö ndê ñaclai ti gauc atu asé

18 Aö gasôm yom dinaŋ, ñahu bu ñawaâ pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, tôt Anötö ndê ñaclai asê têŋ yac lau naŋ iŋ bu nem yac si. Magoc lau naŋ sic waâ bu sêniŋga, naŋ sêŋgô yom pi a gicso dau gitôm yom gauc mbasi-ŋga.

19 Bu sêto Anötö ndê yom dan yêc bocdec bu:

Lau ti gauc atu-tu nom-ŋga, ma ñac naŋ gauc gêm bu sêŋyalê gêŋ hoŋ ñahu, naŋ waseŋ ñac si gauc su, ma watôc asê bu gêŋ ñambwa. [Ais 29:14]

20 Bocdinaj, mac lau tigauc ma gwalam akwa ma mac lau nom-ŋga naŋ aŋsahe bu akip gêŋ hoŋ ñahu sa, mac nem gauc dau ñandô nde? Anötö tôt asê bu ñamalac si gauc atu-tu nom-ŋga, iŋ gitôm gêŋ gauc mbasi-ŋga.

21 Ma iŋ tôt iŋ ndê gauc atu asê bocdec bu. Iŋ kôm bu lau nom-ŋga sêtôm dom bu sêŋyalê iŋ ñaŋ bu si gauc. Ma iŋ ndê ñawaâ ñayham naŋ yac ahoc asê, naŋ lau nom-ŋga sêlic bu yom gauc mbasi-ŋga. Tigeŋ Anötö dau gêlic ñayham bu nem lau naŋ sêkêŋ whiŋ ñawaâ dau, naŋ si.

22 Lau Israel-ŋga takwê bu sêlic gêŋ dalô. Ñac bu sêlic, dec oc sêkêŋ whiŋ. Ma lau Grik sêŋsalê yom ti gauc atu, bu sêŋgô dec oc sêkêŋ whiŋ.

23 Magoc yac mba mêtê hêganôj Kilisi ti iŋ ndê mbac ndu pi a gicso dau. Yom dau kékuc gêŋ naŋ lau Israel-ŋga takwê, naŋ dom, ma bocdinaj dec sêkêŋ whiŋ dom. Ma lau Grik sêlic gitôm yom gauc mbasi-ŋga.

24 Magoc lau Israel ti lau Grik bocke naŋ Anötö kêgalêm ñac sa sêti iŋ ndê, naŋ sêkôc yac mba yom pi Kilisi sa, ma sêŋyalê bu iŋ Anötö ndê ñaclai ti gauc ñahu.

25 Bu gauc naŋ Anötö kékuc, dec kêmasaŋ lêŋ bu Yisu sip nom meŋ ma mbac ndu pi a gicso dau, naŋ lau sêlic bu lêŋ gauc mbasi-ŋga. Magoc Anötö ndê gauc dau hôc gêlêc ñamalac si gauc atu-tu hoŋ. Ma Anötö ndê lêŋ dinaŋ, lau sêlic bu lêŋ ñaclai mba-ŋga, magoc hôc gêlêc ñamalac hoŋ si ñaclai su.

26 O asidôwai, akôc gauc pi daôm. Têŋ ndoc mac anjô ñawaâ ñayham tiwakuc ma atap Anötö ndê galem sa, naŋ mac ambo atôm lau tigauc me lau ti ñaclai atu, me lau tiwaâ? Mba!

²⁷ Anötö tac whiŋ bu êŋyalinj lau naŋ lau nom-ŋga sêlic bu lau gauc mbasi-ŋga, ma lau ɳaclai mba-ŋga, naŋ sa, tu bu kôm lau tigauc ma lau tiŋaclai maya sa têŋ bêc ɳambu-ŋga.

²⁸ Lau naŋ lau nom-ŋga sêpu ma sêlic bu lau waêm̄ba ma lau ɳambwa, naŋ Anötö kêyalinj ɳac sa, tu bu êŋgwinij lau naŋ sêtoc dau sa-ŋga.

²⁹ Tu dinan-ŋga dec gitôm dom bu lau daŋ sêŋgiyan dau sa yêc Anötö aŋgô-ŋga.

³⁰ Bu Anötö dau piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu Kilisi, naŋ ti yac neŋ gauc ɳahu. Ma Kilisi dau ti yac neŋ ɳahu dati lau gitêŋ ti lau dabuŋ-ŋga, ma inj ti ɳahu Anötö gêm yac si-ŋga.

³¹ Bocdinaj, aŋkuc yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Asa naŋ bu po dau sa, naŋ po dau sa tu Pômdau-ŋga ej.

[Jer 9:24]

2

Pol gêm mêtê ɳa iŋ dau ndê gauc ti licwalô dom

¹ O asidôwai, gauc nem têm ɳamata-ŋga naŋ aö gahôc asê mac. Têŋ ndoc dinan aö gahêgo dauŋ pi yom ɳayham-ɳayham me yom ti gauc atu-tu tu bu wawhê Anötö ndê yom sa têŋ mac-ŋga dom. Mba!

² Aö gahu yom pi gêŋ daêsam siŋ, ɳahu bu aö gauc gêm tidôŋ bu wasôm yom pi Yisu Kilisi tawasê, ma pi inj ndê mbac ndu pi a gicso dau.

³ Têŋ têm aö gahôc asê mac, naŋ aö gameŋ tôm ɳac ti licwalô dom. Aö gatöc dauŋ ma katitec ɳandô tu gweleŋ naŋ Anötö kêŋ sip aö amarŋ-ŋga.

⁴ Ma aö gam mêtê ti gasôm yom têŋ mac kakuc gauc atu-tu nom-ŋga tu wambac yom mac-ŋga dom. Aö gasôm aneŋ yom ma Anötö ndê ɳalau tôc inj ndê ɳaclai asê bu puc aneŋ yom dôŋ.

⁵ ɳalêŋ dinan mac nem akêŋ whiŋ ɳahu sip aneŋ gauc me ɳamalac si gauc dom, magoc sip Anötö ndê ɳaclai.

Nalau tôc Anötö ndê gauc atu asê

⁶ Bocdinaj, têŋ ndoc yac bu anem mêtê, naŋ taŋkwê gauc atu-tu nom-ŋga tu puc yac mba yom dôŋ-ŋga dom. Mba. Magoc yac bu ambo awhiŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ ɳaŋga, naŋ dec oc tôm bu yac asôm yom ti gauc atu-tu têŋ ɳac. Magoc yom dau kêkuc lau nom-ŋga si gauc, me gôliŋwaga têm dindec-ŋga naŋ oc sêniŋga, naŋ si gauc dom.

⁷ Mba. Yom naŋ yac ahoc asê, naŋ kêkuc Anötö ndê gauc, ma hêganôŋ lêŋ naŋ inj kêmasaŋ muŋ-ŋga andô lê, tu bu nem yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Yisu, naŋ si, ma datap inj ndê ɳawasi sa. Lêŋ dau kêkuc inj ndê gauc atu, naŋ ɳahu sip ɳalôŋ gi, ma yêc siŋ dau têŋ lau nom-ŋga.

⁸ Gôliŋwaga têm dindec-ŋga dan sêŋyalê lêŋ dau ɳahu dom. Nac bu sêŋyalê, dec oc tôm dom bu sêkic yom bu sêndic Pômdau ɳawasi ɳadau ndu pi a gicso dau.

⁹ Magoc ɳac sêŋyalê dom. Tôm Anötö ndê yom naŋ sêto yêc muŋ su, naŋ whê sa bocdec bu:

Gêŋ ɳayham naŋ Anötö kêmasaŋ gwanaŋ tu lau naŋ atac whiŋ in-ŋga, naŋ lau daŋ sêlic dom, dan sêŋgô ɳawaâ dom, ma lau daŋ sêŋyalê dom. [Ais 64:4]

¹⁰ Tigeŋ Anötö ndê ɳalau tôc gêŋ dau asê têŋ yac. Bu ɳalau dau kip gêŋ hoŋ ɳahu sa, ma kêyalê gêŋ hoŋ. Ma inj kêyalê Anötö ndê gauc atu-tu, naŋ ɳahu sip ɳalôŋ gi, naŋ whiŋ.

¹¹ Aŋgô! Asa gitôm bu êŋyalê yom naŋ ɣamalac daŋ gauc gêm yêc ndê ɣalôm? Lau daŋ sêŋyalê dom, magoc ɣamalac dau ndê ɣalau kêyalê inj ndê gauc. Ma bocdinaŋ lau daŋ sêŋyalê Anötö dau ndê gauc dom, magoc Anötö ndê ɣalau tawasê kêyalê.

¹² Anötö tac whiŋ bu yac tanjyalê mwasiŋ naŋ inj kêŋ têŋ yac ɣambwa. Tu dinaŋ-ŋga dec ɣalau naŋ inj kêŋ têŋ yac, naŋ ɣalau nom-ŋga daŋ dom, magoc inj dau ndê ɣalau.

¹³ Ma yac ahoc yom asê pi Anötö ndê mwasiŋ dau. Magoc yac asôm yom anjkuc gauc atu-tu naŋ lau nom-ŋga sêtoc sa, naŋ dom. Yac asôm asê tôm ɣalau Dabun kêdôhôŋ yac. Yom ɣandô pi gwelenj naŋ Anötö kôm tu yac neŋ gatuŋ-ŋga, naŋ yac asôm asê têŋ lau naŋ ɣalau Dabun mbo ɣac si ɣalôm, anjkuc yom ti gauc naŋ ɣalau dau kêŋ têŋ yac.

¹⁴ Magoc lau naŋ Anötö ndê ɣalau mbo ɣac si ɣalôm dom, naŋ oc sêtôm dom bu sêkôc yom naŋ ɣalau dau kêdôhôŋ yac, naŋ sa. ɣahu bu ɣac sêlic gêŋ dau gitôm gêŋ gauc mbasi-ŋga, ma tôm dom bu sêŋyalê. ɣalêŋ tigeŋ naŋ tôm bu sêŋyalê, naŋ ɣalau Dabun whê ɣac si gauc sa.

¹⁵ Bocdinaŋ yac lau naŋ dakôc ɣalau Dabun sa su, naŋ datôm bu tanjsahê ti tanjyalê gêŋ hoŋ ɣahu. Magoc lau naŋ sêkôc ɣalau sa su dom, naŋ sêtôm dom bu sêŋyalê yac neŋ ɣahu.

¹⁶ Gauc nem Anötö ndê yom daŋ, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Asa kêyalê Pômdau ndê gauc, ma asa gitôm bu êndôhôŋ inj?

[Ais 40:13]

Lau nom-ŋga daŋ sêŋyalê dom, magoc yac tanjyalê, ɣahu bu ɣalau Dabun tôc Kilisi ndê gauc asê têŋ yac.

3

Lau Korin-ŋga sêkêŋ whiŋ gwalec

¹ O asidôwai hac. Têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ mac, naŋ aö gasôm yom têŋ mac tôm gasôm têŋ lau nom-ŋga naŋ ɣalau Dabun gêm gôliŋ ɣac dom. ɣahu bu mac atôm balêkoc dedec tu nem lêŋ akêŋ whiŋ Kilisi-ŋga.

² Yom naŋ aö gasôm têŋ mac, naŋ tôm aö gakêŋ mac anôm su ɣambwa. Bu mac atôm balêkoc dedec naŋ sêtôm dom bu sêneŋ gêŋ ɣanŋa. Ma kwahic d ec aö galic bu mac ambo bocdinaŋ ɣapaŋ.

³ ɣahu bu tôm bêc hoŋ mac am lêmuŋ ti aseŋ daôm ɣapaŋ. Mac asap lêŋ nom-ŋga dôŋ ɣapaŋ, dec tôc asê bu mac anjkuc lêŋ ɣalôm akwa-ŋga, ma ɣalau Dabun gêm gôliŋ mac nem lêŋ dom.

⁴ Bu mac awhê daôm kôc-kôc, ma mac nem lau ɣatô sêšôm bu sêŋkuc aö Pol, ma ɣatô sêšôm bu sêŋkuc Apolos. Mac nem gauc dinaŋ inj gauc nom-ŋga ɣambwa.

Aposel sem gwelenj sêtôm lau akiŋ ɣambwa

⁵ Aö bu wandac mac bu Apolos iŋ asa? Ma aö Pol dec aö asa? Aŋgô su naŋ. Yac lau akiŋ ɣambwa, naŋ ahoc Pômdau ɣawaé asê, ma tu ɣawaé dinaŋ-ŋga dec mac akêŋ whiŋ inj. Yac akôm mba gwelenj têjtêŋ tôm inj kêŋ têŋ yac.

⁶ Aö d auŋ gatôm ɣagac naŋ sô gêŋ ɣawhê sip nom. Ma Apolos inj gitôm ɣagac naŋ kêsôwê bu sip gêŋ ɣawhê naŋ aö gasô. Magoc Anötö dau kôm gêŋ dau po pi menj.

⁷ Bocdinaŋ atoc ɣagac naŋ sô gêŋ, me ɣagac naŋ kêsôwê bu, naŋ sa dom, bu alu ɣagac akiŋ ɣambwa. Atoc Anötö sa, bu inj kôm gêŋ po tiatu.

8 Njamalac naŋ sô gêŋ ɻawhê, ma ɻamalac kêsôwê bu sip-ŋga, iŋlu lu-lu si gweleŋ ɻahu tigen. Ma Anötö oc kêŋ ɻaolî têŋ iŋlu, êŋkuc gweleŋ naŋ iŋlu sêkôm.

9 Gweleŋ ɻawaê ɻayham-ŋga naŋ yac akôm ambo mac ɻalôm, naŋ gitôm yac akôm gweleŋ yêc yac mba ôm têŋtêŋ dom. Mba. Bu mac hoŋ atôm Anötö ndê ôm tigen, ma yac atôm iŋ ndê lau akiŋ naŋ akôm gweleŋ yêc ôm dau.

Gôlôwac dabuŋ sêtôm Anötö ndê andu

Ma mac atôm Anötö ndê andu naŋ iŋ bu kwê sa.

10 Tôm Anötö ndê mwasiŋ puc aö dôŋ dec aö gam mêtê mac. Aö gakôm gweleŋ dinâŋ gitôm gwalam akwa kwê andu-ŋga, naŋ kêsuhun alhö sip nom gi. Ma lau ɻatô naŋ sem gweleŋ mêtê-ŋga sêŋkuc aö, naŋ sêtôm lau naŋ sic daŋ ti lêlôm ma akiŋwa pi alhö naŋ aö kasuhun muŋ su. Mac lau asa naŋ bu akôm gweleŋ tu andic dabuŋ andu dau-ŋga, naŋ ayob daôm bu akôm gweleŋ dau ɻapep eŋ.

11 Bu Yisu Kilisi tawasê iŋ ti yac neŋ dakêŋ whin ɻahu. Kilisi dau gitôm alhö naŋ Anötö kêŋ bu lau sêkwê andu pi-ŋga, ma alhö ɻandô daŋ yêc dom.

12 Lau ɻatô sêkôm gweleŋ ɻayham tu bu sêkwê andu sa pi alhö dau, naŋ gitôm sêkwê andu ɻa gol me silba me hoc ɻayham. Magoc lau ɻatô sêkôm gweleŋ bambaliŋ, naŋ gitôm sêkwê andu ɻa gêŋ ɻambwa gitôm kwanj me a babalê.

13 Têŋ bêc ɻambu-ŋga Anötö oc êŋsahê lau tigen-tigeŋ si gweleŋ ɻa ya, ma ya oc tôc ɻac si gweleŋ ɻa-ɻandô asê tiawê.

14 Nac naŋ sêkôm gweleŋ ɻayham, naŋ si gweleŋ ɻa-ɻandô oc gacgeŋ yêc. Ya oc neŋ su dom, ma ɻac oc sêtap si ɻaolî sa.

15 Magoc ɻac naŋ sêkôm gweleŋ bambaliŋ, naŋ ya oc êŋsahê ɻac si gweleŋ ma neŋ hoŋ su ninga. Nac lau dau oc sêwê sa yêc yawahô, magoc ɻac si gweleŋ ɻandô daŋ oc gacgeŋ yêc dom.

Lau sêkêŋ whin-ŋga si ɻahu yêc nom dom

16 O lauhac! Mac atôm Anötö ndê lôm dabuŋ, ma Anötö ndê ɻalau mbo mac nem ɻalôm. Mac aŋyalê yom dinan, me mba?

17 Yomandô, mac atôm Anötö ndê lôm, ma lôm dau iŋ gêŋ dabuŋ. Tu dinan-ŋga asa naŋ kôm Anötö ndê andu dabuŋ tisac, naŋ Anötö oc kôm iŋ tisac bocdinaj.

18-20 Aŋsau daôm pi gauc naŋ lau nom-ŋga sêlic bu gauc atu-tu, naŋ dom. Bu gauc naŋ lau nom-ŋga a sêlic bu gauc atu-tu, naŋ Anötö gêlic tôm gêŋ gauc mbasi-ŋga. Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Gauc atu-tu naŋ ɻamalac sêtoc dau sa pi, naŋ Anötö oc nem kwi ti ɻac si akô bu sêsisp sêndi-ŋga. [Job 5:13]

Ma yom daŋ tiyham sêto yêc bocdec bu:

Pômdau kêyalê gauc naŋ lau nom-ŋga sêtoc sa ti gauc atu-tu, ma iŋ gêlic gitôm gêŋ ɻandô mbasi-ŋga. [BW 94:11]

Bocdinaj, mac nem asa naŋ gauc gêm bu iŋ ɻamalac ti gauc atu-tu pi gêŋ nom-ŋga, magoc kêyalê Anötö dom, naŋ hu gauc nom-ŋga siŋ, ma ti ɻamalac gauc mbasi-ŋga. Ma ɻalêŋ dinan dec oc tôm bu iŋ ti ɻamalac tigauc yêc Anötö anjô-ŋga.

21 Bocdinaj dec atoc daôm sa tu aŋkuc aö Pol, me Apolos, me ɻamalac daŋ-ŋga dom! Bu gêŋ ɻayham hoŋ naŋ tôm bu po mac sa, naŋ meŋ akêŋ Anötö tigen.

²² In kēkiŋ aö Pol, lu Apolos ma Pita atôm lau akiŋ, tu bu anem mac sa-ŋga. Ma mac nem gameŋ ambo-ŋga ti nem têm ambo tamli-ŋga ma têm ambac ndu-ŋga, gêŋ naŋ kwahic dec sêmbo ti gêŋ naŋ oc sêhôc asê tiŋambu, gêŋ hoŋ dinaŋ Anötö ti ɣadau ma kêŋ têŋ mac bu nem mac sa.

²³ Ma Anötö tigeŋ piŋ mac dôŋ am damiŋ Kilisi, ma Kilisi ndê ɣahu yêc Anötö dau.

4

Lau aposel si gwelen ti sakin

¹ Bocdinan, alic yac atôm Kilisi ndê lau akiŋ ɣambwa, naŋ inj gêlic yac atôm bu akôm inj ndê gwelen, dec kêŋ Anötö ndê yom naŋ ɣahu sip ɣalôm gi, naŋ sip yac amanj.

² Ma yac hoŋ taŋyalê su, bu yac neŋ ɣadau bu kêŋ gwelen sip yac amanj, naŋ dayob ɣapep dandic ɣawaê.

³⁻⁴ Bocdinan inj lén solop bu yac datôc gwaniŋ yac nen gwelen ti sakin tu bu taŋsahê bu yac akôm ɣapep me mba. Aö neŋ atac pa su pi gwelen naŋ Anötö kêŋ sip aö amanj. Tigeŋ yom dinaŋ whê aö sa bu aö ɣagac akiŋ gitêŋ lec dom. Aö gahêgo daunj tu gauc bocke mac akôc, me lau ɣatô sêkôc, me aö daunj gakôc pi aneŋ sakin-ŋga lec dom. Bu Pômdau tawasé ti ɣadau bu êŋsahê aö-ŋga.

⁵ Bocdinan gauc nem bu aŋsahê lau pi ɣac si lêŋ ti sakin ɣagahô dom, ahôŋ Pômdau ndê bêc bu mbu meŋ-ŋga. Têŋ dinan gêŋ naŋ siŋ dau yêc ɣasec ɣalôm, ma gauc hoŋ naŋ yêc ɣamalac si ɣalôm, naŋ Pômdau dau oc hoc asê tiawê. Ma têŋ dinan lau hoŋ naŋ sic waê bu sêtap waé sa, naŋ oc sêtap sa akêŋ Anötö tôm ndi.

⁶ O asidôwai hac. Aö gato yom dinaŋ pi alu Apolos gitôm yom gôliŋ daŋ, tu bu wawhê mac nem gauc sa-ŋga. Aö bu wandôhôŋ yom ɣalôh daŋ têŋ mac, naŋ sêsôm bocdec bu, “Ayob bu akôm gêŋ daŋ so Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ dom.” Mac bu aŋyalê yom dau ɣahu, dec oc tôm dom bu mac atoc ɣamalac daŋ sa hôc gêlêc daŋ su.

⁷ Am asa naŋ toc daôm sa, naŋ ɣgô. Asa sôm bu am hôc gêlêc lau ɣatô? Ma am nem gêŋ sake yêc, naŋ am tap sa yêc Anötö ndê dom? Ma am nem gauc ti gêŋ ɣayham hoŋ bu meŋ akêŋ Anötö, dec tu sake-ŋga am toc daôm sa bu am nem gêŋ hoŋ ɣahu am daôm?

⁸ Bocke? Anötö ndê mwasiŋ kêsalê mac ahuc su, a? Mac gauc gêm bu mac atôm lau ti lêlôm Anötö ndê mwasiŋ-ŋga, a? Mac atap têm ɣambu-ŋga sa su, dec andöc atôm kiŋ ma kwin ma am gôliŋ awhiŋ Kilisi, magoc yac hic lec mba, a? Oyaê! Têm dau bu meŋ sa su, dec oc ɣayham kêlêc, ma bocdinan dec oc tôm bu yac hoŋ danem gôliŋ dawhiŋ daunj. Magoc mba!

⁹ Bu yac lau aposel ambo nom atôm lau waêmba naŋ atinjambu lau hoŋ, ma atôm lau naŋ sêkic yom bu sêndic ɣac ndu. Aö gauc gêm bu Anötö kêgwininj yac ma kêŋ yac ambo bocdinan atôm dôhôŋ bu lau hoŋ ma aŋela sêwhinj sêlic.

¹⁰ Tu Kilisi-ŋga dec lau nom-ŋga sêlic yac atôm lau gauc mbasi-ŋga. Magoc yêc Kilisi ndê lau ɣalôm, mac apo daôm sa bu ati lau ti gauc atu-tu, a? Yac lau licwalô mba, magoc mac lau ti licwalô atu, a? Bocke dec mac lau ti waêm, magoc yac hic lec lau waêŋ mba?

¹¹ Nasawa balinj su e meŋ têŋ kwahic dec, yac ahôc ɣawapac daësam. Gêŋ yô yac, bu yô yac, yac mba ɣakwê mbasi, lau sic yac, ma yac mba gameŋ andöc-ŋga mbasi.

12 Yac aman am gweleŋ atu tu akôm kwaŋ daun-ŋga. Lau sêpu yac, tigeŋ yac am mbeč ɣac ô. Sêkêŋ kisa yac, magoc ahôc ti atac pa su.

13 Lau sêsec yac, magoc yac asôm yom malô ô. Sêlic yac atôm gêŋ ɣapopoc nom-ŋga ɣambwa. ɣawapac kaiŋ dinaj yac ahôc ɣapan.

14 Aö gato yom dinaj tu bu wakôm mac mayam daôm-ŋga dom. Mba. Aö galic mac tôm aneŋ balêkoc atac whin-ŋga, ma tu dinaj-ŋga dec gato tu wakêŋ puc mac-ŋga.

15 Yêc Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ ɣalôm, lau daêsam sêmbo, naŋ sêtôm bu sêndôhôj mac. Tigeŋ tôm dom bu mac alic ɣac tôm damami. Magoc aö galic daun tôm mac damam, ɣahu bu mac akêŋ whin-ŋga Yisu Kilisi tu ɣawaê ɣayham naŋ aö gahoc asê pi in-ŋga.

16 Tu dinaj-ŋga dec waŋgilí mac bu aŋkuc aneŋ lêŋ.

17 Ma bocdinaj dec aö bu waŋkiŋ Timoti têŋ mac loc. In sap Pômdau dôŋ ɣaŋga ej, ma in aneŋ balê atac whin-ŋga solop. Aneŋ yom ti lêŋ hoŋ naŋ gasa tu kakuc Yisu Kilisi-ŋga, naŋ in oc whê sa bu kêŋ gauc mac. Ma in oc êndôhôj mac êŋkuc mêtê naŋ aö gam, ma yom naŋ aö daun kadôhôj têŋ gôlôwac dabuŋ yêc gameŋ hoŋ.

18 Mac nem lau ɣatô sêtoc dau sa kêlêc ma sêpu aö ti aneŋ yom, ɣahu bu ɣac gauc gêm bu aö oc watêŋ mac waloc dom.

19 Tigeŋ Pômdau bu lic ɣayham, dec ɣasawa sauŋ ej aö oc waloc. Ma aö oc wakip lau naŋ sêtoc dau sa, naŋ si yom ɣahu sa. Ma gêŋ daŋ whin, naŋ oc waŋyalê ɣaclai bocke dec puc ɣac dôŋ.

20 Bu lau naŋ Anötö gêm gôlin ɣac, naŋ sêsôm yom ɣambwa dom, magoc Anötö ndê ɣaclai puc ɣac si yom dôŋ.

21 Bocke? Mac atac whin bu aö waloc ma wamatôc mac tôm damba naŋ hi in ndê balêkoc ɣa sö, me mac atac whin bu aö waloc ma waŋkuc mêtê atac whin-ŋga ti lêŋ yom malô-ŋga?

5

Yom pi ɣgac mockaiŋ-ŋga

1 Lau daêsam sêngô ɣawaê pi ɣgac mockaiŋ-ŋga daŋ naŋ mbo mac nem gôlôwac dabuŋ ɣalôm. Yac gauc gêm bu lau sambuc sêkôm mêtê sac, magoc ɣac oc sêkôm mêtê sac sambuc gitôm ɣgac dinaj kôm, naŋ dom. In gêm awhê naŋ in damba gêm muŋ su.

2 Bocke? Mac atoc daôm sa ma alic mêtê dau ɣayham, a? Oc tôm bu in ndê mêtê kôm mac nem ɣalôm ɣawapac ma mayam daôm atu, e atin in su yêc gôlôwac dabuŋ ɣalôm. Magoc tu sake-ŋga mac akôm dom?

3 Kwahic dec aö gambo ahê mac, magoc aneŋ ɣalôm sambuc yêc whin mac. Ma aö gauc gêm lêŋ tamatôc ɣgac dau-ŋga gwanaŋ su, gitôm aö daun gambo gawhiŋ mac ma yac tamatôc in.

4 Tu yac neŋ Pômdau Yisu ndê ɣaê-ŋga, aö wasôm têŋ mac bu akac daôm sa ma amatôc giso dau. Aŋyalê bu Pômdau Yisu ndê ɣaclai yêc mac, ma aneŋ ɣalôm sambuc yêc whin mac bocdinaj.

5 Atin ɣgac dau su yêc gôlôwac dabuŋ ɣalôm, ma akêŋ in mbu sip Sadan ndê gôlin ɣapu. ɣalêŋ dinaj dec mboe in oc nem dau kwi ma hu ndê mêtê ɣalôm akwa-ŋga siŋ. Ma bocdinaj dec têŋ Pômdau ndê bêc êmatôc lau-ŋga, in ndê gatu oc ninjga dom.

6 Mac atoc daôm sa yham dom. Gauc nem yist. Mac anyalê su bu yist ɻagac oc ɻëjsôwec malô-malô yêc bolom ɻalôm e nem bolom sambuc ahuc. Ma mêtê sac gitôm bu ɻëjsôwec yêc gôlôwac dabuŋ ɻalôm gitôm yist.

7 Tu dinaj-ŋga dec atinj ɻagac mockainj-ŋga dinaj su yêc gôlôwac dabuŋ ɻalôm, bu inj ndê mêtê ɻalôm akwa-ŋga gitôm yist. Ma bocdinaŋ dec mac oc ambo atôm bolom wakuc yist mbasi-ŋga. Bu Kilisi, naŋ sic ndu gitôm Domba †Pasowa-ŋga, naŋ kêgaho mac su yêc lêŋ ɻalôm akwa-ŋga, dec mac ati lau wakuc su.

8 Bocdinaŋ dec atec yist akwa naŋ ɻahu sip mêtê sac, tôm lau Israel-ŋga naŋ sêkôc yist hoŋ su yêc ɻac si andu têŋ ndoc Pasowa-ŋga. Ma asa nem lêŋ tiwakuc, tu bu andi atôm bolom yist mba-ŋga, naŋ ɻahu hêganôŋ lêŋ ɻawasi ma lêŋ yom ɻandô-ŋga.

9 Aö gato bapia danj têŋ mac muŋ su, ma gasôm têŋ mac bu andic ahê lau mockainj-ŋga.

10 Aö gato yom dau hêganôŋ lau sambuc dom. Aö gato hêganôŋ lau naŋ sêmbo gôlôwac dabuŋ ɻalôm, naŋ sêkôm sac. ɻahu bu lau sambuc si lêŋ mockainj-ŋga me mêtê sêneŋ gêŋ ɻawahô-ŋga me mêtê sênsau lau tu sêngaho ɻac si gêŋ-ŋga me lêŋ sênen akinj gwam-ŋga, naŋ gêm nom ahuc sambuc. Ma aö bu wasôm têŋ mac bu andic ahê lau sambuc ti ɻac si lêŋ sac, dec oc tôm dom bu mac atap ɻasawa danj sa yêc nom tu ambo-ŋga.

11 Aö gasôm têŋ mac bu andic ahê ɻamalac bocke naŋ sam dau bu ɻamalac kêŋ whinj-ŋga, magoc kôm sac ɻapanj. Mac nem asa naŋ kôm mêtê mockainj-ŋga, me gêŋ gêŋ ɻawahô, me gêm akinj gwam, me sôm yom sac-sac, me nôm gêŋ e kêŋinj inj, me kêsaŋ lau bu êŋgaho ɻac si gêŋ, naŋ andic ahê inj ɻapep. Andôc awhiŋ inj, ma aneŋ gêŋ awhiŋ inj dom.

12-13 Gweleŋ tamatôc lau naŋ sêmbo gôlôwac dabuŋ ɻalôm dom, naŋ gic waê yac dom. Anötö dau oc êmatôc ɻac. Magoc lau naŋ sêmbo gôlôwac dabuŋ ɻalôm bu sêkôm sac, dec inj yac neŋ gweleŋ bu tamatôc ɻac. Akôm tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bu:

ɻamalac bocke naŋ kôm sac, naŋ atinj inj su yêc mac nem tonj ɻalôm. *[Diut 17:7]*

6

Lêŋ tamatôc ɻawapac-ŋga

1 Tu sake-ŋga dec mac akéŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga si yom têŋ ɻagac êmatôc yom-ŋga naŋ kêŋ whinj dom, bu êmatôc? Yom danj bu yêc ɻamalac sêkêŋ whinj-ŋga lu ɻasawa, dec mac daôm amasaŋ.

2 Anyalê tidôŋ! Têŋ ndoc Yisu mbu menj, naŋ Anötö oc kêŋ gweleŋ sip iŋ ndê lau dabuŋ amba, bu sêmatôc lau nom-ŋga. Gweleŋ dau inj gweleŋ atu andô, ma yom naŋ kwahic dec yêc lau sêkêŋ whinj-ŋga ɻasawa, naŋ gitôm gêŋ sauŋ. Boc-dinaŋ dec mac atôm bu amatôc.

3 Ma anyalê gêŋ atu danj tiyham. Yac oc tamatôc anjela sac si yom whinj. Bocdinaŋ têŋ têm kwahic dec-ŋga yac datôm bu tamatôc yom bocke naŋ yêc yac ɻasawa.

4 Tu dinaj-ŋga dec yom bu yêc mac nem ɻamalac lu ɻasawa, naŋ tu sake-ŋga mac akéŋ têŋ lau naŋ si ɻa  mba yêc gôlôwac dabuŋ ɻalôm, bu sêmatôc? Mac daôm atôm dom bu amatôc, a?

5 Aö gato y om dindec bu wakôm mac mayam daôm. Bocke? Yêc mac nem gôlôwac dabuŋ ɣalôm, ɣamalac tigauc naŋ gitôm bu êmatôc lau sêkêj whin-ŋga si yom, naŋ dan mbo dom, a?

6-7 Bocke dec mac nem dan kêj in ndê asidôwa dan kalhac lau naŋ sêkêj whinj dom, naŋ angô-ŋga, tu bu sêmatôc inlu si yom-ŋga? Tu mac akôm bocdinaŋ-ŋga dec ku mac nem lêj aŋkuc Kilisi-ŋga dulu su. Mac nem lau sêkêj whinj-ŋga ɣatô bu sêkôm sac têj mac, me sêšom yom tasaj bu sêngaho mac nem gêj ɣatô su, dec wasôm têj mac bu ahu gêj dau siŋ têj ɣac ma ahôc ɣawapac dau!

8 Magoc mac akôm dom. Mac daôm akôm sac t êj daôm, ma aŋgaho nem asidôwai si gêj su.

Lau sac oc sêtap undambê sa dom

9 Aŋgô ma anyalê! Lau naŋ sêkôm mêtê sac, naŋ si dan oc wêkaiŋ ndê mala yêc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga dom. Akôc gauc ɣapep ma aŋsau daôm dom! Lau naŋ sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga ɣalêj tidau-tidau naŋ so pwac naŋ Anötö kêmatinj tidój tu lauwöhê ma laungac sênenem dandi-ŋga, laungac naŋ sêkêj dau têj laungac ɣatô, lau naŋ sem akiŋ gwam,

10 lau kaiŋ, lau naŋ seŋ gêj ɣawahô, lau naŋ sêñom gêj e kêŋj ɣac, lau naŋ sêšom yom sac-sac, lau naŋ sêrsau lau tu sêngaho ɣac si gêj-ŋga, lau kaiŋ dinan si dan oc wêkaiŋ ndê mala yêc Anötö ndê gameŋ dom.

11 Muŋ-ŋga mac nem lau ɣatô sêsa lêj sac bocdinaŋ. Tigeŋ kwahic dec yac neŋ Anötö kôm gwelenj pi mac ɣa in ndê ɣalau Dabunj. Inj kêgwasinj mac nem sac hoŋ su giŋga, ma kôm mac ati lau dabuŋ ma lau gitêj tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ɣaê-ŋga.

12 Mac nem lau ɣatô sêšom yom bocdec bu, “Gêj hoŋ gitôm bu yac dakôm. Yao dan yêc dom.” Magoc aö wasôm têj mac bu gêj hoŋ oc nem yac sa dom. Yomandô, gêj hoŋ gitôm bu yac dakôm, ma yao dan yêc dom. Magoc aö dauŋc bu gêj dan nem gôliŋ aö.

13 Ma mac nem lau ɣatô sêšom bu, “Anötö kêj gêj daneŋ-ŋga tu ɣatac-ŋga, ma kêj ɣatac tu gêj daneŋ-ŋga-ŋga. Magoc inj oc seŋ gêj daneŋ-ŋga ma ɣatac lu-lu su sêninga.” Tu ɣac si yom dinaj-ŋga dec sêlic si ɣamlic tôm gêj ɣambwa-ŋga ma sêkêj si ɣamlic bambalinj tu sekôm mêtê mockaiŋ-ŋga tidau-tidau. Magoc angô! Anötö kêmasaŋ yac ne ɣ ɣamlic tu danem akiŋ Pômdau-ŋga, ma Pômdau ndê gwelenj nem yac si-ŋga gic waê yac gatuŋ tigeŋ dom, magoc gic waê yac neŋ ɣamlic whinj.

14 Anötö ndê ɣaclai urj Pômdau sa akêj lau batê-ŋga, ma oc unj yac sa ti ɣamlic sambuc bocdinaŋ.

15 Aŋgô su naŋ! Mac nem akêj whinj piŋ mac dôŋ am daminj Kilisi, dec kôm mac nem ɣamlic ti inj ndê ɣandô ɣadaŋga dan. Mac anyalê yom dindec, me mba? Ma bocke dec mac alic ɣayham bu akôc Kilisi ndê ɣandô ɣadaŋga ma asap pi awhê mockaiŋ-ŋga? Léj dau sac sambuc!

16 Ngac dan bu yêc whinj awhê mockaiŋ-ŋga dan, naŋ inlu sêti ɣamlic tigeŋ. Mac anyalê, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Inlu oc sêti gêj tigeŋ.

[Gen 2:24]

17 Magoc asa naŋ sap Pômdau dôŋ, naŋ ɣalau piŋ inlu dôŋ sêti gêj tigeŋ.

18 Bocdinaŋ alhö su yêc mêtê mockaiŋ-ŋga. Bu asa naŋ kôm mêtê mockaiŋ-ŋga naŋ kôm mêtê sac têj dau ɣamlic, bu mêtê dau kêyainj inj ndê ɣamlic hôc gêlêc mêtê sac ɣatô naŋ inj bu kôm.

19 Aŋgô! Anötö kêj Njalau Dabunj têj mac lau tigen-tigej ma inj mbo nem ŋjalôm, dec mac nem ŋamlic gitôm Njalau ndê lôm dabunj. Anyalê, me mba? Mac ŋjadau daôm dom.

20 Mba! Anötö gêmlihi mac su ati inj ndê, ŋa ŋaôli atu. Tu dinan-ŋga dec ayob nem ŋamlic ŋapep, tu bu gêj hoŋ naŋ mac akôm, naŋ oc po Anötö ndê waé sa.

7

Yom pi lauwhê ti lauŋgac sênem dandi-ŋga

1 Kwahic dec aõ bu waô yom ŋatô naŋ mac ato sip nem bapia. Mac ato yom pi mac nem gauc bocdec bu, lauwhê ma ŋgac bu sênem dau dom, dec oc ŋayham.

2 Gauc dinan inj ŋayham, magoc lêj mockain-ŋga kêsôwec tiatu yêc nom, ma tu dinan-ŋga dec wasôm têj mac bu inj lêj ŋayham kêlêc bu lauwhê sênem ŋgac sa, ma lauŋgac sênem awhê sa.

3 Ma ŋgac danj êngamiŋ dau têj ndê awhê dom, ma awhê êngamiŋ dau têj ndê akwej dom.

4 Bu awhê danj ti ŋjadau dau ndê ŋamlic tawasê dom, inj nakwej ti ŋjadau whinj. Ma ŋgac danj ti ŋjadau dau ndê ŋamlic tawasê dom, inj ndê awhê ti ŋjadau whinj.

5 Bocdinan awhê lu ŋgac sêngamiŋ dau têj dandi dom, mboe inju si danj ndê ŋjalôm kac inj e Sadanj êntôm inj bu kôm mêtê mockain-ŋga. Inju bu si ŋjalôm pitigej bu sêmbo ahê dau ŋasawa saun bu sênem dabunj dau tu sêtej mbec-ŋga, dec oc tôm. Magoc têj t êm dau pacndê, naŋ sêmbo sêwhinj dau tiyham.

6 Aõ gauc gêm bu inj lêj ŋayham bu lauwhê ma ŋgac sênem dau, ma tu dinan-ŋga dec gawhê yom dau sa têj mac. Magoc aõ gato tu bu wandic yomsu lauwhê ma ŋgac hoŋ bu sênem dau-ŋga lec dom.

7 Aõ tac whinj bu lau hoŋ sêmbo sêtôm aõ dec gambo. Tigen Anötö gic sam inj ndê mwasiŋ tidau-tidau têj ŋamalac tigej-tigej tôm gi. Yac hoŋ dawékaiŋ mwasiŋ kainj tigen dom.

8 Aõ bu wasôm yom pi lauŋgac sawa, ma lauwhê sawa. Ɂac bu sênem awhê me ŋgac wakuc dom, ma sêmbo sêtôm aõ gambo, dec oc ŋayham.

9 Magoc Ɂac bu sênsahê bu sêtôm dom bu sêtimêtê dau tu lêj ŋjalôm ŋagalac-ŋga, naŋ inj oc ŋayham hôc gêlêc bu lauwhê sawa sênem ŋgac sa, ma lauŋgac sawa sênem awhê sa tiyham.

10 Aõ bu wakêj ŋagôlinj danj têj lauwhê ma ŋgac naŋ sem dau sa su. Aõ tanjwasenj neŋ yom dom, bu Pômdau dau kêj ŋagôlinj bocdec bu, awhê danj hu ndê akwej siŋ dom.

11 Magoc inj bu hu ndê akwej siŋ, naŋ nem ŋgac wakuc dom. Inj ênsahê bu êmasaj yom whinj nakwej tiyham ma mbu ndi mbo whinj inj. Bu mba, naŋ inj mbo tawasê. Ma ŋagôlinj tigerj dinan gic waé lauŋgac bocdinan. Ŋgac danj hu ndê awhê siŋ dom.

12 Ma aõ bu wasôm yom têj mac hoŋ, pi awhê lu ŋgac naŋ sem dau sa su, magoc danj kêj whinj, ma danj kêj whinj dom. Yom dindec Pômdau sôm têj aõ dom, aõ daunj gauc gêm bu inj lêj ŋayham dec bu wasôm têj mac. Ngac kêj whinj-ŋga danj bu ndê awhê kêj whinj dom, magoc awhê dau tac whinj bu mbo whinj inj, naŋ ŋgac dau hu inj siŋ dom.

13 Ma awhê kêj whinj-ŋga danj bu nakwej kêj whinj dom, magoc ŋgac dau tac whinj bu mbo whinj inj, naŋ awhê dau hu nakwej siŋ dom.

14 Nahu bu Anötö oc lic iŋlu si sem dau-ŋga bu ŋadōmbwi tu iŋlu si danj kēŋ whinj dom-ŋga lec dom. Mba. Tu awhê me ŋgac naŋ kēŋ whinj-ŋga, dec Anötö gēlic iŋlu si sem dau-ŋga dinaŋ tōm gēŋ dabuŋ. Bu bocdinaŋ dom, dec Anötö oc lic balēkoc naŋ iŋlu sēkwê asē bu ŋadōmbwi. Magoc mba. Inj gēlic iŋlu si balēkoc bu dabuŋ tu inj naŋ kēŋ whinj-ŋga.

15-16 Bocdinaŋ inj lēŋ ŋayham bu lauwhê ma ŋgac kaiŋ dinaŋ naŋ sem dau su, naŋ sêhu dandi siŋ dom. Bu mboe am awhê naŋ kēŋ whinj, oc ti lēŋ bu am nem akweŋ naŋ kēŋ whinj dom, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ nem inj si-ŋga sa. Ma am ŋgac naŋ kēŋ whinj, mboe am oc ti lēŋ bu Anötö nem am nem awhê naŋ kēŋ whinj dom, naŋ si. Asa kēyalê? Magoc yom dau inj bu ti balanj ŋaŋga tu lauwhê ma lauŋgac sêhu dandi siŋ-ŋga dom. Bu Anötö kēgalêm yac sa bu dambo ti yom malô. Bocdinaŋ ŋgac naŋ kēŋ whinj dom bu tac whinj bu hu ndê awhê kēŋ whinj-ŋga siŋ, naŋ dec alhalac inj ahuc dom. Ma awhê naŋ kēŋ whinj dom, naŋ bocdinaŋ.

Anötö ndê galem, ma lēŋ dambo-ŋga

17 Aö gakêŋ ŋagôliŋ danj tēŋ gôlôwac dabuŋ hoŋ naŋ gam mêtê ŋac su, naŋ hêganôŋ yom hoŋ dindec, ma ŋagôliŋ dau bocdec bu. Pômdau dau kêmasaŋ ŋamalac si lēŋ têŋtêŋ su, ma ŋalêŋ bocke naŋ ŋamalac danj mbo tēŋ ndoc Anötö ndê galem tap inj sa, naŋ inj gauc nem bu hu siŋ dom.

18 Anötö bu êŋgalêm ŋgac naŋ sêseŋ inj ndê ŋamlic ŋatô su kêkuc lau Israel-ŋga si pwac, naŋ sa, naŋ goc sêc gêŋ dau ahuc dom. Inj bu êŋgalêm ŋgac danj sa naŋ sêseŋ inj su dom, naŋ goc sêseŋ inj dom.

19 Yac bu dasê lauŋgac me dasê ŋac dom, inj gêŋ ŋandô dom. Gêŋ ŋandô dau bocdec bu, yac daŋaŋ wambu Anötö ndê yom hoŋ maŋ.

20 ŋalêŋ bocke naŋ lau sêmbo tēŋ ndoc Anötö kêgalêm ŋac sa, naŋ sêsap dôŋ ŋapanj.

21 Am bu awhê me ŋgac akiŋ ŋambwa têŋ têm Anötö ndê galem tap am sa, naŋ goc hêgo daôm dom. Am bu tap lêŋ danj sa bu nem ŋadau êŋgapwêc am su, dec oc tôm, magoc inj gêŋ atu dom.

22 Bu awhê me ŋgac akiŋ ŋambwa naŋ Pômdau kêgalêm inj sa, naŋ Pômdau kêgapwêc inj su yêc sakinj mêtê sac-ŋga. Ma am asa naŋ gêm akiŋ lau danj dom, magoc Pômdau kêgalêm am sa, naŋ goc anyalê ŋapep bu kwahic dec am ti Kilisi ndê awhê me ŋgac akiŋ.

23 Kilisi gêmlihi mac su ŋa ŋaoli atu. Tu dinaŋ-ŋga dec anyalê ŋapep bu ŋamalac nom-ŋga danj ti mac nem ŋadau ŋandô dom.

24 O asidôwai hac! ŋalêŋ bocke naŋ mac ambo têŋ ndoc Anötö ndê galem tap mac sa, naŋ gauc nem bu akôm ŋapaŋ ambo Anötö aŋgô-ŋga.

Yom pi lau naŋ sem dandi sa su dom

25 Aö bu wasôm yom pi lau wakuc naŋ sem dau sa su dom. Pômdau kêŋ ŋagôliŋ danj têŋ aö hêganôŋ ŋac dom. Magoc inj ndê mwasiŋ puc aö dôŋ, dec akeŋ whinj aö ma akôc yom dindec sa.

26 Tu lau sêkêŋ kisa ŋaŋga têŋ yac lau dakêŋ whinj-ŋga têŋ têm dindec-ŋga, dec aö gauc gêm lêŋ ŋayham bocdec bu, lau naŋ sem dau sa su dom, naŋ sêmbo bocdinaŋ.

27 Am ŋgac naŋ sêhoc am nem yom asê su bu nem awhê danj, naŋ êmsalê lêŋ tu hu yom dau siŋ-ŋga dom. Ma am ŋgac naŋ sêhoc am nem yom asê su dom, naŋ êmsalê awhê tu nem-ŋga dom.

28 Magoc am asa naŋ gauc gêm tidôŋ bu nem awhê me ŋgac, naŋ am kôm sac dom. Tigeŋ lau naŋ sem dau sa su, naŋ oc sêhôc ɻawapac yêc nom dindec, ma aö gatec bu mac atap ɻawapac sa atôm ɻac, dec gasôm yom dinaj.

Danem akiŋ Pômdau ti neŋ ɻalôm sambuc

29 O asidôwai, aö wasôm têŋ mac bu têm tiapê su. Bocdinaŋ têŋ kwahic dec ma ndi, naŋ ambo bocdec. Lauŋgac naŋ sem awhê sa su, naŋ sêmbo tôm sem awhê sa dom.

30 Lau naŋ sêtaŋ dangibo, naŋ sêmbo tôm sêtaŋ dom. Lau naŋ atac ɻayham, naŋ sêmbo tôm ɻac atac ɻayham dom. Lau naŋ semlhi gêŋ, naŋ sêmbo tôm ɻac si wapa mbasi.

31 Ma lau naŋ sêkôm gweleŋ pi gêŋ nom-ŋga, naŋ gauc nem gêŋ dau êŋlêc dom. Yom dau ɻahu bu nom kwahic dec-ŋga oc yêc ɻapanj dom, oc ninga.*

32 Aö tac whinj bu mac ayêm daôm su tu gêŋ nom-ŋga-ŋga lec dom. Lauŋgac naŋ sem awhê sa su dom, naŋ oc sêyêm dau su tu sêkôm Pômdau ndê gweleŋ-ŋga, ma bu sêkôm gêŋ naŋ gic Pômdau tandô ɻayham.

33 Magoc lauŋgac naŋ sem awhê sa su, naŋ oc sêyêm dau su tu gêŋ nom-ŋga-ŋga, tu bu sêkôm ɻac si lauwhêi atac ɻayham sa.

34 Bocdinaŋ sêyêm dau su tu Pômdau tigeŋ-ŋga dom, magoc sêkôm ti ɻalôm lu-lu. ɻalêŋ tigeŋ, lauwhê akiŋ me lauwhê bocke naŋ sem ŋgac sa dom, naŋ oc sêyêm dau su tu sêkôm Pômdau ndê gweleŋ-ŋga, ma pi lêŋ bu sêtimêtê dau si ɻamlac ti gatu ɻapep. Magoc lauwhê naŋ sem ŋgac sa su, naŋ sêyêm dau su tu gêŋ nom-ŋga-ŋga tu bu sêkôm nakwenji atac ɻayham sa.

35 Aö gato yom dindec tu bu waŋgwiniŋ mac-ŋga dom. Aö gato bu wanem mac sa, ma bu mac asa lêŋ ɻayham ma anem akiŋ Pômdau ti nem ɻalôm sambuc, ma ahê gauc pi gêŋ nom-ŋga êŋlêc dom.

Yom ɻatô pi lauwhê ma lauŋgac si lêŋ

36 Aö bu wasôm yom pi ŋgac naŋ sêhoc inju awhê akiŋ danj si yom asê bu sênen dau, magoc inju sem dau sa su dom. Ŋgac dau bu ndê ɻalôm kac inj ma tac whinj ɻandô bu nem awhê dau, dec inj kôm sac dom. Akêŋ inju sênen dau.

37 Magoc ŋgac dau bu gauc nem tidôŋ yêc inj ndê ɻalôm bu nem inj ndê awhê akiŋ dinaj dom, naŋ inj kôm gêŋ ɻayham. Inj bu nditôm bu nem gôliŋ dau ndê lêŋ, dec kôm tôm inj ndê ɻalôm gauc gêm tidôŋ. ɻamalac danj gitôm dom bu kac inj.

38 Bocdinaŋ ŋgac naŋ gêm ndê awhê sa, naŋ kôm mêtê ɻayham, ma inj naŋ gêm awhê sa dom, naŋ kôm mêtê ɻayham hôc gêlêc su.

39 Awhê naŋ gêm ŋgac sa su, naŋ inju si yom sênen dau-ŋga piŋ inju dôŋ e inj nakweŋ mbac ndu. Inj nakweŋ bu mbac ndu, ma awhê dau tac whinj bu nem ŋgac danj tiyham, naŋ yao mbasi. Oc tôm bu inj nem ŋgac kêŋ whinj-ŋga bocke naŋ inj tac whinj, magoc gitôm dom b u nem ŋgac naŋ kêŋ whinj Pômdau dom.

40 Magoc aö daunj gauc gêm bu awhê tuc dau bu mbo tawasê, dec oc êmwasiŋ inj êŋlêc. Aö daunj neŋ gauc dinaj, ma Anötö ndê ɻalau, naŋ mac asôm bu gêm gôliŋ mac, naŋ mbo aneŋ ɻalôm whinj, dec puc aneŋ gauc dôŋ.

* **7:31:** Yom naŋ Pol sôm yêc ɻabatiŋ 29-31 naŋ ɻahu bocdec, yac neŋ ɻahu andô dambo nom-ŋga naŋ sip gêŋ nom-ŋga dom. Inj sôm bu lauŋgac naŋ sem awhê sa su, naŋ sêmbo tôm sem awhê sa dom. Magoc inj sôm tu bu lauŋgac sêpu si awhê me sêpuc dômbwê ɻac lec dom. Mba. Inj bu whê sa bu danem daunj, me dataŋ dangibo, me dambo ti atac ɻayham, me datidulu gêŋ, me dakôm gweleŋ pi gêŋ nom-ŋga, naŋ ti yac neŋ ɻahu andô dambo nom-ŋga dom. Dakêŋ whinj Pômdau ti danem akiŋ inj, naŋ inj gêŋ atu.

8

Gêñ daneñ-ŋga nañ lau sêkêñ ti da têñ anötöi gwam

¹ Mac ato yom ɣatô pi gêñ daneñ-ŋga nañ lau sêkêñ ti da têñ anötöi gwam.* Tôm mac asôm, yac hoñ datap gauc sa su. Magoc yac bu dakôm gêñ nañ tanjalê bu yao danj kalhac yac ahuc bu dakôm-ŋga dom, dec tanjkuc lêñ dapo dauñ sa-ŋga. Yac bu dakôm gêñ nañ tôc asê bu yac atac whin neñ asidôwai, ma bu dapo ɣac sa, nañ inj lêñ ɣayham kêlêc.

² Asa nañ toc dau sa bu inj ɣamalac ti gauc atu, nañ tap sa gitôm su dom.

³ Magoc asa nañ tac whin Anötö, nañ Anötö kêyalê inj.

⁴ Yom dinaj bu whê yom dec kwahic aõ bu wasôm pi gêñ daneñ-ŋga nañ sêkêñ ti da têñ gwam, nañ sa. Yac tanjalê bu Anötö ɣandô tiger dec mbo, ma gwam inj gêñ ɣambwa nom-ŋga.

⁵ Lau nañ sêkêñ whinj dom, nañ sêtoc gêñ daêsam sa ti ɣac si anötöi ma pômdaui. ɣac sem akin gêñ nom-ŋga ma gêñ undambê-ŋga ma sêsam bu ɣac si anötöi.

⁶ Magoc yac lau dakêñ whinj-ŋga datoc Anötö tiger sa. Inj Damañ nañ kêñ gêñ hoñ, ma yac dati inj ndê. Ma Pômdau tiger mbo. Inj Yisu Kilisi, nañ Anötö kêñ gêñ hoñ ɣa inj, ma ti yac neñ ɣahu dambo tanli-ŋga.

⁷ Tigenj lau hoñ si gauc sa ɣapep pi gêñ nañ lau sêkêñ ti da têñ gwam, nañ dom. Lau sêkêñ whinj-ŋga ɣatô mun-ŋga sem akin gwam, ma sêhu siñ su, magoc lêñ dau k alhac ɣac si gauc ɣapanj. Bocdinaj kwahic dec ɣac bu sêneñ gêñ daneñ-ŋga nañ lau sêkêñ ti da têñ gwam, dec oc kôm ɣac si ɣalôm lu-lu bu mboe sêkôm sac.

⁸ Magoc Anötö oc lic yac ɣayham me sac tu gêñ daneñ-ŋga-ŋga dom. Yac bu daneñ me daneñ dom, nañ lêñ danj hôc gêlêc danj su dom.

⁹ Magoc ayob ɣapep bu gêñ nañ mac alic tôm bu akôm, nañ kôm ɣamalac danj, nañ ndê ɣalôm lu-lu pi gêñ dau, nañ ndê kêñ whinj tisac dom.

¹⁰ Am asa nañ kêyalê bu yao danj kalhac am ahuc dom bu neñ gêñ ndöc lôm sênenm akin gwam-ŋga, nañ ɣô. ɣamalac kêñ whinj-ŋga danj nañ ndê gauc sa ɣapep pi gêñ dau dom, nañ bu lic am neñ gêñ ndöc dindê, dec oc mboe inj ndê ɣalôm oc pêñ dôñ bu neñ gêñ nañ sêkêñ ti da têñ gwam, nañ whinj am.

¹¹⁻¹² Am nem gauc sa ɣapep, magoc am nem lêñ dinaj inj s o. ɣahu bu mboe tiñambu ɣamalac dinaj oc ɣalôm ɣawapac pi gêñ nañ inj kôm e kôm inj ndê kêñ whinj tisac ma sa lêñ niñga-ŋga. Kilisi mbac ndu su bu nem am nem asidôwa dinaj, nañ ndê gauc babalê, nañ si-ŋga, ma bocdinaj gêñ nañ am kôm têñ inj, nañ tôm am kôm sac têñ Kilisi dau.

¹³ Bocdinaj aõ neñ lêñ wanerj wata-ŋga bu wê anerj asidôwa danj sa sen sac-ŋga, dec wanerj gêñ dau tiyham dom andô. ɣahu bu aõ gatec bu wakôm anerj asidôwa danj ndê kêñ whinj tisac.

9

Pol whê dau sa bu aposel ɣandô

¹ Aõ gambo ɣamalac danj ɣapu dom, ma aõ aposel ɣandô. Aõ galic yac neñ Pômdau Yisu pi tanôj solop. Ma mac daôm ati lau akêñ whinj-ŋga, tu mêtê nañ aõ gam pi Pômdau têñ mac-ŋga. Yom hoñ dinaj inj yom ɣandô, me?

* **8:1:** Têñ têm dinaj lau daêsam sem akin anötöi gwam. ɣac sêkêñ wata ti da pi alta gwam-ŋga, ma tiñambu senj ɣatô, ma ɣatô sêkêñ sa maket. Lau Korin-ŋga ɣatô gauc gêñ bu yao danj kalhac ɣac ahuc tu sêneñ wata kaiñ dinaj dom, ma sêto yom têñ Pol ma sêndac inj pi gêñ dau.

² Lau ɳatô sêlic aö gitôm aposel si daŋ dom, ma mac bocke? Oc tôm dom bu mac andac batam aö. ɳahu bu mac ati lau akêŋ whiŋ Kilisi-ŋga tu ɳawaê ɳayham naŋ aö gahoc asê têŋ mac-ŋga, ma gêŋ dau tōc asê bu aö Pômdau ndê aposel ɳandô.

³ Mac lau naŋ andac batam aö bu aposel ɳandô me mba, naŋ aŋgô!

⁴ Aö ti lau naŋ sêkôm gweleŋ ɳawaê ɳayham-ŋga sêwhiŋ aö, naŋ bu tanjkwê lau bu sêpuc yac dôŋ ɳa gêŋ aneŋ ti anôm-ŋga ô yac mba gweleŋ, dec yac akôm so, a?

⁵⁻⁶ Mac gauc gêm bocke? In solop bu alu Banabas tanjwasêŋ anem gweleŋ tu akôm kwaj daŋ-ŋga, magoc aposel ɳatô takwê lau tu sênen ɳac sa-ŋga, a? Ma yac bu akôc mba lauwhei naŋ sêkêŋ whiŋ sêŋsêlêŋ sêwhiŋ yac, ma tanjkwê lau bu sêkêŋ gêŋ sêpuc ɳac dôŋ sêwhiŋ yac-ŋga, naŋ iŋ lêŋ so, a? Mac anyalê su bu Pita ma lau aposel ɳatô ma Pômdau ndê asii sêkôc si lauwhei sêŋsêlêŋ sêwhiŋ ɳac.

⁷ ɳagc siŋ-ŋga bocke gêmlhi dau tu gweleŋ ndic siŋ-ŋga? Ma ɳamalac naŋ sô gêŋ ɳawhê, naŋ iŋ lêŋ solop bu iŋ neŋ gêŋ dau ɳa-ɳandô, me? Ma ɳamalac naŋ yob domba ma naniŋ, naŋ bu nôm su ɳagec ô iŋ ndê gweleŋ dinaj, naŋ so me?

⁸ Aö gasôm yom pi ɳamalac si lêŋ gweleŋ-ŋga ɳatô bu wawhê gêŋ dau sa. Magoc Anötö ndê yom whê gêŋ dau sa whiŋ.

⁹ Bu yomsu daŋ naŋ Moses to, naŋ sôm bu:

Têŋ ndoc mac akêŋ makao sêkôm gweleŋ bolom-ŋga, naŋ asô ɳac tôkwa ahuc dom. Sêneŋ bolom ɳatô ô ɳac si gweleŋ. [Diut 25:4]

Mac gauc gêm bu Anötö kêŋ yom dau gic waê makao ɳambwa, a?

¹⁰ In kêŋ yom dau gic yac ɳamalac ɳawaê solop. Yomandô! Moses to yom dau tu yac-ŋga. Bu ɳamalac naŋ sô gêŋ ɳawhê, ma ɳamalac naŋ gic gêŋ ɳandô sa, naŋ lu-lu sêkêŋ bata bu oc sêneŋ gêŋ ɳandô.

¹¹ Ma yac lau aposel bocdinaŋ. Yac akôm gweleŋ tu mac gatôm-ŋga, tôm lau naŋ sêšô gêŋ ɳawhê sip ôm. Ma yac bu tanjkwê gêŋ ɳatô yêc mac tu bu puc yac dôŋ-ŋga, dec tu sake-ŋga mac alic sac?

¹² Lau ɳatô sêkôm gweleŋ têŋ mac ma sêkac mac bu akêŋ gêŋ puc ɳac dôŋ-ŋga. Ma yac atôm bu andac mac bu anem yac sa hôc gêlêc su. Yac atôm, magoc yac akôm dom. Mba! Yac atec bu gêŋ daŋ lhac yac mba gweleŋ pi Kilisi ndê ɳawaê ɳayham ahuc. Ma tu dinaj-ŋga dec yac alic ɳayham bu ahôc ɳawapac daësam.

¹³ Ma gêŋ daŋ tiyham. Mac anyalê su bu lau naŋ sem akiŋ Anötö sêmbo lôm dabuŋ, naŋ sêtap gêŋ daneŋ-ŋga sa yêc gêŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da pi alta yêc lôm dabuŋ.

¹⁴ Ma Pômdau dau gic atu yom kaiŋ tigen, ma tōc asê bu iŋ lêŋ solop bu lau naŋ sêhoc ɳawaê ɳayham asê, naŋ sêtap gêŋ puc ɳac dôŋ-ŋga sa yêc lau naŋ sêkôc ɳawaê dau sa.

¹⁵ Bocdinaŋ, aö gatôm bu wakêŋ bataŋ gêŋ puc aö dôŋ-ŋga, magoc gakôm dom. Ma yom naŋ kwahic d ec aö gato, naŋ gato tu bu wandac mac bu anem aö sa-ŋga lec dom. Mba! Aö bu gêŋ yô aö e wambac ndu, naŋ ɳayham hôc gêlêc bu wandac gêŋ puc aö dôŋ-ŋga yêc lau ɳapaj, e sêtec bu sêŋgô ɳawaê ɳayham. Aö gapo daŋ sa tu aneŋ lêŋ dinaj-ŋga, ma aö bu wasa lêŋ daŋ dau-ŋga, dec aneŋ ɳahu waŋo daŋ sa-ŋga oc mbasi.

¹⁶ Magoc aö oc waŋo daŋ waŋa sa tu gweleŋ ɳawaê ɳayham-ŋga dom, ɳahu bu Anötö kêŋ gweleŋ dau sip aö aman, dec aneŋ ɳalôm kac aö ɳandô bu

wakôm. Ma aö bu wahoc ɻawaâ ɻayham asê dom, dec oc kêj wapac aö sac sambuc.

17 Bu aö gakôm gweleñ dau tu aö daun̄ gauc gêm tidôj bu wakôm-ŋga lec dom. Bu bocdinaj dec oc tôm bu tanjkwê bu wakôc ɻaâli ô anej gweleñ. Magoc aö gakôm gweleñ dau tu Anötö-ŋga, bu inj dau kêyalinj aö sa gac waâ gweleñ dau.

18 Bocdinaj aö oc tanjkwê ɻaâli bocke? Gêj nañ yac lau ahen-ŋga atôm bu tanjkwê, nañ aö oc wahu siñ. Aö tac whiñ bu têj ndoc wahoc ɻawaâ ɻayham asê têj lau, nañ wakêj têj ɻac ɻambwa. Lêj dinaj ti anej ɻaâli.

19 Bu aö gambo ɻamalac danj ɻapu dom, magoc aö galic ɻayham bu watî lau hoñ si ɻagac akiñ ɻambwa, tu bu wanşahê bu wanem lau daësam kwi bu sêkêj whiñ Kilisi ma sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ɻac si-ŋga sa.

20 Têj ndoc nañ aö gambo gawhiñ lau Israel-ŋga, nañ aö kasahê bu wambo watôm ɻac si danj, tu bu wanem ɻac si daësam kwi e sêkêj whiñ Kilisi. Aö gambo Moses ndê yomsu danj ɻapu dom, tigeñ têj têm aö gambo gawhiñ lau nañ sêmbo yomsu ɻapu, nañ aö kasahê bu wambo watôm ɻac si danj, tu bu wanem ɻac si lau daësam kwi tu Kilisi-ŋga.

21 Ma têj ndoc aö gambo gawhiñ tlau gameñ apa-ŋga nañ sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, nañ kasahê bu wambo watôm ɻac si danj, tu bu wanem ɻac si lau daësam kwi tu Kilisi-ŋga. (Aö gatec Anötö ndê yomsu dom, magoc aö gambo Kilisi ndê yomsu ɻapu.)

22 Têj ndoc aö gambo gawhiñ lau nañ sêkêj whiñ gwalec, nañ aö kasahê bu wambo watôm ɻac sêmbo, tu bu wanem ɻac si daësam kwi sêkêj whiñ Kilisi.* Aö kakuc lêj daësam têj ndoc gambo lau tidaudau si toñ ɻalôm, ma gakôm gêj hoñ tu bu wanem lau ɻatô kwi-ŋga.

23 Aö gakôm gêj hoñ dinaj tu ɻawaâ ɻayham-ŋga, tu bu lau daësam sêtap ɻamwasiñ sa sêwhiñ aö.

24 Gauc nem lau nañ sênti tu sêhôc gêgêlêc dandi-ŋga. Nac hoñ sênti, magoc ɻamalac tigeñ oc hôc gêlêc ma tap ɻamalac ɻamata-ŋga ndê ɻaâli sa. Asa nem lêj akêj whiñ-ŋga atôm ɻamalac nañ kêtî hôc gêlêc lau ɻatô, tu bu atap nem ɻaâli ɻayham sa-ŋga.

25 Lau hoñ nañ bu sênti, nañ sêtimêtê dau ɻapep tu bu sêtap ɻaâli sa-ŋga, magoc ɻaâli dau oc yêc ɻapar dom. Yac lau dakêj whiñ-ŋga tanti tu bu datap ɻaâli yêc ɻapar-ŋga sa.

26 Bocdinaj, aö daun̄ gasa neñ lêj wanem akiñ Anötö-ŋga gitôm ɻagac nañ kêtî bambalinj, nañ dom. Ma aö gac siñ gatôm ɻagac nañ kêbalinj amba ɻambwa-ɻambwa, nañ dom.

27 Mba! Aö gac siñ ɻaângâ têj ɻalôm akwa bu watimêtê daun̄ ma wayob daun̄ neñ lêj ɻapep ej. Aö bu wakôm bocdinaj dom, dec mêtê nañ aö gam têj lau ɻatô, nañ aö daun̄ oc waso ɻamwasiñ.

10

Lau Israel si mêtê sac kêj puc yac

* **9:22:** Pol tôc asê tiawê bu inj mbo yomsu ɻapu dom, magoc têj ndoc inj mbo whiñ lau nañ atac lu-lu pi gêj ɻatô, dec inj hu gêj nañ inj kêyalé bu yao mba, nañ siñ tu bu êñsôj ɻac-ŋga dom. Gauc nem yom nañ inj to pi wata nañ lau sêkêj ti da têj gwam yêc 1 Kor 8:1-13. Pol ndê ɻalôm ɻawapac tu neñ gêj dinaj-ŋga dom, tigeñ lau ɻatô bu gauc nem yom daësam pi gêj dau, dec inj oc hu siñ têj inj mbo whiñ ɻac, tu bu kôm ɻac si sêkêj whiñ tisac dom-ŋga.

1 O asidôwai. Aö atac whinj bu mac akôc gauc ɳapep pi gêj naŋ tap abanji Israel-ŋga sa. Nac hoŋ sêŋsêlêŋ sêwhinj Moses sêmbo Anötö ndê dao ɳapu, ma sêlom gwêc sêwhinj dau si.

2 Nac sêmbo sêwhinj Moses yêc gwêc ti dao dinaj, dec gitôm sêlin busanju kainj daŋ, naŋ piŋ ɳac hoŋ dôŋ sem daminj inj.

3 Nac hoŋ seŋ gêj daneŋ-ŋga kainj tigenj, naŋ Anötö kêj ɳa inj ndê ɳaclai atu.

4 Ma ɳac hoŋ sêñôm bu kainj tigenj naŋ Anötö ndê ɳaclai kêj sa akêj hoc. Hoc dinaj inj Kilisi dau, naŋ kêsêlêŋ whinj ɳac têj ndoc sêmbo gameŋ sawa.

5 Anjô ɳapep! Lau dau hoŋ sêtap Anötö ndê mwasinj sa, tigenj ɳac si lau daësam sêsa si lêj sic inj tandô dom, dec inj gic ɳac ndu yêc gameŋ sawa.

6 Gêj hoŋ dinaj ɳandô sa gitôm dôhôj bu kêj puc yac. Abanji Israel-ŋga dinaj si ɳalôm sap mêtê sac dôŋ ɳapanj, ma bocdinaj dayob dauŋ bu taŋkuc ɳac si lêj dom.

7 Nac si lau ɳatô sem akiŋ anötöi gwam têj têm sêmbo gameŋ sawa. Sêto yom pi ɳac, naŋ yêc bocdec bu:

Lau dau sêndöc sic bu sêneŋ ti sêñôm gêj, ma sêtisa bu sêtê wê ma sêkôm mêtê ɳalôm ɳagalac-ŋga tidaud-tidaud. [Eks 32:6]

Bocdinaj ayob daôm ɳapep bu anjuc ɳac si lêj sêñem akiŋ gwam-ŋga dom.

8 Ma akôm mêtê mockainj-ŋga tôm ɳac si lau ɳatô sêkôm, naŋ dom. Bu Anötö gic ɳac si lau 23,000 ndu têj bêc tigenj.

9 Ma gauc nem ɳac si lau ɳatô naŋ sêñahê Pômdau, ma inj kêj mboc sac sêseŋ ɳac ndu. Bocdinaj gauc nem bu akôm sac ma aŋsahê Pômdau dom.

10 Ma atucdiŋ tôm ɳac si lau ɳatô sêkôm, naŋ dom. Nac sêtudiŋ, dec Anötö kékîŋ anjela seŋ lau su-ŋga gic ɳac ndu.

11 Anjô su naŋ. Bêc ɳambu-ŋga meŋ kêpiŋ su. Ma gêj hoŋ naŋ hôc asê abanji, ma sêto ɳayom sa yêc, naŋ gitôm dôhôj bu kêj puc yac lau têm kwahic dec-ŋga, bu taŋkuc ɳac si lêj dom.

12 Bocdinaj am asa naŋ gauc gêm bu am kalhac ɳanja, naŋ yob daôm bu pweŋ dom!

13 Lêtôm bocke naŋ mac aŋsahê, naŋ tap lau hoŋ sa bocdinaj. Inj gêj wakuc dom. Magoc Anötö oc hu mac siŋ me tec mac dom. Inj oc yob mac bu lêtôm naŋ hôc gêlêc nem licwalô su, naŋ ɳadaŋ tap mac sa dom. Magoc lêtôm bu meŋ, dec inj oc êmasaŋ lêj bu mac alhö su yêc lêtôm dau, ma puc mac dôŋ bu alhac ɳanja ma aku sa dom.

Sakin mwasinj dabur-ŋga ma sakin gwam-ŋga

14 Bocdinaj aneŋ lau atac whinj-ŋga, anjô! Alhö su yêc sakin gwam-ŋga.

15 Mac lau tigauc, ma bocdinaj aŋsahê aneŋ yom ma alic, inj yom ɳandô.

16 Têj ndoc yac daneŋ mwasinj dabur-ŋga naŋ dapô kôc-kôc, dec gêj dau piŋ yac dôŋ tam daminj Kilisi ndê ɳandô. Yom dindec inj yom ɳandô, me?

17 Yac lau daësam tan yêc bolom tigenj, dec gêj dau piŋ yac hon dôŋ dati gêj tigenj.

18 Gauc nem lau Israel-ŋga naŋ seŋ gêj daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêj ti da pi alta. Lau hoŋ naŋ seŋ gêj dau, naŋ gêj dau piŋ ɳac dôŋ sem daminj alta dinaj ɳadau.

19 Aö gasôm yom dau tu bu watôc asê bu gwam inj gêj ñandô lec dom, me da nañ lau sêkêj pi alta tu sênem akiñ gwam danj-ŋga, inj gêj ñandô lec dom. Mba andô!

20 Magoc gêj nan lau sambuc sêkêj ti da, nañ sêkêj ti da têj Anötö dom, sêkêj tu sênem akiñ ñalau sac-ŋga. Ma aö gatec bu mac aneñ gêj nañ oc piñ mac dôj anem damiñ ñalau sac.

21 Gitôm dom andô bu mac anôm gêj yêc laclhu nañ piñ mac dôj am damiñ Pômdau, ma tiñambu andi anôm yêc laclhu nañ oc piñ mac dôj anem damiñ ñalau sac whinj. Gitôm dom andô bu mac aneñ Pômdau ndê mwasiñ, ma aneñ mwasiñ nañ lau señ tu sêtoc ñalau sac sa-ŋga whinj.

22 Yac bu dakôm, dec oc dakôm Pômdau tac ñandê sa, bu inj gêm lêmuñ inj ndê gêj. Mac gauc gêm bocke? Yac neñ l icwalô hôc gêlêc inj ndê, dec datôm bu tanjêc inj ndê atac ñandê, a?

Dakôm neñ gêj hoñ tu dapo Anötö waê sa-ŋga

23 Mac nem lau ñatô sêsôm yom dañ bocdec bu, “Gêj hoñ gitôm bu yac dakôm. Yao dañ yêc dom.” Tigeñ aö wasôm têj mac bu gêj hoñ oc êmwasiñ yac dom. Yomandô, gêj hoñ gitôm bu yac dakôm, ma yao dañ yêc dom, magoc gêj hoñ oc puc yac dôj dom.

24 Ayob daôm bu akôm gêj hoñ tu apo daôm sa-ŋga dom, magoc akôm tu bu amwasiñ lau ñatô-ŋga.

25 Wata nañ mac amlhi yêc maket ñamala, nañ aneñ ti atac lu-lu dom, aneñ ti atac pa su enj.

26 Bu sêto yom yêc bocdec:

Nom sambuc, ma gêj nom-ŋga hoñ, nañ Pômdau ndê gêj.

[BW 24:1]

27 Namalac nañ kêj whinj dom, nañ bu êngalêm mac bu aneñ gêj awhinj inj, ma mac bu atac whinj bu andi, nañ andi. Ma gêj hoñ nañ inj bu kêj têj mac, nañ aneñ ti atac lu-lu dom. Aneñ ti atac pa su.

28-29 Magoc ñgac dañ bu lic mac ma sôrn bu, “Ei! Wata dinaj sêkêj ti da têj gwam muñ su,” nañ aneñ dom. Mac daôm anyalê ñapep ma atôm bu aneñ ti atac pa su, magoc tu ñgac nañ kêj puc mac-ŋga, dec aneñ dom, bu anjsôñ inj ndê gauc dom. Lau nañ sêkêj whinj ñangga, nañ sêryalê bu gêj hoñ nañ Anötö kêj têj yac tu daneñ-ŋga, nañ yao dañ kalhac ahuc dom. Magoc yac bu daneñ gêj nañ sêkêj ti da têj gwam, dec mboe ñamalac nañ kêj whinj gwalec, nañ ndê gauc sa ñapep pi gêj dau dom, nañ oc pu yac neñ lêj yao mbasi-ŋga dinaj.

30 Yac bu daneñ gêj, nañ danem danje Anötö muñ, ma aö gatec bu lau sêpu yac tu gêj daneñ-ŋga nañ yac tam danje Anötö muñ su ma tanj-ŋga.

31 Bocdinañ, gêj hoñ nañ mac bu aneñ ti anôm ma akôm, nañ akôm ñalêj ñayham nañ tôm bu po Anötö ndê waê sa.

32 Gauc nem lau hoñ, lau Israel me lau Griek, ma lau hoñ nañ sêmbo Anötö ndê gôlôwac dabuñ ñalôm, ma ayob nem lêj hoñ ñapep, bu akôm lau dañ si sêkêj whinj tisac dom.

33 Aö dauñ neñ lêj dinaj. Aö gayob neñ lêj hoñ bu ndic lau hoñ tandô ñayham. Aö gakôm tu bu wamwasiñ dauñ-ŋga dom, magoc gakôm tu bu wanem lau daësam sa bu sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-ŋga sa.

11

1 Añkuc aneñ lêj dinaj, tôm aö dauñ kakuc Kilisi ndê.

Ñagôlin lauwhê ma lauñgac sêlic om-ŋga

² Aö wampin mac bu mac gauc gêm aö ɳapaj, ma mêtê naŋ aö kadôhôŋ ti gac dulu têŋ mac, naŋ mac asap dôŋ ɳapaj.

³ Magoc aö bu mac aŋyalé ɳapep bu Anötö iŋ Kilisi ndê ɳagôlôŋ, ma Kilisi iŋ lauŋgac si ɳagôlôŋ, ma lauŋgac séti lauwhê si ɳagôlôŋ.

⁴ Ngac asa naŋ teŋ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uŋ gêŋ daŋ kôm iŋ ndê ɳagôlôŋ ahuc, naŋ toc iŋ ndê ɳagôlôŋ Kilisi sa ɳapep dom.

⁵ Ma awhê asa naŋ teŋ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uŋ gêŋ daŋ kôm iŋ ndê ɳagôlôŋ ahuc dom, naŋ kôm iŋ ndê ɳagôlôŋ naŋ iŋ nakweŋ maya sa. Awhê dau iŋ gitôm awhê naŋ sêŋgalin kêclauŋ hoŋ su giŋga, naŋ lau sêlic tôm gêŋ mayaŋ-ŋga.

⁶ Bocdinaj, awhê asa naŋ tec bu uŋ gêŋ tiŋ ɳagôlôŋ, naŋ aŋgapin iŋ ndê kêclauŋ hoŋ su ninjga. Iŋ bu maya tu aŋgapin iŋ kêclauŋ su-ŋga, dec êŋkuc lauwhê si lêŋ solop, ma uŋ gêŋ daŋ kôm ndê ɳagôlôŋ ahuc.

⁷ Nahu bu iŋ lêŋ solop bu lauŋgac sêun gêŋ tiŋ ɳagôlôŋ dom, bu Anötö kêmasaŋ ɳac bu sénem iŋ angô sêmbo nom, ma sêtôc iŋ ndê waê asê. Ma iŋ lêŋ solop bu lauwhê sêun gêŋ kôm si ɳagôlôŋ ahuc, bu ɳac sêtôc si lauŋgac si waê asê.

⁸ Bu têŋ ndoc Anötö kêmasaŋ gêŋ hoŋ, naŋ ɳac sa akêŋ awhê dom, magoc awhê sa akêŋ ɳac.

⁹ Ma Anötö kêŋ ɳac tu awhê-ŋga dom, iŋ kêŋ awhê tu ɳac-ŋga.

¹⁰ Tu dinaj-ŋga, ma tu aŋela-ŋga, dec solop bu lauwhê sêun gêŋ tu bu sêtôc asê bu sêsôc si ɳagôlôŋ ɳapu.

¹¹ Magoc yêc yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Pômdau-ŋga, naŋ mac lauwhê ambo tu daôm-ŋga dom, ma mac lauŋgac ambo tu daôm-ŋga dom bocdinaj.

¹² Bu awhê ɳamata-ŋga sa akêŋ ɳac, ma tiŋambu lauŋgac sêsa akêŋ lauwhê. Ma gêŋ hoŋ meŋ akêŋ Anötö.

¹³ Akôc gauc ɳapep pi lauwhê naŋ sêteŋ mbec têŋ Anötö magoc sêun gêŋ dom. Mac aŋyalé dom bu iŋ lêŋ so, a?

¹⁴ ɳamalac si lêŋ sêmbo-ŋga tôc sake asê pi gêŋ dindec? ɳac daŋ bu ndê kêclauŋ balin, dec dasôm sake? Dalic gitôm gêŋ mayaŋ-ŋga. Yomandô, me?

¹⁵ Ma awhê daŋ bu ndê kêclauŋ balin, naŋ dasôm sake? Dasôm bu gêŋ dau po iŋ ndê waê sa. Bu Anötö kêŋ kêclauŋ balin têŋ lauwhê bu êŋgatôc ɳac si ɳagôlôŋ ahuc.

¹⁶ Lau daŋ bu sêseŋ yom dec ma sêsôc ɳapu dom, dec wasôm têŋ ɳac bu yac ma Anötö ndê gôlôwac dabuŋ hoŋ taŋkuc lêŋ tigeŋ dindec, ma lêŋ daŋ tiyham yêc dom.

Lau Korin-ŋga seŋ Mwasinj Dabuŋ ɳa lêŋ so

¹⁷ A ö bu wasôm yom pi mac nem lêŋ akac daôm sa tu alic om-ŋga. Aö wampin mac pi lêŋ dinaj dom, magoc wandic yomsu mac. Mac nem lêŋ dau so, ma gêm gôlôwac dabuŋ sa dom.

¹⁸ Gêŋ ɳamata-ŋga aö gaŋgô ɳawaê bu têŋ ndoc mac akac daôm sa, naŋ mac awhê daôm kôc-kôc. Ma aö gauc gêm bu ɳawaê naŋ gaŋgô, naŋ yom tasân dom, magoc yom ɳandô.

¹⁹ Iŋ solop dom bu mac awhê daôm kôc-kôc êŋkuc gêŋ nom-ŋga, magoc mac nem lêŋ ti sakin bu whê mac kôc-kôc ma tôc asê bu lau nde sêkêŋ whiŋ ɳanga ma lau nde sêkêŋ whiŋ gwalec, dec iŋ lêŋ solop.

20 Têj têm mac akac daôm sa bu aneŋ Pômdau ndê Mwasinj, naŋ mac gauc gêm bu an ɣapep. Magoc aö wasôm bu gêj naŋ mac an, naŋ Pômdau ndê Mwasinj dom.

21 Bu têj ndoc mac bu aneŋ gêj, naŋ mac hoŋ an têjtêj e lau ɣatô gêj yô ɣac, magoc lau ɣatô sênôm gêj e kênej ɣac.

22 Bocke? Mac nem andu sêlhac dom, a? Gitôm bu mac aneŋ ti anôm gêj yêc nem andu muŋ su, goc akac daôm sa. Mac nem lêj aneŋ Mwasinj Dabuŋ-ŋga tôc asê bu mac apu nem asidôwai naŋ sêmbo Anötö ndê gôlôwac dabuŋ ɣalôm, ma alic ɣayham bu akôm lau ɣalôm sawa maya sa. Aö wasôm yom bocke têj mac? Mac gauc gêm bu aö wampiŋ mac pi gêj dinaj, a? Mba andô!

Pômdau ndê yom pi Mwasinj Dabuŋ (Mat 26:26-28; Mak 14:22-24; Luk 22:17-20)

23 Bu yom naŋ aö gac dulu têj mac pi Mwasinj Dabuŋ, naŋ Pômdau dau kêj têj aö bocdec bu. Têj ôbwêc naŋ Judas hoc Pômdau Yisu asê, naŋ Yisu kôc bolum sa,

24 gêm danje Anötö, ma pô kôc goc sôm, “Aö neŋ ɣandô dau dec, naŋ wakêj tu mac-ŋga. Aneŋ gêj dindec tu bu gauc nem aö-ŋga.”

25 Naŋ seŋ gêj daneŋ-ŋga su, ma ɣalêj tigeŋ iŋ kôc laclhu wain-ŋga dan ma sôm, “In dindec aneŋ dac, naŋ aö wakêc sin tu wamatîn pwac wakuc-ŋga. Têm hoŋ naŋ mac bu anôm wain mwasinj dindec-ŋga tiyham, naŋ akôm tu bu gauc nem aö-ŋga.”

26 Gauc nem Pômdau ndê yom dinaj ɣapep, bu têm bocke naŋ mac bu aneŋ bolum ti anôm wain Mwasinj Dabuŋ-ŋga tiyham e iŋ mbu meŋ, naŋ gitôm mac ahoc iŋ ndê mbac ndu ɣawaâ asê.

Daneŋ Mwasinj Dabuŋ ɣambwa dom

27 Bocdinaj dec asa naŋ bu neŋ bolum dau me nôm yêc Pômdau ndê laclhu, magoc gauc gêm ɣahu ti toc sa ɣapep dom, naŋ kôm giso pi Pômdau ndê ɣandô ti dac.

28 Lau tigeŋ-tigeŋ hoŋ sêtôc gwaniŋ dau si lêj muŋ su, goc sêneŋ bolum ti sênôm yêc laclhu.

29 Nahu bu asa naŋ bu neŋ ti nôm magoc iŋ ndê gauc sa ɣapep pi Pômdau ndê ɣandô dom,* naŋ oc tap Anötö ndê matôc sa tu iŋ ndê lêj neŋ Mwasinj Dabuŋ-ŋga.

30 Tu dinaj-ŋga dec mac nem lau daêsam licwalô mbasi ma gêmbac kôm ɣac, ma ɣatô sêmbac ndu su.

31 Yac bu taŋsahê daunj ɣapep, dec oc datap Pômdau ndê matôc kaiŋ dinaj sa dom.

32 Magoc Pômdau kêj ɣawapac têj yac ti kêmatôc yac tu bu danem daunj kwi e dandinaj dawhiŋ lau sac nom-ŋga dom.

33 Bocdinaj aneŋ asidôwai, anjô ɣapep. Têj ndoc mac akac daôm sa bu aneŋ Mwasinj Dabuŋ, naŋ ayob bu akôm ɣalêj naŋ toc asidôwai hoŋ sa ɣapep.

34 Namalac danj bu gêj yô iŋ basô, naŋ neŋ gêj yêc ndê andu muŋ. Ma bocdinaj têj ndoc mac akac sa, naŋ oc tôm dom bu atap Pômdau ndê matôc

* **11:29:** Lau ɣatô gauc gêm bu Pol ndê yom pi ‘Pômdau ndê ɣandô’ hêganôj gôlôwac dabuŋ (tôm iŋ to yêc 1 Kor 10:17), dec Pol to bu kêj puc lau naŋ seŋ Mwasinj Dabuŋ magoc sêtoc si asidôwai sa ɣapep dom (11:17-22). Ma lau ɣatô gauc gêm bu yom dau hêganôj Yisu dau ndê ɣandô (1 Kor 10:16), dec Pol to bu kêj puc lau naŋ sêlic sac gitôm gêj ɣambwa ma seŋ Mwasinj Dabuŋ, bu lau dau sênyalê dom bu gêj dau piŋ ɣac dôj sem damiŋ Yisu ndê ɣandô.

sa tu akôm gêj bambalin-ŋga. Gauc nem yom dinaj, ma têj ndoc aô watêj mac waloc, naŋ oc wawhê gêj ŋatô sa têj mac tiyham.

12

Nalau Dabuŋ ndê Mwasinj Nalôm-ŋga

¹ O asidôwai, yêc mac nem bapia, mac ato yom ŋatô pi Nalau Dabuŋ ndê mwasinj, ma kwahic dec aô bu wato yom bu wawhê mac nem gauc sa ŋapêp.

² Mac aŋyalê ŋalêj naŋ Sadaŋ gêm gôliŋ mac nem gauc têj têm mac akêj whinj su dom, ma wê mac asa lêj anem akiŋ anötöi gwam awha mba-ŋga.

³ Tu dinaj-ŋga dec mac oc atôm bu aŋyalê yom naŋ aô bu wasôm têj mac bocdec bu. Anötö ndê Nalau bu nem gôliŋ ŋamalac daŋ ndê whasunj, dec iŋ oc tôm dom bu sôm bu, “Aö wapucbo Yisu.” Ma ŋamalac naŋ Nalau Dabuŋ gêm gôliŋ iŋ dom, naŋ oc tôm dom bu hoc yom asê ma sôm bu, “Yisu iŋ Pômdau.”

⁴ Yac datap mwasinj tidaū-tidaū sa, magoc meŋ akêj Nalau tigeŋ.

⁵ Ma yac tam akiŋ Pômdau ŋalêj tidaū-tidaū, magoc tam akiŋ Pômdau tigeŋ.

⁶ Ma yac dakôm gweleŋ tidaū-tidaū tu danem akiŋ Anötö-ŋga, magoc Anötö tigeŋ kôm gweleŋ yêc yac hoŋ neŋ ŋalôm, ma kêŋ ŋaclai têj yac bu dakôm gêj dau.

⁷ Ma gêj hoŋ naŋ lau tigeŋ-tigeŋ sêkôm ŋa Nalau ndê ŋaclai, naŋ Anötö kêŋ tu bu êmwasiŋ yac lau hoŋ naŋ dambo gôlôwac dabuŋ ŋalôm, ma puc yac hoŋ dôj.

⁸ Nalau Dabuŋ kêŋ yom ti gauc têj ŋamalac daŋ bu hoc asê têj gôlôwac dabuŋ. Ma Nalau tigeŋ dinaj kêŋ gauc têj ŋamalac daŋ tiyham, bu êŋyalê gêj naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, ma sôm asê têj lau.

⁹ ŋamalac daŋ oc tap mwasinj kêŋ whinj ŋaŋga-ŋga sa, ma daŋ tiyham oc tap mwasinj kôm lau ti gêmbac ŋayham sa-ŋga yêc Nalau tigeŋ dinaj.

¹⁰ ŋamalac daŋ oc kôc ŋaclai bu kôm gêj dalô, ma daŋ oc kôc mwasinj tu hoc yom asê tôm lau propet-ŋga. Daŋ tiyham oc kôc mwasinj bu êŋyalê bu lau naŋ sêhoc yom asê, naŋ Nalau Dabuŋ gêm gôliŋ ŋac, me ŋalau daŋ dau-ŋga daŋ gêm gôliŋ ŋac. Ma daŋ oc kôc mwasinj bu sôm yom awha wakuc-ŋga naŋ iŋ kêyalê muŋ su dom. Ma ŋamalac daŋ tiyham oc tap mwasinj sa bu êŋyalê yom awha wakuc-ŋga kaiŋ dinaj ma nem kwi.

¹¹ Gweleŋ tidaū-tidaū hoŋ dinaj meŋ akêj Nalau tigeŋ dinaj, naŋ gic sam iŋ ndê mwasinj ti ŋaclai têj lau tigeŋ-tigeŋ tôm iŋ dau gêlic ŋayham.

Lau sêkêj whinj-ŋga sêti gôlôwac dabuŋ tigeŋ

¹² Alic su naŋ. ŋamalac daŋ ndê ŋandô tigeŋ, magoc iŋ amba ti gahi ma tandô ma ŋagêŋ daësam. Magoc gêj hoŋ dinaj sêyêc têjtêj dom, sêyêc ŋandô tigeŋ dinaj. Ma ŋalêj tigeŋ, yac lau naŋ dambo Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ ŋalôm, naŋ dati ŋandô tigeŋ.

¹³ Bu Anötö kêku yac ŋa Nalau Dabuŋ ma piŋ yac dôj dati gôlôwac dabuŋ tigeŋ. Yac neŋ lau ŋatô lau Israel-ŋga, ma ŋatô ŋac lau gameŋ apa-ŋga. ŋatô sem akiŋ ŋadaui nom-ŋga, ma ŋatô sem akiŋ dom. Magoc yac hoŋ dakôc Nalau tigeŋ sip yac neŋ ŋalôm têjtêj.

¹⁴ Ma ŋamalac daŋ ndê ŋandô ŋagêŋ hoŋ kaiŋ tigeŋ dom. Gêj tidaū-tidaū sêyêc ŋandô tigeŋ dinaj.

¹⁵ Iŋ ndê gahi bu sôm bu, “Aö amba dom, bocdinaj gati ŋandô ŋagêŋ daŋ dom,” dec yom dau oc kac gahi dau su yêc ŋandô dinaj dom.

16 Me iŋ ndê daŋgasuŋ bu sôm bu, “Aö tandô dom, bocdinaŋ gati ɣandô ɣagêŋ daŋ dom,” dec yom dau oc kac daŋgasuŋ su yêc iŋ ndê ɣandô dom.

17 Ma gêŋ hoŋ naŋ sêyêc yac neŋ ɣandô bu tanôŋ hoŋ, dec oc daŋgô yom ɣalêŋ bocke? Ma gêŋ hoŋ naŋ sêyêc yac neŋ ɣandô bu daŋaŋsuŋ hoŋ, dec oc daŋgu gêŋ ɣamalu ɣalêŋ nde?

18 Magoc yac neŋ ɣandô iŋ bocdinaŋ dom. Anötô dau kêmasaŋ yac neŋ ɣandô ɣagêŋ tidau-tidau hoŋ tôm iŋ dau gêlic ɣayham.

19 Ma yac neŋ ɣandô ɣagêŋ hoŋ bu kaiŋ tigeŋ, dec yac oc dambo ɣalêŋ bocke? Oc tôm dom bu dambo.

20 Magoc yac ɣagêŋ daësam sêyêc ɣandô tigeŋ dinaŋ ɣalôm, dec dambo ɣayham.

21 Oc tôm dom bu tandô sôm têŋ amba, “Am bu mbo dom, aö wambo ɣayham eŋ.” Ma tôm dom bu ɣagôlôŋ sôm têŋ gahi, “Am bu mbo dom, oc wambo ɣayham eŋ.”

22 Mba andô! Yac ɣagêŋ ɣatô dalic bu gêŋ licwalô mba, tigeŋ gêŋ dau bu yêc dom, dec oc dambo ɣayham dom.

23 Ma ɣandô ɣagêŋ ɣatô naŋ dalic bu gêŋ waêmba, naŋ datoc sa têŋ ndoc dakôm ahuc ɣa po. Ma ɣagêŋ naŋ dalic bu gêŋ mayar-ŋga, naŋ dakôm ahuc ti dayob ɣaep.

24 Magoc ɣagêŋ ɣatô naŋ dalic bu gêŋ ɣayham tu lau sêlic-ŋga, naŋ sêpônda gôlôŋ dom, ma dakôm ahuc dom. Anötô dau kêmasaŋ yac ɣagêŋ hoŋ dinaŋ, ma toc gêŋ ɣambwa-ɣambwa sa kêlêc.

25 Inj kêmasaŋ ɣamalac ɣalêŋ dinaŋ tu bu ɣagêŋ hoŋ sênen ɣandô tigeŋ dinaŋ sa, ma sêwhê dau kôc-kôc dom.

26 Yac ɣagêŋ daŋ bu êŋsahê ɣandê, dec ɣagêŋ hoŋ oc sêŋsahê ɣandê sêwhinj. Ma ɣagêŋ daŋ bu tap waê sa, dec ɣagêŋ hoŋ oc atac ɣayham sêwhinj.

27 Anjô su naŋ! Mac lau tigeŋ-tigeŋ hoŋ ati Kilisi ndê ɣandô tigeŋ, naŋ gôlôwac dabuŋ.

28 Ma Anötô kêyalinj lau sa yêc gôlôwac dabuŋ ɣalôm bocdec bu. Lau ɣamata-ŋga ɣac lau aposel, lau tilu-ŋga lau propet, ma lau titô-ŋga iŋ kêŋ ɣac bu sêndôhôŋ gôlôwac dabuŋ. Ma iŋ kêmwasinj lau ɣatô bu sêkôm gêŋ dalô, ɣatô sêkôm lau gêmbac ɣayham sa, ɣatô bu sênen lau sa, ma ɣatô bu sênen gôlinj gôlôwac dabuŋ. Ma ɣatô sêtap mwasinj sêrôm yom awha wakuc-ŋga sa.

29 Mac gauc gêm bocke? Inj kêmwasinj lau hoŋ tu bu sêti aposel, a? ɣac hoŋ sêti propet, a? ɣac hoŋ kêdôhôjwaga, a? Hoŋ sêkôm gêŋ dalô, a?

30 ɣac hoŋ sêtap mwasinj sêkôm gêmbac ɣayham sa-ŋga, a? ɣac hoŋ sêkôc mwasinj sêrôm yom awha wakuc-ŋga me sênen yom awha wakuc kwi-ŋga, a? Mba andô!

31 Bocdinaŋ dec aö wasôm têŋ mac, bu tamkwê mwasinj ɣandô naŋ oc nem lau hoŋ sa êŋlêc. Ma lêŋ naŋ kwahic dec aö bu watôc têŋ mac naŋ hôc gêlêc lêŋ hoŋ su.

13

Mêtê ɣandô atac whinj-ŋga

1 Aö bu watôm bu wasôm ɣamalac si yom ma aŋela si yom, magoc mêtê atac whinj-ŋga m ba yêc aö, naŋ aö gatôm geŋgeleŋ me on naŋ tarj ɣambwa.

2 Ma aö bu wahoc yom asê gitôm propet, ma bu wanjalê gêŋ hoŋ naŋ ɣahu sip ɣalôm gi, ma watap gauc atu sa pi gêŋ hoŋ, ma bu wakêŋ whinj ɣaŋga tôm

bu wasôm têj lôc dañ bu puc dau sa ma lom gameñ wakuc ndi, tigeñ mêtê atac whinj-nga mba yêc aö, dec aö gatôm gêj ñambwa.

³ Ma aö bu wakêj aneñ gêj hoñ tu wanem lau ñalôm sawa sa-nga, me wakêj dañ sambuc tu gweleñ ñawaê ñayham-nga e tôm ñacyo sêkêj ya neñ aö su, magoc mêtê atac whinj-nga bu mba yêc aö, dec oc tôm dom bu wapo dañ sa tu gêj hoñ dinaj ñadañ-nga.

⁴ Mêtê atac whinj-nga ñandô ñahu bocdec. Namalac nañ mêtê atac whinj-nga kêsâlê inj ahuc, nañ kôc ndê ñalôm dôj, ma kêmwasinj lau. Inj gêm lêmuñ lau ñatô dom, ma sôm yom toc dañ sa-nga me po dañ sa ñambwa dom.

⁵ Inj kôm gêj mayan-nga dom, gauc gêm gêj tu êmwasiñ dañ-nga kêlêc dom, ma atac ñandê ñagahô dom. Ma inj hê yom dôj pi sac nañ lau sêkôm têj inj, nañ dom.

⁶ Mêtê nañ so lêj gitêj, nañ ñadañ oc kôm inj atac ñayham dom, magoc inj oc atac ñayham tu lau hoñ nañ sêjkuc yom ñandô-nga.

⁷ Inj oc hôc kisa ti atac pa su. Inj oc hu inj ndê kêj whinj ti gêj bocke nañ in takwê, nañ siñ dom, ma ñawapac dañ oc ku in dulu dom.

⁸ Mêtê atac whinj-nga oc yêc ñapañ. Magoc mêtê dahoc yom asê gitôm propet-nga oc pacndê. Ma mêtê dasôm yom awha wakuc-nga ma gauc pi gêj nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ oc sêniñga.

⁹ Ñahu bu têj têm kwahic dec-nga yac tanjalê gêj hoñ timala dom, ma yom nañ lau propet sêhoc asê, nañ tôc gêj hoñ asê timala dom.

¹⁰ Magoc têj ndoc Yisu mbu meñ, nañ inj oc ndic dabij gêj hoñ, ma mêtê hoñ nañ kwahic dec dakôm timala dom, nañ oc pacndê.

¹¹ Têj têm nañ aö gambo balê, nañ gasôm yom gitôm balê, ma kayalê gêj gitôm balê, ma gakôc gauc gitôm balê. Magoc têj ndoc aö gati ñgac su, nañ gahu balêkoc si mêtê siñ.

¹² Kwahic dec yac tanjalê gêj hoñ yêc awê dom, gitôm datôc gwaninj sip busunôm * ñadañ-dauñ dañ. Magoc têj têm ñambu-nga yac oc dalic gêj hoñ yêc awê enj. Kwahic dec aö kayalê gêj timala dom, magoc tiñambu aö oc wanjalê gêj hoñ timala, tôm Anötö kêyalê aö e pi sa timala enj têj kwahic dec.

¹³ Mêtê atu tö kwahic dec sêyêc, mêtê dakêj whinj-nga, mêtê dakêj batanj-nga, ma mêtê atac whinj-nga. Magoc mêtê atac whinj-nga tiñamata mêtê hoñ.

14

Tajkwê mwasiñ nañ tôm bu puc gôlôwac dabuñ dôj

¹ Bocdinan asap mêtê atac whinj-nga dôj, ma tamkwê ñalau Dabuñ ndê mwasiñ tidau-tidau. Ma tamkwê mwasiñ bu ahoc yom asê nditôm lau propet hôc gêlêc mwasiñ ñatô su.

² Bu ñalau ndê mwasiñ dasôm yom awha wakuc-nga inj gêj ñamatâ-nga dom. Namalac nañ sôm yom awha wakuc-nga, nañ ndê yom yêc inj ma Anötö ñasawa, ma lau dañ oc s êñyalê dom. Inj sôm yom nañ ñahu yêc siñ dau, tôm ñalau Dabuñ kac inj.

³ Magoc ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê yom gitôm bu po gôlôwac dabuñ sa, ma êñgilí ñac bu sêlhac ñanya ma nem malô ñac si ñalôm.

⁴ Ñamalac nañ sôm yom awha wakuc-nga, nañ ndê yom dau gêm inj tawasê sa, magoc ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê yom oc tôm bu po gôlôwac dabuñ hoñ sa.

* **13:12:** Busunôm - lau ñatô sêsam bu glas tasalagatu, ma yêc Yom Inglis sêsôm bu 'mirror.'

5 Aö tac whinj bu mac hoj asôm yom awha wakuc-ŋga, tigej aö tac whinj kéléc bu mac ahoc yom asê atôm propet. Bu ɣamalac naŋ hoc yom asê gitôm propet, naŋ ndê mwasinj hôc géléc iŋ naŋ sôm yom awha wakuc, naŋ ndê su. Magoc ɣamalac daŋ bu mbo mac nem gôlôwac dabuŋ ɣalôm, naŋ kôc mwasinj bu nem yom awha wakuc-ŋga kwi têŋ mac, dec yom dau oc tôm bu nem mac sa, tôm yom naŋ ɣamalac hoc asê gitôm propet.

Mwasinj dasôm yom awha wakuc-ŋga ɣahu

6 O asidôwai, aŋgô su naŋ. Aö bu watêŋ mac waloc, ma wasôm yom têŋ mac na awha wakuc daŋ, dec oc wanem mac sa ɣalêŋ bocke? Ti gej aö bu waloc ma ɣalau Dabuŋ kêŋ yom têŋ aö, tu bu wahoc asê têŋ mac, me tu wawhê nem gauc sa me wandôhôŋ mac-ŋga me wahoc asê gitôm propet, dec aneŋ yom dau oc nem mac sa.

7 Akôc gauc pi gêŋ naŋ dakôc tu danem wê sip-ŋga, gitôm gasuc me gita. ɣamalac daŋ bu yu me ndic ɣapep dom, dec asa oc tôm bu êŋyalê wê dau ɣawa?

8 Ma ɣagac ndic dahuc-ŋga bu ndic ɣapep dom, dec asa oc êmasanj dau tu ndic sin-ŋga?

9 Ma mac lau naŋ asôm yom awha wakuc-ŋga yêc gôlôwac dabuŋ ɣalôm, naŋ bocdinaŋ. Bu yom kaiŋ dinaj ɣahu yêc awê dom, ma lau oc sêŋyalê ɣalêŋ bocke? Mac oc asôm yom dau tôm gêŋ ɣakêcsia ɣambwa-ɣambwa.

10 Lau nom-ŋga si awha têŋtêŋ daêsam yêc, ma lau naŋ sêsôm dau si awha, naŋ sêŋyalê ɣahu.

11 Ngac daŋ bu sôm dau ndê awha ma aö bu waŋyalê ɣahu dom, dec aö walic iŋ gitôm ɣagac apa, ma iŋ oc lic aö bu ɣagac apa bocdinaŋ.

12 Ma yêc mac-ŋga bocdinaŋ. Mac tamkwê ɣalau Dabuŋ ndê mwasinj, bocdinaŋ dec tamkwê mwasinj naŋ tôm bu po gôlôwac dabuŋ sa, naŋ hôc géléc mwasinj ɣatô, tu bu akôm gôlôwac dabuŋ êpsôwec tiatu.

13 Bocdinaŋ dec ɣamalac naŋ sôm yom awha wakuc-ŋga, naŋ teŋ mbec bu Anötö kêŋ mwasinj nem yom dau kwi-ŋga têŋ iŋ whinj maŋ.

14 Bu têŋ ndoc aö gateŋ mbec ɣa yom awha wakuc-ŋga, naŋ aö dauŋ neŋ gatuŋ teŋ mbec, magoc aneŋ gauc kékuc mbec dau dom.

15 Bocdinaŋ aö oc wakôm sake? Aö wateŋ mbec ɣa awha wakuc naŋ aneŋ gatuŋ kêyalê, ma wateŋ mbec ɣa aö dauŋ neŋ awhaŋ naŋ kayalê ɣahu, naŋ whinj. Aö wanem wê awha wakuc naŋ aneŋ gatuŋ kêyalê, ma wanem wê ɣa dauŋ neŋ awhaŋ naŋ kayalê ɣahu, naŋ whinj.

16 Am bu êmpîŋ Anötö ɣa yom awha w akuc-ŋga, tôm nem gatôm kêyalê, ma ɣamalac daŋ bu mbo gôlôwac dabuŋ ɣalôm naŋ kêyalê awha dau dom, dec iŋ oc tôm dom bu sôm, "Yomandô," têŋ ndoc am gic bata nem yom. ɣahu bu iŋ gêm gauc yom naŋ am sôm.

17 Am daôm gêm d anje Anötö ɣapep, magoc am nem yom gêm ɣamalac dinaj sa dom.

18 Aö gam danje Anötö bu iŋ kêŋ mwasinj wasôm yom awha wakuc-ŋga têŋ aö hôc géléc mac hoj su.

19 Magoc têŋ têm naŋ aö gambo gôlôwac dabuŋ ɣalôm, naŋ aö tac whinj bu wasôm yom naŋ lau hoj sêŋyalê, tu bu wandôhôŋ ɣac-ŋga. Aö bu wasôm yom ɣalhô amanđaŋ naŋ ɣahu yêc awê, naŋ hôc géléc bu wasôm yom awha wakuc-ŋga ɣalhô 10,000, naŋ lau hoj sêŋyalê ɣahu dom.

20 O asidôwai hac. Akôc gauc ɻapep, atôm lau atu-tu. Akôc gauc atôm balêkoc sauŋ dom. Ambo atôm balêkoc dedec tu gêŋ tigen-ŋga, naŋ tu ambo ahê lêŋ sac-ŋga.

21 Gauc nem yom naŋ Pômdau sôm, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Aö waŋkiŋ lau apa sênen aö awhanj ma wakêŋ puc lau dindec ɻa lau apa dau awha. Magoc ɻac oc sêkêŋ danga aö dom, tôm sêkêŋ danga anen yom muŋ su dom. [Ais 28:11-12]

22 Pômdau kêŋ lau naŋ sêson yom awha apa gitôm gêŋ dalô kainj dangu, bu kêŋ puc lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whinj in dom. Ma mwasinj dasôm yom awha wakuc-ŋga inj kainj tigenj. Anötö kêŋ gitôm gêŋ dalô tu lau naŋ sêkêŋ whinj dom-ŋga. Inj kêŋ tu lau sêkêŋ whinj-ŋga-ŋga dom. Magoc mwasinj dahoc yom asê tôm propeṭ-ŋga, naŋ in kêŋ tu lau sêkêŋ whinj-ŋga-ŋga. Inj kêŋ tu lau naŋ sêkêŋ whinj dom naŋ-ŋga dom.*

23 Bocdinaŋ, mac lau akêŋ whinj-ŋga bu akac daôm sa ma mac hoŋ bu asôm yom awha wakuc-ŋga, ma lau ɻatô naŋ sêkêŋ whinj dom me si gauc sa pi gêŋ dau dom, naŋ bu sêmbo sêwhinj mac, dec ɻac oc sêson sake? ɻac oc sêson bu mac nem gauc kêŋsôŋ.

24 Magoc mac hoŋ bu ahoc yom asê atôm propeṭ têŋ ndoc lau kainj dinanj sêmbo sêwhinj mac, dec mac nem yom oc kuŋ ɻac si ɻalôm e sênyalê bu sic waê bu sêtap matôc sa tu ɻac si mêtê sac-ŋga.

25 Ma yom pi ɻac si mêtê sac, naŋ ɻac gauc gêm bu sêsinj yêc ɻac si ɻalôm, naŋ mac nem yom oc puc asê tiawê. Ma bocdinaŋ ɻac oc sêpôŋ haduc aŋgô andô têŋ nom ma sêtoc Anötö sa. Ma ɻac oc sêson asê bu, “Anötö mbo whinj mac, yomandô!”

Pol whê ɻagôlinj om-ŋga sa

26 Bocdinaŋ asidôwai, têŋ ndoc mac akac daôm sa tu alic om-ŋga, naŋ lau ɻatô sêkôc wê sêmeŋ, lau ɻatô sêkôc yom bu sêndôhôŋ lau, lau ɻatô sêkôc yom naŋ ɻalau Dabunj hoc asê têŋ ɻac, ɻatô sêson yom awha wakuc-ŋga, ma ɻatô sênen yom awha wakuc-ŋga dau kwi. Gêŋ hoŋ naŋ mac bu akôm, naŋ akôm tu apuc gôlôwac dabunj hoŋ dôŋ-ŋga.

27 Lau bu sêson yom awha wakuc-ŋga, dec lu me tô sêson goc tôm. Daŋ sôm e pacndê, goc ɻamalac tilu-ŋga sôm ndê. Ma ɻamalac daŋ nem ɻac si yom dau kwi maŋ.

28 Magoc ɻamalac nem y om dau kwi-ŋga daŋ bu mbo dom, goc ɻamalac naŋ tac whinj bu sôm y om awha wakuc-ŋga nem dau dôŋ yêc gôlôwac dabunj ɻalôm. Tôm bu inj sôm inj ndê yom awha wakuc-ŋga têŋ ndoc inj mbo tawasê, ma yom dau yêc inj ma Anötö ɻasawa.

29 Ma lau bu sêhoc yom asê sêtôm propeṭ yêc gôlôwac dabunj ɻalôm, dec lu me tô sêhoc yom asê, ma lau hoŋ sêkêŋ danga ɻapep ma sênyahê yom dau.

30 ɻamalac daŋ bu ndöc mac ɻalôm, ma ɻalau Dabunj bu hoc yom daŋ asê têŋ inj, dec ɻamalac naŋ sôm yom mbo, naŋ hu siŋ ma kêŋ ɻasawa têŋ ɻamalac dinaj bu sôm yom dau asê.

* **14:22:** Aisaya ndê yom, naŋ Pol to yêc ɻabatiŋ 21, naŋ hêganôŋ lau apa naŋ Pômdau kêkiŋ bu sêngwiniŋ lau Israel-ŋga naŋ sêson inj ɻapu ti sêkêŋ whinj in dom. Pol gêm dôhôŋ lau apa awha, naŋ lau Israel si ɻacyo dinanj sêson, ma mwasinj dasôm yom awha wakuc-ŋga. Lau Israel-ŋga sêkac si ɻalôm kwi tu lau apa si yom-ŋga dom, ma Pol bu tôc asê bu ɻalêŋ tigenj, yom awha wakuc oc nem lau naŋ sêkêŋ whinj dom, naŋ sa dom, me kac si ɻalôm kwi e sêti lau sêkêŋ whinj-ŋga dom. ɻabatiŋ 23 whê gêŋ dau sa tiawê.

³¹ Gitôm bu mac hoŋ ahoc yom asê atôm propet aô daôm aô daôm, bu andôhôŋ ti apuc gôlôwac dabuŋ hoŋ dôŋ.

³² Lau naŋ sêtap mwasiŋ sa bu sêhoc yom asê sêtôm propet, naŋ sêtôm bu sêneŋ gôliŋ dau si lêŋ sêhoc yom dau asê-ŋga.

³³ Bu Anötö tec bu iŋ ndê lau sêkôm gêŋ bambaliŋ. Iŋ Anötö yom malô-ŋga. Anötö ndê gôlôwac dabuŋ hoŋ sêŋkuc lêŋ tigeŋ bocdec bu.

³⁴ Têŋ ndoc mac akac sa tu alic om-ŋga, naŋ lauwöhê sêšôm yom dom sic njawaê. Nac sêšôc laungač ɣapu tôm yomsu sôm, ma sêneŋ dau dôŋ.

³⁵ Awhê danj bu ɣôgô yom danj naŋ iŋ kêyalê ɣahu dom, naŋ nem dau dôŋ e om pacndê, ma ndac nakweŋ têŋ ndoc iŋlu sêmbo si andu. Iŋ bu sôm yom yêc gôlôwac dabuŋ ɣalôm, naŋ gêŋ mayaŋ-ŋga.

³⁶ Mac lau Korin-ŋga bu atec aneŋ yom dindec, goc wandac mac bocdec bu. Anötö kêŋ ndê yom têŋ mac tamwasêm, me kêŋ têŋ mac muŋ bu andic dulu têŋ lau ɣatô, a?

³⁷ Asa naŋ gauc gêm bu iŋ propet danj, me tap Nalau Dabuŋ ndê mwasiŋ sa kêlêc, naŋ êŋyalê bu yom naŋ gato têŋ mac, naŋ Pômdau dau ndê yatu.

³⁸ Njamalac danj bu kôc aneŋ yom sa dom, naŋ Pômdau oc kôc iŋ sa dom.

³⁹ Bocdinaŋ aneŋ asidôwai, tamkwê mwasiŋ bu ahoc yom asê atôm lau propet, ma alhac lau naŋ sêšôm yom awha wakuc-ŋga, naŋ ahuc dom.

⁴⁰ Magoc têŋ ndoc mac bu alic om, naŋ akôm gêŋ hoŋ ɣapep ma aŋkuc lêŋ solop.

15

Pol pucyom naŋ iŋ hoc asê pi Yisu, naŋ dôŋ

¹ O asidôwai, aô bu wawöhê mac nem gauc sa tiyham pi ɣawaê ɣayham naŋ gahoc asê têŋ mac muŋ su. Mac akôc ɣawaê dau sa, ma ti mac nem akêŋ whiŋ ɣahu.

² ɣawaê ɣayham naŋ gahoc asê têŋ mac, naŋ tôc lêŋ Anötö nem mac si-ŋga asê, ma bocdinaŋ dec asap dôŋ ɣapaŋ. Mac bu asap dôŋ dom, dec mac nem akêŋ whiŋ oc tisac ma ɣandô mbasi.

³ Bu yom naŋ gac dulu têŋ mac, naŋ kêkuc yom naŋ aô dauŋ gangô muŋ su. Ma yom naŋ atu ma tiŋamata aneŋ yom hoŋ, naŋ bocdec bu. Kilisi mbac ndu tu yac neŋ sac-ŋga, tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm.

⁴ Lau sêŋsuŋ iŋ, ma têŋ bêc titô-ŋga Anötö uŋ iŋ sa, tôm sêto yêc naŋ.

⁵ Goc iŋ hoc dau asê têŋ Pita, ma têŋ lau ɣatô naŋ sêmbo třjacsêŋomi 12 si tonj.

⁶ Ma tiŋambu iŋ hoc dau asê têŋ asidôwai tonj atu naŋ sêmbo sêwhiŋ dau. Nac lau daësam, sêhôc gêlêc 500 su. Kwahic dec nac si lau ɣatô sêmbac ndu su, magoc daësam gacgeŋ sêmbo tali.

⁷ Tiŋambu iŋ hoc dau asê têŋ Jems ma têŋ lau aposel hoŋ.

⁸ Ma tiŋambu andô iŋ hoc dau asê têŋ aô dauŋ, naŋ gati aposel gitôm balêkoc naŋ dinda kôc so ndê têm.

⁹ Bu aô galic dauŋ tôm lau aposel si ɣagac ɣambu-ŋga solop. Sêsam aô bu aposel, magoc aô ɣagac ɣayham dom bu sêhê ɣaê aposel pi aô. ɣahu bu mun-ŋga lê aô gakêŋ kisa Anötö ndê lau sêkêŋ whiŋ-ŋga.

¹⁰ Magoc tu Anötö kêmwasîŋ aô-ŋga, dec aô gati aposel, ma iŋ ndê mwasiŋ dau menj ɣambwa dom. Mba! Bu aô gakôm gwelen gahoc gêlêc Kilisi ndê

aposel hoṇ su. Magoc aō dauṇ gakôm dom. Anötö ndê mwasiṇ puc aō dōj, dec kēj ḥaclai tēj aō bu wakôm gweleṇ.

11 Bocdinaŋ anjyalê ḥapep bu yom naṇ aō gahoc asē pi Kilisi, ma aposel hoṇ sēhoc asē, iṇ yom tigen. Ma yom dau ti mac nem akēj whiṇ ḥahu.

Lau batē oc sētisa

12 Yac am mêtê ma ahoc asē bu Anötö uṇ Kilisi sa akēj lau batē-ŋga. Ma bocdinaŋ bocke dec mac nem lau ḥatô sêṣôm bu lau batē oc sētisa dom?

13 Aŋgô! Iṇ bu yom ḥandô bu lau batē sêṣôm dom bu sētisa, dec tôm dom bu Kilisi dau tisa ma mbo tali tiyham bocdinaŋ.

14 Ma Kilisi bu tisa su dom, dec mêtê naṇ yac am, naṇ oc ḥahu mbasi, ma mac nem akēj whiṇ ḥahu mbasi bocdinaŋ.

15 Ma gēj daṇ tiyham. Yac lau aposel am mêtê ma asôm bu Anötö uṇ Kilisi sa akēj lau batē-ŋga. Magoc mac asôm bu lau batē oc sētisa dom. Mac nem yom bu yom ḥandô, dec mêtê naṇ yac ahoc asē pi Anötö, naṇ yom tasaj.

16 Bu lau batē bu sētisa dom, dec Kilisi dau tisa su dom.

17 Ma iṇ bu yom ḥandô bu Anötö uṇ Kilisi sa su dom, dec mac nem akēj whiṇ oc ḥandô mbasi, ma mac nem sac gacgeṇ yēc mac-ŋga.

18 Ma Anötö bu uṇ Kilisi sa su dom, dec lau naṇ sêkēj whiṇ Yisu ma sêmbac ndu su, naṇ gacgeṇ sinja su.

19 Tu Kilisi-ŋga dec yac dakēj bataŋ bu Anötö oc uṇ yac hoṇ sa tēj têm ḥambu-ŋga. Yom dau bu yom ḥandô dom, dec gēj naṇ dakēj bataŋ, naṇ gēj têm kwahic dec-ŋga ḥambwa ma ḥandô mbasi tēj têm ḥambu-ŋga. Ma lau hoṇ oc sêpu yac ma sêlic yac tôm lau gauc mbasi-ŋga.

20 Magoc Anötö uṇ Kilisi sa akēj lau batē-ŋga yomandô. Iṇ gitôm lau hoṇ naṇ sêmbac ndu su, naṇ si ḥagac mbêc.

21 ḥamalac tigeṇ ti dambac ndu ḥahu. Ma ḥamalac tigeṇ ti datisa akēj lau batē-ŋga ḥahu.

22 Yomandô! Tu Adam-ŋga dec yac hoṇ dawêkaiṇ seṇ dambac ndu-ŋga. Magoc tu Kilisi-ŋga dec lau naṇ sêkēj whiṇ iṇ, naṇ sêwêkaiṇ seṇ sêmbo tali-ŋga.

23 Tigeṇ lau naṇ sêmbac ndu, naṇ oc sêtisa tôm ḥandoc. Kilisi tisa muṇ, gitôm gēj ḥandô mbêc. Ma tēj ndoc iṇ mbu meṇ, naṇ lau naṇ sêti iṇ ndê, naṇ oc sêtisa.

24 Têj dinan iṇ oc ndic bata têm kwahic dec-ŋga, ma iṇ oc seṇ ḥaclai ti ḥagôlin hoṇ su, ma kēj gēj hoṇ sip Damaŋ Anötö amba bu nem gôlin.

25 Bu Kilisi gic waē bu nem gôlin e iṇ kēj iṇ ndê ḥacyo hoṇ sêṣôc iṇ gahi ḥapu.

26 Ma ḥacyo ḥambu-ŋga naṇ iṇ oc seṇ su, naṇ ḥaclai dambac ndu-ŋga.

27 Sêto yom yēc bocdec bu:

Iṇ kēj gēj hoṇ sêṣôc iṇ gahi ḥapu.

[BW 8:6]

Yom dinan pi ‘gēj hoṇ,’ naṇ hêganôj Anötö dom, bu Anötö dau kēj ḥaclai têj Kilisi pi gēj hoṇ.

28 Tigeṇ têj ndoc Anötö ndê Atu dau kēj gēj hoṇ sêṣôc iṇ ndê gôlin ḥapu su, naṇ goc iṇ dau oc sôc Anötö ḥapu. Ma bocdinaŋ Anötö tigeṇ oc ti ḥadau ma nem gôlin gēj hoṇ.

29 Anötö oc uŋ lau batê sa têŋ têm ɿambu-ŋga, yomandô. Bu bocdinaj dom, dec tu sake-ŋga lau ɿatô sêliŋ saŋgu tu lau naŋ sêmbac ndu su-ŋga?*

30 Ma gauc nem yac lau aposel. Tu sake-ŋga yac ahôc ɿawapac ti kisa ɿapaŋ tu gweleŋ ɿawaâ ɿayham-ŋga?

31 O asidôwai. Aö gapo mac nem waêm sa tu mac nem akêŋ whiŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga. Mac anyalê bu yom dau inj yom ɿandô, dec anyalê bu yom dec in yom ɿandô bocdinaj. Lau sêkôm bu sêndic aö ndu tôm bêc hoŋ.

32 Yêc malac Epesas lau sêkêŋ kisa aö gitôm bôclai sac, magoc aö gac siŋ têŋ ɿac ti ɿaŋga. Magoc lau batê bu sêtsa dom, tôm mac nem lau ɿatô sêsmô, dec aö neŋ gweleŋ ɿawaâ ɿayham-ŋga inj ɿamatlaç ɿambwa si gêŋ, ma oc nem aö sa daŋ dom. Bu bocdinaj dec dakôm tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Gauc nem gêŋ daner ti danôm-ŋga ej, bu ɿasawa apê ej yac oc dambac ndu ma dandiŋaŋ. [Ais 22:13]

33 Ayob daôm bu lau sênsau mac dom. Gauc nem yom naŋ sêsmô bocdec bu, "Mac bu ambo awhiŋ lau naŋ sêkôm mêtê sac, dec mêtê sac dau oc kôm mac nem mêtê ɿayham tisac whiŋ."

34 Aö wasôm têŋ mac bu mayam daôm, bu mac nem lau ɿatô sêsa si lêŋ gitôm sem gauc Anötö ma sêsap mêtê sac dôŋ ɿapaŋ. Bocdinaŋ akôc gauc ɿapep ma ahu mêtê sac siŋ gacgeŋ.

Lau oc sêtsa ti ɿamlîc kaiŋ bocke?

35 Mboe mac nem lau ɿatô oc sêndac, "Anötö oc uŋ lau batê sa ɿalêŋ bocke?" me "Lau batê oc sêtsa ti ɿamlîc kaiŋ bocke?"

36 Yom dau inj yom gauc mbasi-ŋga. Aŋgô! Gêŋ naŋ mac asô sip nom, naŋ bu tibalê dom, dec oc po pi meŋ dom.

37 Mac bu asô gêŋ ɿamatu gitôm yaŋgom me gêŋ ɿawhê ɿatô, dec mac asô gêŋ dau ɿagatôm naŋ oc po pi meŋ tiŋambu, naŋ dom, magoc asô ɿamatu ɿambwa sip nom.

38 Ma Anötö dau kêŋ gêŋ ɿagatôm têŋ gêŋ ɿawhê tôm inj dau kêmasaŋ su. Inj kêŋ ɿagatôm tidaudau têŋ gêŋ ɿawhê tigeŋ-tigeŋ.

39 Ma ɿagatôm ti ɿamlîc naŋ inj kêŋ têŋ gêŋ hoŋ, naŋ sêtôm dau d om. Inj kêŋ ɿamatlaç si ɿamlîc kaiŋ daŋ, ma bôc si kaiŋ daŋ, ma mbac ti i bocdinaŋ.

40 Gêŋ undambê-ŋga sêmbo ti ɿac si ɿawasi kaiŋ daŋ, ma gêŋ nom-ŋga sêmbo ti ɿac si ɿawasi kaiŋ daŋ bocdinaj.

41 Ac ti ayô ma tata hoŋ si ɿawasi têŋtêŋ. Ma tata hoŋ si ɿawasi gitôm dau dom.

42 Ma têŋ ndoc lau batê sêtsa, naŋ oc ɿalêŋ kaiŋ tigeŋ. Lau batê naŋ taŋsuhanj sip nom, naŋ si ɿamlîc inj gêŋ têm kwahic dec-ŋga, ma tôm dom bu yêc ɿapaŋ. Magoc Anötö oc uŋ sa ma nem kwi ti gêŋ yêc ɿapaŋ-ŋga.

43 Gêŋ naŋ taŋsuhanj inj gêŋ waêmبا, magoc Anötö oc uŋ sa ma kôm ti gêŋ tiwaâ. Taŋsuhanj gêŋ ɿaclai mba, magoc Anötö oc uŋ sa ti ɿaclai.

44 Bu yac taŋsuhanj ɿamlîc nom-ŋga, magoc Anötö oc uŋ sa ti ɿamlîc wakuc undambê-ŋga. Yac taŋyalê bu ɿamlîc nom-ŋga dec yêc, ma ɿamlîc undambê-ŋga yêc bocdinaj.

* **15:29:** Mêtê dau ɿahu yêc awê dom, magoc Pol ndê yom tôc asê bu lau Korin ɿatô sêliŋ saŋgu tu ɿac si lau naŋ sêmbac ndu-ŋga. Mboe lau batê dinaj sêkêŋ whiŋ Yisu su, magoc sêliŋ busanju su dom têŋ ndoc sêmbo tali, ma tu dinaj-ŋga dec lau ɿatô sêliŋ saŋgu tu ɿac-ŋga. Pol sôm bu mêtê dinaj in solop me so dom, magoc inj sôm yom pi mêtê dau tu bu puc inj ndê yom pi lau batê sêtsa-ŋga naŋ dôŋ.

45 Anötö kêmasaŋ ɻamalac si ɻamlic nom-ŋga, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Ngac ɻamata-ŋga Adam iŋ ti gêŋ tali.

[Gen 2:7]

Ma Adam ɻambu-ŋga, naŋ Kilisi dau, naŋ tisa ti ɻamlic undambê-ŋga. Ma yac oc dambo tanli tu iŋ-ŋga, ma datap neŋ ɻamlic wakuc undambê-ŋga sa, tôm iŋ ndê.

46 Yac dakôc ɻamlic undambê-ŋga muŋ dom, magoc dakôc ɻamlic nom-ŋga muŋ, ma tiŋambu oc datap ɻamlic undambê-ŋga sa.

47 ɻamalac ɻamata-ŋga meŋ akêŋ nom. Magoc ɻamalac tilu-ŋga meŋ akêŋ undambê.

48-49 Kwahic dec yac hoŋ dambo datôm ɻamalac nom-ŋga ɻamata-ŋga dinaŋ. Dinaŋi sêkôc yac bu dambo datôm ɻamalac nom-ŋga dinaŋ. Magoc lau naŋ sêmbo undambê, naŋ sêmbo sêtôm ɻ amalac undambê-ŋga, ma tiŋambu yac oc datiwakuc, ma dambo datôm ɻamalac undambê-ŋga.

50 Bocdinaj aneŋ asidôwai, aö wasôm têŋ mac bu yac datôm dom bu dasôc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga ti neŋ ɻamlic têm kwahic dec-ŋga. Bu yac neŋ dac ti ɻamsôm iŋ gêŋ yêc ɻapan-ŋga dom, ma tôm dom bu wêkaiŋ gameŋ dandöc tanli ɻapan-ŋga.

51 Aö bu wasôm yom ɻahu atu dan têŋ mac aŋgô. Yac hoŋ oc dambac ndu dom, magoc Anötö oc nem yac hoŋ kwi ma kêŋ ɻamlic wakuc têŋ yac.

52 Têŋ bêc ɻambu-ŋga dahuc oc tanj, ma sep tigen lau batê oc sêtisa ti ɻamlic wakuc sêndöc tali ɻapan-ŋga. Ma Anötö oc nem yac lau naŋ dambo tanli, naŋ kwi dawhiŋ, ma kêŋ ɻamlic wakuc têŋ yac.

53-54 Bu ɻamlic nom-ŋga oc tôm dom bu yêc ɻapan, ma gic waê bu ninga. Bocdinaj têŋ bêc ɻambu-ŋga Anötö oc nem ɻamlic nom-ŋga kwi ti gêŋ yêc ɻapan-ŋga, naŋ tôm dom bu ninga. Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Anötö ku ɻaclai dambac ndu-ŋga dulu su, ma pacndê sambuc. [Ais 25:8]

Yom dau oc ɻandô sa têŋ bêc ɻambu-ŋga.

55 O ɻaclai dambac ndu-ŋga, am oc ku yac dulu ɻalêŋ bocke? Am nem ɻamalic ndic yac ndu-ŋga yêc nde? [Hos 13:14]

56 ɻamalic naŋ wê yac dasa sen dambac ndu-ŋga, naŋ mêtê sac. Ma yomsu kêŋ ɻaclai têŋ mêtê sac.

57 Magoc danem dange Anötö naŋ ku yac neŋ ɻacyo dulu tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga.

58 Bocdinaj, aneŋ asidôwai atac whiŋ-ŋga, alhac ɻanga ma ayob daôm bu gêŋ daŋ ku mac dulu dom. Akêŋ nem ɻalôm sambuc tu Pômdau ndê gwelen-ŋga. Bu mac aŋyalê su bu gêŋ bocke naŋ mac akôm tu Pômdau-ŋga, naŋ gêŋ ɻandô mbasi-ŋga dom. Oc nem ɻandô!

16

Sêkêŋ da bu sênem lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ɻatô sa

1 Aö wasôm yom pi awa naŋ mac bu andic sa bu anem Anötö ndê lau dabuŋ Jerusalem-ŋga sa. Akôm tôm yom naŋ aö gasôm têŋ gôlôwac dabuŋ naŋ sêmbo gameŋ Galesia-ŋga, naŋ su.

2 Tôm wake ɻabêc ɻamata-ŋga sambob, mac tigen-tigen andic nem awa daŋga sa tôm awa naŋ mac tigen-tigen atap sa yêc wake dinaj ɻalôm. Andic sa gwanaŋ ma akêŋ ndöc. Ma têŋ ndoc aö wahôc asê mac yêc malac Korin, naŋ oc wakêŋ ɻawapac têŋ mac bu andic sa têŋ têm dinaj-ŋga dom.

3 Anjyalin lau ḥatô sa naŋ mac alic ḥayham bu sêkôc mac nem da dau, ma sêkêj têj gôlôwac dabuŋ Jerusalem-ŋga. Ma têj ndoc aö wahôc asê mac, naŋ wato bapia puc ḥac dôj-ŋga ma waŋkiŋ ḥac sêndi.

4 Ma aö bu walic tôm bu aö dauŋ waſen̄ Jerusalem wandi, goc yac aŋsêlêŋ awhiŋ dauŋ.

Pol ti lau ḥatô oc sêndic lau Korin kësi

5 Aö gauc gêm bu wandic lau gameŋ Masedonia-ŋga kësi, ma tiŋambu watêŋ mac waloc.

6 Aö bu wambo wawhiŋ mac ḥasawa balin̄, mboe aö oc wambo e ndoc uhô-ŋga pacndê. Ma bocdinaj̄ oc tôm bu mac anem aö sa tu seŋ bocke naŋ wasa tiŋambu-ŋga.

7 Aö gakêŋ bataŋ bu Pômdau oc kêŋ ḥasawa balin̄ têj aö tu wambo wawhiŋ mac-ŋga. Magoc aö bu waloc ḥagahô, d ec oc tôm dom bu wambo wawhiŋ mac ḥasawa balin̄.

8 Kwahic dec aö oc gacgen̄ wambo malac Epesas e Om †Pentikos-ŋga pacndê.

9 Nahu bu Pômdau gêlêc gatam su bu wakôm gweleŋ atu dan̄ yêc dindec e ḥandô sa. Ma gêŋ dan̄ whiŋ, naŋ lau daêsam sêkêj kisa aö yêc dec.

10 Timoti bu hôc asê mac, naŋ goc akôc in̄ sa ti yom malô, tu bu in̄ mbo whiŋ mac ti atac pa su ej̄. Nahu bu in̄ kôm Pômdau ndê gweleŋ tôm aö gakôm.

11 Alic bu lau dan̄ sêtec in̄ me sêpu in̄ dom. Ma têj ndoc in̄ bu mbu têj aö meŋ, naŋ aŋkiŋ in̄ lhö meŋ ti yom malô. Aö gakêŋ bataŋ bu ḥasawa sauŋ Timoti ma asidôwai ḥatô oc sêmbu sêtêj aö sêmeŋ.

12 Yom pi yac neŋ asidôwa Apolos wasôm bocdec bu. Aö gateŋ in̄ tidim daêsam bu êŋsêlêŋ whiŋ asidôwai ḥatô ma têj mac loc. Kwahic dec in̄ sôm bu in̄ oc loc dom, magoc têj ndoc in̄ tap ḥasawa ḥayham dan̄ sa, naŋ in̄ oc loc.

Yom ḥambu-ŋga

13 Anem ali, asap nem mêtê akêŋ whiŋ-ŋga dôj ḥapaŋ, ma alhac ḥan̄ga ti nem ḥalôm pêŋ dôj.

14 Ma akôm nem gêŋ hoŋ ti mêtê atac whiŋ-ŋga.

15 O asidôwai. Mac anjyalê bu Stepanas ma lau hon naŋ sêmbo in̄ ndê andu, naŋ sêti lau ḥamata-ŋga tu sêkêj whiŋ Yisu-ŋga yêc mac nem gameŋ Akaya-ŋga. Ma ḥac sêkêj si ḥalôm sambuc tu sênen̄ akiŋ Anötö ndê lau dabuŋ-ŋga. Kwahic dec aö bu wandac mac bocdec bu.

16 Lau kaiŋ dinan̄, ma lau asa naŋ sêlhac sêwhiŋ ḥac ma sêkôm gweleŋ ḥawaē ḥayham-ŋga, naŋ asôc ḥac ḥapu.

17 Têj ndoc Stepanas lu Fotunatas ma Akayakus sêmeŋ akêŋ Korin ma sêhôc asê aö, naŋ sêkôm aö atac ḥayham atu. Nahu bu ḥac sêkôc mac hoŋ aŋôm sêtêj aö sêmeŋ.

18 Ḫac sêkôm aö neŋ ḥalôm tigahô, tôm sêkôm mac nem ḥalôm tigahô têj têm sêmbo sêwhiŋ mac. Tu dinan̄-ŋga dec wasôm têj mac bu atoc lau kaiŋ dinan̄ sa ḥapep.

Pol ti lau ḥatô sêkôm acsalô têj lau Korin-ŋga

19 Gôlôwac dabuŋ titon̄-titon̄ hoŋ naŋ sêmbo gameŋ Esia-ŋga dindec, naŋ sêkêj si acsalô ḥayham têj mac hoŋ. Ma Akwila lu Prisila ti gôlôwac dabuŋ naŋ sêkac sa yêc in̄lu si andu, naŋ sêkêj acsalô ḥayham ti atac whiŋ têj mac tu Pômdau-ŋga.

²⁰ Ma asidôwai hoŋ naŋ sêmbo gameŋ dindec sêkêŋ acsalô têŋ mac bocdi-naŋ. Mac hoŋ akam daôm, aŋkuc Anötö ndê lau dabuŋ si lêŋ.

²¹ Aö Pol gato yom dindec ḥa daunŋ amanŋ tu bu wakêŋ aneŋ acsalô têŋ mac-ŋga.

²² Namalac danŋ bu atac tec Pômdau, naŋ Anötö pucbo iŋ. O Pômdau, mbu mweŋ!

²³ Pômdau Yisu ndê mwasiŋ têŋ mac.

²⁴ Aö bu wakêŋ anenŋ atac whinŋ têŋ mac lau akêŋ whinŋ Yisu Kilisi-ŋga hoŋ.

Pol ndê bapia tilu-ŋga têŋ lau Korin-ŋga

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Pol to bapia dindec têŋ ndoc iŋ mbo gameŋ Masedonia-ŋga. Inj tap sa bu aposel tasaj ɣatô sêkôm gweleŋ sêmbo malac Korin, ma sêndôhôn yom tasaj têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga, ma sépu Pol dau ma sêšôm bu iŋ aposel ɣandô dom. Bocdinaj Pol to bapia dindec têŋ ɣac bu whê dau sa bu iŋ aposel ɣandô, ma bu puc lau Korin-ŋga dôŋ tu bu sêšôc lau tasaj dinanj si yom ɣapu dom. Tiŋambu iŋ kékij Taitus têŋ ɣac gi bu lic ɣac sêmbo ɣalêŋ bocke, ma Taitus mbu menj ma sôm têŋ Pol bu lau Korin-ŋga daêsam sêšôc iŋ ndê yom ɣapu, ma sem dau kwi.

Pol to bapia dindec ma tôc asê bu iŋ tac ɣayham kêlêc tu ɣgô Taitus ndê ɣawaê pi lau Korin-ŋga. Ma iŋ whê iŋ ndê lêŋ tu ndic ɣac kêsi-ŋga sa. Inj sôm têŋ ɣac bu sêmatôc aposel tasaj dinanj, ma sêmatôc ɣac dau si lau naŋ sêkôm mêtê sac, naŋ sêwhinj. Ma iŋ to yom pi ɣac si gweleŋ sic awa sa-ŋga tu sênenm lau Jerusalem-ŋga naŋ sêpônda dau, naŋ sa-ŋga.

Yom ɣamata-ŋga

1 Aö Pol, naŋ gati Yisu Kilisi ndê taposel kêkuc Anötö ndê atac whinj, gambo gawhiŋ yac neŋ asidôwa Timoti, ma alu ato bapia dindec têŋ Anötö ndê gôlôwac dabun yêc malac Korin, ma têŋ Anötö ndê lau dabun hoŋ yêc gameŋ Akaya-ŋga.

2 Mwasinj ti yom malô akêŋ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi têŋ mac.

Anötö gêm malô ndê lau

3-4 Tampin Anötö, yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi Damba. Inj Damaŋ naŋ tawalô ti gêm malô yac yêc ɣawapac hoŋ-ŋga. Ma tu dinanj-ŋga dec yac atôm bu anem malô lau naŋ ɣawapac tidaudau tap ɣac sa, ɣalêŋ tigeŋ tôm Anötö dau kôm têŋ yac.

5 Nahu bu ɣawapac ti ɣandê tôm Kilisi hôc, naŋ kêsalê yac ahuc tu yac am akiŋ iŋ-ŋga. Magoc tu Kilisi-ŋga, dec Anötö ndê mwasinj nem malô yac-ŋga kêsalê yac ahuc bocdinaŋ.

6 Têŋ ndoc bocke ɣawapac tap yac sa, naŋ alic ɣayham bu ahôc tu bu anem malô mac-ŋga, ma tu mac atap Anötö ndê mwasinj nem mac si-ŋga sa. Ma têŋ ndoc Anötö gêm malô yac, naŋ mwasinj dau golom mac bocdinaŋ, ma gêm mac sa bu alhac ɣanŋa ti nem atac pa su, ma ahôc ɣawapac kaiŋ tigeŋ tôm yac ahôc.

7 Yac anyalê bu mac ahôc ɣawapac awhinj yac, ma Anötö oc nem malô mac ti puc mac dôŋ awhinj yac bocdinaŋ. Tu dinanj-ŋga dec yac atac lu-lu tu mac nem akêŋ whin-ŋga dom.

Aposel sêhôc ɣawapac daêsam

8 O asidôwai. Anyalê pi ɣandô enj bu yac ahôc ɣawapac atu-tu daêsam yêc gameŋ Esia-ŋga. Gêŋ dinanj kêgwiniŋ yac ɣandô ma hôc gêlêc yac mba licwalô su e yac gauc gêm bu oc seŋ yac su andinjan.

9 Yomandô! Yac gauc gêm bu yac mba têm ambo tanli-ŋga pacndê têŋ ndoc dinanj. Magoc mba. Wapac dau tap yac sa bu êndôhôn yac bu tankwê yac daunj

mba licwalô dom, magoc taŋkwê Anötö naŋ tôm bu uŋ lau batê sa, naŋ ndê ḥaclai.

10 Yac gauc gêm bu ḥawapac dinaj oc ku yac dulu, magoc Anötö kêgaho yac su. Ma yac akêŋ whinj ti tanjkwê inj bu nem yac sa ḥalêŋ tigeŋ dinaj ḥapanj.

11 Ma yac akêŋ whinj bu mbec naŋ mac atenj, naŋ oc nem yac sa bocdinaj. Têŋ ndoc ḥawapac bu tap yac sa tiyham, naŋ Anötö oc nem yac sa tu mac nem mbec-ŋga. Ma lau daësam naŋ sêlic gêŋ dau, naŋ oc sênen danje Anötö tu inj ndê mwasiŋ naŋ kêŋ têŋ yac-ŋga.

Pol kêŋ ndê têm ndic lau Korin kêsi-ŋga pi ahic

12 Aŋgô su naŋ. Lêŋ ti sakiŋ naŋ yac akôm ambo nom, naŋ akôm aŋkuc gauc nom-ŋga danj dom. Mba. Yêc yac mba ḥalôm yac akêŋ whinj bu yac asa mba lêŋ tôm Anötö atac whinj enj. Yac akôm gweleŋ hoŋ ti mba ḥalôm ma gauc sambuc, ma asa lêŋ ḥawasi enj, tôm Anötö ndê mwasiŋ puc yac dôŋ. Ma têŋ ndoc yac ambo awhiŋ mac, naŋ yac aŋkuc lêŋ tigeŋ dinaj. Lêŋ dau ti yac mba ḥahu apo dauŋ sa-ŋga.

13-14 Lau ḥatô sêşom bu yom hoŋ naŋ yac ato têŋ mac, naŋ ḥahu yêc awê dom, ma mac atôm dom bu asam ma anyalê. Magoc mba. Kwahic dec mac anyalê yac ti mba gweleŋ ḥahu ḥapep su dom. Magoc yac akêŋ bataŋ bu mac oc anyalê yac pi ḥandô enj. Ma bocdinaj yac oc ati mac nem ḥahu apo daôm sa-ŋga, ma mac oc ati yac mba ḥahu apo dauŋ sa-ŋga têŋ ndoc Pômdau Yisu mbu meŋ.

15-16 Aneŋ ḥalôm pêŋ dôŋ pi mac, dec galic ḥayham ma kamasan neŋ lêŋ bu wandic mac kêsi tidim lu. Aö gauc gêm bu wantic mac kêsi têŋ ndoc watêŋ gameŋ Masedonia-ŋga wandi. Ma têŋ ndoc wambu akêŋ gameŋ dinaj wameŋ, naŋ gauc gêm bu oc walic mac tiyham. ḥalêŋ dinaj oc tôm bu wanem mac sa tidim lu, ma tinjambu dec oc tôm bu mac aŋkiŋ aö watêŋ gameŋ Judia-ŋga wandi.

17 Magoc tu aö gac mac kêsi dom têŋ ndoc gambu akêŋ gameŋ Masedonia-ŋga, dec mac gauc gêm bocke? Aö kamasan lêŋ dinaj gitôm gêŋ ḥambwa-ŋga, a? Me aö gasôm “Aêc, aö waloc,” ma ḥasawa sauŋ gakac awhaŋ kwi, ma gasôm bu “Mba, aö oc waloc dom,” kakuc lau nom-ŋga si lêŋ, a?

18 Aŋgô su naŋ. Anötö inj Yom ḥandô ḥadau, ma bocdinaj yac lau naŋ am akiŋ inj, naŋ atôm dom bu aŋsau mac atôm lau naŋ sêşom “Aêc,” ma ḥasawa sauŋ sêkac si ḥalôm kwi tiyham, ma sêşom “Mba.”

19 Bu ḥawaē ḥayham naŋ alu Sailas ma Timoti ahoc asê têŋ mac pi Anötö ndê Atu Yisu Kilisi, naŋ tôc asê bu Anötö gôlôc tidôŋ bu kôc yac sa, ma sôm “Aêc” têŋ yac tu Kilisi-ŋga. Ma inj gitôm dom bu sôm “Aêc” têŋ mac, ma ḥagahô kac ndê awha kwi, ma sôm “Mba.”

20 Bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö gic bata, naŋ inj oc kôm ḥandô sa ma sôm “Aêc” têŋ yac tu Kilisi-ŋga. Ma tu Yisu Kilisi-ŋga dasôm “Yomandô” tu Anötö ndê yom-ŋga, ma datoc inj ndê waé sa.

21 Anötö dau puc mac ma yac dôŋ, bu dasap neŋ dakêŋ whinj Yisu Kilisi dôŋ ḥapanj. Inj kêyalinj yac sa dati inj ndê.

22 Ma inj kêŋ ndê ḥalau Dabuŋ sip yac neŋ ḥalôm tôm gêŋ ḥandô mbêc. Ma tu dinaj-ŋga yac tanjalê bu mwasiŋ hoŋ naŋ inj gic bata bu kêŋ têŋ yac, naŋ inj oc kôm ḥandô sa. Ma ḥalau dau ti Anötö ndê ḥadalô naŋ tôc asê bu inj ndê lau yac.

23 Aŋgô su naŋ. Aö gambu gatêŋ malac Korin dom, ḥahu bu mac asap nem lêŋ giso ḥatô dôŋ ambo, ma aö gatec bu waloc ma wakôm mac nem ḥalôm

ŋawapac andô tu wamatôc mac-ŋga. Anötö kêyalê aneŋ ŋalôm, ma aö wasôm yêc in aŋgô-ŋga bu yom dau in yom ŋandô.

24 Aö gasôm yom pi mac nem lêŋ giso tu bu yac ati mac nem akêŋ whinj ŋadaui lec dom. Mba. Mac tigeŋ-tigeŋ alhac Anötö aŋgô-ŋga tu daôm nem akêŋ whinj-ŋga. Ma yac akôm gwelenj awhinj mac tu bu mac asa nem lêŋ ŋapep e ambo ti atac ŋayham ej.

2

1 Tu dinaj-ŋga dec aö gauc gêm tidôŋ bu wambu watêŋ mac waloc dom, ŋahu bu aö gatec bu yac dambo ti ŋalôm ŋawapac tiyham tu wamatôc mac-ŋga.

2 Ma aö bu wakôm mac ŋalôm ŋawapac, dec asa mbo bu kôm aö atac ŋayham? Bu mac lau daôm dinaj ati aneŋ atac ŋayham ŋahu.

3 Tu dinaj-ŋga dec aö gac mac kêsi tôm aö gasôm su, naŋ dom, magoc gato bapia daŋ têŋ mac. Ma aö gakêŋ bataŋ bu mac oc asôc aneŋ yom dau ŋapu. Ma bocdinaŋ têŋ ndoc aö bu watêŋ mac waloc, naŋ ŋawapac daŋ oc yêc yac ŋasawa dom, ma gêŋ dau oc kôm aö atac ŋayham. Ma aö gakêŋ whinj bu mac hoŋ oc atac ŋayham awhinj aö.

4 Yom dau aö kayalê bu yom ŋaŋga, ma aö gato ti taŋsulu ej, ma kasahê ŋawapac ti ŋandê atu yêc neŋ ŋalôm. Aö gato tu bu wakêŋ ŋawapac têŋ mac-ŋga dom, magoc tu bu watôc asê bu aö atac whinj mac ndu andô.

Pol sôm bu sêšuc ŋac si ŋamalac daŋ ndê sac kwi

5 Mac nem ŋgac daŋ kôm aö ŋayom, ma gêŋ dau kêŋ ŋawapac têŋ aö tanjwasêŋ dom. Aö gatec bu wasôm yom daësam pi gêŋ dau, tigeŋ aö wasôm têŋ mac bu in kêŋ wapac mac hoŋ bocdinaŋ.

6 Magoc kwahic dec in pu dau, dec aö wasôm têŋ mac bu lêŋ bocke naŋ gólôwac daburj sêšom tidôŋ tu sêmatôc in-ŋga, naŋ gitôm.

7 Aö gatec bu in mbo ti ŋalôm ŋawapac atu ŋapaŋ, ma bocdinaŋ asuc in ndê sac kwi, ma anem malô in ndê ŋalôm.

8 Aö atac whinj bu mac akôm bocdinaŋ, tu bu atôc asê têŋ in bu mac atac whinj in.

9 Yom naŋ aö gato pi ŋgac dinaj, naŋ gato tu bu waŋsahê mac bu oc asôc aneŋ yom hoŋ ŋapu, me mba.

10 Mac bu asuc ŋamalac dinaj ndê giso kwi, dec aö wasuc in ndê sac kwi bocdinaŋ. Bu giso bocke naŋ in kôm têŋ aö, naŋ Kilisi kêyalê bu aö gasuc kwi, ma aö gakôm bocdinaŋ tu bu wanem mac sa tu lêŋ amatôc giso-ŋga ti apinj daôm dôŋ-ŋga.

11 Aö gatec bu mac akêŋ ŋasawa têŋ Sadaj bu seŋ lêŋ dapinj daunj dôŋ-ŋga su. Bu yac taŋyalê Sadaj ndê lêŋ hoŋ su.

Pol tac whinj bu lic Taitus

12 Têŋ ndoc aö gatêŋ malac Troas ga, naŋ galic bu Pômdau gêlêc gatam su têŋ aö bu wahoc Kilisi ndê ŋawaé ŋayham asê yêc gameŋ dinaj.

13 Magoc aneŋ ŋalôm gi lu gi lu, ŋahu bu aö gatap aneŋ asidôwa Taitus sa yêc malac dinaj dom. Tu dinaj-ŋga aö gahu lau malac dinaj-ŋga sinj, ma gatêŋ gameŋ Masedonia-ŋga ga.

Pol whê lau aposel si gwelenj sa

14 Magoc aö bu wanem danje Anötö, ŋahu bu in wê yac lau naŋ dakêŋ whinj Kilisi, gitôm ŋgac sijsêlêc ti ndê lau siŋ-ŋga naŋ sêku si ŋacyo hoŋ dulu. Ma wanem danje in bu lau daësam sêtap gauc sa pi Kilisi, tu gwelenj naŋ in kêŋ

sip yac aman̄-ŋga. Ma gauc pi Kilisi dau, iŋ gitōm gēŋ malu ŋayham naŋ ŋamalu pōm gameŋ kwí.

¹⁵⁻¹⁶ Bu Anötö gēlic yac atōm gēŋ malu ŋayham, tu yac mba gweleŋ ahoc ŋawaē ŋayham asé pi Kilisi-ŋga. Lau naŋ sēkōc ŋawaē dau sa ma sētāp seŋ sēndōc tali-ŋga sa, naŋ sēlic yac ti mba gweleŋ tōm sēŋgu gēŋ ŋamalu ŋayham. Magoc lau naŋ sēkōc sa dom dec sic waē bu sēniŋga, naŋ sētec yac ti mba gweleŋ tōm sēŋgu gēŋ mbōp ŋasu. Gweleŋ ŋawaē ŋayham-ŋga dau iŋ gweleŋ atu andō, ma yac neŋ asa gitōm bu kōm?

¹⁷ Magoc tu Anötö puc yac dōŋ-ŋga, dec yac atōm bu akōm. Ma yac akōm tōm lau daēsam naŋ sēkōc tu sētāp awa sa-ŋga lec dom. Mba. Yac aŋyalē tidōŋ bu Anötö kēyaliŋ yac sa ma piŋ yac dōŋ am damiŋ Kilisi, dec akōm gweleŋ ŋawaē ŋayham-ŋga ti ŋjalōm ŋawasi ambo iŋ aŋgō-ŋga.

3

Lau Korin-ŋga si lēŋ whē Pol ndē gweleŋ sa

¹ Mac gauc gēm bu yac asōm yom dindec tu bu atoc daun̄ sa-ŋga, a? Mba. Lau ŋatō sēkōc bapia whē ŋac sa tu sēkōc gweleŋ-ŋga. Magoc yac atōm lau dinaj dom. Yac ahēgo daun̄ bu akōc bapia daŋ bu whē yac sa tēŋ mac, me bu mac ato bapia whē yac sa tēŋ lau ŋatō-ŋga dom. Mba.

² Nahu bu mac daōm atōm bapia whē yac sa-ŋga, naŋ sēto yēc yac mba ŋjalōm. Ma tēŋ ndoc lau sēlic mac nem lēŋ ti sakin̄, naŋ tōm ŋac sēsam bapia dau, ma sēŋyalē bu yac aposel ŋandō.

³ Kwhahic dec mac ati Kilisi ndē lau tu yac mba gweleŋ-ŋga. Ma tēŋ ndoc lau sēlic mac asa nem lēŋ tiwakuc, naŋ tōm sēlic bapia whē yac sa tēŋ ŋac-ŋga. Ma mac atōm bapia naŋ sēto ŋa kēlēpē me atōm Moses ndē yomsu naŋ Anötö to pi hoc, naŋ dom. Mba! Mac atōm bapia naŋ Anötö Tali ɬadau ndē ɬalau to, ma iŋ to sip ŋamalac si ŋjalōm.

Pwac wakuc oc kēŋ yac dandōc tanjli

⁴ Tu Kilisi-ŋga dec yac akēŋ whiŋ bu mac oc asap nem lēŋ ti sakin̄ ŋayham dinaj dōŋ ŋapaŋ. Bocdinaŋ yac ambo ti atac pa su tu mac-ŋga yēc Anötö aŋgō-ŋga.

⁵ Yac bu atoc daun̄ sa ma asōm bu yac daun̄ atōm bu akōm Anötö ndē gweleŋ lec dom. Mba. Tigeŋ tu Anötö kēŋ ŋaŋga tēŋ yac-ŋga, dec yac atōm bu akōm.

⁶ Aēc! Tu ŋaclai naŋ Anötö dau kēŋ tēŋ yac-ŋga, dec yac atōm bu anem akiŋ iŋ, ma ati lau akiŋ pwac wakuc-ŋga. Ma pwac wakuc dau, iŋ gitōm pwac akwa yomsu-ŋga dom. Bu lau daŋ sētōm dom bu sēŋkuc pwac yomsu-ŋga ŋapep, ma bocdinaŋ pwac dau tōc asē bu tac waē bu dambac ndu. Tigeŋ pwac wakuc naŋ hēganōŋ ɬalau ndē gweleŋ, naŋ oc nem yac sa bu dandōc tanjli.

Pwac wakuc hōc gēlēc pwac akwa su

⁷ Aŋgō su naŋ. Pwac akwa naŋ Anötö to pi hoc ma kēŋ tēŋ Moses, naŋ men̄ ti Anötö ndē ŋawasi. ɬawasi dau gēm Moses ahuc dec lau Israel-ŋga daŋ sētōm dom bu sēlic iŋ aŋgō andō solop e ɬawasi dau hē su. Pwac dau men̄ ti ɬawasi, magoc sakin̄ pwac akwa-ŋga dau ŋa-ŋandō, naŋ dambac ndu.*

* ^{3:7:} Yom dau ŋahu bocdec bu. Yac bu gauc nem bu danem akiŋ Anötö taŋkuc lēŋ pwac yomsu-ŋga, dec oc tōm dom bu datip lau gitēŋ ma datap seŋ dandōc tanjli-ŋga sa. Bu ŋamalac daŋ oc tōm dom bu ẽŋkuc yomsu hoŋ ŋapep, ma bocdinaŋ lēŋ yomsu-ŋga oc tōm dom bu kēŋ yac dandōc tanjli. Alic yom ŋatō yēc Rom 3:20; Gal 2:16; ma Jem 2:10.

8 Tigeñ sakiñ pwac wakuc-ŋga, nañ Njalau Dabuñ gêm gôliñ, nañ ndê ɻawasi hôc gêlêc su.

9 Pwac yomsu-ŋga ɻa-ɻandô nañ datap Anötö ndê matôc sa. Tigeñ pwac wakuc ɻa-ɻandô nañ dati lau gitêñ tu Njalau Dabuñ ndê gwelen-ŋga. Bocdinaj pwac wakuc ndê ɻawasi hôc gêlêc pwac akwa ndê su.

10 Pwac akwa meñ ti ɻawasi, tigeñ yac bu danem dôhôñ pwac akwa dau whinj pwac wakuc, oc dalic gitôm gêñ ɻawasi mba, bu pwac wakuc ndê ɻawasi hôc gêlêc su.

11 ɻawasi nañ gêm Moses ahuc têñ ndoc inj kôc pwac akwa, nañ yêc balinj dom ma hê su, magoc pwac wakuc ndê ɻawasi inj atu andô, ma oc pacndê dom.

12 Bocdinaj yac akêñ batañ pwac wakuc ɻa-ɻandô, ma akôm mba gwelen ti atac pa su.

13 Ma yac akôm Anötö ndê ɻawasi ahuc tôm Moses kôm, nañ dom. Bu têñ ndoc Anötö ndê ɻawasi gêm Moses ahuc, nañ inj kôm aŋgô andô ahuc ɻa po, bu lau Israel-ŋga sêlic inj aŋgô andô dom e ɻawasi dau hê su.

14-15 Magoc lau dau si gauc ti ɻalôñ ɻadandi, ma ɻac gauc gêm bu pwac yomsu-ŋga nañ Anötö kêñ sip Moses amba, nañ ti lêñ Anötö nem ɻac si-ŋga. Têñ ndoc sêsam pwac yomsu-ŋga dinañ, nañ sênyalê ɻahu andô dom, tôm po dañ kôm ɻac si ɻalôñ ahuc. Ma têñ Moses ndê têñ e meñ têñ kwahic dec, po dau gacgeñ yêc. ɻalêñ tigen yêc bu po dau niŋga yêc ɻac si ɻalôñ, nañ sêkêñ whinj Kilisi, dec inj oc kac po dau su.

16 Yomandô. Asa nañ gêm ndê ɻalôñ kwi ma kêñ whinj Pômdau, nañ Pômdau dau oc kac po dau su yêc inj.

17 Pômdau inj Njalau, ma Pômdau ndê Njalau bu mbo whinj yac, dec inj oc êngapwêc yac su yêc gapocwalô yomsu-ŋga.

18 Kwahic dec po dañ kôm yac aŋjôñ andô ahuc gitôm Moses dom, magoc yac lau dakêñ whinj-ŋga hoñ datôc Pômdau ndê ɻawasi asê tiawê gitôm busunôm. Ma ɻawasi dau oc hê su dom, magoc oc tiatu-tiatu ndi. ɻahu bu Pômdau ndê Njalau gêm gwelen yêc yac neñ ɻalôñ ɻajan, tu bu kôm yac datiwakuc.

4

Nawaê ɻayham gitôm ya ɻawê

1 Anötö tawalô yac ma kêñ sakiñ pwac wakuc-ŋga sip yac amanj, ma tu inj tawalô yac-ŋga dec yac atôm dom bu ahu gwelen dau siñ têñ ndoc ɻawapac tap yac sa.

2 Mba. Mêtê mayan-ŋga nañ lau sêkôm sêsiñ-sêsiñ sêmbo, nañ yac ac ahê su. Yac aŋgaluñ yom dañ whinj Anötö ndê yom, me aŋsau lau dañ bu sêkêñ whinj-ŋga lec dom. Mba. Yac ahoc yomandô asê yêc awê. Ma ɻalêñ dinan, lau oc sênyalê yêc ɻac si ɻalôñ, bu yac akôm mba gwelen solop ambo Anötö aŋgô-ŋga.

3 Lau ɻatô sêngô ɻawaê ɻayham nañ yac ahoc asê, magoc sêkêñ whinj dom, gitôm gêñ dañ kôm ɻac si gauc ti ɻalôñ ahuc, ma bocdinaj ɻac gacgeñ sêmbo sej sêniŋga-ŋga.

4 Anötö tasaran têñ dindec-ŋga, nañ Sadanj dau, inj kêñ ɻasec atu pôc lau nañ sêkêñ whinj dom, nañ si gauc ahuc. Ma ɻac gitôm dom bu sêkôc ɻawaê ɻayham sa. Bocdinaj dec sênyalê Kilisi ndê ɻawasi dom. Ma sênyalê Anötö ndê ɻawasi dom bocdinaj, bu Kilisi gêm Anötö dau aŋgô bu tôc Anötö asê têñ yac.

5 Anjô su nañ. Yac am mêtê hêganôj dauñ dom. Mba. Yac am mêtê pi Yisu Kilisi, ma akac lau bu sêkôc iñ sa ti ñac si Pômdau. Ma yac am akin mac atôm lau akin, tu bu apo Yisu ndê waê sa-ñga.

6 Anötö iñ Nawañ Ñadau nañ sôm, “Ñawê sa ma pô gameñ ñaseç,” têj ndoc iñ kêj undambêti nom. Ma iñ kêj ndê ñawê pô yac neñ ñalôm tu bu tanjalê iñ ndê ñawasi atu-ñga. Ma ñawasi atu dau, nañ dalic yêc Kilisi, nañ gêm Anötö anjô têj yac.

Anötö kêj ndê ñawaê ñayham têj lau licwalô mba bu sêhoc asê

7 Yac dauñ mba licwalô gitôm dom bu akôm gweleñ ñawaâ ñayham-ñga, tigen Anötö kêj gweleñ dau sip yac amanj. Iñ ndê lêj dinaj gitôm iñ kêj gêj ñaclai atu dan sip gêj ñambwa-ñga gitôm lônj-si. Iñ kôm bocdinaj dec tôc asê bu ñaclai puc gweleñ dau dônj-ñga, nañ hôc gêlêc ñaclai honj su, nañ meñ akêj iñ ndê.

8 Ñawapac daêsam sêyêc, magoc kêgwiniñ yac dom. Yac añañsalê lêj bu anjêc ñawapac daêsam dinaj ñapanj, magoc kôm yac atac tec mba gweleñ dom.

9 Daêsam sêkêj kisa yac, magoc yac anyalê bu Anötö mbo whij yac ma tôm dom bu hu yac siñ. Sêpu ti sêkôm yac ñayom, magoc sêseñ yac su dom.

10-11 Yac akôm gweleñ tu Yisu-ñga, ma tu dinaj-ñga dec lau sêkôm bu sêndic yac ndu, magoc mba, yac ambo tanli. Yac ahôc ñandêti ñawapac ñapanj, nañ tôc asê bu yac añañkuc Yisu ndê lêj mbac ndu-ñga. Magoc gêj dau ku yac dulu dom, tu bu tôc asê bu Yisu mbo tali tiyham ma kêj ñaclai têj yac bu akôm gweleñ.

12 Bocdinaj, tu gweleñ ñawaâ ñayham-ñga dec yac ahôc ñawapac atu ñapanj, tôm bu ndic yac ndu, magoc mac atap Anötö ndê ñaclai kêj mac andöc tamlij-ñga sa.

13 Sêto yom danj yêc bocdec bu:

Aö gakêj whij Pômdau, dec gahoc iñ ndê waê asê.

[BW 116:10]

Ma yac añañkuc gauc tigen dinaj. Yac akêj whij Pômdau, dec ahoc iñ ndê waê asê.

14 Ma yac añañyalê bu Anötö, nañ uñ Pômdau Yisu Kilisi sa akêj lau batê-ñga, nañ oc uñ yac sa awhiñ Yisu bocdinaj, ma kêj yac alhac iñ anjô-ñga awhiñ mac.

15 Yac alic ñayham bu ahôc ñawapac tu bu anem mac sa-ñga. Ma tu yac mba gweleñ-ñga, dec Anötö ndê mwasinj oc êjsalê mac nem lau daêsam ahuc, ma mac oc anem danje Anötö eŷlêc e iñ ndê waê tiatu ma tiapa.

16 Tu dinaj-ñga yac atôm dom bu ahu gweleñ dau siñ têj ndoc ñawapac tap yac sa. Yomandô. Yêc awê-ñga yac neñ ñamlic tiakwa ma tisac, magoc yêc ñalôm-ñga Anötö kôm yac atiwakuc tôm bêc honj.

17 Bu ñawapac nañ yac ahôc, nañ yac alic gitôm gêj ñambwa têm apê-ñga. Ma tu yac ahôc ñawapac dinaj-ñga, dec oc atap Anötö ndê ñawasi atu sa. Ma ñawasi dau oc pacndê dom, magoc oc yêc titêm-titêm, ma iñ gêj ñandô hôc gêlêc ñawapac honj dinaj su.

18 Bocdinaj yac tañkwê gêj nom-ñga nañ tanôñ alic su, nañ dom, ñahu bu gêj dau oc niñga. Magoc yac akêj batañ gêj nañ yac tanôñ alic su dom, bu gêj dau oc yêc ñapanj ma pacndê dom.

¹ Yac neŋ ɻaml̄ic nom-ŋga gitōm bac batac, ma iŋ bu tisac, dec yac tanjyalē bu Anötö kēmasaŋ yac neŋ ɻaml̄ic wakuc undambē-ŋga, naŋ gitōm andu ɻandō naŋ oc lhac ɻapaŋ. Andu ɻandō dau gitōm andu me bac tēm apē-ŋga naŋ ɻamalac sēkwē, naŋ dom.

² Ma yac neŋ ɻaml̄ic nom-ŋga gitōm yac neŋ ɻakwē tēm dindec-ŋga. Magoc tu gēŋ wapac nom dindec-ŋga, dec yac atac whiŋ ndu andō bu dasōc neŋ ɻaml̄ic wakuc undambē-ŋga ti ɻakwē, dec yac tam awhaŋ su bu datap gēŋ dau sa.

³ Ma yac bu dasōc ɻakwē undambē-ŋga dau sa, dec oc ti yac neŋ ɻakwē ɻandō, ma oc dambo ɻaml̄ic ɻambwa dom.

⁴ Tēŋ ndoc ɻaml̄ic nom-ŋga ti yac neŋ bac, naŋ dahōc ɻawapac ɻapan, ma bocdinaj tam awhaŋ su bu datap neŋ ɻaml̄ic wakuc undambē-ŋga sa. Yac atac tec ɻaml̄ic dindec dom, magoc yac atac whiŋ ndu andō bu ɻaml̄ic tēm dindec-ŋga naŋ gitōm dom bu yēc ɻapan, naŋ pô dau su ti gēŋ wakuc naŋ oc yēc ɻapan.

⁵ Anötö kēmasaŋ yac tac waē gēŋ dau solop. Ma iŋ kēŋ ɻalau Dabuŋ tēŋ yac gitōm gēŋ ɻandō mbēc, naŋ tōc asē bu gēŋ ɻandō naŋ iŋ gic bata bu kēŋ tēŋ yac tinjambu, naŋ oc ɻandō sa bocdinaj.

⁶ Tu dinan-ŋga dec yac ambo ti atac pa su en. Yac anjyalē bu tēm hoŋ naŋ yac ambo nom ma ɻaml̄ic nom-ŋga ti yac mba ɻakwē, naŋ yac ambo awhiŋ Pômdau yēc undambē dom.

⁷ Bu gēŋ naŋ Anötö gic bata bu kēŋ tēŋ yac tinjambu, naŋ yac alic ɻa-ɻandō su dom, magoc akēŋ whiŋ bu oc ɻandō sa.

⁸ Yac atac pa su ma alic ɻayham bu ambo ti ɻaml̄ic nom dindec-ŋga, tigen oc ɻayham hōc gēlēc bu ahu ɻaml̄ic dau siŋ, ma andi ambo awhiŋ Pômdau.

⁹ Bocdinaj yac bu ambo nom dindec me ahu siŋ, naŋ yac tanjkwē ɻandō tigen, naŋ bu asa mba lēŋ ndic Pômdau tandō ɻayham en.

¹⁰ Nahu bu tinjambu yac hoŋ oc dalhac Kilisi aŋgō-ŋga bu êmatôc yac. Iŋ oc kēŋ ɻagêyô tēŋ yac êŋkuc gēŋ ɻayham me sac bocke naŋ dakōm tēŋ ndoc dambo nom dindec.

Pol whē ndê gwelen ɻahu sa

¹¹ Yac anjyalē gēŋ dau su, dec atoc Pômdau sa ti asōc iŋ ɻapu, ma tu dinan-ŋga dec yac am mêtē lau ma akac ɻac bu sēnem dau kwi. Yac mba lēŋ ti sakin ɻahu yēc awē tēŋ Anötö, ma aō gakēŋ bataŋ bu mac oc anjyalē yac mba lēŋ ti sakin ɻahu bocdinaj.

¹² Yac ato yom dindec tiyham tu bu atoc dauŋ sa tēŋ mac-ŋga dom. Mba. Yac atac whiŋ bu mac anjyalē yac mba gauc ti ɻalōm tidōŋ, ma bocdinaj mac oc alic yac ɻayham. Ma oc tōm bu mac apo yac mba waēŋ sa tēŋ lau naŋ sēpu yac. Bu lau dau sēkōc gauc nom-ŋga ɻambwa ma sētōc gēŋ awē-ŋga sa hōc gēlēc gēŋ ɻalōm-ŋga.

¹³ Magoc yac ahêgo dauŋ tu lau naŋ sēsōm bu yac mba gauc kēŋsōŋ, naŋ dom. Bu gēŋ naŋ yac akōm, naŋ akōm tu Anötö-ŋga. Ma yac akōm ti mba gauc ɻawa, tu bu anem mac sa-ŋga.

¹⁴ Kilisi ndê atac whiŋ kēgilí yac bu ahoc ɻawaē ɻayham asē tēŋ lau. Bu yac akēŋ whiŋ bu ɻgac tigen mbac ndu ô lau hoŋ, dec gitōm lau hoŋ sēmbac ndu.

¹⁵ Aêc! Kilisi mbac ndu tu lau hoŋ-ŋga, tu bu lau naŋ sēmbo tali naŋ sēŋkuc dau si atac whiŋ dom, magoc sēŋkuc iŋ naŋ mbac ndu tu ɻac-ŋga ma tisa ma mbo tali tiyham, naŋ ndê atac whiŋ.

Kilisi hē wambayac tēŋ Anötö

16 Muŋ-ŋga yac alic Kilisi gitôm ŋamalac nom-ŋga ŋambwa, magoc kwahic dec yac akôc gauc kaiŋ dinaŋ tiyham dom. Ma ŋalêŋ tigeŋ kwahic dec yac ahêgo daun pi gêŋ awê-ŋga dom têŋ ndoc yac akôc gauc pi lau nom-ŋga.

17 Bu ŋamalac bocke naŋ kêŋ whiŋ Kilisi, naŋ yac anyalê bu Anötö kôm inj tiwakuc su. Inj hu lêŋ akwa sin, ma sa ndê lêŋ tiwakuc.

18 Anötö dau kôm gêŋ hoŋ dinaŋ ŋandô sa. Yac neŋ sac kac yac su yêc Anötö, magoc inj kékij Kilisi sip nom meŋ ma mbac ndu tu yac neŋ sac-ŋga, dec hê wamba yac têŋ Anötö, ma kêmasaŋ lêŋ bu datigasuc inj tiyham. Ma inj kêŋ ŋawaê ŋayham pi inj ndê lêŋ dinan sip yac aman, bu ahoc asê têŋ lau.

19 Ma ŋawaê ŋayham dau bocdec. Anötö kékij Kilisi sip nom meŋ, ma tu Kilisi-ŋga dec suc lau nom-ŋga si sac kwi, ma kêmasaŋ lêŋ bu sêmbu sêtêŋ inj sêndi. Ma inj kêŋ gwelen têŋ yac bu ahoc ŋawaê dau asê têŋ lau nom-ŋga.

20 Tu dinaŋ-ŋga dec yac akôm gwelen dau am Kilisi anjô, gitôm Anötö dau sôm ndê yom têŋ mac sa yac whaŋsun. Ma yac aten mac am Kilisi anjô, bu gauc nem yom pi gwelen atu naŋ Kilisi kôm tu bu suc mac nem sac kwi ma hê wamba mac têŋ Anötö-ŋga, ma akôc yom dau sa.

21 Alic su naŋ. Kilisi ndê sac mbasi, magoc Anötö kêŋ yac neŋ sac ŋagêyô hoŋ pi inj, tu bu nem yac sa-ŋga. Ma tu dinaŋ-ŋga asa naŋ kêŋ whiŋ Kilisi, naŋ Anötö gêlic inj bu ŋamalac gitêŋ.

6

1-2 Anötö sôm yom bocdec bu:

Têm naŋ aö galic ŋayham bu wamwasinj mac-ŋga, dec gangô mac nem yom.

Ma têŋ bêc naŋ kamatiŋ tidôŋ bu wanem mac si, naŋ gam mac sa. *[Ais 49:8]*

Aö wasôm têŋ mac bu têm kwahic dec-ŋga inj Anötö ndê têm êmwasiŋ ti nem yac si-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga yac lau naŋ akôm gwelen awhiŋ Anötö, naŋ aten mac bu akôc Anötö ndê mwasiŋ ŋambwa dom.

Pol hôc ŋawapac tu gwelen ŋawaê ŋayham-ŋga

3 Yac atec bu lau daŋ sêpu yac mba gwelen ŋawaê ŋayham-ŋga e sêtec Anötö ndê yom. Tu dinaŋ-ŋga dec yac ayob mba lêŋ bu akôm giso daŋ dom.

4 Gêŋ naŋ yac akôm, naŋ whê sa bu yac Anötö ndê lau akiŋ. Yac ahôc ŋawapac ti anṣahê ŋandê tidaŋ-tidaŋ kêgwiniŋ yac, tigeŋ ahu mba gwelen siŋ dom, akôm ti atac pa su enj.

5 Lau sic yac, sêkêŋ yac andöc gapocwalô, ma sêli dau sa tu yac-ŋga. Yac akôm gwelen atu, ma têm daësam gêŋ yô yac, ma yac ayêc bêc tanôŋ dom.

6 Magoc gwelen atu naŋ yac akôm, naŋ akôm ti mba ŋalôm ŋawasi, ma ti gauc ŋawa, akôc mba ŋalôm dôŋ ma akôm mêtê ŋayham têŋ lau hoŋ. ŋalau Dabuŋ gêm gôliŋ yac, ma yac asap mêtê atac whiŋ lau-ŋga dôŋ ŋapaŋ.

7 Yac akôm gwelen dau naŋ Anötö ndê ŋaclai, ma asôm yom ŋandô enj. Ma yac asap lêŋ gitêŋ dôŋ, gitôm yac akôc wapa siŋ-ŋga yêc aman daŋga lu-lu bu andic siŋ.

8 Lau ŋatô sêŋyalê bu yac aposel ŋandô, ma sêmpinj yac ma sem ŋawaê sa pi gwelen naŋ yac akôm. Ma ŋatô sêpu ma sêŋgoliŋ yom pi yac ti mba gwelen, ma sêson bu yac lau tasanj.

9 ŋatô sêŋyalê yac, ma ŋatô sem gauc yac. Yac ahôc ŋawapac ŋapaŋ tôm bu ambac ndu, magoc mba, yac ambo taŋli. Lau sic yac, magoc sic yac ndu dom.

10 Gêŋ hoŋ dinaŋ gitôm bu kôm yac ŋalôm ŋawapac, magoc ambo ti atac ŋayham ŋapaŋ. Yac atôm lau ŋalôm sawa, tigeŋ yac am lau daësam sa sêti lau ti

lêlôm tu sêtap Anötö ndê mwasinj sa-ŋga. Yac awêkaiŋ gêŋ nom-ŋga dan dom, magoc tu Kilisi-ŋga dec yac awêkaiŋ gêŋ hoŋ tu puc yac gatuŋ dôŋ-ŋga.

Pol ten lau Korin-ŋga bu sêtôc si atac whiŋ asê

11 Yac asôm mba yom hoŋ tiawê têŋ mac lau Korin-ŋga, ma akêŋ mba ŋjalôm sambuc têŋ mac.

12 Yac atôc têŋ mac bu yac atac whiŋ mac, tigenj mac atôc nem atac whiŋ yac-ŋga asê su dom.

13 Aö galic mac atôm anej balêkoc, dec wateŋ mac bu akêŋ nem ŋjalôm sambuc têŋ yac, tôm yac akôm têŋ mac.

Pol kêŋ puc lau Korin-ŋga pi lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom

14 Anjô su naŋ. Lau gitêŋ ti lau ŋjawê-ŋga oc sêwêkaiŋ gêŋ dan sêwhiŋ lau ŋjasec-ŋga ti lau sac-ŋga dom. Tu dinaj-ŋga yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Yisu, naŋ dayobu bu dandic sôŋ dauŋ dawhiŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ dom.

15 Yomandô! Kilisi lu Belial* oc tôm dom bu sêkêŋ si ŋjalôm pitigen tu gêŋ dan-ŋga. Ma ŋgac naŋ kêŋ whiŋ ma ŋgac naŋ kêŋ whiŋ dom, inlu si gauc kain tigenj dom.

16 Ma lau naŋ sem akiŋ Anötö bu sêndic sôŋ dau sêwhiŋ lau naŋ sem akiŋ anötöi gwam, naŋ inj gêŋ so sambuc. Bu yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga datôm Anötö Tali ɍadau ndê lôm dabuŋ. Anötö dau sôm yom pi ndê lau bocdec bu:

Aö oc wanjselêŋ ti wambo wawhiŋ ŋac. Aö watî ŋac si Anötö, ma ŋac oc sêti anej lau. [Lev 26:12]

17 Tu dinaj-ŋga dec andic ahê lau naŋ sêsap mêtê sac dôŋ ŋapaŋ, tôm Pômdau ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Ahu ŋac siŋ ma andic ahê ŋac. Amasec gêŋ ŋadômbwi dan dom, ma aö oc wakôc mac sa. [Ais 52:11]

18 Ma Pômdau, ɍaclai ɍadau kêmatiŋ yom tidôŋ bocdec bu:
Aö oc watî mac Damam, ma mac ati anej balêkoc ŋgac ti awhê. [2 Sam 7:14]

7

1 O anej lau atac whiŋ-ŋga. Anötö kêmatiŋ yom tidôŋ bu kôc yac sa ŋjalêŋ dinaj, ma tu dinaj-ŋga dec danem dabuŋ dauŋ, ma dandic ahê gêŋ hon naŋ oc kôm yac neŋ ŋamlîc ma gatuŋ ŋadômbwi sa yêc inj anjô-ŋga. Yomandô! Yac bu datôc Anötö ti datoc inj sa ŋapep, dec dandic dabuŋ e dasa neŋ lêŋ dabuŋ ej.

Lau Korin-ŋga si ŋjawaê kôm Pol tac ŋayham

2 Yac ateŋ mac bu gauc nem yac yêc mac nem ŋjalôm ti atac ŋayham ej. Anjô su naŋ. Yac akôm mêtê sac têŋ lau dom, yac aŋsôŋ lau si gauc dom, ma yac ambac-ambac yom lau tu bu akôc ŋac si gêŋ-ŋga dom. Mba.

3 Gauc nem bu aö gato yom dinaj tu bu wamatôc mac-ŋga dom. Tôm aö gasôm têŋ mac mun su, bu yac akêŋ mba ŋjalôm ti atac whiŋ têŋ mac. Yac atac whiŋ mac kêlêc, dec yac bu ambo taŋli me ambac ndu awhiŋ mac, oc ŋayham.

4 Aö gasôm anej yom hoŋ haŋ têŋ mac, ŋahu bu aö gakêŋ whiŋ bu mac oc akôc sa. Ma aö gatoc mac nem waêm sa yêc lau ŋjatô anjô-ŋga. Mac nem ŋjawaê kôm aö lic pi ma ŋjalôm tigahô. ɍawapac daêsam kêsâlê yac ahuc, magoc yac gauc gêm mac, dec kôm yac atac ŋayham atu andô.

* **6:15:** Belial - Sadan ndê ŋjâe danj.

⁵ Têj ndoc yac ahôc asê gamej Masedonia-ŋga, naŋ ɻawapac daêsam tap yac sa. Lau sêkêj kisa yac ɻandô, ma yêc yac mba ɻalôm atöc daunj atu. Tu dinaj-ŋga dec ɻasawa mba bu yac aŋwhaj daunj.

⁶ Magoc Anötö, naŋ gêm malô lau ti ɻalôm ɻawapac, naŋ kêkj Taitus mbu têj yac, dec kôm yac mba ɻalôm tigahô.

⁷ Ma Taitus gic miŋ pi mac, ma whê sa bu mac nem lêj gêm malô in ndê ɻalôm. In sôm bu mac aŋyalê nem giso ma apu daôm, ma whê sa bu mac gauc gêm aö ɻapanj, ma tamkwê bu alic aö tiyham. Bocdinaŋ yac mba ɻalôm tigahô tu alic in-ŋga, ma tu aŋgô in ndê yom pi mac-ŋga. Yom hoŋ dinaj kôm aö atac ɻayham atu andô.

⁸⁻⁹ Têj ndoc aö gaŋgô bu bapia naŋ gato têj mac, naŋ kôm mac nem ɻalôm ɻawapac, dec kasahê ɻayham dom tu gakêj bapia dau têj mac-ŋga. Magoc anej bapia kêj wapac mac ɻapanj dom, ma boc-dinaj kwahic dec aö atac ɻayham pi gêj dau. Aö atac ɻayham tu gakêj ɻawapac têj mac-ŋga dom, magoc tu ɻawapac dau whê nem gauc sa pi nem giso e am daôm kwi. ɻalêj dinaj dec ɻawapac naŋ aö gakêj têj mac, naŋ kêkuc Anötö ndê atac whij. Ma yom naŋ yac ato têj mac, naŋ kôm mac atisac dom, magoc gêm mac sa.

¹⁰ Têm ɻatô Anötö gêlic ɻayham bu yac dahôc ɻawapac tu bu yac tanjalê yac neŋ sac ma danem daunj kwi-ŋga. ɻawapac kaiŋ dinaj oc dalic sac dom, ɻahu bu in gêm yac sa tu datap Anötö ndê mwasiŋ nem yac si-ŋga sa. Yac bu dahôc ɻawapac nom-ŋga ɻambwa ma danem daunj kwi dom, dec yac oc gacgeŋ dambo lêj dandinaj-ŋga.

¹¹ Mac aŋyalê su bu ɻalôm ɻawapac naŋ mac aŋsahê, naŋ kêkuc Anötö ndê atac whij, ma gêm ɻandô bocdec. Têj ndoc anej bapia whê mac nem gauc sa pi nem giso, dec kôm mac asö ma atöc daôm. Ma bocdinaŋ mac akôc gauc ɻanga pi lêj bu amatôc giso dinaj, ma amasaŋ tisolop. Mac akêj daôm sambuc tu akôm bocdinaŋ, tu bu atöc asê bu mac atec lêj sac. Gêj hoŋ naŋ mac akôm tu amatôc gêj dau-ŋga, naŋ tôc asê bu giso daŋ yêc mac-ŋga dom.

¹² Yêc anej bapia aö gato yom pi ɻamalac naŋ kôm giso, ma gato pi ɻamalac naŋ giso dau kêj wapac in. Magoc bapia dau in ɻahu andô dinaj dom. Aö gato tu bu watôc asê yêc awê, bu mac akêj daôm sambuc tu asôc yac mba yom ɻapu yêc Anötö aŋgô-ŋga.

¹³ Yac aŋgô ɻawaê bu mac am daôm kwi ma akôm gêj hoŋ dinaj, dec kôm yac mba ɻalôm tigahô. Ma gêj daŋ whij kôm yac atac ɻayham, naŋ Taitus gic miŋ bu têj ndoc in hôc asê mac, naŋ mac akôc in sa ti atac ɻayham, dec kôm in ndê ɻalôm timalô.

¹⁴ Muŋ-ŋga aö gatoc mac nem waêm sa têj Taitus. Ma kwahic dec in kêyalê bu yom naŋ aö gasôm pi mac in yomandô, dec kôm aö mayaŋ daunj dom. Mac aŋyalê bu yom hoŋ naŋ yac asôm têj mac, in yomandô ej, ma ɻalêj tigen yom naŋ yac asôm tu ampiŋ mac-ŋga, naŋ Taitus tap sa bu yomandô bocdinaŋ.

¹⁵ Têj ndoc in hôc asê mac, naŋ mac akôc in sa ɻalêj ɻayham, ma in gêlic bu mac apu daôm ti atöc Anötö, dec asôc yac mba yom ɻapu. Bocdinaŋ ndoc bocke in gauc gêm mac nem lêj dinaj, dec kôm in atac whij mac kêlêc su.

¹⁶ Ma aö Pol gaŋgô su bu mac aŋkuc lêj solop, dec gakêj whij bu mac oc asap lêj dinaj dôŋ ɻapanj. Ma tu dinaj-ŋga aö atac ɻayham atu.

1 O asidôwai. Yac bu awhê mac nem gauc sa pi lêj nañ Anötö ndê mwasiñ gêm ñandô yêc lau sêkêj whiñ-nga nañ sêmbo gameñ Masedonia-nga.

2 Nac lau ñalôm sawa, ma ñawapac atu-tu daësam kégwiniñ ñac, magoc sêmbo ti atac ñayham ma sic awa daësam sa tu sénem lau sêkêj whiñ-nga ñatô sa-nga.

3 Aö wasôm yomandô têj mac, bu awa hoñ nañ sêtap sa, nañ sêkêj. Magoc awa tigeñ dinaj dom. Inj nañ bu yob ñac-nga, nañ sêkêj ñatô gi whiñ. Yac akac ñac bu sêkôm bocdinaj dom. Mba.

4 Nac dau sêlic gweleñ dinaj bu gêj ñayham kélêc, dec sêteñ yac ñapan bu sénem gweleñ dau sêwhiñ gôlôwac dabun ñatô, tu bu sénem Anötö ndê lau dabun Jerusalem-nga nañ sêpônda dau, nañ sa.

5 Gêj ñamata-nga ñac sêkêj si ñalôm sambuc têj Pômdau, ma têj yac bocdinaj. Léj dau kékuc Anötö ndê atac whiñ. Yac gauc gêm bu Anötö ndê mwasiñ oc nem ñandô yêc ñac, magoc tanjkwê ñandô atu kain dinaj dom.

6 Têj têm Taitus mbo whiñ mac, nañ inj gic hu gweleñ dinaj ma mac ac awa ñatô sa su. Tu dinaj-nga yac akac inj bu mbu têj mac loc, ma kôm gweleñ dau whiñ mac e pacndê.

7 Yac anjyalê su bu mac akôm nem gêj hoñ ñalêj ñayham. Mac akêj whiñ ñanja, asôm yom ñayham, ma anjyalê ñawâe ñayham ñapep. Mac akêj daôm sambuc tu anem akinj Anötö-nga, ma mac atac whiñ yac kélêc. Bocdinaj akôm gweleñ andic awa sa-nga dinaj anjuc nem lêj ñayham dinaj.

8 Aö bu wakac mac bu akôm gêj dinaj dom. Mba. Aö bu walic bu mac nem mêtê atac whiñ-nga inj mêtê ñandô nañ tap lau sêkêj whiñ-nga ñatô si sa, me mba.

9 Bu mac anjyalê Pômdau Yisu Kilisi ndê lêj êmwasiñ yac-nga. Inj gêj hoñ ñadau, magoc inj hu inj ndê ñaclai ti ñawasi atu hoñ sinj, ma sip nom men gitôm ñamalac ñambwa. Inj kôm dau gitôm ñac ñalôm sawa, tu bu mac atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-nga sa, dec ati lau ti lêlôm.

10 Têj yala akwa mac lau ñamata-nga bu atôc asê bu mac atac whiñ ndu andô bu anem lau Jerusalem-nga sa, ma mac ac awa ñatô sa. Kwahic dec aö bu watôc anenj gauc têj mac pi lêj ñayham bu andic bata gweleñ dau-nga.

11 Mac ac hu gweleñ dau ti atac ñayham atu, ma bocdinaj kwahic dec andic bata gweleñ dau ñalêj tigen, ma ti nem ñalôm sambuc en. Mac bu atôm bu akêj awa atu, dec akêj. Ma bu mba, nañ akêj tôm Anötö kêmwasiñ mac.

12 Bu lau ñalôm sawa oc tôm dom bu sêkêj atu. Bocdinaj gêj bocke nañ mac atôm bu akêj, nañ akêj ti atac whiñ ma ti nem ñalôm sambuc, dec Anötö oc lic ñayham.

13 Yac bu akac mac bu akêj gêj daësam bu anem lau ñatô sa, e mac daôm ati lau ñalôm sawa lec dom. Mba. Yac atac whiñ bu Anötö ndê mwasiñ nem yac hoñ sa tôm ndi.

14 Kwahic dec mac atap gêj daësam sa, ma bocdinaj mac atôm bu anem lau nañ sêpônda dau, nañ sa. Ma mboe tiñambu ñac oc sêtap daësam sa, ma sénem mac sa têj ndoc mac apônda daôm. Ñalêj dinaj dec Anötö ndê mwasiñ oc nem yac hoñ sa tôm ndi.

15 Gauc nem lau Israel-nga nañ sic t'mana sa yêc gameñ sawa, tôm sêto yêc bocdec bu:

Lau nañ sic gêj ñagec sa, nañ sêpônda dau dom, ma lau nañ sic gêj daësam sa, nañ si gêj hôc gêlêc dom. *[Eks 16:18]*

16 Aö gam dañge Anötö bu in këj gauc sip Taitus ndê ñalôm bu nem mac sa, gitôm inj këj gauc kaiñ tigeñ têj aö.

17 Bu yac andac Taitus bu mbu têj mac loc, ma inj gêlic ñayham. Magoc inj oc loc tu yac andac inj-nga lec dom. Inj dau atac whinj ñandô bu lic mac tiyham.

18 Ma yac neñ asidôwa dañ, nañ lau sêkêj whinj-nga hoñ yêc gameñ dindec sêmpinj inj tu inj ndê gweleñ ñawaê ñayham-nga, nañ yac bu añkiñ inj whinj Taitus loc.

19 Inj ñgac dinaj, gôlôwac dabunj sênyalinj inj sa bu êñsêlêj whinj yac, ma yac akôc awa nañ lau sêkêj whinj-nga sic sa, ma akêj têj lau Jerusalem-nga. Gweleñ dau, yac akôm tu bu atoc Pômdau sa-nga, ma bu atôc asê bu yac atac whinj bu anem lau ñjalôm sawa sa.

20 Magoc yac atec bu lau dañ sêngôliñ yom pi yac tu awa dinaj-nga.

21 Bocdinaj dec yac ayob dañj ñapep bu akôm giso dañj yêc Pômdau me yêc ñjamalac añgô-nga dom.

22 Ma yac bu añkiñ yac neñ asidôwa dañ tiyham têj mac loc, whinj ñgac lu dinaj. Gêñ hoñ nañ yac akêj sip inj amba, nañ kôm ñapep ej, dec tôc asê bu inj këj ndê ñalôm sambuc tu nem akiñ Anötö-nga. Inj ñgô ñawaê pi mac su, dec kôm inj ndê atac pa su, ma inj atac whinj bu têj mac loc.

23 Lau ñatô bu sêndac bata lau tô dinaj, dec awhê sa têj ñjac bu Taitus kôm gweleñ ñawaê ñayham-nga whinj aö, dec galic ñayham bu wañkiñ inj têj mac loc bu nem akiñ mac. Ma awhê sa bu asidôwai lu dinaj sem gôlôwac dabunj hoñ añgô, ma sêkôm gweleñ ñanga bu sêkôm Kilisi ndê waê tiapa.

24 Bocdinaj têj ndoc yac neñ asidôwai tô dinaj sêhôc asê mac, nañ akôc ñjac sa ñapep, tu bu atôc nem mêtê atac whinj-nga yêc awê têj ñjac. Ma lau sêkêj whinj-nga hoñ oc sênyalê bu yac apo mac waêm sa ñambwa dom.

9

Yom ñatô pi gweleñ sêndic awa sa-nga

1 Oc tôm dom bu wato yom daësam pi mac nem gweleñ andic awa sa tu anem Anötö ndê lau dabuj sa-nga.

2 Nahu bu aö kayalê su bu mac atac whinj ndu andô bu akôm gêj dau, ma tu dinaj-nga dec gapo mac nem waêm sa têj lau Masedonia-nga. Aö gasôm têj ñjac bocdec bu, “Ñac lau gameñ Akaya-nga dinaj, ñjac atac whinj ñandô bu sêñem yac neñ asidôwai sa, ma sic hu gweleñ sêndic awa sa-nga têj yala akwa.” Lau Masedonia-nga sêngô mac nem ñawaê dec kêgilí ñjac si daësam bu sêndic awa ñatô sa sêwhinj.

3 Magoc aö bu wañkiñ yac neñ asidôwai tô dinaj sêtêj mac sêloc, bu sêñem mac sa bu andic bata gweleñ awa-nga dinaj gwanaj. Nahu bu yac apo mac waêm sa ma asôm bu mac atac whinj gweleñ dau, ma mac bu akôm yac mba yom ñandô sa dom, dec oc yham dom.

4 Lau Masedonia-nga ñatô bu sêwhinj aö sêloc, ma sêlic bu mac akôm gêj dau ñandô sa dom, dec oc këj maya mac. Ma oc këj maya aö bocdinaj, bu aö gakêj whinj bu mac oc akôm, magoc akôm dom.

5 Tu dinaj-nga aö galic ñayham bu wañkiñ asidôwai tô dinaj sêmuñ aö, bu sêndic bata gweleñ dau sêwhinj mac. Mac asôm tidôj bu andic awa sa tu amwasinj lau ñjalôm sawa, bocdinaj akôm. Aö gatec bu wahôc asê ma wakac mac bu andic dabij gêj dau. Bu bocdinaj, mac oc akêj ti nem ñjalôm sambuc dom. Andic sa gwanaj, ma ti nem ñjalôm sambuc.

Dakēj gēj ti ɳalōm sambuc en

6 Gauc nem yom bocdec bu. Asa naŋ sô gēj ɳawhê daēsam, naŋ oc tap ɳandô daēsam sa. Ma asa naŋ sô gēj ɳandôlu, naŋ oc tap ɳandô daēsam sa dom. Yom dau hēganôj lēj dakēj gēj-ŋga.

7 Anötö tac whiŋ lau naŋ sēkēj gēj ti si ɳalōm sambuc. Yac bu dakēj ti atac lu-lu, me tu sēkac yac-ŋga, dec oc tap Anötö ndê atac whiŋ sa dom. Bocdinaj inj lēj solop bu yac tigeŋ-tigeŋ dakēj gēj tōm yac neŋ ɳalōm kac yac.

8 Ma Anötö dau gitōm bu êmwasiŋ mac ɳa gēj daēsam. Ma bocdinaj bēc hoŋ mac oc apônda daōm tu gēj daŋ-ŋga dom, ma oc atōm bu akōm gēj daēsam tu anem lau ɳatô sa-ŋga.

9 Gauc nem yom pi ɳgac mwasiŋ, naŋ sēto yēc bocdec bu:

Inj gic sam inj ndê gēj bu êmwasiŋ lau ɳalōm sawa. Ma inj ndê lēj gitēj ɳa-ɳandô oc yēc ɳapaŋ. [BW 112:9]

10 Gauc nem bu Anötö, naŋ kēj gēj ɳawhê tēj lau sēsô gēj-ŋga, ma kēj gö tēj lau tu sēneŋ-ŋga, naŋ gitōm bu kēj gēj daēsam tēj mac tu amwasiŋ lau ɳalōm sawa-ŋga. Ma inj oc kōm mac nem lēj gitēj anem lau sa-ŋga nem ɳandô daēsam.

11 Anötö oc êmwasiŋ mac ɳa gēj daēsam, ma mac oc atōm bu anem lau sa ênjlēc. Ma lau daēsam oc sēnem danje Anötö tu awa naŋ mac ac sa bu yac akēj tēj lau Jerusalem-ŋga naŋ sēpônda dau.

12 Yomandô. Awa naŋ mac bu andic sa, naŋ oc nem Anötö ndê lau dabuŋ naŋ sēpônda dau, naŋ sa. Ma gēj atu daŋ whiŋ. Lau daēsam oc atac ɳayham atu ma sēnem danje Anötö ênjlēc tu mac-ŋga.

13 Mac ahoc yom asê ma asōm bu mac akēj whiŋ ɳawaē ɳayham pi Kilisi, ma bu danjam wambu inj. Ma gēj naŋ mac akēj bu anem lau Jerusalem-ŋga dinaj ma lau ɳatô sa-ŋga, naŋ tōc asê bu mac nem yom inj yomandô. Ma lau dau oc sēmpinj Anötö tu mac nem lēj ti sakij dinaj-ŋga.

14 ɳac oc sēŋyalê bu Anötö ndê mwasiŋ kōm gwelenj yēc mac nem ɳalōm. Ma ɳac oc atac whiŋ mac ɳandô ma gauc nem mac ɳapaŋ yēc ɳac si mbec ɳalōm.

15 Oyaē. Mwasiŋ naŋ Anötö kēj tēj yac ɳambwa inj gēj atu andô, hōc gēlēc gēj hoŋ su. Tu dinaj-ŋga danem danje inj ɳapaŋ.

10

Pol whê ndê lēj sa

1 Lau ɳatô sēsec aō ma sēsôm yom bocdec bu, “Pol, inj ɳgac kaiŋ daŋ. Tēj ndoc inj mbo whiŋ mac, naŋ inj tōc dau bu sôm yom ti ɳanya tēj mac, magoc tēj ndoc inj hu mac siŋ, naŋ inj ndê ɳalōm pēŋ dōj ma to yom ɳanya sip inj ndê bapia tēj mac.” Aō Pol bu waŋkuc Kilisi ndê lēj malō kēgwinij dau-ŋga, ma wandac mac bu mac akōc gauc kaiŋ tigeŋ pi aō, me mba?

2 Aō wateŋ mac bu akōc gauc pi yom dau, ma amasar nem ɳalōm tisolop muŋ su naŋ. Ma bocdinaj tēj ndoc aō watēŋ mac waloc, naŋ gēj daŋ oc yēc bu wasôm yom ɳanya pi-ŋga dom. Tigeŋ aō bu waloc ma watap sa bu lau ɳatô gauc gēm bu yac aŋkuc lau nom-ŋga si mêtē, dec aō oc wakēŋ gēli ɳac dom.

3 Yomandô yac ambo nom, magoc yac ac siŋ tōm lau nom-ŋga sic dom.

4 Ma yac mba wapa siŋ-ŋga inj gitōm lau nom-ŋga si wapa sēndic siŋ-ŋga dom. Mba. Yac akōc Anötö dau ndê ɳaclai bu andic siŋ, ma bu aseŋ ɳacyo si turjbōm ɳanya hoŋ su.

5 Gauc ti yom tasaŋ hoŋ, ma lau hoŋ naŋ sêtoc dau sa ma sêkêŋ kisa Anötö, ma sêlhac lau ahuc tu bu sêŋyalê Anötö ti ndê yom dom, naŋ yac akôc Anötö ndê ḥaclai bu aseŋ ḥac su. Gauc sac-sac hoŋ, naŋ yac akwê dôŋ yêc-ŋga, tu bu akêŋ gauc hoŋ sôc Kilisi ḥapu-ŋga.

6 Têŋ ndoc yac aloc, naŋ yac oc akêŋ ḥagêyô têŋ lau daŋgapêc-ŋga hoŋ. Bocdinaŋ kwahic dec yac asôm têŋ mac bu amasaŋ nem ḥalôm, ma asôc Kilisi ndê yom ti yac mba yom hoŋ ḥapu.

7 Mac nem lau ḥatô sêtoc dau sa, ma gauc gêm bu ḥac tawasê sêti Kilisi ndê. Am bu ḥamalac kaiŋ dinan, dec wasôm têŋ am bu kôc gauc ḥapep pi gêŋ naŋ yêc awê, ma am oc êmyalê bu yac ati Kilisi ndê, atôm am.

8 Ma mboe mac gauc gêm bu têm daësam yac apo dauŋ mba waêŋ sa tu ḥaclai naŋ Kilisi kêŋ têŋ yac, dec kêyalin yac sa atî aposel. Aö oc mayan dauŋ tu yom dinan-ŋga dom. Nahu bu Kilisi kêŋ ḥaclai dau têŋ yac tu bu aŋgwiniŋ mac-ŋga dom, magoc tu bu apuc mac dôŋ-ŋga.

9 Aneŋ bapia ḥatô, naŋ gato têŋ mac mun su, naŋ ḥahu dau dinan. Aö gato tu wakôm mac atôc daôm-ŋga dom.

10 Bu lau ḥatô sêsôm yom pi aö bocdec bu, “Pol to yom ḥanja daësam sip inj ndê bapia, tu kêŋ wapac yac-ŋga. Tigeŋ têŋ têm inj dau menj kalhic yac aŋjôŋ-ŋga, naŋ dalic inj gitôm ḥac ti ḥaclai atu dom, ma inj sôm yom ḥanja dom.”

11 Mac lau naŋ asôm yom kain dinan pi yac, naŋ ayob daôm. Bu têŋ ndoc yac bu ahôc asê mac, naŋ mac oc alic bu gêŋ naŋ yac oc akôm, naŋ oc êŋkuc yom naŋ ato sip bapia.

Pol ndê ḥahu po dau waê sa-ŋga

12 Yac atec bu atoc dauŋ sa tôm aposel tasaŋ sêkôm, me anem dôhôŋ mba lêŋ ma ḥac si lêŋ. Bu aposel tasaŋ dinan sêtoc dau sa, ma gauc gêm bu lau daŋ si lêŋ gi tap ḥac si sa dom. Ma bocdinaŋ ḥac sem dôhôŋ dau si lêŋ whiŋ ḥac dau si lêŋ. ḥac si gauc dinan solop dom.

13 Yac atôm dom bu apo dauŋ mba waêŋ sa tôm ḥac lau dau sêkôm, magoc apo dauŋ sa tu gweleŋ naŋ Anötö kêŋ têŋ yac-ŋga. Bu Anötö dau kêyalin gameŋ sa bu yac akôm gweleŋ ḥawaê ḥayham-ŋga ambo, ma yac akôm gweleŋ dau e akôm yêc mac nem gameŋ whiŋ.

14 Yomandô. Yac akôm gweleŋ ma ahoc ḥawaê ḥayham pi Kilisi asê e menj têŋ mac nem gameŋ. Yac bu akôm bocdinaŋ dom, dec oc tôm dom bu yac apo dauŋ sa tu mba gweleŋ-ŋga.

15 Ma yac atec bu apo dauŋ sa tu gweleŋ naŋ lau ḥatô sêkôm-ŋga. Yac akêŋ bataŋ bu mac nem akêŋ whiŋ oc êŋsôwec tiatu, ma tu dinan-ŋga gweleŋ naŋ yac akôm awhiŋ mac, naŋ ḥa-ŋandô oc êŋsôwec tiatu bocdinaŋ.

16 ḥalêŋ dinan yac oc atôm bu anem mêtê lau ḥatô, naŋ si gameŋ yêc mac nem ḥa-ŋambu-ŋga. Yac bu anem mêtê lau wakuc, ḥahu bu yac atec bu apo dauŋ sa pi lau ḥatô si gweleŋ ḥa-ŋandô.

17 Aneŋ lêŋ wapo dauŋ sa-ŋga kêkuc Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:
Asa naŋ bu po dau sa, naŋ po dau sa tu Pômdau-ŋga ej. *[Jer 9:24]*

18 Bu ḥamalac naŋ po dau sa tu dau ndê lêŋ-ŋga, naŋ Anötö gêlic bu yham dom. Magoc ḥamalac naŋ Pômdau po inj sa, naŋ Anötö oc lic inj ḥayham.

1 Mboe lau ɳatô sêlic aneŋ yom gitôm yom gauc mbasi-ŋga. Magoc aö bu wasôm yom ɳatô tiyham, ma gakêŋ whiŋ bu mac oc alic aö sac dom.

2 Bu Anötö kac anen ɳalôm bu wanem lêmuiŋ mac, ma wayob mac ati Kilisi ndê lau solop. Aö galic mac atôm aö atuwjwê ɳayham daŋ, naŋ kamatiŋ yom whiŋ ɳgac daŋ bu nem. Tu dinan-ŋga dec gakôc gauc ɳaŋga pi iŋ bu wayob iŋ ɳapep bu sa ndê lêŋ ɳawasi ma mbo whiŋ ɳgac daŋ dom e nem ndê ɳgac solop. Ma ɳgac dau iŋ Kilisi.

3 Kwahic dec mac asap Kilisi dôŋ ti nem ɳalôm ɳawasi. Tigeŋ aö gatöc daŋ bu mboe lau tasaŋ ɳatô oc sêmeŋ ma sêtim yom mac bu ahu mac nem lêŋ dinan siŋ, tôm mboc tasaŋ ɳadau meŋ ma tim yom Ewa.

4 Bocke? Lau ɳatô bu sêhôc asê mac ma sênen mêtê pi Yisu, magoc ɳac si yom pi iŋ so yom ɳandô naŋ yac ahoc asê pi iŋ, dec mac oc akôm sake? Aö gatöc daŋ bu mboe mac oc gauc nem yom daësam dom, oc akôc ɳac si yom sa ɳagahô en. Mac akôc ɳalau Dabuŋ su, magoc lau ɳatô bu sêmeŋ ma sêkac mac bu akôc ɳalau dan dau-ŋga, me sêhoc ɳawaê ɳayham asê naŋ so yac mba, dec aö gatöc daŋ bu mboe mac oc akôc sa en.

5 Mac alic lau tasaŋ dinan bu aposel ɳandô, a? ɳac si asa hôc gêlêc aö su?

6 Aö ɳgac ɳayham tu wasôm yom ti gauc atu-tu-ŋga dom, magoc aö kayalê Anötö ti ndê yom. Ma gêŋ hoŋ naŋ aö gakôm, naŋ tu bu wawhê Anötö ti ndê yom sa tiawê têŋ mac.

7 Têŋ ndoc aö gahoc Anötö ndê ɳawaê ɳayham asê têŋ mac, naŋ aö taŋkwê mac dom, magoc kagwiniŋ daŋ ma gakôm gweleŋ tu wakôm kwaŋ daun-ŋga. Aö kakuc lêŋ dau, tu bu watoc mac sa ma wanem mac sa-ŋga. Bocke? Aneŋ lêŋ dinan iŋ so, a?

8 Gôlôwac dabuŋ gameŋ ɳatô-ŋga sêkêŋ gêŋ tu sêpuc aö dôŋ-ŋga. ɳalêŋ dinan gitom aö gam kaŋ ɳac si gêŋ tu wanem akiŋ mac-ŋga.

9 Ma têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ mac ma gapônda gêŋ daŋ, naŋ gateŋ mac nem ɳamalac daŋ bu nem aö sa dom. Magoc asidôwai naŋ sêmeŋ akêŋ Masedonia sem aö sa. Aö gayob neŋ lêŋ hoŋ tu bu wakêŋ ɳawapac têŋ mac dom, ma oc waŋkuc lêŋ tigeŋ dinan.

10-11 Mac gauc gêm bocke? Aö kakuc lêŋ dinan ɳahu bu aö tac whiŋ mac dom, a? Mba! Anötö dau kêyalê bu aö atac whiŋ mac ndu andô. Aö gapo daŋ sa tu aneŋ lêŋ gakôm gweleŋ ɳaolî mbasi-ŋga, ma gweleŋ bocke naŋ aö bu wakôm wawhiŋ mac lau gameŋ Akaya-ŋga, naŋ waŋkuc lêŋ tigeŋ dinan ɳapan. Kilisi dau ndê yom ɳandô yêc aneŋ ɳalôm, dec gasôm yom dau.

12 Aö taŋkwê mac bu anemlhî aö tu gweleŋ ɳawaê ɳayham-ŋga dom, ma oc wakôm bocdinan ɳapan. Aö gatec bu wakêŋ ɳasawa têŋ lau naŋ sêkôm gweleŋ tu sêkôc awa-ŋga, bu sêtoc dau sa ma sêsim bu ɳac si lêŋ gweleŋ-ŋga gi tap yac mba sa.

13 Lau kain dinan, ɳac aposel tasaŋ. ɳac si gweleŋ ɳandô bu sêtim yom lau. Bu ɳac sêsiŋ si mêtê tasaŋ kwi, ma sem Kilisi ndê aposel ɳandô aŋgô.

14 Asö tu aneŋ yom dinan-ŋga dom, bu Sadan dau muŋ apu lêŋ tasaŋ dinan ma gêm aŋela ɳawê-ŋga aŋgô.

15 Bocdinan iŋ ndê lau akiŋ bu sênen lau gitêŋ naŋ sem akiŋ Anötö, naŋ aŋgô, dec oc kôm yac dasö dom. Magoc tiŋambu ɳac oc sêtap ɳagêyô sa tu si lêŋ sac dinan-ŋga.

16 Aö waterŋ mac tiyham bu alic aö tôm ɳgac gauc mba-ŋga dom. Magoc aö bu wapo dauŋ sa pi ahic tiyham tôm ɳac lau tasaŋ dinaŋ sêkôm. Ma mac bu alic anen yom gitôm ɳgac gauc mba-ŋga ndê, naŋ akôc aö sa tôm mac akôc lau gauc mba dinaŋ sa.

17 Aö kayalê bu yom naŋ aö bu wasôm tu wapo dauŋ sa-ŋga, naŋ kêkuc Pômdau ndê lêŋ dom, magoc aö gasôm kakuc lau gauc mbasi si lêŋ.

18 Aêc. Lau tasaŋ dinaŋ sêŋkuc lêŋ nom-ŋga ma sêpo dau waê sa, dec aö bu wapo dauŋ sa bocdinaj.

19 Mac lau ti gauc atu, a? Bocke dec mac alic ɳayham bu akôc lau gauc mbasi-ŋga sa sêmbo sêwhiŋ mac?

20 Yomandô. ɳac lau tasaŋ dinaŋ sêŋgwiniŋ mac e ati lau akiŋ ɳambwa, sêmbac yom mac bu sêŋgaho mac nem gêŋ su, sêŋbôj mac nem gauc e asôc ɳac ɳapu, sêtoc dau sa têŋ mac, ma sêhôc mac mayam su, tigeŋ mac akôc ɳac sa.

21 Mac gauc gêm bocke? Yac mayaŋ dauŋ bu yac lau licwalô mba dec aŋkuc lau dau si lêŋ dom, a? Lau gauc mbasi-ŋga dinaŋ sêpo dau sa tu ɳac si lêŋ-ŋga ti atac pa su. Bocdinaj kwahic dec aö bu wanjkuc ɳac si lêŋ dinaŋ wawhiŋ.

22 ɳac sêpo dau sa bu ɳac lau †Hibru, a? Aö Hibru bocdinaj. ɳac lau Israel-ŋga, a? Aö bocdinaj. ɳac Abraham ndê wakuc ɳac? Aö bocdinaj.

23 ɳac sêšom bu ɳac sem akiŋ Kilisi, a? Aö kayalê bu mac oc alic anen yom tôm ɳgac ɳagulu kêrjsôŋ danj ndê, magoc aö wasôm têŋ mac bu aö gam akiŋ Kilisi ma gakôm gwelenj ɳawaé ɳayham-ŋga gahôc gêlêc ɳac su. Lau sêkêj aö gandöc gapocwalô, sic aö basô, ma têm daësam kêpiŋ bu wambac ndu tu gam akiŋ Kilisi-ŋga. Ma ɳac lau dau? Mba.

24 Lau bata Israel-ŋga sêmatôc aö tidim 5, ma tôm têm matôc-ŋga 5 dinaŋ sêhi aö tidim 39* ɳa po naŋ sem bočbiŋ.

25 ɳac sic aö ɳa sö tidim tö. Sêtuc aö ɳa-hoc tidim tigeŋ. Aö gapac waŋ tidim tö, ma gapoc gwêc sawa tôm ôbwêc danj ma acsalô danj.

26 Aö ga gameŋ ga gameŋ ɳapaŋ ma gandöc sic teŋ dom. Ma ɳawapac ɳatô naŋ gahôc whiŋ, naŋ bocdec. Aö galom bu hêc ɳasambac atu, ma gambo gwêc têŋ têm sac. Lau kaŋ sêkôm aö ɳayom, ma aö gatap kisa sa yêc aö dauŋ neŋ lau Israel-ŋga ma yêc †lau gameŋ apa-ŋga, ma yêc lau malac atu-tu-ŋga ma lau malac sauŋ-sauŋ-ŋga, ma yêc asidôwai tasaŋ bocdinaj. Gêŋ hoŋ dinaŋ gitôm bu seŋ aö su, magoc mba.

27 Aö gakôm gwelenj ti gahôc ɳawapac atu ɳapaŋ. Têm daësam aö gayêc bêc ɳapep dom, gêŋ yô a ö, bu yô aö, gambo ɳamlic ɳalhuc, ma gapônda ɳakwê.

28 Wapac hoŋ dinaŋ kêsälê aö ahuc. Ma gêŋ danj tiyham kêŋ wapac aö tôm bêc hoŋ, naŋ bocdec bu. Aö gitôm dom bu wanjlhiŋ lau sêkêj whiŋ Kilisi-ŋga danj sin, tigeŋ gauc gêm ɳac ɳapaŋ.

29 Namalac danj bu ndê kêŋ whiŋ ɳanya dom, dec oc wahêgo dauŋ tu in-ŋga e anen licwalô pacndê. Ma gêŋ lêtôm-ŋga bu kôm ɳamalac danj pen sîp sac ɳalôm, dec aö oc atac ɳandê pi gêŋ dinaŋ.

30 Aö gatec bu wapo dauŋ sa, magoc aö bu wakôm, dec wasôm yom pi gêŋ naŋ tôt asê bu aö ɳgac licwalô mba-ŋga.

31 Anötö kêyalê bu aö kasau dom. In Pômdau Yisu Damba, ma yac tac waê bu tampinj in tôm bêc hoŋ.

* **11:24:** Lau Israel-ŋga si yomsu danj (Diut 25:3) sôm bu sêhi ɳamalac giso ɳa-po sêhôc gêlêc tidim 40 dom. Bocdinaj lau bata Israel-ŋga bu sêmatôc ɳamalac danj, naŋ sêhi in tidim 39 bu sêngili yomsu dau ɳadôhôj dom.

32 Têŋ ndoc aö gambo malac Damaskas, naŋ gôlinjwaga naŋ yob malac dau mbo Kiŋ Aretus ɻapu, naŋ gic atu inj ndê lau siŋ-ŋga bu sêyob gatam malac-ŋga hoŋ tu sêkôc aö dôŋ-ŋga.

33 Magoc mba. Asidôwai sêkêj aö gasip sambec sö daŋ, ma sêŋwhaŋ aö gasip yêc gatam atu danj yêc malac dau ɻatuŋbôm ɻadômbwê-ŋga ma galhô ga.

12

Pol gêlic undambê ɻagatu

1 Mêtê dapo daŋ waêŋ sa-ŋga oc kêŋ ɻayham daŋ têŋ yac dom. Magoc aneŋ nalôm kac aö, dec oc wapo daŋ sa ma wandic têku yom, ma wasôm yom pi gêŋ ɻagatu, ma pi gêŋ ɻatô naŋ Pômdau hoc asê têŋ aö.

2-3 Aö kayalê ɻagac kêŋ whiŋ Kilisi-ŋga daŋ. Yala 14 gi su, Anötö kôc inj sa pi lôlôc solop têŋ inj yêc undambê gi. Anötö kôc inj ti ɻamlic sambuc me kôc inj gatu ɻambwa, aö gam gauc. Anötö tawasê kêyalê.

4 Ma Anötö tôc gameŋ †Paradais-ŋga têŋ inj. Inj ɻgô yom pi gêŋ atu-tu ɻatô naŋ in gitôm dom bu w hê sa, ma Anötö gîc yao inj bu sôm asê dom.

5 Aö oc wapo ɻamalac kainj dinaj waêŋ sa, magoc aö bu wapo daŋ sa, dec wasôm yom pi gêŋ tigeŋ, naŋ bu watôc asê bu aö ɻagac licwalô mba.

6 Gêŋ ɻatô yêc bu wapo daŋ sa pi-ŋga, ma aö bu wakôm, dec oc watôm ɻagac gauc mbasi-ŋga dom. ɻahu bu aneŋ yom inj yomandô. Magoc aö watoc daŋ sa pi gêŋ dinaj dom. Lau bu sêmpinj aö tu lêŋ naŋ sêlic aö gasa-ŋga, ma tu yom ɻandô naŋ gahoc asê-ŋga, dec oc solop.

Anötö kêmwasinj lau licwalô mba, bu tôc inj ndê ɻaclai asê

7 Yomandô Anötö tôc gêŋ atu têŋ aö. Magoc inj tec bu aö wapo daŋ sa pi gêŋ dau. Tu dinaj-ŋga inj kêŋ ɻasawa têŋ Sadanj bu êŋkiŋ inj ndê aŋela daŋ bu êŋwiniŋ aö ɻa gêŋ wapac ɻamlic-ŋga daŋ. Gêŋ dau kêŋ ɻandê têŋ aö gitôm gêŋ ɻakwa kuŋ aö.

8 Aö gatenj mbec ɻanŋa têŋ Pômdau ma gandac inj tidim tö bu kôc gêŋ wapac daŋ su yêc aö.

9 Magoc inj sôm têŋ aö bu, "Mba. Aneŋ mwasiŋ gitôm bu puc am dôŋ ma hôc ɻawapac dinaj. Bu aö oc wamwasiŋ lau licwalô mba, bu watôc aneŋ ɻaclai asê." Tu dinaj-ŋga aö Pol oc wapo daŋ sa tu ɻawapac bocke naŋ kêgwiniŋ aö e kôm aö licwalô mba. ɻalêŋ dinaj aö oc taŋkwê Kilisi bu kêŋ inj ndê ɻaclai tu nem aö sa-ŋga.

10 Tu dinaj-ŋga aö bu wambo licwalô mba, me lau bu sêpu aö ma sêkêj kisa aö, aö bu wapônda daŋ, me aö bu wahôc ɻawapac tidaū-tidaū tu Kilisi-ŋga, dec wahôc ti atac ɻayham. Bu têŋ ndoc aö kasahê licwalô tôm dom, naŋ taŋkwê Kilisi ndê ɻaclai bu puc aö dôŋ ma walhac ɻanŋa.

Pol tac whiŋ lau Korin-ŋga

11 Aö galic daŋ gitôm ɻambwa-ŋga daŋ, magoc aposel tasaj naŋ mac atoc ɻac sa, naŋ si asa hôc gêlêc aö su? Oc tôm bu mac apo aö waêŋ sa, magoc mba. Mac akôm dom, ma tu dinaj-ŋga dec aö kakuc lau gauc mbasi-ŋga si lêŋ ma gapo daŋ sa têŋ mac.

12 Têŋ têm aö gambo gawhiŋ mac, naŋ aö gakôm gêŋ naŋ aposel ɻandô sic waâbu sêkôm. Aö gakôm gêŋ dalô, gêŋ atu-tu ma gêŋ ti ɻaclai atu daêsam.

13 Bocdinaj mac gauc gêm bu aö gakôm gêŋ sake têŋ gôlôwac dabuŋ ɻatô, naŋ gakôm têŋ mac dom? Mboe mac alic aö sac bu gandac mac bu akêŋ gêŋ

tu anem aö sa-ŋga dom, a? Bu bocdinaj, dec watenj mac bu asuc anej sac kwi.

¹⁴ Khahic dec aö kamasaŋ dauŋ bu wandic mac kësi tidim tö-ŋga. Magoc aö waloc tu bu wakôc mac nem gêŋ daŋ-ŋga dom. Bu gêŋ naŋ aö tac whinj, naŋ mac nem wapa ti mone dom, magoc mac daôm. Y omandô. Aö bu wakêŋ wapac mac dom, bu aö gatôm mac damam, ma solop dom bu balêkoc sêkêŋ gêŋ tu sêlôm damba ti dindai-ŋga. Damba ti dindai bu sêkêŋ gêŋ tu sêlôm si balêkoc-ŋga, dec oc solop.

¹⁵ Boc-dinaj aö galic ŋayham bu wakêŋ neŋ gêŋ hoŋ tu wanem mac sa-ŋga, e wakêŋ dauŋ sambuc tu mac-ŋga whinj. Nalêŋ dinaj aö bu watôc asê bu aö atac whinj mac ndu andô, ma mac bu atac whinj aö gwalec, oc ŋayham me mba?

¹⁶ Mac bu atac whinj aö me atac whinj aö dom, magoc mac aŋyalê su bu aö gakêŋ ŋawapac daŋ têŋ mac dom. Magoc mboe lau naŋ sêkêŋ kisa aö, naŋ oc sêsôm bu aö kasalê lêŋ bu waŋsau mac ma malô wakôc mac nem gêŋ ŋatô-ŋga.

¹⁷ Mac gauc gêm bu aö kakinj anej lau ŋatô sêtêŋ mac sêloc, bu sêŋgaho mac nem gêŋ ŋatô su tu aö-ŋga, a?

¹⁸ Aö gandac Taitus bu têŋ mac loc, ma kakinj yac neŋ asidôwa daŋ whinj in. Ma Taitus kôc mac nem gêŋ bocke, a? Mba andô. Alu akôc gauc tigeŋ ma asa lêŋ tigeŋ, naŋ akôm gweleŋ ŋaoli mbasi-ŋga.

Pol gêm lau Korin-ŋga

¹⁹ Mac gauc gêm bu yac asôm yom hoŋ dinaj tu bu alhac dauŋ ahuc, a? Mba. Yac akêŋ whinj Kilisi, ma asôm mba yom hoŋ yêc awê têŋ mac yêc Anötö anjô-ŋga. Ma gêŋ hoŋ naŋ yac akôm, naŋ akôm tu bu apuc yac mba lau atac whinj-ŋga mac dôŋ alhac ŋaŋga-ŋga.

²⁰ Aö gatôc dauŋ bu mboe aö waloc ma watap sa bu mac nem la u ŋatô sêsap mêtê sac dôŋ sêmbo. Bocke? Mac nem lau ŋatô sêsôm dau, me sem lêmuŋ dau, a? Lau ŋatô atac ŋandê têŋ dau, sêwhê dau kôc-kôc, sêpu si asidôwai ma sêsec gameñ, sêtoc dau sa, me sêli dau sa, a? Aö bu waloc ma walic bu mac nem lau ŋatô sêŋkuc lêŋ naŋ aö atac whinj dom, dec aö oc waŋkuc lêŋ matôc-ŋga naŋ mac oc atac whinj dom.

²¹ Muŋ-ŋga, mac nem lau daêsam sêkôm mêtê mockainj-ŋga ti atac ŋagalac-ŋga tidaud-tidaud. Aö gasôm têŋ ŋac bu sênen dau kwi ma sêhu lêŋ sac dinaj siŋ. Khahic dec aö gatôc dauŋ bu mboe aö wambu waloc, ma walic bu ŋac sêsap lêŋ dinaj dôŋ ŋapaj sêmbo. Bu bocdinaj, dec mêtê sac dau oc kêŋ wapac aö, ma anej Anötö oc kêŋ aö mayanj dauŋ atu tu mac-ŋga.

13

Pol oc kêŋ gêli lau naŋ sêkôm sac, naŋ dom

¹ Nasawa sauŋ aö oc wandic mac kësi tidim tö-ŋga. Ma aö bu wamatôc mac nem lau ŋatô, dec aö oc waŋkuc ŋagôliŋ solop tamatôc lau giso-ŋga, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Namalac tigeŋ bu êngôliŋ yom pi ŋgac daŋ, dec oc tôm dom bu dakôc in ndê yom sa. Namalac lu me tö bu sêpuc yom dau dôŋ, dec dalic bu yomandô.

[Diut 19:15]

² Têŋ ndoc aö gac mac kësi tidim lu-ŋga, naŋ gasôm têŋ lau naŋ sêkôm mêtê sac bu sêhu siŋ. Ma aö gakêŋ puc mac bu têŋ ndoc aö bu wambu waloc, ma watap sa bu lau dau sêsap si lêŋ dinaj dôŋ ŋapaj sêmbo, dec oc wakêŋ matôc

ŋaŋga tēŋ naŋ, ma tēŋ lau naŋ sêkôm sac, naŋ bocdinaŋ. Kwahic dec aö gambo ahê, magoc ndoc kêpiŋ bu wambu waloc, dec wakēŋ puc mac pi gêŋ tigeŋ dinaŋ tiyham.

³ Mac nem lau naŋ sêndac aö bu w atôc gêŋ daŋ tēŋ mac, naŋ oc whê sa bu aö gasôm yom gam Kilisi angô. Bocdinaŋ ayob daôm ŋapép, bu aö oc wamatôc lau sêkôm mêtê sac-ŋga hoŋ ti ŋaŋga. Kilisi dau bu mbo whiŋ mac, dec oc kêŋ gîli mac dom, inj oc kôm mêtê ŋaŋga kaiŋ tigeŋ.

⁴ Yomandô. Lau sic Kilisi pi a gicsô dau gitôm ŋgac licwalô mba. Magoc Anötö ndê ŋaclai unj inj sa ma kêŋ inj mbo tali ŋapan. Ma yac lau naŋ mba akêŋ whiŋ piŋ yac dôŋ am damîn Kilisi, naŋ lau licwalô mbasi bocdinaŋ. Magoc Anötö ndê ŋaclai kêŋ yac ambo tanli awhiŋ inj, tu bu anem akit mac-ŋga.

Pol gêm la lau Korin-ŋga tiyham

⁵⁻⁶ Mac bu andac batam yac bu aposel ŋandô me mba, dec atôc gwaniŋ daôm nem lêŋ. Mac anyalê su bu ŋamalac naŋ kêŋ whiŋ dom, naŋ Kilisi mbo inj ndê ŋalôm dom. Bocdinaŋ mac bu alic bu mac akêŋ whiŋ ambo, ma Yisu Kilisi mbo nem ŋalôm, dec anyalê bu yac mba gweleŋ ŋa-ŋandô dinaŋ, ma whê yaŋ sa bu aposel ŋandô.

⁷ Yac ateŋ mbec têŋ Anötö bu puc mac dôŋ ma akôm sac daŋ dom. Yac atac whiŋ bu mac asa lêŋ gitêŋ, tu bu mac nem lêŋ tôc asê bu yac aposel ŋandô lec dom. Mba. Lau naŋtô bu gauc nem bu yac aposel tasanj, naŋ inj gêŋ ŋambwa. Yac mba mbec dinaŋ ŋa-ŋahu andô, naŋ yac atac whiŋ bu Anötö puc mac dôŋ bu aŋkuc lêŋ gitêŋ enj.

⁸ Lau bu sêsap lêŋ yom ŋandô-ŋga dôŋ, dec oc tôm dom bu yac akôm gêŋ ti ŋaclai tu amatôc ŋac-ŋga. Magoc lau naŋ sêŋkuc lêŋ yom ŋandô-ŋga dom, naŋ yac akôm gêŋ ti ŋaclai tu bu amatôc ŋac-ŋga e sêhu si giso siŋ.

⁹ Bocdinan mac bu alhalc ŋaŋga ma asap yom ŋandô dôŋ, dec oc tôm dom bu yac atôc mba ŋaclai têŋ mac, magoc yac oc atac ŋayham atu tu mac nem lêŋ ŋayham-ŋga. Ma yac ateŋ mbec bu mac lau akêŋ whiŋ-ŋga asa nem lêŋ hoŋ ŋapép enj.

¹⁰ Aö gato yom hoŋ dinaŋ bu wakêŋ puc mac bu ahu nem mêtê s ac hoŋ siŋ munj, bu têŋ ndoc aö bu wahôc asê, naŋ gatec bu wamatôc mac ŋa ŋaclai naŋ Pômdau kêŋ têŋ aö. Bu inj kêyalinj aö sa ma kêŋ ŋaclai têŋ aö bu wapuc mac dôŋ, ma tu bu waŋgwiniŋ mac-ŋga dom.

Pol ndê yom ŋambu-ŋga

¹¹ O asidôwai, aö bu wandic bata bapia dindec, dec bu wakôm neŋ acsalô têŋ mac hoŋ. Aŋsahê ŋaŋga bu andic dabijñ nem lêŋ akêŋ whiŋ-ŋga hoŋ tisolop. Aneŋ yom hoŋ dindec puc mac dôŋ. Akêŋ nem gauc ti ŋalôm pitigen, ma ambo awhiŋ daôm ti yom malô. Akôm bocdinaŋ, ma Anötö, naŋ Atac Whiŋ ti Yom Malô Ŋadau, naŋ oc mbo whiŋ mac.

¹² Akam daôm aŋkuc gôlôwac dabuŋ si lêŋ.

¹³ Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ naŋ sêmbo gameŋ Masedonia-ŋga dindec, naŋ sêkôm si acsalô ŋayham têŋ mac.

¹⁴ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiŋ ti Anötö ndê atac whiŋ puc mac dôŋ, ma Nalau Dabuŋ piŋ mac hoŋ dôŋ ŋapaŋ.

Pol ndê bapia têŋ lau Galasia-ŋga

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Aposel Pol to bapia dindec têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga naŋ sêmbo gamej Galesia-ŋga. Muŋ-ŋga inj dau kêsêlêŋ tôm malac ma hoc ɻawa  ayham asê têŋ lau Galesia-ŋga, dec lau sic hu sêkêŋ whinj Yisu (Apo 13:14-14:23).

Tinjambu lau Israel-ŋga ɻatô sêhôc asê gôlôwac dabuŋ Galesia-ŋga, ma sêŋsôŋ lau sêkêŋ whinj Yisu-ŋga si gauc pi lêŋ sêti lau gitêŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga. Nac lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si sakinj akwa dôŋ, ma sêkac lau Galesia-ŋga bu sêŋkuc pwac sêse laungac si ɻamlic ɻatô su-ŋga, ma sêšôc Moses ndê yomsu hoŋ ɻapu. Nac sêšôm bu lau sêkêŋ whinj Yisu-ŋga naŋ lau Israel dom, naŋ bu sêkôm bocdinaŋ dom, dec oc tôm dom bu Anötö kôc ɻac sa me lic ɻac bu lau gitêŋ. Ma lau dau sépu Pol ma sêšôm bu inj aposel ɻandô dom, ɻahu bu inj kac lau gamej apa-ŋga bu sêŋkuc Israel si sakinj akwa dom.

Tu dinaŋ-ŋga Pol to bapia dindec tu bu whê dau sa bu inj aposel ɻandô, naŋ Yisu Kilisi lu Anötö sênyaliŋ inj sa (1:1), ma gêm mêtê tôm Yisu dau hoc asê têŋ inj (1:12). Ma inj bu puc lau sêkêŋ whinj-ŋga dôŋ bu sêšôc lau tasân dinaŋ si yom ɻapu dom. Inj sôm bu ɻawa  ayham tigenj inj yom ɻandô, ma ɻawa  ayham tigenj inj yom ɻapu dom. Yêc lôcwha 5 - 6 inj to yom ɻatô tu bu puc lau dôŋ bu sêkêŋ whinj ɻanga, sêsap mêtê atac whinj-ŋga dôŋ, ma sêpiŋ dau dôŋ ɻapep. Lau naŋ ɻalau Dabuŋ gêm gôliŋ ɻac, naŋ oc sêhu mêtê sac siŋ, ma sêkôm mêtê ɻayham eŋ (5:16-26).

Pol ndê yom ɻamata-ŋga

¹⁻² Aö Pol, ma asidôwai naŋ sêmbo sêwhinj aö, ato bapia dindec têŋ Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ hoŋ yêc gamej Galesia-ŋga. Aö gati †aposel magoc ɻamalac danj kêyaliŋ aö sa, me lau toŋ danj sêŋkiŋ aö bu wati aposel dom. Mba. Yisu Kilisi lu inj Damba Anötö naŋ uŋ inj sa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ dec sênyaliŋ aö sa ti sêŋkiŋ aö.

³ Mwasinj ti yom malô têŋ mac akêŋ yac neŋ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

⁴ Yisu kêŋ dau mbac ndu tu yac neŋ sac-ŋga, bu êngaho yac su yêc mêtê sac naŋ gêm nom dindec ahuc. Lêŋ dau Damaŋ Anötö gauc gêm tidôŋ ma tac whinj bu Yisu kôm ɻandô sa.

⁵ Bocdinaŋ datoc Anötö ndê wa  e sa tôm têm sambob dandic ɻawa  ay. Yomandô!

Pol kêŋ puc lau bu sêŋkuc ɻawa  ayham tigenj

⁶ Tu Kilisi-ŋga dec Anötö kêmwasinj mac, ma kêgalêm mac sa ati inj ndê lau. Magoc ɻagahô eŋ, mac ahu inj ti ɻawa  ayham naŋ aposel sem, naŋ siŋ, ma anjkuc yom wakuc. Mac nem lêŋ dinaŋ kôm aö gahêda  eŋ.

⁷ Yom naŋ mac anjkuc, naŋ yom ɻandô dom. Mboe lau ɻatô sêŋsôŋ mac nem gauc ma sêŋsahê bu sêŋsôŋ ɻawa  ayham pi Kilisi whinj.

⁸ Aŋgô su naŋ! Yac daunj me anjela undambê-ŋga danj, me asa bu têŋ mac menj ma nem mêtê wakuc, naŋ so mêtê naŋ muŋ-ŋga yac ahoc asê têŋ mac, naŋ oc tap Anötö ndê atac ɻandê sa.

9 Aêc! Yac asôm su, ma aö wasôm tiyham. Asa naŋ bu hoc mêtê asê têŋ mac naŋ so yac lau aposel mba mêtê naŋ mac akôc sa su, naŋ oc tap Anötö ndê atac ɻandê sa.

10 Mac gauc gêm sake? Aö gato yom dindec tu bu lau sêlic aö ɻayham ma sêmpîŋ aö-ŋga, me tu bu Anötö lic aö ɻayham-ŋga? Aŋgô! Aö bu wakôm tu ɻamalac-ŋga, dec aö Kilisi ndê ɻgac akiŋ dom.

Pol whê sa bu in Anötö ndê aposel ɻandô

11 O asidôwai, aö bu wawhê sa têŋ mac bu mêtê naŋ gahoc asê têŋ mac, naŋ ɻamalac si yom dom.

12 Bu ɻamalac daŋ kêŋ têŋ aö me kêdôhôŋ aö dom, magoc Yisu Kilisi hoc asê têŋ aö.

13-14 Mac aŋgô aö ɻawaâ su, dec anjyalê bu muŋ-ŋga lê aö gam akiŋ Anötö kakuc lau Israel-ŋga si sakinj akwa. Aö gasa ɻac si lêŋ dau gahôc gêlêc ɻac si daêsam naŋ si yala gitôm aö neŋ. Ma gayêm dauŋ su tu waŋkuc abaŋi Israel-ŋga si ɻagôlîŋ. Ma mac aŋgô bu aö gakêŋ kisa ɻaŋga têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ naŋ sêkêŋ whin Yisu, ma gakôm bu waseŋ ɻac su.

15 Magoc Anötö kêyalij aö sa gwanaŋ su, têŋ têm aö gambo dinaj atac ɻalôm en, ma tu inj ndê lêŋ êmwasiŋ lau-ŋga dec kêgalêm aö sa bu wanem akiŋ in. Ma tinambu inj gêlic ɻayham

16 bu hoc inj ndê Atu Yisu asê têŋ aö, tu bu wasôm inj ndê ɻawaâ ɻayham asê têŋ lau naŋ lau Israel dom. Têŋ dinaj aö gasôm yom gawhiŋ lau ɻatô dom.

17 Ma aö gapi Jerusalem bu walic lau naŋ sêti aposel sêmuŋ aö, naŋ dom. Mba. Aö gatêŋ gameŋ Arabia-ŋga ga, ma tinambu gambu gatêŋ malac Damaskas.

18 Aö gambo malac dinaj yala tö su, goc gapi Jerusalem ga bu walic Pita, ma gambo gawhiŋ inj tôm bêc 15.

19 Aö galic Pômdau asi Jems, magoc galic aposel ɻatô dom.

20 Aö wasôm yêc Anötö aŋgô-ŋga bu yom naŋ kwahic dec gato, naŋ yom tasanj dom.

21 Tinambu aö gatêŋ gameŋ Siria ma Silisia-ŋga ga.

22 Gôlôwac dabuŋ gameŋ Judia-ŋga naŋ sêkêŋ whin Kilisi, naŋ sêlic aö aŋôŋ andô dom.

23 Magoc sêŋgô ɻawaâ pi aö bocdec bu, “Ngac naŋ muŋ-ŋga kêŋ kisa têŋ yac, kwahic dec kôm gwelenj ma gêm mêtê pi lêŋ dakêŋ whin-ŋga naŋ muŋ-ŋga inj kôm bu seŋ su.”

24 Bocdinaj sêmpîŋ Anötö tu inj gêm aö kwi-ŋga.

2

Lau aposel Jerusalem-ŋga sêkôc Pol sa

1 Yala 14 giŋga su goc gapi Jerusalem ga tiyham, ma gakôc Banabas lu Taitus sêwhiŋ aö.

2 Anötö dau hoc yom daŋ asê têŋ aö ma kac aö, dec gapi Jerusalem ga têŋ ndoc dinaj. Ma ɻawaâ ɻayham naŋ gahoc asê têŋ tlau gameŋ apa-ŋga, naŋ aö gawhê sa yêc Jerusalem. Aö gawhê sa têŋ lau hoŋ dom, magoc gawhê sa têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga si lau bata. Aö gatec bu lau sépu gwelenj naŋ gakôm, me sêsôm bu aö gakôm ɻambwa, ma tu dinaj-ŋga dec gawhê dauŋ sa têŋ ɻac lau dau.

³ Nac sênyalê bu Taitus nañ whinj aö têj tém dinanj, inj ngac Grik-nga. Magoc sêkac yac bu asê inj ndê ñamlic ñatô êýkuc lau Israel-nga si pwac nañ dom.

⁴ Yom hoñ dinanj hôc asê, ñahu bu lau ñatô sênsau bu sêti yac mba asidôwai ma sêmeñ sêmbo sêwhinj yac bu sêtip lêj ti sakinj nañ yac andôhôj têj lau gameñ apa-nga. Yisu Kilisi kêgapwêc yac su yêc sakinj yomsu-nga, magoc ñac lau tasanj dinanj sêkôm bu sêkac yac kwi ma anjkuc lêj yomsu-nga tiyham atôm lau akin ñambwa.

⁵ Tigern yac alhac ñanjga ma asôc ñac ñapu dan dom, ñahu bu yac atac whinj bu mac lau Galesia-nga anjyalê yom ñandô pi ñawaê ñayham, ma asap dôj ñapaj.

⁶ Aö kayalê bu Anötö toc ñamalac dan sa hôc gêlêc dan su dom. Tu dinanj-nga dec gahêgo daunj dom têj ndoc nañ gawhê daunj sa têj lau nañ gôlôwac dabun Jerusalem-nga sêtoc sa sêti ñac si lau bata. Ma ñac sêssôm yom dan bu sêmatôc ñawaê ñayham nañ gam yêc lau apa si gameñ, nañ dom.

⁷ Mba! Ñac sêlic bu Anötö kêj ñawaê ñayham sip aö amanj bu wahoc asê têj lau nañ lau Israel dom, tôm inj kêj sip Pita amba bu hoc asê têj lau Israel-nga.

⁸ Bu Anötö kêj ñaclai têj Pita ma kêyalin inj sa ti lau Israel-nga si aposel, ma kêj ñaclai têj aö bocdinanj, ma kêyalin aö sa gati lau gameñ apa-nga si aposel.

⁹ Lau sêkêj whinj-nga yêc Jerusalem sêtoc Jems, Pita ma Jon sa sêti ñac si ñagôlôj. Ma têj ndoc lau tö dinanj sêlic bu aö gatap Anötö ndê mwasiñ sa su, dec sêkam alu Banabas tu bu sêtôc asê bu ñac sêkôc alu ti alu mba yom sa. Ma ñac si ñalôm pitigenj bu yac akôm gweleñ ñawaê ñayham-nga awhiñ lau gameñ apa-nga, ma ñac sêkôm sêwhinj lau Israel-nga.

¹⁰ Ñac sêndac gêj tigenj, nañ bu yac gauc nem ñac si lau nañ sêpônda dau. Ma gêj dau aö gauc gêm tidôj su bu wakôm.

Pol sôm Pita yêc malac Antioik

¹¹ Tiñambu aö gambo malac Antioik, ma Pita men mbo malac dau whinj. Magoc malô aö galic yêc awê bu inj kôm gêj danj, nañ so yom ñandô ñawaê ñayham-nga. Ma tu dinanj-nga dec aö gasôm yom sêmbalan-nga solop têj inj.

¹² Bu têj ndoc inj hôc asê Antioik tiwakuc, nañ inj kôm mêtê solop. Inj ndöc ti gêj gêj whinj lau sêkêj whinj-nga nañ lau Israel dom, dec tôt asê bu inj hêgo dau tu Moses ndê yomsu-nga dom. Magoc tiñambu lau Israel-nga ñatô nañ sem gweleñ sêwhinj Jems, nañ sêhôc asê malac Antioik. Pita kêyalê bu ñac sêsap Moses ndê yomsu dôj ma ñac bu sêkac lau gameñ apa-nga bu sêjkuc lau Israel-nga si tpwac sêse lauñgac ñamlic ñatô su-nga. Tu dinanj-nga dec inj tôt dau ma kêdahij dau su yêc lau nañ lau Israel dom. Inj ndê lêj dau inj lêj giso.

¹³ Ma lau sêkêj whinj-nga Israel-nga ñatô nañ sêmbo malac Antioik, nañ sêjkuc inj ma sêsa lêj tasanj dinanj sêwhinj, e lêj dau hê Banabas kwi whinj.

¹⁴ Têj ndoc aö galic bu ñac si mêtê dau so yom ñandô ñawaê ñayham-nga, dec gasôm yom têj Pita yêc ñac hoñ anjô-nga bocdec bu, “Am ngac Israel-nga, magoc têj ndoc am mweñ hôc asê malac Antioik, nañ am mbo whinj lau nañ lau Israel dom, ma hêgo daôm tu Israel-nga si yomsu-nga dom. Magoc malô am kac nem ñalôm kwi ma kôm gitôm am gêlic Moses ndê yomsu gitôm gêj atu, ma hu lau dau sin ma mbo ahê ñac. Bocke? Kwahic dec am bu kac lau gameñ apa-nga bu sêsoç lau Israel-nga si ñagôlinj ñapu, a?”

Lêj tigenj yêc bu dati lau gitêj, nañ dakêj whinj

¹⁵ Ma aö gasôm têj Pita, “Yac lau Israel-nga êlêmê dasam lau gameñ apa-nga bu lau sac, bu ñac sêjkuc Moses ndê yomsu dom. Magoc hêclu nej ñahu yêc

lau gameñ apa-ŋga dom. Mba. Dinañi sêkôc hêclu dambo lau Israel-ŋga nañ dakôc Moses ndé yomsu, nañ ŋalôm.

¹⁶ Magoc yac taŋyalé su bu ŋamalac dañ oc ti ŋamalac gitêŋ yêc Anötö anjô-ŋga tu in kékuc lêŋ yomsu-ŋga dom. Mba, oc tôm dom. Magoc tu ŋamalac dañ kêŋ whinj Yisu Kilisi-ŋga, dec Anötö gêlic in bu ŋamalac gitêŋ. Señ tigeñ dinanj gic lau hoñ ŋawaê, yac lau Israel-ŋga, ma lau gameñ apa-ŋga boc-dinanj. Taŋkuc lêŋ dakêŋ whinj Yisu Kilisi-ŋga tu bu dati lau gitêŋ tu lêŋ dinanj-ŋga, ma tu taŋkuc lêŋ yomsu-ŋga lec dom."

¹⁷ Kwahic dec yac taŋkuc lêŋ dakêŋ whinj Kilisi-ŋga tu bu dati lau gitêŋ-ŋga. Mboe lau ŋatô oc sêsam yac bu lau sac tu yac taŋkuc lêŋ yomsu-ŋga tiyham dom. Magoc yac oc dasôm sake? Lêŋ dakêŋ whinj Kilisi-ŋga kêŋ ŋasawa têŋ yac tu dakôm sac-ŋga, a? Aô wasôm, mba andô!

¹⁸ Muñ-ŋga aô kasahê bu wati ŋac gitêŋ tu kakuc yomsu-ŋga, magoc kwahic dec gahu lêŋ dau siñ su. Aô bu wambu wandi wasôc yomsu ŋapu tiyham, dec oc tôc gêŋ tigeñ asê têŋ aô, nañ bu aô ŋac kagili yomsu-ŋga.

¹⁹ Bu sakinj yomsu-ŋga tôc asê têŋ aô bu gawêkaiŋ señ wambac ndu-ŋga, ma bocdinaj dec aô taŋkwê lêŋ yomsu-ŋga bu nem aô sa tiyham lec dom. Yomandô. Aô gahu lêŋ yomsu-ŋga siñ, tu bu wanem akin Anötö tôm anerj bêc hoñ wambo taŋli-ŋga. Anötö dau piñ aô dôñ gam damij Kilisi gitôm gambac ndu pi a gicsó dau gawhiñ in.

²⁰ Ma kwahic dec anerj ŋahu gambo taŋli-ŋga sip aô daurj dom, magoc gambo taŋli tu Kilisi nañ tisa mbo tali tiyham ma mbo anerj ŋalôm nañ-ŋga. Ma tôm bêc hoñ nañ wambo taŋli wambo nom lec, nañ wasa lêŋ tigeñ bocdec bu, wakêŋ whinj Anötö Atu nañ tac whinj aô ma kêŋ dau tu aô-ŋga.

²¹ Aô galic Anötö ndê mwasiŋ gitôm gêŋ ŋambwa dom. Mba. Ŋahu bu ŋamalac dañ gitôm dom bu ti ŋamalac gitêŋ tu in kékuc yomsu-ŋga. Bu bocdinaj, dec Kilisi ndê mbac ndu nañ oc ŋahu mbasi.

3

Lêŋ yomsu-ŋga ma lêŋ dakêŋ whinj-ŋga

¹ O mac lau Galesia-ŋga, mac lau gauc mba. Yac awhê yom hoñ pi Yisu Kilisi sa yêc awê têŋ mac, e tôm mac daôm tanôm alic inj mbac ndu pi a gicsó dau. Magoc asa dec meñ ma kêñsôj mac nem gauc?

² Aô bu wakêŋ gêndac têŋ mac pi yom tigeñ bocdec bu, mac anjkuc yomsu dec Anötö kêŋ Nalau Dabuñ têŋ mac, me mac akêŋ whinj ŋawaê ŋayham pi Kilisi, nañ mac anjô su, dec inj kêŋ Nalau têŋ mac?

³⁻⁴ Bocke ma kwahic dec mac nem gauc tisac? Têŋ ndoc mac akêŋ whinj tiwakuc, nañ mac asa nem lêŋ ti Nalau Dabuñ ndê ŋaclai, ma ahu lêŋ yomsu-ŋga siñ. Tu dinanj-ŋga lau nañ sêsap yomsu dôñ, nañ sêkêrj kisa mac. Tu sake-ŋga kwahic dec mac bu ambu asôc yomsu ŋapu tiyham, ma gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa tu gêŋ nañ mac daôm akôm tu anjkuc yomsu-ŋga. Mac bu akôm bocdinaj, dec kisa atu nañ mac ahôc têŋ ŋamatâ-ŋga, nañ ŋahu mbasi.

⁵ Anjô! Anötö kêŋ ndê Nalau Dabuñ têŋ mac ma kôm gêŋ dalô daêsam yêc mac anjôm-ŋga. Inj kôm gêŋ dau tu mac anjkuc yomsu-ŋga, me tu mac akêŋ whinj yom pi Kilisi, nañ mac anjô su-ŋga?

⁶ Gauc nem Abraham. Inj kêŋ whinj Anötö, ma tu dinanj-ŋga Anötö gêlic inj bu ŋac gitêŋ.

⁷ Bocdinaj anyalê bu lau hoj nañ sêjkuc lêj sêkêj whin-jga, nañ Anötö gêlic ñac sêtôm Abraham ndê lau wakuc.

⁸ Yom nañ sêto yêc, nañ tôt asê gwanañ bu Anötö oc lic lau nañ lau Israel dom, nañ bu lau gitêj, tu ñac si sêkêj whin-jga. Anötö sôm ñawaê ñayham dau asê têj Abraham gwanañ su bocdec bu:

Lau nom-jga hoj oc sêtap anerj mbec ñamwasin sa yêc am. [Gen 12:3]

⁹ Abraham kêj whin, dec tap Anötö ndê mbec ñamwasin sa. Ma bocdinaj lau hoj nañ sêkêj whin, nañ oc sêtap mbec dau ñamwasin sa sêwhinj Abraham.

¹⁰ Magoc lau hoj nañ gauc gêm bu ñac oc sêti lau gitêj tu sêjkuc yomsu-jga, nañ oc sêtap Anötö ndê tac ñandê sa, tôm yom danj nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Asa nañ kêkuc yomsu hoj nañ sêto sip buku yomsu-jga, nañ ñapep matimala dom, nañ oc tap Anötö ndê tac ñandê sa. [Diut 27:26]

¹¹ Ma yom danj tiyham sêto yêc bocdec bu:

Lau gitêj oc sêndöc tali tu ñac si sêkêj whin-jga. [Hab 2:4]

Yom dau tôt asê tiawê bu ñamalac danj oc ti ñamalac gitêj yêc Anötö aŋgô-jga tu inj kêkuc yomsu-jga dom.

¹² Lêj yomsu-jga sôm bu ñamalac nañ tôm bu sa ndê lêj êjkuc yomsu hoj ñapep ej, nañ oc ndöc tali. Magoc lêj yomsu-jga dinaj so lêj dakêj whin-jga.

¹³ Asa nañ takwê lêj yomsu-jga bu nem inj sa, nañ gic waê bu tap Anötö ndê atac ñandê sa. Magoc Kilisi kêgaho yac su yêc lêj datap atac ñandê dinaj sa-jga. Inj dau hôc Anötö ndê atac ñandê tu yac-jga, tôm yom nañ sêto pi lau sac, nañ yêc bocdec bu:

Lau hoj nañ sêkêj ñac sêngalêj a, nañ dalic ñac gitôm lau nañ sêtap Anötö ndê tac ñandê sa. [Diut 21:23]

¹⁴ Yisu Kilisi hôc ñandê dinaj tu bu lau nañ lau Israel dom, nañ dec oc sêtap Abraham ndê mbec ñamwasin sa sêwhinj lau Israel-jga. Ma yac hoj oc dakôc Ñalau Dabuñ, nañ Anötö gic bata su, nañ sa tu yac nej dakêj whinj Yisu-jga.

Pwac yomsu-jga, ma pwac mwasiñ-jga

¹⁵ O asidôwai, wanem dôhôj pi ñamalac si lêj bu wawhê gêj dau sa. Pwac nañ ñamalac lu sêmatin tidôj su, nañ oc tôm dom bu ñgac danj ndic têku, me sej su. Ma Anötö ndê pwac bocdinaj.

¹⁶ Inj gic bata yom têj Abraham ma sôm bocdec bu, “Aö oc wanem mbec am ti nem wakuc.” Yom nañ inj sôm pi Abraham ndê wakuc, nar hêganôj lau daêsam dom, magoc hêganôj Abraham ndê ñgac wakuc tigerj, nañ Kilisi dau.

¹⁷ Aö wasôm têj mac bu Anötö gic bata yom dau têj Abraham muñ su, ma tinjambu yala 430 ginga su, dec inj kêj ndê yomsu têj lau Israel-jga. Magoc yomsu dau sej pwac mwasiñ-jga nañ Anötö kêmatin whinj Abraham, nañ su dom.

¹⁸ Lau bu sêtap Anötö ndê mwasiñ sa tu sêjkuc yomsu-jga, nañ dec lêj dau kêkuc yom nañ Anötö gic bata têj Abraham, nañ dom. Magoc bocdinaj dom. Bu Anötö gic bata yom têj Abraham ma sôm bu êmwasin inj ñambwa.

¹⁹ Bocdinaj Anötö kêj yomsu ñahu bocke? Inj kêj tu bu tôt ñamalac si sac asê-jga, bu lhac e Abraham ndê wakuc nañ Anötö gic bata yom pi inj, nañ hoc asê. Ma gêj danj tiyham. Anjela sêkôc Anötö ndê yomsu ma sêkêj têj ñgac ñalhu-jga danj, nañ Moses.

20 Ngac ḥalhu-ŋga dau kôm gwelen mbo Anötö ma lau Israel-ŋga ḥalhu ma kôc yomsu. Magoc pwac mwasiŋ-ŋga naŋ Anötö kêmatiŋ whiŋ Abraham, naŋ inj dau kêŋ solop têŋ inj, ma ḥgac ḥalhu-ŋga mbasi.

Yomsu oc tōc yac neŋ sac asē, ma wê yac datêŋ Kilisi dandi

21 Bocdinaŋ wandac mac bocdec bu, yomsu seŋ mwasiŋ naŋ Anötö gic bata tidôŋ bu kêŋ têŋ Abraham naŋ su, me? Wasôm têŋ mac bu mba andô. Yac bu datôm bu datap seŋ dandöc tanjli-ŋga sa yêc yomsu, dec yomsu dau oc ti yac neŋ seŋ dati lau gitêŋ-ŋga.

22 Magoc oc tôm dom. Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ whê sa bu lau nom-ŋga hoŋ sêndöc gapocwalô sac-ŋga. Nalêŋ dinaj mwasiŋ naŋ Anötö gic bata, naŋ hêganôŋ lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga, ma datap mwasiŋ dau sa tu dakêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga.

23 Muŋ-ŋga, lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga dinaj meŋ sa tiawê su dom. Têŋ têm dinaj yac dambo datôm lau gapocwalô-ŋga naŋ yomsu sô yac dôŋ, bu dambo bocdinaŋ e Anötö tōc lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga asê tiawê.

24 Anötö kêŋ yomsu bu nem gôlin yac ma tōc yac neŋ sac asê, goc wê yac datêŋ Kilisi dandi, bu datap lêŋ dati lau gitêŋ-ŋga sa tu yac neŋ dakêŋ whiŋ inj-ŋga.

25 Ma kwahic dec lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga meŋ sa su, dec dambo yomsu ḥapu tiyham dom.

Dati Anötö atuwêi ti ḥgac

26 Mac hoŋ ati Anötö ndê balêkoc tu mac nem akêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga.

27 Bu mac hoŋ naŋ alin busanju, naŋ gêŋ dau piŋ mac dôŋ am damin Kilisi, tôm mac asôc inj ti nem ḥakwê.

28 Ma Anötö kôc mac sa kêkuc mac nem ḥahu nom-ŋga dom. Mba. Mac bu lau Israel-ŋga, me lau apa, lau akiŋ ḥambwa me lau naŋ dau sêmbo si gêŋ, lauwâh me lauŋgac, tigen anyalê bu Anötö kôc yac hoŋ sa tu yac neŋ dakêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga, naŋ piŋ yac hoŋ dôŋ dapitigeŋ.

29 Ma mac lau asa naŋ ati Kilisi ndê, naŋ ati Abraham ndê lau wakuc bocdinaŋ, ma awêkain mwasiŋ naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham.

4

1 Aö wawhê gêŋ dau sa têŋ mac bocdec bu. Balê naŋ damba gic bata bu kêŋ ndê wapa lêŋsêm têŋ inj, naŋ oc wêkaiŋ gêŋ dau yomandô. Magoc damba bu mbac ndu têŋ ndoc inj mbo balê, dec inj oc kôc wapa dau sep dom, ma inj oc mbo gitôm damba ndê ḥgac akiŋ ḥambwa daŋ.

2 Ma lau ḥatô oc sêyob inj ti ndê wapa lêŋsêm e inj ndê yala gitôm naŋ damba sôm tidôŋ gwanaŋ su.

3 Ma yac bocdinaŋ. Muŋ-ŋga yac dakêŋ whiŋ su dom, naŋ dambo datôm balêkoc saun, ma datôm lau akiŋ ḥambwa naŋ dambo yomsu ti ḥagôlin nom-ŋga ḥapu.

4 Magoc têŋ ndoc naŋ Anötö sôm gwanaŋ su, naŋ meŋ sa, goc inj kêŋ ndê Atuŋgac meŋ mbo nom. Inj dinda kôc inj ti ḥamalac nom-ŋga naŋ mbo yomsu ḥapu,

5 bu êŋgapwêc yac lau naŋ dambo yomsu ḥapu, naŋ su, ma yac dati Anötö ndê balêkoc.

6 Ma Anötö kêŋ ndê Atu ndê ḥalau sip yac hoŋ neŋ ḥalôm, dec tōc asê bu mac lau gameŋ apa-ŋga ati Anötö ndê balêkoc awhiŋ yac lau Israel-ŋga. Ma

Nalau dau gêm yac sa dec data Anötö ti atac pa su, ma dasam inj bu, "Damaŋ, Damaŋ."

⁷ Bocdinaj kwahic dec yac lau akiŋ tiyham dom, magoc yac Anötö ndê balékoc solop. Ma yac dati Anötö ndê balékoc, dec dawékaiŋ gêŋ lêŋsêm naŋ gic waē inj ndê balékoc.

Pol ḷjalôm ḷjawapac tu lau Galesia-ŋga

⁸ Muŋ-ŋga mac am gauc Anötö, ma am akiŋ gêŋ nom-ŋga ḷambwa naŋ Anötö ḷandô dom.

⁹ Magoc kwahic dec mac aŋyalê Anötö, ma gêŋ atu daŋ whiŋ bocdec bu, Anötö dau kêyalê mac su. Ma bocke dec mac bu akac daôm kwi, ma ambu andi asôc yomsu ḷapu, dec ambo atôm lau akiŋ tiyham? Bu yomsu hoŋ, naŋ ḷagôliŋ nom-ŋga ḷambwa naŋ ḷa-ŋaclai ti ḷandô mbasi.

¹⁰ Tu sake-ŋga mac bu aŋkuc ḷagôliŋ ḷambwa naŋ hêganôŋ bêc ti ayô, ma yala ti têm ḷatô?

¹¹ Aö gatöc dauŋ tu mac-ŋga bu mboe gweleŋ naŋ aö gakôm têŋ mac, naŋ oc ḷandô mbasi.

¹² O asidôwai. Muŋ-ŋga mac lau apa ambo yomsu ḷapu dom, ma aö gahu lêŋ yomsu-ŋga siŋ tu bu wambo watôm mac. Magoc kwahic dec lau ḷatô sêŋsau mac, dec mac ambo atôm lau akiŋ tiyham tu yomsu-ŋga. Bocdinaj dec water mac bu ahu lêŋ dinaj siŋ ma ambo atôm aö. Ma alic aö ḷayham tôm muŋ-ŋga naŋ aö gambo gawhiŋ mac, naŋ mac akôm aö sac dom.

¹³ Têŋ têm dinaj gêmbac kôm aö, dec gambo teŋ gawhiŋ mac, ma gahoc ḷawaâ ḷayham asê têŋ mac. Mac aŋyalê gêŋ dau su.

¹⁴ Aneŋ gêmbac dau kêŋ ḷawapac têŋ mac bu ayob aö, magoc mac apu aö me alic aö sac dom. Mba. Mac akôc aö sa gitôm Anötö ndê aŋela danj, me tôm mac akôc Yisu Kilisi dau sa.

¹⁵ Têŋ ndoc dinaj mac atac whiŋ bu anem aö sa êŋlêc, e tôm mac bu akip nem tanôm ḷakôp sa ma akêŋ têŋ aö. Yomandô. Magoc kwahic dec mac nem atac ḷayham tu aö-ŋga giŋga su.

¹⁶ Bocke? Tu aö gasôm yom ḷandô asê têŋ mac-ŋga, dec kwahic mac alic aö tôm nem ḷacyo, a?

¹⁷ Nac lau tasaaŋ dinaj sêkôm ḷaŋga bu sêkac mac kwi asôc yomsu ḷapu tiyham. Magoc sêkôm tu mac atap ḷandô ḷayham daŋ sa-ŋga dom. Nac atac whiŋ bu mac ahu aö siŋ ma akêŋ daôm sambuc tu aŋkuc ḷac-ŋga.

¹⁸ In lêŋ ḷayham bu mac akêŋ daôm sambuc tu bu akôm gêŋ naŋ ḷahu ḷayham yêc. Ma aö bu wambo wawhiŋ mac, me aö bu wambo dom, magoc akôm bocdinaŋ ḷapaŋ.

¹⁹ O anen balékoc awhê ma ḷgac. Kwahic dec aö kasahê ḷandê atu tiyham tu mac-ŋga, gitôm awhê naŋ balékoc tuŋ inj. ḷahu bu aö tac whiŋ ndu andô bu Kilisi ndê yom tidôn yêc mac nem ḷalôm, e andi atôm inj dau.

²⁰ Aö nen ḷalôm ḷawapac atu tu mac-ŋga, ma seŋ daŋ bu hôc pi aö, dec aö atac whiŋ kêlêc bu wambo wawhiŋ mac, ma wasôm yom ḷayham-ṣayham têŋ mac, ô yom ḷaŋga naŋ kwahic dec gato têŋ mac.

Sara lu Haga sêti ḷadôhôŋ

²¹ Mac lau naŋ atac whiŋ bu ambo yomsu ḷapu, aö bu wandac mac bocdec bu. Mac aŋyalê seŋ naŋ yomsu bu wê mac atêŋ andi, me mba?

22 Gauc nem yom naŋ sêto yêc pi balêkoc ɳgac lu naŋ Abraham kwê asê. Balê daŋ dinda Haga iŋ awhê akiŋ ɳambwa, ma balê daŋ dinda Sara iŋ awhê akiŋ dom, iŋ Abraham nawhê solop.

23 Haga kôc balêkoc kêkuc ɳamalac nom-ŋga si lêŋ ɳambwa. Magoc Sara kôc balêkoc kêkuc yom naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham.

24-25 Gêŋ dau iŋ gitôm yom gôliŋ daŋ, bu awhê lu dinaŋ sêti pwac lu ɳadôhôŋ. Haga ti dôhôŋ pwac akwa yomsu-ŋga naŋ Anötö kêmatiŋ yêc Lôc †Sainai yêc gameŋ Arabia-ŋga. Ma balêkoc pwac dinaŋ-ŋga sêti lau akiŋ ɳambwa tôm Haga. Ma Haga ti dôhôŋ malac Jerusalem têm dindec-ŋga, bu malac dau ti ndê lau sêmbo sêtôm lau akiŋ ɳambwa bocdinaj.

26 Magoc Sara ti dôhôŋ malac Jerusalem wakuc naŋ yêc undambê, ma iŋ gitôm yac neŋ dinaŋ ɳandô naŋ awhê akiŋ ɳambwa dom.

27 Bu sêto yom daŋ yêc bocdec bu:

Am awhê gapoc naŋ kôc balêkoc dom, atac ɳayham sa. Am naŋ kêsaħê balêkoc tuŋ am dom, naŋ mbwêc ti atac ɳayham. Bu kwahic dec am mbo gitôm awhê naŋ balêkoc mba, magoc tiŋambu am oc tap nem balêkoc sa hôc gêlêc awhê naŋ gêm ɳgac sa, naŋ su.* [Ais 54:1]

28 Aneŋ asidôwai. Tu Kilisi-ŋga dec mac ati balêkoc pwac mwasiŋ-ŋga gitôm Asik, balêkoc naŋ hôc asê kêkuc yom naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham.

29 Muŋ-ŋga Ismael, balêkoc naŋ hôc asê kêkuc ɳamalac si lêŋ, naŋ kêŋ kisa Asik, naŋ hôc asê ɳa Nalau Dabuŋ ndê ɳaclai. Ma kwahic dec mac aŋsahê kisa ɳalêŋ kain tigen yêc lau naŋ sêsap lêŋ yomsu-ŋga dôŋ.

30 Magoc gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Kêŋ awhê akiŋ lu iŋ atungac sêlhö sêndi, bu awhê akiŋ ndê balê dau oc wêkaiŋ wapa lêŋsêm ɳatô whinj ɳadauwê ndê atungac dom. [Gen 21:10]

31 Bocdinaj asidôwai, akôc gauc ɳanġa bocdec bu. Yac awhê akiŋ Haga ndê balêkoc dom, magoc yac ɳadauwê Sara ndê balêkoc solop.

5

Dasap lêŋ dakêŋ whinj-ŋga dôŋ, bu Kilisi kêgapwêc yac su yêc lêŋ yomsu-ŋga

1 Kilisi kêgapwêc yac su dec dambo datôm lau akiŋ ɳambwa tiyham dom. Bocdinaj alhal ɳanġa, ma ayob daôm bu wapac lêŋ yomsu-ŋga êŋgwiniŋ mac e ati lau akiŋ tiyham dom.

2 Aô Pol wasôm têŋ mac bu asa naŋ gauc gêm bu ti ɳgac gitêŋ tu iŋ kêkuc yomsu sêse lauŋgac ɳamlic ɳatô su-ŋga, naŋ Kilisi gitôm dom bu oc nem iŋ sa.

3 Aô wasôm tiyham têŋ mac, bu asa naŋ sôc yomsu tigen dinaŋ ɳapu, naŋ êŋkuc yomsu hoŋj bocdinaj ndic ɳawaâ.

4 Mac lau naŋ gauc gêm bu ati lau gitêŋ tu anjkuc yomsu-ŋga, naŋ akac daôm su yêc Kilisi ma yêc Anötö ndê mwasiŋ.

5 Nahu bu Anötö gêlic yac tôm lau gitêŋ tu yac neŋ dakêŋ whinj-ŋga. Ma Nalau Dabuŋ puc yac dôŋ bu dahôŋ ti dakêŋ bataŋ gêŋ dau ɳa-ɳandô.

* **4:27:** Aisaya to yom dau pi malac Jerusalem têŋ ndoc ɳacyo sêŋgaho lau Israel-ŋga su ma sêkôc ɳac sa si sêndöc gameŋ Babilon-ŋga gitôm lau gapocwalô-ŋga. Aisaya gêlic bu malac dau tigasan, dec gêm dôhôŋ pi awhê gapoc. Pol kôc Aisaya ndê yom ma to sip iŋ ndê bapia têŋ lau Galesia-ŋga bu whê yom naŋ iŋ to pi malac Jerusalem lu, naŋ sa. Yom pi awhê naŋ gêm ɳgac sa su, naŋ hêganôŋ lau Israel-ŋga ma malac Jerusalem akwa. Ma yom pi awhê gapoc naŋ oc tap balêkoc daësam sa, naŋ hêganôŋ lau sêkêŋ whinj Yisu-ŋga naŋ oc sêndöc malac Jerusalem wakuc.

6 Bu yac lau naŋ dati Yisu Kilisi ndê, naŋ taŋyalê bu lêŋ yomsu-ŋga daŋ oc nem yac sa ŋandô dom. Nac bu sêšê yac ŋamlîc ŋatô su, me sêšê yac dom, naŋ dalic tôm gêŋ ŋambwa. Gêŋ tigeŋ yac dalic bu gêŋ atu, naŋ dakêŋ whiŋ Kilisi. Ma yac neŋ mêtê atac whiŋ neŋ asidôwai-ŋga tôc yac neŋ dakêŋ whiŋ asê.

7 Muŋ-ŋga lê, mac asa nem lêŋ akêŋ whiŋ-ŋga ŋapep eŋ, atôm lau naŋ sênti ŋanya. Tigeŋ asa kalhac mac ahuc e ahu yom ŋandô siŋ?

8 Lau naŋ sêlhac mac ahuc, naŋ sêmeŋ akêŋ Anötö naŋ kêgalêm mac sa, naŋ ndê dom.

9 Ayob daôm ŋapep têŋ lau kaiŋ dinaŋ, bu yom naŋ ŋac sêndôhôŋ, naŋ gitôm yist naŋ sêkêŋ sip bolom ŋalôm ma kôm gweleŋ malô-malô e gêm bolom sambuc ahuc.

10 Tu Kilisi piŋ yac hoŋ dôŋ-ŋga, dec gakêŋ whiŋ bu mac oc akôc anen yom dindec sa, ma atec yom bambaliŋ hoŋ. Ma asa naŋ bu lhac mac ahuc ma êŋsôŋ mac nem gauc, naŋ oc tap iŋ ndê gweleŋ dau ŋagêyô sa.

11 O asidôwai, lau ŋatô sêŋgôlîŋ yom pi aö ma sêšôm bu aö gam mêtê ma gapuc yomsu sêšê ŋamlîc ŋatô su-ŋga dôŋ. Aŋgô su naŋ. Aö bu wapuc yomsu dau dôŋ, dec tu sake-ŋga lau Israel-ŋga naŋ sêsap yomsu dôŋ, naŋ sêkêŋ kisa aö? Ma aö bu wapuc yomsu dau dôŋ, dec yom naŋ yac ahoc asê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, naŋ dec oc wakôm nditôm yom ŋambwa. Yom pi Yisu ndê mbac ndu, naŋ gitôm hoc naŋ lau Israel-ŋga daêsam sêtiŋ gahi pi-ŋga.

12 Oc ŋayham bu lau naŋ sêŋgôlîŋ mac bu aŋkuc yomsu sêšê ŋamlîc ŋatô su-ŋga, naŋ sêtim dandi ŋamlîc sambuc kic-kic.

13 O anen asidôwai. Anötö kêgalêm mac sa bu ambo atôm lau akiŋ yomsu-ŋga dom. Tigeŋ iŋ ndê galem dinaŋ kêŋ ŋasawa têŋ mac bu akôm sac tôm ŋalôm akwa kêgilî ŋac dom. Mba! Anem akiŋ asidôwai ti aŋkuc mêtê atac whiŋ-ŋga.

14 Bu yomsu hoŋ sôc yomsu tigeŋ ŋapu, naŋ yêc bocdec bu, “*Am atac whiŋ lau meŋŋap am, gitôm am atac whiŋ daôm.*”

15 Magoc mac bu alic daôm sac-sac me awhê daôm kôc-kôc, dec lêŋ dinan gitôm bu oc seŋ mac su andinjam.

Lêŋ nom-ŋga, ma Nalau Dabuŋ ndê lêŋ

16 Bocdinaj wasôm têŋ mac bu asa nem lêŋ tôm Nalau Dabuŋ gêm gôlîŋ mac, dec oc tôm dom bu akôm mêtê ŋalôm akwa-ŋga ŋandô sa.

17 Bu mêtê naŋ mac nem ŋalôm akwa bu êŋgilî ŋac bu akôm, ma mêtê naŋ Nalau tac whiŋ bu mac akôm, naŋ sêtôm dau dom. Nahu bu mac nem ŋalôm akwa ma Nalau Dabuŋ sic siŋ têŋ dandi, tu bu sênen gôlîŋ mac-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga dec mac atôm dom bu akôm tôm mac daôm atac whiŋ. Mac oc aŋkuc ŋalôm akwa ndê ŋagôlîŋ, me Nalau Dabuŋ oc nem gôlîŋ mac.

18 Magoc Nalau bu nem gôlîŋ mac, dec mac ambo yomsu ŋapu tiyham dom.

19 Lau naŋ ŋalôm akwa gêm gôlîŋ ŋac, naŋ si mêtê sac-sac tôc dau yêc awê. Nac sêkôm mêtê mockain-ŋga, mêtê ŋadômbwi, ma mêtê atac ŋagalac-ŋga.

20 Nac sem akiŋ anötö tasanj, sépec balö, sêkêŋ kisa lau, sêŋgilî siŋ, tagatu gêŋ, ŋac lau atac ŋandê-ŋga, ma sêpo dau sa hôc gêlêc. Nac si lêŋ kôm lau sêlic dau sac-sac e sêwhê dau kôc.

21 Nac sem lêmuŋ lau ŋatô si gêŋ, ma êlêmê seŋ asam ti sênonô gêŋ êŋiŋ ŋac-ŋga, ma sêkôm mêtê sac tidaū-tidaū bocdinaj. Aö wakêŋ puc mac, tôm gakêŋ puc mac su, bu lau naŋ sêsa lêŋ kaiŋ dinan, naŋ oc sêwêkaiŋ si mala yêc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga dom andô.

22 Magoc lau naŋ Nalau Dabuŋ gêm gôlîŋ ŋac, naŋ sêsa lêŋ bocdec bu. Nac atac whiŋ lau, sêmbo ti atac ŋayham, ma sêsa si lêŋ ti yom malô, sêkôc si ŋalôm

dôij pi lêj agwa-agwa hoj, nac tawalô lau, sêkôm mêtê ñayham ej, ma gweleñ bocke nañ sêşôm bu sêkôm, nañ sêkôm ñandô sa.

²³ Nac sêtoc dau sa dom, ma sêtimêtê dau ñapep. Mêtê kaiñ dinaj so yomsu dan dom.

²⁴ Ma yac lau nañ dati Yisu Kilisi ndê, nañ dahu mêtê atac ñagalac-ŋga ti mêtê sac hoj nañ men akêj ñalôm akwa, nañ siñ, tôm yac tac ñalôm akwa ndu pi a gicso dau gi.

²⁵ Yac oc dandöc tanli tu Ñalau Dabuñ ndê gweleñ-ŋga, dec dakêj Ñalau ti gôlinj yac nej lêj hoj.

²⁶ Datoc dauñ sa dom, ma danem lêmuñ asidôwai ti dali nac ñalôm sa dom.

6

Lêj ñayham ñatô

¹ O asidôwai, mac bu aŋyalê bu mac nem dañ kôm sac, dec mac lau nañ Ñalau Dabuñ gêm gweleñ ñanga yêc nem ñalôm, nañ aŋsahê bu anem iñ sa. Akôm lêj malôj ej têj iñ, e iñ nem dau kwî ma sa Pômdau ndê lêj tiyham. Magoc ayob daôm bu lêtôm tap mac sa whiñ dom.

² Dahôc asidôwai si ñawapac dawhiñ nac, ma ñalêj dinaj yac oc dakôm Kilisi ndê yomsu atac whiñ asidôwai-ŋga ñandô sa.

³ Bu asa nañ toc dau sa bu iñ ñamalac tiwaê hôc gêlêc ndê asidôwai su, nañ kêsau dau. Iñ ñamalac waêmba.

⁴ Anem dôhôj daôm nem lêj pi asidôwai ñatô si lêj tu bu apo daôm sa-ŋga dom. Mba. Mac tigen-tigen akôm gweleñ bocke nañ Anötö kêj sip mac amam, nañ ñapep ej, dec oc ti mac nem ñahu apo daôm sa-ŋga.

⁵ Bu Anötö gic sam gweleñ ti sakin' tidañ-tidañ têj yac tigen-tigen bu dawékañ, ma bocdinaj dakôc sa tôm ndi, ma dakôm ñapep.

⁶ Asa nañ bu ndöc ñamalac dan ñapu tu êndôhôj Anötö ndê yom-ŋga, nañ goc êmwasiñ iñ ndê kêdôhôjwaga dau ña gêj ñayham-ŋayham ñatô ndic ñawaë.

Anötö oc kêj ñagêyô têj lau êjkuc nac si mêtê têjtêj

⁷ Akôc gauc ñapep pi yom dindec. Mac atôm dom bu aŋsau Anötö ma asiñ gêj dañ têj iñ. Mba! Bu gêj ñandô nañ datap sa yêc yac nej ôm, nañ kékuc gêj ñawhê nañ dasô muñ.

⁸ Am bu kôm mêtê êjkuc lêj ñalôm akwa-ŋga, nañ gitôm am sô gêj ñawhê sac yêc ôm, ma am oc tap ñandô sac sa. Am oc niñam tu ñalôm akwa-ŋga. Magoc am bu kôm mêtê êjkuc Ñalau Dabuñ ndê atac whiñ, nañ gitôm am sô gêj ñawhê ñayham. Ma am oc tap ñandô ñayham sa bocdec bu, Ñalau dau oc kêj am ndöc tamli ñapañ.

⁹ Yac dakôm mêtê ñayham dasinj su, ma lic ñakam dom. Yac bu dahu siñ dom, dec oc datap ñandô ñayham sa tôm ñandoc.

¹⁰ Tu dinaj-ŋga têm hoj nañ Anötö kêj têj yac, nañ dakôm mêtê ñayham têj lau hoj. Ma dakôm hôc gêlêc têj lau sêkêj whiñ Kilisi-ŋga.

Yac datiwakuc iñ gêj atu

¹¹ Alic yom ñalhô atu-tu dindec nañ aö dauñ aman gato têj mac.

¹² Lau nañ sêkac mac bu asôc yomsu sêse ñamlic-ŋga ñapu, nañ sêkôm gêj dau ñahu bu sêtec bu sêtap kisa sa tu Kilisi ndê a gicso-ŋga. Nac atac whiñ bu lau Israel-ŋga nañ sêkêj whiñ Kilisi dom, nañ sêlic nac ñayham.

¹³ Bu ɳac lau dau sêsoč yomsu sêse ɳamlic-ŋga ɳapu su, magoc ɳac sêŋkuc Anötö ndê yomsu ɳatô hoŋ dom. ɳac sêkac mac bu aŋkuc yomsu sêse ɳamlic-ŋga, tu bu sêtoc dau sa pi gêŋ naŋ sêkôm têŋ mac nem ɳamlic-ŋga ɳambwa.

¹⁴ Magoc aö oc watoc daŋŋ sa pi gêŋ tigeŋ, naŋ gêŋ atu naŋ Pômdau Yisu Kilisi kôm têŋ ndoc inj mbac ndu pi a gicso dau. Bu gêŋ dau gêm aö sa bu wahu mêtê ti lêŋ nom-ŋga hoŋ siŋ, tôm aö gac pi a gicso gi. Ma ɳalêŋ dinaj tôm aö daŋŋ gambac ndu pi a gicso dau gawhiŋ.

¹⁵ Mac lau naŋ sêse mac nem ɳamlic ɳatô su, ma mac lau naŋ sêse mac dom, anyalê bu gêŋ dau inj gêŋ ɳambwa. Gêŋ atu tigeŋ bocdec yêc, naŋ bu dati lau wakuc tu Yisu Kilisi-ŋga.

¹⁶ Pômdau ndê yom malô ti tawalô têŋ mac hoŋ naŋ aŋkuc ɳagôlinj wakuc dindec. Mac atôm Anötö ndê lau Israel-ŋga wakuc.

¹⁷ Aö gatec bu ɳamalac daŋ kêŋ ɳawapac têŋ aö pi yom kaiŋ dindec tiyham. Lau sic aö ma sêkêŋ gôc daêsam têŋ aö tu kakuc Yisu-ŋga, naŋ whê aö sa bu inj ndê ɳgac akiŋ.

¹⁸ O aneŋ asidôwai. Mwasiŋ akêŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi puc mac gatôm dôŋ. Yomandô.

Pol ndê bapia têŋ lau Epesas-ŋga Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Epesas inj malac tiwaâ daŋ yêc gameŋ Esia-ŋga, ma Luk to yom pi Pol ndê gwelen yêc malac Epesas yêc Apo 18:18-21, ma 19:1-41. Lau dâēsam gauc gêm bu Pol to bapia dindec têŋ gôlôwac dabuŋ malac Epesas-ŋga têŋ ndoc inj ndöc gapocwalô ndöc malac Rom, ma gauc gêm bu inj to bapia dau têŋ lau Epesas-ŋga tawasê dom, magoc gitôm bapia naŋ gic waê lau sêkêŋ whin-ŋga hoŋ bu puŋ nac dôŋ.

Yêc lôcwha (sapta) 1-3 Pol to yom pi mwasiŋ ti ḥaclai atu naŋ Anötö gic bata têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga, ma pi lêŋ naŋ inj gauc gêm tidôŋ muŋ su bu piŋ gêŋ undambê-ŋga ti gêŋ nom-ŋga hoŋ dôŋ pitigen, ma kêŋ Yisu ti ḥagôlôŋ (1:10). Yisu ndê gwelen gic lau Israel-ŋga ma lau gameŋ apa-ŋga, naŋ ḥawaâ bocdinan. Nac hoŋ sêtâp Anötö ndê mwasiŋ nem nac si-ŋga sa tu nac si sêkêŋ whin-ŋga, gitôm mwasiŋ ḥambwa (2:8-10).

Yêc lôcwha 4-6 Pol to yom ma gêm lau sêkêŋ whin-ŋga pi lêŋ ḥayham tu sêsa-ŋga, ma tu sêmbo sêwhiŋ dandi-ŋga, ma tu sêl hac ḥanga ma sêndic sinj têŋ Sadan-ŋga.

Pol gic hu ndê bapia têŋ lau Epesas-ŋga

¹ Aō Pol, naŋ gati Yisu Kilisi ndê ṭaposel kêkuc Anötö ndê atac whin, gato bapia dindec têŋ lau dabuŋ malac Epesas-ŋga, mac lau naŋ akêŋ whin Yisu Kilisi.

² Mwasiŋ ti yom malô têŋ mac akêŋ Damaŋ Anötö, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Mwasiŋ ḥalôm-ŋga naŋ datap sa tu Kilisi-ŋga

³ Tampiŋ Anötö, yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi Damba, naŋ kêmwasiŋ yac lau naŋ dakêŋ whin Kilisi, ḥa Njalau Dabuŋ ndê mwasiŋ ḥalôm-ŋga tidaud-tidaud, naŋ ḥahu yêc undambê.

⁴ Bu têŋ ndoc inj kêŋ undambê ti nom su dom, naŋ inj kêyaliŋ yac sa gwanaŋ su, bu piŋ yac dôŋ danem damin Kilisi, ma bu dati lau dabuŋ ma dambo inj anjgô-ŋga ti neŋ giso mbasi. Inj tac whin yac ndu andô,

⁵ dec kêyaliŋ yac sa gwanaŋ su, ma kêmasaŋ lêŋ bu kôc yac sa dati inj ndê balêkoc, tu Yisu Kilisi-ŋga. Lêŋ dau kêkuc inj ndê atac whin, ma inj gêlic ḥayham bu kôm gêŋ dau ḥandô sa,

⁶ tu bu yac dapò Anötö ndê waê sa tiatu, tu mwasiŋ atu naŋ datap sa ḥambwa, tu inj ndê Aturjgac naŋ inj atac whin kêlêc-ŋga.

⁷ Yac lau naŋ dakêŋ whin Yisu Kilisi, naŋ Anötö suc yac neŋ sac kwi ma gêmli yac neŋ sac ḥatôp, ḥa Kilisi ndê dac. Anötö inj mwasiŋ ti mwasiŋ ḥadau, dec kôm gêŋ dau ḥandô sa.

⁸ Inj ndê mwasiŋ kêsalê yac ahuc, ma kêŋ gauc ḥayham-ḥayham têŋ yac bu tanjyalé inj ti ndê yom-ŋga.

⁹ Ma lêŋ naŋ Anötö gauc gêm tidôŋ muŋ su, ma gêlic ḥayham bu Kilisi kôm ḥandô sa, naŋ yêc sinj dau têŋ têm ḥamata-ŋga andô e meŋ, magoc kwahic dec Anötö hoc asê têŋ yac.

10 Léj dau bocdec. Anötö tac whinj bu piñ gêj undambê-ŋga ti gêj nom-ŋga hoj dôj sêšôc ŋagôlôj tigeñ ŋapu, ma ŋagôlôj dau in Kilisi. Ma gêj dau oc ŋandô sa têj ndoc nañ Anötö kêmatiñ tidôj.

11 Léj hoj nañ Anötö gauc gêm tidôj, nañ kôm ŋandô sa kékuc inj dau ndê atac whinj. Ma têj têm ŋamata-ŋga andô, inj gauc gêm tidôj bu ênyalin yac lau nañ ambo Israel si toñ ŋalôm nañ sa, bu piñ yac dôj anem damiñ Kilisi.

12 Anötö kôm gêj dau, bu yac lau nañ ati lau ŋamata-ŋga bu akêj batañ bu atap Anötö ndê mwasiñ nem yac si-ŋga sa tu Kilisi-ŋga, nañ oc ambo tu ampiñ inj, ma tu apo inj ndê waê sa-ŋga.

13 Ma mac tlau gameñ apa-ŋga bocdinaj. Anötö piñ mac dôj am damiñ Kilisi awhinj yac lau Israel-ŋga, têj ndoc mac angô yom ŋandô ŋawaâ ŋayham-ŋga, nañ whê Anötö ndê lêj nem mac si-ŋga sa. Ma têj ndoc mac akêj whinj, nañ Anötö kêt Nalau Dabuñ nañ inj gic bata muñ su, bu ti mac nem ŋadalô bu tôc asê bu mac ati Kilisi ndê lau.

14 Nalau dau, Anötö kêt têj yac gitôm gêj ŋandô mbêc, tu bu tôc asê bu mwasiñ hoj nañ inj gic bata bu dawêkaiñ tiŋambu, nañ oc datap sa yomandô. Anötö gêmlli yac su dati inj ndê, ma gêj dau ŋa-ŋandô yac oc datap sa têj bêc ŋambu-ŋga. Tu dinañ-ŋga tampiñ Anötö ma dapo inj ndê waê sa.

Pol ten mbec tu lau Epesas-ŋga

15 Aö gaŋgô ŋawaâ bu mac akêj whinj Pômdau Yisu Kilisi ŋanga, ma atac whinj lau dabuñ hoj. Ma tu dinañ-ŋga dec,

16 aö gateñ mbec ma gam danje Anötö tu mac-ŋga tôm bêc hoj.

17 Yêc aneñ mbec hoj ŋalôm, aö gateñ yac neñ Pômdau Yisu Kilisi Damba, Ʉawasi Ʉadau Anötö, bu inj ndê Nalau kêt gauc ŋayham têj mac, ma whê Anötö ndî yom sa têj mac e anyalê inj tidôj andô.

18 Ma aö gateñ whinj bu Anötö whê mac nem gauc sa e anyalê sôc ŋalôm ndî, mwasiñ ti Ʉawasi atu nañ inj kêgalêm mac sa bu awêkaiñ awhinj inj ndê lau dabuñ hoj, nañ mac tamkwê ambo.

19 Ma aö gateñ mbec bu mac anyalê Anötö ndê Ʉaclai nañ hôc gêlêc Ʉaclai hoj su, nañ inj kêt bu nem yac lau dakêj whinj-ŋga sa. Anötö ndê Ʉaclai atu tigeñ dinaj,

20 un Kilisi sa akêj lau batê-ŋga, ma kêt inj ndöc inj dau amba andô-ŋga yêc undambê.

21 Ma Kilisi ndöc Anötö ndê andô-ŋga, dec hôc gêlêc kiñ ti gôlinwaga ma Ʉaclai ti ŋanga hoj nañ sêmbo undambê me sêmbo nom, ma inj hôc gêlêc ŋaâ ti waê hoj nañ sêtoc sa têj têm kwahic dec-ŋga ma têj têm ŋambu-ŋga bocdinaj.

22 Ma Anötö kêt gêj hoj sêšôc Kilisi gahi ŋapu, ma kêyalin inj sa ti gôlôwac dabuñ si ŋagôlôj bu nem gôlin gêj hoj.

23 Gôlôwac dabuñ dau ti Kilisi ndê ŋandô. Ma Kilisi ndê mwasiñ ti Ʉaclai nañ gêm gameñ hoj ahuc, nañ kêsalê gôlôwac dabuñ ahuc.

2

Kilisi ti yac neñ dandöc tarjli ŋahu

1 Muñ-ŋga, mac akêj whinj Kilisi su dom, nañ mac atôm lau batê yêc Anötö angô-ŋga, bu mac asa lêj giso ma akôm sac ŋapanj.

2 Mac asa nem lêj dinañ anjkuc lau nom-ŋga si mêtê sac, ma Sadanj, nañ gêm gôlin inj ndê gameñ yêc umboñ Ʉasawa, nañ ti mac nem Ʉadau. Ma kwahic dec inj kôm gwelenj ŋapanj, mbo lau nañ dangapêc têj Anötö, nañ ŋalôm.

³ Muñ-ŋga, yac hoñ dasa lêñ dañanpêc-ŋga dawhiñ ñac. Ma mêtê atac ñagalac-ŋga ti gauc sac-sac hoñ nañ meñ akéñ ñalôm akwa, nañ yac dakôm su. Tu dinan-ŋga yac tac waê bu datap Anötö ndê atac ñandê sa tôm ñac lau dinan.

⁴ Magoc Anötö inj Tawalô Ñadau ma tac whinj yac ndu andô, ma tu dinan-ŋga dec,

⁵ inj kêmwasinj yac ma gêm yac si. Mwasinj dau inj këj têj yac ñambwa ej. Têj ndoc dinan yac gacgeñ dambo datôm lau batê tu yac neñ sac-ŋga, magoc inj kêmasañ lêj tu suc yac neñ sac dau kwi-ŋga ma piñ yac dôj danem damin Kilisi, ma ñalêñ dinan kwahic dec dambo tañli ñandô dawhiñ Kilisi.

⁶ Anötö un Yisu Kilisi sa ma këj inj ndoc undambê, ma tu inj piñ yac dôj tam damin Kilisi-ŋga, dec tôm inj un yac sa ma këj yac dandoc undambê dawhiñ Kilisi boçdinan.

⁷ Inj kôm gêj hoñ dinan ñahu bu inj tac whinj bu tôc mwasiñ atu nañ inj këj têj yac tu Yisu Kilisi-ŋga, nañ asê tiawê têj lau hoñ têj têm hoñ nañ oc meñ sa. Mwasinj atu dau hôc gêlêc gêj hoñ su.

⁸ Bu Anötö gêm yac si nañ ñahu andô inj ndê mwasiñ nañ këj ñambwa têj yac, ma datap sa tu yac neñ dakêj whinj-ŋga. Ma yac neñ dakêj whinj ñahu yêc yac-ŋga dom, magoc ñahu yêc Anötö ndê mwasiñ.

⁹ Inj gêm yac si tu yac neñ gweleñ ñayham dan-ŋga dom. Tu dinan-ŋga ñalêñ mba bu ñamalac danj toc dau sa.

¹⁰ Bu Anötö dau ndê gweleñ piñ yac dôj tam damin Kilisi, ma kôm yac dati lau wakuc bu dakôm mêtê ñayham tidaudau nañ inj kêmasañ gwanañ su tu bu dakôm-ŋga.

Kilisi piñ lau hoñ dôj

¹¹ Kwahic dec mac lau apa nañ dinami sêkôc mac yêc Israel-ŋga si toñ ñalôm dom, nañ atap Anötö ndê mwasiñ atu sa su. Bocdinañ aõ bu wandac mac bu gauc nem lêj nañ mac ambo muñ-ŋga lê. Lau Israel-ŋga nañ sêñkuc tpwac sêse ñamlîc ñatô su-ŋga, nañ sêpu mac ma sêsam mac bu lau sambuc, ñahu bu mac añkuc pwac dinan dom. Pwac dau hêganôñ ñamlîc ñambwa, ma inj gêj nañ ñamalac amba ñambwa kôm.

¹² Gauc nem bu têj ndoc dinan mac awêkain gêj danj awhiñ Anötö ndê lau Israel-ŋga dom. Pwac hoñ nañ Anötö kêmatinj whinj lau Israel-ŋga tu êmwasiñ ñac-ŋga, nañ ñadañ gic mac ñawaê dom. Mac akéj batam ñandô ñayham nañ Anötö gic bata têj lau Israel-ŋga, nañ danj dom, ma gacgeñ ambo ahê A nötö dau. Tu dinan-ŋga mac ambo ahê Kilisi dau whinj.

¹³ Magoc mac lau nañ muñ-ŋga ambo ahê Anötö, kwahic dec mac ati Yisu Kilisi ndê lau. Anötö kêmasañ lêj bu mac atigasuc inj, tu dac nañ Kilisi kêc sin-ŋga.

¹⁴ Bu kwahic dec yac lau hoñ datap yom malô sa su tu Kilisi-ŋga. Muñ-ŋga lau Israel-ŋga ma lau apa sêlic dandi sac-sac, gitôm tuñbôm atu kalhac ñac ñalhu ma whê ñac kôc. Magoc Kilisi señ tuñbôm dau su giñga, ma këj lau toñ lu dau sêpitigen.

¹⁵ Tuñbôm dau inj lau Israel-ŋga si yomsu, ma têj ndoc Kilisi mbac ndu, nañ inj kêmasañ señ wakuc tu lau sêtigasuc Anötö-ŋga, nañ hôc gêlêc yomsu ti ña-nagôlin hoñ su. Inj kôm gêj dau bu hê wamba toñ lu dau e sêti toñ wakuc ma toñ tigeñ tu ñac si sêkêj whinj inj-ŋga.

16 Ma toŋ lu naŋ in kēŋ pitigen, naŋ in mbac ndu pi a gicso dau, bu hē wamba toŋ tigeŋ dinan tēŋ Anötö. Ma ɳac si mêtê sêkēŋ kisa dandi-ɳga, naŋ in gic ndu pi a gicso dau whin.

17 Bocdinaŋ Kilisi meŋ ma kēŋ ɳawaê ɳayham yom malô-ɳga tēŋ mac lau apa naŋ ambo ahê Anötö, ma tēŋ yac lau Israel-ɳga naŋ ambo ahê in dom.

18 Ma ɳalau tigeŋ wê yac lau Israel-ɳga ti mac lau apa hoŋ datigasuc Damaŋ Anötö, tu gweleŋ naŋ Kilisi kôm-ɳga.

19 Tu dinan-ɳga dec Anötö gêlic mac atôm lau apa tiyham dom. Magoc mac ati in ndê lau solop, ma lau dabuŋ, awhiŋ yac lau Israel-ɳga. Yac hoŋ datôm andu tigeŋ naŋ in bu kwê sa.

20 Yêc andu dau lau propret ti aposel sêtôm daŋ ti lêlôm, ma Yisu Kilisi dau gitôm andu ɳa-alhö.

21 Ma Anötö piŋ yac hoŋ dôŋ tam damiŋ Kilisi, datôm andu ɳa-gêŋ lêlôm hoŋ, naŋ in gic dôŋ pi sac alhö ma daŋ ti lêlôm. Ma in gêm gweleŋ bu ndic têku andu dau tiatu ɳapaŋ e ti lôm dabuŋ atu tu Pômdau-ɳga.

22 Yom dau hêgarônj mac lau apa awhiŋ. Anötö piŋ mac dôŋ awhiŋ yac lau Israel-ɳga tam damiŋ Kilisi, ma datôm andu naŋ Anötö ndê ɳalau ndöc ɳalôm.

3

Pol gêm akiŋ lau apa

1 ɳaléŋ dinan Anötö kêmwasinj mac lau apa, ma tu dinan-ɳga dec aö Pol, gati Yisu Kilisi ndê ɳgac gapocwalô-ɳga tu wanem gweleŋ ma wanem mac sa bu atap mwasinj dau sa.

2 Mac anjôŋ ɳawaê su, pi lêŋ naŋ Anötö kêmasaŋ tu bu êmwasiŋ mac lau gameŋ apa-ɳga, dec kêyalin aö sa bu wahoc yom dau asê têŋ mac.

3 Bu yom pi Anötö ndê lêŋ nem lau si-ɳga, naŋ munj-ɳga yêc siŋ dau, naŋ in hoc asê têŋ aö. Aö gato bapia ɳalhö apê têŋ mac pi gêŋ dau su.

4 Ma bapia naŋ kwahic dec gato, naŋ bu whê nem gauc sa pi Kilisi ndê gweleŋ naŋ ɳahu yêc siŋ dau, naŋ Anötö hoc asê têŋ aö.

5 Yom pi Kilisi dau in tiawê têŋ lau ɳamata-ɳga dom. Magoc kwahic dec ɳalau Dabuŋ hoc asê têŋ Anötö ndê aposel dabuŋ ma têŋ lau propret.

6 Ma yom naŋ munj-ɳga yêc siŋ dau naŋ bocdec bu, mwasiŋ ɳayham hoŋ naŋ Anötö gic bata bu kêŋ têŋ yac, naŋ mac lau apa awêkaiŋ awhiŋ yac lau Israel-ɳga, ma yac hoŋ dati toŋ tigeŋ. Asa naŋ kêŋ whin Yisu Kilisi, naŋ oc tap mwasinj dau sa, tôm ɳawaê ɳayham whê sa têŋ yac.

7 Anötö kêmwasinj aö ma puc aö dôŋ ɳa in ndê ɳaclai atu, ma bocdinaŋ dec gati in ndê ɳgac akiŋ bu wahoc ɳawaê ɳayham dau asê.

8 Aö gati Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ si ɳgac ɳambu-ɳga, tigeŋ in kêmwasinj ma kêkiŋ aö bu wahoc ɳawaê ɳayham asê têŋ mac lau apa, pi mwasiŋ atu naŋ datap sa yêc Kilisi. Mwasiŋ dau atu andô, ɳahu sip ɳalôm gi ma pi lôlôc gi, ma hôc gêlêc ɳamalac si gauc atu-tu hoŋ.

9 Ma in kêkiŋ aö bu wawhê lau hoŋ si gauc sa pi Anötö ndê lêŋ nem lau si-ɳga, naŋ têm hic balin su yêc siŋ dau yêc Anötö naŋ kêŋ undambê ti nom ma gêŋ hoŋ.

10 Magoc kwahic dec Anötö tac whin bu ɳaclai ti gôlini hoŋ naŋ sêmbo undambê ma sêmbo umboŋ ɳasawa, naŋ oc sênyalê in ndê gauc atu-tu. In piŋ lau apa ma lau Israel-ɳga dôŋ sêti gôlôwac dabuŋ tigeŋ, ma lêŋ dinan tôc in ndê gauc asê tiawê.

11 Léŋ dau iŋ gauc gêm tidôŋ muŋ su, ma kwahic dec yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi kôm ɣandô sa.

12 Tu dakêŋ whinj ti dasap Kilisi dôŋ-ŋga, dec gêŋ daŋ kalhac yac ahuc bu datêŋ Anötö dandi-ŋga dom, ma datigasuc iŋ ti atac pa su.

13 Bocdinaj aö wateŋ mac bu ahêgo daôm dom tu ɣawapac hoŋ naŋ gahôc tu mac-ŋga, bu gahôc tu bu mac ati lau tiwaê yêc Anötö aŋgô-ŋga.

Pol teŋ mbec tu lau Epesas-ŋga

14-15 Tu gêŋ hoŋ dinaj-ŋga, dec aö gapôŋ hanjduc têŋ Damaŋ Anötö, naŋ gêlic ɣayham bu hê ndê ɣaé pi lau undambê ti nom-ŋga hoŋ naŋ sêkêŋ whinj Kilisi, ma sam ɣac bu iŋ ndê balêkoc.

16 Ma aö gateŋ Mwasinj Ɋadau Anötö, bu kêŋ ndê Ɋalau sip nem ɣalôm, bu puc mac dôŋ ɣa iŋ ndê ɣaclai atu.

17 Ma gateŋ iŋ bu kêŋ Kilisi ndôc nem ɣalôm tu mac nem akêŋ whinj-ŋga. Ma mêtê atac whinj-ŋga puc mac dôŋ bu alhac ɣaŋga, tôm a naŋ ɣawakac gacgeŋ sip nom ɣalôm gi.

18-19 Kilisi ndê atac whinj yac iŋ gêŋ atu andô, naŋ tôm dom bu danem dôhôj, ma ɣahu hôc gêlêc gauc nom-ŋga hoŋ su. Magoc aö gateŋ Anötö bu kêŋ ɣaclai ti gauc têŋ mac bu anyalê Kilisi ndê atac whinj, awhinj lau dabuŋ hoŋ. Aö gateŋ mbec pi gêŋ hoŋ dinaj, tu bu mac ati lau gwalam akwa akêŋ whinj-ŋga naŋ Anötö ti ndê mwasinj ti ɣawasi ma ɣaclai atu nem mac hoŋ ahuc.

20 Anötö ndê ɣaclai, naŋ gêm gweleŋ yêc yac neŋ ɣalôm, naŋ ɣaclai atu andô. Yac datôm dom bu gauc nem me dateŋ gêŋ daŋ, naŋ iŋ ndê ɣaclai oc tôm dom bu kôm ɣandô sa ɣagahô ej.

21 Tu dinaj-ŋga yac lau naŋ dambo gôlôwac dabuŋ ɣalôm, ma yac neŋ wakuc hoŋ naŋ bu sênkuc yac, naŋ dahoc Anötö ndê waê asê tu Yisu Kilisi-ŋga, tôm têm hoŋ ndi. Ýomandô.

4

Yac gôlôwac dabuŋ dapinj daunj dôŋ dati Kilisi ndê ɣandô

1 Ɋalêŋ dinaj Anötö tac whinj mac ma kêgalêm mac sa bu ati iŋ ndê lau dabuŋ. Tu dinaj-ŋga dec aö, naŋ gati Pômdau ndê ɣagac gapocwalô-ŋga, wangilí mac bu asa nem lêŋ gitêŋ ti dabuŋ, anjkuc iŋ ndê galem dau.

2 Akôm nem gêŋ hoŋ ti angwiniŋ daôm, ma ti lêŋ malô. Akôc nem ɣalôm dôŋ, ma giso bocke naŋ asidôwai bu sêkôm têŋ mac, naŋ asuc kwi ma akôc ɣac sa bu atôc nem mêtê atac whinj-ŋga asê.

3 Ayob bu gêŋ daŋ sen Ɋalau Dabuŋ ndê gweleŋ piŋ mac dôŋ-ŋga su dom. Ma bocdinaj iŋ ndê yom malô oc piŋ mac hoŋ dôŋ bu ambo ti nem ɣalôm tigen.

4 Yac dati Kilisi ndê ɣandô tigen, ma Ɋalau tigen mbo yac tigen-tigen neŋ ɣalôm. Ma tu Anötö kêgalêm mac sa awhinj yac-ŋga, dec yac hoŋ tanjkwê mwasinj atu tigen.

5 Tam akiŋ Pômdau tigen, dakêŋ whinj yom ɣandô tigen, ma busanju tigen piŋ yac hoŋ dôŋ tam damiŋ Yisu Kilisi.

6 Anötö tigen ti yac lau dakêŋ whinj-ŋga hoŋ Damaŋ, ma iŋ gêm gôliŋ yac. Iŋ mbo yac hoŋ ɣalôm, ma puc yac dôŋ bu dakôm iŋ ndê gweleŋ.

Kilisi kêmwasinj yac tu bu dapo gôlôwac dabuŋ sa-ŋga

7 Ma Anötö kêmwasinj yac tigen-tigen ɣa mwasinj ɣalôm-ŋga tidau-tidau, tôm Kilisi gic sam têŋ yac ɣambwa.

8 Tôm Anötö ndê yom danj, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Inj ku ndê ɣacyo dulu ma wê ɣac gitôm lau gapocwalô-ŋga, goc pi lôlôc gi ma kêmwasinj lau ɣa gêj ɣayham-ɣayham, naŋ kêj têj ɣac ɣambwa. [BW 68:18]

9 Yom dau sôm bu inj pi lôlôc gi, dec whê sa bu inj sip nom meŋ munj.

10 Ma inj ɣagac tigenj dinaj, naŋ sip nom meŋ, naŋ mbu pi lôlôc gi mbo gamej ɣamata-ŋga andô yêc undambê, tu bu nem gôlinj gêj hoŋ ma êmwasiŋ inj ndê lau hoŋ êŋlêc.

11 Ma bocdinaŋ inj kêyalinj inj ndê lau ɣatô sa sêti aposel, ɣatô sêti propet, ɣatô sêti lau ahenj-ŋga, ɣatô sêti ɣacsakij, ma ɣatô bu sêndôhôj Anötö ndê mêtê.

12 Inj kêmwasinj ti kêyalinj ɣac sa bu sêndôhôj ma sêpuc Anötö ndê lau dabunj dôŋ e ɣachoj sêkôm sakij tidaudidau tu bu sêpo gôlôwac dabunj, naŋ sêti Kilisi ndê ɣandô, naŋ sa-ŋga.

13 Ma yac hoŋ dakôm neŋ sakij tidaudidau e yac neŋ dakêj whinj ti gauc tanjalê Anötö ndê Atu-ŋga êŋsôwec tiatu ma piŋ yac hoŋ dôŋ pitigenj. Ma ɣalêj dinaj yac oc dati lau gwalam akwa dakêj whinj-ŋga ma dasa neŋ lêj gitienj enj tôm Kilisi dau.

14 Ma bocdinaŋ yac oc dambo datôm balêkoc tiyham dom. Ma lau naŋ sêndôhôj yom tasaj ma sêŋsalê lêj bu sêtim yac ma sêkôm yac neŋ dakêj whinj tisac, naŋ oc sêtôm dom bu sêkôm yac atac lu-lu tôm gakoc naŋ mbu kêyôc, me agatê naŋ gwêc ɣampoj kêyinj gi ma meŋ.

15 Magoc yac oc dati lau naŋ dalhac ɣanga ma dasap yom ɣandô ti mêtê atac whinj-ŋga dôŋ ej. Ma dakôm gêj hoŋ datôm lau gwalam akwa naŋ dasap yac neŋ ɣagôlôj tigenj, naŋ Kilisi dôŋ.

16 Bu inj dau piŋ yac hoŋ dôŋ dati inj ndê ɣandô, ma kêmwasinj yac tigenj-tigenj tu bu danem akiŋ asidôwai-ŋga ma dasap mêtê atac whinj-ŋga dôŋ. Ma ɣalêj dinaj gôlôwac dabunj oc êŋsôwec tiatu-tiatu ndi.

Dasa neŋ lêj tiwakuc

17 Tu dinaj-ŋga dec aõ bu wasôm yom têj mac wanem Pômdau aŋgô, ma wakac mac bu ambu atêj lêj akwa tiyham dom. Ambo atôm lau naŋ dangasutj sambuc ɣawaê ɣayham ma sêsap gauc ti lêj ɣandô mba-ŋga dôŋ ɣapanj, naŋ dom.

18 Nasec kôm ɣac si gauc ahuc. Ma sêsa lêj gauc mbasi-ŋga tu ɣac si ɣalôm ɣadandi-ŋga, dec kalhac ɣac ahuc bu sêtap Anötö ndê lêj sêndöc tali-ŋga sa dom.

19 ɣac maya dau danj dom, ma sêkêj dau sambuc têj lêj ɣalôm ɣagalac-ŋga. ɣac si ɣalôm kac ɣac bu sêkôm mêtê ɣadômbwi tidaudidau ɣapanj, ma ɣac atac whinj awa ti wapa hôc gêlêc.

20 Magoc têj ndoc mac aŋgô ɣawaê ɣayham pi Kilisi, naŋ sêndôhôj mac bu asa lêj kainj dinaj dom.

21 Mac aŋgô yom pi Yisu ma akêj whinj inj, ma sêndôhôj mac sêŋkuc yom ɣandô naŋ ɣahu yêc inj.

22 Sêndôhôj mac su bu ahu lêj ɣalôm akwa-ŋga naŋ munj-ŋga asa ambo, naŋ sinj. Bu lêj dau kêgilî mac bu asa lêj tasaj ɣalôm ɣagalac-ŋga, naŋ kôm mac nem lêj ambo-ŋga tisac, ma ac waê bu andinjam.

23 Ma sêndôhôj mac bu aŋkuc gauc wakuc naŋ Anötö ndê Nalau kêj sip nem ɣalôm, dec asa nem lêj tiwakuc.

24 Asa lêj ɳalôm wakuc-ŋga tôm mac asôc nem ɳakwê wakuc sa. Anötö dau kêt ɳalôm wakuc têj yac, naŋ iŋ kêmasaŋ tu bu datôm iŋ dau, ma taŋkuc iŋ ndê yom ɳandô ti dasa neŋ lêj dabuŋ ma gitêj ej.

25 Tu dinan-ŋga ahu yom tasaj hoŋ siŋ, ma asôm yom ɳandô ej awhiŋ daôm. Bu yac hoŋ dambo datôm Kilisi ndê ɳandô tigeŋ, ma yac bu taŋsau neŋ asidôwai, dec oc seŋ yac neŋ lêj dapinj dauŋ dôŋ-ŋga popoc.

26 Mac bu atac ɳandê, naŋ ayob daôm bu akôm sac dom. Yom atac ɳandê-ŋga bu lhac mac ɳasawa, naŋ amasaŋ têj acsalô dau dinan, muŋ su naŋ ac ndi sîp.

27 Akêj ɳasawa têj Sadan bu êntôm mac dom.

28 Am asa naŋ gêm kaiŋ gêŋ, naŋ hu siŋ ma kôm gwelen ɳayham ɳa amam bu nem daôm sa, ma nem lau naŋ sêpônda dau, naŋ sa sêwhiŋ.

29 Ayob nem whamsun têj yom sac-sac hoŋ. Asôm yom ɳayham ej, naŋ tôm bu nem asidôwai sa ma puc ɳac dôŋ, ma mac nem yom oc êmwasiŋ lau naŋ sêŋgô.

30 Ayob daôm bu asa lêj gitêj ti dabuŋ ej, bu akêj ɳawapac têj ɳalau Dabuŋ dom. Bu Anötö kêt ndê ɳalau dau têj mac ti nem ɳadalô, bu tôc asê bu mac ati iŋ ndê, ma bu wê mac asa nem lêj gitêj ti dabuŋ ej, e iŋ kôc mac sa têj bêc ɳambu-ŋga, awhiŋ lau hoŋ naŋ iŋ gêmliŋ ɳac su sêti iŋ ndê.

31 Yom dalic dauŋ sac-ŋga, yom atac ɳandê-ŋga, mêtê dali dauŋ sa ti dasôm dauŋ-ŋga, ma yom datigasec lau-ŋga, mêtê kaiŋ dinan hoŋ naŋ ahu siŋ sambuc.

32 Ma ambo ti atac whiŋ nem asidôwai hoŋ, ma tamwalô ɳac ti anem ɳac sa. Ma asuc sac naŋ asidôwai bu sêkôm têj mac, naŋ kwi, tôm Anötö suc mac nem sac kwi tu Kilisi-ŋga.

5

1 Bocdinan asa nem lêj aŋkuc Anötö ndê, atôm iŋ ndê balêkoc atac whiŋ-ŋga.

2 Ma asa nem lêj ti atac whiŋ asidôwai hoŋ, tôm Kilisi tac whiŋ yac ma kêt dau sambuc ti da tu yac-ŋga, naŋ Anötö gêlic gitôm da ɳamalu ɳayham.

3 Ayob daôm bu mêtê kaiŋ bocdec dan yêc mac ɳasawa dom. Mêtê mockain-ŋga, mêtê ɳadômbwi tidaudau ma lau si mêtê sêpo awa ti wapa sa tu dau-ŋga. Bu lêj bocdinan gic lau naŋ sêti Anötö ndê lau dabuŋ, naŋ ɳawaê dom.

4 Ma yom sac-sac ti yom gauc mbasi-ŋga ma yom mayan-ŋga bocdinan gic waê lau dabuŋ dom. Magoc yom danem danje Anötö ti danem danje yac neŋ asidôwai-ŋga dec gic yac ɳawaê solop.

5 Bu mac aŋyalê pi ɳandô bu Anötö oc kôc lau kaiŋ bocdec sa dom. Lau mockain-ŋga, lau naŋ sêsa lêj ɳadômbwi, ma lau naŋ sêkêj awa ti wapa nom-ŋga kalhac si gauc ɳamata ɳapan, naŋ gitôm ɳac sem akin anötöi gwam. Lau naŋ sêsa lêj kaiŋ dinan, naŋ oc sêwêkaiŋ si mala yêc Kilisi ma Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga dom andô.

6 Ayob daôm bu lau tasaj si yom ɳambwa-ɳambwa êŋsau mac pi lêj sac-sac dinan dom. Aŋyalê ɳapet bu lau dangapêc naŋ sêsa lêj sac-ŋga, naŋ oc sêtap Anötö ndê atac ɳandê sa.

7 Tu dinan-ŋga andic sôŋ daôm awhiŋ ɳac dom.

8 Bu muŋ-ŋga mac asa lêj ɳasec-ŋga, magoc kwahic dec mac akêj whiŋ Pômdau dec ati balêkoc gameŋ ɳawê-ŋga. Bocdinan asa lêj ɳawê-ŋga ej andic ɳawaê.

⁹ Ma lêŋ ɻawê-ŋga ɻa-ɻandô bocdec, dakôm mêtê ɻayham tidau-tidau, dasa lêŋ gitêŋ, ma dasap yom ɻandô dôŋ.

¹⁰ Bocdinaj akôc gauc pi mêtê bocke naŋ gic Pômdau tandô ɻayham.

¹¹ Andic ahê lau naŋ sêsap mêtê ɻasec-ŋga, naŋ ɻandô ɻayham mbasi, naŋ dôŋ. Asa lêŋ ɻawê-ŋga en, tu bu atôc asê tiawê bu ɻac si mêtê dau in sac sambuc.

¹² Bu mêtê naŋ lau sac sêkôm sêsiŋ-sêsiŋ sêmbo, naŋ bu dasôm yom pi, dec oc kêŋ maya yac atu andô.

¹³ Magoc Anötö ndê ɻawê pô gêŋ hoŋ dinaj, ma tôc gêŋ naŋ yêc siŋ dau, naŋ ɻahu asê tiawê.

¹⁴ Tu dinaj-ŋga sêşôm yom gôlinj daŋ pi ɻamalac naŋ sap mêtê sac dôŋ ɻapanj, naŋ yêc bocdec bu, “Am ɻagac nan yêc bêc yêc, tampo sa ma tisa! Tisa akêŋ lau batê-ŋga, ma Kilisi ndê ɻawê pô am.”

¹⁵ Bocdinaj dec ayob daôm bu asa lêŋ gauc mbasi-ŋga dom, magoc asa nem lêŋ ti gauc en.

¹⁶ Akôc gauc bu akôm mêtê ɻayham en, tôm nem têm ambo tamli-ŋga hoŋ, bu yac dambo têm sac-ŋga ɻalôm.

¹⁷ Tu dinaj-ŋga ambo ti nem gauc ɻawa ma anyalê lêŋ naŋ Pômdau tac whinj bu dakôm-ŋga.

¹⁸ Anôm gêŋ êŋjîn mac-ŋga dom, bu lau naŋ sêsa lêŋ dinaj sênyaiŋ dau ti si gêŋ hoŋ. Magoc akêŋ nem ɻalôm sambuc têŋ ɻalau Dabuŋ bu nem mac ahuc.

¹⁹ Ma bocdinaj asôm yom ɻayham-ɻayham têŋ daôm tu apuc daôm dôŋ-ŋga, tôm mac atap sa yêc Buku Wê-ŋga ti Wê Dabuŋ ma wê naŋ ɻalau dau kêŋ têŋ mac. Anem wê, ma gauc nem wê tu ampiŋ Pômdau-ŋga yêc nem ɻalôm tôm bêc hoŋ.

²⁰ Ma gêŋ hoŋ naŋ Damaŋ Anötö kêŋ têŋ mac, naŋ anem daŋge in ɻapanj, tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê ɻaê-ŋga.

²¹ Asôc nem asidôwai ɻapu tu bu atôc asê bu mac atoc Kilisi sa-ŋga.

Pol to yom pi lauwhê ma ɻagac

²² Mac lauwhê tigeŋ-tigeŋ asôc nem ɻagaci ɻapu tôm asôc Pômdau dau ɻapu.

²³ ɻahu bu lauŋgac sêti lauwhê si ɻagôlôŋ, ɻalêŋ tigeŋ tôm Kilisi ti gôlôwac dabuŋ naŋ in gêm ɻac si ma sêti in ndê ɻandô, naŋ si ɻagôlôŋ.

²⁴ Bocdinaj tôm gôlôwac dabuŋ sêşôc Kilisi ɻapu, dec mac lauwhê asôc nem ɻagaci ɻapu tu gêŋ hoŋ-ŋga.

²⁵ Ma mac lauŋgac, atac whinj nem awhêi, ɻalêŋ tigeŋ tôm Kilisi tac whinj gôlôwac dabuŋ dec kêc ndê dac siŋ ma mbac ndu tu ɻac-ŋga.

²⁶ In kôm gêŋ dau tu bu êŋgwasiŋ ɻac si sac hoŋ su e sêti lau dabuŋ, ma busanju ti Anötö ndê yom kôm gêŋ dau ɻandô sa.

²⁷ Ma in bu kêŋ gôlôwac dabuŋ sêlhac in anjô-ŋga tôm lau dabuŋ ti ɻawasi atu, naŋ giso me mêtê sac me yom daŋ yêc ɻac-ŋga dom.

²⁸ ɻalêŋ tigeŋ dinaj mac lauŋgac atac whinj nem lauwhê andic ɻawaê. Atac whinj ɻac tôm mac atac whinj daôm nem ɻamlîc. Asa naŋ tac whinj ndê awhê, naŋ gitôm in atac whinj dau.

²⁹⁻³⁰ Bu ɻamalac daŋ oc tec in dau ndê ɻamlîc dom, magoc yob ti gêm yaom ɻapep tôm Kilisi kôm têŋ yac lau naŋ dati in ndê ɻandô, naŋ gôlôwac dabuŋ.

³¹ Anötö sôm yom pi lauwhê ma ɻagac, tôm sêto yêc bocdec bu:

Tu dinaj-ŋga dec ɻagac daŋ oc hu damba lu dinda siŋ, ma sap in nawhê dôŋ, ma inlu sêti gêŋ tigeŋ.

[Gen 2:24]

³² Yom pi lauwhê ma ɳgac, aö gam dôhôŋ whiŋ yom pi Kilisi ma gôlôwac dabuŋ, ma yom dau ɳahu sip ɳalôm gi.

³³ Magoc aö wasôm têŋ mac lauŋac tigeŋ-tigeŋ, bu atac whiŋ nem awhêi tôm mac atac whiŋ daôm. Ma mac lauwhê hoŋ atoc nem ɳgaci sa.

6

Damba ti dindai ma balêkoc si yom ɳatô

¹ Mac balêkoc, daŋam wambu dinam ti damami tu Pômdau-ɳga, bu lêŋ dau inŋ lêŋ gitêŋ.

² Bu Anötö ndê yomsu naŋ sôm bu, “*Toc damam lu dinam sa,*” naŋ yomsu namata-ɳga naŋ Anötö gic bata yom dan whiŋ bocdec bu,

³ “*Kôm bocdinaj, dec aö wanem mbec am nem lêŋ hoŋ, ma wandic têku nem têm mbo tamli yêŋ nom-ɳga.*”

⁴ Mac dambai, ayob daôm bu akôm nem balêkoc atac ɳandê dom. Magoc tôm têm hoŋ naŋ sêmbo sêwhiŋ mac, naŋ andôhôŋ ti anem la ɳac ɳalêŋ solop naŋ gic Pômdau ndê lau ɳawaē, e sêtiatu.

Lau akiŋ ma ɳadaui si yom

⁵ Mac lau akiŋ, daŋam wambu nem ɳadaui nom-ɳga, ma atoc ɳac sa ti asôc ɳac ɳapu ɳapep. Akôm ti nem ɳalôm sambuc, tôm mac am akiŋ Kilisi dau.

⁶⁻⁷ Ma gauc nem bu akôm tu bu nem ɳadaui sêlic mac ɳayham-ɳga ɳambwa lec dom. Mba. Mac nem ɳadaui bu sêmbo sêwhiŋ mac, me sêmbo dom, magoc anem akiŋ ɳapep ej. Anem akiŋ ɳac ti nem ɳalôm sambuc, bu Anötö tac whiŋ bu mac akôm bocdinaj. Akôm tôm mac am akiŋ Kilisi dau, ma tôm mac am akiŋ lau nom-ɳga tawasê dom.

⁸ Bu mac aryalê su, bu lau hoŋ oc sêtap si ɳagêyô sa yêc Pômdau, tu gêŋ ɳayham bocke naŋ sêkôm-ɳga. Lau naŋ sem akiŋ ɳadaui, ma lau naŋ sêkôm gwelenj tu dau-ɳga, naŋ sêwhiŋ.

⁹ Ma mac ɳadaui, ayob nem lau akiŋ ɳalêŋ ɳayham ej. Asôm yom matôc-ɳga tu bu akac nem lau akiŋ tu sêkôm gwelen-ɳga, naŋ dom. Bu mac aryalê su bu Pômdau, naŋ ti mac nem Nadau ma ɳac si Nadau whiŋ, naŋ mbo undambê, ma inŋ oc toc ɳamalac danj sa hôc gêlêc danj dom, inŋ oc êhsahê yac hoŋ ɳa saê tigen.

Dandic siŋ ti Anötö ndê ɳaclai

¹⁰ Aneŋ yom ɳambu-ɳga bocdec. Tamkwê Pômdau ti ndê ɳaclai atu bu puc mac dôŋ alhac ɳaŋga.

¹¹ Asôc Anötö ndê wapa siŋ-ɳga hoŋ sa, dec oc tôm bu mac alhac ɳaŋga ma aki Sadanj ndê lêŋ tasaj ti saê hoŋ dulu.

¹² Bu yac lau dakêŋ whiŋ-ɳga neŋ ɳacyo dec ɳamalac nom-ɳga dom. Mba! Yac tac siŋ têŋ gôlinj ti ɳaclai hoŋ naŋ sêmbo Sadanj ɳapu. Yomandô! Yac tac siŋ têŋ Sadanj ma têŋ inŋ ndê ɳalau sac naŋ sêmbo umboŋ ɳasawa, ma sem gôlinj lau sac têŋ têm ɳasec-ɳga dîndec.

¹³ Tu dinaŋ-ɳga asôc Anötö ndê wapa siŋ-ɳga hoŋ sa, bu alhac ɳaŋga ma andic siŋ têŋ ndoc mac nem ɳacyo sac hôc asê mac. Ma ɳalêŋ dinaŋ ɳacyo dau ndê lêŋ danj oc tôm dom bu kôm mac aku sa.

¹⁴ Bocdinaj alhac ɳaŋga. Asap yom ɳandô dôŋ ɳapaj bu puc mac dôŋ, gitôm piŋkap naŋ lau siŋ-ɳga sêkic pi ɳac si ɳampêbalê. Ayob daôm bu asa lêŋ gitêŋ ej, gitôm lau siŋ-ɳga sêyob si ɳabapo ɳa wapa siŋ-ɳga.

¹⁵ Amasan daôm ɳapep tu ahoc ɳawaē ɳayham yom malô-ɳga asê, tôm lau siŋ-ɳga sêsôc atapa sa bu sêmasan dau tu sêrsêlêŋ-ɳga.

16 Ma asap nem akêj whinj dôj ñanya tôm têm hoj, bu yob mac têj Sadaj, gitôm lau siñ-nga si lautuc nañ tiñ ñac, ma si ñacyo si sôp ti ya hoj ndu.

17 Gauc nem ñapañ bu Anötö gêm mac si su, ma yom dau oc yob mac nem gauc gitôm guluñ ain nañ lau siñ-nga sêuñ tiñ ñagôlôj. Ma Anötö ndê yom tidôj yêc mac, bu yom dau ti Njalau Dabuñ ndê bieñ balinj bu andic siñ-nga.

18 Akôc wapa siñ-nga hoj dinaj, ma atenj mbec têj Anötö ti Njalau Dabuñ ndê ñaclai, ma andac iñ bu nem mac sa tôm têm hoj. Anem ali, alhac ñanya, ma atenj mbec tu lau daburj-nga tôm bêc hoj.

19-20 Ma atenj mbec tu aö-nga whinj. Anötö kêyalinj aö sa bu wahoc ñawaê ñayham asê pi iñ ndê lêj nem lau si-nga, nañ muñ-nga yêc siñ dau. Atenj mbec bu Anötö puc aö dôj ma kêj yom ti gauc têj aö bu wawhê ñawaê dau ñahu sa ñapep ej, ma ti nej atac pa su, tôm iñ ndê atac whinj. Kwahic dec aö gandöc gapocwalô tu aö nej gwelenj ñawaê ñayham-nga dinaj.

Pol gic bata ndê yom

21 Tikikus, yac nej asidôwa atac whinj-nga, ma Pômdau ndê ñgac akiñ ñandô, nañ oc têj mac loc, bu ndic miñ aneñ yom ti gweleñ ñawaê hoj têj mac.

22 Aö wañkij iñ têj mac loc, tu bu ndic miñ yac mba yom hoj têj mac, ma bu êngilí mac bu alhac ñanya.

23 Damanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi sêpuc mac asidôwai hoj dôj, bu asap mêtê atac whinj ti akêj whinj-nga dôj ñanya, ma ambo ti yom malô.

24 Anötö ndê mwasinj nem mac lau hoj nañ atac whinj yac nej Pômdau Yisu Kilisi, nañ ahuc tôm têm hoj ndi.

Pol ndê bapia têŋ lau Pilipai-ŋga

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Pol gic lau naŋ sêmbo malac Pilipai kési ma hoc ɻawaê ɻayham asê têŋ ɻac, tôm dasam yêc Aposel 16:12-40. Tiŋambu inj ndöc gapocwalô yêc malac Rom, ma têŋ ndoc dinaŋ inj to bapia dindec têŋ lau naŋ sêkêŋ whinj Yisu yêc malac Pilipai.

Malac Pilipai inj malac tiwaê, ma lau Rom-ŋga daêsam sêndöc dinaŋ tu sênen gôliŋ gameŋ Masedonia-ŋga. Luk whê sa yêc Apo 16:13 bu têŋ ndoc Pol bu hoc ɻawaê ɻayham asê yêc malac Pilipai, naŋ inj gauc gêm bu tap lau naŋ sêtoc Anötö sa yêc malac dau ɻamakê. Tu dinaŋ-ŋga lau ɻatô gauc gêm bu mboe lau Israel-ŋga si lôm wê-ŋga daŋ kalhac malac Pilipai têŋ têm dinaŋ dom, bu Pol sôc lau Israel-ŋga si lôm wê-ŋga yêc malac hoŋ tu bu nem mêtê-ŋga.

Pol to bapia dindec tu bu tôc inj ndê atac ɻayham ɻahu asê, ma bu nem danje lau Pilipai tu gêŋ naŋ sêkêŋ têŋ inj tu sênen inj sa-ŋga. Ma inj whê inj ndê lêŋ naŋ mbo-ŋga, naŋ sa têŋ ɻac, ma gic minj pi inj ndê gweleŋ. Inj kac lau Pilipai bu sêlhac ɻaŋga, ma gêŋ ɻayham me sac bocke bu hôc asê ɻac, naŋ sêmbo ti atac ɻayham ɻapanj. Ma inj kêŋ puc ɻac pi kêdôhôŋwaga tasanj.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Pol lu Timoti, naŋ am akiŋ Yisu Kilisi, ato bapia dindec têŋ mac lau naŋ akêŋ whinj Yisu Kilisi yêc malac atu Pilipai. Alu ato têŋ gôlôwac dabuŋ si ɻagôlôŋ, ma têŋ lau naŋ sem akiŋ gôlôwac dabuŋ, ma têŋ Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ.

² Mwasinj ti yom malô akêŋ yac neŋ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi têŋ mac.

Pol teŋ mbec ti gêm danje Anötö

³ Têm hoŋ naŋ aö gauc gêm mac, naŋ gam danje aneŋ Anötö tu mac-ŋga.

⁴ Tôm bêc hon aö gateŋ mbec têŋ Anötö tu mac hoŋ-ŋga, ma gakôm ti atac ɻayham atu.

⁵ Nahu bu têŋ têm mac akêŋ whinj tiwakuc e menj têŋ kwahic dec, naŋ mac apuc aneŋ gweleŋ ɻawaê ɻayham-ŋga dôŋ ɻapanj.

⁶ Ma aö gakêŋ whinj bu Anötö, naŋ gic hu inj ndê gweleŋ ɻayham yêc mac nem ɻalôm, naŋ oc ndic dabij gweleŋ dau ma puc mac dôŋ e Yisu Kilisi mbu menj.

⁷ Aö gakôc gauc bocdinaŋ pi mac hoŋ gac ɻawaê, ɻahu bu aö tac whinj mac ma gauc gêm mac ɻapanj. Mac awêkaiŋ Anötö ndê mwasinj awhiŋ aö, ma alhac awhiŋ aö ɻapanj. Mac alhac awhiŋ aö têŋ têm naŋ aö gandöc gapocwalô, ma têŋ têm naŋ galhac tu wapuc ɻawaê ɻayham dôŋ ma wawhê sa bu yom ɻandô-ŋga, naŋ bocdinaŋ.

⁸ Ma aö wasôm yom ɻandô yêc Anötö aŋgô-ŋga, bu aö atac whinj mac ndu andô, tôm Yisu Kilisi dau tac whinj ti tawalô mac.

⁹ Ma aö gateŋ mbec bu Anötö kôm mac nem gauc anyalê inj-ŋga ti anyalê lêŋ ɻayham ma sac-ŋga êŋsôwec tiatu. Ma gauc dinaŋ oc puc mac nem mêtê atac whinj-ŋga dôŋ e êŋsôwec tiatu bocdinaŋ.

10 Ma bocdinaŋ mac oc atôm bu aŋsahê gêŋ hoŋ ma aŋyalê sac ma ɻayham. Asap ɻayham dôŋ ɻapan ma bocdinaŋ têŋ Kilisi ndê bêc mbu meŋ-ŋga, naŋ mac oc atôm bu alhalac iŋ aŋgô-ŋga ti nem ɻalôm ɻawasi ma nem giso mbasi.

11 Ma ɻalêŋ dinaŋ dec mêtê gitêŋ oc ti mac nem akêŋ whiŋ Yisu Kilisi ɻajandô. Ma mac nem lêŋ gitêŋ dinaŋ oc po Anötö ndê waê sa, ma lau daêsam oc sêmpîŋ iŋ tu mac-ŋga.

Pol ndê ɻahu mbo tali-ŋga yêc Kilisi

12 O asidôwai, aõ atac whiŋ bu mac aŋyalê ɻapep bu ɻawapac naŋ hôc asê aõ, naŋ kalhac ɻawaâ ɻayham ahuc dom, magoc gêm gwelen ɻawaâ ɻayham-ŋga sa.

13 Bu lau hoŋ naŋ sêmbo Sisa ndê andu kîŋ-ŋga, ma lau hoŋ yêc malac atu dindec, naŋ sêŋyalê bu aõ gandöc gapocwalô tu Kilisi-ŋga.

14 Ma aõ neŋ gandöc gapocwalô puc asidôwai sêkêŋ whiŋ Pômdau-ŋga daêsam dôŋ bu sêlhac ɻaŋga ma sêhoc Anötö ndê yom asê ti atac pa su, hôc gêlêc ɻamata-ŋga lê su.

15 Asidôwai ɻatô sêkôc gauc ɻayham pi aõ ma tu dinaŋ-ŋga dec sêhoc Kilisi ndê ɻawaâ asê. Ma ɻatô sêhoc ɻawaâ ɻayham asê bu ɻac sem lêmuŋ aõ ma sêkôm tu bu sêhôc gêlêc aõ-ŋga.

16-17 ɻac si ɻahu sem Kilisi ɻawaâ sa-ŋga solop dom, ma sêkôm tu sêpo dau sa-ŋga ma tu sêkêŋ ɻawapac atu têŋ aõ, pi sac aneŋ ɻawapac gapocwalô-ŋga ɻahô. Magoc asidôwai ɻayham sêlhac sêwhiŋ aõ, ɻahu bu ɻac atac whiŋ aõ, ma sêŋyalê bu aõ gandöc gapocwalô tu anen gwelen wapuc ɻawaâ ɻayham dôŋ-ŋga.

18 Aõ wasôm sake? ɻac si ɻahu sêkôm gwelen-ŋga bu ɻayham me sac, naŋ gêŋ atu dom. Tigeŋ aõ galic gêŋ atu dan, naŋ bocdec bu, Kilisi ndê ɻawaâ tiapa, ma gêŋ dau kôm aõ atac ɻayham atu. Ma aõ wambo ti atac ɻayham ɻapaŋ,

19 ɻahu bu aõ kayalê tidôŋ bu Yisu Kilisi ndê ɻalau, ma mbec naŋ mac aten, naŋ lu-lu oc sênen aõ sa yêc ɻawapac gapocwalô-ŋga.

20 Aõ tac whiŋ ma gakêŋ bataŋ bu aõ oc mayaŋ tu gêŋ daŋ-ŋga dom, magoc aõ bu walhac ti neŋ atac pa su, ma wapo Kilisi ndê waê sa, tôm aõ gakôm ɻapan e meŋ têŋ kwahic dec. Aõ bu wambo tanjli me aõ bu wambac ndu, magoc gêŋ atu tigeŋ yêc, naŋ bu wapo Kilisi ndê waê sa.

21 Aõ bu wambo tanjli, dec wambo tu wapo Kilisi ndê waê sa-ŋga en, ma bu wambac ndu, dec wandi wambo wawhiŋ in, naŋ oc êmwasin aõ êŋlêc.

22 Magoc aõ bu wambo tanjli, dec oc nditôm bu gwelen naŋ in kêŋ sip aõ aman, naŋ oc ɻandô sa. Aõ galic seŋ lu dinaŋ, magoc kayalê lêŋ bu wasa-ŋga, naŋ dom.

23 Seŋ lu dinaŋ kôm aõ neŋ ɻalôm gi lu. Aõ tac whiŋ bu wahu nom dindec sin, wandi wambo wawhiŋ Kilisi. Seŋ dau ɻayham kêlêc.

24 Tigeŋ aneŋ ɻalôm kac aõ bu wanem mac sa, ma bocdinaŋ aõ bu wambo tanjli, naŋ dec oc êmwasin mac êŋlêc.

25 Aõ gakêŋ whiŋ bu aõ wambo nom wawhiŋ mac hoŋ tu bu wapuc mac nem akêŋ whiŋ dôŋ, e alhalac ɻaŋga ma ti atac ɻayham atu tu nem akêŋ whiŋ-ŋga.

26 Ma tu gêŋ hoŋ dinaŋ-ŋga, dec mac oc apo Yisu Kilisi ndê waê sa êŋlêc, ma atac ɻayham atu tu aõ wambu wameŋ ma wambo wawhiŋ mac tiyham-ŋga.

27 Yom atu dec wasôm têŋ mac. Ayob daôm bu asa nem lêŋ hoŋ aŋkuc lêŋ gitêŋ, naŋ gic lau naŋ sêkêŋ whiŋ Kilisi ndê ɻawaâ ɻayham, naŋ ɻawaâ. Ma bocdinaŋ aõ bu waloc ma walic mac tiyham, me bu wanjô ɻawaâ ɻambwa pi

mac, goc waŋyalê bu mac hoŋ apiŋ daôm dôŋ, ma ambo ti nem ŋalôm tigen, ma alhac ŋaŋga tu apuc ŋawai ŋayham, naŋ mac akêŋ whiŋ, naŋ dôŋ.

²⁸ Ma aõ oc waŋyalê bu mac atôc daôm tu lau naŋ sêkêŋ kisa mac-ŋga dom. Gêŋ dau oc tôc asê bu mac atap Anötö ndê mwasinj nem mac si-ŋga sa su, ma lau naŋ sêkêŋ kisa mac, naŋ sic waê bu Anötö seŋ ŋac su sêniŋga.

²⁹ Aŋgô su naŋ. Anötö kêmwasinj mac tu Yisu Kilisi-ŋga. Tu dinan-ŋga dec mac akêŋ whiŋ Yisu, ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu, mac ahôc ŋawapac tu inŋ-ŋga whiŋ.

³⁰ Ŋawapac kaiŋ tigen mac alic aõ gahôc muŋ-ŋga, ma kwahic dec mac aŋgô bu gahôc ŋapanj gambo, naŋ kwahic dec tap mac sa su bocdinaj.

2

Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si lêŋ

¹ Mac ati Kilisi ndê lau, dec gêm mac sa, me mba? Inj ndê atac whiŋ mac-ŋga kêgilí mac bu atac whiŋ nem asidôwai, me mba? Nalau Dabun kêŋ mac nem ŋalôm pitigen, me mba? Mac nem akêŋ whiŋ Kilisi kêgilí mac bu tamwalô nem asidôwai ti anem ŋac sa, me mba?

² Bu bocdinaj, dec wandac mac bu ambo ti nem gauc pitigen, ma ti nem ŋalôm tigen, ma asap mêtê atac whiŋ asidôwai-ŋga dôŋ ŋapanj. Ambo bocdinaj, dec mac oc akôm aõ atac ŋayham êŋlêc.

³ Mac lau tigen-tigen gauc nem daôm êŋlêc dom ma atoc daôm sa dom, magoc aŋgwiniŋ daôm ma atoc nem asidôwai sa hôc gêlêc daôm.

⁴ Akôc gauc pi lêŋ anem daôm sa-ŋga ŋapanj dom, magoc akôc gauc pi lêŋ anem asidôwai sa-ŋga.

Kilisi kêgwiniŋ dau, ma Anötö toc in sa

⁵ Akôc gauc kaiŋ tigen dinaj bu inj kékuc Yisu Kilisi dau ndê lêŋ.

⁶ Bu Kilisi inj Anötö ŋandô. Tigen inj gauc gêm bu kôc ŋaclai ti ŋawasi atu tôm Anötö dau ndê, naŋ dôŋ ma mbo gitôm Anötö dau ŋapanj dom.

⁷ Inj gêlic ŋayham bu hu gêŋ undambê-ŋga hoŋ dinaj siŋ, ma ti ŋgac akin ŋambwa. Inj meŋ mbo nom, ma lau nom-ŋga sêlic inj gitôm ŋac dau si daŋ.

⁸ Inj kêgwiniŋ dau ma daŋga wambu têŋ Damba e tôm inj mbac ndu. Yomandô. Inj mbac ndu pi a gicso dau gitôm ŋgac sac daŋ.

⁹ Tu inj ndê lêŋ hoŋ dinaj-ŋga dec Anötö toc inj sa kêlêc, ma kêŋ ŋaâti waê têŋ inj naŋ hôc gêlêc ŋaâti waê hoŋ su.

¹⁰ Ma tu dinaj-ŋga aŋela ma ŋamalac ti gêŋ hoŋ naŋ sêmbo undambê ma sêmbo nom me nom ŋalôm, naŋ oc sêtoc Yisu ndê ŋaâti sa ma sêpôŋ haduc têŋ inj.

¹¹ Ma ŋac hoŋ oc sêhoc yom asê ma sêşôm asê bu yomandô, Yisu Kilisi inj Pômdau. Ma ŋalêŋ dinaj ŋac oc sêtoc Damaŋ Anötö ndê waê sa.

Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêtôm ŋawê nom-ŋga

¹² O aneŋ lau atac whiŋ-ŋga. Têŋ têm aõ gambo gawhiŋ mac, naŋ aõ galic bu mac danjam wambu Anötö ŋapep. Ma kwahic dec aõ g ambo gawhiŋ mac dom, ma gaŋgô ŋawaê bu mac akôm bocdinaj hôc gêlêc ŋamata-ŋga su. Asap nem lêŋ dinaj dôŋ ŋapanj andic ŋawai. Atoc Anötö sa ma atôc inj, ma asa nem lêŋ hoŋ tôm inj atac whiŋ. Ma ŋalêŋ dinaj inj ndê mwasinj nem mac si-ŋga, naŋ mac atap sa su, naŋ oc ti gêŋ ŋandô mbasi-ŋga dom.

13 Bu Anötö dau ndê ɳaclai gêm gwelen yêc mac nem ɳalôm, tu bu kôm mac atac tec lêj bocke naŋ so in ndê atac whinj. Ma ɳaclai dau oc nem mac sa bu asa nem lêj aŋkuc inj ndê atac whinj.

14 Gêj hoŋ naŋ mac bu akôm, naŋ ayob daôm bu atucdinj me asej daôm pi dom.

15 Ma ɳalêj dinaŋ mac oc ambo ti nem ɳalôm ɳawasi ma giso mbasi. Bu mac ati Anötö atui awhê ma ɳgac, ma ambo nom ambo lau sac naŋ si lêj daŋ soloŋ dom, naŋ ɳalôm. Magoc mac akôm mêtê soloŋ ej andic ɳawaê, bu ambo lau dau ɳalôm atôm ya ɳawê naŋ pô gamej têŋ ôbwê.

16 Ma ɳalêj dinaŋ oc nem lau dau sa tu bu sêŋyalê yom ɳandô naŋ tôc senj dandöc taŋli-ɳga asê, naŋ mac asap dôŋ ambo. Ma tu dinaŋ-ɳga gwelen naŋ gakôm yêc mac-ɳga oc ɳandô mbasi dom, ma têŋ ndoc Kilisi mbu menj, naŋ mac oc ati anej ɳahu wapo dauŋ sa-ɳga.

17-18 Gwelenj ti sakir naŋ ti mac nem akêj whinj ɳa-ɳandô, naŋ gitôm da ɳayham naŋ mac akêj têŋ Anötö. Ma lau Rom-ɳga bu sêkic yom bu sêkêc anej dac sinj, dec oc tôm da daŋ tiyham naŋ sêkêc sac mac nem da dau ɳahô. Tigen aö nej atac ɳayham tu mac-ɳga oc pacndê dom, aö oc wambo ti atac ɳayham ej. Ma mac bocdinaj, ambo ti nem atac ɳayham awhinj aö.

Pol bu êŋkiŋ Timoti têŋ Pilipai ndi

19 Pômdau Yisu bu lic ɳayham, dec gakêj bataŋ bu ɳasawa sauŋ aö oc waŋkiŋ Timoti têŋ mac loc. Aö atac whinj bu waŋgô ɳawaê pi mac, oc kôm anej ɳalôm tigahô.

20 Aö bu waŋkiŋ inj, ɳahu bu ɳamalac daŋ tôm inj mbo dom, naŋ kêj ndê ɳalôm samduc tu nem yaom mac-ɳga.

21 Bu lau daësam gauc gêm Yisu Kilisi ndê gwelen hôc gêlêc dom, magoc gauc gêm dau si gêj hôc gêlêc su.

22 Magoc Timoti ndê lêj ti sakir ɳa-ɳandô ɳayham mac alic su, ma aŋyalê bu inj gêm akiŋ aö gitôm inj dau damba, tu puc gwelen ɳawaê ɳayham-ɳga dôŋ.

23 Bocdinaj têŋ ndoc aö bu walic seŋ bocke ɳac oc sêkôm têŋ aö, naŋ aö gauc gêm bu waŋkiŋ inj têŋ mac loc ɳagahô.

24 Ma aö gakêj whinj bu Pômdau dau oc nem aö sa, ma ɳasawa sauŋ aö dauŋ oc watêŋ mac waloc bocdinaj.

Pol sôm bu êŋkiŋ Epaprodaitas têŋ ɳac ndi

25 Muŋ-ɳga mac aŋgô bu aö gandöc ti ɳawapac, dec aŋkiŋ Epaprodaitas bu nem aö sa. Inj gêm gwelen whinj aö gitôm anej asidôwa ɳandô, ma kalhac gitôm ɳgac siŋ-ɳga ɳayham tu kôm gwelen ɳawaê ɳayham-ɳga. Kwahic dec aö gauc gêm tidôŋ bu waŋkiŋ inj mbu têŋ mac loc ɳagahô.

26 Inj tac whinj ɳandô bu lic mac hoŋ tiyham, ma inj kêyalê bu mac aŋgô ɳawaê pi inj ndê gêmbac, dec kôm inj ɳalôm ɳawapac tu mac-ɳga.

27 Bu gêmbac dau kôm inj yham dom, kêpiŋ bu inj mbac ndu. Tigen Anötö tawalô inj ma kôm inj ɳayham sa. Ma Anötö tawalô aö bocdinaj, bu Epaprodaitas bu mbac ndu ma hu aö siŋ, dec oc kêj ɳawapac atu daŋ tiyham têŋ aö.

28 Tu dinaj-ɳga dec anej ɳalôm kac aö bu waŋkiŋ inj mbu têŋ mac loc, ma mac oc atac ɳayham bu alic inj tiyham, ma anej ɳalôm ɳawapac oc tigahô bocdinaj.

29 Tu Pômdau-ɳga dec akôc inj sa ti atac ɳayham atu têŋ ndoc inj hôc asê mac. Aö wasôm têŋ mac bu atoc inj ma lau naŋ sêtôm inj, naŋ sa ɳapep.

30 Bu iŋ kēŋ dau sambuc ma töc dau dom bu mbac ndu tu Kilisi ndê gwelenj-ŋga. Bu iŋ gêm akiŋ aö gêm mac hoŋ aŋôm, e kēpiŋ bu iŋ mbac ndu.

3

Nahu andō dati lau gitēŋ yēc Anötö aŋgō-ŋga

1 A neŋ asidôwai, aö bu wasôm yom ɻatô tēŋ mac whiŋ bocdec bu. Ambo ti atac ɻayham ɻapanj tu mac ati Pômdau ndê lau-ŋga. Yom naŋ kwahic dec aö bu wato, naŋ gato kaiŋ tigeŋ tēŋ mac muŋ su, magoc aö galic ɻayham bu wato tiyham, tu bu wapuc mac dôŋ bu yom tasaŋ kôm mac nem akēŋ whiŋ tisac dom.

2 Ayob daôm ɻapep tēŋ lau sac naŋ sêkac mac bu asôc tpwac sêšê lauŋac ɻamlic ɻatô su-ŋga ɻapu. Nac sêtôm giام pôm ma atac whiŋ bu sêkôm mac nem ɻamlic tisac ɻambwa.

3 Nac gauc gêm bu pwac sêšê ɻamlic-ŋga dinaŋ kôm ɻac sêti Anötö ndê lau solop. Magoc mba. Pwac dinaŋ ɻa-ŋahu andō hêganôŋ yac lau naŋ tam akiŋ Anötö tôm Nalau Dabunj gêm gôlinj yac. Yac neŋ ɻahu dapo daun sa-ŋga sip gêŋ naŋ ɻamalac ɻambwa sêkôm têŋ yac ɻamlic, naŋ dom, magoc sip gwelenj naŋ Yisu Kilisi kôm yêc yac neŋ ɻalôm-ŋga.

Kilisi tigeŋ ti Pol ndê ɻahu po dau sa-ŋga

4 Lau ɻatô gauc gêm bu Anötö oc kôc ɻac sa tu gêŋ ɻamlic-ŋga. Oc tôm bu wapo daun sa pi gêŋ kaiŋ dinaŋ whiŋ, ma aö bu wakôm dec aneŋ ɻahu wapo daun sa-ŋga hôc gêlêc lau hoŋ si su.

5 Bu sêšê aneŋ ɻamlic ɻatô su têŋ aneŋ bêc ti-8-ŋga kêkuc lau Israel-ŋga si pwac. Aö Israel si dan, naŋ gasa akêŋ Benjamin ndê toŋ. Aö kayalê abanji si yom Hibru ti gêbôm hoŋ. Aö kakuc lau Palêsa si lêŋ sêšôc Moses ndê yomsu hoŋ ɻapu-ŋga.

6 Aö gakêŋ daun sambuc tu gêŋ bocke naŋ gakôm, tôm naŋ muŋ-ŋga gakêŋ kisa lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga ti neŋ ɻalôm sambuc. Ma yêc ɻamalac aŋgô-ŋga aö gatôm ɻagac gitêŋ tu kakuc Moses ndê yomsu hoŋ ɻapep-ŋga.

7 Muŋ-ŋga aö gapo daun sa ma gauc gêm bu Anötö oc kôc aö sa tu gêŋ dinan-ŋga, tigeŋ kwahic dec aö kayalê Kilisi, dec taŋkwê gêŋ dinaŋ ɻadan bu nem aö sa tiyham lec dom.

8 Yomandô. Kwahic dec aö gatap mwasiŋ atu andô sa, tu kayalê Yisu Kilisi-ŋga, ma tu aneŋ Pômdau iŋ-ŋga. Ma aö taŋkwê iŋ tigeŋ bu nem aö sa. Tu dinan-ŋga dec galic gêŋ ɻatô hoŋ gitôm gêŋ ɻambwa ma gêŋ ɻagolop, ma gahu siŋ su tu bu Kilisi tigeŋ ti aneŋ ɻahu gapo daun sa-ŋga.

9 Aö bu wasap Kilisi tawasê dôŋ ɻaŋga, ɻahu bu Anötö kôc aö sa ma gêlic aö gitôm ɻagac gitêŋ tu gakêŋ whiŋ Kilisi-ŋga, ma tu kakuc lêŋ yomsu-ŋga dom. Yomandô. Anötö kêmwasiŋ aö ɻambwa, dec sam aö bu ɻagac gitêŋ tu gakêŋ whiŋ Kilisi-ŋga.

10 Aö tac whiŋ bu waŋyalê Kilisi ti Anötö ndê ɻaclai atu, naŋ un Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga. Ma waŋkuc iŋ ndê lêŋ hôc ɻandê ti mbac ndu-ŋga.

11 Ma aö gakêŋ bataŋ bu oc waŋkuc iŋ ndê lêŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga bocdinaŋ.

Polyêm dau su ɻandô tu bu êŋkuc Kilisi-ŋga

12 Nalêŋ dinaŋ aö tac whiŋ ndu andô bu waŋyalê Kilisi ti waŋkuc iŋ-ŋga, tigeŋ aö wasôm bu aö gac dabij neŋ lêŋ hoŋ tu waŋkuc iŋ-ŋga su lec dom. Mba. Magoc Yisu Kilisi kôc aö dôŋ ma gêm aö k wi tu bu watî iŋ ndê, ma tu

dinaŋ-ŋga dec aö gayêm dauŋ su tu bu waŋyalê ti waŋkuc iŋ ŋapep eŋ, gakôm gitôm ŋac naŋ kêtî ŋaŋga bu tap iŋ ndê ŋaolî sa.

¹³ Asidôwai, aö kayalê bu aö gac dabîŋ lêŋ dau su dom. Magoc aö gakôm gêŋ tigeŋ bocdec bu, aö waŋlhiŋ gêŋ naŋ yêc aö dômwêŋ-mbu naŋ siŋ, ma wakôm ŋaŋga bu wakôc gêŋ naŋ yêc aö anjôŋ ndô-ŋga,

¹⁴ gitôm ŋac naŋ kêtî ŋaŋga ma gêm neneŋ bu hôc asê batîŋ pacndê-ŋga ma tap ndê ŋaolî sa. Ma ŋaolî naŋ aö gayêm dauŋ su bu wakôc, ma Anötö kêgalêm aö sa ma piŋ aö dôŋ gam damiŋ Yisu Kilisi tu bu watap sa-ŋga, naŋ mwasinj dandöc taŋli yêc undambê-ŋga.

Dasa neŋ lêŋ bambalinj dom

¹⁵ Yac lau naŋ dati gwalam akwa dakêŋ whiŋ-ŋga, naŋ taŋkuc gauc tigeŋ dinaj dandic ŋawaâ. Ma mac bu gauc nem yom ŋatô so anen, naŋ Anötö oc tôc tiawê têŋ mac.

¹⁶ Magoc lêŋ naŋ Anötö tôc têŋ yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga su, naŋ dasa dandic ŋawaâ.

¹⁷ O asidôwai. Aneŋ lêŋ ti mac hoŋ nem dôhôŋ anjkuc-ŋga. Ma tamtiŋ lau naŋ sêŋkuc aö neŋ lêŋ, ma anjkuc ŋac bocdinaŋ.

¹⁸ Aö gasôm yom dinaj, ŋahu bu lau daësam sêsa si lêŋ bambalinj, dec tôc asê bu sêlic Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau gitôm gêŋ ŋambwa, ma sêtôm ŋacyo yom ŋandô-ŋga. Aö gasôm yom dau têŋ mac têm ŋatô su, ma kwahic dec wasôm tiyham ti taŋsulu enj.

¹⁹ Lau kainj dinaj sic waê bu sêniŋga. Nac gauc gêm gêŋ nom-ŋga gitôm gêŋ daneŋ ti danôm-ŋga kêlêc, ma bocdinaŋ dec gêŋ dau ti ŋac si pômdau. Magoc gêŋ naŋ sêlic bu ŋayham ma sêtoc dau sa pi, naŋ dalic bu gêŋ mayaŋ-ŋga.

²⁰ Yac neŋ malaŋ ŋandô yêc undambê. Ma yac dakêŋ bataŋ ti dahôŋ yac neŋ †Ngac Nem Yac Si-ŋga bu mbu akêŋ undambê menj, naŋ Pômdau Yisu Kilisi dau.

²¹ Inj kôc ŋaclai atu gitôm bu kêŋ gêŋ hoŋ sêšôc iŋ ndê gôliŋ ŋapu, ma inj oc nem yac neŋ ŋamlic waêmba kwi ti ŋamlic wakuc ma ti ŋawasi atu, naŋ ŋaclai tigeŋ dinaj.

4

Pol gêm lau Pilipai

¹ Tu dinaŋ-ŋga dec aneŋ asidôwai, aö wasôm têŋ mac bu alhac ŋaŋga ti asap nem akêŋ whiŋ Pômdau dôŋ. Aö atac whiŋ mac ndu andô, ma gakêŋ bataŋ bu walic mac tiyham. Aneŋ gweleŋ ŋa-ŋaolî ŋayham ti neŋ atac ŋayham ŋahu, naŋ mac da ôm.

² Aö gaŋgô bu mac nem awhê lu, naŋ Yuodia lu Sintike sêseŋ dau. Aö bu wasôm têŋ inju bu sêmasaŋ yom naŋ yêc inju ŋasawa, ma sêmbo ti si ŋalôm tigeŋ tu inju sêkêŋ whiŋ Pômdau-ŋga.

³ Ma aneŋ silip ŋayham Sisigus,* aö bu wandac am bu nem awhê lu dinaj sa, ŋahu bu mun-ŋga inju sem gweleŋ tu sêpuc ŋawaâ ŋayham dôŋ-ŋga sêwhiŋ aö ma Klemen ti aneŋ asidôwai ŋatô, naŋ si ŋaâ hoŋ yêc Anötö ndê Buku Taŋli-ŋga.

* **4:3:** Sisigus - yom dau yêc Yom Griķ, ma danem kwi bu 'ŋamalac naŋ kôm gweleŋ whiŋ ndê silip.' Lau ŋatô gauc gêm bu yom dau inj ŋac Pilipai-ŋga danj ndê ŋaâ, ma lau ŋatô gauc gêm bu inj ŋaâ dom, magoc Pol to yom dau hêganôŋ ŋamalac danj naŋ kôm gweleŋ whiŋ inj.

4 Tu mac ati Pômdau ndê lau-ŋga dec wasôm têj mac bu ambo ti atac ŋayham ŋapaj. Aö wasôm tiyham bu ambo ti atac ŋayham ŋapaj.

5 Asap lêj malô dôj tu bu lau hoj sêŋyalê bu yac lau dakêj whiŋ-ŋga nej mêtê dau dinaj. Gauc nem bu ndoc kêpiŋ bu Pômdau mbu mej.

6 Ahêgo daôm tu gêj daŋ-ŋga dom. ɻawapac bocke naŋ tap mac sa, naŋ atôc têj Anötö sip nem mbec ɣalôm, ma andac inj bu nem mac sa. Ma anem dange inj tu gêj hoj-ŋga.

7 Ma Anötö ndê yom malô oc nem mac lau naŋ inj piŋ mac dôj am daminj Yisu Kilisi, naŋ ahuc, ma nem gôlin mac nem gauc ti ɣalôm. Bu Anötö ndê yom malô inj gêj atu andô, hôc gêlêc ɣamalac hoj si gauc.

8 O anej asidôwai. Aö wasôm yom daŋ tiyham. Yom bocke naŋ yomandô, ma gêj bocke naŋ gêj tiwaê ma gêj solop ma ɣawasi, gêj naŋ gic lau hoj tandô ŋayham, ma gêj ŋayham datoc sa-ŋga, ma mêtê ti yom ma gauc hoj naŋ gitêj ej, naŋ wasôm têj mac bu gauc nem lhac nem gauc ŋapaj.

9 L êj ti sakiŋ bocke naŋ aö kadôhôj ti gac dulu têj mac, me mac aŋgô y êc aö me alic aö gakôm, naŋ akôm andic ɣawaê. Ma Yom Malô Njadau Anötö dau oc mbo whiŋ mac.

Pol gêm dange lau Pilipai

10 Muŋ-ŋga mac am aö sa, magoc ɣasawa lê e men têj kwahic dec, mac atap sej daŋ sa tu anem aö sa tiyham-ŋga dom. Kwahic dec mac gauc gêm aö ma ankiŋ gêj tu anem aö sa-ŋga, ma gêj dinaj kôm aö atac ŋayham atu, ma kapinj Pômdau tu mac am aö sa-ŋga.

11-12 Aö gato yom dinaj tu gapônda dauŋ-ŋga dom. Mba. Aö kayalê têm gapônda dauŋ-ŋga, ma kayalê têm gandöc mwasiŋ ɣalôm-ŋga. Aö bu nej gêj mba ma gêj yô aö, me bu nej gêj daêsam ma wanenj hôc aö dôj, tigenj wahêgo dauŋ dom. ɣahu bu aö kadôhôj dauŋ su bu ŋayham me sac bocke bu tap aö sa, naŋ aö oc wambo ti atac ŋayham ej.

13 Kilisi kêŋ ɣaclai têj aö bu wakôm gêj hoj, ma tu dinaj-ŋga dec aö gatôm bu wambo ti atac ŋayham ej.

14 Bocdinaŋ, aö bu wapônda dauŋ, dec wambo ti atac ŋayham ej, magoc mac akôm mêtê ŋayham ma gauc gêm anej ɻawapac dec aŋkiŋ gêj tu anem aö sa-ŋga.

15-16 Mac lau Pilipai-ŋga anjalê su bu têj ndoc mac aŋgô ɣawaê ŋayham tiwakuc, ma aö galom malac atu Tesalonika, naŋ mac aŋkiŋ gêj tu anem aö sa-ŋga têm ɣatô. Ma têj têm naŋ gahu mac nem gameŋ Masedonia-ŋga sinj, naŋ gôlôwac dabuŋ malac ɣatô-ŋga sêkêj gêj daŋ tu sênem aö sa-ŋga dom. Mac tamwasêm.

17 Aö tac whiŋ bu mac asap nem mêtê akêj gêj-ŋga dinaj dôj ŋapaj. Aö gasôm yom dau tu bu wakac mac bu akêj gêj têj aö-ŋga lec dom, magoc aö kayalê bu mac bu asap nem lêj amwasinj aö ma lau ɣatô-ŋga dôj, dec lêj dau oc êmwasinj mac hôc gêlêc su ô.

18 Kwahic dec aö gapônda gêj daŋ dom. Gêj naŋ mac aŋkiŋ têj aö ma Epaprodaitas kêŋ têj aö gêm mac aŋôm, naŋ daêsam ɣandô dec gêm aö sa kêlêc. Gêj dau gitôm da ɣamalu ŋayham naŋ Anötö tac whiŋ, ma gic inj tandô ŋayham.

19 Anötö, naŋ yob aö ŋapaj, inj Mwasiŋ ti ɣawasi atu Njadau, ma Yisu Kilisi ti ɣahu datap inj ndê mwasiŋ atu sa-ŋga. Ma aö kayalê bu gêj bocke naŋ mac apônda, naŋ yêc inj ndê mwasiŋ atu ɣalôm, ma inj oc kêŋ têj mac.

20 Bocdinaŋ dapo Damaŋ Anötö ndê waê sa tôm têm hoj ndi. Yomandô.

Pol gic bata iŋ ndê bapia

²¹ Akēŋ aneŋ acsalô tēŋ lau dabuŋ hoŋ naŋ sêkēŋ whiŋ Yisu Kilisi yêc malac Pilipai. Asidôwai naŋ sêmbo sêwhiŋ aö, naŋ sêkêŋ si acsalô têŋ mac bocdinaŋ.

²² Ma Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ naŋ sêmbo malac dindec, naŋ boc-dinaŋ. Ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sem gweleŋ sêmbo Sisa ndê andu, naŋ gauc gêm mac hôc gêlêc.

²³ Mwasinj akêŋ Pômdau Yisu Kilisi puc mac nem gatôm dôŋ.

Pol ndê bapia têŋ lau Kolosi-ŋga

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Malac Kolosi yêc gameŋ Esia-ŋga, magoc Pol dau inj gêm mêtê yêc malac Kolosi dom. Têŋ ndoc inj gêm mêtê mbo malac Epesas, naŋ ŋgac Kolosi-ŋga danj ɻa   Epapras ɻgô ma k  n whinj, ma tiňambu Epapras mbu gi hoc ɻawa   ɻayham as   yêc nd   malachu Kolosi (1:7; 4:12), ma lau ɻat   sic hu s  k  n whinj Yisu. Tiňambu Epapras nd  c gapocwal   whinj Pol (Pilemon 23), ma gic miň t  n Pol pi lau s  k  n whinj-ŋga yêc malac Kolosi.

Pol to bapia dindec ma s  m t  n lau Kolosi-ŋga bu inj gêm dange An  t   tu ɻac si s  k  n whinj-ŋga, ma inj t  c l  n ɻayham da  sam t  n lau s  k  n whinj-ŋga tu sênkuc-ŋga. Ma inj to yom ɻat   bu wh   lau Kolosi si gauc sa pi yom ɻand  . ɻahu bu lau ɻat   s  ns  n ɻac pi lau nom-ŋga si l  n ɻat   (2:4, 8, 16-23), ma ɻac s  t  c Kilisi sa ɻapep dom, ma bocdinaŋ inj t  c as   bu An  t   k  n g  n hoŋ s  s  c Kilisi ɻapu (1:15-20; 2:9-15).

Pol gic hu nd   bapia

¹ A   Pol, naŋ gati Yisu Kilisi nd   aposel k  kuc An  t   nd   atac whinj, lu yac neŋ asidôwa Timoti ato bapia dindec.

² Ato t  n mac asidôwai naŋ and  c malac atu Kolosi, mac lau dabuŋ naŋ ak  n whinj Kilisi. Mwasinj ti yom mal   ak  n Daman An  t   t  n mac.

Pol teŋ mbec tu lau Kolosi-ŋga

³ T  m b  c hoŋ yac ateŋ mbec t  n An  t  , yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi Damba, ma am dange inj tu mac-ŋga.

⁴ ɻahu bu yac aŋg   ɻawa   bu mac ak  n whinj Yisu Kilisi ɻa  ng  , ma atac whinj An  t   nd   lau dabuŋ hoŋ.

⁵ Mac nem ak  n whinj ti atac whinj ɻahu sip mwasiŋ atu naŋ mac ak  n batam ambo, naŋ An  t   po sa gwanaŋ tu mac-ŋga yêc undamb  . Yom pi g  n dau mac aŋg   munj su, t  n ndoc s  h  c yom ɻand   ɻawa   ɻayham-ŋga as   t  n mac.

⁶ ɻawa   ɻayham dau t  n mac meŋ, ma mac aŋg   ti aŋyal   yom ɻand   pi An  t   nd   mwasiŋ atu. T  n ndoc mac aŋg   tiwakuc e meŋ t  n kwahic dec, naŋ ɻawa   ɻayham dau g  m ɻand   ma tiapa yêc mac nem gameŋ. Ma ɻal  n tigeŋ inj g  m ɻand   ma tiapa ma g  m gameŋ naŋ lau Rom-ŋga sem g  l  n, naŋ ahuc.

⁷ ɻawa   dau Epapras k  d  h  n t  n mac. Inj yac neŋ ŋgac atac whinj-ŋga naŋ g  m gwelenj whinj yac, ma ŋgac akiŋ ɻand   naŋ g  m akiŋ Kilisi tu mac-ŋga.

⁸ Ma inj gic miň t  n yac pi mac nem l  n atac whinj asid  wai-ŋga naŋ ɻalau Dabuŋ k  n t  n mac.

⁹ Tu dinan-ŋga t  n b  c ɻamata-ŋga naŋ yac aŋg   mac nem ɻawa   e meŋ t  n kwahic dec, naŋ yac ateŋ mbec tu mac-ŋga ɻapanj. Yac andac An  t   bu k  n gauc t  n mac e aŋyal   ɻalau Dabuŋ nd   l  n tid  n. Ma ɻal  n dinan mac oc aŋyal   l  n naŋ An  t   tac whinj bu yac dasa-ŋga, naŋ ɻapep ej.

¹⁰ Yac ateŋ mbec bu mac asa nem l  n git  n, bu t  c as   bu mac ati P  mdau nd   lau, ma inj oc lic mac nem l  n hoŋ ndic inj tand   ɻayham. Yac ateŋ mbec

bu mac nem akêj whinj oc nem ñandô ñayham yêc gwelenj hoj nañ mac akôm, ma bu mac nem gauc anyyalê Anötö-ñga êñsôwec tiatu.

¹¹ Anötö ndê ñaclai ti ñawasi atu kêj ñanja têj mac bu akôm gêj hoj, ma ñjawapac bu tap mac sa, dec mac atôm bu alhac ñanja ma ahôc ti atac pa su. Ma ambo ti atac ñayham,

¹² ma anem danje Damañ Anötö, nañ gic dabiñ mac e atôm bu awêkainj in ndê gameñ ñawê-ñga awhinj in ndê lau dabuñ hoj.

¹³ In kêgahø yac su yêc ñaclai ñasec-ñga, ma kêj yac dambo in ndê Atu nañ in atac whinj ñandô, nañ ndê gôlinj ñapu.

¹⁴ Ma Anötö kêmwasinj yac, dec gêmlhi yac ti kêgapwêc yac su yêc sakinj mêtê sac-ñga, ma suc yac nej sac kwi. Ma datap mwasinj atu dau sa yêc in ndê Atu dau.

Kilisi ti ndê gwelenj

¹⁵ Lau dañ sêlic Anötö dom, magoc in Atu Kilisi gêm in aنجô ma tôc in asê têj yac. In tiñamata gêj hoj nañ Anötö kêj.

¹⁶ Bu gêj undambê-ñga ti gêj nom-ñga hoj nañ Anötö kêj, nañ kêj ña Kilisi. Gêj nañ dalic ña tanôj, ma gêj nañ tôm dom bu dalic ña tanôj, gitôm ajela me ñalau me gôlinj ma ñaclai tidañ-tidañ, gêj hoj dinaj Anötö kêj ña Kilisi ma kêj tu Kilisi-ñga.

¹⁷ In tiñamata gêj hoj, ma gêj hoj si ñahu sêmbo-ñga yêc in.

¹⁸ Ma in gêm gôlinj gôlôwac dabuñ. In ti ñagôlôj, ma gôlôwac dabuñ sêti in ndê ñandô. Ma in munj gôlôwac dabuñ bu ti ñagac ñamata-ñga bu tisa akêj lau batê-ñga. Ma bocdinaj gêj dañ hôc gêlêc in su dom.

¹⁹ Bu Anötö gêlic ñayham bu kêj dau sambuc sip Atungac ñalôm ma mbo whinj in.

²⁰ Ma in kêkij Atu dau sip nom meñ bu hê wamba ñamalac ma gêj nom-ñga ti gêj undambê-ñga hoj têj Anötö. Ma kwahic dec ñamalac sêtôm bu sêmbo Anötö aنجô-ñga ti yom malô, tu Atungac ndê dac nañ kêc siñ pi a gicso-ñga.

²¹ Munj-ñga, mac ambo ahê têj Anötö. Mac ambo atôm in ndê ñacyo tu gauc ti mêtê sac-sac nañ yêc mac-ñga.

²² Magoc in dau kêmasañ lêj bu Kilisi sip nom meñ ti ñamalac ma mbac ndu, tu bu hê wamba mac têj Anötö tiyham. Ma in tac whinj bu kêj mac alhac in aنجô-ñga atôm lau dabuñ nañ nem giso ti yom mbasi.

²³ Mac bu alhac ti akêj whinj ñanja ma akêj batam Anötö ndê mwasinj nañ ñawaë ñayham tôc asê têj mac, ma ahu siñ dom, dec mac oc atap mwasinj dau sa. Ñawaë ñayham dau mac aنجô su, ma sêhoc asê yêc gameñ hoj nañ yêc lau Rom si gôlinj ñapu, nañ bocdinaj. Ma aö Pol gati ñagac akinj ñawaë ñayham dau-ñga.

Pol whê ndê gwelenj ñawaë ñayham-ñga sa

²⁴ Ñandê bocke nañ aö gahôc tu wapuc mac nem akêj whinj dôj-ñga, nañ gahôc ti atac ñayham ej. Ma aö kayalê bu aö gac waë bu wahôc ñandê ñapaj, tu gwelenj nañ aö gakôm tu bu wapo Kilisi ndê ñandô, nañ gôlôwac dabuñ sa-ñga. M agoc aö oc wahôc e wandic dabinj gêj hoj nañ Kilisi kêyalinj sa bu wahôc.

²⁵ Aö gakôm gwelenj gam akinj gôlôwac dabuñ, kakuc lêj nañ Anötö dau kêmasañ dec kêyalinj aö sa tu mac-ñga, ma kêkij aö bu wahoc ñawaë ñayham asê e Anötö ndê yom tiapa yêc gameñ hoj.

26 Têŋ ñamata-ŋga e meŋ, yom pi Anötö ndê lêŋ nem lau si-ŋga, naŋ ñahu yêc siŋ dau têŋ lau nom-ŋga. Magoc kwahic dec iŋ tōc asê tiawê têŋ iŋ ndê lau dabuŋ.

27 Inj tac whinj bu lau dabuŋ sêŋyalê yom naŋ muŋ-ŋga yêc siŋ dau, naŋ bocdec bu. Inj bu êmwasiŋ mac tlau gameŋ apa-ŋga bu atap iŋ ndê ñawasi atu sa, dec kêŋ Kilisi sip nem ñalôm. Ma gêŋ dinaŋ ti mac nem ñahu akêŋ batam bu atap iŋ ndê ñawasi sa-ŋga.

28 Yac ahoc Kilisi ndê ñawaê ñayham asê, ma Anötö kêŋ gauc ñayham têŋ yac bu akêŋ puc ti andôhôŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ. Ma yac akôm bocdinaŋ tu bu andic dabirj ñac hoŋ e akêŋ ñac sêlhac Anötö angô-ŋga sêtôm lau gwalam akwa sêkêŋ whinj Kilisi-ŋga.

29 Ma aö gakôm gwelenj ti gahôc ñandê atu, tu bu wakôm gêŋ dau ñandô sa-ŋga, ña Kilisi dau ndê ñaclai naŋ gêm gwelenj ñanŋga yêc aö neŋ ñalôm.

2

1 Aö gawhê neŋ gwelenj sa têŋ mac, ñahu bu aö atac whinj bu mac anyalê bu aö gayêm dauŋ su ñandô tu mac-ŋga, ma tu lau Laodisia-ŋga, ma tu lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ naŋ sêlic aö aŋôŋ dom-ŋga, naŋ bocdinaj.

2 Aö tac whinj bu mêtê atac whinj-ŋga piŋ mac hoŋ dôŋ, ma puc mac dôŋ bu alhac ñanŋga. Ma yom pi Anötö ndê lêŋ nem lau si-ŋga naŋ muŋ-ŋga yêc siŋ dau, naŋ aö tac whinj bu mac anyalê tidôŋ andô, e kôm mac alhac ti akêŋ whinj ñanŋga eŋ. Yom dau hêganôŋ Kilisi.

3 Bu yom ti gauc naŋ atu andô ma tôm bu êmwasiŋ yac-ŋga, naŋ Anötö gêm ahuc yêc iŋ-ŋga.

4 Aö gawhê yom hoŋ dinaŋ sa têŋ mac, ñahu bu aö gatec bu lau ñatô sêmbac yom mac ma sêŋsau mac.

5 Bu aö dauŋ gambo gawhiŋ mac dom, tigeŋ yêc aneŋ ñalôm aö gauc gêm mac ñapaŋ. Ma aö atac ñayham atu, bu kayalê bu mac akêŋ whinj Kilisi ñanŋga, ma asa nem lêŋ hoŋ ñapep.

Dasa neŋ lêŋ tiwakuc tu Kilisi-ŋga

6 Mac akôc Yisu Kilisi sa su ti mac nem Pômdau, dec akêŋ iŋ tiŋamata nem lêŋ hoŋ.

7 Akôc ñanŋga yêc iŋ tôm a naŋ ñawakac gacgeŋ sip nom ñalôm gi. Ma iŋ ndê ñaclai po mac nem akêŋ whinj sa bu alhac ñanŋga, alhac yom ñandô naŋ sêndôhôŋ têŋ mac, naŋ ñahô. Ma yom anem danje Anötö-ŋga nem mac ahuc tôm bêc hoŋ.

8 Ayob daôm ñapep bu lau tasaŋ si yom ñambwa-ñambwa êŋsôŋ mac nem gauc ma êŋgaho mac su yêc yom ñandô e ati lau gapocwalô-ŋga lec dom. Ñac si yom dau ñahu kêkuc abuŋgaci si lêŋ ti mêtê nom-ŋga ñambwa, ma meŋ akêŋ Kilisi ndê dom.

9 Bu Anötö kêŋ dau sambuc sip Kilisi ñalôm, ma meŋ mbo nom gitôm ñamalac.

10 Kilisi dau iŋ góliŋ ti ñaclai hoŋ ñadau. Ma tu mac nem akêŋ whinj piŋ mac dôŋ am damiŋ iŋ-ŋga, dec Anötö ndê mwasiŋ gêm mac ahuc.

11 Kilisi kôm lau Israel-ŋga si tpwac sêse ñamlîc ñatô su-ŋga ñandô sa pi mac lau naŋ ati iŋ ndê. Gêŋ dau hôc asê kêkuc ñamalac si lêŋ sêse ñamlîc-ŋga dom, magoc Kilisi dau kôm gwelenj yêc mac nem ñalôm gitôm iŋ sê mac nem mêtê sac ñalôm akwa-ŋga su giŋga.

¹² Busanju naŋ mac alinj, naŋ piŋ mac dōŋ am damiŋ Kilisi, tōm sēŋsuŋun mac awhiŋ inj, ma Anötö uŋ mac sa awhiŋ inj. Gēŋ dau ḥandō sa tu mac akēŋ whiŋ Anötö, naŋ uŋ Kilisi dau sa akēŋ lau batē-ŋga, naŋ ndē ḥaclai.

¹³ Muŋ-ŋga, mac ambo atōm lau batē tu mac nem sac-ŋga, ma tu mac asap mētē ḥalōm akwa-ŋga dōŋ ḥapaŋ-ŋga. Tigeŋ Anötö suc mac nem sac hoŋ kwi, ma kōm mac ati lau ambo tamli tiyham-ŋga awhiŋ Kilisi.

¹⁴ Tu yac taŋgilì Anötö ndē yomsu-ŋga, dec yac datōm lau naŋ si bapia tōp-ŋga yēc, ma datōm dom bu dandic tōp dau, dec tac waē bu datap matōc sa. Magoc Anötö kōc bapia tōp-ŋga dau su yēc yac, ma gic pi a gicsō dau whiŋ Kilisi.

¹⁵ Ma Kilisi ndē mbac ndu pi a gicsō dau ti lēŋ bu Anötö ku Sadaŋ ti ndē ḥjalau ma ḥaclai sac hoŋ dulu, gitōm ḥgac bata siŋ-ŋga naŋ kōc ḥacyo si wapa siŋ-ŋga hoŋ su, ma wē ḥac gitōm lau gapocwalō-ŋga bu tōc asē tiawē bu ḥac si ḥaclai pacndē sambuc.

Yom pi ḥagôliŋ nom-ŋga

¹⁶ Tu dinaj-ŋga dec lau ḥatō bu sēŋgōliŋ yom pi mac tu gēŋ naŋ anj ti anōm-ŋga, me tu om naŋ lau sēlic tōm wake me ayō me yala-ŋg a, me tu bēc Sabat-ŋga, naŋ angō ḥac si yom dom.

¹⁷ Bu gēŋ hoŋ dinaj gitōm gēŋ ḥagatu ḥambwa naŋ dalic muŋ su, ma tiŋambu ḥandō meŋ hōc asē. Ma ḥandō dau, naŋ Kilisi.

¹⁸ Lau ḥatō sēŋkuc lēŋ ḥalōm akwa-ŋga ma sētoc dau sa tu ḥac si lēŋ sem akiŋ Kilisi-ŋga. Nac sēsōm bu sēpu dau ḥandō, ma sem akiŋ aŋela kēkuc gēŋ ḥatō naŋ sēyēc mbē ma sēlic. Lau kaiŋ dinaj b u sēpu mac ma sēsōm bu mac nem a kēŋ whiŋ inj gēŋ ḥandō mbasi-ŋga, dec akōc ḥac si yom sa dom.

¹⁹ Bu lau kaiŋ dinaj sēsap Kilisi, naŋ ti gōlōwac dabuŋ hoŋ si ḥagôliŋ, naŋ dōŋ dom. Inj tawasē piŋ yac hoŋ dōŋ dapitigenj, ma gōlōwac d abuŋ kēsōwec ḥa ḥaclai naŋ Anötö dau kēŋ.

²⁰ Aŋgō su naŋ. Tēŋ ndoc ḥjamalac d an mbac ndu, naŋ ḥagôliŋ ti ḥaclai nom-ŋga gēm gōliŋ inj tiyham dom. Ma tu Anötö piŋ mac dōŋ am damiŋ Kilisi-ŋga, dec tōm mac ambac ndu awhiŋ inj. Bocdinaj tu sake-ŋga mac ambo atōm lau naŋ sēhēgo dau pi ḥagôliŋ nom-ŋga?

²¹ Lau kaiŋ dinaj sic yao gēŋ tidaudau ma sēsōm bocdec bu, “Akōc dom, aneŋ ti anōm dom, ma amasec dom.”

²² Yom kaiŋ dinaj kēkuc gauc ti ḥagôliŋ naŋ lau nom-ŋga sēndōhōŋ, ma hēganōŋ gēŋ tēm kwahic dec-ŋga naŋ taŋ ti danōm ma gēŋ dau meŋ giŋga.

²³ Lau naŋ sēsōc ḥagôliŋ kaiŋ dinaj ḥapu, naŋ sēŋkuc gauc ḥjamalac-ŋga tu lēŋ sēnem akiŋ Anötö-ŋga ti sēŋgwiniŋ dau-ŋga ma lēŋ sēkēŋ wapac pi dau ḥamlic-ŋga. Sētoc lēŋ dau sa gitōm lēŋ ti gauc atu, ma gauc gēm bu oc ndic Pōmdau tandō ḥayham. Magoc mba. Lēŋ dau hēganōŋ gēŋ awē-ŋga ḥambwa, ma oc tōm dom bu nem ḥac si ḥalōm kwi e sēhu lēŋ ḥalōm ḥagalac-ŋga siŋ.

3

Kilisi ti yac neŋ dambo tanjli ḥahu

¹ Anötö uŋ mac sa awhiŋ Kilisi, ma kwahic dec inj ndōc Anötö ndē andō-ŋga yēc undambē. Tu dinaj-ŋga dec asa nem lēŋ ti tamkwē gēŋ undambē-ŋga enj.

² Gauc nem gēŋ nom-ŋga ēŋlēc dom. Gauc nem gēŋ undambē-ŋga hōc gēlēc.

³ Bu mac ambac ndu su awhiŋ Kilisi, ma mac nem ḥahu η andō ambo tamli awhiŋ Kilisi-ŋga, naŋ yēc siŋ dau yēc Anötö-ŋga.

4 Têŋ ndoc mac nem tamli ɣahu Kilisi dau meŋ hōc asê, naŋ Anötö oc tōc mac nem lēŋ ambo tamli-ŋga asê tiawê, ma mac oc alhac awhin Kilisi ti ɣawasi atu.

Lêŋ ɣalôm akwa-ŋga

5 Bocdinaj ahu mêtê sac hoŋ naŋ meŋ akêŋ ɣalôm akwa, naŋ siŋ. Mêtê dau gitôm mac nem ɣacyo daŋ naŋ kalhac seŋ andöc tamli-ŋga ahuc, bocdinaŋ andic inj ndu. Mêtê kaiŋ bocdec ahu hoŋ siŋ, mêtê mockain-ŋga, mêtê ɣadômbwi, ma mêtê sac-sac ɣalôm ɣagalac-ŋga. Ma ayob daôm bu aŋkuc lau naŋ sêkêŋ awa ti wapa nom-ŋga kalhac si gauc ɣamata ɣapaŋ, naŋ dom. Bu lêŋ dau gitôm ɣac sem akiŋ anötö gwam.

6 Lau hoŋ naŋ sêsa lêŋ kaiŋ dinaj, oc sêtap Anötö ndê atac ɣandê sa.

7 Muŋ-ŋga, mac daôm akôc gauc tôm ɣac lau dinaj sêkôc, ma aŋkuc ɣac si mêtê sac.

8 Magoc kwahic dec ahu mêtê sac hoŋ siŋ. Atac ɣandê têŋ lau me alic ɣac sac dom, ɣalôm li sa dom, ma ayob nem whamsuŋ bu asôm yom sac-sac apu lau-ŋga ti yom mayaŋ-ŋga dom.

9 Ma asôm yom tasaŋ têŋ nem asidôwai dom. Gauc nem bu mac ahu lêŋ ɣalôm akwa-ŋga siŋ su, dec akôm mêtê kaiŋ dinaj tiyham dom.

10 Ma asa nem lêŋ ti ɣalôm wakuc. Bu Anötö, naŋ kêmasaŋ ɣamalac bu sênen inj aŋgô sêmbo nom, naŋ gêm gwelen pi mac mbo, tu bu mac atiwakuc, ma tu bu mac aŋyalê inj ti ndê lêŋ gitêŋ tidôŋ.

11 Ma yac lau naŋ dasa lêŋ wakuc dinaj, naŋ dahêgo dauŋ tu yac neŋ ɣahu nom-ŋga tiyham dom. Yac bu lau Grik me lau Israel-ŋga, gai me lau aŋgô batac, lau naŋ taŋkuc pwac sêse ɣamlic-ŋga me taŋkuc dom, lau akiŋ ɣambwa me lau naŋ dau sêmbo si gêŋ, naŋ Anötö gauc gêm lêŋ hoŋ dinaj ɣadan hōc gêlêc su dom. Gêŋ tigen naŋ gêŋ atu têŋ inj, naŋ Kilisi piŋ yac hoŋ dôŋ dati inj ndê.

Lêŋ ɣalôm wakuc-ŋga

12 Anötö tac whiŋ mac ma kêyalin mac sa ati inj ndê lau dabun. Tu dinaj-ŋga dec asap mêtê ɣayham bocdec dôŋ gitôm mac asôc ti nem ɣakwê. Tamwalô lau ma atac apu ɣac ti nem ɣalôm sambuc, aŋgwininj daôm, asa lêŋ malô, ma akôc nem ɣalôm dôŋ.

13 Asa naŋ ndê asidôwa kôm sac têŋ inj, naŋ kôc ndê ɣalôm dôŋ bu hōc ɣawapac dau, ma suc inj ndê sac kwi. Åsuc sac naŋ asidôwai sêkôm têŋ mac naŋ kwi, tôm Pômdau dau suc mac nem kwi.

14 Ma asap mêtê atac whiŋ-ŋga dôŋ, bu mêtê dau piŋ mêtê ɣayham-ɣayham hoŋ dôŋ sêpitigenj.

15 Kilisi ndê yom malô nem gôliŋ mac nem ɣalôm. Bu Anötö kêgalêm mac sa bu ati gôlôwac dabun tigeŋ, naŋ yom malô dau piŋ mac dôŋ. Ma anem danje Anötö ɣapan.

16 Kilisi ndê yom ɣandô nem mac nem ɣalôm ahuc sambuc, dec kêŋ gauc ɣayham têŋ mac bu anem la ti andôhôŋ têŋ daôm. Anem wê yêc Buku Wê-ŋga, ti wê dabun ma wê ɣatô naŋ Nalau Dabun kêŋ têŋ mac, bu ampiŋ Anötö ma anem danje inj ti nem ɣalôm sambuc.

17 Gêŋ hoŋ naŋ mac akôm ti yom hoŋ naŋ asôm, naŋ akôm tu Pômdau Yisu ndê ɣaê-ŋga. Ma anem danje Damaŋ Anötö tu Kilisi-ŋga.

Damba ti dindai ma balêkoc si ɣagôliŋ ɣatô

18 Mac lauwhê, asôc nem ɳgaci ɳapu, bu lêj dinaj gic waê lauwhê naŋ sêkêj whiŋ Kilisi.

19 Ma mac lauŋgac, atac whiŋ nem lauwhê ma atigasec ɳac dom.

20 Balêkoc, mac daŋjam wambu yom hoŋ naŋ dinam ti damami sêšôm têj mac. Bu lêj dinaj gic Pômdau tandô ɳayham.

21 Mac dambai, ali nem balêkoc si ɳjalôm sa dom. Ayob ɳac ɳapep tu bu ɳac lic ɳakam sa e sêtec lêj ɳayham lec dom.

Lau akiŋ ma ɳadaui si ɳagôlin

22 Mac lau akiŋ, asôc nem ɳadaui nom-ɳga si yom hoŋ ɳapu. Anem akiŋ tu bu mac nem ɳadaui sêlic mac ɳayham-ɳga ɳambwa lec dom. Mba. Mac nem ɳadaui bu sêmbo sêwhiŋ mac me sêmbo dom, magoc akôm nem gweleŋ hoŋ ɳapep ej. Anem akiŋ ti nem ɳjalôm sambuc, ma atôc asê bu mac atoc Pômdau sa.

23 Akôm gêj hoŋ ti nem ɳjalôm sambuc ej, gitôm mac am akiŋ Pômdau, ma tôm mac am akiŋ lau nom-ɳga tawasê dom.

24 Mac anyalé su bu mac am akiŋ Kilisi mac nem Pômdau, ma iŋ oc kêj mac awêkaiŋ nem gêj lêŋsêm yêc undambêti mac nem ɳagêyô ɳayham.

25 Magoc asa naŋ kôm giso, naŋ oc tap ndê ɳagêyô sa. Ma Anötö oc toc ɳamalac daŋ sa hôc gêlêc daŋ dom. Iŋ oc êŋsahê yac hoŋ ɳa saê tigeŋ.

4

1 Mac ɳadaui, aŋyalé ɳapep bu mac daôm nem Nadau mbo undambê, ma bocdinaŋ ayob nem lau akiŋ ɳapep, ma ɳaolî bocke naŋ gic ɳac ɳawaê, naŋ akêj têj ɳac.

Pol gêm lau Kolosi-ɳga

2 Anem ali ma asap mêtê dateŋ mbec-ɳga ti danem dange Anötö-ɳga dôj ɳangga.

3 Ma ateŋ mbec tu yac-ɳga whiŋ, bu Anötö lêc gatam su têj yac bu ahoc iŋ ndê yom asê, ma bu awhê yom pi Kilisi naŋ muŋ-ɳga yêc siŋ dau, naŋ sa tiawê. Tu Kilisi ndê yom dinaj-ɳga dec aö gandöc gapocwalô.

4 Ateŋ mbec bu Anötö puc aö dôj bu wakôm neŋ gweleŋ ɳapep, ma wawhê yom dau sa yêc awê en.

5 Asa nem lêj ambo lau sêkêj whiŋ dom-ɳga ɳjalôm ti gauc ej. Ma ansalê lêj tu bu atôc Kilisi têj ɳac tôm bêc hoŋ.

6 Akôc gauc ɳapep pi yom asôm-ɳga bu asôm yom êmwasiŋ lau ti nem ɳac sa-ɳga, ma aô lau si yom ɳjalêŋ ɳayham.

Pol sôm bu êŋkiŋ Tikikus lu Onesimus sêtêŋ Kolosi sêndi

7-8 Kwahic dec aö bu waŋkiŋ yac neŋ asidôwa ma ɳgac atac whiŋ-ɳga Tikikus têj mac loc. Iŋ kalhac ɳangga ma gêm akiŋ Pômdau whiŋ aö. Aö waŋkiŋ iŋ loc bu ndic miŋ aneŋ yom, ma asidôwai gameŋ dindec-ɳga si yom hoŋ têj mac. Ma iŋ oc nem malô mac nem ɳjalôm.

9 Ma aö waŋkiŋ Onesimus, naŋ mac nem daŋ ma yac mba asidôwa atac whiŋ-ɳga naŋ kêj whiŋ ɳangga ej, whiŋ Tikikus têj mac loc. Iŋlu oc sêndic miŋ yom gameŋ dindec-ɳga hoŋ têj mac.

Pol kêj ndê acsalô têj lau ɳatô

¹⁰ A ristikus, naŋ ndöc gapocwalô whinj aö, naŋ kēŋ ndê acsalô tēŋ mac, ma Banabas ndê tēŋgac Mak kôm acsalô tēŋ mac bocdinaŋ. Mak bu hōc asê mac, dec akôm tôm aö gasôm tēŋ mac munj su, ma akôc in sa.

¹¹ Ma Jisas, ḥgac naŋ sêsam inj ndê ḥnaê danj bu Justus, naŋ kēŋ ndê acsalô tēŋ mac whinj. ḥac lau tö dinaŋ sêmbo sêwhinj aö ma sem malô aneŋ ḥalôm. ḥac lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whinj Kilisi, ma sem gweleŋ sêwhinj aö ma yac ahoc ḥawaâ pi Anötö ndê gôlinj asê. Lau Israel-ŋga daêsam sêmbo sêwhinj aö dom, ḥac lau tö dinanj solop.

¹² Ma Epapras, Kilisi ndê ḥgac akinj, naŋ mac daôm nem danj, naŋ kēŋ ndê acsalô tēŋ mac bocdinaŋ. Inj tôm bêc hoŋ teŋ mbec tu mac-ŋga bu mac alhac ḥaŋga atôm lau gwalam akwa akêŋ whinj-ŋga, ma asa nem lêŋ hoŋ tôm Anötö tac whinj.

¹³ Aö wasôm yom ḥandô tēŋ mac bu inj yêm dau su ḥandô tu mac-ŋga ḥapanj, ma tu lau sêkêŋ whinj-ŋga naŋ sêmbo malac Laodisia ma malac Hierapolis-ŋga bocdinaŋ.

¹⁴ Luk, dokta naŋ yac atac whinj, lu Demas sêkêŋ si acsalô tēŋ mac whinj.

¹⁵ Akêŋ yac mba acsalô tēŋ asidôwai Laodisia-ŋga, ma tēŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga naŋ sêkac sa yêc Nimpa ndê andu tu sêlic om-ŋga, ma tēŋ Nimpa dau bocdinaŋ.

¹⁶ Têŋ ndoc sêsam bapia dindec tēŋ mac su, naŋ akêŋ tēŋ gôlôwac dabun yêc Laodisia bu ḥac sêsam whinj. Ma bapia naŋ aö gakêŋ tēŋ ḥac, naŋ sêkêŋ tēŋ mac asam bocdinaŋ.

¹⁷ Asôm tēŋ Akipus bu sap sakiŋ naŋ Pômdau kêŋ sip inj amba, naŋ dôŋ, ma kôm ḥapanj e ndic dabinj.

¹⁸ Aneŋ ḥnaê Pol dec, gato ḥa aö dauŋ amanj. Aö gacgeŋ gandöc gapocwalô, dec wandac mac bu gauc nem aö. Anötö ndê mwasiŋ whinj mac hoŋ.

Pol ndê bapia ɳamata-ŋga tēŋ lau Tesalonika-ŋga Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Tesalonika in malac atu daŋ naŋ yêc gameŋ Masedonia-ŋga. Pol in ɳgac ɳamata-ŋga bu hoc ɳawaê ɳayham asé yêc Tesalonika (Apo 17:1-9). In mbo whiŋ ɳac bêc daêsam dom, ma lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom yêc malac dau, naŋ sem lêmouŋ in ma sêkêŋ kisa in, dec in kölhö gi. Magoc lau Tesalonika-ŋga naŋ sic hu sêkêŋ whiŋ Pômdau, naŋ sêsap si sêkêŋ whiŋ dôŋ ɳaŋga, e ɳawaê ɳayham gi tiapa yêc gameŋ hoŋ dinaj (1:8).

Tinjambu Pol gauc gêm ɳac ɳapaŋ ma kêkiŋ Timoti bu mbo whiŋ ɳac ma êndôhôŋ ɳac, ma bu lic ɳac sêmbo ɳalêŋ bocke (3:1-5). Ma Timoti mbu têŋ Pol gi tiyham, ma gic miŋ pi ɳac si lêŋ ɳayham (3:6-10). ɳawaê dau kôm Pol tac ɳayham sambuc, dec in to bapia dindec têŋ ɳac.

Pol to yom ɳatô têŋ lau Tesalonika-ŋga, bu puc ɳac dôŋ bu sêsap mêtê ɳayham dôŋ ma sêtimêtê dau ɳapep. In whê lau batê si sêtisa ɳalêŋ sa fêŋ ɳac, bu nem malô ɳac ma sêtaŋ lau naŋ sêmbac ndu su, naŋ êŋlêc dom. Ma in to yom pi mêtê ɳayham-ɳayham daêsam naŋ gic lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ɳawaê.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aö Pol, ma Sailas lu Timoti, ato bapia dindec têŋ gôlôwac dabuŋ malac Tesalonika-ŋga, mac lau naŋ akêŋ whiŋ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi. Pômdau ndê mwasinj ti yom malô têŋ mac hoŋ.

Pol tac ɳayham tu lau Tesalonika si mêtê-ŋga

² Tôm bêc hoŋ yac ateŋ mbec, ma am daŋge Anötö tu mac hoŋ-ŋga.

³ Têm hoŋ yac ateŋ mbec têŋ Damaŋ Anötö, naŋ yac gauc gêm mac nem mêtê ɳayham. Mac akôm gwelen ɳayham tu mac nem akêŋ whiŋ-ŋga, ma akôm gêŋ daêsam bu anem akiŋ asidôwai, tu mac nem mêtê atac whiŋ lau-ŋga. Ma mac akêŋ batam bu Pômdau Yisu Kilisi oc mbu meŋ, dec mac alhac ɳaŋga ej.

⁴ O asidôwai naŋ Anötö tac whiŋ mac ndu andô. Yac anyalê su bu Anötö kêgalêm mac sa ati inj ndê.

⁵ Nahu bu têŋ ndoc yac ahoc ɳawaê ɳayham asé têŋ mac, naŋ yom dau meŋ ɳambwa dom, magoc meŋ ti Anötö ndê ɳaclai. Ma Nalaub Dabuŋ puŋ ɳawaê dau dôŋ sip nem ɳalôm, e mac akêŋ whiŋ ɳaŋga ej. Ma mac daôm anyalê mêtê naŋ yac akôm, bu anem mac sa têŋ ndoc yac ambo awhiŋ mac.

⁶ ɳawapac daêsam tap mac sa, magoc Nalaub Dabuŋ puc mac dôŋ, dec akôc ɳawaê ɳayham sa ti atac ɳayham atu. ɳalêŋ dinaj mac apuc yac mba waŋaŋ, ma apuc Pômdau ndê waŋga bocdinan.

⁷ Mac nem lêŋ dinaj ti dôhôŋ ɳayham, bu lau sêkêŋ whiŋ-ŋga yêc gameŋ Masedonia ti Akaya-ŋga hoŋ sêlic ma sêrkuc.

⁸ Ma mac nem lêŋ ɳayham kôm Pômdau ndê ɳawaê ɳayham tiapa yêc gameŋ Masedonia-ŋga ma gameŋ Akaya-ŋga tawasê dom. Lau yêc gameŋ hoŋ sêngô ɳawaê bu mac akêŋ whiŋ Anötö. Bocdinaj gitôm dom bu yac asôm yom daŋ bu awhê mac nem lêŋ sa têŋ lau.

9 Lau dau sic miŋ yom hoŋ pi mac nem lēŋ ḥayham. Sic miŋ bu mac akōc yac sa ḥalēŋ ḥayham, ma mac ahu anötöi gwam siŋ, ma anem daôm kwi bu anem akiŋ Anötö naŋ Anötö ḥandô, ma mbo tali ḥapaj.

10 Ma kwahic dec mac akēŋ batam inj ndê Atu Yisu bu mbu akēŋ undambê meŋ. Inj Yisu naŋ Anötö uŋ inj sa akēŋ lau batē-ŋga. Yisu dau dinaj dec kēgaho yac su yēc Anötö ndê atac ḥandê, naŋ oc meŋ sa tiawê tēŋ bēc ḥambu-ŋga.

2

Pol ndê gweleŋ yēc Tesalonika

1 O asidôwai, mac anjyalê bu yac ac mac kēsi ḥambwa dom, magoc gweleŋ naŋ akôm tēŋ mac, naŋ ḥandô sa su.

2 Mac anjôsu bu tēŋ ndoc yac ambo malac Pilipai, naŋ lau sêpu ti sêkôm yac ḥayom daêsam. Ma tēŋ ndoc yac ahôc asê mac nem malac Tesalonika, naŋ lau sêkêŋ kisa yac ḥan̄ga bocdinaj. Magoc Anötö puc yac dôŋ, dec alhac ḥan̄ga ma ahoc inj ndê ḥawaé ḥayham asê tēŋ mac.

3 Yac alhac ḥan̄ga ma akac mac bu akēŋ whin̄ Yisu, ḥahu bu yac anjyalê bu yom naŋ yac ahoc asê, naŋ yom tasaj dom, ma yac amen̄ ambo awhiŋ mac tu bu akôm mêtê sac me aŋsau mac-ŋga dom.

4 Mba! Yac anjyalê bu Anötö gêlic yac atôm solop, dec kēŋ ḥawaé ḥayham sip yac amaj. Ma bocdinaj yac ahoc ḥawaé ḥayham asê tu bu lau sêlic yac ḥayham-ŋga dom. Mba! Yac akôm tu bu Anötö, naŋ kêyalê yac neŋ ḥalôm e pi sa, naŋ lic ḥayham.

5 Mac anjyalê bu yac ambac yom mac dom. Ma Anötö dau kêyalê bu yom taŋgatu gêŋ-ŋga danj siŋ dau yēc yac mba ḥalôm dom.

6 Ma yac akôm tu bu mac me lau ḥatô sêtoc yac mba waêŋ sa-ŋga dom.

7 Kilisi dau kêyalin̄ yac sa ati taposel, ma tu dinaj-ŋga dec gitôm bu yac oc taŋkwê mac bu akēŋ gêŋ tu anem yac sa-ŋga. Tigen̄ yac atec bu akēŋ ḥawapac tēŋ mac, dec andac mac bu akēŋ gêŋ danj tēŋ yac dom. Yac ambo awhiŋ mac ti akôm gêŋ malô, gitôm dinda danj yob inj ndê balêkoc.

8 Yac atac ḥayham atu bu ahoc Anötö ndê ḥawaé ḥayham asê tēŋ mac. Magoc yac akēŋ gêŋ tigen̄ dinaj dom. Yac alic ḥayham bu akēŋ dauŋ sambuc tu mac-ŋga bocdinaj. Nahu bu yac atac whin̄ mac ndu andô.

9 O asidôwai, gauc nem gweleŋ naŋ yac akôm yēc mac nem gameŋ. Yac ambo awhiŋ mac bu ahoc Anötö ndê ḥawaé ḥayham asê, magoc tôm ac ti ôbwêc yac akôm gweleŋ atu whin̄, bu akôm kwaŋ dauŋ-ŋga. Yac atec bu akēŋ ḥawapac tēŋ mac, ma tu dinaj-ŋga dec yac akôm gweleŋ dinaj.

10 Mac lau naŋ akēŋ whin̄ Yisu alic yac mba mêtê hoŋ naŋ akôm tēŋ ndoc yac ambo awhiŋ mac, ma anjyalê bu yac akôm gêŋ so danj dom. Yac akôm mêtê gitêŋ ti dabuŋ ej. Ma Anötö kêyalê yac mba mêtê hoŋ whin̄.

11 Mac anjyalê bu yac akôm mêtê ḥayham tēŋ mac hoŋ, gitôm damba danj kôm tēŋ inj ndê balêkoc.

12 Yac am malô mac, ma angilí mac ti ac yomsu mac bu aŋsêlêŋ ti asa nem lêŋ atôm Anötö ndê lau dabuŋ solop. Bu inj kêgalêm mac sa bu asôc inj ndê tgolîŋ ḥapu, ma bu atap inj ndê ḥawasi atu sa.

Lau Tesalonika-ŋga sêhôc ḥawapac magoc sêlhc ḥan̄ga

13 Ma yac am dange Anötö tôm bêc hoŋ, bu tēŋ ndoc mac angô inj ndê yom yēc yac, naŋ mac akôc sa gitôm ḥjamalac si yom ḥambwa dom. Mba! Mac anjyalê

ŋapep bu Anötö ndê yom solop, ma bocdinaŋ dec mac akôc sa. Ma kwahic dec yac anyalê bu yom dau kôm gwelenj yêc mac nem ŋalôm.

14 Nahu bu mac daôm nem lau naŋ sêkêŋ whinj dom, naŋ sêkêŋ ŋawapac daêsam têŋ mac, magoc yac alic bu mac alhac ŋanŋga. O asidôwai, ŋalêŋ dinaj mac aŋkuc Anötö ndê gôlôwac dabuŋ naŋ sêmbo gameŋ Judia-ŋga, naŋ si lêŋ. Bu ŋac dau si lau Israel-ŋga sêkêŋ ŋawapac têŋ ŋac tu sêkêŋ whinj Yisu Kilisi-ŋga.

15 Aŋgô su naŋ! Mun-ŋga lau Israel-ŋga dau sic Anötö ndê lau prophet ndu, ma ŋasawa lec ŋac sic Pômdau Yisu ndu, ma sêsoc yac su yêc ŋac si gameŋ. Ŋac si lêŋ dinaj Anötö gêlic sac. Ma ŋac sêkêŋ kisa lau yêc gameŋ hoŋ.

16 bu ŋac sêkôm bu sêlhac yac mba gwelenj ŋawaê ŋayham-ŋga ahuc e yac atôm dom bu ahoc yom asê têŋ tlau gameŋ apa-ŋga pi Anötö ndê lêŋ nem ŋac si-ŋga. Bocdinaŋ sac naŋ ŋac sêkôm, naŋ kêšôwec tiatu ŋapaŋ, ma ŋac sic waê bu sêtap Anötö ndê tac ŋandê atu sa.

Pol tac whinj bu lic lau Tesalonika-ŋga tiyham

17 O asidôwai, lau naŋ sêkêŋ kisa yac, naŋ sêkac yac su ambo ahê mac ŋasawa apê lec. Yac aŋjôŋ mba, magoc yac gauc gêm mac ŋapaŋ, ma yac atac whinj kêlêc bu alic mac tiyham.

18 Yac atac whinj bu ambu aloc, ma aö Pol kasahê tidim daêsam bu waloc, tigeŋ Sadan̄ kalhac yac ahuc.

19 Olauhac! Têŋ ndoc Pômdau Yisu bu mbu menj, naŋ yac lau aposel oc akêŋ bataŋ gêŋ sake? Ma gêŋ sake oc kôm yac atisambuc? Ma ŋaoli ŋayham bocke oc po yac sa yêc Yisu aŋgô-ŋga? Aö wasôm têŋ mac! Mac lau daôm dinaj.

20 Yomandô! Mac daôm ati yac mba waêŋ ti atac ŋayham ŋahu.

3

Pol kêkîŋ Timoti têŋ malac Tesalonika gi

1 Yac mba ŋalôm kac yac ŋandô bu alic mac. Magoc atap seŋ daŋ sa dom. Bocdinaŋ yac alic ŋayham bu ambo malac Atens,

2 ma aŋkuc Timoti têŋ mac goloc. Inj yac neŋ asidôwa daŋ, naŋ kôm Anötö ndê gwelenj ma hoc Kilisi ndê ŋawaê ŋayham asê whinj yac. Yac aŋkuc inj têŋ mac goloc, bu puc mac dôŋ ma êngilí mac bu asap nem akêŋ whinj dôŋ ŋanŋga.

3 Yac ahêgo dauŋ bu mboe ŋawapac naŋ tap mac sa, naŋ oc kôm mac nem lau ŋatô sêhu si sêkêŋ whinj siŋ. Magoc mac aŋyalê su, bu ŋawapac kaiŋ dinaj gic waê yac lau dakêŋ whinj-ŋga.

4 Gauc nem bu têŋ ndoc yac ambo awhinj mac, naŋ yac asôm asê têŋ mac tidim daêsam, bu kisa oc tap yac sa. Ma yac mba yom dinaj, kwahic dec ŋandô sa su.

5 Aö gahêgo dauŋ bu mboe Sadan̄ êntôm mac e gwelenj naŋ yac akôm têŋ mac, naŋ oc ŋandô mba. Gauc dinaj kôm aö ŋalôm ŋawapac ŋapaŋ, dec kakiŋ Timoti bu lic mac ma kêŋ ŋawaê têŋ aö bu mac asap nem lêŋ akêŋ whinj-ŋga dôŋ, me ahu siŋ su.

Pol tac ŋayham têŋ ndoc inj ŋgô Timoti ndê yom

6 Ma kwahic dec Timoti mbu menj hôc asê aö, ma kêŋ puc ŋayham pi mac nem lêŋ akêŋ whinj Pômdau ti atac whinj lau-ŋga. Ma inj sôm bu mac gauc gêm yac ti atac ŋayham ŋapaŋ, ma atac whinj bu alic yac tiyham, tôm yac atac whinj bu alic mac tiyham bocdinaŋ.

7 O asidôwai. Yac dec ambo ti ahôc ɻawapac daêsam, ma lau sêkêj kisa yac ɻapanj. Tigen kwahic dec yac aŋgô bu mac akêj whinj ɻanja ambo, ma ɻawaê dau puc yac dôj ma kôm yac ɻalôm tigahô.

8 Kwahic dec yac anjalê bu mac asap Pômdau dôj ma ahu in siñ dom, dec ambo ti atac ɻayham sambuc.

Pol teŋ mbec tu lau Tesalonika-ŋga

9 Yac mba atac ɻayham tu mac-ŋga gêm yac mba ɻalôm ahuc têj ndoc yac atenj mbec yêc yac neŋ Anötö aŋgô-ŋga. Yac atac whinj ɻandô bu anem danje inj tu mac-ŋga, madec oc akôm andic ɻawaâe.

10 Tôm acsalôti ôbwêc yac atenj mbec ɻanja, ma andac Anötö bu tôc sen danj têj yac bu alic mac tiyham. Yac atac whinj bu atenj mac aloc, ma awhê mac nem gauc sa tiyham pi Anötö ndê yom ɻatô, bu apuc mac nem akêj whinj dôj.

11 Yac andac Damaŋ Anötö lu yac neŋ Pômdau Yisu bu sêmasaj seŋ bu yac atenj mac aloc.

12 Ma yac atenj mbec tu mac-ŋga bocdec bu. Pômdau êmwasiŋ mac e mac nem mêtê atac whinj asidôwai sêkêj whinj-ŋga êrysôwec tiatu. Ma mac atac whinj lau hoŋ bocdinaj, e mac nem mêtê atac whinj-ŋga êysalê mac ahuc, tôm yac atac whinj mac.

13 Ma inj puc mac nem ɻalôm dôj bu asa Anötö ndê lêŋ ej, e Pômdau Yisu mbu meŋ whinj inj ndê aŋjela ti lau dabuŋ hoŋ. Bocdinaj têj ndoc mac alhac Damaŋ Anötö aŋgô-ŋga, naŋ inj oc lic mac bu lau dabuŋ ma mac nem giso mbasi.

4

Taŋkuc lêŋ naŋ Anötö tac whinj

1 O asidôwai, yac mba yom ɻambu-ŋga têj mac bocdec. Lêŋ gitêŋ naŋ Anötö gêlic ɻayham, ma yac andôhôj têj mac su, naŋ mac akôm ambo. Ma kwahic dec yac bu atenj mac tu Pômdau Yisu ndê ɻaê-ŋga, bu asap lêŋ dau dôj ɻapanj, ma akôm tiatu-tiatu ndi.

2 Bu yom hoŋ naŋ yac andôhôj têj mac am Pômdau Yisu aŋgô, naŋ mac anjalê su.

3 Ma lêŋ naŋ Anötö tac whinj, naŋ bocdec. Asa nem lêŋ solop e ati lau dabuŋ ɻandô. Ma andic ahê mêtê mockaiŋ-ŋga tidau-tidau.

4 Anötö kêmasaj lêŋ ɻayham ma dabuŋ bu awhê lu ɻagac sêmbo sêwhinj dau, dec mac lau tigeŋ-tigeŋ ayob daôm bu asa lêŋ dau ɻapep ej.

5 Yomandô! Akôm mêtê ɻalôm ɻagalac-ŋga tôm lau sambuc dom, bu ɻac sêŋyalê Anötö dom.

6 Ayob ɻapep bu mac nem danj kôm mêtê mockaiŋ-ŋga whinj asidôwa danj ndê awhê dom. Yac asôm asê ti akêj puc mac muŋ su, bu Pômdau oc kêj ɻagêyô têj lau pi sac kainj dinaj hoŋ.

7 Aŋgô! Anötö kêgalêm yac sa bu dasa lêŋ ɻadômbwi dom. Mba! Inj kêgalêm yac sa bu dasa lêŋ dabuŋ ej.

8 Yom dindec meŋ akêj Anötö, naŋ kêj ndê ɻalau Dabun sip mac nem ɻalôm. Bocdinaj asa naŋ sôc yom dau ɻapu dom, naŋ tec ɻamalac si yom dom, inj tec Anötö dau ndê yom bocdinaj.

9 Anötö dau kêdôhôj mac pi mêtê atac whinj asidôwai-ŋga, ma bocdinaj dec yac gauc gêm bu ato yom têj mac pi mêtê dau dom.

10 Bu yac aŋyalê su bu mac atac whinj asidôwai sêkêj whinj-ŋga hoŋ naŋ sêndöc gameŋ Masedonia-ŋga. Kwahic dec yac bu asôm têj mac bu asap mêtê dau dôŋ ŋapaŋ ej, ma akôm tiatu-tiatu ndi.

11 Akêj nem gauc ti atac whinj sambuc bu asa nem lêŋ malô. Gauc nem gêŋ naŋ gic mac ŋawai-ŋa soloŋ, ma auŋ lau ŋatô si yom sa dom. Ma anem gwelen bu akôm kwam daôm-ŋga, tôm yac asôm têj mac su.

12 Akôm bocdinaŋ bu akêj ŋawapac têj lau ŋatô tu sênen mac sa-ŋga dom. Ma lau naŋ sêkêj whinj Yisu dom, naŋ oc sêlic mac nem mêtê dinanj, ma sêtoc mac nem lêŋ sa.

Lau batê oc sêtisa tiyham

13 O asidôwai, yac atac whinj bu awhê mac nem gauc sa pi lau naŋ sêmbac ndu su. Yac atec bu mac atanj dangibo atu tu ŋac-ŋga, gitôm lau naŋ sêkêj whinj Yisu dom, naŋ sêtanj. Lau dau sêtanj dangibo atu, ŋahu bu sêkêj bata bu lau batê oc sêtisa tiyham dom.

14 Tigeŋ yac dakêj whinj bu Yisu mbac ndu ma tisa tiyham, ma tu dinaŋ-ŋga dec yac dakêj whinj bu lau naŋ sêkêj whinj inj ma sêmbac ndu su, naŋ Anötö oc uŋ ŋac sa têj ndoc Yisu mbu meŋ.

15 Pômdau dau sôm têj yac, ma kwahic dec yac ahoc inj ndê yom asê têj mac bocdec bu. Têj ndoc inj mbu meŋ, naŋ inj oc kôc yac lau naŋ dambo taŋli, naŋ sa muŋ dom. Inj oc kôc lau naŋ sêmbac ndu su, naŋ sa muŋ.

16 Anötö oc ndic atu yom ti ŋaŋga, ma anjela ŋamat-ŋga oc mbwêc awha atu, ma Anötö ndê dahuc oc taŋ, goc Pômdau oc sip akêj undambê meŋ. Ma lau naŋ sêkêj whinj Kilisi ma sêmbac ndu su, naŋ oc sêtisa sêmuŋ.

17 Goc Anötö oc kôc yac lau naŋ dambo taŋli, naŋ sa dapi lôlôc dandi dawhinj ŋac, ma yac hoŋ oc datap Pômdau sa yêc dao ŋalôm. Ma yac oc dambo dawhinj inj ŋapaŋ ej.

18 Bocdinaŋ, asôm yom dindec têj daôm, bu puc mac dôŋ ma ndic malô mac nem ŋalôm.

5

Pômdau ndê bêc mbu meŋ-ŋga

1-2 O asidôwai. Mac aŋyalê su, bu bêc Pômdau mbu meŋ-ŋga naŋ ŋapuc mbasi, tôm ŋac kaŋ naŋ sôc andu têj ôbwêc. Bocdinaŋ yac gauc gêm bu ato yom têj mac pi têm ti bêc dom.

3 Lau ŋatô oc sêson yom bocdec bu, “Yac dambo têm ŋayham ma ŋawapac mba.” Ŋac oc sêson yom kaiŋ dinaj sêmbo, ma ŋagahô ej bêc ŋambu-ŋga dau oc meŋ sa ma ŋac oc sêninga. Lau danj oc sêlhö su têm dinaj dom. Oc tôm awhê tidaê naŋ kêlhiŋ dau siŋ, magoc ŋandê tu kôc balêkoc-ŋga meŋ sa inj ŋagahô ŋambwa.

4 Magoc asidôwai, mac aŋyalê yom pi bêc ŋambu-ŋga dau su. Mac atôm lau naŋ sêmbo ŋasec ŋalôm, naŋ dom. Ma bocdinaŋ oc tôm dom bu bêc dau hôc asê mac gitôm ŋac kaŋ e kôm mac asô.

5 Bu mac ati balêkoc ŋasec ti ôbwêc-ŋga dom. Mac hoŋ ati balêkoc ŋawê ti acsalô-ŋga.

6 Bocdinaŋ dambo datôm lau naŋ sêyêc bêc pu, naŋ dom. Mba! Dambo ti neŋ gauc ŋawa ma danem ali.

7 Bu lau naŋ sênon bu ŋaŋga e si gauc timboloc ma sêyêc bêc pu ŋawahô, naŋ lau ŋasec ti ôbwêc-ŋga.

⁸ Magoc yac lau ɻawê-ŋga, ma bocdinaj dambo ti neŋ gauc ɻawa. Mêtê dakêj whinj-ŋga ma atac whinj lau-ŋga, naŋ dasap dôŋ ɻaŋga, gitôm ɻakwê siŋ-ŋga naŋ dasôc sac yac ɻabapo. Ma yac neŋ dakêj bataŋ Anötö ndê mwasin nem yac si-ŋga ɻa-ŋandô, naŋ gitôm guluŋ ain naŋ lau siŋ-ŋga sêunj.

⁹ Bu Anötö kêyaliŋ yac sa bu dahôc inj ndê tac ɻandê dom. In kêyaliŋ yac sa bu datap inj ndê mwasin nem yac si-ŋga sa tu Pômdau Yisu Kilisi-ŋga.

¹⁰ Yisu mbac ndu tu yac-ŋga, ma bocdinaj yac bu dambac ndu me dambo tanli têŋ ndoc inj mbu men, naŋ tanyalê bu yac oc dambo tanli dawhiŋ inj.

¹¹ Tu dinaj-ŋga asôm yom ɻayham-ɻayham têŋ daôm, ma apuc daôm dôŋ bu alhac ɻanya, tôm mac akôm ambo.

Yom ɻambu-ŋga

¹² O asidôwai. Yac bu andac mac bu atoc lau bata naŋ sêyob mac sem Pômdau anjô, naŋ sa ɻapep. Nac sêkôm gwelenj atu tu sênen mac sa-ŋga, ma sem la mac tu bu mac asap lêŋ gitêŋ dôŋ ej.

¹³ Boc-dinaj atoc ɻac sa ma atac whinj ɻac tu gwelenj atu naŋ sêkôm têŋ mac-ŋga. Ma mac hoŋ ambo awhiŋ daôm ti atac malô ej.

¹⁴ Asidôwai. Yac bu anem la mac bocdec bu. Akêŋ puc lau oyom bu sêndöc ɻambwa dom. Lau naŋ maya ti sêtöc dau, naŋ anjilî ɻac bu sêlhac ɻaŋga. Ma anem lau gauc babalê ma lau licwalô mba, naŋ sa. Akôc nem ɻalôm dôŋ ma akôm mêtê malô têŋ lau hoŋ.

¹⁵ Lau bu sêkôm sac têŋ mac, naŋ dec mac hoŋ ayob daôm bu aô dom. Mac lau akêŋ whinj-ŋga akôm mêtê ɻayham ej têŋ daôm, ma têŋ lau hoŋ bocdinaj.

¹⁶ Tôm bêc hoŋ ambo ti atac ɻayham.

¹⁷ Ma aten mbec ɻapanj.

¹⁸ Anem danje Anötö tu gêŋ wapac me gêŋ ɻayham bocke naŋ tap mac sa-ŋga. Bu inj tac whinj bu mac lau naŋ akêŋ whinj Yisu Kilisi, naŋ aŋkuc lêŋ dinaj.

¹⁹ Ma asi ɻalau Dabuŋ ndê ya ndu dom.

²⁰ Inj bu kac lau ɻatô bu sêhoc yom asê gitôm propet, naŋ dec apu ɻac si yom dom.

²¹ Aŋsahê gêŋ hoŋ, ma asap ɻayham dôŋ.

²² Ma andic ahê mêtê sac-sac hoŋ.

²³ Yac aten mbec tu mac-ŋga bocdec bu. Anötö Yom Malô ɻadau ndic dabuŋ mac ati lau dabuŋ solop. Ma bocdinaj têŋ bêc naŋ Pômdau Yisu Kilisi mbu men, naŋ Anötö oc tap sa bu mac nem giso mbasi, ma lic mac nem gatôm ti nem ɻalôm ma ɻamlic sambuc bu dabuŋ.

²⁴ Yac akêŋ whinj bu Anötö, naŋ kêgalêm mac sa, naŋ oc ɻogô yac mba mbec ma kôm ɻandô sa.

²⁵ O asidôwai, aten mbec tu yac-ŋga.

²⁶ Ma akam asidôwai hoŋ anem yac aŋôj tu Pômdau Yisu-ŋga.

²⁷ Yêc Pômdau anjô-ŋga, aö wandac mac bu asam bapia dindec têŋ asidôwai hoŋ naŋ sêmbo mac nem gamenj.

²⁸ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasinj têŋ mac hoŋ.

Pol ndê bapia tilu-ŋga têj lau Tesalonika-ŋga Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Pol to bapia tilu-ŋga dindec tu bu puc lau sêkêj whiŋ-ŋga naŋ sêmbo malac Tesalonika, naŋ dôŋ-ŋga. Inj gêm danje Anötö bu ɣac sêsap si sêkêj whiŋ dôŋ ɣanja, ma tôc asê bu ɣawapac naŋ sêhôc, naŋ oc nem ɣac sa ma puc ɣac dôŋ bu sêlhac ɣanja.

Lau tasaŋ ɣatô sênsôŋ lau Tesalonika-ŋga, ma sêsmô bu Kilisi mbu men su, ma bocdinaj lau ɣatô sêhu si gwelen ti gêj hoŋ siŋ ma sêhôj sêmbo. Bocdinaj Pol gêm la lau sêkêj whiŋ-ŋga bu sêkôc yom tasaŋ sa dom, ma sêhu lêj oyom-ŋga siŋ, ma sêŋkuc inj ti lau aposel si lêj sem gwelen aman-ŋga. Inj whê sa bu Kilisi oc mbu men dom e ɣagac sac sambuc naŋ inj sam bu ‘wachuc hoŋ ɣadamba’, naŋ men sa tiawê, ma têj ndoc dinaj mêtê sac oc êhsôwec tiatu sambuc yêc nom.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aô Pol, ma Sailas lu Timoti, ato bapia dindec têj gôlôwac dabun Tesalonika-ŋga, mac lau naŋ akêj whiŋ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

² Mwasinj ti yom malô têj mac akêj Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

Lau Tesalonika-ŋga sêhôc ɣawapac magoc sêlhac ɣanja

³ Osidôwai, tôm bêc hoŋ yac mba ɣalôm kac yac bu anem danje Anötö tu mac-ŋga. Yac alic ɣayham bu akôm bocdinaj, ɣahu bu mac nem akêj whiŋ ti mac lau tigen-tigen nem mêtê atac whiŋ osidôwai-ŋga, kêshôwec tiatu ɣapanj.

⁴ Ma yac ampiŋ mac yêc Anötö ndê gôlôwac dabun ɣatô aŋgô-ŋga, ɣahu bu yac aŋgô ɣawaê bu mac ahôc ɣawapac daêsam ma bu lau sêkêj kisa mac, tigen mac alhac ti akêj whiŋ ɣanja.

Anötö oc kêj ɣagêyô têj lau naŋ sêtec yom ɣandô

⁵⁻⁶ Gêj naŋ hôc asê mac, naŋ tôc asê bu Anötö ndê lêj êmatôc lau-ŋga inj lêj gitêj. Bu mac ahôc ɣawapac, ɣahu bu mac am akiŋ Anötö ma atoc inj sa ti mac nem Kinj. Magoc mac alhac ɣanja, ma tu dinaj-ŋga dec Anötö gêlic mac atôm solop bu ambo inj ndê tgôlin ɣapanj. Ma inj oc kêj ɣawapac têj lau naŋ sêkêj kisa mac, ô ɣawapac naŋ sêkêj têj mac, naŋ su.

⁷ Ma inj oc kêj mac asê awham su yêc ɣawapac naŋ mac ahôc, ma yac bocdinaj. Têj ndoc Pômdau Yisu ti inj ndê aŋjela ɣanja sêsip akêj undambê sêmeŋ, ma sêhôc dau asê ti ya ɣawê atu, naŋ goc Anötö oc kôm gêj hoŋ dinaj ɣandô sa.

⁸ Lau naŋ sêtoc Anötö sa dom ma sêsmô Pômdau Yisu ndê ɣawaê ɣayham ɣapanj dom, naŋ Anötö oc kêj ɣagêyô têj ɣac.

⁹ Inj oc êmasuc ɣac su yêc Pômdau, naŋ ndoc undambê ti ndê ɣaclai ma ɣawasi atu, naŋ aŋgô-ŋga. Ma ɣac oc sêkôc si ɣagêyô naŋ sêmbo sac ɣapanj ma ɣapanj.

¹⁰ Gêj dau oc ɣandô sa têj ndoc Pômdau mbu men, ma lau dabun hoŋ naŋ sêkêj whiŋ inj, naŋ oc sêtoc inj ndê waê sa ti sêmpin inj. Ma mac awhiŋ, oc ambo awhiŋ lau dau, ɣahu bu mac akêj whiŋ ɣawaê ɣayham naŋ yac ahoc asê têj mac.

Mbec pi lau Tesalonika-ŋga

11 Yac gauc gêm gêj hoj dinaj dec ateŋ mbec tu mac-ŋga ɻapanj. Yac neŋ Anötö kêgalêm mac sa ati iŋ ndê lau, ma bocdinaŋ dec yac ateŋ mbec bu iŋ puc mac dôŋ, e andic dabij nem lêŋ ti sakin hoj nditôm iŋ ndê atac whinj. Ma yac ateŋ mbec bu lêŋ ti sakin ɻayham hoj naŋ mac bu akôm tu mac nem akêj whinj Pômdau-ŋga, naŋ Anötö ndê ɻaclai oc nem mac sa bu akôm ɻandô sa.

12 Ma bocdinaŋ mac oc apo Pômdau Yisu ndê waê sa, ma mac daôm oc atap nem waêm sa tu iŋ-ŋga. Mwasirj akêj yac neŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi, naŋ oc kôm gêm dau ɻandô sa.

2

Wachuc hoj ɻadambaoc hoc dau ase

1* O asidôwai. Yac ato yom têŋ mac su, pi Pômdau Yisu Kilisi ndê bêc mbu meŋ-ŋga, naŋ Anötö oc ndic yac hoj sa dapitigenj, ma dambo dawhiŋ Yisu. Yac gauc gêm yom dau, ma bu anem la mac bocdec bu.

2 Lau ɻatô bu sêšôm têŋ mac bu Pômdau ndê bêc dau meŋ hôc asê su, naŋ goc ahêgo daôm dom me atac lu-lu dom. Lau dau bu sêšôm bu ɻalau Dabuŋ kêj ɻawaâe dau têŋ ɻac, me yac dauŋ asôm me ato têŋ ɻac, dec akêj whinj dom. Yom dau yom tasaj!

3 Ayob daôm bu lau danj sêŋsau mac dom, bu gêj ɻatô oc sêhôc asê muŋ su, naŋ goc Pômdau ndê bêc oc meŋ sa. Têm danj oc meŋ sa, naŋ lau daêsam oc sêhu Anötö ti ndê yom siŋ. Ma tîjambu wachuc hoj ɻadamba dau oc meŋ sa tiawê. Inj ɻagac naŋ gic waê bu ninga gacgeŋ.

4 Inj oc toc dau sa ma kêŋ kisa Anötö ɻandô ti gêj hoj naŋ lau sem akin ti ɻac si anötöi yêc nom, naŋ bocdinaŋ. Ma inj oc sôc ndi ndöc Anötö ndê tlôm dabuŋ, ma êŋsau lau bu iŋ Anötö dau.

5 Yom dindec pi ɻagac wachuc, inj yom wakuc dom. Gauc nem bu têŋ ndoc aô gambo gawhiŋ mac, naŋ gasôm têŋ mac su.

6 Ma gêj naŋ kwahic dec kalhac inj ahuc dec inj meŋ sa tiawê su dom, naŋ mac anyalê su. Inj oc hôc asê tôm ɻandoc naŋ Anötö dau kêmatiŋ tidôj su.

7 Kwahic dec inj ndê ɻaclai naŋ kêgilí lau bu sêkôm mêtê sac, naŋ kôm gweleŋ yêc siŋ dau. Ma ɻaclai dau oc kôm gweleŋ bocdinaŋ, e Anötö kôc gêj naŋ kalhac ɻagac dau ahuc, naŋ su.

8 Têm dinaj wachuc hoj ɻadamba dau oc meŋ sa tiawê. Tigeŋ têŋ têm naŋ Pômdau Yisu mbu meŋ ti ndê ɻawasi ma ɻaclai atu, naŋ inj oc yu wayahô, ma senj inj su ɻagahô ɻambwa.

9 Têm ndoc ɻagac sac dau meŋ, naŋ Sadanj oc kêŋ ɻaclai têŋ inj bu kôm gêj dalô atu-tu, ma gêj ti ɻaclai, ma êŋsau bu Anötö ndê ɻaclai kôm gêj dau.

10 Inj oc kôm gêj sac daêsam ma êŋsau lau naŋ sêsa lêŋ sêniŋga-ŋga. Nac lau dau sêtec Anötö ndê yom ɻandô, naŋ tôm bu tôt seŋ dandöc tanli-ŋga asê têŋ ɻac.

11 Tu dinaj-ŋga dec Anötö oc hu ɻac siŋ bu Sadanj êŋsôŋ ɻac, e sêkêj whinj yom tasaj.

12 Ma lau hoj naŋ sêkêj whinj yom ɻandô dom, ma atac ɻayham atu tu lêŋ sac-ŋga, naŋ oc sêtap si ɻagêyô sac sa, têŋ Anötö ndê bêc êmatôc lau-ŋga.

* **2:1:** Wachuc hoj ɻadamba - yom naŋ Pol to yêc Yom Grik naŋ danem kwi bu 'ɻagac sôc yomsu ɻapu-ŋga dom,' me 'ɻagac naŋ yomsu mbasi yêc inj ndê ɻalôm.' (Yom Inglis: 'lawless one.') ɻagac dau oc tec Anötö ndê yomsu ma kôm gêj hoj bambalinj tôm inj dau atac whinj.

Anötö kēyalinq iñ ndê lau sa gwanaj

¹³ O asidôwai nañ Pômdau tac whinj mac ndu andô, yac mba ñalôm kac yac bu anem dañge Anötö tu mac-ñañga tôm bêc hoñ. Nahu bu têj têm ñamatâ-ñañga andô iñ kêyalinq mac sa gwanaj, bu atap iñ ndê mwasiñ nem mac si-ñañga sa. Ma gêj dau ñandô sa bocdec bu, kwahic dec mac akêj whinj yom ñandô, ma ñalau Dabuñ kôm gweleñ yêc mac nem ñalôm bu êmasañ mac ati lau dabuñ.

¹⁴ Anötö kêgalêm mac sa bu awêkaiñ mwasiñ dinañ, ma bu atap yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê ñawasi atu sa. Ma mac atap galem dau sa têj ndoc iñ kêkiñ yac bu ahoc ñawañ ñayham asê têj mac nañ.

¹⁵ Bocdinañ asidôwai, alhac ñañga. Yom ñandô hoñ nañ yac ac dulu têj mac ña whañsuñ me ato sip bapia, nañ akôc dôj ma añkuc ñapep.

Pol teñ mbec pi ñañga

¹⁶⁻¹⁷ Yac aten yac neñ Pômdau Yisu Kilisi lu Damañ Anötö bu kôm mac nem ñalôm tigahô, ma puc mac dôj bu akôm mêtê ti asôm yom ñayham eñ. Anötö dau iñ tac whinj yac ndu andô ma iñ gic bata mwasiñ ñayham nañ ña-ñandô dakêj batañ dambo, ma mwasiñ dau oc puc yac neñ ñalôm dôj tôm bêc hoñ.

3

Pol tac whinj bu sêteñ mbec tu iñ ti ndê lau-ñañga

¹ Asidôwai, aneñ yom dañ yêc bu wandac mac bocdec bu. Ateñ mbec tu yac-ñañga, tu bu Pômdau ndê ñawañ tiapa tôm gameñ hoñ-ñañga ma bu lau sêtoc yom dau sa, tôm mac atoc sa.

² Ma aten mbec bu Anötö êñgaho yac su yêc lau sac amba. Bu lau daësam sêkêj whinj Pômdau dom, ma sêkêj kisa yac.

³ Tigeñ Pômdau oc hu yac sinj dom. Iñ oc puc mac dôj ma yob mac tu ñagac sac Sadan-ñañga.

⁴ Ma iñ kôm yac atac pa su pi mac, dec yac akêj whinj bu yatu hoñ nañ yac akêj têj mac, nañ mac asôc ñapu kwahic dec, ma oc añkuc ñapu.

⁵ Yac aten mbec ma andac Pômdau bu whê mac nem gauc sa, e añyalê Anötö ndê mêtê atac whinj mac-ñañga tidôj. Ma yac aten iñ bu nem mac sa, bu alhac ñañga ma ahôc ñawapac ti nem atac pa su, tôm Kilisi dau.

Pol kêj puc lau oyom dinda

⁶ Tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-ñañga, yac bu akêj yatu mac asidôwai bocdec bu. Andic ahê asidôwai oyom hoñ nañ sêsoç yom nañ yac ac dulu têj mac, nañ ñapu dom.

⁷ Têj têm yac ambo awhinj mac, nañ yac ambo ñambwa dom, magoc akôm gweleñ tu anem dauñ sa-ñañga. Ma mac añyalê bu iñ lêj solop bu mac añkuc yac mba mêtê dinar andic ñawaañ.

⁸ Yac akôc gêj daneñ-ñañga ñambwa yêc mac dom. Mba! Yac amlhi dec añ. Yac am gwelenj atu ôbwêc ma ac bu akôm kwañ dauñ, ma bu akêj ñawapac têj mac nem lau tu sêyob yac-ñañga dom.

⁹ Pômdau ndê yom tôc asê bu yac atôm bu andac mac bu akêj gêj puc yac dôj-ñañga, ô yac mba gweleñ ñawañ ñayham-ñañga. Tigeñ yac akôm kwañ dauñ bu atôc lêj ñayham têj mac bu añkuc.

¹⁰ Ma gauc nem ñagôlinj nañ yac akêj têj mac têj têm yac ambo awhinj mac, nañ yêc bocdec bu, “Asa nañ tec bu kôm gweleñ, nañ neñ gêj dom.”

¹¹ Yac aŋgô ɻawaê pi mac nem lau oyom ɻatô, dec ato yom dinaŋ. ɻac lau dau sem gweleŋ aman-ɻga dom, magoc sem gweleŋ whaŋsuŋ-ɻga hôc gêlêc, ma sêun lau ɻatô si yom sa sêtôm andu.

¹² Lau kaiŋ dinaŋ yac bu akêŋ yatu ti anem la ɻac tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ɻaâ-ɻga, bu sêhu lêŋ oyom-ɻga dau siŋ, ma sênen gweleŋ tu sêkôm kwa dau-ɻga.

¹³ O asidôwai, alhac ɻaŋga ma lic kam sa tu akôm mêtê ɻayham-ɻga dom.

¹⁴ Asa naŋ bu sôc yom naŋ yac ato sip bapia dindec ɻapu dom, naŋ tamtiŋ in ɻapep. Ambo ahê in, e in êŋyalê in ndê giso ma maya dau.

¹⁵ Alic in gitôm nem ɻacyo dom, magoc akêŋ puc in tôm mac nem asidôwa dan.

Yom ndic bata-ɻga

¹⁶ Pômdau whiŋ mac hoŋ. In Yom Malô ɻadau dau kêŋ mac nem atac timalô pi gêŋ hoŋ ma tôm bêc hoŋ.

¹⁷ Aö Pol dauŋ gato yom ɻambu-ɻga dindec, bu wakêŋ neŋ acsalô têŋ mac. Aö gato yom bocdinaŋ ɻa aö dauŋ aman, sip aneŋ bapia hoŋ tôm aneŋ ɻadôhôŋ.

¹⁸ Mwasin akêŋ Pômdau Yisu Kilisi têŋ mac hoŋ.

Pol ndê bapia ñamata-ŋga têŋ Timoti Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Timoti in ŋgac gamej Galesia-ŋga, naŋ ndê malachu Listra. Timoti damba in ŋgac Grik-ŋga, ma dinda in awhê Israel-ŋga naŋ kêŋ whinj Yisu (2 Tim 1:5). Têm daêsam Timoti kêsêlêŋ whinj Pol ma kôm gweleŋ whinj in (Rom 16:21, Apo 16-20). Tinjambu Timoti yob lau sêkêŋ whinj-ŋga yêc malac Epesas, ma Pol to bapia dindec têŋ in têŋ ndoc dinaj. In kékij bapia dau têŋ Timoti, magoc to yom daêsam naŋ gic lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ ɻawaâ.

Pol kêŋ puc Timoti tu kêdôhôjwaga tasaŋ-ŋga. In töc bu mboe ɻac oc sêkôm lau si sêkêŋ whinj tisac. In gêm la Timoti bu yob ndê lêŋ ti sakir ɻapep bu lau sêkêŋ whinj-ŋga sêlic ma sêŋkuc. Ma in töc lêŋ ɻayham-ɻayham naŋ gic waê lau bata ti lau naŋ sem akiŋ ti sêyob gôlôwac dabuŋ.

Pol gic hu ndê bapia têŋ Timoti

¹ Aö Pol, Yisu Kilisi ndê ɻaposel, gato bapia dindec. Anötö naŋ gêm yac si, lu Yisu Kilisi sic atu yom ma sêŋyalin aö sa, dec gati aposel. Yisu dau, in ti gêŋ ɻayham hoŋ naŋ dakêŋ bataŋ, naŋ ɻadau.

² Aö gato yom dindec têŋ am Timoti, naŋ aö galic am gitôm aö atunjagc ɻandô, tu am nem kêŋ whinj-ŋga. Mwasinj ti tawalô ma yom malô têŋ am, akêŋ Damaŋ Anötö lu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi.

Yom pi kêdôhôjwaga tasaŋ

³ Têŋ ndoc aö gatêŋ gamej Masedonia-ŋga ga, naŋ aö gatej am bu gacgen mbo malac Epesas, bu kêŋ yao lau naŋ sêndôhôj yom tasaŋ bu sêhu siŋ.

⁴ Ma bu sôm têŋ ɻac bu sêhu miŋ akwa ɻambwa-ɻambwa siŋ, ma yom daêsam naŋ êlêmê sêsôm pi apai ti punjaci si ɻa , naŋ sêhu siŋ bocdinaj. Yom kain dinaj kôm lau atac lu-lu, ma sêhu lêŋ ɻayham sem akiŋ Anötö ti sêkêŋ whinj in-ŋga siŋ.

⁵ Aö gatej am bu ndic yao lau dau bu sêhu si yom tasaŋ hoŋ siŋ, tu bu lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ sêsap mêtê atac whinj-ŋga dôŋ. Mêtê dau datap sa yêc lau ti ɻalôm ɻawasi, naŋ sêmbo ti atac pa su tu ɻac si lêŋ gitêŋ-ŋga, ma sêkêŋ whinj in-ŋga.

⁶ Lau ɻatô sêhu lêŋ dau siŋ su ma sêsap yom ɻambwa-ɻambwa dôŋ.

⁷ ɻac atac whinj bu sêndôhôj Anötö ndê yomsu têŋ lau, ma sêkôm gêŋ dau ti licwalô eŋ sêmbo. Tigej ɻac sêŋyalê yom dau ɻahu ɻandô dom.

⁸ Yac bu neŋ gauc sa pi Anötö ndê yomsu ɻa-gweleŋ ti ɻahu ɻapep, dec oc dalic bu yomsu dau in gêŋ ɻayham.

⁹ Ma tanyalê bu yomsu naŋ Anötö kêŋ têŋ Moses, naŋ gic waê lau gitêŋ dom. Magoc in ndê yomsu gic waê lau kaiŋ bocdec. Lau wachuc dinda naŋ sêtec bu sêšôc yomsu dau ɻapu, lau naŋ sêtec Anötö ti ndê gêŋ dabuŋ hoŋ, ma sêsap mêtê sac ti mêtê ɻadômbwi dôŋ. Ma lau naŋ sic dindai ti dambai me lau ɻatô ndu-ŋga.

¹⁰ Ma yomsu dau gic waê lau naŋ sêkôm mêtê mockainj-ŋga ti mêtê naŋ so pwac naŋ Anötö kêmatin tu awhê lu ŋgac sênenm dau-ŋga, ma lau naŋ sêŋgaho lau ma sêkêŋ têŋ lau ɻatô semlhi ɻac sêti lau akiŋ ɻambwa, lau tasaŋ, ma lau naŋ sêsôm yom tasaŋ yêc lau sêmatôc yom-ŋga anjô-ŋga. Aêc! Anötö ndê

yomsu gic waê lau bocke nañ sêkôm mêtê sac, nañ so yom pi lêj solop nañ yac tandôhôj.

¹¹ Ma lêj solop dau kêkuc ñawaê ñayham nañ Anötö kêj sip aô amañ bu wandôhôj têj lau. Ma ñawaê dau tôc iñ ndê waê ti ñaclai ma ñawasi asê têj yac.

Pol gêm danje Pômdau tu tawalô ij-nga

¹² Aô wanem danje yac neñ Pômdau Yisu Kilisi, nañ kêj ñanya têj aô, bu iñ gêlic aô gitôm bu wakôm iñ ndê gweleñ ñawaê ñayham-nga, dec kêyalinj aô sa bu wanem akinj iñ.

¹³ Aô ñgac nañ muñ-nga gasôm yom sac sambuc pi Yisu ti ndê lau sêkêj whiñ-nga, ma gakêj kisa ñac ma gac lau ñatô. Magoc Yisu Kilisi gêlic bu aô neñ gauc sa dom, ma gakêj whiñ iñ su dom, dec gakôm gêj dinaj, ma tu dinaj-nga dec iñ tawalô aô ma gêm anej ñalôm kwi.

¹⁴ Yac neñ Pômdau késalê aô ahuc ña iñ ndê mwasinj, dec mêtê dakêj whiñ-nga ti mêtê atac whiñ-nga nañ gic lau nañ sêkêj whiñ Yisu Kilisi ñawaê, nañ iñ kêj têj aô.

¹⁵ Yom dec aô bu wasôm, iñ yom ñandô ma yom ñayham bu lau hoj sêkôc sa ma sêkêj whiñ. Ma yom dau bocdec, "Yisu Kilisi sip nom menj bu nem lau nañ sêkôm mêtê sac, nañ si." Yom dau gic waê aô daun solop, bu muñ-nga aô ñgac gakôm sac-nga gahôc gêlêc lau hoj su.

¹⁶ Ma bocdinañ dec Yisu Kilisi tawalô aô ñgac sac dec, tu bu lau hoj sêlic ñalêj nañ iñ hê yom malô sa têj aô, ma kêj ñasawa têj aô bu wanem neñ ñalôm kwi. Ma lau nañ bu sêkêj whiñ iñ, ma sêtap sej sêndöc tali ñapañ-nga sa, nañ oc tôm bu sêtap iñ ndê tawalô sa, ñalêj tigenj tôm aô gatap sa.

¹⁷ Yac neñ Anötö iñ Kiñ atu nañ mbo titêm-titêm, ma oc pacndê dom. Ñamalac dan sêlic iñ anjô su dom, magoc iñ tigenj iñ Anötö ñandô. Tu yom hoj dinaj-nga dec tampiñ iñ, ma dapo iñ ndê waê sa, kwahic dec ma nditôm bêc hoj. Ýomandô!

Pol puc Timoti dôj bu lhac ñanya

¹⁸ Anej balê Timoti. Muñ-nga lau sêkêj whiñ-nga ñatô sêlhac sêtôm propet ma sêhoc yom asê pi am. Kwahic dec aô bu wanem la am bu gauc nem lau dau si yom ñapañ, bu puc am dôj bu lhac ñanya, ma ndic siñ ñanya tu Anötö ndê yom ñandô-nga.

¹⁹ Kôc nem kêj whiñ dôj, ma atac pa su tu am nem lêj nañ am sa mbo Anötö anjô-nga. Lau ñatô sêtec yom ñandô, ma bocdinañ dec ñac si sêkêj whiñ giñga su, gitôm wañ nañ gwêc gic popoc pi hoc gi.

²⁰ Gauc nem Himeneus lu Aleksanda, ñgac lu nañ sêtec yom ñandô dec kamasuc inju su sêsip Sadañ amba, tu bu sênyalê si giso, ma sêson yom sac pi Anötö tiyham dom.

2

Nagôlin daten mbec-nga

¹ Gêj ñamata-nga aô bu wateñ am bu êmgilí lau sêkêj whiñ-nga pi lêj daten mbec-nga. Sôm têj ñac bu sêteñ mbec tu lau hoj-nga, ma sênen daten Anötö tu ñac-nga. Gêj bocke nañ sêpônda, nañ sêndac Anötö, ma sênen lau ñatô awha têj iñ.

² Aö atac whinj bu sêteŋ mbec tu kiŋ ma lau hoŋ naŋ sem gôliŋ yac-ŋga, bu sênen gôliŋ yac ŋapep e dambo ti yom malô, ma datoc Anötö sa ti dasa neŋ lén̄ hoŋ dabuŋ ej.

³ Mbec kaiŋ dinaŋ iŋ gêŋ ŋayham, ma yac neŋ Anötö naŋ gêm yac si, naŋ gêlic ŋayham.

⁴ Bu Anötö tac whinj bu lau hon sêŋyalê yom ŋandô pi Yisu, e sêkêŋ whinj ma sêtap Anötö ndê mwasinj nem ŋac si-ŋga sa.

⁵ Yac tanjyalê bu Anötö tigen dê mbo, ma ŋac nem siliŋ-ŋga tigerj mbo Anötö ma lau nom-ŋga ŋalhu, iŋ Yisu Kilisi dau.

⁶ Inj ŋac naŋ kêŋ dau ma mbac ndu bu nemlhi lau hoŋ si sac ŋatôp, ma ẽŋgapwêc ŋac su yêc sakir mêtê sac-ŋga. Gêŋ dau meŋ sa tôm ŋandoc naŋ Anötö kêmatiŋ tidôn̄ muŋ su, ma tôc Anötö ndê lén̄ nem lau si-ŋga asê.

⁷ Ma inj kêyalin aö sa gati inj ndê ŋac aheŋ-ŋga ti inj ndê aposel, bu wandôhôj yom ŋandô naŋ yac lau dakêŋ whinj-ŋga hoŋ dasap dôŋ, naŋ têŋ tlau gameŋ apa-ŋga. Aö gasôm yomandô, aö kasau dom.

⁸ Aö tac whinj bu lau sêhôc amba sa ma sêteŋ mbec tôm gameŋ sambob. Magoc ŋac sêyob dau bu sêsa si lén̄ dabuŋ ej. Asa naŋ atac ŋandê têŋ lau me sôm lau ŋatô, naŋ hôc amba sa ma teŋ mbec dom.

Lauwhê sêkêŋ whinj-ŋga si lén̄

⁹ Aö tac whinj bu lauwhê sêhôgo dau êŋlêc tu ŋakwê ŋayham-ŋayham bu sêšôc-ŋga dom. Whê ŋac si gauc sa pi ŋakwê ŋaoli atu-tu ma gôlôŋ ŋayham gitôm gol me kôm, ma pi mêtê sênen bočinj kêclauŋ-ŋga, bu gêŋ hoŋ dinaŋ iŋ gêŋ ŋambwa-ŋga yêc Anötö aŋgô-ŋga.

¹⁰ Awhê asa naŋ sôm bu nem akiŋ Anötö, naŋ bu kôm mêtê ŋayham, dec mêtê dau gitôm inj ndê ŋakwê ti gôlôŋ ŋayham.

¹¹ Têŋ ndoc lau sêkac sa tu sêlic om-ŋga, naŋ aö tac whinj bu lauwhê sênen dau dôŋ ma sêkêŋ daŋga Anötö ndê yom ŋapep, ma sêšôc lauŋgac ŋapu.

¹² Aö atac whinj bu lauwhê sêhem dau dôŋ, ma gakêŋ yao bu ŋac sêndôhôj me sênen gôliŋ lauŋgac dom.

¹³ Bu Anötö kêmasaŋ Adam muŋ, goc kêmasaŋ Ewa kékuc inj.

¹⁴ Ma Sadanj kêsau Adam muŋ dom, inj kêsau Ewa e inj kêgilî Anötö ndê yom ma kôm sac.

¹⁵ Magoc tiŋambu awhê danj kôc Anötö ndê t'Ngac Nem Lau Si-ŋga, ma oc tôm bu lauwhê sêtap Anötö ndê mwasinj nem ŋac si-ŋga sa tu ŋac dinaŋ-ŋga, ma tu ŋac sêsap mêtê dakêŋ whinj-ŋga ti atac whinj-ŋga dôŋ, ma sem dabuŋ dau ma sêsa si lén̄ ti gauc ŋayham ej.

3

Yom pi gôlôwac dabuŋ si ŋagôlôŋ

¹ Yom dindec inj yom ŋandô. Asa naŋ tac whinj bu ti gôlôwac dabuŋ si ŋagôlôŋ,* naŋ atac whinj gweleŋ ŋayham danj.

² Bocdinaj ŋac naŋ bu yob gôlôwac dabuŋ, naŋ yob dau ŋapep, ma sa ndê lén̄ gitêŋ e lau danj gitôm dom bu sêpu inj. Inj nem awhê tigen, ma kôm gêŋ hoŋ ti gauc ŋawa. Alic bu inj ŋac kaiŋ bocdec. Inj ŋac kôc lau sa ti êmwasinj ŋac-ŋga, ma ŋac ti gauc gitôm bu êndôhôj lau.

* ^{3:1:} Yêc 3:1-7 Pol to yom pi gôlôwac dabuŋ si ŋagôlôŋ. Yêc Yom Grik inj to episkopos, naŋ danem kwi bu 'ŋac ŋamata-ŋga' me 'hetman.' Lau ŋatô sem kwi bu 'Bisop.' Bocdinaj Pol ndê yom hêganôŋ gôlôwac dabuŋ si ŋagôlôŋ hoŋ gitôm Bisop me Siots Presiden me gêyobwaga.

³ Iη ɳgac nôm gêj ênij iŋ-ŋga dom, ma ɳgac tac ɳandê-ŋga me ɳgac sôm lau-ŋga dom. Iŋ ɳgac malô ma iŋ atac whiŋ mone kêlêc dom.

⁴ Ngac naŋ bu yob gôlôwac dabuŋ, naŋ yob dau ndê balêkoc ɳapep e sêšôc iŋ ɳapu ma sêtoc iŋ sa.

⁵ Namalac dan naŋ tôm dom bu nem gôliŋ iŋ dau ndê gôlôwac, naŋ oc tôm dom bu nem gôliŋ Anötö ndê gôlôwac bocdinaj.

⁶ Ma ɳgac naŋ gêm dau kwi ma kêŋ whiŋ ɳasawa apê ej, naŋ akêŋ iŋ yob gôlôwac dabuŋ dom. Bu mboe iŋ oc toc dau sa e Anötö kêŋ ɳagêyô têŋ iŋ, gitôm iŋ kêŋ têŋ Sadan.

⁷ Alic bu iŋ ɳgac naŋ gôlôwac dabuŋ ti lau naŋ sêmbo gôlôwac ɳalôm dom, naŋ hoŋ sêlic iŋ ɳayham. Ma bocdinaj gitôm dom bu lau dan sêpu iŋ, ma Sadan oc tôm dom bu ku iŋ dulu.

⁸ Ma lau naŋ bu sênen akiŋ gôlôwac dabuŋ, [†] naŋ bocdinaj. Nac lau naŋ sêsa lêŋ gitêŋ ej ma tu dinan-ŋga lau hoŋ sêtoc ɳac sa. Nac lau tasaj dom, magoc sêson yom ɳandô ej. Nac lau sênon gêj ênij ɳac-ŋga dom, ma lau naŋ sênsalê lêŋ daësam tu sêtap awa sa-ŋga dom.

⁹ Yom ɳandô dakêŋ whiŋ-ŋga naŋ ɳahu sip ɳalôm gi, naŋ sêsap dôŋ ɳaŋga, ma sêsa lêŋ gitêŋ ej tu bu sêmbo Anötö aŋgô-ŋga ti atac pa su ej.

¹⁰ Bocdinaj lau naŋ mac bu akêŋ ɳac tu sênen akiŋ gôlôwac dabuŋ-ŋga, naŋ anṣahê ɳac si lêŋ ti sakij muŋ, ma lau naŋ si giso mbasi, naŋ goc sêkôc gwelen dau.

¹¹ Yom kaiŋ tigen hêganôŋ lau dau si lauwhê. Nac lauwhê ti lêŋ solop naŋ lau hoŋ sêtoc ɳac sa. Nac sêyob si whasun bu sêson yom bambaliŋ pi lau ɳatô dom, lauwhê gauc ɳawa, m a lauwhê naŋ lau hoŋ sêkêŋ whiŋ bu gêŋ bocke naŋ sêkêŋ sip ɳac amba, naŋ ɳac oc sêyob ɳapep ej.

¹² Ngac bocke naŋ bu nem akiŋ gôlôwac dabuŋ, naŋ nem awhê tigen ma nem gôliŋ iŋ ndê awhê ti balêkoc ɳapep.

¹³ Lau naŋ sem akiŋ ɳapep, naŋ oc sêtap waê ɳayham sa, ma ɳac oc sêlhac ɳaŋga ma atac l u-ļu dom tu ɳac si sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga.

Pol whê ndê bapia ɳahu sa

¹⁴⁻¹⁵ Aö gakêŋ bataŋ bu ɳasawa saun aö oc watêŋ am waloc. Magoc aö gakôc gauc gi lu gi lu, bu mboe gwelen danj oc hê aö dôŋ, ma boc-dinan dec gato bapia dindec têŋ am. Ma gato yom hoŋ dindec bu wawhê am nem gauc sa pi lêŋ solop tu yac gôlôwac dabuŋ tanjkuc-ŋga. Bu yac dati Anötö Tali ɳadau ndê gôlôwac dabuŋ ma yac datôm alhö ɳaŋga bu tambalan iŋ ndê yom ɳandô.

Yom tampin Kilisi-ŋga

¹⁶ Ma yac lau naŋ tam akiŋ Anötö, naŋ dakêŋ whiŋ yom pi Kilisi, naŋ ɳahu atu ma sip ɳalôm gi. Yomandô! Bu yac dakêŋ whiŋ yom bocdec bu:

Iŋ sip nom menj ti ɳamalac.

Nalau Dabuŋ whê iŋ sa ma tôc asê bu iŋ ɳgac gitêŋ.

Ma anjela sêlic iŋ.

Lau sêhoc ɳawaê ɳayham asê pi iŋ yêc nom ɳagamen hoŋ.

Ma lau sêkêŋ whiŋ iŋ yêc gameŋ sambob.

Ma Anötö kôc iŋ sa, mbu têŋ iŋ ndê gameŋ ɳawasi-ŋga gi.

[†] **3:8:** Yêc 3:8-13 Pol to yom pi lau bocke naŋ bu sênen akiŋ gôlôwac dabuŋ. Yêc Yom Grik iŋ to diakonoi, naŋ danem kwi bu 'lau akiŋ'. Bocdinaj yom dau gic waê lau naŋ bu sênen akiŋ gôlôwac dabuŋ, gitôm pasto (ɳgacsakij), ma lau bata (ol elda), ma dabuywaga.

4*Lau oc sêhu yom ɻandô siŋ*

¹ Njalau Dabuŋ tōc asê yēc awē bu tēŋ tēm ɻambu-ŋga, lau ɻatō oc sêhu yom ɻandô dakēŋ whiŋ-ŋga siŋ. Ma ɻac oc sêŋkuc Šadaŋ ndê ɻalau sac ti ɻac si yom tasəŋ.

² Lau tasəŋ oc sêmenj ma sêndôhōŋ yom tasəŋ dau e sêtim lau ɻatō ma sêhu yom ɻandô siŋ. Lau tasəŋ dinaŋ sêkōm gêŋ dau ti atac pa su, ɣahu bu Sadan pôc ɻac si gauc ahuc e sêŋyalê si giso dom.

³ ɻac sêkêŋ yao bu lauwâhê ma ɻagac sênenj dau dom, ma sic yao ɻac bu sêneŋ gêŋ daneŋ-ŋga ɻatō dom. Magoc yac lau naŋ dakēŋ whiŋ ma taŋkuc yom ɻandô, naŋ taŋyalê bu Anötö kêŋ gêŋ daneŋ-ŋga dau bu yac daneŋ ti danem daŋge inj.

⁴ Bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ gêŋ ɣayham ma bocdinaj datec dom. Dakôc sa ma danem daŋge inj.

⁵ Anötö ndê yom ma mbec naŋ dateŋ, naŋ gitôm bu kôm gêŋ hoŋ ti dabuŋ.

Pol gêm la Timoti

⁶ Am bu whê yom hoŋ dindec sa têŋ am nem asidôwai sêkêŋ whiŋ-ŋga, dec am oc ti Yisu Kilisi ndê ɻagac akiŋ-ŋga ɣayham. Tôm am kôm e meŋ têŋ kwahic dec, sap yom ɻandô dakêŋ whiŋ-ŋga dôŋ, ma daŋjam wambu yom ɣayham naŋ yac ac dulu têŋ am, bu gêŋ dau oc puc am dôŋ bu lhac ɻangga tôm bêc hoŋ.

⁷ Ma miŋ ɻambwa naŋ lau andô naŋ sem gauc Anötö, naŋ sic dulu têŋ lau wakuc, ma yom ɻasawa-ŋga hoŋ, naŋ am tec yēc-ŋga. Yob daôm nem lêŋ ɻapep, ma timêtê daôm tu bu ti Anötö ndê ɻagac gitêŋ-ŋga.

⁸ Lau naŋ sêtimêtê dau ɻamlic tu sêtap licwalôŋ sa tu gêŋ nom-ŋga-ŋga, naŋ oc nem ɻac sa ɻandô dom. Magoc yac bu datimêtê daŋj tu dasa Anötö ndê lêŋ gitêŋ-ŋga, oc nem yac sa ɻandô. Oc nem yac sa têŋ kwahic dec, ma têŋ têŋ ɻambu-ŋga bocdinaj.

⁹ Yom dec aö bu wasôm, inj yom ɻandô ma yom ɣayham tu lau hoŋ sêkôc sa ma sêkêŋ whiŋ-ŋga.

¹⁰ Anötö Tali Njadau kêmasaŋ lêŋ bu nem lau hoŋ si, ma lau naŋ sêkêŋ whiŋ inj, naŋ sêtap lêŋ dau sa su. Bocdinaj yac dakêŋ bataŋ bu oc datap yom dau ɻa-ɻandô sa, dec dalhac ɻangga ti dakôm gwelenj bu dapuc yom dau dôŋ.

¹¹ Émdôhōŋ yom hoŋ dindec ma ndic atu lau bu sêšôc ɻapu.

¹² Yob daôm bu kôm nem gêŋ hoŋ ɻapep, ma lau daŋ oc sêpu am bu am balê wakuc dom. Yob nem lêŋ mbo-ŋga, sôm yom ɣayham ej, sap mêtê atac whiŋ lau ti kêŋ whiŋ-ŋga dôŋ ɻangga, ma sa nem lêŋ gitêŋ bu tôc dôhôŋ ɣayham têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga bu sêlic ma sêŋkuc.

¹³ Kêŋ daôm sambuc bu nem akiŋ Anötö e tôm aö wahôc asê am. Sam inj ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ asê têŋ lau, nem mêtê ɻac, ma êmdôhôŋ ɻac.

¹⁴ Muŋ-ŋga, têŋ ndoc lau bata sêkêŋ amba sac am, naŋ ɻac si daŋ tisa gitôm propet, ma hoc yom asê pi mwasiŋ naŋ Njalau Dabuŋ oc kêŋ têŋ am, tu kôm Anötö ndê gwelenj-ŋga. Kwahic dec aö bu wapuc am dôŋ bu kôm nem gwelenj ɻapaŋ ɻa mwasiŋ dinaŋ ɻa-ɻaclai.

¹⁵ Kôc anerj yom dindec sa ma kôm ɻandô sa. Kêŋ nem ɻalôm sambuc tu kôm Anötö ndê gwelenj-ŋga, ma lau hoŋ oc sêlic am nem gwelenj ɻa-ɻandô yêc awê.

¹⁶ Yob daôm nem lêŋ ti yom naŋ am kêdôhôŋ têŋ lau, naŋ ɻapep. Sap lêŋ ɣayham ti yom ɻandô dôŋ ma lhac ɻangga, ma am bu kôm bocdinaj, dec am oc

tap Anötö ndê mwasiŋ nem am si-ŋga ɳa-ŋandô sa, ma lau naŋ sêkôc am nem yom sa, naŋ bocdinaj.

5

¹ Am bu nem la ɳamalac andô daŋ, naŋ goc sôm yom ɳanja têŋ in dom. Sôm yom tôm am bu sôm têŋ am daôm damam. Ma nem la balêi wakuc tôm am bu kôm têŋ am daôm nem asimi.

² Lic lauwöhê atu-tu tôm am daôm dinam, ma bawhêi nditôm am lhômwêi, ma kôm mêtê ɳawasi eŋ têŋ ɳac.

Yom pi lauwöhê sawa

³ Lauwöhê sawa naŋ si lau mba tu sênen ɳac sa-ŋga, naŋ toc ɳac sa ɳapep ma nem ɳac sa.

⁴ Magoc awhê sawa daŋ bu ndê balêkoc me punjaci ti puwêi sêmbo, goc gweleŋ sênen in sa-ŋga yêc ɳac amba. ɳalêŋ dinaŋ ɳac si lêŋ sênen akiŋ Anötö-ŋga oc nem ɳandô, ma sêo sakin naŋ dinda ti dambai ma pui sêkôm têŋ ɳac munj su. Ma lêŋ dinaŋ gic Anötö tandô ɳayham.

⁵ Magoc awhê sawa daŋ naŋ mbo tawasê ma pônda lau tu sênen in sa-ŋga, naŋ oc teŋ mbec ôbwêc ma ac, ma takwê Anötö bu nem in sa.

⁶ Awhê sawa naŋ êlêmê po dau sa ɳa gêŋ ɳayham-ɳayham nom-ŋga, naŋ gitôm awhê batê daŋ yêc Anötö angô-ŋga.

⁷ Am whê yom dindec sa têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga hoŋ, bu sêsa si lêŋ ɳapep e lau daŋ sêtôm dom bu sêŋgôliŋ yom pi ɳac.

⁸ Asa naŋ sôm bu in kêŋ whin-ŋga, magoc gêm dinda lu damba me in dau ndê lau sa dom, naŋ tôc asê bu in ndê kêŋ whin in gêŋ tasaj, ma kôm mêtê sac sambuc hôc gêlêc lau naŋ sêkêŋ whin dom, naŋ si mêtê sac su.

⁹ Mac bu akêŋ awhê sawa daŋ ndê ɳaê sip lauwöhê sawa si ɳadênaŋ,* goc gauc nem gêŋ bocdec. In bu ndê yala hôc gêlêc 60 su, naŋ goc gitôm bu mac akêŋ in ndê ɳaê sip lauwöhê sawa si ɳadênaŋ. Ma alic bu in awhê naŋ sap in nakweŋ dôŋ ɳapep têŋ ndoc in mbo tali.

¹⁰ Ma in awhê naŋ lau hoŋ sêtoc in sa bu in awhê kôm mêtê ɳayham-ŋga. In yob ndê balêkoc ɳapep, in awhê kôc lau sa ti êmwasîŋ ɳac-ŋga, ma in gêm akiŋ lau sêkêŋ whin-ŋga, gitôm in kêgwiniŋ dau ma kêgwasiŋ ɳac gahi. Ma in awhê naŋ êlêmê gêm lau ti ɳawapac sa, ma kôm gweleŋ ɳayham daësam whin bocdinaj. Awhê sawa naŋ ndê lêŋ ɳayham gitôm dinaŋ, naŋ akêŋ in ndê ɳaê sip lauwöhê sawa si ɳadênaŋ.

¹¹ Magoc lauwöhê wakuc naŋ sêti lauwöhê sawa, naŋ akêŋ ɳac si ɳaê sip ɳadênaŋ dom. Têŋ ɳamata-ŋga ɳac oc sêkêŋ si atac whin ma sêmatiŋ pwac bu sênen akiŋ Kilisi, magoc mboe ɳasawa sauŋ ɳac oc ɳalôm pwê bu sênen ɳac tiyham.

¹² Nac bu sêkôm bocdinaj, dec tôm ɳac sic si pwac dinaŋ popoc ma sêkôm giso atu.

¹³ Ma gêŋ ɳatô whin. Lauwöhê sawa wakuc ɳatô sêsa lêŋ oyom-ŋga e tidôŋ ɳac. Nac atac whin bu sênsêlêŋ sêlom-sêlom andu, ma sêsec gameŋ ti sêun lau ɳatô si yom sa. ɳac sêson yom daësam so yom ɳayham dasôm-ŋga.

* ^{5:9} Pol to yom pi lauwöhê sawa si ɳadênaŋ, magoc in tôc ɳadênaŋ dau ɳahu tiawê dom. Lau ɳatô gauc gêm bu ɳadênaŋ dau gic waé lauwöhê sawa hoŋ naŋ gôlôwac dabuŋ Epesas-ŋga sêyob ti sem sa - alic ɳabatinj 16. Ma lau ɳatô gauc gêm bu lauwöhê naŋ si ɳaê yêc ɳadênaŋ, naŋ sêkêŋ dau sambuc tu sênen akiŋ Yisu ma gôlôwac dabuŋ-ŋga (ɳabatinj 5, 10 ma 11).

14 Tu dinaj-ŋga dec aō êlêmê gakēj ŋagôliŋ tēj lauwhê sawa wakuc bu sênen ŋac tiyham, sêkôc balêkoc, ma sêyob si andu ti si lau. Ma bocdinaŋ oc nditôm dom bu yac neŋ ŋacyo daŋ sôm yom bu pu yac lau dakēj whin-ŋga neŋ lêj.

15 Aō gasôm yom dinaj, ŋahu bu lauwhê sawa ŋatô sêhu Anötö siŋ su, ma sêsa Sadaj ndê lêj.

16 Mac lauwhê naŋ akêj whin Yisu, naŋ aŋgô. Awhê sawa daŋ bu mbo mac nem tonj, dec mac anem iŋ sa andic ŋawaê. Ma bocdinaŋ oc kêj ŋawapac têŋ gôlôwac dabuŋ dom, ma lauwhê sawa naŋ sêpônda dau ŋandô, naŋ gôlôwac dau oc tôm bu sênen ŋac sa.

Yom pi lau bata

17 Lau bata naŋ sêkêj dau sambuc ma sem gôlin gôlôwac dabuŋ ŋapep, naŋ datoc ŋac sa eŋlêc. Ma ŋac naŋ sem mêtê ti sêndôhôj lau, naŋ yom dindec hêganôj ŋac solop.

18 Gauc nem Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Têŋ ndoc mac akêj makao sêkôm gweleŋ bolom-ŋga, naŋ asô ŋac tôkwa ahuc dom. Sêneŋ bolom ŋatô ô ŋac si gweleŋ. [Diut 25:4]

Ma yac neŋ yom daŋ tiyham yêc bocdec, “Asa naŋ bu kôm gweleŋ, naŋ akêj iŋ ndê ŋaoli têŋ iŋ ŋapep.”

19 Njamalac tigeŋ bu eŋgôliŋ yom pi ŋac bata daŋ, naŋ am ŋô iŋ ndê yom dau dom. Magoc lu me tō bu sêpuc iŋ ndê yom dau dôj, naŋ goc êmatôc yom dau.

20 Am bu tap sa bu yom ŋandô, dec sôm ŋac bata dau yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, bu lau sêlic ma sêtôc dau.

Pol gêm la Timoti

21 Yêc Anötö lu Yisu Kilisi ma aŋela naŋ Anötö kêyalij ŋac sa, naŋ si aŋgô-ŋga, naŋ wasôm têŋ am bu êmkuc anej yom hoŋ dindec, ma kôm mêtê ŋayham enj têŋ lau hoŋ. Lhac whin lau tonj daŋ, ma lic tonj daŋ sac dom.

22 Am bu êmyaliŋ lau ŋatô sa tu sêkôm gweleŋ-ŋga, dec êmsahê ŋac si lêŋ muŋ, ma kêj amam sac ŋac sep dom. Ma yob daôm bu sa nem lêŋ ŋawasi ej. Ndic ahê lau naŋ sêkôm mêtê sac, bu wêkaiŋ ŋac si sac ŋagêyô dom.

23 Nôm bu ŋambwa dom. Nôm wain ŋagec tu am ŋatac-ŋga. Ma oc nem am sa tu am nem gêmbac naŋ kôm am ŋapaŋ-ŋga.

Mêtê hoŋ naŋ lau sêkôm oc meŋ tiawê

24 Lau ŋatô si mêtê sac yêc awê, ma bocdinaŋ ŋac si yom pi undambê gi su, ma Anötö kêmasaŋ ŋagêyô su bu kêj têŋ ŋac têŋ têm ŋambu-ŋga. Ma lau ŋatô si sac yêc siŋ dau têŋ kwahic dec, magoc oc meŋ sa tiawê têŋ têm ŋambu-ŋga, ma sêtâp si ŋagêyô sa.

25 Ma ŋaléŋ tigeŋ, lau gitêŋ ŋatô si mêtê ŋayham yêc awê. Ma mêtê ŋayham naŋ kwahic dec yêc awê dom, naŋ oc tôm dom bu yêc siŋ dau ŋapaŋ. Oc sa meŋ tiawê.

6

Yom pi lau akiŋ ŋambwa

1 Sôm têŋ lau akiŋ ŋambwa naŋ sêkêj whin Yisu, bu sêsôc si ŋadaui ŋapu, ma sêtôc ŋac sa ŋapep. ŋac bu sêkôm dom, goc lau naŋ sêlic, naŋ oc sêpu Anötö ndê ŋaé ti yom naŋ yac tandôhôŋ pi iŋ.

² Ma ɳgac akiŋ daŋ bu ndê ɳadau kēŋ whiŋ Yisu whiŋ, goc sôm tēŋ ɳgac akiŋ dau bu toc dau sa tēŋ inj ndê ɳadau bu inju sêti asidôwa tu inju si sêkēŋ whiŋ-ŋga lec dom. Magoc in nem akiŋ inj ndê ɳadau ɳapep ej, ɳahu bu inj ndê gweleŋ oc nem ndê asidôwa kēŋ whiŋ-ŋga naŋ Anötö tac whiŋ, naŋ sa.

Puc pi lau naŋ sêndôhôŋ yom tasaj

Êmdôhôŋ yom hoŋ dindec tēŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga, ma êmgilí ɳac bu sêŋkuc ɳapep.

³ Njamalac daŋ bu êndôhôŋ yom naŋ so aneŋ yom naŋ gato sip bapia dindec, me so yom ɳandô naŋ Pômdau Yisu Kilisi dau kêdôhôŋ, me so yom naŋ tandôhôŋ pi Anötö ndê lêŋ, naŋ tōc asê bocdec bu.

⁴ In ɳgac toc dau sa-ŋga, ma kêyalé gêŋ daŋ ɳapep dom. In tac whiŋ yom agwa-agwa ɳambwa, ma yom naŋ kôm lau sêsenj dau. Tu yom kaiŋ dinan-ŋga dec lau sem lêmuŋ dau, sic dau, sêšôm yom sac-sac pi dau, ma sêkôc gauc sac pi si asidôwai.

⁵ Lau kaiŋ dinan-ŋga si gauc kêŋsôŋ, ma sêsenj dau ɳapanj. Yom ɳandô dan yêc ɳac si ɳalôm dom. ɳac gauc gêm bu lêŋ danem akiŋ Anötö-ŋga ti lêŋ sêtap awa sa-ŋga ɳambwa.

Yom pi lêŋ atac whiŋ mone-ŋga

⁶ Magoc yac bu danem akiŋ Anötö ma atac ɳayham pi gêŋ bocke naŋ inj bu kēŋ têŋ yac, naŋ gitôm datap awa ɳandô sa su.

⁷ Bu têŋ têm dinan-ŋga sêkôc yac, naŋ dahôc asê aman sawa, ma dambac ndu ti aman sawa bocdinan.

⁸ Magoc gêŋ danen-ŋga ti ɳakwê bu yêc yac-ŋga, dec yac atac ɳayham pi gêŋ dau.

⁹ Lau naŋ atac whiŋ bu sêti lau ti lêlôm, naŋ si atac whiŋ dinan-ŋga oc ti lêŋ Sadan-ŋga êntôm ɳac-ŋga, ma ɳac oc sêpeŋ ma sêšip inj ndê akô sêndi. ɳac oc tagatu gêŋ daësam, ma sêsa lêŋ gauc mbasi-ŋga tu sêtap gêŋ dau sa-ŋga, e kôm ɳac sêtisac ma sêniŋga.

¹⁰ Sac daësam ɳahu yêc lêŋ atac whiŋ mone-ŋga. Lau ɳatô sêhu si sêkêŋ whiŋ sin su, ɳahu bu mêtê atac whiŋ mone-ŋga gêm ɳac ahuc sambuc. Ma tu dinan-ŋga dec ɳawapac daësam tap ɳac sa.

Pol gic yomsu Timoti

¹¹ O Anötö ndê ɳgac, am ɳgô su naŋ. Ndic ahê mêtê sac hoŋ dinan-ŋga. Êmsahê ɳan-ŋga bu kôm mêtê gitêŋ ma sa Anötö ndê lêŋ ej. Sap nem kêŋ whiŋ ti mêtê atac whiŋ lau-ŋga dôŋ, puc daôm dôŋ bu kôm Anötö ndê gweleŋ ma lic ɳakam sa dom, ma mbo ti nem lêŋ malô ej.

¹² Lhac ɳan-ŋga ma ndic siŋ têŋ lêtôm hoŋ naŋ bu ku am nem kêŋ whiŋ dulu. Muŋ-ŋga lê am hoc yom asê yêc lau daësam aŋgô-ŋga bu am kêŋ whiŋ Yisu Kilisi. Gêŋ dau tōc asê bu am tap Anötö ndê galem ndoc tamli ɳapanj-ŋga sa su. Bocdinan sap galem dau ɳa-ŋandô dôŋ ɳan-ŋga ej.

¹³ Yêc Yisu Kilisi, naŋ sôm ndê yom asê solop têŋ Pontias Pailot, ma yêc Anötö naŋ kêŋ gêŋ hoŋ sêmbo tali, naŋ aŋgô-ŋga, aõ wandic atu am bocdec bu.

¹⁴ Yom hoŋ naŋ aõ gac atu am, naŋ êmkuc ɳapep, ma sa nem lêŋ solop ti dabuŋ ej, e yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi mbu meŋ hôc asê,

¹⁵ têŋ ndoc naŋ Anötö kêyalis sa su.

Tampiŋ Anötö dandic ɻawaê. Inj tigeŋ inj gêŋ hoŋ ɻadau. Inj kiŋ hoŋ si Kiŋ, ma pômdau hoŋ si Pômdau.

¹⁶ Inj mbo titêm-titêm ma oc pacndê dom. Inj ndöc ndê ɻawê atu ɻalôm, tôm dom bu ɻamalac danj tigasuc ɻawê dau me lic inj. Inj ndê waê ɻayham ti inj ndê ɻaclai atu oc yêc ɻapaŋ. Yomandô!

¹⁷ Sôm têŋ lau ti lêlôm bu sêtoc dau sa dom ma takwê ɻac si awa nom-ɻga bu nem ɻac sa lec dom. Bu awa inj gêŋ yêc ɻapaŋ-ɻga dom, oc ninga. Ndic atu ɻac bu takwê Anötö naŋ kêmwasinj yac na gêŋ daësam tu kôm yac atac ɻayham-ɻga.

¹⁸ Ma ndic atu ɻac bu sêkôm mêtê ɻayham ej têŋ lau hoŋ, ma bu sêkêŋ si awa ti wapa tu bu sênem lau ɻatô sa, ma sêmwasinj ɻac-ɻga.

¹⁹ Sêkôm bocdinaŋ dec ɻac oc sêpo si awa ɻandô sa yêc undambê tu têm ɻambu-ɻga-ɻga, naŋ ɻac oc sêtap lêŋ ɻandô dandöc tanli-ɻga sa.

²⁰ O Timoti. Gwelen ti yom ɻandô hoŋ naŋ Anötö kêŋ sip am amam, naŋ yob ɻapep ej. Ndic ahê lau naŋ sêsap yom ɻambwa-ɻambwa dôŋ, ma sêndôhôŋ yom naŋ so yom ɻandô. Lau dau gauc gêm bu ɻac sêtap gauc ɻandô sa, magoc mba.

²¹ Lau naŋ sêkêŋ whiŋ yom tasaŋ dinaŋ, naŋ sêhu si sêkêŋ whiŋ Yisu siŋ su. Anötö ndê mwasiŋ têŋ mac.

Pol ndê bapia tilu-ŋga têŋ Timoti Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Pol ndöc gapocwalô ndöc Rom, ma kêshâ bu ɻasawa sauŋ oc sêndic iŋ ndu, dec to ndê bapia tilu-ŋga dindec têŋ Timoti. Pol tac whiŋ Timoti ndu andô, ma to bapia dindec bu puc iŋ dôŋ bu lhac ɻanya, ma maya dau me töc dau dom bu hoc ɻawaê ɻayham asê. Iŋ tac whiŋ bu Timoti lhac gitôm Yisu ndê ɻagac sin-ŋga ɻayham daŋ. Ma Pol gêm la Timoti bu yob dau tu mêtê sac tidau-tidau naŋ oc êñsôwec tiatu têŋ têm ɻambu-ŋga, ma kêŋ puc iŋ pi kêdôhôŋwaga tasau.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aö Pol, naŋ gati Yisu Kilisi ndê †aposel kêkuc Anötö ndê atac whiŋ. Iŋ gic bata bu lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi oc sêtap seŋ sêndöc tali-ŋga sa, dec kêyalin aö sa gati aposel, bu wahoc yom dau asê têŋ lau.

² Gato bapia dindec têŋ aneŋ atunŋac tac whiŋ-ŋga, am Timoti. Mwasin ti tawalô ma yom malô akêŋ Damaŋ Anötö lu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi têŋ am.

Pol puc Timoti dôŋ

³ Aö gam akiŋ Anötö tôm damanji sêkôm, ma galhac iŋ aŋgô-ŋga ti atac pa su tu aneŋ lêŋ-ŋga. Ma tôm ôbwêc ti acsalô, aö gauc gêm am yêc aneŋ mbec ɻalôm, ma aö gam dange Anötö tu am-ŋga.

⁴ Aö gauc gêm ndoc naŋ hêclu dahu dauŋ sinj, ma am taŋ. Tu dinan-ŋga aö tac whiŋ bu walic am tiyham, oc kôm aö atac ɻayham sa.

⁵ Ma aö gauc gêm am nem lêŋ kêŋ whiŋ ɻanya-ŋga. Aö kayalê bu am nem pômwê Lois lu dinam Yunis sêkêŋ whiŋ ɻanya, ma gakêŋ whiŋ bu am kêkuc inlu si lêŋ.

⁶ Tu dinan-ŋga dec aö bu wateŋ am bu gauc nem Anötö ndê mwasin naŋ am kôc têŋ ndoc aö gakêŋ amanj sac am. Lhac ɻanya ma kôm gweleŋ ɻa mwasin dau ɻa-ɻaclai, gitôm am kôm ya golom tiatu.

⁷ Anötö kêŋ ndê ɻjalau têŋ yac, ma bocdinaj dec datöc dauŋ tu sake-ŋga? Iŋ kêŋ ndê ɻjalau tu kêŋ ɻaclai têŋ yac, ma tu dambo ti mêtê atac whiŋ lau-ŋga, ma dayob dauŋ neŋ lêŋ-ŋga.

⁸ Bocdinaj mayam daôm tu hoc yom asê pi yac neŋ Pômdau-ŋga dom. Ma mayam tu aö gandöc gapocwalô tu iŋ-ŋga dom. Mba! Lhac ɻanya whiŋ aö ma hêclu dahôc ɻawapac tu Yisu ndê ɻawaê ɻayham-ŋga, tôm Anötö dau kêŋ ndê ɻaclai bu puc hêclu dôŋ.

⁹ Iŋ gêm yac si ma kêgalêm yac sa bu dasa iŋ ndê lêŋ dabuŋ. Iŋ kôm gêŋ dau tu yac neŋ ɻayham dan-ŋga dom. Magoc iŋ kôm tu iŋ dau ndê mêtê atac whiŋ ti êmwasin yac-ŋga. Têŋ têm iŋ kêŋ undambê ti nom su dom, naŋ iŋ kêmatiŋ yom tidôŋ bu êmwasin yac tu Yisu Kilisi-ŋga.

¹⁰ Ma yac neŋ †Ngac Nem Yac Si-ŋga Yisu Kilisi meŋ hôc asê nom su, dec Anötö ndê mwasin dau meŋ tiawê. Ma ɻawaê ɻayham töc asê bu Yisu Kilisi ku ɻaclai dambac ndu-ŋga dulu, ma iŋ ti yac neŋ seŋ dandöc tanli ɻapan-ŋga.

¹¹ Ma tu ɻawaê ɻayham dau-ŋga, dec Anötö kêyalin aö sa gati ɻagac ahen-ŋga ma aposel, ma kêkiŋ aö bu wandôhôŋwaga lau.

12 Tu dinan̄-ŋga dec gahōc ɻawapac dindec. Magoc aō mayan̄ dauŋ dom, galhac ti atac pa su. Nahu bu aō gakēŋ whin̄ Yisu Kilisi, ma aō kayalē in̄ tidōŋ. Ma gakēŋ dauŋ ti neŋ gēŋ hoŋ sip in̄ amba, ma gakēŋ whin̄ bu in̄ gitōm bu yob ɻaŋep e bēc ɻambu-ŋga.

13 Yom ɻandō naŋ aō kadōhōŋ tēŋ am, naŋ kōc dōŋ gitōm dōhōŋ ɻayham bu ēndōhōŋ tēŋ lau. Ma lēŋ dakēŋ whin̄-ŋga ti atac whin̄ asidōwai-ŋga, naŋ gic lau sēkēŋ whin̄ Yisu Kilisi-ŋga ɻawaŋ, naŋ am sap dōŋ ɻaŋga.

14 ɻalaŋ Dabuŋ naŋ mbo yac lau dakēŋ whin̄-ŋga neŋ ɻalōm, naŋ puc am dōŋ bu yob yom ɻandō dakēŋ whin̄-ŋga naŋ aō gakēŋ sip am amam su.

15 Am kēyalē bu Pigelas lu Hemogene ma lau Esia-ŋga hoŋ naŋ sēmbo malac Rom, naŋ sēhu aō siŋ su.

16 Magoc aō wateŋ Pōmdau bu tawalō Onesiporas ti ndē gōlōwac hoŋ, nahu bu in̄ gēm aō sa tidim daēsam. Ma in̄ maya tu aō gandōc gapocwalō-ŋga dom.

17 Tēŋ ndoc in̄ hōc asē malac Rom, naŋ kēsalē aō ɻaŋga e tap aō sa.

18 Ma am kēyalē su bu tēŋ ndoc aō gambo malac Epesas, naŋ in̄ gēm aō sa daēsam. Tu dinan̄-ŋga aō wateŋ Pōmdau bu tawalō in̄, ma nem in̄ sa tēŋ bēc ɻambu-ŋga.

2

1 Bocdinan̄ aneŋ balē, lhac ɻaŋga tōm Yisu Kilisi ndē mwasin puc am dōŋ.

2 Yom naŋ aō gahoc asē yēc lau daēsam aŋgō-ŋga, naŋ am ɻōŋ su ma kēyalē. Kwahic dec aō bu wasōm tēŋ am bu ēmyaliŋ lau ɻatō sa, naŋ sēsap Kilisi ma yom ɻandō dōŋ ɻaŋga, ma ēmdōhōŋ yom dau tēŋ ɻac e sēŋyalē tidōŋ, goc sēkōm gweleŋ sēwhin̄ am ma sēndōhōŋ lau ɻatō.

3 Lhac ɻaŋga ma hōc ɻawapac whin̄ yac, tōm Yisu Kilisi ndē ɻgac siŋ-ŋga ɻayham dan̄.

4 ɻgac siŋ-ŋga ɻayham kōc gauc pi in̄ ndē gweleŋ ndic siŋ-ŋga ɻapaŋ, ma hēgo dau tu gēŋ ɻatō-ŋga dom. Nahu bu in̄ bu kōm gēŋ hoŋ tōm in̄ ndē ɻadau tac whin̄.

5 Ma ɻalēŋ tigen̄, asa naŋ kēti whin̄ lau naŋ sēnti tu sēhōc gēgēlēc dandi-ŋga, naŋ kēti kēkuc ɻagōliŋ solop. In̄ bu ēŋkuc ɻagōliŋ dom, dec oc tōm dom bu in̄ kōc ɻaoli nan̄ gic waē ɻgac ɻamata-ŋga.

6 Ma ɻalēŋ solop bu ɻgac gweleŋ andō kōc gēŋ ɻandō tu neŋ-ŋga yēc ndē ôm tinjamata.

7 Kōc gauc pi aneŋ yom hoŋ dindec, bu Pōmdau oc whē am nem gauc sa pi yom dau nahu.

8 Am bu hōc ɻawapac, dec gauc nem Yisu Kilisi naŋ sa akēŋ Dawid ndē toŋ, naŋ Anötō uŋ in̄ sa akēŋ lau batē-ŋga. ɻawaŋ ɻayham naŋ aō gahoc asē, naŋ nahu in̄ dau.

9 Tu ɻawaŋ ɻayham dau-ŋga, dec gahōc ɻawapac ma sēsō aō dōŋ ɻa sen gitōm ɻgac sac dan̄. ɻac sēsō aō dōŋ, magoc oc tōm dom bu sēsō Anötō ndē yom dōŋ.

10 Aō galic ɻayham bu wahōc ɻawapac, tu bu wanem lau naŋ Anötō kēyalē ɻac sa muŋ su, naŋ sa. Aō bu watōc seŋ tēŋ ɻac bu sētap Anötō ndē mwasin nem ɻac si-ŋga sa tu Yisu Kilisi-ŋga, ma sēndōc tali ɻapaŋ yēc Anötō ndē gameŋ ɻawē-ŋga.

11 Yom dindec in̄ yom ɻandō solop:

Yac bu dambac ndu dawhiŋ Yisu, oc dambo tarjli dawhiŋ in̄ bocdinaŋ.

12 Yac bu dalhac ɻaŋga tēŋ ndoc ɻawapac tap yac sa, dec yac oc danem gōliŋ dawhiŋ in̄.

Yac bu dasôm bu dati inj ndê dom ma dasêc inj ahuc, dec inj oc sêc yac ahuc bocdinaj.

13 Yac bu dakêj whinj gwalec, tigej Yisu inj Yom Nandô Nadau, ma yom bocke nañ inj gic bata tu yac-nga, nañ oc kôm nandô sa. Nahu bu inj gitôm dom bu sêc dau ndê yom ahuc.

Anötö ndê lau gweleñ-nga si lêj

14 Yom hoj dindec, am kêj lhac gôlôwac dabun si gauc napan e tidôj nac. Yêc Anötö aŋgô-ŋga kêj puc nac bu sêsej dandi tu yom nambwa-nambwa-ŋga dom. Nac bu sêsej dau, dec oc nandô mba, ma oc kôm lau nataj si sêkêj whinj tisac.

15 Emsahê nanga bu kôm nem gweleñ hoj bu ndic Anötö tandô nayham. Ma inj oc lic am gitôm ngac gweleñ-ŋga nayham nañ whê inj ndê yom nandô sa napep, ma gêj dañj oc kôm am mayam daôm dom.

16 Ndic ahê lau nañ sêŋlhij Anötö siñ ma sem yomgalôm pi gêj nambwa-nambwa nom-ŋga napan. Bu lau nañ sêsap yom kaiñ dinan dôj, nañ si mêtê sac oc ēŋsôwec tiatu napan e sêhu Anötö siñ gacgej.

17 Ma yom dau oc tiapa ma kôm lau sêtisac, nditôm gambocbôm sac nañ gêj lau tidac-tidac. Himeneus lu Piletus sêmbo lau dinan si ton nyalôm.

18 Inju sêhu yom nandô siñ su. Sêôm têj lau bu ndoc lau sêtisa akêj lau batê-ŋga meñ hôc asê su. Ma bocdinaj sêkôm lau nataj si sêkêj whinj tisac.

19 Magoc Anötö ndê yom nandô inj gitôm alhô nanga, nañ inj po inj ndê gôlôwac dabun sa sêlhac nähô. Ma inj kêj yom nyalô dinda lu têj yac bocdec bu, "Lau nañ sêti Pômdau ndê lau, nañ inj kêyalé nac hoj tidôj," ma "Lau hoj nañ sêôm bu sêkêj whinj Pômdau, nañ sêhu mêtê sac hoj siñ manj."

20 Wapa gweleñ-ŋga tidaud-tidaud yêc ngac ti lêlôm ndê andu nyalôm. Nataj gic waê gweleñ tiwaê, ma nataj gic waê gweleñ bambalinj. Gêj tiwaê sêmasaj ña gol ma silba, ma gêj waêmba sêmasaj ña a me nom.

21 Ma yêc yac namarac bocdinaj. Mêtê daêsam yêc tu taŋkuc-ŋga. Asa nañ timêtê dau napep ma hu mêtê sac hoj siñ, nañ gitôm gêj nañ sêmasaj ña gol ma silba. Inj oc ti ngac akiñ nayham ma dabun bu nem akiñ yac neñ Nadau, ma inj oc tôm bu kôm gweleñ nayham-nayham daêsam.

22 Mêtê nyalôm nagalac-ŋga nañ balêi sêkôm, nañ hu siñ gacgen. Ma êmkuc lêj gitêj ti mêtê dakêj whinj-ŋga ti atac whinj lau-ŋga ma lêj yom malô-ŋga, tôm lau nañ sêkêj whinj Pômdau sêkôm ti nyalôm ñawasi en.

23 Lau nañ sêsej dau tu yom gauc mbasi-ŋga, nañ ndic sôj daôm whinj nac dom. Bu yom kaiñ dinan oc li lau sa ma sêkêj kisa dandi.

24 Asa nañ bu ti Pômdau ndê ngac akiñ nayham, nañ ndic ahê yom nañ kôm lau sêsej dau-ŋga manj. Ma inj kôc ndê nyalôm dôj ma tac nandê nagañtu gêj nañ lau sêkôm têj in-ŋga, nañ dom. Nayham bu inj ngac tigauc nañ gitôm bu êndôhôj lau nataj, ma inj kôm mêtê malô ti nayham têj lau hoj.

25 Lau nañ bu sêsej Anötö ndê yom nandô, nañ goc inj oc êndôhôj nac ti ndê nyalôm malô, bu mboe Anötö oc kérj nac sênen si nyalôm kwí, ma whê nac si gauc sa e sêŋyalê yom nandô.

26 Nac oc sêŋyalê bu mun-ŋga sêpej sêsep Sadan ndê akô si, ma sêti inj ndê lau akiñ nambwa nañ sêkôm tôm inj atac whinj. Magoc nac bu si gauc sa ma sênen dau kwí, dec oc tôm bu sêhu Sadan siñ ma sêsa Anötö ndê lêj.

3

Mêtê sac têm njambu-ŋga-ŋga

¹ Aö wasôm têj am bu têj têm njambu-ŋga mêtê sac daêsam oc menj sa.

² Lau oc atac whinj dau ma atac whinj mone hôc gôlêc, ñac oc sêpo dau sa ma sêôm yom sêtoc dau sa-ŋga daêsam, sêôm yom sac-sac daêsam, dangapêc têj damba ti dindai, sênen danje lau nañ sêkêj gêj têj ñac-ŋga dom, ma sêtec mêtê dabuñ ti mêtê gitêj.

³ Ñac oc atac whinj lau dom ma sêôm yom sac pi ñac, ma ñac oc sêscuc lau ñatô si yom kwi dom. Ñac oc sênen gôliñ dau si lêj ñapep dom, sêkôm gêj hoj bambalinj tôm si atac whinj, sêndic lau ti sêkôm ñac ñayom, ma sêtec mêtê ñayham ti gêj ñayham hoj.

⁴ Ñac lau sêpêj biakin-ŋga, lau nañ si lêj sañsalaj, ma lau sêtoc dau sa-ŋga. Ñac atac whinj Anötö dom, tigeñ ñac atac whinj gêj ñayham-ŋayham nom-ŋga hôc gôlêc su.

⁵ Ñac sêsa si lêj gitôm sem akiñ Anötö, tigeñ sêscêc in ndê ñaclai ahuc. Am mbo ahê lau kaiñ dinaj hoj.

⁶ Bu ñac si lau ñatô sêmbac yom lau e lau dau sêkôc ñac sa. Ma sêndôhôj ñac si yom tasaj têj lauwöh gauc babalê, e lauwöh dau sêscôc ñac si yom ñapu. Lauwöh kain dinaj mêtê sac ti mêtê ñalôm ñagalac-ŋga gêm ñac si ñalôm ahuc.

⁷ Ñac atac whinj bu sêngô yom daêsam, ma tac whinj bu lau sêndôhôj ñac, magoc ñac si gauc sa dom pi yom bocke in yom ñandô.

⁸ Kêdôhôjwaga tasaj dinaj sêkêj kisa yom ñandô tôm Yanis lu Yambres sêkêj kisa Moses.* Ñac si gauc tisac su, ma ñac si sêkêj whinj Anötö mbasi sambuc.

⁹ Magoc ñac si gwelenj oc nem ñandô dom, ñahu bu lau tigauc hoj oc sênyalê bu ñac si lêj in lêj gauc mbasi-ŋga, tôm Yanis lu Yambres si lêj.

Pol gêm la Timoti

¹⁰ Am daôm kêyalé aö tidôj. Am kêyalé yom hoj nañ aö kadôhôj, ti anej lêj gambo-ŋga, ma ñahu bocke dec gakôm gwelenj, anej lêj gakêj whinj-ŋga ti atac whinj lau-ŋga, ma lêj galhac ñaŋga ma gahôc ñawapac ti atac malô-ŋga.

¹¹ Am kêyalé gêj hoj nañ hôc asê aö yêc malac Antiok, malac Aikoniam ma malac Listra, ma ñawapac ti ñandê hoj nañ aö gahôc. Magoc Pômdau kêgaho aö su yêc gêj hoj dinaj.

¹² Yomandô wasôm têj am. Lau hoj nañ sêkêj whinj Yisu Kilisi, ma atac whinj bu sêsa lêj gitêj, nañ lau oc sêkêj kisa ñac bocdinañ.

¹³ Ma lau sac ti lau tasaj si lêj sac oc tisac sambuc. Ñac oc sêjsau lau ma lau oc sêjsau ñac.

¹⁴ Ma am daôm, yom nañ am kêdôhôj ma kêj whinj su, nañ sap dôj. Ñahu bu lau nañ sêndôhôj am, nañ am kêyalé ñac ti ñac si lêj gitêj su.

¹⁵ Têj ndoc am mbo balê, nañ am kêyalé Anötö ndê yom dabuñ nañ sêto yêc nañ. Yom dau gitôm bu kêj gauc têj yac e dakêj whinj Yisu Kilisi ma datap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ŋga sa.

¹⁶ Ma Anötö ndê yom hoj nañ sêto yêc nañ, in ndê Ñalau gêm gôliñ lau dec sêto. Bocdinañ yom dau in ñayham bu tandôhôj têj lau, tu datôc lau si giso asê ma tamatôc ñac-ŋga, ma tu dawhê Anötö ndê lêj gitêj sa-ŋga.

* ^{3:8}: Yanis lu Yambres - ñgac lu dinaj si ñaŋ yac oc datap sa yêc Yom Léñsêm Akwa dom. Magoc lau ñatô gauc gêm bu inju ñgac mbectoma lu nañ sêkôm gêj dalô bu sêhôc gôlêc gêj dalô nañ Moses kôm. Alic Eks 7:11, 22; ma 9:11.

17 Yac dakôm bocdinaŋ tu bu Anötö ndê lau sêŋyalê inj ndê yom hoŋ tidôŋ, ma yom dau nem ɣac sa e sêkôm si gêŋ samboŋ ɣapep ej.

4

1 Am kêyalê bu Yisu Kilisi oc mbu menj ti ɣaclai atu bu nem gôliŋ gêŋ hoŋ, ma inj oc êŋsahê lau tali ma lau batê pi ɣac si mêtê. Yêc inj aŋgô-ŋga, ma yêc Anötö aŋgô-ŋga, aõ bu wandic yomsu am bocdec bu.

2 Nem mêtê lau, ma whê Anötö ndê yom sa têŋ ɣac tôm têm hoŋ. Kêŋ puc lau bu sêkôm sac dom, ma ɣac naŋ sêkôm giso, naŋ tôc ɣac si giso asê e sêkac si ɣalôm kwi. Êmgilí lau hoŋ bu sêlhac ɣan̄ga. Puc daôm dôŋ ma lhac ɣan̄ga ti atac pa su. Ma whê gêŋ hoŋ sa yêc awê têŋ lau.

3 Bu têm oc menj sa, naŋ lau oc sêtec bu sêŋgô yom ɣandô pi Anötö ndê lêŋ. Magoc ɣac oc atac whinj bu sêŋgô yom naŋ puc ɣac dôŋ bu sêkôm mêtê sac-sac tôm ɣac dau si atac whinj. Tu dinan-ŋga dec ɣac oc sêsap kêdôhôŋwaga tasan̄ dôŋ, ma sêhê dangja ɣac si yom ɣapep ej.

4 ɣac oc sêpôc dangasun̄ ahuc têŋ yom ɣandô, ma tac whinj bu sêŋgô lau andô si miŋ ɣambwa-ɣambwa.

5 Magoc am ɣac daôm ɣgô. Yob daôm bu kôm gêŋ hoŋ ti gauc ej. Hôc ɣawapac ti atac pa su, hoc ɣawaê ɣayham asê têŋ lau, ma kôm am nem gweleŋ nem akiŋ Anötö-ŋga hoŋ ɣapep ma ti atac whinj.

6 Ma aõ dauŋ dec, kasahê bu têm meŋ kêpiŋ bu wahu nom dindec siŋ. Aneŋ têm wambo nom-ŋga gitôm laclhu wain-ŋga naŋ sêkêc pi alta ti da têŋ Anötö, ma kêpiŋ bu pacndê.

7 Aõ galhac ɣan̄ga ma gac siŋ tu Anötö ndê yom ɣayham-ŋga, aõ kati e gahôc asê ɣabatiŋ su, ma gakôc aneŋ gakêŋ whinj dôŋ.

8 Pômdau, yac neŋ ɣac gitêŋ êmatôc yac-ŋga kêmasan̄ ɣaoli ɣayham bu kêŋ têŋ lau gitêŋ têŋ bêc ɣambu-ŋga. Ma malô aõ watap ɣaoli ɣayham dau sa. Magoc aõ taŋwasen̄ dom. Lau hoŋ naŋ sêkêŋ bata Yisu bu mbu menj, naŋ oc sêtap si ɣaoli ɣayham sa bocdinaŋ.

Pol tac whinj bu Timoti têŋ inj ndi

9 Aõ tac whinj bu am êmasaŋ daôm ɣagahô ma têŋ aõ mweŋ.

10 Bu aõ kakîŋ Kresens têŋ gameŋ Galesia-ŋga gi, ma Taitus têŋ gameŋ Dalmesia-ŋga gi. Ma Demas hu aõ siŋ ma kölhö têŋ malac Tesalonika gi, ɣahu bu inj tac whinj gêŋ nom-ŋga hôc gêlêc su.

11-12 Aõ kakîŋ Tikikus têŋ malac Epesas gi su, ma Luk tawasê dec mbo whinj aõ. Têŋ ndoc am mweŋ, goc kôc Mak whinj am, bu inj ɣac ɣayham bu nem aõ sa tu aneŋ gweleŋ-ŋga.

13 Ma kôc aneŋ ɣakwê balin̄ naŋ gahu siŋ whinj Kapus yêc malac Troas, ma kôc aneŋ bapia tilhun̄. Ma aõ tac whinj ɣandô bu am kôc aneŋ bôc ɣamlîc ɣatô, naŋ sêto Anötö ndê yom pi, naŋ whinj.

14 Aleksanda, ɣac pec ain-ŋga dinan̄, inj kêŋ kisa aõ ma kôm mêtê sac daêsam têŋ aõ. Pômdau oc kêŋ ɣagêyô têŋ inj, êŋkuc inj ndê mêtê sac.

15 Yob daôm tu inj-ŋga, bu inj kêŋ kisa yac tu gweleŋ ɣawaê ɣayham-ŋga, ma kalhac lau ahuc bu sêŋgô dom.

16 Têŋ ndoc ɣamata-ŋga naŋ lau Rom-ŋga sêmatôc aneŋ yom, naŋ lau dan̄ sêpuc aõ dôŋ dom, hoŋ sêhû aõ siŋ. Magoc aõ wateŋ Anötö bu suc ɣac si giso kwî.

17 Têŋ ndoc dinaŋ Pômdau dau kalhac whinj aö ma puc aö dôŋ, dec gam mêtê hoŋ timala ma tlaу gameŋ apa-ŋga hoŋ naŋ sêmbo andu sêmatôc yom-ŋga, naŋ sêngô. Ma inj kêgaho aö su yêc layon whasunj.*

18 Ma aö gakêŋ whinj bu inj oc nem aö si yêc gêŋ hoŋ naŋ lau sac bu sêkôm têŋ aö, ma kêŋ aö wandöc ŋayham yêc inj ndê gameŋ undambê-ŋga. Dahoc inj ndê waê asê kwahic dec ma tôm bêc hoŋ ndi. Yomandô!

Yom ŋambu-ŋga

19 Kôm anen acsalô ŋayham têŋ Prisila lu inj nakweŋ Akwila ma têŋ lau hoŋ naŋ sêmbo Onesiporas ndê andu.

20 Erastas gacgeŋ mbo malac Korin, ma gahu Tropimus siŋ mbo malac Miletus, bu inj gêmbac.

21 Aö tac whinj bu am mweŋ ŋagahô, ma hôc asê dindec munj su, naŋ goc ndoc uhô-ŋga. Yubelas lu Pudens, ma Lainas lu Klaudia ma asidôwai gameŋ dindec-ŋga hoŋ sêkêŋ si acsalô têŋ am.

22 Pômdau whinj am ma inj ndê mwasiŋ puc mac hoŋ dôŋ.

* **4:17:** Pol sôm bu Pômdau gêm inj sa bu layon seŋ in dom. Têŋ têm dinaj lau naŋ sêkêŋ kisa lau sêkêŋ whinj-ŋga naŋ sêkêŋ daësam têŋ layon seŋ ŋac. Tigenj ŋac sic yao bu sêkêŋ lau Rom-ŋga têŋ layon dom. Pol inj ŋac Rom-ŋga (Apo 16:37) ma tu dinaj-ŋga lau atu-tu gauc gêm bu Pol ndê yom dinaj inj gitôm yom gôlinj, ma lau sac naŋ sêkêŋ kisa inj, naŋ inj gêm dôhôŋ ŋac pi layon.

Pol ndê bapia têŋ Taitus Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Taitus inj ŋac Israel-ŋga dom, magoc inj ŋô ŋawaê ŋayham naŋ Pol hoc asê, dec kêŋ whiŋ Yisu Kilisi. Tinjambu inj kêsêlêŋ whiŋ Pol, ma kôm gweleŋ ŋawaê ŋayham-ŋga whiŋ inj. Inj pi malac Jerusalem whiŋ Pol lu Banabas têŋ tém naŋ inlu si sêlic lau aposel yêc dinan (Gal 2:1; Apo 15:2). Pol kêkiŋ Taitus têŋ malac Korin tidim lu (2 Kor 7:6-7; 8:6, 16), ma tinjambu inlu sêkôm gweleŋ sêmbo nduc Krit. Pol hu Taitus sin mbo nduc Krit tu yob lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêmbo dinan (Taitus 1:5), ma tinjambu inj to bapia dindec têŋ Taitus.

Yêc bapia dindec Pol to yom pi lêŋ bu Taitus êŋyalin lau bata sa tu sênen gôlinj lau sêkêŋ whiŋ-ŋga. Inj kêŋ puc Taitus pi kêdôhôjwaga tasanj, ma whê inj ndê gauc sa pi yom tu êndôhôj têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga, ma pi mêtê ŋayham ma lêŋ gitêŋ tu sêŋkuc-ŋga. Yom atu naŋ Pol tac whiŋ bu lau sêkêŋ whiŋ-ŋga gauc nem ŋapanj, naŋ bu ŋac sêti lau wakuc ŋa Njalau Dabuŋ ndê ŋaclai (2:14; 3:1-8).

Pol gic hu ndê bapia têŋ Taitus

¹ Aô Pol, Anötö ndê ŋac akiŋ ma Yisu Kilisi ndê †aposel, gato bapia dindec. Aô gati aposel bu wapuc lau naŋ Anötö kêyalin ŋac sa, naŋ dôŋ, tu bu sêkêŋ whiŋ Yisu ŋanya, ma sêŋyalê yom ŋandô naŋ tôc Anötö ndê lêŋ gitêŋ têŋ ŋac tu sêŋkuc-ŋga.

² Ma lau naŋ sêkêŋ whiŋ ma danja wambu yom ŋandô dau, naŋ sêkêŋ bata mwasinj dandöc tanjli ŋapaŋ-ŋga. Anötö gic bata mwasinj dau têŋ yac muŋ su, têŋ ndoc inj kêŋ undambê ti nom su dom. Ma yac tanjyalê bu Anötö gitôm dom bu êŋsau yac, ma boc-dinanj yom bocke naŋ inj kêmatinj tidôŋ, naŋ oc ŋandô sa.

³ Yac nen Anötö Nem Yac Si-ŋga kêyalin ndoc sa bu yom pi mwasinj dau meŋ sa tiawê, dec kwahic dec gic atu aõ ma kêŋ yom dau sip aõ amanj bu wahoc asê têŋ lau.

⁴ Bapia dindec gato têŋ am Taitus, naŋ aõ galic am gitôm aõ atuŋ ŋandô tu hêclu neŋ dakêŋ whiŋ-ŋga. Mwasinj ti yom malô têŋ am, akêŋ Damaŋ Anötö lu yac neŋ †Ngac Nem Yac Si-ŋga Yisu Kilisi.

Taitus ndê gweleŋ

⁵ Aô gahu am siŋ mbo nduc Krit, ŋahu bu aõ tac whiŋ bu am mbo whiŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ma ndic dabij gweleŋ ŋatô. Ma êmyalin lau bata sa tôm malac ndi, tôm naŋ gasôm têŋ am muŋ su.

⁶ Lic bu ŋamalac bocke naŋ am bu kêŋ ti ŋac bata, naŋ ndê lêŋ bocdec. Inj ŋac naŋ ndê giso mbasi, ma inj gêm awhê tigen. Inj ndê balêkoc sêkêŋ whiŋ Yisu, sêŋgô yom, ma sêsa si lêŋ malô. Ma bocdinaj lau danj oc tôm dom bu sêŋgôlinj yom pi ŋac.

⁷ Bu ŋac naŋ ti gôlôwac dabuŋ si ŋagôlôŋ, naŋ yob Anötö dau ndê gêŋ, ma bocdinaj lic bu inj ŋac naŋ kôm giso danj dom. Lau sêtoc dau sa-ŋga, lau atac ŋandê-ŋga, lau sêndic lau bambalinj-ŋga, lau sênôm gêŋ êŋjŋ ŋac-ŋga, ma ŋac naŋ atac whiŋ mone kêlêc, naŋ si danj oc tôm dom bu ti ŋac bata.

⁸ Ngac ŋayham bu am kêŋ ti ŋac bata, naŋ ŋamalac kôc lau sa ma êmwasinj ŋac-ŋga, inj atac whiŋ mêtê ŋayham ti gêŋ ŋayham hoŋ, inj ŋamalac gauc ŋawa, ma inj sa ndê lêŋ gitêŋ ti dabuŋ ma timêtê dau ŋapep.

⁹ In sap yom ηandô dakêŋ whin-ŋga tôm aposel sêndôhôŋ, naŋ dôŋ. Ma bocdinaŋ dec in gitôm bu whê yom sa ηapep bu puc lau dôŋ, ma tôc lau naŋ sêsen yom ηandô, naŋ si giso asê.

¹⁰ Bu lau sêseŋ yom ηandô-ŋga daēsam dec sêmbo. Nac lau whapaŋ ηambwa naŋ sêndôhôŋ yom tasaj tu sêŋsau lau-ŋga. Ma mêtê kaiŋ dinaŋ, lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si tpwac sêseŋ ηamlîc ηatô su-ŋga dôŋ, naŋ sêkôm hôc gêlêc su.

¹¹ Sôm têŋ lau dinaŋ bu sênen dau dôŋ. Bu yom naŋ sêndôhôŋ, naŋ yom so, ma kêŋsôŋ lau daēsam si sêkêŋ whin. Ma sêndôhôŋ yom dau tu sêkôc awa-ŋga ηambwa.

¹² Nac dau si prophet daŋ hoc yom asê pi nac ma sôm, “Lau Krit nac lau tasaj ma lau siŋsêlêc. Nac lau oyom dinda, ma êlêmê seŋ gêŋ ηawahô.”

¹³ Yom dau in yom ηandô. Bocdinaŋ sôm yom sêmbalaŋ-ŋga solop têŋ lau Krit naŋ sêndôhôŋ yom tasaj, bu sênen dau kwi ma sêkêŋ whin yom ηandô.

¹⁴ Ma sêhu l au andô Israel-ŋga si miŋ ηambwa-ηambwa hoŋ sin, ma sêsonc lau naŋ sêhu yom ηandô sin, naŋ si ηagôliŋ ηambwa ηapu tiyham dom.

¹⁵ Lau naŋ si ηalôm ηawasi, naŋ si gêŋ hoŋ oc ηawasi bocdinaŋ. Magoc lau ti ηalôm ηadômbwi naŋ sêkêŋ whin Yisu dom, naŋ si gêŋ daŋ oc ηawasi yêc Anötö aŋgô-ŋga dom. Nac si gauc ti ηalôm ηadômbwi sa ma tisac su.

¹⁶ Lau kaiŋ dinaŋ sêsonc bu sêŋyalê Anötö, magoc nac si mêtê tôc asê bu sêŋyalê in daŋ dom. Nac lau sac sambuc, ma lau daŋgapêc-ŋga. Oc tôm bu nac sêkôm gêŋ ηayham daŋ dom.

2

Pol kêŋ yom têŋ Taitus bu êndôhôŋ têŋ lau

¹ Taitus, êmdôhôŋ lau êmkuc yom ηandô naŋ lau sêkêŋ whin-ŋga hoŋ sêŋkuc.

² Èmdôhôŋ laungac akwa-kwa bu sênonc gêŋ êŋiŋ nac-ŋga dom ma sêmbo gauc ηawa ej, sêtimêtê dau ηapep, ma sêsa si lêŋ solop ej. Puc nac dôŋ bu sêsap yom ηandô dakêŋ whin-ŋga ma mêtê atac whin lau-ŋga dôŋ, ma sêlhac ηanga.

³ Ma ηalêŋ tigeŋ dinan, êmdôhôŋ lauwâhê akwa-kwa bu sêsa si lêŋ gitôm lauwâhê dabun andô, sêsonc yom bambalinj pi lau dom, sênonc wain êŋlêc dom, ma sêti kêdôhôŋwaga mêtê ηayham-ŋga.

⁴ Bocdinaŋ nac oc sêtonc bu sêndôhôŋ lauwâhê wakuc bu atac whin si laungaci ti balêkoc,

⁵ sêtimêtê dau ηapep, sêsa lêŋ ηayham ma ηawasi, sêkôm si gweleŋ andu-ŋga ηapep ej ma ti atac whin, ma sêsonc si laungaci ηapu. Nac bu sêkôm bocdinaŋ, dec oc tôm dom bu lau naŋ sêkêŋ whin dom, naŋ sêsu Anötö ndê yom susu.

⁶ Ma êmgilí balêi wakuc bu sênen gôliŋ si lêŋ ηapep.

⁷ Am daôm yob nem lêŋ hoŋ bu ti dôhôŋ ηayham bu balêi sêlic ma sêŋkuc. Gêŋ bocke naŋ am bu êmdôhôŋ têŋ nac, naŋ am daôm kôm mun, goc nac sêlic ma sêŋkuc. Kôm ti ηandô ma ti nem ηalôm sambuc ej.

⁸ Yob nem whamsun bu sôm yom ηayham ej têŋ ndoc am bu êmdôhôŋ nac, ma bocdinaŋ lau daŋ oc sêtonc dom bu sêpu am nem yom. Ma bocdinaŋ lau naŋ sêkêŋ kisa am, naŋ oc tôm dom bu sêtap yom daŋ sa bu sêŋgôliŋ pi yac lau dakêŋ whin-ŋga, ma tu dinan-ŋga nac oc maya dau.

⁹ Sôm têŋ lau akiŋ ηambwa naŋ sêkêŋ whin Yisu, bu sêsonc si ηadaui si yom hoŋ ηapu, ma sêsonc yom sac daŋ pi nac dom. Sênen akiŋ ηapep, tu bu si ηadaui sêlic nac ηayham-ŋga.

10 Nac sênenem kanj si ñadaui si gêj dom, dec ñadaui oc atac lu-lu dom bu sêkêj gêj sip ñac amba bu sêyob. Ñac bu sêkôm si mêtê hoj ñapep, dec lau daêsam oc tac whinj bu sêjgô yom nañ tandôhôj pi yac nej Anötö, nañ gêm yac si.

Anötö ndê mwasiñ nem yac si-ñga ña-ñandô

11 Bu Anötö kékij Kilisi sip nom meñ ma mbac ndu tu lau hoj-ñga, ma bocdinañ inj ndê mwasiñ atu nem lau si-ñga meñ sa tiawê.

12 Ma mwasiñ dau gêm yac sa tu lêj dambo nom-ñga, ma kêdôhôj yac bu dapuc dômwêj mêtê sac nom-ñga hoj, ma datimêtê dauñ bu dasa lêj gitêj ti dabunj ej.

13 Dasap lêj dau dôj, ma dahôj bêc ñayham nañ dakêj batañ dambo, nañ yac nej Anötö tiwaê ma Ngac Nem Yac Si-ñga Yisu Kilisi, oc mbu meñ ti ñawasi atu.

14 Yisu Kilisi kêj dau tu yac-ñga, bu nemlhi yac ma êngapwêc yac su yêc sakinj mêtê sac-ñga, ma bu kôm yac dati inj dau ndê lau wakuc. Ma inj atac whinj bu yac dambo ti lêj ñawasi ma dakêj nej ñalôm sambuc tu dakôm mêtê ñayham-ñga.

15 Taitus, êmdôhôj yom hoj dindec têj lau sêkêj whinj-ñga. Êmgilí ñac ti ñanja bu sêsoc yom dau ñapu, ma lau nañ sêkôm giso, nañ êmatôc ñac ti ñaclai bocdinañ. Ma yob daôm ñapep bu lau dañj sêpu am dom.

3

Lau sêkêj whinj-ñga si lêj wakuc

1 Whê sa tiyham têj lau sêkêj whinj-ñga, bu mêtê ñayham bocdec gic ñac ñawaê. Sêsoc gôlinjwaga ti lau bata ñapu, ma danja wambu yom ñapep. Ma ñac sêhê gauc pi mêtê ñayham e sêkôm ñapañ.

2 Nac sêsonom yom sac-sac pi lau dom, sêseñ dau dom, ma sêkôm mêtê malô têj lau hoj. Ma sêmbo ti sêrgwinij dau ma sêtoc lau hoj sa ñapep.

3 Bu kwahic dec yac dasa nej lêj tiwakuc. Magoc muñ-ñga, yac dakêj whinj su dom, ma dasa lêj gauc mbasi-ñga. Yac lau dañanjpêc-ñga, ma mêtê ñalôm ñagalac-ñga ti mêtê nom-ñga kôm yac nej gauc kêjsôj e tam akiñ mêtê sac dau tac ñawaê. Dambo ti dalic lau ñatô sac ma tam lêmuñ ñac, ma mêtê atac tec asidôwai-ñga gêm yac hoj ahuc.

4 Tigeñ tiñambu yac nej Anötö Nem Yac Si-ñga ndê lêj tawalô ti atac whinj yac-ñga meñ tiawê.

5 Inj gêm yac si, tu yac nej lêj ñayham dañ-ñga dom, magoc tu inj dau ndê mêtê tawalô yac-ñga. Inj gêm yac si ñalêj bocdec. Inj kêgwasiñ yac nej mêtê sac hoj su dec yac dati lau wakuc, ma ñalau Dabunj wê yac dasa nej lêj tiwakuc.

6 Yomandô. Tu Yisu Kilisi yac nej Ngac Nem Yac Si-ñga, dec Anötö kêmwasiñ yac kêlêc ma kêj ñalau Dabunj dau sip yac nej ñalôm.

7 Inj kôm boc-dinanj dec sam yac bu lau gitêj, kékuc inj ndê lêj êmwasiñ yac-ñga. Ma kwahic dec yac dawêkaiñ gameñ dandöc tañli ñapanj-ñga, nañ dakêj batañ dambo.

8 Yom hoj dinanj inj yom ñandô ma ñayham tu dakêj whinj-ñga.

Aö tac whinj bu am puc anej yom hoj dôj têj gôlôwac dabunj, bu lau hoj nañ sêkêj whinj Anötö, nañ sêyob dau ñapep bu sêkôm mêtê ñayham ñapanj. Lêj dinanj inj lêj ñayham ma oc êmwasiñ lau hoj.

9 Am ndic ahê lau nañ êlêmê sêseñ dau tu yom gauc mbasi-ñga, ma tu yom pi abanji si ñaê-ñga. Ma ndic ahê lau nañ sêwhê dau kôc ma sêsenj dau pi lau

Israel-ŋga si yomsu. Nahu bu ŋac si yom hoŋ dinaŋ ŋandô mba, ma oc nem lau sa dom.

¹⁰ Asa naŋ bu kôm mêtê whê lau kôc-ŋga, naŋ sôm inj. Inj bu kôm tiyham, goc sôm inj tidim lu-ŋga. Ma inj bu sôc ŋapu dom, dec am ti lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ apuc dômwêm inj.

¹¹ Am kêyalê su, bu ŋamalac kain dinaŋ ndê lêŋ kêŋsôŋ, ma inj kôm sac. Inj kic dau ndê yom tu tap Anötö ndê matôc sa-ŋga, nahu bu inj sap lêŋ naŋ inj kêyalê bu lêŋ so, naŋ dôŋ.

Yom ŋambu-ŋga

¹² Malô waŋkiŋ Atemas me Tikikus têŋ am loc, ma têŋ ndoc inju si daŋ hôc asê am, naŋ êmsalê senj bu têŋ malac Nikopolis mweŋ ŋagahô ma lic aö. Nahu bu aö gauc gêm bu wambo malac dindê têŋ ndoc uhô-ŋga.

¹³ Têŋ ndoc Senas, ŋgac êmatôc yom-ŋga, lu Apolos bu sêhu nduc Krit sinj, naŋ goc kôm gêŋ hoŋ bu êmasaŋ inju si senj gwanaŋ. Ma bocdinaŋ inju oc sêpônda gêŋ dan dom.

¹⁴ Émdôhôŋ yac neŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga bu sêkôm gweleŋ ŋayham tu bu sêkôm kwa dau ma sênenm lau naŋ sêpônda dau, naŋ sa-ŋga. Ma bocdinaŋ ŋac si sêkêŋ whinj oc nem ŋandô.

¹⁵ Lau hoŋ naŋ sêmbo sêwhiŋ aö, naŋ sêkêŋ si acsalô têŋ am. Ma aö wandac am bu kêŋ anerj acsalô têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ naŋ atac whinj yac. Pômdau ndê mwasinj whinj mac hoŋ.

Pol ndê bapia têŋ Pilemon Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Pilemon dau inj ngac kêŋ whinj Pômdau-ŋga naŋ ndöc malac Kolosi, ma inj ngac ti lêlôm. Muŋ-ŋga Pilemon gêmlhi ngac danj nae Onesimus bu ti inj ndê ngac akiŋ ɣambwa, magoc malô inj siŋ Pilemon ma kölhö gi mbo malac danj. Tinjambu Onesimus ŋgô ɣawaâ ɣayham naŋ Pol hoc asê e inj gêm dau kwi ma kêŋ whinj Yisu. Injlu sêmbo sêwhinj dau e Pol bu êŋkij Onesimus mbu têŋ Pilemon ndi, dec to bapia dindec têŋ inj. Lau Rom-ŋga si yomsu danj yêc bocdec bu, ngac akiŋ bocke naŋ siŋ ndê ɣadau ma kölhö su yêc inj, naŋ tôm bu ɣadau ndic inj ndu. Tu dinaŋ-ŋga dec Pol to bapia ma ndac Pilemon bu kôc Onesimus sa ti atac ɣayham, ma lic inj tôm ŋgac akiŋ dom, magoc tôm asidôwa kêŋ whinj-ŋga danj. Bu kwahic dec ŋgac dau kêŋ whinj Yisu Kilisi.

Pol whê bapia dindec ɣahu sa

¹ Aö Pol, naŋ gandöc gapocwalô tu Yisu Kilisi-ŋga, alu Timoti yac neŋ asidôwa, ato bapia dindec têŋ Pilemon, alu mba silip ɣayham naŋ kôm Anötö ndê gweleŋ whinj alu.

² Ma yac ato têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga naŋ êlêmê sêkac sa bu sêlic om sêmbo am nem andu, ma têŋ yac neŋ lhuŋwê Apia, ma têŋ Akipus yac neŋ asidôwa naŋ kôm gweleŋ whinj yac tôm Anötö ndê ŋgac siŋ-ŋga ɣayham.

³ Mwasinj ti yom malô akêŋ Damanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi, têŋ mac hoŋ.

Pol gêm danje Anötö tu Pilemon-ŋga

⁴ Yêc anej mbec hoŋ ɣalôm, aö gauc gêm am, ma gam danje anej Anötö tu am-ŋga.

⁵ ɣahu bu aö gaŋgô bu am kêŋ whinj Pômdau Yisu ɣanga, ma am atac whinj Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ.

⁶ Aö gateŋ mbec bu mwasinj ɣayham hoŋ naŋ yac datap sa yêc Kilisi, naŋ oc lhac am nem gauc ɣamata tôm bêc hoŋ. Ma bocdinaŋ am nem kêŋ whinj oc nem ɣandô daësam ma nem lau daësam sa.

⁷ O anej asidôwa, ɣawaâ pi am nem mêtê atac whinj lau sêkêŋ whinj-ŋga ti gêm ɣac sa-ŋga, dec kôm aö atac ɣayham atu ma puc aö dôŋ.

Pol gêm malô Pilemon ndê ɣalôm tu Onesimus-ŋga

⁸ Aö bu wandac am tu gêŋ danj-ŋga. Gitôm bu wandic atu am bu kôm gêŋ dau tu Kilisi ndê ɣaê-ŋga.

⁹ Magoc tu mêtê atac whinj daunj-ŋga, dec wasôm ɣambwa têŋ am. Am kêyalê aö su, aö ŋgac andô Pol naŋ gandöc gapocwalô tu Yisu Kilisi-ŋga.

¹⁰ Aö bu wanem aö neŋ balê Onesimus awha têŋ am. Inj ŋgô mêtê naŋ aö gahoc asê yêc gapocwalô, ma kêŋ whinj dec aö gasam inj bu aö atunjac.

¹¹ Muŋ-ŋga inj gêm akiŋ am, tigeŋ inj hu am siŋ dec am gêlic inj bu ŋgac akiŋ sac. Magoc kwahic dec inj ti ŋgac akiŋ ɣayham tôm bu oc nem alu lu-lu sa.

¹² Aö tac whinj inj ɣandô, magoc kwahic dec wankinj inj mbu têŋ am loc.

13 Aö gandöc gapocwalô tu gweleŋ ηawâē ηayham-ŋga, ma aö tac whinj bu wakôc Onesimus dôj gacgeŋ mbo whinj aö bu nem aö sa. Am bu lic ηayham bu hu iŋ siŋ bu mbo whinj aö, dec am oc nem aö sa ηandô.

14 Magoc aö gatec bu wakac am bu hu iŋ siŋ têŋ aö. Aö atac whinj bu am kôm tu am daôm nem atac whinj-ŋga. Tu dinaj-ŋga dec aö oc wakôc iŋ dôj bu mbo whinj aö lec dom, bu aö gaŋgô yom gatô yêc am su dom.

15 Mboe Anötö gêlic ηayham bu Onesimus hu am siŋ ηasawa apê, tu bu iŋ tap seŋ ndöc tali ηaparj-ŋga sa, ma bocdinaj iŋ oc mbu loc ma mbo whinj am ηaparj eŋ.

16 Ma iŋ oc mbo whinj am gitôm ηgac akiŋ ηambwa dom. Kwahic dec iŋ hôc gêlêc ηgac akiŋ, iŋ ti am nem asidôwa tac whinj-ŋga solop. Aö atac whinj iŋ ndu andô, magoc aö kayalê bu am oc atac whinj iŋ hôc gêlêc. Ηahu bu iŋ am nem ηgac akiŋ, ma iŋ am nem asidôwa kêŋ whinj Pômdau-ŋga whinj.

17 Bocdinaj am bu lic aö tôm nem asidôwa daŋ, dec kôc iŋ sa tôm am kôc aö dauŋ sa.

18 Giso me tôp bocke naŋ iŋ kôm têŋ am, naŋ hu siŋ sip aö amanj.

19 Aö Pol gato yom dindec ηa aö dauŋ amanj, ma aö wasôm têŋ am bu aö oc waô iŋ ndê tôp têŋ am. Magoc gauc nem bu am daôm nem tôp yêc aö bocdinaj, ηahu bu tu aö-ŋga dec am tap seŋ mbo tamli-ŋga sa.

20 O anej asidôwa, aö wandac am bu kôc Onesimus sa tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ηaē-ŋga, dec oc kôm anej ηalôm tigahô.

21 Aö gato bapia dindec têŋ am, ma gakêŋ whinj bu am oc sôc anej yom ηapu, ma kôc Onesimus sa ti atac whinj, hôc gêlêc gêŋ naŋ aö gandac, naŋ su.

Yom ηambu-ŋga

22 Ma gêŋ daŋ tiyham. Aö wandac am bu êmasaŋ am nem andu ηalôm dan gwanaŋ, tu aö waloc wambo-ŋga. Ηahu bu aö gakêŋ whinj bu Anötö oc ηgô mac nem mbec, dec gakêŋ bataŋ bu wahu gapocwalô siŋ ma watî ηacleŋ mac.

23 Epapras naŋ ndöc gapocwalô whinj aö tu Yisu Kilisi-ŋga, naŋ kêŋ ndê accsalô têŋ am.

24 Ma Mak lu Aristakus, ma Demas lu Luk naŋ sêkôm gweleŋ sêwhinj aö, naŋ bocdinaj.

25 Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiŋ puc mac hoŋ nem ηalôm dôj.

Hibru Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Namalac naŋ to bapia dindec, naŋ to ndê ḥaē dom, magoc inj kēyalê lau Israel-ŋga si lēŋ ti sakiŋ akwa, ma yom naŋ sêto yêc Yom Légsêm Akwa, naŋ tidōŋ. Lau ḥatô gauc gêm bu mboe Banabas to, ma ḥatô gauc gêm bu ḥgac daŋ ḥaē Apolos to, tigeŋ yac tanjyalê dom bu asa solop to bapia dau.

Bapia dindec hêganôŋ lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whinj Yisu Kilisi. Lau dau sêtap kisa daêsam sa tu ḥac si sêkêŋ whinj-ŋga, dec ḥatô gauc gêm bu sêmbu sêtêŋ si lêŋ akwa sem akiŋ Anötö-ŋga sêndi. Tu dinaj-ŋga, ḥamalac naŋ to bapia dindec, naŋ bu puc ḥac si sêkêŋ whinj Kilisi dôŋ. Inj tôtoc asê tiawê bu Yisu ndê waê hôc gêlêc Anötö ndê anjela si, ma hôc gêlêc Moses ndê bocdinaŋ. Ma Yisu inj ti dabuŋsiga atu pwac wakuc-ŋga, naŋ hôc gêlêc lau Israel-ŋga si lau dabuŋsiga pwac akwa-ŋga su. Ma Yisu ndê sakiŋ pwac wakuc-ŋga dau, hôc gêlêc dabuŋsiga pwac akwa-ŋga si sakiŋ su bocdinaŋ.

Bapia dindec whê sa bu lêŋ tigeŋ yêc bu lau sêti lau gitêŋ yêc Anötö angô-ŋga, naŋ sêkêŋ whinj Yisu Kilisi dau. Tu dinaj-ŋga dec ḥamalac naŋ to bapia dindec, naŋ bu êŋgilí lau bu sêsap si sêkêŋ whinj Yisu dôŋ ḥaŋga. Inj to yom pi lau hoŋ naŋ sêkêŋ whinj Anötö têŋ Abraham ndê têm ma menj, ma toc ḥac sa ti dôhôŋ ḥayham bu lau têm kwahic dec-ŋga sêŋkuc. Ma inj tôtoc lêŋ ḥayham têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga bu sêlhac ḥaŋga têŋ ndoc ḥawapac me kisa tap ḥac sa, ma sêsap mêtê atac whinj asidôwai-ŋga dôŋ.

Yisu tôtoc Anötö ndê ḥawasi asê

¹ Muŋ-ŋga Anötö hoc inj ndê yom asê têŋ abaŋi Israel-ŋga tidim daêsam ma ḥalêŋ daêsam, ḥa inj ndê lau propet.

² Magoc tiŋambu inj kêkiŋ inj dau Atungac sip nom menj, ma Atu dau hoc Anötö ndê yom asê têŋ yac. Anötö kêŋ undambê ti nom ma gêŋ hoŋ ḥa Atu dau, ma kêŋ inj ti ḥadau bu wêkaiŋ gêŋ hoŋ.

³ Atu dau ndê yom ḥa-ŋaclai yob gêŋ hoŋ, ma ti ḥac si ḥahu sêmbo-ŋga. Inj kôc Damba Anötö angô solop, ma dalic Anötö ndê ḥawasi atu yêc inj. Inj sip nom menj ma kêmasaŋ lêŋ bu êŋgwasiŋ yac neŋ mêtê sac ḥa adômbwi su, goc mbu pi undambê gi ndoc Anötö ḥaclai ti ḥawasi ḥadau ndê andô-ŋga.

Anötö toc Atu sa hôc gêlêc aŋjela su

⁴ Nalêŋ dinaj Anötö toc inj ndê Atu sa hôc gêlêc aŋjela hoŋ su, ma ḥaē ti waê naŋ Anötö kêŋ têŋ inj, naŋ hôc gêlêc aŋjela hoŋ si su bocdinaŋ.

⁵ Gauc nem yom naŋ Anötö gic bata pi kin naŋ oc wêkaiŋ Dawid ndê pôŋ kin-ŋga, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aö neŋ atungac solop, ma aö gati am Damam. *[BW 2:7]*

Ma sêto yom kaiŋ tigeŋ pi inj bocdec bu:

Aö wati inj Damba, ma inj oc ti aö Atungac.

[2 Sam 7:14]

Yom lu dinaj gic waê Anötö Atu solop, magoc Anötö sôm yom kaiŋ dinaj pi aŋjela daŋ dom.

⁶ Ma têŋ ndoc Anötö kêkiŋ Atu mbêc dau sip nom menj, naŋ inj sôm yom pi inj tôm sêto yêc bocdec bu:

Anötö ndê aŋela hoŋ sêpôŋ haduc têŋ inj ma sêtoc inj sa sêndic ɻawaâ. *[Diut 32:43 LXX]**

7 Aŋela dau sem akin Anötö, tôm yom naŋ inj sôm pi ɻac bocdec bu:

Inj kêkiŋ inj ndê aŋela bu sênen akin inj gitôm mbu ma gitôm ya ɻawahô. *[BW 104:4]*

8 Magoc inj toc in Atungac sa kêlêc, ma sôm yom pi inj bocdec bu:

O Anötö, am nem gôlinj oc yêc titêm-titêm, ma am oc nem gôlinj am nem lau ti lêŋ gitêŋ ej.

9 Am tac whinj lêŋ gitêŋ ma tec lêŋ sac, ma tu dinaŋ-ŋga dec Anötö, am nem Anötö, toc am sa hôc gêlêc nem asidôwai hoŋ su, ma kêŋ atac ɻayham késalé am ahuc, gitôm inj kêc ndip kwi pi am e gêm am ahuc. *[BW 45:6-7]*

10 Ma sêto yom daŋ tiyham pi Atungac, naŋ yêc bocdec bu:

O Pômdau, têŋ têm ɻamata-ŋga andô, am kêmasan nom ti gêŋ hoŋ, ma undambê inj am amam ɻa-gweleŋ.

11 Nom ti undambê oc sêniŋga, magoc am oc mbo. Gameŋ lu dinaŋ oc sêtisac gitôm ɻakwê akwa.

12 Am oc kôc undambê ti nom su, tôm ɻamalac daŋ kôc ndê ɻakwê akwa su ma kêlhun sa. Tigeŋ am oc nem daôm kwi dom, ma am nem têm mbo-ŋga oc pacndê dom bocdinaŋ. *[BW 102:25-27]*

13 Ma yom daŋ tiyham Anötö sôm gic wa  in Atungac bocdec bu:

Am ndöc a o amaj andô-ŋga e nditôm a o wakêŋ nem ɻacyo sêso  am gahim ɻapu. *[BW 110:1]*

Inj sôm yom kaiŋ bocdinaŋ pi aŋela si daŋ dom. Mba!

14 Anötö ndê aŋela ɻac ɻalaŋ naŋ sem akin inj, ma inj kêkiŋ ɻac bu sênen akin lau naŋ sêwêkaiŋ mwasiŋ sêndöc tali-ŋga.

2

Dayob dauŋ bu daso mwasiŋ dandöc taŋli-ŋga dom

1 Tu dinaŋ-ŋga dec yom naŋ Anötö ndê Atu hoc asê, ma yac dangô ɻawaâ su, naŋ dak c tidôŋ lhac neŋ gauc ɻapanj, bu daso Anötö ndê mwasiŋ dom.

2 Gauc nem abanji Israel-ŋga naŋ aŋela sêhoc Anötö ndê yomsu asê têŋ ɻac. Yom dau inj yom ɻambwa dom. Bu ɻac si asa naŋ kêgilî yomsu dau ɻadaŋ, me dangap c têŋ Anötö, naŋ tap ɻag yô sa tu g y dinaŋ-ŋga.

3 Bocdinaŋ yac lau têm kwahic dec-ŋga bu dapuc dômw y Anötö ndê mwasiŋ atu naŋ k m tu nem yac si-ŋga, dec ɻal n mba bu dalh  su y c inj ndê mat c. Pômdau Yisu hoc yom asê pi mwasiŋ dau su, ma lau naŋ s ngô sa inj whasun solop, naŋ sic dulu t y yac ma s puc d y bu yomand .

4 Ma Anötö dau puc yom dau d y bocdec bu. Inj k n ɻaclai t y lau naŋ s hoc yom dau asê bu s k m g y dalı ti g y atu-tu tidau-tidau, ma inj puc ɻac d y ɻa Nalau Dabun ndê mwasiŋ tidau-tidau, naŋ gic sam t y ɻac tôm inj ndê atac whinj.

Yisu meŋ ti ɻamalac bu k m Anötö ndê l y nem yac si-ŋga ɻand  sa

5 Yom pi têm wakuc, naŋ yac as m as  su. Ma t y ndoc dau meŋ sa, naŋ goc aŋela daŋ oc s nen gôlinj dom.

* **1:6:** Yom naŋ s to y c Yom L js m Akwa, naŋ s to ɻa Yom Hibru, ma tiŋambu lau Israel-ŋga sem kwi sip Yom Grik, ma s sam trenslesen dau bu 'Septuagint.' Mac bu alic 'LXX' y c whinj ɻabatiŋ daŋ ɻanamba, naŋ t c as  bu yom dau meŋ ak n Septuagint. T m ɻat  yom naŋ y c Septuagint ma yom naŋ y c Hibru Baibel sıso dau.

6 Magoc gauc nem yom naŋ ɣamalac daŋ sôm têŋ Anötö, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Yac ɣamalac yac sake dec am gauc gêm yac ɣapanj?

Ma tu sake-ŋga am yob Adam ndê wakuc yac?

7 Nawasi ti waê naŋ am kêŋ têŋ yac, naŋ kêpiŋ bu tap aŋela dau si sa.

8 Ma am kêŋ gêŋ hoŋ sêšôc yac ɣapu.

[BW 8:4-6]

Yom naŋ sôm bu Anötö kêŋ gêŋ hoŋ sêšôc yac ɣamalac ɣapu, naŋ hêganôŋ gêŋ hoŋ nan Anötö kêŋ. Tigen kwahic dec dalic gitôm gêŋ hoŋ sêšôc yac ɣapu su dom.

9 Magoc yac dalic Yisu, naŋ Anötö kêkiŋ sip nom meŋ, dec hu ndê waê naŋ hôc gêlêc aŋela si su, naŋ siŋ, ma meŋ ti ɣamalac. Ma inj mbac ndu tu lau hoŋ si sac-ŋga, kêkuc Anötö ndê lêŋ êmwasiŋ lau-ŋga, dec Anötö un inj sa tiyham, ma kêŋ waê ti ɣawasi atu têŋ inj.

10 Bu Anötö tac whiŋ bu êmasaŋ lêŋ bu lau daêsam sêti inj atungaci ti atuwêi, ma sêtap inj ndê ɣawasi sa. Ma lêŋ dau ɣandô sa bocdec bu, Yisu ti ɣamalac ma hôc ɣandê atu e mbac ndu. Ma ɣalêŋ dinaŋ Anötö gêlic inj gitôm solop bu ti ɣadau nem lau si-ŋga. Anötö kêmasaŋ gêŋ hoŋ, ma gêŋ hoŋ sêmbô tu inj-ŋga, ma bocdinaŋ lêŋ kainj dinaŋ gic inj ɣawaê solop.

11 Yisu kêkuc lêŋ dinaŋ bu kôm lau sêti dabunj, ma lau naŋ sêti dabunj kwahic dec sêsam Anötö bu ɣac si Damba sêwhiŋ inj. Tu dinaŋ-ŋga Yisu maya dau dom bu sam ɣac bu inj ndê asii ti lhuwêi.

12 Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Aö oc wahoc am nem waêm asê têŋ aö neŋ asidôwai ti lhuwêi,

ma wanem wê wampiŋ am-ŋga yêc gôlôwac dabunj aŋgô-ŋga. [BW 22:22]

13 Ma yom daŋ tiyham sôm:

Aö oc wakêŋ whiŋ Anötö.

[Ais 8:17]

Ma daŋ tiyham yêc bocdec bu:

Alic aö dec galhac gawhiŋ balêkoc naŋ Anötö kêŋ têŋ aö.

[Ais 8:18]

14 Balêkoc naŋ Yisu sôm yom dinaŋ hêganôŋ ɣac, naŋ ɣamalac ti dac ma ɣamsôm. Tu dinaŋ-ŋga dec inj ti ɣamalac gitôm ɣac, ma mbac ndu gitôm ɣamalac. Ma inj ndê mbac ndu ma tisa akêŋ lau batê-ŋga ɣa-ɣahu andô, naŋ bu ku Sadan, naŋ ti ɣaclai dambac ndu-ŋga ɣadau, naŋ dulu.

15 Ma lau naŋ sêtôc dambac ndu e gêŋ dau kôm ɣac sêmbô sêtôm lau naŋ sêndôc gapocwalô ɣapanj, naŋ Yisu ndê gweleŋ dinaŋ kêgapwêc ɣac su.

16 Gêŋ dau tôc dau yêc awê bu inj kôm tu bu nem aŋela sa-ŋga dom, magoc inj kôm bu nem Abraham ndê wakuc sa.

17 Nalêŋ tigen yêc bu Yisu nem inj ndê asii ti lhuwêi nom-ŋga sa ɣapep, ma nem akiŋ ɣac yêc Anötö aŋgô-ŋga gitôm dabunjsiga ɣayham naŋ tôm bu tawalô ɣac, ma tôm bu êmasaŋ lêŋ bu Anötö suc ɣac sî sac kwi-ŋga. Ma ɣalêŋ dau bocdec, têŋ ndoc inj mbo nom, naŋ inj ti ɣamalac ma mbo gitôm ɣac, ma kêsahê gêŋ hoŋ gitôm ɣac sêŋsahê.

18 Bu inj dau kêsahê ɣawapac lêtôm-ŋga su, ma tu dinaŋ-ŋga inj gitôm bu nem yac lau nom-ŋga sa têŋ ndoc lêtôm tap yac sa.

3

Yisu ndê waê hôc gêlêc Moses ndê su

1 Bocdinaŋ anej asidôwai dabunj, naŋ datap Anötö ndê galem undambê-ŋga sa dawhiŋ daŋ, akôc gauc pi Yisu. Inj têŋ yac meŋ gitôm aposel gêm Anötö aŋgô, ma ti yac neŋ t'dabunjsiga atu naŋ kalhac Anötö aŋgô-ŋga tu yac-ŋga, tôm

yom naŋ yac dakēŋ whiŋ ti dahoc asê. Kwahic dec aö bu wasôm têŋ mac bu akēŋ inj lhac nem gauc ḥamata.

² Anötö kēyalin Yisu sa ma inj gêm ndê gwelen ḥapep e gic dabiŋ, tôm Moses gêm inj ndê gwelen ma gêm akiŋ Anötö ndê lau Israel-ŋga ḥapep enj.

³ Magoc Anötö po Yisu ndê waê sa hôc gêlêc Moses ndê su, ma tu dinaŋ-ŋga dec akēŋ Yisu lhac nem gauc ḥamata. ḅalēŋ tigeŋ, yac datoc ḥamalac naŋ kwê andu, naŋ sa hôc gêlêc andu naŋ inj kwê, naŋ su.

⁴ Bu andu daŋ dau kwê dau dom, ḥamalac kwê-ŋga mbo. Magoc gêŋ honj ḥahu, naŋ Anötö dau.

⁵ Moses kôm inj ndê gwelen honj ḥapep mbo Anötö ndê lau Israel-ŋga ḅalôm, ma hoc yom asê gwanaŋ pi gêŋ naŋ tinjambu Anötö oc tôt tiawê. Inj kôm gwelen dau gitôm Anötö ndê ḥagac akiŋ ḅambwa.

⁶ Magoc Kilisi inj Anötö ndê Atungac solop, ma kôm ndê gwelen ḥapep ma yob Anötö ndê lau gitôm ḥac si ḥagôlôŋ. Ma yac bu dasap neŋ dakēŋ whiŋ dôŋ ḥanġa ti neŋ ḅalôm pêŋ dôŋ, ma mayaŋ dauŋ dom pi mwasiŋ naŋ taŋkwê bu datap sa tu Yisu-ŋga, dec yac oc dati Anötö ndê lau solop.

Puc dasap neŋ dakēŋ whiŋ dôŋ-ŋga

⁷ Tu dinaŋ-ŋga dec akôc gauc ḥapep pi yom naŋ ḅalau Dabuŋ sôm, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec mac bu anjô Anötö awha,

⁸ naŋ ayob bu asôŋ daŋamsuŋ ahuc têŋ inj dom, tôm lau Israel-ŋga sêkôm têŋ ndoc sêtap lêtôm sa, ma sêli dau sa têŋ inj yêc gameŋ sawa.

⁹ Yêc dinan̄ mac apami sêlic gêŋ dalô naŋ aö gakôm têŋ ḥac gitôm yala 40, tigeŋ sêtec aö ma sêŋsahê aö ḥapaŋ ḥa ḥac si mêtê sac.

¹⁰ Tu dinan̄-ŋga dec aö atac ḥandê têŋ lau têm dinaŋ-ŋga, ma gasôm têŋ dauŋ,

“Nac si ḅalôm ḥadandi ḥapaŋ, ma sêsap aö dôŋ dom. Ma sêsa aneŋ lêŋ dom.”

¹¹ Ma tu aneŋ atac ḥandê-ŋga dec kamatiŋ yom tidôŋ bocdec bu, “Nac oc

sêtap têm naŋ aö kayalin sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom.” [BW 95:7b-11]

¹² Bocdinaŋ aneŋ asidôwai, mac tigen-tigeŋ ayob daôm bu mêtê sac êngalôm nem ḅalôm e akêŋ whiŋ gwalec, ma akac daôm su yêc Anötö Tali ḅadau dom.

¹³ Anjilí nem asidôwai honj bu sêsap lêŋ gitêŋ dôŋ ma sêyob dau têŋ mêtê sac, bu kôm ḥac si daŋ ndê ḅalôm ḥadandi sa e inj hu Anötö ti ndê lêŋ siŋ dom. Akôm bocdinaŋ tôm bêc honj, bu Anötö kêŋ ḥasawa têŋ yac bu dasôc inj ndê yom ḥapu têŋ têm kwahic dec-ŋga.

¹⁴ Bu têŋ têm yac dakêŋ whiŋ tiwakuc, naŋ dalhac ḥanġa ma taŋkwê Yisu ti dakêŋ whiŋ inj ti neŋ ḅalôm sambuc. Magoc yac bu dakôm bocdinaŋ dom e dahu nom dindec siŋ, dec oc tôm dom bu dawêkaiŋ Anötö ndê mwasiŋ atu, naŋ gic lau naŋ sêti Kilisi ndê, naŋ ḥawaâ.

¹⁵ Gauc nem yom naŋ Anötö sôm bocdec bu:

Acsalô lec mac bu anjô Anötö awha, naŋ ayob bu asôŋ daŋamsuŋ ahuc têŋ inj dom, tôm lau Israel-ŋga sêkôm têŋ ndoc sêli dau sa têŋ inj. [BW 95:7b-8]

¹⁶ Anjô su naŋ! Lau naŋ sêŋgô Anötö awha magoc sêli dau sa têŋ inj, ḥac asa? ḅac lau naŋ Moses wê ḥac sêsa akêŋ gameŋ Isip-ŋga sêmen.

¹⁷ Ma lau naŋ Anötö tac ḥandê têŋ ḥac gitôm yala 40, ḥac asa? ḅac lau naŋ sêkôm sac ḥapaŋ, ma sêmbac ndu sêyêc gameŋ sawa.

18 Ma lau bocke dec Anötö kêmatiŋ yom tidôŋ pi ηac, ma sôm bu ηac oc sêtap têm naŋ in kêyalin sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom? In sôm yom dinaj hêganôŋ lau naŋ daŋgapêc têŋ in.

19 Yom dau tôc tiawê têŋ yac bu ηac sêtôm dom bu sêtap in ndê têm sêŋwhaŋ dau-ŋga sa, ηahu bu ηac sêkêŋ whinj dom.

4

Anötö oc kêŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga sêŋwhaŋ dau

1 Yom naŋ Anötö gic bata pi têm tu in ndê lau sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ gacgeŋ yêc. Tu dinaj-ŋga dayob dauŋ ηapep bu Anötö lic yac hoŋ datôm bu datap mwasiŋ dau sa, ma yac neŋ dan so gêŋ dau dom.

2 Bu ηawaê ηayham pi gêŋ naŋ Anötö gic bata, naŋ yac daŋgô su, gitôm abanji Israel-ŋga sêŋgô yom naŋ in gic bata têŋ ηac. Ηac sêŋgô, magoc sêkêŋ whinj dom, ma bocdinaŋ yom dau gêm ηac sa dom.

3 Bu yac lau naŋ dakêŋ whinj, naŋ datôm bu datap Anötö ndê mwasiŋ taŋwhaŋ dauŋ-ŋga sa, magoc lau naŋ sêkêŋ whinj dom, naŋ oc sêso, tôm Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Tu aneŋ atac ηandê-ŋga dec kamatiŋ yom tidôŋ bocdec bu, “Ηac oc sêtap têm naŋ aô kayalin sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom.” [BW 95:1]

Têm dau Anötö kêmatiŋ tidôŋ têŋ ndoc in kêŋ undambê ti nom, ma gic dabin gêŋ hoŋ.

4 Bu yêc Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sêto yom daŋ pi bêc ti-7-ŋga bocdec bu:

Têŋ bêc ti-7-ŋga Anötö ndê gwelenj hoŋ pacndê, ma in kêwhaŋ dau. [Gen 2:2]

5 Ma in sôm yom pi lau daŋgapêc, tôm yom naŋ gato yêc ηahô-ŋga su, naŋ yêc bocdec bu:

Ηac oc sêtap têm naŋ aô kayalin sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom. [BW 95:11]

6 Bocdinaŋ Anötö ndê mwasiŋ taŋwhaŋ dauŋ-ŋga gacgeŋ yêc tu bu lau têm kwahic dec-ŋga sêtap sa-ŋga. Anötö gic bata mwasiŋ dau têŋ abanji Israel-ŋga, ma sêŋgô ηawaê ηayham pi gêŋ dau, magoc sêtap sa dom, ηahu bu ηac daŋgapêc têŋ in.

7 Ma tiŋambu yala daësam giŋga su, goc Anötö sôm ndê yom sa Kin Dawid whasun, tôm gato su bocdec bu:

Acsalô lec mac bu aŋgô Anötö awha, naŋ ayob bu asôŋ daŋamsuŋ ahuc têŋ in dom. [BW 95:7b-8]

Gêŋ dau tôc asê bu Anötö kêmatiŋ têm wakuc bu lau sêŋgô in awha ma sêšôc ηapu, dec sêtap in ndê mwasiŋ sêŋwhaŋ dau-ŋga sa. Ma têm dau, in bêc dau dindec.

8 Yom hoŋ dinaj hêganôŋ têm naŋ Josua wê abanji Israel-ŋga sêšôc gameŋ Kanan-ŋga si dom. Bu bocdinaŋ, dec Anötö oc sôm yom tiŋambu, pi têm dan tiyham tu dakêŋ daŋaj in ndê awha-ŋga lec dom.

9 Tu dinan-ŋga tanjalê bu Anötö ndê lau si têm sêŋwhaŋ dau-ŋga gacgeŋ yêc, tôm bêc ti-7-ŋga naŋ Anötö dau kêwhaŋ dau. Ma yac lau têm kwahic dec-ŋga datôm bu datap têm dau sa.

10 Bu asa naŋ tap Anötö ndê mwasinj êŋwhaŋ dauŋ-ŋga sa, naŋ kêwhaŋ dau yêc inj dau ndê gwelenj,* tôm Anötö dau kêwhaŋ dau têŋ ndoc inj ndê gwelenj kêŋ undambê ti nom-ŋga pacndê.

11 Tu dinaj-ŋga dec taŋsahê ŋaŋga bu datap mwasinj dinaŋ sa, ma dayob dauŋ ŋapep bu yac neŋ daŋ dangapêc têŋ Anötö ndê yom, ma peŋ tôm abaŋi Israel-ŋga dom.

12 Yac datôm dom bu taŋsau Anötö. Bu inj ndê yom inj gitôm gêŋ tali, ma kôm gwelenj ti ŋaclai mbo. Yom dau inj ŋamatâ hôc gêlêc bieŋ ŋamatâ danja lu-lu su, naŋ gitôm bu kuŋ yac ma sê yac neŋ ŋalôm ŋagêŋ hoŋ kic-kic. Ma ŋalêŋ tigenj Anötö ndê yom gitôm bu êŋsahê yac neŋ gauc ti gêŋ hoŋ naŋ yêc yac neŋ ŋalôm ma kôm gwelenj pi yac neŋ gatun.

13 Gêŋ nom-ŋga me undambê-ŋga daŋ oc tôm bu siŋ dau têŋ Anötö dom. Kwahic dec inj gêlîc gêŋ hoŋ yêc awê eŋ, ma têŋ têm ŋambu-ŋga yac tigeŋ-tigeŋ oc dalhac inj aŋgô-ŋga bu dawhê gêŋ hoŋ naŋ dakôm, naŋ sa têŋ inj.

Yisu ti yac neŋ dabuŋsiga atu

14 Yac neŋ dabuŋsiga atu mbo, naŋ Yisu, Anötö Atu dau. Inj pi undambê gi su ma kalhac Anötö aŋgô-ŋga. Bocdinaj inj ŋayham bu yac gauc nem inj ŋapanj tu bu puc yac dôŋ ma dasap yom ŋandô naŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga sêhoc asê pi Kilisi, naŋ dôŋ ŋaŋga.

15 Bu yac neŋ dabuŋsiga dau késahê lêtôm ti saê hoŋ tôm yac taŋsahê, magoc inj kôm sac daŋ dom. Bocdinaj dec inj gitôm andô bu tawalô yac ma nem yac sa.

16 Tu dinaj-ŋga datigasuc yac neŋ mwasinj ŋadau Anötö ti neŋ atac pa su, tu bu datap inj ndê tawalô sa-ŋga, ma tu datap inj ndê mwasinj sa bu puc yac dôŋ têŋ têm bocke naŋ lêtôm me saê tap yac sa.

5

Yom pi dabuŋsiga nom-ŋga

1 Lau Israel-ŋga sêŋyalinj lau sa sêti si dabuŋsiga atu-tu bu sênenem akiŋ Anötö sênenem ŋac aŋgô, ma bu sêkêŋ da tidaudau ma da ya ô lau si sac ŋagêyô-ŋga. Ma ŋac bocke naŋ sêŋyalinj inj sa ti dabuŋsiga atu, naŋ ŋamatâc gitôm inj ndê asidôwai Israel-ŋga.

2 Inj ndê gauc ti licwalô gitôm ŋac si, ma bocdinaj inj gitôm bu tawalô ti kôm mêtê malô têŋ lau gauc pôc ma lau naŋ sêŋkuc Anötö ndê lêŋ ŋapep dom.

3 Ma tu inj gitôm inj ndê asidôwai nom-ŋga, dec inj gic waê bu kêŋ da ya ô dau ndê sac ŋagêyô, ma tu lau si-ŋga bocdinaj.

4 Gweleŋ dabuŋsiga-ŋga inj gwelenj tiwaê, ma oc tôm dom bu ŋamatâc daŋ kôc gwelenj dau sa tôm inj dau ndê atac whinj. Anötö bu êŋyalinj inj sa tôm inj kêgalêm ti kêyalinj Aron sa, dec oc tôm bu inj ti dabuŋsiga atu.

Kilisi ndê gwelenj dabuŋsiga-ŋga

5 ŋalêŋ tigenj Kilisi po dau sa bu ti dabuŋsiga atu dom. Magoc Anötö dau kêyalinj inj sa, ma sôm yom têŋ inj, tôm sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aô neŋ atuŋgac solop, ma aô gati am Damam. [BW 2:7]

* **4:10:** Lau daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôŋ lau sêmbac ndu ma sêŋwhaŋ dau yêc gwelenj nom-ŋga lec dom. Inj hêganôŋ lau naŋ sêtaŋ Anötö ndê mwasinj nem ŋac si-ŋga sa, ma sêŋyalê bu inj gêlîc ŋac tôm lau gitêŋ tu ŋac si sêkêŋ whinj-ŋga. Bocdinaj sêŋwhaŋ dau yêc gwelenj naŋ ŋac dau sêkôm muŋ-ŋga, naŋ sêŋsahê bu sêti lau gitêŋ ŋa ŋac dau si licwalô, ma ŋa lêŋ yomsu-ŋga.

6 Ma Anötö ndê yom daŋ tiyham naŋ sôm têŋ Kilisi bocdec bu:

Am dabuŋsiga mbo ɻapaŋ-ŋga, naŋ kékuc dabuŋsiga atu Melkisedek.* [BW 110:4]

7 Têŋ ndoc Yisu meŋ mbo nom tôm ɻamalac, naŋ iŋ teŋ mbec daêsam ti tasulu, ma mbwêc awha atu têŋ Anötö, naŋ ndê ɻaclai yêc tôm bu êŋgaho iŋ su yêc ɻandê dambac ndu-ŋga. Ma tu iŋ toc Anötö sa ma sôc iŋ ndê yom hoŋ ɻapu-ŋga, dec Anötö kôc iŋ ndê mbec sa.

8 Yisu iŋ Anötö ndê Atu yomandô, tigeŋ iŋ meŋ ti ɻamalac, ma ɻandê naŋ iŋ hôc dec kêdôhôŋ iŋ pi lêŋ daŋaŋ wambu Anötö-ŋga.

9 Lêŋ dinaŋ gic dabinj iŋ bu ti lau naŋ daŋga wambu iŋ, naŋ si ɻahu sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ɻac si, ti sêndöc tali ɻapaŋ-ŋga sa.

10 Ma bocdinaj dec Anötö kêyalij iŋ sa ti lau si dabuŋsiga atu, naŋ kékuc Melkisedek.

Dayob daŋ bu dakêŋ whiŋ tôm balêkoc dedec ɻapaŋ dom

11 Yom daêsam yêc tu yac asôm pi Melkisedek lu Kilisi-ŋga, magoc yac alic bu mac nem daŋamsun kwa ɻanŋa, ma oc tôm dom bu mac aŋyalê yom dau ɻapep.

12 Bu mac akêŋ whiŋ ɻasawa balinj su, ma oc tôm bu mac andôhôŋ yom ɻandô pi Kilisi têŋ lau ɻatô. Magoc mbasi. Mac nem gauc sa dom pi Anötö ndê yom naŋ sêndôhôŋ têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga wakuc, ma tu dinaŋ-ŋga mac apônda lau bu sêndôhôŋ mac tiyham. Mac atôm balêkoc dedec naŋ sêñôm su ɻapaŋ, ma sêñôm dom bu sêneŋ gö me bockoc.

13 Ma lau naŋ sêñôm balêkoc dedec naŋ sêñôm su ɻambwa, naŋ sêñôm dom bu sênyalê mêtê bocke iŋ mêtê gitêŋ me mêtê sac.

14 Magoc lau naŋ sêsap Anötö ndê yom dôŋ ma sêndôhôŋ ɻapaŋ, naŋ sêñôm bu sênyalê ɻayham ma sac, ma sêñôm lau atu-tu naŋ sêneŋ gêŋ danen-ŋga ɻaŋga.

6

1-2 Gauc nem yom pi Kilisi naŋ tandôhôŋ têŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ tiwakuc. Tandôhôŋ ɻac bu sêñem si ɻalôm kwi, ma sêhu mêtê sac naŋ gic waê bu sêneŋga, naŋ siŋ, ma sêkêŋ whiŋ Anötö. Tandôhôŋ ɻac pi busangu ma pi mêtê dakêŋ aman sac lau-ŋga, yom datisa akêŋ lau batê-ŋga, ma yom pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-ŋga, naŋ iŋ oc kic ɻac si yom pi gameŋ bocke bu sêndöc ɻapaŋ-ŋga. Magoc yom hoŋ dinaŋ gic lau sêkêŋ whiŋ-ŋga wakuc ɻawaâ, ma aõ tac whiŋ bu dasôm yom kain dinaŋ ɻapaŋ dom. Aõ tac whiŋ bu dalom yom naŋ gic lau sêkêŋ whiŋ ɻanŋa-ŋga ɻawaâ.

3 Ma Anötö bu lic ɻayham, dec yac oc dakôm bocdinaj.

Puc dahu neŋ dakêŋ whiŋ siŋ dom-ŋga

4 ɻamalac naŋ bu kêŋ whiŋ Yisu, magoc tiŋambu puc dômbwê iŋ, naŋ dec oc ɻalêŋ ɻawapac bu danem iŋ kwi tiyham. Yomandô. Asa naŋ kêyalê Kilisi ndê ɻawaâ ɻayham tidôŋ su, ma tap mwasiŋ undambê-ŋga sa, ma kôc ɻalau Dabuŋ su,

* **5:6:** Aron ti lau Israel-ŋga si dabuŋsiga hoŋ sêsa akêŋ Liwai ndê tonj, magoc Yisu sa akêŋ Juda ndê tonj kékuc iŋ apanjac Kin Dawid. Melkisedek bocdinaj iŋ sa akêŋ Liwai ndê tonj dom. Iŋ Kin Salem-ŋga (alic Gen 14:18), magoc Anötö sam iŋ bu Anötö ɻaclai ti ɻawasi ɻadau ndê dabuŋsiga. Tu dinaŋ-ŋga dec ɻigac naŋ to Hibru sam Yisu bu dabuŋsiga kékuc Melkisedek.

5 ma ḥgô Anötö ndê yom ma kêsahê bu yom ḥayham, ma gêlic Anötö ndê ḥaclai atu naŋ iŋ oc tōc tiwê têŋ têm ḥambu-ŋga,

6 magoc tiŋambu tec gêŋ hoŋ dinaŋ ma hu ndê kêŋ whiŋ sin, dec oc ḥalêŋ ḥawapac bu danem iŋ kwi tiyham. Bu iŋ kêsahê mwasin̄ hoŋ dinaŋ su, magoc tiŋambu puc dômbwê, naŋ tôm iŋ dau bu ndic Anötö ndê Atu pi a gicso tidim tilu-ŋga, ma su iŋ susu yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga. Ma tu dinaŋ-ŋga dec iŋ gic waé bu ninga.

7 Namalac naŋ kêsahê Anötö ndê mwasin̄ tidau-tidau, ma sa ndê lêŋ kêkuc Anötö ndê atac whiŋ, naŋ gitôm ôm naŋ u gic sip ḥapaŋ e gêm ḥandô ḥayham tu ḥadau-ŋga. Anötö oc nem mbec ḥamalac kain̄ dinan̄.

8 Ma ôm naŋ u gic sip ḥapaŋ, magoc kwaŋ ḥakwa ḥakwa ḥôc ahuc, naŋ ôm ḥadau oc lic bu nom sac, ma pucbo iŋ bu tisac, ma kêŋ ya nej su.

9 O yac mba lau atac whiŋ-ŋga, yac asôm yom dinaŋ bu akêŋ puc mac, magoc yac akêŋ whiŋ bu mac oc asa nem lêŋ ḥapep, ma akôm mêtê naŋ gic lau naŋ sêtap Anötö ndê mwasin̄ nem ḥac si-ŋga sa su, naŋ ḥawaé.

10 Bu Anötö kôm mêtê gitêŋ en, ma gweleŋ naŋ mac akôm ḥapaŋ am iŋ aŋgô, tu bu anem akiŋ lau dabun̄, ma atôc nem atac whiŋ ḥac-ŋga asê, naŋ iŋ oc tôm dom bu êŋlhiŋ sin̄.

11 Yac atac whiŋ bu mac lau tigeŋ-tigen̄ asap nem lêŋ ḥayham dinaŋ dôŋ ḥapaŋ. Akôm bocdinaj̄ e mac nem têm ambo nom-ŋga pacndê, dec mac oc atap mwasin̄ atu naŋ mac akêŋ batam ambo, naŋ sa.

12 Yac atec bu mac lic ḥakam sa e mac nem akêŋ whiŋ ḥandô mba. Akôc gauc pi lau naŋ sêlhac ti atac lu-lu dom, ma sêsap si sêkêŋ whiŋ dôŋ e sêtap mwasin̄ atu naŋ Anötö gic bata têŋ ḥac, naŋ sa. Aŋkuc lau kain̄ dinaŋ si lêŋ, bu iŋ dôhôŋ ḥayham.

Yom naŋ Anötö gic bata, naŋ tidôŋ su

13 Gauc nem yom naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham. Anötö puc yom dau dôŋ ḥa iŋ dau ndê ḥaé, ḥahu bu ḥaé daŋ naŋ hôc gêlêc iŋ ndê ḥaé su, naŋ yêc dom. Iŋ gic bata yom têŋ Abraham, tôm sêto yêc bocdec bu:

14 Yomandô aö wanem mbec am, ma wakôm am nem wakuc sêŋsôwec sêti daësam ḥandô. [Gen 22:17]

15 Ma tiŋambu Abraham kalhac ti atac lu-lu dom, ma hôŋ yom dau ḥa-ŋandô e iŋ tap sa.

16 Mac aŋyalê lau nom-ŋga si lêŋ sêmatiŋ yom tidôŋ-ŋga. ḥac oc sêta ḥamalac naŋ ndê ḥaclai hôc gêlêc ḥac dau si su, naŋ ndê ḥaé asê tu bu sêpuc si yom dôŋ-ŋga. Ma ḥalêŋ dinaŋ oc tôm dom bu ḥamalac daŋ sêo ḥac si yom me sêseŋ su.

17 Ma ḥalêŋ tigeŋ Anötö puc yom naŋ iŋ gic bata têŋ Abraham, naŋ dôŋ ḥa iŋ dau ndê ḥaé. ḥahu bu iŋ bu tōc asê têŋ yac lau naŋ dawêkain̄ yom naŋ iŋ gic bata têŋ Abraham, naŋ ḥa-ŋandô, bu iŋ gitôm dom bu kac ndê awha kwi-kwi pi lêŋ naŋ iŋ gic bata tu émwasin̄ yac-ŋga.

18 ḥalêŋ dinaŋ Anötö gic bata yom, ma puc yom dau dôŋ. Iŋ gitôm dom bu sen̄ gêŋ lu dinaŋ su, me êŋsau yac. Ma bocdinaj̄ yom dau gitôm bu puc yac lau naŋ datêŋ Anötö ta, ma taŋkwê iŋ bu nem yac sa, naŋ dôŋ. Dalhac ḥan̄ga, ma dahôŋ ḥandô ḥayham naŋ dakêŋ bataŋ dambo, naŋ ti atac pa su.

19-20 Nandô ḥayham naŋ dakêŋ bataŋ dambo, naŋ ḥahu Yisu Kilisi. Ma yac nej dakêŋ bataŋ iŋ gitôm anga ḥadehe naŋ ndöc ten̄, ma teŋ yac dôŋ dalhac ten̄. Ma po aŋga-ŋga sô yac dôŋ tam damin̄ Yisu. Ma tôm lau Israel-ŋga si

dabuñsiga ñamata-ŋga sip po balin ñambu-ŋga yêc Anötö ndê lôm dabuñ bu sôc Ñalôm Dabuñ Andô ndi, dec Yisu mun yac pi undambê gi su, ma kalhac Anötö aŋgô-ŋga gitôm yac neŋ dabuñsiga atu. Bu inj ti yac neŋ dabuñsiga naŋ kékuc Melkisedek, ma inj oc mbo ñapaŋ.

7

Yom pi dabuñsiga atu Melkisedek

¹ Melkisedek inj Kin Salem-ŋga, ma Anötö, Ñaclai ti Ñawasi Ñadau ndê dabuñsiga atu. Inj tap Abraham sa ma gêm mbec inj têŋ ndoc Abraham ku kiŋ naŋ sêŋgaho inj nêspip Lot su, naŋ dulu, ma kêsêlêŋ bu mbu têŋ inj ndê gameŋ ndi.

² Ma Abraham whê wapa naŋ inj kêtaho su yêc kiŋ dinan amba, naŋ kôc gi tonj amanlu, dec kêŋ tonj danj têŋ Melkisedek, ma inj dau kôc tonj 9. Ñaê Melkisedek ñahu bu Kin Léŋ Gitêŋ-ŋga, ma ñaê Kin Salem-ŋga ñahu bu Kin Yom Malô-ŋga.

³ Yêc Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ datap yom daŋ sa pi Melkisedek dinda me damba me apai si ñadênaŋ dom. Ma datap yom daŋ sa pi inj ndê bêc dinda kôc inj-ŋga me bêc mbac ndu-ŋga dom. Magoc tôm Anötö ndê Atu naŋ mbo ñapaŋ, ma inj ndê têm oc pacndê dom, naŋ dalic Melkisedek gitôm dabuñsiga mbo ñapaŋ-ŋga.

Melkisedek hôc gêlêc lau dabuñsiga akêŋ Liwai ndê toŋ, naŋ su

⁴ Alic gêŋ naŋ tôc asê bu Melkisedek inj dabuñsiga ti waê atu. Abraham inj lau Israel-ŋga hoŋ si damba, magoc inj toc Melkisedek sa têŋ ndoc inj whê wapa naŋ inj kêtaho su yêc ñacyo amba, naŋ kôc gi ti toŋ amanlu, ma kêŋ tonj daŋ têŋ inj.

⁵ Ma gauc nem lau akêŋ Liwai ndê toŋ, naŋ sêti dabuñsiga. Lau Liwai dau, ti lau Israel-ŋga hoŋ sêsa akêŋ Abraham, magoc ñac si yomsu daŋ sôm tidôŋ bu lau Liwai si asidôwai sêwhê si gêŋ kôc ndi toŋ amanlu, ma sêkêŋ tonj daŋ têŋ lau Liwai.

⁶ Magoc Melkisedek, naŋ sa akêŋ Liwai ndê toŋ dom, naŋ kôc wapa toŋ danj yêc ñac hoŋ apangac Abraham, ñac naŋ Anötö kêmatiŋ pwac whiŋ inj. Ma tiŋambu Melkisedek gêm mbec Abraham.

⁷ Ma yac hoŋ tanjyalê bu ñamatelac naŋ gêm mbec lau ñatô, naŋ ndê waê hôc gêlêc lau naŋ inj gêm mbec, naŋ si su.

⁸ Ma alic su naŋ. Lau dabuñsiga akêŋ Liwai ndê toŋ sêkôc wapa tonj danj yêc ñac si asidôwai Israel-ŋga, magoc ñac sêmbac ndu. Magoc Melkisedek kôc wapa tonj danj yêc ñac hoŋ si apangac Abraham, ma datap yom danj sa pi Melkisedek ndê bêc mbac ndu-ŋga yêc Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ dom.

⁹ Ma gêŋ danj whiŋ. Liwai ndê lau wakuc naŋ sêti dabuñsiga ma sêkôc wapa tonj danj yêc lau Israel-ŋga, naŋ oc tôm bu dasôm bu ñac dau sêtoc Melkisedek sa, ma sêkêŋ wapa tonj danj têŋ inj. Ñahu bu lau Liwai si apangac Abraham kêŋ wapa tonj danj têŋ Melkisedek gêm ñac hoŋ aŋgô.

¹⁰ Bu têŋ têm Melkisedek tap Abraham sa, naŋ Liwai dau yêc Abraham ndê dac dôŋ yêc.

Yisu ndê gwelen dabuñsiga-ŋga hôc gêlêc lau Liwai si su

¹¹ Aron ma lau hoŋ akêŋ Liwai ndê toŋ naŋ sêti dabuñsiga Israel-ŋga, naŋ si sakin ñahu yêc pwac akwa yomsu-ŋga. Magoc sakin dau gitôm dom bu ndic

dabinj Anötö ndê lau. Tu dinaŋ-ŋga dec Anötö kēj Yisu ti dabuŋsiga naŋ ndê sakij kēkuc lau Liwai si dom, magoc kēkuc Melkisedek ndê.

12 Anötö kēj sakij wakuc ô lau Liwai si, ma bocdinaŋ dec in gic waê bu kēj yomsu wakuc bu puc sakij wakuc dau dôj.

13 Bu Yisu, naŋ yom dindec hêganôj, naŋ sa akêj Liwai ndê toŋ dom. In sa akêj lau Israel-ŋga si toŋ dan dau-ŋga, naŋ si dan ti dabuŋsiga dom.

14 Mba. Yac tanyalé su bu yac neŋ Pômdau sa akêj Juda ndê toŋ. Ma Moses to yom daŋ naŋ hêganôj lau akêj Juda ndê toŋ bu sêti dabuŋsiga-ŋga lec dom.

15 Magoc Yisu ti dabuŋ-siga kēkuc Melkisedek, dec tōc asê tiawê bu in dabuŋsiga pwac wakuc-ŋga.

16 Yisu ti dabuŋsiga kēkuc yomsu naŋ kēj gweleŋ dau tēj Liwai ndê wakuc tawasé, naŋ dom. Magoc inj ti dabuŋsiga tu ɣaclai mbo tali ɣapan-ŋga naŋ Anötö kēj tēj in-ŋga.

17 Bu Anötö ndê yom whê gêj dau sa, tôm sêto yêc bocdec bu:

Am dabuŋsiga mbo ɣapan-ŋga, kēkuc dabuŋsiga atu Melkisedek.

[BW 110:4]

18 Bocdinaŋ yomsu akwa naŋ hêganôj lau Liwai si gweleŋ dabuŋsiga-ŋga, naŋ Anötö seŋ su. ɣahu bu yomsu dau ndê ɣan̄ga mba, ma tôm dom bu nem lau daŋ sa.

19 Yomandô. Sakij pwac akwa-ŋga dinan gic dabinj gêj daŋ me kôm tisolop su dom. Magoc Kilisi ndê sakij dabuŋsiga-ŋga hôc gêlêc sakij akwa dinan su, ma gêm ɣandô ɣayham tu dakêj bataŋ-ŋga, ma ti lêj datigasuc Anötö-ŋga.

20 Ma Anötö sôm tidôj bu Yisu oc ti dabuŋsiga bu mbo ɣapan. In kêmatiŋ yom bocdinaŋ pi lau dabuŋsiga naŋ sêsa akêj Liwai ndê toŋ, naŋ dom.

21 Magoc inj kêmatiŋ yom têj Yisu, tôm sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm yom tidôj su, ma inj oc seŋ yom dau su dom. Yom dau bocdec bu, "Am dabuŋsiga mbo ɣapan-ŋga."

[BW 110:4]

22 Bocdinaŋ Anötö kêmatiŋ pwac wakuc naŋ hôc gêlêc pwac akwa su. Ma inj sôm yom tidôj pi Yisu, dec kêyalin inj sa ti pwac wakuc dau ɣadau.

23 Dabuŋsiga daēsam sem gweleŋ sêmbo pwac akwa ɣapu, ɣahu bu daŋ bu mbac ndu, naŋ daŋ oc kôc inj ndê mala.

24 Magoc Yisu ndê gweleŋ dabuŋsiga-ŋga oc yêc ɣapan, ɣahu bu in mbo tali ɣapanj.

25 Ma bocdinaŋ lau naŋ sêtigasuc Anötö tu in-ŋga, naŋ Yisu gitôm andô bu nem ɣac si. ɣahu bu inj mbo tali ɣapan, ma tôm bu nem ɣac awha têj Anötö.

26 Gauc nem yac neŋ dabuŋsiga atu Yisu. Inj dabuŋ, inj ndê giso mbasi, inj ndê lêj ɣawasi ej, ma Anötö toc inj sa hôc gêlêc lau sac nom-ŋga ma kôc inj sa pi undambê gi. Tu dinaŋ-ŋga dec inj tâdabuŋsiga ɣayham solop, ma gitôm andô bu nem yac sa.

27 Dabuŋsiga nom-ŋga h oŋ sêkêj da ya tu sac-ŋga tôm bêc honj. Sêkêj tu ɣac dau si sac-ŋga muŋ, goc sêkêj tu lau ɣatô si-ŋga kēkuc. Magoc Yisu inj bocdinaŋ dom, bu inj dau ndê sac mbasi, ma inj kêj dau ti da tu lau si sac-ŋga dim tigen ej.

28 Bu Moses ndê yomsu kêyalin lau sa sêti lau Israel-ŋga si dabuŋsiga atutu, naŋ sêpônda gauc ti licwalô, tôm ɣac si asidôwai nom-ŋga. Magoc Yisu, naŋ tinjambu Anötö sôm yom tidôj dec kêyalin inj sa ti yac neŋ dabuŋ-siga, naŋ Anötö dau ndê Atu. Ma i n gic dabinj Anötö ndê lêj nem yac si-ŋga, dec ti dabuŋsiga ɣayham andô, naŋ oc mbo ɣapanj.

8

Yisu in̄ dabuŋsiga pwac wakuc-ŋga

1 Yom hoṇ naŋ yac asōm, naŋ ḥahu bocdec. Yac neŋ t̄dabuŋsiga atu mbo, naŋ ndōc Anötö ḥawasi ti ḥaclai ḥadau ndē andō-ŋga yēc undambē.

2 Ma in̄ gêm ndē sakin̄ mbo lôm dabuŋ naŋ ḥamalac sêkwê, naŋ dom, magoc mbo lôm dabuŋ ḥandō naŋ Pômdau dau kwê kalhac undambē.

3 Dabuŋsiga atu-tu hoṇ naŋ lau Israel-ŋga sêŋyalin̄ ḥac sa, naŋ si gweleŋ bu sêkēŋ da danje ti da ya ô sac-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga dec Yisu, naŋ ti yac neŋ dabuŋsiga atu, naŋ gic waē bu kēŋ da bocdinaŋ.

4 In̄ bu mbo nom, dec oc ti dabuŋsiga dom, bu dabuŋsiga nom-ŋga naŋ sêkôm gweleŋ sêkēŋ da-ŋga tôm yomsu sôm, naŋ dec sêmbo.

5 Ma lôm dabuŋ naŋ dabuŋsiga nom-ŋga sêkôm gweleŋ sêmbo, naŋ gitôm ḥagatu ḥambwa, naŋ gêm dôhôŋ lôm dabuŋ undambē-ŋga. Bu têŋ ndoc Moses bu kwê bac dabuŋ sa, naŋ Anötö gic atu ma whê sa têŋ in̄ bocdec bu:

Yob daôm bu êmasaŋ gêŋ hoṇ ḥenkuc ḥagatu naŋ gatôc têŋ am yēc Lôc Sainai.

[Eks 25:40]

6 Magoc sakin̄ naŋ Anötö kēŋ têŋ Yisu, naŋ hôc gêlêc dabuŋsiga pwac akwa-ŋga si sakin̄. Bu pwac wakuc naŋ Ÿisu ti ḥa-ŋgac ḥalhu-ŋga, naŋ hôc gêlêc pwac akwa su. Ma gêŋ naŋ pwac wakuc gic bata bu datap sa, naŋ hôc gêlêc pwac akwa ndê su.

7 Aŋgô su naŋ. Pwac ḥamata-ŋga bu ḥa-giso mbasi, dec Anötö oc gauc nem bu êmatin̄ pwac wakuc dom.

8 Magoc Anötö gêlic ḥagôlin̄ pwac akwa-ŋga bu gitôm dom, dec sôm yom pi pwac wakuc, tôm sêto yēc bocdec bu:

Pômdau sôm, “Alic su naŋ. Bêc oc meŋ sa, naŋ aö oc wamatîn̄ pwac wakuc wawhiŋ lau Israel-ŋga ma lau t̄Juda-ŋga.”*

9 Oc tôm pwac naŋ kamatiŋ gawhiŋ ḥac si apai têŋ ndoc aö amaŋ wê ḥac sêsa akêŋ gameŋ Isip-ŋga sêmeŋ, naŋ dom.

ጀac sêsoč aö neŋ yom pwac dinaŋ-ŋga ḥapu dom, ma tu dinaŋ-ŋga dec aö Pômdau gasôm bu wapuc dômwêŋ ḥac.

10 Magoc têŋ têm pwac akwa-ŋga pacndê, naŋ aö Pômdau, oc wamatîn̄ pwac wakuc wawhiŋ lau Israel-ŋga, naŋ bocdec bu. Aö oc wakêŋ neŋ yomsu sip ḥac si ḥagulu, ma wato sip ḥac si ḥalôm. Aö oc wati ḥac si Anötö, ma ḥac oc sêti aö neŋ lau.

11 Têŋ dinaŋ, oc tôm dom bu ḥamalac daŋ êndôhôŋ in̄ ndê asidôwai me lau meŋpan in̄-ŋga, ma sôm têŋ ḥac, ‘Aŋyalê Anötö ma akôc in̄ sa ti mac nem Pômdau.’ ḥahu bu aö neŋ lau hoṇ oc sêŋyalê aö, lau tiwaê, ma lau waêmبا sêwhin̄.

12 Ma aö oc tanjwalô ḥac, ma wasuc ḥac si giso kwi, ma gauc nem ḥac si sac tiyham dom.” *[Jer 31:31-34]*

13 Anötö sam gêŋ dau bu pwac wakuc, ma ḥalêŋ dinaj in̄ tôc asê bu pwac ḥamata-ŋga tiakwa su. Ma gêŋ naŋ tiakwa su, naŋ kêpiŋ bu hê su nin̄ga.

9

Israel si lôm dabuŋ ḥasakin̄

* **8:8**: Lau hoṇ naŋ Anötö kêyalin̄ ḥac sa sêti in̄ ndê, naŋ dasam ḥac bu lau Israel-ŋga. Magoc muŋ-ŋga sêwhê dau kôc gi toŋ lu, naŋ sêsam bu Israel ma Juda, ma toŋ tigen-ŋga sêŋyalin̄ dau si kiŋ sa tu nem gôlin̄ ḥac-ŋga. Alic 1 Kin 11:9-13, 31-39; 12:20-24; Ais 11:12; ma Jer 3:18.

1 Têy têm Anötö kêmatiŋ pwac ɻamata-ŋga whiŋ lau Israel-ŋga, naŋ iŋ kêy yomsu pi lêy sênen akiŋ iŋ-ŋga, ma pi t̄bac dabuŋ naŋ sêkwê yêc nom.

2 ɻalôm lu sêyêc bac dabuŋ ɻalôm. ɻalôm ɻamata-ŋga sêsam bu ɻalôm Dabuŋ, ma yakaiŋ ti deŋ da-ŋga ma bolom da-ŋga sêyêc ɻalôm dinaŋ.

3 Ma sêkêŋ po balin d aŋ kêgalêŋ bu whê ɻalôm ɻamata-ŋga ma tilu-ŋga kôc. Ma ɻalôm tilu-ŋga sêsam bu ɻalôm Dabuŋ Andô.

4 Yêc ɻalôm tilu-ŋga, alta gol naŋ sêkêŋ da ɻamalu ɻayham pi, ma apa pwac yomsu-ŋga sêyêc. Apa dau sêmasaŋ iŋ a, ma sêmpaŋ ahuc iŋ gol. Sêkêŋ lôŋ gol daŋ ti bolom mana, ma Aron ndê tôc naŋ muŋ-ŋga ɻasili puc pi meŋ, ma hoc lu naŋ Anötö to yomsu amanju pi, naŋ sêyêc apa pwac-ŋga dau ɻalôm.

5 Sêmasaŋ anjela ɻagatu lu naŋ sêsam bu anjela Anötö ndê ɻawasi-ŋga, naŋ sêlhaç apa dau ɻahô. Sêmasaŋ inlu ɻamakê galam kêgatöc apa dau ɻampêlhu naŋ sêsam bu Anötö ndê pôŋ suc sac kwi-ŋga, naŋ ahuc. Ma gêŋ daësam yêc, magoc tôm dom bu yac awhê sa yêc bapia dindec.

6 Têy ndoc sêmasaŋ gêŋ hoŋ dinaŋ su, naŋ dabuŋsiga sem si gweleŋ sêšôc sêsa sêmbo ɻalôm ɻamata-ŋga tôm bêc hoŋ.

7 Magoc t̄dabuŋsiga ɻamata-ŋga tawasê sôc ɻalôm tilu-ŋga, ma sôc tidim tigeŋ yêc yala tigeŋ ɻalôm. Ma têy bêc tigeŋ dinaŋ, iŋ sôc gi ma kôc dac tôhôŋ, bu kêŋ ti da tu sac-ŋga. Inj kêŋ tu dau-ŋga, ma tu sac naŋ Anötö ndê lau sêŋyalê dom ma sêkôm-ŋga. Inj bu kôc dac dom, dec oc tôm dom bu iŋ sôc ndi.

8 ɻalên dinaŋ ɻalau Dabuŋ bu whê yom sa têy yac pi pwac akwa bocdec bu. Inj tôc asê bu ɻalêŋ mba bu lau sêšôc ɻalôm Dabuŋ Andô sêndi, têy têm dabuŋsiga sêŋkuc sakin pwac akwa-ŋga, ma lôm dabuŋ pwac akwa-ŋga kalhac dôŋ kalhac.

9 Sakin pwac akwa-ŋga dinaŋ iŋ ti dôhôŋ têy yac lau têm kwahic dec-ŋga. Ma tôc asê têy yac bu da danje ti da ya naŋ dabuŋsiga sêkêŋ tu lau-ŋga, naŋ gitôm dom bu kôm lau dau si ɻalôm timalô tu ɻac si sac-ŋga.

10 Bu sakin dinaŋ ti ɻa-yomsu hoŋ hêganôŋ gêŋ danen ti danôm-ŋga, ma lau Israel-ŋga si lêy sêŋgwasin dau ɻawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. Ma gêŋ hoŋ dinaŋ iŋ gêŋ ɻamlac-ŋga ɻambwa, bu yêc e pwac wakuc naŋ Anötö kêŋ tu nem gôlin yac-ŋga, naŋ meŋ sa su nan.

Dac Pwac Akwa ma Pwac Wakuc-ŋga

11 Magoc Kilisi meŋ ti dabuŋsiga atu, naŋ ndê sakin ɻa-ŋandô ɻayham meŋ sa su. Ma lôm dabuŋ naŋ iŋ sôc gi, naŋ ɻayham kêlêc ma hôc gêlêc lôm dabuŋ naŋ ɻamalac amba sêkwê kalhac nom dindec, naŋ su.

12 Inj gacgeŋ sôc lôm dau ɻalôm Dabuŋ Andô gi, magoc inj kôc makao ɻatu me naniŋ gapoc si dac bu kêŋ ti da ô sac-ŋga dom. Inj sôc gi tidim tigeŋ, ma kêŋ dau ndê dac tu bu nemlhi yac neŋ sac ɻatôp, dec kêmasaŋ lêŋ dambo tanli ɻapan-ŋga.

13 Pwac akwa yomsu-ŋga sôm bu lau Israel-ŋga si dabuŋsiga sêkôc naniŋ gapoc ti makao gapoc ɻadac, ma sêŋgaluŋ whiŋ makao ɻatu dînda naŋ sêpec ti da ya naŋ ɻagasi, goc sêmbalip pi lau bu kôm ɻac sêti dabuŋ ma ɻamlac ɻawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga.*

14 Magoc Kilisi, naŋ ndê giso mbasi andô, ma kêŋ dau ti da têy Anötö tôm ɻalau mbo ɻapan-ŋga puc inj dôŋ, naŋ ndê dac hôc gêlêc dac pwac akwa-ŋga, ma gêm yac sa ɻandô. ɻahu bu inj ndê dac kêmasaŋ yac neŋ ɻalôm ɻawasi sa,

* **9:13:** ɻac si mêtê dinaŋ hêganôŋ ɻamalac naŋ kêmasec awhê me ɻagac batê, dec kôm inj ɻadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. Alic Nam 19:1-22 yêc Yom Léŋsêm Akwa.

ma kēgwasinj m êtê sac nan gic waê lêj dandinjan-ŋga, naŋ su. Ma bocdinaŋ datôm bu danem akiŋ Anötö Tali ɻadau ti atac pa su ej.

15 Kilisi kêmasaŋ lêj dinanj, ma bocdinaŋ kwahic dec in kalhac Anötö ma lau nom-ŋga ɻalhu bu ti pwac wakuc ɻadau. Inj ndê mbac ndu gêmhlhi lau naŋ sêmbo pwac akwa ɻapu, naŋ si sac ɻatôp, ma kêgapwêc ɻac su yêc sakîn mêtê sac-ŋga. Ma tu dinanj-ŋga ɻac oc sêtap gameŋ sêndöc t ali-ŋga naŋ Anötö gic bata têj ɻac, ma kêgalêm ɻac sa bu sêwêkaiŋ, naŋ sa.

16-17 Gauc nem lau nom-ŋga si lêj sêmatinj pwac pi wapa lêjsêm-ŋga. Lau naŋ bu sêwêkaiŋ ɻamalac daŋ ndê wapa lêjsêm, naŋ oc sêtap gêj daŋ sa dom e sênyalê pi ɻandô bu ɻamalac dau mbac ndu su. Inj bu mbo tali, naŋ pwac dinanj ɻayom oc gacgeŋ lhac.

18 Tu dinanj-ŋga dec pwac akwa yomsu-ŋga sôm bu lau Israel-ŋga sêndic domba ti makao ndu, ma ɻadac ti pwac dau ɻahu.

19 Bu Moses to Anötö ndê yomsu pwac-ŋga hoŋ sip bapia, ma sam asê têj lau Israel-ŋga. Goc in kôc makao ɻatu [ma naniŋ] ɻadac ma kêgalun whiŋ bu, sô domba ɻamliclu kokoc pi a ɻasaŋgac daŋ, goc kêj sip dac tû bu ma kêbalip pi bapia dau ma pi lau hoŋ.

20 Ma sôm, "Pwac naŋ Anötö kêmatiŋ whiŋ mac ma gic atu mac bu asôc ɻapu, naŋ ɻadac dau dindec."

21 Ma ɻalêj tigenj in kêbalip dac pi lau Israel si bac sênenem akiŋ Anötö-ŋga, ma pi dabuŋsiga si lôŋ ti laclhu sakîn dabuŋ-ŋga hoŋ.

22 Yomandô! Moses ndê yomsu pi lau Israel-ŋga si lêj sêmasaŋ dau ɻawasi sa-ŋga, gic atu ɻac bu sêmbalip dac pi gêj hoŋ bocdinaŋ. ɻac bu sêndic makao ti domba ndu ma sêkêc dac sinj dom, dec Anötö oc suc ɻac si sac kwi dom.

Kilisi kêj dau ti da dec gêm yac si

23 Lau Israel-ŋga si bac ti gêj sênenem akiŋ Anötö-ŋga, naŋ gitôm ɻagatu ɻambwa bu tôc gêj ɻandô undambê-ŋga asê têj yac. Ma lau Israel-ŋga sem dabuŋ gêj nom-ŋga dinanj ma sêkôm gêj dau ɻawasi sa yêc Anötö angô-ŋga ɻa domba ti makao si dac. Magoc Kilisi ndê dac hôc gêlêc dac dinanj su, dec kêj ɻawasi atu têj gêj ɻandô undambê-ŋga.

24 Bu Kilisi sôc lôm dabuŋ naŋ ɻamalac sêkwê, naŋ dom. Ma lôm naŋ in sôc, naŋ gitôm gêj ɻandô undambê-ŋga ɻagatu ɻambwa dom. Mba. Inj sôc undambê dau gi, ma kalhac Anötö angô-ŋga gêm yac hoŋ anjôj.

25 Ma Israel si dabuŋsiga atu naŋ sôc ɻalôm Dabuŋ Andô ti yala ti yala, naŋ kôc dau ndê dac dom. Magoc Kilisi sôc undambê tidim tigenj ej, ma kôc dau ndê dac solop.

26 Inj kêj dau ti da gitôm dabuŋsiga nom-ŋga sêkêj da ɻapaŋ ma ɻapaŋ, naŋ dom. Bu bocdinan, dec têj ndoc Anötö kêj undambê ti nom ma meŋ, naŋ inj oc hôc ɻandê tidim daêsam bocdinaŋ. Magoc Kilisi gitôm dabuŋsiga nom-ŋga dom. Inj meŋ ma kêj dau ti da tidim tigenj, tu bu êngaho lau nom-ŋga si sac ɻagêyô su pi dau.

27 Yac lau tigenj-tigenj tac waê bu dambac ndu tidim tigenj, ma tiŋambu yac oc dalhac Anötö angô-ŋga bu êrjsahê yac.

28 Ma ɻalêj tigenj Kilisi mbac ndu tidim tigenj ej, bu êngaho lau daêsam si sac ɻagêyô su. Ma inj oc mbu meŋ tiyham bu hôc ɻandê tu sac-ŋga tiyham dom, magoc tu bu kêj Anötö ndê mwasinj gêm lau si-ŋga ɻa-ɻandô têj lau naŋ sêkêj whiŋ ti sêkêj bata inj bu mbu meŋ.

10

Kilisi gic da lau nom-ŋga tidim tigen ej

¹ Pwac akwa yomsu-ŋga inj gitôm ḥagatu ḥambwa bu tōc gēj ḥayham naŋ oc meŋ sa, naŋ asê tēŋ yac. Magoc inj gēj ḥandô dau dom. Yomsu dau sôm bu lau Israel-ŋga sêkêŋ da tōm yala hoŋ, dec tōc asê bu da kaiŋ dinaj gitôm dom bu seŋ lau si sac su, me ndic dabijŋ jac bu sêtigasuc Anötö.

² Da kaiŋ dinaj bu nditôm bu ndic dabijŋ lau, dec oc sêkêŋ ḥapan dom. Ma inj bu nditôm bu kôm jac si ḥalôm ḥawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga, dec jac oc ḥalôm ḥawapac tu jac si giso-ŋga tiyham dom.

³ Magoc sêkêŋ da dau tōm yala hoŋ, dec kēŋ gauc jac bu jac si sac yêc jac dôŋ yêc.

⁴ Nahu bu makao gapoc ti naniŋ si dac gitôm dom bu seŋ sac su.

⁵ Tu dinaj-ŋga dec tēŋ ndoc Kilisi meŋ mbo nom, naŋ sôm yom asê tēŋ Anötö, tōm sêto yêc muŋ su bocdec bu:

Am atac whinj bu sêndic makao ti domba ma sêkêŋ ti da têŋ am lec dom.

Magoc am kêmasaŋ aö dauŋ neŋ ḥamlac ti ḥandô.

⁶ Da ya ti da bocke naŋ sêkêŋ tu sac-ŋga, naŋ gic am tanôm dom bocdinaj.

⁷ Ma aö gasôm bu, “O Anötö, lic aö dec gameŋ bu wakôm am nem atac whinj ḥandô sa, tōm yom naŋ sêto pi aö muŋ su, yêc bapia tilhun.” [BW 40:6-8]

⁸ Moses ndê buku yomsu-ŋga tōc bocdec bu. Sêkêŋ makao ti domba ti da, ma sêkêŋ da ya ti da tidaudau tu sac-ŋga. Magoc Kilisi dau sôm bu Anötö atac whinj bu sêkêŋ da hoŋ dinaj dom, ma gic inj tandô dom bocdinaj.

⁹ Ma tiŋambu Kilisi sôm têŋ Anötö bu inj dau men su, bu kôm Anötö ndê atac whinj ḥandô sa. Bocdinaj dec inj seŋ lêŋ akwa da-ŋga su, ma kêmasaŋ lêŋ wakuc.

¹⁰ Ma Anötö ndê atac whinj, naŋ Kilisi kôm ḥandô sa, naŋ bocdec bu. Yisu Kilisi kêŋ dau ti da tidim tigen, dec kêmasaŋ lêŋ bu dati lau dabuj.

¹¹ Dabuŋsiga pwac akwa-ŋga sêlhac ti sem gwelen tōm bêc hoŋ, ma sêkêŋ da kaiŋ tigen ḥapan, naŋ tōm dom bu seŋ sac su.

¹² Magoc Yisu, naŋ ti yac neŋ dabuŋsiga atu, kêŋ dau ti da dim tigen ej, tu sac têŋ hoŋ-ŋga, goc gi ndöc Anötö ndê andô-ŋga.

¹³⁻¹⁴ Nahu bu da tigen dinaj kêmasaŋ lêŋ bu seŋ lau naŋ inj bu kôm jac sêti lau dabuj, naŋ si sac su, ma gic dabijŋ jac bu sêmbo tali ḥapan. Ma kwahic dec inj hōŋ bu Anötö kêŋ inj ndê ḥacyo hoŋ sêšôc inj gahi ḥapu.

¹⁵ Ma Njalau Dabuj hoc yom ḥandô asê pi gêj dau whinj, tōm yom danj naŋ yêc bocdec bu:

¹⁶ Magoc têŋ têŋ pwac akwa-ŋga pacndê, naŋ aö Pômdau, oc wamatinj pwac wakuc wawhiŋ lau Israel-ŋga, naŋ bocdec bu. Aö oc wakêŋ aö neŋ yomsu sîp jac si nagulu, ma wato sîp jac si ḥalôm. [Jer 31:33]

¹⁷ Ma tiŋambu inj gic têku yom ma sôm yom bocdec:

Aö wasuc jac si giso kwi, ma gauc nem jac si sac tiyham dom. [Jer 31:34]

¹⁸ Bocdinaj, Pômdau sôm bu suc yac neŋ sac kwi, ma tu dinaj-ŋga dec dapônda dabuŋsiga danj bu kêŋ da tu sac-ŋga tiyham dom.

Kilisi kêmasaŋ seŋ datigasuc Anötö-ŋga

¹⁹ Tu dinaj-ŋga asidôwai, datigasuc Anötö ti neŋ atac pa su, gitôm dasôc Njalôm Dabuj Andô dandi, tu dac naŋ Yisu kêc sinj-ŋga.

20 Muŋ-ŋga, po balin̄ daŋ kēgalēŋ naŋ kalhac lau ahuc bu sēsōc Njalōm Dabuŋ Andō sēndi dom. Magoc Yisu ndē ɣamlic ô po dau su, ma inj mbo tali ɣapaŋ, dec inj ti seŋ wakuc datigasuc Anötö-ŋga.

21 Ma inj yac neŋ dabuŋsiga tiwā, naŋ gêm gôliŋ Anötö ndê lau hoŋ.

22 Inj ndê dac kēgwasiŋ yac neŋ sac hoŋ su, dec dambo ti ɣalōm ɣawapac tu yac neŋ sac-ŋga tiyham dom. Ma bu ɣawa kēgwasiŋ yac neŋ ɣamlic ɣawasi sa su. Tu dinaj-ŋga dec datigasuc Anötö ti neŋ ɣalōm ɣawasi, ma dakēŋ whinj ti neŋ ɣalōm pēr dōŋ.

Puc dalhac ɣanja-ŋga

23 Yac lau dakēŋ whinj-ŋga dahoc yom asê ma dasōm bu dakēŋ bataŋ ɣandō ɣayham naŋ Anötö gic bata tēŋ yac. Inj gitōm dom bu kac ndê awha kwí-kwi, ma tu dinaj-ŋga tanjkwē ɣandō dau ti atac lu-lu dom.

24 Ma dakōc gauc pi lēŋ bu dapuc dauŋ dōŋ bu atac whinj asidôwai, ma dakōm mêté ɣayham ej.

25 Dahu mêté daptigen-ŋga siŋ tōm lau ɣatō sêkōm, naŋ dom. Mba. Dakac sa daptigen, ma tangilí dauŋ bu dalhac ɣanja. Mac anyalê bu Yisu ndê bêc mbu meŋ-ŋga meŋ kēpiŋ su, ma bocdinaj dec akōm asinj su ej.

26 Aŋgô ɣapep! Yac bu tanjyalê Anötö ndê yom ɣandō tidōŋ su, magoc tiŋambu dalic sac gitōm gêŋ ɣambwa ma dakōm, dec da daŋ yêc narj tōm bu seŋ yac neŋ sac dinaj ɣagéyô su-ŋga, yêc dom.

27 ɣamalac naŋ sa lēŋ kainj dinaj, naŋ bu ndê gauc sa, dec oc töc dau ɣalēŋ sac pi gêŋ naŋ gic inj ɣawaŋe bocdec bu, inj oc tap Anötö ndê matôc sa, ma sip ya atu naŋ Anötö kêmasaŋ tu inj ndê ɣacyo-ŋga ndi.

28 Gauc nem ɣamalac naŋ kêgilì Moses ndê yomsu. ɣamalac lu me tö bu sêpuc si yom dōŋ ma sêtôc asê bu yomandô bu ɣamalac dau kôm giso, dec yomsu dau sôm bu tawaloŋ inj dom, sêndic inj ndu ej.

29 Bocdinaj mac gauc gêm bocke pi ɣamalac naŋ kêyalê su bu Kilisi ndê dac pwac wakuc-ŋga kôm inj ti dabuŋ, magoc tiŋambu inj pu gêŋ dau ma gêlic gitōm gêŋ ɣambwa? ɣalēŋ dinaj inj pu Anötö ndê Atu, gitōm inj kwê inj dôŋ yêc inj gahi ɣapu gitōm gêŋ ɣapopoc, ma inj pu Anötö ndê Njalau êmwasiŋ yac-ŋga whinj. ɣamalac naŋ kôm bocdinaj oc tōm dom andô bu êŋlêc Anötö ndê matôc. Inj oc tap matôc sac sambuc sa.

30 Bu yac tanjyalê Pômdau, naŋ sôm yom bocdec bu:

Gweleŋ sac ɣagéyô-ŋga yêc aö amaj, ma aö dauŋ oc wakêŋ. *[Diat 32:35]*

Ma sêto yom daŋ whinj, naŋ yêc bocdec bu:

Pômdau oc êŋsahê ti êmatôc inj ndê lau.

[Diat 32:36]

31 Oyaê, ɣamalac naŋ sip Anötö Tali ɣadau amba bu tap inj ndê matôc sa, naŋ töc dau man.

32 Gauc nem têm naŋ mac akêŋ whinj tiwakuc, ma akôc ɣawaŋe ɣayham sa gitōm ɣawê bu pô nem ɣalōm. Têŋ ndoc dinaj, ɣawapac daêsam tap mac sa tu akêŋ whinj Kilisi-ŋga, magoc mac alhac ɣanja.

33 Têm ɣatô lau sêkêŋ kisa mac, ma sêsu mac susu yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga. Ma têm ɣatô mac alhac awhinj lau naŋ sêhôc wapac kainj dinaj ma apuc ɣac dôŋ.

34 Ma lau sêkêŋ whinj-ŋga naŋ sêkêŋ ɣac sêndöc gapocwalô, naŋ mac tamwalô ɣac, ma am ɣac sa bocdinaj. Ma têŋ ndoc lau sêŋgaho mac nem wapa ti gêŋ hoŋ su, naŋ mac ambo ti atac ɣayham ej. Nahu bu mac anyalê bu mac nem awa ɣandô yêc ɣapanj-ŋga yêc undambê.

35 Bocdinaj asap nem akêj whij Pômdau dôj, ma atac lu-lu dom, dec mac oc atap mwasinj atu sa.

36 Alhac ñanya ti ñalôm pêj dôj, ma akôm gêj hoj ñapep tôm Anötö ndê atac whij. Ma bocdinaj mac oc atap ñandô ñayham nañ iñ gic bata, nañ sa.

37 Bu ñasawa sauñ ej, tôm yom nañ sêto yêc nañ sôm bocdec bu:

Inj nañ dakêj batañ bu meñ, nañ oc meñ. Ma inj oc meñ ñagahô ej.

38 Ma anej lau gitêj oc sêndöc tali tu si sêkêj whij-nga. Magoc ñac nañ sêhu sin, nañ aôc walic ñac sac sambuc. *[Hab 2:3-4]*

39 Magoc yac datôm lau nañ sêhu si sêkêj whij siñ ma sêmbo señ sêniñga-nga dom. Mba. Yac dalhac ñanya ma dakêj whij dandic ñawaê, e datap mwasinj dandöc tanjli ñapanj-nga ña-ñandô sa.

11

Abarji Israel-nga si lêj sêkêj whij-nga ti dôhôj têj yac

1 Yac bu dakêj whij ñanya, dec yac oc atac lu-lu dom tu gêj nañ dakêj batañ dambo, me tu gêj nañ tanôj dalic dom-nga.

2 Abarji Israel-nga sêkêj whij ñalêj dinaj, ma tu dinaj-nga dec Anötö toc ñac sa.

3 Yac dakêj whij, dec tanjalê bu muñ-nga, gêj nañ kwahic dec tanôj dalic, nañ ñadañ yêc dom, magoc meñ hôc asê ña Anötö ndê yom.

4 Tu Abel ndê kêj whij-nga dec Anötö gêlic da nañ iñ kêj bu ñayham, hôc gêlêc Kein ndê su. Ma tu Anötö kôc Abel ndê da sa-nga, dec tôc asê bu inj gêlic Abel bu ñgac gitêj. Ma inj mbac ndu su, magoc inj ndê lêj kêj whij-nga dinaj gacgej kalhac tôm dôhôj ñayham.

5 Ma Inok kêj whij, dec sêto yom pi inj ma sêôm bu Anötö gêlic inj ñayham. Ma tu inj ndê kêj whij-nga, dec Anötö kôc inj su yêc nom ti tali, ma sêlic inj tiyham dom.

6 Ñamalac dañ bu kêj whij dom, dec gêj hoj nañ iñ kôm, nañ ñadañ oc tôm dom bu ndic Anötö tandô ñayham. Bu asa nañ bu tigasuc Anötö, nañ kêj whij bu inj mbo yomandô, ma kêj whij bu inj oc êmwasinj lau nañ sêkêj dau sambuc tu sêñsalê inj-nga.

7 Ma têj ndoc Anötö kêj puc Noa pi gêj nañ iñ tandô gêlic su dom, magoc tinjambu oc meñ hôc asê, nañ Noa kêj whij Anötö, ma toc inj sa ti sôc inj ndê yom ñapu. Inj sô wañ atu dañ bu nem inj ti ndê b alêkoc sa. Tu inj ndê lêj kêj whij-nga dec inj tôc lau nañ sêmbo nom têj tém dinaj, nañ si giso asê tiawê, ma Anötö kêj inj wêkaij lêj dati lau gitêj tu dakêj whij-nga.

8 Abraham kêj whij Anötö têj ndoc Anötö kégâlêm inj sa ma kêkiñ inj têj gameñ nañ iñ gic bata têj inj, nañ gi. Inj gêm gauc gameñ dau, magoc dañga wambu Anötö ma gi.

9 Ma yom tigeñ nañ Anötö gic bata têj Abraham, nañ gic Aisak lu Jakob ñawaê bocdinaj. Magoc Abraham, ma Aisak lu Jakob nañ sêjkuc inj, nañ sêti nom ñadaui dom, sêndöc bac po gitôm lau apa. Magoc Abraham kêj whij yom nañ Anötö gic bata têj inj.

10 Nahu bu inj kêj bata bu ndöc malac atu nañ oc yêc ñapanj, nañ Anötö dau kwê sa kêkuc ñagatu nañ iñ dau gauc gêm tidôj.

11 Abraham ti ñamalac andô su, ma inj nawhê Sara dau inj awhê gapoc, magoc inj kêj whij yom nañ Anötö gic bata têj inj, dec Anötö kêj ñaclai têj inj bu kwê balêkoc asê.

12 A braham ndê têm pacndê su, tigeñ tu inj kêñ whinj-nga, dec lau tonj atu sêsa akêñ ñgac tigeñ dinaj. Inj ndê lau wakuc dinaj sêtôm tata umboñ-nga, ma gañgac gwêc-nga, nañ gitôm dom bu dasê sa.

13 Têñ têm abanji Israel-nga sêmbo tali, nañ ñac si dañ tap ñandô nañ Anötö gic bata têñ ñac, nañ sa dom. Ñalêñ dinaj dec sêsa si lêñ sêkêñ whinj-nga e sêmbac ndu. Tu ñac si sêkêñ whinj-nga dec tôm sêlic gêñ ñandô dau gatuc-gatuc ma sêkêñ bata bu sêtap ñandô sa. Ma ñac sêlic dandi sêtôm lau nañ sem apa nom.

14 Ma lau nañ gauc gêm bu ñac lau kaiñ dinaj, nañ sêtôc asê bu ñac sêjsalê si malac ñandô sêndöc-nga.

15 Abanji Israel-nga bu sêlic gameñ nañ sêhu siñ su tôm si malac ñandô, dec oc tôm bu sêmbu sêndi sêndöc dinaj.

16 Magoc mba. Ñac atac whinj malac dañ, nañ hôc gêlêc inj dindec su. Malac dau yêc undambê, ma Anötö kwê malac dau sa su tu ñac-nga. Tu dinaj-nga dec inj maya dau dom bu ñac sêsam inj bu ñac si Anötö.

17-18 Abraham kêñ whinj Anötö têñ ndoc inj kêshahê inj, ma sôm têñ inj bu kêñ Aisak ti da têñ inj. Anötö gic bata yom têñ Abraham muñ su, ma sôm bu lau oc sêsam lau wakuc nañ sêsa akêñ Aisak, bu Abraham ndê gôlôwac ñandô. Magoc inj sap ndê kêñ whinj dôñ dec bu kêñ ndê atu tigeñ dinaj ti da.

19 Inj gauc gêm bu Anötö gitôm bu oc uñ lau batê sa. Ma gêñ nañ hôc asê, nañ gitôm inj kôc Aisak mbu akêñ lau batê-nga meñ tiyham.

20 Ma tiñambu, têñ ndoc nañ Aisak gêm mbec Jakob lu Iso, nañ dec kêñ whinj bu Anötö gitôm bu kôm inj ndê mbec ñandô sa.

21 Ma Jakob bocdinañ kêñ whinj Anötö. Têñ ndoc inj kêshahê bu inj ndê têm kêpiñ bu pacndê, nañ inj gêm mbec Josep atu lu. Ma inj gic senenj dau ña ndê tôt ma kêpiñ Anötö.

22 Josep kêñ whinj bu Anötö oc êngaho lau Israel-nga su yêc gameñ Isip-nga, dec têñ ndoc inj ndê têm kêpiñ bu pacndê, nañ sôm yom asê pi gêñ dau, ma gic atu ñac bu sêkôc inj ndê ñakwa whinj ñac, têñ ndoc ñac bu sêlhö sêndi.

23 Ma Moses damba lu dinda sêkêñ whinj Anötö, dec sêsiñ inj gitôm ayô tö têñ ndoc dinda kôc inj. Nahu bu inju sêlic bu inj balêkoc ti aنجô, ma sêtôc dau tu yom nañ kinj Isip-nga gic atu nañ-nga dom.

24 Ma têñ ndoc Moses tiatu, nañ inj kêñ whinj Anötö dec tec bu sêsam inj bu Parao atuwê ndê balê.

25 Inj tec bu mbo ti atac ñayham tôm ñasawa apê tu mêtê sac-nga whinj Parao ndê lau, ma gêlic ñayham bu hôc ñandê ti ñawapac whinj Anötö ndê lau.

26 Inj gêlic lêñ mayan-nga nañ gic waê Anötö ndê Mesaya bu ñayham hôc gêlêc lau Isip si awa ti gêñ ñayham-ñayham hoñ su. Nahu bu inj takwê ndê ñaôli ñayham, nañ inj oc tap sa tiñambu.

27 Inj kêñ whinj, dec hu gameñ Isip-nga siñ, ma tôt dau tu kinj Isip-nga ndê atac ñandê-nga dom. Inj puc dau dôñ ma kalhac ñaŋga, ñahu bu inj gêlic Anötö, nañ lau dañ sêlic su dom.

28 Inj kêñ whinj Anötö dec sôm têñ lau Israel-nga bu sêmasañ Pasowa tôm Anötö sôm, ma sêse domba ñadac pi gatam ñac si andu-nga. Ma ñalêñ dinaj anjela nañ gic balêkoc ñgac mbêc Isip-nga hoñ ndu, nañ kêlêc lau Israel-nga si andu hoñ.

29 Lau dau sêkêñ whinj Anötö nañ gêlêc Gwêc Koc sa, dec sêlom gitôm sêjselêñ sêmbo gameñ basô si. Magoc têñ ndoc lau Isip-nga bu sêlom sêñkuc ñac, nañ gwêc kêgatoc ñac ahuc e sêñom gwêc su ma siña.

30 Tiñambu lau Israel-ŋga sêkêŋ whinj Anötö, dec sêŋsêlêŋ sêŋgihi malac Jeriko tôm bêc 7 e malac dau ŋatunbôm ku sa.

31 Magoc Anötö seŋ awhê mockain-ŋga Rahab su whinj lau daŋgapêc malac dinaj-ŋga dom. Nahu bu munj-ŋga Rahab dau tôc asê bu inj kêŋ whinj Anötö, têŋ têm inj kôc lau Israel-ŋga si lau sêtip gameŋ Kanan-ŋga sa ti yom malô.

32 Ma lau sêkêŋ whinj ŋaŋga-ŋga daêsam sêmbo, tôm Gideon, Barak, Samson, Jepta, Dawid, ma Samuel ti Anötö ndê lau propet ŋatô. Magoc ŋasawa mba bu wasôm yom pi ŋac tigeŋ-tigeŋ.

33 ŋatô sêkêŋ whinj ŋaŋga, dec sêku kinj gameŋ ŋatô-ŋga dulu. ŋatô sem gôlinj lau Israel-ŋga ti sêŋgilí ŋac bu sêsa si lêŋ gitêŋ. Ma Anötö gic bata yom têŋ ŋac bu yob ŋac. Tu lau ŋatô si sêkêŋ whinj-ŋga dec Anötö kêgapic layon si whasun ahuc,

34 ma kêgaho ya ŋa-ŋandê su yêc ŋatô, ma yob ŋatô bu sêlhö su yêc ŋacyo si bienj. Lau ŋatô ŋac lau licwalô mba, magoc tu ŋac si sêkêŋ whinj-ŋga, dec Anötö kêŋ ŋaŋga têŋ ŋac. ŋac sêti lau sinj-ŋga ti ŋaclai atu, ma sêku lau apa si lau sinj-ŋga dula.

35 Lauwhê ŋatô sêkêŋ whinj Anötö, dec in uŋ ŋac si balêkoc ŋac naŋ sêmbac ndu su, naŋ sa sêmeŋ sêmbo sêwhinj ŋac tiyham. Ma lau sêkêŋ whinj-ŋga ŋatô, naŋ sic ŋac naŋ sô e sêmbac ndu. Magoc lau dau sêtec bu sêseč si sêkêŋ whinj ahuc tu bu sênen dau si yêc ŋandê dinaj, nahu bu sêkêŋ bata bu Anötö gitôm bu oc uŋ ŋac sa, ma kêŋ ŋac sêmbo ŋayham enj.

36 ŋatô, lau sêsu ŋac susu, ma sêhi ŋac ŋa sö, ma ŋatô sêso ŋac dôŋ ma sêkêŋ ŋac sêndöc gapocwalô.

37 Sêtuc ŋatô ŋa hoc ndu, sêhê ŋatô ŋa sege kic gi lu, ma ŋatô naŋ lau sinj sêkuŋ ŋac ndu ŋa bienj baliŋ. ŋac sêsoč ŋakwê sac-sac naŋ sêmasan ŋa domba ti naniŋ ŋamlic, sêpônda dau ŋandô, ma lau sêkêŋ kisa ŋac ti sêkôm ŋac ŋayom.

38 ŋac sêŋgihi sêmbo gameŋ sawa ti gameŋ lôc-ŋga gitôm lau waêmba, ma sêndöc hoc ŋasun ti sunj naŋ yêc nom. Magoc tu ŋac si sêkêŋ whinj-ŋga dec Anötö gêlic ŋac ŋayham kêlêc, hôc gêlêc lau nom-ŋga hoŋ su.

39 Nawaê pi lau hoŋ dinaj si sêkêŋ whinj yêc tu bu whê ŋac sa têŋ yac-ŋga. Magoc ŋac si daŋ gêlic ŋandô naŋ Anötö gic bata têŋ ŋac, naŋ dom.

40 Nahu bu lêŋ ŋayham andô naŋ Anötö kêmasan bu êmwasinj yac lau têm kwahic dec-ŋga, naŋ gic waê ŋac lau dau sêwhinj. Ma yac hoŋ oc datap sa dawhinj daunj.

12

Tanjit Yisu ma dalhac ŋaŋga

1 Lau hoŋ dinaj sêmuŋ yac su, ŋac lau toŋ atu andô, ma sêtôc lêŋ dakêŋ whinj-ŋga ŋayham têŋ yac tu taŋkuc-ŋga. Tu dinaj-ŋga dec dakac dauŋ su yêc gêŋ hoŋ naŋ kalhac yac ahuc tu taŋkuc Yisu-ŋga, ma yêc mêtê sac naŋ bu êntôm yac ma kôm yac dapenj. Ma tanti ŋaŋga dapenj lêŋ naŋ Anötö gic bata tu tanti daho-ŋga ma dahu sinj dom.

2 Tanti ma tanjit Yisu, bu inj ti yac neŋ dakêŋ whinj ŋahu, ma inj oc ndic dabij yac neŋ dakêŋ whinj. Inj kêyalê bu inj ndê mbac ndu oc ti lêŋ atac ŋayham-ŋga tiñambu, ma tu dinaj-ŋga inj puc dau dôŋ tu hôc ŋandê a gicsô-ŋga, ma hêgo dau tu maya atu naŋ gic lêŋ dinaj ŋawaê, naŋ dom. Ma kwahic dec inj pi undambê g i ndöc Anötö ndê pôŋ atu ŋa-andô-ŋga.

3 Akôc gauc pi Yisu, ma pi lêj kisa-ŋga naŋ lau sac sêkôm têj iŋ. Iŋ hôc kisa dau magoc kalhac ḥaŋga, dec tôc dôhôŋ ḥayham têj mac bu aŋkuc, ma bu nem mac sa bu kwampac sa ma ahu nem akêŋ whiŋ siŋ dom.

Anötö kêmâtôc lau naŋ iŋ atac whiŋ

4 Mac ahôc ḥawapac tu saê ti kisa naŋ lau sac sêkêŋ têj mac-ŋga, magoc sêkôm e sêkêc mac nem daŋ ndê dac siŋ su dom.

5 Bocke? Mac aŋlhij Anötö ndê yom, naŋ kêgilí mac bu alhac ḥaŋga, naŋ siŋ, a? Yom dau sam mac bu Anötö atui awhê ma ŋgac, ma sêto yêc bocdec bu:

Aneŋ balêkoc awhê ma ŋgac, Pômdau bu êmatôc mac, me bu kêŋ ḥawapac têj mac bu whê nem gauc sa pi nem giso, naŋ alic tôm gêŋ ḥambwa dom, ma lic ḥakam sa tu aŋkuc iŋ-ŋga dom.

6 Nahu bu Pômdau kêmâtôc lau naŋ iŋ atac whiŋ ŋac, ma lau naŋ iŋ kôc ŋac sa sêti iŋ ndê balêkoc, naŋ iŋ kêŋ ḥandê têj ŋac. **[Prov 3:11-12]**

7 Mac anyalê bu dambai nom-ŋga hoŋ sêmatôc si balêkoc tu bu sêndôhôŋ ŋac bu sêŋkuc lêj ḥayham-ŋga. Ma bocdinaj Anötö bu êmatôc mac, naŋ alhac ḥaŋga. Bu gêŋ dau tôc asê bu iŋ gêlic mac bu iŋ ndê balêkoc solop.

8 Ma Anötö kêŋ ḥawapac têj iŋ ndê balêkoc hoŋ tu bu êndôhôŋ ŋac-ŋga. Iŋ bu kêŋ têj mac dom, dec oc tôc asê bu mac atôm balêkoc ḥasawa-ŋga, ma Anötö ndê balêkoc solop dom.

9 Ma têj ndoc damanji nom-ŋga sêmatôc yac, naŋ dalic ŋac sac dom, magoc datoc ŋac sa. Bocdinaj dasôc Damaŋ undambê-ŋga ḥapu hôc gêlêc damanji nom-ŋga su dandic ḥawa . Nahu bu iŋ ti ŋadau yac neŋ gatun, ma iŋ kêmâtôc yac tu bu daso mwasinj dandöc tanli-ŋga dom.

10 Damanji nom-ŋga gauc gêm bu sêndôhôŋ yac tu bu dasa lêj ḥayham-ŋga, ma ŋac si matôc iŋ gêŋ ḥasawa apê-ŋga ej. Magoc A nötö kêyalê gêŋ bocke naŋ oc nem yac sa ḥandô, dec kêmâtôc yac tu bu dati lau dabuŋ-ŋga, datôm iŋ dau.

11 Têj ndoc yac bu dahôc ḥawapac tu êmatôc yac-ŋga, naŋ oc kôm yac atac ḥayham dom, magoc oc kêŋ ḥandê têj yac. Magoc tiŋambu yac tanjalê bu ḥawapac dau gêm yac sa bu dambo ti yom malô, ma kêdôhôŋ yac bu dasa neŋ lêj gitêj ej.

12 Tu dinan-ŋga dec mac nem lau naŋ si amba tibalê, me gahiduc tigolon tu wapac naŋ sêhôc-ŋga, naŋ apuc ŋac dôŋ bu sêlhac ḥaŋga tiyham.

13 Amasan seŋ gahim-ŋga tisolop, bu lau gahi sac naŋ sêŋkuc mac, naŋ sêpeŋ ma sêtisac dom, magoc ḥayham sa tiyham.

Dayob daŋ bu daso Anötö ndê mwasinj dom

14 Aŋsahê ḥaŋga bu ambo awhiŋ lau hoŋ ti yom malô, ma bu asa nem lêj dabuŋ ej. Bu asa naŋ sa lêj dabuŋ dom, naŋ oc tôm dom bu lic Pômdau ma mbo whiŋ iŋ.

15 Ayob daôm ŋapep bu mac nem daŋ so Anötö ndê mwasinj dom, ma bu ŋasili mêtê sac-ŋga lêc tiyham yêc mac-ŋga dom. Bu mêtê sac dau gitôm gêŋ ḥamakic ma oc kêŋ ḥawapac têj lau da sam, ma kôm ŋac ḥadômbwi sa yêc Anötö angô-ŋga.

16 Ayob bu mac nem daŋ sa lêj mockaiŋ-ŋga dom, me gauc nem gêŋ nom-ŋga êŋlêc dom, ma êŋlhij Anötö sin gitôm Iso, naŋ hu ndê wapa lêŋsêm ŋgac mbêc-ŋga siŋ, tu neŋ gêŋ dim tigen-ŋga.

17 Mac anyalê su, bu tiŋambu iŋ tac whiŋ bu wêkaiŋ ndê gêŋ lêŋsêm dau tiyham, dec ndac damba Jakob bu nem mbec iŋ. Magoc damba tec in dec

kôm dom. Inj taŋ dau ndu, ma kêsaħê ḥanġa bu kac damba ndê ḥalôm kwi, magoc tôm dom.

Lôc Sainai ma Lôc Sayon sêti dôhôŋ pwac lu-ŋga

¹⁸ Lau Israel-ŋga sêtigasuc Lôc Sainai tu sêtap pwac akwa sa-ŋga. Magoc lôc naŋ mac atigasuc tu akôc pwac wakuc-ŋga, naŋ lôc kaiŋ danj dau-ŋga. Lôc Sainai dau kalhic nom, ma lau Israel-ŋga sêlic ya atu, ma ḥasec ti sômôm ma mbu lalahi atu gêm, yêc lôc dinaj.

¹⁹ Ma ḥac sêŋgô Anötö ndê dahuc ma inj dau ndê awha, e sêtöc dau ma sêtenj bu sêŋgô tiyham dom.

²⁰ Bu Anötö gic yomsu ḥac ma sôm bu ḥamalac me bôc bocke bu meŋ êmpij lôc dau, naŋ sêtuc inj ja hoc ndu. Lau Israel-ŋga sêlic bu yomsu dau kêŋ ḥawapac atu têŋ ḥac.

²¹ Ma Moses gêlîc gêj hoŋ dinaj ma kôm inj töc dau ma kêtitec ḥandô.

²² M agoc tu mac nem akêŋ whinj-ŋga dec tôm mac ahôc asê Lôc †Sayon, naŋ malac Jerusalem wakuc naŋ yêc undambê, ma Anötö Tanjli Njadau ndê malac. Mac ahôc asê aŋela tausen ma tausen naŋ sêkac sa sêmbo gamej dinaj ti atac ḥayham atu.

²³ Ma mac asôc Anötö ndê gôlôwac dabuŋ ḥalôm, ma ambo awhiŋ yac lau naŋ inj gêlîc yac datôm inj ndê balékoc mbêc, ma to yac neŋ ḥaē sa yêc undambê. Mac atigasuc Anötö dau, naŋ oc ēŋsahê lau hoŋ pi ḥac si mêtê. Ma mac ahôc asê gamej naŋ lau gitêŋ naŋ Anötö gic dabinj ḥac, naŋ si gatu sêmbo.

²⁴ Ma mac atigasuc Yisu, naŋ ti pwac wakuc ḥa-ŋgac ḥalhu-ŋga. Ma mac atap mwasinj atu sa, tu dac naŋ inj kêc sinj tu ēŋgwasinj mac nem sac su-ŋga. Muŋ-ŋga, Abel ndê dac ta yom pi têŋ Anötö bu kêŋ ḥageyô ô inj ndê dac. Magoc Yisu ndê dac ti ḥahu datap mwasinj sa yêc Anötö-ŋga, dec hôc gêlêc Abel ndê su.

Dalic Anötö ndê puc gitôm gêŋ ḥambwa dom

²⁵ B ocdinanj apôc daŋamsuŋ ahuc têŋ yom naŋ Anötö sôm têŋ mac, naŋ dom. Lau Israel-ŋga sêŋgô Anötö awha kêŋ puc ḥac yêc nom, ma ḥac naŋ sêtec bu sêŋgô inj ndê y om, naŋ sêlhô su yêc inj ndê matôc dom. Bocdinaj yac lau naŋ Anötö kêŋ puc yac akêŋ undambê, naŋ bu dapuc dômwêŋ inj, dec oc tôm dom andô bu dalhô su inj ndê matôc.

²⁶ Têŋ ndoc Anötö sôm yom yêc Lôc Sainai, naŋ inj awha kôm nom wiwic sa. Ma tiŋambu, têŋ ndoc daŋ tiyham inj gic bata yom, tôm sêto yêc bocdec bu:

Têm daŋ tiyham aö oc waŋwic gamej tiyham, magoc waŋwic gamej nom-ŋga tawasê dom, undambê whinj. [Hag 2:6]

²⁷ Inj sôm bu kôm gêŋ dau dim daŋ tiyham, ma yom dau hêganôj têm naŋ inj oc ēŋwic gêŋ undambê ti nom-ŋga hoŋ naŋ inj kêŋ. Ma gêŋ naŋ bu yêc ḥapaŋ-ŋga dom, naŋ oc wiwic sa e ninga. Ma ḥalêŋ dinaj, gêŋ naŋ wiwic dom oc gacgeŋ sêlhac.

²⁸ Anötö gic bata têŋ yac bu yac oc dawêkaiŋ gamej naŋ oc wiwic ma ninga dom. Tu dinaj-ŋga dec danem daŋje inj, ma danem akiŋ inj ḥalêŋ ḥayham naŋ tôm bu ndic inj tandô ḥayham. Dakôm ti datoc inj sa ma datöc inj,

²⁹ ḥahu bu yac neŋ Anötö ndê ḥaclai gitôm ya atu, naŋ gitôm bu neŋ gêŋ samboob su.

1 Ambo ti atac whinj asidôwai ɣapaj.

2 Añlhij daôm siñ dom bu akôc lau anjô batac sa ma andic ya ɣac. Nahu bu lau ɣatô nañ sêkôm bocdinañ, dec sic ya anjela magoc sem gauc.

3 Ma gauc nem lau sêkêj whinj-ŋga nañ sêndöc gapocwalô, ti ɣac nañ lau sêkêj kisa ɣac, ma anem ɣac sa gitôm mac daôm ahôc ɣawapac dinañ awhinj.

4 Mac hoñ atoc lêj lauwöh ti ɣagac sênenem dau-ŋga sa ɣapep andic ɣawaê. Awhê ma ɣagac bocke nañ sem dau sa su, nañ sêmbo sêwhinj dau ti sêsa lêj ɣawasi ej. Nahu bu lau hoñ nañ sêkôm mêtê mockainj-ŋga, me sêndic sêmbôc-walô kic, nañ oc sêtap Anötö ndê matôc sa.

5 Ayob daôm bu mêtê atac whinj mone-ŋga nem mac nem ɣalôm ahuc dom. Ambo ti atac ɣayham pi gêj bocke nañ Anötö kêj têj mac. Bu Anötö dau sôm bu yob mac, tôm yom nañ sêto yêc, nañ bocdec bu:

Aö wahu am siñ me wapuc dômwêj am dañ dom.

[Diut 31:6, 8]

6 Tu dinanj-ŋga dec ɣalôm pêj dôj ma dasôm yom asê tôm sêto yêc Buku Wê-nga bocdec bu:

Pômdau oc nem aö sa, ma bocdinañ aö oc watöc dauñ dom. Asa oc tôm bu kac aö su yêc Pômdau ndê atac whinj?

[BW 118:6-7]

7 Gauc nem mac nem lau bata nañ sêndôhôj Anötö ndê yom têj mac. Akôc gauc pi ɣac si lêj ɣayham nañ sêsap dôj e si têm pacndê, ma aŋkuc ɣac si lêj sêkêj whinj-ŋga.

8 Yisu Kilisi oc kac dau kwi-kwi dom. ɣalêj nañ inj mbo munj-ŋga, nañ inj mbo kwahic dec, ma oc mbo bocdinañ ɣapaj.

9 Ayob daôm bu yom ti mêtê wakuc nañ so yom ɣandô, nañ êñsôj mac nem gauc e hê mac su yêc Kilisi dom. Tamkwê Anötö ndê mwasiñ bu puc nem gatôm dôj, ma gauc nem gêj daneñ-ŋga me ɣagôlinj pi gêj daneñ-ŋga êñlêc dom. Bu lau nañ sêmbo pwac akwa ɣapu ma gauc gêm gêj kaiñ dinañ kêlêc, nañ gêm ɣac sa bu sêti lau gitêj yêc Anötö anjô-ŋga dom.

10 Yac tam akiñ Anötö dambo pwac wakuc ɣapu, ma lau nañ sem akiñ Anötö sêmbo pwac akwa ɣapu, nañ sêtôm dom bu sêwêkaiñ pwac wakuc dindec ɣamwasij.

11 Domba ti makao nañ dabuñsiga ɣamata-ŋga Israel-ŋga kôc ɣadac ma sôc lôm dabuñ ɣalôm Dabuñ Andô gi bu kêj ti da ô lau si sac ɣagêyô, nañ lau sêkôc ɣamsôm su yêc malac ma sêpec su ginga yêc gameñ ɣamakê-ŋga.*

12 Ma ɣalêj tigenj Yisu hôc ɣandê ma mbac ndu yêc malac Jerusalem ɣamakê, tu bu kôm lau sêti dabuñ tu inj dau ndê dac nañ kêc siñ-ŋga.

13 Bocdinaj dahu lau Israel-ŋga si sakîn pwac akwa-ŋga siñ gacgeñ, gitôm yac dasa yêc malac Jerusalem, ma datêj Yisu dandi, ma dahôc yom mayan-ŋga nañ ɣacyo sêmbalinj pi yac tu dakêj whinj Yisu-ŋga, nañ dawhiñ.

14 Nahu bu gameñ nom-ŋga nañ kwahic dec ti yac neñ malac dambo-ŋga, nañ malac yêc ɣapañ-ŋga dom. Ma yac taŋkwê malac ɣandô nañ oc meñ sa tiŋambu.

15 Tu Yisu-ŋga dec tampilj Anötö tôm bêc hoñ. Yac lau hoñ nañ dasôm bu dakêj whinj Yisu, nañ tac waê bu tampilj Anötö, ma yac neñ yom tampilj inj-ŋga gitôm da danje ɣayham.

* **13:11:** - alic Lev 16:27. Yom pi lau Israel-ŋga si Om Atu Sêkêj Da ô Sac ɣagêyô-ŋga (Day of Atonement), nañ sêto yêc Lev 16:1-34. Hib 13:12 bu tôt asê tiawê bu Yisu ndê mbac ndu hôc gêlêc da nañ dabuñsiga Israel-ŋga sêkêj ti yala ti yala (Hib 7:11-9:18), ma bu êngilí lau sêkêj whinj-ŋga bu sêñkuc Yisu ti atac pa su ej.

16 Añlhiñ daôm siñ dom bu akôm mêtê ñayham eñ, ma bu akêñ nem gêñ tu anem lau ñatô sa-ñga. Mêtê dau iñ gitôm da nañ Anötö gêlic ñayham whin.

17 Dañam wambu lau bata nañ sêyob mac lau akêñ whin-ñga, ma asôc ñac ñapu, tu bu sêkôm si gweleñ ti atac ñayham-ñga. Bu ñac sem gweleñ pi Anötö ndê yom bu sêpuc mac nem gatôm dôñ, ma tiñambu Anötö oc kip ñac sa ñapep pi gweleñ dau. Mac bu dañam wambu ñac ñapep dom, dec oc kôm ñac ñalôñ ñawapac, ma oc tôm dom bu sênen mac sa ñapep.

18 Atenj mbec tu yac-ñga, bu yac añañahê ñajga bu asa mba lêñ gitêñ eñ, ma yac ambo ti atac pa su pi yac mba lêñ.

19 Ma atenj mbec ñajga bu Pômdau nem aõ sa bu watap señ watêñ mac waloc-ñga sa ñagahô.

Yom ñambu-ñga

20 Yac neñ Pômdau Yisu ma ñgac ñayham yob domba-ñga kêc ndê dac siñ tu êmatinj pwac yêc ñapañ-ñga, dec Anötö uñ iñ sa akêñ lau batê-ñga. Ma aõ bu wateñ Yom Malô Ñadau, Anötö dau,

21 bu ndic dabiñ mac bu akôm mêtê ñayham eñ ma asa nem lêñ hoñ tôm iñ ndê atac whin. Ma tu Yisu Kilisi ndê ñaê-ñga, dec aõ wateñ iñ bu puc yac hoñ dôñ tu bu gêñ hoñ nañ dakôm, nañ ndic iñ tandô ñayham. Datoc Yisu ndê waê sa tôm bêc sambob. Yomandô.

22 O asidôwai. Aõ gato bapia apê dindec bu wangilí mac bu asap lêñ ñayham dôñ ñapañ. Ma kwahic dec aõ bu wateñ mac bu akôc aneñ yom hoñ sa ma asôc ñapu.

23 Aõ wakêñ ñawaê têñ mac bu sêhu yac neñ asidôwa Timoti siñ su yêc gapocwalô. Iñ bu hôc asé aõ ñagahô, dec alu oc aloc ma alic mac.

24 Akêñ aneñ acsalô ñayham têñ mac nem lau bata hoñ, ma têñ A nötö ndê lau dabuñ hoñ bocdinañ. Ma lau gameñ Itali-ñga sêkêñ si acsalô têñ mac whin.

25 Anötö ndê mwasiñ whin mac hoñ.

Jems
ndê bapia

Yom whē bapia dīndec sa-ŋga

Namalac nañ to bapia dindec, nañ ndê ñaê Jems. In ñgac bata nañ yob lau sêkêj whin Yisu-nga nañ sêndöc malac Jerusalem (Apo 15:13). Lau tigauc daêsam gauc gêm bu Jems in Pômdau Yisu asi (Mak 6:3).

Jems to bapia dindec tēj lau sêkēj whiñ Yisu Kilisi-nga nañ sêndöc babalip yēc lau nañ lau Israel dom, nañ si gameñ. In sam ñac bu lau nañ sêsa akéj gôlôwac Israel-nga si ton 12 (1:1), ma bocdinan lau ñatô gauc gêm bu mboe in to bapia dindec tēj lau Israel-nga nañ sêlhö su yēc malac Jerusalem tēj ndoc lau sêkēj kisa ñac (Apo 8:1; 11:19). Ma lau ñatô gauc gêm bu bapia dindec gic waê lau sêkēj whiñ-nga hoñ, lau Israel-nga, ma lau gameñ apa-nga sêwhiñ.

Inj ndê bapia dau hêganôj lêñ ti sakin ɣayham nañ gic lau sêkêj whin-ɣagañawaê. Inj bu kêj puc ɣac bu sêtôc si sêkêj whinj ɣandô tiawê, ma bu sêhu mêtê sac-sac hoñ siñ. Jems bu tôc asê bu lau si sêkêj whinj inj gêñ nañ sêsôm ja whasun ɣambwa dom, magoc lau nañ sêkêj whinj ɣandô, nañ si lêñ ti sakin oc tôc gêñ dau asê tiawê.

Jems gic hu ndê bapia

¹ Aö Jems nañ gam akin Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi, gato yom dindec têj mac lau akêj whinj Yisu-ŋga, nañ asa akêj gôlôwac Israel-ŋga toñ 12, mac lau nañ andöc babalip yêc lau apa si gameñ. Acsalô têj mac hoñ.

Dahōc ḷawapac ti atac lu-lu dom

² O anej asidôwai. Gêj wapac me lêtôm bu tap mac sa, naq alic nditôm gêj atac ñayham-nga.

³ Mac anjyalé bu gēj̄ bocke naŋ kēsahē mac nem akēj̄ whinj̄, naŋ gēm mac sa bu alhac ḥaŋga.

⁴ Ma mac bu ati lau alhac ḷaŋga-ŋga, dec oc ndic dabij mac atôm gwalam akwa akēn whin-ŋga, ma mac oc apônda gêñ dan dom.

⁵ Magoc mac nem asa bu pônda gauc, nan ten Anötö bu kêj gauc têñ am, ma inj oc kêj. Bu Anötö inj mwasiñ ñadau, ma oc lic ñamalac nanj tenj gêñ têñ inj, nanj sac dom, inj oc kêñ gêñ têñ inj ti atac whinj.

⁶ Magoc tēn ndoc am teñ gēñ dau, nañ teñ ti atac lu-lu dom. Teñ ti kēñ whinj bu am oc tap ḥandō sa. Asa nañ teñ gēñ ti atac lu-lu, nañ gitōm gwêc nañ mbu gêli sa ma pi sip ḥapanç.

⁷ In ḥnamalac kain̄ dinan̄, gauc nem bu in̄ oc kōc gēn̄ dan̄ yēc Pômdau dom.

⁸ In̄ ñamalac gauc lu-lu-ŋga, ma kōm ndē gēŋ hoŋ bambalin̄.

Dahê gauc pi mone ti wapa ḷapan̄ dom

⁹ Mac asidôwai nañ lau waêm mba ma lau ñjalôm sawa, aö wasôm têj mac bu atac ñayham sa, bu Pômdau gêlic mac atôm lau tiwaê tu mac nem akêj whinj-nga.

¹⁰ Ma mac lau ti lêlôm, Anötö bu êngwinij mac, goc atac ɻayham sa. Ahê gauc pi mac nem mone ti wapa dom. Bu gêj dau oc niŋga gitôm a ɻamlha ɻayham, naŋ

11 ac pi ti ɣandê atu, ma pec e ɣamlha kêsôlô, dec ɣamlha ɣayham dau pacndê. Ma ɣalén tigen, lau ti lêlôm naŋ sem gwelen ɣapan tu sétap mone sa-ŋga, naŋ oc sêniŋga bocdinaŋ.

Lêtôm ti saé

12 Asa naŋ bu lhac ɣingga têŋ ndoc iŋ kêsahê lêtôm ti saé, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ sa, bu ɣawapac dau kôm iŋ hu ndê kêŋ whin siŋ dom, ma Anötö oc kêŋ iŋ ndöc tali ɣapan. ɣaolí dau dinan Anötö gic bata su bu kêŋ têŋ lau naŋ atac whin iŋ naŋ.

13 Namalac danj bu lêtôm tap iŋ sa, naŋ hê gauc bu Anötö kêŋ lêtôm têŋ iŋ lec dom. Bu gêŋ danj gitôm dom bu êntôm Anötö, ma Anötö dau kêtôm ɣamalac danj dom.

14 Mba! Lêtôm ɣahu sip ɣamalac dau ndê atac galac, naŋ kêŋ gauc têŋ iŋ ma kêtôm iŋ bu kôm sac.

15 Ma ɣamalac naŋ sôc atac galac ɣapu, naŋ kôm mêtê sac. Ma ɣamalac naŋ kôm mêtê sac, naŋ wêkaiŋ seŋ mbac ndu-ŋga.

16 Bocdinaŋ aneŋ asidôwai atac whin-ŋga, ayob daôm bu lau danj sêŋsau mac dom. Lêtôm meŋ akêŋ Anötö dom. Mba!

17 Damaŋ undambê-ŋga, naŋ kêŋ ɣawê hoŋ sêlhac umboŋ, naŋ mwasiŋ ɣayham hoŋ ɣadau, ma gêŋ ɣayham hoŋ naŋ datap sa, naŋ meŋ akêŋ iŋ ndê. Tôm bêc hoŋ ac pi ma sip tiyham, ma ac ɣa-ayuŋ yêc teŋ dom. Magoc Anötö gitôm ac ɣa-ayuŋ dom. Iŋ kôm gêŋ ɣayham eŋ tu êmwasiŋ yac-ŋga, ma kac ndê awha kwi-kwi dom.

18 Ma iŋ kêŋ iŋ ndê yom ɣandô sip yac neŋ ɣalôm tu bu kôm yac dati lau wakuc, datôm gêŋ hoŋ naŋ iŋ kêŋ, naŋ si ɣandô mbêc.

Danjô mêtê ti dakôm ɣandô sa

19 O aneŋ asidôwai atac whin-ŋga, anjô su naŋ. Atisa ɣagahô tu asôm daôm nem yom-ŋga dom, magoc akêŋ danjam lau ɣatô si yom ɣapep muŋ. Ma ayob daôm bu atac ɣandê ɣagahô dom.

20 Bu ɣamalac si atac ɣandê kalhac ɣac ahuc e sêso lêŋ gitêŋ naŋ Anötö tac whin.

21 Tu dinan-ŋga dec aö wasôm têŋ mac bu mêtê ɣadômbwi ma mêtê sac hoŋ naŋ kêsôwec tiatu yêc gameŋ nom-ŋga, naŋ ahu siŋ! Anjwiniŋ daôm ma akôc Anötö ndê mêtê naŋ sic dulu têŋ mac su, naŋ sa sip nem ɣalôm e tidôŋ, bu yom dau gitôm bu nem mac si.

22 Mac bu anjô Anötö ndê yom ɣambwa, dec oc anjsau daôm. Anjô ma akôc ɣandô sa!

23 Asa naŋ ɣô mêtê magoc kôm ɣandô sa dom, naŋ gitôm ɣamalac naŋ tôc gwaniŋ sip busunôm bu lic dau anjô andô.

24 Iŋ gêlic su, goc sa gi ma ɣagahô kêlhiŋ anjô andô siŋ.

25 Magoc asa naŋ tôc gwaniŋ Anötö ndê yomsu ɣandô* naŋ kêgapwêc yac su yêc mêtê sac, ma sôc ɣapu ti gauc gêm ɣapan, naŋ Anötö oc nem mbec gêŋ hoŋ naŋ iŋ kôm.

* **1:25:** ɣagahô to Hibru tôc asê bu yomsu amanju gitôm dom bu ndic dabîŋ lau bu sêti lau gitêŋ (7:19; 10:1). Bocdinaŋ lau daêsam gauc gêm bu yom naŋ Jems to pi Anötö ndê yomsu ɣandô, naŋ hêganôj yomsu amanju dom, magoc hêganôj ɣawaé ɣayham. Bu ɣawaé ɣayham whê sa bu Yisu gic dabîŋ yomsu pwac akwa-ŋga hoŋ (Mat 5:17) ô yac, ma ɣalau Dabuŋ gêm gôlin lau sêkêŋ whin-ŋga ma gêm ɣac sa bu sêsa lêŋ gitêŋ tôm yomsu sôm (Rom 8:2-4).

26 Asa nañ gauc gêm bu iñ gêm akiñ Anötö ñapep, magoc gêm gôliñ dau ndê êmbala dom, nañ késau dau. Ma gêñ hoñ nañ iñ kôm bu nem akiñ Anötö, nañ gitom gêñ ñambwa ma gic Anötö tandô ñayham dom.

27 Mac bu anem akiñ Anötö ñalêñ gitêñ nañ iñ oc lic ñayham, goc akôm gêñ bocdec. Anem mosibu ti lauwöhê sawa nañ sêhôc ñawapac, nañ sa. Ma ambo ahê têñ mêtê ñadômbwi nom-ñañga hoñ.

2

Datoc lau hoñ sa

1 O anej asidôwai, mac nañ akêñ whiñ yac neñ ñawasi ñadau Pômdau Yisu Kilisi. Atoc lau tiwaé ma lau waêmba hoñ sa ñalêñ tigeñ.

2 Mboe mac akac daôm sa tu alic om-ñañga, ma ñamalac lu sêšôc sêmeñ. Ngac dañ sôc ñakwê ñawasi ti gôlôñ gol, magoc ñgac dañ iñ ñgac ñalôm sawa nañ sôc ñakwê akwa gweleñ-ñañga.

3 Mac oc akôm sake? Mboe mac oc atoc ñgac ti ñakwê ñawasi sa, ma asôm têñ iñ bu, “Am ndöc pôñ ñayham dindec,” a? Ma asôm têñ ñgac ñalôm sawa, “Am lhac ñambu-ñañga dê,” me “Ndöc nom dindec yêc yac gahiñ-ñañga,” a?

4 Mac bu akôm bocdinaj ma atoc mac nem lau ñatô sa hôc gêlêc lau ñatô su, dec mac atôm lau sêmatôc yom-ñañga nañ si gauc tisac.

5 O anej asidôwai atac whiñ-ñañga, anjô su nañ. Lau nañ lau nom-ñañga sêlic bu lau ñalôm sawa, nañ Anötö tac whiñ bu êñyalinj ñac sa bu sêkêñ whiñ ñañga, dec sêti lau ti lêlôm yêc iñ anjô-ñañga. Ma iñ oc kêñ ñac sêwêkaiñ gameñ undambê-ñañga nañ iñ gic bata bu kêñ têñ lau nañ atac whiñ iñ. Yom dau iñ yom ñandô.

6 Magoc mac apu lau ñalôm sawa. Ma lau ti lêlôm nañ mac atoc ñac sa, nañ sêtoc mac sa ô dom. Ñac sêlic ñayham bu sêñgwiniñ mac, ma ñac bu sêtap yom dañ sa pi mac, dec ñac oc sêwê mac atêñ lau sêmatôc yom-ñañga andi.

7 Yomandô! Ma têñ ndoc lau dau sêñgwiniñ mac, nañ sêpu mac nem ñadau ndê ñaê ñayham whiñ.

8 Anötö ndê yomsu nañ sêto yêc bocdec bu, “Atac whiñ lau meñpañ am-ñañga gitôm mac atac whiñ daôm,” nañ tinamata yomsu hoñ nañ sêhêganôñ ñamalac si lêñ sêmbo sêwhiñ dandi-ñañga ma piñ ñac hoñ dôñ sêpitigeñ. Mac bu danjam wambu yomsu dau, dec mac oc atoc nem asidôwai sa ñapep.

9 Magoc mac bu atoc lau tiwaé sa ma apu lau waêmba, dec mac akôm sac, ma yomsu dau kêmatoç mac, ma tôc asê bu mac lau angilì yomsu-ñañga.

10 Aô wasôm têñ mac, bu asa nañ dañga wambu yomsu hoñ ñapep, magoc kêgilì yomsu ñalhô atêç dañ, nañ gitôm ñamalac nañ kêgilì yomsu hoñ.

11 Anötö dau kêñ yomsu dañ bocdec, ‘T “Kôm gêñ mockainj-ñañga dom,” ma kêñ dañ tiyham bocdec, ‘T “Ndic ñamalac ndu dom.” Am bu kôm mêtê mockainj-ñañga dom, tigeñ am bu ndic ñamalac dañ ndu, nañ dec am gitôm ñamalac kêgilì yomsu hoñ-ñañga.

12 Mac arjyalê su bu ñasawa sauñ Anötö oc êñsahê mac, êñkuc yomsu nañ iñ kêñ bu êñgapwêc yac su. Bocdinaj dec asôm yom ti akôm nem mêtê hoñ ñapep en.

13 Mac bu tamwalô lau dom, dec Anötö oc tawalô mac dom têñ iñ ndê bêc matôc-ñañga. Tamwalô lau, ma mac oc atap iñ ndê matôc sa dom.

Dakôm mêtê ñayham tôc yac neñ dakêñ whiñ asê

14 O aneŋ asidôwai. Njamalac daŋ bu sôm, “Aö gakêŋ whiŋ Yisu Kilisi,” magoc kôm mêtê ɻayham dom, dec iŋ ndê kêŋ whiŋ ɻandô mba, ma oc nem iŋ si dom.

15 Mac bu alic awhê me ɻgac kêŋ whiŋ-ɻga daŋ naŋ pônda ɻakwê ti gêŋ daneŋ-ɻga, dec mac oc akôm sake?

16 Mac bu asôm têŋ iŋ bu, “Am ndi ti yom malô, ma oc ɻayham bu am tap nem gêŋ daneŋ-ɻga ti ɻakwê sa,” magoc akêŋ gêŋ daŋ bu anem iŋ sa dom, dec mac nem akêŋ whiŋ oc ɻandô mbasi.

17 Bocdinaj, asa naŋ sôm bu iŋ kêŋ whiŋ, magoc kôm ɻa-sakiŋ dom, naŋ ndê kêŋ whiŋ gitôm gêŋ batê.

18 Mboe ɻamalac daŋ oc sôm, “Aö gakêŋ whiŋ, dec gitôm,” ma daŋ oc sôm bu, “Aö gakôm mêtê ɻayham, dec gitôm.” Oyaê! Am bu ɻamalac naŋ mêtê ɻayham mbasi, dec ɻalêŋ bocke aö oc wanjalê bu am kêŋ whiŋ ɻandô? Magoc lic mêtê ɻayham dec aö gakôm gambo, oc tôc aneŋ gakêŋ whiŋ asê têŋ am.

19 Bocke? Am toc daôm sa bu am kêŋ whiŋ bu Anötö tigeŋ dê mbo, a? Aluê! Njalau sac sêkêŋ whiŋ bocdinaj sêwhiŋ, ma sêtöc dau ɻandô!

20 Am ɻamalac gauc mbasi-ɻga! Am nem kêŋ whiŋ naŋ mêtê ɻayham mbasi, naŋ ti gêŋ ɻambwa. Gauc nem yom bocdec.

21 Abaŋ Abraham iŋ bu kêŋ iŋ ndê atu Aisak ti da pi alta, ma tu dinaj-ɻga dec Anötö gêlic iŋ bu ɻgac gitêŋ.

22 Mac hoŋ alic su naŋ. Abraham ndê kêŋ whiŋ ti iŋ ndê gwelen sêpuc dau dôŋ. Ma iŋ ndê gwelen ti sakiŋ gic dabij iŋ ndê kêŋ whiŋ.

23 Yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bu, “Abraham kêŋ whiŋ Anötö dec Anötö gêlic iŋ ti ɻgac gitêŋ.” Yom dau ɻandô sa pi gêŋ naŋ iŋ kôm, ma Anötö dau sam Abraham bu iŋ ndê silip.

24 Bocdinaj mac hoŋ alic! Dakêŋ whiŋ ɻambwa kôm yac dati lau gitêŋ yêc Anötö anjô-ɻga dom. Gêŋ naŋ dakôm tu daŋaj wambu Anötö-ɻga, ma yac neŋ dakêŋ whiŋ, naŋ lu-lu sêkôm yac dati lau gitêŋ.

25 Ma gêŋ daŋ tiyham. Gauc nem awhê seŋ-ɻga Rahab. Iŋ gêm yaom lau Israel-ɻga naŋ sêtip gameŋ Kanan-ɻga, ma kêmasaŋ ɻac si lêŋ bu sêlhö sêndi. Ma tu dinaj-ɻga Anötö gêlic iŋ bu awhê gitêŋ.

26 ɻamalac naŋ wayahô mbasi, naŋ iŋ gêŋ batê. Ma yac bu dakêŋ whiŋ magoc dakôm mêtê ɻayham dom, dec yac neŋ dakêŋ whiŋ gitôm gêŋ batê bocdinaj.

3

Dayob êmbalan

1 Aneŋ asidôwai, anjô su naŋ! Têŋ Anötö ndê bêc êmatôc lau-ɻga, naŋ iŋ oc kip yac lau naŋ andôhôŋ iŋ ndê mêtê têŋ lau, naŋ sa ɻapep pi yac mba gwelen dau. Tu dinaj-ɻga mac nem asa bu ti kêdôhôjwaga mêtê-ɻga, naŋ kôc gauc pi yom dau muŋ su naŋ.

2 Mêtê sac kôm yac hoŋ dapeŋ ɻalêŋ daêsam. ɻamalac naŋ gitôm bu yob ndê êmbala e sôm yom so daŋ dom, naŋ ɻamalac gitêŋ, ma gitôm bu nem gôlinj iŋ ndê ɻamlîc ɻagêŋ hoŋ ɻapep.

3 Lau naŋ sêndöc hosi ɻahô, naŋ sêkêŋ ain sôc hosi whasun, bu sênen gôlinj hosi ma sêkac iŋ kwi êjukc ɻac si atac whiŋ.

4 Ma akôc gauc pi waŋ atu-tu. Mbu ɻadinda peŋ lac sac andô, magoc gôlinj atêc dinaj kêŋ iŋ kêtî kêkuc ɻgac gôlinj-ɻga ndê atac whiŋ.

⁵ Nalêñ tigeñ, yac êmbalañ in gêñ sauñ andô dañ yêc ñamlic ñagêñ hoñ, magoc in yom datoc dañ sa-nja daësam ñahu. Mac anyyalê bu ya ñamsi sauñ dañ gitôm bu ti ya atu ma neñ pwa atu dañ su.

⁶ Ma yac êmbalañ dau gitôm ya. Yêc yac neñ ñamlic ñagêñ hoñ, sac ñahu yêc êmbalañ, ma yac bu dayob ñapep dom, dec sac oc êñsôwec e nem ñamlic sambuc ahuc ma kôm yac neñ têm dambo tanli-ña ñagêñ hoñ tisac. Ma sac nañ ñahu yêc êmbalañ, nañ meñ akêñ ya lambwam-ña.

⁷ Lau ñatô sêkôc bôc ti mbac ma sêyob e gêñ dau timalô. Ma gitôm bu sêkôm mboc ma gêñ gwêc-ña timalô bocdinâr.

⁸ Magoc lau dañ sêtôm dom bu oc sênem malô êmbala. Bu ñamalac êmbala in gêñ sac nañ yêc teñ dom, ma ñamalic sac gêm in ahuc.

⁹ Yac tam dange yac neñ Pômdau ti Damañ undambê-ña ñagêñ hoñ, magoc ñamalac nañ Anötö kêmeasan bu sênem in aنجô sêmbo nom, nañ yac dapucbo ñac ña gêñ tigeñ dinan.

¹⁰ Aňgô su nañ. Mbec ti yom sac, lu-lu sêsa akêñ whaňsuri tigeñ. O aneñ asidôwai, mêtê dau in sac sambuc!

¹¹ Mac gauc gêm bocke? Oc tôm bu gwêc ma bu ñayham tu danôm-ña lu-lu sêsa akêñ bubata tigeñ? Mba!

¹² O aneñ asidôwai. Gitôm dom bu datap bu danôm-ña sa yêc gwêc ñalôm. Ma gêñ dañ tiyham. Oc datap wa ñandô sa yêc a kinj, me a kinj ñandô yêc wa? Mba.

Lau tigauc sêkôm mêtê ñayham

¹³ Mac nem asa in ñamalac tigauc, nañ toc dau sa pi ndê gauc dom, magoc kôm mêtê ñayham ma sa lêñ gitêñ en, tu bu tôt gêñ dau asê.

¹⁴ Tigeñ mac lau nañ asa lêñ atoc daôm sa tu ahôc gêlêc asidôwai-ña, me mêtê lêmuñ-ña bu yêc mac nem ñalôm, nañ atoc daôm sa me aňsau daôm bu mac lau tigauc lec dom.

¹⁵ Bu lau nañ sêkôm mêtê lêmuñ-ña ti mêtê sêhôc gêlêc dau-ña, nañ si gauc meñ akêñ Anötö ndê dom. Mêtê dau ñahu yêc nom, kêkuc ñamalac nom-ña si gauc ñambwa, ma meñ akêñ Sadaj ndê.

¹⁶ Mêtê lêmuñ-ña ti ahôc gêgêlêc daôm-ña bu yêc mac nem ñalôm, dec mac oc apir daôm dôñ ñapep dom, ma mêtê sac tidau-tidau oc nem mac ahuc.

¹⁷ Asa nañ kôc gauc ñayham yêc Anötö ndê, nañ gêñ ñamata-ña in oc kôm mêtê ñawasi en. Inj oc yob dau bu tac ñandê ñagahô dom, ma inj oc ti ñamalac atac whinj lau ti sôc yom ñapu-ña. Inj ñamalac tawalô lau-ña ma ndê gweleñ oc nem ñandô daësam. Inj oc kôm mêtê ñayham têñ lau tiwaê ma têñ lau waëmba sêwhinj, ma oc êýsau lau dañ dom.

¹⁸ Lau nañ sêkôm gêñ malô ma sêhê wamba lau, nañ sêtôm lau nañ sêso gêñ ñawhê ñayham sip si ôm. Ma ñac si gweleñ dau oc nem ñandô bu ñac ma lau daësam sêtap lêñ gitêñ sa.

4

Lêñ atac whinj gêñ nom-ña-ña

¹ Akôc gauc pi gêñ nañ kôm mac atac ñandê ti asôm daôm. Aö wasôm têñ mac, bu mêtê dau meñ akêñ mac nem ñalôm akwa, nañ kac mac tu asa lêñ atac whinj gêñ nom-ña-ña.

² Gêñ nañ mac atac whinj, nañ mac atap sa dom, ñahu bu mac ateñ têñ Anötö dom. Mac tamgatu gêñ dau ñapanj e mac atac ñandê sa ti asôm daôm, ma mac

oc akôm mwasac e nditôm bu andic ñamalac ndu. Magoc mac atôm dom bu akôc gêj nañ mac atac whinj.

³ Ma têm ñatô mac ateñ gêj têj Anötö, magoc inj kêtj têj mac dom. Mac atap sa dom, ñahu bu mac ateñ gêj dau tu bu amwasinj daôm-ñga ñambwa, ma gauc dinaj inj soloç dom.

⁴ Mac atôm lau mockainj-ñga, bu mac ahu Anötö siñ ma asap gêj nom-ñga dôj. Mac aŋgô! Asa nañ tac whinj gêj nom-ñga hôc gêlêc, nañ Anötö ndê silip dom, inj Anötö ndê ñacyo.

⁵ Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ whê sa bu Ñalau nañ Anötö kêtj mbo yac neñ ñalôm, nañ gêm lêmuj yac neñ gatuñ ma tac whinj ñandô bu dasap inj dôj ñapanj. Gauc nem yom dau ñapec, bu inj yom ñambwa dom.

⁶ Anötö kêtj ndê mwasinj têj yac tu bu puc yac dôj pi lêj sac-ñga. Tu dinaj-ñga sêto yom yêc bocdec bu:

Anötö kégwiniñ lau nañ sêtoc dau sa, magoc kêmwasiñ lau nañ sêngwiniñ dau. *[Prov 3:34]*

⁷ Bocdinan asôc Anötö ñapu. Apuc daôm dôj têj Sadanj bu êntôm mac dom. Amasuc inj su ma inj oc lhö su yêc mac.

⁸ Atigasuc Anötö dec inj oc tigasuc mac. Mac lau nañ akôm mêtê sac, nañ aŋgwasiñ amam ma ahu mêtê dau siñ. Ma mac lau nañ aŋkuc Anötö ti gauc lu-lu, nañ amasañ nem ñalôm ñawasiñ sa.

⁹ Anem daôm kwi ma ataq tu mac nem sac-ñga. Mac nem mbwac nem dau kwi ti ñaŋgibo, ma mac nem atac ñayham nem dau kwi ti atac ñawapac.

¹⁰ Aŋgwiniñ daôm yêc Pômdau aŋgô-ñga, goc inj oc toc mac sa.

Aŋgôlinj yom pi nem asidôwai dom

¹¹ O asidôwai, aŋgôlinj yom pi daôm dom. Asa nañ gêm dôhôj dau pi ndê asidôwa dañ, nañ gêlic asidôwa dau sac ma sôm yom pu inj-ñga, nañ pu yomsu ma gêlic yomsu dau sac whinj.* Ma am bu pu yomsu, dec am sôc yomsu dau ñapu dom.

¹² Anötö nañ kêtj yomsu, nañ ndê ñaclai yêc bu nem lau si, me señ ñac su. Ma inj tawasê oc êñsahê lau hoñ pi ñac si mêtê. Bocdinan am asa dec gauc gêm bu êmsahê nem asidôwai?

Datoc dauñ sa dom

¹³ Aö wasôm yom pi lau nañ gauc gêm bu sêti ñadau dau. Mboe ñamalac dañ oc sôm yom bu, "Kwahic dec me lañsê, aö watêj malac atu dañ wandi, wanem gweleñ nditôm yala dañ sambuc, ma watap mone daësam sa."

¹⁴ Mac atôm dom bu anyalê gêj nañ oc hôc asê têj lañsê. Mac alic nem têm ambo tamli-ñga bu inj gêj atu, a? Mba! Inj gitôm yawalec nañ puc pi menj magoc ñasawa saur ej hê su.

¹⁵ Gauc nem bu ati ñadau tu amasañ daôm nem lêj asa-ñga dom, magoc asôm yom bocdec bu, "Pômdau bu lic ñayham, dec yac oc ambo tanjli ma akôm gêj bocdec me gêj bocdê."

¹⁶ Magoc mac lau wachuc nañ êlêmê atoc daôm sa, ma mac nem mêtê dau inj mêtê sac.

¹⁷ Bocdinan asa nañ kêyalê lêj ñayham magoc kôm dom, nañ kôm sac.

* **4:11:** Lau atu-tu gauc gêm bu Jems kôc gauc pi yomsu tigenj bu 'Atac whinj nem asidôwai tôm am tac whinj daôm,' dec to yom dinaj. Yomsu dau yêc Lev 19:18; ma Jem 2:8.

5

Jems kēn puc lau ti lēlōm

1 Mac lau ti lēlōm nañ ac mone ti wapa daêsam sa, nañ aŋgô! Apuc daŋgibo sa ma atan pi ɣawapac nañ gic waê bu tap mac sa têy bêc ɣambu-ŋga.

2 Awa ti wapa ma ɣakwê nañ mac ac sa tu daôm-ŋga, nañ hôc gêlêc su ma yêc ɣambwa e da nôm ma sop sen su.

3 Oyaê! Bêc ɣambu-ŋga meñ kêpiñ su, magoc mac akôm bu andic nem awa silba ma gol sa ɣapañ. Mac oc atap matôc sa tu mac nem awa nañ hêko wêmbwa e da nôm su. Ma tu gêj dinaŋ-ŋga dec mac nem ɣamsôm oc tisac whinj, gitôm ya gêj mac.

4 Aŋgô! Mac aŋgamiñ ɣaolî ɣayham têy lau nañ sêkôm gwelenj têy mac. Ma Pômdau ɣaclai ɣadau ɣôgô ɣawaé ma oc êmatôc mac pi gêj dau.

5 Mac ambo nom ti amwasinj daôm kêlêc, atôm bôc nañ sen gêj ɣawahô e sêtôp atu, ma sênyalê dom bu ɣasawa sauñ ɣac si ɣadaui oc sêndic ɣac ndu ma sêneñ.

6 Mac êlêmê amatôc lau gitêj ma akic yom bu andic ɣac ndu, magoc lau dau sêkêj kisa mac dom.

Dahôc ɣawapac ti atac pa su

7 Bocdinaj asidôwai, ahôj Pômdau ndê bêc mbu meñ-ŋga ti nem atac pa su. Lau nañ sêsoñ gêj sip ôm, nañ sêhôj gêj dau bu nem ɣandô. Sêmbo ti atac pa su ma sêhôj u bu ndic ma ac bu pi tôm ɣandoc.

8 Ma mac bocdinaj. Ndoc meñ kêpiñ bu Pômdau oc mbu meñ, dec apuc daôm dôj bu alhac ɣanga, ma ahôj inj ti nem atac pa su.

9 O asidôwai, asec daôm dom. Mac bu asec daôm, dec oc atap Anötö ndê matôc sa, bu inj ndê bêc êmatôc lau-ŋga meñ kêpiñ, gitôm inj dau meñ kalhac mac nem andu ɣagatam.

10 Asidôwai, akôc gauc pi propet akwa-kwa. ɣac sêhôc ɣawapac daêsam, magoc sêhoc yom asê sem Pômdau aŋgô ti atac pa su. Gauc nem ɣac si lêj dinaj ma anjkuc.

11 Lau nañ sêhôc ɣawapac ti atac pa su, nañ yac tampiñ ɣac. Mac aŋgô miñ pi Job, nañ hôc ɣawapac daêsam, magoc gêj dau ku inj dulu dom, inj kalhac ɣanga. Ma mac anjyalê bu tiŋambu Pômdau gêm inj sa tiyham. Yomandô! Pômdau inj tawalô yac ma atac apu yac ɣandô.

12 O anej asidôwai, ayob daôm tu gêj atu dindec-ŋga. Mac bu akôm gêj danj, dec asôm, “Aêc,” ma yom dau gitôm. Mac bu akôm dom, dec asôm, “Mba,” ma mac nem yom dau gitôm. Atôc amam pi undambê me pi nom me pi gêj danj tu bu andic senej nem yom-ŋga dom. Mac bu akôm bocdinaj, dec oc atap Anötö ndê matôc sa.

Yom datej mbec-ŋga

13 Mac nem asa bu tap ɣawapac sa, nañ tej mbec. Ma mac nem asa nañ atac ɣayham sa, nañ nem wê ma êmpij Pômdau.

14 Mac nem asa bu gêmbac, nañ kêj yom têy gôlôwac dabunj si lau bata sêmeñ, ma sêtej mbec tu inj-ŋga ma sêmbac ndip kwí pi inj ɣagôlôj sênen Pômdau aŋgô.

15 Mbec nañ mac ateñ ti akêj whinj, nañ oc nem ɣamalac gêmbac dau sa. Pômdau oc nem inj sa ma kôm inj ɣayham sa tiyham. Ma inj ndê sac bu yêc, goc tenj mbec tu gêj dau-ŋga whinj, ma Pômdau oc suc kwí.

16 Bocdinaj asa naŋ kôm sac, naŋ hoc ɻayom asê têŋ asidôwa daŋ, ma asidôwa dau teŋ mbec tu iŋ-ŋga. Akôm bocdinaj, ma ateŋ mbec pi mac nem asidôwai naŋ gêmbac, bu akôm ɻac ɻayham sa tiyham. Mbec naŋ ɻamalac gitêŋ daŋ teŋ, naŋ mbec ti ɻaclai, ma oc nem ɻandô.

17 Gauc nem propet Elaija. Iŋ ɻamalac gitôm yac. Iŋ teŋ mbec bu u ndic dom, dec u gic dom gitôm yala tō ma ayô 6.

18 Goc iŋ teŋ mbec tiyham, dec Anötö kêŋ u gic ma gêŋ ôm-ŋga sem ɻandô tiyham.

Danem lau naŋ sêhu Anötö ndê lêŋ siŋ, naŋ sa

19 Aneŋ asidôwai. Mac nem daŋ bu hu Anötö ndê lêŋ ti yom ɻandô siŋ, ma daŋ bu nem iŋ ndê ɻalôm kwi ma kôc iŋ mbu meŋ tiyham,

20 dec aŋyalê gêŋ bocdec. Asa naŋ gêm ɻamalac sac kwi bu hu mêtê sac siŋ, naŋ kêgaho iŋ su yêc seŋ mbac ndu-ŋga, ma gêm iŋ sa bu tap ɻagêyô sa tu iŋ ndê sac daêsam-ŋga dom.

Pita ndê bapia ɳamata-ɳga **Yom whê bapia dindec sa-ɳga**

Ngac naŋ to bapia dindec iŋ Pita, Yisu ndê aposel daŋ. In to têŋ lau sêkêŋ whin-ɳga naŋ sêmbo babalip tôm gameŋ hoŋ naŋ lau Rom-ɳga sem gôliŋ. Lau dau sêhôc ɳawapac daësam, ma lau sêkêŋ kisa ɳac tu sêkêŋ whin Yisu-ɳga.

Pita tac whin bu puc ɳac dôŋ, bu sêlhac ɳaŋga ma ti atac ɳayham tu mwasiŋ atu ti ɳawasi atu naŋ Anötö gic bata tu ɳac-ɳga yêc undambê. Tôm Anötö uŋ Yisu sa akêŋ lau batê-ɳga, naŋ oc kôm têŋ ɳac bocdinaj. In to yom pi ɳandê ti ɳawapac daësam naŋ Yisu hôc têŋ ndoc iŋ mbo nom, ma sôm bu lau naŋ sêŋkuc Yisu, naŋ sêwêkaiŋ in ndê lêŋ dinaj. In whê sa bu ɳawapac tidau-tidau gitôm bu puc ɳac dôŋ, ma tiŋambu têŋ ndoc Pômdau mbu men, naŋ ɳac oc sêtap waê atu sa. Ma Pita to yom pi lêŋ ɳayham ma dabuŋ bu lau sêkêŋ whin-ɳga sêŋkuc.

Pita gic hu ndê bapia ɳamata-ɳga

¹ Aö Pita, Yisu Kilisi ndê aposel, gato bapia dindec têŋ mac lau naŋ Anötö kêyalin mac sa, mac lau naŋ ambo nom atôm lau apa, ma andöc babalip yêc gameŋ Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ma Bitinia-ɳga.

² Damaŋ Anötö kêyalê gêŋ hoŋ muŋ su, dec kêyalin mac sa bu Yisu Kilisi ndê dac êŋgwasinj mac nem sac hoŋ su, ma bu Nalau Dabuŋ kôm mac ati lau dabuŋ, naŋ daŋjam wambu Kilisi ɳapep. Mwasinj ti yom malô akêŋ Anötö êŋsalê mac ahuc.

Yom pi Anötö ndê mwasiŋ atu nem yac si-ɳga

³ Tampiŋ Anötö, yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê Damba. Nahu bu in tawalô yac ndu andô, dec kôm yac datiwakuc. Gêŋ dau ɳandô sa bocdec bu, in uŋ Yisu sa akêŋ lau batê-ɳga, ma piŋ yac dôŋ tam damin in, ma bocdinaj dec yac dakêŋ bataŋ ɳandô ɳayham kêléc, naŋ bu oc dandöc tanli ɳapaŋ.

⁴ Ma dawêkaiŋ gêŋ lêŋsêm ɳayham, naŋ ndê ɳawasi oc ninja dom, ma tôm dom bu tisac me hê su. Anötö po gêŋ dau sa gwanaŋ tu mac-ɳga yêc undambê.

⁵ Mac atap Anötö ndê mwasiŋ nem mac si-ɳga sa su, ma in kêmasaŋ mwasiŋ dau ɳa-ɳandô su ma hôŋ têm bu tôt ɳandô dau asê tiawê têŋ bêc ɳambu-ɳga. Ma tu mac nem akêŋ whin-ɳga, dec Anötö ndê ɳaclai oc yob mac e atap ɳandô dau sa.

⁶ Aö kayalê bu mac ambo ti atac ɳayham atu ɳapaŋ tu Anötö ndê mwasiŋ hoŋ dinaj-ɳga. Magoc aö kayalê bu ɳawapac daësam tap mac sa têŋ ɳasawa dindec, dec kôm mac nem ɳalôm ɳawapac whin. Mac ac waê bu atap gêŋ dau sa, magoc in gêŋ ɳasawa apé-ɳga en.

⁷ Mac anyalê bu lau sêpec gol tu bu ɳadômbwi ninga ma gol ɳawasi solop gacgeŋ yêc. Ma ɳalêŋ tigen, ɳawapac naŋ tap mac sa, naŋ meŋ bu êŋsahê mac nem akêŋ whin. Anötö gêlic mac nem akêŋ whin bu gêŋ ɳandô, gitôm gêŋ ɳaoli atu, naŋ hôc gêléc gol naŋ oc ninja whin nom dindec, naŋ su. Ma mac bu ahôc ɳawapac ma asap nem akêŋ whin dôŋ ɳaŋga, dec têŋ ndoc Yisu Kilisi mbu meŋ têŋ bêc ɳambu-ɳga, naŋ inj oc toc mac sa ma kêŋ waê ti ɳawasi ɳayham têŋ mac.

⁸ Mac nem daŋ gêlic Yisu pi tandô dom, têŋ ɳamata-ɳga e meŋ têŋ kwhahic dec, magoc mac atac whin inj ma akêŋ whin inj ambo. Ma mac nem atac

ŋayham tu in-ŋga in gēj atu andô, ma hōc gēlēc ŋamalac si gauc me yom tu awhē sa-ŋga.

9 Ma ndoc meŋ kēpiŋ bu mac atap Anötö ndê mwasin nem mac si-ŋga ŋa-ŋandô sa, naŋ ti mac nem akēj whiŋ ŋahu.

Propet sêhoc Anötö ndê lēj nem yac si-ŋga asê

10-11 Lau propet sêhoc yom asê muŋ su, pi mwasin naŋ mac atap sa su. Kilisi ndê ŋalau mbo ŋac si ŋalôm, ma kēgilí ŋac bu sêhoc yom asê pi Anötö ndê lêj nem lau si-ŋga. ŋalau dau hoc asê têj ŋac gwanan su, bu Anötö ndê Mesaya oc hōc ŋandê, ma tiŋambu tap ŋawasi atu sa. Magoc ŋac sêŋyalê têm ti ndoc ma ŋaléj su dom, ma tu dinan-ŋga dec sêkôm ŋanja bu sêkip ŋahu sa.

12 ŋalau tōc asê têj lau propet bu yom naŋ sêhoc asê, naŋ tu ŋac dau-ŋga dom, magoc sêhoc asê gwanan tu sênen mac sa-ŋga. Ma lau naŋ sêhoc ŋawaâ ŋayham asê têj mac, naŋ sêwhê yom dau sa ŋa ŋalau Dabuŋ naŋ Anötö kēj sip akēj undambê men, naŋ ndê ŋaclai. Gēj hoŋ naŋ propet sêhoc asê, naŋ Anötö ndê aŋela bocdinaj tac whiŋ ndu andô bu sêŋyalê ma sêlic ŋandô.

Dasa lēj dabuŋ dandic ŋawaâ

13 Tu dinan-ŋga dec akôc gauc ŋapep pi lêj bocke in lêj solop tu asa-ŋga, ma ambo ti nem gauc ŋawa. Akêj batam ŋapan ti tamkwê mwasin atu naŋ mac oc atap sa têj bêc naŋ Yisu oc hoc dau asê.

14 Mac ati Anötö ndê balêkoc solop, dec daŋam wambu in ŋapep, ma ahu mêtê sac hoŋ naŋ mac akôm têj ndoc mac am gauc Anötö, naŋ siŋ.

15 Anötö naŋ kêgalêm mac sa ati in ndê, naŋ in dabuŋ andô. Tu dinan-ŋga dec ayob daôm nem lêj hoŋ bu akôm mêtê dabuŋ ej, atôm inj dau.

16 Bu sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu:

Aö Anötö dabuŋ, bocdinaj asa nem lêj dabuŋ ej.

[Lev 11:44-45]

17 Ambo nom atôm lau apa, ma atôc Anötö ma atoc in sa ŋapep. ŋahu bu Anötö, naŋ mac ata bu Damanj, naŋ oc toc ŋamalac dan sa hōc gēlêc daŋ dom, têj ndoc in êŋsahê lau hoŋ pi ŋac si lêj. Inj oc êŋsahê lau hoŋ ŋa dôhôj tigeŋ.

18 Muŋ-ŋga mac atôm lau akiŋ mêtê sac-ŋga, tu lêj gauc mbasi-ŋga naŋ apami sic dulu têj mac. Magoc Anötö gêmlhi ti kêgapwêc mac su yêc sakinj mêtê sac-ŋga dinanj. Inj gêmlhi mac su, ŋa gêj naŋ oc niŋga whiŋ nom dindec gitôm gol me silba, naŋ dom. Mba. Mac aŋyalê su bu

19 in gêmlhi mac su ŋa Kilisi ndê dac, naŋ hōc gêlêc gêj ŋaôli atu-tu nom-ŋga hoŋ su. Kilisi kêj dau ti da gitôm domba ŋawasi ŋayham naŋ ŋasac mbasi.

20 Anötö kêyaliŋ in sa têj ndoc in kêj undambê ti nom su dom, ma tōc in asê tiawê têj têm ŋambu-ŋga dindec, tu mac-ŋga.

21 Ma tu gêj naŋ Kilisi dau kôm tu mac-ŋga, dec mac akêj whiŋ Anötö, naŋ uŋ in sa akêj lau batê-ŋga, ma kêj ŋawasi atu têj in. Bocdinaj kwahic dec Anötö ti mac nem akêj whiŋ ŋahu, ma mac akêj batam bu atap mwasin atu naŋ in gic bata têj mac, naŋ sa.

22 Mac asôc yom ŋandô ŋapu su, dec ahu lêj ti mêtê ŋadômbwi hoŋ siŋ su, tu bu aŋkuc mêtê ŋandô atac whiŋ asidôwai-ŋga. Bocdinaj kwahic dec aö wateŋ mac bu akêj nem ŋalôm sambuc bu akôm mêtê dau ŋandô sa-ŋga.

23 Bu mac atiwakuc su. Mac atiwakuc ŋahu sip gêj nom-ŋga naŋ gic waê bu ninga, naŋ dan dom. Mba. Mac atiwakuc ŋahu sip Anötö ndê Yom naŋ gitôm gêj tali, ma oc yêc ŋapan ej.

24 Tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

ŋamalac nom-ŋga hoŋ sêtôm kwanj, ma ŋac si waê gitôm ŋaola ôm-ŋga.

Kwaŋ yêc ɻasawa apê ma tibasô, ma ɻaola bocdinaj kêsôlô.

25 Magoc Pômdau ndê yom yêc ɻapaŋ.

[Ais 40:6-8]

Ma Pômdau ndê yom dau, iŋ ɻawaé ɻayham naŋ sêhoc asê têy mac su.

2

1 Tu dinaj-ɻga dec ahu mêtê sac-sac hoŋ siŋ. Mêtê alic lau sac-ɻga hoŋ, mêtê ɻasau lau-ɻga, mêtê dasôm yom ɻayham magoc dakôm ɻandô sa dom-ɻga, mêtê lêmuj-ɻga ti lêy dapu lau-ɻga tidau-tidau, naŋ ahu hoŋ siŋ.

2 Akôm ɻanga bu akôc Anötö ndê yom sa sip nem ɻalôm e tidôŋ, ɻalêŋ tigen tôm balêkoc dedec tac whiŋ bu sêñôm su. Ma tôm dinda ndê su gêm balêkoc dedec sa bu sêtiatu, dec Anötö ndê yom oc kôm mac nem akêŋ whiŋ êñsôwec tiatu ma alhac ɻanga e atap Anötö ndê mwasinj nem mac si-ɻga ɻa-ɻandô sa.

3 Mac aryalê Pômdau su ma ɻajsahê su bu iŋ ndê mwasinj iŋ ɻayham, bocdinaj dec ahu mêtê sac hoŋ siŋ, ma ɻalsalê gêy tu puc gatôm dôŋ-ɻga.

Yisu ti hoc ɻamata-ɻga andu-ɻga

4 Atigasuc Pômdau Yisu naŋ gitôm hoc tali naŋ Anötö kêyaliŋ sa ti hoc ɻamata-ɻga bu kwê ndê andu lhac ɻahô-ɻga. Namalac sêtec iŋ, magoc Anötö dau kêyaliŋ iŋ sa, ma gêlic iŋ ɻayham kêlêc.

5 Mac bocdinaj atôm hoc tali naŋ Anötö bu kwê sa ti ɻalau Dabuŋ ndê andu. Ma iŋ kêyaliŋ mac sa ati lau dabuŋ, bu anem akiŋ iŋ atôm iŋ ndê lau dabuŋsiga. Ma mac nem gwelen ɻandô, naŋ bu akêy daôm sambuc atôm da naŋ iŋ oc lic ɻayham, ma kôc sa tu Yisu Kilisi-ɻga.

6 Tôm yom naŋ Anötö sôm pi Kilisi, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Alic su naŋ! Aô gakêy hoc dan kalhac Lôc †Sayon, naŋ aô daun kayaliŋ sa ma galic ɻayham kêlêc bu ti hoc ɻamata-ɻga andu-ɻga.

Asa naŋ kêy whiŋ iŋ, naŋ oc maya dau dom. [Ais 28:16]

7 Mac akêy whiŋ dec alic hoc dau ɻayham kêlêc. Magoc lau naŋ sêkêy whiŋ dom, naŋ sêtec hoc dau tôm sêto yêc bocdec bu:

Hoc naŋ lau sêkwê andu-ɻga sêtec, naŋ kwahic ti hoc ɻamata-ɻga yêc andu dau. [BW 118:22]

8 Ma yom dan tiyham yêc bocdec:

Inj hoc naŋ lau daësam oc sêtiŋ gahi pi ma sêpeŋ.

[Ais 8:14-15]

Nac sêpeŋ, ɻahu bu sêtec yom pi Kilisi, tôm yom naŋ Anötö hoc asê gwanaŋ su.

Anötö ndê lau si lêy

9 Magoc Anötö, naŋ kêgalêm mac sa bu ahu ɻasec siŋ ma ambo iŋ ndê ɻawê atu ɻalôm, naŋ kêyaliŋ mac sa muŋ su ati iŋ ndê, ma bu ati gôlôwac dabuŋ toŋ tigen, ma anem akiŋ iŋ gitôm lau dabuŋsiga naŋ sem akiŋ ɻac si Kiŋ. Inj kôc mac sa ati iŋ dau ndê lau, tu bu ahoc yom asê pi gêy atu-tu hoŋ naŋ iŋ kôm tu mac-ɻga.

10 Muŋ-ɻga mac Anötö ndê lau dom, magoc kwahic dec ati Anötö ndê lau solop. Ma muŋ-ɻga mac atap iŋ ndê tawalô sa dom, magoc kwahic dec mac atap sa su.*

* **2:10:** Pita kôc gauc pi yom naŋ propet akwa Hosea to muŋ su. Anötö sôm têy Hosea bu sam iŋ ndê balêkoc dan bu 'Anej lau dom' (Hos 1:9; 2:23b), ma dan bu 'Lau naŋ aô atac whiŋ ɻac dom' (Hos 1:6; 2:23a). Balêkoc lu dinaj sêti dôhôŋ lau Israel-ɻga naŋ daŋgapêc têy Anötö. Magoc tiŋambu iŋ tawalô lau Israel-ɻga, dec sam ɻac bu 'Anej lau' (Hos 2:1, 23b) ma 'Lau atac whiŋ-ɻga' (Hos 2:1, 23a).

11 Aneŋ lau atac whinj-ŋga. Nom dindec ti mac nem malam ŋandô dom, magoc mac ambo atôm lau apa. Aö bu wanem la mac bu akôm mêtê sac-sac ŋalôm akwa-ŋga ŋandô sa dom. Bu mêtê kaiŋ dinaŋ gitôm ŋacyo naŋ gic sinj têŋ mac ŋapaj, ma gitôm bu senj mac nem gatôm su.

12 Mboe lau naŋ sêkêŋ whinj dom, naŋ oc sêŋgôlinj yom pi mac, ma sêšôm bu mac lau akôm sac-ŋga. Magoc ambo awhinj ŋac ma ayob bu akôm mêtê ŋayham eŋ, dec ŋac oc sêlic bu mac nem lêŋ ti sakiŋ hoŋ ŋayham, ma mboe oc ti lêŋ bu sênen dau kwi ma sêkôc Anötö sâ ti ŋac si Pômdau, ma sêmpirij inj têŋ ndoc inj mbu têŋ yac meŋ.

Dasôc gôlinjwaga ti ŋadaui ŋapu

13 Tu Pômdau-ŋga dec asôc lau hoŋ naŋ sem gôlinj sêmbo nom, naŋ ŋapu. Asa naŋ ti mac nem kiŋ atu, naŋ asôc inj ŋapu.

14 Ma lau naŋ kiŋ dau kêkiŋ bu sênen gôlinj gameŋ ŋatô, naŋ asôc ŋac ŋapu bocdinaŋ. Inj kêkiŋ ŋac bu sêkêŋ ŋagêyô têŋ lau naŋ sêkôm sac, ma bu sêtoc lau naŋ sêkôm ŋayham, naŋ sa.

15 Bu Anötö tac whinj bu mac akôm mêtê ŋayham eŋ, e lau gauc mbasi-ŋga naŋ sêŋyalê inj ti ndê yom dom, naŋ sêŋgapic whasuj ahuc, ma tôm dom bu sêŋgôlinj yom pi mac.

16 Ambo atôm lau akiŋ ŋambwa dom, magoc ambo atôm lau naŋ sêti ŋadau dau. Magoc gauc nem bu yom dau kêŋ ŋasawa têŋ mac bu asa lêŋ sac-ŋga dom. Mba. Bu kwahic dec mac ati Anötö dau ndê lau akiŋ, dec asa nem lêŋ anjkuc inj ndê atac whinj.

17 Atoc lau hoŋ sa ŋapep, ambo ti atac whinj asidôwai sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ, atôc Anötö ti asôc inj ŋapu ŋapep, ma atoc nem kiŋ nom-ŋga sâ.

18 Mac lau naŋ am akiŋ ŋadaui, asôc ŋac ŋapu ma atoc ŋac sa ŋapep. Akôm ŋalêŋ tigen têŋ ŋadaui ŋayham naŋ sêyob mac ŋapep, ma têŋ ŋadaui sac naŋ si ŋalôl apê, naŋ bocdinaŋ.

19-20 Mac bu akôm sac dom, magoc sêkêŋ ŋandê têŋ mac tu anjalê Anötö ma anjkuc inj-ŋga, dec ahôc gêŋ dau, ma gauc nem bu Anötö gitôm bu êmwasiŋ mac ô ŋandê dinanj. Magoc mac bu akôm sac ma sêndic mac, naŋ tamkwê mwasiŋ danj ô ŋandê dau dom, bu inj lêŋ solop bu sêmatôc mac.

Tanjuc Kilisi ndê dôhôŋ hôc ŋandê-ŋga

21 Bu lau naŋ Anötö kêgalêm ŋac sa, naŋ sic waê bu sêhôc ŋawapac kaiŋ dinanj. Nahu bu Kilisi hôc ŋandê tu mac-ŋga bocdinaŋ, dec tôc dôhôŋ têŋ mac bu anjkuc-ŋga.

22 Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bocdec bu:

Inj kôm sac daŋ dom, ma sôm yom sac daŋ sa whasuj dom.

[Ais 53:9]

23 Têŋ ndoc lau sêšôm yom sac-sac pi inj ti sêpu inj, naŋ inj sôm yom sac daŋ ô dom. Ma têŋ ndoc sêkêŋ inj hôc ŋandê, naŋ gic ndoc ŋac bu kêŋ ŋagêyô-ŋga dom. Mba. Inj kêŋ dau sambuc sip Anötö amba, naŋ oc êmatôc gêŋ hoŋ ŋalêŋ gitêŋ.

24 Inj hôc yac neŋ sac ŋagêyô pi dau ŋamlîc, têŋ ndoc inj mbac ndu pi a gicsô dau. Inj kôm bocdinaŋ tu bu yac dahu mêtê sac sinj gitôm lau batê sêhu gêŋ nom-ŋga sinj, ma dambo tanjli ti dasa lêŋ gitêŋ eŋ. Mêtê sac inj gitôm gêmbac atu naŋ kôm yac hoŋ, magoc ŋandê atu naŋ Yisu hôc, naŋ kôm yac ŋayham sa tiyham.

25 Bu muñ-ŋga mac akôm mêtê sac tidau-tidau tôm domba nañ si ñadau mbasi, ma sêmbo babalip. Magoc kwahic dec mac ambu atêj ñgac ñayham yob domba-ŋga, nañ yob mac nem gatôm ñapep ej.

3

Lauwhê ma lauŋgac si lêj ñayham

1 Aö bu wanem la mac lauwhê whij bocdec bu, asôc nem akweñi ñapu ñapep. Ma ñalêj dinaj mac nañ nem akweñi sêkêj whij yom ñandô dom, nañ mboe mac nem lêj ñayham oc nditôm bu nem ñac kwi ma sêkêj whij. Ñac oc sênen dau kwi ñahu sip yom daësam nañ mac bu asôm tu bu anem ñac kwi-ŋga dom.

2 Mba. Sêkac dau kwi ñahu sip ñac sêlic bu mac atoc Pômdau sa ñandô, ma asa nem lêj ñawasi ej.

3 Mac lauwhê aŋgô. Akôc gauc ñapep pi gêj awê-ŋga tôm anem bocbiŋ kêclauŋ, me gôlôŋ ñamlic-ŋga ti ñakwê ñaoli atu-tu. Bu gêj dinaj ñadañ oc kôm mac ati lauwhê ti aŋôm yêc Anötö aŋgô-ŋga dom, ma bocdinaj gauc nem êŋlêc dom.

4 Gêj nañ kôm mac ati lauwhê ti aŋôm yêc Anötö aŋgô-ŋga, nañ lêj ñayham ti lêj malô nañ yêc siŋj dau yêc nem ñalôm. Mêtê kaij dinaj Anötö tac whij hock gêlêc, ma oc tôm dom bu ninjga.

5 Bu lauwhê dabuŋ muñ-ŋga-ŋga nañ sêkêj whij Anötö, nañ sêŋkuc lêj tigeñ dinaj. Ñac sêñoc si ñgaci ñapu, dec sêti lauwhê ti aŋgô.

6 Gauc nem Sara, nañ sôc iñ nakweñ Abraham ñapu ma sam iñ bu ndê ñadau. Ma mac bu akôm mêtê ñayham ej, ma atoc daôm tu gêj dan-ŋga dom, nañ mac atôm Sara ndê atuwéi.

7 Ma aö bu wanem la mac lau-ŋgac whij bocdec bu. Mac anyalê su bu mac nem lauwhêi si licwalô gitôm mac nem dom. Bocdinaj ayob bu asa lêj tigauc tu ambo awhiñ ñac-ŋga, ma bu atoc ñac sa ñapep. Ma gauc nem bu mac hoj oc atap Anötö ndê mwasiñ andöc tamli-ŋga sa awhiñ daôm. Mac lauŋgac aŋkuc lêj dinaj, dec gêj dan oc lhac mbec nañ aten têj Anötö, nañ ahuc dom.

Lêj ñayham bu lau sêkêj whij-ŋga hoj sêŋkuc

8 Aö bu wasôm yom ñatô tiyham nañ gic waê mac hoj. Ambo awhiñ daôm ti ñalôm tigeñ. Tamwalô nem asidôwai nañ sêhôc ñawapac, ma anem ñac sa bu atoc nem atac whij ñac-ŋga asê. Ma ahu gauc atoc daôm sa-ŋga hoj siŋj.

9 Lau bu sêpu mac me sêkôm mêtê sac tidau-tidau têj mac, nañ ayob bu akôm ô dom. Magoc asôm yom ñayham ma anem mbec lau dau. Ñahu bu Anötö kêgalêm mac sa bu atap iñ dau ndê mbec ñamwasiñ sa.

10 Gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec:

Asa nañ tac whij bu mbo ñayham tôm iñ ndê têm mbo tali-ŋga, nañ yob whasun têj yom sac-sac ma yom tasanj hoj.

11 Iñ puc dômbwê mêtê sac hoj ma kôm mêtê ñayham ej, ma êñsahê ñanja bu sa ndê lêj hoj malô ej.

12 Ñahu bu Pômdau tatinj lau gitêj ma kêj danja ñac si mbec. Magoc iñ atac tec ma aŋgô yaê lau sêkôm sac-ŋga. [BW 34:12-16]

Lau nañ sêsa lêj gitêj, nañ oc sêtap kisa sa

13 Mac bu akêj nem ñalôm sambuc tu akôm mêtê ñayham-ŋga, dec asa oc kêj sac mac?

14 Magoc mac bu ahôc ɻawapac ma atap kisa sa tu asa lêj gitêj-ŋga, naŋ atöc daôm ti ahêgo daôm dom, bu mac atap Anötö ndê mwasiŋ sa su.

15 Apo Kilisi sa ti Pômdau ndöc nem ɻalôm. Akôc gauc ɻapan pi Anötö ndê mwasiŋ ɻayham naŋ mac tamkwê ambo, dec têm bocke lau bu sêndac mac pi gêj dau, naŋ mac atôm bu awhê gêj dau ɻahu sa têj ɻac.

16 Magoc akôm gêj dau ti asap lêj malô dôj, ma atoc lau hoŋ sa. Ayob daôm bu asa nem lêj hoŋ ɻapep ej, dec oc tôm bu ambo ti atac pa su bu mac nem giso mbasi. Ma lau naŋ sêpu lêj ɻayham naŋ mac asa tu akêj whinj Kilisi-ŋga, naŋ oc maya dau tu ɻac si yom-ŋga.

17 Anötö bu kêj ɻasawa têj lau bu sêkêj ɻawapac têj mac tu akôm mêtê ɻayham-ŋga, naŋ ɻayham, hôc gêlêc sêkêj ɻawapac têj mac tu akôm mêtê sac-ŋga.

Kilisi ndê mbac ndu ɻa-ŋandô

18 Bu Kilisi dau mbac ndu tidim tigen tu lau hoŋ si sac-ŋga. Kilisi inj ɻagac gitêj, tigen inj hôc ɻawapac dau ô yac lau dakôm sac-ŋga, bu êmasan lêj datigasuc Anötö-ŋga. Inj mbac ndu gitôm ɻamalac ti ɻamlîc nom-ŋga, magoc Anötö uŋ inj sa ti ɻalau.

19 Ma ti ɻalau dec inj gi hoc ndê tisa ɻawaâ asê, têj ɻalau naŋ sêndöc gapocwalô.

20 ɻalau dinanj,* ɻac dangapêc têj Anötö têj Noa ndê têm. Têj têm dinanj Anötö kôc ndê ɻalôm dôj, ma hôj Noa bu ndic dabirin waŋ atu naŋ inj sô. Ma waŋ dau gêm lau 8 solop si têj ndoc bu sunj atu.

21 Bu dau tôm d ôhôj tu busanju naŋ gêm mac lau têm kwahic dec-ŋga si. Busanju dau gêm mac sa bu kêgwasiŋ ɻadômbwi ɻamlîc-ŋga su ɻambwa dom. Magoc bu dau gêm mac si bu inj piŋ mac dôj am damiŋ Yisu Kilisi tu inj ndê tisa akêj lau batê-ŋga, ma tôc asê bu mac amatiŋ pwac awhinj Anötö bu asa nem lêj ɻawasi ej ambo inj aŋgô-ŋga.

22 Ma Kilisi dau pi undambé gi su, ma ndoc Anötö ndê andô-ŋga, ma anjela ma gólinj ti ɻaclai hoŋ sêšôc inj ɻapu.

4

Lau sêkêj whinj-ŋga si lêj

1 Kilisi hôc ɻandê ma mbac ndu tôm ɻamalac, ma boc-dinanj dec akôc gauc pi inj ndê lêj dinanj, ma amasan daôm bu aŋkuc inj. Bu asa naŋ tôtc dau dom bu hôc ɻandê tu Kilisi-ŋga, naŋ tôtc asê bu inj tec lêj mêtê sac-ŋga.

2 Ma boc-dinanj mêtê sac ɻalôm ɻagalac-ŋga oc tôm dom bu nem gólinj inj tiyham, ma inj oc sa ndê lêj hoŋ tôm Anötö ndê atac whinj, e inj ndê têm mbo tali-ŋga pacndê.

3 Bu têm balinj hic su mac akôm mêtê sac tidaudau, tôm lau naŋ sem gauc Anötö, naŋ sêkôm. Lau kainj dinanj sêŋgaminj dau têj mêtê sac danj dom. Sêkôm mêtê ɻalôm ɻagalac-ŋga ti mockainj-ŋga maya pac, seŋ asam ti sêñôm gêj êhij ɻac-ŋga ɻapanj, ma sêkôm mêtê sac tu sêñem akiŋ gwam-ŋga.

* **3:20:** Yom dau ɻahu yêc awê dom. Lau ɻatô gauc gêm bu ɻalau dinanj, ɻac anjela sac naŋ dangapêc têj Anötö têj Noa ndê têm, dec inj kêj ɻac sêndöc gapocwalô ɻapanj (alic Gen 6:1-3; ma 2 Pit 2:4). Ma lau ɻatô gauc gêm bu ɻac lau nom-ŋga naŋ dangapêc têj Anötö têj Noa ndê têm, naŋ si ɻalau. Ma yom naŋ Yisu hoc asê têj ɻalau dinanj, naŋ bu tôtc asê têj ɻac bu inj ku ɻac ti inj ndê ɻacyo hoŋ dulu, têj ndoc inj mbac ndu pi a gicso dau ma tisa tiyham.

⁴ Ma kwahic dec sêlic bu mac lau akêj whinj-nga ahu ɻac si mêtê wachuc ti lêj sêkôm mêtê sac bambalinj-nga siñ su, dec ɻac gauc gêm yom daêsam ma sêmbalinj yom ɻamalic daêsam pi mac, tu sêpu mac-nga.

⁵ Magoc Anötö oc êjsu lau dau pi ɻac si mêtê têj inj ndê bêc êmatôc lau-nga. Inj kêmasaŋ dau su bu êjsahê lau naŋ sêmbac tali ti ɻac naŋ sêmbac ndu su.

⁶ Tu yom dinaj-nga dec sêhoc ɻawaê ɻayham asê têj lau. Ma lau naŋ sêmbac ndu su, naŋ si sêmbac ndu kêkuc lêj matôc-nga naŋ lau nom-nga hoj sic waê bu sêtap sa tu sêkôm sac-nga. Magoc tu ɻac sêngô ɻawaê ɻayham su-nga, dec ɻac si gatu gitôm bu oc mbo tali whinj Anötö.

⁷ Têm meŋ kêpiŋ su bu gêŋ kwahic dec-nga hoj oc niŋga. Bocdinaj atimêtê daôm ɻapep ma ambo ti gauc ɻawa tu ateŋ mbec-nga.

⁸ Asap mêtê atac whinj asidôwai-nga dôj hôc gêlêc mêtê ɻayham hoj su. Bu asa naŋ mêtê atac whinj-nga gêm inj ahuc, naŋ tôm bu suc sac bocke naŋ inj ndê asidôwai sêkôm têj inj ɻapaŋ, naŋ kwi.

⁹ Akôc lau sa ti andic ya ɻac, ma akôm ti atac ɻayham ej.

¹⁰ Anötö gic sam inj ndê mwasiŋ têj mac hoj bu akôm gweleŋ tidau-tidau. Akôc mwasiŋ dau sa ɻambwa dom, magoc mac tigeŋ-tigeŋ anem akiŋ nem asidôwai ɻapep tôm mwasiŋ dau puc mac dôj.

¹¹ Am asa naŋ tap mwasiŋ hoc yom asê-nga sa, naŋ sôm yom tôm Anötö dau sôm yom sa am whamsunj. Am asa naŋ bu nem akiŋ gôlôwac dabunj, naŋ nem akiŋ tôm licwalô naŋ Anötö kêj têj am. Ma tu sakin tidau-tidau naŋ mac hoj akôm-nga, naŋ dec lau oc sêmpij Anötö tu Yisu Kilisi-nga. Datoc inj sa tu inj ndê ɻawasi ti ɻaclai-nga tôm têm hoj ndi. Yomandô.

Lau naŋ sêkêŋ whinj Kilisi oc sêtap kisa sa

¹² O anej lau atac whinj-nga. Asö tu ɻawapac ti kisa naŋ kwahic dec mac ahôc, naŋ-nga dom. Alic tôm gêŋ wakuc naŋ am gauc ɻahu, naŋ dom.

¹³ Magoc atac ɻayham bu mac awêkaiŋ Kilisi ndê lêj hôc ɻandê-nga. Ma bocdinaj têj ndoc inj mbu meŋ, ma lau hoj sêlic inj ndê ɻawasi atu, naŋ mac oc atac ɻayham atu bocdinaj.

¹⁴ Lau bu sêpu mac tu Kilisi ndê ɻaê-nga, naŋ gauc nem mwasiŋ atu naŋ mac atap sa su, bu Anötö ndê ɻalau ti ɻawasi atu mbo whinj mac.

¹⁵ Aö gasôm yom dec hêganôŋ ɻandê ti ɻagêyô naŋ lau sêhôc tu sic yomsu nom-nga popoc-nga dom. Mba. Bu mêtê dandic ɻamalac ndu-nga, danem kanj gêŋ-nga ma tanjalôm lau danj si yom-nga, naŋ gic waê lau sêkêŋ whinj-nga dom.

¹⁶ Magoc mac bu ahôc ɻandê tu anjkuc Kilisi-nga, naŋ mayam daôm dom, magoc ampiŋ Anötö bu inj hê Kilisi ndê ɻaê pi mac.

¹⁷ Bu ɻawapac bocke naŋ tap yac sa têj têm kwahic-nga, naŋ meŋ bu êjsahê Anötö ndê lau yac mun. Bocdinaj oc ɻalêŋ mba bu lau naŋ sêkêŋ whinj Anötö ndê ɻawaê ɻayham dom, naŋ sêŋlêc saê ti ɻawapac têj têm ɻambu-nga.

¹⁸ Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bu:

Lau gitêŋ naŋ sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ɻac si-nga sa, naŋ sêŋlêc ɻawapac dom. Bocdinaj lau naŋ dangapêc têj Anötö ma sêkôm sac ɻapaŋ, naŋ oc sêlhô su dom andô.

[Prov 11:31]

¹⁹ Bocdinaj Anötö bu kêj ɻasawa têj lau bu sêkêŋ ɻawapac têj mac lau naŋ ati inj ndê, naŋ gauc nem yom daêsam e ahu mêtê ɻayham siñ dom. Magoc akêj daôm sambuc asôc inj amba ɻapu, bu inj kêmasaŋ mac ti gêŋ hoj, ma oc hu mac siñ dom.

5

Pita gêm lau bata ma lau wakuc ti lau hoj

¹ Kwahic dec aö bu wanem la lau bata naŋ sêyob mac. Aö daun ḥac bata dan, ma aö daun galic Kilisi hōc ḥandē ma mbac ndu. Ma aö oc wawēkaij in ndē ḥawasi naŋ oc men sa tiawē tēj bēc in mbu men-ŋga.

² Mac lau bata, ayob Anötö ndē domba naŋ sêmbo mac nem gôlinj ḥapu, naŋ ḥapep. Akôm tu lau sêyalyiŋ mac sa ti sêkac mac-ŋga dom, me tu akôc ḥaolî-ŋga dom, magoc ayob ḥac ti atac ḥayham ma ti nem ḥalôm sambuc tu anem akiŋ Anötö-ŋga.

³ Ma atôc dôhôj ḥayham tēj Anötö ndē domba naŋ sêmbo mac ḥapu. Mac ḥadau ḥac, magoc atoc daôm sa me akôm gêj ti ḥanga tēj ḥac dom.

⁴ Ma tēj ndoc Yisu, naŋ ti lau sêyob domba-ŋga hoj si ḥac atu, naŋ mbu men, naŋ in oc kôc mac sa ma kêj ḥaolî ḥayham ti ḥawasi atu tēj mac, naŋ oc ninga dom.

⁵ Mac lau wakuc, daŋam wambu ti asôc nem lau bata ḥapu. Ma mac lau hoj akôc gauc daêsam pi daôm me apo daôm sa hōc gêlêc nem asidôwai dom, magoc ambo ti angwiniŋ daôm. Bu Anötö ndê yom daŋ, sêto yêc bocdec bu:

Anötö kêgwiniŋ lau naŋ sêtoc dau sa, magoc kêmwasinj lau naŋ sêngwiniŋ dau.

[Prov 3:34]

⁶ Tu dinan-ŋga dec ambo Anötö ndê ḥaclai ḥapu ma angwiniŋ daôm, ma bocdinaŋ tēj ndoc naŋ in gêlic ḥayham, dec inj oc po nem waêm sa.

⁷ Gêj bocke naŋ kêj wapac mac, naŋ akêj sip Anötö amba, ḥahu bu in gauc gêm mac ḥapanj, ma tac whinj bu nem mac sa.

⁸ Atimêtê daôm ḥapep ma anem ali, bu mac nem ḥacyo Sadan kêsalê ḥasawa tu bu êntôm mac-ŋga ḥapanj. Inj gitôm layon naŋ taŋ atu ma kêsêlêj kêgihi ḥapanj ma kêsalê gêj tu neŋ-ŋga.

⁹ Alhac ḥanga ma asap nem akêj whinj dôj bu akêj ḥasawa daŋ tēj Sadan dom, ma amasuc in su. Ma gauc nem bu mac nem asidôwai sêkêj whinj-ŋga naŋ sêmbo nom ḥagamej hoj, naŋ sênsahê ḥawapac kaiŋ tigen tôm mac.

¹⁰ Anötö in mwasiŋ hoj ḥadau naŋ kêgalêm mac sa bu piŋ mac dôj anem damiŋ Kilisi, ma awêkaij in ndê ḥawasi naŋ oc ninga dom. ḥasawa saun inj oc êŋgaho mac su yêc ḥawapac naŋ kwahic dec mac ahôc, ma inj oc ndic serenj mac ma puc mac dôj ḥa inj ndê ḥaclai, bu alhac ḥanga.

¹¹ Inj ndê ḥaclai atu oc yêc ḥapanj. Yomandô.

Pita gic bata ndê yom

¹² Sailas naŋ galic gitôm aneŋ asidôwa ḥandô tu puc aö dôj-ŋga, naŋ gêm aö sa dec alu ato bapia apê dindec tēj mac. Bapia dau bu puc yom pi Anötö ndê mwasiŋ dôj bu gêj ḥandô, ma êngilí mac bu tamkwê mwasiŋ dau ḥapanj.

¹³ Lau sêkêj whinj-ŋga naŋ sêndöc malac Babilon,* naŋ Anötö kêgalêm sa sêti in ndê lau sêwhinj mac, naŋ sêkêj si acsalô tēj mac. Ma Mak, naŋ galic gitôm aneŋ balê, naŋ bocdinaŋ.

¹⁴ Akam daôm aŋkuc lau sêkêj whinj-ŋga si lêj. Yom malô têj mac hoj naŋ akêj whinj Kilisi.

* 5:13: Pita to yom pi malac Babilon, magoc lau daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôj malac Rom.

Pita ndê bapia tilu-ŋga **Yom whê bapia dindec sa-ŋga**

Pita to ndê bapia tilu-ŋga hêganôj lau sêkêj whin-ŋga naŋ sêmbo babalip yêc nom ŋagamej tidaudau. Inj to bu kêj puc ŋac pi kêdôhôjwaga tasaŋ daêsam naŋ sêhôc asê. Lau dau sêndôhôj lau bu Yisu oc mbu meŋ dom, ma sêsôm bu mêtê sac inj mêtê ŋayham.

Pita po lau sêkêj whin-ŋga sa tu ŋac si lêj ti sakin-ŋga ma kêgilí ŋac bu sêlhac ŋaŋga tu Yisu-ŋga. Inj whê sa bu Yisu mbu meŋ ŋagahô dom, ŋahu bu Anötö atac whinj bu lau hoŋ sênem dau kwi, ma sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ŋac si-ŋga sa, dec tiŋambu Yisu oc mbu meŋ. Ma inj kêj puc lau pi ŋagêyô sac naŋ gic waê kêdôhôjwaga tasaŋ, ma pi lau hoŋ naŋ sêtec yom ŋandô ma sêsap mêtê sac dôj.

Pita gic hu ndê bapia tilu-ŋga

¹ Aö Saimon Pita, Yisu Kilisi ndê aposel ti ndê ŋac akiŋ, gato bapia dindec têr mac lau naŋ akêj whinj inj. Anötö kêmwasij mac awhinj yac ŋa mwasiŋ ŋayham kêlêc, dec dati lau dakêj whin-ŋga. Ma yac dakêj whinj bocdec bu, Anötö gêlic yac datôm lau gitêj tu Yisu Kilisi, yac neŋ Anötö ma Ngac Gêm Yac Si-ŋga, naŋ ndê lêj gitêj-ŋga.

² Yac atenj mbec bu Anötö kêj gauc têj mac bu anyalê injlu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi, e injlu si mwasiŋ ti yom malô êysalê mac ahuc.

Anötö ndê kêyalin ti kêgalêm yac sa ŋa-ŋandô

³ Anötö kêgalêm yac sa, ŋahu sip inj dau ndê ŋawasi atu ti ndê mêtê gitêj. Ma inj kêmwasij yac ŋa inj dau ndê ŋaclai atu, dec puc yac dôj bu dambo tâŋli ti datoc inj sa ŋapep ŋa yac neŋ lêj hoŋ. Ma yac datôm bu dakôm bocdinaj, ŋahu bu inj ndê ŋaclai gêm yac sa bu tanjalê inj tidôj.

⁴ Ma tu inj dau ndê ŋawasi ti mêtê gitêj-ŋga, dec inj gic bata bu kêj mwasiŋ atu ma ŋayham kêlêc têj yac. Ma mwasiŋ dau oc kôm gweleŋ yêc yac neŋ ŋalôm, tu bu nem yac kwi-ŋga e dasa neŋ lêj gitêj ti dabuŋ ej ma datôm inj dau, ma dalhö su yêc lêj dandinaj-ŋga naŋ gic waê lau naŋ sêsap mêtê ŋalôm ŋagalac-ŋga dôj.

⁵ Tu yom hoŋ dinaŋ-ŋga dec ayob daôm ŋapep bu mac nem akêj whinj ti gêj ŋandô mbasi-ŋga dom. Asa nem lêj akêj whin-ŋga ti nem ŋalôm sambuc, ma asap mêtê ŋayham dôj. Ma ati lau tigauc tu lêj ŋayham bu asa-ŋga.

⁶ Atimêtê daôm ŋapep, ma alhac ŋaŋga ej. Asa nem lêj hoŋ ŋapep ej, tu bu atôc asê bu mac atoc Anötö sa.

⁷ Ma asap mêtê atac whinj nem asidôwai-ŋga dôj e andic dabij nem lêj atac whinj lau hoŋ-ŋga. Ŋalêj dinaŋ dec mac nem akêj whinj oc ti gêj ŋandô mbasi-ŋga dom.

⁸ Mêtê hoŋ dinaŋ bu êjsôwec tiatu-tiatu ŋapanj e tidôj mac ŋandô, dec mac nem gauc anyalê yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga oc ti gêj ŋambwa ma ŋandô mbasi-ŋga dom.

⁹ Bu asa naŋ sôm bu inj kêyalê Pômdau, magoc kôm mêtê ŋayham-ŋayham dinan dom, naŋ gitôm ŋamalac tandô pec naŋ gêlic gamej dom, ma inj kêlhiŋ

sin bu sac hoj naŋ iŋ kôm muŋ-ŋga, naŋ Anötö suc kwi su ma kêgwasiŋ iŋ ndê ŋjalôm ŋawasi sa.

¹⁰ Tu dinan-ŋga anen asidôwai, aŋsahê ŋaŋga bu asap mêtê ŋayham hoj dinan dôŋ, tu bu tōc asê bu Anötö kéyalin ti kégalêm mac sa ŋambwa lec dom. Nahu bu mac bu asap mêtê dau dôŋ, dec oc tôm dom bu mac apeŋ.

¹¹ Ma bocdinaŋ Anötö oc kôc mac sa atôm lau ti waê atu, bu ambo gameŋ naŋ yac neŋ Pômdau ti Ngac Gêm Yac Si-ŋga Yisu Kilisi gêm gôliŋ, naŋ oc yêc ŋapaŋ.

Pita tec bu sêŋlhîŋ yom ŋandô siŋ

¹² Tu dinan-ŋga dec aö bu wakêŋ puc mac bu gauc nem yom hoj dinan ŋapaŋ. Aö kayalê bu mac akôc yom ŋandô sa ma aŋyalê tidôŋ su.

¹³ Magoc aö galic ŋayham bu wakêŋ puc mac tôm anen têm wambo taŋli-ŋga hoj bu aŋlhîŋ yom dau siŋ dom.

¹⁴ Bu Pômdau Yisu Kilisi hoc asê têŋ aö bu anen têm wahu nom dindec siŋ-ŋga meŋ kêpiŋ su.

¹⁵ Bocdinaŋ kwahic dec aö tac whiŋ ŋandô bu mac aŋyalê yom hoj dindec tidôŋ sambuc yêc nem ŋjalôm, bu têŋ ndoc aö bu wahu mac siŋ, naŋ mac oc gauc nem yom dindec ŋapaŋ, ma akôm ŋandô sa.

Pita puc lau aposel ti propet si yom dôŋ bu yom ŋandô

¹⁶ Yom naŋ yac lau aposel ahoc asê têŋ mac pi Pômdau Yisu Kilisi ndê ŋaclai ti ndê bêc mbu meŋ-ŋga, naŋ ŋahu sip yom ŋambwa naŋ ŋamalac gauc kê dom. Mba. Yac daun alic inj ndê ŋaclai ti ŋawasi atu su.

¹⁷⁻¹⁸ Bu yac ambo awhin Kilisi yêc lôc dabun, ma angô in Damba Anötö ŋawasi ŋadau ndê awha naŋ sa akêŋ undambê. Anötö dau toc Kilisi sa, ma po inj ndê waê sa têŋ ndoc in sôm yom pi inj bocdec bu, “Aö neŋ atunŋac dau dindec. Aö galic inj ŋayham, ma atac whiŋ inj ndu andô.”

¹⁹ Gêŋ hoj naŋ yac alic ti angô, naŋ puŋ yom naŋ propet akwa-kwa sêhoc asê ti sêto muŋ su, naŋ dôŋ têŋ yac. Bocdinaŋ atôc gwaniŋ yom dau ŋapep, bu whê nem gauc sa pi yom ŋandô, gitôm ya ŋawê naŋ pô gameŋ ŋasec. Ma asap yom dau dôŋ e Kilisi mbu meŋ, ma tōc gêŋ hoj tiawê têŋ mac, gitôm Têtênda bêbêc-ŋga pi meŋ ma bêc wakuc meŋ sa.

²⁰ Ma aŋyalê gêŋ atu daŋ bocdec bu, yom hoj naŋ Anötö ndê propet sêto, naŋ ŋadan ŋahu yêc ŋac dau-ŋga dom.

²¹ Bu yom naŋ propet sêhoc asê, naŋ ŋahu yêc ŋamalac dom, magoc sêhoc Anötö dau ndê gauc ti yom asê tôm ŋalau Dabuŋ kac ŋac.

2

Kêdôhôŋwaga tasaj oc sêmeŋ

¹ Magoc propet tasaj sêmbo lau Israel-ŋga ŋjalôm, sêwhiŋ Anötö ndê propet ŋandô, ma ŋalêŋ tigen kêdôhôŋwaga tasaj oc sêtsa yêc mac lau akêŋ whiŋ-ŋga nem toŋ ŋjalôm bocdinaŋ. ŋac oc sênsau bu sêndôhôŋ yom ŋandô, magoc yom dau inj yom tasaj, ma gitôm bu tim lau e sêniŋga gacgeŋ. Yom ŋandô pi Pômdau naŋ gêmlîŋ ŋac su, naŋ ŋac oc sêseč ahuc, ma bocdinaŋ dec têŋ bêc ŋambu-ŋga, Anötö oc tiŋ ŋac su sêniŋga ŋagahô enj.

² ŋac oc sêtim lau daësam naŋ sêkêŋ whiŋ gwalec, e sêŋkuc ŋac ma sêkôm mêtê mayaŋ-ŋga tidau-tidau tôm ŋac dau sêkôm. Ma tu ŋac si lêŋ dinan-ŋga, dec lau ŋatô oc sêpu yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga neŋ lêŋ yom ŋandô-ŋga.

3 Nac lau atac whinj mone-ŋga, dec ɳac oc gauc kē miŋ tu sêndôhôŋ mac-ŋga, ma sêmbac-sêmbac yom mac bu anemlhi ɳac. Magoc yom matôc-ŋga naŋ Anötö kêmatiŋ tidôŋ muŋ su tu sêniŋga-ŋga, naŋ hôŋ ɳac gitôm ɳacyo naŋ yêc bêc dom, magoc gêm neneŋ ɳac mbo.

Lau sac oc sêwê Anötö ndé matôc sa dom

4 Akôc gauc pi yom dindec. Anjela naŋ sêkôm sac, naŋ Anötö hu ɳac si yom siŋ dom, magoc kêŋ ɳac sêndôc gapocwalô lambwam-ŋga, bu sêndôc ɳasec ɳalôm e tôm bêc matôc-ŋga hôc asê.

5 Ma lau naŋ sêkôm sac têŋ têm ɳamata-ŋga, naŋ Anötö hu ɳac si yom siŋ dom bocdinaj. Mba. Inj kêŋ bu suŋ atu ma seŋ lau sac hoŋ su siŋga, magoc Noa naŋ tôc lêŋ gitêŋ ti ndé gôlôwac 7, naŋ Anötö gêm ɳac sa.

6 Ma gauc nem malac atu Sodom ma Gomora ti lau hoŋ naŋ sêndôc dinaŋ, naŋ Anötö kêŋ ya gêŋ su e ɳadae ɳambwa yêc. Gêŋ dau tôm dôhôŋ pi gêŋ naŋ lau naŋ sêsap mêtê sac dôŋ, naŋ oc sêtap sa têŋ bêc ɳambu-ŋga.

7 Têŋ ndoc dinaŋ Anötö kêgaho Lot su yêc malac Sodom, bu inj ɳac gitêŋ naŋ ɳalôm ɳawapac ɳandô tu lau sac malac dinaŋ-ŋga si mêtê ɳadômbwi tidaudidau-ŋga.

8 Yomandô. Lot inj ɳac gitêŋ ma ndê ɳalôm ɳawasi. Ma mêtê sac naŋ inj ɳogô ti gêlic yêc malac dinaŋ tôm bêc hoŋ, naŋ kêŋ wapac inj ndê ɳalôm.

9 Yom hon dinaŋ tôc asê bu lau naŋ sêsap Anötö ti ndé lêŋ dôŋ, naŋ Pômdau gitôm bu nem ɳac si yêc ɳawapac ti saé naŋ tap ɳac sa. Ma inj gitôm bu hê lau sac si yom dôŋ e inj kêŋ ɳagêyô têŋ ɳac têŋ bêc ɳambu-ŋga.

10 Ma inj oc kêŋ ɳagêyô sac sambuc têŋ lau naŋ sêŋkuc mêtê ɳalôm akwa-ŋga naŋ kôm ɳac ɳadômbwi sa yêc inj angô-ŋga, ma sêtec bu sêsoč Pômdau me lau daŋ ɳapu.

Kêdôhôŋwaga tasaj si lêŋ

Kêdôhôŋwaga tasaj naŋ sêmo sêwhinj mac, naŋ sêtoc dau sa ma sêkôm gêŋ hoŋ yêc lau angô-ŋga ti maya pac. Nac sêtôc dau dom tu sêsoč yom sac-sac pi Anötö ndê lau ti ɳawasi.*

11 Anötö dau ndê anjela naŋ si ɳaclai ti ɳanga hôc gêlêc ɳac lau dau si su, naŋ sêngôlinj yom me sêsoč yom sac danj pi lau ti ɳawasi yêc Pômdau angô-ŋga dom.

12 Magoc kêdôhôŋwaga tasaj dinaŋ sêsoč yom sac-sac daësam pi Anötö ndê gêŋ naŋ sênyalê ɳahu dom. Nac sêtôm bôclai naŋ sênyalê lêŋ malô ti gauc ɳayham daŋ dom, naŋ lau sêlô sip huc ma sic ndu. Ma tôm bôclai sic waê bu sêniŋga, dec kêdôhôŋwaga tasaj dinaŋ oc sêniŋga bocdinaj.

13 Anötö oc kêŋ ɳagêyô sac têŋ ɳac ô sac naŋ sêkôm têŋ lau. Nac atac whinj mêtê sênoč ti sêneŋ asam-ŋga, ma maya mbasi dec sêkôm têŋ acsalô enj. Têŋ ndoc sêndôc ti seŋ gêŋ sêwhinj mac, naŋ sêhu si mêtê sac siŋ danj dom, ma bocdinaj sêkôm mac nem waêm ɳayham tisac.

14 Nac lau tagatu mockaiŋ-ŋga, naŋ si ɳalôm ti gauc sap mêtê sac dôŋ ɳapanj. Nac sêtim lau naŋ si sêkêŋ whinj babalê, ma sêhê ɳac bu sêkôm sac sêwhinj ɳac. Ma ɳac lau gwalam akwa tu tagatu lau si gêŋ-ŋga. Bocdinaj dec sic waê bu sêtap Anötö ndê atac ɳandê sa.

15 Nac sêhu lêŋ solop siŋ gacgeŋ, ma sêŋkuc Beo atungac Balam ndê lêŋ. Ngac dau atac whinj mone hôc gêlêc, dec kôm sac tu tap awa sa-ŋga.

* **2:10:** Lau ti ɳawasi - yêc ndê bapia, Pita to yom tigeŋ naŋ 'ɳawasi!' Lau ɳatô gauc gêm bu yom dau hêganôŋ anjela, magoc lau ɳatô gauc gêm bu yom dau hêganôŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga, me lau sêkêŋ whinj-ŋga si lau bata.

16 Ma tu inj ndê lêj dinaj-ŋga dec Anötö kêj doŋki daŋ sôm inj. Doŋki dau inj gêj sôm yom-ŋga dom, tigeŋ Anötö kôm inj sôm yom tôm ɣamalac, bu lhac propet dau ndê lêj gauc mbasi-ŋga ahuc.

17 Lau dinaj sêtôm bubata naŋ tibasô ma yawalec naŋ mbu oc soc su niŋga ɣagahô ej. Anötö kêmasaŋ gameŋ ɣasec atu daŋ tu ɣac sêndöc-ŋga.

18 Ʉac sêšôm yom ɣambwa-ɣambwa tu sêtoc dau sa-ŋga. Ma sêrsahê bu sêtim lau sêkêj whinj-ŋga wakuc bu sêmbu sêtêj lêj sac-ŋga naŋ ɣasawa apê ej sêhu siŋ su, naŋ sêndi. Ʉac sêŋgili lau kainj dinaj bu sêsa lêj ɣalôm ɣagalac-ŋga, naŋ meŋ akêj ɣalôm akwa.

19 Ʉac sêndöhôn lau dau bu yao daŋ yêc dom, dec sêtôm bu sêkôm gêj tôm si atac whinj. Magoc ɣac dau ɣac lau akiŋ ɣambwa ma mêtê sac ti ɣac si ɣadau. Tôm mac anyalé su, gêj sake naŋ ndê ɣaclai gêm gôlinj yac, naŋ ti yac neŋ ɣadau ma tam akiŋ inj. Tu mêtê sac dinaj-ŋga, dec sic waê bu sêniŋga.

20 Bu lau naŋ sênyalê yac neŋ Pômdau ma Ngac Gêm Yac Si-ŋga Yisu Kilisi, naŋ sêhu lêj sêniŋga-ŋga siŋ su. Magoc ɣac bu sêmbu sêtêj lêj sac-ŋga dau tiyham, goc mêtê sac ku ɣac dulu. Ʉac sêkôm dandi sêtsac sambuc, hôc gêlêc ɣamata-ŋga su.

21 Ʉac bu sênyalê lêj gitêj daŋ su dom, naŋ oc ɣayham hôc gêlêc sênyalê su ma sêhu siŋ, ma sêpuc dômbwê Pômdau ndê yomsu dabuŋ naŋ aposel sic dulu têŋ ɣac.

22 Gauc nem yom gôlinj lu naŋ lau sêšôm bocdec bu, “Giam daŋ guluc ma kac dau kwi gi gêj tiyham,” ma “Bôc naŋ sêngwasinj ɣawasi sa, naŋ mbu gi gic matob tiyham.” Yom gôlinj lu dinaj hêganôj lau tasan dinaj solop. Ʉahu bu sênyalê Pômdau su, magoc sêmbu sêtêj lêj sac-ŋga tiyham.

3

Pômdau ndê bêc mbu meŋ-ŋga

1 O aneŋ lau atac whinj-ŋga, kwahic dec aö gato bapia tilu-ŋga têŋ mac. Bapia lu-lu bu sêpuc yom ɣandô naŋ akôc sa su, naŋ dôj yêc nem gauc ɣapaŋ, ma bu êngilí mac bu akôc gauc ɣayham ej.

2 Aö tac whinj bu mac akôc gauc tiyham pi yom naŋ propet dabuŋ sêhoc asê muŋ su, ma pi yom naŋ yac neŋ Pômdau ma Ngac Gêm Yac Si-ŋga gic atu ma kêj têŋ lau aposel bu sêndic dulu têŋ lau.

3 Gêj atu naŋ aö bu wakêj puc mac pi, naŋ bocdec bu. Gauc nem bu têŋ têm ɣambu-ŋga lau oc sêmeŋ naŋ sêkôm gêj hoŋ tôm ɣac dau si atac whinj, ma sêsu mac susu ma sêpu Anötö ndê lêj.

4 Ʉac oc sêšôm, “Yisu sôm bu oc mbu meŋ ma kôm gêj hoŋ tiwakuc, a? Inj mbo nde? Têŋ ndoc damanji sêmbac ndu ma meŋ têŋ kwahic dec, naŋ dalic bu gêj daŋ tiwakuc dom, ma gêj hoŋ yêc tôm têm ɣamata-ŋga andô, têŋ ndoc nom ti gêj hoŋ sêhôc asê ma kêsêlêŋ meŋ.”

5 Lau naŋ sêšôm yom kainj dinaj, sêseč Anötö ndê ɣaclai, naŋ sênyalê su, naŋ ahuc. Bu ɣac sênyalê su bu wandêc daŋ su Anötö sôm yom ɣa whansunj ɣambwa ma undambê hôc asê, ma inj sôm bu bu lêc dau sa ndi poc dau-ŋga, e gameŋ tibasô yêc bu ɣasawa.

6 Ma tiŋambu inj kêj bu dau dinaj suŋ e seŋ nom ti gêj hoŋ su siŋga.

7 Ma Anötö kêmatiŋ yom tidôj whinj, bu ya oc neŋ undambê ti nom kwahic dec-ŋga su, têŋ bêc naŋ inj oc êmatôc lau hoŋ, ma seŋ lau sac su sêniŋga.

8 O aneŋ lau atac whin-ŋga. Aŋlhiŋ siŋ dom bu Pômdau gêlic bêc tigen gitôm yala 1,000, ma yala 1,000 gitôm bêc tigen.

9 Lau ŋatô sêlic bu Pômdau mbu meŋ ŋagahô dom, dec sêkôc gauc so ma sêsmô bu yom ŋatô naŋ iŋ gic bata su, naŋ iŋ oc kôm ŋandô sa ŋagahô dom. Magoc mba. Iŋ kôc ndê ŋalôm dôŋ tu mac-ŋga, ŋahu bu iŋ tec bu lau daŋ sêniŋga, magoc tac whin bu lau hoŋ sênenem si ŋalôm kwi ma sêhu sac siŋ. Tu dinaŋ-ŋga dec iŋ mbu meŋ ŋagahô dom.

10 Magoc Pômdau ndê bêc mbu meŋ-ŋga oc hôc asê ŋapuc mbasi tôm lau kanj si ndoc sêmen-ŋga. Undambê oc hê su ti ŋakêcsia atu, ma ya oc neŋ nom ti gêŋ hoŋ naŋ yêc nom ti umboŋ ŋapu, naŋ su sêniŋga.

11 Akôc gauc ŋapep. Gêŋ hoŋ oc sêniŋga ŋalêŋ dinanj, ma bocdinaŋ dec mac gauc gêm bu lêŋ bocke solop gic waâ yac lau dakêŋ whin-ŋga bu tanjkuc? Solop bu mac asa lêŋ dabunj, ma akôm mêtê naŋ Anötö tac whin ej.

12 Ahôŋ Anötö ndê bêc ŋambu-ŋga ti anjkuc lêŋ bocdinaŋ, ma akôm gêŋ hoŋ tu bu bêc dau hôc asê ŋagahô-ŋga.* Têŋ bêc dinanj ya oc neŋ gêŋ undambê-ŋga ti gêŋ nom-ŋga hoŋ su.

13 M agoc Pômdau gic bata nom ti undambê wakuc têŋ yac, naŋ oc ti lau gitêŋ si gameŋ sêmbo-ŋga. Kwahic dec yac tanjkwê bu dambo dinanj, ma dahôŋ bu gêŋ dau hôc asê.

14 Aneŋ lau atac whin-ŋga, mac akêŋ batam gêŋ dau ambo, ma tu dinan-ŋga dec akêŋ nem ŋalôm sambuc bu asa nem lêŋ hoŋ gitêŋ ej, e bêc ŋambu-ŋga hôc asê. Ma bocdinaŋ dec Pômdau oc tap giso daŋ sa yêc mac-ŋga dom. Iŋ oc lic bu mac nem lêŋ hoŋ ŋawasi, ma mac oc atôm bu ambo iŋ aŋgô-ŋga ti yom malô.

15 Anyalê bu Pômdau gic têku iŋ ndê têm mbu meŋ-ŋga ma kôc ndê ŋalôm dôŋ, tu bu kêŋ ŋasawa têŋ lau daêsam bu sênenem dau kwi ma sêtap iŋ ndê mwasiŋ nem ŋac si-ŋga sa. Anötö kêŋ gauc ŋayham têŋ yac neŋ asidôwa atac whin-ŋga Pol, dec iŋ to yom kaiŋ tigen têŋ mac.

16 Yêc iŋ ndê bapia hoŋ iŋ to yom pi gêŋ hoŋ dindec. Yom ŋatô naŋ iŋ to sip ndê bapia, naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, ma lau gauc babalê naŋ sêkêŋ whin gwalec, naŋ sênsôŋ Pol ndê yom ŋatô ma sênsôŋ Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ ŋatô bocdinaŋ. Tu ŋac si lêŋ dinan-ŋga dec ŋac oc sêniŋga.

17 O aneŋ lau atac whin-ŋga naŋ asap Kilisi dôŋ ambo. Aö gakêŋ puc mac gwanaŋ su, ma bocdinaŋ dec ayob daôm ŋapep bu lau naŋ sêsoč Anötö ndê yom ŋapu dom, naŋ sênsôŋ mac, me sêkac mac su yêc Kilisi dom.

18 Asap yac neŋ Pômdau ma Ngac Gêm Yac Si-ŋga Yisu Kilisi ndê mwasiŋ dôŋ, bu nem ŋandô daêsam yêc mac nem ŋalôm, ma mac nem gauc anyalê iŋ-ŋga êŋsôwec tiatu-tiatu ndi e ati gwalam akêŋ whin-ŋga. Datoc iŋ ndê waê sa kwahic dec ma tôm bêc sambob. Yomandô.

* **3:12:** Yêc ŋabatiŋ 9 Pita sôm bu Pômdau gic têku iŋ ndê têm tu mbu meŋ-ŋga bu kêŋ ŋasawa têŋ lau bu sêkac si ŋalôm kwi. Ma yêc Mat 24:14 Yisu sôm bu bêc ŋambu-ŋga oc hôc asê dom e ŋawaé ŋayham nem nom ŋagameŋ hoŋ ahuc. Pita gêm lau dau bu sêsa lêŋ gitêŋ ej, tu bu lau sêlic ma sêkêŋ whin Yisu-ŋga. Yac dakôm bocdinaŋ, ma dateŋ mbec ti dapuc gweleŋ ŋawaé ŋayham-ŋga dôŋ, dec bêc ŋambu-ŋga dau oc hôc asê ŋagahô.

Jon ndê bapia ɳamata-ɳga **Yom whê bapia dindec sa-ɳga**

Ngac naŋ to bapia dindec, naŋ whê dau sa yêc bapia dau ɳalôm dom, magoc lau tigauc daésam sêsam bu Jon, Yisu ndê aposel naŋ to Jon ndê ɳawaâ ɳayham, naŋ to bapia dindec whiŋ. Inj to bapia dindec gic lau sêkêŋ whiŋ-ɳga hoŋ ɳawaâ. Lau ɳatô gauc gêm bu Jon to bapia dindec têŋ ndoc inj ti ɳamalac andô ma ndoc malac Epesas, ma bocdinaŋ inj to bu lau gameŋ Esia-ɳga sêsam muŋ.

Jon kêŋ puc lau sêkêŋ whiŋ-ɳga pi kêdôhôlywaga tasaaŋ naŋ sêsam bu ɳamalac si ɳamlic ma gêŋ nom-ɳga hoŋ tisac su. Bocdinaŋ sêsam yom pi Anötö ndê Atu (Mesaya) bocdec bu, oc tôm dom bu inj sip nom ma mbo tôm ɳamalac. Ma sêsam bu Yisu inj ɳamalac ɳambwa, ma sêkêŋ whiŋ dom bu inj Anötö ndê Atu me Anötö ɳandô. ɳac sêtoc lau si gauc sa kêléc ma sêsam bu datap gauc sa, dec tôm bu dambo dawhiŋ Anötö. Ma sêlic ɳamalac si lêŋ gitôm gêŋ ɳambwa, dec sêhêgo dau pi mêtê atac whiŋ-ɳga dom, ma gauc gêm bu oc tôm bu lau sêkêŋ whiŋ-ɳga sêkôm mêtê sac ɳapanj.

Jon kêŋ puc inj ndê lau bu sêsoc yom tasaaŋ kaiŋ dinaŋ ɳapu dom, ma sêsap yom ɳandô pi Yisu Kilisi ma mêtê atac whiŋ-ɳga dôŋ ɳanŋa.

Anötö ndê Atu meŋ mbo nom ti ɳamalac ɳandô

1-2 Yac bu ahoc yom ɳandô asê têŋ mac, pi Yisu naŋ dasam bu 'Yom Tanjli-ɳga.' Inj yac neŋ dambo tanjli ɳapanj-ɳga ɳahu, naŋ mbo whiŋ Damaŋ Anötö têŋ têm ɳamata-ɳga andô, ma tîrjambu hoc dau asê têŋ yac. Inj meŋ mbo nom whiŋ yac, dec yac alic inj pi tanôŋ, amasec inj ɳa amanj, ma anjô inj dau ndê yom. Ma bocdinaŋ dec yac bu apuc yom pi tanjli ɳahu dau dôŋ bu yom ɳandô.

3 Aêc! Yac ahoc yom asê têŋ mac, pi inj naŋ yac alic ti anjô su. Yac atac whiŋ bu mac akôc yom dau sa, dec yac hoŋ oc dapiŋ dauŋ dôŋ ti dasap yom ɳandô pi Yisu dôŋ. Ma yom ɳandô dau oc piŋ yac hoŋ dôŋ danem damiŋ Damaŋ Anötö lu inj ndê Atu, Yisu Kilisi.

4 Yac ato yom dindec têŋ mac, ma akêŋ batanj bu mac oc akôc sa, dec oc kôm yac hoŋ datisambuc.

Tanjelêŋ dambo Anötö ndê ɳawê ɳalôm

5 Nawaâ naŋ Yisu dau gic dulu têŋ yac, naŋ yac ahoc asê têŋ mac bocdec bu, Anötö inj ɳawê ɳadau, ma mêtê ɳasec-ɳga daŋ yêc inj-ɳga dom.

6 Bocdinaŋ yac bu dasôm bu dati Anötö ndê lau, tigeŋ dasa lêŋ ɳasec-ɳga, goc yac lau tasaaŋ, ma tanjuc yom ɳandô dom.

7 Magoc yac bu dasa neŋ lêŋ dambo ɳawê ɳalôm gitôm Anötö dau mbo ɳawê ɳalôm, dec ɳawê dau piŋ yac dôŋ dawhiŋ dauŋ, ma inj ndê Atunŋac Yisu ndê dac oc êngwasinj yac neŋ sac hoŋ su.

8 Yac bu dasôm bu yac neŋ sac mbasi, dec oc tanjsau dauŋ, ma yom ɳandô yêc yac neŋ ɳalôm dom.

9 Magoc yac bu dapu dauŋ ma dahoc neŋ sac asê têŋ Anötö, dec dakêŋ whiŋ bu inj oc suc yac neŋ sac kwi, ma êngwasinj yac neŋ ɳalôm ɳawasi sa tiyham. Bu Anötö kôm gêŋ gitêŋ enj, ma dakêŋ whiŋ bu gêŋ bocke naŋ inj kêmatinj tidôŋ bu kôm, naŋ inj oc kôm.

10 Yac bu dasôm bu yac neŋ sac mbasi, naŋ tōc asê bu dalic Anötö ndê yom gitôm yom tasaŋ, ma iŋ ndê yom ɣandô daŋ yêc yac neŋ ɣalôm dom.

2

Yisu gêm yac awhaŋ têŋ Damaŋ

1 O aneŋ balêkoc, aö atac whiŋ bu mac ahu mêtê sac siŋ gacgeŋ, ma tu dinanŋ-ŋga dec aö gato yom dindec têŋ mac. Tigen yac neŋ daŋ bu kôm sac ma pu dau, goc yac neŋ ɣgac nem yac awhaŋ-ŋga mbo bu nem yac sa. Iŋ ɣgac gitêŋ Yisu Kilisi, ma iŋ oc lhac ɣalhu ma nem yac awhaŋ têŋ Damaŋ.

2 Iŋ kêŋ dau ti da ma mbac ndu ô yac, ma gêmlhi yac neŋ sac ɣatôp su. Magoc iŋ kôm gêŋ dau tu yac tanjwasêŋ-ŋga dom, iŋ gêmlhi lau nom-ŋga hoŋ si sac ɣatôp bocdinaŋ.

3 Yac bu daŋan wambu iŋ ndê yomsu, dec oc tōc asê bu tanjyalê iŋ tidôŋ.

4 Asa naŋ sôm bu, "Aö kayalê iŋ tidôŋ," tigen daŋga wambu iŋ ndê yomsu dom, naŋ kôm tasaŋ, ma yom ɣandô yêc iŋ ndê ɣalôm daŋ dom.

5 Magoc asa naŋ kôc Anötö ndê yom sa ma daŋga wambu, naŋ Anötö ndê mêtê atac whiŋ-ŋga gêm ɣandô su yêc iŋ ndê ɣalôm. Ma yac tanjyalê bu dati Anötö ndê lau ɣalêŋ bocdec.

6 Yac bu dasôm bu dati iŋ ndê lau, naŋ goc dasa lêŋ gitêŋ tôm Kilisi dau manj.

Yisu ndê yomsu pi mêtê atac whiŋ-ŋga

7 Aneŋ lau atac whiŋ-ŋga. Aö bu wapuc yomsu naŋ mac akôc su têŋ ndoc mac akêŋ whiŋ tiwakuc, naŋ dôŋ, magoc aö bu wato tôm yomsu wakuc dom. Iŋ yomsu akwa naŋ mac aŋgô têŋ ndoc lau sêhoc yom pi Yisu asê têŋ mac.

8 Magoc kwahic dec aö bu wato yomsu dau tiwakuc tiyham têŋ mac. Yisu ndê lêŋ hoŋ tōc yomsu ɣa-ɣandô asê, ma mac nem lêŋ wakuc kôm yomsu dau ɣandô sa bocdinaŋ. Bu têm ɣasec-ŋga kêpiŋ bu pacndê, ma ɣawê ɣandô dau po asê su.

9 Asa naŋ sôm bu iŋ mbo ɣawê ɣalôm, tigen atac whiŋ iŋ ndê asidôwai dom, naŋ gacgeŋ mbo ɣasec ɣalôm.

10 Magoc asa naŋ tac whiŋ iŋ ndê asidôwai, naŋ mbo ɣawê ɣalôm, ma tu dinanŋ-ŋga gêŋ daŋ oc kôm iŋ peŋ dom.

11 Aö wasôm tiyham, bu asa naŋ gêlic iŋ ndê asidôwa sac, naŋ mbo ɣasec ɣalôm. Iŋ kêsêlêŋ mbo ɣasec, ma ɣasec dau kôm iŋ tandô tipec e iŋ kêyalê gameŋ naŋ iŋ kêsêlêŋ mbo, naŋ dom.

12 O aneŋ balêkoc, aö gato yom dindec têŋ mac, ɣahu bu Anötö suc mac nem sac kwi su tu Yisu ndê ɣa-ŋga.

13 Ma aö gato yom têŋ mac lau andô, bu mac aŋyalê iŋ naŋ mbo têŋ têm ɣamata-ŋga ma mbo ɣapanj. Ma aö gato yom têŋ mac lau batac, bu mac aku Sadan dulu su. O aneŋ balêkoc, mac aŋyalê Damaŋ tidôŋ su, dec aö gato yom têŋ mac.

14 Mac lau andô, mac aŋyalê iŋ naŋ mbo têŋ têm ɣamata-ŋga, ma mbo ɣapanj, ma bocdinaŋ dec aö gato yom têŋ mac. Ma mac lau batac, mac alhac ɣanya ma daŋam wambu Anötö ndê yom naŋ tidôŋ yêc nem ɣalôm, ma mac aku Sadan dulu su. Tu dinanŋ-ŋga dec aö gato yom dindec têŋ mac.

Dasap gêŋ nom-ŋga dôŋ dom

15 Asa naŋ tac whiŋ gêŋ nom-ŋga, naŋ Damaŋ Anötö ndê atac whiŋ yêc iŋ ndê ɣalôm dom. Bocdinaŋ atac whiŋ nom ti gêŋ nom-ŋga dom.

16 Nahu bu lau naŋ atac whinj gêŋ nom-ŋga kêlêc, naŋ sêsa lêŋ ɣalôm ɣagalac-ŋga, ɣac tagatu gêŋ, ma sêtoc dau sa tu ɣac si gêŋ nom-ŋga-ŋga. Mêtê kainj dinaj in mêtê nom dindec-ŋga ɣambwa, naŋ ɣadaŋ meŋ akêŋ Damaŋ Anötö dom. Mba!

17 Ma nom dindec ti mêtê nom dindec-ŋga gic waê bu ningja, tigeŋ asa naŋ sap Anötö ti inj ndê lêŋ gitêŋ dôŋ, naŋ oc ningja dom, inj oc mbo tali ɣapaŋ.

*Kilisi ndê ɣacyo**

18 O anej balêkoc atac whinj-ŋga, têm kwahic dec-ŋga ti têm ɣambu-ŋga. Mac anjô su bu Kilisi ndê ɣacyo oc meŋ, ma kwahic dec Kilisi ndê ɣacyo daësam sêhôc asê yac su. Ma bocdinaj dec tanjyalê bu têm ɣambu-ŋga dau dindec.

19 Lau dinaj muŋ-ŋga sêmbo sêwhinj yac lau dakêŋ whinj-ŋga, magoc sêhu yac siŋ, dec tanjyalê bu ɣac yac neŋ lau solop dom. ɣac bu yac neŋ lau solop, oc sêhu yac siŋ dom.

20 Tigeŋ Yisu kêŋ ɣalau Dabuŋ sip mac nem ɣalôm su, ma mac hoŋ anyalê su bu yom bocke inj yom ɣandô.

21 Aô gato bapia dindec têŋ mac tu wawhê yom ɣandô sa têŋ mac-ŋga dom. Mba! Mac anyalê yom ɣandô su, ma yom tasaŋ danj meŋ akêŋ Yom ɣandô ɣadaŋ Anötö dom.

22 Aô bu watôc ɣagac tasaŋ-nda asê têŋ mac. Asa naŋ sôm bu Yisu inj †Mesaya dom, naŋ Kilisi ndê ɣacyo, ma sêc yom ɣandô pi Damaŋ Anötö lu Atu ahuc.

23 Bu asa naŋ sôm bu Yisu inj Anötö ndê Atu dom, naŋ ti Damba ndê gêŋ dom. Magoc asa naŋ kêŋ whinj bu Yisu inj Anötö Atu, naŋ ti Damba ndê gêŋ.

24 Ayob daôm ɣapep bu yom ɣandô naŋ mac anjô têŋ ndoc mac akêŋ whinj tiwakuc, naŋ tidôŋ yêc nem ɣalôm ɣapaŋ. Yom dau bu yêc nem ɣalôm ɣapaŋ, dec yom dau piŋ mac dôŋ am damiŋ Atungac ma piŋ mac dôŋ am damiŋ Damba whinj.

25 Ma bocdinaj mac oc atap mwasiŋ dandöc tanjli ɣapaŋ-ŋga sa, tôm in gic bata têŋ yac su.

26 Aô gato yom dindec bu wakêŋ puc mac pi lau naŋ bu sêŋsau mac.

27 Aŋgô su naŋ! ɣalau naŋ gêm gôlinj lau tasaŋ dinaj, inj ɣalau Dabuŋ dom. Magoc Yisu kêŋ ɣalau Dabuŋ têŋ mac su, ma inj ɣalau Yom ɣandô-ŋga. Ma inj mbo nem ɣalôm ɣapaŋ bu êndôhôŋ mac pi gêŋ hoŋ. Tu dinaj-ŋga mac apônda lau tu sêndôhôŋ mac-ŋga dom. Bocdinaj anjkuc yom naŋ ɣalau Dabuŋ kêŋ têŋ mac, ma asap Yisu dôŋ ɣapaŋ.

Anötö ndê Balêkoc

28 Anej balêkoc, aô wasôm têŋ mac bu asap Kilisi dôŋ. Ma boc-dinan têŋ ndoc in mbu meŋ ma hoc dau asê, naŋ yac oc dalhac inj anjô-ŋga ti atac pa su ma mayaŋ dauŋ dom.

29 Mac anjalê su bu inj ndê lêŋ hoŋ inj lêŋ gitêŋ ej, ma bocdinaj anyalê bu lau hoŋ naŋ sêsa lêŋ gitêŋ, naŋ Anötö kôm ɣac sêtiwakuc sêti inj ndê balêkoc su.

3

1 Alic su naŋ. Damanj Anötö tac whinj yac ndu andô, dec sam yac bu inj ndê balêkoc. Ma yac dati inj ndê balêkoc su yomandô. Magoc lau nom dindec-ŋga sêŋyalê yac bu Anötö ndê balêkoc dom, ɣahu bu ɣac sêŋyalê inj dom boc-dinanj.

* **2:17:** Kilisi ndê ɣacyo - yêc Yom Grik sêto 'anti-kristos.' Yom dau danem kwi bu 'In naŋ bu kôc †Mesaya (Kilisi) ndê mala,' ma yom dau hêganôŋ lau tasaŋ naŋ sêŋsau lau bu ɣac Mesaya dau, ma sêsek yom ɣandô pi Yisu ahuc. Jon to yom ɣatô pi ɣac yêc 1 Jon 4:1-6.

2 O aneŋ lau atac whiŋ-ŋga, kwahic dec yac tanyalê su bu dati Anötö ndê balêkoc, magoc ŋalêŋ bocke naŋ yac oc dambo têŋ têm ŋambu-ŋga, naŋ Anötö tôc asê têŋ yac su dom. Tigeŋ têŋ ndoc Yisu mbu meŋ, naŋ yac oc dalic in ndê ŋawasi ti lêŋ naŋ in dau mbo, ma tanyalê bu yac oc dambo ŋalêŋ kain tigeŋ.

3 Ma lau hon naŋ sêkêŋ bata gêŋ dinaŋ, naŋ sêmasaŋ dau si ŋalôm ŋawasi sa, ma sêsa lêŋ ŋawasi tôm in dau.

4 Asa naŋ kôm sac, naŋ kêgilî Anötö ndê yomsu. Bu sac ŋahu sip yac dakôm gêŋ naŋ so Anötö ndê yomsu.

5 Magoc mac anyalê bu Yisu sip meŋ bu kôc yac neŋ sac su. Ma in dau ndê sac mbasi.

6 Bocdinaŋ asa naŋ sap Yisu dôŋ, naŋ hu mêtê sac siŋ ndic ŋawaâ. Magoc asa naŋ kôm sac ŋapaŋ, naŋ ndê gauc sa pi Yisu dom, ma kêyalé in dom.

7 Aneŋ balêkoc, ayob daôm bu ŋamalac daŋ êŋsau mac pi mêtê sac dom. Asa naŋ kôm mêtê ŋayham, naŋ ti ŋamalac gitêŋ kêkuc Yisu dau ndê lêŋ gitêŋ.

8 Magoc asa naŋ kôm sac, naŋ ti Sadan ndê. Bu Sadan dau kôm sac têŋ têm ŋamata-ŋga andô ma kôm ŋapaŋ e meŋ. Anötö ndê Atu sip nom meŋ naŋ ŋahu bocdec bu, tu bu seŋ Sadan ndê gweleŋ su.

9 ŋamalac bocke naŋ Anötö kôm inŋ tiwakuc, naŋ puc dômbwê mêtê sac. ŋahu bu Anötö ndê yom yêc inŋ ndê ŋalôm gitôm gêŋ ŋawhê ŋayham. Yomandô! Gitôm dom bu inŋ sap mêtê sac dôŋ, ŋahu bu Anötö kôm inŋ tiwakuc su.

10 Tu dinan-ŋga dec tanyalê yêc awê lau bocke naŋ sêti Anötö ndê balêkoc, ma ŋac naŋ sêti Sadan ndê. Lau naŋ sêsap lêŋ gitêŋ dôŋ dom, ma ŋac naŋ sêtec si asidôwai, naŋ sêti Anötö ndê balêkoc dom.

Mêtê atac whiŋ asidôwai-ŋga

11 Yom atu naŋ sêhoc asê têŋ mac têŋ ndoc mac akêŋ whiŋ tiwakuc, naŋ bocdec bu, yac atac whiŋ neŋ asidôwai sêkêŋ whiŋ-ŋga dandic ŋawaâ.

12 Aŋkuc Kein dom, bu inŋ kêkuc lêŋ atac whiŋ-ŋga dom. Inŋ Sadan ndê atu, ma gic asi Abel ndu. ŋahu bu inŋ dau ndê lêŋ sac, ma inŋ gêm lêmuŋ Abel ndê lêŋ solop.

13 O asidôwai. Lau nom-ŋga bu sêtec mac, naŋ ahêgo daôm dom.

14 Yac tanyalê bu dahu seŋ dambac ndu-ŋga siŋ, ma dambo seŋ dandöc tanli-ŋga. ŋahu bu yac atac whiŋ asidôwai. Lau naŋ atac whiŋ asidôwai dom, naŋ gacgeŋ sêmbac seŋ sêmbac ndu-ŋga.

15 Asa naŋ atac tec inŋ ndê asidôwa, naŋ Anötö gêlic inŋ gitôm ŋac ndic ŋamalac ndu-ŋga. Ma mac anyalê su bu asa naŋ gic ŋamalac ndu, naŋ wêkaiŋ gameŋ dandöc tanli ŋapaŋ-ŋga dom.

16 Yac tanyalê mêtê atac whiŋ-ŋga ŋahu bocdec bu. Yisu Kilisi dau mbac ndu tu yac-ŋga. Bocdinaŋ dakêŋ dauŋ sambuc tu danem asidôwai sa-ŋga e tôm dambac ndu tu ŋac-ŋga.

17 Asa naŋ gêlic asidôwa daŋ pônda dau, ma ndê gêŋ yêc tu nem inŋ sa-ŋga, magoc tawalô inŋ ma gêm inŋ sa dom, naŋ tôc asê bu Anötö ndê mêtê atac whiŋ-ŋga yêc inŋ ndê ŋalôm dom.

18 O aneŋ balêkoc, yham dom bu dasôm bu yac atac whiŋ asidôwai ŋa yom ti whaŋsuŋ ŋambwa. Danem ŋac sa, goc tôc asê bu yac atac whiŋ ŋac yomandô.

Dalhac ti atac pa su yêc Anötö aŋgô-ŋga

19-20 Bocdinaŋ, yac bu atac whiŋ neŋ asidôwai, goc tanyalê tidôŋ bu tanjukc lêŋ yom ŋandô-ŋga. Magoc yac bu ŋalôm ŋawapac yêc Anötö aŋgô-ŋga tu mêtê ŋatô naŋ dakôm-ŋga, naŋ goc gauc nem yom bocdec bu. Anötö kêyalé yac neŋ

ŋalôm ti gêj hoj, ma inj ndê tawalô inj gêj atu. Ma yom dau gitôm bu kôm yac ŋalôm pêj dôj.

²¹ O anej lau atac whinj-ŋga, yac bu ŋalôm lu-lu tu nej lêj-ŋga dom, dec oc tôm bu datigasuc Anötö ti atac pa su.

²² Ma tanjyalê bu gêj naŋ datenj, naŋ inj oc kêj têj yac. Nahu bu yac dasôc inj ndê yomsu ŋapu, ma dakôm mêtê naŋ inj gêlic ŋayham.

²³ Ma inj ndê yomsu dau bocdec bu. Dakêj whinj inj ndê Atu Yisu Kilisi, ma atac whinj nej asidôwai tôm inj gic atu yac.

²⁴ Lau hoj naŋ danja wambu Anötö ndê yomsu, naŋ sêmbo inj ŋalôm, ma inj mbo ŋac ŋalôm. Ma tanjyalê bu inj mbo yac ŋalôm, tu Nalau Dabunj naŋ inj kêj têj yac-ŋga.

4

Taŋsahê ŋalau hoj

¹ O anej lau atac whinj-ŋga, akêj whinj lau hoj naŋ sêsam dau bu Anötö ndê prophet, naŋ dom. Mba! Ayob daôm ŋapep, bu prophet tasaj daêsam sêhôc asê su. Bocdinaj aŋsahê ŋac si yom, tu bu alic bu Anötö ndê Nalau gêm gôlinj ŋac, me mba.

² Ma mac oc anjalâ Anötö ndê Nalau ŋalêj bocdec. Asa naŋ sôm bu Yisu Kilisi mej ti ŋamalac ŋandô ma mbo nom, naŋ Anötö ndê Nalau gêm gôlinj inj.

³ Tigenj lau hoj naŋ sêsêc yom ŋandô pi Yisu ahuc, naŋ sêkôc Anötö ndê Nalau dom. Nalau naŋ gêm gôlinj ŋac, naŋ Kilisi ndê ŋacyo ndê. Mac aŋgô su bu Kilisi ndê ŋacyo oc mej, ma inj mej hôc asê nom su.

⁴ Anej balêkoc, mac ati Anötö ndê, ma macaku ŋac lau tasaj dinaj dulu su. Nahu bu Anötö ndê Nalau naŋ mbo mac nem ŋalôm, naŋ hôc gêlêc Sadanj, naŋ mbo lau nom-ŋga si ŋalôm, naŋ su.

⁵ Lau tasaj dinaj si ŋahu yêc nom, ma sêsôm yom nom-ŋga ŋambwa. Ma lau nom-ŋga sêkôc ŋac si yom sa.

⁶ Magoc ŋac sêkôc yac mba yom sa dom, ŋahu bu ŋac sêti Anötö ndê lau dom. Yac ati Anötö ndê, ma lau hoj naŋ sêŋyalê Anötö, naŋ sêkôc yac mba yom sa. ŋalêj dinaj dec yac tanjyalê lau asa naŋ Anötö ndê Nalau Yom Nandô-ŋga gêm gôlinj ŋac, ma lau asa naŋ Sadanj ndê ŋalau yom tasaj-ŋga gêm gôlinj ŋac.

Mêtê atac whinj-ŋga ŋahu Anötö dau

⁷ O anej lau atac whinj-ŋga, yac atac whinj nej asidôwai dandic ŋawaê, bu mêtê atac whinj-ŋga mej akêj Anötö dau. Lau hoj naŋ atac whinj asidôwai, naŋ Anötö kôm ŋac sêtiwakuc, ma ŋac sêŋyalê inj tidôj.

⁸ Asa naŋ tac whinj ndê asidôwai dom, naŋ kêyalê Anötö dom, bu Anötö inj mêtê atac whinj-ŋga ŋahu.

⁹ Ma inj tôc inj ndê mêtê atac whinj yac-ŋga yêc awê bocdec bu. Inj kêj inj ndê Atu tigenj sip nom mej, bu yac datap sej dandöc tanli-ŋga sa yêc inj.

¹⁰ Yac nej mêtê atac whinj Anötö-ŋga naŋ ti mêtê atac whinj-ŋga ŋa-ŋahu andô dom. Tigenj Anötö ndê mêtê atac whinj yac-ŋga, naŋ mêtê atac whinj-ŋga ŋa-ŋahu andô. Bu inj kêj ndê Atu sip nom mej, ma kêj dau ti da bu nemlhi yac nej sac ŋatôp.

¹¹ O anej lau atac whinj-ŋga, Anötö tac whinj yac ndu andô, ma bocdinaj yac atac whinj nej asidôwai dandic ŋawaê.

12 Namalac daŋ gēlic Anötö su dom, tigeŋ yac bu atac whin̄ neŋ asidōwai ḥandō, dec Anötö mbo yac neŋ ḥalōm, ma iŋ ndē mêtē atac whin̄-ŋga gēm ḥandō su yēc yac neŋ ḥalōm.

13 Yac tanjyalê bu dambo iŋ ḥalōm ma iŋ mbo yac ḥalōm, tu Njalau Dabun̄ naŋ iŋ kēŋ tēŋ yac-ŋga.

14 Damaŋ Anötö kēkiŋ ndē Atu sip nom meŋ bu nem lau nom-ŋga si. Yac alic su, dec ahoc asē tēŋ lau bu yomandō.

15 Ma asa naŋ kēŋ whin̄ ma sōm asē bu Yisu iŋ Anötö ndē Atu, naŋ mbo Anötö ḥalōm ma Anötö mbo iŋ ḥalōm.

16 Yac tanjyalê ti dakēŋ whin̄ su, bu Anötö atac whin̄ yac ndu andō. Bu Anötö iŋ mêtē atac whin̄-ŋga ḥahu, ma asa naŋ sap mêtē atac whin̄-ŋga dōŋ, naŋ mbo Anötö ḥalōm, ma Anötö mbo iŋ ḥalōm.

17 Ma ḥalēŋ dau dinaŋ iŋ ndē mêtē atac whin̄-ŋga gic dabir̄ dau yēc yac neŋ ḥalōm, ma yac dasa neŋ lēŋ gitōm iŋ ndē, tōm yac neŋ tēm dambo nom-ŋga hoŋ. Tu dinaŋ-ŋga dec yac oc dalhac ti atac pa su tēŋ bēc Anötö êmatōc yac-ŋga.

18 Tēŋ ndoc Anötö ndē mêtē atac whin̄-ŋga gic dabir̄ dau su yēc yac neŋ ḥalōm, naŋ yac datōc dauŋ tiyham dom. Magoc asa naŋ töc dau tu Anötö ndē bēc matōc-ŋga, naŋ töc asē bu Anötö ndē mêtē atac whin̄-ŋga gic dabir̄ dau yēc iŋ ndē ḥalōm su dom.

19 Yac tanjuc mêtē atac whin̄-ŋga, ḥahu bu Anötö atac whin̄ yac muŋ su.

20 Asa naŋ sōm bu, “Aö atac whin̄ Anötö,” tigeŋ tec iŋ ndē asidōwa, naŋ kōm tasāŋ. ḥahu bu asa naŋ tec asidōwa naŋ iŋ gēlic su, naŋ gitōm dom bu tac whin̄ Anötö naŋ iŋ gēlic su dom.

21 Ma Anötö gic yomsu yac bocdec bu, “Asa naŋ atac whin̄ aö, naŋ atac whin̄ iŋ ndē asidōwai man̄.”

5

Dakēŋ whin̄ Yisu Kilisi, Anötö Atu

1 Lau hoŋ naŋ sēkēŋ whin̄ bu Yisu iŋ Mesaya dau, naŋ Anötö kōm ḥac sētiwakuc sēti iŋ ndē balēkoc. Ma asa naŋ tac whin̄ Damba, naŋ tac whin̄ lau naŋ sēti iŋ ndē balēkoc, naŋ sēwhin̄.

2 Ma yac datōc asē bu yac atac whin̄ Anötö ndē balēkoc ḥalēŋ bocdec bu, yac atac whin̄ Anötö dau, ma dasōc iŋ ndē yomsu ḥapu.

3 Yomandō! Yac atac whin̄ Anötö ḥalēŋ bocdec bu, daŋan̄ wambu iŋ ndē yomsu. Ma iŋ ndē yomsu kēŋ wapac yac dom.

4 Lau hoŋ naŋ Anötö kōm ḥac sētiwakuc, naŋ sēku ḥaclai sac nom-ŋga dulu. Ma gēŋ naŋ ku ḥaclai sac nom-ŋga dulu, naŋ yac neŋ dakēŋ whin̄.

5 Seŋ tigeŋ yēc bu daku ḥaclai sac nom-ŋga dulu, naŋ dakēŋ whin̄ bu Yisu iŋ Anötö ndē Atu.

Gēŋ naŋ sēpuc yom ḥandō pi Yisu dōŋ

6 Yisu Kilisi sip nom men̄, ma bu ti dac whē iŋ sa bu Anötö Atu. Bu ḥambwa dom, magoc bu ma dac whin̄. Ma Njalau Dabun̄, naŋ Njalau Yom ḥandō-ŋga, naŋ puŋ yom ḥandō pi iŋ dōŋ bocdinaŋ.

7 Boc-dinaŋ, gēŋ tö sēwhē iŋ sa,

8 naŋ Njalau, bu, ma dac. Ma gēŋ tö dinaŋ sēpuc dau dōŋ.

⁹ Yac dakôc yom naŋ lau sêhoc asê pi Yisu, naŋ sa, ma bocdinaj yom bocke naŋ meŋ akêŋ Anötö, naŋ dakôc sa eŋ, bu Anötö ndê yom hôc gêlêc ɿamalac si yom. Ma Anötö kêŋ gêŋ tō dinaj tu bu whê iŋ ndê Atu sa têŋ yac.

¹⁰ Asa naŋ kêŋ whiŋ Anötö ndê Atu, naŋ kôc Anötö ndê yom pi iŋ ndê Atu sa sip iŋ ndê ɿalôm. Magoc asa naŋ kêŋ whiŋ Anötö dom, naŋ tôc asê bu iŋ gêlic Anötö ndê yom gitôm yom tasaŋ. ɿahu bu iŋ kêŋ whiŋ gêŋ naŋ Anötö kêŋ bu whê iŋ ndê Atu sa, naŋ dom.

Mwasiŋ dandöc tarli ɿapaŋ-ŋga

¹¹ Ma yom naŋ Anötö hoc asê têŋ yac naŋ bocdec bu. Iŋ kêmwasiŋ yac ɿa mwasiŋ dandöc tarli ɿapaŋ-ŋga, ma datap mwasiŋ dau sa yêc iŋ ndê Atu.

¹² Asa naŋ kêŋ whiŋ Anötö ndê Atu, naŋ tap seŋ ndöc tali-ŋga sa. Tigen asa naŋ kêŋ whiŋ iŋ ndê Atu dom, naŋ tap seŋ ndöc tali-ŋga sa dom.

¹³ Mac lau naŋ akêŋ whiŋ Anötö ndê Atu. Aö gato yom dindec, ɿahu bu aö atac whiŋ bu mac aŋyalê tidôŋ bu mac atap mwasiŋ andöc tamli-ŋga sa su.

¹⁴ Bocdinaj têŋ ndoc naŋ yac bu dateŋ mbec têŋ Anötö, naŋ dateŋ ti atac pa su. Ma yac bu dateŋ gêŋ naŋ gi tap iŋ ndê atac whiŋ sa, naŋ yac tanyalê bu iŋ oc ɿgô yac neŋ mbec.

¹⁵ Ma yac bu tanyalê bu iŋ kêŋ daŋga yac neŋ mbec su, goc tanyalê bu gêŋ naŋ dateŋ, naŋ iŋ oc kôm ɿandô sa.

Dateŋ mbec pi lau naŋ sêkôm sac

¹⁶⁻¹⁷ Mac bu alic nem asidôwa daŋ kôm sac, goc ateŋ mbec têŋ Anötö bu nem iŋ kwi e iŋ mbu meŋ mbo seŋ dandöc tarli-ŋga tiyham. Mêtê hoŋ naŋ so Anötö ndê lêŋ, naŋ mêtê sac, ma iŋ gêlic bu gêŋ ɿambwa dom. Magoc sac hoŋ gic waê lambwam dom. Ateŋ mbec tu lau naŋ sêkôm sac kaiŋ dinaj-ŋga. Mêtê sac dan yêc, naŋ gic waê lambwam solop.* Ateŋ mbec tu lau naŋ sêkôm sac kaiŋ dinaj-ŋga dom, bu oc nem ɿac sa dom.

Yom ɿambu-ŋga

¹⁸ Tanyalê bu lau hoŋ naŋ Anötö kôm ɿac sêtiwakuc su, naŋ sêhu mêtê sac siŋ. Anötö ndê Atu yob ɿac ɿapep ma Sadaŋ gitôm dom bu êmasec ɿac.

¹⁹ Ma yac tanyalê bu yac dati Anötö ndê balêkoc su, magoc lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ sêmbô Sadaŋ ndê gôliŋ ɿapu.

²⁰ Ma yac tanyalê bu Anötö ndê Atu sip nom meŋ ma whê yac neŋ gauc sa bu tanyalê Anötö Yom Nandô ɿadau. Ma yac dambo iŋ ɿalôm, ma dambo iŋ ndê Atu, Yisu Kilisi ndê ɿalôm bocdinaj. Iŋ dau Anötö ɿandô, ma ti yac neŋ dandöc tarli ɿahu.

²¹ Aneŋ balêkoc, ayob daôm ɿapep bu anem akiŋ anötöi gwam dom.

* **5:16-17:** Lau ti gauc mêtê-ŋga gauc gêm bu Jon ndê yom pi sac naŋ gic waê lambwam solop, naŋ ɿahu bocdec bu. Lau naŋ sêkôm mêtê sac ɿapaŋ ma sêlic bu gêŋ ɿambwa, naŋ gitôm sêpuc dômbwê Anötö ti iŋ ndê yom, ma sêpu Yisu ndê mbac ndu tu ɿac si sac-ŋga (Hib 6:4-6; 10:29-31). Tu ɿac si sac dinaj-ŋga dec ɿac sic waê bu sêsip lambwam sêndi. ɿac si ɿalôm ɿadandi sa su, ma yac bu dateŋ mbec tu ɿac-ŋga, dec oc nem ɿac sa dom. Alic yom naŋ Yisu sôm pi sac naŋ Anötö oc suc kwi dom (Mat 12:31; ma Mak 3:29).

Jon ndê bapia tilu-ŋga **Yom whê bapia dindec sa-ŋga**

Lau tigauc daêsam sêôm bu Jon, naŋ Yisu ndê aposel danj, naŋ to bapia dindec, magoc in sam dau bu 'ŋgac bata' danj, ma to dau ndê ŋaê dom. Inj to bapia dindec têŋ awhê danj ti ndê balêkoc (1, 4-5), ma yêc bapia dau ŋambunga, Jon kêŋ acsalô têŋ awhê dau akêŋ in dôwawê danj ndê balêkoc (13). Lau daêsam gauc gêm bu yom pi awhê lu dinan hêganôŋ gôlôwac dabuŋ toŋ lu, ma yom pi inlu si balêkoc, naŋ hêganôŋ lau sêkêŋ whin-ŋga naŋ sêmbo gôlôwac dau ŋalôm.

Jon to bapia dindec tu puc ŋac dôŋ bu sêsap yom ŋandô ma mêtê atac whin-ŋga dôŋ. Inj kêŋ puc ŋac pi lau naŋ sêndôhôŋ yom tasaj, naŋ sêsêc yom ŋandô pi Yisu ahuc, ma sêôm bu Yisu in Anötö ndê Atu dom. Jon sôm têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga bu sêmbo ahê lau kaiŋ dinan honj.

Jon gêm mbec lau

¹ Aö ŋgac bata dec, gato yom têŋ am awhê naŋ Anötö kêyalin am sa su, ma têŋ am nem balêkoc. Yac honj dasap yom ŋandô dôŋ, ma tu dinan-ŋga aö tac whinj mac kéléc. Aö tarjwasêŋ dom, lau honj naŋ sêŋyalê yom ŋandô, naŋ atac whinj mac sêwhinj.

² Nahu bu yom ŋandô yêc yac neŋ ŋalôm, ma oc yêc yac ŋalôm ŋapaŋ.

³ Damaŋ Anötö lu inj ndê Atu Yisu Kilisi si mwasiŋ ti tawalô ma yom malô whinj yac lau naŋ dasap yom ŋandô ti mêtê atac whin-ŋga dôŋ.

Yom ŋandô ma mêtê atac whin-ŋga

⁴ Aö gatap mac nem balêkoc ŋatô sa, ma aö galic bu ŋac sêsa lêŋ yom ŋandô-ŋga sêŋkuc yomsu naŋ Damaŋ Anötö kêŋ têŋ yac. Tu dinan-ŋga aö atac ŋayham atu.

⁵ O awhê ŋayham, kwahic dec aö bu wateŋ mac bu asap yomsu dau dôŋ ŋapanj. Yac honj dakôc yomsu dau sa, têŋ ndoc yac dakêŋ whinj tiwakuc. Ma bocdinaj dec aö gato tôm yomsu wakuc dom. Ma yomsu dau bocdec bu, yac atac whinj neŋ asidôwai dandic ŋawaé.

⁶ Ma mêtê atac whin-ŋga ŋahu bocdec bu, yac dasa neŋ lêŋ ti daŋan wambu Anötö ndê yomsu. Yomsu dau mac aŋgô têŋ ndoc mac akêŋ whinj tiwakuc, ma yêc bocdec bu, asa nem lêŋ ti asap mêtê atac whin-ŋga dôŋ.

⁷ Lau tasaj daêsam sêmbo nom, naŋ sêôm bu Anötö ndê Mesaya meŋ mbo nom ti ŋamalac ŋandô dom, ma bocdinaj sêsêc yom ŋandô pi Yisu ahuc. Asa naŋ sôm yom dinan, inj tasaj dinda ma Kilisi ndê ŋacyo.

⁸ Bocdinaj ayob daôm ŋapep bu sêŋsau mac e aso ŋandô ŋayham naŋ mac am gweleŋ atu bu atap sa-ŋga, naŋ dom. Alhalac ŋanya, tu bu atap ŋandô dau sa.

⁹ Bu asa naŋ kêdôhôŋ yom naŋ so yom ŋandô pi Yisu Kilisi, naŋ meŋ akêŋ Anötö ndê dom. Magoc asa naŋ sap yom ŋandô pi Yisu dôŋ ŋapanj, naŋ ti Damba ndê, ma ti Atu ndê gêŋ whinj.

¹⁰ Asa naŋ bu têŋ mac meŋ, magoc êndôhôŋ yom ŋandô pi Yisu dom, naŋ akôc in sa pi nem andu dom, ma akam inj dom.

¹¹ Bu asa naŋ kôc ɻamalac kainj dinaŋ sa, naŋ wêkaiŋ iŋ ndê gweleŋ sac dinaŋ whinj.

Yom ɻambu-ŋga

¹² Yom da sam y c bu wak n t n mac, tigenj a  bu wato sip bapia dindec dom. A  gak n bataŋ bu wandic mac küsi, goc danem yom-gal m a j n and  pitigeŋ. Ma boc-dinaŋ yac oc datisambuc.

¹³ Am d wamw  naŋ An t  k yaliŋ sa y c gameŋ dindec, naŋ nd  bal koc s k m acsal  ɻayham t n mac.

Jon ndê bapia titö-ŋga **Yom whê bapia dindec sa-ŋga**

Namalac naŋ to bapia dindec, naŋ sam dau bu 'ŋgac bata' danj, tôm ŋamalac naŋ to 2 Jon. In to bapia dindec têŋ ŋgac kêŋ whinj-ŋga danj ŋa  Gaius.

Jon k kiŋ lau aheŋ-ŋga ŋat  s sa si bu s k m gweleŋ sêwhinj lau s k n whinj-ŋga tonj danj y c gamej Esia-ŋga. Magoc ŋgac danj ŋa  Diotrepe k ŋ kisa Jon nd  lau, ma k masuc lau naŋ s k c lau dau sa, naŋ su y c g l wac dabuŋ dinaj. Jon to bapia dindec tu puc Gaius d n ma k piŋ in bu in puc lau ahen-ŋga dau d n.

Jon to yom t n inj nd  silip Gaius

1 A  ŋgac bata dec, gato yom dindec t n Gaius, aneŋ silip. H clu dasap yom n nd  d n, ma tu dinaj-ŋga dec a  atac whinj am kılıc.

2 Aneŋ ŋgac atac whinj-ŋga, a  gateŋ mbec t n An t  bu yob am bu mbo ŋayham ej, ma bu nem mbec am nem gweleŋ hoj, t n inj yob am g t m ŋap p .

3 Asid wai ŋat  s h c as  a , ma s s m as  bu am sa nem l n k kuc yom ŋand  ŋapanj, ma gün hoj naŋ am k m, naŋ puc yom ŋand  d n. N c si yom dinaj k m a  tac ŋayham atu.

4 T n nd c a  ga g  ŋawa  bu aneŋ bal koc ŋat  s y l l t  ti s sap yom ŋand  d n, goc a  atac ŋayham kılıc.

Jon k piŋ Gaius nd  m t  nem lau sa-ŋga

5 O aneŋ ŋgac atac whinj-ŋga, am g m asid wai naŋ sem gweleŋ ŋawa  ŋayham-ŋga, naŋ sa ŋal n ŋayham ej. Am k yal  lau dau muŋ su dom, magoc t n nd c ŋac sic am küsi, naŋ am yob ŋac ŋap p .

6 N c sic miŋ t n g l wac dabuŋ y c gamej dindec, pi am nem m t  atac whinj-ŋga.  ayham k l c bu am toc lau k iŋ dinaj sa git m An t  nd  lau akin, ma g m ŋac sa ŋa g n tu puc ŋac d n t n nd c s y l l t -ŋga.

7 Lau dau s sa tu Y su nd  ŋa -ŋga bu s nem m t , ma ŋac takw  lau sambuc bu s nem ŋac sa dom.

8 Ma tu dinaj-ŋga yac lau dak iŋ whinj-ŋga danem lau m t -ŋga k iŋ dinaj sa d ndic  awa . Dak m bocdinaŋ dec t m yac dak m gweleŋ yom  and -ŋga dawhiŋ ŋac.

Diotrepe nd  m t  sac

9 A  gato yom pi lau aheŋ-ŋga dinaj t n am nem g l wac dabuŋ su, tigej Diotrepe, ŋgac naŋ toc dau sa bu ŋgac  amata-ŋga, naŋ k c aneŋ yom sa dom.

10 Bocdinaŋ a  bu wat i mac waloc, goc was m inj nd  m t  sac as  y c lau s k n whinj-ŋga hoj ang -ŋga. In k g linj yom sac pi yac, ma tec bu k c asid wai sa. Ma lau naŋ atac whinj bu s k c asid wai sa, naŋ inj kalhac ŋac ahuc, ma k masuc ŋac su y c g l wac dabuŋ.

An t  nd  lau s k m m t   ayham

11 O aneŋ ŋgac atac whinj-ŋga, k m m t   ayham ej, ma  mk c lau naŋ s k m m t  sac, naŋ dom. Asa naŋ k m m t   ayham, naŋ meŋ ak iŋ An t  nd , magoc asa naŋ k m m t  sac, naŋ k yal  An t  dom.

¹² Lau hoŋ sêṣôm yom ɳayham pi Dimitrias, ma iŋ ndê mêtê gitêŋ tôc asê bu iŋ kêkuc yom ɳandô. Ma yac bocdinaj bu apuc iŋ dôj têj am bu ɳac ɳayham, ma am kêyalê bu yac mba yom iŋ yom ɳandô.

Yom ɳambu-ɳga

¹³ Aneŋ yom daêsam yêc bu wakêŋ têj am, tigeŋ aö gatec bu wato têj am.

¹⁴ Aö gakêŋ bataŋ bu ɳasawa sauŋ aö oc walic am, ma hêclu dasôm yom aŋôŋ pitigenj.

¹⁵ Yom malô whinj am. Am nem asidôwai naŋ sêmbo dec, naŋ sêkôm acsalô ɳayham têj am. Ma ɳac sêndac am bu sam yac mba asidôwai naŋ sêmbo dinaj, naŋ si ɳaê, ma kôm acsalô têj ɳac bocdinaj.

Jud ndê bapia

Yom whê Jud ndê bapia sa-ŋga

Jud sam dau bu 'Jems asi.' Lau daêsam gauc gêm bu Jems dau in Yisu asi (Mat 13:55; Mak 6:3), naŋ ti lau sêkêŋ whin-ŋga Jerusalem-ŋga si ḥagôlôn (Apo 15:13; Gal 1:19). Jud to bapia dindec têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga, magoc gameŋ ti malac bocke naŋ ɻac sêmbo, naŋ in tôc asê yêc bapia dindec dom.

In to bapia dindec tu bu kêŋ puc lau sêkêŋ whin-ŋga pi kêdôhôŋwaga tasaŋ naŋ sênsôŋ yom pi Anötö ndê mwasiŋ, ma sêndôhôŋ lau bu gitôm bu sêkôm mêtê sac daêsam, ma Anötö oc suc kwi. In bu puc lau sêkêŋ whin-ŋga dôŋ bu sêlhac ɻanŋa ma sêkôc yom tasân dinan̄ sa dom.

Jud ndê yom ɻamata-ŋga

¹ Aô Jud, Yisu Kilisi ndê ɻagac akiŋ ma Jems asi. Aô gato bapia dindec têŋ mac lau naŋ Damaŋ Anötö tac whin mac ndu andô, ma kêgalêm mac sa ati in ndê, ma piŋ mac dôŋ am damiŋ Yisu Kilisi tu yob mac-ŋga.

² Anötö ndê tawalô, ti yom malô ma in ndê atac whin nem mac hoŋ ahuc êŋlêc.

Jud kêŋ puc ɻac pi lau naŋ sêndôhôŋ mêtê tasân

³ O anen̄ lau ɻayham, anen̄ ɻalôm kac aö bu wato yom têŋ mac pi Anötö ndê lêŋ nem yac si-ŋga, naŋ tap yac sa su. Magoc kwahic dec aö galic bu ɻawapac dan̄ hôc asê, ma tu dinan̄-ŋga dec gato yom dindec hêganôŋ ɻawapac dau. Aö bu wapuc mac dôŋ bu alhac ɻanŋa ma asap Anötö ndê yom ɻandô dakêŋ whin-ŋga dôŋ. In kêŋ yom dau têŋ in ndê lau dabuŋ bu sêyob ɻapep.

⁴ Nawapac dau hêganôŋ lau sac ɻatô naŋ sêtec Anötö ndê lêŋ, naŋ sêsoč mac nem gôlôwac dabuŋ ɻalôm sêmeŋ sêsiŋ sêmbo, ma sêndôhôŋ mêtê tasân. Nac sêsôm gitôm bu dakôm mêtê sac ɻapan̄, ma Anötö oc suc kwi. Bocdinan̄ sênsôŋ yom pi Anötö ndê tawalô, ma sêseč yac neŋ ɻadau tigen̄, Pômdau Yisu Kilisi ahuc. Lau kain̄ dinan̄, ɻac Anötö ndê lau dom, ma muŋ-ŋga in ndê propet sêto yom pi ɻagêyô naŋ in̄ oc kêŋ têŋ ɻac.

Nagêyô naŋ Anötö kêŋ têŋ lau sac

⁵ Yom pi ɻagêyô dinan̄ mac anjyalê su, tigen̄ aö wasôm tiyham bu mac gauc nem ɻapep. Muŋ-ŋga Pômdau kêgaho lau Israel-ŋga su yêc gameŋ Isip-ŋga. Magoc tiŋambu ɻac si lau ɻatô sêkêŋ whin in̄ dom ma sêli dau sa têŋ in̄, dec in̄ seŋ ɻac su.

⁶ Ma gauc nem anjela naŋ dan̄ga wambu Anötö dom, ma sêhu gameŋ naŋ Anötö kêŋ tu ɻac-ŋga yêc undambê, naŋ siŋ. Bocdinan̄ in̄ sô ɻac dôŋ ɻa sen̄ ɻanŋa bu sêmbo gameŋ ɻasec-ŋga ɻapan̄, e sêtap matôc sa têŋ bêc atu naŋ oc meŋ sa tiŋambu.

⁷ Ma gauc nem lau naŋ muŋ-ŋga sêndöc malac Sodom ti Gomora ma malac ɻatô naŋ sêyêc malac lu dinan̄ ɻamakê. Nac sêkôm mêtê ɻalôm ɻagalac-ŋga ma mêtê mockaiŋ-ŋga tidau-tidau, ma tu dinan̄-ŋga Anötö seŋ ɻac su. Gêŋ dinan̄ ti dôhôŋ ma kêŋ puc yac pi ɻagêyô naŋ lau sac oc sêtap sa yêc ya naŋ sa ɻapan̄.

⁸ Ma lau tasân naŋ sêmbo mac nem gôlôwac dabuŋ ɻalôm, naŋ sêsa lêŋ sac-ŋga gitôm lau ɻamata-ŋga dinan̄. Lêŋ sêkôm sac-ŋga kalhac ɻac si gauc ɻapan̄,

ma ḥac si mêtê sac kôm ḥac ḥadômbwi sa yêc Anötö angô-ṅga. Sêtoc dau sa ma sêšôc Anötö ma lau bata ḥapu dom, ma sêšôm yom sac bu sêṅgwinij Anötö ndê lau ti ḥawasi.*

⁹ Magoc gauc nem Anötö ndê aŋela ḥamata-ṅga Maikel. Têj ndoc injlu Sadan sêseñ dau pi Moses ndê ḥamlaj, naŋ inj yob dau ndê whasuj bu sôm yom sac pi Sadan dom. Magoc inj sôm yom têj inj bocdec bu, “Pômdau dau goc sôm am.”†

Lau tasaj si mêtê

¹⁰ Magoc lau tasaj naŋ sêmbo sêwhiŋ mac, naŋ sêšôm yom sac-sac pi gêŋ dabuŋ naŋ sênyalâ dom. Tigeŋ mêtê sac nom-ṅga, naŋ tidôŋ ḥac su, naŋ sêŋkuc gitôm bôc gapuŋ naŋ gauc mbasi. Ma tu mêtê sac dinaj-ṅga dec ḥac oc sêninga.

¹¹ Oyaê! Lau dinaj oc sêtsic. ḥac sêŋkuc Kein ndê lêŋ. Ma ḥac sêkôm gêŋ tu sêkôc awa-ṅga ḥambwa, ma bocdinaj sêŋkuc Balam ndê giso. Ma ḥac sêli dau sa têj Anötö ti inj ndê lau bata, ma bocdinaj ḥac oc sêninga gitôm Kora.

¹² Têj ndoc mac lau akêŋ whiŋ-ṅga akac sa bu anej gêŋ ma atej mbec, naŋ ḥagahô lau sac dinaj sêšôc sêmer ma seŋ gêŋ sêwhiŋ mac. Magoc ḥac maya dau tu ḥac si mêtê sac-ṅga dom, ma bocdinaj ḥac sêkôm gôlôwac dabuŋ si ḥaâ ḥayham tisac. ḥac sêmwasinj dau ma gauc gêm lau ḥatô dom. ḥac lau sêhôŋ-sêhôŋ ḥambwa sêtôm yawalec naŋ puc pi meŋ ma mbu soc su giŋga. Ma ḥac sêtôm a naŋ gêm ḥandô tôm ḥandoc dom dec lau sêlêŋ su, ma bocdinaj a dau gitôm a naŋ mbac tidim lu.

¹³ ḥac si lêŋ gitôm gwêc ḥadinda, ma ḥac si mêtê mayaŋ-ṅga gitôm ḥapwic naŋ gwêc ḥampoj dau hu pi baô. Magoc ḥac maya dau dom. Ma ḥac sêtôm tata naŋ sêlhac si mala solop dom, ma bocdinaj Anötö kêyalij ḥac si mala sa yêc gameŋ ḥasec-ṅga bu ḥac sêmbo ḥapanj.

¹⁴ ḥamata-ṅga Adam ndê apaŋgac ti-7-ṅga naŋ sêsam bu Inok,‡ naŋ hoc yom asê müŋ su pi lau sac dinaj bocdec bu, “Alic su naŋ. Pômdau oc meŋ whiŋ inj ndê aŋela dabuŋ tausen ma tausen.

¹⁵ Inj oc êŋsahê lau hoŋ pi ḥac si mêtê, ma lau hoŋ naŋ sêtec Anötö ndê lêŋ, naŋ inj oc kêŋ ḥagêyô atu têj ḥac tu ḥac si mêtê sac-ṅga, ma tu yom sac naŋ sêšôm pi inj-ṅga.”

¹⁶ Lau tasaj dinaj êlêmê sêtudinj tu gêŋ hoŋ-ṅga, ma sêpu lau ḥatô. Ma sêkôm mêtê sac tidaу-tidaу gitôm ḥac dau si atac whiŋ. Sêšôm yom sêtoc dau sa-ṅga, ma sêmbac-sêmbac yom lau bu sêkêŋ gêŋ têj ḥac.

Jud to yom puc ḥac dôŋ-ṅga

¹⁷ O anej lau, gauc nem yom naŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê lau t̄aposel sêhoc asê gwanaŋ su.

¹⁸ ḥac sêšôm têj mac bocdec bu, “Têj têm ḥambu-ṅga, lau oc sêtisa, naŋ sêtan b ôlê lau sêkêŋ whiŋ-ṅga, ma sêkôm mêtê sac sêŋkuc ḥac dau si ḥalôm naŋ tec Anötö ndê lêŋ.”

* ^{1:8:} *Lau ti ḥawasi - yêc ndê bapia, Jud to yom tigen naŋ ‘ḥawasi.’* Lau ḥatô gauc gêm bu yom dau hêganôŋ aŋela, magoc lau ḥatô gauc gêm bu yom dau hêganôŋ lau sêkêŋ whiŋ-ṅga, me lau sêkêŋ whiŋ-ṅga si lau bata. Pita to yom kaiŋ tigen yêc 2 Pit 2:10. † ^{1:9:} *Yom naŋ Maikel sôm têj Sadan naŋ sêto yêc Sek 3:2.* Tigeŋ yom pi Moses dinaj yêc Yom Léŋsêm Akwa dom, magoc yêc lau Israel-ṅga si buku akwa daŋ. ‡ ^{1:14:} *Inok ndê müŋ sêto yêc Gen 5:18-24.* Yom naŋ inj sôm naŋ sêto yêc Yom Léŋsêm Akwa dom, magoc yêc lau Israel-ṅga si bapia akwa daŋ.

19 Yom dau hêganôj lau dinaŋ, naŋ sêwhê mac n em gôlôwac dabuŋ kôc, ma sêŋkuc mêtê nom-ŋga ɻapaŋ sêtôm lau gauc mbasi-ŋga. Bu Ʉalau Dabuŋ mbo ɻac si Ʉalôm dom.

20 Tigeŋ mac lau ɣayham. Akôm bocdinaŋ dom. Asap yom dabuŋ dakêŋ whin-ŋga dôj, bu puc mac dôj ma alhac ɣaŋga. Ma ateŋ mbec ɣa Ʉalau Dabuŋ ndê ɻaclai.

21 Ambo ti Anötö ndê mêtê atac whin-ŋga nem mac ahuc, ma akêŋ batam Pômdau Yisu Kilisi ndê tawalô naŋ yac oc datap sa têŋ ndoc inj kôc yac sa dandȫ tanli ɻapaŋ yêc undambê.

22 Tamwalô lau naŋ atac lu-lu, ma anem ɻac sa.

23 Mac nem lau ɻatô sêsiŋ mêtê sac Ʉalôm su, dec sic waê bu sêsiŋ ya lambwam-ŋga sêndi. Akôm bu anem ɻac si Ʉalôm kwi, dec oc nditôm mac angaho ɻac su yêc ya dau. Tamwalô lau naŋ sêkôm sac ma akôm bu anem ɻac sa, magoc atöc ɻac si sac ma ayob daôm ɻapep bu sac dau kôm mac aper̄ dom.

Jud gic bata inj ndê yom

24-25 Tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga, taminj yac neŋ Anötö Ʉandô tigeŋ naŋ gêm yac si. Inj gitôm bu yob mac ma nem mac sa bu aper̄ dom. Inj kêgwasinj mac nem sac hoŋ su, dec mac atôm bu alhac aŋôm sawa ma atac ɣayham atu yêc inj aŋgô-ŋga ti inj ndê ɣawasi atu. Dapo inj ndê waê sa, bu inj ndê ɣawasi ti ɻaclai ma ɣaŋga atu andô. Ma inj mbo bocdinaŋ têŋ têm Ʉamata-ŋga, kwahic dec, ma oc mbo ɻapaŋ. Yomandô.

Revelesen (Gêñ nañ Yisu hoc asê têñ Jon) **Yom whê bapia dindec sa-ŋga**

Lau tigauc sêôm bu Jon, nañ to bapia dindec (1:1-2, 4), nañ inj ngac tigen nañ to Jon ndê ñawaê ñayham ma Jon ndê bapia tö. Têñ ndoc in to bapia dindec, nañ lau sêkêñ whin-ŋga sêtap kisa atu ti ñawapac daêsam sa. Ñacyo sêkêñ Jon dau ndöc nduc Patmos tu inj ndê gweleñ ñawaê ñayham-ŋga. Jon to bapia dindec, tu bu puc lau sêkêñ whin-ŋga döñ bu sêlhac ñanya ma sêhu si sêkêñ whin siñ dom.

Gêñ daêsam nañ Jon to sip bapia dindec, nañ inj sôm bu Njalau Dabuñ kôm inj ndê gatu kaiñ dañ sa, ma Anötö hoc asê têñ inj gitôm gêñ ñagatu. Mac oc alic bu Jon to namba 7 ma namba 12 tidim daêsam yêc bapia dindec ñalôm. Lau Israel-ŋga sêlic namba 12 bu gêñ atu, ma hêganôñ lau Israel-ŋga si ton 12. Ma namba 7 hêganôñ gêñ nañ ñayham sambuc, ma ñac sêôm bu Anötö ndê namba.

Yom daêsam hêganôñ gêñ nañ oc meñ sa têñ têm ñambu-ŋga. Sadanç oc kôm gweleñ ñanya bu êntôm lau nom-ŋga, magoc tiñambu Anötö oc êñgwiniñ inj ti lau hoñ nañ sêñkuc inj, ma señ ñac su. Ma lau sêkêñ whin-ŋga nañ sêlhac ñanya ma sêhu si sêkêñ whin siñ dom, nañ oc sêtap mwasiñ atu sa, ma Anötö oc kôc ñac sa sêndöc malac Jerusalem wakuc.

Yom ñamata-ŋga

¹ Yom dindec ñahu Yisu Kilisi, nañ hoc asê têñ Jon. Yom dau hêganôñ gêñ hoñ nañ kêpiñ bu hôc asê. Anötö kêñ yom dau têñ Yisu Kilisi bu tôc asê têñ lau nañ sem akiñ inj. Ma Yisu kêkiñ inj ndê anjela dañ bu hoc yom dau asê têñ inj ndê ñgac akiñ Jon.

² Ma Jon to yom dindec pi gêñ hoñ nañ inj gêlic, ma puc yom dau döñ bu yom ñandô nañ menj akêñ Anötö lu Yisu Kilisi dau.

³ Yom nañ yêc bapia dindec, nañ bu tôc gêñ nañ oc hôc asê têñ têm ñambu-ŋga, nañ asê, gitôm yom nañ prophet akwa-kwa sêhoc asê muñ su. Ma ndoc meñ kêpiñ bu gêñ hoñ dau ñandô sa. Bocdinañ lau nañ sêsam yom dindec asê, ma lau nañ sêñgô ma sêkôc sa tidôñ sip ñac si ñalôm, nañ hoñ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa.

Jon kêkiñ yom têñ gôlôwac dabuñ ton 7

⁴ Aö Jon, gato yom dindec têñ Kilisi ndê gôlôwac dabuñ ton 7 nañ sêmbo gameñ Esia-ŋga. Mwasinj ti atac malô têñ mac akêñ Damañ Anötö nañ mbo têñ ñamata-ŋga, kwahic dec mbo, ma oc meñ tiñambu-ŋga, ma akêñ ñalau 7 nañ sêlhac inj ndê pôñ kiñ-ŋga ña-ndö-ŋga,

⁵ ma akêñ Yisu Kilisi. Yisu inj ngac ñamata-ŋga bu tisa akêñ lau batê-ŋga, ma inj gêm gôlinj kiñ nom-ŋga hoñ. Inj kalhac ñanya bu hoc yom ñandô asê pi Anötö. Ma inj tac whinj yac, dec kêc ndê dac siñ bu êngapwêc yac su yêc yac neñ sac.

⁶ Ma inj kôc yac sa datôm lau ton tigen nañ dambo inj ndê tgôlinj ñapu, ma datôm lau dabuñ-siga bu danem akiñ inj ndê Damba Anötö. Inj ñaclai ti ñawasi ñadau, dec dahoc inj ndê waê asê tôm bêc hoñ. Yomandô!

⁷ Alic su naŋ. Inj oc sip whinj dao meŋ, ma lau honj oc sêlic inj. Aêc, ma lau naŋ sic inj ndu, naŋ oc sêlic inj sêwhinj. Lau nom-ŋga honj oc sêtan atu tu inj-ŋga. Yomandô andô!

⁸ Pômdau Anötö sôm, “Aö Naclai Nadau. Têŋ ñamata-ŋga aö gambo, kwahic dec aö gambo, ma aö oc wambu wamenj tiyham. Aêc, aö gac hu gêŋ honj, ma wandic dabij gêŋ honj.”

Yisu hoc dau asê têŋ Jon

⁹ Aö Jon, mac nem asidôwa gato yom dindec. Yac dati Yisu ndê lau, ma dambo inj ndê gôlinj ñapu. Tu dinanj-ŋga lau sêkêŋ kisa yac, magoc tamasaŋ dauŋ bu dalhac ñangga. Muŋ-ŋga lau sêmasuc aö ma sêkêŋ aö gandöc nduc naŋ sêsam bu Patmos. Ñahu bu aö galhac ñangga ma gapuc Anötö ndê yom dôŋ, ma gahoc yom ñandô asê pi Yisu.

¹⁰ Aö gandöc Patmos, ma têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga si bêc sênenem akiŋ Pômdau-ŋga daŋ, Ñalau Dabuŋ kôm aö gatuŋ kaiŋ daŋ sa. Ma aö gaŋgô awha atu daŋ gitôm dahuc taŋ yêc aö ñambu-ŋga.

¹¹ Ma awha dau sôm, “Gêŋ naŋ am oc lic, naŋ to sip bapia, ma êmkirj têŋ gôlôwac dabuŋ tonj 7 naŋ sêndöc malac 7, naŋ Epesas, Smena, Pegamam, Tayatira, Sadis, Piladelpia ma Laodisia.”

¹² Aö gaŋgô yom dau, goc gakac dauŋ kwi bu walic bu asa sôm yom dau. Ma aö galic yakaiŋ 7 naŋ sêmasaŋ ña gol.

¹³ Ma yêc yakaiŋ 7 dau ñalhu aö galic ñgac daŋ gitôm Ñamalac ndê Atu. Inj sôc ñakwê baliŋ naŋ sip têŋ inj gahi, ma kic po naŋ ñawasi gitôm gol kêghihi inj ñabapo.

¹⁴ Inj kêclauŋ sêp sambuc, ma inj tandô ñawê gitôm ya.

¹⁵ Inj gahiapa ñawasi gitôm ain yanjanj ñâe brons naŋ sêpec sa ya ma ñamsic. Ma inj awha ñakêcsia gitôm bu naŋ hêc atu.

¹⁶ Inj anjô andô ñawasi atu gitôm ac ñawê. Yêc inj amba andô-ŋga inj kôc tata 7, ma bien balinj ti ñamata yêc daŋga-daŋga sa akêŋ inj whasuŋ.

¹⁷ Têŋ ndoc aö galic inj aö gahu dauŋ gasip nom gayêc inj gahi-ŋga gitôm ñgac batê daŋ. Magoc inj kêŋ amba andô-ŋga sac aö, ma sôm, “Töc daôm dom. Aö gati ñamata gêŋ honj, ma aö gati ñambu gêŋ honj.”

¹⁸ Aö Anötö naŋ gambo taŋli. Muŋ-ŋga aö gambac ndu, tigeŋ lic! Kwahic dec aö gambo tanli, ma wambo tanli ñapanj. Ma aö gakôc ki gatam-ŋga bu wangapwêc lau su yêc lambwam ma yêc lau batê si gameŋ.

¹⁹ “Bocdinaŋ to yom pi gêŋ naŋ am gêlic su, pi gêŋ naŋ kwahic dec ñandô sa, ma pi gêŋ naŋ oc ñandô sa tiŋambu.”

²⁰ Tata 7 naŋ yêc amaj andô-ŋga, ma yakaiŋ gol 7 naŋ aö wawhê ñahu sa têŋ am. Tata 7 dinaŋ sêti dôhôŋ aŋela 7 naŋ sêyob gôlôwac dabuŋ tonj 7, ma yakaiŋ 7 sêti dôhôŋ gôlôwac dabuŋ tonj 7 dinaŋ-ŋga.”

2

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Epesas

¹ Ma inj sôm têŋ aö, “To yom têŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Epesas-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ inj naŋ kôc tata 7 yêc amba andô-ŋga, ma kêsêlêŋ mbo yakaiŋ gol 7 ñalhu.

² Mac lau Epesas-ŋga. Aö kayalê mac nem mêtê honj su, ma mac akôm gwelenj atu ayêm daôm su, ma mac alhac ñangga tu ahôc ñawapac-ŋga. Ma aö

kayalê bu mac atac tec lau sac ma amasuc ḥac su. Ma lau naq sējsau ma sēsam dau bu aposel, naq mac aῆsahê ḥac, ma aῆyalê ḥac bu lau tasaj.

³ Mac alhac ḥaŋga ma ahôc ḥawapac ti kisa tu anej ḥaē-ŋga, magoc mac kwampac sa dom. Gēn hoj dinaj mac akôm ḥayham.

⁴ Tigen mac nem mêtê so dan yêc naq aō galic yham dom. ḅamata-ŋga mac atac whinj aō ḥandô. Tigen kwahic dec mba!

⁵ Bocdinaj gauc nem mac nem mêtê ḅamata-ŋga dinaj, naq kwahic dec mac ahu siŋ su. Ma anem nem ḅalôm kwi ma akôm mêtê ḥayham gitôm ḅamata-ŋga. Bu mba, dec aō watêŋ mac wameŋ, ma wakôc mac nem yakain su.

⁶ Magoc aō galic ḥayham bu mac atac tec Nikolai* ndê lau si lêŋ sac, gitôm aō daun gatec.

⁷ Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naq ḅô yom dindec naq ḅalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ. Lau hoj naq sêlhac ḥaŋga ma sêku sac dulu, naq wakêŋ ḥac sêmbo Anötö ndê †Paradais ma sêneŋ ḥandô yêc A Taŋli-ŋga.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Smena

⁸ “Ma to yom têŋ anjela naq yob gôlôwac dabuŋ Smena-ŋga bocdec bu: Yom dindec meŋ akêŋ inj naq tiŋamata gêŋ hoj ma tiŋambu gêŋ hoj, inj naq mbac ndu ma tisa ma mbo tali tiyham.

⁹ Aō kayalê bu mac lau Smena-ŋga ahôc ḥawapac atu, ma mac andöc nom atôm lau ḅalôm sawa. Tigen yêc Anötö angô-ŋga mac ati lau ti lêlôm. Aō kayalê yom hoj naq lau naq sêsap lau Israel-ŋga si sakiŋ akwa dôŋ, naq sêsôm pi mac. ḅac lau dau sêtoc dau sa bu ḥac lau Israel-ŋga naq Anötö kêyalîŋ ḥac sa seti inj ndê lau. Tigen mba! ḅac Sadaj ndê lau solop.

¹⁰ Atöc daôm dom pi ḥawapac naq oc meŋ. Anjô! Sadaj tac whinj bu ēŋsahê mac, ma inj ndê lau oc sêkêŋ mac nem lau ḅatô sêndöc gapocwalô. Tigen mac oc ahôc ḥawapac tôm bêc 10 ma pacndê. Mac bu ahôc ḥawapac e tôm lau sêndic mac ndu, magoc alhac ḥaŋga ma ahu aō siŋ dom. Ma bocdinaj aō wakêŋ mac andöc tamli ḥapanj, naq ti mac nem ḅaoli.

¹¹ Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naq ḅô yom dindec naq ḅalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ. Lau hoj naq sêlhac ḥaŋga ma sêku sac dulu, naq oc sêtâp ḥandê sa têŋ bêc naq lau sêmbac ndu tidim tilu-ŋga,† naq dom.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Pegamam

¹² “Ma to yom têŋ anjela naq yob gôlôwac dabuŋ Pegamam-ŋga bocdec bu: Yom dindec meŋ akêŋ inj naq hôc bieŋ balin naq ḅamata yêc daŋga-daŋga.

¹³ Aō kayalê mac lau Pegamam-ŋga nem gameŋ, naq lau daêsam sêmbo Sadaj ndê gôlinj ḥapu. Tigen mac asap aō dôŋ ḥapanj, ma ahu nem akêŋ whinj aō-ŋga siŋ su dom. Yêc Sadaj ndê malac dinaj, lau sic anej ḅag akiŋ Antipas ndu. Nahu bu inj hoc yom ḥandô asê pi aō, ma sêc aō ahuc dom. Ma mac bocdinaj, têŋ ndoc dinaj aō galic bu mac ahu aō siŋ dom.

¹⁴ Tigen mac akôm gêŋ ḅatô naq aō galic bu solop dom. Mac nem lau ḅatô sêŋkuc Balam ndê yom. Têŋ têm ḅamata-ŋga Balam kêdôhôj lau Israel si ḅag bata Balak bu êntôm lau Israel-ŋga bu sêkôm mêtê sac. ḅac seŋ

* **2:6:** Nikolai kêdôhôj lau bu sêlic mêtê sac gitôm gêŋ ḅambwa. Inj sôm bu Kilisi ndê lau gitôm bu sênen akiŋ anötöi gwam, ma sêkôm mêtê mockain-ŋga. † **2:11:** Bêc naq lau sêmbac ndu tidim tilu-ŋga - bêc naq Anötö oc êmatôc lau hoj, ma lau sac oc sêsip ya atu naq sa ḥapanj sêndi bu sêhôc ḥandê ḥapanj. Alic yom ḅatô yêc Rev 20:14; ma 21:8.

gēj danen-ŋga naŋ lau sêkēj ti da tēj anötö gwam. Ma sêkôm mêtê sac mockain-ŋga whinj. Ma kwahic dec mac nem lau ŋatô sêŋkuc mêtê kaiŋ dinaj.

15 Ma gēj dan tiyham. Mac nem lau ŋatô sêŋkuc yom naŋ Nikolai kêdôhôj tēŋ lau.

16 Bocdinaŋ anem daôm kwi. Bu mba, dec ŋasawa saŋ aö watêj mac waloc, ma wandic lau naŋ sêsa lêŋ kain dinaj ḥa bien balin naŋ sa yêc aö whaŋsunj.

17 Asa ndê dangasuŋ yêc, naŋ ŋô yom dindec naŋ ɬalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ. Lau hoŋ naŋ sêlhc ŋanga ma sêku sac dulu, naŋ wakêj ḥac sêneŋ gēj danen-ŋga naŋ kwahic dec yêc siŋ dau yêc undambê, gitôm gakêj t̄mana tēj lau Israel-ŋga seŋ yêc gameŋ sawa. Ma aö wakêj hoc sêsep tigeŋ-tigeŋ tēj ḥac tôm ndi. Yêc hoc tigeŋ-tigeŋ aö wato ŋaē wakuc pi, naŋ lau daŋ sêŋyalê dom. Asa naŋ kôc hoc dau ŋadaŋ, naŋ oc êŋyalê.

Jon to yom tēj gôlôwac dabuŋ yêc malac Tayatira

18 “Ma to yom tēj anjela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Tayatira-ŋga bocdec bu: Yom dindec meŋ akêj Anötö ndê Atu, in naŋ ndê tandô ɬawê gitôm ya ɬawahô, ma gahi gitôm brons naŋ ɬawasi atu.

19 Aö kayalê mac lau Tayatira-ŋga nem mêtê hoŋ su, bu mac akêj whinj aö ŋaŋga, ma asap mêtê atac whinj-ŋga dôŋ. Aö kayalê bu mac alhac ŋanga ma am akiŋ aneŋ lau. Ma kwahic dec mac akôm gēj dinaj hôc gêlêc ɬamata-ŋga su.

20 Tigeŋ mac nem mêtê daŋ aö galic yham dom. Awhê sac daŋ mbo mac nem gôlôwac dabuŋ ɬalôm, naŋ gitôm kwin sac Jesebel. In sam dau bu anen propet awhê daŋ, magoc in kêdôhôj aneŋ lau bu sêkôm mêtê mockain-ŋga, ma bu sêneŋ gēj danen-ŋga naŋ lau sêkêj ti da tēj anötöi gwam. In kôm mêtê sac bocdinaŋ, magoc mac asoc in su yêc mac nem gôlôwac dabuŋ dom.

21 Aö gakêj ɬasawa tēj in bu nem dau kwi, tigeŋ in sap in ndê mêtê sac dôŋ ɬapanj.

22 Alic su naŋ! Kwahic dec aö wakêj ɬandê atu tēj in, ma tēj lau naŋ sêkôm mêtê mockain-ŋga sêwhinj in, naŋ bocdinaŋ. ḥac bu sênen dau kwi dom, dec ḥac oc sêhôc ɬawapac atu.

23 Ma aö oc wandic in ndê balêkoc ndu sêwhinj. Tu dinaj-ŋga dec Kilisi ndê lau hoŋ oc sêŋyalê bu aö kayalê ɬamalac si gauc ti ɬalôm hoŋ. Ma aö wakêj ɬagêyô tēj mac hoŋ tôm ndi, êŋkuc mêtê naŋ mac lau tigeŋ-tigeŋ akôm.

24 Mac lau Tayatira-ŋga ŋatô asoc awhê sac dinaj ndê yom ɬapu dom. Ma yom naŋ sêsam bu Sadaŋ ndê yom naŋ yêc siŋ dau, naŋ mac akip sa dom. Bocdinaŋ aö oc wakêj ɬawapac wakuc tēj mac ahôc dom.

25 Gēj tigeŋ aö atac whinj, naŋ asap mêtê ɬayham naŋ mac akôm ambo, naŋ dôŋ e wambu wamerj.

26 Asa naŋ bu lhac ŋanga ma ku sac dulu, ma sôc aneŋ yom ɬapu e bêc ɬambu-ŋga, naŋ wakêj ɬaclai têj in bu nem gôliŋ lau sambuc,

27 gitôm Damaŋ kêŋ ɬaclai têj aö daŋ. Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bocdec bu:

In kôc tôc kiŋ-ŋga bu nem gôliŋ lau sambuc ti ɬaclai atu, ma in oc ku ŋac dulu gitôm ŋgac daŋ tuc lôŋ andô daŋ popoc. [BW 2:9]

28 Ma asa naŋ bu lhac ŋanga, naŋ aö daŋ oc wambo wawhinj in ti ɬawasi atu gitôm tata bêbêc-ŋga.

29 Asa ndê danjasuŋ yêc, naŋ ŋgô yom dindec naŋ Nalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.

3

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Sadis

1 “Ma to yom têŋ anjela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Sadis-ŋga bocdec bu: Yom dindec meŋ akêŋ iŋ naŋ mbo whiŋ Anötö ndê ɣalau 7 ma kôc tata 7. Aö kayalê mac lau Sadis-ŋga nem mêtê hoŋ. Lau ɣatô gauc gêm bu mac alhac ɣanga ma akôm Anötö ndê gwelen. Tigeŋ mba! Mac atôm lau batê!

2 Yêc aneŋ Anötö angô-ŋga aö galic bu mac ac dabin mac nem gweleŋ ɣapep dom. Bocdinan tampo sa ma atisa! Mac nem akêŋ whiŋ kêpiŋ bu oc pacndê. Bocdinaj apuc nem akêŋ whiŋ dôŋ man.

3 Gauc nem yom hoŋ naŋ mac angô ti akôc sa su. Ma anem nem ɣalôm kwi ma daŋam wambu yom dau. Mac bu anem ali dom, dec wambu wamen gitôm ɣag kaŋ, ma mac oc anjyalê ndoc wamen-ŋga dom.

4 Magoc aö kayalê lau Sadis-ŋga ɣatô naŋ sêkôm mêtê sac dom, dec galic ɣac tôm lau ti ɣakwê ɣawasi. Aö oc wakêŋ ɣakwê sêsep têŋ lau dinaj sêsoč, bu aö galic ɣac ɣayham, ma ɣac oc sêmbo sêwhiŋ aö ɣapaŋ.

5 Ma lau ɣatô naŋ sêlhac ɣanga ma sêku sac dulu, naŋ wakêŋ ɣakwê sêsep têŋ ɣac bocdinaj. Ma yêc Damanj ti iŋ ndê anjela angô-ŋga, aö wasam ɣac si ɣaê asê, ma watôc asê bu sêti aneŋ lau solop. Ma ɣac si ɣaê oc yêc Buku Taŋli-ŋga* ɣapaŋ.

6 Asa ndê danjasuŋ yêc, naŋ ŋgô yom dindec naŋ Nalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Piladelpia

7 “Ma to yom têŋ anjela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Piladelpia-ŋga bocdec bu: Yom dindec meŋ akêŋ ɣac dabuŋ naŋ sôm yom ɣandô eŋ. Iŋ kôc Kiŋ Dawid ndê ki gatam-ŋga, ma gatam bocke naŋ iŋ gêlêc su, naŋ lau daŋ sêtôm bu sêndic ahuc dom. Ma gatam naŋ iŋ gic ahuc, naŋ lau daŋ sêtôm bu sêkac sa dom.

8 Mac lau Piladelpia-ŋga. Aö kayalê mac nem mêtê hoŋ su. Mac lau ti licwalô atu dom, tigeŋ aö kayalê bu mac daŋam wambu aneŋ yom, ma asêc aneŋ ɣaê ahuc dom. Bocdinaj alic su naŋ! Kwahic dec aö walêc gatam daŋ su bu wanem mac sa-ŋga, ma lau daŋ oc sêtôm dom bu sêndic ahuc.

9 Lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si sakîŋ akwa dôŋ, naŋ sêtoc dau sa bu ɣac lau Israel-ŋga naŋ Anötö kêyalin ɣac sa. Magoc mba. ɣac lau tasaŋ, ma Sadanj ndê lau ɣac. Aö waŋgwiniŋ ɣac e sêtêŋ mac sêmeŋ ma sêhu dau sêyêc mac gahim-ŋga. Ma têŋ ndoc dinaj ɣac hoŋ oc sênyalê tidôŋ bu mac lau naŋ aö atac whiŋ mac ndu andô.

10 Mac apuc daôm dôŋ ma alhac ɣanga têŋ ndoc ɣawapac ti kisa tap mac sa, tôm aö gac atu mac muŋ su. Bocdinaj aö wayob mac têŋ ndoc ɣawapac-ŋga naŋ oc hôc asê bu êŋsahê lau nom-ŋga hoŋ.

11 Ndoc meŋ kêpiŋ bu aö wambu wamen. Bocdinaj akôc yom ɣandô dôŋ ma ayob ɣapep, bu lau daŋ sênen kaŋ nem ɣaoli ɣayham dom.

* **3:5:** Buku Taŋli-ŋga - lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu ma sêtap Anötö ndê mwasinj dandöc taŋli ɣapaŋ-ŋga sa, naŋ si ɣaê yêc Buku Taŋli-ŋga dau. Buku ɣatô sêyêc undambé, naŋ sêto yom yêc ɣalôm pi gêŋ ɣayham ma sac hoŋ naŋ yac tigeŋ-tigeŋ dakôm (Rev 20:12-13). Sêto yom pi Buku Taŋli-ŋga dau yêc Pil 4:3; Rev 13:18; 17:8; 20:12, 15; ma 21:27.

12 Lau naŋ sêlzac naŋga ma sêku sac dulu, naŋ aö wakêŋ ɣac sêndöc aneŋ Anötö aŋgô-ŋga naŋa tôm alhö naŋga naŋ sêlzac iŋ ndê lôm dabuŋ. Lau dinaŋ oc sêmbo sêwhiŋ Anötö yêc malac Jerusalem wakuc, naŋ iŋ oc kêŋ sip akêŋ undambê meŋ, dec aö oc wato aneŋ Anötö ndê ɣaē ma iŋ ndê malac wakuc daŋ ɣaē pi ɣac. Ma aö wato aö daŋuŋ neŋ ɣaē wakuc pi ɣac whiŋ.

13 Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ɣô yom dindec naŋ Njalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Laodisia

14 “Ma to yom têŋ anjela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Laodisia-ŋga bocdec bu: Yom dindec meŋ akêŋ Yom Nandô Nadau. Iŋ sôm yom ɣandô eŋ, ma bocdinaŋ yac dakêŋ whiŋ iŋ ndê yom ma atac lu-lu dom. Ma iŋ gêm gôliŋ gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ.

15 Aö kayalê mac lau Laodisia-ŋga nem mêtê hoŋ. Mac asôm bu akêŋ whiŋ aö, tigeŋ mac akêŋ whiŋ aö ti nem ɣalôm sambuc dom. Mac lau tasaj! Mac bu ahu aö sin gacgen, me akêŋ whiŋ aö ti nem ɣalôm sambuc, dec oc ɣayham.

16 Tigeŋ mba! Mac aŋsau bu aŋkuc aö. Bocdinaŋ oc waseŋ mac su tôm ɣagac naŋ kêsaħê gêŋ sac yêc iŋ whasuŋ dec kêlôwê sa.

17 Mac asôm bu mac ati lau ti lêlôm ma lau tiwaê naŋ apônda gêŋ dan dom. Tigeŋ mac anyalê dom bu yêc Anötö aŋgô-ŋga mac afôm lau ɣalôm sawa, ma lau tandô pec, ma lau ɣakwê mbasi.

18 Bocdinaŋ aŋgô aneŋ yom dindec. Mac bu ati lau ti lêlôm, dec atêŋ aö ameŋ, ma aö wakêŋ gol ɣandô ɣayham têŋ mac anemlhi. Ma anemlhi ɣakwê sêsêp asôc-ŋga bu ambo ɣamlic ɣambwa dom ma mayam pac. Ma anemlhi malasin bu aŋgwasiŋ tanôm e tanôm ɣawa sa.

19 Lau naŋ aö atac whiŋ, naŋ bu sêkôm gêŋ giso, dec aö wasôm ɣac ma wamatôc ɣac tu bu sêhu mêtê sac dau siŋ. Boc-dinaŋ aŋgô aneŋ yom. Anem daôm kwi ma akôm naŋga bu aŋkuc aö.

20 Alic! Aö gatôm mac nem silip dan naŋ meŋ kalhac am nem andu ɣagatam ma kêmati gatam mbo. Ma bocdinaŋ asa naŋ ɣô aö awhaŋ ma gêlêc gatam dau su têŋ aö, naŋ aö oc wasôc watêŋ iŋ wandi, ma alu aneŋ gêŋ awhiŋ daŋu.

21 Aö gaku ɣaclai sac-ŋga hoŋ dulu, dec Damaŋ kôc aö sa gandöc gawhiŋ iŋ yêc iŋ ndê pôŋ kin-ŋga. Ma ɣalêŋ tigeŋ lau hoŋ naŋ sêlzac naŋga ma sêku sac dulu, naŋ wakôc ɣac sa bu sênen gôliŋ sêwhiŋ aö yêc aneŋ pôŋ kin-ŋga.

22 Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ɣô yom dindec naŋ Njalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.”

4

Jon gêlic gêŋ atu undambê-ŋga

1 Dinaŋ su, goc aö galic gatam dan naŋ kac sa su yêc undambê. Ma awha naŋ aö gaŋgô muŋ su gitôm dahuc taŋ, naŋ sôm têŋ aö bu, “Pwi mwen, ma gêŋ naŋ oc hôc asê tiŋambu-ŋga, naŋ watôc têŋ am.”

2 Têŋ dinaj Njalau Dabuŋ kôm aö gatuŋ kain dan sa, ma aö galic pôŋ kin-ŋga dan kalhac undambê, ma pôŋ ɣadau ndöc ɣahô.

3 Ma iŋ naŋ ndöc, naŋ ndê ɣawasi atu, gitôm thoc ɣayham lu naŋ sêsam bu jaspa ma kanelian. Ma gasuŋ bu êp naŋ ɣadalô ɣayham ma ɣawasi gitôm hoc ɣayham emerel, naŋ kêgihi pôŋ atu dau ahuc.

⁴ Ma aö galic pôj 24 sêlzac sêngihi pôj atu, ma lau bata 24 sêndöc ñahô. Ñac sêscôc ñakwê sêsep, ma sanem gol yêc ñac si ñagôlôj tôm gi.

⁵ Ma aö galic sickac, ma gañgô wapap gic ti ñakêcsia atu sa akêj pôj atu. Ma lam ti ñawê atu 7 sêlzac pôj ña-ndö-nga. Lam 7 dinañ Anötö ndê ñalau 7.

⁶ Ma yêc pôj dau ña-ndö-nga aö galic gêj ñawasi atu poc gitôm bugictor, ma ñawa gitôm glas.

Ma aö galic añela atu hale sêlzac sêngihi pôj atu. Ñac sem gêj tali ñatô añgô, ma tandô daësam sêyêc ñac ñabapo ti ñadômbwê.

⁷ Añela hale dinan añgô andô bocdec. Añela ñamata-nga ndê añgô gitôm layon, tilu-nga gitôm makao, titö-nga gitôm ñamalac, ma añela tihale-nga ndê añgô gitôm macmpor nañ hu mbo lôlôc.

⁸ Ñac tigen-tigej si ñamakê 6, ma tandô daësam sem ñac ahuc, yêc ñamakê ñapu-nga whinj. Ma ñac sêmpir Anötö ma sêsmôm, “O Pômdau Anötö, Ñanya Ñadau, am dabuñ, dabuñ, ma dabuñ ej. Am mbo têj ñamata-nga, kwahic dec am mbo, ma tinjambu am oc mbu mwen.” Ñalêj dinan ñac sêmpir in acsalô ma ôbwêc hoj, sêñwhañ dau dom.

⁹ Têm bocke nañ añela hale dinan sêsmôm yom dinan sêmpir in nañ ndöc pôj atu ma mbo tali ñapañ, ma sem danje in ti sêtoc in ndê waê sa, goc

¹⁰ lau bata 24 sêhu dau sêsep nom ma sêpôj haduc têj in. Ma sêkêj ñac si sanem sêyêc pôj atu ndö-nga, ma sêsmôm yom bocdec bu,

¹¹ “O Pômdau yac mba Anötö. Am gêj hoj ñadau. Am kêmasañ gêj hoj ma kêj gêj hoj sêmbo tali, tôm am daôm tac whinj. Tu dinan-nga dec am ñayham kêlêc, ma gic waê bu yac ampiñ am ti apo nem waêm sa, ma atoc am sa tu am nem ñawasi ti ñaclai atu-nga.”

5

#Anötö ndê Domba ma bapia tilhuñ

¹ Aö tanjhe in nañ ndöc pôj atu, ma galic bapia tilhuñ danj yêc in amba andô-nga, ma yom yêc bapia dau danja lu-lu. Bapia dau sêñlhûñ sa, ma sêkêj gêj ñabalêp 7 pi ñadalibu kôc dôj.*

² Ma aö galic añela ñaŋga danj, nañ mbwêc awha atu bocdec bu, “Asa in ñamalac gitêj, gitôm bu kôc gêj ñabalêp su ma kac bapia dau sa?”

³⁻⁴ In mbwêc yom dinan asê, tigen yêc undambê, ma yêc nom ma nom ñapu-nga, sêtap ñamalac gitêj danj sa dom, nañ gitôm bu kac bapia dau sa ma sam. Têj ndoc aö galic bu sêtap ñamalac gitêj danj sa dom, nañ aö gatañ atu andô.

⁵ Magoc lau bata 24 si danj sôm têj aö, “Am tanj dom! Lic su nañ. Ñamalac gitêj danj mbo, nañ ku ñaclai sac-nga ti ñaclai dambac ndu-nga dulu su, ma in gitôm bu kôc gêj ñabalêp 7 su, ma kac bapia dau sa. In nañ sêsam bu ‘Layon nañ sa akêj Juda ndê ton,’ ma ‘Dawid ndê Wakuc,’ nañ gitôm.”

⁶ Têj dinan aö galic Domba danj nañ ña-añgô gitôm sic in ndu su, magoc mbo tali tiyham. In kalhac ñalhu kêpiñ pôj atu, ma añela hale ti lau bata 24 sêngihi in ahuc. In ndê ñapo 7, ma tandô 7, nañ sem dôhôj Anötö ndê ñalau 7 nañ in kêj ñac sêsa sêtêj nom ñabatiñ hoj.

⁷ Ma Domba dau gi kôc bapia danj nañ ña-añgô gitôm sic in nañ ndöc pôj atu ndê amba andô-nga.

* ^{5:1:} Têj têm Jon to bapia dindec, nañ lau nañ bu sêkêj bapia danj têj lau ñatô, nañ sêkêj gêj ñabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia danj bu sêsep dôj. Ma bocdinan lau bambalin gitôm dom bu sêkac bapia danj nañ ñamalac nañ bapia danj gic in ñawaê.

8 Inj kôc sa su goc anjela hale ti lau bata 24 sêpôñ haduc têñ inj. Yêc ñac hoñ si amba sêkôc gêñ wê-nga nañ sêsam bu hap,[†] ma sùc nañ sêmasaj ña gol, nañ sêkêñ gêñ ñamalu ñayham sip e meñhu. Gêñ ñamalu dinañ, nañ mbec hoñ nañ Anötö ndê lau dabuñ sêteñ têñ inj.

9 Ma ñac sem wê wakuc dañ bocdec, “Am gitêñ andô, gitôm bu kôc bapia ma kac gêñ ñabalêp su. Ñahu bu lau sic am ndu, ma am nem dac gêmlihi lau su sêti Anötö ndê lau. Am gêmlihi lau yêc nom ñagameñ hoñ, ma yêc lau titon-titon ma awha têñtêñ hoñ nañ sêmbo nom.”

10 Ma am kôm ñac sêti lau tonj tigenj, bu sêñem akinj yac neñ Anötö sêtôm lau tâdabuñsiga, ma ñac oc sêñem gôliñ sêmbo nom.”

11 Têñ dinanj aõ galic ti gañgô anjela daësam ma daësam, oc tôm dom bu dasê sa. Ñac sêngihi pôñ atu ma anjela hale ti lau bata ahuc.

12 Ma ñac sem wê ña awha atu bocdec bu, “O Domba ñayham kêlêc, am nañ lau sic am ndu. Yac ampiñ am, bu am gêñ hoñ ñadau, ma am nem ñaclai, ti gauc, ma licwalô, ma waëm ti ñawê ma ñawasi atu hôc gêlêc su.”

13 Têñ dinanj aõ gañgô gêñ tali hoñ nañ sêmbo undambé ti nom ma nom ñapu-nga, ma nañ sêmbo gwêc. Ñac hoñ sem wê bocdec bu, “Kwahic dec, ma tôm bêc hoñ, yac ampiñ inj nañ ndöc pôñ atu, ma yac ampiñ Domba. Bu injlu si waê, ti ñawê ma ñawasi, ma ñaclai atu andô!”

14 Ma anjela hale sêsôm, “Yomandô!” Ma lau bata hoñ sêhu dau sêyêc nom ma sêmpinj injlu.

6

Anötö ndê Domba kac bapia tilhuñ sa

1 Dinanj su, goc aõ galic Anötö ndê Domba dau kôc gêñ ñabalêp ñamata-nga su yêc bapia tilhuñ. Ma anjela hale si dañ ta yom ña awha atu gitôm wapap, ma sôm, “Mwen!”

2 Dec aõ tanjê gameñ, ma galic hosi sêsep dañ. Ma aõ galic ñgac nañ ndöc hosi ñahô, nañ kôc bakôc sôp-nga dañ. Anötö kêj sanem dañ têñ inj, goc inj sa ti ñaclai atu bu ku ñacyo dulu.

3 Goc Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp tilu-nga su, ma aõ gañgô anjela tilu-nga sôm, “Mwen!”

4 Ma hosi kokoc dañ sa meñ. Anötö kêj bieñ balinj dañ têñ ñgac nañ ndöc hosi ñahô, ma kêj ñaclai têñ inj bu kôc yom malô su yêc lau nom-nga, bu kôm ñac sêndic dandi ndu.

5 Goc Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp titö-nga su, ma anjela titö-nga sôm, “Mwen!” Dec aõ tanjê gameñ ma galic hosi yeyec dañ. Ma ñgac nañ ndöc hosi ñahô kôc gêñ danem dôhôñ gêñ-nga yêc inj amba. Gêñ kainj dinanj dakôc bu danem dôhôñ gêñ bu ñadehe me lolo.

6 Ma awha dañ sa akêj pôñ atu nañ kalhac anjela hale ñalhu, nañ sôm, “Kêj tôbôm sa bu lau nom-nga sêpônda gêñ sêneñ-nga, ma ñac oc sêñem dôhôñ gêñ bu lau sêñemli gêñ daneñ-nga ñagec-ñagec ña ñaôli atu. Tigenj kôm ôm a tolib-nga ti ôm wain-nga tisac dom.”

7 Têñ dinanj Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp tihale-nga su, ma anjela tihale-nga sôm, “Mwen!”

8 Goc aõ tanjê gameñ, ma galic hosi yanjañ dañ. Ma ñgac nañ ndöc ñahô, nañ sêsam inj ndê ñaê bu ‘Mbac Ndu,’ ma dañ tiyham, nañ ndê ñaê ‘Lambwam’

[†] **5:8:** Hap - gêñ gitôm gita ti wac daësam, nañ lau sêndic têñ ndoc sêñem wê-nga. Alic Rev 14:2; ma 15:2.

kêkuc in. Ma Anötö kêkiñ inlu bu sêwhê lau nom-nga hoñ kôc ndi toñ hale, ma sêndic toñ dañ ndu. Inlu oc sêngilí siñ, ma sêkêñ tôbôm ma gêmbac atu ma bôclai bu sêseñ lau toñ tihale-nga dinan su.

⁹ Têñ ndoc Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp ti-5-nga su, nañ galic lau ñatô si gatu sêmbo Anötö ndê alta ñapu. Lau dinan, mun-nga lau nom-nga sic ñac ndu, ñahu bu sêkêñ whinj Anötö ndê yom, ma sêhoc in ndê yom asê.

¹⁰ Ma ñac sêta awha atu têñ in, "O Pômdau Dabun ma Yom Nandô Nadau. Têñ bêc bocke am oc ématôc lau sac nom-nga, ma kêñ ñagêyô têñ ñac ô yac mba dac nañ ñac sêkêc siñ su?"

¹¹ Sêôm yom dinan su, ma Anötö kêñ ñakwê sêsep balinj têñ ñac tôm gi. Ma in sôm têñ ñac bu, "Mac nem asidôwai ñatô sem akiñ aô sêmbo, nañ lau nom-nga oc sêndic ñac ndu gitôm ñac sic mac ndu. Bocdinaj ahôñ malô e gêñ dinan pacndê su."

¹² Aô tanjhê Anötö ndê Domba ma in kôc gêñ ñabalêp ti-6-nga su, goc tiyhô atu gêm, ma aô galic ac tiyec gitôm sêcyâe, ma ayô tikoc gitôm dac.

¹³ Ma tata umboñ-nga sêpeñ sêsep nom gitôm mbu puc atu ma kêwic ahi goc ñalowê sêpeñ sêsep nom si.

¹⁴ Ma umboñ ginga tôm mbu soc po dañ su, ma lôc ti nduc hoñ singa bocdinaj.

¹⁵ Tu dinan-nga lau hoñ nañ sêkêñ whinj Yisu dom, nañ sêtôc dau ñandô, ma sêñsalê gameñ bu sêsin dau. Kiñ ma lau bata, ma lau sinj-nga, ma lau ti lêlôm ma lau ti licwalô atu, ma lau nañ sem akiñ ñadaui ti lau nañ sêmbo ñambwa, nañ hoñ sêlhô bambalinj. Ma sêñsalê mala sêsinj dau kwi-nga sêscôc hocsun ti hoc nañ sêyêc gameñ lôc-nga, nañ ñapu.

¹⁶ Ma ñac sêta yom têñ lôc ti hoc bu êñgatôc ñac si e in nañ ndöc pôñ atu, nañ oc tôm dom bu lic ñac, ma bocdinaj ñac oc sêtap Anötö ndê Domba ndê atac ñandê sa dom.

¹⁷ Sêkôm gêñ dinan, ñahu bu bêc dinan ti bêc sêtap ñandê sa tu ñac si sac-nga, ma lau sac dañ oc sétôm dom bu sêylêc Anötö ndê matôc.

7

Sêpuc ñadalô pi lau Israel-nga 144,000

¹ Dinañ su, goc aô galic ajiela hale nañ sêyob mbu. Ñac sêlhac nom ñabatiñ hale ma sêkôc ñaclai bu sêlhac mbu nom-nga hale ahuc, tu bu sêpuc ñadinda e sêkôm nom me gwêc me a tisac dom.

² Anötö kêñ ñaclai têñ ñac bu sêyob mbu e tiñambu sêhu mbu nom-nga siñ bu kôm nom ma gwêc tisac. Ma aô galic ajiela dañ tiyham nañ sa akêñ gameñ ac pi-nga meñ, ma yêc in amba in kôc Anötö Tanjli Nadau ndê gêñ dapuc ñadalô-nga.* In mbwêc ña awha atu têñ ajiela hale dinan ma sôm,

³ "Akôm nom ti gwêc ma a tisac dom, e yac apuc yac neñ Anötö ndê ñadalô pi in ndê lau akiñ si sêcbala su."

⁴ In sôm yom dinan su, goc aô gangô lau nañ sêpuc ñadalô pi ñac si sêcbala, nañ si namba, nañ gitôm 144,000. Ma lau dinan sêmeñ akêñ lau Israel-nga si gôlôwac toñ 12.

* **7:2:** Têñ têm dinan lau sêkêñ gêñ ñabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia bu sêsap dôñ, ma sêpuc ñadalô dan pi lêlêp dau bu tôc asê bu ñac sêti bapia dau ñadau. Sêmasañ gôlôñ amanjatu-nga (ring) me gêñ dan nañ sêñôñ ti kôm bu sêpuc ñadalô dau.

5 Yêc Juda ndê tonj, sêkeñ ñadalô pi lau 12,000, ma pi lau 12,000 yêc Ruben ndê, 12,000 yêc Gad ndê,

6 12,000 yêc Aser ndê, 12,000 yêc Naptali ndê, 12,000 yêc Manase ndê,

7 12,000 yêc Simeon ndê, 12,000 yêc Liwai ndê, 12,000 yêc Isaka ndê,

8 12,000 yêc Sebulun ndê, 12,000 yêc Josep ndê, ma pi lau 12,000 yêc Benjamin ndê tonj.

Lau daêsam sêmpij Anötö

9 Tiñambu aö tanjê gameñ ma galic lau daêsam andô, gitôm dom bu lau danj sêseñ ñac sa. Sêmeñ akêj nom ñagameñ hoñ, ma akêj lau titon-titon hoñ, ma akêj lau awha têjtêj. Ma sêlhac pôj atu ti Anötö ndê Domba aŋgô andô-ŋga. Ñac hoñ sêsoñ ñakwê sêseñ, ma sêhôc tômtôm ñalaunj.

10 Ma sêmbwêc ñanga bu, "Yac tampinj yac neñ Anötö nañ ndöc pôj atu, ma inj ndê Domba, bu mwasiñ nem lau si-ŋga yêc inju."

11 Ma aŋjela hoñ nañ sêlhac sêngihi pôj atu ti aŋjela hale ma lau bata ahuc, nañ sêhu dau aŋgô sip nom sêyêc pôj atu ndö-ŋga. Ma sêmpij Anötö,

12 ma sêsoñ, "Yomandô! Yac neñ Anötö ndê ñawasiñ ti gauc ma waê ti ñaclai ma licwalô hôc gêlêc gêj hoñ su. Bocdinaj tampinj inj, ma danem danje inj kwahic dec ma tôm bêc hoñ. Yomandô!"

13 Têj dinaj lau bata si dañ meñ ma ndac aö bocdec bu, "Lau ti ñakwê sêseñ dindê, ñac lau asa, ma sêmeñ akêj nde?"

14 Ma aö gaô inj ndê awha ma gasôm, "O ñgac atu, am daôm kêyalê." Dec inj sôm têj aö, "Lau dinaj sêmbo nom têj ndoc ñawapac atu hôc asê, ma kwahic dec sêmeñ sêmbo lec. Sêngwasinj si ñakwê sip Anötö ndê Domba ñadac, ma ñakwê dau sêp sambuc.

15 Tu dinaj-ŋga sêlhac Anötö ndê pôj atu ndö-ŋga yêc inj ndê lôm dabun, ma sem akin inj acsalô ma ôbwêc. Ma inj nañ ndöc pôj atu, nañ oc mbo whinj ñac ma yob ñac.

16 Tôm dom bu sêpônda gêj sêneñ-ŋga ti sêñôm-ŋga tiyham. Ma ac oc pec ñac dom, ma gêj ñandê danj oc tap ñac sa dom.

17 Nahu bu Anötö ndê Domba nañ mbo pôj atu ñalhu, nañ oc ti ñac si ñgac yob ñac-ŋga, ma wê ñac sêsa bu sêñôm bu yêc bubata tanjli-ŋga. Ma Anötö dau oc puñ ñac tasulu su yêc ñac tandô."

8

Anötö ndê Domba kôc gêj ñabalêp ti-7-ŋga su

1 Têj dinaj Anötö ndê Domba kôc gêj ñabalêp ti-7-ŋga su yêc bapia, ma gameñ undambê-ŋga ñanjeñ sa gitôm acgatu ñasawa danja.

2 Ma aö galic aŋjela 7 nañ sêlhac Anötö aŋgô-ŋga, ma inj kêj dahuc têj ñac hoñ tôm gi.

3 Ma aŋjela dañ tiyham meñ kalhac alta gol kêpiñ pôj atu. Inj kôc lônj gol danj, ma sêkêj gêj ñamalu ñayham daêsam têj inj. Goc inj kêgaluñ whinj Anötö ndê lau dabunj si mbec yêc lônj dau, ma kêc pi alta ti da têj Anötö.

4 Ma ñawasu akêj gêj ñamalu ti lau dabun si mbec, sa akêj lônj nañ yêc aŋjela amba, ma pi têj Anötö aŋgô-ŋga.

5 Pacndê, goc inj kôc ya ñanda akêj alta, ma kêj sip lônj gêj ñamalu-ŋga e meñhu, ma tuc sip gameñ nom-ŋga gi. Ma aö gañgô ñakêcsia atu, ma sickac ti wapap gic ma tiyjhô gêm.

Aŋjela hale sêyu dahuc

6 Têj dinañ anjela 7 nañ sêkôc dahuc, nañ sêmasañ dau bu sêyu.

7 Anjela ñamata-nga yu inj ndê, ma sêmbaliñ u ñalhuc gitôm ais, ma ya nañ sêngalañ whin dac nañ sip nom gi. Ma ya dau gêj gameñ nom-nga ti a daësam su. Aö galic gitôm sêwhê gameñ nom-nga ti a hoñ kôc gi ñatonañ tö, ma toñ dan ya gêj su, ma lu sêyêc ñayham. Ma kwañ batac-batac, nañ ya gêj hoñ su.

8 Goc anjela tilu-nga yu dahuc, ma sêmbaliñ gêj dan gitôm lôc atu ti ya sip gwêc gi. Ma tiyham aö galic gitôm sêwhê gwêc kôc gi toñ tö, ma toñ dan gêm dau kwi ti dac, ma toñ lu sêyêc ñayham.

9 Ma i ti gêj tali hoñ nañ sêmbo gwêc ti dac, nañ sêmbac ndu. Ma wañ nañ sêpoc gwêc bocdinañ, toñ dan siñga su, toñ lu sêpoc ñayham.

10 Têj ndoc anjela titö-nga yu ndê dahuc, nañ tata atu dan peñ sip akêj umboñ. Tata dau ñawê atu, ma peñ sip nom ma kôm bu ti bubata daësam sêtisac. Aö galic gitôm sêwhê bu ti bubata hoñ kôc gi toñ tö, ma toñ dan tisac.

11 Sêsam tata dau ñaê bu 'Ñamakic.' Ma yêc bu nom-nga hoñ, toñ dan ñamakic sa ma toñ lu sêyêc ñayham. Ma lau hoñ nañ sênôm bu ñamakic dinañ, nañ sêmbac ndu.

12 Goc anjela tihale-nga yu ndê dahuc, ma ac ti ayô ma tata ñatô sêtisac. Tu dinañ-nga têj acsalô, ac pô gameñ gitôm acgatu ñasawa 8, ma ñasec sa gitôm acgatu ñasawa hale. Ma têj ôbwêc bocdinañ, ayô ti tata ñawê mba gitôm acgatu ñasawa hale.

13 Aö galic gêj hoñ dinañ su, ma aö gañgô macmpoñ dan nañ hu mbo umboñ, ma tan ña awha atu bocdec bu, "Oyaê! Oyaê! Oyaê! Anjela hale sêyu dahuc su, ma anjela tô sêmbo dôñ sêmbo. Bocdinañ mac lau nom-nga oc atap ñawapac sa tiyham."

9

Anjela ti-5-nga yu dahuc

1 Goc anjela ti-5-nga yu ndê dahuc, ma aö galic tata dan peñ yêc umboñ sip nom gi. Ma Anötö kêj ki têj inj bu yob sunj balinj sac nañ sêsam bu Abis,* nañ ñagatam.

2 Goc inj gêlêc gatam dau su, ma yawasu pi akêj sunj balinj dinañ menj. Yawasu dau atu andô, gitôm yawasu têj ndoc lau sêkêc pwa atu danj. Yawasu dau gêm ac ahuc ma kôm umboñ ñasec sa.

3 Ma aö galic wakô sêsis akêj yawasu sêmenj. Ñac si ñaclai gitôm gapinjgap bu sêkêñ ñandê atu têj lau nom-nga.

4 Magoc Anötö gic yao ñac bu sêkôm kwañ ma gêj batac-batac ma a tisac dom, ma sêkôm lau nañ anjela sêpuc Anötö ndê ñadalô pi ñac sêcbala su, nañ sêtisac dom. Magoc lau ñatô, nañ wakô dinañ oc sêkôm ñac sêtisac.

5 Ñac sêkôc ñaclai bu sêkêñ ñandê atu têj lau dinañ gitôm ayô 5, magoc ñac oc sêndic ñac ndu dom. Ma ñandê dau gitôm gapinjgap señ lau.

6 Têj ndoc dinañ lau oc sêtec bu sêmbo tali. Ñac oc tac whinj bu sêmbac ndu, tigeñ ñac oc sêmbo tali ma sêhôc ñandê ñapaj.

7 Aö galic wakô dinañ sêtôm hosi nañ sêmasañ tu sêndic siñ-nga. Gêj gitôm gulunj gol sac ñac si ñagôlôj, ma ñac si anjô gitôm ñamalac.

8 Ñac si kêclauñ balinj gitôm lauwhê si, ma ñac si ñalhô atu gitôm layon si.

* **9:1:** Ñaê 'Abis' (Abyss) kékuc Yom Grik. Sun balinj dinañ ti ñalau sac si gapowcalâ.

9 Ma yêc ηac si ηabapo aö galic gêj ηan̄ga gitôm lautuc ain. Ma têj ndoc ηac sêhu sêmbo lôlôc, ηac si ηamakê ηakêcsia atu gitôm hosi daêsam sêhê kaleta ma sênti bu sêndic siŋ.

10 Ηac si ηan̄guc gitôm gapin̄gap si ηan̄guc bu sêtiŋ ηamalac. Ηaclai atu yêc ηac si ηan̄guc, bu sêkêj ηandê têj lau gitôm ayô amaŋdan.

11 Ηac si kiŋ inj aŋela sac sun̄ baliŋ-ηga. Yêc Yom †Hibru sêsam inj ndê ηaê bu Abadon, ma yêc Yom Grik sêsam inj bu Apolion.[†]

12 Νawapac dinaj ti ηawapac ηamat̄-ηga. Ma ηawapac lu sêyêc dôj sêyêc.

An̄ela ti-6-ηga yu dahuc

13 Têj dinaj aŋela ti-6-ηga yu ndê dahuc. Ma aö gaŋô awha dan̄ sa akêj alta gol naŋ kalhac Anötö aŋgô-ηga. Ήapo hale sêyêc alta dau ηakêcsu hale, ma awha dau sa akêj ηapo dau ηalhu,

14 ma ta yom têj aŋela naŋ yu dahuc bocdec bu, “Sa têj aŋela hale naŋ sêšô ηac dôj sêmbo bu atu Yupretes, naŋ ndi, ma êmgapwêc ηac su.”

15 Muŋ-ηga Anötö kêyalin̄ ndoc dan̄ sa bu aŋela hale dinaj sêndic lau sac ndu, ma ηac sêhôj̄ ndoc dau sêmbo Bu Yupretes. Goc aŋela dau sa gi ma kêgapwêc aŋela hale dinaj su, bu sêwhê lau nom-ηga kôc ndi ton̄ tö. Ma ton̄ dan̄ ηac oc sêndic ηac ndu, ma ton̄ lu sêhu ηac siŋ.

16-17 Têj dinaj aö galic gêj ηagatu dan̄, lau siŋ-ηga daêsam kêlêc sêndöc hosi ηahô. Ma awha dan̄ sam ηac si namba asê têj aö, naŋ gitôm 200 milien. Ma aö galic lautuc ηan̄ga sêyêc ηac ηabapo. Lautuc dinaj ηadalô kokoc gitôm ya, ma ηamayaŋ gitôm umboŋ, ma yan̄yaŋ gitôm gêj ηandê ηaê †solpa. Ma aö galic hosi si ηagôlôŋ gitôm layon̄ si, ma ya ti yawasu ma solpa sa akêj ηac si whasun̄.

18 Gêj tö dinaj, ya ti yawahô ma solpa, naŋ sêsa hosi whasun̄ naŋ tôm ηawapac atu bu seŋ̄ lau nom-ηga ηatô su. Lau ton̄ dan̄ oc sêmbac ndu, magoc ton̄ lu oc sêmbo tali.

19 Hosi dinaj sêkôc ηaclai atu yêc ηac si whasun̄, ma yêc ηac si ηan̄guc whin̄. Bu ηac si ηan̄guc gitôm mboc ηagôlôŋ bu seŋ̄ lau ma kôm ηac sêtisac.

20 Νawapac tö dinaj kôm lau ton̄ dan̄ sêmbac ndu. Ma lau ηatô naŋ sêmbac ndu dom, naŋ sêlic su, magoc sem si ηalôm kwi dom. Mba! Ηac sêsap ηac si mêtê sac dôj ηapaŋ. Ηac sem akiŋ̄ ηalau sac ma anötöi gwam naŋ sêmasaŋ̄ ηa gol ti silba ma brons ti hoc ma ηa a. Gwam hoŋ̄ dinaj gitôm dom bu sêlic gameŋ̄ me sêŋgô yom, ma sêŋsêlêj dom, tigeŋ̄ lau nom-ηga sem akiŋ̄ ηac ηapaŋ̄.

21 Ma ηac sêkôm mêtê sac daêsam tôm sic ηamalac ndu, sêpec balö, sêkôm mêtê mockain̄-ηga, ma sem kan̄ gêj. Ηac sêlic ηawapac dau, magoc sem dau kwi dom, ηac sêsap si mêtê sac dinaj dôj ηapaŋ̄.

10

An̄ela kêj bapia sauŋ̄ dan̄ têj Jon

1 Têj dinaj aö galic aŋela ηan̄ga dan̄ sip akêj undambê men̄. Inj ndê ηakwê gitôm dao, ma gasun̄ bu êp dan̄ yêc inj ηagôlôŋ ηahô-ηga. Inj ndê aŋgô andô ηawasi gitôm ac, ma inj gahi gitôm alhô ti ya.

2 Ma inj kôc bapia sauŋ̄ dan̄ naŋ kac sa su, yêc inj amba. Inj sip gi ma kêj gahi gasê-ηga kalhac nom, ma gahi andô-ηga kalhac gwêc.

[†] **9:11:** Abadon ma Apolion - ηaê lu dinaj ηahu tigeŋ̄. Danem kwi bu ‘Ndic Ndu’ me ‘Seŋ̄ su.’

³ Ma inj mbwêc nañga, gitôm layon danj tañ. Têj ndoc inj mbwêc, nañ aö gañgô awha 7 sêta yom, nañ ñakêcsia gitôm wapap gic.

⁴ Aö gañgô awha 7 dinañ su, ma bu wato ñac si yom sip bapia, tigen awha danj akêj undambê sôm têj aö bu, "To yom nañ am ñgô akêj awha wapap-ña 7, nañ dom. Mba! Kôc dôj ma sêc ahuc yêc am-ña."

⁵ Goc añela nañ kalhac nom ti gwêc, nañ tôc inj amba andô-ña pi undambê.

⁶ Inj bu sôm yom ma puc dôj ña Anötö ndê ñaê, dec sôm, "Aö wasôm yom ñandô yêc inj nañ mbo tali ñapañ, nañ añgô-ña, inj nañ kêtj undambê ma nom ti gwêc, ma gên hoñ nañ sêmbo gamej dinaj. Dahôj têm danj tiyham dom,

⁷ bu gên hoñ nañ Anötö kêmatiñ tidôj munj su, ma yêc siñ dau e meñ têj kwahic dec, nañ oc meñ sa tiawê. Têj bêc nañ añela ti-7-ña yu dahuc, nañ gên hoñ dinaj oc ñandô sa tôm inj hoc asê gwanañ su têj lau propet nañ sem akiñ inj."

⁸ Dinañ su, goc awha akêj undambê nañ aö gañgô su, nañ sôm yom têj aö tiyham bocdec bu, "Am sa têj añela nañ kalhac nom ma gwêc, nañ ndi, ma kôc bapia nañ kac sa yêc inj amba, nañ su."

⁹ Bocdinaj aö gatêj añela dau ga, ma gandac bapia sauñ dinaj. Ma inj sôm têj aö, "Am kôc su, ma neñ. Yêc whamsuñ am oc êmsahê ñaganda gitôm lêp. Tigen bapia dau oc kôm am nem ñatac yham dom."

¹⁰ Aö gakôc bapia sauñ dau su yêc inj amba, ma gañ. Yêc whamsuñ aö kasahê bu ñaganda gitôm lêp, tigen tiñambu sip aö ñatac gi ma kôm aö ñatac yham dom.

¹¹ Goc Anötö sôm têj aö, "Am oc hoc yom asê tiyham gitôm propet, ma sôm yom pi lau daësam, pi lau titon-titon ma lau awha têjtêj, ma pi kiñ sêwhin."

11

Anötö ndê propet lu

¹ Dinañ su, goc Anötö kêtj gakoc balinj danj têj aö bu wanem dôhôj gêj. Ma inj sôm têj aö, "Am ndi, ma nem dôhôj anej lôm dabun, ma alta nañ kalhac dê. Ma lau nañ sêtoc aö sa ma sêtej mbec têj aö sêmbo dindê, nañ sê ñac sa.

² Tigen nem dôhôj gamej yêc lôm dabun ñabatêmndö dom, bu aö gakêj gamej dinaj têj lau sambuc ti ñac si gamej. Ma ñac oc sênen gôliñ anen malac dabun, ma sêngwiñ anen lau gitôm ayô 42.

³ Magoc aö wakêj ñaclai têj anen propet lu, dec inju oc sêsoc ñakwê yejec ma sêson anen yom asê gitôm bêc 1,260."

⁴ Propet lu dau sêlhac Pômdau, nañ gêm gôliñ nom sambuc, nañ añgô-ña, sêtôm a olib lu, ma sêtôm yakainj lu.

⁵ Lau nañ bu sêkôm inju ña yom, nañ oc sêmbac ndu ñalêj bocdec. Ya oc sa yêc inju whasun ma neñ ñac su.

⁶ Ma têj ndoc sêhoc Anötö ndê yom asê, nañ sêkôc ñaclai bu sêson u ndic dom yêc umboñ. Ma sêkôc ñaclai bu sênen bu kwi ti dac, ma bu sêkêj ñawapac tidaudidañ têj lau nom-ña têj ndoc bocke nañ inju atac whin nañ.

⁷ Têj inju si têm sêhoc Anötö ndê yom asê-ña pacndê su, nañ aö galic bu gêj sac danj pi akêj sun balinj sac dinaj meñ, ma gic siñ têj inju. Ma inj ku inju ma gic inju ndu.

⁸ Ma inju si ñamlan sêyêc ñambwa sêyêc malac atu dau ña-malac lôm. Yêc malac atu dau lau sic inju si Pômdau ndu pi a gicso dau, ma bocdinaj lau ñatô sem malac dau ñaê kwi ma sêsam bu Sodom ma Isip.

9 Têj dinaj, lau akêj nom ñagamej hoj, ma akêj lau titoj-titoj ma awha têjtêj hoj tahê inlu si ñamlañ gitôm bêc tö ma ñadañga. Ma ñac sêkêj yao bu lau dañ sêñsuñ inlu dom.

10 Lau sac nom-nga sêtisambuc bu inlu sêmbac ndu, ma ñac sêkêj gêj ñayham-ñayham têj dandi ti atac ñayham atu. Nahu bu muñ-nga propet lu dinañ sêkêj ñawapac têj ñac.

11 Aö galic bu inlu sêyêc boc-dinañ tôm bêc tö ma ñadañga, goc Anötö kêj inj ndê wayahô tali-nga têj inlu dec sêtisa tiyham ma sêlhac. Ma lau hoj nañ sêlic, nañ sêtöc dau ñandô.

12 Ma aö gañgô Anötö ta yom awha atu têj inlu ma sôm bu sêpi sa sêtêj inj sêmenj. Goc dao dañ kôc inlu sa sêpi undambê si, ma inlu si ñacyo sêlic.

13 Têj têm dinaj tiyhô atu gêm, ma malac atu dau ñagamej ñatô sêtisac. Gitôm sêwhê malac dâu kôc ti gamej 10, ma gamej 9 sêyêc ñayham, ma gamej ti-10-nga tisac. Ma lau 7,000 sêmbac ndu. Gêj dau kôm lau nañ sêmbo tali, nañ sêtöc dau atu, ma sêtöc Anötö undambê-nga ndê waê ti ñaclai atu sa.

14 Dinañ ti ñawapac tilu-nga, ma titö-nga kêpiñ bu hôc asê.

Dahuc ti-7-nga tanj

15 Têj dinaj añjela ti-7-nga yu dahuc, ma aö gañgô awha daësam sêta yom ñañga yêc undambê bocdec bu, "Kwahic dec yac nej Pômdau lu inj ndê Mesaya sem gôlinj nom ñagamej sambuc. Ma gôlinj dau oc pacndê dom."

16 Ma lau bata 24 nañ sêndöc ñac si pôj yêc Anötö añgô-nga, nañ sêhu dau añgô sip nom, ma sêmpij inj,

17 ma sêñôm, "O Pômdau Anötö Ñaclai Ñadau, am nañ mbo têj ñamata-nga, ma kwahic dec mbo. Yac bu anem danje am bu am gêm gôlinj nom ti am nem ñaclai atu.

18 Lau nom-nga atac ñandê sa, magoc kwahic dec ñac oc sêñsahê am nem atac ñandê. Ndoc meñ su, bu am êmsahê lau nañ sêmbac ndu su. Ma am oc kêj ñagêyô ñayham têj lau hoj nañ sem akiñ am, lau propet ti am nem lau dabun, ma têj lau hoj nañ sêtöc nem ñaê sa, lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhinj. Tigeñ lau nañ sêkôm nom tisac, nañ am oc sej ñac su."

19 Ñac sêmpij Anötö su, goc gatam yêc Anötö ndê lôm dabun undambê-nga kac sa, ma aö galic apa Anötö ndê pwac dabun-nga yêc lôm dabun ñalôm. Ma sickac ti wapap gic, ma aö gañgô ñantinj atu, ma tiyhô gêm ma u gic ñalhuc atu ma ñanjañ gitôm ais.

12

Awhê dañ, ma Akô

1 Têj dinaj gêj dalô atu dañ hôc asê yêc undambê, ma kôm aö gasö. Aö galic awhê dañ, ma ac kêgihi inj ahuc gitôm ñakwê. Ayô yêc inj gahi ñapu, ma tata 12 sac inj ñagôlôj gitôm kinj si sanem.

2 Awhê dau daê, ma inj ndê ndoc kôc balêkoc-nga meñ sa. Tu dinaj-nga dec inj kêsahê ñandê atu, ma tanj asê.

3 Ma gêj dalô dañ tiyham hôc asê yêc undambê. Aö galic gêj kokoc atu gitôm akô dañ. Inj ndê ñagôlôj 7, ma ñapo 10. Ma sanem kinj-nga 7 sac inj ndê ñagôlôj 7.

4 Ma inj ndê ñanjuñ gic tata umboñ-nga daësam sa, ma kêbalip ñac sêsis nom si. Tata tonj lu gacgeñ sêlhac umboñ, ma tonj dañ inj kêbalip sip nom gi. Goc inj gi kalhac awhê dau añgô-nga, ma hôñ bu inj kôc balêkoc su, goc inj neñ.

⁵ Ma awhê dau kôc balêkoc *ŋac** dañ. Inj *ŋac* nañ oc nem gôliñ lau nom-*ŋga* hoñ ti *ŋaclai* atu, gitôm inj kôc tôc kiñ-*ŋga* ain tu êmatôc *ŋac-ŋga*. Akô tac whinj bu neñ balêkoc dau, tigeñ gitôm dom. Nahu bu sêñgaho balêkoc dau su pi undambê gi, bu mbo whinj Anötö nañ ndöc pôñ atu.

⁶ Ma balê dinda kölhö kêtí gi mbo gameñ sawa. Anötö kêyalin gameñ sa gwanañ yêc dindê, bu yob awhê dau gitôm bêc 1,260.

⁷ Têñ dinaj aõ galic siñ atu yêc undambê. Anötö ndê anjela *ŋamata-ŋga* Maikel ti inj ndê anjela sic siñ têñ akô, ma akô ti ndê anjela sac sic siñ ô.

⁸ Magoc akô ndê *ŋaclai* gitôm dom, dec inj ti ndê anjela sac si mala sêmbo undambê-*ŋga* mba.

⁹ Anötö ndê anjela sêsoc *ŋac* su ma sêmbalin *ŋac* sêsis nom si. Inj akô akwa dinaj, nañ dasam inj ndê *ŋaé* bu Sadan me *ŋac* yejec. Inj êlêmê kêsau lau nom-*ŋga* ma kêtôm *ŋac* bu sêkôm mêtê sac.

¹⁰ Têñ ndoc dinaj aõ gañgô awha atu danj yêc undambê, nañ sôm, "Kwahic dec Anötö ndê ndoc bu nem gôliñ nom sambuc-*ŋga*, nañ hôc asê su, ma inj tôc inj ndê *ŋaclai* asê yêc awê. Inj ndê gweleñ nem lau si-*ŋga* kwahic dec *ŋandô* sa, ma lau hoñ oc sêlic †Mesaya ndê *ŋaclai*. Têñ *ŋamata-ŋga* Sadan kalhac Anötö aŋgô-*ŋga* têñ acsalô ma ôbwêc hoñ, ma kêgôliñ yom pi yac neñ asidôwai. Magoc kwahic dec Anötö kêmåsuc inj su yêc undambê.

¹¹ Dac nañ Anötö ndê Domba kêc siñ, nañ puc yac neñ asidôwai dôñ, ma sêhoc Anötö ndê yom *ŋandô* asê. Ma tu dinaj-*ŋga* *ŋac* sêku Sadan dulu. Sêlhac *ŋaŋga* ma sêtöc dau dom bu lau sêndic *ŋac* ndu.

¹² Bocdinaj mac lau undambê-*ŋga*, atac *ŋayham* ma atisambuc. Tigeñ *ŋawapac* atu gic mac lau nom ti gwêc-*ŋga* *ŋawaé*. Oyaê. Sadan sip têñ mac menj, ma inj tac *ŋandê* atu andô. Nahu bu inj kêyalê bu inj ndê têm tiapê su."

¹³ Têñ ndoc akô gêlic bu sêsoc inj su sip nom gi, nañ inj gic hu kêbulu awhê nañ kôc balêkoc *ŋac* nañ.

¹⁴ Tigeñ Anötö kêñ *ŋamakê* lu têñ awhê dau gitôm macmpoñ atu danj ndê, bu hu sa ndi mbo inj ndê mala nañ Anötö kêyalin sa su yêc gameñ sawa. Yêc dinaj Anötö oc yob inj tôm yala tö ma ayô 6, bu akô dau kôm inj tisac dom.

¹⁵ Têñ dinaj akô kac whasunj sa ma guluc bu atu sa bu hêc awhê dau su.

¹⁶ Magoc Anötö gêm awhê dau sa ma kôm nom hôc kôc, e bu nañ sa akêñ akô whasunj nañ sip nom *ŋalôm* gi.

¹⁷ Têñ dinaj akô tac *ŋandê* têñ awhê dau, ma hu inj siñ sa gi, bu ndic siñ têñ inj ndê lau wakuc *ŋatô*. *ŋac* lau nañ dañga wambu Anötö ndê yomsu ti sêsap Yisu ndê yom *ŋandô* dôñ.

¹⁸ Ma akô dau gi kalhac kêpiñ gwêc *ŋadali*.

13

Gêy sac atu danj pi akêñ gwêc *ŋalôm* meñ

¹ Ma aõ galic gêy sac atu danj pi akêñ gwêc *ŋalôm* meñ. Inj ndê *ŋagôlôñ* 7, ma *ŋapo* 10, ma sanem 10 sac *ŋapo* *ŋahô* tôm gi. Ma aõ galic *ŋaé* sac sambuc 7 sêyêc inj ndê *ŋagôlôñ* 7 dinaj.

² Gêy sac dau *ŋa-anjô* gitôm pôsip pôñ atu *ŋaé* lepat, ma gahi gitôm bea ndê, ma whasunj atu gitôm layon ndê. Ma akô nañ kalhac gwêc *ŋadali*, nañ kêñ ndê *ŋaclai* ti licwalô têñ gêy sac dinaj, bu nem gôliñ lau sac nem inj aŋgô.

* **12:5:** Awhê dinaj inj ti dôhôñ Anötö ndê lau. Ma balê dau Yisu. Ma akô dinaj inj ti dôhôñ Sadan. Inj kêsahê bu señ Yisu su magoc gitôm dom. Dec tiñambu inj kêñ kisa Yisu ndê lau, magoc Anötö yob *ŋac*.

³ Aö galic gamboc atu yêc gêj sac ndê ɣagôlôŋ daŋ, naŋ gitôm sic in ndu su, magoc gêj dau tisa ma ɣayham sa tiyham. Lau sac nom-ŋga hoŋ naŋ sêlic gêj dau, naŋ sêhêdaê ma sêñkuc gêj sac dau.

⁴ Ma sêlic bu akô kêj in ndê ɣaclai têj gêj sac, dec ɣac sêtoc akô sa ma sem akiŋ in, ma sem akiŋ gêj sac dau whinj. Ma sêşôm têj dandi, “Aluê! Gêj sac dinaj hôc gêlêc gêj hoŋ su. ɣamalac daŋ gitôm dom bu ndic siŋ têj in!”

⁵ Gêj sac dau kôc ɣaclai bu sôm yom toc dau sa-ŋga ma yom sac-sac gitôm ayô 42.

⁶ Dec gêj sac dau kac whasun sa bu sôm yom sac s ambuc pi Anötö, ma pi in ndê ɣaê, ma pi undambê, ma pi lau naŋ sêndöc undambê whinj.

⁷ Ma in kôc ɣaclai bu ndic siŋ têj Anötö ndê lau dabuŋ ma ku ɣac dulu. In kôc ɣaclai atu bu nem gôliŋ lau hoŋ, lau akêj nom ɣagameŋ hoŋ, ma akêj lau titonj-titonj, ma awha têjtêj.

⁸ Ma lau nom-ŋga hoŋ naŋ si ɣaê yêc Buku Taŋli-ŋga dom, naŋ oc sêtoc gêj sac sa ma sênenem akiŋ in. Anötö ndê Domba yob Buku Taŋli-ŋga dau. In Domba naŋ nom dindec mbasi eŋ, ma Anötö kêyalinj in sa ma kêyalê bu tiŋambu, lau oc sêndic in ndu.

⁹ Asa ndê daŋgasuŋ bu yêc, naŋ ɣô yom dindec.

¹⁰ Yomandô! ɣawapac daêsam oc sêhôc asê. Lau ɣatô sic ɣawaê bu sêndöc gapocwalô, ma ɣatô oc sêndic ɣac ndu ɣa bieŋ balinj. Bocdinaŋ mac lau dabuŋ, alhac ɣanŋa ma ahu nem akêj whinj siŋ dom.

Gêj sac tilu-ŋga pi sa akêj nom ɣalôm

¹¹ Têj dinaj aö galic gêj sac daŋ tiyham pi sa akêj nom ɣalôm meŋ. In ndê ɣapo saun lu, gitôm domba ɣatu daŋ ndê. Magoc in ndê awha atu gitôm layon ndê.

¹² Gêj sac ɣamata-ŋga naŋ sic in pi ɣagôlôŋ magoc ɣayham sa tiyham, naŋ kêj ndê ɣaclai atu têj gêj sac tilu-ŋga dinaj, dec in gêm gôliŋ gêm in aŋgô, ma kêgilu láu nom-ŋga hoŋ bu sênenem akiŋ gêj sac ɣamata-ŋga dinaj.

¹³ Ma gêj sac tilu-ŋga kôm gêj dalô atu-tu. In sôm, ma ya sip akêj undambê meŋ, ma lau hoŋ sêlic.

¹⁴ In kôc ɣaclai bu kôm gêj dalô nem gêj sac ɣamata-ŋga aŋgô, gêj sac naŋ sic in ɣa bieŋ balinj, magoc mbo tali. Bocdinaŋ in kôm gêj dalô ma kêsaü lau nom-ŋga naŋ sêkêŋ whinj Yisu dom, ma kêj yatu têj ɣac bu sêmasaŋ gêj sac ɣamata-ŋga ndê ɣagatu.

¹⁵ Ma in kôc ɣaclai bu yu wayahô sôc gêj ɣagatu, dec gêj dau sôm yom asê. Ma lau naŋ sem akiŋ gêj ɣagatu dom, dec in gic ɣac ndu.

¹⁶ In kac lau hoŋ ma sôm ɣanŋa bu sêkôc ɣadalô daŋ pi ɣac si amba andô-ŋga me pi ɣac si sêcbala. Lau tiwaê ma lau waêmba, lau ti lêlôm ma lau ɣalôm sawa, lau naŋ sem akiŋ ɣadaui ti lau naŋ sêmbo ɣambwa, lau hoŋ in kac ɣac bu sêkôc ɣadalô dinaj.

¹⁷ Ma in gic yao bu asa naŋ kôc ɣadalô dom, naŋ gitôm dom bu nemlhi gêj, ma gitôm dom bu kêj gêj têj lau bu sênenlhi. Ma ɣadalô dau dinaj, in gêj sac ɣamata-ŋga ndê ɣaê me ɣaê ɣanamba.

¹⁸ Gêj sac ɣanamba dau ɣahu yêc siŋ dau. Asa naŋ ɣamalac ti gauc atu, naŋ êñsahê bu kip namba dau ɣahu sa. Namba dau in ɣamalac daŋ ndê namba, ma in ndê namba 666.

14

Jon gêlic Anötö ndê Domba ti iŋ ndê lau

¹ Tiŋambu aö galic Anötö ndê Domba kalhac Lôc †Sayon. Ma lau 144,000 naŋ iŋlu damba si ɣaê kalhac ɣac si sêcbala, naŋ sêlhac sêwhiŋ iŋ.

² Ma aö gangô awha daŋ sa akêŋ undambê. Awha dau gitôm bu hêc ɣakêcsia, ma gitôm wapap naŋ gic atu, ma gitôm hap naŋ lau wê-ŋga sic.

³ Lau 144,000 dinaj sêlhac pôŋ atu, ti ajela atu hale ma lau bata 24 si anjô-ŋga, ma sem wê wakuc daŋ. Anötö gêm lau dinaj si yêc ɣamalac nom-ŋga hoŋ ɣalôm, ma ɣac tawasê sênyalê wê dau.

⁴ ɣac lau dinaj sem dabun dau ɣapep, ma mêtê sac naŋ kôm ɣamalac ɣadômbwi sa yêc Anötö anjô-ŋga,* naŋ sêkôm daŋ dom. Gamen bocke naŋ Anötö ndê Domba bu ndi, naŋ ɣac sêŋkuc iŋ. Domba dau gêmli ɣac su yêc ɣamalac nom-ŋga, ma kêŋ ɣac sêlhac iŋlu Anötö anjô-ŋga gitôm gêŋ ɣandô mbêc.

⁵ ɣac sêşôm yom tasaj daŋ dom, ma ɣac si giso mbasi.

Ajela tö siyom

⁶ Aö taŋhê gamej tiyham ma galic ajela daŋ hu mbo umbon, naŋ kôc ɣawaê ɣayham bu hoc asê têŋ lau yêc nom ɣagamej hoŋ, ma têŋ lau titoj-titoj ma awha têjtêŋ hoŋ. ɣawaê ɣayham dau oc yêc ɣapaŋ, ma oc pacndê dom.

⁷ Iŋ sôm ɣa awha atu, “Atoc Anötö sa ma anem akiŋ iŋ, bu iŋ kêŋ undambê ti nom, ma gwêc ti bubata hoŋ. Ma kwahic dec iŋ ndê ndoc êmatôc lau-ŋga meŋ sa su. Bocdinaŋ atöc iŋ, ma apo iŋ ndê waê sa.”

⁸ Dinaŋ su, ma ajela tilu-ŋga meŋ ma sôm, “Malac atu Babilon[†] tisac su. Anjô su naŋ! Babilon tisac sambuc. Iŋ hu Anötö siŋ ma kôm mêtê sac, ma hê lau daêsam sêsa iŋ ndê lêŋ sac sêŋkuc iŋ, e ɣac si gauc timboloc tôm lau naŋ sêñôm wain ma kêŋiŋ ɣac.”

⁹ Ma aö galic ajela titö-ŋga meŋ kêkuc ajela lu dinaj, ma iŋ sôm ɣa awha atu, “Mac lau hoŋ naŋ atoc gêŋ sac ma iŋ ndê ɣagatu sa, ma akôc iŋ ndê ɣadalô pi nem sêmbalam me amam, naŋ anjô.

¹⁰ Mac oc aŋsahê Anötö ndê atac ɣandê. Yomandô! Iŋ ndê atac ɣandê atu gitôm wain ɣaŋga naŋ iŋ kêc sip laclhu bu mac anôm. Mac oc alhac Anötö ndê Domba ma ajela dabun anjô-ŋga, ma atap nem ɣagêyô sac sa. Gêŋ ɣandê solpa ma ya oc kêŋ ɣandê atu têŋ mac.

¹¹ Y omandô! Lau hoŋ naŋ sem akiŋ gêŋ sac me iŋ ndê ɣagatu, ma sêkôc iŋ ndê ɣaê ɣanamba pi ɣac si ɣamlic, naŋ oc sêtap ɣawapac atu dinaj sa. Gamej naŋ ɣac sêmbo, naŋ yawasu oc pi ɣapaŋ, ma oc pacndê dom. ɣac oc sêjsahê ɣandê atu dau tôm acsalô ti ôbwêc hoŋ, ma ɣac oc sêŋwhaj dau dom.”

¹² Yom dec kêŋ puc mac lau naŋ daňam wambu Anötö ndê yomsu ma akêŋ whiŋ Yisu. Alhac ɣaŋga, ma ahu nem akêŋ whiŋ siŋ dom!

¹³ Dinaŋ su, goc aö gangô awha daŋ sa akêŋ undambê, naŋ sôm têŋ aö bu, “To yom bocdindec. Têŋ kwahic dec ma ndi, lau hoŋ naŋ sêsap si sêkêŋ whiŋ Pômdau dôŋ e sêmbac ndu, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ atu sa.” Ma ɣalau

* ^{14:4:} Jon to yom ma sôm bu lau dau sêyêc sêwhiŋ lauwê dom, dec sêmbo ɣawasi yêc Anötö anjô-ŋga. Magoc lau tigauc daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôŋ mêtê sac tidau-tidau naŋ kôm ɣamalac ɣadômbwi sa yêc Anötö anjô-ŋga. Awhê lu ɣac naŋ sem dau su, naŋ bu sêyêc sêwhiŋ dau, dec Anötö oc lic sac dom.

† ^{14:8:} Tiŋambu Jon to yom pi malac atu Babilon, ma gêm dôhôŋ iŋ pi awhê mockaiŋ-ŋga daŋ. Asam yêc Rev 17-19, ma alic footnote yêc Rev 17:1.

Dabuŋ sôm, "Yomandô! Nac oc sêŋwhaŋ dau yêc gweleŋ naŋ sêlzac ɳaŋga ma sêkôm. Ma ɳac si gweler ɳa-ɳandô oc êŋkuc ɳac pi undambê ndi."

Anötö ndê anjela sic gêŋ ɳandô nom-ɳga sa

¹⁴ Têŋ dinaj aö galic dao sêseŋ danj, ma ɳamalac danj gitôm ɳamalac ndê Atu ndöc dao ɳahô. Sanem gol danj sac in ɳagôlôŋ, ma in kôc bien mbwê-alô ma ɳamata sac andô.

¹⁵ Ma anjela danj sa akêŋ Anötö ndê lôm dabuŋ, ma ta yom awha atu têŋ in naŋ ndöc dao ɳahô bocdec bu, "Kwahic dec ôm nom-ɳga ɳandô sa, ma gêŋ hoŋ tilôwê su. Bocdinaj dec kôc nem bien sa ndi, ma ndic gêŋ ɳandô sa pitigeŋ."

¹⁶ Dec in naŋ ndöc dao ɳahô, naŋ sip têŋ nom gi, ma tim gêŋ ɳandô nom-ɳga na in ndê bien dinaj, goc gic hoŋ sa sêpitigeŋ.

¹⁷ Ma anjela danj tiyham sa akêŋ lôm dabuŋ undambê-ɳga meŋ, naŋ kôc bien mbwê-alô danj ɳamata sac andô.

¹⁸ Ma anjela danj tiyham naŋ yob ya yêc Anötö ndê alta, naŋ sa meŋ, ma mbwêc awha atu têŋ anjela naŋ hôc bien ɳamata bu, "Kôc nem bien, ma sôc ôm wain-ɳga naŋ yêc nom, naŋ ndi, ma ndic wain ɳandô sa. Bu wain ɳandô kwahic dec ɳalôwê sa su."

¹⁹ Dec anjela dau sip nom gi ma tim wain ɳandô nom-ɳga na in ndê bien. Ma in gic sa pi gameŋ sênen kiŋ wain ɳakwi-ɳga. Gêŋ dinaj ti dôhôŋ Anötö ndê atac ɳandê pi lau sac nom-ɳga.

²⁰ Ma aö galic bu sem kiŋ wain ɳandô nom-ɳga dinaj yêc malac atu ɳamakê. Ma dac atu sa meŋ, ma hêc sa ɳasawa baliŋ gitôm 300 kilometra, ma sun ɳagapoŋ atu. Nagapoŋ dau, hosi daŋ bu lom, dec oc meŋ têŋ in tôkwa.

15

Anjela 7 ma ɳawapac 7

¹ Dinaj su, ma aö galic gêŋ dalô atu danj tiyham yêc undambê, dec gasö ɳandô. Anjela 7 sêkôc ɳawapac atu 7 bu sêkêŋ pi lau sac nom-ɳga, naŋ ti ɳawapac ɳambu-ɳga naŋ Anötö oc kêŋ. Bu ɳawapac 7 dinaj oc ndic dabij in ndê atac ɳandê pi lau nom-ɳga e nom ɳatêm pacndê.

² Ma aö galic gêŋ danj gitôm gwêc naŋ ɳawa gitôm glas, ma ya yêc ɳalôm. Ma lau naŋ sêku gêŋ sac atu d ulu, naŋ sêlzac gwêc dau ɳamakê. Nac lau naŋ sêteç bu sênen akiŋ gêŋ sac dau me sêtoc in ndê ɳagatu sa, ma sêkôc in ndê ɳaê ɳanamba dom, ma ɳaleŋ dau dec sêku in dulu. Nac sêkôc gêŋ wê-ɳga ɳaê hap naŋ Anötö dau kêŋ têŋ ɳac.

³ Ma ɳac sem Anötö ndê ɳgac akiŋ Moses ndê wê ma Anötö ndê Domba ndê wê. Nac sem bocdec, "O Pômdau Anötö ɳaŋga. Am kôm gêŋ atu-tu ti gêŋ ɳayham daësam. O Kîŋ atu, naŋ gêm gôliŋ nem lau tôm têm hoŋ, am nem lêŋ in lêŋ ɳandô ma gitêŋ ej."

⁴ O Pômdau, am tigen dabuŋ. Bocdinaj solop bu lau hoŋ sêtoc am, ma sêtoc am nem waêm sa. Lau akêŋ gameŋ hoŋ oc sêmen ma sênen akiŋ am, bu kwahic dec sêlic yêc awê bu am kôm gêŋ hoŋ ɳaleŋ gitêŋ ej."

⁵ Dinaj su, ma aö galic lau Israel-ɳga si tbac dabuŋ ɳagatam kac sa yêc undambê. Bac dau ti lau Israel-ɳga si lôm dabuŋ yêc gameŋ sawa, naŋ sêkêŋ Anötö ndê yomsu yêc ɳalôm.

⁶ Ma anjela 7 sêsa akêŋ lôm dabuŋ dau sêmeŋ, ma sêkôc ɳawapac atu 7. Nac sêsoč ɳakwê ɳawasi sêseŋ, ma sêkic po gol kêgihî ɳac ɳabapo.

⁷ Ma aŋela atu hale si daŋ kôc sùc 7 naŋ sêmasaŋ ɣa gol, ma kēŋ tēŋ aŋela 7 dinaŋ. Anötö naŋ mbo tali ɣapan, naŋ kēŋ ɣawapac tidau-tidau naŋ tōc iŋ ndê atac ɣandê asê, naŋ sip sùc 7 dinaŋ e meŋhu.

⁸ Tēŋ dinaŋ yawasu atu naŋ meŋ akēŋ Anötö ndê ɣawasi ti licwalô, naŋ gêm lôm dabuŋ ɣalôm ahuc. Ma tu dinaŋ-ŋga gitôm dom bu lau daŋ sêšôc lôm dabuŋ sêndi e aŋela 7 sêndic dabuŋ si gweleŋ sêkêŋ ɣawapac 7-ŋga dinaŋ pacndê.

16

Sùc ɣawapac-ŋga 7

¹ Tēŋ dinaŋ aõ gangô awha atu daŋ yêc lôm dabuŋ ta yom têŋ aŋela 7 dinaŋ bocdec bu, “Andi, ma ɣawapac tōc Anötö ndê atac ɣandê asê-ŋga naŋ yêc mac nem sùc, naŋ atac sa sip nom ndi.”

² Dec aŋela ɣamata-ŋga tisa ma pô iŋ ndê sùc tuc, ma kēŋ ɣawapac dan sip nom gi. Ma lau naŋ sêkôc gêŋ sac ndê ɣadalô ma sêpôŋ haduc têŋ iŋ ndê ɣagatu, naŋ gamboc andô gêm ɣac ahuc ma sêjsahê ɣandê atu.

³ Goc aŋela tilu-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc sip gwêc, ma gwêc gêm dau kwi ti dac yejec gitôm ɣgac batê daŋ ndê dac. Ma gêŋ tali gwêc-ŋga hoŋ sêmbac ndu.

⁴ Aŋela titö-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc sip bu ti bubata, dec sêti dac.

⁵ Ma aõ gangô aŋela naŋ yob bu, naŋ sôm, “O Pômdau dabuŋ ɣandô, am naŋ mbo têŋ ɣamatâ-ŋga, ma kwahic dec mbo. Am kêmatôc lau, ma kêŋ ɣagêyô têŋ ɣac ɣalêŋ gitêŋ.”

⁶ Nahu bu lau dinaŋ sêkêc am nem lau propet ti lau dabuŋ si dac siŋ. Ma kwahic dec am kêŋ dac têŋ ɣac sêñôm. ɣagêyô dau gic ɣac ɣawaê soloŋ.”

⁷ Iŋ sôm yom dinaŋ su, goc aõ gangô awha daŋ sa akêŋ alta, naŋ ô yom ma sôm, “Aêc, Pômdau Anötö Naclai Ʉadau. Am kékuc yom ɣandô ma kêmatôc lau, ma kêŋ ɣagêyô soloŋ têŋ ɣac.”

⁸ Têŋ dinaŋ aŋela tihale-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc pi ac, dec ac pec lau nom-ŋga gitôm ya gêŋ ɣac.

⁹ ɣac sêjsahê ɣandê atu ma sêtisac ɣandô. Magoc ɣac si ɣalôm ɣadandi ma ɣac sem dau kwi dom, ma sêtoc Anötö naŋ kêŋ ɣawapac dau têŋ ɣac, naŋ sa dom. Mba! ɣac sêšôm yom sac sambuc pi iŋ ndê ɣaē.

¹⁰⁻¹¹ Goc aŋela ti-5-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc pi gêŋ sac ndê pôŋ atu, ma gamej hoŋ naŋ gêŋ sac gêm gôliŋ, naŋ ɣasec sa. Gamboc sac daësam sem lau sac nom-ŋga ahuc, ma sêjsahê ɣandê atu e kôm ɣac sêseŋ êmbala. Magoc ɣac sem dau kwi ma sêhu si mêtê sac siŋ dom. Sêšôm yom sac-sac pi Anötö undambê-ŋga bu iŋ kêŋ ɣawapac dinaŋ têŋ ɣac.

¹² Ma aŋela ti-6-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc sip bu atu Yupiteres, dec bu dau pa. Bocdinaŋ kin naŋ sêmeŋ akêŋ gamej ac pi-ŋga, naŋ si seŋ yêc bu sêlom bu dau.

¹³ Ma aõ galic ɣalau sac tö, naŋ sêtôm pocwê. Daŋ sa akêŋ akô whasun*, ma daŋ sa akêŋ gêŋ sac whasun. Ma ɣalau sac titö-ŋga sa akêŋ propet tasau* whasun.

¹⁴ Sadau ndê ɣalau sac tö dinaŋ sêkôm gêŋ dalô atu-tu. Ma sêsa si bu sêndic kin nom-ŋga hoŋ sa, bu sêndic siŋ têŋ têm Anötö Naclai Ʉadau ndê bêc atu hôc asê.

* ^{16:13:} Jon sam gêŋ sac tilu-ŋga naŋ sa akêŋ nom ɣalôm (Rev 13:11-18) bu propet tasau. Nahu bu iŋ kôm gêŋ dalô atu-tu bu êjsau lau nom-ŋga. Alic Rev 19:20.

15-16 Ma ḥac sic kin̄ hoj sa sêmbo gamej nañ yêc Yom Hibru sêsam bu Amagedon.

Pômdau sôm yom bocdec, “Ayob daôm ḥapep! Aö wakêj puc pi ndoc wamej-ṅga dom, aö wamej gitôm ḥagac kañ. Mac lau nañ anem ali ma amasañ daôm ḥapep ambo, mac oc atac ḥayham tu atap Anötö ndê mwasiñ sa-ṅga. Tigeñ lau nañ sêmasañ dau dom têñ bêc aö wambu wamej, nañ ḥac oc maya dau atu, gitôm lau nañ sêmbo ḥamlie ḥambwa.”

17 Têñ dinaj anjela ti-7-ṅga pô inj ndê sùc tuc pi umboj. Ma awha atu dañ akêñ pôj atu yêc lôm dabuñ ta yom ma sôm, “Gêj hoj pacndê su!”

18 Ma sickac ti wapap gic ti ḥakêcsia atu, ma tiyhô gêm. Tiyhô dau atu andô. Têñ lau ḥamata-ṅga si têñ e menj têñ kwahic dec, tiyhô dañ gêm atu gitôm inj dinaj dom.

19 Anötö gauc gêm malac atu Babilon ndê lau si mêtê sac, dec kêmâtôc ḥac gitôm inj kêj inj ndê tac ḥandê atu sip laclhu dañ ma kêj têñ ḥac bu sênôm. Ma tu dinaj-ṅga tiyhô atu dau gêm e gic malac atu Babilon kôc gi ton tö. Ma lau nom-ṅga si malac hoj sêtsiac bocdinañ.

20 Ma nduc ti lôc hoj singa.

21 Ma u ḥalhuc ḥanja gitôm hoc ais sip menj tuc lau. Ais dinaj atu sac ma ḥadehe gitôm 40 kilogram tôm gi. Gêj dau kêj ḥawapac atu têñ lau nom-ṅga, ma sêsmôm yom sac sambuc pi Anötö.

17

Awhê mockaiñ-ṅga ma gêj sac

1 Ma anjela nañ sêkôc sùc 7, nañ si dañ têñ aö menj ma sôm, “Mwej ma lic! ḥagêyô nañ Anötö oc kêj têñ lauwhê mockaiñ-ṅga hoj ḥadinda,* nañ ndöc gamej nañ bu daësam sêpoc, n añ aö bu watôc têñ am.

2 Kin̄ nom-ṅga daësam sêtêñ awhê mockaiñ-ṅga dinaj si, ma sêkôm mêtê mockaiñ-ṅga sêwhiñ inj. Ma lau nom-ṅga sêjkuc inj ndê mêtê sac sêwhiñ, e ḥac si gauc timboloc gitôm lau nañ sênôm wain ḥanja ma kêjij ñac.”

3 Têñ dinaj Njalau Dabuñ kôm aö gatuñ kain̄ dañ sa, ma anjela dau kôc aö gasa gamej sawa ga. Ma yêc dindê aö galic awhê dañ ndöc gêj sac kokoc ḥahô. Gêj sac dinaj ndê ḥagôlôj 7, ma ḥapo 10, ma aö galic ḥaê sac-sac gêm inj ḥamlie sambuc ahuc.

4 Awhê dau sôc ḥakwê ḥayham dadalô kokoc ma ḥamayañ. Ma inj kêgôlôj dau na gol, ma hoc ḥayham, ma ḥa gêj ḥawasi gwêc-ṅga nañ sêsam bu pearl. Sùc gol dañ yêc inj amba, ma inj ndê mêtê sac ti mêtê ḥadômbwi atu nañ inj kôm, nañ sip sùc dau ḥalôm e menjhu.

5 Ma inj ndê ḥaê nañ ḥahu yêc siñ dau, nañ sêto pi inj sêcbala bocdec bu:
Malac atu Babilon.

Lauwhê mockaiñ-ṅga ma mêtê ḥadômbwi nom-ṅga hoj
Ñadinda.

* **17:1:** Yêc 17:5 Jon whê sa bu yom nañ in to pi lauwhê mockaiñ-ṅga ḥadinda, nañ hêganôj malac Babilon, ma Rev 18:1-24 tôc ḥalêñ nañ Anötö oc kêj ḥagêyô têñ inj, nañ asê. Lau ḥatô gauc gêm bu inj to yom dau pi malac Rom. Ma lau ḥatô sênyalé bu yom dau gitôm yom góliñ dañ, ma hêganôj lau hoj nañ sêtec bu sêsmôm Anötö ḥapu ma sêkêj kisa inj ndê lau, tôm lau Babilon-ṅga sêkôm têñ lau Israel-ṅga muñ su. Mêtê mockaiñ-ṅga ti dôhôj pi mêtê sac nañ lau kain̄ dinaj sêkôm (alic Ais 23:16-17; ma Nah 3:4). Jon sôm bu awhê mockaiñ-ṅga ndöc kêpiñ bu daësam, tôm malac Babilon dau (Jer 51:13).

6 Inj awhê nañ kêgilí lau nom-nga bu sêndic Anötö ndê lau dabuñ nañ sêhoc yom asê pi Yisu, nañ ndu. Ma aõ galic bu dac nañ sêkêc siñ, nañ kôm awhê dinaj ndê gauc tisac, gitôm inj nôm wain ñaŋga. Aõ galic inj ma gasö ñandô.

7 Goc anjela ndac aõ bocdec bu, “Bocke dec am sö? Kêj danjam aõ, dec oc wawhê gêj sac ti ñagôlôŋ 7 ma ñapo 10, ma awhê nañ ndöc gêj sac dau ñahô, nañ ñahu sa têj am.

8 Gêj sac dinaj inj mbo muñ-nga, magoc kwahic dec inj aŋgô mba. Ma tinjambu inj oc pi sa akêñ sunj balij sac ma Anötö oc sej inj su ñinjga gaceŋ. Ma lau nom-nga oc sêhêdaë ñandô têj têm sêlic gêj sac dau. Nahu bu ñamata-nga gêj sac dau mbo, ma kwahic dec aŋgô mba, tigeñ tinjambu oc mbu meñ tiyham. Anötö kêyalê lau sac nom-nga dinaj gwanañ su, têj ndoc inj kêj undambê ti nom, dec inj to ñac si ñaâe sip Buku Tanli-ŋga dom.

9 “Lau nañ sêkôc gauc ñapep, nañ oc sêŋyalê gêj dau ñahu. Gêj sac ndê ñagôlôŋ 7 sem dôhôŋ lôc 7 nañ awhê dau ndöc.

10 Ma sem dôhôŋ kinj 7 whinj. Kinj amanđaŋ si ndoc pacndê su, ma kwahic dec kinj ti-6-nga gêm gôliŋ mbo, ma kinj ti-7-nga ndê ndoc yêc dôŋ yêc. Tinjambu kinj dau oc meñ, magoc inj oc nem gôliŋ ñasawa balij dom.

11 Ma gêj sac nañ muñ-nga mbo, ma kwahic dec aŋgô mba, nañ oc ti kinj ti-8-nga. Inj oc mbo whinj kinj 7 si tonj, magoc inj gic waê bu Pômdau oc sej inj su ñinjga.

12 Ma ñapo 10 nañ am gêlic, nañ sêti dôhôŋ kinj 10 nañ si ndoc sênenem gôliŋ-nga yêc dôŋ yêc. Tigeñ têj ndoc gêj sac mbu meñ bu nem gôliŋ, nañ kinj 10 dinaj oc sênenem gôliŋ sêwhinj inj. Magoc ñac si ndoc dau oc apê ej.

13 Ñac hoñ oc sêpiŋ dau dôj, ma sêkêj ñac si ñaclai têj gêj sac ma sêsoç inj ñapu.

14 Ma ñac oc sêndic siñ têj Anötö ndê Domba ti inj ndê lau. Tigeñ Domba dau oc ku ñac dulu. Ñahu bu Anötö ndê Domba inj kinj hoñ si Kinj, ma inj pômdau hoñ si Pômdau. Ma inj ndê lau oc sêlhac sêwhinj inj. Ñac lau nañ inj kêyalij ñac sa sêti inj ndê, ma kêgalêm ñac sa, ma sêsap si sêkêj whinj inj dôj ñapanj.”

15 Ma anjela dau gic têku yom ma sôm têj aõ, “Am gêlic bu daêsam nañ awhê mockaiŋ-nga ndöc. Bu dinaj sem dôhôŋ lau titon-titonj ma lau awha têjtêj, ma lau akêj nom ñagameñ hoñ.

16 Ma am gêlic gêj sac ti inj ndê ñapo 10 nañ sêti dôhôŋ kinj sac 10 dinaj. Ñac oc sêkêj kisa awhê mockaiŋ-nga dau, ma sêkôm inj tisac. Ñac oc sêkôc inj ndê ñakwê su, sênej inj ndê ñamsôm, ma sêkêj ya neñ inj su.

17 Ñac oc sêkôm bocdinaŋ, ñahu bu Anötö dau kêj gauc sip ñac si ñalôm bu sêkêj si ñaclai têj gêj sac ma sêsoç inj ñapu, ma sêkêj kisa awhê mockaiŋ-nga. Anötö k êyalin ñagêyô dinaj sa gwanañ su, ma kinj sac dinaj oc sêkôm inj ndê yom ñandô sa.

18 Awhê mockaiŋ-nga nañ am gêlic su, inj ti dôhôŋ malac atu nañ kinj nom-nga hoñ s êsôc inj ndê ñagôliŋ sac-ŋga ñapu.”

18

Babilon tisac

1 Dinaj su, ma aõ galic anjela dan tiyham sip akêj undambê meñ. Inj ndê ñaclai atu, ma inj ndê ñawê ti ñawasi atu pô nom.

2 Ma inj mbwêc awha atu, “Malac atu Babilon tisac su. Aêc, tisac su ma tigasaŋ. Kwahic dec lau danj oc sêndöc malac dau tiyham dom, ma oc ti ñalau sac si gameñ, ma mbac nañ sej gêj ñasu, nañ si gameñ.

3 Malac dau tisac, ḥahu bu iŋ wê lau nom-ŋga sêsa seŋ sac-ŋga gitôm awhê mockain-ŋga daŋ. Kin nom-ŋga sêkôm mêtê sac sêwhiŋ iŋ, ma lau nom-ŋga bocdinaj. Ḥac sêŋkuc iŋ ndê mêtê sac e ḥac si gauc timboloc tôm lau naŋ sêñôm wain ma kêjiŋ ḥac. Ma lau sêtidulu gêŋ-ŋga sêtap awa atu sa tu iŋ ndê mêtê êmwasinj dau ḥa gêŋ ḥayham-ŋayham-ŋga.”

4 Ma aö gaŋgô awha daŋ tiyham akêŋ undambê naŋ sôm yom bocdec, “O anenj lau. Aŋgô! Alhô su yêc malac dinaj ma ambo awê, mboe mac aŋkuc iŋ ndê mêtê sac ma atap ḥawapac atu sa tôm iŋ dau.

5 Alhô su, ḥahu bu iŋ ndê sac pi e gi sunj undambê sa, ma Anötö gauc gêm mêtê sac hoŋ dinaj.

6 Kwhahic dec sac naŋ malac dau kôm têŋ lau, naŋ oc sêo tidim lu mbu têŋ iŋ. Inj oc êŋsahê ḥawapac atu, naŋ hôc gêlêc ḥawapac naŋ iŋ kêŋ têŋ lau, naŋ su. Oc nditôm iŋ nôm gêŋ yêc dau ndê laclhu ḥawapac-ŋga naŋ iŋ kêŋ têŋ lau sêñôm.

7 Têŋ ḥamata-ŋga iŋ toc dau sa, ma kêmwasinj dau ḥa gêŋ ḥayham-ŋayham. Tigeŋ kwhahic dec iŋ oc êŋsahê ḥawapac ti ḥandê atu ô gêŋ ḥayham dinaj su. Tôm ḥasawa balinj lec iŋ sôm yom pi dau bocdec bu, ‘Aö gambo gatôm kwin, ma oc wambo ḥayham enj. Watan danjibo gitôm awhê sawa daŋ dom.’

8 Tu dinaj-ŋga, yêc bêc tigeŋ ḥalôm, ḥawapac daësam oc nem iŋ ahuc. Inj ndê lau oc sêpônda gêŋ daneŋ-ŋga, daësam oc sêmbac ndu ma daësam oc sêtaŋ danjibo, ma Pômdau Anötö oc kêŋ ya neŋ iŋ su. Anötö iŋ ḥaclai ḥadau, ma iŋ oc êmatôc iŋ, ma kêŋ ḥawapac hoŋ dinaj têŋ iŋ.

9 “Ma kiŋ nom-ŋga naŋ sêkôm mêtê sac sêwhiŋ iŋ, ma sêpo dau sa ḥa iŋ ndê gêŋ ḥayham-ŋayham, naŋ oc sêlic yawasu atu naŋ sa akêŋ iŋ. Ma ḥac oc sêtaŋ atu pi iŋ.

10 Nandê naŋ iŋ hôc, naŋ oc kôm ḥac sêtôc dau atu, ma ḥac oc sêlhac ahê ma sêtaŋ bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê! O malac atu Babilon. Muŋ-ŋga am malac ti ḥaclai atu! Tigeŋ acgatu ḥasawa tigeŋ lec am tisac, ma gacgeŋ giŋjam su!’

11 “Ma lau sêtidulu gêŋ-ŋga bocdinaj. Ḥac hoŋ oc sêtaŋ atu tu iŋ-ŋga. ḥahu bu iŋ giŋga su, ma lau mba bu sênenmli ḥac si wapa tiyham.

12 Muŋ-ŋga lau Babilon-ŋga semlhi ḥac si gêŋ kaiŋ gitôm gol, silba, ma thoc ḥayham-ŋayham, pearl, ma po ḥawasi ti ḥadalô ḥayham-ŋayham. Ma semlhi a ḥayham tidaudau, ma gêŋ daësam naŋ lau sêmasaŋ ḥa a ḥayham-ŋayham, ma ḥa elepan ḥapo ti ain, brons, ma hoc ḥawasi.

13 M a semlhi gêŋ naŋ dakêŋ sip gêŋ daneŋ-ŋga gitôm msê, ma semlhi a ḥakwi ti gêŋ ḥamalu ḥayham ḥaoļi atu-tu, wain, olib ḥakwi, bolom ma plawa. Ma semlhi makao, domba, hosi, ma kaleta. Ma semlhi lau ḥatô tu bu sêti ḥac si lau akiŋ ḥambwa-ŋga.

14 “B ocdinaŋ lau wapa-ŋga dinaj oc sêşôm, ‘Gêŋ ḥayham-ŋayham hoŋ naŋ am tac whinj, naŋ kwhahic dec giŋga su. Am nem mone ti ḥawasi hoŋ pacndê sambuc.’

15 Lau naŋ sêtidulu gêŋ dau ma sêtap mone daësam sa yêc Babilon, naŋ oc sêlhac ahê ti sêtôc dau atu, ma sêhu danjibo atu asê ti sêtaŋ.

16 M a ḥac oc sêmbwêc, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! ḥamata-ŋga am nem lau sêşôc ḥakwê ḥayham gitôm kiŋ si. Ma g ol ti pearl ma hoc ḥayham-ŋayham daësam ti nem gôlônj atu.

17 Tigeŋ acgatu ḥasawa tigeŋ ma gêŋ ḥayham hoŋ dinaj siŋga su.’

“Ma lau naŋ sem gôlîŋ waŋ atu gwêc-ŋga, ma lau naŋ sêkôm gweleŋ sêmbo waŋ, ma lau naŋ sêpi waŋ sêşôc sêsa tu sêtap awa sa-ŋga, naŋ hoŋ oc sêlhac ahê ma tahê.

18 Têj ndoc sêlic yawasu atu naq pi akêj malac dau, naq ñac oc sêôm, ‘Malac danj hôc gêlêc malac atu dinaj su dom. Yomandô!’

19 Ñac si ñalôm oc ñawapac atu e sêkêj kop pi ñac ñagôlôj. Ma ñac oc sêtan atu ti sêmbwêc bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! Namata-ñga inj malac ti lêlôm. Ma waq ñadau hoq naq sêkôc wapa sêôc sêsa ñapaq, naq sêtap mone atu sa yêc inj. Magoc acgatu ñasawa tigen lec ma inj giñga su.’”

20 Ma aö gangô awha danj sôm yom bocdec bu, “Mac lau undambê-ñga hoq atac ñayham atu! Anötö ndê lau taposel, ti lau propet, ma lau dabuñ ñatô, mac hoq atisambuc! Kwahic dec Anötö kêj ñagêyô têj malac atu Babilon, ô métê sac naq Babilon kôm têj mac.”

21 Têj dinan anjela ñanga danj hôc hoc atu danj sa, goc tuc sip gwêc gi, ma sôm, ‘Ñalêj tigen Anötö oc tôc inj ndê ñaclai asê ma senj malac atu Babilon su.

22 Lau danj oc sêmbo malac dau ñalôm tiyham dom. Oc tôm dom bu dangô lau wê-ñga sêyu gasuc me dahuc ma sêndic hap tiyham. Ma lau naq sêkôm gwelen tidau-tidau me lau naq sêmasaq bolom, naq si danj oc sêmbo tiyham dom.

23 Lam danj oc ñawê sa dom, ma lauwêti ñgac oc sênen dau tiyham dom. Muñ-ñga lau Babilon-ñga naq sêtidulu gêj, naq sêti lau tiwaê nom-ñga. Ma Babilon ndê métê sac gic wasu lau hoq e ñac si gauc kêjñsôj ma wê ñac sêsa senj sac-ñga.

24 Ma yêc malac dau, lau sêkêc Anötö ndê lau propet ti ndê lau dabuñ si dac sinj, tôm ñac sic Anötö ndê lau ñatô ndu yêc nom ñagamej hoq.”

19

Lau undambê-ñga sêmpij Anötö

1 Têj dinan aö gangô ñ akêcsia atu yêc undambê g itôm lau daêsam sêmbwêc bocdec, “Haleluya! Tampiñ yac nej Anötö, bu inj ndê ñaclai ti waê ma ñawasi atu, ma mwasinj nem lau si-ñga yêc inj tawasê.

2 Tampiñ inj, bu inj kêmatoç lau ñalêj gitêj ma ti yom ñandô. Bu malac atu Babilon inj gitôm awhê mockainj-ñga danj, ma inj ndê métê sac tidau-tidau kôm gamej nom-ñga hoq sêtisac. Ma kwahic dec Anötö kêmatoç malac dau ma kêj ñagêyô atu ô inj ndê lau akiñ si dac.”

3 Ma ñac hoq sêmbwêc tiyham ma sêôm, “Haleluya! Yawasu atu oc pi akêj Babilon ñapaq.”

4 Ma lau bata 24 ti anjela atu hale sêpôj haduc ma sêmpij Anötö naq ndoc ndê pôj atu. Ma sêmbwêc bocdec, “Yomandô! Haleluya!”

5 Têj dinan aö gangô awha danj s a akêj pôj atu, naq sôm, “O Anötö ndê lau akiñ! Mac lau hoq naq atoc inj sa ma asôc inj ñapu, mac lau tiwaê ma lau waêmba hoq ampiñ yac nej Anötö!”

6 Ma aö gangô awha daêsam sêmbwêc yom tiyham. Ñakêcsia dau gitôm bu hêc atu, ma gitôm wapap gic. Ma sêôm, “Haleluya! Yac nej Pômdau, Anötö ñaclai ñadau, gêm gôlinj gêj hoq.”

7 Datoc inj ndê waê sa ti atac ñayham atu! Bu ndoc menj sa bu Anötö ndê Domba nem inj ndê awhê.* Awhê dau kêmasaq dau su,

8 ma Anötö kêj ñakwê ñayham ma ti ñawasi atu têj inj bu sôc.” Ñakwê ñayham dinaj gêm dôhôj métê gitêj hoq naq Anötö ndê lau dabuñ sêkôm.

* **19:7:** Awhê naq Domba oc nem, naq gêm dôhôj lau hoq naq sêkêj whin Yisu, naq sêti inj ndê gôlôwac dabuñ.

9 Goc aŋela dinaŋ sôm têŋ aö, “To yom dindec, ‘Atac ɣayham mac lau hoŋ naŋ Anötö kêgalêm mac sa bu aneŋ Domba ndê mwasin̄ nem awhê-ŋga.’” Ma in̄ gic têku yom ma sôm, “Yom dindec in̄ Anötö ndê yom ɣandô.”

10 Aö gaŋgô yom dinaŋ su, goc gahu dauŋ gayēc in̄ gahi-ŋga bu wampin̄ in̄. Magoc in̄ kalhac aö ahuc ma sôm, “Mba! Kôm bocdinaŋ dom! Bu aö ɣagac akiŋ ɣambwa, gitôm am, ma gitôm am nem asidôwai hoŋ naŋ sêsap yom ɣandô pi Yisu dôŋ. Pôŋ hamduc têŋ Anötö ma nem akiŋ in̄ tigen̄! Bu yom ɣandô naŋ lau sêhoc asê pi Yisu, naŋ ti lau propet si yom, naŋ ɣahu andô.”

Sij atu têŋ bêc ɣambu-ŋga

11 Têŋ dinaŋ aö galic undambê kac sa, ma hosi sêsep dan̄ kalhac aö aŋjôŋ-ŋga. Ma ɣagac naŋ ndöc hosi dau ɣahô, naŋ sêsam in̄ ndê ɣaê bu “Ngac sôm yom ɣandô ti kôm ndê yom ɣandô sa-ŋga.” In̄ kêmâtôc yom ma gic siŋ têŋ lau ɣalêŋ gitêŋ.

12 In̄ tandô gitôm ya ɣawê, ma sanem kiŋ-ŋga daêsam sac in̄ ɣagôlôŋ. Ma ɣaê naŋ Anötö to pi in̄, naŋ ɣamalac dan̄ sêŋyalê dom. In̄ tigen̄ kêyalê.

13 Aö galic ɣakwê baliŋ naŋ in̄ sôc, naŋ dac hi ahuc.[†] Sêsam in̄ ndê ɣaê bu, “Anötö ndê Yom.”

14 Ma lau siŋ-ŋga undambê-ŋga sêndöc hosi sêsep, sêsep ɣakwê sêsep ɣawasi ɣayham, ma sêŋkuc in̄.

15 Aö galic bieŋ ɣamata sa yêc in̄ ndê whasun̄ bu ndic lau sac nom-ŋga, ma in̄ kôc tôc kiŋ-ŋga ti ɣaclai atu bu êŋgwiniŋ ɣac ma ku ɣac dulu. Anötö ɣaclai ɣadau in̄ tac ɣandê atu pi lau nom-ŋga, ma ɣagac dinaŋ oc kwê ɣac dôŋ, gitôm lau sêkwê wain ɣandô dôŋ e ɣakwi sa.

16 Ma aö galic bu sêto ɣaê dan̄ pi in̄ ndê ɣakwê, ma pi in̄ apuhu bocdec bu, “Kiŋ hoŋ si Kiŋ, ma pômdau hoŋ si Pômdau.”

17 Têŋ dinaŋ aö galic aŋela dan̄ kalhac ac ɣahô. Ma in̄ mbwêc awha atu têŋ mbac hoŋ naŋ sêhu sêmbo lôlôc bocdec bu, “Akac daôm sa ameŋ, bu aneŋ mwasin̄ atu naŋ Anötö kêmasaŋ.

18 Ameŋ ma aneŋ lau sac nom-ŋga si ɣamsôm. Kiŋ ti lau bata siŋ-ŋga ma lau atu-tu, ma lau siŋ-ŋga ti ɣac si hosi, lau akiŋ ti lau naŋ sêmbo ɣambwa, ma lau tiwaê ma lau waêmba, lau hoŋ dinaŋ mac ameŋ aneŋ ɣac si ɣamsôm.”

19 Ma aö galic gêŋ sac ɣamata-ŋga, ma kiŋ nom-ŋga, ma ɣac si lau siŋ-ŋga hoŋ sêkac dau sa bu sêndic siŋ têŋ in̄ naŋ ndöc hosi sêsep ɣahô ti in̄ ndê lau.

20 Magoc sêkôc gêŋ sac dau dôŋ, ma propet tasaj whin̄. Propet tasaj dinaŋ, in̄ gêŋ sac tilu-ŋga naŋ kôm gêŋ dalô atu-tu gêm gêŋ sac ɣamata-ŋga aŋgô. In̄ kôm gêŋ dalô dinaŋ ma kêsau lau naŋ gêŋ sac ndê ɣadalô kalhac ɣac si sêcbala ma sêpöŋ haduc têŋ in̄ ndê ɣagatu. Têŋ ndoc sêlô gêŋ sac lu dinaŋ dôŋ, naŋ ɣac sic in̄lu ndu dom. Sêmbo tali, ma sêmbaliŋ in̄lu sêsep sê atu ya-ŋga, naŋ gêŋ ɣandê solpa golom ɣapan̄.

21 M a bieŋ ɣamata sa akêŋ ɣagac naŋ ndöc hosi ɣahô whasun̄, ma gic in̄lu si lau hoŋ ndu. Ma mbac hoŋ sêhu sêsep ma seŋ ɣac si ɣamsôm. Seŋ ma seŋ ma seŋ, e sêlic ɣa tandô.

[†] **19:13:** Lau ɣatô gauc gêm bu dac dinaŋ in̄ ndê ɣacyo si dac - alic Rev 14:14-20; ma Ais 63:1-3. Ma ɣatô gauc gêm bu Yisu dau ndê dac, naŋ in̄ ndê ɣacyo sêkêc siŋ.

1 Ma aö galic aŋela daŋ sip akēŋ undambê menj. In aŋela naŋ kōc ki bu yob suŋ balinj sac ɻagatam. Ma inj kōc sen gapocwalô-ŋga atu daŋ yēc inj amba.

2-3 Inj sip nom gi ma kōc akô dōŋ, mboc akwa naŋ dasam bu ɻagac yeyc me Sadanj. Inj kōc inj ma sô inj dōŋ ha sen dinaj, goc kēbalinj inj sip suŋ balinj gi. Ma inj kēlahi gatam ahuc ma sap dōŋ. Sadanj oc ndöc gapocwalô dinaj gitôm yala 1,000. Bocdinaj oc tōm dom bu inj sa ndi bu ɻeŋsau lau nom-ŋga tiyham e yala 1,000 dinan pacndê su. Ma tinjambu Anötö oc ɻengapwêc inj su ma inj oc sa awê meŋ me mbo ɻasawa apê.

4 Aö tanjhê undambê tiyham, ma galic lau naŋ Anötö kēŋ ɻaclai tēŋ ɻac bu sêmatôc lau, naŋ sêndöc si pôŋ atu. Ma aö galic lau ɻatô. Muŋ-ŋga lau dinaj sêlhac ɻanga ma sêpuc Anötö ndê yom dōŋ, ma sêhôc yom asê pi Yisu. ɻac sêpôŋ haduc têŋ gêŋ sac ma têŋ inj ndê ɻagatu dom, ma sêkôc inj ndê ɻadalôl pi ɻac si sêcbala me amba dom. Ma tu dinan-ŋga lau ɻatô sêkêŋ kisa ɻac ma sêtim ɻac si ɻagôlôn kic. Magoc kwahic dec Anötö uŋ ɻac sa sêmbo tali tiyham, bu sênen g ôliŋ sêwhinj Yisu gitôm yala 1,000.

5 Dinaŋ ti têm lau ɻamatâ-ŋga sêtisa-ŋga. Lau ɻatô naŋ sêmbac ndu su, naŋ oc sêtisa dom e yala 1,000 dinaj pacndê.

6 Lau naŋ sêtisa têŋ têm ɻamatâ-ŋga dinaj, ɻac lau dabuŋ ma sêtap Anötö ndê mwasinj atu sa. ɻac oc sêti lau dabuŋsiga bu sêlhac Anötö lu Yisu aŋgô-ŋga, ma ɻac oc sênen gôliŋ sêwhinj inj gitôm yala 1,000. Ma ɻac oc sêmbo ɻayham têŋ bêc Anötö êmatôc lau, bêc naŋ lau sêmbac ndu tidim tilu-ŋga.

Sadan ndê têm pacndê

7 Tinjambu, têŋ yala 1,000 dinan pacndê su goc Anötö oc ɻengapwêc Sadanj su yêc gapocwalô.

8 Ma inj oc sa ndi bu ɻeŋsau lau naŋ sêmbo nom ɻagameŋ hoŋ, ma ndic ɻac sa bu sêndic siŋ têŋ Anötö ndê lau. Sadanj oc ndic lau daêsam andô sa, nditôm gaŋgac gwêc-ŋga, oc dasê sa nditôm dom. Anötö ndê ɻacyo dinaj sêtôm Gog ma Magog.*

9 Aö galic ɻac sêti akêŋ gameŋ hoŋ ma sêŋsêlêŋ tawahô sa e sêhôc asê gameŋ naŋ Anötö ndê lau sêndöc. Gameŋ dinaj malac atu naŋ Anötö tac whinj. Ma sêŋgihî Anötö ndê lau ahuc bu sêndic ɻac, magoc Anötö kêŋ ya sip akêŋ undambê menj gêŋ ɻac hoŋ su.

10 Ma têŋ dinaj inj kêŋ ɻagêyô atu têŋ Sadanj naŋ kêsau ɻac. Inj kêbalinj inj sip sê atu ya ti gêŋ ɻandê solpa-ŋga, naŋ muŋ-ŋga sêmbalinj gêŋ sac lu propet tasaj sêsisip si su. Yêc gameŋ dindê ɻac oc sêŋsahê ɻandê atu andô ɻapanj têŋ acsalô ma têŋ ôbwêc, oc pacndê dom.

Anötö oc êmatôc lau batê

11 Dinaŋ su, goc aö galic pôŋ sêsep atu, ma Pômdau dau ndöc ɻahô. Ma umboŋ ma nom giŋga su yêc inj aŋgô-ŋga, ma pacndê sambuc.

12 Goc aö galic lau batê hoŋ naŋ sêtisa tiyham. Lau tiwaé, ma lau waêmba sêwhinj, hoŋ sêtisa s êmbo tali tiyham, ma sêlhac Anötö ndê pôŋ atu ɻa-ndö-ŋga. Muŋ-ŋga, têŋ ndoc lau dinaj sêmbo tali, naŋ yom pi ɻac si mêtê, ma gêŋ hoŋ naŋ sêkôm, naŋ sêto sip buku yêc undambê. Ma kwahic dec Anötö kac buku hoŋ dinaj sa, ma Buku Tanjli-ŋga whinj, bu êmatôc ɻac hoŋ ɻenkuc mêtê bocke naŋ sêkôm têŋ têm sêmbo tali.

* **20:8:** Gog ma Magog - ɻa-ê lu dinaj hêganôŋ lau hoŋ naŋ daŋgapêc têŋ Anötö ma sêkêŋ kisa têŋ inj ndê lau. Alic yom ɻatô yêc Ese 38-39.

13 Lau hoṇ naṇ sēmbac ndu sēsip gwēc si, naṇ sētisa yēc gwēc ḥalōm. Ma lau batē sēsa akēṇ gameṇ bocke naṇ sēmbac ndu sēyēc naṇ. Ma Anötō kēmatōc ḥac hoṇ tōm gī, kēkuc gēṇ bocke naṇ ḥac sēkōm su.

14 Pacndē su, goc iṇ kēbaliṇ iṇ ndē ḥacyo lu naṇ sēsam bu, “Naclai Dambac Ndu-ŋga” ma “Naclai Lambwam-ŋga,” naṇ sēsip sē atu ya-ŋga ḥalōm si. Ya atu dinaj ti gameṇ bu lau sac sēmbac ndu tidim tilu-ŋga.

15 Ma lau hoṇ naṇ si ḥaē yēc Buku Tarlı-ŋga dom, naṇ Anötō kēbaliṇ ḥac sēsip ya atu sēwhiṇ.

21

Malac Jerusalem Wakuc

1 Tēj̄ ndoc dinaj aō galic undambē wakuc, ma nom w akuc, bu nom ti gwēc ḥamata-ŋga ma undambē ḥamata-ŋga siŋga su.

2 Ma aō galic malac dabuṇ Jerusalem wakuc, naṇ Anötō kēṇ sip akēṇ undambē menj. Iṇ kēgōlōṇ malac wakuc dau ḥa gōlōṇ ḥayham kēlēc, gitōm sēngōlōṇ awhē daṇ tu bu nem ḥagac-ŋga.

3 Ma aō gaṇgō awha atu daṇ sa akēṇ pōṇ atu menj, naṇ sōm, “Kwahic dec Anötō ma iṇ ndē lau oc sēmbo sēwhiṇ dau. Iṇ dau oc ndōc whiṇ ḥac ti ḥac si Anötō, ma ḥac sēti iṇ ndē lau.

4 Nawapac tēm akwa-ŋga hoṇ pacndē su. Anötō oc puṇ tasulu su yēc iṇ ndē lau tandō. Ma ḥac oc sēmbac ndu me sēhōc ḥandē tiyham dom, ma ḥac oc taslu sa me sētan danjibō tiyham dom.”

5 Ma iṇ naṇ ndōc pōṇ atu, naṇ sōm tēj̄ aō, “Kwahic dec aō oc wamasan gēṇ hoṇ tiwakuc. Am to yom naṇ aō wasōm tēj̄ am, bu aneṇ yom iṇ yom ḥandō, ma am to sip bapia bu lau sēsam ma sēkēṇ whiṇ.”

6 Goc iṇ sōm tēj̄ aō, “Aō gac hu gēṇ hoṇ, ma wandic dabin̄ gēṇ hoṇ. Aēc, aō gati ḥamata gēṇ hoṇ, ma aō gati ḥambu gēṇ hoṇ. Ma kwahic dec gēṇ hoṇ ḥandō sa su. Lau hoṇ naṇ bu yō ḥac, naṇ wakēṇ bu tēj̄ ḥac sēnōm yēc Bubata Tarlı-ŋga. Aō wakēṇ bu dau tēj̄ ḥac ḥambwa.”

7 Lau hoṇ naṇ sēl hac ḥaŋga ma sēku sac dulu, naṇ oc sēwēkaiṇ gēṇ wakuc hoṇ dindec. Aō watı ḥac si Anötō, ma ḥac oc sēti aneṇ balēkoc awhē ma ḥagac.

8 Tigeṇ lau naṇ sētōc dau ma sēsēc si sēkeṇ whiṇ Yisu ahuc, ma lau naṇ sēken̄ whiṇ dom, lau naṇ sēkōm mētē sac ti mētē mockain-ŋga, ḥac naṇ sic ḥamalac ndu, lau m bectoma, lau naṇ sem akiṇ gwam, ma lau naṇ sēkōm tasān, lau kaiṇ dinaj hoṇ oc sēwēkaiṇ gameṇ ya-ŋga, naṇ ya sa ḥapan, ma gēṇ ḥandē solpa oc tun ḥac. Gēṇ dinaj ti ḥac si sēmbac ndu tilu-ŋga.”

9 Aō gaṇgō yom dinaj su, goc aŋela daṇ tēj̄ aō menj. Iṇ aŋela 7 naṇ sēkōc sūc nawapac ḥambu-ŋga-ŋga, naṇ si daṇ. Ma iṇ sōm tēj̄ aō bu, “Mweṇ, ma lic! Aō watōc tēj̄ am, awhē naṇ Anötō ndē Domba oc nem.”

10 Goc ḥalau kōm aō gatuṇ kaiṇ daṇ sa, ma aŋela dau kōc aō sa ma kēṇ aō galhac lōc atu daṇ ḥahō. Ma malac dabuṇ Jerusalem, naṇ Anötō kēṇ sip akēṇ undambē menj, naṇ iṇ tōc tēj̄ aō.

11 Anötō ndē ḥawasi gēm malac dau ahuc. Ma malac dau ḥawasi sa gitōm hoc ḥayham jaspa ma ḥawa gitōm glas.

12 Aō galic tuṇ balin̄ daṇ kēgihi malac dau, ma gatam 12, ma aŋela 12 naṇ sēyob gatam. Ma yēc gatam 12 aō galic ḥaē 12. Lau Israel-ŋga si gōlōwac ton 12 si ḥaē dinaj.

13 G atam tö sêyêc tuŋ têŋ ac pi-ŋga, gatam tö têŋ ac sip-ŋga, gatam tö yêc ɻjamakê daŋga, ma gatam tö yêc daŋga.

14 Tuŋ dau sêkwê sac hoc atu 12 ɻahô. Ma aö galic Anötö ndê Domba ndê lau aposel 12 si ɻa e sêyêc hoc 12 dina .

15 A ela na  s m yom dau t   a , na  k c g   danem d h   g  -ŋga dan na  s masa  ɻa gol, bu nem d h   malac, ma tu  ti gatam.

16 In g   d h   malac, ma tap sa bu malac ɻa-bal -ŋga git   d   12,000, ma gic p  -ŋga git   d   12,000, ma pi l  l  c-ŋga git   d   12,000.*

17 Ma in g   d h   tu  dau ɻadandi, na  git   d   144.[†] In k  kuc d h   na  ɻjamalac s nem d h   g  -ŋga, ma g   d h   malac dau.

18 Tu  dina , s masa  ɻa hoc ɻawasi jaspa. Ma malac dau s masa  ɻa gol ɻawasi atu ma ɻawa git   glas.

19-20 Ma hoc atu-tu 12 na  tu  sac ɻah , na  s ng  l   ɻa th c ɻayham-ɻayham. S ng  l   hoc ɻamatâ-ŋga ɻa hoc ɻayham na  s sam bu jaspa, ma hoc tilu-ŋga s ng  l   ɻa sapaya, ma hoc tit -ŋga e t   hoc a tu ti-12-ŋga, na  s ng  l   ɻa aget, emerel, oniks, kanelian, krisolait, beril, topas, krisopras, yasint, ma ametis.

21 Ma gatam 12 dina  s masa  ɻa g   ɻawasi gw  -ŋga 12 na  s sam bu pearl. Ma se  atu na  gic malac dau k c, na  s masa  ɻa gol ɻawasi atu, ma ɻawa git   glas.

22 A  tan   malac, ma galic bu Anötö nd  l   dabun dan kalhac dom. ɻahu bu P  mdau Anötö ɻaclai ɻadau, lu in nd  Domba s nd c malac dau ɻal  , ma lau malac-ŋga s p  nda l   dabun dan tu bu s nem aki  Anöt -ŋga dom.

23 Ma ac ti ay  mba, ɻahu bu Anötö dau nd  ɻawasi p  malac, ma in nd  Domba nd  ɻaw  ti lam malac-ŋga.

24 Lau ak   game  ho  oc s h  l   s mbo ɻaw  atu na  sa ak   malac dau. Ma ki  nom-ŋga oc s s  c malac dau s nd  ti ɻac si wa  ti ɻawasi t  h  .

25   w c ti ɻ asec pacnd  sambuc, ma tu dina -ŋga oc s s  c gatam ahuc dom.

26 G   ɻawasi ma g   tiwa  ak   nom ɻagamen sambob, na  Anötö oc k c sa s  c malac dau nd .

27 Magoc g   ɻad  bw i dan oc s  c ndi dom. Lau na  s k  m m  t  sac ma lau tasa  dan oc s s  c s nd  dom. Lau na  si ɻa  y c Anötö nd  Domba nd  Buku Ta  li-ŋga, na  tawas  oc s s  c s nd .

22

Bu Ta  li-ŋga

1 Goc a ela dina  t  c Bu Ta  li-ŋga t   a , na  ɻawa git   glas. Bu dau h c sa y c Anötö ma Domba si p  n atu,

2 ma k ese   k  kuc se  atu na  gic malac dau k c. Ma A Ta  li-ŋga kalhac bu dau ɻjamak  da   lu-lu, ma g   ɻand  t  m ay  ho . Ma lau nom-ŋga ho  na  s nd c malac Jerusalem wakuc, na  oc gêmbac k  m ɻac dom, bu A Ta  li-ŋga dau ɻala   oc k  m ɻac ɻamlic ɻayham ɻapan.

3 T  m ɻamatâ Anöt  pucbo nom tu ɻjamalac si sac-ŋga, tige  t  m ɻambu-ŋga ɻawapac dau oc pacnd  sambuc. An  tu Domba si p  n ki -ŋga oc llac malac là, ma in nd  lau oc s nem aki  in y c dind .

* **21:16:** D   din  s sam bu 'Stedia,' ma stedia 12,000 din  git   2,200 kilometra. † **21:17:** D   din  s sam bu 'Kyubit,' ma kyubit 144 git   65 mita.

4 Nac oc sêlic in aŋgô andô, ma in ndê ɳâe oc yêc ɳac si sêcbala.

5 Gameŋ oc ɳasec sa tiyham dom, bu ôbwêc pacndê, ma lau oc sêpônda lam ɳawéti ac ɳawé dom. ɳahu bu Pômdau Anötö ndê ɳawé oc pô ɳac. Ma lau dinaŋ oc sêmbo ti sénem gôliŋ sêtôm kin ɳapaŋ.

Pômdau Yisu oc mbu meŋ

6 Aö galic gêŋ hoŋ dinaŋ su, goc anjela dau sôm têŋ aö, “Yom hoŋ dindec in yom ɳandô, ma yom ɳayham tu lau hoŋ sêkêŋ whinj-ŋga. Pômdau Anötö naŋ kêŋ in ndê ɳalau puc lau propet dôŋ, naŋ kwhahic dec kékîŋ in ndê anjela bu tôc gêŋ hoŋ dindec asê têŋ in ndê lau akiŋ. Ma gêŋ dau kêpiŋ bu oc ɳandô sa.”

7 Ma Yisu sôm, “Aŋgô! Kêpiŋ su oc wambu wamen. Asa naŋ kôc yom naŋ Anötö hoc asê gwanaŋ yêc buku dindec, naŋ sa ma daŋga wambu, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ atu sa.”

8 Aö Jon gaŋgô ma galic gêŋ hoŋ naŋ gato sip bapia dindec. Ma têŋ ndoc anjela tôc gêŋ hoŋ dau asê têŋ aö su, naŋ aö gahu dauŋ gayêc in gahi-ŋga bu wampinj in.

9 Tigeŋ in sôm têŋ aö, “Kôm bocdinaŋ dom! Pôŋ hamduc têŋ Anötö ma êmpinj in tigeŋ! Aö ɳac akiŋ ɳambwa, gatôm am, ma gatôm am nem asidôwai lau propet, ma gatôm lau naŋ daŋga wambu yom hoŋ naŋ yêc buku dindec.”

10 Goc in sôm têŋ aö, “Ndoc meŋ kêpiŋ. Bocdinaŋ yom naŋ Anötö hoc asê yêc buku dindec naŋ, siŋ kwi dom, magoc kêŋ yêc lhu bu lau sêsam.

11 Lau naŋ sêsap mêtê sac ma mêtê ɳadômbwi dôŋ, naŋ oc sêkôm sêmbo e Yisu mbu meŋ. Magoc lau naŋ sêsa lêŋ gitêŋ ma lêŋ dabuŋ, naŋ sêsap si lêŋ ɳayham dau dôŋ manj e Yisu mbu meŋ.”

12 Ma Yisu sôm, “Am ɳô! Kêpiŋ su oc wambu wamen, ma wakêŋ ɳagêyô ɳayham me sac têŋ lau hoŋ êŋkuc mêtê naŋ ɳac sêkôm.

13 Namata-ŋga têŋ gêŋ hoŋ, ma têŋ gêŋ hoŋ ɳambu-ŋga, aö dec gambo. Aêc, aö gati ɳamata gêŋ hoŋ, ma gati ɳambu gêŋ hoŋ. Aö gac hu gêŋ hoŋ, ma wandic bata gêŋ hoŋ.

14 Mac lau naŋ ambo ahê mêtê sac hoŋ, dec tôm mac aŋgwasin nem ɳakwê ɳawasi sa, naŋ oc atap Anötö ndê mwasiŋ atu sa. In oc kêŋ mac aneŋ ɳandô yêc A Taŋli-ŋga, ma mac oc asôc malac Jerusalem wakuc ɳagatam andi.

15 Magoc lau sac oc sêsoč sêndi dom. Lau mbectoma, lau naŋ sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga, ɳac naŋ sic ɳamalac ndu, ma lau naŋ sem akiŋ anötöi gwam, ti lau naŋ sêkôm tasaj ma ɳac naŋ atac whinj mêtê tasaj, lau hoŋ dinac oc gacgeŋ sêmbo awê gitôm giام pôm.

16 “Aö Yisu dec, kakin aneŋ anjela bu hoc yom hoŋ dindec asê têŋ mac, bu andic dulu têŋ Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ. Aö Dawid ndê ɳahu, naŋ gambo gamuŋ in, ma Dawid ndê Wakuc bocdinaŋ. Ma aö gatôm Têtênda, tata bêbêc-ŋga naŋ ɳawasi atu.”

17 ɳalau Dabuŋ, lu awhê naŋ oc nem Anötö ndê Domba, naŋ sêsôm bu, “Mweŋ!” Ma am asa naŋ ɳô yom dindec, naŋ sôm, “Mweŋ!” Am asa naŋ bu yô am, naŋ mweŋ, ma nôm Bu Taŋli-ŋga naŋ am oc kôc sa ɳambwa, ɳaoli mba.

18 Tigeŋ aö wapuc yom hoŋ naŋ Anötö hoc asê gwanaŋ yêc buku dindec, naŋ dôŋ. ɳamalac daŋ bu ndic têku yom dindec ɳa in dau ndê yom, dec Anötö oc kêŋ ɳawapac hoŋ naŋ gato ɳayom sip buku dindec, naŋ têŋ in.

19 Ma ɳamalac daŋ bu kôc yom ɳalhô daŋ su yêc yom naŋ Anötö hoc asê gwanaŋ yêc buku dindec, dec Anötö oc seŋ in su bocdinaŋ, ma in oc so gêŋ

ŋayham-ŋayham naŋ buku didec tōc asê. Iŋ oc wêkaiŋ ndê mala yêc malac daburj dom, ma neŋ ŋandô yêc A Taŋli-ŋga dom.

²⁰ Iŋ naŋ hoc yom ŋandô asê pi gêŋ hoŋ didec, naŋ sôm, “Yomandô! Kêpiŋ su aõ oc wambu waloc.”

Yomandô! Mweŋ Pômdau Yisu!

²¹ Pômdau Yisu ndê mwasiŋ ndi têŋ Anötö ndê lau hoŋ. Yomandô!

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Matyu 1:1-2:12
2	Matyu 2:13-3:6
3	Matyu 3:7-4:11
4	Matyu 4:12-25
5	Matyu 5:1-26
6	Matyu 5:27-48
7	Matyu 6:1-24
8	Matyu 6:25-7:14
9	Matyu 7:15-29
10	Matyu 8:1-17
11	Matyu 8:18-34
12	Matyu 9:1-17
13	Matyu 9:18-38
14	Matyu 10:1-23
15	Matyu 10:24-11:6
16	Matyu 11:7-30
17	Matyu 12:1-21
18	Matyu 12:22-45
19	Matyu 12:46-13:23
20	Matyu 13:24-46
21	Matyu 13:47-14:12
22	Matyu 14:13-36
23	Matyu 15:1-28
24	Matyu 15:29-16:12
25	Matyu 16:13-17:9
26	Matyu 17:10-27
27	Matyu 18:1-22
28	Matyu 18:23-19:12
29	Matyu 19:13-30
30	Matyu 20:1-28
31	Matyu 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Matyu 21:23-46
2	Matyu 22:1-33
3	Matyu 22:34-23:12
4	Matyu 23:13-39
5	Matyu 24:1-28
6	Matyu 24:29-51
7	Matyu 25:1-30
8	Matyu 25:31-26:13
9	Matyu 26:14-46
10	Matyu 26:47-68
11	Matyu 26:69-27:14
12	Matyu 27:15-31
13	Matyu 27:32-66
14	Matyu 28:1-20
15	Mak 1:1-28
16	Mak 1:29-2:12
17	Mak 2:13-3:6
18	Mak 3:7-30
19	Mak 3:31-4:25
20	Mak 4:26-5:20
21	Mak 5:21-43
22	Mak 6:1-29
23	Mak 6:30-56
24	Mak 7:1-23
25	Mak 7:24-8:10
26	Mak 8:11-9:1
27	Mak 9:2-29
28	Mak 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mak 10:13-31
2	Mak 10:32-52
3	Mak 11:1-26
4	Mak 11:27-12:17
5	Mak 12:18-37
6	Mak 12:38-13:13
7	Mak 13:14-37
8	Mak 14:1-21
9	Mak 14:22-52
10	Mak 14:53-72
11	Mak 15:1-47
12	Mak 16:1-20
13	Luk 1:1-25
14	Luk 1:26-56
15	Luk 1:57-80
16	Luk 2:1-35
17	Luk 2:36-52
18	Luk 3:1-22
19	Luk 3:23-38
20	Luk 4:1-30
21	Luk 4:31-5:11
22	Luk 5:12-28
23	Luk 5:29-6:11
24	Luk 6:12-38
25	Luk 6:39-7:10
26	Luk 7:11-35
27	Luk 7:36-8:3
28	Luk 8:4-21
29	Luk 8:22-39
30	Luk 8:40-9:6
31	Luk 9:7-27

date	Scripture
1	Luk 9:28-50
2	Luk 9:51-10:12
3	Luk 10:13-37
4	Luk 10:38-11:13
5	LuK 11:14-36
6	Luk 11:37-12:7
7	Luk 12:8-34
8	Luk 12:35-59
9	Luk 13:1-21
10	Luk 13:22-14:6
11	Luk 14:7-35
12	Luk 15:1-32
13	Luk 16:1-18
14	Luk 16:19-17:10
15	LuK 17:11-37
16	Luk 18:1-17
17	Luk 18:18-43
18	Luk 19:1-27
19	Luk 19:28-48
20	Luk 20:1-26
21	Luk 20:27-47
22	Luk 21:1-28
23	Luk 21:29-22:13
24	Luk 22:14-34
25	LuK 22:35-53
26	Luk 22:54-23:12
27	Luk 23:13-43
28	Luk 23:44-24:12
29	Luk 24:13-53
30	Jon 1:1-28

date	Scripture
1	Jon 1:29-51
2	Jon 2:1-25
3	Jon 3:1-21
4	Jon 3:22-4:3
5	Jon 4:4-42
6	Jon 4:43-54
7	Jon 5:1-23
8	Jon 5:24-47
9	Jon 6:1-21
10	Jon 6:22-40
11	Jon 6:41-71
12	Jon 7:1-29
13	Jon 7:30-52
14	Jon 7:53-8:20
15	Jon 8:21-30
16	Jon 8:31-59
17	Jon 9:1-41
18	Jon 10:1-21
19	Jon 10:22-42
20	Jon 11:1-53
21	Jon 11:54-12:19
22	Jon 12:20-50
23	Jon 13:1-30
24	Jon 13:31-14:14
25	Jon 14:15-31
26	Jon 15:1-27
27	Jon 16:1-33
28	Jon 17:1-26
29	Jon 18:1-24
30	Jon 18:25-19:22
31	Jon 19:23-42

date	Scripture
1	Jon 20:1-31
2	Jon 21:1-25
3	Aposel 1:1-26
4	Aposel 2:1-47
5	Aposel 3:1-26
6	Aposel 4:1-37
7	Aposel 5:1-42
8	Aposel 6:1-15
9	Aposel 7:1-29
10	Aposel 7:30-50
11	Aposel 7:51-8:13
12	Aposel 8:14-40
13	Aposel 9:1-25
14	Aposel 9:26-43
15	Aposel 10:1-33
16	Aposel 10:34-48
17	Aposel 11:1-30
18	Aposel 12:1-23
19	Aposel 12:24-13:12
20	Aposel 13:13-41
21	Aposel 13:42-14:7
22	Aposel 14:8-28
23	Aposel 15:1-35
24	Aposel 15:36-16:15
25	Aposel 16:16-40
26	Aposel 17:1-34
27	Aposel 18:1-21
28	Aposel 18:22-19:12
29	Aposel 19:13-41
30	Aposel 20:1-38

date	Scripture
1	Aposel 21:1-16
2	Aposel 21:17-36
3	Aposel 21:37-22:16
4	Aposel 22:17-23:10
5	Aposel 23:11-35
6	Aposel 24:1-27
7	Aposel 25:1-27
8	Aposel 26:1-32
9	Aposel 27:1-20
10	Aposel 27:21-44
11	Aposel 28:1-31
12	Rom 1:1-17
13	Rom 1:18-32
14	Rom 2:1-24
15	Rom 2:25-3:8
16	Rom 3:9-31
17	Rom 4:1-12
18	Rom 4:13-5:5
19	Rom 5:6-21
20	Rom 6:1-23
21	Rom 7:1-14
22	Rom 7:15-8:6
23	Rom 8:7-21
24	Rom 8:22-39
25	Rom 9:1-21
26	Rom 9:22-10:13
27	Rom 10:14-11:12
28	Rom 11:13-36
29	Rom 12:1-21
30	Rom 13:1-14
31	Rom 14:1-23

date	Scripture
1	Rom 15:1-21
2	Rom 15:22-16:7
3	Rom 16:8-27
4	1 Korin 1:1-17
5	1 Korin 1:18-2:5
6	1 Korin 2:6-3:4
7	1 Korin 3:5-23
8	1 Korin 4:1-21
9	1 Korin 5:1-13
10	1 Korin 6:1-20
11	1 Korin 7:1-24
12	1 Korin 7:25-40
13	1 Korin 8:1-13
14	1 Korin 9:1-18
15	1 Korin 9:19-10:13
16	1 Korin 10:14-11:1
17	1 Korin 11:2-16
18	1 Korin 11:17-34
19	1 Korin 12:1-26
20	1 Korin 12:27-13:13
21	1 Korin 14:1-17
22	1 Korin 14:18-40
23	1 Korin 15:1-28
24	1 Korin 15:29-58
25	1 Korin 16:1-24
26	2 Korin 1:1-11
27	2 Korin 1:12-2:11
28	2 Korin 2:12-17
29	2 Korin 3:1-18
30	2 Korin 4:1-12
31	2 Korin 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Korin 5:11-21
2	2 Korin 6:1-13
3	2 Korin 6:14-7:7
4	2 Korin 7:8-16
5	2 Korin 8:1-15
6	2 Korin 8:16-24
7	2 Korin 9:1-15
8	2 Korin 10:1-18
9	2 Korin 11:1-15
10	2 Korin 11:16-33
11	2 Korin 12:1-10
12	2 Korin 12:11-21
13	2 Korin 13:1-14
14	Galasia 1:1-24
15	Galasia 2:1-16
16	Galasia 2:17-3:9
17	Galasia 3:10-22
18	Galasia 3:23-4:20
19	Galasia 4:21-5:12
20	Galasia 5:13-26
21	Galasia 6:1-18
22	Epesas 1:1-23
23	Epesas 2:1-22
24	Epesas 3:1-21
25	Epesas 4:1-16
26	Epesas 4:17-5:2
27	Epesas 5:3-33
28	Epesas 6:1-24
29	Pilipai 1:1-26
30	Pilipai 1:27-2:18

date	Scripture
1	Pilipai 2:19-3:6
2	Pilipai 3:7-4:1
3	Pilipai 4:2-23
4	Kolosi 1:1-20
5	Kolosi 1:21-2:7
6	Kolosi 2:8-23
7	Kolosi 3:1-17
8	Kolosi 3:18-4:18
9	1 Tesalonika 1:1-2:9
10	1 Tesalonika 2:10-3:13
11	1 Tesalonika 4:1-5:3
12	1 Tesalonika 5:4-28
13	2 Tesalonika 1:1-12
14	2 Tesalonika 2:1-17
15	2 Tesalonika 3:1-18
16	1 Timoti 1:1-20
17	1 Timoti 2:1-15
18	1 Timoti 3:1-16
19	1 Timoti 4:1-16
20	1 Timoti 5:1-25
21	1 Timoti 6:1-21
22	2 Timoti 1:1-18
23	2 Timoti 2:1-21
24	2 Timoti 2:22-3:17
25	2 Timoti 4:1-22
26	Taitus 1:1-16
27	Taitus 2:1-14
28	Taitus 2:15-3:15
29	Pilemon 1:1-25
30	Hibru 1:1-14
31	Hibru 2:1-18

date	Scripture
1	Hibru 3:1-19
2	Hibru 4:1-13
3	Hibru 4:14-5:14
4	Hibru 6:1-20
5	Hibru 7:1-19
6	Hibru 7:20-28
7	Hibru 8:1-13
8	Hibru 9:1-10
9	Hibru 9:11-28
10	Hibru 10:1-18
11	Hibru 10:19-39
12	Hibru 11:1-16
13	Hibru 11:17-31
14	Hibru 11:32-12:13
15	Hibru 12:14-29
16	Hibru 13:1-25
17	Jems 1:1-18
18	Jems 1:19-2:17
19	Jems 2:18-3:18
20	Jems 4:1-17
21	Jems 5:1-20
22	1 Pita 1:1-12
23	1 Pita 1:13-2:10
24	1 Pita 2:11-3:7
25	1 Pita 3:8-4:6
26	1 Pita 4:7-5:14
27	2 Pita 1:1-21
28	2 Pita 2:1-22
29	2 Pita 3:1-18
30	1 Jon 1:1-10

date	Scripture
1	1 Jon 2:1-17
2	1 Jon 2:18-3:2
3	1 Jon 3:3-24
4	1 Jon 4:1-21
5	1 Jon 5:1-21
6	2 Jon 1:1-13
7	3 Jon 1:1-14
8	Jud 1:1-25
9	Revelesen 1:1-20
10	Revelesen 2:1-17
11	Revelesen 2:18-3:6
12	Revelesen 3:7-22
13	Revelesen 4:1-11
14	Revelesen 5:1-14
15	Revelesen 6:1-17
16	Revelesen 7:1-17
17	Revelesen 8:1-13
18	Revelesen 9:1-21
19	Revelesen 10:1-11
20	Revelesen 11:1-19
21	Revelesen 12:1-18
22	Revelesen 13:1-18
23	Revelesen 14:1-20
24	Revelesen 15:1-8
25	Revelesen 16:1-21
26	Revelesen 17:1-18
27	Revelesen 18:1-24
28	Revelesen 19:1-21
29	Revelesen 20:1-15
30	Revelesen 21:1-27
31	Revelesen 22:1-21

YOM ƝATÔ ƝAHU (Glossary)

Mac bu alic ɻadalô gitôm: † kalhac whin yom dan yêc buku dindec ɻalôm, nañ tôc asê bu mac atôm bu atap yom dau ɻahu sa yêc buku ɻatêku dindec.

ANÖTÖ NDÊ DOMBA (Lamb of God)

Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga, sam Yisu bu ‘Anötö ndê Domba’ (Jon 1:29, 36). Yêc pwac akwa ɻapu, lau Israel-ŋga sic domba daêsam ndu ma sêkêj ti da ya ô lau si sac ɻagêyô. Yisu in Anötö ndê Domba pwac wakuc-ŋga nañ kêtj dau ti da dim tigen, dec kêmasaŋ lêtj bu Anötö suc lau si sac kwi-ŋga. Tiñambu Jon to yom daêsam pi Anötö ndê Domba yêc Revelesen (Rev 5:6; 7:10, 17; 14:4, 10; 15:3; 19:9; 21:22-23; 22:1, 3).

ANÖTÖ NDÊ GÔLIN / GAMEN UNDAMBÈ-NGA (Kingdom of God)

Yêc Yom Lêjsem Wakuc, Yom Inglis ‘Kingdom of God’ nañ ɻahu tigen dom.

1. Têm ɻatô ‘Kingdom of God’ hêganôj undambê - gamej nañ Anötö dau mbo, ma gamej nañ Anötö ndê lau gitêj oc sêndöc têj têm ɻambu-ŋga. (Alic Mat 7:21; Luk 13:28-29; 1 Kor 6:9-10; 15:50; Gal 5:21; Epe 5:5; 2 Tim 4:18; ma 2 Pit 1:11.) Bocdinaŋ yac am kwi bu **Gamenj undambê-ŋga** me **Anötö ndê gamej undambê-ŋga**.
2. Têm ɻatô ‘Kingdom of God’ hêganôj bêc nañ Pômdau Yisu oc mbu meñ ma êhsahê lau hoñ. (Mat 13:24-30, 41; 13:47-49; 20:1-16; 22:1-14; 25:1-13, 14-30.)
3. Têm daêsam ‘Kingdom of God’ hêganôj gamej dan me têm dan dom. Yom dau hêganôj Anötö ndê ɻaclai tu nem gôlin-ŋga. In ndê gôlin dinaŋ in gêj têm kwahic dec-ŋga ma hêganôj gwelen nañ in kôm yêc ɻamalac si ɻalôm. Asa nañ kêtj whin ma sôc Anötö ɻapu, nañ mbo Anötö ndê gôlin ɻapu su. Yom kaij dinan danem kwi bu **Anötö ndê gôlinj**. (Alic yom ɻatô yêc Mat 3:2; 6:33; 12:28; 13:44-46; Luk 16:16; 17:20-21; Rom 14:17; 1 Kor 4:20; ma Kol 1:13.)

APA PWAC YOMSU-NGA (Ark of the Covenant)

Têj ndoc lau Israel-ŋga sêmbo gamej sawa, nañ Anötö sôm têj ɻac bu sêmasaŋ apa dan ɻa a, ma sêmpaj ahuc ɻa gol (Eks 25:11-22). Apa dau sêkêj yêc tbac dabuŋ ɻalôm dabuŋ andô. Hoc lu nañ Anötö to yomsu amanju (pwac akwa) pi, nañ sêkêj yêc apa dau ɻalôm. Ma sêkêj Aron ndê tôc ti t'mana ɻatô yêc ɻalôm whinj (Hib 9:4-5).

Têj ndoc lau Israel-ŋga sêkwê lôm dabuŋ kalhac Jerusalem, nañ sêkêj apa dau yêc ɻalôm dabuŋ andô (1 Kin 8:1-13; ma 2 Kr 35:3). Magoc tiñambu lau Israel-ŋga si ɻacyo sêseŋ gamej ma apa dau giŋga. Jon to yom pi apa dau yêc Rev 11:19.

APOSEL (Apostle)

Naê dau ɻahu bu ‘Lau nañ sêŋkiŋ ɻac sêsa si.’ Yom ‘misineri’ yêc Yom Inglis nañ ɻahu kaij tigen.

Têm ɻatô ɻaê apostol hêganôj tñgacsênomi 12 (Mat 10:1-4; Mak 3:13-19; 6:30; ma Luk 6:12-16; 24:10). ɻac sêti lau sêkêj whinj-ŋga si lau bata, ma sêkôm gêj dalô ma gêj ti ɻaclai daêsam (Apo 2:42-43). Ma têm ɻatô yom dau hêganôj lau nañ sêmbo ɻgacsênomi 12 si tonj dom, gitôm Matias (Apo 1:26), Pol lu Banabas (Apo 14:4, 14; Rom 1:1), ma lau ɻatô (Rom 16:7).

BAC DABUN (Tabernacle)

Têj têm Moses wê lau Israel-ŋga sa akêj gamej Isip-ŋga, ma sêmbo gamej sawa, naŋ Anötö sôm têj Moses bu êmasaŋ bac po tu sénem akiŋ in-ŋga (Eks 25:8-9; 26:1-37). Alic bac dau ɻagatu danj yêc p 250.

BELSEBAL - Alic Sadan.

BUKU TANJLI-NGA (Book of Life)

Lau hoŋ naŋ sêkêj whinj Yisu ma sêtap Anötö ndê mwasin dandöc tanjli ɻapanj-ŋga sa, naŋ si ɻaê yêc Buku Tanjli-ŋga yêc undambê. Alic yom ɻapu-ŋga (footnote) yêc Rev 3:5.

DABUNJSIGA (Priest)

Anötö dau kêyalin Aron ti ndê lau wakuc naŋ sêsa akêj †Liwai ndê tonj, naŋ sa bu sêti lau Israel-ŋga si dabunjsiga (Eks 28:1). Nac si gwelenj bu sénem akiŋ Anötö, sêyob lau Israel-ŋga si gêj dabunj, ma bu sêkêj da tidaudau ma da ô lau Israel-ŋga si sac ɻagêyô-ŋga.

Sênyalinj dabunjsiga atu-tu ɻatô sa bocdec bu:

DABUNJSIGA ɻAMATA-NGA (High Priest / Chief Priest)

Tôm yala tigenj-tigenj, lau Israel-ŋga sênyalinj dabunjsiga danj sa bu ti dabunjsiga ɻamata-ŋga. Inj tawasê gitôm bu sôc ɻalôm dabunj andô yêc lôm dabunj bu kêj da dim tigenj yêc yala tigenj ɻalôm. Têm ɻatô dasam inj bu **Dabunj**siga **Atu**.

DABUNJSIGA ATU-TU (Chief Priests)

Lau Israel-ŋga sêsam ɻac si dabunjsiga ɻatô bu dabunjsiga atu-tu. Nac lau naŋ muŋ-ŋga sênyalinj ɻac sa sêti dabunjsiga ɻamata-ŋga, ma dabunjsiga tiwaê ɻatô.

DAWID NDÊ ATU (Son of David)

Lau Israel-ŋga sêkêj bata bu †Mesaya oc sa akêj Dawid ndê wakuc, ma tu dinaj-ŋga sêsam Mesaya bu Dawid ndê Atu.

DENARIAS

Lau Rom-ŋga si mone silba danj. Lau semlhi gêj ɻa mone dinaj yêc gamej naŋ lau Rom sem gôliŋ. Têj Yisu ndê têm, lau naŋ bu sêkôm ɻagac danj ndê gwelenj ôm-ŋga me domba-ŋga têj bêc tigenj naŋ oc nemlhi ɻac ɻa denarias tigenj-tigenj. Naê denarias hêganôj mone tigenj. Mone lu me daêsam sêsam bu 'denarii.'

GAMEN APA-NGA - Alic **Lau Gamej Apa-ŋga**.

GAMEN UNDAMBÊ-NGA - Alic **Anötö ndê gamej**.

HEROD

Yêc Yom Léjsem Wakuc dasam yom pi kiŋ hale naŋ si ɻaê Herod. Nac hoŋ sem gôliŋ gamej ɻatô sêmbo †Sisa ndê gôliŋ ɻapu.

1. Kiŋ Herod (Herod the Great) - alic Mat 2:1-22; ma Luk 1:5.

Inj kiŋ ti waê atu naŋ gêm gôliŋ gamej Judia ma Galili-ŋga têj ndoc Yisu dinda kôc inj. Inj ɻagac dau dinaj naŋ kôm bu ndic Yisu ndu têj ndoc inj balékoc dedec. Inj mbac ndu têj yala 4BC.

2. Herod Antipas - alic Mak 6:14-29; ma Luk 23:6-12.

Inj Kiŋ Herod ndê atu naŋ gêm gôliŋ gamej Galili ma Perea-ŋga têj ndoc Yisu gêm mêté ti kôm gêj dalô mbo gamej dinaj. Inj ɻagac dau dinaj nawhê Herodias naŋ sôm bu sêtim Jon (Ngac Kêku Lau-ŋga) kachu kic.

3. Herod Agripa 1 - alic Apo 12:1-23.

Inj Herod Antipas nêsiŋ naŋ gêm gôliŋ gamej Galili-ŋga, ma tinjambu gamej Samaria ti Judia-ŋga whinj. Inj kênj kisa ti kêmatôc lau ɻamata-ŋga naŋ sêkêj whinj Yisu. Inj ɻagac naŋ gic Jon ndê asidôwa Jems ndu.

4. Herod Agripa 2 - alic Apo 25:13-26:2; ma 26:19.
Inj Herod Agripa 1 ndê atu. Inj gêm gôlinj ndöc Sisaria Pilipai, ma kêmatoç Pol ma kékij inj têj Rom gi bu Sisa êmatôc inj ndê yom.

HIBRU (Hebrew)

Têm njatô sêsam lau Israel-nga bu 'Lau Hibru,' ma nac si awha nañ sêsam bu 'Yom Hibru' whinj. Naê dau meñ akêj nac si apanjac dañ ñaê Eber (Gen 10:21).

Yom nañ sêto yêc Yom Léjnsêm Akwa nañ sêto ña Yom Hibru njandô. Yom Hibru nañ lau Israel-nga sêsôm têj Yisu ndê têm, nañ sêsam yêc Inglis translesen njatô bu 'Yom Aramaik.' Yom dau kêpiñ bu tap Yom Hibru njandô sa, magoc inj yom ñasaê dañ dau-nga.

HOC NAYHAM-NAYHAM (Jewel)

Yêc Rev 21:19-20 Jon to yom pi hoc ñayham-ñayham ma ñaôli atu nañ gêlic yêc malac Jerusalem wakuc. Hoc tigen-tigeñ dinañ bocdec bu:

HOC JASPA (Jasper) - hoc ñadalô batac-batac me ñawa (green or clear).

HOC SAPAYA (Sapphire) - hoc ñadalô ñamayañ (blue).

HOC AGET (Agate) - hoc ñadalô tidañ-tidañ.

HOC EMEREL (Emerald) - hoc ñadalô batac-batac (bright green).

HOC ONIKS (Onyx) - hoc ñadalô yejec (black).

HOC KANELIAN (Carnelian) - hoc ñadalô kokoc (bright red).

HOC KRISOLAIT (Chrysolite) - hoc ñadalô yanjañ.

HOC BERIL (Beryl) - hoc ñadalô batac-batac me ñamayañ (green/blue-green).

HOC TOPAS (Topaz) - hoc ñadalô yanjañ.

HOC KRISOPRAS (Chrysoprase) - hoc ñadalô ñamayañ (milky or grey).

HOC YASINT (Jasynth) - hoc ñadalô ñamayañ me batac-batac (blue/green-ish-blue).

HOC AMETIS (Amethyst) - hoc ñadalô kokoc (purple-blue).

ISRAEL

Naê Israel hêganôj Jakob, nañ Aisak lu nawhê Rebeka si balêkoc lu dinañ ñadañ. Anötô dau kêj ñaê wakuc Israel têj inj (Gen 32:28). Naê dau sêhê pi lau toñ atu nañ sêsa akêj Jakob, nañ sêsam ñac bu flau Israel-nga.

Ma ñaê dau hêganôj gameñ nañ lau Israel-nga sêndöc, nañ sêsam bu 'Israel' me 'Palestine.' Muñ-nga sêsam gameñ dau bu 'Gameñ Kanan-nga.'

JAKOB (Jacob) - Alic Israel.

JUDA (Judah)

Jakob ndê atui 12 si dan inj Juda, ma sêsam lau Israel si toñ 12 ñadan kêkuc inj ndê ñaê. Têj ndoc lau Israel sêmbu akêj gameñ Isip-nga ma sêndöc gameñ Kanan-nga, nañ Juda ndê toñ sêwêkainj gameñ nañ sêsam bu Judia. Malac Betlehem yêc gameñ dinañ (Mat 2:6).

Yisu sa akêj Juda ndê toñ, ma Jon sam inj bu 'Layon nañ sa akêj Juda ndê toñ' yêc Rev 5:5.

Muñ-nga lau Israel-nga sêwhê dau kôc gi toñ lu, nañ sêsam bu 'Lau Israel-nga' ma 'Lau Juda-nga.' Toñ lu dinañ sêyalyalj dau si kiñ sa tu nem gôlinj ñac-nga. Alic yom ñapu-nga (footnote) yêc Hib 8:8.

KÊDÔHÔÑWAGA YOMSU-ÑGA - Alic Skraib.

KILISI (Christ)

Alic Mesaya.

Yom ñalhô 'Kilisi' meñ akêj Yom Grik *kreistos*, ma yom ñalhô 'Mesaya' meñ akêj Yom Hibru. Naê lu dinañ ñahu tigen, ma danem kwi bu 'jamalac nañ

sêkêc gêj ɻakwi pi iŋ.' Muŋ-ŋga lau naŋ Anötö kêyalin ɻac sa bu sêti lau Israel-ŋga si kin, naŋ sêkêc olib ɻakwi pi ɻac, bu tōc asê bu ɻac kin. Alic 1 Sam 16:12; ma 2 Kin 9:6.

Yom Grik *kreistros* yêc Yom Léjsêm Wakuc, naŋ ɻahu lu. Têm ɻatô yom dau hêganôj Yisu ndê gweleñ nem lau si-ŋga, ma bocdinaŋ yac am kwí bu †Mesaya, ma têm ɻatô yom dau iŋ Yisu ndê ɻaê dan, ma bocdinaŋ yac am kwí bu Kilisi.

LAU GAMEÑ APA-NGA (Gentiles)

Yom Inglis 'Gentile' heganôj lau hoŋ naŋ lau Israel dom. Lau Israel-ŋga ɻatô sêtoc dau sa bu Anötö kêyalin ɻac sa sêti iŋ ndê lau, ma bocdinaŋ sêpu lau gameñ apa-ŋga hoŋ naŋ lau Israel dom, ma sêsam ɻac bu 'lau sac,' ɻahu bu ɻac sêŋkuc Moses ndê yomsu dom (Gal 2:15). Magoc lau gameñ apa-ŋga daêsam sêkêj whin Yisu sêhôc gêlêc lau Israel-ŋga su.

Lau gameñ apa-ŋga naŋ daŋgasuŋ sambuc ɻawaê ɻayham ma sêsap lêj sac-sac nom-ŋga dôŋ ɻapan, naŋ têm ɻatô dasam ɻac bu 'lau sambuc.'

LAU ISRAEL-NGA (Jew / Hebrew / Israelite)

Lau Israel-ŋga naŋ sêsa akêj †Jakob, naŋ sêsam ɻac yêc Yom Inglis bu 'Jew' ma 'Hebrew' ma 'Israelite.'

LAU SÊTIM YOM LAU-NGA (Hypocrite)

Yom Inglis 'hypocrite' kêkuc Yom Grik *hypocriteis* ma hêganôj lau naŋ sêsim yom ɻayham-ɻayham tu bu lau ɻatô sêlic ɻac ɻayham-ŋga, magoc ɻac dau sêŋkuc yom dau dom, ma sêkôm ɻandô sa dom. Têm daêsam Yisu pu lau †Palêsaı ma lau †Skraib, ɻahu bu ɻac si mêtê dau dinan.

LEPRASI (Leprosy)

Naê leprasi hêganôj gêmbac ɻamlic-ŋga. Lau ɻatô gauc gêm bu gêmbac naŋ sêsam bu leprasi têj Yisu ndê têm, naŋ gitôm gêmbac naŋ dasam bu leprasi têj têm kwahic dec-ŋga dom.

Lau Israel-ŋga sêmbo ahê lau ti gêmbac leprasi ma sêyob bu sêmasec ɻac dom, bu oc kôm lau ɻadômbwi sa yêc Anötö angô-ŋga. Anötö kêj gweleñ têj lau dabuŋsiga bu sêŋsahê lau si gêmbac ɻamlic-ŋga (Lev 13:1-46; 14:1-32).

LIWAI (Levi)

Liwai iŋ †Jakob ndê atui 12 si dan, ma sêsam lau Israel si ton 12 ɻadaŋ kêkuc iŋ ndê ɻaê.

Ma ɻac dan ɻaê Liwai, iŋ Yisu ndê ɻagacsêjom dan naŋ sêsam iŋ ndê ɻaê dan bu Matyu (Mat 9:9-13).

LAU LIWAI (Levites)

Anötö kêyalin Liwai ndê lau wakuc sa bu sênen akin iŋ yêc †bac dabun ma †lôm dabuŋ, ma bu sênen lau †dabuŋsiga sa (Nam 1:47-53; 18:2-6; ma Diut 10:8-9). Anötö sôm bu lau Liwai sêwêkaiñ nom yêc gameñ Kanan-ŋga dom. Lau naŋ sêmbo lau Israel si ton 11, naŋ sêwhê si gêj hoŋ kôc gi ton 10, ma sêkêj ton dan têj lau Liwai tu yob ɻac ti ɻac si gôlôwac-ŋga (Nam 18:21-24). Lau naŋ sêti lau Israel-ŋga si dabuŋsiga, naŋ sêryalîn ɻac sa yêc Aron ndê wakuc naŋ sêsa akêj Liwai ndê ton (Hib 7:5-10).

LÔM DABUN (Temple)

Têm ɻatô sêsam lôm dabun Jerusalem-ŋga bu Anötö me Pômdau ndê Andu. Lau Israel-ŋga sêteñ mbec ti sêlic om tôm ɻac si malac yêc ɻac si †lôm wê-ŋga. Magoc ɻac bu sêkêj da ya me da ɻatô, naŋ sêteñ lôm dabun Jerusalem-ŋga si, ma lau dabuŋsiga sêmbo tu sêkêj lau dau si da. Ma ɻac sêlic om atu-tu yêc lôm dabun dau.

LÔM WÊ-NGA (Synagogue)

Yom Inglis ‘Synagogue’ meñ akêj Yom Grik danj, nañ ñahu bu ‘gamenj sêkac sa-nga.’ Yom dau hêganôj andu nañ lau Israel-nga sêkac sa sêmbo têj ndoc Sabat-nga bu sêsam ti sêngô Pômdau ndê yom, ma sênen wê ti sêtej mbec têj inj. Lau Israel-nga sêkwê lôm wê-nga sêlhac tôm ñac si malac atu-tu ti saunjsauñ hoñ gi. Ma yêc lau apa si gameñ nañ lau Israel-nga daêsam sêmbo, nañ sêkwê si lôm wê-nga tu sêlic om-nga bocdinanj. Têj ndoc Pol kôm gwelenj yêc lau apa si gameñ, nañ êlêmê gêm mêtê yêc lôm wê-nga nañ sêlhac gameñ dinaj.

MANA (Manna)

Têj ndoc Moses wê lau Israel-nga ma sêmbo gameñ sawa gitôm yala 40, nañ Anötö gôlôm ñac ña bolom kaiñ danj nañ sêsam bu ‘Mana.’ Yom dau inj Yom Hibru dan, ma danem kwi bu ‘in dinañ gêj sake?’ Bu lau Israel sêsôm yom dau têj ndoc ñamata-nga nañ sêlic bolom dau (Eks 16:15).

MESAYA (Messiah/Christ)

Anötö gic bata têj lau Israel-nga bu êrkiñ Mesaya nañ oc nem ñac si ma puc †Anötö ndê gôlinj dôj. Yom Grik *kreistos* bu hêganôj Yisu ndê gwelenj dinañ, dec yac am kwi bu Mesaya.

Alic **Kilisi** whinj.

MWASIN / OM ATU (Festivals / Feasts)

Lau Israel sêlic om atu-tu ñafô tôm yala hoñ, bu gauc nem Anötö ti gêñ atutu nañ in kôm tu nem ñac sa-nga.

MWASIN BOLOM YIST MBA-NGA (Unleavened Bread)

Alic Mat 26:17; Mak 14:1; Luk 22:7; Apo 12:3; ma 20:6. Pômdau gic hu Mwasin Bolom Yist MBA-nga têj ndoc lau Israel-nga sêmbo gameñ Isip-nga - alic Eks 12:15-20. Mwasin dau yêc tôm bêc 8, ma Pômdau gic yomsu ñac bu sêkôc yist hoñ su yêc ñac si andu, ma sêneñ gêj ti yist dom e mwasin ñatêm dau pacndê. Têj mwasin dau ñabêc ñamata-nga ña-ôbwêc, nañ ñac senj Mwasin Pasowa-nga.

MWASIN LÔM BAC-NGA (Tabernacles)

Alic Jon 7:2-52. Lau Israel-nga sêndê Mwasin Lôm Bac-nga têj ndoc sic bata si gwelenj sêndic bolom ñandô sa-nga tôm yala hoñ. Ñac sêkwê bac, ma sêkac dau sa gitôm bêc 7, ma gauc gêm têm nañ ñac si apai sêndöc andu bac yêc gameñ sawa. Ma ñac sem mbec gêj ñandô ôm-nga yêc wake dinañ ñalôm (Lev 23:33-43; Diut 16:13-15; ma Sek 14:16-19).

MWASIN PASOWA-NGA (Passover)

Lau Israel-nga senj Mwasin Pasowa-nga tu bu gauc nem ndoc nañ Anötö kêgaho ñac su yêc lau Isip-nga amba (Eks 12). Yom Inglis ‘Passover’ nañ danem kwi bu ‘ênlêc têj ñahô-nga,’ ma hêganôj têm nañ Anötö ndê ajiela nañ gic balêkoc ñgac mbêc Isip-nga hoñ ndu, nañ kêlêc lau Israel-nga si andu.

MWASIN PENTIKOS-NGA (Pentecost)

Alic Apo 2:1; 20:16; ma 1 Kor 16:8. Ñaê ‘Pentikos’ ñahu bu ‘bêc 50.’ Lau Israel-nga senj Mwasin Pasowa, ma tinjambu bêc 50 pacndê su goc sêlic om atu danj nañ sêsam bu Pentikos. Têj ndoc dinañ ñac sem danje Anötö tu bolom wit nañ sic sa-nga, ma gauc gêm têm nañ Anötö kêj yomsu amanjlu têj Moses yêc Lôc Sainai. Alic yom pi Om Pentikos yêc Lev 23:15-16; Diut 16:10; ma Nam 28:26-30.

Kwahic dec, lau sêkêj whinj Yisu-nga gauc gêm Om Pentikos nañ ñalau Dabuñ gêm lau aposel ahuc (Apo 2:1).

MWASIN SIC GAWI LÔM-NGA (Temple Dedication)

Têj yala 167BC lau Siria-ŋga sic siŋ têj lau Israel-ŋga ma sêŋgaho malac Jerusalem ti ɣac si lôm dabuŋ su, ma sêkêŋ si anötö gwam daŋ kalhac alta. Magoc tinjambu, têj yala 165BC, Judas Makabias kôc gêŋ sac dau su, ma lau Israel-ŋga sic gawi lôm bu ɻawasi sa tiyham. Bocdinaŋ tôm yala hoŋ lau Israel-ŋga sêndê Mwasiŋ Sic Gawi Lôm-ŋga bu gauc nem gêŋ dau (Jon 10:22).

ɻAMALAC NDÊ ATU (Son of Man)

Têj têm ɻamata-ŋga, propet Daniel sôm yom pi ɻamalac naŋ Pômdau kêkiŋ bu nem lau sa yêc si sac hoŋ, ma sam inj bu ɻamalac ndê Atu. ɻaê dau inj ɻahu tigen gitôm †Mesaya.

Yisu sam dau bu ɻamalac ndê Atu, bu whê sa bu inj ɻamalac naŋ Pômdau kêkiŋ, ma inj kôc ɣaclai ti ɻawasi atu meŋ akêŋ Anötö dau. Inj meŋ mbo nom gitôm ɻamalac, tigen inj Anötö dau.

Yêc Yom Hibru, ɻaê 'Adam' ɻahu bu 'ɻamalac.' Bocdinaŋ oc tôm bu danem ɻaê 'ɻamalac ndê Atu' kwi bu 'Adam ndê wakuc.' Tu dinan-ŋga lau ɻatô gauc gêm bu ɻaê dau ɻahu bu Yisu dau inj ɻamalac ɻandô gi tap Adam sa têj ndoc Pômdau kêmasan inj, ma inj kôm sac su dom. Têm ɻatô Pol to yom pi Yisu ma sam inj bu 'Adam wakuc' (1 Kor 15:45).

NGAC NEM LAU SI-NGA (Saviour)

Dasam Yisu bu 'Ngac Nem Lau Si-ŋga,' ɻahu bu inj gêm lau si bu sêtap ɻagêyô naŋ gic ɣac ɻawaê tu sêkôm sac-ŋga, naŋ dom. Bu Yisu dau hôc lau hoŋ si sac ɻagêyô pi dau. Asa naŋ kêŋ whinj Yisu, naŋ Anötö suc inj ndê sac kwi, ma gêlic inj bu ɻamalac gitêŋ tu inj ndê kêŋ whinj Yisu-ŋga.

NGACSEÑJOM (Disciple)

ɻaê dindec meŋ akêŋ Yom Griķ mathetes, naŋ sem kwi yêc Yom Inglis bu 'disciple.' Yom Griķ dau ɻahu hêganôŋ lau kwapuc, me lau naŋ sêndôhôŋ gêŋ. ɻaê dau hêganôŋ lau naŋ sêŋkuc Yisu ma sêŋsêlêŋ sêwhinj inj ti sêkêŋ whinj inj.

Yêc Yom Lêŋsêm Wakuc, ɻaê ɻgacsêŋjom hêganôŋ lauŋgac 12 naŋ Yisu kêyalinj ɣac sa bu sêŋkuc inj. Magoc lau tonj atu naŋ sêŋkuc Yisu, naŋ lauŋgac hoŋ dom, lauwöhê sêwhinj sêŋkuc inj (Luk 8:1-3). Bocdinaŋ yac asam ɣac bu 'sêŋomi.' ɻaê sêŋomi dau sêšôm pi lau naŋ sêŋkuc Yisu, ma lau naŋ sêŋkuc Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga (Mat 8:25), ma lau Palêsaŋ si sêŋomi (Mak 2:18).

OLIB (Olive)

A olib inj a kaiŋ daŋ naŋ sêpo ɣapep yêc lau Israel-ŋga si gameŋ. U bu ndic dom tôm ɻasawa balinj, magoc a olib oc sêlhac ɣayham.

Lau Israel-ŋga seŋ a olib dau ɻandô, ma sêkôc ɻandô tu sêmasan olib ɣakwi-ŋga. Sêkôm gweleŋ daēsam ɣa olib ɣakwi, sêkêŋ sip gêŋ daneŋ-ŋga, sem oso lau ɣa olib ɣakwi, ma sêkêŋ sip ɣac si lam gitôm buya.

Lôc daŋ ɻaê Lôc Olib kalhac kêpiŋ malac Jerusalem. Malac Betani ma Betpagi sêyêc dinanj.

PALÊSAI (Pharisee)

Lau Israel-ŋga si tonj daŋ. ɣac ti lau †Skraib si gweleŋ ɻandô naŋ bu sêŋyalê Moses ndê yomsu ɣapep enj, ma sêndôhôŋ ti sêwhê sa têj lau. Magoc Lau Palêsaŋ sêndôhôŋ yomsu ti ɣagôlinj daēsam whinj, naŋ kêkuc ɻamalac ɻambwa si gauc. ɣac sêŋsahê ɻanga bu sênen dabuŋ dau, sêhu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ tu sêteŋ mbec ma sêtoc Anötö sa-ŋga, ma sêwhê si gêŋ hoŋ kôc gi tonj 10 ma sêkêŋ tonj daŋ ti da (Mat 23:23; Luk 18:12). Magoc têm daēsam ɣac sêtoc dau

sa bu ɳac gauc gêm bu ɳac lau gitêŋ sêhôc gêlêc lau Israel-ŋga ɳatô su. Ma sêmbo ahê lau naŋ sêŋkuc Moses ndê yomsu ɳaep dom.

Yisu pu Lau Palésai ma sam ɳac bu tlaу sêtim yom lau-ŋga (hypocrites), ɳahu bu ndoc daësam ɳac sêsôm ti sêndôhôj yom ɳayham, magoc ɳac dau sêŋkuc yom dau me sêkôm ɳandô sa dom. Tu Yisu ndê yom dinaj-ŋga, dec lau Palésai daësam sêkêj kisa Yisu ma sêŋsalê lêŋ tu sêndic in ndu-ŋga.

PARADAIS (Paradise)

Paradais ɳahu bu 'ôm ɳayham.' Têm ɳatô sêsam gamej undambê-ŋga bu 'Paradais' (Luk 23:43; Rev 2:7).

PASOWA - alic Mwasinj/Om Atu Pasowa-ŋga.

PWAC SÊSÊ LAUNJAC NAMPLIC-NGA (Circumcision)

Lau Israel-ŋga sêsê ɳac si balékoc ɳgac hoŋ si ɳamlic ɳatô su têŋ ɳac si bêc ti-8-ŋga, sêŋkuc pwac naŋ Anötö kêmatin whinj Abraham (Gen 17:9-14).

Têŋ ndoc lau aposel sêhoc ɳawaê ɳayham asê tiwakuc, naŋ lau Israel-ŋga ɳatô gauc gêm bu tlaу gamej apa-ŋga naŋ sic hu sêkêj whinj Yisu, naŋ bu sêŋkuc lau Israel-ŋga si pwac akwa dinaj dom, dec Anötö oc nem lau apa dau si dom. Tigej Pol ma aposel ɳatô sêlhac ɳaŋga ma sêwhê sa bu Anötö gêm lau si tu ɳac si sêkêj whinj-ŋga, ma tu sêŋkuc pwac akwa yomsu-ŋga dom.

RABAI (Rabbi)

Lau Israel-ŋga sêsam ɳac si lau bata ti kêdôhôjwaga bu 'Rabai.' Lau bocke naŋ si gauc atu ma ɳayham naŋ sêkêj ɳaê Rabai pi ɳac. (ɳaê **Raboni** naŋ Maria sam Yisu (Jon 20:16), naŋ ɳahu tigej.)

ROM (Rome)

Malac ɳamata-ŋga yêc gamej naŋ sêsam bu Itali. Lau Rom-ŋga sic siŋ ma sêkêj gamej daësam sêsôc ɳac si gôlinj ɳapu. ɳac sem gôlinj lau Israel-ŋga si gamej whinj, têŋ têm Yisu meŋ mbo nom.

Lau Rom-ŋga hoŋ si kiŋ atu naŋ sêsam in bu t'Sisa. In gêm gôlinj gamej Rom-ŋga sambob têŋ têm dinaj, ma kêyalinj lau ɳatô sa gitôm Herod ma Pailot, bu sénem gôlinj gamej tidaud-tidaud sêmbo in ɳapu.

SABAT (Sabbath)

Lau Israel-ŋga si bêc sêlic om-ŋga, kêkuc bêc naŋ Anötö gic bata ndê gwelenj kêŋ undambê ti nom-ŋga, ma kêwhaŋ dau. Anötö sôm bu lau hoŋ sêkôm gwelenj tôm bêc 6 yêc wake dan ɳalôm, ma bêc ti-7-ŋga naŋ ɳac sêŋwhaŋ dau ma sêtoc in sa.

Lau Israel-ŋga si yomsu ti ɳagôlinj daësam hêganôj bêc Sabat-ŋga. ɳac sêsôm bu lau sêkôm gwelenj tidaud-tidaud têŋ bêc dinaj dom. Lau bata Israel-ŋga tac ɳandê têŋ Yisu tidim daësam, ɳahu bu in kôm lau gêmbac ɳayham sa têŋ bêc Sabat-ŋga.

SADAN (Satan)

Sadan in ɳalau sac si ɳadau. In kêŋ kisa Anötö, ma bu êngilí lau bu sêkôm mêtê sac.

Sêsam Sadan ndê ɳaê ɳatô bu 'Belsebal,' 'Belial,' ma 'nom dindec ɳadau' (Jon 12:31; 14:30; ma Epe 2:2). Yêc Yom Inglis sêsam in bu 'Devil.'

SADIUSI (Sadducee)

Lau Israel-ŋga ton dan naŋ sêmbo têŋ Yisu ndê têm. ɳaê dau kêkuc dabunjsiga têm ɳamata-ŋga-ŋga dan ndê ɳaê 'Sadok' (1 Kr 16:39). Lau Sadiusi daësam ɳac lau dabunjsiga, ma ɳatô ɳac lau tiwaê. ɳac sêndôhôj ti sêkac lau hoŋ bu sêŋkuc yomsu amanlu naŋ Anötö kêŋ têŋ Moses, ma yomsu naŋ Moses dau to sip in ndê buku. ɳac lau kaiŋ tigej gitôm lau t'Palésai, tigej

lau Sadiusi ma lau Palêsaï sêseñ dau pi yom ɻatô. Lau Palêsaï sêkêj whinj bu lau nañ sêmbac ndu su, nañ oc sêtisa têj bêc ɻambu-ŋga, magoc Sadiusi sêkêj whinj in dinañ dom. Ma sêkêj whinj bu anjela ti ɻalau dañ sêmbo dom (Apo 23:8).

SAINAI

Lôc dañ ɻa . Yomsu amanju nañ Anötö kêj têj in ndê lau Israel-ŋga, nañ kêj têj Moses y c Lôc Sainai.

SAMARIA

Gamenj dañ ɻa . Gamenj dau y c gameñ Galili ma Judia-ŋga ɻasawa, ma y c Bu Jordan ɻadali têj gameñ ac sip-ŋga.

Lau Samaria-ŋga sêsa ak  apai Israel-ŋga, magoc ɻac sem lauw   apa, ma tu dinañ-ŋga lau Israel-ŋga s lic ɻac git m lau Israel-ŋga ɻand  dom. S lic ɻac git m lau ɻambwa me lau apa.

SANEDRIN (Sanhedrin)

Lau bata nañ sem g linj lau Israel-ŋga, nañ s sam ɻac si tonj bu ‘Sanedrin’ (y c Yom Inglis s sam tonj dinañ bu ‘Council’). Lau dabu siga ti lau bata ma k d h  waga yomsu-ŋga git m 71 s mbo tonj dañ ɻal m. Lau Rom-ŋga s k j ɻasawa t j ɻac bu s nem g linj ti s mat c lau Israel-ŋga si g   ɻat , magoc ɻac s t m dom bu s k c ɻamalac dañ nd  yom bu s ndic inj ndu. Tu dinañ-ŋga dec s k j Yisu sip lau Rom-ŋga amba (Jon 18:31-32).

SAYON (Zion)

S kw  malac Jerusalem kalhac l c ɻat  ɻah , ma l c dañ ɻadañ s sam bu ‘L c Sayon.’ Inj gameñ nañ lau Israel-ŋga si l m dabu  kalhac t j Yisu nd  t m. T m ɻat  ɻa  ‘Sayon’ h gan  malac Jerusalem ma t m ɻat  ɻa  dañ h gan  lau Jerusalem-ŋga (Mat 21:5; Rom 9:33; 11:26; ma 1 Pit 2:6).

SELOT (Zealot)

Na  ‘Selot’ ɻahu ‘lau nañ s y m dañ su tu s k m g  -ŋga.’ Lau Israel-ŋga si tonj dañ s sam bu ‘Lau Selot’ - ɻac lau nañ s tec bu lau Rom-ŋga s nem g linj gameñ Israel-ŋga, ma s tec bu s nemli takis t j kinj Rom-ŋga. T m ɻat  lau Selot s li dañ sa, ma sic si  t j lau Rom-ŋga. Ngac Galili-ŋga Judas (Apo 5:37) inj lau Selot si ɻagac bata dañ.

Yisu nd  t gacs jom dañ ɻa  Saimon s sam bu ‘Ngac Selot’ (Mat 10:4; Mak 3:18; Luk 6:15; ma Apo 1:13). Lau ɻat  gauc g   bu mu -ŋga in mbo Lau Selot si tonj, ma ɻat  gauc g   bu in ɻagac nañ y   dañ su tu k m nd  g wele , ma tu dinañ-ŋga dec lau s sam inj bu ‘Ngac Selot.’

S JOMI (Disciples) - Alic Ngacs jom.

SISA (Caesar)

Na  Sisa dañ h gan  kinj atu nañ g   gölinj gameñ t Rom-ŋga hoş.

SKRAIB (Scribe)

Yom ɻal  ‘skraib’ me  ak  Yom Inglis ‘scribe,’ na  danem kwi bu ‘ɻamalac to yom-ŋga.’ Bapia ho  na  Pol to, na  inj k c ɻamalac dañ (scribe) bu nem inj sa tu to nd  yom-ŋga, ma inj dañ to yom ap  tu bu ndic bata bapia t ge -t ge -ŋga (Rom 16:22; 1 Kor 16:21; ma Gal 6:11). Esra inj skraib ɻamata-ŋga dañ (Esra 7:6-10).

LAU SKRAIB (Scribes / Teachers of the Law)

Lau Skraib ɻac lau Israel-ŋga si tonj dañ na  lau ti gauc tu s sam ma s to yom-ŋga. ɻac si g wele  atu na  bu s wh  Moses nd  yomsu sa ti s nd h   t j lau. Lau Skraib da s m s mbo lau Palêsaï si tonj. T m ɻat  dasam ɻac bu **lau na  s nd h   yomsu** me **k d h  waga yomsu-ŋga**.

SOLPA (Sulphur)

Têm ɻatô sêsam solpa bu 'hoc ti ya' (Yom Inglis: brimstone). Inj gêñ yanyan ɻanç ɻamalic ɻançga. Yêc Revelesen Jon to yom daêsam pi solpa ɻanç hêganôj ɻawapac ti ɻandê ɻanç oc tap lau sac sa (Rev 9:17-18; 14:10) ma sê atu ya-ɻnga ɻanç lau sac oc sêsip têj ndoc sêtap matôc sa têj bêc ɻambu-ɻnga (Rev 19:20; 20:10; ma 21:8).

YISU (Jesus)

Yêc Yom Hibru sêsam ɻaê dec bu 'Josua' ma ɻaê dau ɻahu bu 'Anötö gêm lau si' (Mat 1:21). ɻaê ɻatô ɻanç hêganôj Yisu, ɻanç bocdec: 'Yisu Kilisi,' 'Anötö Atu,' 'ɻamalac ndê Atu,' ma 'Dawid ndê Atu.'